JONATHAN STRANGE ve Bay NORRELL

Susanna Clarke

SUSANNA CLARKE

1959 yılında Nottingham'da Metodist bir rahibin en büyük kızı olarak doğdu. Göçebe çocukluğu Kuzey İngiltere ve İskoçya kasabalarında geçti. Oxford'daki eğitiminin ardından yayıncılık alanında çalıştı. İngiltere'den ayrılarak iki yıl Torino ve Bilbao'da İngilizce öğretmenliği yaptı. l992'de İngiltere'ye döndü. Ekim 2004'te yayımlanan ilk romanı Jonathan Strange ve Bay Norell, 2005 Hugo Ödülü'nü ve World Fantasy Ödülü'nü kazandı. Kısa ve uzun hikayeleri çeşitli antolojilerde yer alan Susanna Clarke, romancı Colin Greenland'le birlikte Cambridge'de yaşamaktadır.

OĞLAK/EDEBİYAT/ROMAN

Jonathan Strange ve Bay Norrell-Jonathan Strange & Mr Norrell / Susanna Clarke
İngilizce aslından çeviren: Berna Kılınçer

© Susanna Clarke, 2004
© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 2004
Bu çalışmanın bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntıların dışında yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kurumsal kimlik danışmanı: Serdar Benli
Kapak tasarımı: M. Deniz Çorbacıoğlu
Kapak illüstrasyonu: Portia Rosenberg
Dizgi düzeni: Goudy 10,5 / 12,9 pt.

Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri Tel: (0-212) 612 73 05

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti.

Genel yayın yönetmeni: Senay Haznedaroğlu
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 34435 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50
e-posta: oglak@oglak.com

Birinci baskı: 2006
ISBN 975 - 329 - 559 - 6

Kardeşim Faul Frederick Gunn Clarke'ın (1961-2000) anısına

EDEBİYAT/ROMAN

JONATHAN STRANGE ve Bay NORRELL

Susanna Clarke

İngilizce aslından çeviren: Berna Kılınçer

I. CİLT
Bay NORRELL

Büyüden neredeyse hiç söz etmezdi ve
ettiğinde de hiç kimse onu dinlemeye katlanamazdı.

1

Hurtfew'daki kütüphane

Sonbahar 1806-Ocak 1807

Yıllar önce York şehrinde bir büyücüler cemiyeti vardı. Her ayın üçüncü çarşambası toplanır ve birbirlerine İngiliz büyü tarihi üzerine sıkıcı makaleler okurlardı.

Onlar beyefendi büyücülerdi. Bunun anlamı şuydu: Hayatları boyunca hiç kimseye büyü yoluyla ne bir iyilik ne de bir kötülük yapmışlardı. Aslına bakarsanız bu büyücülerden hiçbiri en ufak bir sihir bile yapmamıştı, ne büyü kullanarak bir dalın üzerindeki tek bir yaprağı titretmiş ne bir toz tanesinin yönünü değiştirmiş ne de birinin başındaki en ufak bir saç telini değiştirmişlerdi. Bu ufak ayrıntı dışında Yorkshire'ın en bilge ve büyüyle en içli dışlı kişileri olarak nam salmışlardı.

Büyük bir büyücüye göre bu mesleği yapan kişiler, "...Azıcık bir şey öğrenmek için kafa patlatmaları gerekse de kavga etmeye doğal bir yatkınlık gösterirler."(1) York'lu büyücülerimiz de bu ifadenin doğruluğunu yıllardır kanıtlamaktaydılar.

1806 sonbaharında aralarına John Segundus adında bir bey katıldı. Bay Segundus katıldığı ilk toplantıda ayağa kalktı ve topluluğa hitap etti. Önce beyefendileri saygın geçmişlerinden

ötürü kutladı. Bir zamanlar York cemiyetinde yer almış sayısız ünlü büyücüleri ve tarihçileri sıraladı. York'a gelip böyle bir cemiyetin varlığını öğrenmesinin kendisi için büyük bir yüreklendirme olduğunu söyledi. Kuzeyli büyücüler diye hatırlattı dinleyicilerine, her zaman güneyli meslektaşlarından daha fazla saygı görmüştü. Bay Segundus yıllardır büyü üzerine araştırmalar yaptığını ve eskinin bütün büyük büyücülerinin hayatlarını bildiğini söyledi. Konu üzerine çıkan yeni yayınları okuyordu, hatta onlara mütevazı bir katkısı bile olmuştu. Ancak son zamanlarda okuduğu ustaca yapılmış büyük büyülerin neden kitap sayfalarında kaldığını ve neden sokaklarda görülüp gazetelere çıkmadığını merak ediyordu. Bay Segundus çağdaş büyücülerin, hakkında yazdıkları büyüyü neden yapamadıklarını merak ediyordu. Kısacası İngiltere'de neden büyü yapılmadığını öğrenmek istiyordu.

Bu, dünyadaki en sıradan soruydu. Bu, krallıktaki her çocuğun er ya da geç dadısına, öğretmenine ya da anne babasına soracağı bir soruydu. Yine de York cemiyetinin bilgili beyleri bu soruyu işitmekten hiç hoşlanmazlardı, nedeni de şuydu: Onlar da herkes gibi cevabını veremiyorlardı.

York cemiyetinin başkanı (adı Dr. Foxcastle idi) John Segundus'a döndü ve bu sorunun yanlış bir soru olduğunu açıkladı. "Bu soru büyücülerin büyü yapmasının bir çeşit görev olduğunu varsayıyor, ki bu tamamıyla anlamsız. Herhalde botanikçilerin işinin daha farklı çiçekler tasarlamak olduğunu önermeyeceksiniz? Ya da astronomların yıldızları bir düzene sokmak için çalışması gerektiğini? Bay Segundus, büyücüler uzun zaman önce yapılan büyüyü araştırır. Neden bizden başka bir şey beklensin ki?"

Açık mavi gözlü ve açık renk giysili yaşlıca bir bey (adı ya Hunt ya da Hart'tı. Bay Segundus adamın adını hiçbir zaman tam olarak anlayamadı) zayıf bir sesle bunun beklentiyle ilgisinin olmadığını söyledi. Bir beyefendi büyü yapamazdı. Büyü sokaktaki hokkabazların çocukların parasını almak için yaparmış gibi yaptığı bir şeydi. Büyü (tatbiki anlamda) gözden düşmüştü. Alt sınıfla ilişkisi vardı. Tıraşsız yüzlerin, çingenelerin, hırsızların yakın dostuydu, kirli sarı perdeli pis

odaların müdavimiydi. Ah hayır! Bir beyefendi büyü yapamazdı. Bir beyefendi büyü tarihini araştırabilirdi (daha soylu bir uğraş olamazdı) ama büyü yapamazdı. Yaşlıca beyefendi baygın gözleriyle Bay Segundus'a baktı ve Bay Segundus'un büyü yapmaya kalkışmadığını umduğunu söyledi.

Bay Segundus kıpkırmızı kesildi.

Ancak ünlü büyücünün sözü doğruydu: İki büyücü, bu durumda Dr. Foxcastle ve Bay Hunt ya da Hart, karşılarında tam aksini düşünen iki kişi daha olmasa asla fikir birliğine varamazlardı. Birkaç beyefendi Bay Segundus'a yüzde yüz katıldıklarını keşfetmeye başlamıştı, büyü ilminde hiçbir soru bundan daha önemli olamazdı. Bay Segundus'u destekleyenlerin başında Honeyfoot adında bir bey geliyordu. Elli beş yaşında, kırmızı yüzlü, saçlarına ak düşmüş, dost canlısı denebilecek nazik bir adamdı. Karşılıklı atışmalar kırıcı olmaya ve Dr. Foxcastle, Bay Segundus'la açık açık alay etmeye başladığında Bay Honeyfoot ona birkaç kez dönüp şöyle dedi. "Aldırmayın efendim. Sizinle aynı fikirdeyim." Ve, "Kesinlikle haklısınız bayım, sakın fikrinizi değiştirmelerine izin vermeyin" ve "Can damarlarına dokundunuz! Hakikaten de öyle! Daha önce doğru soruyu soramadığımız için bir ilerleme kaydedemiyorduk. Şimdi siz geldiğinize göre büyük işler yapacağız."

Şoku yüzünden okunan Bay Segundus bu iyilik dolu sözleri minnetle dinliyordu. "Korkarım kendimi kavgacı durumuna düşürdüm" diye fısıldadı

Bay Honeyfoot'a. "Maksadım bu değildi. Bu beyefendilerin fikrimi beğeneceğini ummuştum."

İlk başta Bay Segundus üzülmeye eğilimliydi ancak Dr. Foxcastle'dan gelen özellikle sinir bozucu bir patlamayla azıcık öfkelendi. "Bu bey" dedi Dr. Foxcastle, Bay Segundus'u buz gibi bir bakışla yerine mıhlayarak, "bizim de Manchester büyücülerinin vahim sonunu paylaşmamız niyetinde anlaşılan."

Bay Segundus, Bay Honeyfoot'a eğilerek, "York'lu büyücülerin bu kadar inatçı olacağını tahmin etmemiştim.

Yorkshire’da büyüye hoş gözle bakan kimse yoksa böyle birini nerede bulacağız?" dedi.

Bay Honeyfoot'un Bay Segundus’a gösterdiği iyilik o geceyle sınırlı kalmadı. Bay Segundus'u High-Petergate'deki evine, Bayan Honeyfoot ve üç tatlı kızıyla güzel bir akşam yemeği yemeğe davet etti. Bay Segundus bekar ve fazla zengin olmayan bir adam olduğundan dolayı bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Yemekten sonra Bayan Honeyfoot piyano çaldı ve Bayan Jane İtalyanca şarkı söyledi. Ertesi gün Bayan Honeyfoot kocasına John Segundus'un tam bir beyefendi olduğunu ama bunun yararını hiçbir zaman göremeyeceğini söyledi. Alçak gönüllü, sessiz ve iyi yürekli olmanın modası geçmişti.

İki beyefendinin yakınlaşması uzun sürmedi. Kısa bir süre sonra Bay Segundus haftanın iki üç gecesini High-Petergate'teki evde geçirir olmuştu. Bir keresinde gençlerden oluşan kalabalık bir topluluk vardı ve doğal olarak dans edildi. Her şey harikaydı ama çoğu zaman Bay Honeyfoot ile Bay Segundus, ikisini de ilgilendiren tek şeyi, İngiltere’de neden artık büyü yapılmadığını konuşmak üzere bir köşeye çekilirlerdi. Ama ne kadar konuşurlarsa konuşsunlar, bazen sabahın ikisine üçüne kadar, bir cevap bulamazlardı. Belki de bu o kadar şaşılası bir şey değildi çünkü her türden büyücü, nadir kitap satıcısı ve bilgin bu soruyu iki yüzyıldan beri sormaktaydı.

Bay Honeyfoot uzun boylu, neşeli, güleryüzlü ve fazlasıyla canlı bir beydi. Her zaman bir şeylerle meşguldü ya da bir şeyler planlardı, o bir şeyin işe yarayıp yaramayacağını da nadiren sorgulardı. Ellerindeki iş ona ortaçağın büyük büyücülerinin(2) yaptıklarını hatırlatmıştı. Bu büyücüler görünüşte çözülmesi imkansız bir soruyla karşı karşıya kaldıklarında bir yıl bir günlüğüne, yanlarına yalnızca kendilerine rehberlik edecek bir iki peri hizmetkar alarak uzaklaşır, bu sürenin sonunda mutlaka aradıkları cevabı bulurlardı. Bay Honeyfoot, Bay Segundus’a bu bilge insanların yaptığını yapmalarının en iyisi olacağını düşündüğünü söyledi. Bunlardan bazıları İngiltere, İskoçya ve İrlanda’nın en ücra köşelerine (buralar büyünün en kuvvetli olduğu yerlerdi),

bazılarıysa bu dünyanın tamamen dışına çıkmışlardı ve bugüne kadar kimse onların tam olarak nereye gittiğini ya da ne yaptığını öğrenememişti. Bay Honeyfoot bu kadar uzağa gitmelerini önermiyordu çünkü mevsim kıştı ve yollar korkunç bir haldeydi. Yine de *bir yerlere* giderek *birilerine* danışmaları gerektiğini hissediyordu. Bay Segundus'a ikisinin de artık yeni fikirler üretemediğini düşündüğünü söyledi, taze bir görüş almanın büyük yararı olacağı kesindi. Ama ortada ne bir hedef vardı ne de bir nesne. Bay Honeyfoot umutsuzdu sonra aklına bir başka büyücü geldi. Yıllar önce York cemiyeti Yorkshire'da bir büyücü olduğuna ilişkin söylentiler işitmişti. Bu bey şehir dışında ücra bir köşede yaşıyor (öyle denmişti), gündüzleriyle gecelerini muhteşem kütüphanesindeki ender bulunan büyü metinlerini okuyarak geçiriyordu. Dr. Foxcastle bu büyücünün adını ve nerede yaşadığını öğrenmiş, bir mektup yazarak onu York cemiyetine üye olmaya davet etmişti. Diğer büyücü yazdığı cevapta kendisine verilen onurun bilincinde olduğunu söyleyerek derin üzüntülerini belirtmişti: Gelemeyecekti. York ve Hurtfew Malikânesi arası uzundu, yollar iyi değildi, işi hiçbir biçimde ihmale gelmezdi, vesaire vesaire...

York'lu büyücülerin hepsi mektubu incelemiş ve bu kadar küçük elyazısı olan birinin idare eder bir büyücü olabileceğinden şüphelendiklerini ifade etmişlerdi, sonra da muhteşem kütüphaneyi hiçbir zaman göremeyecekleri için birazcık üzülerek öteki büyücüyü akıllarından çıkarmışlardı. Ama Bay Honeyfoot, Bay Segundus'a "İngiltere'de neden büyü yapılmadığı" sorusunun çok önemli bir soru olduğunu, neticede cevabını verebilmek için her fırsatı değerlendirmeleri gerektiğini söyledi. Böylece bir mektup yazdı. Mektupta Bay Segundus'la birlikte kendisini Noel'den sonraki üçüncü Salı saat iki buçukta ziyaret etme mutluluğunun bağışlanmasını öneriyordu. Hemen bir cevap geldi. Bay Honeyfoot her zamanki iyi niyeti ve dostluğuyla hemen Bay Segundus'u çağırttı ve ona mektubu gösterdi. Diğer büyücü onlarla tanışmaktan memnun olacağını yazmıştı. Bu yeterliydi. Bay Honeyfoot pek memnun olarak hemen arabacı Waters'a koşup ona ne zaman ihtiyaçları olduğunu haber verdi.

Bay Segundus elinde mektup, odada yalnız kalmıştı. Yüksek sesle okudu: "... itiraf ediyorum ki, bana bahşedilen bu onurun nedenini anlamış değilim. York'lu büyücülerin birbirlerinin dostluğundan duyduğu mutluluk ve birbirlerinin bilgeliğinin hesapsız yararı dururken benim gibi yalnız bir âlime danışma gereğini duymaları olur şey değil..."

Mektupta açık bir alay havası vardı. Yazan kişi her sözcüğüyle Bay Honeyfoot'u iğnelemişti. Bay Segundus, Bay Honeyfooot'un bunu fark etmediğini düşündü, fark etmiş olsa böyle heyecanla Waters'la konuşmaya gitmezdi. Bu *öyle* düşmanca bir mektuptu ki, Bay Segundus diğer büyücüyü ziyaret etme arzusunun tamamen uçup gittiğini fark etti. Ne yapalım, diye düşündü. Gitmeliyim çünkü Bay Honeyfoot öyle istiyor, hem en kötü ihtimalle ne olabilir ki: Onu göreceğiz, hayalkırıklığına uğrayacağız ve bu iş de burada bitecek.

Ziyaret gününden önce fırtınalı bir hava vardı. Yağmur çıplak kahverengi tarlalarda uzun biçimsiz havuzlar oluşturuyor, ıslak çatılar soğuk taş aynaları andırıyordu. Bay Honeyfoot'un faytonunun içinde soğuk gri gökyüzü oranının, katı rahat toprağa göre normalinden hayli fazla olduğu bir dünyada yol alıyorlardı.

İlk akşamdan beri Bay Segundus'un, Bay Honeyfoot'a Dr. Foxcastle'ın sözünü ettiği Manchester'lı Bilge Büyücüler Cemiyeti hakkında sormak istediği bir soru vardı. Bu soruyu şimdi sordu.

"Bu cemiyet çok kısa bir süre önce kuruldu" dedi Bay Honeyfoot. "Üyeleri yoksul papazlar, saygıdeğer eski zanaatkarlar, eczacılar, avukatlar, biraz Latince öğrenmiş emekli değirmen sahipleri, yarı beyefendi denebilecek insanlardan oluşuyordu. Dr. Foxcastle dağıldıklarına memnun oldu bana sorarsanız, öyle insanların büyücülükle işi olmadığını düşünür. Yine de, bana sorarsanız aralarında birkaç zeki adam vardı. Onlar da sizin gibi, pratik büyüyü dünyaya geri getirme hedefiyle işe başladılar. Pratik insanlardı ve mantıkla bilimin prensiplerini imalat sanatlarına uyguladıkları gibi büyüye de uygulamak istiyorlardı. Buna 'Rasyonel Tamaturji' diyorlardı. Bu işe yaramayınca hevesleri kaçtı. Eh,

bunun için onları suçlayamayız doğrusu. Fakat bu hayalkırıklıklarının kendilerini türlü zorluklara sürüklemesine izin verdiler. Ne şimdi ne de geçmişte dünyada büyünün varolmadığını düşünmeye başladılar. *Aureate* büyücülerinin ya sahtekar olduğunu ya da kendilerinin de kandırıldığını söylediler. Kuzgun Kral'ın, güneyin despotluğundan kurtulmak isteyen Kuzey İngiltere'nin uydurması olduğunu söylediler (Bay Honeyfoot ve Bay Segundus Kuzey bölgesinden oldukları için bunu anlayabiliyorlardı) Ah, savları çok zekiceydi canım. Perileri nasıl açıkladıklarını unuttum. Dediğim gibi dağıldılar, içlerinden biri, adı Aubrey'di galiba, her şeyi kağıda geçirip yayımlatmak istiyordu sanırım. Ama bunu yapmaya kalkıştığında üzerine sabit bir melankoli çöktüğünü ve başlamak için zerre kadar isteği kalmadığını fark etti."

"Zavallılar" dedi Bay Segundus. "Belki yaşadığımız çağ yüzündendir. Büyü ya da irfan için uygun değil, ne dersiniz azizim? Tacirler zengin oluyor, denizciler politikacılar da keza ama ya büyücüler? Bizim devrimiz geçti artık." Bir an düşündü. "Üç yıl önce" dedi, "Londra'daydım ve bir sokak sihirbazıyla karşılaştım. Sarı perdeli, bedeninde tuhaf lekeler olan avare bir adamdı. Yüksek bir bedel karşılığında bana büyük bir sır vermeyi vaat etti. Ona parayı verdiğimde bir gün İngiltere'ye iki büyücü sayesinde büyünün geri geleceğini söyledi. Kehanetlere inanmam ama yine de sözlerini düşününce, şu gözden düşmüş durumumuzun gerçekte ne olduğunu öğrenme kararını verdim. Tuhaf değil mi?"

"Evet, tamamen haklısınız, kehanetler saçmalıktan başka bir şey değil" dedi Bay Honeyfoot gülerek. Sonra da aklına bir fikir gelmiş gibi, "Biz iki büyücüyüz. Honeyfoot ve Segundus" dedi, sanki gazetelerde ve kitaplarda nasıl duracağını anlamak istercesine söylemeyi denedi. "Honeyfoot'la Segundus, kulağa hoş geliyor."

Bay Segundus başını salladı. "Adam mesleğimi biliyordu, pekâlâ o iki büyücüden biri olduğumu söyleyebilirdi. Ancak en sonunda gayet açık bir biçimde bana onlardan biri olmadığımı söyledi. İlk başta emin değil gibiydi. Benimle ilgili bir şey. .. Adımı yazdırdı ve uzunca bir süre baktı."

"Herhalde sizden daha fazla para koparamayacağını anlamıştır."

Hurtfew Malikânesi, York'un yirmi iki kilometre kuzey batısındaydı. Eskilik yalnızca adında kalmıştı. Bir manastır vardı ama o çok eskidendi ve şimdiki ev Anne'in kraliçeliği döneminde yapılmıştı. Oldukça güzeldi. Hayaleti andıran ıslak ağaçlarla dolu (gün epeyce sisli olmaya başlamıştı) güzel bir korunun içindeki sağlam görünüşlü, kare biçimli bir yapıydı. Korunun içinden bir nehir geçiyor (adı Hurt'tü) ve üzerinde güzel klasik görünüşlü bir köprü karşı kıyıya uzanıyordu.

Öteki büyücü (adı Norrell'di), konuklarını karşılamak üzere holdeydi. Elyazısı gibi kendisi de ufak tefekti. Hurtfew'a hoşgeldiniz diyen sesi sanki düşüncelerini yüksek sesle söylemeye alışkın değilmişçesine alçaktı. Biraz ağır işiten Bay Honeyfoot ne dediğini anlamayınca, "Yaşlanıyorum efendim, bu yaygın bir zayıflık. Umarım kusuruma bakmazsınız" dedi.

Bay Norrell konuklarını şöminede canlı bir ateşin yandığı şık bir oturma odasına götürdü. Hiç mum yanmıyor, iki güzel pencereden içeri bol bol ışık giriyordu (gerçi bu da hiç iç açıcı olmayan grimsi bir ışıktı). Yine de Bay Segundus'a odanın bir yerinde mumlar ya da ikinci bir ateş yanıyormuş gibi geldi ve bunların nerede olduğunu görmek için sandalyesinde dönüp durarak çevresine bakındı. Ancak bir ayna ve antika saatten başka hiçbir şey görmedi.

Bay Norrell, Bay Segundus'un yazdığı Martin Pale'in peri hizmetkârlarının meslek hayatlarıyla ilgili kitabı okuduğunu söyledi.(3) "Övgüye değer bir eser beyefendi ama Efendi Fallowthought'u unutmuşsunuz. Büyük Dr. Pale'e ne yararı olduğu şüpheli, en önemsizinden bir peri.(4) Yine de onsuz küçük tarihçeniz eksik kalmış sayılır."

Bir duraksama oldu. "Fallowthought adında bir peri mi efendim?" dedi Bay Segundus. "Ben... şey. .. Yani ben ne bu dünyada ne de bir başkasında böyle bir yaratığın adını işitmedim."

Bay Norrell geldiklerinden beri ilk kez gülümsedi ama bu daha çok kendisine yönelik bir gülümsemeydi. "Elbette" dedi.

"Unutuyorum. Hepsi Holgarth ve Pickle'ın, Efendi Fallowthought ile olan münasebetlerini anlattığı tarihçesinde, ki bunu okumuş olmanız da zor. Sizi tebrik ederim. Tatsız bir ikiliydiler, büyücülükten çok suça yatkındılar: İnsan onlar hakkında ne kadar az şey bilirse o kadar iyi."

"Ah efendim!" dedi Bay Honeyfoot, Bay Norrell'in kendi kitaplarından birinden söz ettiğinden kuşkulanarak. "Kütüphaneniz hakkında pek güzel şeyler işittik. Ne kadar çok kitaba sahip olduğunuzu işitince Yorkshire'daki bütün büyücüler kıskançlık krizine girdi!"

"Sahi mi?" dedi Bay Norrell soğuk bir sesle. "Beni şaşırtıyorsunuz. İşlerimin çevreye bu kadar yayıldığını bilmiyordum ... Throughgood olmalı" dedi düşünceli bir biçimde. Bu, York'ta Coffee Yard'da kitap ve antika satan bir adamdı. "Childermass beni birkaç kez Thoroughgood'un gevezeliği konusunda uyarmıştı."

Bay Honeyfoot bunu iyi anlayamamıştı. Eğer bu kadar çok büyü kitabı *onda* olsa, kitaplarından konuşulması, iltifat edilmesi ve beğenilmesi çok hoşuna giderdi. Bay Norrell'in de aynı biçimde düşünmediğine inanamıyordu. Nazik olmak ve Bay Norrell'i rahatlatmak adına (beyefendinin utangaç olduğu kafasında sabit bir fikir haline gelmişti) diretti: "Eğer arzumu dile getirmeme izin verirseniz efendim, acaba harikulade kitaplığınızı görebilir miyiz?"

Bay Segundus, Bay Norrell'in bu isteği reddedeceğinden emindi ama bunun yerine Bay Norrell onlara gözünü kırpmadan birkaç dakika baktı (küçük mavi gözleri vardı ve sanki ruhundaki gizli bir yerlerden bakıyor gibiydi) ve sonra neredeyse canayakın bir tavırla Bay Honeyfoot'un ricasını yerine getirdi. Bay Honeyfoot minnet doluydu, kendisini olduğu kadar Bay Norrell'i de memnun ettiğini düşündüğü için mutluydu.

Bay Norrell iki beyi bir koridordan geçirdi. Çok sıradan bir koridor, diye düşündü Bay Segundus. Güzelce cilalanmış meşe kaplı zemin ve duvarlar balmumu kokuyordu. Bir de merdiven vardı ya da belki yalnızca bir iki basamak, ardından her nasılsa havanın biraz daha serin ve zeminin sağlam York taşlarıyla

kaplı olduğu başka bir koridor geldi: Hepsi de tamamen sıradandı. (Tek bir şey vardı, acaba ikinci koridordan merdivenlerden ya da basamaklardan önce mi sonra mı geçmişlerdi? Yoksa bir merdiven hiç yok muydu?) Bay Segundus kuzeye mi güneye mi, doğuya mı batıya mı dönük olduğunu söyleyebilen mutlu insanlardan biriydi. Bu yeteneğiyle özellikle gurur duymazdı, bu onun için başının gövdesine bağlı olduğunu bilmek gibi bir şeydi ama Bay Norrell'in evinde bu yeteneği onu terk etmişti. Daha sonra geçtikleri koridor ve odaları bir türlü gözünün önünde sıralayamadı ya da kütüphaneye ulaşmalarının tam olarak ne kadar sürdüğüne karar veremedi. Yönünü de bilemiyor, Bay Norrell pusulada beşinci bir yön keşfetmiş gibi geliyordu. Ne doğu ne batı ne kuzey ne de güney olmayan tamamen başka bir yerdi, onlar da bu yönde ilerliyorlardı. Öte yandan Bay Honeyfoot herhangi bir tuhaflık sezmemiş gibiydi.

Kütüphane az önce çıktıkları oturma odasından belki biraz daha küçüktü. Ocakta canlı bir ateş yanıyordu. Her şey sessiz ve rahat görünüyordu. Yine de, burada da odanın içindeki ışık, on iki cama bölünmüş üç uzun pencereden gelebilecek ışığa uymuyordu. Bu nedenle Bay Segundus bir kez daha ışığı açıklamak için odada başka mumlar, başka pencereler ya da bir başka ateş olması gerektiği fikrine kapılarak rahatsız oldu. Odadaki pencereler gri İngiltere yağmurunun geniş bir parçasına baktığı için Bay Segundus manzarayı göremiyor ya da evin neresinde olduklarını kestiremiyordu.

Oda boş değildi. İçeri girdiklerinde, masada oturan adam ayağa kalktı. Bay Norrell kısaca adının Childermass olduğunu ve kendisinin yanında görevli olduğunu belirtti.

Bay Honeyfoot ile Bay Segundus da büyücü olduklarından Hurtfew Malikânesindeki kütüphanenin, sahibi için bütün diğer eşyalardan değerli olduğunun söylenmesine gerek yoktu. Bay Norrell'in göz bebeği için güzel bir mücevher kutusu inşa etmiş olduğunu görünce şaşırmadılar. Odanın duvarlarını kaplayan kitaplıklar İngiliz ahşabından yapılmıştı ve oymalarla bezenmiş Gotik kemerleri andırıyorlardı. Oyma yapraklar (bunlar kuru ve büklüm büklüm yapraklardı, sanki sanatçı

sonbahar mevsimini tasvir etmek istemişti) birbirine dolanan oyma dallar ve kökler, oyma meyveler ve sarmaşıklar vardı, hepsi de harikuladeydi ama kitapların yanında sönük kalıyorlardı.

Bir büyü öğrencisinin öğrendiği ilk şey, büyü *hakkında* kitaplar olduğu gibi *büyü kitapları* da olduğuydu. Öğrendiği ikinci şey de, ilkinin tamamen saygıdeğer bir örneği iki üç gineye iyi bir kitapçıda bulunabilirken, ikincisinin zümrütlerden daha değerli olduğuydu.(5) York cemiyetinin koleksiyonunun çok iyi, neredeyse olağandışı olduğu düşünülürdü, mevcut pek çok cildin arasında 1550 ile 1700 arası yazılmış beş yapıt vardı. Bunların da makul olarak büyü kitabı olduğu söylenebilirdi (gerçi biri yırtık pırtık birkaç sayfadan ibaretti). Büyü kitaplarına ender rastlanırdı ve ne Bay Segundus ne de Bay Honeyfoot özel bir kütüphanede iki üç taneden fazlasını bir arada görmüşlerdi. Hurtfew'da bütün duvarlar kitaplıkla kaplıydı ve bütün raflar kitapla doluydu. Bu kitapların da hepsi ya da hemen hemen hepsi eski kitaplar, büyü kitaplarıydı. Ah! Elbette pek çoğunun modern ciltleri vardı ama bunları Bay Norrell'in yeniden ciltlettirdiği açıktı (görünüşe göre düzgün, gümüş büyük harflerle başlıkların basıldığı sade dana derisi cildi tercih ediyordu). Ancak pek çoğu buruşuk sırtlı ve köşeli, eski mi eski ciltlere sahipti.

Bay Segundus yakındaki bir rafta duran kitapların sırtlarına bir göz attı. Okuduğu ilk başlık şuydu: *Karanlık Tarafa Soru Sorma ve Cevaplarını Anlama Yolları*.

"Saçma bir eser" dedi Bay Norrell. Ev sahibinin bu kadar yakınında olduğunu fark etmeyen Bay Segundus irkildi. Bay Norrell devam etti. "Bu kitap üzerinde bir dakika bile düşünüp zamanınızı harcamamanızı öneririm."

Böyle deyince Bay Segundus ikinci kitaba baktı, bu da Belasis'in *Talimatlar*'ıydı.

"Belasis'i biliyorsunuz herhalde?"

"Yalnızca ismen efendim" dedi Bay Segundus. "Pek çok yararlı şeyin anahtarının onda olduğunu işitmiştim ancak *Talimatlar'ın* bütün kopyalarının yıllar önce yok edildiğini de işittim, hatta bütün otoriteler de böyle düşünüyor. Yine de işte

şimdi burada görüyorum! Aman efendim bu olağanüstü! İnanılmaz!"

"Belasis'ten çok şey bekliyorsunuz" dedi Bay Norrell. "Bir zamanlar ben de sizin gibi düşünüyordum. Aylar boyu her gün sekiz saat onun eserlerini inceledim, bu iltifatı başka bir yazara yapmadığımı söyleyebilirim. Ama sonuçta hayalkırıklığına uğradım. Zeki olması gereken yerde mistik ve muğlak olması gereken yerde ise anlaşılır. Bazı şeyler vardır ki bütün dünyanın okuyabileceği biçimde yazılmaması gerekir. Kendi adıma Belasis'i beğenmiyorum."

"İşte adını hiç işitmediğim bir kitap efendim" dedi Bay Segundus. "*Hiristiyan-Musevi Büyülerinin Harikaları*. Bana bunun hakkında ne söyleyebilirsiniz?"

"Hah!" diye bağırdı Bay Norrell. "On yedinci yüzyıldan kalma ama onu da beğenmiyorum. Yazarı yalancının, ayyaşın, ahlaksızın ve serserinin tekiydi. Tamamen unutulmuş olması çok iyi."

Görünüşe göre Bay Norrell yalnızca yaşayan büyücüleri beğenmemekle kalmıyordu, ölü olanları incelemiş ve onları da her yönden eksik bulmuştu.

Bu arada Bay Honeyfoot ellerini Tanrı'yı öven bir Metodist gibi kaldırmış bir halde o raftan bu rafa hızla yürüyor, tam bir başlığı okuyacakken gözü bir diğerine takılıp o yana koşuyordu. "Ah Bay Norrell!" diye bağırdı. "Ne çok kitabınız var! Sorularımızın cevaplarını burada bulacağımızdan eminim."

"Bundan şüphe ederim efendim" oldu Bay Norrell'in kuru cevabı.

Hizmetkar küçük bir kahkaha attı. Bu kahkahanın Bay Honeyfoot'a yöneltildiği açıktı yine de Bay Norrell onu tek bir bakışla ya da sözle azarlamadı ve Bay Segundus, Bay Norrell'in bu adama nasıl bir işini emanet edebileceğini merak etti. Yağmur kadar düzensiz ve gökgürültüsü kadar kara saçlarıyla, rüzgarın uğuldadığı bir kırda, zifiri karanlık bir sokakta ya da Bayan Radcliffe'in bir romanında hiç de tuhaf görünmezdi.

Bay Segundus, Jacques Belasis'in *Talimatlar'ını* aldı ve Bay Norrell'in beğenmediği bu kitapta hemen olağanüstü iki pasaja

rastladı.[(6)] Sonra zamanın geçtiğini ve hizmetkârın kara gözlerini üzerinde hissedince *Hıristiyan-Yahudi Büyülerinin Harikaları'nı* açtı. Bu sandığı gibi baskı değil el yazmasıydı, hem de çoğu eski birahane faturaları olmak üzere her türlü kağıda alelacele karalanmış bir elyazmasıydı. Burada Bay Segundus harika maceralar okudu. On yedinci yüzyıl büyücüsü elindeki yetersiz büyüyle büyük ve güçlü düşmanlara karşı koymuştu: Bunlar hiçbir insan büyücünün kalkışmaması gereken savaşlardı. Çok sayıda zaferinin tarihçesini tam da bu düşmanlar tarafından sıkıştırıldığı sırada yazmıştı. Yazar yazarken zamanı kalmadığını ve ölümün umabileceği en iyi şey olduğunu biliyordu.

Odadaki ışık azalıyor ve kargacık burgacık eski el yazısını görmek zorlaşıyordu. İki uşak içeri girdi, hizmetkâra benzemeyen hizmetkâr mumları yakmalarını, perdeleri kapamalarını ve ateşe taze kömür atmalarını izledi. Bay Segundus, Bay Honeyfoot'a henüz gelme nedenlerini Bay Norrell'a açıklamamış olduklarını hatırlatmasının iyi olacağını hissetti.

Kütüphaneden çıkarlarken Bay Segundus tuhaf olduğunu düşündüğü bir şeyi fark etti. Ateşin yanına bir iskemle çekilmişti. İskemlenin yanında da küçük bir masa, masanın üzerindeyse çok eski bir kitabın kabı ve deri ciltleri, bir makas ve bahçıvanların budama işinde kullandığı türden güçlü zalim görünüşlü bir bıçak vardı. Ama kitabın sayfaları ortalıkta görünmüyordu. Belki de yeniden ciltletmek için göndermiştir, diye düşündü Bay Segundus. Yine de eski cilt epeyi güçlü görünüyordu ve neden Bay Norrell sayfaları çıkarıp onlara zarar verme riskini göze alsındı? Böyle işleri işin ustası bir ciltçinin yapması daha uygundu.

Tekrar oturma odasında yerlerine yerleştiklerinde Bay Honeyfoot, Bay Norrell'e, "Burada gördüklerim beyefendi" dedi. "Sizin bize yardım edebilecek en iyi kişi olduğunuz konusunda beni ikna etti. Bay Segundus ve ben çağdaş büyücülerin yanlış yolda oldukları kanısındayız, enerjilerini boş yere harcıyorlar. Siz de aynı fikirde misiniz efendim?"

"Ah! Kesinlikle" dedi Bay Norrell.

"Sorumuz şu" dedi Bay Honeyfoot. "Neden büyü artık büyük ulusumuzda bir zamanlar bulunduğu itibarlı konumda değil? İngiltere'de artık neden büyü tatbik edilmiyor?"

Bay Norrell'in ufak mavi gözleri sertleşti, parladı ve sanki sakladığı büyük gizli bir harikayı söylememek için kendini tutuyormuşçasına dudakları gerildi. Bay Segundus'a öyle geliyordu ki, Bay Norrell birinin kendisine bu soruyu sorması için uzun süre beklemiş ve karşılığını yıllar öncesinden hazırlamıştı. Bay Norrell şöyle dedi: "Sorunuz konusunda size yardım edemem efendim çünkü anlayamadım. Bu yanlış soru. İngiltere'de büyü bitmedi. Şahsen ben hiç de fena sayılmayacak bir büyücüyüm."

2

Eski Yıldız Hanı

Ocak-Şubat 1807

Araba Bay Norrell’in sürgülü kapısından çıkarken Bay Honeyfoot heyecanla, "İngiltere’de bir tatbiki büyücü! Üstelik Yorkshire'da! Olağanüstü bir şans bizimkisi! Ah Bay Segundus bunu size borçluyuz. Hepimiz uykuya dalmışken siz uyanıktınız. Sizin teşvikleriniz olmasa Bay Norrell’i asla bulamazdık. Eminim, o bizi asla aramazdı, biraz çekingen bir bey. Tatbiki büyüdeki başarılarının ayrıntılarını anlatmadı gerçi, ancak başarılı olduğunu biliyoruz. Bu da sanırım alçak gönüllü bir doğanın işareti. Bay Segundus, eminim siz de görevimizin açık olduğu konusunda bana katılırsınız. Norrell’in doğal utangaçlığını, övgüden duyduğu hoşnutsuzluğu yenmek ve onu daha geniş bir kitleye tanıtmak bize düşüyor!"

"Belki de" dedi Bay Segundus bundan kuşku duyarmışçasına.

"Kolay olacağını söylemiyorum" dedi Bay Honeyfoot. "Biraz ketum biri ve topluluktan hoşlanmıyor ama sahip olduğu bilgiler gibi bilgileri ülkemizin iyiliği için başkalarıyla paylaşması gerektiğini görmeli. O bir beyefendi: Görevini biliyor ve yapacağından eminim. Ah Bay Segundus! Bunun için

ülkedeki bütün büyücülerin minnet dolu teşekkürlerini hak ediyorsunuz."

Ancak Bay Segundus her ne hak ediyorsa üzücü olan İngiltere'deki büyücülerin özellikle kıymet bilmez bir topluluk olduğuydu. Bay Segundus ve Bay Honeyfoot üç yüzyıldır büyü araştırmalarındaki en büyük keşfi yapmış olabilirlerdi, ee ne olmuştu yani? Öğrendiklerinde York cemiyetinde bu işi daha iyi yapacağından emin olmayan tek bir üye bile yoktu. Gelecek Salı, Bilge York Büyücüleri Cemiyeti olağanüstü toplandığında çoğu bunu söylemeye hazırdı.

Salı akşamı saat yedide Stonegate'deki Eski Yıldız Hanı'nın üst katındaki salon hıncahınç doluydu. Bay Honeyfoot ve Bay Segundus'un getirdiği haberler şehirde bir büyü kitabına göz atmış herkesi oraya çekmişe benziyordu. York hâlâ İngiltere'nin büyüye en meraklı şehirlerinden biriydi, belki de yalnızca Kral'ın şehri Newcastle'da daha fazla büyücü vardı.

Salonda öyle bir büyücü izdihamı vardı ki garsonların sürekli yukarıya yeni iskemleler taşımasına rağmen, şimdilik çoğu ayakta durmak zorundaydı. Dr. Foxcastle kendisine harika bir iskemle bulmuştu, kara ve uzundu ve üzerinde tuhaf oymalar vardı. Bu iskemle (daha çok bir tahta benziyordu), arkasındaki kırmızı kadife perdelerin kavisi ve yuvarlak büyük karnının üzerinde kavuşturduğu elleri ona derin bir bilgelik havası veriyordu.

Eski Yıldız Hanı'ndaki uşaklar Ocak akşamı serinliğini kovacak harika bir ateş yakmışlardı. Bu ateşin etrafında ise bazı yaşlı büyücüler oturuyordu. Görünüşe bakılırsa Kral II. George ya da yakın bir zamandan kalmışlardı, hepsi de ekoseli şallara bürünmüştü, sararmaya yüz tutmuş örümcek ağı benzeri yüzleri vardı ve en az kendileri kadar yaşlı, ceplerinde ilaç şişeleri bulunan kapı uşakları eşliğinde gelmişlerdi. Bay Honeyfoot onları şöyle selamlıyordu: "Nasılsınız Bay Aptree? Nasılsınız Bay Greyshippe? Umarım iyisinizdir Bay Tunstall? Hepinizi burada gördüğüme çok memnun oldum baylar! Umarım hepiniz bizimle kutlamaya geldiniz: Tozlu bir bilinmeyende geçen yıllarımız sona erdi. Ah! Nasıl olduklarını sizden daha iyi kim bilebilir Bay Aptree ve siz Bay Greyshippe

çünkü bu yılların çoğunu yaşadınız. Oysa şimdi büyüyü bir kez daha Britanya'nın danışmanı ve koruyucusu olarak göreceğiz! Ve Fransızlar Bay Tunstall! Fransızlar bunu işitince ne hissedecekler? Hah! Hemen teslim olurlarsa hiç şaşırmam doğrusu."

Bay Honeyfoot'un bu türden söyleyecek çok şeyi vardı, bu keşfin Britanya'ya getireceği harika yararların hepsini saymayı amaçladığı bir konuşma hazırlamıştı. Ancak bu konuşmanın birkaç cümleden fazlasını söylemesine fırsatı olmadı çünkü görünüşe göre odada toplanmış bulunan her beyefendinin bu konuda bir fikri vardı ve bu fikirlerin diğer bütün beylere hiç gecikmeden söylenmesi gerekiyordu. Bay Honeyfoot'un sözünü kesen Dr. Foxcastle oldu. Büyük kara tahtından şöyle seslendi Bay Honeyfoot'a: "Büyüyü bu inanılmaz hikayeler ve çılgınca uydurmalarla lekelemenize çok üzüldüm, ki bilirim siz büyüye önem verirsiniz." Sonra "Bay Segundus" dedi, bütün sorunların kaynağı olarak gördüğü adama dönerek. "Geldiğiniz yerde adet nedir bilemiyorum ama Yorkshire'da bizler başka insanların huzurunu bozarak isim yapmak isteyenler hakkında pek iyi düşünmeyiz."

Dr. Foxcastle, Bay Honeyfoot ve Bay Segundus'un taraftarlarının yüksek sesli kızgın bağırışlarıyla susturuldu. Daha sonra sesini duyurmayı başaran beyefendi Bay Segundus ve Bay Honeyfoot'un nasıl olup da kanabildiğini merak ediyordu. Norrell, belli ki deliydi, sokak köşelerinde durup kendisinin Kuzgun Kral olduğunu söyleyen zırdelilerden bir farkı yoktu.

Açık kahverengi saçlı, çok heyecanlı bir beyefendi, Bay Honeyfoot'la Bay Segundus'un Bay Norrell'e evinden hemen çıkmasını ve açık bir arabayla (aylardan Ocak olmasına rağmen) zaferle York'a gelmesinde ısrar etmiş olmaları gerektiğini söylüyordu, böylece o da adamın yoluna sarmaşık yaprakları atabilirdi.(7) Ateşin başında oturan yaşlı adamlardan biri de hararetle bir şeyler söylemeye çalışıyordu ama çok yaşlı olduğundan sesi o kadar zayıftı ki kimsenin ne söylediğini anlamaya zamanı yoktu.

Salonda Thorpe adında uzun boylu mantıklı bir adam vardı. Büyü hakkında pek bilgili olmamasına karşın bir büyücüde az görülen bir sağduyuya sahipti. Bay Segundus'un, tatbiki İngiliz büyüsünün nereye kaybolduğunu anlama arayışında daha fazla teşvik edilmesi gerektiğini düşünmüş, ancak Bay Thorpe da diğer herkes gibi cevabın bu kadar çabuk bulunacağını tahmin etmemişti. Ancak artık ellerinde bir cevap olduğuna göre Bay Thorpe bunu bu kadar kolay bir kenara atmamaları gerektiği fikrindeydi. "Bay Norrell büyü yaptığını söylemiş. Tamam. Norrell'i biraz biliyoruz, güya sahip olduğu nadir metinleri de işittik, sırf bu yüzden iddialarını dikkatli düşünmeden bir kenara atmamalıyız. Ama Bay Norrell'in lehine olan daha güçlü savlar var: Aramızdan iki kişi, ikisi de ciddi alimlerdir, buraya ikna olmuş olarak döndüler." Bay Honeyfoot'a döndü. "Bu adama inanıyorsunuz. Yüzünüze bakan herkes bunu anlayabilir. Sizi ikna eden bir şey gördünüz. Ne olduğunu bize söylemez miydiniz?"

Bakın, Bay Honeyfoot'un bu soruya verdiği tepki belki biraz tuhaftı. Bu sorunun sorulmasını diliyormuşçasına Bay Thorpe'a minnetle gülümsedi. Bay Norrell'in büyü yapabileceğine inanmak için elindeki harika nedenleri açıklama fırsatı yakalamıştı. Başlamak için ağzını açtı. Sonra durdu, duraksadı, çevresine bakındı, sanki az önce elle tutulacak kadar somut görünen o nedenler buharlaşıp ağzının içinde hiçliğe karışmıştı da, dişleri ve dili birini bile yakalayıp mantıklı bir İngilizce cümleye dönüştüremiyordu. Bay Norrell'in dürüst göründüğünden söz etti.

York cemiyeti bunu pek tatmin edici bulmadı (aslında Bay Norrell'in çehresini görmüş olsalar daha da az tatmin olurlardı). Bu yüzden de Bay Thorpe, Bay Segundus'a dönerek, "Bay Segundus, Norrell'i siz de gördünüz. Sizin fikriniz nedir?" diye sordu.

York cemiyeti ilk kez Bay Segundus'un yüzünün ne kadar beyaz olduğunu fark etti. O zaman bazı beyler, selam verdiklerinde, sanki adamcağız bir türlü düşüncelerini toplayıp bir cevap verememiş gibi, karşılık almadıklarını anımsadılar. "Bir şeyiniz mi var efendim?" diye sordu Bay Thorpe yumuşak

bir sesle. "Hayır hayır" diye mırıldandı Bay Segundus. "Bir şeyim yok. Sağolun." Ancak o kadar dalgın görünüyordu ki, bir bey ona yerini verirken bir başkası bir bardak beyaz şarap getirmeye koştu ve Bay Norrell'in yoluna sarmaşık yaprakları atmak isteyen açık kahverengi saçlı heyecanlı beyefendi içinden Bay Segundus'un büyülenmiş olduğunu ve heyecanlı bir şeyler göreceklerini umdu.

Bay Segundus içini çekerek, "Teşekkür ederim" dedi. "Hasta değilim ama şu son hafta kendimi ağır ve aptal gibi hissettim. Bayan Pleasance bana ararot ve sıcak meyan kökü hazırladı ama hiçbir yararı olmadı, aslında bu da beni şaşırtmadı sanıyorum çünkü bu karışıklık zihnimde. Eskisi kadar kötü değilim. Beyler eğer bana İngiltere'ye büyünün döndüğüne neden inandığımı soracak olursanız, size şöyle derim: Çünkü ben büyü yapıldığını gördüm. Büyü yapıldığını gördüğüm hissini en çok burada ve burada duyuyorum (Bay Segundus alnına ve kalbine dokundu). "Yine de hiçbir büyü görmedim. Birlikte olduğumuz süre boyunca Norrell böyle bir şey yapmadı. Bu yüzden de herhalde ben her şeyi hayal ettim."

York cemiyetinin üyeleri arasında yeni bir karmaşa patlak verdi. Baygın gözlü beyefendi baygın baygın gülümsedi ve söylenenleri anlayan olup olmadığını sordu. Sonra Bay Thorpe şöyle bağırdı: "Ulu Tanrım! Burada oturup Norrell şunu yapabilir, bunu yapamaz diye tartışmamız çok saçma. Hepimiz aklı başında insanlarız ve sanırım cevap da gayet basit. Ona gideceğiz ve iddialarını kanıtlaması için bize büyü yapabildiğini göstermesini isteyeceğiz."

Bu o kadar mantıklı bir öneriydi ki, bir an büyücülerin sesi kesildi. Elbette bu önerinin genel bir kabul gördüğü anlamına gelmiyordu. Birkaçı (Dr. Foxcastle bunlardan biriydi) bunu pek önemsememişti. Norrell'den büyü yapmasını istemeleri halinde her zaman için adamın böyle bir şey yapma tehlikesi vardı. Büyü yapıldığını görmeyi değil, yalnızca kitaptan okumayı istiyorlardı. York cemiyetinin bu kadarını yapmakla bile kendini gülünç duruma düşürdüğü fikrinde olanlar da vardı. Ancak en sonunda çoğu Bay Thorpe'un şu kanısına katıldı: "Alim ve beyefendi kişiler olarak hiç olmazsa Bay

Norrell'a bizi ikna etme fırsatı vermeliyiz." Böylece Bay Norrell'a bir mektup daha yazılması gerektiğine karar verdiler.

Bütün büyücüler Bay Honeyfoot'la Bay Segundus'un bu işi beceremedikleri konusunda hemfikirdi. En azından bir konuda, Bay Norrell'in harika kütüphanesi konusunda, had safhada budalaca davranmışlardı, çünkü burası hakkında bile anlaşılır rapor veremiyorlardı. Ne görmüşlerdi? Ah kitaplar, hem de bir sürü kitap. Kitaplar çok muydu? Evet ve o anda olağanüstü sayıda kitap olduğunu düşünmüşlerdi. Ender bulunan kitaplar mıydı? Ah muhtemelen. Kitapları ellerine alıp bakmalarına izin verilmiş miydi? Ah Bay Norrell böyle bir öneride bile bulunmamıştı. Ama başlıklarını okumuşlardı, değil mi? Evet, doğru. O halde gördükleri kitapların adları neydi? Bilmiyorlardı, anımsamıyorlardı. Bay Segundus kitaplardan birinin adının B harfiyle başladığını söyledi ama bunun dışında bir bilgi veremiyordu. Bu çok garipti.

Bay Thorpe her zaman Bay Norrell'e mektubu bizzat yazmak istemişti ama odadaki büyücülerin çoğu Bay Norrell'i küstahlığı yüzünden cezalandırmayı düşünüyorlardı. Bay Norrell'e hakaret etmenin en iyi yolu da mektubu Dr. Foxcastle'ın yazmasıydı. Böylece mektup yazıldı ve bir süre sonra öfkeli bir karşılık alındı.

Hurtfew Malikanesi, Yorkshire
1 Şubat 1807

Bayım,

Geçtiğimiz yıllarda iki kez Bilge York Büyücüleri Cemiyeti tarafından tanışıklığımı rica eden bir mektupla onurlandırıldım. Şimdi ise cemiyetin hoşnutsuzluğunu belirten üçüncü bir mektup aldım. Anladığım kadarıyla York cemiyetinin teveccühünü kazanmak da kaybetmek kadar kolay ve insan her ikisini de nasıl yapacağını bilemeyebilir. Mektubunuzda belirtilen yeteneklerimi abarttığım ve kesinlikle sahip olamayacağım güçlere sahip olduğum iddiasına gelince, söyleyecek tek bir şeyim var: Başkaları

başarısızlıklarının kaynağını bilgilerinin zayıf olmasında değil de dışarda arayabilir, ancak işin gerçeği büyünün bu çağda da tıpkı diğer çağlarda olduğu gibi yapılabilir olduğudur, ki son yirmi yılda bunun böyle olduğunu pek çok kez kesin olarak kanıtlamış bulunmaktayım. Ancak zanaatımı başkalarından daha çok sevdiğim için aldığım ödül nedir? Kusursuz kılmak için çok çalışmanın ödülü? Şimdilerde dışarda masal anlattığım söyleniyor, mesleki yeteneklerim küçümseniyor ve sözüme güvenilmiyor. Bu koşullar altında York cemiyetine değil bir büyü gösterisi herhangi bir şey borçlu olduğumu hissetmediğim için herhalde şaşırmazsınız. Bilge York Büyücüleri Cemiyeti gelecek Çarşamba buluştuğunda, size niyetimi bildireceğim.

Hizmetkârınız
Gilbert Norrell

Bunların hepsi hiç de hoş olmayan bir biçimde gizemliydi. Teorisyen büyücüler, tatbiki büyücünün kendilerine bundan sonra ne göndereceğini biraz da tedirgin bir biçimde beklediler. Bay Norrell'in bir sonraki gönderdiği şeyse bir avukattan daha tehlikeli bir şey olmadı. Gülümseyen, reverans yapan, eğilen bir avukattı. Temiz siyah giysiler içinde Robinson adında sıradan bir avukat. Elinde York cemiyetindeki beyefendilerin daha önce hiç görmediği türden bir belge vardı. Bu, İngiltere'nin uzun zaman önce unutulmuş büyü hukuku yasalarına göre düzenlenmiş bir sözleşme taslağıydı.

Bay Robinson Eski Yıldız'ın üst katına saat tam altıda geldi. Beklendiğini varsayan bir havası vardı. Coney Sokağı'nda bir işyerine sahipti ve yanında iki katip çalıştırırdı. Yüzü de beyefendilerin çoğu için tanıdıktı.

"Beyler, itiraf etmeliyim ki" diye gülümsedi Bay Robinson. "Bu belgeler büyük ölçüde müşterim Bay Norrell'in işi. Ben tamaturjik hukuk üzerine uzman sayılmam. Gerçi bugünlerde

kimse bu konuda uzman olduğunu söyleyemez ya. Herhalde bir yanlışım olursa siz düzeltirsiniz."

York'lu büyücülerden birkaçı bilge tavırlarla başlarını salladı.

Bay Robinson kibar bir adamdı. O kadar temiz ve sağlıklıydı ve her şeyden o kadar hoşnut görünüyordu ki resmen ışıldıyordu. Böyle bir şeyi bir peri ya da melekte görseniz tamam da, bir avukatta görmek tuhaf bir etki yaratıyordu. York cemiyetindeki beyefendilere karşı gayet saygılıydı çünkü büyü hakkında hiçbir şey bilmiyor ama zor ve büyük bir zihinsel dikkat gerektiren bir şey olması gerektiğini düşünüyordu. Ancak profesyonel alçak gönüllülüğü ve York cemiyetine karşı gösterdiği içten saygıya, bu dev beyinlerin ezoterik konular üzerine düşünmeye ara verip kendisini dinlemeleri gerektiğine ilişkin mesut bir kibir de eklemişti Bay Robinson. Altın çerçeveli gözlüklerini burnuna yerleştirdi ve ışıl ışıl şahsına bir ışıltı daha ekledi.

Bay Robinson, Bay Norrell'in belirli bir zamanda belirli bir yerde bir sihir yapmayı kabul ettiğini bildirdi. "Beyler, yeri ve zamanı müşterimin belirlemesine bir itirazınız yoktur umarım."

Kimsenin itirazı yoktu.

"O halde önümüzdeki Cuma gününden iki hafta sonra, Katedral'de."(8)

Bay Robinson, Bay Norrell'in, büyü yapmayı başaramazsa hem tatbiki büyücü hem de herhangi bir tür büyücü olma iddialarını geri alacağını ve bir daha asla böyle iddialarda bulunmamaya yemin edeceğini de söyledi.

"O kadar da ileri gitmesine gerek yok" dedi Bay Thorpe. "Niyetimiz onu cezalandırmak değil, yalnızca iddialarını sınamak istiyorduk."

Bay Robinson'un pırıl pırıl gülümsemesi azıcık soldu, sanki söyleyeceği tatsız bir şey vardı da söze nasıl başlayacağını bilemiyordu.

"Bekleyin" dedi Bay Segundus. "Henüz pazarlığın diğer tarafını dinlemedik. Bizden ne istendiğini bilmiyoruz."

Bay Robinson başını salladı. Görünüşe göre Bay Norrell, York cemiyetinin her bir üyesinin kendisinin verdiği sözü vermesini istiyordu. Bir başka deyişle eğer kendisi büyü yapmayı başarırsa, gürültü patırtı yapmadan York cemiyetini dağıtacak ve bir daha hiçbiri "büyücü" sıfatını kullanmayacaktı. Bu da adildi. Ne de olsa, dedi Bay Robinson, o zaman Bay Norrell, Yorkshire'daki tek gerçek büyücü olduğunu kanıtlamış olacaktı.

"Peki, büyü yapılıp yapılmadığına karar verecek bir üçüncü kişi, bağımsız bir hakemimiz olacak mı?" dedi Bay Thorpe.

Bu soru Bay Robinson'u şaşırtmış gibiydi. Yanlış düşünüyorsa onu mazur görmeliydiler, onları gücendirmeyi hayatta istemezdi ama hazırdaki bütün beyefendiler büyücü değiller miydi?

Ah evet, diye hep birlikte başlarını salladı York cemiyeti üyeleri. Hepsi büyücüydü.

O halde gördüklerinde büyüyü de tanıyabilirlerdi. Bunu onlardan iyi kim yapabilirdi?

Bir başka beyefendi Bay Norrell'in nasıl bir büyü yapmayı planladığını sordu. Bay Robinson binbir nazik özürle ve ayrıntılı açıklamalarla, onları aydınlatamayacağını çünkü bu konuda hiçbir şey bilmediğini söyledi.

York cemiyeti beyefendilerinin Bay Norrell'in sözleşmesini imzalayana kadar aralarında yaptıkları uzun tartışmaları yinelemek okurumun sabrını zorlayacaktır. Pek çoğu imzayı kibirden attı. Norrell'in büyü yapamayacağını açık açık söylemişler, büyü yapması için Norrell'e açıkça meydan okumuşlardı. Bu koşullar altında fikirlerini değiştirmek tuhaf bir aptallık olarak görünürdü, en azından onlara göre böyleydi.

Öte yandan Bay Honeyfoot'un imzalama nedeni, *tam da* Norrell'in büyüsüne inanmasıydı. Bay Honeyfoot onun güçlerini sergileyerek halk tarafından tanınacağını ve büyüsünü ulusun iyiliği için kullanacağını umuyordu.

Beyefendilerden bazılarıysa imzalamazlarsa gerçek büyücüler olmadıklarını gösterecekleri iması yüzünden (bu ima ilk Norrell'den çıkmış, bir biçimde Robinson tarafından iletilmişti) imzaladılar.

Böylece York büyücüleri hemen oracıkta Bay Robinson'un getirdiği belgeyi imzalayıverdiler. En sona Bay Segundus kalmıştı.

"İmzalamayacağım" dedi. "Çünkü büyü benim bütün hayatım. Bay Norrell kötü bir alim olduğumu söylemekte haklı ancak büyüden mahrum kalırsam ne yaparım?"

Sessizlik.

"Ah!" dedi Bay Robinson. "Peki, yani bu... Belgeyi imzalamak istemediğinizden emin misiniz efendim? Bütün arkadaşlarınızın imzaladığını gördünüz. Tamamen yalnız kalacaksınız."

"Eminim" dedi Bay Segundus. "Teşekkür ederim."

"Ah!" dedi Bay Robinson. "Bu durumda nasıl devam etmem gerektiğini bilmediğimi itiraf etmeliyim. Müşterim bana *herkes* imzalamazsa ne yapacağımı söylemedi. Sabahleyin onunla konuşurum."

Dr. Foxcastle'ın, Bay Hart ya da Hunt'a bir kez daha bu işlerin o yeni gelenin başının altından çıktığını söylediği işitildi.

Ancak iki gün sonra Bay Robinson, Dr. Foxcastle'ı ziyaret etti ve şu mesajı verdi. Bu özel duruma mahsus olmak üzere Bay Norrell, Bay Segundus'un imzalamayı reddetmesini memnuniyetle görmezden gelecekti. Anlaşmasının Bay Segundus *dışındaki* York cemiyetinin bütün üyeleriyle olduğunu varsayacaktı.

Bay Norrell'in büyü yapmasından önceki gece, York'a kar yağdı. Sabahleyin şehrin bütün kiri ve çamuru lekesiz bir beyazlığın altında kaybolmuştu. At nallarının ve adımların sesi boğuktu. York sakinlerinin sesleri bile her sesi yutan beyaz bir sessizlik tarafından değiştiriliyordu. Bay Norrell sabahın çok erken bir saatini vermişti. York büyücüleri kendi evlerinde yalnız başlarına kahvaltılarını ettiler. Sessizce bir uşağın kahvelerini koymasını, sıcak beyaz ekmek somunlarını kesmesini ve tereyağı getirmesini izlediler. Bu küçük hizmetleri genellikle yerine getiren eşleri, kızkardeşleri, gelinleri ya da yeğenleri hâlâ yataktaydı. York cemiyeti beyefendilerinin nefret edermiş gibi yaptığı, aslında

hayatlarının sıradan müziğinde tatlı ve yumuşak bir nakarat olan kadın sesleri yoktu. Bu beyefendilerin oturduğu kahvaltı odaları da dünkünden farklıydı. Kışın kasveti gitmiş yerine ürkek bir ışık, karlı toprak üzerinde binlerce kez yansıyan kış güneşi gelmişti. Beyaz keten masa örtüsü üzerine göz kamaştırıcı bir ışık düşüyor, kızlarının güzel kahve bardaklarındaki gül tomurcukları bu ışığın içinde dans ediyordu. Yeğenlerinin gümüş kahve ibriğine güneş ışınları saplanıyor, gelinlerinin porselenlerindeki gülümseyen çoban kızlar pırıldayan meleklere dönüşüyordu. Masa âdeta perilerin kullandığı gümüşler ve kristallerle kurulmuş gibi görünüyordu.

Leydi Peckitt's Yard'daki üçüncü kat penceresinden başını çıkaran Bay Segundus, Bay Norrell'in çoktan bir büyü yapmış olduğunu düşündü. Yukarıdan uyarıcı bir gürültü gelince başını çabucak içeri çekerek çatıdan düşen karlardan kurtuldu. Bay Segundus'un bir eşi, kızkardeşi, kızı, gelini ya da yeğeni olmadığı gibi bir hizmetkarı da yoktu ama ev sahibi Bayan Pleasance erkenci tiplerdendi. Geçen gece Bay Segundus'un kitaplarını okurken pek çok kereler iç çektiğini işitmiş ve onu ızgarada iki taze ringa balığı, yumurta ve çay ve mavi beyaz porselen bir tabağın üzerinde tereyağlı beyaz ekmekten oluşan bir kahvaltıyla neşelendirebileceğini ummuştu. Aynı iyi niyetli amaçla onunla konuşmak üzere masaya oturup da Bay Segundus'un ne kadar karamsar olduğunu görünce, "Ah! Bu yaşlı adamı hiç sevmedim" dedi.

Bay Segundus, Bayan Pleasance'a Bay Norrell'in yaşlı olduğunu söylememiş olsa da kadın öyle olduğunu hayal etmişti. Bay Segundus'un ona anlattıklarından, adamın altın yerine büyü biriktiren bir çeşit cimri olduğu sonucuna varmıştı. Hikâyemiz ilerledikçe Bay Norrell'in karakterine ilişkin bu portrenin haklı olup olmadığı kararını okura bırakacağım. Bayan Pleasance gibi ben de hep cimri insanları yaşlı olarak hayal etmişimdir. Neden böyledir bilemem, eminim genç cimriler de vardır. Bay Norrell'in gerçekten yaşlı olup olmadığına gelince o, on yedisinde de yaşlı görünen insanlardandı.

Bayan Pleasance devam etti. "Bay Pleasance hayattayken hiç kimsenin ekmek yapmakta elime su dökemeyeceğini söylerdi. Ömürleri boyunca yedikleri en lezzetli ekmeği yaptığımı söyleme inceliğinde bulunan başka insanlar da oldu. Bense iyi bir iş yapmanın zevkiyle güzel sofralar kurdum hep. Eğer şu dakika, binbir gece masallarındaki acayip cinlerden biri şu çaydanlıktan çıksa ve üç dilek dileyebileceğimi söylese, umarım başka insanların ekmek yapmayı bırakmasını dileyecek kadar kötü niyetli olmam. Eğer onların ekmeği benimkinden iyiyse bunun bana bir zararı olmaz, tam aksine insanlara bir yararı olur. Hadi bayım, şundan tadın biraz" dedi, ünlü ekmeği kiracısına doğru iterek. "Sizi zayıf görmek istemem. Sonra herkes Hettie Pleasance'ın ev idare etme yeteneğini kaybettiğini söyler. Bu kadar üzgün olmayın efendim. Bu hain anlaşmayı imzalamadınız. Diğer beyefendiler büyücülüğü bıraktığında, siz hâlâ devam ediyor olacaksınız. Umarım büyük keşifler yaparsınız da bu kendini çok zeki gören Bay Norrell sizinle seve seve ortak olur ve aptalca kibirinden pişmanlık duyar."

Bay Segundus gülümseyerek ona teşekkür etti. "Ancak böyle bir şey olacağını sanmam" dedi. "En baş zorluk malzeme bulmak olacaktır. Kendime ait çok az şeyim var, cemiyet de dağılınca, eh kitaplarına ne olacağını bilemem ama bana geleceğini sanmam"

Bay Segundus ekmeğini (gerçekten de merhum Bay Pleasance ve dostlarının söylediği kadar güzeldi) ve ringa balıklarını yedi, biraz çay içti. Yemeğin sıkıntılı bir yüreği rahatlatabilme gücü sandığından fazla olmalıydı ki bir süre sonra kendini daha iyi hissetti, böylece güçlenmiş bir halde paltosunu giydi, şapkasını, kaşkolunu ve eldivenlerini aldı. Karlı sokaklardan, günün harikaları için Bay Norrell'in belirlediği yere, York Katedrali'ne doğru yürüdü.

Umarım bütün okurlarım İngiltere'de bir katedral şehrinin nasıl bir yer olduğunu az çok biliyordur, yoksa korkarım Bay Norrell'in bu özel yeri seçmesinin önemini anlayamayacaklardır. Eski bir katedral şehrinde büyük eski kilise pek çok bina arasında herhangi biri değil, baş binadır.

Büyüklüğü, güzelliği ve ciddiyeti bakımından diğerlerinden farklıdır. Modern zamanlarda bile, eski bir katedral şehri, şehir yapılarının zarif eklentileriyle, toplantı salonlarıyla (York'ta bunlardan çok vardı) donandığında bile, Katedral onların üzerinde yükselir. Bu, atalarımızın sadakatinin tanığıdır. Sanki şehrin içinde şehirden büyük bir şey vardır. İnsan karmaşık dar sokaklardan işine giderken Katedral'i göremeyebilir ama sonra sokaklar açılır ve ansızın karşısına çıkar. Diğer bütün yapılardan daha yüksek ve daha büyüktür. İşte o zaman şehrin kalbine ulaştığınızı, bir biçimde bütün sokakların ve yolların buraya çıktığını anlarsınız. Bay Norrell'in bildiği bütün gizemlerden daha gizemli bir yere. Avluya girip Katedral'in batı yüzünün kocaman kasvetli mavi gölgesi önünde durduğunda Bay Segundus bunları düşünüyordu işte. O sırada şişman kara bir gemi gibi otoriter bir biçimde köşeden süzülen Dr. Foxcastle göründü. Bay Segundus'u görünce o yana dümen kırarak iyi günler diledi.

"Belki de beni Bay Norrell'la tanıştırırsınız" dedi Dr. Foxcastle. "Onu tanımayı gerçekten de istiyorum."

"Çok sevinirim efendim" dedi Bay Segundus ve çevresine bakındı. Hava yüzünden pek çok kişi evinden çıkmamıştı. Büyük gri kilisenin önünde uzanan beyazlıkta tek tük karaltılar görünüyordu. Yakından bakıldığında bunların da York cemiyetinin beyefendileri ya da papazlarla katedral çalışanları olduğu anlaşılıyordu: Zangoçlar, rahibe yardım eden görevliler, yedek koro şefleri, katedral amirleri, temizlikçileri, vesaire vesaire. Karda amirleri tarafından Katedral'in işlerini görmek üzere gönderilmişlerdi.

"Memnuniyetle isteğinizi yapardım efendim" dedi Bay Segundus. "Ancak Bay Norrell'i göremiyorum"

Yine de birisi vardı.

Kilisenin tam önündeki karların içinde tek başına biri duruyordu. Karanlık tipli, Bay Segundus'la Dr. Foxcastle'ı büyük bir ilgiyle izleyen pek de saygıdeğer olmayan birisiydi. Düzensiz saçları omuzlarına doğru kara bir şelale gibi iniyordu, içinde bir ağaç kökü gibi çarpık çurpuk bir şey barındıran kalın kemikli ince bir yüzü, ince uzun bir burnu vardı. Esmer değildi

ama yüzünü karanlık gösteren bir şey vardı. Belki bu, gözlerinin koyuluğundan ya da o uzun siyah saçların yüzüne çok yakın olmasından kaynaklanıyordu. Bir süre sonra bu kişi iki büyücüye doğru yürüdü, üstünkörü bir selam verdi. Rahatsız ettiği için kendisini bağışlamalarını istedi, ancak onların kendisiyle aynı iş için buraya gelen beyler olduğu söylenmişti. Adının John Childermass olduğunu söyledi, bazı meselelerde (bunların ne olduğunu söylemedi) Bay Norrell'e kahyalık ediyordu.

"Sizi bir yerden tanıyorum" dedi Bay Segundus düşünceli bir biçimde. "Daha önce gördüm herhalde."

Childermass'ın karanlık suratında bir şeyler değişti. Bu ifadesi hemen kayboldu ama bunun bir somurtma mı yoksa gülümseme mi olduğunu bilmeye imkan yoktu. "Bay Norrell'in işleri için sık sık York'a gelirim efendim. Belki de beni şehirdeki kitapçılardan birinde görmüşsünüzdür."

"Hayır" dedi Bay Segundus. "Sizi... Sizi... Dilimin ucunda... Neredeydi... Ah! Bir dakika şimdi bulacağım!"

Childermass bunun olacağından fena halde kuşkulanıyormuşçasına tek kaşını kaldırdı.

"Bay Norrell mutlaka gelecek, öyle değil mi?" dedi Dr. Foxcastle.

Childermass, Dr. Foxcastle'dan özür diledi ancak Bay Norrell'in geleceğini, Bay Norrell'in gelmek için bir neden göreceğini sanmıyordu.

"Aha!" dedi Dr. Foxcastle. "Demek kabul ediyor, öyle mi? Vay vay vay. Zavallı adam. Herhalde kendini budala gibi hissetti. Gerçekten de. Her neyse, asilce bir denemeydi. Denediği için ona karşı hiçbir düşmanlık beslemiyoruz." Dr. Foxcastle büyü falan görmeyeceği için rahatlamıştı, bu da onu yüce gönüllü yapıyordu.

Childermass tekrar Dr. Foxcastle'dan özür diledi. Dr. Foxcastle'ın kendisini yanlış anladığından korkuyordu. Bay Norrell büyü yapacaktı, orası kesindi. Hurtfew Malikânesi'nde yapacak ancak sonuçları York'ta görülecekti. "Beyefendiler" dedi Childermass, Dr. Foxcastle'a. "Mecbur olmadıkça ateşin başındaki rahat yerlerinden ayrılmak istemezler. Herhalde siz

de işin görme kısmını oturma odanızdan yapabilecek olsaydınız, burada soğukta ve yağmurda beklemezdiniz."

Dr. Foxcastle keskin bir nefes aldı ve adama çok küstah olduğunu düşündüğünü söyleyen bir bakış fırlattı.

Childermass, Dr. Foxcastle'ın kendisi hakkındaki düşüncelerine aldırmış görünmüyordu. Hatta bu durumdan epeyi keyiflenmiş gibiydi. "Zaman geldi baylar. Kilise içindeki yerlerinizi almalısınız. Yoksa eminim bu kadar çok şeyin bağlı olduğu bir şeyi kaçırdığınıza üzülürsünüz."

Verilen saati yirmi dakika geçe York cemiyetinin beyefendileri güney kapısından Katedral'e doluşmaya başlamıştı. Birkaçı, içeri girmeden önce, bir daha göreceklerinden emin olmadıkları bir dünyayla son kez vedalaşmak istercesine çevrelerine bakınmıştı.

3

York'un taşları

Şubat 1807

Kışın ortasında büyük eski bir kilise en iyi zamanda bile cesaret kırıcı bir yerdir, taşlara sanki yüz kışın soğuğu sinmiştir de dışarı sızmaktadır. Soğuk, rutubetli ve karanlık Katedral'in içinde York cemiyetinin beyefendileri ayakta durmuş, geldiğinde sürprizin hoş olacağına ilişkin hiçbir güvenceleri olmaksızın bekleşiyorlardı.

Bay Honeyfoot arkadaşlarına mutlu bir biçimde gülümsemeye çalıştıysa da dostça gülümsemelere alışkın bir bey için bile epeyi zayıf bir denemeydi.

Vakit geldiğinde çanlar çalmaya başladı. Bunlar yarım saatte bir çalan St Michealle-Belfrey'in çanlarıydı ama sesleri Katedral'in içinde sanki başka bir ülkeden geliyormuşçasına tuhaf ve uzaktan işitildi. Hiç de neşeli bir ses değildi. York cemiyetinin beyefendileri çoğu zaman büyüye, özellikle de bu dünyadan olmayan peri büyüsüne çanların eşlik ettiğini çok iyi biliyorlardı. Eski zamanlarda özel bir meziyeti ya da istisnai bir güzelliği olan bir İngiliz erkeği ya da kızı periler tarafından tuhaf hayaletimsi topraklarda yaşamak üzere kaçırılmadan hemen önce bu gümüş çanların çalındığını da biliyorlardı.

Kuzgun Kral'ın bile, ki o bir peri değil bir İngiliz'di, kadınları ve erkekleri kaçırıp onları Başka Diyarlar'daki kalesine götürmek gibi kötü bir alışkanlığı vardı.[9] Eh, siz ya da ben, istediğimiz herhangi birini büyü yoluyla ele geçirip o insanı sonsuza kadar yanımızda tutmak gibi bir güce sahip olsak, büyük ihtimalle Bilge York Büyücüleri Cemiyeti'nin üyelerinden daha cazip birini seçerdik. Ancak bu rahatlatıcı düşünce York Katedrali'nin içinde bekleşen beyefendilerin aklına hiç gelmediği gibi aralarından birkaçı Dr. Foxcastle'ın mektubunun Bay Norrell'i ne kadar kızdırmış olabileceğini düşünerek ciddi ciddi korkmaya başladı.

Çan sesleri yitip giderken başlarının üzerindeki kasvetli gölgelerde biri konuşmaya başladı. Büyücüler işitmek için kulak kabarttılar. Çoğu öyle tedirgin bir haldeydi ki bir masaldaki gibi kendilerine emir verildiğini sandı. Belki de kendilerine gizemli yasaklar iletiliyordu. Büyücülerin masallardan bildiği böyle talimatlar ya da yasaklar genellikle tuhaftır ancak bunlara uyması zor değildir, en azından zor değilmiş gibi görünür. Genellikle şöyledirler: "Köşedeki dolapta duran mavi kavanoz içindeki son şekerli eriği yeme." Ya da "Karını pelinotundan yapılma değnekle dövme." Yine de bütün masalların anlattığı gibi, şartlar her zaman bu talimatları alan kişiye karşıdır ve kader başlarına korkunç çoraplar örer.

Hiçbiri değilse bile, büyücüler sonlarının yavaş yavaş kendilerine iletildiğini sanıyorlardı. Ancak bunun hangi dilde yapıldığı anlaşılmıyordu. Bay Segundus bir keresinde "*kötü*", bir keresinde de Latince'de öldürmek anlamına gelen "*interficere*" sözcüklerini işittiğini sandı ancak sesi anlamak hiç de kolay değildi. İnsan sesine hiç benzememesi beyefendilerin birazdan perilerin ortaya çıkacağı korkusunu artırmaktan başka bir işe yaramadı. Olağanüstü sert, derin ve gıcırtılı bir sesti. Sanki iki kaba taş birbirine sürtülerek bir konuşma sesi çıkarılmaya çalışılıyor, hatta çıkarılıyordu. Beyefendiler korkulu bir bekleyişle karanlığa baktılar ama tek görebildikleri bir sütunun gövdesinden fırlayan ve karanlık boşluğa doğru sivrilen taş bir figürün küçük koyu biçimiydi. Bu tuhaf sese kulakları alıştıkça giderek daha fazla sözcüğü anlamaya

başladılar. Eski İngilizce sözcüklerle eski Latince sözcükler, sanki konuşan iki dilin birbirinden farklı olduğunun farkında değilmişçesine birbirine karışıyordu. Neyse ki bu korkunç karmaşıklık, çoğu, uzun süre önce yaşamış bilginlerin düzensiz yazılarını ve abuklamalarını çözmeye alışkın büyücüler için büyük bir sorun değildi. Açık anlaşılır bir İngilizce'ye çevrildiğinde şöyle bir şey söyleniyordu: *Eskiden çok eskiden* (diyordu ses), *belki beş yüzyıldan daha uzun bir zaman önceydi. Bir kış günü akşamüstü Kilise'ye genç bir adam saçında sarmaşık yaprakları olan bir kızla girdi. Taşlardan başka kimsecikler yoktu. Taşlardan başka kimse, kızı boğduğunu görmedi. Kızın cesedi taşlara düştüğünde taşlardan başkası görmedi. Günahı için cezalandırılmadı çünkü katili taşlardan başka kimse görmedi. Yıllar geçti. Katil Kilise'ye ne zaman girse ve cemaatin arasında dursa onun saçlarında sarmaşık yaprakları olan kızı öldüren adam olduğunu bağırdı taşlar ama hiç kimse bizi işitmedi. Ama çok geç değil! Nerede gömülü olduğunu biliyoruz! Güney kanadının köşesinde! Kazıp kemiklerini çıkarın! Kürekle parçalayın! Kafatasını sütunlara fırlatıp parçalayın! Taşlar da intikamlarını almalı! Çok geç değil! Çok geç değil!*

Büyücülerin bunları sindirmeye ve kimin konuştuğunu düşünmeye zamanları olmadan bir başka taşımsı ses konuşmaya başladı. Bu kez ses koro bölümünden geliyor ve yalnızca İngilizce konuşuyor gibiydi ama bu eski ve unutulmuş sözcüklerle dolu tuhaf bir İngilizce'ydi. Bu ses Kilise'ye giren ve camları kıran bazı askerlerden şikâyet ediyordu. Yüzyıl sonra tekrar gelerek, tepesinde haç bulunan süslü bölmeyi kırmış, azizlerin yüzlerini silmiş ve ayinlerde kullanılan altın takımları götürmüşlerdi. Bir keresinde okbaşlarını vaftiz kurnasının kenarında bilemişler, üç yüzyıl sonra genel toplantı binasında silahlarını ateşlemişlerdi. İkinci ses büyük bir Kilise'nin bin yüzyıl ayakta kalabilmesine rağmen insanların bu kadar uzun yaşayamamasını anlayamıyor gibiydi. "Onlar yok etmekten zevk alırlar!" diye bağırdı. "Yalnızca yok edilmeyi hak ederler." İlk konuşmacı gibi bu da Kilise'de sayısız yıllar boyunca durmuş, muhtemelen pek çok vaaz ve dua işitmişti ancak en güzel Hıristiyan erdemleri olan merhamet, sevgi ve

yumuşakbaşlılıktan habersizdi. Bütün bu zaman boyunca ilk konuşan ses, saçında sarmaşık yaprakları olan ölü kızın yasını tutmaya devam ediyor, iki taş ses birbiriyle hiç de hoş olmayan bir biçimde çakışıyordu.

Cesur bir bey olan Bay Thorpe, kimin konuştuğunu öğrenmek için tek başına koro bölümüne bir göz attı. "Bir heykel" dedi.

Sonra York cemiyetinin beyefendileri tepelerindeki karanlığa, doğal olmayan ilk sesin geldiği yöne doğru tekrar dikkatle baktılar. Bu kez pek azının konuşanın küçük taş figür olduğundan kuşkusu kaldı, onu izlerken karanlıkta salladığı kısa tombul kollarını seçebiliyorlardı.

Sonra Katedral'deki bütün heykeller ve anıtlar konuşmaya, taş ömürleri boyunca gördüklerini taş sesleriyle anlatmaya başladılar. Bay Segundus'un daha sonra Bayan Pleasance'a söyleyeceği gibi inanılmazdı çünkü York Katedrali'nde pek çok küçük taş insan ve kanatlarını çarpan tuhaf hayvan heykelleri vardı.

Pek çoğu komşularından şikâyetçiydi bunca asırdır, bir arada durmak zorunda kaldıkları düşünülürse bu şaşırtıcı sayılmazdı. Büyük taş bir perde üzerinde her biri taş bir kaide üzerinde duran on beş taş kral vardı. Saçları bigudiyle sarılmış, sonra da hiç fırçalanmamış gibi kıvır kıvırdı. Bayan Honeyfoot onlara her baktığında, her birinin soylu başını fırçalama isteği duyduğunu söylemeden edemezdi. Konuşabildikleri ilk andan itibaren krallar birbirleriyle kavgaya ve atışmaya başladılar çünkü bütün kaideler aynı yükseklikteydi ve bir kral taştan bile olsa başkalarıyla eşit olmaktan nefret ederdi. Eski bir sütunun tepesinde taş gözlerle dışarıya bakan kolkola tuhaf bir grup figür de vardı. Büyü etki etmeye başlar başlamaz, taş kollar bile bir iki yüzyıl sonra ağrıyabilirmiş ve taş insanlar bile birbirlerine zincirli olmaktan yorulabilirmişçesine birbirlerini itmeye başlamışlardı.

Bir heykel İtalyanca'ya benzeyen bir dilde konuşuyordu. Neden böyle olduğunu kimse bilmiyordu ancak Bay Segundus daha sonra bunun Michelangelo'ya ait bir heykelin kopyası olduğunu keşfetti. Heykel, kapkara gölgelerin parlak ışıkla

tezat oluşturduğu başka bir kiliseyi anlatır gibiydi. Bir başka deyişle Roma'daki babası olan heykelin gördüklerini anlatıyordu.

Bay Segundus çok korkmuş da olsalar diğer büyücülerin Kilise'yi terk etmediğini görünce sevindi. Bazıları gördükleri karşısında öyle büyük bir hayrete düşmüştü ki kısa sürede korkularını tamamen unutarak oradan oraya koşmaya ve mucize üstüne mucize keşfetmeye başladılar. Bugünden itibaren onları büyü araştırmaktan alıkoyacak hain belgeyi unutmuşçasına gözlemler yapıyor, küçük not defterlerine kurşunkalemle not alıyorlardı. York büyücüleri (ne yazık ki pek yakında büyücü olmayacaklardı!) uzun bir süre sıralar arasında dolaşarak harikalara tanık oldular. Bütün bu süre boyunca da kulakları hep bir ağızdan konuşan binlerce taş sesin korkunç kakafonisiyle çınladı.

Toplantı binasında, birbiriyle konuşarak gıdaklar gibi gülen tuhaf başlıklı küçük taş kafalardan oluşan taş sayvanlar vardı. Başka bir yerde yüz İngiliz ağacının taş oyması vardı: Alıç, meşe, kara çalı, pelinotu, kiraz ve sarmaşık. Bay Segundus taş alıç dallarının, taş alıç yapraklarının, taş alıç köklerinin ve taş alıç filizlerinin üzerinden, altından ve arasından birbiri ardı sıra kayan ön kolu uzunluğunda iki ejderha buldu. Herhangi bir canlı gibi hiç zorluk çekmeden hareket ediyorlardı ancak taştan bir kalbe çarpan taştan kaburga kemiklerine sürtünen, taştan bir derinin altında oynayan bir yığın taştan kasın ve taştan dalların üzerinde takırdayan taş pençelerin sesi gerçekten de dayanılmazdı. Bay Segundus nasıl dayanabildiklerine şaştı. Bir taş kesicisinin çevresinde oluşana benzer iri taneli kum parçacıklarından küçük bir toz bulutu havaya yükseliyordu. Sihirle bir süre daha hareket ederlerse aşınarak bir kireçtaşı kıymığına dönüşeceklerine inandı.

Taş yapraklar ve taş otlar, rüzgarda oradan oraya sürüklenir gibi titriyor ve sallanıyordu. Bazıları bitki asıllarını taklit etmede büyüyecek kadar ileri gitmişti. Sonradan sihir bozulduğunda hiçbir taş sarmaşığın ya da taş yaban gülü çalısının olmadığı yerde iskemleler, rahleler ve dua kitaplarına

dolanmış taş sarmaşık dalları ve taş yaban gülü çalıları bulunacaktı.

Ancak o gün mucizelere tanık olanlar yalnızca York büyücüleri cemiyeti değildi. Bilerek yapıp yapmadığı bilinmez ancak Bay Norrell'in büyüsü Katedral avlusundan dışarı taşmış ve şehre yayılmıştı. Katedral'in batı cephesindeki üç heykel onarılmak üzere Bay Taylor'ın atölyesine götürülmüştü. Bunların yüzleri asırlardır yağan yağmurla aşınmış olduğundan artık kimse hangi büyük kişilikleri temsil ettiklerini bilmiyordu. Saat on buçukta Bay Taylor'ın duvar ustalarından biri heykele güzel bir azize yüzü vermek üzere keskisini kaldırdığında heykel bir çığlık attı ve korunmak için kolunu kaldırdı, zavallı işçi de baygın bir halde yere yığıldı. Heykeller daha sonra dokunulmadan tekrar Katedral'in dışına götürüldü, yüzleri bisküvi kadar düz ve tereyağ kadar yumuşaktı.

Sonra birdenbire gürültüde bir değişiklik oldu. Büyücüler buçuğu haber veren St. Michaelle-Belfrey çanlarını tekrar işitene kadar sesler bir bir kesildi. İlk ses (tepelerindeki karanlıkta duran küçük figürün sesi) diğerleri sustuktan sonra da kayıplara karışan katil üzerine konuşmasına devam etti (*Çok geç değil, çok geç değil.*). Sonra o da sessizleşti.

Büyücüler Kilise'nin içinde olduğu sırada dünya da değişmişti. İsteseler de istemeseler de büyü İngiltere'ye geri dönmüştü. Aynı derecede olağanüstü olmayan başka değişiklikler vardı: Gökyüzü yoğun, kar yüklü bulutlarla kaplanmıştı. Gri değil, arduvaz mavisi ve deniz yeşiliydi. Bu ilginç renk, denizin derinliklerindeki masal krallıklarındaki ışığı hayal ettiğinde insanın aklına gelen türden bir alacakaranlık yaratmıştı.

Bütün bu macera Bay Segundus'u yormuştu. Diğer beyefendiler kadar korkmamış, büyü yapıldığını görmüş ve hayal ettiği her şeyden daha güzel olduğunu düşünmüştü. Yine de artık bittiği için büyük ölçüde rahatsızdı ve hiç kimseyle konuşmadan evine gidebilmeyi çok istiyordu. Bu hassas ruh hali içindeyken birden Bay Norrell'in adamı tarafından durdurulduğunu fark etti.

"Sanıyorum efendim" dedi Bay Childermass. "Bu cemiyetin artık dağılması gerekiyor. Buna üzüldüm."

Elbette bu yalnızca Bay Segundus'un moralinin bozuk olmasından da kaynaklanıyor olabilirdi ama Childermass son derece saygılı tavırlarının altında bir yanıyla, York büyücülerine kahkahalarla gülüyormuş gibi geldi. Childermass aşağı tabakadan, hayatları boyunca kaderleri kendilerinden daha üstün insanlara hizmet etmek olan o rahatsız sınıftan biriydi. Zekaları ve becerileri nedeniyle bu insanlar erişebileceklerinin çok ötesinde bir saygınlık ve ödül arzulardı. Bazen mutlu tesadüfler tuhaf bir biçimde birleşir ve bu insanlar büyüklüğe giden yolda yollarını bulurdu. Ama çoğu zaman ne olabilecekleri düşüncesiyle hayata karşı küskünleşir ve isteksiz hizmetlilere dönüşürlerdi. İşlerini kendilerinden daha az yetenekli insanlar kadar iyi ya da daha kötü yaparlardı. Küstahlaşırlar, sonunda yerlerinden olurlar ve kötü bir sonla karşılaşırlardı.

"Affedersiniz efendim ancak size bir şey soracağım. Umarım saygısızlık ettiğimi düşünmezsiniz ama Londra gazetelerini hiç okuyor musunuz acaba?"

Bay Segundus okuduğunu söyledi.

"Gerçekten mi? Bakın bu ilginç. Ben de gazeteleri severim ama okuyacak zamanım olmuyor, elbette Bay Norrell için yaptığım işler sırasında karşıma çıkan kitaplar dışında. Bugünlerde Londra gazetelerinde ne gibi haberler var acaba? Sorduğum için beni affedin ancak Bay Norrell, ki kendisi hiçbir gazeteye bakmaz bana bu soruyu dün sordu, kendimi cevap verecek nitelikte göremedim."

"Şey" dedi Bay Segundus biraz şaşırarak. "Her türlü haber bulunabilir. Siz ne öğrenmek istemiştiniz? Fransızlar'a karşı Kraliyet donanmasının başarılarından tutun hükümet konuşmalarına, skandal ve boşanma haberlerine kadar her türlü yazı bulunabilir. Sorduğunuz şey bu muydu?"

"Ah evet!" dedi Childermass. "Çok iyi açıkladınız efendim. Merak ettim de Londra gazetelerinde hiç yerel haberler yer alıyor mu, örneğin bugünkü mucizevi olaylara bir paragraf ayrılma ihtimali var mıdır acaba?'

"Bilemiyorum" dedi Bay Segundus. "Bana mantıklı geliyor ancak bildiğiniz gibi Yorkshire, Londra'dan o kadar uzakta ki, Londralı editörler burada olup bitenleri hiç haber almayabilirler."

"Ah" dedi Childermass, sonra da sessizleşti.

Kar yağmaya başladı, başta yalnızca bir iki taneden ibaretti, sonra yumuşak, ağır yeşilimsi gökyüzünden milyonlarca küçük kar tanesi dökülmeye başladı. York'un bütün binaları karda biraz daha silikleşti, biraz daha grileşti, insanlar biraz daha küçük göründü. Bağırış çağırışlar, ayak sesleri, nal sesleri, arabaların gıcırtısı, çarpılan kapıların sesleri birazcık daha uzaktan geldi. Bütün bunlar, dünyada yağan kar, deniz yeşili gökyüzü, York Katedrali'nin gri soluk hayaleti ve Childermass'tan başka bir şey kalmayana kadar uzaklaşmaya devam etti.

Bu zaman zarfında Childermass bir şey söylemedi. Bay Segundus, bütün sorularını cevapladığından adamın başka ne istediğini bilmiyordu. Ancak Childermass bekledi ve tuhaf kara gözleriyle Bay Segundus'u izledi. Sanki Bay Segundus'un bir şey daha söylemesini bekliyordu. Bay Segundus'un bir şey söylemesini kesinlikle beklemesi bir yana dünyada bundan kesin bir şey olmadığını düşünür gibiydi.

"İsterseniz" dedi Bay Segundus, omuzlarındaki karları temizleyerek. "Bu işteki bütün belirsizliği giderebilirim. *The Times* editörüne bir mektup yazıp onu Bay Norrell'in olağanüstü başarısından haberdar edebilirim."

"Ah, bu gerçekten de cömertçe!" dedi Childermass. "İnanın bana efendim, her beyefendi yenilgi karşısında bu kadar yüce gönüllü olmaz ama sizden de bunu beklerdim çünkü Bay Norrell'e, Bay Segundus'tan daha nazik bir beyefendi olamayacağını söylemiştim."

"Aman efendim" dedi Bay Segundus. "Hiç önemli değil."

Bilge York Büyücüleri Cemiyeti dağıldı ve Bay Segundus dışında bütün üyeleri büyüyü bırakmak zorunda kaldı. Bazıları budalaca davranmıştı ve hiçbiri pek cana yakın olmayabilirdi ancak bana kalırsa böyle bir sonu hak etmemişlerdi. Çünkü hain bir anlaşmaya göre büyü araştıramayacak olan bir büyücü

ne yapacaktı. Her gün evde boş boş oturacak, yeğenini (ya da eşini ya da kızını) rahatsız edecek, sırf konuşmuş olmak için daha önce hiç ilgilenmediği meseleler hakkında uşakları onu evin hanımına şikayet edene kadar soru yağmuruna tutacaktı. Bir kitap alacak, okumaya başlayacak ama ne okuduğuna dikkat etmeyeceği için ancak yirmi ikinci sayfada bir *roman*, yani en hoşlanmadığı tür olduğunu anlayarak tiksintiyle bir kenara bırakacaktı. Günde on kere yeğenine (ya da eşine ya da kızına) saati soracak, zamanın bu kadar yavaş geçmesine inanamayarak aynı nedenden cep saatine de küsecekti.

Bay Honeyfoot'un diğerlerinden daha iyi idare ettiğini söyleyebildiğime seviniyorum. Bu iyi kalpli adam karanlıktaki küçük taş figürün anlattığı hikayeden çok etkilenmişti. Küçük taş figür korkunç cinayeti yıllarca taş kalbinde taşımış, saçlarında sarmaşık yaprakları olan kızı herkes unuturken o unutmamıştı. Bay Honeyfoot onun sadakatinin ödüllendirilmesi gerektiğini düşünüyordu. Bu nedenle de Başrahip'e ve Başpiskopos'a mektuplar yazdı, bu önemli kişiler güney kanadındaki kaldırım taşlarını kazmasına izin verene kadar onları epeyi rahatsız etti. İzin verildiğinde Bay Honeyfoot ve tuttuğu adamlar küçük taş figürün söylediği gibi kurşun bir tabut içinde bazı kemikler buldular. Ancak Başrahip, küçük bir taş figürün tanıklığına dayanarak Katedral'den kemiklerin alınmasına izin veremeyeceğini söyledi (Bay Honeyfoot'un isteği bu yöndeydi). Bu görülmüş şey değildi. "Ah!" dedi Bay Honeyfoot ancak daha önce buna benzer bir olay olmuştu. (10) Bu tartışma yıllarca devam etti, sonuçta da Bay Honeyfoot'un Bay Norrell'in anlaşmasını imzaladığı için pişman olacak boş zamanı olmadı.

Bilge York Büyücüleri Cemiyeti'nin kütüphanesi Coffee Yard'tan Bay Thoroughgood'a satıldı. Ancak her nasılsa bunu Bay Segundus'a söylemek kimsenin aklına gelmedi. Bunu da ancak dolaylı bir yoldan, Bay Thoroughgood'un yanında çalışan tezgahtarı bir arkadaşına (Priestley'in perdelik keten kumaş satan dükkanında katiplik yapıyordu), o arkadaşı laf arasında George Hanı'ndan Bayan Cockroft'a, o da Bay Segundus'un ev sahibesi Bayan Pleasanca'a söylediğinde

öğrendi. Öğrenir öğrenmez de paltosunu, şapkasını ya da çizmelerini giymeye zahmet etmeden karlı sokaklardan Bay Thoroughgood'un dükkanına koştu. Ancak kitapların yerinde yeller esiyordu. Bay Throughgood'a kitapları kimin aldığını sordu. Bay Thoroughgood, Bay Segundus'tan özür diledi ancak beyefendinin adını veremezdi, tanınmak istediğini sanmıyordu. Şapkasız, paltosuz, soluksuz, ayakkabıları su almış, çoraplarına çamur sıçramış bir halde ve dükkandaki herkesin gözü üzerindeyken Bay Thoroughgood'a, söyleyip söylememesinin bir anlamı olmadığını çünkü zaten beyefendinin kim olduğunu bildiğini söyleme zevkine ulaştı.

Bay Segundus, Bay Norrell'i merak ediyordu elbette. Bay Norrell'i düşünüyor, Bay Honeyfoot ile sık sık onu konuşuyordu.[11] Bay Honeyfoot ise olanların Bay Norrell'in İngiltere'ye büyüyü geri getirme konusundaki içten arzusuyla açıklanabileceğinden emindi. Bay Segundus bundan onun kadar emin değildi ve daha fazla bir şeyler öğrenmek için Bay Norrell'i tanıyan birilerini bulmaya çalıştı.

Bay Norrell'in konumunda güzel bir ev ve araziye sahip bir beyefendi her zaman komşularının ilgisini çekerdi. Bu komşular çok aptal-olmadıkları sürece de her zaman böyle birinin yaptıkları hakkında bir parça bir şeyler öğrenmeye gayret ederlerdi. Bay Segundus, Stonegate'de bir aile keşfetti. Bu ailenin Hurtfew Malikanesi'nden sekiz kilometre uzakta bir çiftlikleri olan kuzenleri vardı. Bay Honeyfoot, Stonegate'deki aileyle dost olarak onları, bir yemek daveti vermeye ikna etti. (Bay Segundus bu küçük stratejileri geliştirmekteki ustalığına kendisi de şok olmuştu.) Kuzenler kararlaştırılan zamanda geldi, hepsi de York Katedrali'ni büyüleyen zengin tuhaf komşular hakkında konuşmaya hazırdı. Ancak bütün bildikleri Bay Norrell'in Yorkshire'dan ayrılıp Londra'ya gitmeye hazırlandığıydı.

Bay Segundus bu haberi öğrenince şaşırdı. Dahası morali üzerindeki etkisine daha da çok şaşırmıştı. Tuhaf bir biçimde rahatsız olmuştu, bu da çok saçmaydı. Norrell ona en ufak bir ilgi göstermemiş ya da en ufak bir iyilik yapmamıştı. Yine de Bay Norrell artık Bay Segundus'un tek meslektaşıydı. O da

gidince Bay Segundus Yorkshire'daki tek ve de son büyücü olacaktı.

4

İngiliz Büyüsü Dostları

İlkbahar başları 1807

Her gün kütüphanesinde oturan bir adam hayal edin. Özel bir çekiciliği olmayan ufak tefek bir adam. Kitabı önünde, masasının üzerindedir. Yeni bir kalem stoğu, uçlarını sivriltmek için bir bıçak, mürekkep, kağıtlar ve defter hepsi de elinin altında rahatça ulaşabileceği bir yerdedir. Odada her zaman bir ateş yanar. Soğuğa dayanamadığı için ateşsiz yapamaz. Oda mevsimle değişir, o değişmez. Üç uzun pencere manzarası, baharda sakin, yazın neşeli, sonbaharda hüzünlü ve kışın kasvetli olan tipik bir İngiltere manzarasına bakar. Ancak değişen mevsimler onda bir heyecan uyandırmaz. O gözlerini kitabından ender olarak kaldırır. Her beyefendi gibi egzersizini yapar, kuru havalarda çıktığı uzun yürüyüşlerde yolu korudan geçer ve birkaç ağacın çevresinden dolanır. Ama fundalık, koru ya da ağaç hakkında pek az şey bilir. Kütüphane masasında kendisini bekleyen kitabı vardır. Gözleri hala dizili satırlarını takip etmeyi arzular, zihninde hâlâ öne sürdüğü savlar dolaşır, parmakları onu tekrar eline almak için karıncalanır. Dört ayda bir, iki ya da üç kez komşularıyla görüşür, çünkü İngiltere'de insan ne kadar soğuk somurtkan olursa olsun komşuları

tamamen toplumdan uzak yaşamasına izin vermezler. Ziyaret ederler, uşağına kartlarını bırakırlar, onu yemeğe ya da balolarında dansa davet ederler. Aslında tamamen iyi niyetlidirler, insanın her zaman yalnız olmasının kötü bir şey olduğuna inanırlar ama azıcık da son görüşmelerinden bu yana hiç değişip değişmediğini merak ederler. Değişmemiştir. Hâlâ söyleyecek bir şeyi yoktur ve Yorkshire'daki en sıkıcı adam olduğu kabul edilir.

Yine de Bay Norrell'in küçük soğuk kalbinde, İngiltere'ye büyüyü geri getirmek isteği, Bay Honeyfoot'u bile tatmin edecek ölçüde ateşli bir emeldi. İşte bu emelini uzun süredir ertelenmiş bir sonuca ulaştırmak üzere Londra'ya gitmeyi planlıyordu.

Childermass onu bunun elverişli bir zaman olduğuna ikna etmişti ve Childermass dünyayı tanırdı. Sokak köşelerinde çocukların oynadıkları oyunları da, yetişkinlerin çoktan unutmuş olduğu oyunları da bilirdi. Ne düşündüklerini kimsenin yıllardır sormadığı ateşin başında oturan yaşlıların ne düşündüğünü bilirdi. Childermass delikanlıların davulların tangırtısında, kavalların namesinde işittiği şeyi, evlerini bırakarak asker olmalarının nedenini bilirdi. Childermass sokakta gördüğünüz şık avukata bakıp ceketinin cebinde neler olduğunu söyleyebilirdi. Bütün bu bildikleri de Childermass'i gülümsetirdi, bildiklerinden bazıları onu kahkahalarla güldürür ama hiçbiri içinde bir parça bile merhamet uyandırmazdı.

Bu nedenle Childermass efendisine, "Londra'ya gidin. Hemen şimdi" dediğinde Bay Norrell ona inandı.

"Hoşuma gitmeyen tek şey" dedi Bay Norrell. "Bay Segundus'un adımıza Londra gazetelerinden birine yazacak oluşu. Hata yapacağı kesin, bunu düşündün mü? Belki de yorum yapmayı bile deneyecek, üçüncü sınıf alimler kendilerinden bir şey katmadan yapamazlar. York'ta kullandığım büyü türleri hakkında tahminlerde bulunacak, yanlış tahminlerde. Büyü konusu biz karıştırmadan da yeterince karışık, Bay Segundus'tan faydalanmasak olmaz mıydı sanki?"

Childermass karanlık bakışlarını ve bakışlarından daha da karanlık olan gözlerini efendisine çevirdi. "Merak ediyordum da efendim" dedi. "Son günlerde donanmadan Baines adında bir beyden söz edildiğini işittiniz mi acaba?"

"Galiba işittim."

"Ah" dedi Childermass. "Peki nereden işittiniz?"

Kısa bir sessizlik.

"Şey, canım" dedi Bay Norrell isteksizce. "Kaptan Baines'in adını gazetelerden birinde okudum sanırım."

"Teğmen Hector Baines, *Kuzey'in Kralı* adında bir firkateynde görev yapmıştı" dedi Childermass.

"Yirmi bir yaşındayken Batı Hint adalarındaki bir savaşta bir bacağını ve iki ya da üç parmağını kaybetti. Aynı savaşta *Kuzey'in Kralı'nın* kaptanı ve pek çok denizci de öldü. Teğmen Baines'in, gemi doktoru bacağını keserken gemiye kumanda ettiği ve emirler verdiği söylentilerinde abartı payı olabilir ama Hint adalarından hasarlı bir gemiyi çıkardı, ganimet dolu bir İspanyol gemisine saldırdı ve eve bir servetle kahraman olarak döndü. Nişanlı olduğu genç leydiyi düğünleri sırasında terk ederek başka biriyle evlendi. İşte bu efendim, *The Morning Post'ta* çıktığı biçimiyle Kaptan'ın hikayesi. Size bundan sonra neler olduğunu da anlatayım. Baines de sizin gibi kuzeydendi efendim, adsız sansız bir ailenin oğlu, hayatını kolaylaştıracak nüfuzlu dostlara sahip olmayan bir adamdı. Evlendikten kısa bir süre sonra karısıyla birlikte Londra'ya gittiler ve Seacoallane'de bir dostlarının evinde kaldılar. Oradayken her türlü rütbe ve mevkiden ziyaretçileri oldu. Akşam yemeklerini vikonteslerle yiyorlardı, parlamento üyeleri şereflerine kadeh kaldırıyordu. Kaptan Baines'e nüfuz ve hamiliğin yapabileceği her şey vaat edildi. Bu başarıyı efendim gazetedeki haberin ona kazandırdığı genel takdir ve saygıya bağlıyorum ben. Ancak belki de gazetelerin yayımcılarını sıkıntıya sokmadan sizin için aynı şeyleri yapabilecek dostlarınız vardı Londra'da."

"Olmadığını çok iyi biliyorsun" dedi Bay Norrell sabırsızca.

Bu sırada Bay Segundus, mektubu üzerinde epeyi uğraşmıştı. Bay Norrell'den daha sıcak bir övgüyle söz edememiş olmasına üzülüyordu. Londra gazetesinin okurları Bay Norrell'in kişisel

erdemlerinden söz etmesini bekleyecek ve bunu neden yapmadığını merak edeceklermiş gibi geliyordu ona.

Uygun zamanda *The Times'ta* mektubu yayımlandı. Başlığı şöyleydi: "YORK'TA OLAĞANÜSTÜ OLAYLAR: İNGİLİZ BÜYÜSÜ DOSTLARINA BİR ÇAĞRI.

Bay Segundus York'taki büyüyü anlattıktan sonra İngiliz büyüsü dostlarının Bay Norrell'in bir özelliği olan aşırı yalnızlık sevgisine şükran duyması gerektiğini yazmıştı çünkü bu sayede araştırmaları beslenmiş ve bu çalışmalar meyvesini York'taki büyüyle vermişti. Ama, diyor Bay Segundus ve İngiliz büyüsünün dostlarına şöyle sesleniyordu. Bay Norrell'den tekrar yalnız araştırmalarına dönmemesi, memleket meselelerine yönelik geniş sahnede yer alarak İngiliz büyü tarihinde yeni bir sayfa açmasını rica etmek için büyü dostlarını kendisine katılmaya çağırıyordu.

İNGİLİZ BÜYÜSÜ DOSTLARINA BİR ÇAĞRI bir sansasyon yarattı, özellikle de Londra'da. *The Times* okurları Bay Norrell'in yaptıkları karşısında afallamıştı. Herkes Bay Norrell'i görmek istiyordu. Genç leydiler ondan korkan yaşlı zavallı York'lu beylere acıyor, kendileri de onlar kadar çok korkmayı istiyorlardı. Böyle bir fırsat bir daha kolay kolay çıkmayacağından Bay Norrell Londra'da, kendini mümkün olduğu kadar çabuk tanıtmaya karar verdi. "Bana bir ev bulmalısın Childermass" dedi. "Öyle bir ev olsun ki gelen ziyaretçiler büyünün saygıdeğer bir uğraş olduğunu anlasın. Hukuk kadar ve tıptan çok daha fazla."

Childermass kuru bir sesle Bay Norrell'e, büyünün kilise kadar saygıdeğer olduğu önermesine uygun bir mimari aramasını isteyip istemediğini sordu.

Bay Norrell (hayatta şaka diye bir şeyin varlığından haberdardı yoksa insanlar kitaplarında ondan söz etmezlerdi ama o, bir şakanın yakınından uzağından geçmemişti), bir süre düşündükten sonra hayır dedi. Tam olarak böyle bir şey iddia edemezlerdi.

Böylece Childermass (belki de dünyada paradan saygıdeğer bir şey olmayacağını düşünerek) efendisini Hanover Meydanı'ndaki zengin evlerinin arasında bir eve götürdü. Sizi

bilmem ama doğrusunu söylemem gerekirse, Hanover Meydanı'nın güney tarafından pek hoşlanmam. En az dört katlı olan evler yüksek ve dardır, uzun kasvetli pencereler birbirinin aynıdır ve bütün evler birbirine benzer, öyle ki yanyana ışığı kapayan yüksek bir duvar izlenimi verirler insana. Öyle bile olsa Bay Norrell (benim kadar hayalperest biri değildi) yeni evinden memnun kalmıştı. Yani otuz yıldan uzun bir süredir tarlalar ve ağaçlardan oluşan geniş bir arazinin çevrelediği, yetişkin ağaçlardan oluşan bir korunun ortasındaki büyük bir kır evinde yaşayan, bir başka deyişle pencereden baktığında gözüne hiçbir zaman bir başkasının mülkü çarpmamış bir beyefendi ne kadar memnun olabilirse.

"Küçük olduğu kesin Childermass" dedi. "Ama şikayetçi değilim. Kendi rahatımı önemsemem bilirsin."

Childermass buranın çoğu evden büyük olduğunu söyledi.

"Öyle mi?" dedi Bay Norrell çok şaşırarak. Bay Norrell özellikle kütüphanenin küçüklüğü karşısında şok olmuştu. Burası kesinlikle ayrılamayacağı kitapların üçte birini bile almazdı. Childermass'e Londralılar'ın kitaplarını nereye koyduklarını sordu. Yoksa okumuyorlar mıydı?

Bay Norrell Londra'ya geleli üç haftayı geçmemişti ki, daha önce hiç adını işitmediği bir hanım olan Bayan Godestone'dan bir mektup aldı.

"... Hiç tanışmadığımız halde size yazmamın *ayıp* olduğunu biliyorum, hiç şüphesiz kendinize bu münasebetsiz kişi kim diye soruyorsunuzdur. Böyle bir kişinin varlığından bile haberim yok diyorsunuz. Bu ne cüret ve benzeri pek çok şey düşünüyorsunuzdur. Ancak Drawlight iyi dostumdur ve sizin dünyanın en yumuşak tabiatlı beyi olduğunuzu söyledi. Sizinle tanışma zevkine erişmeyi sabırsızlıkla bekliyorum. Önümüzdeki Perşembe akşamı bizimle birlikte olmayı kabul edersiniz büyük onur duyacağız. Bir kalabalıkla karşılaşacağınız düşüncesi sizi gelmekten alıkoymasın. Kalabalık en nefret ettiğim şeydir zira. Sizinle tanışmak üzere yalnızca en yakın dostlarımın davetli olacağından hiç kuşkunuz olmasın..."

Bay Norrell’in üzerinde hiç de iyi bir etki bırakacak türden bir mektup değildi bu. Çabucak okuduktan sonra tiksintisini ifade eden bir ses çıkararak bir kenara bıraktı ve yeniden kitabını eline aldı. Kısa bir süre sonra o sabahki işleri görmek üzere Childermass yanına geldi. Bayan Godestone'un mektubunu okuduktan sonra Bay Norrell’e ne cevap vermeyi düşündüğünü sordu. "Reddedeceğim" dedi Bay Norrell.

"Sahi mi? Başka sözünüz olduğunu mu söyleyeyim?"

"istersen öyle de, tabii" dedi Bay Norrell.

"Peki, başka bir sözünüz var mı?" diye sordu Childermass.

"Hayır" dedi Bay Norrell.

"Ah!" dedi Childermass. "O halde diğer günler çok dolu olduğunuz için bu daveti reddediyorsunuz. Yorulacağınızdan mı korkuyorsunuz?"

"Başka sözüm yok. Olmadığını çok iyi biliyorsun."

Bay Norrell bir iki dakika kitabını okuduktan sonra (kitabına doğru) şöyle dedi. "Hâlâ buradasın."

"Öyle" dedi Childermass.

"Pekâlâ" dedi Bay Norrell. "Ne oldu? Mesele nedir?"

"Londra’ya, insanlara modern bir büyücünün nasıl olduğunu göstermek için geldiğinizi sanıyordum. Evden çıkmazsanız bu iş epeyi uzun sürebilir."

Bay Norrell bir şey söylemedi. Mektubu eline alıp baktı. "Drawlight" dedi en sonunda. "Ne demek istiyor? Bu isimde birini tanımıyorum."

"Ne demek istediğini bilmem" dedi Childermass. "Ama bildiğim bir şey varsa o da kibar olmanın bir zararı olmayacağı."

Bayan Godestone'un partisinin olduğu akşam, saat sekizde Bay Norrell üzerinde en iyi gri paltosu, arabasında oturuyor ve Bayan Godestone'un sevgili dostu Drawlight’ı düşünüyordu ki arabanın hareket etmediğini fark etti. Pencereden dışarı baktığında insanlar, arabalar ve atlardan oluşan, lambaların aydınlattığı bir karmaşa gördü. Londra caddelerini herkesin kendisi kadar karmaşık bulacağını düşündüğünden doğal olarak arabacısı ve kapı uşağının yollarını kaybettiğini varsaydı. Arabanın tavanına bastonuyla vurarak seslendi.

"Davey! Lucas! Manchaster Sokağı dediğimi işitmediniz mi? Neden çıkmadan önce yolu öğrenmediniz?"

Sürücü bölmesinde Lucas, Manchaster Sokağı'na varmış olduklarını, ancak önlerinde evin önünde durmak için bekleyen uzun bir araba kuyruğu olduğu için beklediklerini söyledi.

"Hangi ev?" diye bağırdı Bay Norrell.

Gideceğimiz ev, dedi Lucas.

"Hayır! Hayır! Yanlışın var" dedi Bay Norrell. "Bu küçük bir toplantı olacak."

Ancak Bayan Godestone'un evine girer girmez Bay Norrell kendini kadının yüz kadar en yakın dostunun ortasında buldu. Salon ve oturma odaları tıklım tıklım doluydu. Her dakika yeni birileri geliyordu. Bay Norrell hayretler içindeydi ancak şaşıracak bir şey yoktu. Şehirde haftanın her günü bir düzine evde düzenlenen herhangi bir davetten farksız şık bir Londra davetindeydi.

Bir Londra partisini anlatmaya nereden başlasak? Evin her yerine göz kamaştırıcı bollukta yerleştirilen, kristal pırıltıları içinde mumlar, geceyi gündüze dönüştürene kadar ışığı üçe dörde katlayan zarif aynalar, beyaz örtülü masalarda muhteşem piramitler biçiminde istiflenmiş rengarenk sera meyveleri, gören herkesi kendisine hayran bırakarak kolkola çiftler halinde gezen mücevherler içinde cennetten inme yaratıklar. Ancak sıcak bunaltıcıdır, kalabalığın baskısı ve gürültüsü bir o kadar kötüdür, bırakın oturacak yeri ayakta duracak bir yer bile yoktur. Odanın bir başka köşesinde en yakın dostunuzu görseniz ve ona anlatacak bir yığın şeyiniz olsa bile yanına gitmenize imkan yoktur. Eğer talihliyseniz ezici kalabalıkta belki onu sonra görebilir ve birbirinizin yanından hızla geçip aksi istikametlere sürüklenirken el sıkışabilirsiniz. En ufak bir terslikte parlamaya hazır, terli yabancılarla çevrili bir haldeyken mantıklı sohbet yapma şansınız bir Afrika çölünde olduğu kadardır. Tek arzunuz en sevdiğiniz elbisenizi kalabalığın en yıpratıcı etkilerinden korumak olabilir. Herkes sıcaktan ve havasızlıktan şikayet eder. Herkes kesinlikle dayanılmaz olduğunu söyler. Ancak

konuklar için parti eziyetse bir de davet edilmeyenlerin ızdırabını düşünün. Onlarınkinin yanında konuklarınki hiç kalırdı. Üstelik ertesi gün birbirinize ne harika bir davet olduğunu da söyleyebilirdiniz.

Tesadüfen Bay Norrell çok yaşlı bir kadınla aynı anda içeri girdi. Ufak tefek ve çirkin olmasına karşın belli ki önemli bir hanımdı (tepeden tırnağa elmaslara bürünmüştü). Kadının çevresi hemen uşaklar tarafından sarılırken Bay Norrell kimsenin dikkatini çekmeden evin içinde ilerledi. Kalabalık bir odaya girdi ve küçük bir masada bir bardak punç buldu. İçerken aklına kimseye adını söylemediği ve dolayısıyla kimsenin kendisini tanımadığı geldi. Bundan sonra ne yapacağı konusunda kafası karışıktı. Diğer konuklar kendi dostlarını selamlamakla meşguldü. Uşaklardan birine yaklaşarak kendini tanıtabilirdi ama bunu yapabileceğini sanmıyordu. Kibirli yüzleri ve taşıdıkları anlatılmaz derecede kendini beğenmiş havaları yüzünden tedirgin olmuştu. Bilge York Büyücüleri Cemiyeti'nin üyelerinden birkaçının, bu halini görememesi çok yazıktı doğrusu. Bay Norrell'in bu rahatsız ve yalnız hali karşısında epeyi keyiflenebilirlerdi. Ama bu hepimiz için geçerli değil midir? Tanıdık bir yerde rahat ve mutluyuzdur ama kimseyi tanımadığımız ve kimsenin de bizi tanımadığı bir yerde, Tanrım ne kadar da tedirgin oluruz!

Bay Norrell gitme isteğiyle odaları dolaşmaktaydı ki bu gezintisinin ortasında adının geçtiği şu muamma sözleri işiterek duraksadı: "... Her zaman bu aleme ait olmayan sembollerle süslü, gece mavisi mistik bir cüppeyle geziyormuş! Ama Drawlight, bu Norrell denen adamı çok iyi tanıyormuş, dediğine göre..."

Odada öyle bir gürültü vardı ki Bay Norrell'in herhangi bir şey işitebilmesi bile mucizeydi. Konuşan genç bir kadındı, Bay Norrell telaşla çevresine bakınarak kim olduğunu görmeye çalıştı ancak başarılı olduğu söylenemezdi. Kendisi hakkında başka neler söylendiğini merak etmeye başladı.

Sonra kendini bir beyle hanımın yanında buldu. *Kadın* sıradan görünüşlüydü. Sağduyu sahibi biri olduğu izlenimini veren kırk elli yaşlarında bir hanımdı. Ancak *erkek*

Yorkshire’da sık rastlanmayacak türde şık giyimli bir beydi. Ufak tefekti ve titiz bir biçimde giyinmişti. Siyah bir palto ve bembeyaz bir gömlek vardı üzerinde. Boynundaki siyah kadife kurdelenin ucunda gümüş çerçeveli bir gözlük sallanıyordu. Yüz hatları düzgün ve epeyi hoştu. Kısa siyah saçları vardı, teni bembeyazdı, yalnızca yanaklarında hafif bir kırmızılık vardı. Ancak asıl etkileyici yeri gözleriydi: İri, biçimli ve güzel, koyu renkte, neredeyse akışkan görünecek kadar parlaktılar. Bu gözleri upuzun ve kopkoyu kirpikler çevreliyordu. Kendisini kadınsı gösterecek pek çok ayrıntı eklemişti, ancak gözleri ve kirpikleri Tanrı vergisiydi.

Bay Norrell kendisinden söz edip etmediklerini anlamak için kulak kabarttı.

"Leydi Duncombe’a kızı hakkında tavsiyem şuydu" dedi ufak tefek adam. "Onun için kırk yılda bir rastlanır türde bir koca bulmuştum, yılda dokuz yüz kazanan bir adam! Ancak budala kız meteliksiz bir süvari yüzbaşısına tutulmuş. Zavallı Leydi Duncombe bu nedenle perişan bir haldeydi. 'Ah sayın leydi' dedim duyar duymaz. Rahat olun her şeyi bana bırakın! Leydilerinin bildiği gibi olağanüstü bir dehaya sahip olmamakla birlikte yeteneklerim bu tür işler için biçilmiş kaftandır.' Ah madam. işleri nasıl ustaca yoluna koyduğumu işitince güleceksiniz! Dünya yüzünde böyle gülünç bir plan düşünecek bir kişi daha yoktur herhalde! Bayan Susan’ı Bond Sokağı'nda Gray's’e götürdüm, ikimiz küpe ve kolyeleri deneyerek güzel bir sabah geçirdik. Kız bütün hayatını Derbyshire’da geçirmişti ve gerçekten *olağanüstü* mücevher görmeye pek alışkın değildi. Böyle şeylere daha önce kafa yorduğunu sanmıyorum. Sonra Leydi Duncombe'la, Yüzbaşı Hurst'le evlenirse böyle harika alışverişleri bir daha yapacak gücü olmayacağını oysa Bay Watts'la evlenirse, en iyilerini seçebileceğini ima ettik bir iki kez. Sonra binbir zahmete girerek Yüzbaşı Hurst ile tanıştım ve kendisini benimle Boodle’a, -burada kumar oynadığı konusunda size yalan söyleyemem- gelmesi için ikna ettim!" Ufak tefek adam kıkırdadı. "Şansını denemesi için ona biraz borç verdim. Benim param değildi elbette. Leydi Duncombe bu iş için

bilhassa vermişti. Oraya üç dört kez gittik ve bu kısa süre içinde, şey hanımefendi, borçları epeyce arttı, hatta Yüzbaşı'nın bu borcu nasıl temizleyeceğini hiç *bilemiyorum* doğrusu! Leydi Duncombe ve ben ona şöyle dedik, bir genç hanımın, düşük gelirli bir erkekle evlenmesi başka, borç yükü altındaki bir erkeği koca olarak alması bambaşka bir şeydir. Önce bizi dinlemek istemedi. Başta, nasıl desem, biraz *askeri* ifadeler kullandı. Ancak sonunda haklı olduğumuzu itiraf etmek zorunda kaldı."

Bay Norrell sağduyulu birine benzeyen kırk elli yaşlarındaki kadının ufak tefek adama hoşnutsuz bir bakış fırlattığını gördü. Sonra kadın buz gibi bir tavırla hafifçe selam vererek tek kelime etmeden kalabalığa karıştı. Ufak tefek adam bir başka yöne döndü ve hemen bir dostunu selamladı. Sonra Bay Norrell'in gözü beyaz ve gümüş bir tuvalet içindeki çok güzel bir genç hanıma takıldı. Uzun boylu yakışıklı bir adam onunla konuşuyor, kız da söylediği her şeye çok içten bir biçimde gülüyordu.

"... Peki, ya evin temellerinde, Bay Godesdone'un mahvını simgeleyen, birbirini yutan biri beyaz biri kırmızı iki ejderha bulacak olursa?" dedi genç adam kıza kurnaz bir ifadeyle. "Eminim bunu fazla önemsemezsiniz."

Öncekinden bile büyük bir neşeyle güldü genç hanım. Bir iki saniye sonra hanıma, "Bayan Godesdone" diye seslenilince Bay Norrell şaşırdı.

Düşününce Bay Norrell'in aklına kadınla konuşması gerektiği geldi ama o zamana kadar Bayan Godesdone çoktan ortadan kaybolmuştu. Gürültüden ve bu kadar çok insan görmekten bunalmış bir halde sessizce oradan ayrılmaya karar vermişti ki tam o anda kapının çevresindeki kalabalık özellikle geçit vermez bir hale geldi. İnsan seline kapılarak odanın bambaşka bir yerine sürüklendi. Bir akıntıya kapılmış kuru bir yaprak gibi döne döne ilerledi ve bu dönüşlerden birinde bir pencerenin yakınlarında sessiz bir köşeye denk geldi. Sedef kakmalı oyma abanozdan uzun bir paravan -ah bu ne mutluluktu böyle- arkasında bir kitaplık saklıyordu. Bay Norrell paravanın arkasına süzülerek John Napier'in Aziz

Yuhanna'nın Vahi'si Üzerine Sade bir Keşif'ini buldu ve okumaya başladı.

Kısa bir süre sonra tesadüfen başını kaldırdığında Bayan Godesdone'la konuşan uzun boylu yakışıklı beyle Yüzbaşı Hurst'un evlilik hayallerini yıkmak için onca zahmete giren ufak tefek esmer beyi gördü. Canlı tavırlarla konuşuyorlardı ama çevrelerindeki kalabalık öyle yoğun ve hareketliydi ki, uzun boylu adam, ufak tefek olanı kolundan yakaladığı gibi paldır küldür paravanın arkasına, Bay Norrell'in bulunduğu köşeye çekti.

"Burada değil" dedi uzun boylu adam, her sözcüğünü vurgulamak için işaret parmağıyla diğerinin omzuna vurarak. "Bize söz verdiğin alev alev yanan gözler nerede? Hiçbirimizin açıklayamadığı translar? Lanetlenen biri var mı? Hiç sanmam. Onu dipsiz derinliklerden bir ruhmuş gibi çağırdın, o da gelmedi."

"Daha bu sabah onunlaydım" diye karşı çıktı ufak tefek adam. "Son zamanlarda yaptığı harika büyüleri anlattı ve geleceğini o zaman söyledi."

"Geceyarısını geçti. Artık gelmez." Uzun boylu adam üstünlük taslayan bir edayla güldü. "İtiraf et, onu tanımıyorsun."

O zaman ufak tefek adam da diğerinin gülümsemesine rakip bir gülümsemeyle karşılık verdi (bu iki bey kesinlikle karşılıklı bir gülümseme düellosu yapıyordu). "Londra'da onu benden iyi tanıyan yok. Biraz ama çok az hayal kırıklığına uğradığımı itiraf edeyim."

"Hah!" dedi uzun boylu bey. "Odada bulunan herkes gereksiz yere zahmet ettiğini düşünüyor. Buraya olağanüstü bir şeyler göreceğimiz beklentisiyle geldik ve onun yerine kendi kendimizi eğlendiriyoruz." Gözü tesadüfen Bay Norrell'e takıldı ve "*Şu* bey bir kitap okuyor" dedi.

Ufak tefek adam arkasına bakınca kazara dirseği *Aziz Yuhanna'nın Vahi'si Üzerine Sade bir Keşif* ine çarptı. Bay Norrell'e bu kadar dar bir yeri bu kadar kocaman bir kitapla doldurduğu için soğuk bir bakış fırlattı.

"Hayal kırıklığına uğradığımı söyledim" diye devam etti ufak tefek adam. "Ama hiç şaşırmadım. Onu benim kadar iyi

tanımıyorsunuz. Ah! İnanın kendi değerini çok iyi biliyor. Kimse ondan iyi bilemez. Hanover Meydanı'nda ev alan biri işlerin nasıl yürüdüğünü bilir! Ah evet! Hanover Meydanı'nda bir ev aldı! Herhalde bunu işitmediniz. Bir Yahudi kadar zengin. Haythornthwaite adında yaşlı bir amcasından çok para kalmış. Ufak tefek şeylerin yanı sıra Yorkshire'da büyük bir malikanesi ve geniş bir arazisi de var."

"Hah" dedi uzun boylu adam heyecansız bir sesle. "Çok şanslıymış. Bugünlerde ölen yaşlı ve zengin bir amca bulmak pek kolay değil."

"Ah, hiç kuşkusuz!" dedi ufak tefek adam. "Arkadaşlarım Griffinler'in inanılmaz derecede zengin yaşlı bir amcaları var. Yıllardır adama göstermedikleri ilgi kalmadı ama bu işe başladıklarında bile en az yüz yaşında olmasına rağmen hâlâ ölmedi. İnatlarına, sonsuza kadar yaşamaya niyetli. Bu arada Griffinler yaşlanıyor ve berbat bir hayalkırıklığı içinde tek tek ölüyorlar. Yine de sevgili Lascelles, *senin* böyle can sıkıcı yaşlılar için boş yere kafa yormana gerek yok, rahat etmene yetecek bir servetin var, öyle değil mi?"

Uzun boylu adam bu küstahlığa aldırış etmek yerine soğuk bir tavırla, "Bu bey seninle konuşmak istiyor galiba" dedi.

Söz konusu bey, servetinin ve mallarının uluorta tartışılmasına epeyi şaşırmış olan ve birkaç dakikadır konuşmayı bekleyen Bay Norrell'di. "Affedersiniz" dedi.

"Evet?" dedi ufak tefek adam sert bir sesle.

"Bay Norrell benim."

Uzun boyluyla ufak tefek adam Bay Norrell'e iki kaba bakış fırlattı.

Sessizlik birkaç dakika sürdü. Sonra önce bozulmuş görünen, yüzü sırasıyla, boş ve şaşkın bir ifadeye bürünen ufak tefek bey Bay Norrell'den adını yinelemesini rica etti.

Bay Norrel ricasını yerine getirdiğinde ufak tefek beyefendi, "Özür dilerim ama... yani... Saygısızca bir soru sormak istemem ama Hanover Meydanı'ndaki evinizde, siyah giyinen çalı kökü gibi yamru yumru, zayıf yüzlü biri var mı?"

Bay Norrell bir an düşündükten sonra, "Childermass. Childermass'ten söz ediyorsunuz" dedi.

"Ah, Childermass!" diye bağırdı adam, her şey açığa çıkmışçasına. "Evet, tabii ya! Amma da aptalım! Childermass! Ah, Bay Norrell! Sizinle tanıştığıma ne kadar memnun olduğumu anlatamam. Adım Drawlight efendim."

"Childermass'i tanıyor musunuz?" dedi Bay Norrell şaşkın bir halde.

"Ben..." Drawlight duraksadı. "Tarif ettiğim gibi bir kişiyi evinizden çıkarken gördüm ve ben... Ah Bay Norrell! Bazen ne aptal oluyorum! Onu siz sandım! Lütfen kızmayın efendim! Çünkü şimdi sizi gördükten sonra *onun* insanın büyücülerle bağdaştırdığı vahşi ve romantik görünüşe sahip, *sizinse* bir bilginin düşünceli tavırlarına sahip olduğunuzu görüyorum. Lascelles, Bay Norrell'da bir bilginin ağırbaşlı ve vakur havası yok mu?"

Uzun boylu adam coşkusuz bir sesle herhalde vardır, cevabını verdi.

"Bay Norrell, dostum Bay Lascelles" dedi Drawlight.

Bay Lascelles belli belirsiz bir selam verdi.

"Ah, Bay Norrell!" dedi Bay Drawlight heyecanla. "Bu gece gelip gelmeyeceğinizi düşünerek çektiğim işkenceyi bilemezsiniz. Saat yedide endişelerim öyle vahim bir hal aldı ki, kendimi tutamadım. Davey ve Lucas'ın fikrini öğrenmek için bizzat kalkıp Glasshouse'ta Kaynayan Kiler'e gittim. Davey sizin gelmeyeceğinizden emindi, bu da tahmin edersiniz beni derin bir üzüntüye sürükledi."

"Davey ve Lucas mı!" dedi Bay Norrell, büyük bir hayretle. (Hatırlanacağı üzere bunlar Bay Norrell'in arabacısı ve kapı uşağının adlarıydı.)

"Ah, evet! dedi Bay Drawlight. "Davey ve Lucas, Glasshouse'taki Kaynayan Kiler'de ara sıra yemek yerler, herhalde biliyorsunuzdur." Bay Drawlight konuşmasının ortasında durdu, bu duraksama Bay Norrell'in bilmediğini mırıldanmasına yetecek kadar uzundu.

"Geniş dost çevreme canla başla olağanüstü güçlerinizden söz ediyordum" diye devam etti Bay Drawlight. "Bayım, size yolunuzu açan bir Vaftizci Yahya gibi hizmet verdim! Sizinle çok iyi dost olduğumu söylemekte bir sakınca görmedim çünkü

en başından, iyi dost olacağımıza ilişkin bir his vardı içimde, görüyorsunuz ya, haklıymışım, baksanıza işte şimdi buradayız ve ne güzel sohbet ediyoruz!"

5

Drawlight

İlkbahar-Sonbahar 1807

Bay Norrell'in hizmetkârı Childermass, ertesi gün erkenden sabah kahvaltısında efendisini ziyaret etmek üzere aldığı çağrıya uyduğunda Bay Norrell'i beti benzi atmış, sinirli bir sıkıntı içinde buldu.

"Ne oldu?" diye sordu Childermass.

"Ah!" dedi Bay Norrell başını kaldırarak. "Bir de soruyorsun! Sen, yani görevlerini her önüne gelenin evimi rahatça gözleyip uşaklarımı sorgulayabileceği kadar ihmal eden sen! Evet doğru, üstelik sorularına cevap bile alabiliyorlar! Söylesene, böyle küstahlıklardan korumak için değilse seni ne diye tuttum acaba?"

Childermass omuz silkti. "Drawlight'ı kastediyorsunuz sanırım."

Kısa, hayret dolu bir sessizlik.

"Biliyor muydun?" diye bağırdı Bay Norrell. "Tanrım! Ne adam! Aklından ne geçiyordu? Bana yüz kere insanın mahremiyetini koruduğundan emin olmak için uşakların dedikodu yapmasını engellemek gerekir demedin mi!"

"Ah! Kesinlikle!" dedi Childermass. "Ama korkarım efendim bazı mahremiyet alışkanlıklarınızdan vazgeçmelisiniz. Gözlerden uzak olup inzivaya çekilmek Yorkshire'da geçer akçe olabilir ama artık Yorkshire'da değiliz."

"Evet, evet!" dedi Bay Norrell huysuz huysuz. "Yorkshire'da olmadığımızı biliyorum. Ama sorun bu değil. Sorun şu, Drawlight ne istiyor?"

"Londra'da bir büyücüyle tanışan ilk beyefendi olma ayrıcalığına sahip olmak istiyor. Hepsi bu."

Ancak Bay Norrell mantığın sesini dinleyerek korkularını öyle kolayca bir yana bırakmadı. Sarı beyaz ellerini tedirgince ovuşturdu ve kendisini gözetleyen başka Drawlightlar saklanıyormuşçasına odanın karanlık köşelerine korku dolu bakışlar fırlattı. "O giysiler içinde bilgine benzemiyordu" dedi, "ama bu hiçbir şeyin garantisi değil. Bir güç ya da sadakat yüzüğü de yoktu ama yine de..."

"Sizi iyi anlayamadım" dedi Childermass. "Açık konuşun."

"Sence bir *becerisi* olamaz mı?" dedi Bay Norrell. "Belki başarımı kıskanan dostları vardır! Tanıdıkları kim? Eğitimi nedir?"

Childermass yüzünün bir tarafına doğru tırmanan bir sırıtışla uzun süre gülümsedi. "Ha! Onun başka bir büyücünün casusu olduğuna inandırdınız kendinizi. Ah beyefendi ancak durum öyle değil. Bu konuda bana güvenebilirsiniz. Çıkarlarınızı ihmal etmek bir yana, Bayan Godesdone'un mektubunu aldıktan sonra, beyefendiyi biraz soruşturdum, yani onun sizi soruşturduğu kadar sanırım. Öyle birini tutmak için insanın tuhaf bir büyücü olması gerek. Ayrıca öyle bir büyücü olsa bugüne kadar çoktan varlığından haberiniz olurdu, değil mi? Onu da kitaplarından ayıracak ve araştırmalarına son verecek bir yol bulurdunuz şimdiye kadar. Daha önce yaptınız biliyorsunuz."

"O halde bu Drawlight'tan zarar gelmez mi diyorsun?"

Childermass tek kaşını kaldırdı ve yüzünün bir tarafına yayılan tebessümüyle güldü. "Bilakis."

"Ah!" dedi Bay Norrell. "Biliyordum. Pekâlâ, çevresinden uzak durmaya özellikle dikkat etmeliyim."

"Neden?" diye sordu Childermass. "Ben öyle demedim. Az önce sizin için bir tehdit olmayacağını söyledim ya. Kötü biri olması sizi neden ilgilendirsin? Tavsiyemi dinleyin efendim ve elinizin altındaki araçtan yararlanın." Sonra Childermass, Bay Norrell'e Drawlight hakkında öğrendiklerini anlattı. Drawlight yalnızca Londra'da rastlayabileceğiniz türden özel bir tür beyefendi sınıfına giriyordu. Asıl işleri pahalı ve moda kıyafetler giymekti. Hayatlarını, gösterişli bir tembellik içinde, kumar oynayarak ve aşırı içki tüketerek geçirirler, Brighton ya da diğer gözde sayfiye yerlerinde aylarca kalırlardı. Son yıllarda bu tür Christopher Drawlight'ta kusursuz örneğini bulmuştu. En yakın dostları bile, tek bir iyi özelliği olmadığını itiraf ediyorlardı.(12)

Bay Norrell'in her yeni öğrendiği şey karşısında cık cıklayarak derin soluklar almasına rağmen bu konuşmanın ona iyi geldiğini söylemek gerek. Lucas on dakika sonra bir kâse dolusu çikolatayla içeri girdiğinde, sakinleşmiş bir halde kızarmış ekmeğini ve reçelini yiyor, sabahın erken saatlerindeki o telaşlı huysuz halinden tamamen farklı görünüyordu.

Kapı gürültülü bir biçimde çalındı, Lucas açmaya gitti. Sonra merdivenlerde hafif ayak sesleri işitildi. Lucas yeniden ortaya çıktı, "Bay Drawlight" diye bildirdi.

"Ah, Bay Norrell, nasılsınız efendim?" Bay Drawlight odaya girmişti.

Koyu lacivert bir palto vardı üzerinde ve elinde topuzlu abanoz bir baston taşıyordu. Çok keyifli görünüyordu, eğildi, gülümsedi ve o kadar çok ileri geri yürüdü ki, beş dakika sonra odada halının her noktasına ayak basmış, bütün masa ve iskemlelere hafifçe dokunmuş, her aynada aksini bırakmış, her tabloya gülümsemişti.

Bay Norrell konuğunun büyük bir büyücü ya da bir büyücünün hizmetkarı olmadığından emin olmasına rağmen Childermass'in önerisini dinlemeye niyeti yoktu. Bay Drawlight'a oturmasını söylerken ve çikolata ikram ederken buz gibiydi. Ancak somurtkan sessizlikler ve karanlık bakışların Bay Drawlight üzerinde en ufak bir etkisi bile yoktu,

sessizliği kendi sohbetiyle dolduruyor, çok alışkın olduğu karanlık bakışlara hiç aldırmıyordu.

"Dün geceki parti ne harikuladeydi değil mi? Bu konuda siz de benimle aynı fikirdesinizdir herhalde. Ancak izin verirseniz şunu söyleyeyim, tam zamanında ayrılmışsınız. Sonradan biraz etrafta dolaştım ve herkese odadan çıkarken gözlerine ilişen beyin hakiki Bay Norrell olduğunu söyledim! Ah, inanın bana efendim gidişiniz fark edildi. Saygıdeğer Bay Masham, değerli omuzlarınızı bir an için gördüğünden emindi, Leydi Barclay eşsiz peruğunuzun düzgün gri bir buklesini gördüğünü sanmış ve Bayan Fiskerton bakışlarının bir an o alimlere yakışır burnunuza takıldığını düşündüğü için mutlu olmuş! Beyefendi, azıcık bir parçanızı görmeleri bile daha fazlasını istemelerine yol açtı. Sizi bir bütün olarak görmek istiyorlar!"

"Ah!" dedi Bay Norrell, biraz da memnun bir sesle.

Bay Drawlight'ın Bayan Godesdone'un partisindeki beyefendi ve hanımların Bay Norrell'den tamamen büyülenmiş oldukları konusunda yinelediği sözler, Bay Norrell'in misafiri hakkındaki önyargılarını epeyi azalttı. Bay Drawlight'a göre Bay Norrell'in dostluğu çeşni gibiydi. Bir tutamı bütün bir yemeğe tat katabilirdi. Bay Drawlight öyle tatlı diller döktü ki, Bay Norrell yavaş yavaş açıldı.

"Peki beyefendi, sevinç verici varlığınızı hangi talihli olaya borçluyuz, sizi Londra'ya getiren nedir?"

"Londra'ya modern büyünün davasını başarıya ulaştırmak için geldim. Britanya'ya büyüyü geri getirmek niyetindeyim efendim" diye cevapladı Bay Norrell vakur bir tavırla. "Çağımızın büyük adamlarına anlatacak çok şeyim var. Çok işlerine yarayabilirim."

Bay Drawlight bundan yüzde yüz emin olduğunu söyledi kibarca.

"Size şu kadarını söyleyebilirim ki bu görevin bir başka büyücüye düşmesini isterdim." Bay Norrell içini çekti ve ufak tefek sıkıntılı hatlarının elverdiği kadar asil göründü. Bay Norrell gibi, meslektaşı olan pek çok büyücünün meslek hayatını bitiren birinin, mesleğinin bütün şanının onlardan birine ait olmasını tercih edeceğine kendini ikna etmesi

olağanüstü bir şeydi ama onun söylediği şeye inandığından hiç kuşku yoktu.

Bay Drawlight anlayışlı bir tavırla mırıldandı. Bay Drawlight, Bay Norrell'in fazlasıyla alçak gönüllü olduğundan emindi. Bay Drawlight Britanya'ya büyüyü getirme işini Bay Norrell'den iyi yapabilecek birini düşünemiyordu.

"Ama bir dezavantajım var beyefendi" dedi Bay Norrell.

Bay Drawlight buna şaşırdı.

"Dünyayı tanımıyorum. Tanımadığımı biliyorum. Ben bir bilginin sessizlik ve yalnızlığını seviyorum. Benim için en kötü işkence bir oda dolusu yabancıyla boş boş sohbet ederek saatler geçirmektir ama herhalde bunu sık sık yapmak zorunda kalacağım. Childermass bana böyle olacağını söylüyor." !'\ay Norrell sanki itiraz etmesini umuyormuşçasına umutla Drawlight'a baktı.

"Ah!" Bay Drawlight bir an düşündü. "İşte ben de bu yüzden dost olduğumuza seviniyorum ya! Bir bilgin olduğumu söyleyemem efendim. Ne büyücülerden anlarım ne de büyü tarihinden. Korkarım zaman zaman dostluğumu sıkıntı verici de bulacaksınız ancak gezdirerek ve insanlarla tanıştırarak size o kadar faydalı olacağım ki, bu büyük faydamın yanında böyle ufak tefek rahatsızlıklar aklınıza bile gelmeyecek. Ah Bay Norrell efendim! Size ne kadar faydam dokunacak bilemezsiniz!"

Bay Norrell, bütün o harika yerlere gitmek ve dostlukları varlığına yeni bir tatlılık verecek bütün o insanlarla tanışmak üzere Bay Drawlight'a hemen oracıkta söz vermedi ama o gece Leydi Rawtenstall'ın Bedford Meydanı'ndaki evinde düzenlenen akşam yemeğine gitmeyi kabul etti.

Bay Norrell akşam yemeğini beklediğinden az bir yorgunlukla atlatınca ertesi gün Bay Drawlight'la Bay Plumtree'nin evinde buluşmayı kabul etti. Bay Drawlight'ın rehberliğinde Bay Norrell sosyeteye bu kez çok daha kendinden emin bir biçimde girdi. Randevuları fazlalaştı, sabah saat on birden geceyarısını geçene kadar doluydu. Sabah ziyaretlerinde bulunuyor, akşam yemeklerini şehrin yemek salonlarında yiyor, akşam partilerine, İtalyan müziğinin çalındığı balolara

ve konserlere katılıyor, baroneslerle, vikontlarla, vikonteslerle soylu falanca filancayla tanışıyordu. Bay Drawlight'la Bond Sokağı'nda kolkola yürürken görülüyor, Hyde Park'ta Bay Drawlight ve Bay Drawlight'ın aziz dostu Bay Lascelles'le bir arabada hava alırken görülüyordu.

Bay Norrell, Bay Drawlight'la dışarıda yemek yemediği zaman Bay Drawlight, Bay Norrell'in Hanover Meydanı'ndaki evinde yemek yiyordu. Bay Norrell adamın bu durumdan çok memnun olduğunu düşünüyordu. Childermass'ten fazla parasının olmadığını öğrenmişti, Drawlight zekası ve borçlarıyla yaşıyordu, önemli dostlarının hiçbirini kendisini ziyaret etmeleri için davet etmemişti çünkü evi Little Ryder Sokağı'nda küçük bir ayakkabıcının üzerindeki bir odadan ibaretti.

Her yeni ev gibi Hanover Meydanı'ndaki evin de ilk başta kusursuz görünmesine rağmen her çeşit tadilata ihtiyacı olduğu anlaşıldı. Doğal olarak Bay Norrell her şeyin bir an önce yapılması için sabırsızlanıyordu ama Drawlight'a Londralı işçilerin elinin ağır olduğu konusunda kendisine hak vermesini istediğinde, Drawlight bu fırsattan yararlanarak Bay Norrell'in renkler, duvar kâğıtları, halılar, mobilyalar ve biblolar için planlarını öğrendi ve hepsinde bir kusur buldu. Bu konuyu on beş dakika tartıştıktan sonra Bay Drawlight, Bay Norrell'in arabasının hazırlanmasını emretti, Davey'ye kendisini ve Bay Norrell'i doğru Bay Ackerman'ın Strand'deki dükkânına götürmesi için talimat verdi. Burada Bay Drawlight, Bay Norrell'e içinde Bay Repton tarafından yapılmış bir resim olan bir kitap gösterdi. Resimde duvarda asılı tablodan Elizabeth zamanından kalma taş suratlı bir yaşlının baktığı, boş iskemlelerin, bir partideki konuşacak bir şeyleri olmadığını anlayan konuklar gibi ağzı açık birbirini izlediği boş, eski moda bir salon görünüyordu. Ah ama bir sonraki sayfada doğramacılık, duvar kâğıdı kaplamacılığı ve döşemecilik gibi soylu zanaatler sayesinde ne çok şey fark etmişti! İşte burada aynı salonun yeni döşenmiş hali vardı, aynı yer demeye bin şahit isterdi. Son moda giysiler içinde bir düzine hanım ve bey, iskemlelerde zarif pozisyonlarda dinlenmek ya da bir çift cam

kapının diğer tarafında gizemli bir biçimde peydah olmuş sarmaşık kaplı bir limonlukta yürüme düşüncesiyle bu yeni ve şık daireye çekilmişlerdi. Bay Drawlight'ın açıkladığı şuydu: Bay Norrell modern büyünün davasını savunmak için dost kazanmak istiyorsa, evine daha çok cam kapı yaptırmalıydı.

Bay Drawlight'ın himayesi altında Bay Norrell gençliğinin saygın mat yeşilleri yerine resim galerilerindeki kırmızıları tercih etmeyi öğrendi. Bay Norrell'in evindeki sade malzemeler modern büyünün çıkarlarına uygun bir biçimde, boya ve vernikle allanıp pullandı, sahnedeki oyuncular gibi olmadıkları şeyleri temsil edecek hale getirildi. Sıva boyanıp ahşaba, ahşaplar boyanıp farklı ağaçların ahşabına benzetildi. Sıra yemek odası için mobilya seçimine geldiğinde Bay Norrell, Bay Drawlight'ın zevkine artık o kadar güveniyordu ki, yemek takımlarını hiç kimseye danışmadan tek başına seçmesi için görevlendirildi.

"Aman efendim kesinlikle pişman olmayacaksınız!" dedi Drawlight heyecanlı heyecanlı. "Üç hafta önce B— düşesi için iyi birtakım seçtim ve görür görmez hayatında hiç bu kadar güzelini görmediğini söyledi!"

Güneşli bir Mayıs sabahı Bay Norrell, Littleworth adlı bayanın Wimpole Sokağı'ndaki oturma odasında oturuyordu. O gün orada toplananlar arasında Bay Drawlight'la Bay Lascelles de vardı. Bay Lascelles, Bay Norrell'in dostluğuna çok değer veriyordu, hatta bu açıdan Bay Drawlight'tan sonra ikinci sıradaydı ama Bay Norrell'in dikkatini kazanmaya çalışmasının bambaşka bir nedeni vardı. Bay Lascelles zeki ve alaycı bir adamdı. Ona göre dünyadaki en saçma şey, yaşını başını alınış bilgili bir beyin kendini büyü yapabileceğine inandırmış olmasıydı. Dolayısıyla Bay Norrell'e her fırsatta büyü hakkında soru sormaktan ve cevaplarıyla eğlenmekten büyük zevk alıyordu.

"Londra'yı nasıl buldunuz beyefendi?"

"Hiç beğenmedim" dedi Bay Norrell.

"Buna üzüldüm" dedi Bay Lascelles.

"Konuşacak bir kardeş büyücü buldunuz mu peki?" Bay Norrell kaşlarını çattı, Londra'da büyücü olduğuna

inanmadığını söyledi, varsa bile, araştırmaları sırasında onları bulmaya muvaffak olamamıştı.

"Ah efendim!" dedi Bay Drawlight. "Hatanız var! Sizi korkunç biçimde yanıltmışlar! Londra'da da büyücülerimiz var. Ah hem de en az kırk tane. Lascelles yüzlerce büyücümüz yok mu? Neredeyse her köşe başında bir tane görebilirsiniz. Bay Lascelle ve ben sizi onlarla tanıştırabiliriz. Vinculus dedikleri bir çeşit kralları var. St. Christopher Le Stocks'un hemen dışında çamur lekeli, kirli sarı perdesi olan bir de tezgahı var. Uzun boylu, pejmürde giyimli, korkuluk gibi bir adam. İki peni verene, geleceğini söylüyor."

"Vinculus felaketten başka bir şeyi haber vermez" dedi Bay Lascelles. "Bugüne kadar bana boğulacağımı ve çıldıracağımı vaat etti. Bütün malımın mülkümün yanacağını ve yaşlılığımda öz kızımın kindarlığı yüzünden büyük zarara uğrayacağımı söyledi."

"İsterseniz sizi seve seve götürürüm beyefendi" dedi Drawlight, Bay Norrell'e. "Vinculus'tan herkes kadar hoşlanırım."

"Giderseniz dikkat edin beyefendi" diye öğütledi Bayan Littleworth. "Bu adamlardan bazıları çok korkutucu olabiliyor. Cruickshanks bazı dostlarına numara yapması için eve bir büyücü getirmiş, çok pis bir adammış ama eve geldiğinde adamın hiçbir numara bilmediği anlaşılmış, bu nedenle de ona parasını vermemişler. Büyük bir öfkeye kapılarak bebeği bir kömür kovasına dönüştüreceğine yemin etmiş. Sonra da ortalık karışmış çünkü her yeri aramalarına rağmen bebeği hiçbir yerde bulamamışlar ama eskilere katılan yeni bir kömür kovası da yokmuş. Evi baştan aşağı aramışlar, Bayan Cruickshank az kalsın endişeden ölecekmiş ve doktor çağırılmış, neyse ki dadı kapıda bebekle birlikte görünmüş, meğer çocuğu James Sokağı'nda oturan annesine göstermeye gitmiş." Bu ayartmalara rağmen Bay Norrell, Bay Drawlight'ın nazik teklifini reddederek Vinculus'u sarı perdeli tezgâhında görmeye gitmeyi istemedi.

"Peki Kuzgun Kral için ne diyorsunuz, Bay Norrell?" diye sordu Bayan Littleworth hevesle.

"Hiçbir fikrim yok. Hiç düşünmediğim bir zat."

"Sahi mi?" dedi Bay Lascelles. "Beni bağışlayın Bay Norrell ama bu biraz olağanüstü bir tavır. Kara Kral'ın en *büyükleri* olduğunu söylemeyen bir büyücü görmedim hiç. Merlin'i ağaçtan çıkarıp başının üzerinde döndürecek sonra da tekrar çıktığı yere sokabilecek bir adam."(13)

Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

"Ama herhalde" diye devam etti Bay Lascelles. "Diğer Aureate'lerin hiçbiri onun yaptıklarıyla boş ölçüşemez. Bütün âlemlerde sahip olduğu krallıklar(14) , insan ve peri şövalyelerden kurduğu ordular. Ortalıkta gezinen büyülü ormanlar. Uzun ömründen söz etmiyorum bile, üç yüzyıllık bir hükümranlık. Sonunda da hâlâ, en azından görünüşte genç bir delikanlı kaldığını biliyoruz."

Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

"Ama belki de tarihçelerin yalan söylediğini düşünüyorsunuzdur? Kuzgun Kral'ın hiç varolmadığının ima edildiğini sık sık işitmiştim, tek bir büyücü değil de birbirine benzeyen bir dizi büyücü olduğu söylenir. Belki siz de böyle düşünüyorsunuzdur."

Bay Norrell sessiz kalmayı tercih edecekmiş gibi göründü ama Bay Lascelles'in doğrudan soruları onu karşılık vermeye mecbur etti. "Hayır" dedi en sonunda. "Varolduğundan eminim. Ancak İngiliz büyüsü üzerinde berbat bir etkisi olduğundan başka bir şey düşünmüyorum. En tehlikeli türde büyüler yapıyordu. Hak ettiği gibi tamamen unutulursa çok memnun olurum doğrusu."

"Ya peri hizmetkârlarınız beyefendi?" dedi Bay Lascelles. "Yalnızca size mi görünüyorlar? Yoksa başkaları da onları görebiliyorlar mı?"

Bay Norrell burnunu çekti ve hiç peri hizmetkârı olmadığını söyledi.

"Ne, hiç yok mu yani?" Karanfil pembesi bir elbise giymiş bayan çok şaşırmıştı.

"Bilge bir insansınız Bay Norrell" dedi Bay Lascelles. "Tubbs'a *karşı* Starhouse bütün büyücülere ibret olmalı."(15)

"Bay Tubbs büyücü değildi" dedi Bay Norrell. "Böyle bir şey iddia ettiğini de hiç işitmedim. Ama Hıristiyan alemindeki en büyük büyücü bile olsa perilerin dostluğunu arzulamakla hata ederdi. Böylesine zehirli ya da İngiltere'ye düşman bir ırk gelmemiştir dünya yüzüne. Düzgün bir araştırma yolu izleyemeyecek kadar tembel ya da cahil olan pek çok büyücü enerjisini bir peri hizmetkar edinmeye vermiştir. Böyle bir hizmetkarları olduğundaysa bütün işlerini halletmesi için ona güvenmişlerdir. İngiltere tarihi böyle adamlarla doludur ve bazıları, ki bundan memnunum, hak ettikleri cezayı bulmuştur. Örneğin Bloodworth."(16)

Bay Norrell pek çok yeni insanla tanıştı ancak hiçbirinin kalbinde saf bir dostluk ateşi tutuşturamadı. Londra'da genel olarak hayalkırıklığı yaratmıştı. Ne bir büyü yapmış ne birini lanetlemiş ne de gelecekten haber vermişti. Bir keresinde Bayan Godesdone'un evinde, yağmur yağacağını söylediği işitilmişti ancak bu bir kehanetse bile hayalkırıklığı yarattı çünkü yağmur yağmadı hatta bir sonraki pazara kadar tek damla yağış görülmedi. Hiç büyüden söz etmiyor, söz ettiğindeyse bunu tarih dersi verir gibi yaptığından kimse onu dinlemeye katlanamıyordu. Başka bir büyücü için tek kelime iyi laf çıkmamıştı ağzından. Yalnızca bir kez geçen yüzyılda yaşamış bir büyücüyü, Francis Sutton-Grove'u övdüğü işitilmişti.(17)

"Ama beyefendi, Sutton-Grove'un okunmaz olduğunu sanıyordum. *De Generibus* Artium'un baştan aşağı okunmaz olduğunu işitmiştim."

"Ah!" dedi Bay Norrell. "Hanımlar ve beyler için eğlencelik olarak ne kadar işe yarar bilemem ancak bir büyü öğrencisi Sutton-Grove'a ne kadar değer verse azdır. Sutton-Grove'da çağdaş bir büyücünün araştırması gereken büyü alanlarını ilk kez tanımlama girişimini görürüz. Hepsi de listeler ve tablolar halinde açıklanmıştır. Hiç kuşkusuz Sutton-Grove'un sınıflama sistemi çoğu zaman hatalıdır. Belki de okunmaz derken bunu kastettiniz. Yine de dünya yüzünde onun birkaç düzine listesinden daha hoş bir görüntü yoktur. Öğrenci bu listeleri

gözden geçirdiğinde 'bunu biliyorum' ya da 'henüz bunu yapmadım' diyecektir ve önünde dört beş yılı dolduracak bir çalışma bulacaktır." York Katedrali'ndeki heykellerin hikayesi anlatıla anlatıla öyle bayatladı ki en sonunda insanlar Bay Norrell'in bundan başka bir şey yapıp yapmadığını merak etmeye başladılar. Bay Drawlight da bazı yeni örnekler uydurmak zorunda kaldı.

"Bu büyücü ne yapabiliyor Drawlight?" diye sordu Bayan Godesdone, Bay Norrell'ın olmadığı bir akşam.

"Ah madam!" dedi Drawlight heyecanla. "Ne yapamıyor ki? Şey! York'ta bir ya da iki kış önce galiba, biliyorsunuz madam kendisi aslen York'ludur, kuzeyden büyük bir fırtına gelmiş ve herkesin tertemiz yıkanmış çamaşırlarını çamurlara fırlatmış, şehirdeki kadınları tekrar çamaşır yıkama zahmetinden kurtarmak isteyen belediye meclisi de Bay Norrell'e başvurmuş. O da bütün çamaşırları baştan yıkamaları için bir bölük peri çağırmış. Gömlekler, takkeleri ve iç eteklerindeki bütün yırtıklar yamanmış, bütün sökük kenarlar yenilenmiş ve herkes ömürleri boyunca böyle gözalıcı bir beyazlık görmediğini söylemiş."

Bu hikaye pek sevildi ve o yaz Bay Norrell'in itibarının birkaç haftalığına artmasını sağladı. Sonuç olarak Bay Norrell arada bir modern büyüden söz ettiğinde dinleyicilerinin çoğu, böyle bir şeyden söz ettiğini varsaydı.

Bay Norrell, Londra'nın oturma odalarında ve yemek salonlarında karşılaştığı hanımlar ve beylerde genel bir düşkırıklığı yaratmıştı yaratmasına ama o *da* onlardan aynı derece şikâyetçiydi. Bay Drawlight'a, sürekli sordukları incir çekirdeğini doldurmayacak sorulardan şikâyet ediyor ve İngiliz büyüsünün davasının onların yanında geçirdiği saatlerle bir adım bile ilerlemediğini söylüyordu.

Eylül sonunda kasvetli bir Çarşamba günü Bay Norrell ve Bay Drawlight Hanover Meydanı'ndaki evin kütüphanesinde oturuyorlardı. Bay Drawlight, Bay F.'in Lord S.'ye hakaret etmek için ne dediğini ve Leydi D.'nin bu konuda ne düşündüğünü anlattığı uzun bir hikâyenin ortasındaydı ki Bay Norrell aniden sözünü keserek şöyle dedi: "Bay Drawlight, bana

şu önemli noktada tavsiyelerinizi söylerseniz minnettar olacağım: Portland Dükü'ne Londra'ya geldiğim haber verildi mi acaba?"(18)

"Ah efendim yalnızca sizin gibi alçak gönüllü biri böyle bir şeye ihtimal verebilirdi. İnanın bana, şimdiye *bütün* bakanlar olağanüstü Bay Norrell'in geldiğini işitmiştir."

"Ama eğer durum buysa" dedi Bay Norrell. "O zaman neden majesteleri bana hiç haber göndermedi? Hayır, varlığımdan haberdar olmadıklarını düşünmeye başlıyorum ve bu nedenle Bay Drawlight, hükümette başvurabileceğim bir tanıdığınız olup olmadığını söylerseniz minnettar olacağım."

"Hükümet mi efendim?" diye cevapladı Bay Drawlight.

"Buraya faydalı olmak için geldim" dedi Bay Norrell yakınarak. "Fransızlar'a karşı verilen mücadelede şimdiye kadar önemli bir rol alacağımı ummuştum."

"Kendinizi ihmal edilmiş hissetmenize bütün kalbimle üzüldüm beyefendi!" dedi Drawlight coşkuyla. "Ama inanın bana hiç lüzumu yok. Şehir bir akşam yemeğinden sonra gösterebileceğiniz numara ya da illüzyonu görmekten mutlu olacak beyler ve hanımlarla dolu. Bizi hayretler içinde bırakmaktan çekinmemelisiniz, sinirlerimiz oldukça kuvvetlidir."

Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

"Pekâlâ efendim" dedi Drawlight, beyaz dişlerini sergileyen kibar bir gülümseme ve kara parlak gözlerinde gönül alıcı bir bakışla. "Bu konuda tartışmamalıyız. Keşke istediğinizi yapabilseydim beyefendi ancak bu tamamen gücümün dışında. Hükümetin çalışma alanı farklı. Benimki farklı."

Aslında Bay Drawlight, hükümetin çeşitli mevkilerinde görevli birkaç beyefendi tanıyordu. Bay Drawlight'ın haklarında bildiği bir iki ilginç şey hakkında ağzını sıkı tutacağına söz vermesi karşılığında dostuyla tanışmaktan ve söyleyeceklerini dinlemekten çok memnun olabilirlerdi. Ancak işin gerçeği Bay Drawlight, Bay Norrell'i bu beyefendilerle tanıştırmakta kendisine bir çıkar göremiyordu. Bay Norrell'i, zamanla tanıdıklarının görmeyi beklediği o küçük numaralar ve ufak tefek benzeri şeyler yapmaya ikna etmeyi umduğu

Londra'nın yemek salonları ve oturma odalarına saklamayı tercih ediyordu.

Bay Norrell hükümetteki beylere acil mektuplar yazmaya başladı. Childermass'e göndermesi için vermeden önce bunları Drawlight'a gösteriyordu ama hükümetteki beyler mektuplara cevap vermiyordu. Bay Drawlight bir cevap alamayacağı konusunda Bay Norrell'i uyarmıştı, hükümette görevli beyefendilerin genellikle çok işleri olurdu.

Birkaç hafta sonra Bay Drawlight Roma'dan yeni gelmiş bir sopranoyu dinlemek üzere Soho Meydanı'ndaki bir eve davet edildi. Doğal olarak Bay Norrell de davet edilmişti ancak eve geldiğinde Drawlight onu kalabalığın arasında göremedi. Lascelles şömine rafına dayanmış, bir başka beyle konuşuyordu. Drawlight onun yanına giderek Bay Norrell'in nerede olduğunu bilip bilmediğini sordu.

"Ah!" dedi Bay Lascelles. "Sör Walter Pole'u görmeye gitti. Bay Norrell'in elinde hemen Portland Dükü'ne iletilmesini istediği çok önemli bilgiler varmış. Bay Norrell'in bu mesajı verme onurunu bahşettiği kişi ise Sör Walter Pole."

"Portland mı?" dedi bir başka bey hayretle. "Ne? Bakanlar bu kadar mı çaresiz? Artık büyücülere mi danışıyorlar?"

"Yanlış anladın" dedi Bay Lascelles. "Hepsi Norrell'in işi. Hizmetini hükümete sunmak niyetinde. Fransızlar'ı büyüyle yenmeyi planlıyor anlaşılan ama bakanları kendisini dinlemeye ikna etmesi imkânsız gibi bir şey. Kıtada Fransızlar ve Parlamento'da diğer herkes boğazlarındayken onlardan daha bezgin ya da York'lu bir beyin antikalığına daha az vakit ayırabilecek bir grup beyefendi arasanız bulamazsınız."

Bay Norrell ise bir peri masalı kahramanı gibi, istediği şeyi yapma gücüne en başından beri sahip olduğunu keşfetmişti. Bir büyücünün bile akrabaları vardır. Tesadüf bu ya Bay Norrell'in (anne tarafından) bir keresinde yazdığı mektupla kendisini onun gözünde epeyi sevimsiz kılan uzak bir akrabası vardı. Böyle bir şeyin bir daha tekrarlanmasını engellemek için Bay Norrell adama sekiz yüz pound hediye etmişti (adamın isteği de buydu) ama ne yazık ki bu da Bay Norrell'in anne tarafından akrabasına, bu kötü adama yetmemişti. Adam *ikinci*

bir mektup yazmış, hayırseverine bir yığın teşekkür ve övgü sıraladıktan sonra şöyle bildirmişti: "... Bundan böyle kendimi ve dostlarımı sizin çıkarlarınıza adıyor ve bir sonraki seçimlerde soylu isteğinize göre oy vermeye hazır kabul ediyoruz. Şayet gelecekte hizmetimin size faydalı olacağı bir gün olursa emirleriniz beni onurlandıracak ve dünyanın gözünde yüceltecektir. Sadık uşağınız Wendell Markworthy."

Bugüne kadar Bay Norrell, Bay Markworthy'yi emirleriyle onurlandırıp, dünyanın gözünde yüceltme ihtiyacı duymamıştı ancak görünüşe göre (bunları Childermass öğrenmişti) Bay Markworthy parayı kendisi ve kardeşi için Doğu Hint Kumpanyası'nda katiplik görevi ayarlamakta kullanmıştı. Hindistan'a gitmişler ve on yıl sonra çok zengin olarak geri dönmüşlerdi. İlk hamisi Bay Norrell'den ne yönde oy vereceğine ilişkin bir talimat gelmeyince, Bay Markworthy Doğu Hint Kumpanyası'ndaki üstü Bay Bonnell'in liderliğini izlemiş ve bütün dostlarını da aynını yapmaları yönünde teşvik etmişti. Bay Bonnell'a pek çok faydası dokunmuştu. Tesadüf bu ya, o da Sör Walter Pole'un çok iyi bir dostuydu. Ticaret ve devlet işleri gibi sürekli hareketli dünyalarda onun şuna şunun buna olan iyilik borcu sayesinde vaatler ve mecburiyetlerden oluşan bir zincir oluşur. Bu özel durumda zincirin ucu Bay Norrell'den Sör Walter Pole'a uzanıyordu, Sör Walter Pole ise artık bakanlık yapıyordu.

6

"Büyü saygıdeğer bir uğraş değil beyefendi."

Ekim 1807

Bakan olmak için kötü zamanlardı.

Savaş kötüden berbata çevirmiş, hükümet herkesin nefretini toplamıştı. Halkın haberdar olduğu her yeni felaketle suçun küçük bir bölümü şu ya da bu kişiye atılabilirdi ama genelde herkes ağız birliği etmişçesine bakanları suçluyordu. O zavallılarınsa birbirlerinden başka suçlayacak kimseleri yoktu, bunu da gün geçtikçe daha sık yapar olmuşlardı.

Bakanlar akılsız değildi. Tam tersine çok zeki olanları da vardı. Bütün olarak kötü insanlar da sayılmazlardı. Birkaçı tamamen masum, sakin hayatlar sürdürüyor, çocuklara, müziğe, köpeklere ve manzara resimlerine zaaf besliyorlardı. Ancak hükümetten o kadar nefret ediliyordu ki, Dışişleri Bakanı'nın dikkatli konuşmaları da olmasa Avam Kamarası'na herhangi bir iş gördürmek neredeyse imkansız olacaktı.

Dışişleri Bakanı eşsiz bir hatipti. Hükümet ne kadar gözden düşmüş olursa olsun Dışişleri Bakanı kalkıp konuştuğunda, ah! o zaman her şey ne kadar da farklı görünürdü! Her kötü şeyin bir önceki yönetimin hatası (genel bir aptallığı kötü niyetle

birleştiren kötü ruhlu bir grup beyefendi) olduğu ne çabuk anlaşılırdı. Şimdiki Kabine'ye gelince, Dışişleri Bakanı, Antik çağlardan bu yana böyle erdemli, böyle yanlış anlaşılmış ve düşmanları tarafından yanlış tanıtılmış beyefendilerin dünya yüzüne gelmediğini söylüyordu. Hepsi de Süleyman kadar bilge, Caesar kadar asil ve Marcus Antonius kadar cesurdu. Dahası hiç kimse dürüstlük söz konusu olduğunda Sokrates'e Maliye Bakanı kadar benzeyemezdi. Ancak bütün bu erdem ve yeteneklerine rağmen bakanların Fransızlar'ı yenilgiye uğratma planları başarıya ulaşmıyor hatta zekaları bile şikayet konusu oluyordu. Gazetelerde şu ya da bu bakanın konuşmalarını okuyan taşralı beyefendiler kendi kendilerine onun kesinlikle zeki biri olduğunu mırıldanıyorlar ama nedense bu düşünce içlerini rahatlatmıyordu. Zekânın bir biçimde İngilizler'e özgü bir şey olmadığına dair güçlü bir şüphe besliyorlardı. Bu türden kurnaz, deli dolu zekâ, olsa olsa Britanya'nın baş düşmanı, imparator Napolyon Bonaparte'a ait olabilirdi. Taşralı beyefendiler bunu onaylayamazdı.

Sör Walter Pole kırk iki yaşındaydı ve üzülerek söyleyeyim, Kabine'de görev yapan diğer herkes kadar zekiydi. Dönemin önemli siyasetçilerinin hemen hepsiyle bir noktada kavga etmişti ve bir keresinde her ikisi de sarhoşken Richard Brinsley Sheridan, bir şişe Maderia'yı onun kafasına indirivermişti. Sonradan Sheridan, York düküne, "Pole özürlerimi kibar bir beye yakışır biçimde kabul etti. Neyse ki o kadar çirkin bir adamda bir iz fazla ya da eksik çok önemli olmamalı" demişti.

Bana sorarsanız hiç de o kadar çirkin bir adam değildi. Doğru, yüz hatları aşırı kötüydü. Diğer yüzlerin iki katı uzunluğunda kocaman bir yüzü, tam ortasına saplanmış ucu hayli sivri büyük bir burnu, kömür parçasına benzeyen bir çift zeki gözü ve geniş bir denizde cesurca yüzen minicik balıklara benzeyen çalı gibi iki kaşı vardı. Yine de bir araya geldiklerinde bu çirkin parçalar hiç de kötü görünmeyen bir bütün oluşturuyordu. Bu yüzü sakin görseniz (gururlu ve epeyi hüzünlü) onun her zaman öyle göründüğünü, yeryüzündeki hiçbir yüzün duyguları ifade etmekten bu kadar uzak olamayacağını düşünürdünüz. Ama çok yanılırdınız.

Sör Walter Pole'un en tipik özelliği sürpriz'di. Gözleri büyür, kaşları bir santim yukarı kalkar, aniden geriye yaslanır ve bütün olarak Bay Rowlandson ya da Bay Gillray'in gravürlerindeki figürlere benzerdi. Halk içinde *sürpriz* Sör Walter'ın çok işine yarardı. "Ama imkansız" derdi heyecanla, "...'yı demek istiyor olamazsınız!" Ve ...'yı Sör Walter'ın duyabileceği biçimde dile getirme aptallığını gösteren beyefendinin dostunuz olmadığını farzetmemiz koşuluyla ya da içinizde aklı bir parça ağır çalışan insanların keskin zekalar tarafından oyuna getirildiğini görmekten hoşlanan muzip bir yanınız varsa eğlenirdiniz. Neşeli bir kötülükle dolu olduğu günlerde Sör Walter, Drury Lane'deki herhangi bir oyundan daha iyi olurdu. Her iki Kabine'de görev yapan anlayışı kıt beylerin mümkün olduğunca kaçtığı biriydi. (Filanca yaşlı Lord, Avam Kabinesi'ni Atlı Muhafızlar'a bağlayan küçük taş koridordan acele acele yürürken Sör Walter'a bastonunu sallayarak omzunun üzerinden şöyle bağırırdı: "Sizinle konuşmayacağım beyefendi! Sözlerimi çarpıtıyorsunuz! Hiç kastetmediğim manalar çıkarıyorsunuz!")

Bir keresinde şehirde ayaktakımına bir konuşma yapan Sör Walter unutulmaz bir biçimde İngiltere'yi kimsesiz bir genç kıza, siyasetçilerini de genç kızın emanet edildiği bir grup şehvet düşkünü, para canlısı yaşlı adama benzetmişti. Alçaklar, genç kızı kötülüklerle dolu dünyadan koruyacaklarına mirasını çalıp evini yağmalıyorlardı. Sör Walter'ın dinleyicileri, kullandığı bazı sözcükleri (mükemmel bir klasik eğitimin sonucuydu) anlayamasalar da çok önemli değildi. Hepsi de dönemin önde gelen Liberal siyasetçileri, dolaplarını yağmalar ve eşyalarını eskiciye satarken kombinezonları içinde yatağında oturan zavallı genç hanımı hayal edebiliyordu. Bu manzara bütün genç beyleri keyifli bir biçimde sarsıyordu.

Sör Walter cömert ve merhametli biriydi. Bir keresinde, bütün düşmanlarının kendisinden korkacak, bütün dostlarınınsa kendisini sevecek bir nedeni olduğunu umduğunu söylemişti ve sanırım genel olarak durum böyleydi. Neşeli tavırları, iyi niyeti, zekâsı ve hayatta bulunduğu mevki, bütün bunlar, daha kötü bir adamı neredeyse kesinlikle

mahvedecek sorunlar karşısında koruyabildiği için onu daha da üstün kılıyordu. Sör Walter para sıkıntısı çekiyordu. Yalnızca nakit parası olmamasını kastetmiyorum, yoksulluk bir şey, Sör Walter'ın borçları başka bir şeydi. Korkunç bir durumdu! Kendi hatası olmadığı için daha da acıydı. Hayatı boyunca hiç müsriflik, kesinlikle de aptallık yapmamıştı ama sağduyudan yoksun bir adamın oğlu ve torunuydu. Sör Walter dünyaya borçlu olarak gelmişti. Farklı bir adam olsa her şey yolunda gidebilirdi. Donanmaya eğilimi olsaydı ganimet parasıyla bir servet yapabilirdi, çiftçilikten keyif alsa, topraklarına toprak katar ve mısırdan para kazanabilirdi. Elli yıl önce bakan olmuş olsa Hazine'den yüzde yirmi faizle borç alabilir ve kârı cebine atabilirdi. Ama çağdaş bir politikacı ne yapabilirdi? Para kazanmaktan çok harcaması muhtemeldi.

Birkaç yıl önce hükümetteki dostları ona dilekçe memurluğunda kâtiplik işi bulmuştu. Bunun karşılığında özel bir şapka, küçük bir fildişi parçası ve yılda yedi yüz pound alıyordu. Bu mevkinin bir görevi yoktu çünkü hiç kimse dilekçe memurluğunun ne yapması gerektiğini ya da küçük fildişi parçasının ne için olduğunu hatırlamıyordu. Sonra Sör Walter'ın dostları görevlerinden ayrıldılar, yerlerine gelen yeni bakanlar fazla iş yapmayan memuriyetleri kaldıracaklarını ilan ettiklerinde, hükümet ağacından budadıkları çok sayıdaki memurluk ve mevki arasında dilekçe memurluğu da vardı.

1807 baharında Sör Walter'ın politik kariyeri sona yaklaşmışa benziyordu. (Son seçim ona yaklaşık iki bin pounda patlamıştı.) Dostları telaşlıydı. Bunlardan biri olan Leydi Winsell, Bath'a bir İtalyan müziği konserine gittiğinde Wintertowne adlı bir dul ve kızıyla tanışmıştı. Bir hafta sonra Leydi Winsell, Sör Walter'a şöyle yazmıştı: "Bu tam da sizin için arzuladığım şey. Annesi iyi bir evlilik taraftarı ve zorluk çıkarmayacak ya da en azından zorluk çıkarırsa bile çekiciliğinle bunları aşmanı bekliyorum. Paraya gelince! Sevgili dostum, kıza kalacak parayı öğrendiğimde sevinçten gözlerim yaşardı! Yılda bin pounda ne diyorsun? Bu genç kızdan hiç söz etmeyeceğim. Onu gördüğünde yapabileceğim her türlü övgüden çok daha fazlasını kendin yaparsın."

Bay Drawlight'ın İtalyan hanımın resitaline gittiği gün saat üç civarında Bay Norrell'in kapı uşağı Lucas, Bay Norrell'in Sör Walter'la buluşmaya çağrıldığı Brunswick Meydanı'ndaki bir evin kapısını çaldı. Bay Norrell içeri alındı ve zemin katta gayet şık döşenmiş bir odaya buyur edildi.

Duvarlarda, ince oymalı yaldızlı çerçevelerde dev boyutta bir dizi Venedik manzarası asılıydı. Tablolarda hava kapalıydı, soğuk fırtınalı bir yağmur yağıyor ve yarı güneş vurmuş mermer, yarı güneş vurmuş denizden oluşan o canım Venedik, Londra'ya özgü bir kasvet içinde boğuluyordu. Akuamarin mavileri, bulut beyazları ve altın pırıltıları, boğulmuş şeylerin yeşil ve grilerine bürünmüştü. Zaman zaman rüzgâr (hüzünlü bir sesti) pencereye iğne gibi saplanan yağmur taneleri savuruyor, gri ışıkta laleağacı şifonyer ve ceviz yazı masalarının yüzeyleri birbirlerini koyu gölgeler halinde yansıtan kara aynalara dönüşüyordu. Bütün görkemine rağmen oda tuhaf biçimde rahatlıktan yoksundu, kasveti yok edecek bir mum ya da soğuğu alacak bir ateş yanmıyordu. Evin idaresi karanlıkta kusursuz görebilen ve soğuğu hissetmeyen birine bırakılmış gibiydi.

Sör Walter Pole, Bay Norrell'i karşılamak için kalkarak Bayan Wintertowne ve kızı Bayan Wintertowne'u takdim etme onurunu rica etti. Sör Walter *iki* bayandan söz ediyordu ancak Bay Norrell yalnızca olgunluk çağında, vakur ve amirane tavırlı, *tek* bir bayan görebiliyordu. Bay Norrell şaşkındı. Sör Walter'ın hata yaptığını düşünse de daha ilk tanışmalarında adama itiraz etmenin kabalık olacağını düşünerek sustu. Biraz kafası karışmış bir halde amir tavırlı hanıma selam verdi.

"Tanıştığımıza çok sevindim beyefendi" dedi Sör Walter. "Hakkınızda çok şey işittim. Bütün Londra olağanüstü Bay Norrell'i konuşuyor." Amir tavırlı hanıma dönen Sör Walter, "Bay Norrell bir büyücü, madam, kendisi aslen Yorkshire'lıdır ve orada büyük üne sahiptir" dedi.

Amir tavırlı hanım Bay Norrell'e dik dik baktı.

"Beklediğim gibi değilsiniz Bay Norrell" dedi Sör Walter. "*Tatbiki* büyücülük yaptığınız söylenmişti, kabalık ettiğimi düşünmezsiniz umarım, yalnızca bana söylenen buydu. Böyle

biri olmadığınızı görünce, ne yalan söyleyeyim çok rahatladım. Çok sayıda şarlatan büyücü Londra'yı bir hastalık gibi sarmış durumda. İnsanlara hiç olmayacak şeyler vaat edip kandırıyor, paralarını alıyorlar. Vinculus'u gördünüz mü, merak ediyorum. St. Christopher Le Stocks dışında küçük bir tezgâhı vardır. En kötüleri de o. Herhalde siz *teorik* bir büyücüsünüz, değil mi?" Sör Walter cesaret verircesine gülümsedi. "Benden istediğiniz bir şey olduğu söylendi."

Bay Norrell, Sör Walter'dan özür dileyerek aslında tatbiki büyücülük yaptığını söyledi. Sör Walter şaşırmış görünüyordu. Bay Norrell bu itirafın Sör Walter'ın kendisi hakkındaki düşüncelerini değiştirmeyeceğini umuyordu içtenlikle.

"Hayır, hayır, o nasıl söz" diye mırıldandı Sör Walter kibarca.

"Sizin de düştüğünüz yanlış anlama" dedi Bay Norrell, "yani tatbiki büyücülük yapan bütün büyücülerin şarlatan olduğu inancını kastediyorum, İngiliz büyücülerinin son iki yüzyıldır gösterdiği şok edici tembellikten kaynaklanıyor. Tek bir büyü işi yaptım, York sakinleri bunun şaşırtıcı olduğunu söyleyecek kadar inceydi, ancak Sör Walter, yaptığımı mütevazi bir yeteneği olan her büyücü yapabilirdi. Bu genel miskinlik ülkemizi en iyi desteğinden mahrum bırakarak bizi savunmasız hale getirdi. Ben de bu hatayı düzeltmeye çalışıyorum. Diğer büyücüler görevlerini ihmal edebilir ancak ben bunu yapamam Sör Walter. Karşı karşıya bulunduğumuz zorlukların üstesinden gelmek için yardım etmeye geldim."

"Karşı karşıya bulunduğumuz zorluklar mı?" dedi Sör Walter. "Savaşı mı kastediyorsunuz?" Küçük kara gözleri kocaman açıldı. "Sevgili Bay Norrell! Savaşın büyüyle ne ilgisi var? Ya da büyünün savaşla? York'ta yaptıklarınızı işittim, umarım ev hanımları size minnettar kalmıştır ancak böyle bir büyünün savaşta ne işimize yarayacağını bilemiyorum! Doğru, askerlerimiz çok kirleniyor ama biliyorsunuz canım!" Gülmeye başladı. "Düşünecek daha önemli şeyleri var."

Zavallı Bay Norrell! Drawlight'ın uydurduğu perilerin çamaşır yıkama hikâyesini hiç işitmediğinden Sör Walter'ın sözlerini işitince şok olmuştu. Sör Walter'a ne büyü yaparak ne de başka bir yolla hayatında hiç çamaşır yıkamadığını söyledi

ve gerçekte ne yaptığını anlattı. Tuhaf ama Bay Norrell nefes kesici işler başarabilse de bunları her zamanki kuru tarzından farklı bir biçimde anlatamıyordu, bu yüzden de Sör Walter, York Katedrali'ndeki beş yüz taş figürün aynı anda konuşmasının sıkıcı bir olay olduğu ve o anda başka bir yerde bulunduğu için şanslı olduğu kanısına vardı. "Sahi mi?" dedi. "Ah, bu gerçekten de çok ilginç ama hâlâ tam olarak anlayamadım. Nasıl?.."

Tam o anda bir öksürük sesi işitildi ve Sör Walter bunu işitir işitmez konuşmasına ara verdi.

Bay Norrell çevresine bakındı. Odanın en uzak ve gölgelerin en koyu olduğu köşesinde beyaz gecelikler içinde genç bir kadın sedirde yatıyordu, beyaz bir şala sıkıca sarılmıştı. Hiç kıpırdamıyor gibiydi. Bir elinde ağzına tuttuğu bir mendil vardı. Duruşundan hareketsizliğinden, her halinden acı çektiği ve hasta olduğu belliydi.

Bay Norrell o köşede hiç kimsenin bulunmadığından o kadar emindi ki genç kız bir başkasının büyüsüyle belirmiş gibi irkildi. Kız birkaç dakika süren bir öksürük krizine tutuldu ve bu süre boyunca Sör Walter son derece rahatsız göründü. Gözleri odanın her yerinde gezinmesine rağmen genç kadına hiç bakmamıştı. Sehpadan yaldızlı bir biblo aldı, altına baktı ve tekrar yerine koydu. En sonunda öksürdü, sanki herkesin öksürebileceğini, öksürmenin dünyanın en doğal şeyi, ne olursa olsun telaşlanılacak bir şey olmadığını ima edercesine hafifçe boğazını temizlemişti. Kanapede yatan genç kadın öksürme nöbetini bitirerek, tamamen hareketsiz ve sessiz bir biçimde yattı ancak yine de rahat soluk alamıyor gibiydi. Bay Norrell'in bakışları genç kadından yatağın üzerinde asılı büyük kasvetli tabloya kaydı ve en son ne dediğini hatırlamaya çalıştı.

"Bir evlilik" dedi amir tavırlı hanım.

"Affedersiniz madam, anlayamadım?" dedi Bay Norrell.

Ancak hanım tabloya doğru başını sallayarak Bay Norrell'e vakur bir tavırla gülümsemekle yetindi.

Odadaki bütün tablolar gibi genç hanımın üzerinde asılı olan tabloda da Venedik resmedilmişti. İngiliz şehirlerinin çoğu tepelik yerlerde inşa edilmiştir, sokakları yükselir ve alçalır.

Bay Norrell deniz üzerinde inşa edildiği için Venedik'in dünyanın en düz ayak ve en tuhaf şehri olması gerektiğini düşündü. Tablonun bir perspektif alıştırması gibi görünmesinin nedeni de bu düzlük olmalıydı. Heykeller, sütunlar, kubbeler, saraylar ve katedraller geniş, hüzünlü bir gökyüzüyle buluşana kadar sonsuzluğa uzanıyor, bu yapıların duvarlarını kucaklayan suyun üzerinde ise oymalarla süslenmiş yaldızlı tekneler ve yas tutan hanımların terliklerine benzeyen gondollar göze çarpıyordu.

"Venedik'in Adriyatik'le olan sembolik evliliğini betimliyor" dedi Bayan Wintertowne olduğunu varsayacağımız hanım. "İlginç bir İtalyan töreni. Bu odada gördüğünüz bütün tabloları merhum Bay Wintertowne Avrupa gezisi sırasında almış. Evlendiğimizde bana düğün hediyesi olarak vermişti. O zamanlar tabloları yapan İtalyan ressam İngiltere'de pek tanınmıyordu. Sonradan Bay Wintertowne'ın hamiliğinden cesaret alarak Londra'ya geldi."

Konuşma tarzı da kişiliği kadar ağırbaşlıydı. Her cümleden sonra duraksayarak Bay Norrell'e verilen bilgiden etkilenme fırsatı tanıyordu.

"Sevgili Emma evlendiğinde bu tablolar Sör Walter'la ikisine düğün hediyem olacak" diye devam etti.

Bay Norrell, Bayan Wintertowne'la Sör Walter'ın evlilik tarihlerinin yakın olup olmadığını sordu.

"On gün içinde" dedi Bayan Wintertowne zafer dolu bir edayla.

Bay Norrell tebriklerini sundu.

"Bir büyücüsünüz, değil mi beyefendi?" dedi Bayan Wintertowne. "Buna üzüldüm. Hiç hoşlanmadığım bir meslektir." Bunu söylerken bakışları keskindi. Onaylamayışının Bay Norrell'i o anda büyücülükten vazgeçirip başka bir uğraş edinmesi için yeterli olması gerektiğini düşünür gibiydi.

Bay Norrell böyle bir şey yapmayınca müstakbel damadına döndü. "Sör Walter, üvey annem bir büyücüye çok güvenmişti. Bu zat babam öldükten sonra evimizden hiç çıkmaz olmuştu. Boş diye girdiğiniz odanın bir köşesinde, perdelerin arkasına yarı gizlenmiş buluyordunuz ya da kirli çizmeleriyle kanapenin

üzerinde uyuyordu. Bir sepicinin oğluydu ve aşağı tabakadan olduğu her halinden belli oluyordu. Uzun pis saçları ve köpek gibi bir yüzü vardı ama bir beyefendi gibi masamızda otururdu. Üvey annem her şeyini ona sorardı ve yedi yıl boyunca hayatımızı her açıdan yönetti."

"Yani sizin fikirleriniz dikkate alınmadı mı madam?" dedi Sör Walter. "Buna çok şaşırdım!"

Bayan Wintertowne güldü. "O sırada yedi ya da sekiz yaşındaydım Sör Walter. Adamın adı Dreamditch idi ve sürekli bize dostumuz olduğu için ne kadar mutlu olduğundan söz ederdi ama ağabeyimle ben de sürekli onu dostu olmadığımıza ikna ederdik. O ise bize yalnızca, gülümsemesini öğrenmiş ama sahibinin yanından ayrılması gerektiğini bilmeyen bir köpek gibi gülümserdi. Beni yanlış anlamayın Sör Walter, üvey annem birçok bakımdan mükemmel bir kadındı. Babam ona o kadar saygı duyardı ki altı bin pound ve üç çocuğunun bakımını bırakmıştı. Tek zayıflığı kendi yeteneklerine güvenmemesiydi. Babam anlayış, iyi ve kötüyü ayırt etme ve pek çok başka konuda kadınların erkeklerle eşit olduğuna inanırdı, ben de onunla aynı fikirdeyim. Uvey annem sorumluluktan kaçmamalıydı. Bay Wintertowne vefat ettiğinde ben kaçmadım."

"Evet, gerçekten de öyle" diye mırıldandı Sör Walter.

"Bunun yerine" diye devam etti Bayan Wintertowne. "Uvey annem Dreamditch denen o büyücüye bel bağladı. Adamda bir parça bile büyü yeteneği yoktu, bu nedenle bir şeyler uydurmak mecburiyetindeydi. Erkek kardeşim, kızkardeşim ve benim için kurallar koymuş, üvey annemi bu biçimde güvende olacağımıza inandırmıştı. Göğüslerimize sıkıca bağlı mor kurdelalarla geziyorduk. Odamızda masamıza altı kişilik sofra kuruluyordu. Bir tabak bizim için bir tabak da bizi koruyan ruhlar için. Bize adlarını da söylemişti. Neydi tahmin edin Sör Walter?"

"Hiçbir fikrim yok Madam."

Bayan Wintertowne güldü. "Meadowlace, Robin Summerfly ve Buttercup, Sör Walter. Benim gibi başına buyruk olan erkek kardeşim çoğu zaman üvey annemin duyacağı biçimde, Lanet

Meadowlace, Lanet Robin Summerfly! Lanet Buttercup! derdi ve zavallı aptal kadın da ona susması için yalvarırdı. O perilerin bize hiç faydası olmadı. Kızkardeşim hastalandı. Odasına gittiğimde çoğu zaman Dreamditch de orada olurdu. Kardeşimin soluk yanaklarını ve karşı koymayan elini uzun sarı pis tırnaklarıyla okşardı. Budala, başında neredeyse ağlardı. Yapabilse onu kurtarırdı. Büyüler yaptı ama kardeşim öldü. Çok güzel bir çocuktu Sör Walter. Yıllarca üvey annemin büyücüsünden nefret ettim. Yıllarca onun kötü bir adam olduğunu düşündüm ama en sonunda Sör Walter, onun yalnızca zavallı ve budala bir soytarı olduğunu anladım."

Sör Walter iskemlesinde genç kıza döndü. "Bayan Wintertowne" dedi. "Bir şey dediniz ama sizi işitemedim."

"Emma! Ne oldu?" dedi Bayan Wintertowne telaşla. Kanapeden hafif bir iç çekiş işitildi. Sonra alçak berrak bir ses, "Bence çok yanılıyorsun anne" dedi.

"Öyle mi hayatım?" Bu kadar baskın bir kişiliğe sahip olmasına ve fikirlerini emirlerini yazdıran Musa gibi açıklamasına rağmen Bayan Wintertowne kızı ona itiraz ettiğinde hiç bozulmadı, tam tersine neredeyse memnun göründü.

"Elbette" dedi genç Wintertowne. "Büyücülerimiz olmalı. İngiltere tarihini özellikle de kuzeyin tarihini, Kara Kuzey Kralı'nı bize başka kim yorumlayabilir? Sıradan tarihçilerimiz bunu yapamıyor." Kısa bir sessizlik oldu. "Tarihi severim" dedi.

"Bunu bilmiyordum" dedi Sör Walter.

"Ah, Sör Walter!" dedi Bayan Wintertowne. "Sevgili Emma diğer genç hanımlar gibi vaktini romanlarla harcamaz. Geniş bir okuma alanı vardır, biyografi ve şiir hakkında tanıdığım bütün genç hanımlardan daha fazla şey bilir."

"Yine de umarım" dedi Sör Walter, hevesle nişanlısıyla konuşmak için iskemlesinde arkaya kaykılarak. "Romanları da seviyorsunuzdur. Birbirimize okuyabiliriz yani, Bayan Radcilffe'i nasıl buluyorsunuz? Ya da Madam D'Arblay'yi?"

Ama Sör Walter, genç Wintertowne'ın bu saygıdeğer hanımlar hakkında ne düşündüğünü öğrenemedi çünkü genç kız ikinci bir öksürük krizine tutularak, görünüşe göre büyük

bir çabayla, oturmak zorunda kaldı. Öksürüğü geçince eskisi gibi divana uzandı, acı ve yorgunluk belirtileriyle gözlerini kapadı.

Bay Norrell neden kimsenin kıza yardım etmediğini merak etti. Odadakiler kızın hasta olduğunu inkâr etmek için gizlice anlaşmış gibiydi. Kimse kıza bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormuyor, yatağına yatmasını teklif etmiyordu ki kendisi de sık sık hastalanan Bay Norrell kız için en iyisinin bu olduğunu tahmin ediyordu.

"Bay Norrell" dedi Sör Walter. "Bize nasıl bir yardım önerisinde bulunduğunuzu anlamıyorum..."

"Ah! Ayrıntılara gelince" dedi Bay Norrell. "Generallerle amiraller büyüden ne kadar anlarsa ben de savaştan o kadar anlarım, ancak..."

"Ancak her neyse" diye devam etti Sör Walter. "Üzgünüm ama böyle bir şey olamaz. Büyü saygıdeğer bir uğraş değil beyefendi. Büyü..." Sör Walter doğru sözcüğü aradı, "ciddi değil. Hükümetin böyle şeylere ayıracak zamanı yok. Bu masum küçük sohbetimiz bile işitildiğinde muhtemelen bizi sıkıntıya sokacaktır. Açıkçası Bay Norrell, eğer bugün böyle bir şey teklif edeceğinizi bilseydim, sizinle buluşmayı kabul etmezdim."

Sör Walter'ın bütün bunları söylerken tavrı gayet nazikti ama zavallı Bay Norrell! Büyünün ciddi bir uğraş olmadığını işitmek ne ağır bir darbeydi onun için. Dünyadaki Vinculuslar ve Dreamditchler'le aynı kefeye konmak, eziciydi. Boş yere büyünün bir kez daha saygı görmesi için ne yapılması gerektiğini uzun yıllardır düşündüğünü söyleyerek itiraz etti. Boş yere İngiltere'de büyü kullanımına ilişkin kurallarla ilgili uzun bir tavsiye listesi göstermeyi teklif etti. Sör Walter bunları görmeyi istemiyordu. Başını salladı, gülümsedi ve tek söylediği, "Korkarım sizin için hiçbir şey yapamam Bay Norrell" oldu.

Bay Drawlight o akşam Hanover Meydanı'ndaki eve geldiğinde Sör Walter Pole aracılığıyla amacına ulaşma umutları sönen Bay Norrell'in sızlanmasını dinlemek zorunda kaldı. "Ah beyefendi, ben size söylemiştim" dedi Drawlight.

"Vah vah! Zavallı Bay Norrell! Size ne kadar kaba davranmışlar! Çok üzüldüm ama hiç şaşırmadım. Şu Wintertownelar'ın kibirlerinden söz edildiğini çok duydum!"

Üzülerek söylüyorum ki Bay Drawlight'ın doğasında bir parça ikiyüzlülük vardı ve tam olarak söylediği kadar üzgün değildi. Bu bağımsız davranış onu kızdırmıştı ve Bay Norrell'i cezalandırmaya kararlıydı. Sonraki hafta boyunca Norrell ve Bay Drawlight ancak en sessiz yemeklere katıldılar. Böylece, tam olarak bir ayarlama yapmaksızın, Bay Norrell kendisini Bay Drawlight'ın ayakkabıcısının ya da Westminster Manastırı'nda heykellerin tozunu alan yaşlı kadının konuğu buldu. Bay Drawlight evsahiplerinin mümkün olduğu kadar önemsiz, nüfuzsuz ve gözden düşmüş kişiler olmasına dikkat etti. Bu yolla Bay Norrell'in yalnızca Polelar ya da Wintertownelar tarafından değil bütün dünya tarafından küçük görüldüğü kanısına kapılmasını istiyordu. Böylece Bay Norrell kimin gerçek dostu olduğunu anlayacak ve iş Drawlight'a aylardır söz verdiği küçük büyü numaralarını yapmaya gelince hemen yelkenleri suya indirecekti.

Bay Norrell'in sevgili dostunun kalbinde taşıdığı umutlar ve planlar bunlardı işte. Ancak Bay Drawlight'ın şansına, Bay Norrell, Sör Walter'ın reddi yüzünden öyle keyifsizdi ki konuk gittiği yerlerin değiştiğini fark etmedi bile. Böylece Bay Drawlight'ın tek cezalandırdığı kişi yine kendisi oldu.

Sör Walter'a ulaşamayacağı bir kez kesinleşince Bay Norrell'in onun aradığı hami olduğuna olan inancı gün geçtikçe arttı. Neşeli, hoş, rahat tavırlı Sör Walter Pole, Bay Norrell'in olmadığı her şeydi. Bu yüzden de kendisinin *yapamadığı* her şeyi başarır gibi geliyordu Bay Norrell'e. Çağın önemli devlet adamları Sör Walter'ı dinlerlerdi.

"Ah keşke beni dinlemiş olsaydı" diye içini çekti Bay Norrell, Drawlight'la başbaşa yedikleri akşam yemeklerinden birinde. "Ama onu ikna edecek sözcükleri bulamadım. Elbette senden ya da Bay Lascelles'ten benimle gelmenizi istemediğim için şimdi pişmanım. Hayat deneyimi olan insanlar kendileri gibi olanların dilinden anlar. Artık bunu biliyorum. Belki de ona biraz büyü göstermeliydim. Çay fincanlarını tavşana ya da çay

kaşıklarını süs balığına dönüştürmeliydim. O zaman bana inanırdı hiç olmazsa ama böyle yapsaydım da yaşlı hanım pek hoş karşılamayabilirdi. Bilemiyorum. Siz ne dersiniz?"

Ancak, sıkıntıdan ölmek mümkünse kendisinin önündeki on beş dakikayı çıkaramayacağından emin olan Drawlight, konuşma isteğini kaybetmiş olduğunu fark etti ve cansız bir gülümsemeden fazlasını beceremedi.

7

Kaçırılmayacak bir fırsat

Ekim 1807

"Eh beyefendi! Öcünüzü aldınız işte!" diye bağırdı Bay Drawlight.

"Öcüm mü!" dedi Bay Norrell. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Ah ah!" dedi Bay Drawlight. "Sör Walter'ın gelini Bayan Wintertowne öldü. Bu öğlen. İki gün içinde evleneceklerdi ama zavallıcık ölüverdi işte. Her yıl bin pound! Üzüntüsünü hayal edebiliyor musunuz! Hafta sonuna kadar yaşasaydı, her şey ne kadar farklı olacaktı! Paraya çok ihtiyacı var, şimdi paramparça olmuştur. Yarın boğazını kestiğini haber alırsak hiç şaşmam." Bay Drawlight bir an ateşin yanında duran eski rahat bir koltuğa yaslandı ve bakışlarını aşağı indirdiğinde bir dostunu gördü. "Ah, Lascelles. Vay vay. Gazetenin arkasına saklanmışsın bakıyorum. Nasılsın?"

Bu arada Bay Norrell gözlerini Bay Drawlight'tan bir an olsun ayırmamıştı. "Genç kadın öldü mü dediniz" dedi şaşkınlıkla.

"Odada gördüğüm genç kadın mı? Buna inanamıyorum. Ne kadar ani!"

"Ah! Tam tersine" dedi Drawlight. "Çok yüksek bir ihtimaldi."

"Ama düğün!" dedi Bay Norrell. "Bütün o gerekli hazırlıklar. Ne kadar hasta olduğunu biliyor olamazlardı."

"Ama sizi temin ederim ki" dedi Drawlight. "Biliyorlardı. Herkes biliyordu. Olur mu canım! Hatta Leamington kaplıcalarında onu özel bir baloda gören Drummond adında bir bey, Lord Carlisle'la, kızın bir ay içinde öleceğine ilişkin bahse girmişti."

Bay Lascelles sinirle cık cıklayıp gazetesini indirdi. "Hayır hayır" dedi. "O Bayan Wintertowne değildi. Bayan Hookham-Nix'le karıştırdın, eğer aileyi utandırırsa ağabeyi onu vuracağını söylemişti, zaten herkes eninde sonunda bunu yapacağını biliyordu. Bahse giren de Lord Carlisle değil, Exmoor Dükü'ydü."

Drawlight bir saniye düşündü. "Galiba haklısın" dedi en sonunda, "ama önemli değil çünkü herkes Bayan Wintertowne'ın *hasta* olduğunu biliyordu. Yaşlı leydi dışında elbette. O kızının mükemmel olduğunu düşünüyordu. Mükemmellik bozuk bir sağlık karşında ne diyebilir ki? Mükemmellik yalnızca hayran olunmak, iyi bir evlilik yapmak içindir. Ama yaşlı leydi mükemmelin hasta olabileceği ihtimalini hiç kabul etmedi, bu konunun dile getirilmesine bile katlanamadı. Bayan Wintertowne'un öksürükleri, yere düşüp bayılmaları ve kanapede yatmaları sırasında yanına bir kez olsun bir doktorun yaklaştığını işitmedim."

Bir kez daha okumaya başlamadan önce gazetesini sallayarak, "Sör Walter ona daha iyi bakardı" dedi Lascelles. "İnsan onun siyaseti hakkında ne isterse söyleyebilir ama mantıklı adam. Kızın Perşembe'ye kadar dayanamaması kötü olmuş."

"Ama Bay Norrell" dedi Drawlight dostuna dönerek. "Çok solgun ve hasta görünüyorsunuz! Herhalde böyle genç ve masum bir hayatın sönüp gitmesi karşısında şoka girdiniz. Hassas duygularınız her zamanki gibi ne kadar onurlu biri olduğunuzu gösteriyor bayım. Ben de sizinle aynı fikirdeyim.

Zavallı genç leydinin bir çizmenin altında ezilen çiçek gibi artık yaşamadığını düşündükçe kalbime bıçak gibi bir acı saplanıyor. Düşünmeye dayanamıyorum ama biliyorsunuz çok hastaydı ve er ya da geç ölecekti. Zaten *size* iyi davranmadığını kendiniz söylediniz. Eski kafalılık biliyorum ama ben genç insanların sizin gibi bilge ve yaşını başını almış kişilere saygılı davranmasını savunmuşumdur hep. Küstahlık, terbiyesizlik, böyle şeyden nefret ederim şahsen."

Ancak Bay Norrell dostunun düşünceli bir biçimde sunduğu teselliyi işitmemiş görünüyordu ve en sonunda konuştuğunda onlarla değil kendi kendine konuştu. İçini çekerek şöyle mırıldandı, "Büyünün burada bu kadar küçümseneceğini hiç tahmin etmemiştim." Sonra durdu ve alçak sesle çabucak ekledi. "Ölmüş birini diriltmek çok tehlikeli. Üç yüzyıldır yapılmadı. Bunu deneyemem!"

Bu hiç de normal bir şey olmadığından Bay Drawlight'la Bay Lascelles biraz da şaşkınlıkla dönüp ona baktı.

"Öyledir efendim" dedi Bay Drawlight. "Zaten kimse böyle bir şey yapmanızı teklif etmiyor."

"Elbette nasıl yapılacağını biliyorum" diye devam etti Bay Norrell, Bay Drawlight hiç konuşmamış gibi. "Ama tam da yüz çevirdiğim türde büyüler! Bu çok fazla şey gerektiriyor... Çok fazla şey gerektiriyor. .. Yani sonuç tamamıyla belirsiz olmalı. Büyücünün denetimi dışında. Hayır! Böyle bir şeye kalkışamam. Bunu düşünmeyeceğim bile."

Kısa bir sessizlik oldu ama büyücü, tehlikeli büyü hakkında daha fazla düşünmeme kararına rağmen iskemlesinde huzursuzca kıpırdanmaya, tırnaklarını yemeye, hızla soluk alıp vermeye ve sinirli bir tedirginliğin diğer belirtilerini sergilemeye devam etti.

"Azizim Bay Norrell" dedi Drawlight yavaşça. "Galiba ne demek istediğinizi anlamaya başladım. İtiraf edeyim, bu müthiş bir fikir! Düşündüğünüz büyük bir büyü, olağanüstü güçlerinize bir kanıt! Aman efendim! Eğer başarılı olursanız İngiltere'nin bütün Polelar'ı ve Wintertownelar'ı muhteşem Bay Norrell'la tanışmak için kapınızı aşındıracaktır."

"Başarısız olursa da" diye gözlemledi Bay Lascelles kuru bir sesle. "İngiltere'de herkes kapısını kötü şöhretli Bay Norrell'e kapayacaktır."

"Sevgili Lascelles" diye bağırdı Drawlight. "Neler saçmalıyorsun böyle! Sözüme güven, dünyada başarısızlığı açıklamak kadar kolay bir şey yoktur, ne de olsa bu herkesin her zaman başına gelen bir şey."

Bay Lascelles bunun hiç de mantıklı olmadığını söyledi ve ikisi tam bu konuda tartışmaya başlamışlardı ki, dostları Bay Norrell'in dudakları arasından acı dolu bir feryat döküldü.

"Ah Tanrım ne yapacağım? Ne yapacağım? Aylardır mesleğimi diğer insanların gözünde saygıdeğer bir konuma getirmeye uğraşıyorum ama hâlâ beni küçümsüyorlar! Bay Lascelles, siz hayatı tanırsınız, söyleyin bana..."

"Heyhat beyefendi" dedi Bay Lascelles hemen. "Hiç kimseye tavsiyede bulunmamaya dikkat ederim." Sonra da gazetesine döndü.

"Ah sevgili Bay Norrell" dedi Drawlight (o, fikrinin sorulmasını beklememişti). "Bu kaçırılmayacak bir fırsat... " (Güçlü bir savdı ve Bay Norrell'in derin derin iç geçirmesine yol açtı.) "... Bu fırsatı kaçırmanıza izin verirsem kendimi asla affedemem. Tek bir hareketle bize, ölümünü duyan herkesin ağladığı o tatlı genç kadını geri verebilir, değerli bir beyefendinin servetini geri kazandırabilirsiniz ve ülkede büyünün kuşaklar boyu bir güç olarak kalmasını sağlayacaksınız! Becerilerinizin ne kadar değerli olduğunu, ne kadar yararlı olduğunu vesaire bir kez gördükten sonra büyücülerden hak ettikleri saygıyı ve övgüyü kim esirgeyebilir? Amiraller kadar, hatta generallerden fazla saygı göreceklerdir, muhtemelen başpiskoposlar ve bakanlar kadar! Majesteleri hemen uygun bir kademelendirmeye giderse hiç şaşırmam, memur büyücüler, kiliseye bağlı büyücüler ve serbest büyücüler gibi şeyler. Size gelince Bay Norrell en tepede Baş Büyücü olacaksınız ve hepsi tek bir hareketle beyefendi! Tek bir hareketle!"

Drawlight konuşmasından memnun kalmıştı. Gazetesini hışırdatan Lascelles'in Drawlight'a karşı söyleyecek çok şeyi

olmalıydı ama asla tavsiye vermediğini söyleyerek bir tek itirazı bile dile getirme hakkını yitirmişti.

"Daha tehlikeli başka bir büyü biçimi yoktur!" dedi Bay Norrell dehşet içinde bir fısıltıyla. "Hem büyücü hem de büyü yapılan özne için tehlikeli."

"Ah efendim" dedi Drawlight mantıklı bir sesle. "Sanırım kendinize yönelik tehlikeyi en iyi siz ölçebilirsiniz ancak özne olarak andığınız hanım zaten ölü. Başına daha kötü ne gelebilir?"

Drawlight bu ilginç soruya bir cevap almak için bir an bekledi ama Bay Norrell sessizdi.

"Şimdi arabayı çağıracağım" dedi Drawlight ve dediğini yaptı da. "Hemen Brunswick Meydanı'na gidiyorum. Korkmayın Bay Norrell, bütün tekliflerimizin her iki tarafın da rızasıyla karşılanacağından eminim. Bir saat içinde dönerim."

Drawlight alelacele çıkıp gittikten sonra Bay Norrell on beş dakika kadar oturup yalnızca boşluğa baktı. Lascelles, Bay Norrell'in yapacağını söylediği büyüye zerre kadar inanmasa da Bay Norrell'in görür göründüğü şeyleri görmediği için çok memnundu.

Sonra Bay Norrell ayağa kalktı, büyük bir acele içinde raflardan beş altı kitap indirdi ve onları açtı. Muhtemelen ölü genç hanımları diriltmek isteyen büyücülere yönelik tavsiyelerin olduğu paragraflar arıyordu. Bu onu bir kırk beş dakika kadar oyaladı, sonra kütüphanenin dışında ufak bir patırtı koptu ve Drawlight'ın kendinden önce sesi odaya süzüldü.

"... Dünyanın en büyük iyiliği! Size müteşekkirim..." Bay Drawlight dans ederek kütüphaneye girdi. Yüzünde kocaman bir gülümseme vardı. "Her şey yolunda bayım! Önce Sör Walter biraz çekingen davrandı ancak her şey yolunda! Nazik ilginiz için minnetlerini iletmemi istedi benden ama bir faydası olacağını sanmadığını söyledi. *Ben de*, bu işin daha sonra ortaya çıkıp konuşulmasından endişeleniyorsa hiç korkmamasını söyledim çünkü onun utandığını görmek istemediğimizi, Bay Norrell'in tek isteğinin kendisine hizmet etmek olduğunu, Lascelles'le şahsımın bir ketumluk timsalı olduğumuzu

söyledim. Ancak o bunu önemsemediğini, insanların her zaman bir bakana güldüklerini ancak Bayan Wintertowne'ın uykusundan rahatsız edilmemesini tercih edeceğini söyledi. Bunun daha saygılı bir yaklaşım olduğunu düşündüğünü belirtti. Ah aziz Sör Walter diye haykırdım! Bunu nasıl söyleyebilirsiniz, zengin ve güzel bir genç hanımın evlilik arifesinde bu hayattan seve seve vazgeçeceğini nasıl düşünürsünüz, üstelik damat adayı sizken! Ah Sör Walter dedim, siz Bay Norrell'in büyüsüne inanmıyor olabilirsiniz ama denemekten ne zarar çıkar? İşte o zaman yaşlı hanımefendi ne demek istediğimi hemen anladı, kendi fikirlerini benimkine ekledi ve çocukken tanıdığı bir büyücüden söz etti. Çok yetenekli ve ailenin sadık bir dostu olan bu zat, kızkardeşinin beklenenden bir iki yıl fazla yaşamasını sağlamış. Emin olun Bay Norrell, Bayan Wintertowne'un iyiliğiniz karşısında hissettiği minnet hiçbir biçimde ifade edilemez. Hemen gelmeniz için size yalvarmamı söyledi. Meseleyi ertelemenin anlamsız olduğunu, Sör Walter kendisi söyledi. Ben de Davey'ye kapıda beklemesini ve ne olursa olsun oradan ayrılmamasını söyledim. Ah Bay Norrell bu bir barış gecesi olacak! Bütün yanlış anlamalar, yanlış seçilmiş bir iki sözcüğe yüklenen talihsiz anlamlar hepsi de geçip gidecek! Tam bir Shakespeare oyunu gibi olacak!

Kaputu getirildi ve Bay Norrell arabaya bindi. Arabanın kapıları açılıp da bir yanına Bay Drawlight öbür yanına Bay Lascelles atladığında yüzünde beliren şaşkınlık ifadesinden yola çıkarak en başından beri niyetinin bu iki beyin kendisiyle Brunswick Meydanı'na gelmesi olmadığını söyleyebilirim.

Lascelles küçümseyen bir gülümsemeyle kendini arabaya attı. Hayatında bu kadar saçma bir şey işitmediğini söylemesi ve Londra sokaklarında sümüklüböcek hızıyla yaptıkları araba yolculuğunu aptalların gölün dibinden ayın aksini süt kovalarıyla çıkarmak için yelken açtıkları eski İtalyan ve Fransız masallarıyla karşılaştırmasının Bay Norrell'i kızdırması işten bile değildi ama Bay Norrell onu dinleyebilecek bir halde değildi.

Brunswick Meydanı'na geldiklerinde basamaklarda toplanmış küçük bir kalabalıkla karşılaştılar. İki adam koşup atları tuttu. Yağ lambasının ışığında kalabalığın, genç hanımlarını geri getirecek büyücünün yolunu gözleyen Bayan Wintertowne'un bir düzine kadar hizmetkarı olduğu anlaşıldı. İnsan doğası gereği, sanırım aralarında birkaçı böyle birinin nasıl göründüğünü merak ediyordu. Ancak solgun yüzlerin çoğunda üzüntü izleri vardı ve bence onları soğuk geceyarısında sokakta sessizce nöbet tutmaya iten şey, daha asil bir duyguydu.

İçlerinden biri bir mum alarak, karanlık ve soğuk evde yolu göstermek için Bay Norrell ve dostlarının önünde ilerledi. Merdivenlere geldiklerinde yukarıdan Bayan Wintertowne'un seslenen sesini işittiler. "Robert! Robert! Bay Norrell mi geldi? Ah! Tanrı'ya şükür beyefendi!" Bayan Wintertowne ansızın önlerindeki bir kapı eşiğinde beliriverdi. "Hiç gelmeyeceğinizi sandım!" Sonra da Bay Norrell'in hayretine karşılık her iki elini elleri arasına alarak sıktı. Bayan Wintertowne'u diriltmek için en tesirli büyülerini kullanması için yalvardı. Para mesele değildi. Ne isterse verebilirdi! Yeter ki sevgili çocuğunu ona geri vereceğini söylesindi.

Getireceğine söz vermeliydi!

Bay Norrell boğazını temizledi ve belki de modern büyü felsefesine dair o uzun ve sıkıcı açıklamalarından birine başlamak üzereydi ki Bay Drawlight öne süzüldü, Bayan Wintertowne'un ellerini kavrayarak ikisini de kurtardı.

"Yalvarırım sevgili hanımefendi" dedi Drawlight. "Biraz daha sakin olun. Gördüğünüz gibi Bay Norrell geldi, artık gücünün neler yapabileceğini görmeliyiz! Bir daha ödeme konusundan bahsetmemenizi rica ediyor. Bu gece yapacağı her şeyi dostluk adına yapacak..."

Tam bu noktada Bay Drawlight ayakparmakları ucunda yükselerek Bayan Winterborne'un omzu üzerinden odanın içinde duran Sör Walter Pole'a baktı. Sör Walter Pole o sırada iskemlesinden kalkmış, biraz uzaktan yeni gelenleri izliyordu. Mum ışığında, gözleri çukura kaçmış, yüzü bembeyazdı. Daha

önce olmadığı kadar sıska görünüyordu. Genel terbiye gereği gelip konuşması gerekirdi ama bunu yapmadı.

Bay Norrell'in kapı eşiğinde nasıl tereddüt ettiğini görmek ve Sör Walter'la konuşmadan bir adım daha ilerlemek için nasıl büyük bir isteksizlik gösterdiğini görmek tuhaftı. "Ama Sör Walter'la konuşmalıyım. Yalnızca bir iki kelime!.. Sizin için elimden geleni yapacağım Sör Walter!" diye bağırdı kapıdan. "Genç hanım... gideli uzun olmadı, durumun umut verici olduğunu söylemeliyim. Evet, durumun umut verici olduğunu söyleyecek kadar ileri gidebilirim sanırım. Sör Walter, şimdi gidip işimi yapacağım. En kısa zamanda size iyi haberler getirme onuruna erişeceğimi umuyorum!" diye seslendi boğuk bir sesle.

Bayan Wintertowne'un işitmek için yalvardığı ve işitemediği bütün ikna sözlerini Bay Norrell şimdi Sör Walter'a yağdırıyor ama onun bunları dinlemek istemediği açıkça görülüyordu. Oturma odasındaki sığınağından başını salladı, Bay Norrell'in hala aynı yerde oyalandığını görünce de, "Sağolun, sağolun!" diye seslendi boğuk bir sesle. Ağzı, belki de gülümseme niyetine tuhaf bir biçimde gerildi.

"Gelip yaptığım şeyi görmeniz için sizi davet etmeyi bütün kalbimle isterdim ama bu özel büyü mutlak surette yalnız olmamı gerektiriyor. Yine de size nasıl büyü yapıldığını gösterme şerefine başka zaman erişmeyi umuyorum."

Sör Walter hafifçe selam verip döndü.

Bayan Wintertowne o anda uşağı Robert'la konuşuyordu ve Drawlight bu ufak dalgınlıktan yararlanarak Bay Norrell'i bir kenara çekti ve telaşla kulağına fısıldadı. "Hayır, hayır beyefendi! Onları göndermeyin! Size tavsiyem yatağın başına ikna edebileceğiniz kadar çok kişiyi toplamanız. İnanın bana bu gece yapılanların sabah duyulmasının en iyi garantisi bu olacaktır. Uşakları etkilemek için biraz patırtı çıkarmaktan da korkmayın hatta en iyi sihirlerinizi yapın! Ah! Amma da unutkanım! Keşke ateşe atmak için biraz barut getirmeyi akıl etseydim! Herhalde yanınızda yoktur?"

Bay Norrell cevap vermedi ama derhal Bayan Wintertowne'un yanına götürülmeyi istedi.

Ancak büyücü oraya tek başına gitmeyi özellikle rica etmiş olsa da sevgili dostları Bay Drawlight'la Bay Lascelles onu kariyerinin dönüm noktasında yalnız bırakacak değillerdi. Sonuçta üçü birden Robert tarafından ikinci kattaki bir odaya götürüldü.

8

Şeytanarabası saçlı bir beyefendi

Ekim 1807

Orada kimse yoktu.

Yani orada biri vardı. Bayan Wintertowne yatağında yatıyordu ama onun biri mi yoksa hiç kimse mi olduğunu söylemek felsefenin bile içinden çıkamayacağı bir mesele olabilirdi.

Beyaz bir elbise giydirmiş ve boynuna gümüş bir zincir asmışlardı. Güzel saçlarını taramış, kulağına inci ve lal taşından küpeler takmışlardı. Ancak Bayan Wintertowne'un artık böyle şeylere aldırıp aldırmadığı epeyi şüphe götürürdü. Mumlar yakmış, ocakta güzel bir ateş tutuşturmuşlar, odayı mis gibi kokutan güllerle doldurmuşlardı ama Bayan Wintertowne şehrin en berbat tavanarasında bile aynı huzur içinde yatabilirdi.

"Hoş bir hanımdı diyorsun, öyle mi?" dedi Bay Lascelles.

"Onu hiç görmedin mi?" dedi Drawlight. "Ah! Eşsiz bir yaratıktı. Fevkalade. Bir melek."

"Gerçekten mi? Şimdiyse bir harabe gibi görünüyor zavallı! Tanıdığım bütün güzel kadınlara ölmemelerini tavsiye

edeceğim!" dedi Bay Lascelles. Yatağa biraz daha yaklaştı. "Gözlerini kapamışlar" dedi.

"Gözleri kusursuzdu" dedi Drawlight. "Açık gri renkteydi, uzun koyu kirpikleri, koyu kaşları vardı. Görmemen yazık olmuş, tam beğeneceğin tipte bir hanımdı." Drawlight, Bay Norrell'e döndü. "Evet beyefendi. Başlamaya hazır mısınız?"

Bay Norrell ateşin yanında bir koltuğa oturmuştu. Eve geldiğinde takındığı kararlı ciddi tavırlarından eser kalmamıştı. Bunun yerine boynunu bükmüş derin derin iç geçiriyor ve halıya bakıyordu. Bay Lascelles'le Bay Drawlight ona karakterlerine uygun düşen bir ilgi derecesiyle baktılar. Yani Bay Drawlight yerinde duramayan gözlerini ışıldatan bir beklentiyle, Bay Lascelles ise soğuk, gülümseyen bir kuşkuyla. Bay Drawlight, Bay Norrell'in daha rahat yaklaşabilmesi için yataktan bir iki adım uzaklaştı ve Bay Lascelles de bir duvara yaslanıp kollarını kavuşturdu (bu pozunu genelde tiyatroda takınırdı).

Bay Norrell yine içini çekti. "Bay Drawlight, bu özel tür büyünün yalnız olmamı gerektirdiğini söylemiştim. Sizden aşağıda beklemenizi rica edeceğim."

"Şey ama efendim!" diye itiraz etti Drawlight. "Lascelles ve benim gibi yakın dostlarınız size engel olmazlar elbette: Dünyanın en sessiz insanlarıyızdır! İki dakika içinde burada olduğumuzu bile unutursunuz. Varlığımızın kesinlikle gerekli olduğunu düşündüğümü belirtmeliyim. Yoksa Lascelles ve ben olmazsak yarın sabah başarılarımızın haberlerini kim yayacak? Büyücülüğünüzün zafer kazandığı ve genç kadının dirildiği anın tarifsiz görkemini kim anlatacak? Ya da yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldığınız anın dayanılmaz acısını? Bizim yarımız kadarını yapamazsınız beyefendi. Yapamayacağınızı biliyorsunuz."

"Belki de" dedi Bay Norrell. "Ama önerdiğiniz şey imkansız. Siz odadan çıkmadan başlamam, *başlayamam*"

Zavallı Drawlight! Büyücünün zorla büyüye başlamasını sağlayamazdı elbette ama bu kadar uzun süre büyü görmeyi bekleyip de şimdi dışlanmak! Buna katlanamazdı işte! Çok

gülünç bir şey görüp eğlenmeyi uman Bay Lascelles bile biraz hayalkırıklığına uğramıştı.

Gittiklerinde Bay Norrell bitkin bir halde koltuğundan kalktı ve beraberinde getirdiği kitabı eline aldı. Katlanmış bir mektupla işaretlediği yeri açarak danışmak istediği zaman bakabileceği küçük bir masaya koydu. Sonra sihirli sözleri ezberinden okumaya başladı.

Hemen etkisi göründü, çünkü daha önce bir yeşilin olmadığı yerde yeşil bir şey belirmiş, odaya taze orman ve tarlaların tatlı kokusu yayılmıştı. Bay Norrell okumayı bıraktı. Odanın ortasında biri duruyordu: Uzun boylu yakışıklı biriydi. Solgun pürüzsüz bir teni, gür saçları vardı ve bu saçlar şeytanarabası otu kadar beyaz ve parlaktı. Gri gözleri soğuk soğuk parlıyor ve uzun koyu kaşları yukarı doğru bir kavisle sona eriyordu. İlk yaz yapraklarının renginde, düşünülebilecek en parlak yeşil renkteki ceketi dışında giyimi herhangi bir beyefendiden farksızdı.

"O *lar*" diye başladı Bay Norrell titrek bir sesle. "O *Lar! Magnum opus estmihi tuo auxilio. Haec virgo est et familia eius eam ad vitam redire vult.*"[19] Bay Norrell yatakta yatan şekli işaret etti.

Bayan Wintertowne'u görünce şeytanarabası saçlı beyefendi birdenbire heyecanlandı. Beklenmedik bir keyif içinde ellerini iki yana açarak çok hızlı bir biçimde Latince konuşmaya başladı. Latinceyi yazmaya ya da kitaplarda görmeye alışkın olan Bay Norrell hızlı konuşulduğu için ne söylendiğini anlamasa da kadın güzelliğini tanımlamaya yarayan "*farmosa*" ve "*venusta*" gibi birkaç sözcüğü anladı.

Bay Norrell beyefendinin coşkusu yatışana kadar bekledi ve sonra adamın dikkatini şömine rafının üzerindeki aynaya çekti. Dağlık ve kasvetli bir manzarada dar kayalık bir patikada yürüyen Bayan Wintertowne göründü. "*Ecce mortua inter terram eet caelum!*" dedi Bay Norrell yüksek sesle. "*Scito igitur, O Lar, me acl hane magnam operam te elegisse quia...*"[20]

"Tamam tamam" diye bağırdı beyefendi, ansızın İngilizce konuşmaya başlayarak. "Beni çağırdın çünkü büyü deham

bütün ırkımınkinden üstün. Çünkü ben Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Martin Pale ve Kuzgun Kral'ın hizmetkarı ve en yakın dostuydum. Çünkü ben yürekliyim, onurluyum, cömertim ve günün uzun olduğu kadar yakışıklıyım! Anlaşıldı, anlaşıldı! Başka birini çağırmak çılgınlık olurdu! ikimiz de *kim* olduğumu biliyoruz. Sorun şu: Sen kimsin be adam?"

"Ben mi?" dedi Bay Norrell aniden irkilerek. "Ben Çağın en büyük büyücüsüyüm!"

Beyefendi işittiklerine şaşırmışçasına tek kaşını kaldırdı. Bay Norrell'in çevresinde yürüyerek onu her açıdan ölçüp biçti. En şaşırtıcısı da Bay Norrell sanki ocakta pişen bir tencereymiş de yemeği merak ediyormuş gibi, başından peruğunu çıkararak altına bakmasıydı.

"Ben... Ben İngiltere'ye büyüyü geri getirecek kişiyim" diye kekeledi Bay Norrell. Peruğunu adamın elinden kaparak hafif çarpık bir biçimde başına yerleştirdi.

"*Öyle* olduğun belli" dedi beyefendi. "Yoksa ben burada olmazdım! Üç kuruşluk bir kenar mahalle sihirbazına zaman ayıracağımı düşünmüyorsun herhalde? Ama sen kimsin? Bilmek istediğim bu. Ne büyüsü yaptın? Ustan kimdir? Hangi büyülü diyarları ziyaret ettin? Hangi düşmanları yendin? Müttefiklerin kimler?"

Bay Norrell bu kadar çok soruyla karşılaştığına şaşırmıştı ve hiçbirini de cevaplamaya hazırlıklı değildi. Mantıklı bir cevap verebileceği bir soru yakalayana kadar bocalayıp tereddüt etti. "Ustam yok. Kendi kendimi eğittim." "Nasıl?"

"Kitaplardan."

"Kitaplar mı?" (Bu had safhada bir küçümsemeyle söylenmişti.)

"Evet, gerçekten de öyle. Bugünlerde kitaplarda büyük miktarda büyü var. Elbette çoğu saçma. Kitaplarda ne çok saçmalık olduğunu kimse benim kadar iyi bilemez. Ama çok yararlı bilgiler de var, şaşırtıcı ama insan biraz bir şey öğrendikten sonra görmeye başlı... "

Bay Norrell konuya ısınmaya başlıyordu ama şeytanarabası saçlı beyefendi, başkalarının konuşmalarını dinleyecek kadar sabırlı olmadığından onun sözünü kesti.

"Irkımdan gördüğün ilk kişi ben miyim?"

"Ah, evet!"

Bu cevap beyefendiyi memnun etmiş olacaktı ki, gülümsedi. "O halde! Bu genç kadını diriltirsem ödülüm ne olacak?"

Bay Norrell boğazını temizledi. "Nasıl bir şey?.." dedi biraz kısık bir sesle. "Ah! Buna çok kolay karar verebiliriz!" diye bağırdı şeytanarabası saçlı beyefendi. "İsteklerim dünyanın en makul istekleridir. Neyse ki açgözlülük ve rezil bir hırs gibi şeylerden tamamıyla uzağım. Gerçekten de teklifimin benden çok senin yararına olduğunu göreceksin, böyle de bencillikten uzak bir doğam vardır işte. Yalnızca bütün girişimlerinde yardımcı olmayı, her konuda tavsiyede bulunmayı ve araştırmalarında seni yönlendirmeyi istiyorum! Ha bir de bütün dünyanın en büyük başarılarını büyük ölçüde bana borçlu olduğunu herkesin bilmesine dikkat etmelisin!"

Bay Norrell'in beti benzi attı. Öksürdü ve beyefendinin cömertliğiyle ilgili bir şeyler mırıldandı. "Bütün işlerini bir başkasına emanet eden türde bir büyücü olsaydım teklifinizi büyük memnuniyetle kabul ederdim. Ama ne yazık ki korkarım... Kısacası ne sizi ne de ırkınızdan başka birini bir daha kullanmak niyetindeyim."

Uzun bir sessizlik.

"Eh, bu hiç de minnettar bir davranış değil" diye bildirdi beyefendi soğuk bir sesle. "Bu ziyareti yapma zahmetine girdim. İyi niyetle korkunç sohbetini dinledim. Büyü adabı konusundaki cahilliğine sabırla katlandım. Şimdi de yardım önerimi küçümsüyorsun. Diğer büyücülerin yardımımı almak için türlü türlü işkencelere katlandıklarını söylemeliyim. Belki de diğeriyle konuşsam daha iyi olacak. Belki de daha yüksek bir mevki ve sınıftan kişilere nasıl hitap edeceğini senden daha iyi biliyordur. O nerede?"

"Kim nerede?"

"Diğeri."

"Diğer ne?"

"Büyücü!"

"Büyü..." Bay Norrell sözünü tamamlayamadı. "Yo yo! Başka büyücü yok! Tek büyücü benim. İnanın bana benden başkası

yok. Neden öyle bir şey düşündünüz?.."

"Elbette bir büyücü daha var!" dedi beyefendi yüksek sesle, bu kadar açık seçik ortada olan bir şeyi inkâr etmek çok saçmaymışçasına. "O koskoca dünyadaki en iyi dostun!"

"Benim dostum yok" dedi Bay Norrell.

Tam anlamıyla afallamıştı. Peri kimi kastediyordu? Childermass'i mi? Lascelles'i mi? *Drawlight'ı* mı?

"Kızıl saçlı, uzun burunlu. Bütün İngilizler gibi kendini beğenmiş!" dedi şeytanarabası saçlı beyefendi.

Bu yeterli değildi. Childermass, Lascelles ve Drawlight hepsi de bir açıdan kendini beğenmişti. Childermass'le Lascelles'in burunları uzundu ama ikisinin de saçı kızıl değildi. Bay Norrell bu işe bir anlam veremediğinden derin bir iç çekişle asıl meseleye döndü. "Bana yardım etmeyecek misiniz?" dedi. "Genç kadını diriltmeyecek misiniz?"

"Ben öyle bir şey demedim!" dedi şeytanarabası saçlı beyefendi, Bay Norrell'in neden *böyle* düşündüğünü merak ettiğini ima eden bir tonla. "İtiraf edeyim son yüzyıllarda ailem ve hizmetkârlarımın dostluğundan biraz sıkıldım. Kızkardeşlerimin ve kuzenlerimin pek çok erdemi vardır ama kusursuz sayılmazlar. Ne yazık ki biraz kibirli, kendini beğenmiş ve gururlular. Bu genç hanım" diye Bayan Wintertowne'u işaret etti. "Herhalde bütün olağan beceri ve erdemlere sahiptir değil mi? Zarif midir? Zeki mi? Canlı mı? Kaprisli? Günışığı gibi dans eder mi? Rüzgâr gibi ata biner mi? Bir melek gibi şarkı söyler mi? Penelope gibi nakış yapar mı? Fransızca, İtalyanca, Bretonca, Galce ve daha pek çok dili konuşur mu?"

Bay Norrell öyle olduğunu sandığını söyledi. Bugünlerde genç hanımlar böyle şeyler yapıyordu.

"O halde bana tatlı bir dost olacak!" diye bildirdi şeytanarabası saçlı beyefendi, ellerini çırparak.

Bay Norrell son derece tedirgin bir halde dilini dudaklarında gezdirdi. "Tam olarak ne öneriyorsunuz?"

"Genç hanımın ömrünün yarısına anlaşırız."

"Ömrünün yarısı mı?" diye tekrarladı Bay Norrell.

"Yarısı" dedi şeytanarabası saçlı beyefendi.

"Ama dostları ömrünün yarısını pazarlıkta verdiğimi öğrenirlerse ne derler?" diye sordu Bay Norrell.

"Ah! Onlar bir şey bilmeyecek. Bu konuda bana güvenebilirsin" dedi beyefendi. "Ayrıca şu anda bir ömrü yok. Yarım ömür hiç yoktan iyidir."

Yarım ömür gerçekten de hiç yoktan çok daha iyiydi. Yarım ömürle Bayan Wintertowne, Sör Walter'la evlenebilir ve onu iflastan kurtarabilirdi. Sonra da Sör Walter görevine devam eder ve Bay Norrell'in İngiltere'ye büyüyü geri getirmesi için bütün planlarına destek verirdi. Ama Bay Norrell İngiliz büyücülerinin bu ırkla ilişkilerini anlatan pek çok kitap okumuştu ve ne kadar düzenbaz olabileceklerini biliyordu. Beyefendinin kendisini nasıl bir tuzağa düşürmek istediğini görebildiğini düşündü.

"Bir ömür ne kadar uzundur?"

Şeytanarabası saçlı beyefendi olanca samimiyetiyle konuştuğunu ifade edercesine ellerini açtı. "Ne kadar isterdin?"

Bay Norrell düşündü. "Diyelim ki doksan dördüne kadar yaşadı. Doksan dört iyi bir yaş. Şimdi on dokuz yaşında. Bu da bir yetmiş beş yıl daha demek. Ona bir yetmiş beş yıl daha verirseniz yarısını almamanız için bir neden göremiyorum."

"O halde yetmiş beş yıl" dedi şeytanarabası saçlı beyefendi. "Tam yarısı bana ait."

Bay Norrell onu tedirgin bir biçimde süzdü. "Yapmamız gereken başka bir şey var mı?" diye sordu. "Bir şey imzalamamız falan gerekmez mi?"

"Hayır ama genç hanımdan üzerinde hakkım olduğunu gösterecek bir şey almam gerekiyor."

"Şu yüzüklerden birini alın" diye teklif etti Bay Norrell. "Ya da boynundaki kolyeyi. Eminim eksik bir yüzük ya da kolyeyi açıklayabilirim."

"Hayır" dedi şeytanarabası saçlı beyefendi. "Bu öyle bir şey değil... Hah! Buldum işte!"

Drawlight ve Lascelles, Bay Norrell'in Sör Walter'la ilk kez karşılaştığı odada oturuyorlardı. Yeterince kasvetli bir yerdi. Ocakta hafif bir ateş yanıyordu, mumlar da neredeyse sönmek

üzereydi. Perdeler kapatılmamış ve kimse panjurları indirmemişti. Pencerelere çarpan yağmurun tıkırtısı hüzünlüydü.

"Ölüleri diriltmek için çok uygun bir gece doğrusu" dedi Bay Lascelles. "Yağmur ve rüzgar pencereleri kırbaç gibi dövüyor, fırtına bacada uğulduyor, bütün uygun sahne efektleri tamam. Sık sık oyun yazma arzusuna kapılıyorum, bu geceki olaylar belki bir traji komedi yazma ilhamı verebilir. Yoksul bir bakanın ne yolla olursa olsun para kazanmak için umutsuz girişimlerini anlatan bir şey. Para için yapılan bir evlilikle başlayıp büyüyle sona erecek. İlgiyle karşılanırdı diye düşünüyorum. Sanırım adını *Ne Yazık ki Kız bir Cesetti* koyacağım."

Lascelles, Drawlight'ın nüktedanlığına gülmesi için duraksadı ama büyücünün kalıp büyüyü görmesine itiraz etmesi diğerinin keyfini kaçırmıştı. Tek söylediği, "Sence herkes nereye gitti?" oldu.

"Bilmiyorum."

"Eh, ikimizin yaptıklarını düşünürsen, bence bu muameleyi hiç hak etmedik! Yarım saat önce bize minnettardılar, bu kadar çabuk unutmaları büyük kabalık! Geldiğimizden beri bir parça kek bile ikram etmediler bize. Herhalde yemek için çok geç ama ben açlıktan ölüyorum!" Bir an sustu. "Ateş de sönüyor" dedi.

"O zaman biraz kömür ekle" diye teklif etti Lascelles.

"Ne! Bir de üstümü başımı mı pisleteyim!"

Mumlar tek tek söndü, ateş, duvarlarda asılı Venedik manzaraları en koyusundan karanlık karelere dönüşene kadar gitgide azaldı. Uzun bir süre sessizlik içinde oturdular.

"Saat bir buçuğu vurdu!" dedi Drawlight ansızın. "Ne kadar da yalnızlık dolu bir ses. Ah! Romanlarda okuduğumuz bütün o korkunç şeyler ya kilise çanı çalarken ya da karanlık bir evde saat bir saat başını çalarken olur."

"Saat bir buçukta korkunç bir şey olduğunu hatırlamıyorum" dedi Lascelles.

O anda merdivenlerde ayak sesleri işitildi ve biraz sonra da koridordan gelmeye başladı. Oturma odasının kapısı açıldı ve

kapıda elinde mumla birisi durdu.

Drawlight ateş karıştıracağını kavradı.

Ama gelen Bay Norrell'di.

"Telaşlanmayın Bay Drawlight. Korkacak bir şey yok."

Yine de şamdanını yukarı kaldıran Bay Norrell'in yüzü öyle söylemiyordu. Yüzü bembeyaz, gözleri iri ve henüz son korku tortularından arınmamış görünüyordu.

"Sör Walter nerede?" diye sordu. "Diğerleri nerede? Bayan Wintertowne annesini istiyor."

Bay Norrell diğer iki beyefendi anlayana kadar son söylediğini iki kere daha tekrarlamak zorunda kaldı.

Lascelles bir iki kez gözlerini kırpıştırarak şaşırmış gibi ağzını açtı, sonra kapadı ve kibirli bir ifade takındı. Ölü genç hanımların diriltildiği evlere düzenli olarak misafirliğe gidiyormuş ve bu özel örnek genel olarak sıkıcıymış gibi gecenin kalan kısmı boyunca da ifadesini bozmadı. Bu arada Drawlight'ın söyleyecek binlerce şeyi vardı ve korkarım hepsini de söyledi ama ne yazık ki o sırada kimse ne söylediğini anlamak için dikkatini veremedi.

Drawlight ve Lascelles, Sör Walter'ı bulmaya gönderildi. Sonra Sör Walter, Bayan Wintertowne'u getirdi ve Bay Norrell titreyen, ağlamaklı bir haldeki hanımı kızının odasına götürdü. Bu arada genç Bayan Wintertowne'un hayata döndüğü haberi evin diğer kısımlarına da yayılıyordu. Hizmetkârlar öğrendiklerinde çok sevinerek Bay Norrell, Bay Drawlight ve Bay Lascelles'e karşı minnetle doldular. Bir uşak ve iki erkek hizmetçi Bay Drawlight'la Bay Lascelles'e yaklaşarak ikisi için yapabilecekleri bir şey varsa seve seve yapacaklarını söylediler.

Bay Lascelles, Bay Drawlight'a böyle şeyler yapmanın aşağı tabakadan bir sürü insan tarafından tanıdık muamelesi görmeyle (ki bu çok tatsız bir şeydi), sonuçlanacağını bilmediğini ve ileride tekrarlamamaya dikkat edeceğini fısıldadı. Neyse ki aşağı tabakadan insanlar o kadar sevinçliydiler ki, onu kızdırdıklarını hiç fark etmediler.

Kısa bir süre sonra genç Bayan Wintertowne'un yatağından kalktığı ve Bay Norrell'in koluna yaslanarak kendi oturma

odasına gittiği öğrenildi. Orada ateşin yanında bir koltukta oturmuş ve çay istemişti.

Drawlight ve Lascelles yukarıda, Bayan Wintertowne, annesi, Sör Walter, Bay Norrell ve birkaç hizmetkarın bulunduğu güzel, küçük bir oturma odasına çağırıldı.

Anne Wintertowne ve Sör Walter'in kül rengindeki süzgün yüzlerini gören biri gece boyunca birkaç doğaüstü alemde yolculuk yapanın onlar olduğunu sanabilirdi. Bayan Wintertowne ağlıyordu. Sör Walter ise dehşetengiz şeyler görmüş gibi zaman zaman elini solgun alnında gezdiriyordu.

Öte yandan genç Bayan Wintertowne, evinde sessiz ve olaysız bir gece geçirmiş bir hanım gibi gayet sakin ve soğukkanlı görünüyordu.

Drawlight ve Lascelles'in onu son gördüklerinde giydiği elbise üzerindeydi. Kalkıp Drawlight'a gülümsedi. "Beyefendi, daha önce hiç karşılaşmadık ama size ne çok şey borçlu olduğumu anlattılar. Ancak korkarım bu ödeyemeyeceğim kadar ağır bir borç. Burada olmamı, büyük ölçüde sizin enerjinize ve ısrarınıza borçluyum. Teşekkür ederim beyefendi, çok çok teşekkür ederim."

Drawlight genç kızın uzattığı ellerini tuttu.

"Ah! Hanımefendi!" dedi reveranslar ve gülümsemeler arasında. "İnanın bana, bu onurların en büyü..."

Sonra durdu ve bir an sustu. "Madam?" dedi. Hafifçe utanmış gibi güldü (ki bu da başlı başına tuhaf bir şeydi, Drawlight kolay kolay utanmazdı). Kızın ellerini bırakmadı ama müşkül bir durumdan kurtulmak için yardım ararmışçasına çevresine bakındı. Sonra genç hanımın ellerinden birini kaldırıp ona gösterdi. Genç hanım gördüğünden telaşlanmışa benzemiyordu ama şaşırdığı kesindi. Annesinin görebilmesi için elini kaldırdı.

Sol elinin küçük parmağı yoktu.

9

Leydi Pole

Ekim 1807

Yazarınızdan çok çok daha akıllı bir kadın, dünyanın genel olarak genç ölen ya da evlenen insanlara şefkatli davranma eğilimi gösterdiğini söylemiştir. O halde Bayan Wintertowne'un çevresindeki ilgiyi bir düşünün! Daha önce hiçbir genç hanımın böyle avantajları olmamıştı: Salı günü ölmüş, Çarşamba sabahı erken saatlerde diriltilmiş ve Perşembe günü de evlenmişti, ki bu pek çok insana göre bir hafta için fazla fazla heyecan demekti. Herkes onu görmek istiyordu. Pek çok kişi iki dünya arasında gidip gelişi sırasında bir parmağını kaybettiğinden başka bir şey bilmiyordu. Onları meraktan kıvrandıran da buydu zaten, başka bir biçimde değişmiş miydi? Hiç kimse bilmiyordu.

Çarşamba sabahı (bu kutlu dirilişinin sabahı oluyordu) bu harika serüvenin bütün ana karakterleri şehri haberlerden yoksun bırakmak üzere anlaşmış görünüyordu. Brunswick Meydanı'nın sabah ziyaretçileri yalnızca Bayan Wintertowne'la annesinin istirahat ettiğini öğrenebildiler. Hanover Meydanı'nda da aynı durum söz konusuydu. Bay Norrell çok yorgundu ve herhangi birini görmesi söz konusu bile olamazdı.

Sör Walter Pole’a gelince kimse onu nerede bulacağını bilmiyordu (ama Bayan Wintertowne'un Brunswick Meydanı'ndaki evinde olduğundan kuvvetle şüpheleniliyordu) Bay Drawlight'la Bay Lascelles de olmasa (iyi yürekli insanlar!) şehir hiçbir haber alamayacaktı. Onlar dur durak bilmeden arabalarıyla Londra sokaklarını katederek imkânsız denecek kadar çok sayıda oturma odasında, sabah odasında, yemek odasında ve oyun odasında boy gösterdiler. Drawlight’ın o gün kaç yemeğe davet edildiğini söylemek imkânsızdı, neyse ki yemeğe düşkün biri değildi, aksi takdirde sindirim sistemine kalıcı bir hasar verebilirdi. Bayan Wintertowne'un dirilişinden sonra yaşlı Bayan Wintertowne'la nasıl ağladıklarını ya da Sör Walter'la birbirlerinin ellerini nasıl kavradıklarını, Sör Walter’ın kendisine en derin minnet duygularıyla nasıl teşekkür ettiğini ve kendisinin Sör Walter’a bunu büyütmemesi için nasıl yalvardığını, Bayan Wintertowne'un Bay Lascelles'le ikisinin kendi arabasıyla evlerine bırakılması hususunda nasıl ısrar ettiğini elli ya da altmış kez anlatmış olmalıydı.

Sör Walter Pole saat yedi civarında Bayan Wintertowne'un evinden ayrılarak biraz uyumak üzere kendi evine gitmişti. Ancak bütün şehrin düşündüğü gibi öğleyin yine Brunswick Meydanı'na döndü (komşularımız her yaptığımızdan nasıl da haberdardır!). Bu sırada Bayan Wintertowne kızının artık belirli bir ün kazandığını, bir gecede halka mal olduğunu fark etmekteydi. Kapıya kartlarını bırakanların yanı sıra her saat başı genç Bayan Wintertowne’a çoğu, yaşlı Bayan Wintertowne'un adını bile duymadığı kişilerden mektup ve tebrik mesajları yağıyordu. "Hanımefendi" diyordu birinde. "Size görünen gölgeli vadinin ağırlığını üzerinizden atmanız için yalvarmama izin verin."

Tanımadığı insanların kendilerinde ölüm ve dirilme kadar özel konularda yorum yapma hakkını görmeleri, meraklarını kızına yazdıkları mektuplarda belirtmeleri Bayan Wintertowne'un had safhada hoşnutsuzluğunu uyandırmak için yeterli bir nedendi. Böyle küstah ve terbiyesiz kimselerin sertçe eleştirilmesi konusunda söyleyecek çok şeyi vardı. Sör

Walter, Brunswick Meydanı'na geldiğinde bütün bunları dinlemek zorunda kaldı.

"Size tavsiyem hanımefendi" dedi. "Bu konuda daha fazla düşünmemeniz olacaktır. Biz politikacılar böyle küstahlıklara karşı en iyi savunmanın ağırbaşlı ve sessiz bir tavır takınmak olduğunu düşünürüz."

"Ah, Sör Walter!" diye bağırdı müstakbel kayınvalide. "Fikirlerimizin ne kadar sık örtüştüğünü görmek benim için sevindirici. Sessizlik ve ağırbaşlılık. Kesinlikle. Zavallı Emma'cığımın çektiği acılar konusunda ne kadar az konuşsak o kadar iyidir. Yarından sonra şahsen bu konuda bir daha tek kelime bile etmemeye kararlıyım."

"Belki de" dedi Sör Walter, "Ben bu kadar ileri gitmeyi kastetmedim. Çünkü biliyorsunuz ki Bay Norrell'i unutmamalıyız. Bay Norrell olayların daimi bir hatırlatıcısı olacaktır. Korkarım sık sık bizimle birlikte olması gerekecek ve yaptıklarından sonra ona ne kadar saygı göstersek az." Duraksayarak çirkin yüzünü ekşitti. "Neyse ki Bay Norrell borcun *bana* düşen kısmını nasıl ödeyebileceğim konusundaki düşüncelerini söyleme nezaketini gösterdi." Bununla, Bay Norrell'le o sabah saat dörtte yaptığı konuşmayı kastediyordu. Bay Norrell merdivenlerde Sör Walter'ın önünü kesmiş ve Fransızlar'ı büyüyle şaşırtma planlarını uzun uzadıya konuşmuştu.

Bayan Wintertowne, Bay Norrell'i gereken özel saygı ve ilgiyle onurlandırmaktan memnun olacağını söyledi, onu ne kadar üstün tuttuğunu herkes öğrenebilirdi. Büyük büyücülüğü bir yana, haberli ziyaret etmesine de gerek yoktu, çok iyi bir beyefendiye benziyordu.

"Gerçekten de öyle" dedi Sör Walter. "Ama şimdilik en önemli endişemiz Bayan Wintertowne'un fazla yorulmaması olmalı. Ben de bu meseleyi konuşmak istiyordum. Sizin fikrinizi bilemiyorum ancak düğünü bir iki hafta ertelemek bence en iyisi."

Bayan Wintertowne böyle bir planı onaylayamazdı, bütün ayarlamalar yapılmış, düğün yemeğinin çoğu pişirilmişti. Çorba, reçeller, kızarmış etler, salamura mersin balığı vesaire

hazırdı, bir hafta içinde tekrar yapacaklarsa hepsini bozulmaya terk etmenin ne âlemi vardı? Sör Walter'ın ev ekonomisi üzerine söyleyecek fazla bir şeyi yoktu, bu nedenle de genç Bayan Wintertowne'a kendini yeterince kuvvetli hissedip hissetmediğini sormalarını önerdi.

Böylece bu konuşmanın geçtiği buz gibi oturma odasındaki koltuklarından kalkarak, Bayan Wintertowne'un ikinci kattaki oturma odasına çıktılar ve bu soruyu ona sordular.

"Ah" dedi o da. "Kendimi hiç bu kadar iyi hissetmemiştim. Çok güçlü ve sağlıklı hissediyorum. Teşekkür ederim. Bu sabah şimdiden dışarı çıktım bile. Sık yürüyüş yapmam. Hiç yapacak halim olmazdı ama bu sabah ev hapishane gibi geldi. Dışarıda olmayı istedim."

Sör Walter çok endişeli görünüyordu.

"Bu akıllıca mıydı sizce?" Yaşlı Bayan Wintertowne'a döndü. "Bu iyi bir şey mi?"

Bayan Wintertowne itiraz etmek için ağzını açtı ama kızı yalnızca gülüp heyecanla konuştu. "Ah! Annemin bu konudan hiç haberi yoktu inanın. O uyurken çıktım dışarı. Bana Barnard eşlik etti. Yirmi kez Brunswick Meydanı'nı dolaştım. Tam yirmi kez! Ne saçma değil mi! Ama canım öyle çok yürümek istedi ki! Sanırım mümkün olsa koşardım ama Londra'da bilirsiniz..." Yine güldü. "Daha ileriye gitmek istedim ama Barnard bana engel oldu. Yolda bayılıp kalırsam diye endişe etti. Evden fazla uzaklaşmamıza izin vermedi."

İkisi ona bakakaldı. Bu, her şey bir yana Sör Walter'ın kızdan duyduğu en uzun konuşmaydı. Parlak gözler ve yanaklarında güller açmış bir halde dimdik oturuyor, sağlık ve güzellik timsali gibi görünüyordu. Çok hızlı ve duygulu konuşuyor, aşırı canlı ve neşeli görünüyordu. Bay Norrell onu yalnızca diriltmekle kalmamış daha önce sahip olduğundan iki ya da üç kat daha fazla hayat vermiş gibiydi.

Çok garipti.

"Elbette" dedi Sör Walter. "Eğer kendinizi yürüyüş yapacak kadar iyi hissediyorsanız size kimse engel olmayacaktır. Düzenli egzersiz sağlığını korumanızı ve güçlü olmanızı sağlayacak iyi şey. Ancak belki de şimdilik kimseye haber

vermeden dışarı çıkmamanız iyi olur. Sizi korumak için Barnard yeterli değil. Yarından itibaren bu onuru ben üzerime alabilirim."

"Ama siz meşgul olacaksınız Sör Walter" diye hatırlattı kız ona. "Hükümet işleriyle ilgilenmeniz gerekecek."

"Aslında öyle ama . .."

"Ah, biliyorum ticari işlerinizle de ilgilenmeniz gerekecek. Başka bir şey beklememem gerekir."

Kendisini ihmal etmesine o kadar neşeli bir biçimde boyun eğmiş görünüyordu ki Sör Walter itiraz etmek için ağzını açmaktan kendini alıkoyamadı ama söylediklerinin haklılığı karşısında tek kelime bile edemedi. Onu Bath'da Leydi Winsell'in evinde gördüğünden beri güzelliği ve zarafetine çarpılmış, onunla yalnızca mümkün olan en yakın zamanda evlenmenin değil aynı zamanda daha iyi tanımanın da çok iyi olacağı sonucuna varmıştı çünkü para bir yana kendisine çok uygun bir eş olacağını seziyordu. Bir iki saatlik bir sohbetle karı koca arasında çok arzu edilen o kusursuz güven temelini kurma yolunda epeyi mesafe katedeceklerini düşünüyordu. Böyle bir sohbetin ortak zevkleri ve beğenileri konusunda bol bol kanıt sağlayacağına ilişkin büyük umutları vardı. Söylediği birkaç şey böyle olacağı konusunda onu umutlandırmıştı. Kırk iki yaşında bir erkek, üstelik de zeki bir erkek olduğu için doğal olarak çok şey biliyordu ve aklınıza gelebilecek hemen her konuda bir fikri vardı. Bunları da on dokuz yaşında güzel bir genç hanıma aktarmaya istekliydi, söyleyeceklerini ilginç bulacağı kesindi. Ancak *onun* yoğun işleri ve *kızın* sağlığı derken henüz bu ilginç konuşmayı yapamamışlardı. Şimdi de ona evlendikten sonra da hiçbir şeyin değişmesini beklemediğini söylüyordu. Bu gücüne gitmiş gibi de görünmüyordu. Tam tersine canlı yeni ruh haliyle Sör Walter'ın işlerin başka türlü olabileceğini düşünmesine epeyi eğlenmiş görünüyordu.

Ne yazık ki Sör Walter Dışişleri Bakanı'yla olan randevusuna şimdiden çok geç kalmıştı. Bu nedenle Bayan Wintertowne'un elini tuttu (parmakları tam olan sağ elini) ve onu centilmence öptü. Yarını dört gözle beklediğini ve kendisinden daha mutlu

bir erkek olamayacağını söyledi, elinde şapkası Bayan Wintertowne'un konu üzerine yaptığı kısa konuşmayı kibarca dinledi. Sonra da bu sorunu daha derinlemesine düşünmeye, hatta zaman bulur bulmaz bunu yapmaya karar vererek evden ayrıldı.

Ertesi sabah düğün Hanover Meydanı'ndaki St. George Kilisesi'nde gerçekleşti. Majestelerinin bütün bakanları hazır ve nazırdı. Yarım düzine amiral, bir piskopos ve birkaç general. Ancak ne yazık ki bir ulusun refahı ve barışı için ne kadar önemli insanlar olurlarsa olsunlar Bayan Wintertowne'la Sör Walter'ın evlendiği gün kimse onlarla ilgilenmedi. Herkesin bakışlarını üzerine çeken, herkesin yanındakinin kulağına kendisine göstermesini fısıldadığı kişi büyücü, yani Bay Norrell'di.

10

Bir büyücüye iş bulmanın zorluğu

Ekim 1807

Sör Walter bakanlara büyü konusunu kademe kademe açmak, Bay Norrell'i savaşta kullanmayı önermeden önce yavaş yavaş fikre alışmalarını sağlamak niyetindeydi. Kendisine karşı çıkacaklarından korkuyordu. Bay Canning'in alaycı olacağından, Lord Castlereagh'ın işbirliğine yanaşmayacağından, Chatham dükününse şaşırmaktan başka bir şey yapmayacağından emindi.

Ancak bütün bu korkuların yersiz olduğu anlaşıldı. Londra'daki herkes gibi bakanlar da alışılmadık durumdan haberdardı. Kabine Burlington Sarayı'ndaki[(21)] bir sonraki toplantısında, İngiltere'nin tek büyücüsünün hizmetinden yararlanmayı sabırsızlıkla beklediklerini açıkladı ama onunla ne yapılacağı açık değildi. İngiltere hükümeti bir büyücüyü son olarak iki yüzyıl önce görevlendirmişti ve bu işin nasıl yapıldığını unutmuşlardı.

"Asıl sorunum" dedi Lord Castlereagh. "Ordu için asker bulmak, bu inanın neredeyse imkânsız bir iş. İngilizler tuhaf bir biçimde askerlikten uzak bir ırk. Ama gözüm Lincolnshire'da. Oradaki domuzların özellikle iyi olduğunu,

onları yiyenlerin cesur ve güçlü kuvvetli olduğu öğrendim. En iyisi Lincolnshire üzerine yapılacak, üç ya da dört bin genç erkeğin içini birden asker olup Fransızlar'la savaşma isteğiyle dolduracak genel bir büyü olurdu. Sör Walter'a özlemle baktı. "Dostunuz böyle bir büyü biliyor mudur dersiniz Sör Walter?" Sör Walter bilmiyordu ama Bay Norrell'e soracağını söyledi.

Daha sonra aynı gün Sör Walter Pole, Bay Norrell'i ziyaret etti ve soruyu ona sordu. Bay Norrell bu işe çok memnun olmuştu. Daha önce hiç kimsenin böyle bir büyü teklif ettiğini sanmıyordu ve Sör Walter'dan Lord Castleraegh'a, yaratıcı bir zihne sahip olduğu için kendisini tebrik ettiğini söylemesini rica etti. Bunun mümkün olup olmadığına gelince, "Büyünün tatbikini Lincolnshire'la sınırlamak zor, yani Lincolnshire'ın genç erkekleriyle. Eğer başarılı olursak, ki bu konuda övünebilirim o zaman Lincolnshire'ın yanı sıra bütün komşu şehirler tamamen boşalabilir."

Sör Walter, Lord Castlereagh'a kendisine söylenenleri aktardı.

Bakanların teklif ettiği bir sonraki büyü Bay Norrell'i çok daha az memnun etti. Leydi Pole'un dirilişi Londra'daki herkesin dikkatini çekmişti ve bakanlar da bu genel ilgiye dahildi. Her şey Lord Castlereagh'ın diğer bakanlara Napolyon Bonaparte'ın hayatta en çok korktuğu kimdir? diye sormasıyla başladı. Kötü Fransız imparatorun bir sonraki adımını bilen kişi kimdi? Fransızlar'a, Fransız burunlarını bir daha limanlarından çıkarmaya cesaret edemeyecekleri kadar büyük bir bozgun yaşatan? Bir İngiliz beyefendisinin bütün değerlerini kişiliğinde toplayan? Bu kişi Lord Nelson'dan başkası değildi. Açıkça görülüyordu ki yapılacak ilk iş Lord Nelson'u diriltmekti. Lord Castlereagh, Sör Walter'dan özür diliyordu ancak neden bu konuda nefes tüketerek zaman kaybediyorlardı?

Enerjik ve kavgacı bir adam olan Bay Canning buna cevap vermekte gecikmedi. Elbette Lord Nelson'un yokluğunu hissediyorlardı. Nelson ulusun kahramanıydı. Nelson, Lord Castlereagh'ın söylediği her şeyi yapmıştı. Ama her şey bir yana, (Bay Canning burada saygın bir İngiliz kurumu olan

donanmaya saygısızlık etmek istemiyordu ancak) Nelson yalnızca bir denizciydi, oysa merhum Bay Pitt İngiltere'nin her şeyi olmuştu.[22] Eğer biri diriltilecekse o da, başka hiç seçenek yoktu, Bay Pitt olmalıydı.

Lord Chatham (kendisi aynı zamanda merhum Bay Pitt'in erkek kardeşi oluyordu) elbette bu öneriye arka çıktı. Ama neden bir seçim yapmak zorunda olduklarını anlayamıyordu. Hem Pitt'i hem de Nelson'u diriltemezler miydi? Yalnızca büyücüye iki kez para vermiş olacaklardı, ki buna kimsenin itiraz edeceğini sanmıyordu.

Sonra diğer bakanlar diriltilmek üzere adaylar önerdiler, sonunda iş öyle bir hal aldı ki İngiltere'deki mezar odalarının yarısı boşalacakmış gibi göründü. Kısa sürede ellerinde uzun bir liste oluştu ve her zamanki gibi bu konuyu da tartışmaya başlamaya hazırlandılar.

"Bu iş böyle olmayacak" dedi Sör Walter. "Bir yerden başlamalıyız ve bana öyle geliyor ki hepimiz şu anki konumumuzu Bay Pitt'e borçluyuz. Başka bir beyefendiyi tercih etmekle büyük hata yaparız."

Bay Norrell'i Hanover Meydanı'ndan Burlington Sarayı'na getirmesi için bir haberci gönderildi. Bay Norrell bakanların oturduğu görkemli boyalı salona götürüldü. Sör Walter ona başka bir diriliş üzerinde durduklarını söyledi.

Bay Norrell bembeyaz kesildi ve Sör Walter'a olan saygısından ötürü başka şartlar altında denemeyeceği bir büyüyü denediği konusunda bir şeyler mırıldandı. Bu işi ikinci kez denemeye hiç gönlü yoktu ve bakanlar ne istediklerini bilmiyorlardı.

Ancak Bay Norrell diriltilecek adayın *kim* olduğunu daha iyi anladığında çok daha rahat göründü ve *bedenin* durumu konusunda bir şeyler söylediği işitildi.

Sonra bakanlar Bay Pitt'in iki yıl önce ölmüş olduğunu ve hayattayken Pitt'e ne kadar bağlı olurlarsa olsunlar onu şu anki durumunda görmeyi hiç de arzulamadıklarını düşündüler. Lord Chatham (Bay Pitt'in kardeşi) üzüntüyle zavallı William'ın şimdiye çoktan çürümüş olacağını belirtti.

Bu konu da burada kapanmış oldu.

Yaklaşık bir hafta sonra Lord Castlereagh, Bay Norrell'i Hollanda ya da belki Portekiz gibi bakanların, Bonaparte'a karşı varlık gösterecek bir yer kazanmak için zayıf da olsa bir umut besledikleri yerlere göndermeyi önerdi. Burada Bay Norrell amiraller ve generallerin yönetimi altında büyü yapabilirdi. Böylece kırmızı yüzlü yaşlı bir denizci olan Amiral Paycocke ve 20. Hafif Süvari'den Yüzbaşı Harcourt-Bruce, Bay Norrell üzerine görüşlerini belirtmek üzere ortak bir kara ve deniz seferi olarak Hanover Meydanı'na gönderildi.

Yüzbaşı Harcourt-Bruce yakışıklı, atılgan ve cesur, ayrıca çok da romantik biriydi. İngiltere'de büyünün tekrar ortaya çıkması onu son derece heyecanlanıyordu. Tarihin heyecanlı türünü okumayı severdi: Aklı fikri İngilizler'in Fransızlar karşısında sayıca az ve ölmeye mahkûm olduğu bir anda, ansızın başka alemlere ait bir müziğin işitildiği ve bir tepenin üzerinde kara uzun miğferinin kuzgun tüyleri rüzgarda uçuşan Kuzgun Kral'ın belirdiği ve büyük kara aygırıyla bayırdan aşağı, arkasında yüz insan ve yüz peri şövalyeyle dört nala inerek Fransızlar'ı büyüyle bozguna uğrattığı eski savaşlardaydı.

Yüzbaşı Harcourt-Bruce'un kafasındaki büyücü ve Avrupa'daki bütün savaş alanlarında tekrar görmeyi beklediği sahne *böyle* bir şeydi. Bu nedenle Hanover Meydanı'ndaki oturma odasında Bay Norrell'i görüp onun kapı uşağına huysuz huysuz çayındaki kremanın fazla yağlı ve sonra da fazla sulu olduğundan şikayet etmesini izledikten sonra epeyi hayalkırıklığına uğradığını söylemem sizi şaşırtmayacaktır. Hatta bütün bu iş yüzünden morali öyle bozuldu ki, açık sözlü yaşlı bir adam olan Amiral Paycocke bile haline üzüldü ve bu konuda ona fazlaca gülüp takılmaya gönlü elvermedi.

Amiral Paycocke ve Yüzbaşı Harcourt-Bruce tekrar bakanların yanına döndüklerinde Bay Norrell'i herhangi bir yere göndermenin söz konusu olamayacağını söylediler. Eğer böyle bir şey olursa amiraller ve generaller hükümeti asla affetmezdi. O sonbahar birkaç hafta boyunca, bakanlar ellerindeki tek büyücüye tek bir iş bile bulamayacaklarmış gibi göründü.

11

Brest

Kasım 1807

Kasım'ın ilk haftasında bir Fransız filosu Fransa'da Bretanya'nın batı kıyısındaki Brest limanını terk etmeye hazırlanıyordu. Fransızlar'ın amacı Biskay Körfezi'ni dolaşıp el koyabilecekleri İngiliz gemilerini aramak, bunu yapamazlarsa da İngilizler'in yapmak isteyebilecekleri herhangi bir şeye köstek olmaktı.

Karadan esen düzenli bir rüzgar vardı. Fransız denizciler çabucak hiç vakit kaybetmeden hazırlıklarını tamamladılar. Gemiler neredeyse hazırdı ki tam o sırada ansızın gri bulutlar belirdi ve yağmur yağmaya başladı.

Brest gibi önemli bir limanda hava ve rüzgarın durumunu inceleyen çok sayıda kişi olması doğaldı. Gemiler tam yelken açmak üzereyken birkaçı, denizcileri uyarmak için büyük bir heyecanla iskelelere indi. Yağmurda tuhaf bir şeyler vardı. Rüzgar doğudan estiği halde bulutlar kuzeyden gelmişti. Olanaksız bir şey oluyordu. Gemilerin kaptanları kişiliklerine uygun olarak şaşıracak, kuşkulanacak ya da cesaretleri kırılacak zamanı henüz bulmuşlardı ki başka bir haber daha geldi.

Brest limanında bir iç körfez bir de dış körfez bulunuyor, iç körfez denizden ince bir yarımadayla ayrılıyordu. Yağmur şiddetini artırırken gemilere komuta eden Fransız subaylar dış körfezde büyük bir İngiliz filosunun belirdiğini haber aldılar.

Kaç gemi vardı? Subaylara bilgi verenler bilmiyordu. Öyle ilk bakışta sayılacak gibi değildi. Yüz kadar olabilirdi. Yağmur gibi gemiler de bomboş denizde yoktan varolmuşlardı sanki. Ne tür gemilerdi peki? Ah, işte en tuhafı da buydu ya! Gemilerin hepsi ağır harp gemisiydi, ağır silahlı iki üç güverteli savaş gemileri.

Haberler şaşırtıcıydı. Şaşırtıcı olan bu kadar çok gemi olmasından çok, ansızın ortaya çıkmalarıydı. İngiliz donanması düzenli olarak Brest'i ablukaya alırdı ancak hiç yirmi yirmi beş gemiden fazlasını kullanmamışlardı ve bunların yalnızca on ya da on ikisi harp gemisi, geri kalanıysa küçük hızlı fırkateynler, şalupalar ve brikler olurdu.

Bu yüz gemi hikayesi o kadar tuhaftı ki, Fransız kaptanların hiçbiri tepelerden gemileri kendilerinin görebilecekleri Lochrist ya da Camaret Saint-Julien gibi yerlere atla ya da kayıkla gitmeden inanmadılar.

Günler geçti, gökyüzü kurşun rengindeydi, yağmur hiç durmadan yağıyordu. İngiliz gemileri inatla durdukları yerde duruyordu. Gemilerden bazılarının gelip şehri bombalayacağını düşünen Brest halkı büyük bir korku içindeydi. Ama İngiliz gemileri hiçbir şey yapmadı.

Fransız imparatorluğunun diğer limanlarından Rochefort, Toulon, Marsilya, Cenova, Venedik, Flushing, Lorient, Anvers ve daha önemsiz yüzlerce şehirden gelen haberler daha da garipti. Hepsi de yüz kadar savaş gemisinden oluşan bir İngiliz filosu tarafından ablukaya alınmıştı. Durumu anlamak imkansızdı. Filolardaki gemilerin toplamı İngilizler'in sahip olduğu savaş gemisinden çok daha fazla, hatta dünyadaki savaş gemilerinin sayısından daha fazlaydı.

O sırada Brest'teki en kıdemli subay Amiral Desmoulins'di. Bir uşağı vardı. Sekiz yaşındaki bir çocuğun boyutlarında ufak tefek bir adamdı ve bir Avrupalı'nın olabileceği kadar esmerdi. Sanki fırına konmuş ve çok uzun süre pişirildiği için yanmış gibiydi. Teni bir kahve tanesi kadar kara ve kurumuş sütlaç

gibi pütür pütürdü. Saçları siyah, fırında kızarmış tavukların daha az yenebilir olan taraflarında görmüş olabileceğiniz kuyruk tüyleri kadar kıvır kıvır ve yağlıydı. Adı Perroquet (papağan anlamına geliyordu) idi. Amiral Desmoulins, Perroquet'yle gurur duyardı. Ufak tefekliğinden, çevikliğinden, zekasından ve en çok da renginden. Amiral Desmoulins sık sık Perroquet'in yanında açık tenli kalan siyahlar gördüğünü söyleyerek övünürdü.

Yağmurun altında dört gün oturup dürbününden gemileri gözleyen de Perroquet'ydi. Çocuk boyutundaki şapkasından iki küçük yağmur oluğundan dökülür gibi sular dökülüyor, çocuk bedenindeki paltosunun başlığına doluyor, paltoyu korkutucu biçimde ağırlaştırarak yünü keçeye dönüştürüyor, yanık, yağlı teninden aşağı küçük dereler halinde süzülüyor ama o bunların hiçbirine aldırmıyordu.

Dört gün sonra Perroquet içini çekti, ayağa fırladı, gerindi, şapkasını çıkardı, başını kaşıdı, esnedi ve şöyle dedi: "Şey, amiralim, bunlar şimdiye kadar gördüğüm en garip gemiler, ne olduklarını hiç anlayamadım."

"Ne açıdan Perroquet?" diye sordu amiral.

Camaret Saint-Julien yakınlarındaki tepede Amiral Desmoulins ve Kaptan Jumeau, Perroquet'in başında toplanmıştı. Yağmur *onların* da oyuklu şapkalarından aşağı akıyor, paltolarının yününü keçeye çeviriyor ve çizmelerini bir santimlik suyla dolduruyordu.

"Ah" dedi Perroquet. "Gemiler denizin üzerinde rüzgardan hareketsiz kalmış görünüyorlar ama öyle değiller. Batıdan onları kesinlikle şu kayalara götürmesi gereken güçlü bir rüzgar esiyor ama götürüyor mu? Hayır. Gemiler bir yere ilerliyor mu? Hayır. Yelkenlerini indiriyorlar mı? Hayır. Burada oturduğumdan beri rüzgâr pek çok kez yön değiştirdi ama gemilerdeki adamlar ne yaptılar? Hiçbir şey."

Perroquet'den hoşlanmayan ve onun Amiral üzerindeki etkisini kıskanan Kaptan Jumeau güldü. "Çıldırmış Amiralim. İngilizler söylediği kadar tembel ya da aptal olsaydı gemileri şimdiye kadar çoktan kırık seren yığınlarına dönüşürdü."

"Daha çok gemi resimlerine benziyorlar" dedi Perroquet düşünceli bir biçimde. "Ama daha da garip olanı Amiralim, şu hattın en kuzey ucunda duran üç güverteli. Pazartesi günü tıpkı diğerleri gibiydi ama bugün yelkenleri yırtık pırtık, mizana direği gitmiş ve bir tarafında bir delik var."

"Yaşasın!" diye bağırdı Kaptan Jumeau. "Biz burada durmuş konuşurken cesur bir Fransız mürettebat bu zararı vermiş olmalı."

Perroquet sırıttı. "Kaptan sizce İngilizler yüz geminin arasından bir Fransız gemisinin geçmesine ve bir gemilerini paramparça ettikten sonra sakin sakin gitmesine izin verirler mi? Hah! Küçük kayığınızla bu işi siz yapın da görelim kaptan. Hayır Amiralim bana kalırsa İngiliz gemileri eriyor."

"Eriyor mu!" dedi Amiral şaşırarak.

"Gövdesi yaşlı bir kadının örgü çantası gibi şişiyor" dedi Perroquet. "Cıvadrası da suya sarkıyor."

"Ne saçmalık!" dedi Kaptan Jumeau. "Bir gemi erir mi hiç?" "Bilmiyorum" dedi Perroquet düşünceli bir biçimde. "Neden yapıldığına bağlı."

"Jumeau, Perroquet" dedi Amiral Desmoulins. "Sanırım en iyi yol oraya gidip şu gemileri incelememiz. İngiliz filosu saldıracak gibi olursa geri döneriz ama belki bu arada bir şeyler öğrenebiliriz."

Böylece Perroquet, Amiral Desmoulins ve Kaptan Jumeau yağmurun altında yola çıktılar. Yanlarında birkaç cesur adam da vardı çünkü gemiciler zorlukları metin bir biçimde göğüsleseler de batıl inançlı insanlardır ve Brest'de İngiliz gemilerinin garipliğini fark eden tek kişi Perroquet değildi.

Biraz gittikten sonra maceracılarımız garip gemilerin gri renkte olduğunu ve ışıldadığını gördüler. Kurşun gibi gökyüzünün, insanı iliklerine kadar ıslatan yağmurun altında bile parlıyorlardı. Bir kez bulutlar bir an için ayrıldı ve bir güneş ışını denize değdi. Gemiler kayboldu. Sonra bulutlar kapandı ve gemiler tekrar belirdi.

"Ulu Tanrım" dedi Amiral. "Bütün bunlar ne anlama geliyor?"

"Belki de" dedi Perroquet. "Bütün İngiliz gemileri battı ve bunlar onların hayaletleri."

Ama garip gemiler hâlâ parlıyor ve ışıldıyordu, bu da neden yapılmış olabilecekleri konusunda bir tartışmaya yol açtı. Amiral demir ya da çelik diye düşünüyordu. (Metal gemiler mi! Fransızlar gerçekten de çoğu zaman düşündüğüm gibi garip fikirli kişilerdi.)

Kaptan Jumeau yaldızlı kâğıttan yapılmış olup olmayacaklarını merak ediyordu.

"Gümüş kâğıt mı!" diye bağırdı Amiral.

"Ah evet!" dedi Kaptan Jumeau. "Biliyorsunuz bayanlar yaldızlı kâğıt alırlar ve çubukların içinde yuvarlayarak küçük sepetler yaparlar sonra da bunu çiçeklerle süsleyip şekerlemelerle doldururlar."

Amiral ve Perroquet buna çok şaşırmıştı ama Kaptan Jumeau yakışıklı bir adamdı ve bayanları onlardan iyi tanıdığını açıktı.

Ama bir sepet yapmak bir bayanın bir gününü alıyorsa bir filo yapmak için kaç bayan gerekirdi? Amiral bunu düşününce başına ağrılar girdiğini söyledi.

Güneş bir kez daha yüzünü gösterdi. Bu kez gemilere daha yakın olduklarından güneşin içlerinden geçip nasıl parladığını ve suyun üzerinde hafif bir ışıltıdan başka bir şey kalmayana kadar onları nasıl renksizleştirdiğini görebildiler.

"Cam" dedi amiral, hedefe çok yaklaşarak ama gerçeği bulan akıllı Perroquet oldu.

"Hayır amiralim yağmur. Bunlar yağmurdan yapılmış."

Gökyüzünden düşen yağmur damlaları üç boyutlu kütleler, direkler, kirişler, ıskota halatları, yelkenler oluşturacak biçimde bir arada akıyordu. Birisi bunları yüz gemi biçimine sokmuştu.

Perroquet, Amiral ve Kaptan Jumeau böyle bir şeyi kimin yapmış olabileceğini düşünerek meraktan kıvrandılar ve bunun usta bir yağmur demircisi olduğuna karar verdiler.

"Ama yalnızca usta bir yağmur demircisi değil!" dedi amiral. "Aynı zamanda usta bir kuklacı! Suyun üzerinde nasıl aşağı yukarı salındıklarına baksanıza! Yelkenler nasıl da şişip iniyor!"

"Bunların gördüğüm en güzel şeyler olduğuna hiç şüphe yok amiralim ama daha önce söylediğimi tekrar söyleyeceğim. Bunları her kim yaptıysa ne denizden ne de denizcilikten anlıyor."

İki saat boyunca amiralin ahşap gemisi yağmur gemilerin arasında dolaştı durdu. Yağmurdan oldukları için hiç ses çıkarmıyorlardı, ne kerestelerin gıcırtısı ne yelkenlerin rüzgârda dalgalanışı ne de bir denizcinin ikinci kaptanına seslenişi duyuluyordu. Birkaç kez yumuşak yüzlü yağmur adamlar geminin bordosuna gelip etten kemikten mürettebatı olan ahşap gemiye baktılar ama yağmur denizcilerin ne düşündüğünü hiçbiri kestiremiyordu. Yine de Amiral, Perroquet ve Kaptan Jumeau kendilerini tamamen güvende hissediyorlardı çünkü durum Perroquet'nin dediği gibiydi: "Yağmur denizciler bize ateş etmek istese bile, yalnızca yağmurdan toplara sahipler, yani en kötü ihtimalle ıslanırız."

Perroquet, Amiral ve Kaptan Jumeau hayranlıkla kendilerinden geçmişlerdi. Oyuna getirildiklerini, bir hafta kaybettiklerini ve bu bir hafta içinde de İngilizler'in Baltık kıyılarındaki, Portekiz kıyılarındaki ve imparator Napolyon Bonaparte'ın gitmelerini istemediği daha nice limana girdiğini unutuverdiler. Ama gemileri yerinde tutan büyü etkisini yitiriyordu (bu, filonun en kuzeyindeki geminin erimesini açıklıyordu) iki saat sonra yağmur dindi ve aynı anda büyü bozuldu. Perroquet, Amiral ve Kaptan Jumeau bunu tuhaf bir duyu değişimiyle anladılar, bir yaylı dörtlüsü tatmış ya da bir an için mavi renkle sağır olmuş gibiydiler. Yağmur gemiler bir an sisten gemilere dönüştü, sonra rüzgâr onları yavaşça dağıttı.

Fransızlar Atlas Okyanusu'nun ortasında yapayalnız kalakaldılar.

12

İngiliz Büyüsünün Ruhu Bay Norrell'i Britanya'nın yardımına çağırıyor

Aralık 1807

Bir Aralık günü Cheapside'da tesadüfen iki ağır yük arabası çarpıştı ve kırmızı şarap fıçılarıyla yüklü olanı devrildi. Arabacılar kimin suçlu olduğu konusunda kavga ededursun, yoldan geçen bir iki kişi fıçılardan birinden şarap sızdığını fark etti. Kısa sürede bardakları ve sürahileriyle kırmızı şarabı toplamak, kanca ve demir sopalarla sağlam fıçıları delmek üzere bir içkici kalabalığı üşüştü. Az sonra yük arabaları ve kalabalık Cheapside'ı öyle etkili bir biçimde tıkadı ki, bütün komşu sokaklarda Poultry, Threadneedle Sokağı, Bartholomew Lane'de ve diğer yönde Aldersgate, Newgate ve Paternoster Row'da araba kuyrukları oluştu. Arabalar, atlar ve insanlardan oluşan kördüğümün nasıl çözüleceğini hayal etmek bile imkansız bir hal aldı.

Arabacılardan biri yakışıklı diğeri şişmandı, kavgalarını çözüme ulaştırdıktan sonra cümbüşte bir tür Dionysos ve Silenus rolünü üstlendiler. İçerdeki zenginlerin ne yaptığını

görmek için bütün arabaların kapılarını açarak kendilerini ve takipçilerini eğlendirmeye karar verdiler. Kapı uşakları ve arabacılar, bu saygısızlığı engellemeye çalıştılarsa da kalabalık engellenemeyecek kadar büyük, daha ters arabacıların kırbaç darbelerine aldıramayacak kadar da sarhoştu. Şişman arabacı bu arabalardan birinde Bay Norrell'i keşfederek bağırdı: "Aman efendim! Bizim Bay Norrell!" Her iki arabacı da arabaya tırmanarak Bay Norrell'in elini sıktılar, üzerine kırmızı şarap kokan soluklarını soludular ve kendisinin, Fransız ablukasının kahramanının geçebilmesi için hemen yolu açacaklarına söz verdiler. Sözlerini de tuttular ve saygıdeğer insanlar atlarının çözülüp arabalarının tabakhane avluları ve bunun gibi pis yerlere ya da girer girmez sıkışıp cilalarının çizildiği kirli tuğla yollara sokulduğunu gördüler. Arabacı ve dostları Bay Norrell için bu zafer yolunu açtıktan sonra ona ve arabasına Hanover Meydanı'na kadar eşlik ettiler. Yol boyunca da alkış tuttular, hakkında şarkılar uydurup şapkalarını havaya fırlattılar.

Bay Norrell'in yaptığı herkesi memnun etmişti. Fransız donanmasının büyük bir bölümü oyuna gelip on bir gün boyunca limanlarından ayrılmamış, bu zaman boyunca da İngiliz donanması Biskay Körfezi, İngiliz Kanalı ve Alman Denizi'nde istediği gibi dolaşarak pek çok büyük iş başarmıştı. Fransa imparatorluğuna casuslar bırakılmış, Bonaparte'ın neler yaptığı konusunda bilgi toplayan casuslar İngiltere'ye geri getirilmişti. İngiliz ticaret gemileri hiçbir müdahaleyle karşılaşmadan kahve, pamuk ve baharattan oluşan yüklerini Hollanda'ya ve Baltık Denizi'ndeki limanlara bırakmıştı.

Napolyon Bonaparte'ın kendisine bir büyücü bulmak için boş yere Fransa'nın altını üstüne getirdiği söyleniyordu. Londra'daysa bakanlar bir kez olsun halkın onayladığı bir şey yapmış olmanın hayretini yaşıyorlardı.

Bay Norrell amirallik dairesine davet edildi, idare heyeti odasında ağırlandı ve kendisine Maderia şarabı ikram edildi. Ateşe yakın bir koltukta oturmuş, Donanma Bakanı Lord Mulgrave ve Donanma Bakanı Yardımcısı Bay Horrocks'la uzun rahat bir sohbet ediyordu. Bay Norrell şöminenin üzerindeki denizcilik aletleri ve çelenklerden oluşan oymalara hayran

kalmıştı. Hurtfew Malikanesi'nin kütüphanesindeki güzel oymaları tarif etti. "Yine de" dedi Bay Norrell. "Sizi kıskanıyorum lordum. Hakikaten kıskanıyorum, mesleğinizde kullanılan aletleri ne kadar da güzel düzenlemişsiniz! Keşke ben de aynısını yapabilseydim. Ne kadar gözalıcı görünüyorlar. İnsanın günlük işlerine başlarken aletlerini muntazam bir biçimde dizilmiş görmesi ya da burada olduğu gibi halis İngiliz meşesinde temsillerini izlemesi kadar şevk veren bir şey yoktur. Ama aslında bir büyücünün pek az alete ihtiyacı vardır. Size bir sır vereyim lordum, bir büyücü yanında ne kadar çok şey taşırsa, renkli tozlar, doldurulmuş kediler, sihirli şapkalar vesaire, o kadar sahtekar demektir!" Peki, diye sordu Bay Horrocks kibarca, bir büyücünün ihtiyaç duyduğu bu bir iki alet neydi?

"Şey! Aslında hiçbir şey" dedi Bay Norrell. "Görüntüler görebileceği bir gümüş tas dışında."

"Ah!" diye bağırdı Bay Horrocks heyecanla. "*Bu* büyüyü görmek için her şeyi verebilirdim, siz ne diyorsunuz lordum? Ah Bay Norrel, bize gümüş tasta bir görüntü göstermeye sizi nasıl razı edebiliriz?"

Genelde Bay Norrell böyle boş bir merakı doyuracak son insandı ama amirallikteki ağırlamadan memnun kalmıştı (çünkü iki adam da ona bir yığın iltifat yağdırmıştı) bu nedenle hemen kabul etti ve bir uşak gümüş bir tas bulmaya gönderildi. "Yirmi beş santim çapında gümüş bir tas" dedi Bay Norrell. "İçi temiz suyla doldurulacak."

Amirallik Cebelitarık'ın güneyindeki üç gemiye buluşmaları emrini vermişti. Lord Mulgrave bu buluşmanın gerçekleşip gerçekleşmediğini çok merak ediyordu, acaba Bay Norrell bunu öğrenebilir miydi? Bay Norrell bilmiyordu ama deneyeceğine söz verdi. Tas getirilip de Bay Norrell üzerine eğildiğinde, Lord Mulgrave ve Bay Horrocks'a İngiliz büyüsünün eski şanını başka hiçbir şey daha iyi canlandıramayacakmış gibi geldi. Sanki Stokesey, Godbless ve Kuzgun Kral çağında yaşıyorlardı.

Gümüş tastaki suyun yüzeyinde bir görüntü belirdi, mavi bir denizin dalgalan üzerinde seyreden üç gemi vardı. Akdeniz'in güçlü berrak gün ışığı Aralık kasvetini taşıyan odada parladı ve

tasa bakan üç adamın yüzünü aydınlattı. "Hareket ediyor!" dedi Lord Mulgrave hayretle.

Gerçekten de hareket ediyordu. Hayal edilebilecek en tatlı beyaz bulutlar mavi gökyüzünde kayıyor, gemiler dalgaları aşıyor ve içlerinde minik insanların hareket ettiği görülüyordu. Lord Mulgrave ve Bay Horrocks, HMS *Catherine of Winchester*, *HMS Laurel* ve *HMS Centaur'u* tanımakta güçlük çekmedi.

"Ah Bay Norrell!" diye bağırdı Bay Horrocks. "*Centaur* kuzenimin gemisidir. Bana Kaptan Barry'yi gösterebilir misiniz?"

Bay Norrell kıpır kıpır kıpırdandı, keskin bir tıslamayla soluk alarak bütün dikkatiyle gümüş tasa baktı. Yavaş yavaş en üst güvertede yürüyen pembe yüzlü, altın sarısı saçlı, iri yarı bir kerubiye benzeyen bir adam göründü. Bu Bay Horrocks'un söylediğine göre kuzeni Kaptan Barry'di.

"Çok iyi görünüyor, öyle değil mi?" diye bağırdı Bay Horrocks. "Sağlığının yerinde olduğunu gördüğüme memnun oldum."

"Nerede olduklarını söyleyebilir misiniz?" diye sordu Lord Mulgrave, Bay Norrell'a.

"Ne yazık ki" dedi Bay Norrell, "Bu, dünyadaki en belirsiz resim sanatıdır.[23] Lord hazretlerine majestelerinin gemilerinden bir ikisini gösterebilme onuruna sahip olduğuma sevindim. Dahası bunların istediğiniz gemiler olmalarına daha da çok sevindim. Dürüst olmam gerekirse bu kadarını da beklemiyordum ama korkarım size daha fazlasını söyleyemem."

Amirallik Bay Norrell'in yaptıklarından o kadar memnundu ki, kısa süre içinde Lord Mulgrave'le Bay Horrocks büyücüye başka vazifeler aramaya başladılar. Majestelerinin donanması kısa bir süre önce bir Fransız savaş gemisi ele geçirmişti. Gemide çok güzel bir denizkızı figürü vardı. Parlak mavi gözleri, mercan pembesi dudakları, ahşap denizyıldızı ve yengeç oymalarıyla güzelce bezenmiş, iri altın buklelerden oluşan gür saçları, içi zencefilli kekten yapılmışçasına baştan aşağı gümüş yaldızla kaplı bir kuyruğu vardı. Tutsak düşmeden önce geminin Toulon, Cherbourg, Anvers, Rotterdam ve

Cenova'da bulunduğu biliniyordu. Bu yüzden de denizkızı epeyi bir düşman savunması ve imparator Napolyon Bonaparte'ın o zamanlarda büyük ilerleme gösteren gemi inşası planlarını görmüştü. Bay Horrocks, Bay Norrell'den bildiklerini öğrenebilmeleri için kıza büyü yapmasını istedi. Bay Norrell de söyleneni yaptı. Ancak deniz kızını konuşturabilmiş olsalar da başta soruları cevaplamasını sağlayamadılar. Kız kendisini İngilizler'in amansız düşmanı olarak görüyordu ve onlara duyduğu nefreti ifade edebilmek için konuşma yetisi kazanmış olmaktan dolayı çok mutluydu. Bütün ömrünü denizciler arasında geçirdiği için, yanına gelen herkese güçlü rüzgar altındaki direk ve tekne kaburgalarının gıcırtısına benzeyen bir sesle sıralamaya hazır olduğu pek çok küfür biliyordu. Üstelik İngilizler'e karşı yalnızca sözlü tacizle de yetinmiyordu. Gemide işi olan üç denizciyi, ahşap kollarının erişebileceği bir yere geldikleri anda, büyük ahşap elleriyle kaldırdığı gibi denize atmıştı.

Denizkızıyla konuşmak üzere Portsmouth'a giden Bay Horrocks sıkılarak onu parçalayıp bir şenlik ateşi yakacaklarını söylemişti. Ancak denizkızı Fransız olmasına rağmen çok cesurdu ve kendisini yakacak adamları görmek istediğini belirtmişti. Kuyruğunu kamçı gibi sağa sola savurmuş, tehditkâr bir tavırla kollarını sallamış ve saçlarındaki ahşap deniz yıldızlarıyla yengeçler dimdik kabarmıştı.

Gemiyi ele geçiren yakışıklı kaptan onu ikna etmeye gönderildiğinde mesele çözüldü. Adam açık, anlaşılır bir Fransızca'yla İngilizler'in haklılığını ve Fransızlar'ın haksızlığını açıkladı, sözlerinin ikna edici oluşundan mı yoksa yakışıklılığı yüzünden mi bilmiyorum ama denizkızı en sonunda Bay Horrocks'a bütün bilmek istediklerini söyledi.

Bay Norrell'in itibarı halkın gözünde her gün bir parça daha yükseliyordu ve bu durum St Paul's Churchyard'da bir dükkânı olan Holland adındaki girişimci bir gravürcüde dükkânında satılmak üzere Bay Norrell'in bir gravürünü ısmarlama isteği uyandırdı. Bay Norrell gravürde bedeninin çoğunu açıkta bırakan bol bir giysi giymiş bir hanımın yanında duruyordu. Katı siyah kumaşın çoğu genç kadının bedenine dokunmadan

çevresinde dalgalanıp kıvrılıyordu. Biraz daha güzelleştirmek için saçının karmaşık bukleleri arasına bir hilal sıkıştırılmıştı. Bay Norrell'i (bütün bu olanlardan son derece şaşırmış görünüyordu) kolundan tutmuş, enerjik bir biçimde onu bir dizi basamaktan yukarı çekiyor ve en tepede oturan yaşlı bir hanımı işaret ediyordu. Olgun hanım da genci gibi bol bir giysi giymiş ve kumaşlara sarınmıştı, ek olarak başında bir de güzel bir Roma miğferi taşıyordu. Kendini tutmaya çalışmadan gözyaşlarını koyvermiş ağlıyor, tek arkadaşı olan yaşlı bir aslan ise yüzünde ciddi bir ifadeyle ayaklarının dibinde yatıyordu. *İngiliz Büyüsünün Ruhu Bay Norrell'i Britanya'nın yardımına çağırıyor* adlı bu kabartma büyük başarı oldu ve Bay Holland bir ay içinde neredeyse yedi yüz kopya sattı.

Bay Norrell eskisi kadar çok dışarı çıkmak yerine evde kalıyor ve her türden saygıdeğer insan tarafından ziyaret ediliyordu. Aynı sabah içinde Hanover Meydanı'nda beş altı arabanın durması olağandışı bir şey değildi. Hâlâ aynı sessiz, tedirgin adamdı ve Bay Drawlight'la Bay Lascelles olmasa bu arabalarla gelenler ziyaretlerinden gerçekten de sıkılabilirdi. Böyle zamanlarda bütün konuşmaları Bay Drawlight'la Bay Lascelles yapıyordu. Gerçekten de Bay Norrell'in bu iki beye olan bağımlılığı gün geçtikçe artıyordu. Childermass bir zamanlar Drawlight'ı işe alacak büyücünün tuhaf olması gerektiğini söylemişti, yine de Bay Norrell artık sürekli ondan yararlanıyordu. Drawlight sürekli Bay Norrell'in arabasıyla Bay Norrell'in işlerini halletmeye gidiyor oluyordu. Her gün Bay Norrell'e gelip şehirde neler konuşulduğunu, kimin gözden düştüğünü, kimin yükseldiğini, kimin borçlu, kimin aşık olduğunu anlattığından kütüphanesinde oturan Bay Norrell zamanla şehirde ne olup bittiğini orta yaşlı herhangi bir hanım kadar iyi bilir olmuştu.

Daha da şaşırtıcısı Bay Lascelles'in İngiliz büyüsü davası yoluna baş koymasıydı. Ancak bunun oldukça basit bir açıklaması vardı. Bay Lascelles sürekli bir işte çalışmaktan nefret eden beyefendilerdendi. Kendi üstün kavrama becerilerinin tamamen farkında olmasına rağmen herhangi bir özel beceri kazanmaya ya da bir konuda bilgi edinme

zahmetine girmemişti ve hiçbir iş ya da mevki için gereken özellikleri edinemeden otuz dokuzuna gelmişti. Çevresine baktığında gençliklerini gayretle çalışarak geçirmiş, nüfuzlu, iyi yerlere gelmiş insanlar görüyor ve hiç kuşkusuz onları kıskanıyordu. Dolayısıyla çağın en büyük büyücüsüne baş danışman olmak ve Kral'ın bakanları tarafından kendisine saygın sorular sorulması Bay Lascelles'in son derece hoşuna giden bir durumdu. Önceden olduğu gibi umarsız ve kayıtsız bir beyefendi gibi görünmeye çabalasa da, aslında bu yeni kazandığı önemli mevkiyi herkeslerden kıskanıyordu. O ve Drawlight, Bedford'da bir şişe porto şarabı içtikleri bir gecede anlaşmışlardı. Bay Norrell gibi sessiz bir bey için iki dost yeterliydi, birbirlerinin çıkarını korumak ve başka birinin büyücü üzerinde etki sahibi olmasını engellemek için bir ittifak kurmuşlardı.

Bay Norrell'i yayım işini düşünmesi için ilk teşvik eden de Bay Lascelles idi. Zavallı Bay Norrell sürekli insanların büyü konusundaki yanlış inançları yüzünden kırılıyor, genel bilgisizliğe üzülüyordu. "Onlara periler göstermemi istiyorlar" diye şikayet etti. "Tek boynuzlar, mantikorlar ve bunun gibi şeyler. Yaptığım büyünün *faydasını* hiç anlamıyorlar. Yalnızca en ciddiyetsiz türde büyüler ilgilerini çekiyor."

Bay Lascelles şöyle dedi: "Büyüdeki başarılarınız adınızı her yerde duyuracaktır beyefendi, ancak *fikirlerinizi* asla anlaşılır kılmayacaktır. Bu nedenle bir şeyler yayımlamalısınız."

"Evet gerçekten de" dedi Bay Norrell coşkuyla, "Ben de bir kitap yazmak niyetindeyim zaten. Tıpkı tavsiye ettiğiniz gibi, ancak tek korkum böyle bir işe girişene kadar yılların geçecek oluşu."

"Ah! Size katılıyorum, bir kitap çok çalışmayı gerektirecektir" dedi Bay Lascelles kayıtsız bir sesle. "Ama aklımda bir kitap yoktu. Bir iki makale kastetmiştim yalnızca. Londra'da ya da Edinburgh'da, gönderdiğiniz en ufak bir şeyi bile basmaktan kıvanç duymayacak bir editör yoktur herhalde. Dergilerden istediğinizi seçebilirsiniz ama bana sorarsanız beyefendi, *The Edinburgh Review*'i seçin. Krallıkta kibar tabakadan olduğu

iddiasındaki her ev onu satın alır. Fikirlerinizi geniş kitlelere anlatmanın en hızlı yolu budur."

Bay Lascelles bu konuda o kadar ikna edici konuştu ve Bay Norrell'in makalelerinin her kütüphane masasında ve Bay Norrell'in fikirlerinin her oturma odasında tartışıldığı bir tabloyu öyle güzel çizdi ki, Bay Norrell, *The Edinburgh Review*'e karşı olan büyük nefreti olmasa oracıkta oturup yazmaya başlayacaktı. Ne yazık ki *The Edinburgh Review* daha çok radikal fikirleriyle ünlenmiş bir yayımdı, hükümeti eleştiriyor ve Fransa'yla olan savaşa karşı çıkıyordu. Bunların hiçbiri Bay Norrell'in onaylayacağı şeyler değildi.

"Hem zaten" dedi Bay Norrell. "Başkalarının kitapları hakkında eleştiri yazmak gibi bir arzum yok. Büyü üzerine olan çağdaş kitaplar dünyadaki en zararlı şeyler, yanlış bilgiler ve yanlış fikirlerle dolu."

"O halde beyefendi, bütün bunları söyleyebilirsiniz. Ne kadar kaba olursanız editörler o kadar memnun kalır."

"Ancak ben kendi fikirlerimin anlaşılmasını istiyorum, başka insanların değil."

"Ah ama beyefendi" dedi Lascelles. "Tam da başka insanların eserlerini yargılayarak ve yanlışlarını işaret ederek okurların kendi fikirlerinizi daha iyi anlamasını sağlayabilirsiniz ya. Bir eleştiri yazısını insanın kendi amacına uydurması dünyanın en kolay şeyidir. Kitaptan bir iki kez söz etseniz yeter, daha sonra makalenin kalanında istediğiniz gibi temanızı geliştirebilirsiniz. inanın herkes böyle yapıyor."

"Hımm" dedi Bay Norrell düşünceli bir tavırla. "Haklı olabilirsiniz ama hayır. Hiç yayımlanmaması gereken bir şeye destek vermiş gibi olurum."

Bay Norrell'i bu noktada tersine ikna etmek mümkün olmadı.

Lascelles hayalkırıklığına uğramıştı. *The Edinburgh Review* zekâ ve parlaklık açısından rakiplerinden kat be kat üstündü. Makaleleri krallıktaki en küçük papaz yardımcısından bakanlara kadar herkes tarafından okunurdu. Onun yanında diğerlerinin esamesi okunmazdı.

Bu düşünceyi bir kenara bırakmaya eğilimliydi, hatta neredeyse tamamen aklından çıkarmıştı ki Murray adında genç bir kitap satıcısından bir mektup aldı. Bay Murray saygılı bir biçimde Bay Lascelles ve Bay Drawlight'dan uygun gördükleri bir gün ve saatte kendilerini ziyaret etme onurunu bağışlamalarını rica ediyordu. Onlara yapacağı bir teklif vardı, Bay Norrell'i ilgilendiren bir teklif.

Bay Lascelles'le Bay Drawlight genç kitap satıcısıyla birkaç gün sonra Bay Lascelles'in Button Sokağı'ndaki evinde buluştular. Bay Murray ciddi ve canlı bir gençti ve teklifini hemen iki beyin önüne koydu.

"Bu adalarda yaşayan herkes gibi beyler, ben de İngiliz büyüsünün son günlerdeki olağanüstü dirilişi karşısında şaşkınlık ve mutluluk içindeyim. İngiliz halkının bu uzun süre önce ölmüş olduğu sanılan sanatı heyecanla karşılamasından da aynı derecede etkilendim. Büyüye adanmış bir derginin çok satacağına inanıyorum. Edebiyat, politika, din ve seyahat hepsi iyi hoş, bunlar her zaman bir dergi için popüler konular olacaktır ama büyü, hele Bay Norrell'inki gibi gerçek, uygulanabilir büyü, yepyeni bir şey olma avantajına sahip. Merak ediyorum beyler, acaba Bay Norrell teklifime sıcak bakar mı? Bay Norrell'in bu konu üzerine söyleyecek çok şeyi olduğunu işittim. Fikirleri de çok şaşırtıcıymış! Elbette okullarımızda büyü tarihi ve teorisini biraz öğreniyoruz, ancak bu adalarda o kadar uzun bir zamandır büyü yapılmıyor ki, herhalde bize öğretilenler hatalar ve yanlış inançlarla doludur."

"Ah" dedi Drawlight heyecanla. "Ne kadar anlayışlısınız Bay Murray! Bunları söylediğinizi işitince Bay Norrell nasıl da mutlu olacak! Hatalar ve yanlış inançlar kesinlikle öyle! Sevgili beyefendi, Bay Norrell'in sohbetini işitme ayrıcalığına ulaştığınızda, ki ben pek çok kereler bu ayrıcalığı tattım, durumun tam da söylediğiniz gibi olduğunu göreceksiniz!"

"Bu uzun zamandır Bay Norrell'in en derin arzusuydu!" dedi Lascelles. "Çağdaş büyünün geniş kitleler tarafından tam olarak anlaşılması. Heyhat efendim, bazen kamu görevleri insanın özel isteklerini engelleyebilir, Amirallik Dairesi ve Savaş Bakanlığı onu çok meşgul ediyor."

Bay Murray kibarca, elbette savaşın bütün diğer meselelerden öncelikli olduğunu ve Bay Norrell'in ulusal bir hazine olduğunu söyledi. "Ancak işler asıl yükün Bay Norrell'in omuzlarına binmeyeceği biçimde düzenlenebilir. Her sayıyı planlaması, makaleleri ve eleştirileri seçip gerekli değişiklikleri yapması için bir editör tutarız, doğal olarak her şey Bay Norrell'in rehberliği altında olur."

"Ah evet!" dedi Lascelles. "Elbette. Bay Norrell'in rehberliği altında. Bu konuda ısrar etmeliyiz."

Görüşme her iki taraf için de samimi bir havayla bitti. Lascelles ve Drawlight, Bay Norrell'le hemen konuşmaya söz verdi.

Drawlight, Bay Murray'in odadan çıkmasını izledi. "İskoçyalı" dedi kapı kapanır kapanmaz.

"Ah, kesinlikle!" dedi Lascelles. "Ama benim için önemli değil. İskoçlar genellikle ticarette kurnaz ve beceriklidir. Bunun işimize yarayacağına inanıyorum."

"Saygıdeğer birine benziyordu, hatta neredeyse bir beyefendi diyeceğim. Yalnızca tuhaf bir numarası vardı. Sağ gözü üzerimde olduğu halde, sol gözü odada dolaşıyordu. Bu bana biraz şaşırtıcı geldi."

"Sağ gözü kör."

"Sahi mi?"

"Evet. Canning söyledi. Erkek öğretmenlerinden biri çocukken gözüne bir kalem bıçağı saplamış."

"Aman Tanrım! Ama bir düşünsene azizim Lascelles! Tek kişinin fikirlerine ayrılmış koskoca bir dergi! Rüyamda görsem inanmam! Büyücü öğrendiğinde hayretler içinde kalacak."

Bay Lascelles güldü. "Dünyanın en doğal şeyi sayacak. O kadar kendini beğenmiş ki."

Lascelles'in tahmin ettiği gibi Bay Norrell bu teklifte olağanüstü bir yan görmeden hemen zorluk çıkarmaya girişti. "Harika bir plan" dedi. "Ama ne yazık ki uygulanması hemen hemen imkansız. Bir dergi hazırlayacak zamanım yok ve böyle önemli bir işi de başka birine emanet etmem mümkün değil."

"Ben de aynı fikirdeydim efendim" dedi Bay Lascelles. "Ancak sonra aklıma Portishead geldi."

"Portishead? Portishead de kim?" diye sordu Bay Norrell.

"Şey" dedi Bay Lascelles. "Teorik bir *büyücüydü* ama..."

"Teorik büyücü mü?" diye sözünü kesti Bay Norrell telaşla. "Bunun hakkında ne düşündüğümü biliyorsunuz."

"Ama henüz hepsini dinlemediniz" dedi Lascelles. "Size o kadar hayran ki efendim, teorik büyücüleri onaylamadığınız söylendiğinde hemen çalışmalarına son verdi."

"Öyle mi?" dedi Bay Norrell, bu bilgiyle biraz olsun yatışarak.

"Bir iki kitap yayımladı. Tam olarak ne olduğunu unuttum. Çocuklar için on altıncı yüzyıl büyü tarihi ya da bu tür bir şey. (24) Gerçekten de bu dergiyi Lord Portishead'e gönül rahatlığıyla emanet edebileceğinizi hissediyorum. İlk arzusunun sizi memnun etmek olacağından eminim."(25)

Biraz gönülsüzce de olsa Bay Norrell, Lord Portishead'le görüşmeyi kabul etti ve Bay Drawlight onu Hanover Meydanı'na çağıran bir mektup yazdı.

Lord Portishead otuz sekiz yaşındaydı. Uzun zayıf elleri ve ayakları olan çok uzun boylu, zayıf bir adamdı. Beyazımsı bir palto ve açık renk, dizin altından bağlanan kısa pantolon giyme âdeti vardı. Her şeyden çekinen kibar bir insandı. Aşırı uzun boyundan, eski bir teorik büyücü konumundan (zeki bir adam olduğu için Bay Norrell'in kendisini onaylamadığını biliyordu) Drawlight ve Lascelles gibi yol yordam bilen zarif beyefendilerden çekinirdi ve en çok çekindiği de en büyük kahramanı Bay Norrell'le tanışmaktı. Bir noktada o kadar huzursuz oldu ki, sağa sola sallanmaya başladı ve beyazımsı giysileri ve uzun boyuyla şiddetli rüzgara karşı duran beyaz bir kayın ağacına benzedi.

Tedirginliğine rağmen Bay Norrell'le tanışmaya çağrıldığı için duyduğu onurun büyüklüğünü karşı tarafa yansıtmayı başardı. Hatta Bay Norrell, Lord Portishead'in kendisine gösterdiği aşırı saygıdan öyle memnun oldu ki, yücegönüllülükle tekrar büyü araştırmalarına başlamasına izin verdi.

Doğal olarak Lord Portishead çok sevindi ancak Bay Norrell'in oturma odasının bir köşesinde saatlerce oturarak

Bay Norrell'in çağdaş büyü üzerine olan düşüncelerini özümseyeceğini ve Bay Norrell'in yönetimi altında Bay Murray'in yeni dergisini hazırlayacağını işitince daha büyük bir mutluluk düşünemez oldu.

Yeni dergiye *İngiliz Büyüsü Dostları* adı verildi. Başlık Bay Segundus'un geçen bahar *The Times*'a yazdığı mektuptan alınmıştı. Tuhaf ama içindeki makalelerin hiçbiri Bay Norrell tarafından yazılmamıştı çünkü Bay Norrell'in bir yazıyı bitirme yeteneğinden tamamen yoksun olduğu ortaya çıkmıştı: Yazdığı şeyden asla memnun olmuyor, çok fazla ya da çok az şey söyleyip söylemediğinden asla emin olamıyordu.[(26)]

İlk sayılarda ciddi bir büyü öğrencisini ilgilendirecek fazla bir şey yoktu, tek eğlendirici tarafıysa Bay Portishead'ın Bay Norrell adına büyücü beylere, büyücü hanımlara, gezgin büyücülere, dahi çocuk büyücülere, Manchester'lı Bilge Büyücüler Cemiyeti'ne ve genel olarak bilge büyücüler cemiyetleriyle geri kalan büyücülere yaptığı saldırılardı.

13

Threadneedle Sokağı'ndaki büyücü

>Aralık 1807

Londra'nın en ünlü sokak sihirbazı hiç kuşkusuz Vinculus'tu. Sihirbaz tezgahı Threadneedle Sokağı'nda St Christopher Le Stocks kilisesinin önünde İngiltere Merkez Bankası'nın karşısında dururdu. Bankanın mı yoksa tezgahın mı daha ünlü olduğunu söylemek bile zordu.

Ancak Vinculus'un bu ününün ya da kötü ününün nereden çıktığı tam olarak bilinmiyordu. Büyücülüğü, kirli sarı perdeli, yağlı saçlı herhangi bir şarlatandan daha iyi değildi. Sihirleri işe yaramazdı, falları doğru çıkmazdı ve translarının hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde yalan olduğu anlaşılmıştı.

Thames Irmağı'nın Ruhu'yla derin ve ağır görüşmeler yapma alışkanlığını uzun yıllar boyunca sürdürmüştü. Bir transa girer ve Ruh'a sorular sorar, Ruh'un sesi de onun ağzından tok, sulu ve rüzgarlı bir sesle konuşurdu. 1805'te bir kış günü bir kadın ona bir şiling vererek evden kaçmış olan kocasını nerede bulabileceğini Ruh'a sormasını istedi. Ruh epeyi şaşırtıcı miktarda bilgi verdi ve tezgahın çevresinde dinlemek üzere bir kalabalık toplandı. İzleyicilerden bazıları Vinculus'un yeteneğine inanıyordu ve Ruh'un nutku onları gerektiği gibi

etkiledi ama diğerleri büyücü ve müşterisiyle alay etmeye başladılar. Bu alaycılardan biri (pek de yaratıcı biriydi) Vinculus konuşurken ayakkaplarını ateşe vermeyi başardı. Vinculus hemen transtan çıktı, aynı anda hem ayakkaplarını çıkarıp hem de ateşi söndürmeye çalışırken hoplayıp zıpladı ve çığlıklar attı. Kendini oradan oraya atıyor, kalabalık bu manzaradan epeyi eğleniyordu ki Vinculus'un ağzından bir şey fırladı. İki adam düşen nesneyi alıp inceledi. Bu, yaklaşık üç santim uzunluğunda küçük metal bir aletti ve bir ağız şeklindeydi, adamlardan biri bunu kendi ağzına koyduğunda artık o da Thames Irmağı'nın Ruhu'nun sesini çıkarabiliyordu.

Halkın önünde yaşadığı bu rezaletlere rağmen Vinculus bir miktar güvenilirliğini korumayı başardı. Bu da Londra'nın bütün sokak sihirbazları arasında bir tek onun bir ölçüde saygıyla karşılandığı anlamına geliyordu. Bay Norrell'in dostları ve hayranları sürekli ona Vinculus'u gidip ziyaret etmesi konusunda ısrar ediyor ve buna hiçbir istek görmemesine şaşırıyorlardı.

Aralık ayının sonlarına doğru, bulutların Londra göğünde Alp manzaraları oluşturduğu, rüzgarın göklerde şehri bir anda karanlığa gömüp bir anda gündüze çeviren bir karmaşa kopardığı, yağmurun camları dövdüğü bir gün Bay Norrell kütüphanesinde canlı bir ateşin karşısında rahat rahat oturuyordu. Önündeki çay masasının üzerinde bir yığın güzel yiyecek, elindeyse Thomas Lanchester'ın *Kuş Dili* adlı kitabı vardı. En sevdiği bölümü bulmak için sayfaları çeviriyordu ki küçümseyen bir tonla konuşan çok yüksek bir sesle yerinden sıçradı. "Büyücü!" dedi ses. "Herkesi yaptıklarınla hayrete düşürdüğünü mü sanıyorsun!"

Bay Norrell başını kaldırıp da odada kendisinden başka birinin bulunduğunu görünce çok şaşırdı. Daha önce hiç görmediği zayıf, kılıksız, alt tabakadan, saldırgan görünüşlü bir adamdı bu. Yüzü üç günlük süt, saçları kömür ve külle kararmış Londra göğü, giysileri kirli Wapping'de Thames'in rengindeydi. Ne yüzü ne giysileri ne de saçları özellikle temizdi ama diğer her açıdan zihinlerdeki büyücü kavramına uyuyordu

(Bay Norrell'in buna uymadığı kesindi). Dimdik duruyor, kızgın gri gözleri doğal olarak buyurucu bir ifadeyle bakıyordu.

"Ah, evet" diye devam etti bu kimse, Bay Norrell'e dik dik bakarak. "Çok iyi olduğunu düşünüyorsun! Hah, şunu kafana sok büyücü! Geleceğin çok uzun bir süre önce söylenmişti. Son yirmi yıldır seni bekliyorum! Nerelerde saklanıyordun!"

Bay Norrell hayretler içinde sessizce oturarak kendisini suçlayan adama ağzı açık bir halde bakakaldı. Sanki bu adam göğsüne uzanmış gizli bir düşünceyi çekip çıkarmış ve ışığa tutmuş gibiydi. Başkente geldiğinden beri Bay Norrell çok uzun bir zaman önce hazır olduğunu, büyüsünü İngiltere'nin yararına yıllar önce kullanabileceğini fark etmişti. Fransızlar'ı yenilgiye uğratabilir ve İngiliz büyüsünü ulusun gözünde bulunması gerektiğine inandığı yüksek yere getirebilirdi. Gecikerek İngiliz büyüsüne ihanet ettiği düşüncesi bir türlü aklından çıkmıyordu. Şimdiyse vicdanı ete kemiğe bürünmüş ve onu azarlamaya başlamış gibiydi. Bu da ona gizemli yabancı karşısında üstünlüğünü kaybettiriyordu. Kekeleyerek bu kişiye kim olduğunu sordu.

"Ben Vinculus, Threadneedle Sokağı büyücüsü!"

"Ah!" dedi Bay Norrell hayretle. En azından karşısındaki doğaüstü bir varlık olmadığı için rahatlamıştı. "Herhalde buraya dilenmeye geldin. Hah, geldiğin gibi gidebilirsin! Seni bir kardeş büyücü olarak tanımıyorum ve sana hiçbir şey vermeyeceğim. Para yok. Yardım sözü de yok. Başkalarına da tavsiye etmem. Aslına bakarsan maksadım..."

"Gene yanıldın büyücü! Kendim için bir şey istemiyorum. Sana kaderini açıklamaya geldim, ben bunun için dünyaya geldim."

"Kader mi? Ah, kehanetler öyle mi?" dedi Bay Norrell küçümseyen bir tavırla. Koltuğundan kalkıp zilin ipini sertçe çekti ama hiçbir hizmetkar görünmedi. "Bak şimdi, kehanette bulunduğunu söyleyen kimselere diyecek bir şeyim yok. *Lucas!* Kehanetler sizin gibi serserilerin dürüst insanlara oynadığı en kötü oyunlardan biri hiç kuşkusuz. Büyü geleceği göremez ve böyle yaptığını söyleyen büyücüler de yalancıdan başka bir şey değildir! *Lucas!*"

Vinculus çevresine bakındı. "Şimdiye kadar büyü üzerine yazılmış bütün kitaplara sahip olduğunu duydum" dedi. "Hatta İskenderiye kütüphanesi yandığında kaybolanlara bile sahip olduğun ve hepsini ezbere bildiğin de söyleniyor."

"Kitaplar ve yazılar, iyi bir âlimin ve sağlam bilginin temelidir" dedi Bay Norrell resmi bir tavırla. "Büyü, diğer bilimlerle aynı temele oturtulmalıdır."

Vinculus aniden öne eğildi ve Bay Norrell'in üzerinde en yoğun en yakıcı türden bir dikkatle dikildi. Bay Norrell elinde olmadan sessizleşti ve Vinculus'un ona vereceği sırrı işitmek üzere eğildi.

"*Elimi uzattım*" diye fısıldadı Vinculus. "*İngiltere'nin ırmakları döndü ve diğer yöne aktı...*"

"Pardon?"

"*Elimi uzattım*" dedi Vinculus biraz daha yüksek bir sesle. "*Düşmanlarımın kanları damarlarında dondu.*" Doğruldu, kollarını iki yana açtı ve bir tür dini huşu içinde gözlerini kapadı. Tutku dolu, güçlü ve berrak bir sesle devam etti:

"*Elimi uzattım, anılar ve düşünceler düşmanlarımın zihninden*
sığırcık sürüsü gibi uçup gitti,
Düşmanlarım boş birer çuval gibi ezildi.
Sis ve yağmurdan çıkıp geldim,
Geceyarısı görülen rüyalarında geldim,
Şafakta bir kuzey göğünü dolduran kuzgun sürüleriyle geldim,
Güvende olduklarını sandıklarında kış ormanının sessizliğini bozan bir
çığlıkta geldim..."

"Evet, evet!" diye sözünü kesti Bay Norrell. "Bu tür saçmalıkların benim için yeni olduğunu mu sanıyorsun? Sokak başındaki her deli aynı yavan saçmalıkları bağırıyor ve pis bir sarı perdenin arkasındaki her serseri bu türden bir şeyler mırıldanarak gizemli olmaya çalışıyor. Son iki yüzyılda basılmış her üçüncü sınıf büyü kitabının içinde var bunlar! 'Bir

kuzgun sürüsüyle geldim'miş! Ne anlama geliyor bilmek isterdim doğrusu. Kim kime kuzgun sürüsüyle gelmiş canım? *Lucas!*"

Vinculus ona aldırmadı. Güçlü sesi Bay Norrell'in tiz zayıf sesini bastırdı.

> "*Yağmurun benim* için *açtığı kapıdan geçtim,*
> *Taşların benim* için *yaptığı tahtta oturdum,*
> *Benim olacak üç krallık verildi,*
> *İngiltere sonsuza kadar benimdi.*
> *Adsız köle gümüş bir taç takıyordu,*
> *Adsız köle yabancı bir ülkede kraldı. .."*

"Üç krallık mı!" diye bağırdı Bay Norrell. "Hah! Şimdi anladım bu saçmalığın ne demek olduğunu! Kuzgun Kral'a ait bir kehanet öyle mi! Eh, üzgünüm ama bu beyin hikâyelerini anlatarak beni etkilemeye çalışıyorsan daha çok beklersin. Ah, evet çok yanılıyorsun! Kendisi en sevmediğim büyücü olur!"(27)

> *Düşmanlarımın bana karşı kullandığı silahlar Cehennem'de*
> *kutsal ganimetler olarak saygı görür,*
> *Düşmanlarımın yaptığı planlar kutsal kitaplar olarak saklanır,*
> *Kadim savaş meydanlarında döktüğüm kanlar lekeli topraktan zebaniler*
> *tarafından kazınır ve gümüş ve fildişinden bir kaba konur*
> *İngiltere'ye büyüyü verdi, değerli bir miras*
> *Ama İngilizler küçük gördü hediyemi*
> *Büyü yağmurla gökyüzüne yazılacak ama göremeyecekler,*
> *Büyü tepelerin kayalık yüzlerinde yazılı olacak ama zihinleri almayacak,*
> *Kışın çıplak ağaçlar kara bir yazı olacak ama anlamayacaklar..."*

"Yetkin ve iyi eğitim görmüş büyücülerin hizmetinden yararlanmak her İngiliz'in hakkıdır" diye sözünü kesti Bay

Norrell. "Ama sen onlara ne sunuyorsun? Kayalar, yağmur ve ağaçlar hakkında mistik sayıklamalar! Bu ormandaki vahşi hayvanlardan büyü öğrenmemizi söyleyen Godbless'e benziyor. Ağıldaki domuzlardan da olabilir tabii. Ya da başı boş köpekler neden olmasın? Uygar insanlar artık İngiltere'de bu tür büyü yapıldığını görmek istemiyor!" Vinculus'a bütün hiddetiyle baktı ve bunu yaptığında gözü bir şeye takıldı.

Vinculus fazla özen göstermeden giyinmişti. Boyunbağı boynuna gelişigüzel geçirilmişti ve boyunbağıyla gömleği arasındaki boşluktan kirli teni görünüyordu. Bu boşlukta yukarıya doğru atılmış bir kalem darbesine benzeyen canlı mavi bir kavis görünüyordu. Bir yara, belki bir sokak kavgasının anısı olabilirdi ama en çok Güney denizlerindeki yerlilerin yaptığı barbarca dövmelere benziyordu. Tuhaf ama başka birinin evine girip ona rahat rahat bağırmakta bir sakınca görmeyen Vinculus bu izden utanmış görünüyordu ve Bay Norrell'in inceleyen bakışlarını görünce elini boğazına götürüp saklamak için bağını çekiştirdi.

"*İngiltere'ye iki büyücü gelecek...*"

Bay Norrell'den bir tür hayret sesi çıktı, bir itiraz olarak başladı ve mutsuz yumuşak bir iç geçirmeyle sona erdi.

"*İlki benden korkacak, İkincisi beni görme özlemiyle yanacak,*
İlkini hırsızlar ve katiller yönetecek, ikincisi kendi yıkımında suç ortağı
olacak,
İlki kalbini karanlık bir ormanda karlar altına gömecek ama yine de
sızladığını hissedecek,
İkincisi en değerli varlığını düşmanının elinde görecek..."

"Ah! Buraya gelişindeki amacının beni yaralamaktan başka bir şey olmadığını şimdi anladım işte! Sahte büyücü, başarımı kıskanıyorsun! Büyümü yokedemeyeceğin için adımı karalamak ve huzurumu bozmak istiyorsun .

"İlki hayatını yalnız geçirecek, kendi kendisinin gardiyanı olacak,
İkincisi ıssız yollarda yürüyecek, başında fırtına, yüksek bir tepede
karanlık bir kule arayacak..."

Tam o sırada kapı açıldı ve iki adam koşarak içeri girdi.

"Lucas! Davey!" diye bağırdı Bay Norrell isterik bir halde. "Neredeydiniz?"

Lucas zil kordonu hakkında bir şeyler açıklamaya başladı.

"Ne? Yakalayın onu çabuk! Çabuk!"

Bay Norrell'in arabacısı Davey de bütün meslektaşları gibi epeyi geniş ve iri yarıydı, dört genç cins ata her gün istediğini yaptırtmaktan gelen bir güce sahipti. Vinculus'u gövdesinden ve boğazından kavradı. Vinculus şiddetle karşı koydu. Bu arada Bay Norrell'i paylamaya devam ediyordu:

"Gölgelerin içinde kara bir tahtta oturuyorum ama onlar beni göremeyecek.
Yağmurun benim için açacağı kapıdan geçeceğim
Taşların benim için yapacağı tahtta oturacağım..."

Davey ve Vinculus küçük bir masaya doğru savrularak üzerinde duran bir yığın kitabı sarstılar.

"Aaah! Dikkat edin!" diye bağırdı Bay Norrell. "Tanrı aşkına dikkat edin! Mürekkep şişesini devirecek! Kitaplarıma zarar verecek!"

Lucas, Vinculus'un çılgınca çırpınan kollarını zaptetmek için Davey'ye katılırken Bay Norrell yıllardır hiç kimsenin görmediği bir hızla oradan oraya koşuyor, kitaplarını toplayarak emniyete alıyordu.

"Adsız köle gümüş bir taç takacak" diye soludu Vinculus. Davey'nin kolu boğazını sıktığı için bu kez sözleri kesinlikle eskisi kadar etkileyici değildi. Vinculus son bir çabayla gövdesinin üst kısmını Davey'nin elinden kurtarıp bağırdı. *"Adsız köle tuhaf bir ülkede kral olacak..."* Sonra Lucas onu kâh taşıyarak kâh sürükleyerek dışarı çıkardı.

Bay Norrell gidip ateşin yanında bir koltuğa oturdu. Tekrar kitabını aldı ama okumasına devam edemeyecek kadar huzursuz olduğunu fark etti. Yerinde kıpırdandı, tırnaklarını yedi, odada dolaştı, mücadele sırasında yere düşen ciltlere bakıp bakıp bir hasar aradı ama en çok da evi birinin izleyip izlemediğini anlamak için endişeyle pencereden dışarı baktı. Saat üçte oda kararmaya başladı. Lucas mumları yakmak ve ateşi canlandırmak üzere döndü, hemen arkasından Childermass içeri girdi.

"Ah!" diye bağırdı Bay Norrell. "En sonunda! Neler olduğunu işittin mi? Her yerden ihanete uğruyorum! Beni gözetleyen ve mahvımı planlayan büyücüler! Tembel uşaklarım görevlerini unutuyor. Boğazımın kesilip kesilmemesi umurlarında bile değil! Sana gelince, sen kötü adam en kötüsü de sensin! Bu adam *büyü yapmış gibi* aniden odada beliriverdi! Zili çaldığımdaysa kimse gelmedi! Her işini bırak. Tek işin bu adamın eve girmek için ne gibi büyüler kullandığını bulmak! Nereden büyü öğrenmiş! Ne biliyor!"

Childermass efendisine alaycı bir bakış fırlattı. "Eh, tek işim buysa bitirdim bile. Büyü falan yoktu. Mutfakta çalışan kızlardan biri kilerin penceresini açık bırakmış, sihirbaz da buradan tırmanıp sizi bulana kadar evin içinde sessizce dolaşmış. Hepsi bu. Kimse gelmedi çünkü zilin kordununu kesmişti, Lucas ve diğerleri bu yüzden sizi işitmedi. Adamın sayıklamalarını duyunca koşup gelmişler. Öyle değil mi Lucas?"

Elinde ocak süngüsü ocağın önünde eğilmiş olan Lucas kesinlikle böyle olduğunu söyledi. "Size de söylemeye çalıştım ya efendim ama bir türlü dinlemediniz."

Ama Bay Norrell, Vinculus'un sözümona büyü güçlerinden dolayı öyle bir endişeye kapılmıştı ki bu açıklama ilk başta onu hiçbir biçimde yatıştırmadı. "Ah!" dedi. "Yine de bana zarar vermek istediğine eminim. Gerçekten de şimdiden büyük zararı dokundu."

"Ya" diye ona katıldı Childermass. "Çok büyük zarar! Çünkü kilerdeyken üç etli börek yedi."

"iki de peynir dilimi" dedi Lucas.

Bay Norrell bunların büyük bir büyücünün yapacağı işler olduğunu itiraf etmek zorunda kaldıysa da öfkesini birinden çıkarana kadar tam anlamıyla rahat edemedi. Childermass ve Lucas en yakında oldukları için onlardan başladı. Yaşayan en kötü adam olarak Vinculus'a hakaretlerle dolu uzun bir nutuk çekti, ihmalkâr ve saygısız uşakları bekleyen kötü sonlar hakkında birkaç gözden kaçmayacak imayla bitirdi.

Bay Norrell'in hizmetine girdiklerinden beri neredeyse her hafta benzer şeyleri dinlemek zorunda kalan Lucas ve Childermass her zamankinden fazla bir telaş hissetmeden efendilerinin keyifsizliğini konuşarak geçirmesini beklediler. Sonra Childermass, "Börekleri ve peynirleri bir yana bırakırsak bu ziyareti yapabilmek için epeyi sıkıntıya girdi ve asılmayı bile göze aldı. Ne istiyormuş?" dedi.

"Ah! Kuzgun Kral'a ait bir kehaneti iletti. Hiç de yeni bir fikir sayılmaz. Böyle abuk sabuk konuşmaların genelde olduğu gibi kesinlikle anlaşılmazdı. Bir savaş alanı, bir taht ve gümüş bir taç hakkında bir şeyler dedi ama ağırlıklı olarak bir başka büyücüyü methedip durdu, sanırım kendini kastediyordu."

Bay Norrell, Vinculus'un korkunç bir rakip olmadığına ikna olur olmaz onunla tartıştığına pişman olmaya başladı. Yüksekten bakan buyurucu bir sessizliği korumuş olsa çok daha iyi yapmış olacağını düşündü. Vinculus'un Davey ve Lucas tarafından odadan dışarı sürüklenirken çok daha az etkileyici göründüğü düşüncesiyle kendini rahatlattı. Bu düşünceyle yavaş yavaş kendi üstün eğitiminin ve yeteneklerinin bilincine vararak yeniden rahatlamaya başladı. Ama heyhat! Bu rahatı uzun sürmedi. Çünkü *Kuş Dili'ni* eline alır almaz şu paragrafla karşılaştı.

> *...Büyüde kendini boşluğa atan bir kuşun yabani düşüncesinden başka bir şey yoktur. Yeryüzünde onun sahip olduğu büyü potansiyeline sahip bir varlık daha yoktur. En küçükleri bile bu âlemden hemencecik başka âlemlere uçabilir ve rastgele Başka Diyarlar'la karşılaşabilirler. Yüzünüze üfleyen, kitabınızın sayfalarını ayıran rüzgâr nereden geliyor? Yabani*

yaratıkların düşünmeden yaptığı büyünün insanın *büyüsüyle karşılaştığı, rüzgârın, yağmurun ve ağaçların dilinin anlaşıldığı yerde Kuzgun Kral'ı buluruz....*[28]

Bay Norrell, Lord Portishead'i bir sonraki görüşünde sayın lorda hemen şu sözleri sarfetti: "Lordum, umarım dergide Thomas Lanchester için söyleyecek sert şeyleriniz vardır. Yıllarca *Kuş Dili*'nin, *Aureate* büyücülerinin büyüsünü açık ve kapsamlı bir biçimde tanımlamak için yapılmış cesur bir girişim olduğunu düşünüp saygı duymuştum. Ama yakından inceleyince tarzının onların en kötü özellikleriyle bozulmuş olduğunu gördüm... O mistik, lordum! Mistik!"

14

Kırık Kalp Çiftliği

Ocak 1808

Bay Norrell'in İngiliz büyüsünü geri getirerek dünyayı büyüleme planıyla Londra'ya gelmesinden yaklaşık otuz yıl önce, Laurence Strange adlı bir beyefendi mirasını alacak yaşa gelmişti. Bu neredeyse harap haldeki bir ev, bir parça çorak toprakla bir borç ve ipotek yığınından oluşuyordu. Bunlar gerçekten de ciddi dertler diye düşündü Laurence Strange ama bol miktarda paranın düzeltemeyeceği bir şey yoktu. Böylece kendisinden önce gelen ve sonra gelecek bütün beyefendiler gibi karşısına çıkan (eğer çıkarsa) hanım mirasçılara özel bir ilgi göstermeyi iş edindi. Kibar tavırlı, tatlı dilli yakışıklı bir bey olduğu için de kısa sürede adında yıllık 900 pound geliri olan genç bir İskoç hanımı, Bayan Erquistoune'u büyülemeyi başardı.

Laurence Strange, Bayan Erquistoune'un getirdiği parayla evini onardı, topraklarını iyileştirdi ve borçlarını ödedi. Kısa zamanda borçlanmak yerine para kazanmaya başlamıştı. Arazisini genişletti ve yüzde on beş faizle borç vermeye başladı. Bu ve benzer uğraşlarla günün her saati kendine bir meşguliyet buldu. Doğal olarak artık geline fazla ilgi gösterme zahmetine

giremezdi. Gerçekten de genç kadının varlığının ve konuşmalarının kendisini rahatsız ettiğini açıkça belli etti ve zavallı kız bu duruma çok üzüldü. Laurence Strange'in arazisi Shropshire'da Gal sınırına yakın uzak bir bölgedeydi. Bayan Strange orada hiç kimseyi tanımıyordu. O şehir hayatına Edinburgh balolarına, Edinburgh dükkânlarına ve Edinburghlu dostlarının bilgili konuşmalarına alışkındı. Gal yağmuruyla bir daha hiç görünmeyecekmişçesine örtülmüş kasvetli yüksek dağlar onu umutsuzluğa sürüklüyordu. Bu yalnız hayata beş yıl dayanabildi. Aynı tepelerde, fırtınalı havada yalnız başına çıktığı bir yürüyüş sırasında yakalandığı hastalıktan kurtulamayıp öldü.

Bay ve Bayan Strange'in, annesi öldüğü sırada dört yaşında olan bir oğulları vardı. Bayan Strange gömüleli henüz birkaç gün olmuştu ki bu çocuk Laurence Strange ve merhum eşinin ailesi arasında şiddetli bir kavganın konusu oldu. Erquistounelar evlilik anlaşmasının koşullarına uygun olarak, Bayan Strange'in servetinin büyük bir kısmının yetişkinlik çağına geldiğinde oğlunun miras alması için bir kenara konması gerektiğini düşünüyorlardı. Laurence Strange ise karısının her kuruşunun kendisine ait olduğunu ve bu parayla istediğini yapabileceğini söylüyordu. Her iki taraf da avukatlara danıştılar ve biri Londra'da Doctors Common'da diğeri İskoç mahkemelerinde olmak üzere iki ayrı dava açıldı. Strange'in Erquistounelar'a ve Erquistounelar'in da Strange'e açtığı davalar yıllarca sürdü ve bu zaman boyunca çocuğu görmek bile Laurence Strange'i hoşnutsuz etmeye başladı. Çocuğa bataklık bir tarla ya da hasta ağaçlarla dolu bir ağaçlık gözüyle bakıyordu, kağıt üzerinde değeri vardı ama iyi bir yıllık gelir bırakmaktan yoksundu. Eğer İngiliz yasaları Laurence Strange'e oğlunu satıp yenisini satın alma imkanı verseydi bunu muhtemelen yapardı. (29)

Bu arada Erquistounelar, Laurence Strange'in, oğlunu da en az karısı kadar mutsuz edecek güçte olduğunu olduğunu fark etmişlerdi. Böylece Bayan Strange'in erkek kardeşi, Laurence Strange'e bir mektup yazarak oğlanın yılın bir bölümünü

Edinburgh'da kendi evinde geçirmesini önerdi. Bay Strange bu teklifi kabul ederek Bay Erquistoune'u şaşırttı.(30)

Böylece Jonathan Strange çocukluğunda her yılın bir bölümünü Bay Erquistoune'un Edinburgh'da Charlotte Meydanı'ndaki evinde geçirdi. Burada babası hakkında hoş olmayan fikirler beslemeyi öğrendiğini söyleyebiliriz rahatça. Burada üç kuzini Margaret, Maria ve Georgiana Erqusitoune ile birlikte ilk eğitimini aldı.(31) Edinburgh dünyadaki en medeni şehirlerden biridir ve Edinburghlular da Londra sakinleri kadar akıllı ve eğlenceyi seven insanlardır. Bay ve Bayan Erqusitoune kendileriyle birlikteyken oğlanı mutlu etmek için ellerinden geleni yapıyor, bu biçimde babasının evinde gördüğü soğuk ve ihmalkar muameleyi telafi etmeye çalışıyorlardı. Bu nedenle biraz şımarık büyümüş olması, biraz inatçı ve kendini biraz beğenmiş olması şaşırtıcı değildi.

Laurence Strange yaşlandı, zenginleşti ama daha iyi biri olmadı.

Bay Norrell'in Vinculus'la görüşmesinden birkaç gün önce Laurence Strange'in evinde çalışmak üzere yeni bir hizmetkar geldi. Diğer uşaklar ona yardım ve tavsiye konusunda istekliydi. Yeni gelene Laurence Strange'in kibirli ve kötü bir adam olduğunu, herkesin ondan nefret ettiğini, parayı her şeyden çok sevdiğini ve oğluyla neredeyse yıllardır konuşmadığını anlattılar. Ayrıca korkunç bir öfkesi olduğunu ve hiçbir biçimde yeni gelen uşağın onu kızdıracak bir şey yapmaması gerektiğini, yoksa işlerin onun için çok kötüleşeceğini de söylediler.

Yeni gelen uşak verdikleri bilgi için teşekkür edip söylediklerini unutmayacağına söz verdi. Ama diğer hizmetkarların bilmediği bir şey vardı. Yeni gelen uşak huysuzlukta Bay Strange'le yarışabilecek bir adamdı. Bazen alaycı, çoğu zaman kabaydı ve kendi becerilerini fazlasıyla önemseyip başkalarınınkini küçümserdi. Yeni uşak bu kusurlarını diğer hizmetkârlara söylememişti çünkü bunların varlığından haberi yoktu. Çoğu zaman kendini dostları ve

komşularıyla tartışırken bulduğu halde, her zaman nedenini öğrenince şaşırır ve her zaman karşısındakinin hatalı olduğunu varsayardı. Ancak bu bölümde yalnızca ters insanların ele alınacağını düşünmemeniz için hemen Laurence Strange'in kişiliği baştan aşağı kötüyken bu yeni uşağın aydınlık ve gölgelerin doğal bir karışımı olduğunu da söyleyelim. Epeyi mantıklı biriydi ve kendisine yöneltildiğini düşündüğü hayali hakaretlerin öcünü almaya hazır olduğu kadar başkalarını, başlarına gelebilecek gerçek zararlardan korumaya da hazırdı.

Laurence Strange yaşlıydı ve çok az uyurdu. Gerçekten de geceleri gündüz vakti olmadığı kadar canlı olur, masasında oturup işlerini düzenler ve mektuplarını yazardı. Doğal olarak uşaklardan biri de ayakta kalırdı. Ev ahalisine katıldıktan birkaç gün sonra bu görev yeni uşağa düştü.

Her şey iyi gidiyordu ki sabaha karşı saat ikiyi biraz geçe Bay Strange yeni uşağı çağırıp bir bardak şeri istedi. Bu istek ne kadar sıradan görünürse görünsün yerine getirmesi hiç de kolay değildi. Yeni uşak şeriyi olması gereken yerlerde aradıktan sonra önce hizmetçiyi kaldırıp baş uşağın odasının yerini, sonra da baş uşağı kaldırıp şerinin yerini sormak zorunda kaldı. Baş uşak hayretini ifade ederek Bay Strange'in şeri istemesinin tuhaf olduğunu çünkü hemen hemen hiç içmediğini söyledi. Ev halkını daha iyi anlaması için de Bay Strange'in oğlu Bay Jonathan Strange'in şeriyi sevdiğini ve genellikle soyunma odasında bir iki şişe tuttuğunu ekledi.

Baş uşağın talimatlarını izleyen yeni uşak şeriyi kilerden aldı. Bu pek çok mumun yakılmasını, karanlık soğuk koridorlarda uzun bir yürüyüşü, pis eski örümcek ağlarını pek çok kez giysilerinden temizlemesini, küf kokulu eski tavanlardan sarkan paslı eski aletlere pek çok kez kafasını çarpıp, daha sonra pek çok kez gözlerine akan kan ve teri silmesini gerektiren bir işti.

Yeni uşak bir gecelik kilerde yeteri kadar zaman geçirdiğini düşündü ve baş uşağın söylediklerini hatırlayarak üst kata Bay Jonathan Strange'in soyunma odasına çıktı. Dikkatle içeri girdi. Odayı boş, mumları hâlâ yanık bir halde buldu. Bu durum zengin ve bekâr beylere özgü pek çok kötü huyun

arasında mum israfının da yer aldığını bilen yeni uşağı hiç şaşırtmadı. Çekmeceleri, dolapları açmaya, oturakları eline alıp incelemeye, masa ve sandalyelerin altına, çiçek vazolarının içlerine bakmaya başladı (buralara bakmış olması sizi şaşırttıysa şu kadarını söyleyeyim zengin ve bekar beyefendileri sizden iyi tanıyordu ve ev idarelerinin genelde biraz tuhaf olduğunu biliyordu). Şeri tahmin ettiği gibi, çizme desteği olarak sahibinin çizmelerinden birinin içinde duruyordu.

Yeni uşak şarabı bardağa dökerken gözü tesadüfen duvarda asılı aynaya takıldığında odanın sandığı gibi boş olmadığını gördü. Jonathan Strange yüksek sırtlı bir sandalyede oturmuş, yüzünde büyük bir hayret ifadesiyle yeni uşağın yaptıklarını izliyordu. Yeni uşak açıklama yapmak için tek kelime bile etmeden -bir beyefendi nasıl bir açıklamayı dinleyebilirdi ki, oysa bir uşak onu anında anlardı- odadan çıktı.

Eve geldiğinden beri yeni uşak diğer hizmetlilerin üstünde bir konuma getirilme umutları beslemişti. Üstün zekası ve hayat tecrübesi, onu, zor işlerinde iki Strange'e yardımcı olacak doğal bir vekil haline getiriyordu. Hatta şöyle şeyler söylediklerini bile hayal etmişti: "Bildiğin gibi Jeremy, bunlar ciddi meseleler ve bu işlerin halledilmesi konusunda senden başka kimseye güvenemem." Bu umutların hepsini hemencecik bıraktığını söylemek yanlış olur ama Jonathan Strange'in özel dairesinde özel stoğundan şarap koyan birini bulmaktan pek de hoşnut gözükmediği gerçeğini görmezden gelemezdi.

Bu nedenle de yeni uşak Laurence Strange'in çalışma odasına körpe hırslarının başı ezilmiş ve içi tehlikeli biçimde sıkılmış bir halde girdi. Bay Strange ikinci bardak şeriyi hiç duraksamadan içti ve hemen bir tane daha alacağını söyledi. Bunu işitince yeni uşak boğulurmuşçasına bir çığlık attı, saçını başını yoldu ve şöyle bağırdı: "Tanrı aşkına seni yaşlı budala, en başından söyleyeydin ya! Bütün şişeyi getirirdim!"

Bay Strange ona şaşkınlıkla baktı ve ılımlı bir sesle, elbette bu kadar zorsa bir bardak daha getirmesine hiç gerek olmadığını söyledi.

Yeni uşak birazcık kabalık edip etmediğini düşünerek mutfağa döndü. Birkaç dakika sonra tekrar zilin sesi işitildi. Bay Strange elinde bir mektupla masasında oturmuş dışardaki karanlık yağmurlu geceye bakıyordu. "Karşı tepede yaşayan bir adam var" dedi. "Bu mektubun şafak sökmeden ulaştırılması gerekiyor Jeremy."

Ah, diye düşündü yeni uşak, ne kadar da çabuk başladı! Gecenin gizliliği altında yürütülmesi gereken acil bir iş ha! Bu yalnızca şu anlama gelebilir, diğerlerindense *benim* yardımımı tercih etmeye başladı. Gururu kabarmış bir halde hemen yola çıkacağını söyledi ve üzerinde yalnızca muamma gibi "Wyvern" yazısını taşıyan zarfı aldı. Evin bir adı olup olmadığını sordu, böylece yolunu kaybederse birine sorabilirdi.

Bay Strange evin bir adı olmadığını söylemeye başlamıştı ki, durdu ve gülümsedi. "Kırık Kalp Çiftliği'nden Wyvern'i sormalısın" dedi. Uşağa Blackstock'un karşısında duran kırık kapıdan geçerek anayolu terk etmesi gerektiğini söyledi. Kapının arkasında kendisini dosdoğru Kırık Kalp Çiftliği'ne götürecek yolu bulacaktı.

Böylece yeni uşak bir at ve sağlam bir fener bularak anayola çıktı. Korkunç bir geceydi. Hava gürültülü bir rüzgarla insanın giysilerindeki bütün boşluklara giren şiddetli ve sert bir yağmurun karışımıydı. Kısa sürede buz gibi olmuştu.

Blackstock'un meyhanesinin karşısından başlayan ve tepeyi dolanan patikanın üzerini kaplayan yabani otlar endişe verecek boyuttaydı. Hatta buraya patika bile denemezdi çünkü tam ortasında rüzgarın alıp, düşe kalka ilerlemeye çalışan yeni uşağı döven değneklere dönüştürdüğü genç fidanlar bitmişti. Bir kilometre kadar gittikten sonra kendini arka arkaya birkaç güçlü adamla dövüşmüş gibi hissetmeye başladı. (Zaten her zaman kalabalık yerlerde kavgaya giren tez canlı bir adam olduğu için bu alışkın olduğu bir histi.) Wyvern'e çitlerine bakamayan ihmalkar ve tembel bir adam olduğu için küfretti. Bir saat kadar ilerledikten sonra bir zamanlar tarla denebilecek ancak artık yaban gülü ve böğürtlen çalılarından oluşan bir ormana dönüşmüş bir yere geldi ve yanında bir balta getirmediğine pişman olmaya başladı. Atını bir ağaca bağlayıp

bıraktıktan sonra yayan ilerlemeye başladı. Dikenler büyük, keskin ve çoktu, birkaç kez yaban gülü çalılıklarına öyle çok yerinden ve öyle karmaşık bir biçimde takıldı ki (kolu bir tarafta, bir ayağı arkada bükülmüş) hiçbir zaman çıkamayacağından korktu. Bu kadar yüksek bir diken çitin arkasında herhangi birinin oturuyor olması tuhaftı ve Bay Wyvern'in yüzyıldır uyuduğunu keşfetse şaşırmayacağını düşündü. Eh, diye düşündü, işin bu kısmı beni ilgilendirmez, onu öpmem gerekmediği sürece.

Yamacın üzerinde hüzünlü gri bir şafak sökerken kalbini değil de boynunu kırmış gibi görünen harabe halindeki bir kulübeye ulaştı. Baca duvarı kocaman bir selam halinde dışarı doğru eğilmişti, baca onun üzerinde sallanıyordu. Çatıdan heyelan halinde kayan taş kiremitler kalasların kaburgalar gibi göründüğü delikler açmıştı. Mürver ağaçları ve dikenli çalılar içeriyi doldurmuş, şevkle büyümeleri sırasında bütün pencereleri kırmış ve kapıları pervazlarından dışarı itmişti.

Yeni uşak bir süre yağmurda durup bu mutsuz manzaraya baktı. Başını kaldırdığında yamaçtan kendisine doğru gelen birini gördü. Masallardan fırlamışa benzeyen, başında tuhaf kocaman bir şapka ve elinde asa olan bir adamdı bu. Silüet yaklaştıkça onun bir küçük çiftçi olduğu ortaya çıktı, tuhaf görüntüsü tamamen yağmurdan korunmak için başına sardığı bir parça kumaştan kaynaklanan sıradan görünüşlü bir adamdı.

Yeni uşağı şöyle selamladı: "Vay canına! Ne yapmışsın kendine böyle? Kanlar içindesin ve güzel giysilerin de paramparça olmuş!"

Yeni uşak kendine baktığında bunun doğru olduğunu fark etti. Patikanın çalılarla ve dikenlerle kaplı olduğunu açıkladı.

Çiftçi ona hayretle baktı. "Ama düzgün bir yol var. Sola doğru dört yüz metreden daha yakın mesafede, çok daha kısa zamanda buraya gelebilirdin. Bu eski patikadan gelmeni kim söyledi?"

Yeni uşak cevap vermedi ve onun yerine çiftçiye Kırık Kalp Çiftliği'nden Bay Wyvern'i nerede bulabileceğini sordu.

"Bu gördüğün Wyvern'in kulübesi ama öleli beş yıl oluyor. Kırık Kalp Çiftliği mi dedin! Bunu da kim söyledi? Birisi sana oyun oynamış. Eski patikalar, Kırık Kalp Çiftliği hah! Ama bu da aynı kapıya çıkar. Gerçekten de Wyvern'in burada kalbi kırıldı. Zavallı adam vadideki beyin istediği toprakları ona satmayınca bey gecenin bir yarısı haydutlarını gönderip Wyvern'in ektiği bütün fasulyeleri, havuçları ve kabakları söktürttü. Bu işe yaramayınca ona dava açtı, zavallı Wyvern yasaları bilmezdi ve başına ne geldiğini bile anlayamadı."

Yeni uşak bu bilgiyi bir an düşündü. "Sanırım" dedi en sonunda. "Size bu beyin adını söyleyebilirim..."

"Hah!" dedi çiftçi. "Bunu herkes yapabilir." Yeni uşağa biraz daha dikkatli baktı. "Vay canına!" dedi. "Sütlaç gibi bembeyazsın ve o kadar çok titriyorsun ki neredeyse kırılıp paramparça olacaksın!"

"Üşüdüm" dedi yeni uşak.

Sonra çiftçi (adının Bullbridge olduğu söyleyerek) yeni uşağa kendisiyle beraber eve dönmesi, ateşin başında kuruyup bir şeyler yiyip içmesi ve belki de bir süre uzanması için epeyi ısrar etti. Yeni uşak ona teşekkür etti ve yalnızca üşümüş olduğunu söyledi.

Böylece Bullbridge onu atına götürdü (dikenli olmayan bir yoldan) ve ona düzgün yolu gösterdi. Yeni uşak Bay Strange'in evine döndü.

İç karartıcı beyaz bir gökyüzünde solgun bir güneş yükseliyordu. Yeni uşağa güneş zavallı Wyvern ve gökyüzü cehennemmiş gibi geliyordu. Zavallı Wyvern, Bay Strange tarafından sonsuza kadar işkence çekmesi için oraya konmuştu.

Döndüğünde diğer hizmetliler çevresini sardı. "Ah evladım!" dedi baş uşak endişeyle. "Bu halin ne! Şeri yüzünden miydi Jeremy? Şeri yüzünden mi kızdırdın onu?"

Yeni uşak atından aşağı devrildi. Baş uşağın yakasına yapıştı ve kendisine bir olta vermesi için yalvardı. Zavallı Wyvern'i cehennemin derinliklerinden bir balık gibi tutup çıkarması gerekiyordu.

Bu ve bunun gibi anlaşılır konuşmalarından diğer hizmetliler hemen onun soğuk aldığı ve ateşinin çıktığı sonucuna vardılar. Onu yatağa yatırdılar ve doktor getirmesi için birini gönderdiler. Ama Laurence Strange bunu işittiğinde doktora gelmesine gerek olmadığını söylemek için birincinin ardından ikinci bir haberci gönderdi. Laurence Strange, bundan sonra biraz yulaf çorbası içeceğini söyleyerek çorbayı yeni uşağın kendisine getirmesini istedi. Baş uşak bunun üzerine Bay Jonathan Strange'i aramaya gitti. Bu konuda bir şeyler yapması için genç beye yalvaracaktı ama görünüşe göre o da Shrewsbury'ye gitmek üzere erkenden kalkmıştı ve ertesi güne kadar gelmeyecekti. Böylece hizmetliler yeni uşağı yataktan kaldırmak, giydirmek, karşı koymayan eline yulafın bulunduğu tepsiyi tutuşturmak ve onu kapıdan içeri itmek zorunda kaldılar. Bütün gün boyunca Bay Strange hiç durmadan bir dizi ufak istekte bulundu, bunların her birini de -Bay Strange özellikle belirtmişti- yeni uşağın yapması gerekiyordu.

Gece olduğunda yeni uşak ocağın üzerindeki demir çaydanlık kadar sıcaktı ve istiridye fıçıları hakkında sayıklıyordu. Ama Bay Strange bir gece daha oturmayı planladığını söyleyerek yeni uşağın kendisine çalışma odasında hizmet etmesini istediğini söyledi.

Baş uşak, bu görevi yeni uşak yerine kendisinin yerine getirmesi için efendisine cesurca yalvardı.

"Ah ama bu arkadaştan ne kadar memnun olduğumu bilemezsiniz" dedi Bay Strange, gözleri nefretle pırıl pırıl parlayarak. "Onun her zaman yanımda olmasını ne kadar çok arzu ettiğimi de. İyi görünmüyor mu diyorsun? Bana sorarsan yalnızca temiz havaya ihtiyacı var." Yazı masasının yakınındaki pencereyi açtı. Oda anında buz gibi oldu ve içeriye bir avuç kar tanesi doluştu.

Baş uşak içini çekti, yeni uşağı aşağı düşmemesi için (yine düşmeye başlamıştı) daha sağlam bir biçimde duvara yasladı ve cebine gizlice eldiven koydu.

Geceyarısı hizmetçi Bay Strange'e yulaf çorbası getirmek üzere içeri girdi. Mutfağa döndüğünde Bay Strange'in

eldivenleri bulduğunu ve çıkarıp masanın üzerine koyduğu söyledi. Hizmetliler yeni uşağın sabaha sağ çıkmayacağını düşünerek üzüntüyle yataklarına girdiler.

Sabah oldu. Bay Strange'in çalışma odasının kapısı kapalıydı. Yedi olduğunda kimse uşağın gelmesi için zili çalmadı, ortalıkta kimsecikler gözükmedi. Sekiz. Dokuz. On. Hizmetliler çaresizlikle ellerini birleştirip büktüler.

Ama unuttukları bir şey vardı, daha doğrusu Laurence Strange'in unuttuğu bir şey vardı. Laurence Strange yaşlı bir adamdı oysa yeni uşak genç ve güçlü kuvvetli bir adamdı. O gece yeni uşak için tasarladığı eziyetin bir kısmını Laurence Strange de paylaşmak zorunda kalmıştı. Saat onu yedi geçe arabacı ve baş uşak içeri birlikte girdiklerinde yeni uşağı ateşi düşmüş bir halde yerde mışıl mışıl uyurken buldular. Diğer tarafta çalışma masasında oturan Laurence Strange ise donarak ölmüştü.

Bu iki gecenin olayları ağızdan ağıza yayıldığında bir ejderha avcısına ya da bir devi deviren birine duyulabilecek bir merakla herkes yeni uşağı görmek istedi. Elbette yeni uşak böyle etkileyici bulunmaktan hoşnuttu ve hikâyesini tekrar tekrar anlattıkça üçüncü bardak şeriyi istediğinde Bay Strange'e aslında şöyle söylemiş olduğunu keşfetmişti: "Ah! Dürüst adamları kötüye kullanmak ve onları mezara göndermek şimdi işine gelebilir, seni yaşlı kötü günahkâr ama çok yakında bir gün, dürüst bir adamın üzüntüyle çektiği her nefesin, dulların gözünden akan her damla yaşın hesabını vereceksin!" Aynı biçimde kısa sürede civarda Bay Strange yeni uşağı dondurarak öldürmek gibi iyi bir niyetle pencereyi açtığında yeni uşağın, Bay Strange'in şimdiki konumunu görür gibi şöyle bağırdığı da bilinir olmuştu: "Önce soğuk Laurence Strange ama sonu sıcak! Önce soğuk sonu sıcak!"

15

Leydi Pole nasıllar?

Ocak 1808

"Leydi Pole nasıllar?"

Şehrin her yerinde her sınıftan ve her mevkiden vatandaşların bu soruyu sorduğunu işitebilirdiniz. Şafakta Covent Garden'daki gezici manavlar çiçekçi kızlara, "Leydi Pole nasıl?" diye soruyorlardı. Strand'de Ackermann'ın yerinde Bay Ackermann müşterilerine (bunlar soylu ve nüfuzlu kişilerdi) bizzat Leydi Pole'dan bir haber olup olmadığını soruyordu. Avam Kamarası'nda sıkıcı konuşmalar sırasında parlamento üyeleri yanlarında oturanlara (Sör Walter Pole'a gözucuyla bakarak) aynı soruyu soruyorlardı. Mayfair'de soyunma odalarında hizmetçi kızlar hanımlarından özür dileyerek soruyorlardı. "... Leydi Pole dün gece partide miydi? Leydileri nasıllar?"

Aynı soru dönüp dolaşıyordu. "Leydi Pole nasıllar?"

"Ah!" (diye geliyordu cevap), "Leydileri gayet iyi, çok çok iyi."

Bu da İngilizce'nin üzücü kısırlığını gösteriyordu, çünkü leydileri iyinin çok ötesindeydi. Leydilerinin yanında dünya üzerindeki herkes solgun, yorgun ve yarı ölü gibi görünüyordu. Dirilişinin ertesi sabahında sergilediği olağanüstü enerjiyi hiç

kaybetmemişti. Yürüyüşe çıktığında insanlar bir hanımın bu kadar hızlı yürümesine hayretler içinde bakakalıyordu. Ona eşlik etmesi gereken kapı uşağına gelince, zavallı adam genelde metrelerce arkasında, kırmızı bir yüzle nefes nefese Leydilerine yetişmeye çalışıyor oluyordu. Bir sabah Charing Cross'ta, Drummond'dan çıkan Savaş Bakanı, bir köşeyi dönüp sokakta hızla yürüyen Leydilerine çarptığı gibi yere yuvarlanmıştı. Leydi Pole ayağa kalkmasına yardım etmiş, onu incitmediğini umduğunu söylemiş ve adam bir karşılık düşünene kadar hızla uzaklaşmıştı.

On dokuz yaşındaki her genç hanım gibi Leydi Pole da dans etmeye bayılıyordu. Her baloda bir kez olsun soluğu kesilmeden her dansa katılıyor ve herkesin bu kadar çabuk dağılması karşısında endişeleniyordu. "Bu kadar yarım gönülle yapılan şeye balo demek saçma!" dedi Sör Walter'a. "Dans etmeye başlayalı üç saat bile olmadı!" Diğer dansçıların zayıflığına şaşıp kalıyordu. "Zavallılar! Onlara acıyorum."

Ordu, donanma ve Kilise Leydilerinin sağlığına içiyordu. Sör Walter

Krallık'taki en şanslı erkek olarak adlandırılıyordu, zaten Sör Walter'ın kendisi de aynı fikirdeydi. Zavallı, solgun ve hasta genç Bayan Wintertowne şefkatini uyandırmıştı ancak sürekli olağanüstü bir sağlık ve mutlulukla ışıldayan Leydi Pole'a hayranlık duyuyordu. Savaş Bakanı'nı kazara düşürmesinin dünyanın en gülünç şeylerinden biri olduğunu düşünüyor, karşılaştığı herkese anlatıyordu. Özellikle dostu Leydi Winsell'e Leydilerinin tam kendisine göre bir eş olduğunu söylüyordu, çok zekiydi, çok canlıydı, arzuladığı her özelliğe sahipti, özellikle bağımsız fikirleriyle onu büyülüyordu.

"Geçen hafta hükümetin İsveç Kralı'na asker ve para göndermemesi gerektiğini, bunun yerine Portekiz ve İspanya hükümetlerine desteğimizi verip Bonaparte'a karşı bu ülkeleri askeri harekâtlarımızın üssü olarak kullanmamızı önerdi ki biz de bu yönde karar vermiştik. On dokuz yaşında ama her konuda derin düşünüp bu kadar çok sonuç çıkarabiliyor! On-dokuz yaşında Hükümet'le böyle cesurca çelişmek! Elbette ona Parlamento'da olması gerektiğini söyledim."

Leydi Pole güzellik, politika, zenginlik ve bükünün bütün cazibesini kişiliğinde topluyordu. Seçkin çevreler, onun bu dünyanın en parlak liderlerinden biri olacağından kuşku duymuyorlardı. Artık evleneli üç ay olduğuna göre kaderin ve şık çevrelerin belirlediği yola çıkmasının zamanı gelmişti. Ocak ayının ikinci haftasında düzenlenecek yemekli bir parti için davetiyeler gönderildi.

Bir gelinin kariyerindeki ilk yemek daveti bir dünya dolusu küçük endişeler içeren önemli bir andır. Okul sıralarından ayrıldığı üç yıldan bu yana kendisine övgü kazandıran başarılar artık yeterli değildir. Zarif giyinmek, ortama uygun mücevherler seçmek, Fransızca sohbet etmek, piano forte çalıp şarkı söylemek yeterli değildir. Artık dikkatini Fransız şaraplarına ve yemeklerine vermesi gerekirdi. Başkaları ona bu önemli konularda tavsiyede bulunabilirdi ancak kendi beğeni ve eğilimleri doğrultusunda hareket etmeliydi. Annesinin konuk ağırlama tarzını beğenmeyip işleri başka türlü yapmak isteyeceği kesindi. Londra'da modayı takip eden insanlar haftada dört beş kez dışarıda yemek yerlerdi. Yeni bir gelin, hem de daha önce hiç mutfağa girmemişse böyle deneyimli damakları şaşırtıp hayran bırakacak yemeği nasıl düşünecekti?

Sonra bir de hizmetkârlar vardır. Yeni gelinin evinde kapı uşakları işlerine henüz alışmamıştır. Acilen bir şeye ihtiyaç duyulacak olsa mumlar, farklı bir tür çatal, büyük çorba kâsesini tutmak için bir bez bulup bulamayacakları meçhuldür. Leydi Pole'un Harley Sokağı dokuz numaradaki evinde sorunlar üç kat daha fazlaydı. Hizmetkârların yarısı Northamptonshire'dan, Leydilerinin Great Hitherden'deki malikânesinden geliyordu. Yarısı da Londra'dan yeni tutulmuştu. Herkesin bildiği gibi taşra hizmetkârlarıyla Londralı hizmetkârlar arasında büyük fark vardır. Bu tam olarak görevleriyle ilgili bir farklılık değildir. Northamptonshire'daki hizmetkârlar da Londralı meslektaşları gibi yemek pişirmeli, temizlik yapmalı, bir şeyler getirip götürmeliydi. Hayır, fark, bu görevleri nasıl yaptıklarında yatıyordu. Diyelim ki Northamptonshire'da toprak sahibi bir bey komşusunu ziyaret etti. Ziyaret bitti, kapı uşağı beyin

paltosunu getirdi ve giymesine yardım ediyor. Bunu yaparken saygılı bir biçimde beyin hanımının sağlığını sorması en doğal şeydi. Bey buna alınmaz, hatta kendisi de hal hatır sorarak karşılık verirdi. Beyefendi kapı uşağının büyükannesinin bahçesinde kabakları keserken düşerek yaralandığını işitmiş ve iyileşip iyileşmediğini soruyor olabilirdi. Beyefendi ve kapı uşağı küçük bir dünyanın sakinleridir ve birbirlerini çocukluklarından bile tanımaktadır ama Londra'da bu hiç de uygun bir şey değildir. Londralı bir kapı uşağı efendisinin konuklarına hitap etmemeli, hayatta büyükanne ya da kabak diye bir şey olduğunu bilmiyormuş gibi görünmelidir.

Harley Sokağı dokuz numarada Leydi Pole'un taşradan gelen hizmetkârları tedirgindi, sürekli hata yapmaktan korkuyor ve hiçbir şeyin doğruluğundan emin olamıyorlardı. Konuşmalarında bile bir kusur bulunuyor, alaya alınıyorlardı. Northamptonshire aksanları her zaman Londralı hizmetkârlar tarafından anlaşılmıyordu (gerçi anlamak için fazla bir çaba gösterdikleri de söylenemezdi) frenkinciri, kuşkonmaz, kürkas, sığırdili, aslankuyruğu diyeceklerine firavuninciri, hintfıstığı, öküzdili, sığırkuyruğu diyorlardı.

Londralı hizmetkârların en büyük eğlencesi taşralı hizmetkârlara oyun oynamaktı. Genç kapı uşağı Alfred'e Fransız çorbası olduğunu söyledikleri pis bir su vererek, akşam yemeğinde diğer uşaklara vermesini söylediler. Taşralı uşaklara zaman zaman kasap yamağına, fırıncıya ve lambaları yakan adama iletilmek üzere mesajlar veriyorlardı. Mesajlar Londra argosuyla doluydu ve taşralı hizmetkârlar söylenenlerden hiçbir şey anlamasa da, söylenenleri çok iyi anlayan kasap yamağı, fırıncı, lambaları yakan adam için küfür ve hakaret doluydular. Kasap yamağı kendisine söylediği şey için Alfred'i yumruklarken, Londralı hizmetkârlar kilerde saklanmış olanları dinleyip gülüyorlardı.

Doğal olarak taşralı hizmetkârlar hayatları boyunca tanıdıkları Leydi Pole'a, sürekli eziyete maruz kalmalarını şiddetle şikâyet ediyorlardı. Leydi Pole ise eski dostlarının yeni evlerinde mutsuz olduklarını öğrendikçe şaşırıyordu. Ama deneyimsizdi ve ne yapacağını tam olarak bilmiyordu. Taşralı

hizmetkârların söylediklerinin doğruluğundan bir an bile şüphe etmiyor ama işleri daha da kötüleştirmekten korkuyordu.

"Ne yapmam gerek Sör Walter?" diye sordu.

"Yapmak mı?" dedi Sör Walter şaşırarak. "Hiçbir şey. Her şeyi Stephen Black'e bırak. Stephen onlarla işini bitirdiğinde hepsi kuzu gibi uysal ve kara tavuklar kadar uyumlu olacak."

Sör Walter'ın evlenmeden önce tek bir uşağı vardı. O da Stephen Black'ti ve Sör Walter'ın bu kişiye olan güveni sonsuzdu. Harley Sokağı dokuz numarada ona "uşak" deniyordu ama görevleri ve sorumlulukları sıradan bir uşağınkini kat be kat aşıyordu. Sör Walter'ın adına bankacılar ve avukatlarla görüşüyor, Leydi Pole'un mal varlığına ilişkin hesapları inceliyor ve bulduklarını Sör Walter'a bildiriyor, başka kimseye danışmadan uşak ve işçi tutuyor, yapacakları işi söylüyor, faturaları ve ücretleri ödüyordu.

Elbette her evde olağanüstü zekası ve yetenekleri sayesinde adet olandan daha fazla yetki sahibi olan bir uşak bulunurdu. Ama Stephen'ın durumunda bu daha da olağanüstüydü çünkü Stephen bir siyahtı. "Olağanüstü" diyorum çünkü siyah bir uşak genelde evdeki en önemsiz kişi durumunda değil midir? Ne kadar çalışkan ya da ne kadar zeki olursa olsun. Ama bir biçimde Stephen Black bu evrensel kuralı yenmenin bir yolunu bulmuştu. Birtakım doğal avantajları olduğu kesindi: Yakışıklı bir yüzü, uzun boyu ve yapılı bir bedeni vardı. Efendisinin, liberal ilkelerini dünyaya evinin ve işlerinin idaresini siyah bir uşağa emanet ederek göstermekten memnun olan bir politikacı olmasının bir zararını görmediği de kesindi.

Diğer hizmetkarlar siyah bir adamın altında çalışmaktan birazcık şaşkındı, çoğu böyle birini daha önce hiç görmemişti. İlk başta bazıları öfkelenmiş ve kendilerine bir şey emretmeye cüret edecek olursa kaba bir karşılık vereceklerini söylemişlerdi ancak niyetleri ne olursa olsun Stephen'ın yanında hiç de böyle bir şey yapmadıklarını fark ettiler. Ciddi ve otoriter havası, mantıklı talimatları kendilerine söylediği her şeyi doğal olarak yerine getirmelerini sağlıyordu.

Kasap yamağı, fırıncı ve lambaları yakan adam gibi Harley Sokağı hizmetkarlarının yeni tanıdıkları, Stephen'a en başından itibaren büyük ilgi gösterdiler. Harley Sokağı'nda çalışanlara Stephen'ın hayatı hakkında sorular soruyorlardı. Ne yiyip içiyordu? Dostları kimlerdi! Serbest kaldığında nerelere gidiyordu? Harley Sokağı'nda çalışanlar Stephen'ın kahvaltıda üç haşlanmış yumurta yediğini, Savaş Bakanı'nın Galli uşağıyla çok iyi dost olduğunu ve bir gece önce Wapping'de hizmetkarlar balosuna katıldığını söylediklerinde kasap yamağı, fırıncı ve lambaları yakan adam bu bilgiye minnettar oldular. Harley Sokağı'nda çalışanlar neden bilmek istediklerini sorunca kasap yamağı, fırıncı ve lambaları yakan adam epeyi şaşırdı. Harley Sokağı'ndaki hizmetkarlar bilmiyor muydu? Harley Sokağı'nda çalışanlar bilmiyordu. Kasap yamağı, fırıncı ve lambaları yakan adam yıllardır Londra'da dolaşan bir söylentiyi açıkladılar. Buna göre Stephen Black gerçek bir uşak değil, aslında bir Afrika prensi, geniş bir krallığın varisiydi, uşak olmaktan sıkıldığında oraya dönerek kendisi kadar kara bir prensesle evlenecekti.

Bu açıklamadan sonra Harley Sokağı hizmetkarları Stephen'ı gözucuyla süzdüler ve bunun mümkün olduğu konusunda aralarında fikir birliğine vardılar. Hatta Stephen'a itaat etmelerinin bunun en güzel kanıtı olduğunu söylediler. Sıradan bir vatandaşın bir krala hissettiği içgüdüsel saygı ve hürmeti hissetmeseler, gururlu ve bağımsız İngiliz erkek ve kadınlar olarak *siyah* bir adamın otoritesine neden boyun eğsinlerdi?

Bu arada Stephen Black bu ilginç söylentilerden habersizdi. Her zaman olduğu gibi titizlikle görevlerini yerine getiriyordu, gümüşleri parlatıyor, kapı uşaklarını Frenk usulü servis konusunda eğitiyor, aşçıları paylıyor, çiçekleri, masa örtüsü ve peçetelerini, çatalları bıçakları ısmarlıyor, evi ve hizmetkarları muhteşem yemek partisinin düzenleneceği geceye hazırlamak için gereken binbir şeyi yerine getiriyordu. O gece geldiğinde her şey yaratıcılığının yapabildiği kadar muhteşemdi. Oturma odasındaki ve yemek odasındaki vazolar sera gülleriyle doluydu, merdivenin basamakları boyunca da aynı vazolar sıralıydı. Şam ipeğinden ağır beyaz bir örtü örtülmüş yemek

masası gümüş, cam ve mumun verebileceği bütün farklı ışıltıyla parlıyordu. Duvarda Venedik tarzı iki büyük ayna asılıydı. Stephen'ın talimatıyla karşılıklı olarak asılmışlardı, böylece akisler gümüşleri, mumları, kristalleri ikiye üçe altıya katlıyor, konuklar masaya oturduğunda, havariler gibi gözkamaştırıcı altın bir ışığa karışmış görünüyorlardı.

Yemeğin baş konuğu Bay Norrell'di. Londra'ya ilk geldiği zamandan ne kadar da farklı bir konumdaydı şimdi! O zamanlar önemsiz bir kimse olarak görmezden gelinmişti. Oysa şimdi ülkenin en etkili kişileri arasında oturuyor ve ilgiye boğuluyordu! Diğer konuklar ona sürekli olarak sorularını ve yorumlarını yöneltiyor ve "Ne demek istediğinizi anlamadım" ya da "O beyefendiyle tanışma zevkine henüz erişemedim" ya da "Söylediğiniz yere hiç gitmedim" gibi kısa kaba karşılıkları karşısında sevinmiş görünüyorlardı.

Bay Norrell'in sohbetinin daha eğlenceli olan boyutunu Bay Drawlight ve Bay Lascelles sağlıyordu. İki yanında oturmuş çağdaş büyü üzerine olan fikirlerini masaya aktarıyorlardı. Kendilerini aynı anda hem İngiltere'nin tek büyücüsü hem de en ünlü öznesinin yanında bulan konukların düşündükleri ve konuştukları tek şey de doğal olarak büyüydü. Kısa bir süre sonra Leydi Pole'un dirilişinin ardından başarılı büyü yapıldığına dair ortaya atılan iddiaları tartışmaya daldılar,

"Her taşra gazetesinde iki üç haber var anlaşılan" diye katıldı Lord Castlereagh. "Geçen gün Batlı Chronicle'da Milsom Sokağı'nda Gibbons adında bir adam hakkındaki haberi okudum. Geceleyin evine giren hırsızların sesiyle uyanmış. Bu adamın büyü kitaplarından oluşan büyük bir kütüphanesi var diyorlar. Bildiği bir büyüyü denemiş ve evine girenleri fareye dönüştürmüş."

"Gerçekten mi?" dedi Bay Canning. "Peki farelere ne olmuş?"

"Tahtaların arasındaki deliklere kaçmışlar."

"Aha!" dedi Bay Lascelles. "İnanın bana lordum ortada büyü müyü yok. Gibbons bir gürültü işitmiş, eve birinin girdiğinden korkmuş, birtakım sihirli sözler söyleyerek kapıyı açmış ama hırsız yerine fare bulmuş. İşin aslı şu ki en başından beri gürültüyü yapan farelermiş. Bu hikâyelerin hepsi de sonunda

yalan çıkıyor. Lincoln'de Malpas adında bekâr bir din adamı ve kızkardeşi var, bütün bu sözü edilen büyü olaylarını eğrisini doğrusunu araştırmayı iş edinmişler ve bu olayın aslı astarı olmadığını keşfetmişler."

"Bu din adamı ve kızkardeşi Bay Norrell'in ateşli hayranları" dedi Drawlight coşkuyla. "Soylu bir sanat olan İngiliz büyüsünü tekrar diriltmek için birilerinin ortaya çıkmasına çok sevinçliler! Başka insanların yalan iddialarla büyük işler yaptıklarını öne sürmelerine dayanamıyorlar! Bay Norrell'in adından yararlanarak insanların kendilerini önemli göstermesinden nefret ediyorlar. Bunu kişisel bir hakaret olarak algılıyorlar! Bay Norrell nezaket göstererek onlara böyle iddiaların yalan olduğunu şüpheye yer bırakmadan ortaya çıkaracak bazı yöntemler gösterdi. Bay Malpas'la Bayan Malpas da faytonlarıyla ülkeyi gezerek bu sahtekârları şaşkına çeviriyorlar!"

"Bana kalırsa Gibbonslar'a fazla cömert davranıyorsunuz Bay Lascelles" dedi Bay Norrell ukala tarzıyla. "Bu yalan iddiada bulunurken kötü bir niyet taşımadığından emin değiliz. Hiçbir şey olmasa bile kütüphanesi hakkında yalan söyledi. Childermass'i bakması için gönderdiğimde orada 1760'tan öncesine ait hiçbir kitabın bulunmadığını söyledi. Değersiz! Tamamen değersiz!"

"Yine de umalım ki" dedi Leydi Pole, Bay Norrell'e. "Rahip ve kızkardeşi size yardımcı olması için gerçek bir beceriye sahip bir büyücü keşfetsinler."

"Ah ama böyle biri yok" dedi Drawlight heyecanla. "Hem de hiç kimse yok! Olağanüstü işlerini başarmak için Bay Norrell kendini yıllarca evine kapayıp kitap okudu. Ülkesine bu kadar bağlı bir insan bulmak çok zordur! Sizi temin ederim başka hiç kimse yok!"

"Ancak rahip ve kızkardeşi aramaktan vazgeçmemeli" diye ısrar etti Leydileri. "Tek bir büyüyü yaparken bile ne kadar emek harcandığını kendimden biliyorum. Bay Norrell'in yanında yardımcısı olması ne kadar arzulanır bir durum düşünsenize."

"Arzulanabilir ama düşük bir ihtimal" dedi Bay Lascelles. "Malpaslar böyle birinin varolduğunu gösteren en ufak bir ipucu bile bulamadılar."

"Ancak anlattıklarınıza göre Bay Lascelles, aramıyorlarmış!" dedi Leydi Pole. "Hedefleri yalnızca sahte büyüyü açığa çıkarmak, yeni büyücüler bulmak değil. Faytonlarıyla oradan oraya giderken kimin büyü yaptığını ve kimin kütüphanesi olduğunu soruşturabilirler. Bu fazladan zahmetten kaçacaklarını sanmam. Size yardım etmek için ellerinden geleni yapacaklardır bayan." (Bunu Bay Norrell'e söylemişti.) "Hepimiz onların en kısa zamanda başarıya ulaşmasını umacağız çünkü biraz yalnızlık çekiyor olmalısınız."

Zamanı gelince elli çeşit kadar yemekten yeterince yendiği varsayılarak kapı uşakları kalanları alıp götürdü. Hanımlar çekildi ve beyler de şaraplarıyla başbaşa kaldı. Ama beyler birbirlerinin arkadaşlığından o kadar da haz almadıklarını anladılar. Artık büyü konusunda söyleyecek bir şeyleri de kalmamıştı. Tanıdıkları hakkında dedikodu yapacak tatları yoktu ve politika bile biraz sıkıcı geliyordu. Kısacası tekrar Leydi Pole'a bakma zevkini tatmak istiyorlardı ve Sör Walter'a eşini özleyip özlemediğini sormak yerine doğrudan eşini özlediğini söylediler. Sör Walter özlemediğini söyledi. Ancak bunun doğru olacağına kimse ihtimal vermiyordu: Yeni evli erkekler eşlerinden uzakken asla mutlu olmazdı, en kısa süreli ayrılıklar bile çiçeği burnunda kocanın içini sıkabilir ve sindirimini etkileyebilirdi. Sör Walter'ın konukları birbirlerine onun hafif sarı görünüp görünmediğini sordular ve öyle göründüğüne karar verdiler. Sör Walter inkar etti. Ah, demek cesur görünmeye çalışıyordu? İyi, iyi. Ancak durumunun umutsuz olduğu ortadaydı. Ona merhamet gösterip hep beraber hanımların yanına gideceklerdi.

Büfenin köşesinde Stephen Black erkeklerin odayı terk etmesini izledi. Üç kapı uşağı Alfred, Geoffrey ve Robert odada kalmıştı.

"Gidip çay servisi yapalım mı Bay Black?" diye sordu Alfred masum bir sesle.

Stephen Black oldukları yerde kalmalarını işaret eden zayıf bir parmak kaldırdı ve kaşlarını çatarak sessiz olmalarını söyledi. Beyler işitme mesafesinden çıktıklarından emin olur olmaz bağırdı: "Bu gece herkesin neyi vardı Tanrı aşkına? Alfred! Bu geceki gibi önemli konukların yanında daha önce bulunmadığını biliyorum ama bütün eğitimini unutmanın ne alemi var! Aptallığın karşısında hayretler içindeyim!"

Alfred özürlerini mırıldandı.

"Lord Castlereagh sana mantarlı *kekik eti* getirmeni söyledi. Böyle dediğini gayet iyi duydum. Oysa sen ne getirdin? *Çilekli jöle!* Aklın neredeydi?"

Alfred yalnızca, "korktum" sözcüğünün anlaşıldığı bir şeyler geveledi ağzında.

"Korktun mu? Neden korktun?"

"Leydilerinin iskemlesinin arkasında tuhaf bir adam gördüğümü sandım?"

"Alfred neden bahsediyorsun kuzum?"

"Parlak gümüş saçlı ve yeşil paltolu uzun boylu bir adam. Eğilmiş Leydilerine bakıyordu. Ama bir saniye sonra orada hiç kimse yoktu. "

"Alfred odanın şu ucuna bak."

"Baktım Bay Black."

"Ne görüyorsun?"

"Bir perde Bay Black."

"Başka?"

"Bir avize."

"Yeşil kadife bir perde ve mumları yanan bir avize. İşte senin yeşil paltolu gümüş saçlı adam Alfred. Şimdi git ve Cissie'nin porselenleri kaldırmasına yardım et ve ilerde aynı aptallığı tekrarlama." Stephen Black sıradaki kapı uşağına döndü. "Geoffrey! Senin de Alfred'den aşağı kalır yanın yoktu. Aklının tamamen başka bir yerde olduğuna yemin edebilirim. Buna ne diyeceksin."

Zavallı Geoffrey hemen cevap vermedi. Gözlerini kırpıştırıp duruyordu, dudaklarını sımsıkı birbirine yapıştırmıştı, genel olarak ağlamamaya çalışan birinin yapacağı her şeyi yapıyordu. "Özür dilerim Bay Black ama müzik sesi dikkatimi dağıttı."

"Ne müziği?" dedi Stephen. "Müzik falan yoktu. İşte! Dinle! Oturma odasındaki müzisyenler çalmaya yeni başlıyor. Şimdiye kadar müzik falan çalınmadı."

"Ah hayır Bay Black! Hanımlar ve beyler yemekteyken bitişik odada çalan flüt ve kemanı kastediyorum ben. Ah Bay Black! Duyduğum en hüzünlü müzikti. Kalbim kırılıp bin parçaya ayrılacak sandım!"

Stephen şaşkın şaşkın baktı. "Hiç anlamıyorum" dedi. "Flüt ya da keman yoktu." Stephen, son kapı uşağına döndü. Kırk yaşlarındaki iri yarı koyu saçlı bir adamdı. "Ve Robert! Sana ne diyeyim be adam! Daha dün konuşmamış mıydık?"

"Konuştuk Bay Black."

"Ona rağmen bu gece kaç kez pencereye gittiğini sorabilir miyim! Aklından ne geçiyordu acaba? Leydi Winsell temiz bir bardak istemek için birini arıyordu. İşin Leydilerinin konuklarına hizmet etmekti, pencereden dışarıyı seyretmek değil."

"Özür dilerim Bay Black ama pencereye vurulduğunu işittim."

"Vurulma mı? Ne vurulması?"

"Cama vuran dallar Bay Black."

Stephen Black sabırsızlığını gösteren bir el işareti yaptı. "İyi de Robert, evin yakınında ağaç yok ki! Olmadığını pekâlâ biliyorsun."

"Evin çevresinde bir orman bitti sandım."

"Neee?" diye haykırdı Stephen.

16

Kayıp Umut

Ocak 1808

Harley Sokağı'ndaki uşaklar eve ürkütücü hayaller ve hüzünlü seslerin musallat olduğuna inanmaya devam ettiler. Aşçı John Longridge ve mutfak hizmetçilerinin sıkıntısı, hüzünlü bir çıngırak sesiydi. John Longridge, Stephen Black'e çıngırağın etkisini şöyle anlatmıştı: Artık yaşamayan bütün tanıdıklarını, kaybettikleri bütün değerli şeyleri ve başlarına gelen her kötü şeyi hatırlıyorlardı. Sonuçta keyifleri kaçıyor, mutsuz oluyor ve artık hayatlarının yaşamaya değer olmadığını düşünüyorlardı.

Geoffrey ve Alfred iki genç kapı uşağı, Geoffrey'nin, yemek partisinin olduğu ilk gece işittikleri keman ve flüt sesinin acısını çekiyordu. Müzik hep bitişik odadan geliyor gibiydi. Stephen onları bütün evde gezdirmiş ve müzik aleti çalan hiç kimsenin olmadığını kanıtlamıştı ama bunun bir faydası olmamıştı, mutsuz ve korkmuş bir halde hayatlarına devam ediyorlardı.

Stephen'a göre en tuhafı, en yaşlı kapı uşağı olan Robert'ın davranışlarıydı. Robert en başından beri Stephen'a güvenilir, sorumluluk sahibi, aklı başında bir adam gibi gelmişti. Kısacası

böyle hayali korkulara kapılacak en son insandı. Yine de Robert, evin çevresinde görünmez bir ormanın büyüdüğü konusunda ısrar ediyordu. Ne zaman işine ara verse camları tıklatan, duvarlara sürten hayalet dalların, evin temellerinin altına sızan ve tuğlaları birbirinden ayıran köklerin sesini işitiyordu. Ağaçlar yaşlıydı ve kötülük doluydu. Böyle bir ormanda yolculuk eden kişi, ağaçlar arasında gizlenen kimselerden olduğu kadar ağaçlardan da korkmalıydı.

Ama diye karşı çıkıyordu Stephen. Orman denebilecek en yakın yer on kilometre uzakta, Hampstead Heath'deydi ve orada bile ağaçlar epeyi uysaldı. İnsanların evlerini kuşatıp yok etmeye çalışmazlardı. Stephen ne derse desin Robert yalnızca başını sallıyor ve titriyordu. Stephen'ın tek tesellisi bu özel salgının hizmetliler arasındaki anlaşmazlığı ortadan kaldırmış olmasıydı. Londralı hizmetkârlar artık taşradan gelenlerin eski moda davranışlarını ve yavaş konuşmalarını umursamıyordu. Taşradan gelenlerse artık Stephen'a Londralı hizmetkârların kendilerini kandırdığından ve hayali işlere koşturduğundan şikâyet etmiyorlardı. Bütün hizmetkarlar evin perili olduğu inancında birleşmişti. İşlerini bitirdikten sonra mutfakta oturarak birbirlerine diğer perili ya da korkunç şeylerin musallat olduğu evleri ve oralarda yaşayanların başlarına gelen korkunç şeyleri anlatıyorlardı.

Leydi Pole'un akşam yemeği partisinden iki hafta sonra, bir gece mutfak ateşinin çevresinde toplanmış, bu çok sevdikleri uğraşa dalmışlardı. Stephen kısa sürede onları dinlemekten sıkılıp gazete okumak üzere odasına çekildi. Odasına gireli birkaç dakika olmuştu ki, bir çıngırağın çaldığını işitti. Böylece gazetesini bıraktı, siyah paltosunu giydi ve kendisini kimin istediğini görmeye gitti.

Mutfakla uşağın odası arasındaki küçük koridorda bir sıra küçük çan ve çanların altında da çeşitli odaların kahverengi mürekkeple düzgünce yazılmış adları vardı: Venedik Salonu, Sarı Oturma Odası, Yemek Odası, Leydi Pole'un Oturma Odası, Leydi Pole'un Yatak Odası, Leydi Pole'un Giyinme Odası, Sör Walter'ın Çalışma Odası, Sör Walter'ın Yatak Odası, Sör Walter'ın Giyinme Odası, Kayıp Umut.

"Kayıp Umut mu" diye düşündü Stephen. "Bu da ne böyle?"

Marangoza henüz o sabah çıngırakları kurduğu için teşekkür edip parasını ödemiş ve hesabı hesap defterine yazmıştı: *Amos Judd'a mutfak koridorunda dokuz çıngırak kurma ve altlarına odaların isimlerini yazma, dört şiling*. Ama artık on çıngırak vardı. Üstelik Kayıp Umut'un çıngırağı çılgınlar gibi çalıyordu.

"Belki de" diye düşündü Stephen. "Judd şaka yapmak istemiştir. Ne yapalım yarın gelir ve durumu düzeltir artık."

Stephen tam olarak ne yapması gerektiğini bilmediği için zemin kata çıkarak bütün odalara baktı. Hepsi boştu. Bu nedenle merdivenlerden birinci kata çıktı.

Merdivenlerin sonunda daha önce hiç görmediği bir kapı gördü.

"Kim var orada?" dedi kapının arkasındaki fısıltı. Stephen'ın tanıdığı bir ses değildi. Fısıltıyla konuşmasına karşın tuhaf bir biçimde keskindi ve zihnine kulaklarından başka bir yoldan girmiş gibiydi.

"Merdivenlerde biri var!" diye ısrar etti fısıltı. "Uşak mı geldi? Buraya gelebilir misin lütfen! Sana ihtiyacım var!"

Stephen kapıyı çaldı ve içeri girdi.

Oda da en az kapı kadar gizemliydi. Eğer biri Stephen'dan tarif etmesini istese, gotik tarzda döşenmiş olduğunu söyleyebilirdi çünkü olağanüstü görünüşünü ancak böyle açıklayabilirdi. Ama Bay Ackermann'ın *Sanat Haznesi*'nin sayfalarında tasvir edilen Gotik süslemelerin hiçbiri görünmüyordu burada. Sivri ortaçağ kemerleri, ince oyulmuş ahşaplar, kilise motifleri yoktu. Odanın duvarları ve zemini sade gri taştandı, çok yıpranmış yer yer aşınmıştı. Tavan taş tonozdu. Küçük bir pencere yıldızlı gökyüzüne bakıyordu. Pencerede camdan eser yoktu ve kış rüzgârı olduğu gibi içeri esiyordu.

Soluk yüzlü, kafasında gümüş şeytanarabasına benzeyen olağanüstü büyük bir saç yığını olan bir beyefendi derin bir hoşnutsuzlukla kırık bir aynada aksini izliyordu. "Ah geldin mi!" dedi Stephen'a somurtkan bir bakış fırlatarak. "İnsan bu evde ne kadar çağırsa da kimse gelmiyor!"

"Çok affedersiniz efendim" dedi Stephen. "Ama burada olduğunuzu kimse söylemedi."

Beyin, Sör Walter ya da Leydi Pole'un konuklarından biri olduğunu sanıyordu ama bu, odanın varlığını açıklamıyordu. Beyefendiler sıkça başkalarının evinde yatılı misafir olabilirdi, odalar değil.

"Size nasıl hizmet edebilirim efendim?" diye sordu Stephen.

"Amma da aptalsın!" dedi şeytanarabası saçlı beyefendi. "Leydi Pole'un bu gece evimde bir baloya katılacağını bilmiyor musun? Uşağım kaçıp bir yerlere saklandı. Bu halde güzel Leydi Pole'a nasıl eşlik edebilirim?"

Beyefendi şikayet etmekte haklıydı: Yüzü tıraşsız, tuhaf saçı düğüm düğümdü. Giyinik de değildi, üzerinde yalnızca eski moda bir robdöşambr vardı.

"Hemen geliyorum efendim" diye yatıştırdı Stephen. "Ama ilk önce sizi tıraş edecek bir şey bulmalıyım. Uşağınızın usturayı nereye bıraktığını bilmiyorsunuzdur herhalde?"

Beyefendi omuz silkti.

Odada bir tuvalet masası yoktu. Aslında mobilya namına hiçbir şey yoktu. Aynanın dışında üç ayaklı bir tabure ve kemikten yapılmışa benzeyen tuhaf oyma bir iskemle vardı. Stephen kemiklerin insan kemiği olduğunu sanmamakla birlikte çok benzediğini kabul etmek zorunda kaldı.

Taburenin üzerinde, güzel küçük bir kutunun yanında Stephen incecik gümüş bir ustura buldu. Yerde de su dolu kurşun kalay alaşımı eski bir tas vardı. Tuhaftı ama odada şömine yoktu, yalnızca kor kömürle dolu, yere pis küllerini döken paslı bir demir mangal vardı. Böylece Stephen su dolu tası mangalın üzerinde ısıtarak beyefendiyi tıraş etti. İşini bitirdiğinde beyefendi yüzünü inceledi ve son derece memnun kaldığını ifade etti. Robdöşambrını çıkardı ve Stephen keçe uçlu bir fırçayla kendisine masaj yaparken sabırla bekledi. Stephen diğer beylerin teni bu masajla ıstakoz gibi kızarırken beyefendinin tenine bir parça bile renk gelmediğini, tek farkın teninin ay ışığı ya da sedef gibi beyazımsı bir ışıltı kazanması olduğunu fark etmeden edemedi.

Giysileri Stephen'ın gördüğü en iyi cinstendi. Gömleği tertemiz yıkanmıştı ve çizmeleri kara aynalar gibi parlıyordu. En güzeli de her biri örümcek ağı kadar ince ve nota kağıdı kadar sert olan beyaz muslin kumaştan boyun bağlarıydı.

Beyefendinin tuvaleti tam iki saat sürdü çünkü Stephen'ın da bir süre sonra keşfettiği gibi son derece kendini beğenmişti. Bütün bu zaman içinde beyefendinin Stephen'a olan hayranlığı arttı. "Emin ol benim cahil uşak saç taramada eline su dökemez ve konu muslin kumaştan boyun bağı bağlamak gibi hassas bir sanat olunca, ah! Ne yaptıysam kafasına girmedi!"

"Şey efendim bu en sevdiğim iştir" dedi Stephen. "Keşke Sör Walter'ı da üstüne başına dikkat etmeye ikna edebilsem ama politikayla uğraşan beylerin böyle şeyler düşünecek vakti olmuyor."

Stephen beyefendinin yaprak yeşili paltosunu giymesine yardım etti (bu en son moda, en iyi kaliteden bir paltoydu) sonra beyefendi süt sağma taburesine gitti ve üzerinde duran küçük kutuyu aldı. Porselen ve gümüşten yapılmıştı, bir enfiye kutusu büyüklüğündeydi ama enfiye kutusundan biraz daha uzundu. Stephen kutunun renginin, ne tam olarak açık mavi, ne tam olarak gri, ne tam olarak eflatun ne de tam olarak mor olduğunu fark ederek, ne kadar güzel olduğu konusunda bir şeyler söyledi.

"Evet gerçekten de çok güzel" diye katıldı beyefendi heyecanla. "Yapması da çok zordur. Boya maddeleri iyi bir ailenin tertemiz bir namusla yaşamış ve bir gün bile gerçek mutluluğu tatmamış yaşlı kızlarının gözyaşlarıyla karıştırılmalıdır!"

"Zavallı hanımlar" dedi Stephen. "Bu kadar ender bulunan şeyler olmasına sevindim."

"Ah! Onu ender kılan gözyaşları değil, ondan bende şişeler dolusu var, rengi karıştırmadaki ustalık."

Beyefendi artık o kadar dostça, o kadar konuşmaya hevesli davranıyordu ki Stephen sormakta bir sakınca görmedi. "Peki böyle küçük bir kutuda ne saklıyorsunuz efendim? Enfiye mi?"

"Ah hayır! Bu Leydi Pole'un bu geceki balomda takmasını istediğim değerli bir hazinem!" Kutuyu açtı ve Stephen'a küçük

beyaz bir parmak gösterdi. Bu önce Stephen'a biraz sıradışı geldiyse de şaşkınlığı bir saniye sonra geçti, hatta o an soracak olsalar beyefendilerin çoğu zaman yanlarında küçük kutularda parmak taşıdıklarını ve bu tipleri çok gördüğünü söyleyebilirdi. "Uzun zamandır mı ailenizde efendim?" diye sordu kibarca.

"Hayır hayır, uzun değil."

Beyefendi kutuyu kapadı ve cebine koydu.

İkisi birlikte beyefendinin aynadaki aksine beğeniyle baktılar. Stephen birbirlerini ne kadar kusursuzca tamamladıklarını fark etmeden edemedi: İkisi de özel bir tür erkek güzelliğinin -parlak kara tenin yanında saydam beyaz ten- kusursuz bir örneğiydi. Aynı düşünce beyefendinin de aklına gelmiş gibiydi.

"Ne kadar da hoş görünüyoruz!" dedi dalgın bir sesle. "Ama şimdi görüyorum ki korkunç bir pot kırdım! Sizi bu evdeki bir uşak sandım! Ancak bu kesinlikle imkansız! Vakur tavırlarınız ve yakışıklılığınız soylu, hatta kralların soyundan gelen biri olduğunuzu gösteriyor! Herhalde siz de benim gibi ziyaretçisiniz. Size zahmet verdiğim için affınızı dilemeliyim ve güzel Leydi Pole'la buluşmam için hazırlanmama yardımcı olduğunuz teşekkür etmeliyim." Stephen gülümsedi. "Hayır efendim. Ben bir uşağım. Sör Walter'ın uşağıyım."

Şeytanarabası saçlı beyefendi şaşkınlıkla tek kaşını kaldırdı. "Sizin kadar yakışıklı ve yetenekli bir beyefendi uşak olmamalı!" dedi şok olmuş bir tonla. "Büyük bir malikânenin efendisi olmalı! Güzellik bir başkasından üstün olmanın gözle görülür bir işareti değilse nedir? Ama nasıl olduğunu anlıyorum! Düşmanlarınız sizi malınızdan mülkünüzden ederek, aşağı tabakadan cahil insanlar arasında yaşamaya mahkûm etti!"

"Hayır efendim. Yanılıyorsunuz. Ben hep uşaktım."

"Anlayamıyorum" dedi şeytanarabası saçlı adam başını şaşkınlıkla sallayarak. "Burada anlaşılmaz bir durum var ve zamanım olur olmaz bu işi çözeceğim. Ama bu arada saçımı bu kadar iyi yaptığınız için ve diğer bütün hizmetlerinizin ödülü olarak bu gece baloma katılacaksınız."

Bu öyle alışılmadık bir teklifti ki, Stephen bir an ne diyeceğini bilemedi. "Ya deli" diye düşündü. "Ya da bütün sınıf ayrılıklarını ortadan kaldırmayı isteyen radikal bir politikacı."

Yüksek sesle, "Bana verdiğiniz onurun farkındayım efendim ama bir düşünün" dedi. "Diğer konuklarınız evinize geldiklerinde kendi sınıflarından beylerle ve hanımlarla karşılaşmayı bekliyor olacak. Bir uşakla zaman geçirdiklerini anladıklarında, kendilerini derin bir hakarete uğramış hissedeceklerinden eminim. İyiliğiniz için teşekkür ederim ancak sizi utandırmak ya da dostlarınızı gücendirmek istemem."

Bu sözler şeytanarabası saçlı beyefendiyi daha da şaşırtmış gibiydi. "Ne asil duygular!" dedi heyecanla. "Kendi mutluluğunu başkalarının rahatı için feda etmek! Evet, itiraf etmeliyim, benim hiç aklıma gelmeyecek bir şey. Bu da sizinle dost olmak ve yardım etmek için elimden geleni yapmak konusunda duyduğum kararlılığı pekiştiriyor. Ancak tam olarak anlamadınız galiba. Sizin bu kadar titizlendiğiniz şu benim konuklarım hepsi de, tebam ve hizmetlilerimdir. Hiçbiri *beni* ya da dostum dediğim birini eleştiremez. Eleştirirlerse de, eh, onları her zaman için öldürebiliriz! Ama sahiden... " dedi aniden bu sohbetten sıkılmaya başlamışçasına, "zaten burada olduğunuza göre konuyu tartışmanın bir anlamı yok."

Bunu söyledikten sonra beyefendi yürüyüp gitti ve Stephen kendini kalabalığın hüzünlü bir müzik eşliğinde dans ettiği kocaman bir salonda buldu.

Bir kez daha azıcık şaşırmıştı ama az önce olduğu gibi bu fikre de hemencecik alıştı ve çevresine bakınmaya başladı. Şeytanarabası saçlı beyefendinin bütün söylediklerine rağmen, başta tanınacağı için biraz endişelendi ama odaya birkaç kez göz attığında Sör Walter'ın dostlarından hiçbirinin orada olmadığına ikna oldu. Aslında salonda bulunanlar arasında daha önce gördüğü hiç kimse yoktu. Derli toplu temiz siyah giysileri ve temiz beyaz gömleği içinde bir beyefendi olabilirdi pekâlâ. Sör Walter'ın kendisine hiçbir zaman üniforma ya da pudralı bir peruk giymesi için ısrar etmediğine memnun oldu, yoksa bir uşak olduğu hemencecik anlaşılırdı.

Herkes son moda giysiler içindeydi. Hanımlar en zarif renklerde giyinmişlerdi (aslında doğrusunu söylemek gerekirse renklerden hiçbiri Stephen'ın daha önce gördüğü renklere benzemiyordu). Beyler kısa pantolon, beyaz çorap, kahverengi, yeşil ve siyah paltolar giymişlerdi. Ketenleri pırıl pırıl ışıltılı bir beyazdı ve eldivenlerinin üzerinde tek bir leke ya da bir kırışıklık bile yoktu.

Ama konukların bütün o güzel giysilerine ve neşelerine rağmen evin bir zamanlar daha iyi günler gördüğünü söyleyen işaretler vardı. Odayı aydınlatan mumlar yetersizdi ve loş bir aydınlık veriyorlardı. Yalnızca bir keman ve flüt çalıyordu.

"Bu Geoffrey'le Alfred'in sözünü ettiği müzik olmalı" diye düşündü Stephen. "Daha önce duymamış olmam ne garip! Hakikaten dedikleri kadar hüzünlüymüş."

Dar sırsız bir cama doğru ilerledi ve yıldızların altında yatan arapsaçı gibi karanlık bir ormana baktı. "Bu da Robert'ın sözünü ettiği orman olmalı. Ne kadar da korkunç görünüyor! Acaba bir çan da var mı?"

"Ah evet" dedi yakınlarında duran bir hanım. Fırtınaların, gölgelerin ve yağmurun renginde bir elbise giymiş, boynuna tutulmamış sözlerden ve pişmanlıklardan bir kolye takmıştı. Stephen kadının kendisine hitap etmesine epeyi şaşırdı çünkü düşüncelerini yüksek sesle dile getirmediğinden kesinlikle emindi.

"Gerçekten de bir çan var!" dedi Stephen'a. "Kulelerden birinin tepesinde."

Gülümsüyor ve öyle açık bir hayranlıkla bakıyordu ki Stephen kibarlık gereği bir şeyler söylemesi gerektiğini düşündü.

"Bu gerçekten de seçkin bir topluluk madam. En son ne zaman bu kadar yakışıklı yüz ve zarif bedeni bir arada gördüğümü anımsamıyorum. Hepsi de gençliğinin baharında. İtiraf edeyim ki yaşlı hiç kimsenin bulunmamasına biraz şaşırdım. Bu hanımların ve beylerin hiç anneleri ve babaları yok mu? Amcaları ya da dayıları?"

"Ne tuhaf bir söz!" diye cevapladı kadın gülerek. "Kayıp Umut evinin efendisi balosuna neden çirkin ve yaşlı insanlar çağırsın

ki? Kim onlara bakmak ister ki? Hem sandığınız kadar da genç değiliz. En son ebeveynlerimizi gördüğümüzde İngiltere kasvetli bir orman ve çayırdan ibaretti. Ama bakın, işte Leydi Pole da orada."

Stephen dansçılar arasında bir an Leydilerini gördü. Mavi kadife bir elbise içindeydi ve şeytanarabası saçlı beyefendi onu dans sırasının başına götürüyordu.

Sonra elbisesi fırtınalar, gölgeler ve yağmurun rengindeki kadın ona kendisiyle dans etmek isteyip istemediğini sordu.

Stephen da, "Memnuniyetle" dedi.

Diğer hanımlar Stephen'ın ne kadar iyi dans ettiğini gördüklerinde o da istediği eşle dans edebileceğini fark etti. Elbisesi fırtınalar, gölgeler ve yağmur rengindeki bayandan sonra saçları olmayan ama kıpır kıpır hareket eden uğurböceklerinden yapılma bir peruk takmış genç bir bayanla dans etti. Üçüncü eşi Stephen'ın eli ne zaman elbisesine değecek olsa şiddetle şikayet ediyordu, böyle yapınca elbisesinin şarkısı bozuluyordu. Stephen aşağı baktığında gerçekten de elbisesinin tüyler ürpertici tiz notalarla kısa bir melodi söyleyen küçük ağızlarla kaplı olduğunu gördü.

Genelde dansçılar normal adete uyarak iki danstan sonra eş değiştirmelerine rağmen Stephen şeytanarabası saçlı beyefendinin bütün gece Leydi Pole'la dans ettiğini ve onun dışında salondaki hiç kimseyle konuşmadığını fark etti. Ama Stephen'ı unutmamıştı. Ne zaman göz göze gelecek olsalar şeytanarabası saçlı beyefendi gülümsüyor, başını eğiyor ve balo ne kadar harika olursa olsun kendisini en çok memnun eden şeyin Stephen Black'i orada görmek olduğunu belli etmek için her şeyi yapıyordu.

17

Anlaşılmaz biçimde ortaya çıkan yirmi beş gine

Ocak 1808

Şehrin en iyi bakkalı St. James Sokağı'nda, Brandy'nin sahibi olduğu dükkandı. Bu yalnızca benim fikrim de değildi. Sör Walter Pole'un büyükbabası Sör William Pole asla başka bir yerden kahve, çikolata ya da çay almaz. Bay Brandy'nin çifte kavrulmuş Türk kahvesinin yanında bütün kahvelerin tadının un gibi olduğunu söylerdi. Ancak Sör William Pole'un müşteriliğinin kötü bir yanı da vardı. Övgüsü bol ve dükkanda çalışanlara karşı her zaman nazik ve alçak gönüllü olmasına karşın fatura ödediği pek görülmemişti ve bu nedenle Brandy'ye yüklü miktarda borçlu olarak ölmüştü. Bu durum karşısında çabuk öfkelenen, zayıf ve yorgun yüzlü, ufak tefek ters bir adam olan Brandy küplere binmişti. Kısa bir süre sonra kendisinin de ölmesi pek çok kişiye bunu asilzade borçlunun peşini öbür dünyada bırakmamak için özellikle yaptığını düşündürmüştü.

Bay Brandy’nin ölümü üzerine işleri dul karısı yürütmeye başladı. Bay Brandy biraz geç evlenmişti, sanırım Bayan Brandy’nin evliliğinde tam anlamıyla mutlu olmadığını öğrenmek okurlarımı pek şaşırtmayacak. Bayan Brandy kısa zamanda Bay Brandy’nin kendisinden çok gine ve şilinglerine bakmayı sevdiğini öğrenmişti ama bir erkeğin ona bakmamak için epeyi tuhaf olması gerekti bana kalırsa çünkü gerçekten hoş ve sevilesi olan her türlü özelliğe sahipti. Kahverengi yumuşak bukleler, açık mavi gözler ve tatlı bir ifade. Parasından başka hiçbir iyi yanı olmayan Bay Brandy gibi birinin genç ve güzel bir eşi hazine yerine koyması, onu her açıdan memnun etmek için çok çalışması gerekirdi ama bunu yapmadı. Hatta karısına kendine ait bir evi bile çok gördü ki bu pekâlâ karşılayabileceği bir masraftı. Paracıkları o kadar kıymetliydi ki St. James Sokağı'nda, dükkânın üzerindeki küçük odada yaşayacaklarını bildirdi. On iki yıl boyunca da bu daire Bayan Brandy’nin oturma odası, yatak odası, yemek odası ve mutfağı oldu. Bay Brandy öldüğündeyse, Bayan Brandy üç hafta geçmeden, Islington’da Angel yakınlarında bir ev alarak adları Sukey, Dafney ve Delphina olan üç hizmetçi tutmuştu.

Dükkandaki müşterilerle ilgilenmeleri için iki de adam işe aldı. John Upchurch güvenilir, çalışkan ve becerikli biriydi. Toby Smith kızıl saçlı çekingen bir adamdı ve davranışlarıyla Bayan Brandy'yi çoğu zaman şaşırtırdı. Bazen sessiz ve mutsuz olurken, bazen de birden neşelenerek beklenmedik bir özgüven gösterirdi. Hesaplardaki birtakım tutarsızlıklar (ki böyle şeyler her işte olurdu) ve ne zaman sorsa Toby’nin perişan ve tedirgin görünmesinden dolayı Bayan Brandy onun kasadan çaldığından endişe etmeye başlamıştı. Ocak ayında bir gün ikilemi tuhaf bir hal aldı. Dükkanın üzerindeki küçük oturma odasında oturmaktayken kapı çalındı ve Toby Smith ayaklarını sürüyerek, gözleri yerde içeri girdi.

"Ne oldu Toby?"

"Hanımefendi rica etsem" dedi Toby, gözlerini kaçırarak, "Hesap tutmuyor. John ve ben tekrar tekrar saydık ve defalarca topladık ama işin içinden çıkamadık."

Bay Brandy cıkladı, iç geçirdi ve ne kadar eksik olduğunu sordu.

"Yirmi beş gine madam."

"Yirmi beş gine mi!" diye bağırdı Bayan Brandy dehşet içinde. "Yirmi beş gine! Nasıl bu kadar kaybetmiş olabiliriz? Vah vah! Umarım bir hata yapıyorsundur Toby. Yirmibeş gine! Dükkanda bu kadar çok paranın olabileceğini bile sanmam! Ah Toby!" diye bağırdı, aklına başka bir şey gelmişti. "Soyulduk herhalde!"

"Hayır madam" dedi Toby. "Affedersiniz madam ama yanlış anladınız. Yirmi beş gine eksik demek istemedim. Fazla madam. Yirmi beş gine fazlalığımız var."

Bayan Brandy ağzı açık bakakaldı.

"Aşağı dükkana gelirseniz" dedi Toby. "Kendiniz de görebilirsiniz." Yüzünde endişeli ve yalvaran bir ifadeyle kapıyı onun için açık tuttu. Bayan Brandy aşağı koştu, Toby de onu izledi.

Aysız bir gece saat dokuz sularıydı. Kepenkler kapatılmıştı, John ve Toby lambaları da söndürmüştü. İçerisinin bir çay kutusunun içi kadar karanlık olması gerekirken tezgahın üzerinde duran altın bir nesneden yayılıyor görünen yumuşak sarı bir ışıkla kaplıydı.

Tezgahın üzerinde bir yığın parlak gine duruyordu. Bayan Brandy madeni paralardan birini eline alarak inceledi. Sanki dibinde paranın yattığı yumuşak sarı ışıktan bir küre tutuyordu. Işık bir tuhaftı. Bayan Brandy, John ve Toby bu ışıkta bambaşka kişiler gibi görünüyorlardı: Bayan Brandy gururlu ve vakur, John kurnaz ve düzenbaz, Toby ise zalim görünüyordu. Elbette bu özelliklerin kişiliklerine tamamen yabancı olduğunu söylemek gereksiz. Daha da garibi ışığın dükkanın bir duvarını oluşturan düzinelerce küçük maun çekmece üzerindeki etkisiydi. Başka gecelerde çekmecelerin üzerindeki yaldızlı yazılar da, *Hindistancevizi*, *Hardal*, *Müskat*, *Rezene*, *Defne yaprağı*, *Jamaika karabiberi*, *Zencefil özü*, *Karaman Kimyonu*, *Tane biber*, *Sirke* gibi seçkin ve zengin bir bakkal dükkanında bulunabilecek bütün malların adı yazılıyken şimdi şöyle okunuyordu: *Merhamet* (*Hak edilmiş*), *Merhamet* (*Hak*

edilmemiş), Kâbuslar, Talih, Kötü Talih, Aile zulmü, Çocukların nankörlüğü, Karışıklık, Feraset ve *Dürüstlük*. Hiçbirinin bu garip değişimi fark etmemiş olması iyi bir şeydi. Bayan Brandy bilse epeyce sıkılır, bu yeni mallara ne fiyat koyacağı hakkında hiçbir fikri olmazdı.

"Eh" dedi Bayan Brandy. "Bir yerlerden gelmiş olmalılar. Bugün faturaları için para gönderen oldu mu?"

John başını salladı. Toby de öyle. "Ayrıca" diye ekledi Toby. "Worksop Düşesi dışında kimsenin bu kadar borcu yok ve açıkça madam bu durumda..."

"Evet, evet Toby, bu kadarı yeterli" diye araya girdi Bayan Brandy. Bir an düşündü. "Belki de" dedi, "yağmurdan ıslanan bir beyefendi yüzünü silmek için mendilini çıkardığı sırada parasını yere düşürdü."

"Ama yerde bulmadık ki" dedi John. "Diğer paralarla birlikte kasadaydı. "

"Şey" dedi Bayan Brandy. "Ne diyeceğimi bilemiyorum. Bugün gineyle ödeme yapan oldu mu?"

Hayır, dedi John ve Toby. Yirmi beş gine veren biri ya da birer gine veren yirmi beş kişi olmadığı gibi gineyle ödeme yapan hiç kimse olmamıştı.

"Hem de böyle parlak gineler madam" dedi John. "Her biri diğerinin eşi ve hiç kararmamış."

"Gidip Bay Black'i getireyim mi madam?" diye sordu Toby.

"Ah evet!" dedi Bayan Brandy heyecanla. "Ama dur, belki de getirmemelisin. Çok çok büyük bir terslik olmadığı sürece Bay Black'i rahatsız etmemeliyiz. Ters bir şey de yok, değil mi Toby? Belki de vardır. Bilemiyorum."

Bu modern çağda böyle büyük miktarda bir paranın açıklanamaz bir biçimde ortaya çıkışı öylesine ender ve beklenmedik bir şeydi ki, ne John ne de Toby bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğu konusunda hanımlarına yardımcı olabildi.

"Yine de" dedi Bayan Brandy. "Bay Black çok zekidir. Eminim bu muammayı hemen çözecektir. Harley Sokağı'na git Toby. Bay Black'e saygılarımı sun ve eğer zamanı varsa onunla birkaç dakikalığına konuşmaktan memnun olacağımı söyle. Hayır,

bekle! Böyle söyleme, çok saygısızca oldu. Rahatsız ettiğin için özür dile ama zamanı olduğunda onunla bir iki dakika konuşabilirsem minnet duyacağımı, hayır onur, yoo, minnet duyacağımı söyle."

Bayan Brandy'nin Stephen Black'le dostluğu Black'ın büyükbabasının borçlarının Sör Walter'a, kocasının dükkânının da Bayan Brandy'ye miras kaldığı zaman başlamıştı. Stephen borcu kapamak için her hafta bir iki gineyle gelirdi. Yine de garip ama Bayan Brandy parayı kabul etmekte çoğunlukla isteksiz davranırdı. "Ah! Bay Black!" derdi. "Lütfen şu parayı kaldırın! Eminim Sör Walter'in benden fazla ihtiyacı vardır. Geçen hafta işlerimiz çok iyiydi! Şu anda dükkanda biraz *carracca* çikolotamız var. İnsanlar Londra'nın en iyi çikolatası olduğunu söylüyorlar. Hem tadı hem de yoğunluğu diğer çikolatalardan daha üstün. Şehrin her yerinden sipariş alıyoruz. Bir bardak almaz mıydınız Bay Black?"

Sonra Bayan Brandy mavi beyaz güzel bir porselen çaydanlıkta getirdiği çikolatadan Stephen'a bir bardak koyar ve endişeyle beğenip beğenmediğini sorardı. İnsanlar şehrin her yerinden sipariş verse de Bayan Brandy'nin içi Stephen'ın düşüncesini öğrenmeden rahat etmezdi. Üstelik bütün ilgisi bir bardak çikolatayla da kalmıyordu. Her fırsatta sağlığıyla da ilgileniyordu. Soğuk bir günse yeterince ısınmadığından, yağmurlu bir günse soğuk alacağından endişelenir, kuru sıcak bir günse serinlemek için küçük yeşil bahçeye bakan pencerenin yanında oturması için ısrar ederdi.

Gitme zamanı geldiğinde gine konusunu tekrar açardı. "Ama gelecek hafta için bir şey diyemem Bay Black. Gelecek hafta bir gineye ihtiyacım olabilir, insanlar her zaman faturalarını ödemiyor. Bu nedenle sizden Çarşamba günü tekrar getirmenizi isteyeceğim. Çarşamba günü, saat üç civarında. Saat üçte işim bitmiş olur, beğendiğinizi söyleme inceliğini gösterdiğiniz sıcak çikolatadan da bir çaydanlık hazır ederim."

Okurlarım arasındaki beyler kendi kendilerine gülümseyerek kadınların işten hiç anlamadığını söyleyeceklerdir ancak kadınlar Bayan Brandy'nin işini çok iyi yaptığı konusunda bana

katılacaklardır çünkü Bayan Brandy’nin hayatındaki en önemli hedef, Stephen Black’i kendisine, onun aşık olduğu kadar aşık etmekti.

Bir süre sonra Toby döndü, yanında Stephen Black'den bir mesaj değil, bizzat kendisi vardı. Bu kez Bayan Brandy’nin paralarla ilgili endişesi yerini yepyeni ve çok daha hoş bir telaşa bıraktı. "Ah Bay Black! Sizi bu kadar çabuk görmeyi beklemiyorduk! Zamanınızın olacağını düşünmemiştim!"

Stephen madeni paraların yaydığı ışığın dışında durdu. "Bu gece nerede olduğumu kimse sormaz" dedi, her zamanki sesine hiç benzemeyen tekdüze bir tonla. "Ev karmakarışık. Leydileri iyi değil."

Bayan Brandy, Toby ve John bunu duyunca çok üzüldüler. Her Londralı gibi onlar da sayın leydiyle ilgili her şeyle yakından ilgileniyorlardı. Soylu kimselerle olan ilişkilerinden gurur duyarlardı ancak en çok Leydi Pole'un müşterileri olmasından gurur duyuyorlardı. İnsanlara, Leydi Pole kahvaltıya oturduğunda çöreğinin üzerine Bayan Brandy’nin reçelini sürdüğünü ve Bayan Brandy’nin kahve çekirdeklerinden öğütülen kahveyi içtiğini söylemekten çok mutlu oluyorlardı.

Bayan Brandy’nin aklına birden çok tatsız bir şey geldi. "Leydileri midesine dokunacak bir şey yemedi ya?" diye sordu.

"Hayır" dedi Stephen içini çekerek. "Öyle bir şey değil. Her yerinin ağrıdığından, kâbuslardan ve üşümekten şikayetçi ama çoğunlukla sessiz ve keyifsiz. Teni buz gibi."

Stephen garip ışığın içine girdi. Toby, John ve Bayan Brandy’nin görünümünde meydana gelen değişiklikler Stephen Black’e olanlar yanında hiç kalırdı: Doğal yakışıklılığı beş yedi on kat arttı, yüzü neredeyse doğaüstü bir asalet kazandı ve en etkileyicisi de ışık alnının çevresinde bir halka biçiminde yoğunlaşarak, başında bir saltanat tacı taşıyor gibi görünmesine yol açtı. Yine de daha önce olduğu gibi hiçbiri sıra dışı bir şey olduğunu fark etmedi. Paraları ince kara parmaklarında çevirdi. "Neredeydiler John?"

"Paranın kalanıyla birlikte kasada. Nereden gelmiş olabilirler Bay Black?"

"Ben de sizin kadar şaşırdım. Hiçbir açıklaması yok." Stephen, Bayan Brandy'ye döndü. "Asıl kaygım madam, bu parayı dürüst olmayan bir yolla elde ettiğinize ilişkin herhangi bir kuşkuyla karşılaşmaktan kendinizi korumanız. Fikrimi sorarsanız, parayı bir avukata verin. Avukata *The Times* ve *The Morning Chronicle*'a ilan vermesini söyleyin. Bayan Brandy'nin dükkânında yirmi beş gine düşüren kimsenin olup olmadığını soruştursun."

"Avukat mı Bay Black!" dedi Bayan Brandy telaşa kapılarak. "Ah ama bir avukat çok para isteyecektir!"

"Avukatlar her zaman ister madam."

O sırada St. James Sokağı'nda bulunan ve Bayan Brandy'nin dükkânının önünden geçmekte olan bir bey kepenklerin arasından sızan sarı ışıltıyı görerek içeride birinin olduğunu fark etti. Tesadüfen çaya ve şekere ihtiyacı vardı, bu yüzden kapıyı çaldı.

"Müşteri Toby!" dedi Bayan Brandy.

Toby kapıyı açmaya gitti, John da paraları kaldırdı. Kasanın çekmecesini kapar kapamaz, oda karardı ve o anda birbirlerini şimdiye kadar tuhaf madeni paraların ışığında görmüş olduklarını fark ettiler. John oradan oraya koşturup lambaları yakarak içeriyi canlılığına kavuşturmaya çalıştı. Toby de müşterinin istediği şeyleri tarttı.

Stephen Black bir iskemleye çökerek elini alnına götürdü. Yüzü kül gibiydi ve çok yorgun görünüyordu.

Bayan Brandy yanındaki iskemleye oturarak çok hafifçe eline dokundu. "İyi değilsiniz Bay Black."

"Yalnızca her yerim ağrıyor, bütün gece dans etmişim gibi." Tekrar içini çekti ve başını eline yasladı.

Bayan Brandy elini çekti. "Dün gece bir balo olduğunu bilmiyordum" dedi. Sözleri bir parça kıskançlık kokuyordu. "Umarım eğlenmişsinizdir. Eşleriniz kimdi?"

"Hayır, hayır. Balo yoktu. Dansın tadını almadan bütün acısını çekiyor gibiyim." Birden başını kaldırdı. "İşittiniz mi?"

"Neyi Bay Black?"

"Şu çan. Ölüler için çalıyor."

Bayan Brandy bir an dinledi. "Hayır, hiçbir şey işitmiyorum. Umarım yemeğe kalırsınız sevgili Bay Black? Bize onur verirsiniz. Öyle şahane bir yemek değil. Az şey var. Aslında pek bir şey yok. Midye buğulama, kuşburnu turtası ve koyun eti ama eski bir dost olarak kusura bakmazsınız herhalde. Toby hemen gidip... "

"İşitmediğinizden emin misiniz?"

"Evet."

"Kalamam" dedi. Daha fazla bir şey söyleyecekmiş gibi göründü, gerçekten de konuşmak için ağzını açtı ama sonra çan tekrar dikkatini dağıtmışçasına sessizleşti. "Size iyi akşamlar!" Kalktı ve hızlı bir selam vererek dışarı çıktı.

St. James Sokağı'nda çan çalmaya devam ediyordu. Stephen sisteki bir adam gibi önünü görmeden yürüdü. Piccadilly'ye henüz ulaşmıştı ki ansızın önüne dar bir sokaktan bir sepet dolusu balık taşıyan bir yük hamalı fırladı. Hamalın yolundan çekilmeye çalışırken Albemarle Sokağı'nın köşesinde duran mavi pardesülü ve Bedford şapkalı tıknaz bir adamla çarpıştı.

Tıknaz beyefendi döndü ve Stephen'ı gördü. Kendi yüzünün yanında kara bir surat, cebi ve değerli eşyalarının yanında kara eller görünce hemen paniğe kapıldı. Stephen'ın pahalı giysilerine ve saygın havasına dikkat etmeden hemen soyulacağına ya da bayıltılacağına hükmederek kendini savunmak için şemsiyesini kaldırdı.

Bu Stephen'ın hayatı boyunca başına gelmesinden korktuğu şeydi. Polislerin çağırılacağına, yargıçların önüne sürükleneceğine ve Sör Walter'ın dostluğu ya da arkadaşlığının bile kendisini kurcaramayacağına inanıyordu. İngilizler'den oluşan bir jürinin yalan söylemeyecek ya da hırsızlık yapmayacak, saygıdeğer bir siyah düşünmesi olası mıydı? Pek değil. Korktuğu başına gelmiş olmasına rağmen Stephen bunu pek de umursamadığını fark etti ve kalın bir camın ardından bir oyun seyredermişçesine ya da bir gölün dibindeki sahnelere bakarmışçasına olayların gelişmesini izledi.

Tıknaz adamın gözleri öfke, korku ve meydan okumayla irileşti. Ağzı Stephen'ı suçlayacak sözler sarfetmek için kocaman açıldı ama tam o sırada değişmeye başladı. Gövdesi

bir ağacın gövdesine dönüştü ve birden sağından solundan, önünden arkasından kollar fışkırdı, bütün kollar dallara dönüştü, yüzü bir ağaç gövdesi oldu ve altı metre uzadı, şapkası ve şemsiyesinin olduğu yerde sarmaşıktan bir çelenk bitti.

"Piccadilly'de bir meşe ağacı" diye düşündü Stephen fazla dikkat etmeden. "Bu tuhaf işte."

Piccadilly de değişiyordu. Yoldan tesadüfen bir at arabası geçiyordu. Belli ki önemli birine aitti. Bölmesinde oturan bir arabacının yanı sıra arkasından iki üniformalı uşak geliyordu. Kapısında bir arma vardı ve birbirinin eşi dört boz at tarafından çekiliyordu. Stephen onlara bakarken atlar uzadılar ve inceldiler, tamamen kaybolma noktasına gelince de gümüş rengi kayınlardan oluşan bir koruya dönüştüler. Araba çobanpüskülü çalısına dönüşürken, arabacıyla iki uşak baykuş ve iki bülbül olup hemen uçtular. Birlikte yürüyen bir beyle hanım ansızın her yönde dallar çıkararak mürver çalılarına dönüştüler. Bir köpek dağınık kurumuş bir eğreltiotu kümesine dönüştü. Sokağın üzerinde asılı gaz lambaları gökyüzüne yükselerek kış ağaçlarının oluşturduğu bir gök kafesin içindeki yıldızlara dönüştü. Piccadilly ise karanlık bir kış ormanın içinde güçlükle seçilebilen bir patika oldu. Ancak Stephen en olağanüstü olayların bile kendi açıklamalarını taşıdığı bir rüyadaymışçasına bütün bunlarda şaşılacak hiçbir şey göremedi. Dahası Piccadilly'nin her zaman büyülü bir ormanla dipdibe olduğunu biliyormuş gibi geldi.

Patika boyunca yürümeye başladı.

Orman çok karanlık ve sessizdi. Başının üzerindeki yıldızlar gördüğü en parlak yıldızlardı, ağaçlar yalnızca yıldızların olmadığı boşluklardı.

Bütün gün ruhunu ve zihnini kaplayan yoğun gri aptallık ve üzüntü bulutu kayboldu ve bir gece önce gördüğü tuhaf rüyayı düşündü. Şeytanarabası saçlı, yeşil paltolu garip bir adamla tanışmış, adam onu çok tuhaf insanlarla bütün gece dans ettiği bir eve götürmüştü.

Hüzünlü çanın sesi ormanda Londra'da olduğundan çok daha berraktı. Stephen da yol boyunca bu sesi izledi. Çok geçmeden karşısına bin pencereli devasa taş bir ev çıktı. Pencerelerin

bazılarından zayıf bir ışık sızıyordu. Evin çevresi yüksek bir duvarla çevriliydi. Stephen duvardan geçti (gerçi kapıya benzer bir şey görmediği için bunu nasıl yaptığını anlamamıştı) ve kendini kurukafaların, kırık kemiklerin ve paslı silahların oraya buraya dağılmış olduğu geniş ve korkunç bir avluda buldu. Evin görkemine ve büyüklüğüne rağmen içeri girmenin tek yolu ufacık bir kapıdandı, Stephen buradan iyice eğilerek geçmek zorunda kaldı. içeri girer girmez de en güzel giysilerini giymiş hanımlar ve beylerden oluşan büyük bir kalabalıkla karşılaştı.

Kapının hemen arkasında iki adam duruyordu. Güzel koyu renk paltolar, beyaz çoraplar, eldivenler ve dans ayakkabıları giymişlerdi. Konuşuyorlardı ama Stephen'ı görür görmez biri döndü ve gülümsedi.

"Ah Stephen Black!" dedi. "Biz de seni bekliyorduk!"

O anda keman ve flüt tekrar çalmaya başladı.

18

Sör Walter farklı meslekten beylere danışıyor

Şubat 1808

Leydi Pole penceresinin yanında, solgun ve asık bir yüzle oturuyordu. Pek az konuşuyor, konuştuğunda da tuhaf, ilgisiz şeyler söylüyordu. Kocası ve dostları neyi olduğunu sorduklarında, dans etmekten bıktığını ve artık dans etmek istemediğini söylüyordu. Müziğe gelince, dünyada daha iğrenç bir şey yoktu, bunu daha önce neden fark etmediğini merak ediyordu.

Sör Walter bu sessizlik ve kayıtsızlığı son derece endişe verici buluyordu. Leydilerine evliliğinden önce onca acı çektiren ve ölümüyle sonuçlanan hastalığı fazlasıyla andırıyordu bu durum. Daha önce de solgun değil miydi? İşte şimdi de solgundu. Daha önce de üşümüyor muydu? İşte şimdi de üşüyordu.

Leydilerinin önceki hastalığı sırasında ona hiçbir doktor bakmamıştı, doğal olarak bütün doktorlar bu durumu

mesleklerine bir hakaret olarak görmüşlerdi. "Ah!" diyorlardı Leydi Pole'un adı anıldığında, "Hiç kuşkusuz onu hayata döndüren büyü harika bir şeydi ama keşke zamanında doğru ilaçlar verilmiş olsaydı, o zaman büyüye hiç gerek olmazdı."

Bay Lascelles hatanın tamamen yaşlı Bayan Wintertowne'da olduğunu söylerken haklıydı. Doktorlardan nefret ediyordu, hiçbirinin kızının yanına yaklaşmasına izin vermemişti. Ancak böyle önyargıları olmayan Sör Walter hemen Bay Baillie'yi çağırttı.

Bay Baillie Londra'da mesleğinin önde gelen isimlerinden biri kabul ediliyordu. Kulağa önemli gelen adlar taşıyan pek çok kitap yazmıştı ve Kraliyet Başhekimiydi. Mantıklı bir yüzü vardı. Üstün yeteneklerinin bir sembolü olarak altın topuzlu bir baston taşıyordu. Tıbbın büyüden üstün olduğunu kanıtlama isteğiyle Sör Walter'ın çağrısına hemen yanıt verdi. Muayene bittiğinde odadan çıktı. Leydileri turp gibi, dedi. Soğuk bile almamış.

Sör Walter onun birkaç gün öncesinden ne kadar farklı olduğunu anlattı. Bay Baillie, Sör Walter'ı düşünceli bir biçimde süzdü. Sorunu anladığına inanıyordu. Sör Walter ve Leydileri evleneli uzun olmamıştı, öyle değil mi? Sör Walter onu mazur görmeliydi ancak doktorlar bazen başka insanların açıkça söylemediğini söylemek zorundaydı. Sör Walter evlilik hayatına alışkın değildi. Yakında evli insanların kavga ettiğini keşfedecekti. Bu utanılacak bir şey değildi. Birbirine canıgönülden bağlı çiftlerin bile anlaşmazlığa düştüğü olurdu. Böyle olduğunda bir eşin hafif hastalık belirtileri göstermesi doğaldı. Üstelik bunu yapan her zaman da hanımlar olmazdı. Belki Leydi Pole'un çok istediği bir şey vardı? Yeni bir elbise ya da bone gibi ufak bir şeyse, madem bu kadar çok istiyordu, almasına izin verilmeliydi. Ancak yeni bir ev ya da İskoçya'ya gezmeye gitmek istiyorsa en iyisi Sör Walter'ın onu karşısına alıp konuşmasıydı. Bay Baillie Leydilerinin makul bir insan olduğundan emindi.

Sör Walter'ın Bay Baillie'yi uzun burnunun ucundan süzdüğü bir sessizlik oldu. "Leydileri ve ben kavga etmedik" dedi en sonunda.

Ah, dedi Bay Baillie anlayışlı bir tavırla. Sör Walter'a ortada bir kavga yokmuş gibi gelebilirdi. Çoğu zaman erkekler bu işaretleri fark edemezlerdi. Bay Baillie, Sör Walter'a dikkatli düşünmesini tavsiye etti. Leydilerinin canını sıkacak bir şey söylemiş olamaz mıydı? Bay Baillie asla kimseyi suçlamıyordu. Bu evli çiftlerin hayatlarının başlangıcında yapmaları gereken küçük fedakârlıkların bir parçasıydı.

"Ama şımarık bir çocuk gibi davranmak Leydi Pole'un yapacağı bir şey değil ki!"

Hiç kuşkusuz, hiç kuşkusuz, dedi Bay Baillie ancak Leydileri henüz çok gençti ve genç insanların bir parça budala olmaya hakları vardı. Genç omuzlarda yaşlı başlar oturmazdı. Sör Walter böyle bir şey beklememeliydi. Bay Baillie konuştukça açılıyordu. Gençliklerinde budalaca şeyler yapmış olan aklı başında, zeki kadın ve erkek örnekleri (tarihten ve edebiyattan) vardı aklında. Ancak Sör Walter'ın yüzüne bir bakış fırlatınca konuyu fazla uzatmamaya karar verdi.

Sör Walter da benzer bir durumdaydı. Onun da söyleyecek birkaç şeyi vardı ama bu konularda fazla bilgisi olmadığını hissediyordu. ilk evliliğini kırk iki yaşında yapmış bir adam neredeyse bütün tanıdıklarının, ev işlerine kendisinden daha vakıf olduğunu çok iyi bilirdi. Bu nedenle Sör Walter, Bay Baillie'ye dik dik bakmakla yetindi ve saat neredeyse on bir olduğundan arabasını ve sekreterini isteyerek diğer bakanlarla buluşacağı Burlington Sarayı'na gitti.

Burlington Sarayı'nda sütunlu avlulardan ve varaklı ön odalardan geçti. İnanılmayacak kadar çok sayıda tanrının, tanrıçanın, kahramanın ve su perisinin mavi göklerden aşağı yuvarlandığı ya da tüy gibi beyaz bulutların üzerinde dinlendiği boyalı tavanların altındaki büyük mermer merdivenleri tırmandı. Bakanların kâğıtlara baktıkları ve birbirleriyle tartıştıkları bir odaya gelene kadar bir dolu pudralı üniformalı uşak tarafından selamlandı.

"Sör Walter neden Bay Norrell'i çağırtmadığınızı anlayamıyorum doğrusu" dedi Bay Canning meselenin ne olduğunu duyar duymaz. "Şimdiye kadar bunu yapmamanız şaşırtıcı. Eminim Leydilerinin hastalığı kendisini hayata

döndüren büyüdeki ufak bir bozukluktan kaynaklanıyordur. Bay Norrell sihri düzeltebilir ve Leydileri de yeniden iyi olur."

"Ah çok doğru!" diye katıldı Lord Castlereagh. "Bana kalırsa doktorların Leydi Pole için yapabilecekleri bir şey yok. Siz ve ben Sör Walter, tanrının inayetiyle yaşıyoruz ancak eşiniz Bay Norrell'in inayetiyle burada. Hayatla olan ilişkisi teolojik ve sanırım tıbbi açıdan bizden farklı."

"Bayan Perceval ne zaman hasta olsa" diye araya girdi Bay Perceval. Ufak tefek, olağanüstü hiçbir tavrı ve özelliği olmayan titiz bir avukattı. Maliye Bakanlığı gibi yüksek bir mevkinin sahibiydi. "İlk önce hizmetçisine başvuruyorum. Ne de olsa bir leydinin haleti ruhiyesini en iyi hizmetçisi bilir. Leydi Pole'un hizmetçisi ne diyor?"

Sör Walter başını salladı. "Pampisford da benim kadar şaşkın. İki gün öncesine kadar Leydilerinin sağlığının mükemmel olduğu konusunda bana katılıyor. Oysa şimdi cansız, solgun ve mutsuz. Pampisford da bu kadarını biliyor. Bu ve evin perili olduğuna dair bir sürü saçmalık. Uşakların nesi var bilmiyorum. Hepsi de tuhaf ve tedirgin bir halde dolaşıyor. Bir uşak bu sabah yanıma gelip geceyarısı merdivenlerde biriyle karşılaştığından söz etti. Yeşil paltolu ve gür beyaz gümüşi saçlı olan bir beyle."

"Peki neymiş? Bir ruh mu? Hayalet mi?" diye sordu Lord Hawkesbury. "Sanırım böyle bir şey olduğunu kastetti."

"Ne kadar ilginç! Konuşmuş mu?" diye sordu Bay Canning.

"Hayır. Geoffrey adamın küçümseyen soğuk bakışlarla kendisine bakıp yürümeye devam ettiğini söyledi."

"Ah! Uşağınız hayal görmüş Sör Walter. Kesinlikle hayal görmüş" dedi Bay Percival.

"Ya da sarhoşmuş" diye fikrini ortaya attı Bay Canning.

"Evet, bu benim de aklıma geldi ve doğal olarak Stephen Black'e sordum" dedi Sör Walter. "Ama Stephen de diğerleri kadar mantıksız davranıyor. Benimle konuşmasını sağlayamıyorum bile."

"Şey" dedi Bay Canning. "Herhalde burada büyü kokan bir durum olduğunu inkâr etmeye çalışmayacaksınız? Başka insanların açıklayamadığı şeyleri açıklamak Bay Norrell'in işi

değil mi? Bay Norrell'i çağırın Sör Walter!" Öyle mantıklı bir fikirdi ki Sör Walter kendisinin neden akıl edemediğini merak etti. Kendi yeteneklerine büyük güveni vardı ve böylesine apaçık bir bağlantıyı gözden kaçıracağını sanmıyordu. Gerçek şu ki büyüden aslında *hoşlanmıyordu*. Hiçbir zaman hoşlanmamıştı: Ne işin başında aldatmaca olduğunu düşünürken ne de işin sonunda gerçek olduğu kanıtlanınca. Ama bunu bakanlara açıklayamazdı elbette, hele de iki yüzyıldan beri ilk kez bir büyücüye iş vermeleri konusunda onları ikna eden kendisiyken!

Saat üç buçukta Harley Sokağı'na döndü. Bir kış gününün en ürkütücü saatleriydi. Alacakaranlık, binaları ve insanları kara ve bulanık birer hiçliğe dönüştürürken yukarıda soğuk bir ışıkla dolu gökyüzü baş döndürücü gümüş maviliğini koruyordu. Kış günbatımı bütün sokakların sonunda geniş bir alanı gül ve kan rengine boyuyordu, göz okşayıcı ama bir taraftan da insanın ruhunu ürperten bir manzaraydı. Sör Walter arabasının penceresinden dışarıya bakarken hayalgücü kuvvetli biri olmadığı için talihli olduğunu düşündü. Londra sokaklarının kana ve siyaha boyanmış bir biçimde dağıldığı bu tuhaf günde bir büyücüye başvurmak gibi sevimsiz bir iş başka birini epeyi tedirgin edebilirdi.

Geoffrey, Harley Sokağı dokuz numaradaki evin kapısını açtı ve Sör Walter çabucak merdivenleri tırmandı. ilk katta Leydilerinin o sabah oturmakta olduğu Venedik salonunun önünden geçti. Bir ses ona içeri bakmasını söyledi. ilk bakışta odada kimse olamazmış gibi gürünüyordu. Ocaktaki sönmeye yüz tutmuş ateş odanın içinde ikinci bir alacakaranlık yaratmış gibiydi. Ne bir lamba ne de mum yakılmıştı. Sonra onu gördü.

Pencerenin yanındaki koltukta dimdik oturuyordu. Sırtı ona dönüktü. Her şeyiyle, iskemlesi, duruşu, hatta elbisesi ve şalının kıvrımları bile aynen sabah yanından ayrılırken bıraktığı gibiydi.

Oturma odasına gider gitmez Bay Norrell'e acil bir mesaj yazdı.

Bay Norrell hemen gelmedi. Bir iki saat geçti. Geldiğinde yüzünde sabit bir sükûnet ifadesi vardı. Sör Walter onu holde

karşıladı ve olanları anlattı. Sonra da yukarı Venedik salonuna çıkmalarını önerdi.

"Ah!" dedi Bay Norrell hemen. "Sör Walter bana söylediklerinizden anladığım kadarıyla Leydi Pole'u rahatsız etmemin hiç gereği yok, çünkü görüyorsunuz ya, korkarım onun için yapabileceğim bir şey yok. Bunu söylemek bana ne kadar acı verse de sevgili Sör Walter, çünkü biliyorsunuz size her zaman hizmet etmek isterim ama Leydilerinin sıkıntısı her neyse, bunu iyileştirmenin büyünün gücü dahilinde olduğunu sanmıyorum."

Sör Walter içini çekti. Elini saçları arasından geçirdi, mutsuz görünüyordu. "Bay Baillie hiçbir şey bulamadı ve ben de bu yüzden... "

"Ah! işte ben de tam olarak bu nedenle size yardım edemeyeceğimden eminim. Büyü ve tıp birbirine tahmin ettiğinizden daha yakındır. Çoğu zaman çalışma alanları birbiriyle örtüşür. Bir hastalığın hem tıbbi hem de büyüye dayanan bir tedavisi olabilir. Eğer Leydileri gerçekten hastaysa ya da -Tanrı korusun!- tekrar ölecek olursa onu iyileştirecek ya da diriltecek bir sihir elbette var. Özür dilerim Sör Walter ancak sözünü ettiğiniz şey fiziksel olmaktan çok ruhsal bir rahatsızlığa benziyor, bu da ne büyü ne de tıbbın alanına giriyor. Bu konularda uzman sayılmam ama belki de konuyu bir din adamı daha iyi aydınlatabilir."

"Ama Lord Castlereagh -doğru olup olmadığını bilmiyorum ama- Leydi Pole'un hayatını büyüye borçlu olduğu için yalnızca büyü tarafından tedavi edilebileceğini söyledi."

"Sahi mi? Bunu Lord Castlereagh mı söyledi? Hay Tanrım! Çok yanılıyor ama bunu düşünmüş olmasına da çok şaşırdım. Eskiden buna Meraudçu sapkınlık derlerdi.[32] On ikinci yüzyılda Riveaulx'tan bir başrahip hayatını bunu yok etmeye adamıştı. Daha sonra aziz yapıldı. Elbette büyü ilahiyatı hiçbir zaman sevdiğim bir konu olmadı ancak William Pantler'in *Kusursuzluğa Aday Üç Varlık*'ının altmış dokuzuncu bölümünün aslında..."[33]

Bay Norrell İngiliz büyü tarihi üzerine hiç kimsenin adını duymadığı kitaplara anıştırmalarla dolu o uzun sıkıcı konuşmalarından birine başlamak üzereyken, Sör Walter araya girdi. "Evet, evet! Ama yeşil ceketli ve gümüş saçlı adamın kim olduğuna dair bir fikriniz var mı?"

"Ah" dedi Bay Norrell. "Öyle biri olduğunu düşünüyorsunuz demek? Ama bu bana pek olası gelmiyor. Acaba unutkan bir hizmetçinin askıda unuttuğu bir robdöşambr ya da başka bir şey olamaz mı? Hele de beklemediğiniz bir yerde karşınıza çıkarsa? Çoğu zaman şu başımda görmüş olduğunuz peruk beni ürkütmüştür. Lucas'ın onu her gece kaldırması gerekiyor - bunun görevi olduğunu da biliyor- ama birkaç defa şömine rafının üzerindeki askısında bıraktığını gördüm. Şöminenin üzerindeki aynada görünen peruğun aksi tıpa tıp baş başa vermiş hakkımda konuşan iki beyefendiye benziyor."

Bay Norrell, Sör Walter'a bakarak minik gözlerini hızla kırpıştırdı. Sonra elinden bir şey gelmeyeceğini Sör Walter'a bildirmiş olarak iyi akşamlar diledi ve evden ayrıldı.

Bay Norrell doğruca evine gitti. Hanover Meydanı'ndaki evine gelir gelmez hemen ikinci kattaki küçük odasına çıktı. Burası evin arka tarafında, bahçeye bakan sessiz bir odaydı. Bu odada çalışırken uşaklar asla içeri girmezdi, Childermass bile çok acil bir neden olmadıkça onu burada rahatsız edemezdi. Bay Norrell bu küçük çalışma odasını ne zaman kullanacağını önceden haber vermese de, buranın her zaman kendisi için hazır tutulması evin kurallarından biriydi. Şu anda da ocakta canlı bir ateş vardı ve bütün lambalar yanıyordu ama birisi perdeleri çekmeyi unuttuğundan pencerenin camı odayı yansıtan kara bir ayna halini almıştı.

Bay Norrell pencereye bakan masaya oturdu. Masada duran çok sayıda ki kalın ciltten birini eline aldı ve kendi kendine bir büyü mırıldanmaya başladı.

Ocak ızgarasından düşen bir kömür parçası, odada hareket eden bir gölge başını kaldırıp bakmasına yol açtı. Karanlık pencerede kendi ürkmüş aksini ve arkasında birinin durduğunu gördü: Parlak bir saç yığınının çevrelediği solgun, gümüşi bir yüz.

Bay Norrell başını çevirmeden aynadaki yansımaya kızgın içerlemiş bir ses tonuyla hitap etti: "Genç hanımın hayatının yarısını alacağını söylediğinde, yetmiş beş yılın yarısını dostları ve ailesiyle geçirmesine izin verdiğini sanmıştım. Sonunda da basit bir biçimde ölecekti."

"Öyle bir şey demedim."

"Beni kandırdın! Yardım falan etmedin! Oyunlarınla her şeyi tehlikeye attın!" diye bağırdı Bay Norrell.

Penceredeki adam söylenenleri onaylamayan bir ses çıkardı. "İkinci buluşmamızda daha mantıklı olacağını ummuştum. Oysa bana karşı küstahça ve nedensiz bir öfkeyle dolusun! Ben anlaşmanın şartlarına sadık kaldım! İstediğini yaptım ve benim olmayan hiçbir şeyi almadım! Gerçekten Leydi Pole'un mutluluğunu düşünseydin, şimdi onu gerçekten seven ve saygı duyan dostlar arasında olmasına sevinirdin!"

"Ah! Ona gelince" dedi Bay Norrell küçümseyen bir tavırla. "Umrumda bile değil. İngiliz büyüsünün başarısı yanında bir genç kadının akibeti nedir ki? Hayır, beni endişelendiren kocası, bütün bunları o adam için yaptım! Hainliğin yüzünden ne hale geldi! Ya düzelemezse! Ya Hükümete istifasını verirse! O zaman bana yardım etmeye bu kadar istekli bir müttefik daha bulamam.(34) Bana böylesine minnet borcu olan bir bakan daha nereden bulacağım!"

"Kocası öyle mi? Eh, o zaman onu şöyle yüksek bir konuma getiririm! Kendi çabalarıyla gelemeyeceği kadar yükseltirim örneğin! Başbakan olabilir. Ya da Büyük Britanya İmparatoru? Bu sana uyar mı?"

"Hayır, hayır!" diye bağırdı Bay Norrell. "Yalnızca benden memnun kalmasını ve diğer bakanlarla konuşarak büyümün ülkeye vereceği büyük yarar konusunda onları ikna etmesini istiyorum!"

"Hiç anlamıyorum!" diye itiraf etti penceredeki adam, yukarıdan bakan bir edayla. "Bu kişinin yardımını neden benim vereceğim yardıma tercih ediyorsun! O büyüden ne anlar? Hiçbir şey! Sana dağları yaratmayı ve düşmanlarını altında ezmeyi öğretebilirim! Sen yaklaştığında bulutların

şarkı söylemesini, geldiğinde bahar, gittiğinde kış olmasını sağlayabilirim."

"Ah evet! Tek yapmak istediğin İngiliz büyüsünü kendi kaprislerine alet etmek. İngiliz kadınlarını ve erkeklerini kaçırıp İngiltere'yi kendi kokuşmuş ırkına uygun bir yer yapacaksın! Yardımının bedeli benim için fazlasıyla yüksek!"

Penceredeki adam bu suçlamaları doğrudan cevaplamadı. Bunun yerine küçük masada duran bir mum yerinden fırladı, odanın karşısına uçarak karşı duvardaki bir aynayı ve Thomas Lanchester'in porselen biblosunu kırdı.

Sonra her şey sessizleşti.

Bay Norrell korkudan tir tir titreyerek oturdu. Masasında açık duran kitaplara baktı ama okuyorduysa bile ancak büyücülerin bildiği okuma türüydü bu çünkü gözleri sayfalarda dolaşmıyordu. Sonra tekrar başını kaldırıp baktı. Penceredeki adam gitmişti.

Leydi Pole'la ilgili planlar boşa çıktı. Birkaç kısa hafta boyunca her iki taraf için de çok şey vaat eden evlilik, Leydi Pole açısından bir kayıtsızlık ve sessizliğe gömülürken, kocası için endişe ve üzüntü verici bir şeye dönüştü. Şık çevrelerin lideri olmak bir yana Leydi Pole hiçbir yere istemedi. Kimse onu ziyaret etmedi, bir süre sonra da şık çevreler tarafından unutulup gitti.

Harley Sokağı'ndaki hizmetliler bir süre sonra oturduğu odaya girmekten çekinir oldular ama nedenini sorsanız kimse söyleyemezdi. Gerçek şu ki Leydi Pole'un çevresinde bir çan sesinin hafif yankısı duyuluyordu. Çok uzaklardan soğuk bir rüzgar üzerine esiyor ve yanına yaklaşan herkesin ürpermesine yol açıyordu sanki. Böylece saatler boyu konuşmadan ve kıpırdamadan şalına sarınmış bir halde oturdu ve kâbuslarla gölgeler çevresine toplandı.

19

Şafak Oğlanları

Şubat 1808

Tuhaftı ama hiç kimse Stephen Black'in Leydileriyle aynı dertten muzdarip olduğunu fark etmemişti. O da yorgunluk ve üşümekten şikayet ediyor, konuştukları ender zamanlarda her ikisi de alçak sesle ve bitkin bir tavırla konuşuyordu.

Ancak bu durum belki o kadar da tuhaf değildi. Bir leydiyle bir uşağın birbirinden farklı hayat tarzları durumlarındaki herhangi bir benzerliği gizliyordu. Bir uşak işleriyle meşgul olurdu. Leydi Pole'un aksine Stephen saatlerce pencerenin yanında hiç konuşmadan boş boş oturamazdı. Leydi Pole örneğinde hastalık olarak yüceltilen belirtiler, Stephen örneğinde yalnızca moral bozukluğu olarak algılanıyordu.

Harley Sokağı'ndaki aşçı John Longridge otuz yıldır böyle bir moralsizlikten muzdaripti. Stephen Black'i hür melankolikler kardeşliğine yeni bir üye olarak kabul etmekte hiç gecikmedi. Zavallı adam kendisi gibi kederli birini bulmuş olmaktan memnun görünüyordu. Akşamları Stephen başını elleri arasına gömmüş otururken John Longridge masada karşısına geçerek onunla dertleşmeye başlardı.

"Ah efendim, sizi anlıyorum, hiç kuşkunuz olmasın. Üzüntü, Bay Black, bir insanın çekebileceği en büyük işkencedir. Bazen bana şu koca Londra hem rengi hem kıvamı açısından soğuk

yulaf lapası gibi geliyor. Soğuk bezelye lapası suratlı ve elli insanlar, soğuk yulaf lapası sokaklarda dolaşıyorlar. Ah! Tanrım! İşte o zaman öyle kötü hissediyorum ki! Gökyüzündeki güneş bile soğuk, gri ve bezelye lapası gibi ve beni ısıtacak güçten yoksun. Siz de sık sık ürperiyor musunuz efendim?" John Longridge elini Stephen'ın elinin üzerine koyardı, "Ah, Bay Black efendim" derdi. "Mezar kadar soğuksunuz."

Stephen kendini uyurgezer gibi hissediyordu. Artık yaşamıyor, yalnızca rüya görüyordu. Harley Sokağı'ndaki ev ve diğer hizmetliler rüyasına aitti. İşini, dostlarını ve Bayan Brady'yi de rüyasında görüyordu. Bazen de çok tuhaf şeyler görüyordu. Küçük, çok çok uzak soğuk bir parçasının olmaması gerektiğini bildiği şeyler: Harley Sokağı'ndaki evde bir koridorda yürürken ya da merdivenlerden çıkarken bir köşeyi döndüğünde uzakta kaybolan başka koridorlarla merdivenler görüyordu. Oraya ait olmayan koridorlarla merdivenler. Sanki Harley Sokağı'ndaki ev kazara çok daha büyük ve eski bir yapının içine yerleştirilmişti. Koridorlar taş kemerli, toz ve gölgelerle doluydu. Merdivenler ve zemin öyle yıpranmış ve engebeliydi ki bir binadan çok doğadaki taşlara benziyordu ama en tuhafı da Stephen'ın bu hayaletimsi koridorları gayet iyi biliyor olmasıydı. Nasıl ve neden olduğunu bilmeden arada sırada aklından şöyle düşünceler geçtiğini fark ediyordu: "Evet hemen köşeyi dönünce Doğu Silahhanesi var" ya da "Bu merdivenler Karındeşen'in Kulesi'ne çıkıyor."

Ne zaman bu koridorları görse ya da bazen yaptığı gibi gerçekte görmeden varlıklarını hissetse, kendini biraz daha canlı, biraz daha eskisi gibi hissediyordu. Donmuş olan hangi parçasıysa (kalbi mi? ruhu mu?) biraz olsun çözülüyor, yeniden hissetmeye ve çevresiyle ilgilenmeye başlıyordu. Ancak bunun dışında hiçbir şey onu eğlendirmiyor, hiçbir şey tatmin etmiyordu. Her şey gölgeler, boşluk, yankılar ve tozdan ibaretti.

Bazen huzursuzluğu Mayfair ve Piccadilly çevresindeki karanlık kış sokaklarında dolaşmasına yol açıyordu. Şubat sonlarında böyle bir gün kendini Bay Wharton'un Oxford Sokağı'ndaki pastanesinin önünde buldu. Burası iyi bildiği bir

yerdi. Üst katında, Şafak Oğlanları'nın, Londra'nın daha önemli evlerinde çalışan, önemli türden hizmetlilerin kulübü bulunuyordu. Anılmaya değer üyeleri arasında Lord Castlereagh'ın özel uşağı, Portland Dükü'nün arabacısı ve Stephen da vardı. Şafak Oğlanları her ayın üçüncü Salı'sı buluşarak her Londra kulübünün üyelerinin yaptığı şeyleri yaparlardı. İçki içer, yemek yer, kumar oynar, politikadan konuşur, metreslerinin dedikodusunu yaparlardı. Ayın kalan günlerinde de işlerini bitirip serbest kaldıklarında kendi denklerinin yanında kafalarını dinlemek için Bay Wharton'un pastanesinin üst katına uğrarlardı. Stephen da içeri girdi ve üst kata çıktı.

Bu daire, şehirde bulunabilecek herhangi bir benzer kuruluşun yerinden farksızdı. Erkek nüfusun bulunduğu her yer gibi burası da tütün dumanıyla doluydu. Duvarları koyu lambri kaplıydı. Aynı ahşaptan bölmeler odayı kutucuklara bölüyordu, böylece müşteriler kendilerine ait küçük ahşap bir dünyada olmanın keyfini çıkarabiliyorlardı. Çıplak zeminde taze talaş vardı. Masaların üzeri beyaz kumaşlarla kaplıydı, kandiller temiz tutuluyor, fitilleri kırpılıyordu. Stephen bölmelerden birine yerleşti, bir bardak porto şarabı ısmarladı. Sonra da kederli bir biçimde gözlerini bardağına dikti.

Ne zaman Şafak Oğlanları'ndan biri Stephen'ın bölmesinin önünden geçecek olsa, bir iki laf etmek için durur ya da Stephen gönülsüzce elini kaldırarak onları selamlardı. Ancak bu gece onlara karşılık vermeye zahmet bile etmedi. Bu, iki belki de üç kez olmuştu ki Stephen ansızın birinin canlı bir fısıltıyla şöyle dediğini işitti: "Onları dikkate almamakta haklısın! Ne de olsa hepsi uşak ya da can sıkıcı işlerle uğraşan tipler! Yardımımla asalet ve büyüklüğün zirvesindeki hak ettiğin yere yükseldiğinde dostluklarını reddetmiş olduğunu hatırlayarak büyük teselli bulacaksın!" Yalnızca bir fısıltı olmasına rağmen Stephen onu şafakçılarla diğer beylerin kahkaha ve seslerini bastıracak biçimde gayet net duymuştu.

Bir fısıltı bile olsa bu sesin taş ya da demir veya pirinci delip geçebileceği gibi garip bir hisse kapılmıştı. Binlerce kilometre

yerin altından konuşsa da onu işitebilirdiniz. Değerli taşları çatlatabilir ve insanı deliliğe sürükleyebilirdi.

Bu öyle olağanüstüydü ki bir an uyuşukluğundan kurtuldu. Kendisiyle konuşanın kim olduğunu öğrenmek için şiddetli bir meraka kapılarak çevresine bakındı ancak herkes tanıdıktı. Bu yüzden başını uzatarak bitişik bölmeye bir göz attı. Burada çok dikkat çekici bir kişi oturuyordu. Çok rahat görünüyordu. Kollarını paravanın üst kısmına dayamış, çizmeli ayaklarını masaya koymuştu. Dikkat çekici birkaç özelliği vardı ama en önde geleni başındaki gümüş saç kitlesiydi. Şeytanarabası kadar parlak, yumuşak ve ışıltılı görünüyordu. Stephen'a göz kırptı. Sonra kendi bölmesinden kalkarak Stephen'ın yanına gelip oturdu.

"Sana söylememin bir sakıncası yok" dedi, büyük bir güvenle konuşarak. "Bu şehirde eski görkeminin yüzde biri bile kalmadı artık! Döndüğümden beri büyük hayalkırıklığı yaşıyorum. Bir zamanlar Londra demek kuleler, kule külahları ve sivri çatılardan oluşan bir orman demekti. Her birinden rengârenk bayraklar, sancaklar uçuşur ve her biri insanın gözünü kamaştırırdı! Nereye baksan parmak kemikleri kadar ince ve akan su kadar karmaşık taşoymalar görürdün! İçinde yaşayanların bilgeliğini, cesaretini ve zalimliğini simgeleyen taş ejderhalar, grifonlar ve aslanlarla süslü evler vardı. Aynı evlerin bahçelerinde ise sağlam kafeslere kapatılmış ejderhalar, aslanlar ve grifonlar bulabilirdin. Sokaktan duyulan kükremeleri kalbi zayıf olanları dehşete düşürürdü. Her kilisede kutsanmış bir aziz yatar ve halkın isteğiyle saat başı mucizeler gerçekleştirirdi. Her aziz fildişi bir tabut içinde tutulur, o da binlerce mumun ışığıyla gece gündüz gümüş ve altın renklerle parlayan mücevher kaplı bir muhafazaya konurdu! Her gün bu kutsal azizlerin birini ya da ikisini kutlamak için bir tören alayı olurdu ve Londra'nın ünü dünyadan dünyaya yayılırdı! Elbette o günlerde Londra sakinleri kiliselerinin inşasında, bahçelerinin düzenlenmesinde ve evlerinin döşenmesinde *fikrimi* almaya gelirlerdi. Ricalarında gerektiği kadar saygı gösterirlerse

genellikle iyi tavsiye verirdim. Ah evet! Londra görünümünü *bana* borçluyken güzel, asil ve eşsizdi. Oysa şimdi..."

Londra'yı elinde bir top haline getirmiş ve fırlatıp atmış gibi zarif bir hareket yaptı. "Ama bana öyle bakınca çok aptal görünüyorsun! Ben seni ziyaret etmek için bunca zahmete gireyim, sen de öyle sessizce suratını asıp aval aval bak! Tamam beni gördüğüne şaşırmış olabilirsin ama bu terbiyeyi unutmak için bahane değil. Elbette" dedi büyük bir lütuf gösteren bir edayla, "İngilizler benim yanımda şaşırmaktan başka bir şey yapmazlar pek. Bu dünyanın en doğal şeyi ama sen ve ben, bundan daha iyi bir karşılamayı hak edeceğim kadar dostuz herhalde."

"Daha önce tanıştık mı bayım?" diye sordu Stephen şaşkın şaşkın. "Sizi rüyamda gördüğüme eminim. Birlikte tozlu, sonsuza uzanan koridorları olan büyük bir konaktaydık."

"Daha önce tanıştık mı bayım?" diye alay etti şeytanarabası saçlı adam. "Şuna bak! Amma da saçma sapan konuşuyorsun! Sanki haftalardır aynı balolara, ziyafetlere ve partilere katılmamışız gibi."

"Elbette rüyalarımda..."

"Bu kadar kıt akıllı olacağını hiç sanmıyordum" diye bağırdı sabrını yitiren adam. "Kayıp Umut *hayal* değil. Konaklarımın en güzeli ve en eskisidir, ki pek çok konağım vardır ve Carlton Konağı kadar gerçektirler![35] Aslına bakarsan çok daha gerçektir! Gelecekte olacakların çoğunu biliyorum ve sana şu kadarını söyleyeyim: Carlton Konağı yirmi yıl içinde yerle bir olacak. Londra şehrine gelince... Dur bakayım hımın! İki bin yıl daha güç bela dayanacak. Oysa Kayıp Umut dünyanın bir sonraki çağına kadar ayakta kalacak!" Bu düşünce onu fazlasıyla memnun etmiş gibiydi, hatta normal tavırlarında bile son haddinde kendinden memnun olduğu seziliyordu. "Hayır hayal değil. Yalnızca peri eğlencelerimize katılmak üzere her gece seni Kayıp Umut'a getiren bir sihrin etkisi altındasın!"

Stephen hiçbir şey anlamadan adama baktı. Sonra konuşmazsa surat asmak ya da terbiyesizlikle suçlanacağını hatırlayarak aklını başına topladı ve kekeleyerek, "Ve... ve bu sihir de size mi ait efendim?" diye kekeledi.

"Elbette canım!"

Bunu öyle bir memnuniyet havasıyla söylemişti ki, şeytanarabası saçlı adamın Stephen'ı büyülemekle ona iyiliklerin en büyüğünü yaptığını düşündüğü çok açıktı. Stephen ona kibarca teşekkür etti ve "Ancak..." diye ekledi, "Böyle bir iyiliği hak edecek ne yaptığımı hayal bile edemiyorum. Hatta hiçbir şey yapmadığımdan eminim."

"Ah!" dedi adam keyiflenerek. "Stephen Black, kusursuz bir terbiyeye sahipsin. Kıymetli insanlara gösterilmesi gereken saygı konusunda İngilizler'e bir iki ders verebilirsin. *Terbiyen* sonunda sana şans getirecek!"

"Bir de Bayan Brandy'nin kasasındaki şu altın gineler" dedi Stephen. "Onlar da sizin miydi?"

"Ah! Yeni mi anladın? Ancak ne kadar zekice davrandığıma dikkatini çekerim! Bana gece gündüz zarar vermek isteyen düşmanlarla çevrili olduğunu söylediğini hatırlayarak parayı bir dostuna ulaştırdım. Sonra evlendiğinizde, para senin olacak."

"Nasıl bil..." diye başladı Stephen ve durdu. Belli ki bu beyefendinin, hayatı hakkında bilmediği ve karışmaya hakkı olduğunu düşünmediği tek bir şey bile yoktu. "Ancak düşmanlarım hakkında yanılıyorsunuz efendim" dedi. "Benim hiç düşmanım yok."

"Sevgili Stephen!" dedi adam çok gülünç bir şey işitmiş gibi. "*Elbette* düşmanların var! En azılısı da efendin, Leydi Pole'un kocası olacak o kötü adam! Seni uşağı olmaya ve sabah akşam emirlerini yerine getirmeye zorluyor. Güzelliğine ve asaletine hiç layık olmayan işler veriyor. Peki, bunları neden yapıyor?"

"Sanırım nedeni..." diye başladı Stephen.

"Kesinlikle!" diye bildirdi adam zafer kazanmış bir edayla. "Çünkü bütün kötülüğüyle seni esir aldı ve zincirlere bağladı, seni yendiği için bu müşkül durumunu gördükçe hain kahkahalarla uluyarak dans ediyor."

Stephen itiraz etmek, Sör Walter'ın bunlardan hiçbirini yapmadığını, kendisine her zaman son derece iyi ve nazik davrandığını, henüz gençken ve fazla parası yokken bile kendisini okula gönderdiğini, sonradan daha da

yoksullaştığında ikisinin aynı kaptan yemek yediğini ve aynı ateşte ısındığını söylemek için ağzını açtı. Düşmanları karşısında zafer kazanmaya gelince siyasi karşıtlarına karşı puan kazandığını düşündüğünde memnun bir ifadeyle keyif keyifli güldüğünü görmüştü ama ortalıkta dans ettiğini ya da hain kahkahalarla uluduğunu hiç görmemişti. Stephen tam bunları söylecekti ki, "Zincir" sözcüğüyle sessiz bir yıldırım tarafından çarpılmış gibi oldu. Birdenbire hayalinde karanlık bir yer gördü, korkunçtu, dehşet doluydu, sıcak, rutubetli, kapalı bir yerdi. Karanlıkta gölgeler ve ağır demir zincirlerin şakırtısı ve kayışı vardı. Bu görüntünün ne anlama geldiğini ya da nereden geldiği konusunda hiçbir fikri yoktu. Bir anı olduğunu sanmıyordu. Böyle bir yerde bulunmuş olabilir miydi?

"Senin ve Leydi Pole'un her akşam ondan kaçıp evimde mutlu olmaya geldiğinizi öğrenirse, anında bir kıskançlık krizine kapılarak ikinizi de öldürtürdü herhalde. Ama korkmana gerek yok sevgili, çok sevgili Stephen'ım. Hiçbir zaman öğrenmemesini sağlayacağım. Ah! Böyle bencil insanlardan nasıl da nefret ediyorum" Kibirli İngilizler tarafından küçümsenmenin, hor görülmenin ve şanına yakışmayan işlere koşulmanın ne demek olduğunu *ben* bilirim. Aynı kaderi paylaşmana dayanamam!" Duraksayarak, bembeyaz buz gibi parmaklarla Stephen'ın alnını ve yanağını okşadı. Stephen'ın teni tuhaf bir biçimde karıncalanmıştı. "Sana karşı ne kadar sıcak bir ilgim olduğunu ve kalıcı bir faydamın dokunması için nasıl çırpındığımı bilemezsin! Bu nedenle de seni peri krallıklarından birinin kralı yapacak bir plan düşündüm!"

"Ö... Özür dilerim efendim. Ben başka bir şey düşünüyordum. Kral mı dediniz efendim? Hayır efendim, ben kral olamam. İyi niyetinizden böyle düşünüyorsunuz. Hem korkarım peri ülkesi sağlığıma pek iyi gelmiyor. Evinize ilk kez geldiğimden beri kendimi aptallaşmış ve ağırlaşmış hissediyorum. Sabah, akşam, öğlen yorgunum, yaşamak ağır bir yük gibi geliyor. Elbette bütün suç benim ama belki de ölümlüler perilerin mutluluğunu tatmak için yaratılmamıştır."

"Ah! Bu yalnızca her zaman dans ve ziyafetin olduğu ve herkesin en güzel giysilerini giydiği evimde geçirdiğin zamanla karşılaştırıldığında İngiltere'nin sıkıcılığı karşısında hissettiğin üzüntü!"

"Haklı olduğunuza eminim efendim, yine de lütfedip beni bu sihirden kurtarırsanız size minnettar kalırım."

"Ah! Ama bu imkansız!" diye bildirdi adam. "Güzel kızkardeşlerim ve kuzinlerimin -ki her biri için kralların birbirini öldürdüğünü ve büyük imparatorlukların çöktüğünü söyleyebilirim- bir sonraki dansta sana eşlik etmek için kavga ettiklerini bilmiyor musun? Artık Kayıp Umut'a gelmeyeceğini söylersem ne derler sonra? Zira bütün diğer erdemlerimin yanında aynı zamanda en ilgilisinden bir ağabey ve kuzenimdir. Elimden geliyorsa evimdeki kadınları mutlu etmek isterim. Kral olmayı reddetmene gelince seni temin ederim, herkesin, önünde eğilmesi ve sana türlü türlü asil unvanlarla hitap etmesi kadar hoş bir şey yoktur."

Stephen'ın güzelliği, vakur tavırları ve zarif dansına yönelik övgülerine devam etti. Bunları Peri Diyarı'nda büyük bir krallığın yöneticisi olmanın belli başlı şartları olarak görüyordu. Sonra Stephen'a en iyi hangi krallığın uyacağı konusunda fikir yürütmeye başladı. "Söylenmemiş Hayır Duaları güzel bir yerdir. Karanlık, geçit vermez ormanlar, yalnız dağlar, aşılmaz denizler vesaire. Şu anda bir yöneticisi olmadığı için avantajlı ama bir de dezavantajı var, şimdiden tahtta hak iddia eden yirmi altı kişi var, kendini kanlı bir iç savaşın ortasında bulmayı istemeyebilirsin.Sonra bir de Acı Bana Dükalığı var. Halihazırdaki Dük'ün hiç dostu yok. Ah ama hiçbir dostumu Acı Bana gibi küçük, sefil bir yerin yöneticisi olarak görmek istemem."

20

Sahte bayan şapkacısı

Şubat 1808

Sahneye bir büyücünün çıkmasıyla savaşın sona ereceğini düşünenler kısa sürede hayal kırıklığına uğramıştı. "Büyü!" dedi Dışişleri Bakanı Bay Canning. "Bana büyü müyü demeyin! O da her şey gibi bir sürü engel ve hayalkırıklığıyla dolu."

Bu sözlerde doğruluk payı vardı. Bay Norrell de her zaman bir şeyin neden mümkün olmadığı konusunda uzun ve anlaşılması güç açıklamalar vermekten mutluydu. Bir keresinde bu açıklamalardan birini yaparken daha sonra pişman olacağı bir şey söyledi. Burlington Sarayı'nda, Bay Norrell İçişleri Bakanı[36] Lord Hawkesbury'ye şu ya da bu şeyin yapılamayacağını çünkü ah! bunun için gece gündüz çalışacak en az bir düzine büyücü gerektiğini söyledi. İngiliz büyüsünün acınası durumu hakkında uzun sıkıcı bir konuşma yaptıktan sonra sözlerine şöyle son verdi: "Keşke başka türlü olsaydı ama gençler meslek seçerken ordu, donanma ve Kilise'ye bakıyorlar. Benim zavallı mesleğim ne yazık ki ihmal ediliyor." Derin bir iç geçirdi.

Bay Norrell, bunları elbette öylesine, belki de yalnızca kendi olağanüstü yeteneğine dikkat çekmek için söylemişti ama ne

yazık ki Lord Hawkesbury bambaşka bir fikre kapıldı.

"Ah!" dedi heyecanla. "Yani başka büyücülere ihtiyacımız olduğunu mu söylüyorsunuz? Ah evet! Çok iyi anlıyorum. Kesinlikle. Belki bir okul? Majestelerinin hamiliği altında bir Royal Society? Eh, Bay Norrell, gerçekten de ayrıntıları size bırakmalıyız. Bu konu hakkında şöyle güzel bir taslak çıkarırsanız seve seve okur ve önerilerinizi diğer bakanlara iletirim. Böyle şeyleri yazmaktaki becerinizi hepimiz biliyoruz, öyle açık, öyle ayrıntılı ve öyle güzel bir elyazısıyla yazıyorsunuz ki. Elbette efendim, size bir yerlerden biraz para bulacağız. Zamanınız olduğunda beyefendi. Acelesi yok. Ne kadar meşgul olduğunuzu biliyorum."

Zavallı Bay Norrell! Hiçbir şey düşüncelerine başka büyücülerin yaratılmasından daha aykırı olamazdı. Lord Hawkesbury'nin işine sadık, binbir düşüncesi olan örnek bir bakan olduğunu düşünerek teselli buldu. Hiç kuşkusuz yakında unuturdu.

Ancak Bay Norrell'in Burlington Sarayı'na bir sonraki gelişinde Lord Hawkesbury koşarak yanına geldi ve heyecanla, "Ah! Bay Norrell!" dedi. "Yeni büyücüler yetiştirme planlarınızdan Kral'a söz ettim. Majesteleri çok memnun oldu, mükemmel bir plan olduğunu düşünüyor ve size bu planın hamiliğini üstlenmeye hazır olduğunu söylememi istedin."

Neyse ki Bay Norrell'in cevap vermesine fırsat kalmadan odaya aniden İsveç Konsolosu girdi de, Lord hazretlerinin tekrar koşarak uzaklaşması gerekti.

Ama birkaç hafta sonra Bay Norrell, tekrar Lord Hawkesbury ile karşılaştı. Bu kez Galler Prensi'nin Bay Norrell onuruna Carlton Konağı'nda verdiği özel bir yemekte. "Ah! Bay Norrell, işte burdasınız! Büyücüler Okulu için önerileriniz hazır değildir herhalde? Devonshire Dükü'yle konuşuyordum da o da çok ilgilendi. Leamington Kaplıcası'nda bir evi olduğunu söyledi. Tam aradığınız gibi bir yer olabilir. Ders programı hakkında, ibadet edilip edilmeyeceği, büyücülerin nerede yatacağı ve hiç bilmediğim birtakım şeyler hakkında sorular sordu. Acaba onunla konuşabilir misiniz? Şöminenin orada,

bizi gördü buraya doğru geliyor. Sayın Dük, Bay Norrell burada size her şeyi anlatacak!"

Bay Norrell, Devonshire Dükü'yle Lord Hawkesbury'yi bir okulun fazlasıyla zamanını alacağına, dahası böyle bir girişime değecek yetenekte bir gence henüz rastlamadığına güçlükle ikna edebildi. Sayın Dük ve Lord hazretleri istemeyerek de olsa söylediklerini kabul etmek zorunda kalınca, Bay Norrell de dikkatini çok daha hoş bir projeye verebildi: Hali hazırda var olan büyücüleri yok etmeye.

Londra şehrinin sokak sihirbazları uzun zamandır keyfini kaçıran bir konuydu. Henüz tanınmamış ve dikkat çekmeyen biriyken Hükümet üyeleri ve diğer önde gelen beyefendilere bu gezgin büyücülerin ortadan kaldırılması için başvurular yapmıştı. Doğal olarak kamuoyunda önemli biri haline gelince bu çabaları ikiye üçe katlandı. İlk fikir, büyünün devlet tarafından denetlenmesi ve büyücülerin ruhsatlı olması (ancak doğal olarak kendisinden başka herhangi birinin ruhsatlı olacağını düşünemiyordu). Kuralları düzenleyecek uygun bir Büyü Kurulu oluşturulmasını önerdi ancak bu konuda fazla hırslıydı.

Lord Hawkesbury'nin Sör Walter'a söylediği gibi, "Ülkemize büyük hizmetlerde bulunmuş bir insanı gücendirmek istemeyiz elbette ama uzun ve zorlu bir savaşın ortasında Kraliyet Danışmanları, bakanlar, Tanrı bilir daha kimlerin dahil olacağı bir kurul oluşturulmasını talep etmek! Ve ne için? Bay Norrell'in konuşmasını dinlemek ve iltifatta bulunmak için! Böyle bir şey söz konusu bile olamaz. Sevgili Sör Walter, size yalvarırım onu başka bir yol bulmaya ikna edin."

Böylece Sör Walter'la Bay Norrell'in bir sonraki buluşmalarında (Bay Norrell'in Hanover Meydanı'ndaki evindeydiler), Sör Walter dostuna şöyle hitap etti.

"Bu takdir edilesi bir öneri beyefendi, kimse de karşı çıkmıyor ancak bir Kurul oluşturursak kesinlikle yanlış yol izlemiş oluruz. Londra şehri içinde, ki sorun başta buradan kaynaklanıyor, böyle bir kurulun hiçbir otoritesi olmayacaktır. Ne yapacağımızı size söyleyeyim, yarın birlikte Belediye Sarayı'na gideceğiz ve Belediye başkanıyla bir iki meclis üyesini

ziyaret edeceğiz. Amacımıza hizmet edecek dostlar bulacağımızdan eminim."

"Ama sevgili Sör Walter!" dedi Bay Norrell heyecanla. "Bu işimizi görmez. Sorun Londra'yla sınırlı değil. Yorkshire'dan ayrıldığımdan beri konuyu inceledim..." (Bu noktada dirseğinin dibinde duran kağıt yığınını karıştırarak bir liste çıkardı.) "Norwich'te on iki, Gloucester'da iki, Winchester'da altı ve Penzance'da *kırk iki* sokak sihirbazı mevcut! Bakın! Geçen gün, kir pas içinde bir kadın evime geldi ve beni görene kadar gitmedi. Kendisine, büyü yapabildiğine olan inancımı kanıtlayan bir kağıt, -hem de bir yeterlilik belgesi- talep etti. Hayatım boyunca bu kadar şaşırdığımı hatırlamıyorum! Şöyle dedim, 'Kadın ...'"

"Söylediğiniz diğer yerlere gelince" dedi Sör Walter aceleyle sözünü keserek. "Göreceksiniz ki Londra kendini bu beladan kurtardığında diğer yerler de onu hemen takip edecektir. Hiçbiri geride kalmak istemeyecektir."

Bay Norrell kısa bir süre sonra olayların aynen Sör Walter'ın tahmin ettiği biçimde geliştiğini gördü. Belediye başkanı ve meclis üyeleri İngiliz büyüsünün ihtişamlı dirilişinde bir rol oynamaya dünden razıydılar. Kamu mahkemelerini Büyü Faaliyetleri Kurulu oluşturması için ikna ettiler ve Kurul da şehir sınırları içinde yalnızca Bay Norrell'in büyü yapmaya izni olduğunu, "tezgah kuran, dükkan açan ya da büyü yapabildiği iddiasıyla Londra sakinlerine rahatsızlık veren" diğer kişilerin bundan böyle şehirden sürüleceğini söyleyen bir emir çıkardı.

Sokak sihirbazları küçük tezgahlarını topladılar, eski püskü eşyalarını el arabalarına yüklediler ve şehri terk ettiler. Bazıları ayrılırken Londra şehrini lanetleme zahmetine girdi ama çoğu talihsizliklerini takdir edilesi bir metanetle karşıladılar. Büyüyü bırakıp dilenci ve hırsız olmaya karar verdiler. Yıllardır zaten amatör olarak dilencilik ve hırsızlıkla uğraştıklarından ayrılık acıları sandığınız kadar büyük olmadı.

Ancak içlerinden biri Londra'dan ayrılmadı. Threadneedle Sokağı'nın büyücüsü Vinculus tezgahında durmaya ve mutsuz gelecekleri haber vermeye, reddedilmiş aşıklara ve ustalarına kızan çıraklara ufak tefek öç büyüleri satmaya devam etti.

Doğal olarak Bay Norrell, bu durumu Büyü Faaliyetleri Kurulu'na şiddetle şikayet etti çünkü Vinculus en çok nefret ettiği büyücüydü. Büyü Faaliyetleri Kurulu Vinculus'i cezalandırma tahtasıyla tehdit etmeleri için resmi görevliler ve polis memurları gönderdi ama Vinculus onlara aldırış etmedi ve Londralılar tarafından sevilen biri olduğu için bir ayaklanmadan korkan Kurul onu zor kullanarak da yerinden edemedi.

Kasvetli bir Şubat günü Vinculus, St Christopher Le Stocks Kilisesi'nin yanındaki sihirbaz tezgahındaydı. Çocukluğumuzun sihirbaz tezgahlarını hatırlamayan okurlarımız varsa tezgahın bir tür kukla sahnesine ya da panayır tezgahına benzediğini, ahşap ve çadırbezinden yapıldığını hatırlatalım. Yarı uzunluğuna getirilmiş, kalın bir toz tabakasıyla kaplı sarı perde hem kapı hem de içeride hizmet verildiğini söyleyen tabela işlevini görüyordu.

Bu özel günde Vinculus'un hiç müşterisi yoktu ve herhangi bir müşterinin gelmesi de uzak bir ihtimal gibi görünüyordu. Şehir sokâkları neredeyse boştu. Londra'nın üzerinde gözleri yakan zift ve duman kokulu gri bir sis asılıydı. Şehirdeki dükkan sahipleri soğuğu ve karanlığı dağıtmak için ateşlerini beslemişler ve sahip oldukları her lambayı yakmışlardı ama bugün yuvarlak pencerelerinden dışarıya neşeli bir pırıltı yayılmıyor, ışık sisi delemiyordu. Doğal olarak hiç kimse para harcamak için dükkanlara girme isteği duymuyor, pudralı peruklarını takmış uzun beyaz önlüklü tezgahtarlar birbirleriyle konuşarak ya da ateşin başında ısınarak vakit geçiriyorlardı. İçeride yapacak bir şeyi olanın içeride kaldığı ve dışarıda yapacak bir işi olanın çabucak yapıp içeri koştuğu bir gündü.

Vinculus yarı donmuş bir halde sıkıntılı sıkıntılı perdesinin arkasında oturuyor ve bir iki bardak sıcak şarabı veresiye verecek iki üç birahane sahibinin adını düşünüyordu. Önce hangisini deneyeceğine karar vermek üzereydi ki ayaklarını yere vuran ve nefesini üfleyerek parmaklarını ısıtmaya çalışan birinin çıkardığı seslerden dışarıda bir müşterinin bulunduğunu anladı. Vinculus perdeyi kaldırıp dışarı çıktı.

"Büyücü sen misin?"

Vinculus biraz şüpheyle öyle olduğunu söyledi (adam icra memuruna benziyordu).

"Mükemmel. Sana bir iş vereceğim."

"İlk danışma ücreti iki şilin."

Adam elini cebine soktu, cüzdanını çıkardı ve iki şilingi Vinculus'un avcuna bıraktı.

Sonra da Vinculus'un büyüyle çözmesini istediği sorunu anlatmaya başladı. Açıklaması son derece net, Vinculus'un yapmasını istediği şey çok açıktı. Tek sorun adam konuştukça Vinculus'un ona daha da az inanmasıydı. Adam Windsor'dan geldiğini söylüyordu. Bu mümkündü tabii. Gerçi kuzey aksanıyla konuşuyordu ama bunda ters bir şey yoktu, insanlar çoğu zaman para kazanmak için güneye giderlerdi. Adam aynı zamanda: zengin bir kadın şapkacısı olduğunu söylüyordu ki bu çok daha düşük bir ihtimaldi çünkü kadın şapkacısına hiç benzemiyordu. Vinculus'un kadın şapkacıları hakkındaki bilgisi yok denecek kadar azdı ancak genellikle son moda giyindiklerini biliyordu. Oysa bu adamcağız defalarca yamanmış ve onarılmış siyah bir palto giyiyordu. Gömleği temiz ve iyi kaliteydi ama yirmi yıl önce bile eski moda sayılabilecek bir parçaydı. Vinculus kadın şapkacılarının yaptığı bin bir süslü eşyanın adını bilmiyordu ama kadın şapkacılarının bildiğinden emindi. Oysa bu adam bilmiyor, onlara "fan-fin-fon" diyordu.

Buz gibi havada yerler buz ve donmuş çamurdan berbat bir karışım halini almıştı. Vinculus ayrıntıları pis küçük defterine yazarken nasıl olduysa ayağı kaydı ve sahte kadın şapkacısının üzerine düştü. Ayağa kalkmaya çalıştı ama buzlu yerler o kadar kaygandı ki diğer adamı yukarı tırmanmak için bir tür merdiven olarak kullanmak zorunda kaldı. Sahte kadın şapkacısı yüzüne solunan bira ve lahana kokuları, her yerine dokunan kemikli parmaklar karşısında dehşete kapılmış görünüyordu ama hiçbir şey söylemedi.

"Özür dilerim" diye mırıldandı Vinculus, tekrar dik durabildiğinde.

"Önemli değil" dedi kadın şapkacısı nazikçe, paltosundan bayat ekmek kırıntılarını, donmuş yağ ve kir parçalarını, Vinculus'un orada bulunduğunu gösteren diğer belirtileri silkeledi.

Vinculus da bu debelenme sırasında dağılan üstünü başını toparladı.

Sahte kadın şapkacısı hikâyesine devam etti.

"Yani dediğim gibi işlerim iyi gidiyor, bonelerim Windsor'da en çok aranan boneler ve hemen her hafta Şato'daki prenseslerden biri, bone ya da fan-fin-fon siparişi vermeye geliyorlar. Kapımın üzerine Kraliyet ailesinin müşterim olduğunu göstermek için alçıdan, büyük yaldızlı bir Kraliyet arması yaptırdım. Ancak yine de kadın şapkacılığının çok zahmetli bir iş olduğunu düşünüyorum. Geceleri geç saate kadar oturup bone dikmek, paramı saymak vesaire vesaire. Şu prenseslerden biri bana âşık olup evlenirse hayatım daha kolay olacakmış gibi geliyor bana. Böyle bir büyün var mı büyücü?"

"Aşk büyüsü mü? Elbette. Ama pahalı olur. Genelde mandıracı kızları ayarlamak için dört şiling, kadın terzisini ayarlamak için on şiling ve kendi işi olan dul bir hanım için de altı gine alırım. Bir prenses ha?.. Hımm" Vinculus kirli sakalını pis tırnaklarıyla kaşıdı. "Kırk gine" diye attı.

"Tamam."

"Hangisi peki?" diye sordu Vinculus.

"Hangisi ne?" diye sordu sahte kadın şapkacısı.

"Hangi prenses?"

"Hepsi aynı değil mi? Fiyat prensese göre değişiyor mu?"

"Hayır aslında değişmiyor. Büyüyü kâğıda yazıp vereceğim. Kâğıdı yırtıp ikiye ayır ve bir yarısını ceketinin göğüs içine dik. Diğerini, hangi prensese karar verirsen, onun giysilerinin içinde gizli bir yere koymalısın."

Sahte kadın şapkacısı şaşırmış gibiydi. "Peki bunu nasıl yapacağım?" Vinculus adama baktı. "Az önce bonelerini diktiğinizi söylemediniz mi?" Sahte kadın şapkacısı bir kahkaha attı. "Ah evet! Tabii ya!"

"Sen kadın şapkacısı değilsin tıpkı benim bir... Bir..."

"Büyücü olmadığın gibi mi?" diye önerdi sahte kadın şapkacısı. Tek mesleğinin bu olmadığını itiraf etmelisin. Ne de olsa az önce cebimden tırtıkladın."

"Yalnızca nasıl bir musibet olduğunu anlamak için" diye cevapladı Vinculus ve sahte kadın şapkacısının ceplerinden aldığı eşyalar dökülene kadar kolunu salladı. Birkaç gümüş madeni para, iki altın gine ve üç dört yaprak katlanmış kağıt döküldü. Kağıtları yerden aldı.

Yapraklar küçük kalın ve en iyi kalite kağıttandı. Küçük, düzenli bir elyazısıyla yazılmış sıkışık satırlarla doluydu. İlk yaprağın üzerinde *İnatçı Bir Adamın Londra'yı Terk Etmesi İçin İki Büyü ve Düşmanımın Şu Anda Ne Yaptığını Öğrenmek için Bir Büyü* yazıyordu.

"Hanover Meydanı büyücüsü!" diye bağırdı Vinculus.

Childermass (çünkü sahte kadın şapkacısı oydu) başıyla onayladı. Vinculus büyüleri baştan sona okudu. İlki kişiyi Londra'daki her kilise avlusunda, orada gömülü olanların ve her köprüde oradan atlayıp intihar edenlerin hayaletlerinin dolaştığına inandırmaya yönelikti. Kişi hayaletleri, öldüklerinde sahip oldukları bütün şiddet, hastalık ve aşırı yaşlılık izleriyle görecekti. Böylece gün geçtikçe korkusu artacak, ne bir köprüden karşıya ne de bir kilisenin önünden geçmeye cesaret edemeyecekti. Bu da her yüz metrede bir, bir köprünün bulunduğu ve kiliselerin daha da yakın aralıklarla inşa edildiği Londra'da epeyi rahatsız edici bir durumdu. İkinci büyüde kişi tek gerçek aşkını ve her türlü mutluluğu taşrada bulacağına inandırılıyordu. Düşmanınızın ne yaptığını öğrenmeye yönelik üçüncü büyüde ise bir ayna kullanılıyordu. Muhtemelen Norrell tarafından, Childermass'in Vinculus'u gözetleyebilmesi için planlanmıştı.

Vinculus alayla sırıttı. "Mayfair büyücüne söyle, büyülerinin üzerimde hiçbir etkisi yok!"

"Öyle mi?" dedi Childermass alayla. "Bunun nedeni henüz yapmamış olmam olabilir mi?"

Vinculus kağıtları yere fırlattı. "Yap da görelim!" Meydan okuyan bir tavırla ellerini göğsünün üzerinde kavuşturdu ve

Thames Irmağı'nın Ruhu'nu çağırırken olduğu gibi gözlerini çakmak çakmak yaptı.

"Sağol ama hayır."

"Nedenmiş?"

"Çünkü ben de senin gibi işimi nasıl yapacağımın söylenmesinden hoşlanmıyorum. Efendim, Londra'dan ayrıldığından emin olmamı emretti ama bu işi kendi yöntemimle yapacağım, onunkiyle değil. Gel, ikimiz konuşsak iyi olur Vinculus."

Vinculus bu konuyu düşündü. "Peki bu konuşma daha sıcak bir yerde olabilir mi? Örneğin bir meyhanede?"

"Elbette, nasıl istersen."

Norrell'in büyülerinin yazılı olduğu kağıtlar ayaklarının dibinde uçuşuyordu. Vinculus eğildi, onları topladı, üzerlerine yapışan çer çöpe ve çamura aldırmadan paltosunun göğsünden içeri tıktı.

21

Marsilya kartları

Şubat 1808

Birahanenin adı Ananas'tı ve bir zamanlar kötü üne sahip bir hırsızla katile sığınak ve saklanma yeri olmuştu. Bu hırsızın bir de düşmanı vardı, kendisi kadar kötü bir adam. Hırsızla düşmanı korkunç bir suçta ortaklık yapmışlar ama hırsız ganimeti tek başına almış ve sulh yargıcına bir mesaj göndererek düşmanını nerede bulabileceklerini söylemişti. Düşmanı Newgate'den kaçar kaçmaz gecenin bir yarısında otuz adamla birlikte Ananas'a gelmişti. Adamlara içerdeki hırsız açıkta kalana kadar çatının kiremitlerini sökmelerini ve duvarların her bir tuğlasını tek tek çıkarmalarını emretmişti. Sonrasında neler olduğunu kimseler görmemiş ama zifiri karanlık sokaktan yükselen korkunç çığlıkları pek çok kişi duymuştu. Sahibi de Ananas'ın karanlık ününün müşteri çektiğini görünce onarma zahmetine girmemiş, delikleri zift ve tahtalarla kapamakla yetinmişti. Bu nedenle bina, komşularıyla yaptığı bir savaştan yeni çıkmışçasına her yeri sargı bezleriyle sarılmış gibi görünüyordu.

Sokak kapısından üç yağlı basamakla loş salona çıkılıyordu. Ananas'ın bira, tütün, müşterilerin doğal kokuları ve

yüzyıllardır kanalizasyon olarak kullanılan Fleet Irmağı'nın berbat kokusundan oluşan kendine has bir kokusu vardı. Fleet, Ananas'ın temelleri altında akıyor ve Ananas'ın yıllardır ırmağa doğru çöktüğü,varsayılıyordu. Salonun duvarlarında ucuz gravürler -son yüzyılın hepsi de asılarak idam edilmiş ünlü suçluları ve Kral'ın henüz asılmamış, sefih oğullarının portreleri- asılıydı.

Childermass ve Vinculus bir köşedeki masaya oturdular. Loş ışıkta yüz hatları görünmeyen bir kız ucuz donyağından bir mum ve iki teneke maşrapada baharatlı sıcak biralarını getirdi. Parayı Childermass ödedi.

Bir süre sessizce içkilerini yudumladıktan sonra Vinculus başını kaldırarak Childermass'e baktı. "Şu bone ve prenses saçmalığı da neydi öyle?"

Childermass bir kahkaha attı. "Ah, öyle bir fikir geldi aklıma işte. Kütüphanesine geldiğin günden bu yana efendim seni ortadan kaldırmak için bütün nüfuzlu dostlarına başvurdu. Lord Hawkesbury ve Sör Walter Pole'dan kendi adına Kral'a şikâyette bulunmalarını istedi. Galiba majestelerinin orduyu üzerine yollamasını falan bekliyordu ama Sör Walter, kralın sarı perdeli, kılıksız bir sihirbaz yüzünden bu kadar sıkıntıya girmesinin düşük bir ihtimal olduğu konusunda onu ikna etti. Ama majesteleri eğer senin bir biçimde kızlarının bekaretini tehlikeye attığını öğrenirse duruma farklı bakabilir diye düşündüm."(37) Childermass baharatlı birasından bir yudum daha aldı. "Ama söylesene Vinculus bu sahte büyülerden ve geleceği görür gibi yapmaktan sıkılmıyor musun? Müşterilerinin yarısı alay etmek için geliyor. Senin gibi onlar da büyüne inanmıyor. Devrin kapandı. Artık İngiltere'de gerçek bir büyücü var.

Vinculus tiksintiyle homurdandı. "Hanover Meydanı büyücüsü! Londra'nın bütün önemli adamları birbirlerine onun kadar dürüst birini görmediklerini söylüyorlar. Ancak ben büyücüleri tanırım ve büyünün nasıl bir şey olduğunu bilirim, ben de diyorum ki, bütün büyücüler yalancıdır ve bu hepsinden çok yalan söylüyor."

Childermass bu sözleri inkar etme zahmetine girmeyecekmişçesine omuz silkti.

Vinculus öne doğru eğildi. *"Büyü tepelerin kayalık yüzlerinde yazılı olacak ama zihinleri almayacak. Kışın çıplak ağaçlar kara bir yazı olacak ama anlamayacaklar."*

"Ağaçlar ve tepeler mi Vinculus? En son ne zaman bir ağaç ya da tepe gördün sen? Büyünün evlerin kirli cephelerinde yazılı olduğunu ya da dumanın gökyüzüne büyü yazdığını neden söylemiyorsun?"

"Bu benim kehanetim değil!"

"Ah, evet. Elbette. Kuzgun Kral'ın kehanetiydi değil mi? Eh, bunda bir tuhaflık yok. Karşılaştığım her şarlatan Kuzgun Kral'dan bir mesaj getiriyordu zaten."

"*Gölgelerin içinde kara bir* tahtta *oturuyorum*" diye mırıldandı Vinculus. "*Ama onlar beni göremeyecek. Yağmurun benim için açacağı kapıdan geçeceğim.*"

"Tabii tabii. Eh, madem bu kehaneti kendin yazmadın nereden buldun peki?"

Vinculus bir an cevaplamayacakmış gibi göründü ama sonra, "Kitapta yazıyor" dedi.

"Kitap mı? Ne kitabı? Efendimin kütüphanesi çok geniştir. Böyle bir kehanet bilmiyor."

Vinculus hiçbir şey söylemedi.

"Kitap senin mi?"

"Ben saklıyorum."

"Peki böyle bir kitabı sen nereden buldun? Nereden çaldın?"

"Çalmadım. Benim mirasım. Bu çağda bir insana verilmiş en büyük onur ve en büyük sorumluluk."

"Gerçekten değerliyse Norrell'e satabilirsin. Daha önce de kitaplara büyük paralar ödediği oldu."

"Hanover Meydanı büyücüsü bu kitaba asla sahip olmayacak. Onu görmeyecek bile."

"Peki böyle büyük bir hazineyi nerede saklıyorsun?"

Vinculus bunu düşmanın uşağına anlatmasına ihtimal bile olmadığını söylercesine soğuk bir biçimde güldü.

Childermass kızı çağırıp biraz daha bira istedi. Bir süre daha sessizce içkilerini içtiler. Sonra Childermass paltosunun

cebinden bir deste kâğıt çıkararak Vinculus'a gösterdi. "Marsilya kartları. Hiç benzerlerini gördün mü?"

"Pek çok kez" dedi Vinculus. "Ama seninki farklı."

"Bunlar Whitby'de tanıştığım bir denizcideki destenin kopyaları. Korsanların altınını bulmak için Cenova'dan almış ama baktığında hiçbir şey anlamadığını fark etmiş. Bana satmayı önerdi ama yoksuldum ve istediği parayı veremeyecektim. Bunun üzerine bir anlaşma yaptık: Falına bakmam karşılığında kartları bana ödünç verecek, ben de kopyalarını çıkaracaktım. Ne yazık ki ben çizimleri tamamlayamadan gemisi limandan ayrıldı, bu yüzden yarısını aklımda kalanlardan çizdim."

"Peki denizciye geleceği için ne söyledin?"

"Gerçeği, yıl bitmeden boğulacağını."

Vinculus onaylar bir biçimde gülümsedi.

Childermass ölü denizciyle pazarlık yaptığı sırada kağıt bile alamayacak kadar yoksul olmalıydı. Bu nedenle kartlar birahane faturaları, çamaşırhane listeleri, mektuplar, eski hesaplar ve piyes ilanlarının arkasına çizilmişti. Daha sonra kâğıtları renkli kartonlara yapıştırmıştı ama birkaç kartta arkadaki yazılar okunabiliyor ve çizimlere tuhaf bir görüntü veriyordu.

Childermass dokuz kartı aynı hizada dizdi. İlk kartı açtı.

Resmin altında bir sayı ve ad vardı. *VIIII. L'Ermite*. Keşiş cüppeli, keşiş başlığına benzer bir başlık takmış bir adam görünüyordu. Elinde bir fener taşıyor, sanki çok fazla oturmaktan ve çalışmaktan bacaklarını kaybetme noktasına gelmiş gibi bir sopayla yürüyordu. Yüzü zayıf ve kuşkuluydu. Kartın kendisi tozlanmışçasına âdeta üzerinden kuru bir hava yükselip bakanı sarıyordu.

"Hımm!" dedi Childermass. "Şimdilik davranışlarını bir keşiş yönlendiriyor. Eh, bunu zaten biliyoruz."

Sonraki kart *Le Mat*'tı. Çizilen karakter sanki bir anlamda hikâyenin dışındaymış gibi, numarası olmayan tek resimli karttı. Childermass'ın kartında bir yaz ağacının altındaki bir yolda yürüyen bir adam görünüyordu. Bir sopaya yaslanmıştı, sırtında ise ucuna çıkın bağlanmış bir başka sopa taşıyordu.

Arkasından hoplaya zıplaya küçük bir köpek geliyordu. Figür eski zamanlardan kalma bir soytarıyı temsil ediyordu. Şapkasında çıngıraklar ve dizlerinde Childermass'in kırmızı ve yeşile boyadığı kurdeleler vardı. Childermass bu kartı nasıl yorumlayacağını bilmiyor gibiydi. Bir süre düşündükten sonra sıradaki iki kartı çevirdi: *VIII. La Justice*, bir kılıç ve terazi taşıyan taçlı bir kadın ve *Asaların İkisi*. Asalar çapraz duruyordu ve başka şeylerin yanı sıra bir dört yol ağzı olarak da düşünülebilirdi.

Childermass hafif bir kahkaha attı. "Vay vay!" dedi kollarını kavuşturup Vinculus'a biraz da eğlenerek bakarak. "Şu kart" dedi parmağıyla *La Justice*'ı göstererek. "Bana seçeneklerini tarttığını ve bir karara vardığını söylüyor. Bu da" Asaların İkisi'ni gösterdi. "Bana kararının ne olduğunu söylüyor: Yolculuğa çıkıyorsun. Görünüşe göre zamanımı boşa harcadım. Zaten Londra'dan ayrılmaya karar vermişsin. Bu kadar ayak diredin Vinculus, oysa en başından beri gitmek niyetindeymişsin!"

Vinculus, Childermass'ın başka ne beklediğini sorarcasına omuz silkti.

Beşinci kart *Valei de Coupe*, Kupaların Valesi idi. Doğal olarak valenin gençten biri olması beklenirdi ama resimde başını eğmiş olgun bir adam görünüyordu. Saçları dağınık, sakalı gürdü. Sol elinde ağır bir kupa vardı ama yüzündeki tuhaf zorlama ifadenin nedeni elindeki dünyanın en ağır kupası olmadığı sürece bu olamazdı. Hayır, bu ilk bakışta görünmeyen başka bir yüktü. Childermass'ın kartlarını üzerine çizmek zorunda kaldığı malzeme yüzünden bu resimde çok garip bir şey vardı. Bir mektubun arkasına çizilmişti ve arkadaki yazılar görünüyordu. Adamın giysileri bir karalama yığınıydı, yüzünde ve ellerinde bile harf parçaları vardı.

Vinculus kartı tammışçasına gülümsedi. Dostça selamlar gibi üç kez parmağıyla üzerine vurdu. Belki Childermass'in birazcık tereddüt etmesine yol açan da bu oldu. Kararsız bir sesle, "Birine verecek bir mesajın var" dedi.

Vinculus başını salladı. "Sonraki kart bana bu kişinin kim olduğunu gösterecek mi?"

"Evet."

"Ah!" dedi Vinculus heyecanla ve altıncı kartı kendisi çevirdi. Altıncı kart *Cavalier de Baton*'du. Asaların Şövalyesi. Açık renkli bir at üzerinde geniş kenarlı bir şapka giymiş bir adam oturuyordu. Atın ayakları altındaki bir iki taş ve ot tutamları kırlık bir yerde olduğunu gösteriyordu. Giysileri güzel dikilmiş ve pahalı görünüşlüydü ama nedendir bilinmez ağır bir sopa taşıyordu. Buna sopa demek bile abartı olurdu. Bir ağaç ya da fundadan koparılmış kalın bir daldı, üzerinde hâlâ filizler ve küçük sürgünler vardı.

Vinculus kartı eline alarak dikkatle inceledi.

Yedinci kart *Kılıçların İkisi'ydi*. Childermass hiçbir şey söylemeden sekizinci kartı çevirdi: *Le Pendu*, Asılmış Adam. Dokuzuncu kart *Le Monde*, Dünya'ydı. Dans eden çıplak bir kadın figürüydü ve dört köşesinde İncil yazarlarının sembolleri, melek, kartal, kanatlı bir boğa ve kanatlı bir aslan yer alıyordu.

"Biriyle karşılaşacaksın" dedi Childermass. "Bir tür sınav ya da hatta ölüme yol açabilecek bir karşılaşma. Kartlar yaşayıp yaşamayacağını söylemiyor ama ne olursa olsun bu" son karta dokundu, "amacına ulaşacağını gösteriyor."

"Peki, şimdi ne olduğumu biliyor musun?" diye sordu Vinculus.

"Tam olarak değil. Ama eskisinden daha çok şey biliyorum."

"Diğerleri gibi olmadığımı görüyorsun" dedi Vinculus.

"Burada senin bir şarlatandan fazlası olduğunu gösteren hiçbir şey yok" dedi Childermass ve kartlarını toplamaya başladı.

"Bekle" dedi Vinculus. "Ben de senin falına bakayım."

Vinculus kartları aldı ve dokuz tanesini dizdi. Sonra teker teker çevirdi: *XVIII La Lune*, *XVI La Maison Dieu* ters, Kılıçların Dokuzu, Sineklerin Valesi, Sineklerin Onu ters, *II La Papesse*, X Şans Dolabı, Tılsımların İkisi, Kupaların Kralı. Vinculus onlara baktı. *La Maison Dieu*'yu eline alıp incelediyse de bir şey söylemedi.

Childermass güldü. "Haklısın Vinculus. Diğerleri gibi değilsin. Masanın üzerindeki benim hayatım. Ama onu

okuyamazsın. Tuhaf birisin, son yüzyılın bütün büyücülerinin tam tersi. Çok okumuştular ama yetenekleri yoktu, oysa senin yeteneğin var ama bilgin yok. Gördüklerinden yararlanamazsın."

Vinculus pis tırnaklarıyla avurtları çökmüş uzun yanağını kaşıdı.

Childermass tekrar kartlarını toplamaya başladı. Ancak Vinculus bir kez daha onu engelleyerek tekrar kartları açmaları gerektiğini işaret etti.

"Ne var?" diye sordu Childermass şaşırarak. "Sana geleceğini söyledim. Sen bana benimkini söyleyemedin. Daha ne kaldı?"

"Onun geleceğini söyleyeceğim."

"Kimin? Norrell'in mi? Ama anlayamazsın ki."

"Kartları karıştır" diye diretti Vinculus. Böylece Childermass kartları karıştırdı, Vinculus dokuz kart aldı ve sırayla dizdi. Sonra ilk kartı çevirdi. *III. L'Empereur*. Bu bütün geleneksel krallık giysilerini giymiş, taç ve asa taşıyan açık havada bir tahtta oturmuş bir kraldı. Childermass öne eğilerek inceledi.

"Ne oldu?" diye sordu Vinculus.

"Bu kartı iyi kopyalayamamışım anlaşılan. Daha önce hiç fark etmemiştim. Mürekkebi çok kötü olmuş. Çizgiler kalın ve bulanık, bu yüzden İmparatorun saçlarıyla giysileri neredeyse simsiyah görünüyor. Biri de kartalın üzerinde pis parmağının izini bırakmış. İmparator bundan daha yaşlı olmalıydı. Bense genç bir adam çizmişim. Bir yorum yapmayı deneyecek misin bakalım?"

"Hayır" dedi Vinculus, çenesini küçümser bir biçimde öne uzatarak Childermass'in bir sonraki kartı çevirmesini işaret etti.

IIII. L'Empereur

Kısa bir sessizlik oldu.

"Bu imkansız" dedi Childermass. "Bu destede iki imparator yok. Olmadığını biliyorum."

İlle de bir fark aranacaksa kral eskisinden daha genç ve zalim görünüyordu. Saçları ve giysileri karaydı, başındaki taç ince metal bir halkaya dönüşmüştü. Kartta parmak izi filan yoktu ama köşedeki büyük kuş artık kesinlikle karaydı ve kartala

benzeyen yönlerinden tamamıyla kurtulup hepten İngiliz bir biçim alarak bir kuzguna dönüşmüştü.

Childermass üçüncü kartı açtı. *III. L'Empereur*. Ve dördüncüsü. *L'Empereur*. Beşincisine geldiklerinde kartın numarası ve adı kaybolmuştu ama resim aynıydı: Ayaklarında büyük kara bir kuşun kabardığı genç, siyah saçlı bir kral. Childermass bütün kartları tek tek çevirdi. Hatta destenin kalanını bile inceledi ama telaştan eli ayağı birbirine dolanınca bir biçimde kartlar ortalığa dağıldı. Childermass'in çevresine kara krallar toplandı ve soğuk gri havada uçuştular. Her kartın üzerinde zalim bakışlı aynı solgun figür vardı.

"Orada!" dedi Vinculus hafifçe. "Hanover Meydanı'ndaki büyücüye böyle söyle! Geçmişi, şu anı ve geleceği bu işte!"

Childermass, Hanover Meydanı'na dönüp de olanları anlattığında Bay Norrell'in küplere bindiğini söylememiz gereksiz. Vinculus'un Bay Norrell'e karşı gelmeye devam etmesi kötüydü, bir de bir kitabı olduğunu iddia etmesi ve Bay Norrell'in bunu okuyamaması daha da kötüydü. Ama bir de Bay Norrell'in falına bakar gibi yaparak onu Kara Krallar'ın resimleriyle tehdit etmesi kesinlikle katlanılamazdı.

"Seni oyuna getirmiş!" dedi Bay Norrell öfkeyle. "Kartlarını saklamış ve yerine kendi destesini koymuş. Böyle kanmış olmana çok şaşırdım!"

"Kesinlikle" diye katıldı Bay Lascelles, Childermass'i soğuk bakışlarla süzerek.

"Ah, Vinculus bir dizi göz bağcılığı hilesinden ibarettir" diye katıldı Drawlight. "Yine de görmek isterdim. Vinculus'la ilgili her şey insanda kötü bir alışkanlık yapıyor. Keşke bana onu görmeye gittiğinizi söyleseydiniz Bay Childermass. Sizinle gelirdim."

Childermass, Lascelles ve Drawlight'a aldırmadan Bay Norrell'e hitap etti. "Böyle bir hile yapabilecek yetenekte bir sihirbaz olduğunu varsaysak bile, ki ben böyle bir şeye ihtimal vermiyorum, bir deste Marsilya kartım olduğunu nereden bilecekti? Siz bilmezken o nereden bilecekti?"

"Doğru ve iyi ki de bilmiyordum! Resimli kartlarla fal bakmak, bunlar nefret ettiğim şeyler! Ah, en başından beri

kötü bir işti zaten!"

"Peki ya sihirbazın sahip olduğunu söylediği şu kitap ne olacak?"

"Evet, gerçekten de" dedi Bay Norrell. "Şu tuhaf kehanet. Eminim bir şey değildir ancak kadim olduğunu gösteren bir iki ifade de vardı. Kitabı incelemem en iyisi."

"Eee, Bay Childermass ?" diye sordu Lascelles.

"Nerede sakladığını bilmiyorum."

"O zaman bulmanızı öneriyoruz."

Böylece Childermass, Vinculus'u izlemek üzere casuslar görevlendirdi. Adamların yaptığı ilk ve en şaşırtıcı keşif de Vinculus'un evli olduğunu öğrenmeleriydi. Gerçekten de normal evlilerden bile daha evliydi. Toplam beş karısı vardı ve Londra'nın çeşitli semtlerine, civar köy ve kasabalarına dağılmışlardı. En yaşlısı kırk beş, en genci on beş yaşındaydı ve her biri diğer dördünden habersizdi. Childermass her biriyle sırayla buluşmayı planladı. İkisinin karşısına kadın şapkacısı kılığında çıktı, biri için gümrük memuru, dördüncüsü için sarhoş kumarbaz bir serseri oldu. Beşincisine ise bütün dünyaya Hanover Meydanı'ndan Bay Norrell'in uşağı olarak görünmesine rağmen aslında kendisinin de gizli bir büyücü olduğunu söyledi. İkisi onu soymaya kalktı, biri içkisinin parasını verdiği sürece bilmek istediği her şeyi söyleyeceğini söyledi. Biri Metodist dua toplantısına gitmeye ikna etmeye çalıştı. Beşincisi ise herkeste hayret uyandırarak ona âşık oldu. Ama sonuçta bütün bu kılık değiştirmeleri bir işe yaramadı çünkü hiçbiri bırakın nereye sakladığını bilmek Vinculus'un kitap gibi bir şeye sahip olduğunu bile fark etmemişti.

Bay Norrell buna inanmayı reddederek ikinci kattaki özel çalışma odasında büyüler yaptı. Gümüş bir su tasına bakarak Vinculus'un beş karısının evini araştırdı ama hiçbir yerde kitaba benzer bir şey göremedi.

Bu arada üst katta kendine ayırdığı küçük bir odada Childermass kartlarını açtı. Kartlar, Kuzgun Kral görünümünden henüz tamamen kurtulmamış *İmparator* dışında ilk hallerine dönmüşlerdi. Bazıları tekrar tekrar çıkıyordu, örneğin Kupaların Ası -dini görünüşlü ayin

kadehinin deseni öyle karmaşıktı ki, bir sapın ucundaki surlu bir şehre benziyordu- ve II. *La Papasse*. Childermass'e göre bunların gizli bir mesajı vardı. Asalar da epeyce sıradışı bir sıklıkla çıkıyordu ama her zaman yüksek sayılardı. Yedi, Sekiz, Dokuz ve On. Childermass bu asalar sıralarına ne kadar çok bakarsa onları o kadar çok yazı satırlarına benzetiyordu. Yine de bunlar birer köstek, anlamaya giden yolda birer engeldi, bu nedenle de Childermass, Vinculus'un kitabının her ne ise bilinmeyen bir dilde olduğuna inandı.

22

Asaların Şövalyesi

Şubat 1808

Jonathan Strange babasından çok farklı bir kişiliğe sahipti. Açgözlü değildi, gururlu değildi, huysuz ya da sinirli de değildi. Öyle fazla göze çarpan bir günahı olmasa da erdemlerini tanımlamak da neredeyse imkansızdı. Weymouth'un eğlenceli partilerinde ve Bath'ın oturma odalarında tanıştığı kibar insanlar tarafından hiç istisnasız, "dünyanın en çekici adamı" ilan edilirdi. Ancak bundan kastettikleri iyi konuştuğu, iyi dansettiği, bir beyefendi kadar çok avlanıp kumar oynadığıydı.

Biraz uzun boyluydu ama vücudu düzgün sayılırdı. Bazıları tarafından yakışıklı kabul edilse de genel kanının böyle olduğu söylenemezdi. Yüzünde iki kusur vardı: Uzun bir burun ve alaycı bir ifade. Saçlarında kırmızımsı bir ton vardı ve herkesin bildiği gibi kızıl saçlı hiç kimse tam anlamıyla yakışıklı sayılmazdı.

Babası öldüğü sırada belirli bir genç hanımı kendisiyle evlenmeye ikna etmekle meşguldü. Babasının öldüğü gün Shrewsbury'den eve geldiğinde ve uşaklar kendisine haberi verdiğinde ilk düşüncesi bunun teklifini nasıl etkileyeceğiydi. Evet deme ihtimali artacak mıydı? Yoksa düşecek miydi?

Bu evliliğin ayarlanmasının aslında çok kolay olması gerekirdi. Dostları bu birleşmeyi onaylıyordu ve hanımın tek akrabası olan erkek kardeşi de bu işin olması için en az Jonathan Strange kadar istekliydi. Doğru, Laurence Strange genç hanımın yoksulluğuna şiddetle itiraz etmişti ama donarak öldüğünden herhangi bir ciddi engel oluşturamayacak durumdaydı.

Ancak Jonathan Strange birkaç aydır bu genç hanımın talibi olarak kabul edilmesine rağmen bütün tanıdıkları tarafından her an olması beklenen nişan bir türlü gerçekleşmiyordu. Nedeni genç bayanın onu sevmemesi değildi. Sevdiğinden emindi ama bazen sırf onunla tartışmak için aşık olmuş gibi görünüyordu. Bu durumu bir türlü açıklayamıyordu. Davranışını düzeltmek adına hanımın istediği her şeyi yaptığına inanıyordu. Kağıt oyunları ve diğer kumar çeşitlerine olan düşkünlüğü neredeyse ortadan kalkmıştı ve artık pek az içiyordu, günde bir şişeden biraz fazla. Kiliseye gitmeye de itirazı yoktu, memnun olacaksa daha fazla haftada bir kez, daha da memnun olacaksa iki kez gidebilirdi ama genç hanım böyle şeyleri kendi vicdanına bıraktığını, bunların başka birinin yap demesiyle yapılacak şeyler olmadığını söylüyordu. Strange onun Bath, Brighton, Weymouth ve Cheltenham gibi yerleri sık sık sık sık ziyaret etmesinden hoşlanmadığını da biliyordu. Ama öyle yerlerdeki kadınlardan korkacak bir şeyi olmadığı konusunda onu ikna etmişti, hiç kuşkusuz çekiciydiler ancak kendisi için bir şey ifade etmiyorlardı. Bayanı ilgilendiren bu değildi, *hatta* aklına bile gelmemişti. Yalnızca zamanını daha iyi bir biçimde geçirmesini istiyordu. Ahlak dersi vermek istemiyordu, tatili herkes kadar o da severdi ama daimi tatil yapmak! Gerçekten istediği bu muydu? Bu onu mutlu mu ediyordu?

Strange ona kesinlikle katıldığını söyledi, geçen yıl sürekli şu ya da bu mesleği edinmek ya da düzenli bir uğraş alanı bulma planları yapıp durmuştu. Planları hiç fena değildi aslında. Yoksul bir şiir dehası bularak hamisi olmayı ya da hukuk okumayı, Lyme Regis'te kumsalda fosil aramayı düşünüyordu. Demir çelik fabrikası almayı, dökümhanecilik okumayı,

tanıdığı birine yeni tarım yöntemlerini sormayı, ilahiyat eğitimi almayı ve iki üç yıl önce babasının kütüphanesinin en uzak köşesindeki küçük masada bıraktığından hemen hemen emin olduğu mühendislik üzerine sürükleyici bir kitabı okumayı bitirmeyi düşünüyor ama bütün bu planları engelleyecek bir şey çıkıyordu. Yoksul şiir dehalarına rastlamak sandığından daha zordu.(38) Hukuk kitapları sıkıcıydı. Tarımdan anlayan adamın adını bir türlü hatırlayamıyordu. Lyme Regis'e gitmek niyetinde olduğu gün sağanak yağmur başlıyordu.

Vesaire vesaire. Genç hanıma yıllar önce içtenlikle donanmaya katılmış olmayı istediğini söylemişti. Ona en iyi uyacak şey bu olurdu! Ama babası asla razı gelmemişti ve artık yirmi sekiz yaşındaydı. Yani donanmada bir kariyere başlamak için de çok geç kalmıştı.

Tuhaf bir biçimde hiçbir şeyden memnun olmayan bu genç bayanın adı Arabella Woodhope'tu. Clunbury'deki St. Swithin'in merhum papaz yardımcısının kızıydı.(39) Laurence Strange öldüğü sırada ağabeyinin papaz yardımcılığı yaptığı Gloucestershire köyündeki bazı dostlarına uzatılmış bir ziyarette bulunuyordu. Taziye mektubu Strange'e cenaze sabahı ulaştı. Gerekli olan her şey ifade edilmişti. Kaybı için duyduğu üzüntü, yaşlı Bay Strange'in bir baba olarak pek çok hatası olduğu bilinciyle hafifliyordu. Ama başka bir şey de vardı. Arabella onun için kaygılanıyordu. Shropshire'da olmadığına üzülüyordu. Böyle bir zamanda yalnız ve arkadaşsız kalması hoşuna gitmiyordu.

Jonathan Strange o anda kararını verdi. Karşısına daha iyi bir fırsat çıkacağını sanmıyordu. Arabella hiçbir zaman şu anki kadar endişeli bir şefkat duymayacak ve o da hiçbir zaman şimdiki kadar zengin olmayacaktı. (Arabella'nın, servetine karşı söylediği kadar kayıtsız olduğuna bir türlü inanamıyordu.) Babasının cenazesiyle evlenme teklifi arasında uygun bir zaman geçmesine izin vermesi gerektiğine inanıyordu. Üç gün beklemek yeterli görünüyordu. Böylece dördüncü günün sabahında uşağına eşyalarını toplamasını,

seyisine atları hazırlamasını söyledi ve Gloucestershire'a doğru yola koyuldu.

Yeni uşağı da yanına aldı. Bu adamla uzun uzun konuşmuş ve onu hevesli, zeki ve becerikli bulmuştu. Yeni uşak, seçilmiş olmaktan dolayı çok mutluydu (gerçi bencil yüreği ona bunun dünyanın en doğal şeyi olduğunu söylüyordu). Belki de artık meslek hayatının devleri devirme aşamasını geçtiğine, artık efsane olmaktan çıkarak sıradan dünyaya geçtiğine göre belki de sıradan bir ölümlü gibi adını vermek daha uygun olacaktır. Adı Jeremy Johns'tu.

İlk gün her yolcunun başına gelebilecek maceraları yaşadılar: Nedensiz yere köpeğini onlara havlatan bir adamla tartıştılar, hastalık belirtileri göstermeye başlayan Strange'in atı için endişelendiler, sonra daha dikkatli baktıklarında gayet sağlıklı olduğunu gördüler. İkinci günün sabahında hafif bir eğimle yükselen tepeler, kış ağaçları ve zengin görünüşlü düzenli çiftliklerden oluşan güzel bir manzarada ilerliyorlardı. Jeremy Johns geniş bir toprağı yeni miras almış bir beyefendinin uşağına uygun düşecek vakurluk derecesinin alıştırmasını yapıyor, Jonathan Strange ise Bayan Woodhope'u düşünüyordu.

Onu görme günü gelip çattığından artık nasıl karşılanacağı konusunda içini bir kurt kemirmeye başlamıştı. Arabella'nın ağabeyiyle olduğunu düşündükçe memnun oluyordu. Sevgili iyi Henry bu birleşmeyi hayırlı görüyordu ve Strange, onun kızkardeşini bu konuda olumlu düşünmesi için teşvik ettiğinden emindi. Ancak şu birlikte kaldığı dostlarından kuşkuluydu. Bir din adamı ve eşiyle birlikteydi. Çift hakkında hiçbir şey bilmemesine rağmen zengin ve zevküsefaya düşkün genç bir adamın din adamlarına duyduğu doğal güvensizliği duyuyordu. Her gün ne türlü olağanüstü erdem ve gereksiz bir fedakârlık kavramları aşıladıklarını kim bilebilirdi?

Alçalan güneş dev gölgeler düşürüyor, ağaçların dallarında, tarlaların çukurlarında buzlar ve karlar parlıyordu. Bir tarlada çapa yapan bir adam görünce topraklarında yaşayan ve Bayan Woodhope'un, iyilikleri için sonsuz bir endişe duyduğu aileleri düşündü. Kafasında ideal bir sohbet oluşmaya başladı.

Kiracılarınız konusunda niyetiniz nedir? diye soracaktı. *Niyetim mi*? diyecekti. *Evet* diyecekti. *Yüklerini nasıl azaltacaksınız. Babanız kazandıkları her kuruşu alıyor, hayatlarını berbat bir hale getiriyordu. Evet biliyorum*, diyecekti Strange. *Babamın yaptıklarını asla savunmadım. Hâlâ kiraları düşürmediniz mi*? diyecekti. *İlçe meclisiyle konuştunuz mu*? *Yaşlılar için düşkünler yurdu ve çocuklar için bir okul düşündünüz mü*?

"Kiralardan, düşkünler yurdundan ya da okuldan konuşması çok mantıksız" diye düşündü Strange sıkıntıyla. "Ne de olsa babam henüz geçen Salı öldü."

"Ah, işte bu çok garip!" dedi Jeremy Johns.

"Hımm?" dedi Strange. Beyaz bir kapıda durduklarını fark etti. Yolun kenarında beyaz boyalı küçük bir kulübe vardı. Yeni inşa edilmişti, altı cephesi ve Gotik tarzda pencereleri vardı.

"Yol parasını kime vereceğiz?" diye sordu Jeremy Johns.

"Hımm?" dedi Strange.

"Bu görevlinin kulübesi efendim. Bakın, verilecek paranın listesinin asılı olduğu bir tahta var. Ama ortalıkta hiç kimse yok. Altı pens bırakayım mı?"

"Evet, evet, nasıl istersen."

Böylece Jeremy Johns geçiş parasını kulübenin eşiğine bıraktı ve geçebilmeleri için kapıyı açtı. Yüz metre sonra bir köye girdiler. Kışın altın ışığının vurduğu eski taş bir kilise, iki yanında eğri büğrü yaşlı gürgenlerin sıralandığı şu ya da bu yöne giden bir yol ve bacalarından duman tüten yirmi kadar düzgün taş kulübe vardı. Yolun kenarında bir dere akıyordu. Buz sarkıtlarının sarktığı kuru sarı otlarla çevrilmişti.

"İnsanlar nerede?" dedi Jeremy.

"Ne?" dedi Strange. Çevresine bakındığında bir kulübenin penceresinden iki kız çocuğunun baktığını gördü. "İşte" dedi.

"Hayır efendim. Onlar çocuk. Ben yetişkinleri kastettim. Hiçbiri ortada yok."

Bu doğruydu. Ortalıkta hiç yetişkin yoktu. Birkaç tavuk, eski bir el arabasının içindeki samanların üzerinde oturan bir kedi, bir tarlada atlar vardı ama hiç insan yoktu. Strange ve Jeremy Johns köyden çıkar çıkmaz bu garip durumun nedeni anlaşıldı. Köyün son evinden yüz, yüz elli metre uzakta çıplak bir funda

çitin çevresinde bir kalabalık toplanmıştı. Türlü türlü silahlar taşıyorlardı. Oraklar, tırpanlar, sopalar ve tüfekler. Hem gülünç hem de ürkütücü bir manzaraydı. İlk bakışta köylüler mürver ağaçlarıyla alıç çalılarına savaş açmış gibi görünüyordu. Alçak kış güneşi üzerlerine vuruyor, giysilerini, silahlarını ve dikkatli, tuhaf bir ifade taşıyan yüzlerini altın rengine boyuyordu. Arkalarında uzun mavi gölgeler dalgalanıyordu. Çıt çıkarmıyorlar, içlerinden biri kıpırdadığında bunu gürültü çıkarmaktan korkarmışçasına büyük bir dikkatle yapıyordu.

Geçerlerken Strange ve Jeremy üzengilerinin üzerinde dikildiler ve boyunlarını uzatarak köylülerin baktığı şeyi görmeye çalıştılar.

"Ah, bu çok tuhaf!" dedi Jeremy heyecanla geçerlerken. "Burada hiçbir şey yok!"

"Hayır" dedi Strange. "Bir adam vardı. Görmemene şaşırdım. İlk başta onu funda kökü sandım ama kesinlikle bir adamdı. Gri, eğri büğrü, kırış kırış esmer bir adam, bir funda köküne şaşılacak derecede çok benziyordu ama yine de bir insandı."

Yol ikisini karanlık bir kış ormanına götürdü. Jeremy Johns meraklanmıştı: Adam kim olabilirdi ve köylüler ona ne yapmayı düşünüyordu acaba? Strange bir iki kez öylesine cevap verdi ama çok geçmeden tekrar Bayan Woodhope'u düşünmeye daldı.

"Babamın ölümüyle meydana gelen değişiklikleri tartışmaktan kaçınmak en iyisi" diye düşündü. "Hepten tehlikeli. Hafif, zararsız konularla başlayacağım, örneğin bu yolculuktaki serüvenlerle. Bir bakalım, onu eğlendirecek ne oldu?" Başını kaldırdı. Çevresinde dalları sarkmış karanlık ağaçlar vardı. "Bir şey olmalı." Hereford yakınlarında gördüğü, pervanelerinden birine bir çocuğun kırmızı pelerininin takılı olduğu değirmeni hatırladı. Pervaneler dönerken pelerin bir an sulu kar ve çamurda sürükleniyor, bir an sonra canlı kızıl bir bayrak gibi havada uçuyordu. "Bir şeylerin simgesi gibi. Sonra ona boş köyü ve perdelerin arkasından bakan, birinin elinde bebek, birinde tahta at olan çocukları anlatabilirim. Ondan sonra da silahlı sessiz kalabalık ve çitin altındaki adamı."

Ah! diyecekti Arabella hiç kuşkusuz kesinlikle. *Zavallı adam! Ne olmuş peki? Bilmiyorum*, diyecekti Strange. *Ama ona yardım ettiniz herhalde*, diyecekti. *Hayır*, diyecekti Strange. *Ah!* diyecekti...

"Bekle!" diye bağırdı Strange atını dizginleyerek. "Böyle olmaz! Geri dönmeliyiz. Funda çitin altındaki adam konusunda içim rahat değil."

"Ah!" diye bağırdı Jeremy Johns rahatlayarak. "Bunu duyduğuma çok sevindim efendim. Ben de öyle."

"Herhalde bir çift tüfek getirmeyi akıl etmemişsindir?" dedi Strange.

"Hayır efendim."

"Kah.." dedi Strange, sonra yüzünü buruşturdu çünkü Bayan Woodhope küfretmeyi onaylamazdı. "Peki bıçak filan? Ya da benzer bir şey?"

"Hayır, hayır efendim. Ama korkmayın." Jeremy atından aşağı atladı ve bodur ağaçlarla otların arasında aranmaya başladı. "Bize şu dallardan sopa yapabilirim, en az tüfek kadar iş görür."

Yerde birinin kestiği ve bıraktığı kalın dallar vardı. Jeremy birini alıp Strange'e gösterdi. Bir sopa sayılmazdı, daha çok filizlerin sürgün verdiği bir dala benziyordu.

"Eh" dedi Strange kuşkuyla. "Hiç yoktan iyidir."

Jeremy kendine de bir dal aldı ve böylece silahlanmış bir halde köye, sessiz kalabalığa geri döndüler.

"Sen oradaki!" diye bağırdı Strange, başında geniş kenarlı bir şapka takmış çoban giysilerinin üzerine el örgüsü birkaç şal bağlamış bir adamı gözüne kestirerek. Sopasıyla tehdit edici olduğunu umduğu abartılı birkaç hareket yaptı. "Ne olu?. ."

O anda birkaç kişi dönüp parmaklarını dudaklarına götürdü.

Bir başkası Strange'in yanına yaklaştı. Üzerindeki kahverengi fitilli kumaştan bir paltoyla ilkinden daha saygıdeğer giyinmişti. Parmaklarıyla şapkasına dokunarak, "Kusura bakmayın beyefendi ama atlarınızı biraz uzağa götürebilir misiniz? Ayaklarını yere vuruyorlar ve çok gürültülü soluyorlar" dedi.

"Ama. .." diye başladı Strange.

"Şşşt efendim!" diye fısıldadı adam. "Sesiniz çok yüksek. Onu uyandıracaksınız!"

"Uyandıracak mıyım? Kimi uyandıracağım?"

"Funda çitin altındaki adamı efendim. Bir büyücü. Hiç duymadınız mı, eğer bir büyücüyü vaktinden önce uyandırırsanız gördüğü rüyaları gerçek hayata getirme tehlikesiyle karşı karşıya kalırsınız?"

"Kimbilir ne dehşet şeyler görüyordur!" diye katıldı bir başkası fısıldayarak.

"Ama büyücü old..." diye başladı Strange. Bir kez daha kalabalıkta birkaç kişi dönerek öfkeyle kaşlarını çattı ve alçak sesle konuşmasını işaret etti.

"Ama büyücü olduğunu nereden biliyorsunuz?" diye fısıldadı.

"Ha! Son iki gündür Monk Gretton'da efendim. Herkese büyücü olduğu söylüyor. İlk gün bazı çocukları annelerinin kilerinden Periler Kraliçesi için olduğunu söyleyerek turta ve bira çalmaları için kandırdı. Dün buradaki toprak sahibimizin evi olan Farwater Konağı'nın arazisinde dolaşırken bulundu. Arazi sahibi Bayan Morrow onu falına bakması için tuttu ama tek söylediği oğlu Yüzbaşı Morrow'un Fransızlar tarafından vurulduğuydu. Zavallı kadıncağız iki gündür yataktan çıkmadı ve ölene kadar da çıkmayacağını söylüyor. Uzun lafın kısası efendim, bu adam canımıza yetti. Onu buradan göndermek niyetindeyiz. Gitmezse de bir düşkünler evine göndereceğiz."

"Eh, en mantıklısı bu sanırım" diye fısıldadı Strange. "Ama anlamadığım. .."

Tam o anda funda çitin altındaki adam gözlerini açtı. Kalabalık aynı anda nefesini tuttu ve birkaç kişi bir iki adım geriledi.

Adam kendisini funda çitten kurtardı. Bu kolay bir iş değildi çünkü funda çitin çeşitli parçaları, alıç dalları, mürver dalları, sarmaşık yaprakları, ökse otları ve süpürge otları gece boyunca giysilerinin arasına yerleşmiş ya da buzla üzerine yapışmışlardı. Oturdu. Karşısında bir izleyici topluluğu görmekten şaşırmamış gibiydi. Hatta tavırlarından böyle bir şeyi beklediği bile düşünülebilirdi. Kalabalığa baktı ve küçümseyen bir tavırla burnunu çekerek homurdandı.

Parmaklarını saçları arasından geçirerek yaprakları, dal parçalarını ve birkaç kulağa kaçanı ayıkladı. "Elimi uzattım" dedi belirli birine hitap etmeden. "İngiltere'nin ırmakları döndü ve diğer yöne aktı." Boyun bağını gevşeterek gömleğinin içine yerleşmiş birkaç örümceği çıkardı. Bunu yaparken boynu ve boğazının tuhaf biçimli mavi çizgiler, noktalar, çarpılar ve dairelerle süslü olduğu görüldü. Sonra boyunbağını tekrar bağladı, temizliğini tatmin edici bir biçimde tamamladıktan sonra ayağa kalktı.

"Adım Vinculus" diye açıkladı. Geceyi bir funda çitin altında geçirmiş biri için sesi şaşırtıcı derecede net ve yüksekti. "On gündür batıya doğru yol alarak kaderinde büyük bir büyücü olmak yazan bir adamı arıyorum. On gün önce bu adamın bir resmi gösterildi bana ve belirli mistik işaretlere dayanarak onun sen olduğunu görebiliyorum!"

Herkes kimi kastettiğini görmek için döndü.

Çoban giysili ve örgü şallı adam Strange'e yaklaşarak paltosunu çekiştirdi. "Sizsiniz efendim" dedi.

"Ben mi?" dedi Strange.

Vinculus, Strange'e yaklaştı.

"İngiltere'ye iki büyücü gelecek" dedi.

İlki benden korkacak, İkincisi beni görme özlemiyle yanacak,

İlkini hırsızlar ve katiller yönetecek, ikincisi kendi yıkımında suç ortağı olacak

İlki kalbini karanlık bir ormanda karlar altına gömecek ama yine de sızladığını hissedecek,

İkincisi en değerli varlığını düşmanının elinde görecek..."

"Anlıyorum" diye sözünü kesti Strange. "Peki ben hangisiyim? Birinci mi ikincisi mi? Hayır sakın söyleme. Hiç önemli değil. İkisi de kulağa korkunç geliyor. Büyücü olmam konusunda bu kadar ısrarlı olan biri için bu hayatı pek de çekici kıldığın söylenemez. Yakında evlenmeyi umuyorum ve

karanlık bir ormanda hırsız ve katillerle dolu bir hayat sürdürmek en iyi ihtimalle uygunsuz olur. Başka birini seçmeni tavsiye ederim."

"Seni ben seçmedim büyücü! Uzun bir zaman önce seçildin."

"Eh, her kimse hayal kırıklığına uğrayacak."

Vinculus bu sözlere aldırmadı ve gitmesini engellemek için Strange'in atının dizginlerini tuttu.

Sonra daha önce Hanover Meydanı'nda Bay Norrell'e okuduğu kehanetin tamamını okumaya başladı.

Strange bu durumu Bay Norrell kadar hoşnutsuz karşıladı, bittiğinde atından aşağı eğilerek çok ağır bir biçimde tane tane, "Ben büyü müyü bilmiyorum!" dedi.

Vinculus duraksadı. Bunun Strange'in büyük bir büyücü olmasının önünde geçerli bir engel olabileceğini kabul etmeye hazırmış gibi göründü. Neyse ki aklına hemen bir çözüm geldi, elini paltosunun göğsüne sokarak birkaç samanın yapışmış olduğu bazı kâğıtlar çıkardı. "Şimdi" dedi, hiç görünmediği kadar gizemli ve etkileyici görünerek. "Burada bazı büyülerim var ki bunlar... Hayır hayır! Onları size *veremem!*" (Strange almak için elini uzatmıştı) "Çok değerlidirler, bunları elde edebilmek için yıllarca işkence çektim ve zorlu sınavlardan geçtim."

"Ne kadar?" diye sordu Strange.

"Yedi şilin, altı peni" dedi Vinculus.

"Tamam."

"Efendim, herhalde ona para vermeyeceksiniz?" dedi Jeremy Johns.

"Eğer bu benimle konuşmamasını sağlayacaksa, evet vereceğim."

Bu arada kalabalık Strange ve Jeremy Johns'a pek de dostça olmayan bir gözle bakmaya başlamıştı. Ortaya çıkmaları aşağı yukarı Vinculus'un uyanmasına denk gelmişti ve köylüler onların Vinculus'un rüyalarından gelen iki hayalet olduğunu düşünmeye başlamıştı. Birbirlerini Vinculus'u uyandırmakla suçluyorlardı. Bu konuda tartışmaya başlamışlardı ki, önemli görünüşlü bir şapka takmış, resmi görünüşlü biri gelerek Vinculus'a bir dilenci olarak düşkünler evine gitmesi

gerektiğini bildirdi. Vinculus böyle bir şey yapmayacağını çünkü artık yedi şiling ve altı penisi olduğundan bir dilenci sayılamayacağını söyleyerek itiraz etti. Çok küstah bir tavırla paraları adamın gözünün önünde salladı. Şu ya da bu nedenden dolayı bir kavganın patlak vermesinin kaçınılmaz göründüğü sırada Vinculus'un sırtını dönüp uzaklaşması, Strange'le Jeremy Johns'un da atlarını ters yöne sürmesiyle huzur Monk Gretton köyüne geri döndü.

Saat beşe doğru Gloucester yakınlarındaki S— köyündeki bir hana geldiler. Strange, Bayan Woodhope ile buluşmasının ikisine de üzüntüden başka bir şey getireceğine öyle az ihtimal veriyordu ki buluşmayı ertesi sabaha kadar ertelemeyi düşünmüştü. Güzel bir yemek ısmarladı ve bir gazeteyle birlikte ateşin yanındaki rahat bir koltuğa geçti. Ama kısa sürede rahatlık ve huzurun Bayan Woodhope'un arkadaşlığının yerini tutamayacağını keşfetti, böylece yemeği iptal ederek bir an önce mutsuz olmaya başlamak üzere Bay ve Bayan Redmond'un evine gitti. Yalnızca bayanlar, Bayan Redmond ve Bayan Woodhope evdeydi.

Aşıklar yeryüzünün en sağduyulu kişileri değildir ve okurlarım için Strange'in Bayan Woodhope'la ilgili düşüncelerinin genç hanımla ilgili son derece yanlış bir izlenim oluşturduğunu öğrenmek şaşırtıcı olmayacaktır. Hayali konuşmalarının Bayan Woodhope'un fikirlerini yansıttığı söylenebilirdi ama mizacı ve tavırları konusunda kesinlikle bir kılavuz olamazlardı. Bayan Woodhope'un kısa süre önce yakınlarını kaybetmiş insanları okul ve düşkünler yurdu inşa ettirmeleri talepleriyle yıpratma alışkanlığı yoktu. Söyledikleri her şeyde bir kusur da bulmazdı. O kadar yapay biri değildi.

Hayalindeki ters, azarlayan genç hanımdan çok farklı bir biçimde karşıladı onu. Babasının yaptığı her yanlışı derhal düzeltmesini talep etmek bir yana ona karşı özellikle sevecen davrandı ve gördüğüne çok memnun oldu.

Yirmi iki yaşındaydı. İfadesizken orta karar bir güzelliği vardı. Yüzü ve bedeni öyle ahım şahım çekici değildi ama bu, konuşurken ya da gülerken tamamen değişen türde yüzlerdendi. Neşeli bir doğası vardı. Zekiydi ve gülmeyi

severdi. Her zaman gülmeye hazırdı ve gülümseme herhangi bir hanımın takabileceği en güzel süs olduğundan, zaman zaman güzellikleriyle üç şehirde ün salmış hanımları gölgede bıraktığı görülmüştü.

Arkadaşı Bayan Reymond kırk beş yaşında iyi niyetli, uysal bir hanımdı. Zengin değildi, çok yer görmüş değildi ya da özellikle zeki biri değildi. Başka şartlar altında Jonathan Strange gibi görmüş geçirmiş birine ne söyleyeceğini bilmeyebilirdi ama neyse ki babasının kısa süre önce ölmüş olması bir konuşma konusu veriyordu.

"Herhalde şu aralar çok meşgulsünüzdür Bay Strange" dedi. "Babam öldüğünde yapacak dünya kadar işim olmuştu. O kadar çok hediye vasiyet etmişti ki. Evde mutfak rafında duran porselen kavanozlar vardı. Babam her bir kavanozun eski hizmetçilerimizden birine verilmesini istemişti. Ama vasiyetinde kavanozları öyle karmaşık biçimde tarif etmişti ki hangi kavanozun kime verilmesini istediğini kimse anlayamadı. Sonra hizmetliler kavgaya başladılar, hepsi pembe gül desenli sarı kavanozu istiyorlardı! Ah! O vasiyetler hiç bitmeyecek gibi gelmişti. Babanız çok hediye bıraktı mı Bay Strange?"

"Hayır, madam. Hiç bırakmadı. Herkesten nefret ederdi."

"Ah! Bu iyi bir şey değil mi? Şimdi ne yapacaksınız?"

"Ne mi yapacağım?"

"Bayan Woodhope zavallı ölmüş babanızın mal alıp sattığını söylüyor. Aynı işi mi yapacaksınız?"

"Hayır madam, istediklerim olursa ki böyle olacağına inanıyorum, babamın işini mümkün olduğu kadar çabuk kapayacağım."

"Ah! O zaman herhalde çiftçilikle uğraşacaksınız? Bayan Woodhope arazinizin çok geniş olduğunu söylüyor."

"Öyle madam ancak çiftçiliği denedim, bana pek uygun bir iş değil."

"Ah!" dedi Bayan Redmond, görmüş geçirmiş bir tavırla.

Sessizlik oldu. Bayan Redmond'un saatinin tiktakları ve ocakta yerinden oynayan kömürlerin sesi işitiliyordu. Bayan Redmond kucağındaki arapsaçı halindeki nakış ipliklerini

çözmeye başladı. Sonra kara kedisi bu yaptığını oyun sanarak kanape boyunca sinsice yaklaştı ve iplikleri yakalamaya çalıştı. Arabella güldü, kediyi yakalayarak oynamaya başladı. Bu tam da Strange'in arzuladığı huzurlu ev manzarasıydı (ama Bayan Redmond'u istemiyordu ve kediden de emin değildi). Çocukluğunu geçirdiği evde asık surat ve soğuk tavırlardan başka bir şey görmediği için bu daha da arzu edilir bir şeydi. Sorun şuydu: Arabella'yı bunu onun da istediğine nasıl ikna edecekti? Ani bir tür esinle Bayan Redmond'a hitap etti. "Kısacası madam zamanım olacağını sanmıyorum. Büyüyle ilgileneceğim."

"Büyü mü!" diye haykırdı Arabella, ona şaşkınlıkla bakarak.

Daha fazlasını soracakmış gibi göründü ama bu son derece ilginç anda holde Bay Redmond'un sesi duyuldu. Yanında Papaz yardımcısı Henry Woodhope, yani Arabella'nın erkek kardeşi ve Jonathan Strange'in dostu olan Henry Woodhope vardı. Doğal olarak yapılacak açıklamalar ve tanıştırmalar olduğundan (Henry Woodhope, Strange'in geleceğini bilmiyordu) o an için Strange'in beklenmedik sözleri unutulmuştu.

Beyler bir köy toplantısından geliyorlardı ve oturma odasında tekrar yerlerini aldıklarında Bay Redmond ve Henry, Bayan Redmond ve, Arabella'ya bölgeden çeşitli haberler verdiler. Sonra Strange'in yolculuğunu sordular, yolların durumunu, Shropshire, Herefordshire ve Gloucestershire'da (Strange'in geçtiği kasabalardı) çiftçilerin nasıl olduğunu öğrenmek istediler. Saat yedide çay saati yapıldı. İzleyen sessizlikte hepsi yiyip içerken Bayan Redmond eşine, "Bay Strange bir büyücü olacakmış hayatım" dedi. Sanki bu dünyanın en doğal şeyiymişçesine konuşmuştu, onun için gerçekten öyleydi.

"Büyücü mü?" dedi Henry çok şaşırarak. "Neden böyle bir şey yapsın ki?"

Strange duraksadı. Gerçek nedeni söylemek istemiyordu - aslında amacı Arabella'yı ciddi ve alimce bir şey yapma kararıyla etkilemekti- bu nedenle aklına gelen tek açıklamayı yaptı.

"Monk Gretton'da fundalığın altında bir adamla tanıştım, bana büyücü olacağımı söyledi."

Bay Redmond şakayı beğenerek güldü. "Harika!"

"Sahi mi söylüyorsunuz?" dedi Bayan Redmond.

"Anlamıyorum" dedi Henry Woodhope.

"Herhalde bana inanmıyorsunuz?" dedi Strange, Arabella'ya.

"Ah, tam tersine Bay Strange!" dedi Arabella olanları eğlenceli bulduğunu gösteren bir gülümsemeyle. "Her zamanki iş görme yönteminize uyuyor. Ben de sizden mesleğinizi böyle güçlü bir temel üzerine kurmanızı beklerdim zaten."

"Ama bir meslek edineceksen, ki tam da mirasını almışken, böyle bir şeyi neden yapmak istediğini anlamıyorum, büyüden daha iyi bir şey seçebilirsin herhalde! Pratik bir uygulama alanı yok!" dedi Henry.

"Ah, sanırım yanılıyorsun!" dedi Bay Redmond. "Londra'da illüzyonlar göndererek Fransızlar'ın kafasını karıştıran bir bey var! Adını unuttum. Teorisine ne diyordu dur bakayım? Çağdaş büyü müydü?"

"Eski moda büyüden farkı neymiş peki?" diye merak etti Bayan Redmond. "Ya siz hangisini yapacaksınız Bay Strange ?"

"Evet cidden Bay Strange" dedi Arabella nazlı bir bakışla. "Siz hangisini yapacaksınız?"

"Her ikisinden de biraz yapacağım Bayan Woodhope. İkisinden de bir parça!" Bayan Redmond'a dönerek, "Fundalığın altındaki adamdan üç büyü satın aldım. Birini görmek ister misiniz madam?"

"Şey, hem de çok!"

"Bayan Woodhope?"

"Ne işe yarıyorlar?"

"Bilmiyorum. Henüz okumadım." Jonathan Strange, Vinculus'un kendisine verdiği üç büyüyü göğüs cebinden çıkararak bakması için ona verdi.

"Çok pisler" dedi Arabella.

"Ah! Biz büyücüler birazcık pisliğe aldırış etmeyiz. Ayrıca eminim çok eskiler. Bunlar gibi kadim, gizemli büyüler çoğu zaman... "

"Yukarıda tarihleri yazıyor. Biri 2 Şubat 1808. Bu, iki hafta önce."

"Sahi mi? Görmemişim."

"*İnatçı bir Adamın Londra'yı Terk Etmesi İçin İki Büyü*" diye okudu Arabella. "Merak ediyorum bir büyücü neden insanların Londra'yı terk etmesini istesin ki?"

"Bilmiyorum. Londra'nın çok kalabalık olduğu kesin ama insanların teker teker Londra'dan ayrılmasını sağlamak çok zahmetli bir iş gibi geldi bana."

"Ama bunlar korkunç! Hayaletler ve korkunç şeylerle dolu! Gerçekte büyü böyle bir şey yapmadığı halde, insanlara gerçek aşklarıyla karşılaşacaklarını düşündürmek!"

"Bir bakayım!" dedi Strange hoşa gitmeyen büyüleri elinden kaparak. Çabucak inceledikten sonra, "Yemin ederim aldığımda içeriklerinin ne olduğunu bilmiyordum, hem de hiç. Gerçek şu ki satın aldığım adam bir serseri ve oldukça çaresiz biriydi. Verdiğim para sayesinde düşkünler evinden kaçabildi" dedi.

"Neyse buna sevindim ama yine de büyüleri çok korkunç ve umarım bunları kullanmazsın."

"Ya son büyü? *Düşmanımın Şu Anda Ne Yaptığını Öğrenmek İçin Bir Büyü*. Herhalde buna bir itirazınız olmaz? Son büyüyü yapmama izin verin."

"Ama işe yarayacak mı? Düşmanınız yok, değil mi?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Bu nedenle denememin bir sakıncası olmaz değil mi?"

Talimatlarda bir ayna ve ölü çiçekler[40] deniyordu. Strange ve Henry bir aynayı duvardan indirerek masaya koydular. Çiçekleri bulmak daha zordu. Şubat ayıydı ve Bayan Redmond'un tek çiçekleri kuru leylak, güller ve kekikti.

"Bunlar olur mu?" diye sordu Strange'e.

Omuz silkti. "Kimbilir? Şimdi..." Tekrar talimatları inceledi. "Çiçekleri çevresine şöyle yerleştiriyoruz. Sonra parmağımla aynaya şöyle bir daire çiziyorum. Sonra daireyi dörde bölüyorum. Aynaya üç kez vurarak şöyle diyeceğim..."

"Strange" dedi Henry Woodhope. "Bu saçmalığı nereden buldun?"

"Fundalığın altındaki adamdan. Henry, beni dinlemiyorsun."

"Dürüst görünüyordu, değil mi?"

"Dürüst mü? Yoo, özellikle dürüst görünüyordu diyemem. 'Üşümüş' görünüyordu derdim. Evet, üşümüş onu tanımlamak için iyi bir kelime, bir başkası da 'aç' olurdu."

"Peki bu büyüler için ne kadar verdin?"

"Henry!" dedi kızkardeşi. "Bay Strange onları yardım olsun diye aldığını söyledi, işitmedin mi?"

Strange dalgın dalgın ayna yüzeyinde daireler çizip dörde ayırıyordu. Yanında oturan Arabella aniden şaşkınlıkla irkildi. Strange başını eğip baktı.

"Ulu Tanrım!" diye bağırdı.

Aynada bir oda görünüyordu ama burası Bayan Redmond'un oturma odası değildi. Lüks olmamasına rağmen güzel döşenmiş, küçük bir odaydı. Yüksek tavanlarından büyük, belki de görkemli bir evin içindeki küçük bir oda olduğu anlaşılıyordu. Kitaplarla dolu raflar, masaların üzerinde de dağınık halde duran kitaplar vardı. Şöminede canlı bir ateş, masada mumlar yanıyordu. Masada bir adam çalışıyordu. Elli yaşlarındaydı, üzerindeki gri bir ceketle çok sade bir biçimde giyinmişti. Eski moda bir peruk takmış sıradan görünüşlü sessiz bir adamdı. Masasında açık duran birkaç kitap vardı. Bazılarını biraz okuyor, bazılarına bir şeyler yazıyordu.

"Bayan Redmond! Henry!" diye bağırdı Arabella heyecanla. "Çabuk buraya gelin! Bakın Bay Strange ne yaptı!"

"Ama bu da kim böyle?" diye sordu Strange merak içinde. Aynayı kaldırdı, altına baktı, belli ki altında sorgulanmaya hazır-küçük gri ceketli bir adam bulacağını düşünüyordu. Aynayı tekrar masaya koyduğunda diğer odanın görüntüsü ve diğer adam hâlâ oradaydı. Diğer odadan gelen bir ses yoktu ama şöminedeki ateşin alevleri dansediyordu ve ışığın yansıdığı gözlükleri burnunda olan adam başını bir kitaptan diğerine çeviriyordu.

"Bu adam neden senin düşmanın olsun ki?" diye sordu Arabella.

"Hiçbir fikrim yok."

"Belki ona borcun vardır?" diye sordu Bay Redmond.

"Hiç sanmıyorum"

"Bankacı olabilir. Muhasebe bürosuna benziyor biraz" diye önerdi Arabella.

Strange gülmeye başladı. "Eh, Henry artık bana surat asmayı bırakabilirsin. Eğer bir büyücüysem bile vasat bir büyücüyüm. işin ustaları peri ruhları ve uzun zaman önce ölmüş kralların ruhlarını çağırırken ben bir bankacının ruhunu çağırdım."

II. CİLT
JONATHAN STRANGE

"Bir büyücü büyüyle birini öldürebilir mi?" diye sordu Lord Wellington, Strange'e. Strange kaşlarını çattı. Bu soru hoşuna gitmemiş gibiydi. "Bir büyücü öldürebilir sanırım" diye itiraf etti. "Ama bir beyefendi asla öldüremez."

23

Gölge Ev

Temmuz 1809

1809'da bir yaz günü iki atlı Wiltshire'da tozlu bir yolda ilerliyordu. Gökyüzü koyu parlak maviydi ve altında İngiltere derin gölgeler ve güneşin kızgın ışığının puslu yansımalarıyla çizilmiş bir resim gibi uzanıyordu. Büyük kestane ağacı yolun üzerine doğru derin kara bir gölge gölü oluşturuyordu ve iki binici göle ulaştığında sesleri dışında her şey kayboldu.

"...Peki, yayımlamayı ne zaman düşüneceksiniz?" dedi biri. "Çünkü bunu düşünmeniz gerek biliyorsunuz. Bu mesele bir süredir aklımda ve her çağdaş büyücünün ilk görevinin kitap yayımlamak olduğuna inanıyorum. Norrell'in hiçbir şey yayımlamamasına şaşıyorum."

"Eminim zamanla yapacaktır" dedi diğeri. "Yazdıklarımı yayımlamaya gelince, onları okumayı kim ister ki? Bugünlerde Norrell her hafta bir mucize gerçekleştirirken yalnızca *teorisyen* bir büyücünün çalışmalarının kimi ilgilendireceğini düşünemiyorum."

"Ah! Fazla alçak gönüllüsünüz" dedi ilk ses. "Her şeyi Norrell'e bırakmamalısınız. Norrell her şeyi yapamaz."

"Ama yapabilir, yapıyor" diye içini çekti ikinci ses.

Eski dostlarla karşılaşmak ne güzel! Çünkü konuşanlar Bay Honeyfoot ile Bay Segundus. Ancak neden ikisini ata binerken görüyoruz? Her ikisine de uymayan ve düzenli olarak yapmadıkları bir egzersizken. Bu iş için Bay Honeyfoot fazla yaşlı, Bay Segundus ise fazla yoksuldu. Hem de böyle bir günde! Bay Honeyfoot'un önce terleyip sonra kaşınacağı ve kırmızı isilikler çıkaracağı kadar sıcak, Bay Segundus'un müzmin baş ağrılarından birini başlatacak kadar aydınlık bir günde. Peki ya Wiltshire'da ne arıyorlar?

Küçük taş figür ve saçında sarmaşık yaprakları olan kız adına yaptığı araştırmalar sonucunda Bay Honeyfoot bir şey keşfetmişti. Katilin Avebury'li bir adam olduğuna inanıyordu. Bu nedenle Avebury bölge kilisesinde birtakım belgelere göz atmak üzere Wiltshire'a gelmişti. "Çünkü" diye açıklamıştı Bay Segundus'a, "Kim olduğunu bulabilirsem belki kızın kim olduğunu ve hangi karanlık nedenle öldürüldüğünü de bulabilirim." Bay Segundus dostuyla birlikte giderek bütün belgelere bakmış ve Bay Honeyfoot'un eski Latince'yi çözmesine yardım etmişti. Ancak Bay Segundus'un eski belgelere duyduğu bütün sevgiye (hiç kimse onun kadar sevemezdi) ve neler yapabilecekleri konusunda büyük inanç beslemesine rağmen, gizliden gizliye, beş yüzyıllık Latince yedi sözcüğün bir adamın hayatını açıklayabileceğinden kuşkulanıyordu. Ama Bay Honeyfoot sonsuz bir iyimserlikle doluydu. Sonra Bay Segundus'un aklına hazır Wiltshire'dayken fırsattan istifade ikisinin de görmediği Gölge Ev'i ziyaret etmeleri gerektiği gelmişti.

Çoğumuz Gölge Ev'i okul sıralarında duymuşuzdur. Bu ad büyü ve harabelerle ilgili muğlak kavramlar uyandırmakla birlikte, pek azımız neden önemli olduğunu net bir biçimde hatırlarız. Gerçek şu ki büyü tarihçileri hâlâ evin önemi üzerine tartışırlar, çoğu hemencecik hiçbir önemi olmadığını bile söyleyebilir. İngiliz büyü tarihine mal olmuş hiçbir büyük olaya sahne olmamıştı, dahası evde yaşayan iki büyücüden biri şarlatan diğeri ise kadındı. Bunlar da evin sahiplerini, geçmiş yılların beyefendi büyücüleri ve beyefendi tarihçileri için çekici

kılacak özellikler değildi. Yine de iki yüzyıl boyunca Gölge Ev İngiltere'nin en büyülü yerlerinden biri olarak bilinmişti.

On altıncı yüzyılda Kral VIII. Henry'nin, Kraliçeler Mary ve Elizabeth'in saray büyücüsü olan Gregory Absalom tarafından inşa edilmişti. Eğer bir büyücünün başarısını ne kadar büyü yaptığıyla ölçecek olursak o zaman Absalom'a büyücü denemezdi çünkü büyüleri hemen hemen hiç etkili olmazdı. Ancak başarıyı ne kadar para kazandığıyla ölçecek olursak o zaman Absalom, İngiltere'nin gelmiş geçmiş en iyi büyücüsüydü. Çünkü yoksul doğmuş ama çok zengin bir adam olarak ölmüştü.

En cüretkâr başarılarından biri de Danimarka Kralı'nı, İsveç Kralı'nın bedenini suya dönüştürecek bir büyünün karşılığında bir avuç elmas vermeye ikna etmesiydi. Doğal olarak büyüsü böyle bir şey yapmamış ama Absalom mücevherlerin yarısını satarak Gölge Ev'i inşa ettirmişti. Burayı Türk halıları ve Venedik aynalarıyla döşemiş, cam ve binbir türlü güzel şey koymuştu. Ev bittiğinde ise garip bir şey olmuştu, ya da belki olmuş belki de hiç olmamıştı. Bazı âlimler Absalom'un müşterilerini, yapıyorum diye kandırdığı büyülerin çoğunun evde kendiliğinden ortaya çıkmaya başladığına inanıyordu.

1610'da ay ışığıyla aydınlanan bir gecede üst kat penceresinden bakan iki hizmetçi, yirmi otuz kadar güzel hanım ve yakışıklı beyin çimenlikte bir halka oluşturmuş dans ettiğini görmüştü. Şubat 1666'da İrlandalı Valentine Greatrakes büyük çamaşırhanenin yakınındaki dar bir sokakta Musa peygamber ve Eliyaoğlu Harun'la İbranice sohbet etmişti. Gölge Ev'in ünü de bu ve bunun gibi yüzlerce hikayeye dayanıyordu.

Absalom'un tek çocuğu, Maria adında bir kızdı. Gölge Ev'de doğmuş ve hayatı boyunca orada yaşamış, ömrü boyunca bir ya da iki günden fazla evden uzaklaşmamıştı. Gençliğinde evi krallar ve elçiler, âlimler, askerler ve şairler ziyaret ederdi. Babasının ölümünden sonra bile insanlar İngiliz büyüsünün son günlerine bakmaya, uzun kışının arifesinde biten son tuhaf çiçeğini görmeye gelirlerdi. Sonra ziyaretçilerin sayısı azaldıkça, ev yıpranmaya ve bozulmaya başladı, bahçesi yabani otlarla kaplandı. Ama Maria Absalom babasının evini

onartmayı reddetti. Kırılan tabaklar bile yerde parça parça kaldı.(41)

Elli yaşına geldiğinde sarmaşıklar öyle güçlenip yayılmıştı ki dolapların içinde büyümeye başlayarak yerleri yürünmeyecek kadar kaygan ve tehlikeli bir hale getirmişti. Kuşlar dışarıda olduğu kadar evin içinde şakıyorlardı. Yüzüncü yılda hem ev hem de kadın bir harabeye dönüşmüştü. Ama ikisi de henüz ayaktaydı. Kırk beş yıl daha yaşadıktan sonra bir yaz günü yatağında çevresinde büyük bir dişbudak ağacının yapraklarının gölgesi ve yer yer odaya düşen güneş ışığıyla ölmüştü.

Bay Honeyfoot ile Bay Segundus bu sıcak öğle sonrasında Gölge Ev'e doğru ilerlerken Bay Norrell'in gittiklerini haber alabileceğinden dolayı biraz tedirgindiler (çünkü amirallerin ve bakanların kendisine saygı dolu mektuplar gönderdiği Bay Norrell her saat daha bir yüceleşiyordu). Bay Honeyfoot'u anlaşmanın şartlarını çiğnemiş saymasından korkuyorlardı. Bu nedenle, ne yaptıklarından mümkün olduğu kadar az kişinin haberdar olması için kimseye nereye gittiklerini söylememişler, sabah erkenden yola çıkarak at kiralayabilecekleri bir çiftliğe yürümüşler, oradan da dolambaçlı bir yol izleyerek Gölge Ev'e ulaşmışlardı.

Tozlu beyaz yolun sonunda bir çift yüksek demir kapıya ulaştılar. Bay Segundus açmak üzere atından indi. Kapılar Kastil demirinden dökülmüştü ama artık paslanarak koyu kırmızı bir renk almış ve bozulup yamulmuşlardı. Bay Segundus'un ellerine, sanki milyonlarca kurumuş ve pudra haline getirilmiş kırmızı gül sıkıştırılıp gerçek dışı bir kapı biçimine sokulmuşçasına kırmızı izler bulaştı. Demir maşa, kahkaha atan şeytani görünüşlü yüzlerin kabartmalarıyla süslüydü. Sanki Cehennem'in bu kafirlerin ikâmet ettiği bölümü, fırınını fazla kızdırmış dikkatsiz bir iblisin idaresindeymiş gibi, yüzler kor kırmızıya dönüşmüş dağılıyorlardı.

Kapının arkasında binlerce açık pembe gül, güneşin aydınlattığı salınan karağaç, dişbudak, kestane ağaçları tepeleri ve masmavi bir gökyüzü vardı. Dört uzun kalkan

duvarı, bir sürü yüksek gri baca ve taş kafesli pencereler vardı. Ama Gölge Ev bir yüzyıldan uzun bir zamandır harabe halindeydi, gümüşi kireçtaşından olduğu kadar mürver ağaçları ve yabani güllerden yapılmıştı, bileşiminde çelik ve kereste olduğu kadar yaz kokulu esintiler vardı.

"Tıpkı Başka Diyarlar gibi" dedi Bay Segundus. Heyecandan yüzünü parmaklıklara bastırınca yanaklarında pudra halindeki güllerdenmiş gibi görünen yol yol iz kaldı.(42) Kapıyı açarak atını içeri soktu. Bay Honeyfoot onu izledi. Atlarını taş bir yalağın yanına bağlayarak bahçeyi keşfe koyuldular.

Gölge Ev'in arazisine muhtemelen "bahçe" bile denilemezdi. Yüz yıldır kimse buraya bakmamıştı. Ancak yaban ya da orman da değildi. İngiliz dilinde bir büyücünün, ölümünden iki yüzyıl sonra bahçesinin aldığı hali tanımlayabilecek bir sözcük yoktur. Burası Bay Segundus ile Bay Honeyfoot'un daha önce gördüğü bütün bahçelerden daha zengin ve karışık bir yerdi.

Bay Honeyfoot gördüğü her şeyden büyüleniyordu. Ağaçların, sanki canlı pembe renkte yüksük otları denizinde yürüyorlarmış gibi neredeyse bellerine kadar geldiği geniş bir karaağaç bulvarı karşısında bir hayret çığlığı attı. Ağzında bir bebek taşıyan bir tilki oyması karşısında merakını yüksek sesle belirtti. Mekanın büyülü atmosferinden neşeyle söz etti ve Bay Norrell'in bile buraya gelerek bir şeyler öğrenebileceğini belirtti.

Ancak Bay Honeyfoot atmosfere karşı o kadar hassas değildi. Öte yandan Bay Segundus tedirgin olmaya başlıyordu. Absalom'un bahçesinin kendisini tuhaf bir biçimde etkilediğini hissediyordu. Birkaç kez Bay Honeyfoot'la birlikte yürürlerken tanıdığı biriyle konuşma noktasına geldi ya da önceden gördüğü bir yeri tanır gibi oldu. Ama her seferinde tam ne söylemek istediğini hatırlayacakken aslında dost bir yüz sandığı şeyin yalnızca bir gül çalısının yüzeyindeki gölge olduğu fark ediyordu. Adamın başı soluk renkli güllerden bir dal ve eli de bir başka daldı. Çocukluğundan kalma tanıdık bir manzara olduğunu sandığı yer, yalnızca bir sarısabrın, salınan mürver dallarının ve evin güneşin aydınlattığı bir köşesinin tesadüfi birleşiminden başka bir şey değildi. Ayrıca ne dostun

kim olduğu ne de yerin neresi olduğu aklına gelmiyordu. Bu durum onu öyle rahatsız etti ki, yarım saat sonra Bay Honeyfoot'a bir süre oturup dinlenmelerini önerdi.

"Sevgili dostum!" dedi Bay Honeyfoot. "Ne oldu? Hasta mısınız? Çok solgunsunuz, elleriniz de titriyor. Neden daha önce söylemediniz?"

Bay Segundus elini başına götürerek, zor duyulan bir sesle bir büyünün gerçekleşeceğine inandığını söyledi. Durumun bu olduğuna yemin edebilirdi.

"Büyü mü?" dedi Bay Honeyfoot heyecanla. "Ama ne büyüsü olabilir ki?" Bay Norrell'in aniden bir ağacın arkasından çıkması ihtimaline karşı tedirgince çevresine bakındı. "Eminim sıcaktan başka bir şey değildir. Ama böyle kalırsak ahmaklık etmiş oluruz. Çünkü işte rahat edebileceğimiz bir yer! İşte serinlik! Böyle yüksek ağaçların gölgesinde, böyle tatlı tatlı çığıldayan bir derenin yanında oturmak genellikle dünyadaki en dinlendirici şey kabul edilir. Gelin Bay Segundus, şöyle oturalım!"

Kahverengi bir derenin otlu kıyısına oturdular. Yumuşak ve ılık hava, güllerin kokusu Bay Segundus'u rahatlattı. Gözleri bir kez kapandı. Açıldı. Bir kez daha kapandı. Yavaşça açıldı ve ağır ağır. ..

Neredeyse anında rüya görmeye başladı.

Karanlık bir yerde uzun bir kapı eşiği gördü. Sanki ay ışığı vuruyormuşçasına parlayan gri-gümüş bir taştan oyulmuştu. iki kapı direği iki insan gibi yapılmıştı (ya da tek bir insan olabilirdi çünkü ikisi de aynıydı). Adam sanki duvarın içinden fırlamış yürüyüp geçmişti ve Bay Segundus onu görür görmez bir büyücü olduğunu anladı. Yüzü net seçilmiyordu ama genç ve yakışıklı bir yüzü olduğu belliydi. Başında sivri tepeli ve iki yanında kuzgun kanatları olan bir şapka vardı.

John Segundus kapıdan geçti ve bir an yalnızca kapkara gökyüzünü, yıldızları ve rüzgârı gördü. Ama sonra aslında bir odada ancak harabe halindeki bir odada olduğunu gördü. Buna rağmen ayakta kalmış duvarlar resimler, goblenler ve aynalarla kaplıydı. Ancak goblenlerdeki figürle hareket edip birbirleriyle

konuşuyorlar, aynaların bazıları da odanın tam aksini göstermek yerine bambaşka yerleri yansıtıyor gibiydi.

Odanın uzak ucunda ay ışığıyla mum ışığının kararsız bir birleşimi altında masada oturan biri vardı. Bu hanım çok eski tarzda bir elbise giyiyordu, elbisesi John Segundus'un bir giyside gerekli hatta mümkün olabileceğini tahmin bile edemeyeceği kadar bol kumaştan yapılmıştı. Tuhaf, eski zengin bir maviydi, çevresinde, diğer yıldızlar gibi son Danimarka Kralı'nın elmasları parlıyordu. Yaklaşırken başını kaldırıp baktı, tuhaf biçimde şaşı gözleri birbirine genel güzellik anlayışının kabul ettiği mesafeden daha uzaktı, uzun ağzı anlamım kestiremediği bir gülümsemeyle kıvrılmıştı. Titreşen mum ışığı elbisesinin mavisi kadar yoğun kızıllıkta saçları olduğunu gösteriyordu.

Birden John Segundus'un rüyasına başka bir bey karıştı. Modern giysiler içindeydi. Bu beyefendi her nasılsa, (eski moda olsa da) güzelce giyinmiş hanımdan çok John Segundus'u orada gördüğüne şaşırmış gibiydi, elini uzatarak omzunu kavradı ve onu sarsmaya başladı.

Bay Segundus, Bay Honeyfoot'un omzunu kavramış kendisini sarsmakta olduğunu fark etti.

"Özür dilerim!" dedi Bay Honeyfoot. "Ama uykunuzda bağırınca uyanmak isteyebileceğinizi düşündüm."

Bay Segundus biraz kafası karışmış bir halde ona baktı. "Rüya gördüm" dedi. "Çok tuhaf bir rüya!"

Bay Segundus rüyasını Bay Honeyfoot'a anlattı.

"Ne olağanüstü bir büyülü yer!" dedi Bay Honeyfoot onaylayan bir sesle. "Tuhaf semboller ve işaretlerle dolu rüyanız bunun bir başka kanıtı!"

"Ama ne anlama geliyor?" diye sordu Bay Segundus.

"Ah!" dedi Bay Honeyfoot ve bir süre düşündü. "Bayanın mavi giydiğini söylemiştiniz değil mi? Mavinin anlamı... Bir bakayım... Ölümsüzlük, iffet ve sadakattir, Jüpiter'in rengidir ve kalayla temsil edilir. Hımmm! Bakalım bu bizi nereye götürür?"

"Hiçbir yere sanırım" diye içini çekti Bay Segundus. "Yürümeye devam edelim."

Daha fazlasını görmek isteyen Bay Honeyfoot bu teklifi hemen kabul etti ve Gölge Ev'in içini keşfetmelerini önerdi.

Ev gökyüzüne karşı yükselen yeşil gri bir pustan ibaretti. Kapı eşiğinden geçip Büyük Salon'a girdiklerinde, "Ah!" dedi Bay Segundus heyecanla.

"Hay Tanrım! Şimdi ne oldu?" diye irkildi Bay Honeyfoot.

Kapının iki yanında Kuzgun Kral'ın birer taş heykeli duruyordu. "Bunları rüyamda görmüştüm" dedi Bay Segundus. Bay Segundus Büyük Salon'da çevresine bakındı. Rüyasında gördüğü aynalar ve tablolar çoktan kaybolmuştu. Yıkık duvarları leylak ve mürver ağaçları doldurmuş, at kestaneleri ve dişbudaklar mavi gökyüzüne karşı dalgalanan, akan gölgelerle bezenmiş yeşil gümüş bir çatı oluşturmuşlardı. Altın rengi ince otlar ve küpe çiçekleri boş taş pencerelerde bir kafes işi kurmuşlardı.

Odanın bir ucunda gün ışığının aydınlattığı bir yerde belli belirsiz seçilebilen iki figür vardı. Yere bir iki nesne saçılmıştı. Büyü araç gereçlerine benziyorlardı. Büyülerin karalandığı kağıt parçaları, su dolu gümüş bir tas ve eski pirinç bir şamdanlıkta yarısı yanmış bir mum.

Bay Honeyfoot bu iki karaltıya iyi sabahlar diledi. Biri ciddi ve medeni bir sesle karşılık verdi ama diğeri hemen Bay Segundus'a "Henry bu o! O adam!" diye bağırdı. "Sana tarif ettiğim adam işte! Görmüyor musun? Bir İtalyan kadar koyu saçları ve gözleri olan ufak tefek adam, gerçi saçlarında grilikler var. Ama ifadesi İngiliz olduğuna şüphe bırakmayacak kadar sessiz ve ürkek! İncelmiş kollarını, kırparak saklamaya çalıştığı tozlu ve yamalı, eski püskü palto. Ah! Henry, bu kesinlikle o adam! Siz efendim! Kendinizi tanıtın!"

Zavallı Bay Segundus kendisinin ve paltosunun hiç tanımadığı bir adam tarafından en ince ayrıntısına kadar tarif edilmesi ve tarifinin özellikle sıkıntı verici olması karşısında hayrete düşmüştü! Hiç de kibarca değildi. Düşüncelerini toplamaya çalışırken konuşan kişi salonun kuzey duvarını oluşturan dişbudak ağacının gölgesine girdi ve Bay Segundus gerçek hayatta Jonathan Strange'i ilk kez görmüş oldu.

Biraz tereddüt ederek (çünkü kulağa ne kadar tuhaf geldiğinin farkındaydı) şöyle dedi: "Galiba sizi rüyamda gördüm beyefendi."

Bu Strange'i daha da kızdırdı. "O rüya beyefendi, bana aitti! Özellikle onu görmek için yatmıştım. Rüyanın bana ait olduğu konusunda size kanıtlar ve tanıklar sunabilirim. Bay Woodhope" diye arkadaşını işaret etti, "Şahidim. Kendisi rahiptir, Gloucestershire'da bölge kilisesinin papazıdır. Sözünden kuşku duyacağınızı hiç sanmıyorum! Şahsen İngiltere'de bir erkeğin rüyasının kendi özel meselesi olduğu kanaatindeyim. Yanılmıyorsam bu yönde bir yasa da var ve yoksa bile ah! Parlamento hemen bir tane çıkarmalı derim! Bir beyefendinin başka birinin rüyasına girmesi hiç yakışık almıyor doğrusu!" Strange soluk almak için duraksadı.

"Beyefendi!" dedi Bay Honeyfoot ateşli bir biçimde. "Bu beyden söz ederken daha saygılı olmanızı rica edeceğim. Onu benim kadar iyi tanıma talihine erişemediniz ancak bu onuru tatsaydınız başkalarına kabalık etmenin karakterine ne kadar uzak olduğunu da anlardınız."

Strange sabırsızlığını belirtecek biçimde homurdandı.

"İnsanların birbirlerinin rüyasına girmesi gerçekten de garip" dedi Henry Woodhope. "Aynı rüya değildir herhalde?"

"Ah! Ama korkarım aynı rüya" diye içini çekti Bay Segundus. "Bu bahçeye girdiğimden beri görünmez kapılarla dolu olduğunu hissettim ve bu kapıların birinden çıkıp diğerinden girdim, ta ki uyuyup bu beyi gördüğüm rüyayı görene kadar. Zihnim karmakarışıktı. Bu kapıları aralayan ve açılmalarını sağlayan kişinin kendim olmadığını biliyordum ama umursamadım. Yalnızca sonlarında ne olduğunu görmek istiyordum."

Henry Woodhope sanki söylenenleri tam olarak kavrayamamışçasına Bay Segundus'a bakakaldı. "Bence yine de *aynı* rüya olamaz" diye açıkladı Bay Segundus'a aptal bir çocukla konuşur gibi. "Siz rüyanızda ne gördünüz?"

"Mavi elbiseli bir bayan" dedi Bay Segundus. "Sanırım Bayan Absalom'du."

"E *tabii ki* Bayan Absalom'du" diye bağırdı Strange sabrı tükenmiş bir halde. Böylesine açık bir gerçeği işitmeye bile dayanamıyormuş gibi bir hali vardı. "Ama ne yazık ki bayanın randevusu tek kişiyleydi. İki kişi bulunca doğal olarak rahatsız oldu ve anında ortadan kayboldu." Strange başını salladı. "İngiltere'de büyü yaptığını söyleyebilecek üç beş kişi vardır herhalde ama birinin buraya gelip Absalom'un kızıyla buluşmamı bozacağı tuttu. İnanamıyorum. İngiltere'nin en şanssız adamıyım. O rüyayı görmek için ne kadar uzun süre çalışıp didindiğimi Tanrı biliyor. Tam üç hafta, gece gündüz çalıştım! Çağrı büyülerini hazırlamak, üstüne üstlük . .."

"Ama bu muhteşem!" diye araya girdi Bay Honeyfoot. "Bu harika! Vay canına! Bay Norrell bile böyle bir işe kalkışamazdı!"

"Ah!" dedi Strange, Bay Honeyfoot'a dönerek. "Sandığınız kadar zor değil. İlk önce bayanı davet etmelisiniz, herhangi bir çağrı büyüsü işe yarar. Ben Ormskirk kullandım.(43) Elbette işin zor tarafı Ormskirk'i hem bayanın hem de benim aynı anda rüyaya gireceğimiz biçimde değiştirmekti. Ormskirk o kadar belirsiz ki, çağırdığınız kişi zamanda herhangi bir yere gidebilir ve üzerine düşeni yerine getirdiğini sanabilir ve itiraf edeyim *bu* hiç kolay olmadı. Yine de sonuçtan hoşnut olmadığımı söyleyemem. İkinci olarak büyülü bir uykuya geçmek için kendime bir büyü yapmak zorunda kaldım. Elbette böyle büyüler olduğunu işitmiştim ancak hiç görmediğimi kabul ediyorum. Bu nedenle de anlarsınız ya kendim bir tane uydurmak zorunda kaldım, tamam çok kuvvetli bir şey sayılmaz ama ne yapalım canım."

"Aman Tanrım" dedi Bay Honeyfoot. "Yani bütün bu büyüyü kendi kendinize mi keşfettiniz?"

""Ah! Şey. .." dedi Strange. "O konu... Ormskirk vardı... Her şeyi Ormskirk'ten yola çıkarak yaptım."

"Ah! Ama Hether-Gray Ormskirk'ten daha iyi bir temel olmaz mıydı?" diye sordu Bay Segundus.(44) "Özür dilerim. Ben büyü uygulamacısı değilim ama Hether-Gray bana her zaman Ormskirk'ten daha güvenilir gelmiştir."

"Sahi mi?" dedi Strange. "Elbette Hether Gray'yi duydum. Lincolnshire'de Hether Gray'in Bir Minator'un Anatomisi'nin kopyasına sahip olduğunu söyleyen bir beyle yazışmaya da başladım. Demek Hether Gray incelemeye değer, öyle mi?"

Bay Honeyfoot, Hether Gray'in hiç de böyle olmadığını ve kitabının dünyadaki en budalaca saçmalık olduğunu söyledi. Bay Segundus buna katılmıyordu, onları dinledikçe Strange'in merakı arttı ve Bay Segundus'a duyması gereken öfkeyi bir kenara bıraktı.

Doğruya doğru Bay Segundus'a kimse uzun süre kızgın kalamazdı. Eminim dünyada dostluk ve iyi niyeti küçümseyebilecek insanlar vardır. Böylelerinin ruhları nezaketten rahatsız olur ama Jonathan Strange'in bunlardan biri olmadığını memnuniyetle söyleyebilirim. Bay Segundus büyüsünü bozduğu için ona özürlerini sundu, Strange de gülümseyerek ve selam vererek Bay Segundus'un konunun üzerinde daha fazla durmamasını söyledi.

"Size büyücü olup olmadığınızı sormayacağım efendim" dedi Strange Bay Segundus'a. "Diğer insanların rüyalarına böyle kolayca nüfuz edebilmeniz gücünüzü kanıtlıyor." Strange, Bay Honeyfoot'a döndü. "Siz de büyücü müsünüz acaba?"

Zavallı Bay Honeyfoot! İyi niyetle sorulmuş soru bu yarasına tuz basmıştı adeta! Kalben hâlâ bir büyücüydü ve kaybettiği şeyin kendisine hatırlatılmasından hiç hoşlanmıyordu. Uzun yıllar önce büyücü olduğunu söyleyerek karşılık verdi. Ancak bırakmak zorunda kalmıştı. Kendi arzusuyla değildi elbette. Büyü araştırmaları, saf İngiliz büyüsünün araştırılması kanaatince dünyadaki en soylu uğraştı.

Strange onu şaşkınlıkla süzdü. "Ama sizi pek iyi anlayamadım. Kendi isteğinizle bırakmadınızsa kim sizi araştırma yapmaktan mahrum edebilir ki?"

Sonra Bay Segundus'la Bay Honeyfoot bir zamanlar üyesi oldukları Bilge York Büyücüleri Cemiyeti'nin Bay Norrell tarafından nasıl yok edildiğini anlattılar.

Bay Honeyfoot, Strange'e Bay Norrell hakkındaki fikrini sordu.

"Ah!" dedi Strange gülümseyerek. "İngiliz kitapçılarının koruyucu azizi Bay Norrell."

"Efendim?"

"Ah!" dedi Strange. "Newcastle'dan Penzance'a kitap ticareti yapılan her yerde Bay Norrell'in adını duyabilirsiniz. Kitapçı gülümseyerek başını eğer ve şöyle der: 'Ah beyefendi çok geç kaldınız! Büyü ve tarih konuları üzerine pek çok kitabım *vardı*. Ancak Yorkshire'dan çok bilgili bir adama sattım.' Her zaman Norrell. İsterseniz Norrell'in geride bıraktığı kitapları alabilirsiniz. Genelde geride bıraktıklarıyla çok iyi ateş yakıldığını keşfettim."

Bay Segundus'la Bay Honeyfoot doğal olarak Jonathan Strange'i yakından tanımak için büyük bir istek duydular. O da konuşmaya en az onlar kadar istekliydi. Sonuçta her iki taraf olağan soruları sorduktan sonra ("Nerede kalıyorsunuz?", "Ah, Avebury'deki George." "Ah bu çok iyi. Biz de öyle.") dört erkek hemen Avebury'ye birlikte dönerek akşam yemeği yemeye karar verdiler.

Gölge Ev'den ayrılırken Strange, Kuzgun Kral'lı kapı eşiğinde durarak, Bay Segundus'un ya da Bay Honeyfoot'un Kral'ın kuzeydeki eski başkent Newcastle'ı ziyaret edip etmediğini sordu. "Bu kapının bir eşini orada her köşede görebilirsiniz" dedi Strange. "Bu tarz kapıların ilk örnekleri Kral henüz İngiltere'yi terk etmeden önce yapılmıştı. O şehirde nereye giderseniz gidin, Kral tavanı kemerli, karanlık tozlu bir geçitten dışarı çıkıp size doğru adım atar." Strange çarpık bir biçimde gülümsedi. "Ama yüzü her zaman yarı gizlidir ve sizinle hiç konuşmaz."

Saat beşte George hanının salonunda akşam yemeğine oturdular. Bay Honeyfoot ile Bay Segundus, Strange'in son derece hoş bir arkadaş olduğuna karar vermişlerdi. Tatlı dilli ve konuşkandı. Öte yandan Herry Woodhope hiç vakit kaybetmeden yemeğini yedi ve bitirdiğinde pencereden dışarı bakmaya başladı. Bay Segundus, kendisini ihmal edilmiş hissedeceğinden endişelenerek ona döndü ve Strange'in Gölge Ev'de yaptığı büyüden takdirle söz etti.

Henry Woodhope şaşırdı. "Tebrik edilecek bir şey olduğunu düşünmemiştim" dedi. "Strange öyle önemli bir şey olduğunu söylemedi."

"Ama sevgili beyefendi!" dedi Bay Segundus heyecanla. "İngiltere'de böyle beceri isteyen bir iş kimbilir en son ne zaman denenmiştir?"

"Ah! Büyüden hiç anlamam. Galiba moda bir şey, Londra gazatelerinde haberlerini okudum. Ancak bir din adamının okumaya ayıracak fazla zamanı olmuyor. Ayrıca Strange'i çocukluğundan beri tanırım, çok maymun iştahlıdır. Bu büyü nöbetinin bu kadar sürmesi şaşırtıcı. Eminim yakında her şeyden olduğu gibi bundan da sıkılacaktır." Böyle diyerek masadan kalktı ve bir süre köyde dolaşacağını söyledi. Bay Honeyfoot ile Bay Segundus'a iyi akşamlar dileyerek odadan çıktı.

"Zavallı Henry" dedi Strange, Bay Woodhope gittikten sonra. "Onu çok sıktık sanırım."

"Amacınızla hiç ilgilenmemesine rağmen dostunuzun bu yolculukta size eşlik etmesi ne ince bir düşünce" dedi Bay Honeyfoot.

"Ah, kesinlikle!" dedi Strange. "Ama biliyor musunuz evi çok sessiz bulunca benimle gelmek zorunda kaldı. Henry birkaç haftadır bizi ziyaret ediyor ama bizimkisi epeyi sakin bir semt ve benim de zamanım çoğunlukla araştırmayla geçiyor."

Bay Segundus, Bay Strange'e büyü öğrenmeye ne zaman başladığını sordu.

"Geçen yılın baharında."

"Ama az zamanda çok yol katetmişsiniz!" dedi Bay Honeyfoot heyecanla. "Hem de iki yıldan az bir sürede! Sevgili Bay Strange bu gerçekten de olağanüstü!"

"Ah, öyle mi dersiniz? Bana pek bir şey yapmamışım gibi geliyor. Ama zaten nereden tavsiye alacağımı da bilmiyorum. Tanıştığım ilk büyücüler sîzsiniz. Şimdiden uyarayım bütün gece sizi sorgulamak niyetindeyim."

"Elimizden geldiğince yardım etmekten mutlu oluruz" dedi Bay Segundus. "Ancak fazla bir faydamızın olacağını sanmam. Bizler yalnızca *teorisyen* büyücüleriz."

"Tevazu gösteriyorsunuz" dedi Strange. "Örneğin benden çok daha fazla okumuş olduğunuzu bir düşünün."

Bunun üzerine Bay Segundus, Strange'in henüz işitmemiş olabileceği yazarları sıraladı, Strange de adlarını ve kitaplarını gelişigüzel, kah küçük bir not defterine kah yemek faturasının arkasına, bir keresinde de elinin arkasına yazdı. Sonra Bay Segundus'a kitaplar hakkında soru sormaya başladı.

Zavallı Bay Honeyfoot! Bu ilginç konuşmada yer almaya nasıl da can atıyordu! Aslında küçük oyunlarıyla yalnızca kendisini kandırarak katıldı da. "Ona Thomas Lanchester'in *Kuş* Dili'ni okumasını söyle" dedi Strange'den çok Bay Segundus'a hitap ederek. "Ah!" dedi. "Hakkında iyi düşünmeyebilirsiniz ama insan Lanchester'dan çok şey öğrenebilir."

Bunun üzerine Bay Strange bildiği kadarıyla beş yıldan kısa bir süre önce *Kuş* Dili'nin İngiltere'de dört kopyası bulunduğunu anlattı. Biri Gloucester'da bir kitapçıda, biri Kendal'da bir büyücünün özel kütüphanesinde, biri Penzance yakınlarında demir bir kapıyı tamir etmesinin kısmi ödemesi olarak kitabı alan bir demircideydi. Biri de Durham Katedrali'nin avlusundaki erkek okulunda camdaki bir deliği kapıyordu.

"Şimdi neredeler peki?" diye sordu Bay Honeyfoot. "Neden birini satın almadınız?"

"Kitabın bulunduğu yere ulaştığımda Bay Norrell her zaman benden önce oraya gitmiş ve satın almış oluyordu" dedi Bay Strange. "Adamı hayatımda hiç görmedim ama her seferinde karşıma çıkıyor. Bu nedenle ölmüş bir büyücüyü çağırıp adama ya da kadına soru sormayı planladım ya. Bir hanımın durumum karşısında daha anlayışlı olacağını düşündüğüm için Bayan Absalom'u seçtim."(45)

Bay Segundus başını salladı. "Bilgi almak için kolay değil de dramatik bir yol gibi geldi bana. Daha kolay bir yol düşünülemez mi? Ne de olsa İngiliz büyüsünün altın çağında kitaplar şimdi olduğundan daha zor bulunuyordu ancak insanlar yine de büyücü olabiliyordu."

"Nasıl başladıklarını öğrenmek için Aureate'lerin tarihlerini ve biyografilerini okudum" dedi Strange. "Ama görünüşe göre o

günlerde büyüye yeteneği olduğunu keşfeden herkes, daha yaşlı ve deneyimli başka bir büyücünün evine gidip öğrenci olmayı talep ediyormuş."(46)

"O halde yardım için Bay Norrell'e başvurmalısınız!" dedi Bay Honeyfoot heyecanla. "Gerçekten de böyle yapmalısınız. Ah! Evet biliyorum" dedi Bay Segundus'un itiraz etmek üzere olduğunu görünce, "Norrell biraz ketumdur ama ne önemi var ki? Bay Strange'in, onun çekingenliğini yenmesini sağlayacağından eminim. Bay Norrell huysuzluğuna rağmen aptal değildir ve böyle bir yardımcı edinmenin büyük avantajını görecektir!"

Bay Segundus'un bu plana pek çok itirazı vardı, en baş itirazı da Bay Norrell'in diğer büyücülere duyduğu nefretti ancak Bay Honeyfoot heyecanlı doğasının bütün coşkusuyla, bu fikir kafasında oluşur oluşmaz onu en büyük arzusu haline getirmişti ve gerçekleşmesinde hiçbir güçlük göremiyordu. "Ah! Kabul ediyorum" dedi. "Norrell biz *teorisyen* büyücülere iyi gözle bakmadı hiç ama *dengine* karşı daha farklı davranacağından eminim."

Strange bu fikre hiç de karşı görünmüyordu. Bay Norrell'i doğal olarak merak ediyordu. Gerçekten de Bay Segundus onun bu konuda çoktan kararını verdiğinden şüpheleniyordu, bu nedenle yavaş yavaş kuşkularını ve itirazlarını bastırmalarına izin verdi.

"Büyük Britanya için büyük bir gün efendim!" diye bağırdı Bay Honeyfoot. "Tek bir büyücünün başardıklarına bir baksanıza! İkisinin neler yapabileceğini bir düşünün hele! Strange ve Norrell! Ah, kulağa çok güzel geliyor!" Sonra Bay Honeyfoot, Strange ve Norrell'i birkaç kez tekrar etti, bunu öyle keyifli bir biçimde yaptı ki Strange'i epeyi güldürdü.

Yumuşak yürekli pek çok kişi gibi Bay Segundus'un da fikri pek çabuk değişirdi. Bay Segundus karşısında duran uzun boylu, gülümseyen ve kendine güvenen Strange'e baktıkça, Strange'in dehasının, Bay Norrell'in yardımıyla ya da Bay Norrell'in engellemesine rağmen, sonunda hakettiği gibi kabul edileceğine tam bir inanç duyuyordu. Ancak ertesi gün Strange ve Henry Woodhope yola çıktıktan sonra aklına Bay Norrell'in

mahvetmeye çalıştığı bütün o büyücüler geldi ve Bay Honeyfoot'la kendisinin Strange'i yanlış yönlendirmiş olup olmayabileceklerini merak etmeye başladı.

"Düşünmeden edemiyorum" dedi. "Bay Strange'i, Norrell'den uzak durması için uyarsaydık belki de daha iyi olurdu. Bay Norrell'i bulması için onu teşvik etmek yerine saklanmasını söylemeliydik!"

Ancak Bay Honeyfoot bunu mantıklı bulmamıştı. "Hiçbir beyefendi saklanmaktan hoşlanmaz" dedi. "Bay Norrell, Bay Strange'e zarar vermek isterse, ki ben böyle olacağını hiç sanmıyorum, o zaman bunu ilk öğrenenin Bay Strange olacağından eminim."

24

Bir başka büyücü

Eylül 1809

Bay Drawlight sandalyesinde hafifçe döndü, gülümsedi ve "Görünüşe göre bir rakibiniz var efendim" dedi.

Bay Norrell'in uygun bir karşılık düşünmesine fırsat kalmadan Lascelles adamın adını sordu.

"Strange" dedi Drawlight.

"Tanımıyorum" dedi Lascelles.

"Ah!" diye bağırdı Drawlight heyecanla. "Tanıyor olmalısın. Shropshire'lı Jonathan Strange. Yılda iki bin pound."

"Kimi kastettiğin konusunda en ufak bir fikrim yok. Ah, dur bir dakika! Bu Cambridge'de öğrenciyken müdüre ait bir kediyi korkutan adam değil mi?"

Drawlight ta kendisi olduğunu söyledi. Lascelles hemen kim olduğunu anladı ve ikisi de güldüler.

Bu arada Bay Norrell bir taş kadar sessiz oturuyordu. Drawlight'ın açılış cümlesi korkunç bir darbe etkisi yaratmıştı. Drawlight dönüp kendisine bir tokat atmış gibi hissediyordu. Adeta bir resimdeki bir figür ya da bir iskemle ya da bir masa dönüp kendisine vurmuş gibiydi. Bu şok neredeyse soluğunu kesmişti, hasta olacağından hiç kuşkusu yoktu. Drawlight'ın

daha sonra söyleyebileceklerini düşünmeye cesaret bile edemiyordu, belki daha büyük güçleri olduğundan, yanında Bay Norrell'inkilerin acınası görüneceği harikalar gerçekleştirdiğinden söz edecekti. Üstelik hiçbir rakibinin olmaması için bu denli zahmete girmişken! Gece vakti evinde pencerelerini kapayıp kapılarını kitleyen ama sonra üst katında birinin yürüdüğünü işiten biri gibi hissediyordu kendini.

Ancak konuşma ilerledikçe bu duyguları azaldı ve Bay Norrell kendini daha rahat hissetmeye başladı. Drawlight ve Bay Lascelles, Bay Strange'in Brighton'a yaptığı zevküsefa yolculuklarından ve Bath'a ziyaretlerinden, Bay Strange'in Shropshire'daki arazisinden söz ederken Bay Norrell şu Strange denen adamın nasıl biri olduğuna dair bir kanı edindiğine inanıyordu: Şık çevreden, sığ bir tip olmalıydı, Lascelles'ten çok da farklı olmayan biri. Durum böyle olunca (dedi Bay Norrell kendi kendine) "rakibiniz var" sözü kendisine değil de Bay Lascelles'e yönelik olamaz mıydı? Bu Strange (diye düşündü Bay Norrell), Lascelles'in bir aşk meselesi ya da başka bir şeyde rakibi olmalıydı. Norrell kucağında birbirine kenetlediği ellerine bakarak kendi aptallığına güldü.

"Eee?" dedi Lascelles. "Strange şimdi de büyücü mü olmuş?"

"Ah!" dedi Drawlight, Bay Norrell'e dönerek. "En iyi dostlarının bile, yeteneğini değerli Bay Norrell'in yetenekleriyle karşılaştırmayacağından eminim. Ancak Bristol ve Bath'de yeterince takdir toplamış. Şu anda Londra'da. Dostları onunla görüşme nezaketini göstereceğinizi düşünüyorlar. Sanatın iki uygulayıcısı buluştuğunda hazır bulunma isteğimi belirtmemde bir sakınca var mı acaba?"

Bay Norrell çok yavaş bir biçimde gözlerini kaldırdı. "Bay Strange ile buluşmaktan mutluluk duyacağım."

Bay Drawlight'ın iki büyücü arasındaki önemli buluşmaya tanık olmak için çok beklemesi gerekmedi. (Bu da iyi bir şeydi, Bay Drawlight beklemekten nefret ederdi.) Bir davetiye gönderildi ve hem Lascelles hem de Bay Drawlight Bay Strange ziyaret ettiğinde orada bulunmayı kendilerine vazife bildiler.

Bay Strange'in, Bay Norrell'in korktuğu gibi yakışıklı ya da genç biri olmadığı ortaya çıktı. Yirmisinden çok otuzuna yakındı ve bu konularda bir başka beyin hükmüne güvenilebildiği ölçüde yakışıklı da değildi. Beklenmedik olan yanında genç ve güzel bir bayan getirmiş olmasıydı: Bayan Strange'i.

Bay Norrell, Bay Strange'e soru sormakla işe başladı. Yazdıklarını getirmiş miydi? Getirdiyse okumayı çok isterdi.

"Yazdıklarım mı?" dedi Strange ve bir an duraksadı. "Korkarım neden söz ettiğinizi pek iyi anlayamadım efendim. Ben hiçbir şey yazmadım."

"Ah" dedi Bay Norrell. "Bay Drawlight bana *The Gentelmans Magazine* için bir şey yazmanız istendiğini söylemişti ama belki de..."

"Ha, o mu!" dedi Strange. "Bu konuyu pek düşünmedim. Nichols, gelecek Cuma'ya kadar ihtiyacı olmadığını söyledi."

"Önümüzdeki Cuma teslim edeceksiniz ve henüz başlamadınız mı yani!" dedi Bay Norrell çok şaşırarak.

"Ah!" dedi Strange. "Bence insan aklındakileri ne kadar çabuk kağıda döküp baskıya verirse o kadar iyi. Eminim efendim" diye gülümsedi Bay Norrell'e dostça bir tavırla. "Siz de böyle düşünüyorsunuzdur."

Henüz aklındaki hiçbir şeyi kağıda dökmeyi başaramamış olan, her denemesi şu ya da bu düzeltme aşamasında olan Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

"Ne yazacağıma gelince" diye devam etti Strange. "Henüz tam olarak bilmiyorum ama muhtemelen Portishead'in *Çağdaş Büyücü'de* çıkan makalesinin bir çürütmesi olacak.(47) Çağdaş büyücülerin perilerle işi olmadığını kanıtlamaya çalışıyordu. Böyle ruhları çağırma gücünü kaybettiğimizi kabul etmek bir şey, onları hiçbir zaman kullanmama niyetini açıklamak başka bir şey! Bu ve buna benzer hiçbir çekingenliğe sabrım yok ama en tuhafı da henüz hiçbir yerde Portishead'in makalesinin bir eleştirisine rastlamamış olmam. Artık aşağı yukarı büyüyle ilgilenen bir çevreye sahip olduğumuz için böylesi aptalca saçmalıkların karşılık vermeden geçip gitmesine izin verirsek hata yapmış oluruz."

Strange yeterince konuştuğunu düşünerek diğer beylerden birinin karşılık vermesini bekledi.

Bir iki dakikalık bir sessizlikten sonra Bay Lascelles, Portishead'in makaleyi Bay Norrell'in ivedi isteği, Bay Norrell'in yardımı ve onayıyla yazmış olduğunu söyledi.

"Sahi mi?" Strange çok şaşırmış görünüyordu.

Uzayıp giden bir sessizlik oldu, sonra Lascelles bugünlerde insanların nasıl büyü öğrendiğini sordu isteksizce.

"Kitaplardan" dedi Strange.

"Ah efendim!" dedi Bay Norrell. "Bunu söylemenize ne kadar sevindim anlatamam! Rica ederim başka bir yol izleyerek vakit kaybetmeyin ve kendinizi devamlı surette okumaya verin! Zamanınızdan ya da eğlencenizden feda etmenize değecektir!"

Strange alaycı sayılabilecek bir bakışla Bay Norrell'i süzdü ve "Ne yazık ki kitapların yokluğu büyük bir engel teşkil ediyor" dedi. "Herhalde İngiltere'de ne kadar az büyü kitabının satıldığı konusunda hiçbir fikriniz yok efendim. Bütün kitap satıcıları birkaç yıl öncesine kadar pek çok kitap olduğunu söylüyor oysa şimdi ..."

"Ciddi misiniz?" diye sözünü kesti Bay Norrell aceleyle. "Hımm, bu gerçekten de tuhaf."

Bunu izleyen sessizlik tuhaf bir biçimde sıkıntılıydı. Modern çağın iki büyücüsü karşı karşıya oturmuştu. Biri hiç kitabı olmadığını itiraf etmişti, diğerinin ise kitaplarla dolu iki büyük kütüphanesi olduğu çok iyi biliniyordu. Kibarlık gereği Bay Norrell'in ufak da olsa bir yardım teklifinde bulunması gerekirdi ama Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

"Büyücülüğü seçmenize yol açan koşullar ilginç olmalı" dedi Bay Lascelles bir süre sonra.

"Öyleydi" dedi Strange. "Gerçekten de ilginçti."

"Bize ne olduğunu anlatmayacak mısınız?"

Strange kötü niyetli bir gülümsemeyle güldü. "Eminim büyücü olmama kendisinin neden olduğunu bilmek Bay Norrell'e büyük zevk verecektir. Hatta şöyle de denebilir, beni Bay Norrell büyücü yaptı."

"Ben mi?" dedi Bay Norrell, gözle görünür derecede ürkerek.

"İşin doğrusu efendim" dedi Arabella çabucak. "Diğer her şeyi denemişti, çiftçilik, şairlik, dökümhane işi. Bir yıl içinde pek çok mesleği denemesine rağmen hiçbiri kalıcı olamadı, er ya da geç büyüyü de deneyecekti."

Bir sessizlik daha oldu. Sonra Strange, "Lord Portishead'in sizin emrinizle yazdığını bilmiyordum efendim" dedi. "Belki de bana bir şeyi açıklama nezaketini gösterirsiniz. Lord hazretlerinin *İngiliz Büyüsü Dostları* ve *Çağdaş Büyücüde* çıkan bütün makalelerini okudum. Ancak Kuzgun Kral'dan bahsettiğine hiç rastlamadım. Bu ihmal öyle göze batıyor ki, artık kasti olduğunu düşünmeye başladım."

Bay Norrell başını salladı. "Hedeflediğim şeylerden biri de bu adamı hak ettiği biçimde tamamen unutturmaktır" dedi.

"Ama hiç şüphesiz Kuzgun Kral olmadan ne büyü ne de büyücüler olurdu, öyle değil mi efendim?"

"Genel kanının bu olduğuna kuşku yok ama bu doğru olsa bile ki ihtimal vermiyorum, Kuzgun Kral saygımızı hak etmekten yıllar önce vazgeçti. İngiltere'ye gelir gelmez ilk yaptığı neydi? İngiltere'nin yasal kralına savaş açmak ve krallığının yarısını çalmak! Siz ve ben Bay Strange, böyle bir adamı örnek olarak seçtiğimizi mi söylemeliyiz? Onu mesleğimizin ilki saydığımızı? Bu mesleğimizin saygı görmesini sağlar mı? Kralın bakanlarını bize güven duymaya ikna eder mi? Hiç sanmıyorum! Hayır Bay Strange, eğer adını unutturamazsak, o zaman bizim görevimiz ona olan nefretimizi ilan etmek olacaktır! Çürümüş doğası ve kötülüklerinden duyduğumuz büyük tiksintiyi her yerde duyurmak olacaktır!"

İki büyücü arasında büyük bir fikir ve mizaç ayrılığı olduğu ortadaydı. Arabella Strange ikisinin aynı odada daha fazla kalarak birbirlerini daha fazla sinirlendirmelerine gerek olmadığına karar vermiş olmalıydı ki Strange'le birlikte kısa bir süre sonra evden ayrıldılar.

Doğal olarak yeni büyücü hakkındaki kararını ilk veren Bay Drawlight oldu. "Eh!" dedi kapının Strange'in arkasından kapanmasını *beklemeden*. "Sizin fikrinizi bilemem ama ben hiç bu kadar şaşırdığımı hatırlamıyorum! Birkaç kişi bana yakışıklı

bir adam olduğunu söylemişti. Sizce ne demek istemiş olabilirler? Öyle bir burun ve o saçlarla. Kızıla kaçan bir kahverengi çabuk beyazlar, aralarında griler gördüğümden eminim ama olsa olsa otuz yaşındadır, belki de otuz iki, daha fazlası olamaz. Öte yandan eşi ne hoş! Ne kadar da canlı! O güzelce biçimlendirilmiş kestane bukleler! Yine de Londra modası konusunda bilgilenmek için çaba göstermemiş olması yazık! Üzerindeki dal desenli müslin güzeldi güzel olmasına ama onu şöyle daha şık bir şeyler içinde görmek isterim, siyah kurdeleler ve siyah cam boncuklarla süslenmiş orman yeşili bir şeyler örneğin. Elbette bu ilk intibam, ikinci görüşümde farklı düşünebilirim."

"Sence insanlar onu merak edecek mi?" diye sordu Bay Norrell.

"Ah! Hiç kuşku yok!" dedi Bay Lascelles.

"Ah!" dedi Bay Norrell. "O zaman en büyük korkum, Lord Mulgrave'in Bay Strange'i çağırtması. Bay Lascelles bana bu konuda öğüt verebilirseniz memnun olacağım. Lord hazretlerinin savaşta büyü kullanılması konusundaki coşkusu elbette muhteşem, ne yazık ki büyü tarihi üzerine her türlü kitabı okuyup bulduklarından birtakım fikirler edinmesine yol açıyor. Fransızlar'ı yenmeme yardımcı olacak cadılar çağırmak için bir plan düşünmüş. Sanırım kötü insanların komşularına zarar vermek istediklerinde başvurdukları şu yarı peri yarı insan kadınlar var aklında, Shakespeare'in *Macbeth'de* tarif ettiği türde cadılar kısacası. Üç dört tane çağırmamı istedi, reddettiğimde de hiç hoşuna gitmedi ama şimdi Bay Strange'i çağırtacağından korkuyorum. Bay Lascelles, sizce böyle bir şey yapar mı? Bay Strange hiçbir biçimde tehlikenin farkına varmadan bunu deneyebilir. Belki de en iyisi Sör Walter'a bir mektup yazarak lord hazretlerinin kulağına Bay Strange'le ilgili birkaç uyarı fısıldamasını istemek."

"Ah!" dedi Bay Lascelles. "Buna hiç gerek yok. Bay Strange'in büyüsünün güvenilir olmadığını *düşünüyorsanız*, bu kısa sürede çevreye yayılacaktır."

O gün daha sonra Great Titchfield Sokağı'nda bir evde Bay Norrell onuruna bir akşam yemeği veriliyordu. Yemeğe Bay

Lascelles ve Bay Drawlight da katılmıştı. Çok geçmeden Bay Norrell'e Shropshire'lı büyücü hakkında ne düşündüğü soruldu.

"Bay Strange" dedi Bay Norrell. "Çok hoş bir beyefendi ve çok yetenekli bir büyücü gibi görünüyor. Son günlerde böyle şeylerden mahrum kalmış mesleğimize son derece takdire layık bir kazanç olabilir."

"Bay Strange büyü konusunda birtakım tuhaf fikirler besliyor" dedi Bay Lascelles. "Konu üzerine çağdaş fikirler hakkında bilgi sahibi olmaya zahmet etmemiş. Bunlardan kastettiğim de elbette net ve öz oluşları bakımından bütün dünyayı şaşırtan Bay Norrell'in fikirleri."

Bay Drawlight, Bay Strange'in kızıl saçlarının çabuk beyazlayacağı konusundaki fikrini ve Bayan Strange'in elbisesinin moda olmasa bile oldukça güzel bir müslinden dikilmiş olduğunu tekrarladı.

Aşağı yukarı aynı saatlerde bir başka grup Charterhouse Meydanı'nda bir evin daha mütevazı yemek salonunda (aralarında Bay ve Bayan Strange de vardı) yemeğe oturmaktaydı. Bay ve Bayan Strange'in dostları doğal olarak ünlü Bay Norrell hakkındaki düşüncelerini merak ediyorlardı.

"Kuzgun Kral'ın çok yakında unutulacağını umduğunu söylüyor" dedi

Strange hayretle. "Buna ne diyorsunuz? Kuzgun Kral'ın kısa zamanda unutulacağını uman bir büyücü! Canterbury Başpiskoposunun kutsal üçlüye ait bilgileri saklamak için gizlice çalıştığının keşfedilmesi kadar anlamsız bir durum."

"Bay Handel'in müziğini gizlemek isteyen bir müzisyen gibi" diye katıldı bademli enginar yiyen türbanlı bir hanım.

"Ya da insanları denizin var olmadığına ikna etmek isteyen bir balıkçı gibi" dedi tabağına bolca şarap sosuna batırılmış büyük bir parça tekir balığı alan bir bey.

Sonra masadaki diğer kişiler de benzer budalalık örnekleri verdiler ve yemeğine bakarak somurtan Strange dışında herkes güldü.

"Bay Norrell'den sana yardım etmesini isteyeceğini sanıyordum" dedi Arabella.

"Neredeyse tanışır tanışmaz tartışmaya başladık, nasıl böyle bir şey yapabilirdim!" diye bağırdı Strange. "Benden hoşlanmadı. Ben de ondan hoşlanmadım."

"Senden hoşlanmadı mı! Doğru, belki de *hoşlanmamıştır* ama orada olduğumuz süre boyunca senden başka kimseye bakmadı. Gözleriyle adeta yiyip bitirdi seni. Yalnız olduğuna eminim. Bunca yıl çalıştı çabaladı ama hiçbir zaman düşüncelerini açıklayabileceği kimsesi olmadı. Şu sevimsiz beylerle, adları neydi unuttum, konuşamayacağı kesin. Oysa seni gördü ve seninle konuşabileceğini biliyor. Eh! Seni tekrar davet etmemesi çok tuhaf olurdu doğrusu."

Great Tichfield Sokağı'nda Bay Norrell çatalını bıraktı ve peçetesiyle dudaklarını kuruladı. "Elbette" dedi. "Kendini vermeli. Ona kendini vermesini söyledim."

Charterhouse Meydanı'nda Strange, "Bana kendimi vermemi söyledi. Neye? diye sorduğumda, okumaya dedi. Hayatımda hiç bu kadar şaşırmamıştım. Az daha bütün kitaplar ondayken ne okumamı beklediğini soracaktım."

Ertesi gün Strange, Arabella'ya istediği zaman Shropshire'a dönebileceklerini söyledi. Onları Londra'da tutacak hiçbir şeyin kalmadığını düşünüyordu. Ayrıca Bay Norrell hakkında daha fazla düşünmemeye karar verdiğini de ekledi. Bunda fazla başarılı olamadı çünkü sonraki birkaç gün içinde Arabella birkaç kez kendini Bay Norrell'in mesleki ve kişisel kusurları üzerine uzun nutuklar dinlerken buldu.

Bu arada Hanover Meydanı'nda Bay Norrell sürekli Bay Strange'in ne yaptığını, kimleri ziyaret ettiğini ve insanların onun hakkında neler düşündüğünü soruyordu.

Bay Lascelles ve Bay Drawlight bu gelişme karşısında biraz kaygılıydılar. Bir yılı aşkın bir süredir büyücünün üzerinde hiç de azımsanmayacak derecede bir etki sahibi olmanın tadını çıkarmışlardı. Amiraller, generaller, politikacılar, Bay Norrell'in şu ya da bu konuyla ilgili fikrini bilmek isteyenler ya da Bay Norrell'in şunu ya da bunu yapmasını isteyen herkes dostları olarak onlara yaranmaya çalışmıştı. Bay Norrell'le, Drawlight ya da Lascelles'in hiçbir zaman kurmayı umamayacağı kadar yakın bir bağ kuracak ve Bay Norrell'e

tavsiye verme görevini üstlenebilecek bir başka büyücü düşüncesi son derece tatsızdı. Bay Drawlight, Bay Lascelles'e, Bay Norrell'in Shropshire büyücüsünü düşünmekten vazgeçirilmesi gerektiğini söyledi. Kaprisli doğası başka birinin fikrine açıkça katılmasını engellese de Bay Lascelles'in de aynı şeyi düşündüğüne şüphe yoktu.

Ancak Bay Strange'in ziyaretinden üç dört gün sonra Bay Norrell şöyle dedi. "Meseleyi dikkatlice düşündüm ve Bay Strange için bir şeyler yapılması gerektiğine inanıyorum. Malzeme eksikliğinden şikayet etti. Tamam, elbette bunun birtakım... Kısacası ona bir kitap hediye etmeye karar verdim."

"Aman efendim!" diye haykırdı Drawlight. "Değerli kitaplarınız! Onları başkalarına vermemelisiniz, özellikle de sizin kadar bilgece kullanmayacak başka büyücülere!"

"Ah!" dedi Bay Norrell. "Kendi kitaplarımdan birini kastetmiyorum. Korkarım bir tanesini bile bu işe ayıramam. Hayır. Bay Strange'e vermek üzere Edwards ve Skittering'den bir cilt aldım. İtiraf edeyim seçmek çok zor oldu. Açık konuşmam gerekirse Bay Strange'e henüz gönül rahatlığıyla tavsiye edemeyeceğim pek çok kitap var. Henüz bunlar için hazır değil. Türlü türlü yanlış fikre kapılabilir. Bu kitap..." Bay Norrell kitaba endişeli bir bakış fırlattı. "Pek çok kusuru var, korkarım çok fazla. Bay Strange bundan gerçek bir büyü öğrenmeyecek ama gayretle araştırılması gereken konular ve insanın erkenden fikirlerini yazıya dökmesinin tehlikeleri konusunda söyleyecek pek çok şeyi var. Bay Strange'in canı gönülden öğreneceğini umduğum dersler bunlar."

Böylece Bay Norrell, Strange'i tekrar Hanover Meydanı'na çağırdı. Drawlight'la Lascelles önceki ziyarette olduğu gibi oradaydılar ama Strange yalnız gelmişti.

İkinci buluşma Hanover Meydanı'ndaki kütüphanede gerçekleşti. Strange çevresindeki çok sayıda kitaba baktı ancak bir şey söylemedi, belki de öfkesi tükenmişti. Her iki taraf da daha içten konuşma ve davranma kararı almış gibiydi.

"Bana büyük bir onur veriyorsunuz efendim" dedi Strange, Bay Norrell ona hediyesini verdiğinde. "*İngiliz Büyüsü*, yazan Jeremy Tott." Sayfaları çevirdi. "Adını işittiğim bir yazar değil."

"Geçen yüzyılda yaşamış teorisyen bir büyücü tarihçi olan erkek kardeşi Horace Tott'un biyografisi" dedi Bay Norrell.(48) Strange'in öğreneceği gayretli araştırma ve yazıya dökmeme derslerini anlattı. Strange kibarca gülümsedi, selam verdi, çok ilginç olacağından emin olduğunu söyledi.

Bay Drawlight, Strange'in hediyesine hayran kaldı.

Bay Norrell, Strange'e yüzünde garip bir ifadeyle bakıyordu, sanki onunla birazcık sohbet etmek istiyor ama nasıl başlayacağını bilemiyor gibiydi.

Bay Lascelles, Bay Norrell'e bir saat içinde amirallikten Lord Mulgrave'in geleceğini hatırlattı.

"Yapacak işleriniz vardır efendim" dedi Strange. "Size engel olmayayım. Aslında Bayan Strange için Bond Sokağı'nda yapmam gereken bir işim vardı."

"Belki bir gün" dedi Drawlight. "Bay Strange'in yaptığı bir büyüyü de görebiliriz. Büyü yapılırken izlemekten büyük keyif alıyorum."

"Belki de" dedi Strange.

Bay Lascelles uşak için zili çaldı. Birden Bay Norrell, "Bizi bir gösteriyle onurlandırırsa Bay Strange'in büyüsünden bir örnek görmeyi şimdi çok isterdim" dedi.

"Ah!" dedi Strange. "Ama ben..."

"Bana büyük onur verirsiniz" diye ısrar etti Bay Norrell.

"Pekâlâ" dedi Strange. "Size bir şey göstermekten memnun olurum. Alışkın olduklarınızla karşılaştırılınca o kadar ustaca olmayabilir, Bay Norrell. Hünerde sizinle boy ölçüşebileceğimi hiç sanmam."

Bay Norrell selam verdi.

Strange yapacak bir büyü bulmak için iki üç kez çevresine bakındı. Gözü odanın ışığın hiç girmediği bir köşesinde kuytuda asılı bir aynaya takıldı. Jeremy Tott'un İngiliz Büyüsü'nü, aksinin aynada net bir biçimde görülebileceği biçimde kütüphane masasının üzerine yerleştirdi. Bir süre kitaba baktı ama hiçbir şey olmadı. Sonra tuhaf bir hareket yaptı, ellerini saçlarının arasından geçirdi, ensesinde kenetledi, kramp girmiş de rahatlamak isteyen biri gibi

omuzlarını gerdi. Sonra gülümsedi ve kendinden memnun göründü.

Bu da tuhaftı elbette çünkü kitapta hiçbir değişiklik olmamıştı.

Bay Norrell'in harika büyüsünü görmeye ya da söz edildiğini duymaya alışkın Lascelles ve Drawlight bundan hiç etkilenmemişlerdi. Hatta bir lunaparktaki sıradan bir sihirbazın yaptığından fazla bir şey yapmamıştı. Lascelles hiç kuşkusuz iğneleyici bir şeyler söylemek için ağzını açmıştı ki, Bay Norrell ondan önce davranarak birden hayretle bağırdı. "Ama bu çok etkileyici! Bu gerçekten... Sevgili Bay Strange! Daha önce hiç böyle bir büyü duymamıştım! Sutton-Grove'un listelerinde yer almıyor. Sizi temin ederim beyefendi, Sutton-Grove'da yer almıyor!"

Lascelles ve Drawlight şaşkınlıkla önce bir büyücüye sonra diğerine baktılar.

Lascelles masaya yaklaştı ve dikkatle kitaba baktı. "Boyu biraz uzamış galiba" dedi.

"Hiç sanmıyorum" dedi Drawlight.

"Şimdi cildi kahverengi" dedi Lascelles. "Daha önce mavi miydi?"

"Hayır" dedi Drawlight. "Her zaman koyuydu."

Bay Norrell yüksek sesle güldü, tebessüm ettiği bile ender görülen Bay Norrell şimdi kahkahalarla onlara gülüyordu. "Hayır hayır beyler! Bilemediniz! Gerçekten de bilemediniz! Ah! Bay Strange, size ne kadar... Ama ne yaptığınızı anlayamıyorlar! Kitabı elinize alın!" dedi heyecanla. "Elinize alın Bay Lascelles! "

Lascelles daha da şaşırarak kitaba uzandı ama eli boşlukla karşılaştı. Kitabın yalnızca görüntüsü oradaydı.

"Kitapla yansımasının yerini değiştirdi" dedi Bay Norrell. "Gerçek kitap orada, aynada. Büyük bir mesleki ilgiyle aynaya bakmaya gitti. "Ama nasıl yaptınız?"

"Gerçekten de nasıl?" diye mırıldandı Strange. Odada sağa sola yürüdü, masadaki kitabın yansımasına bir bilardo oyuncusu gibi önce bir gözünü sonra diğerini kapayarak farklı açılardan baktı.

"Geri getirebilir misiniz?" diye sordu Drawlight.

"Ne yazık ki hayır" dedi Strange. "Doğrusunu söylemek gerekirse" dedi en sonunda. "Ne yaptığımı tam olarak bilmiyorum. Herhalde sizde de aynı şey oluyordur efendim, sanki zihninizde gerilerde bir yerde bir müzik çalıyor hissine kapılıyorsunuz ve sonraki notanın ne olduğunu biliyorsunuz işte."

"Çok etkileyici" dedi Bay Norrell.

Daha da etkileyici olanı hayatı boyunca bir gün karşısında bir rakip bulacağı endişesiyle yaşayan Bay Norrell'in en sonunda başka birinin büyüsünü görmesi ve bu manzaradan morali bozulacağına büyük bir mutluluk duymasıydı.

Bay Norrell ve Strange o öğleden sonra çok samimi bir biçimde vedalaştılar ve ertesi gün Bay Drawlight'la Bay Lascelles'in haberi olmadan tekrar buluştular. Bu toplantı Bay Norrell'in, Bay Strange'i öğrenci olarak alma teklifiyle sona erdi. Bay Strange teklifi kabul etti.

"Evlenmemiş olaydı iyiydi" dedi Bay Norrell, yakınarak. "Evlenmek büyücülere göre değil."

25

Bir büyücünün eğitimi

Eylül-Aralık 1809

Strange'in eğitiminin ilk gününde Hanover Meydanı'nda erken saatte bir kahvaltıya davet edildi. İki büyücü kahvaltı masasına oturduğunda, "Önümüzdeki üç dört yıl boyunca izleyeceğiniz bir eğitim planı çıkarma cüretinde bulundum" dedi Bay Norrell.

Strange üç dört yıl sözünden biraz ürkmüş görünse de hiçbir şey söylemedi.

"Üç dört yıl öyle kısa bir süre ki" diye devam etti Bay Norrell içini çekerek. "Ne kadar çabalarsam çabalayayım fazla ilerleyebileceğimizi sanmıyorum."

Bir düzine kadar kağıt yaprağını Strange'e verdi. Her yaprak Bay Norrell'in düzgün küçük elyazısından oluşan üç sütunla kaplıydı. Her sütun farklı büyü türlerinin uzun bir listesiydi. (49)

Strange onlara baktıktan sonra, sandığından çok daha fazla öğrenilecek şey olduğunu söyledi.

"Ah! Sizi kıskanıyorum beyefendi" dedi Bay Norrell. "Gerçekten de kıskanıyorum. Büyü icra etmek sıkıntılar ve hayal kırıklıklarıyla doludur ama büyü eğitimi hiç bitmeyen bir

zevk kaynağıdır! İngiltere'nin bütün büyük büyücüleri size yoldaşlık ve rehberlik edecektir. Düzenli çalışmanın ödülü bilginizin artması olacaktır. Kuşkusuz en iyisi de, eğer istemiyorsanız bir ay boyunca kimsenin yüzünü görmeye ihtiyacınız olmaması!"

Birkaç dakika boyunca Bay Norrell bu mutlu durumu düşünmeye dalmış göründü, sonra kendini topladı ve Strange'in eğitimine başlama zevkinden daha fazla mahrum kalmamaları için hemen kütüphaneye gitmelerini önerdi.

Bay Norrell'in kütüphanesi birinci kattaydı. Huzur bulmak ve dinlenmek için her zaman buraya gelmeyi tercih eden sahibinin zevklerine uygun döşenmiş güzel bir odaydı. Bay Drawlight, Bay Norrell'i odanın alışılmadık köşelerine ve açılarına ufak aynalar koyma modasına uymaya ikna etmişti. Bu da insanın en beklenmedik yerde parlak gümüş bir ışık pırıltısı ya da sokaktaki birinin aksiyle karşılaşması anlamına geliyordu. Duvarlar açık yeşil duvar kağıdıyla kaplanmıştı, yeşil meşe yaprakları ve eğri büğrü meşe dallarından oluşan bir deseni vardı. Tavanda ise küçük bir kubbe baharda bir kayranın üzerindeki yapraklı örtü biçiminde boyanmıştı. Kitapların hepsi gümüş rengi büyük harflerle adlarının basılı olduğu soluk dana derisiyle ciltlenmişti. Bütün bu zarafet ve uyumun ortasında kitaplar arasında büyük boşluklar ve neredeyse tamamı boş raflar görmek şaşırtıcıydı.

Strange ve Norrell ateşin iki yanına oturdular.

"İzin verirseniz efendim" dedi Strange. "Size bazı sorularım olacak. İtiraf etmeliyim ki geçen gün periler ruhlar hakkında işittiklerim beni hayrete düşürdü. Acaba sizi bu konu hakkında biraz konuşmaya ikna edebilir miyim? Perileri kullanan bir büyücü ne tür tehlikelere maruz kalabilir? Yararları konusunda fikriniz nedir?"

"Yararları son derece abartılmış, tehlikeleri ise son derece azımsanmıştır."

"Ah! Periler bazı insanların düşündüğü gibi iblis mi sizce de?"

"Tam tersine. Yaygın görüşün doğru olduğundan kesinlikle eminim. Chaston'un bu konuda yazdıklarını biliyor musunuz? Chaston'ın işin aslına yaklaştığı ortaya çıkarsa hiç şaşırmam

doğrusu.(50) Hayır, hayır perilere olan itirazım bambaşka. Bay Strange, söyleyin İngiliz büyüsünün neden büyük bir bölümü perilerin yardımına dayanıyor ya da dayanıyor gibi görünüyor?"

Strange bir an düşündü. "Çünkü bütün İngiliz büyüsü perilerin sarayında eğitilen ve büyüsünü orada öğrenen Kuzgun Kral'dan kaynaklanıyor."

"Kuzgun Kral'ın bununla yakından ilgili olduğuna katılıyorum" dedi Bay Norrell. "Ancak bence sandığınız biçimde değil. Bay Strange, Kuzgun Kral'ın Kuzey İngiltere'yi yönettiği bütün o zaman boyunca aynı zamanda bir Peri Krallığı'nı yönettiğini de hesaba katın. Hiçbir kralın birbirinden bu kadar farklı iki ırkı hükmü altına almadığını da düşünün. Büyük bir büyücü olduğu kadar büyük bir kral olduğunu da düşünün, çoğu tarihçi bu gerçeği görmezden gelmeye eğilimlidir. İki halkı birleştirmekle yakından ilgilendiğine hiç kuşku olmaz sanıyorum. Bu işi de Bay Strange, *perilerin büyüdeki rolünü kasten abartarak* başardı. Böylece insan tebasının gözünde perilerin itibarını artırdı, peri tebasına yapacak yararlı bir uğraş verdi ve her iki halkın da birbirinin varlığını arzulamasını sağladı."

"Evet" dedi Strange düşünceli bir biçimde, "Bunu anlıyorum."

"Bana kalırsa" diye devam etti Bay Norrell. "En büyük *Aureate* büyücüleri bile perilerin insan büyüsüne ne derece gerekli olduklarını yanlış hesaplamıştır. Pale'e bir bakın! Peri hizmetkarlarının sanatının icrası. için o denli gerekli görüyordu ki en büyük hazinesinin evinde yaşayan üç dört peri ruh olduğunu yazdı! Ancak benim örneğim *saygıya* değer her türlü büyünün peri ruhların yardımı olmaksızın da pekâlâ başarılabileceğini gösteriyor! Şimdiye kadar bir perinin yardımını gerektirecek ne yapmışım?"

"Sizi anlıyorum" dedi Bay Norrell'in son sorusunu cevap almak için değil de laf olsun diye sorduğunu sanan Strange. "itiraf etmeliyim ki bunu daha önce düşünmemiştim efendim. Hiçbir kitapta görmedim."

"Ben de öyle" dedi Bay Norrell. "Elbette perilerin varlığının gerekli olduğu, onlarsız mümkün olmayan büyü türleri de var.

Bu tehlikeli yaratıklarla ender olarak iş yapmak zorunda kalacağımızı umuyorum. Doğal olarak çok dikkatli olmalıyız. Çağıracağımız her peri muhakkak surette İngiliz büyücülerle daha önce ilişki kurmuş olacaktır. Hizmetinde bulunduğu bütün büyük büyücülerin adlarını ve her birine yaptığı hizmetleri saymaya heves edecektir. Böyle alışverişlerin geçmişteki örneklerini ve usullerini bizim anlayabileceğimizden çok daha iyi kavramış olacaktır. Bu da bizi dezavantajlı bir konuma sokuyor, sokacaktır yani. Sizi temin ederim Bay Strange, İngiliz büyüsünün çöküşü en iyi Başka Diyarlar'da anlaşılır."

"Yine de periler sıradan insanları büyüler" dedi Strange dalgın dalgın. "Elbette arada sırada birini çalışmalarınızda kullansanız sanatımızın daha popüler bir hale gelmesine yardımcı olabilir. Savaşta büyü kullanılmasına hâlâ büyük ölçüde ön yargılı bakılıyor."

"Ah! Gerçekten de!" diye bağırdı Bay Norrell huysuzca. "insanlar büyünün perilerle başlayıp perilerle bittiğini sanıyorlar! Bir büyücünün becerisini ve bilgisini hiçe sayıyorlar! Hayır Bay Strange, bu perileri kullanmam için yeterli bir neden değil! Tam tersine! Yüzyıl önce bir tarihçi büyücü Valentine Munday, Başka Diyarlar'ın varolduğunu bile inkâr etti. Oraya gittiğini söyleyen herkesin yalancı olduğunu iddia ediyordu. Bu açıdan çok yanılıyordu ama görüşlerine sempati besliyorum, keşke daha çok kişinin inanmasını sağlayabilseydik. Gerçi" dedi Bay Norrell düşünceli bir biçimde. "Munday sonradan Amerika'nın hatta Fransa ve diğerlerinin de var olduğunu inkâr etti. Sanırım öldüğünde İskoçya'dan da vazgeçmiş, Carlisle konusundaysa tereddüte kapılmıştı... Kitabı şurada olacaktı."(51) Bay Norrell ayağa kalkarak kitabı raftan aldı ama hemen Strange'e vermedi.

Kısa bir sessizlikten sonra Strange, "Bu kitabı okumamı mı tavsiye ediyorsunuz?" dedi.

"Evet, gerçekten de. Bence okumalısınız" dedi Bay Norrell.

Strange bekledi ama Norrell nasıl devam edeceğini bilmiyormuşçasına elindeki kitaba bakmaya devam etti. "O halde bana vermelisiniz efendim" dedi Strange kibarca.

"Evet, tabii ya" dedi Bay Norrell. Strange'e temkinli bir biçimde yaklaştı ve yukarı kaldırıp Strange'in eline tuhaf bir hareketle, adeta bir kitap değil de eline yapışmış ve hiçbir biçimde başkasına gitmeyecek bir kuş gibi bırakmadan önce birkaç dakika kitabı uzatmış bir halde öylece durdu. Bu harekete öyle yoğunlaşmıştı ki başını kaldırıp da Strange'in kahkahasını zor tuttuğunu görmedi.

Bay Norrell bir an hiç kıpırdamadan durarak bir başka büyücünün elindeki kitabına hüzünle baktı.

Ama kitabından ayrıldıktan sonra işin güç kısmı bitmiş gibiydi. Yarım saat sonra Strange'e bir başka kitap tavsiye etti ve neredeyse hiçbir heyecan belirtisi göstermeden gidip aldı. Öğlen olduğunda Strange'e raflardaki kitapları gösteriyor ve kendisinin almasına izin veriyordu. Günün sonunda Bay Norrell, Strange'e okuması için şaşılacak kadar fazla sayıda kitap vermiş ve hafta sonuna kadar okumasını beklediğini söylemişti.

Bütün bir gün boyunca sohbet etmek ve çalışmak lüksüne ikisi de giremezlerdi. Çoğunlukla her günün belli bir kısmında, Bay Norrell'in hâlâ dost edinmenin gerekli olduğuna inandığı kibar çevreden ya da hükümetin çeşitli bakanlıklarından ziyaretçileri ağırlamak zorunda kalıyorlardı.

Aradan iki hafta geçtikten sonra Bay Norrell'in yeni öğrencisi hakkındaki coşkusu sınır tanımıyordu. "Bir şeyi bir kere açıklamak yetiyor" dedi Norrell, Sör Walter'a, "hemen kapıveriyor! Pale'in *Gelecek Şeylerin Emareleri Üzerine Tahminler'ini* anlamak için haftalar boyu çabaladığımı çok iyi hatırlıyorum, oysa Bay Strange'in bu özellikle zor teorinin üstesinden gelmesi dört saat bile sürmedi!"

Sör Walter gülümsedi. "Hiç kuşkusuz. Ancak kendi başarınızı küçümsemeyin canım. Bay Strange ona zor yerleri açıklayacak bir öğretmene sahip olma avantajına sahip. Oysa sizin bir hocanız yoktu, ona yolu açan ve her şeyi kolay ve engelsiz hale getiren *sizsiniz*."

"Ah!" diye haykırdı Bay Norrell. "Ama Strange ve ben *Tahminler'i* konuşmak için oturduğumuzda sandığımdan çok daha geniş bir uygulama alanları olduğunu fark ettim.

Anlıyorsunuz ya, onun soruları Dr. Pale'i bambaşka bir açıdan değerlendirmemi sağladı!"

Sör Walter, "Eh beyefendi, denginiz bir dost bulmanıza çok memnun oldum, bu insanı en çok rahatlatan şeydir."

Strange'in, Bay Norrell'e olan hayranlığı daha ölçülüydü. Norrell'in sıkıcı konuşmaları ve garip davranışları sinirlerini bozmaya devam ediyordu,

Bay Norrell'in Strange'i Sör Walter'a övdüğü sıralarda, Strange de Norrell'i Arabella'ya şikayet ediyordu.

"Hâlâ hakkında ne düşüneceğimi bilmiyorum. Hem çağımızın en etkileyici adamı hem de en bıktırıcı olanı. Odada bir fare sesi işittiğini *düşündüğünden* bu sabah konuşmamız iki kez kesildi. Farelerden özellikle tiksiniyor. İki uşak, iki hizmetçi ve ben birlikte bütün mobilyaları yerinden oynatıp fare ararken, o korkudan kaskatı kesilmiş bir halde şöminenin yanında durdu."

"Kedisi var mı?" diye sordu Arabella. "Kedi alması gerek."

"Ah ama bu da imkânsız! Kedilerden farelerden bile çok nefret ediyor. Bir kediyle aynı odada bulunma talihsizliği durumunda bir saat içinde her yerinde kırmızı kabarcıklar çıkacağını söyledi."

Bay Norrell öğrencisini eksiksiz bir biçimde eğitmeyi gerçekten istiyordu ama bir ömür boyu kendini alıştırdığı gizlilik ve başkalarından farklılık öyle hemencecik bırakılabilen huylar değildi. Aralık'ta bir gün yeşil gri bulutların arasından iri yumuşak kar taneleri yağarken iki büyücü Bay Norrell'in kütüphanesinde oturuyordu. Pencerelerin dışındaki karların yumuşak süzülüşü, ateşin sıcaklığı ve Bay Norrell sunduğunda kabul etme tedbirsizliğinde bulunduğu büyük bir bardak şeriyle birleşince Strange'in üzerine bir ağırlık çöktü ve uykusu geldi. Başı ellerine dayalıydı ve gözleri kapanmak üzereydi.

Bay Norrell konuşuyordu. "Pek çok büyücü" dedi parmak uçlarını birleştirerek, "Büyü güçlerini şu ya da bu fiziksel nesnenin içinde tutmayı denemiştir. Bu zor bir işlem değildir ve nesne büyücünün dilediği herhangi bir şey olabilir. Ağaçlar, mücevherler, kitaplar, mermiler, şapkalar şu ya bu zamanda bu

amaçla kullanılmıştır." Bay Norrell parmak uçlarına kaşlarını çatarak baktı. "Gücünün bir kısmını, seçtiği herhangi bir nesneye aktararak bir büyücü kendini hastalık ve yaşlılığın kaçınılmaz sonucu olarak gücünün azalmasından koruyabilir. Bu fikrin bir ara bana da oldukça cazip geldiğini söylemeliyim ancak dikkatle düşünüp taşındıktan sonra gücün böyle bölünmesinin büyük tedbirsizlik olduğuna karar verdim. Yüzük örneğini inceleyelim. Yüzüklerin küçük olmaları nedeniyle böyle bir büyü için özellikle uygun olduğu düşünülür. Yıllarca bir yüzüğü parmağınızda en ufak bir dikkat bile çekmeden taşıyabilirsiniz, ki kişi aynı bağlılığı bir kitaba ya da çakıl taşına gösterirse böyle olmayacaktır. Yine de tarihte becerisini ve kudretini bir yüzüğe bağlayıp da bir biçimde o yüzüğü kaybetmeyen ve geri alabilmek için dünya kadar zahmete girmeyen büyücü yok denecek kadar azdır. Örneğin on ikinci yüzyılda Nottingham'lı Usta'yı ele alalım, kızı yüzüğünü sıradan ucuz bir mücevher sanıp parmağına geçirmiş ve St. Matthew Panayırı'na gitmiş. Bu ihmalkâr genç hanım..."

"Ne?" diye bağırdı Strange birdenbire.

"Ne?" diye yineledi Bay Norrell irkilerek.

Strange diğer beye sorgulayan keskin bir bakış fırlattı. Bay Norrell biraz ürkmüş bir halde ona baktı.

"Özür dilerim efendim" dedi Strange. "Ama sizi doğru mu anladım? Bir biçimde yüzüklere, taşlara, muskalara ve böyle şeylere koyulan büyü güçlerinden mi söz ediyoruz?"

Bay Norrell temkinli bir biçimde başını salladı.

"Ama sanki demiştiniz ki" dedi Strange. "Yani" diye daha nazik konuşmak için çabaladı. "Bana birkaç hafta önce büyü yüzükleri ve taşlarının birer masaldan ibaret olduğunu söylemişsiniz gibi geldi."

Bay Norrell panik içinde öğrencisine baktı.

"Ama belki de yanılıyorum?" dedi Strange.

Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

"Yanılmışım" dedi Strange yine. "Konuşmanızı böldüğüm için özür dilerim efendim, lütfen devam edin."

Ama Bay Norrell, Strange'in meseleyi kendi kendine çözmüş olmasından çok rahatlamış olsa da artık devam etmeye istekli değildi. Bunun yerine biraz çay içmelerini önerdi, Strange de ikiletmeden teklifi kabul etti.(52)

O akşam Strange, Arabella'ya Bay Norrell'in bütün söylediklerini ve kendisinin karşılık olarak söylediklerini anlattı.

"Çok tuhaftı! Keşfedilmekten o kadar korkmuştu ki söyleyecek hiçbir şey bulamadı. Söyleyecek yeni yalanlar bulmasını sağlamak bana kaldı. Onunla bir olup kendime karşı dolap çevirmeye mecbur kaldım."

"Ama hiç anlamıyorum" dedi Arabella. "Neden böyle tuhaf bir biçimde kendisiyle çelişsin ki?"

"Ah! Bazı şeyleri kendisine saklamaya kararlı. Bu kadarı çok açık, sanırım bazen neyi gizleyip neyi gizlemediğini unutuyor. Kütüphanesindeki kitapların aralarında boşluklar olduğunu söylemiştim hatırlıyor musun? Eh, görünüşe göre beni öğrencisi olarak kabul ettiği gün, okumam tehlikeli olduğu için beş rafın boşaltılmasını ve kitapların Yorkshire'a gönderilmesini emretmiş."

"Aman Tanrım! Bunu nasıl öğrendin?" diye sordu Arabella, çok şaşırmıştı.

"Drawlight'la Lascelles büyük bir zevkle söyledi."

"Kötü ruhlu aşağılık insanlar!"

Bay Norrell, Arabella'yla birlikte ev arayacağı için Strange'in eğitimine bir iki gün ara vermesi gerektiğini öğrenince büyük hayal kırıklığına uğradı.

"Sorun eşi" diye açıkladı Bay Norrell, Drawlight'a içini çekerek. "Eğer bekâr olsaydı eminim burada gelip benimle yaşamaya itiraz etmezdi."

Drawlight, Bay Norrell'in böyle şeyler düşündüğünü duyunca epeyce telaşlandı ve bir daha bunun gündeme gelebileceği düşüncesiyle önlem olarak, "Ah ama efendim! Amirallik ve Savaş Bakanlığı için yaptığınız çalışmaları düşünün, öyle önemli ve gizli ki! Evde başka birinin bulunması bu işlere büyük engel oluşturabilir!"

"Ah ancak Bay Strange bu işlerde bana yardımcı olacak!" dedi Bay Norrell. "Ülkeyi Bay Strange'in yeteneklerinden mahrum etmem çok yanlış olur. Bay Strange ve ben geçen Perşembe amiralliğe giderek Lord Mulgrave'i ziyaret ettik. Lord Mulgrave, Bay Strange'i getirdiğimi görünce ilk başta fazla memnun olmadı..."

"Çünkü Lord hazretleri sizin üstün büyünüze alışkın! Eminim ne kadar yetenekli olsa da amirallik meselelerine basit bir *amatörün* karışmasına gerek olmadığını düşünüyordur."

"... Ama Lord hazretleri Bay Strange'in Fransızlar'ı büyüyle yenme konusundaki fikirlerini duyunca yüzünde geniş bir gülümsemeyle bana dönerek, 'Siz ve ben yaşlandık değil mi Bay Norrell? Harekete geçmemiz için taze kana ihtiyacımız vardı' dedi."

"Lord Mulgrave mi *böyle* mi söyledi? *Size* hem de?" dedi Drawlight. "Korkunç kaba davranmış. Umarım beyefendi ona şu bakışlarınızdan birini fırlatmışsınızdır!"

"Efendim?" Bay Norrell kendi hikâyesine daldığından, Bay Drawlight'ın söyleyebileceklerine hiç dikkat etmiyordu. "Ah! Sizinle aynı fikirdeyim lordum!'dedim ama Bay Strange sözünü bitirene kadar bekleyin. Henüz yarısını bile duymadınız!"

Yalnızca amiralliğin değil, Savaş Bakanlığı ve hükümetin bütün diğer bakanlıklarının da Jonathan Strange'in gelişinden sevinç duymak için nedenleri vardı. Daha önce güç olan işler birdenbire kolaylaşıvermişti. Kral'ın bakanları uzun zamandır Britanya'nın düşmanlarına kâbuslar gönderme planları kurmuşlardı. Dışişleri Bakanlığı bu öneriyi ilk kez 1808 Ocağı'nda gündeme getirmiş ve bir yıl boyunca Bay Norrell hiç aksatmadan her gece İmparator Napolyon Bonaparte'a kâbuslar göndermiş, sonuçta hiçbir şey değişmemişti. İmparatorluğu başarısız olmamış, Bonaparte her zamanki gibi soğukkanlılıkla savaşa gitmişti. En sonunda Bay Norrell'e işi bırakması talimatı verilmişti. Sör Walter ve Bay Canning kimseye söylemeseler de, planın Bay Norrell'in korkunç görüntüler yaratmakta yeteneği olmadığı için başarısız olduğunu düşünüyorlardı. Bay Canning, Bay Norrell'in imparatora gönderdiği kâbusların (genel olarak bir süvari

yüzbaşısının Napolyon'un gardrobunda saklanmasıyla ilgiliydi) değil Avrupa'nın yarısını fetheden adamı, çocuklarının dadısını bile korkutmayacağından şikâyet ediyordu. Bir süre diğer bakanları, Bay Beckford, Bay Lewis ve Bayan Radcliffe'i korkunç dehşetlerle dolu kâbuslar yaratmaları için görevlendirmeleri gerektiğine ikna etmeye çalıştı. Bay Norrell daha sonra bunları Bonaparte'ın zihnine yollayabilirdi ancak diğer bakanlar bir büyücü görevlendirmenin başka, romancıları görevlendirmenin başka bir şey olduğunu düşünerek bu kadar düşmeyeceklerine karar verdiler.

Strange ile birlikte bu planlar tekrar gündeme geldi. Strange ve Bay Canning Fransa'nın korkunç imparatorunun kâbus gibi elle tutulmayan kötülüklere karşı bağışıklık sahibi olduğundan şüpheniyorlardı. Bu nedenle işe bu defa müttefiki Rus çarı Alexander'la başlamaya karar verdiler. Alexander'ın sarayında pek çok dostları olduğu için avantajlıydılar. Britanya'ya kereste satarak epeyi para kazanan ve bu işi tekrar yapmak isteyen Rus asilleri ve Alexander'ın uşağıyla evli olan cesur bir İskoç hanımdı bu dostlar.

Alexander'ın mistik dine düşkün tuhaf bir biçimde kolay etkilenebilir biri olduğunu öğrenen Strange ona korkunç semboller ve haberlerle dolu bir rüya göndermeye karar verdi. Alexander yedi gece boyunca üst üste rüyasında Napolyon'la birlikte muhteşem bir geyik eti çorbasının verildiği rahat bir yemeğe oturduğunu gördü ama imparator çorbayı tadar tatmaz ayağa fırlıyor ve şöyle bağırıyordu: *"J'ai une faim qui ne saurait se satifaire de potage."*(53) *Bunun üzerine dişi bir kurda dönüşerek önce Alexander'ın kedisini, sonra köpeğini, sonra atını, sonra da güzel Türk metresini yiyordu. Rahmi açılıyor ve kediyi, köpeği, atı, Türk metresi, dostlarını, akrabalarını vs bu kez dehşetengiz biçimlerde tekrar dışarı kusuyordu. Yedikçe büyüyordu, Kremlin kadar büyüdüğünde, ağır meme uçları sallanarak işkembesi kanlar içinde, bütün Moskova'yı yalayıp yutmaya girişiyordu.*

"Bonaparte'a güvenmekle hata ettiğini, Bonaparte'ın sonunda ona ihanet edeceğini söyleyen bir rüya göndermekte onursuz bir yan yok" diye açıkladı Strange, Arabella'ya. "Bu

kadarını söyleyen bir mektup da gönderebilirdim. Hata *yapıyor* ve sonunda Bonaparte'ın ihanetine uğrayacağı *kesin*."

Kısa bir süre sonra İskoç hanımdan Rus çarının rüyalardan giderek artan bir rahatsızlık duyduğunu ve Kitabı Mukaddes'teki Kral Nebukadnezzar gibi, rüyasını yorumlamaları için astrolog ve kahinler çağırdığı, onların da kısa sürede çarın isteğini yerine getirdiğini öğrendiler.

Strange Rus Çarı'na başka rüyalar göndermeye devam etti. Bay Canning'e, "Tavsiyenizi dinleyerek daha muğlak ve yorumlanması zor bir hale getirdim. Çarın büyücülerini epeyi meşgul edecekler" dedi.

Yorulmak bilmez Bayan Janet Arçibaldova Barsukova kısa bir süre sonra Alexander'ın devlet ve savaş meselelerini ihmal ederek bütün gün rüyalarını düşünerek oturduğunu, astrologları ve sihirbazlarıyla tartıştığını ve ne zaman İmparator Napolyon Bonaparte'dan mektup gelse betinin benzinin atıp tir tir titrediği haberini gönderdi.

26

Topuz, taç ve asa

Eylül 1809

Hüzünlü çan sesi hiç istisnasız her gece Leydi Pole'la Stephen Black'i Kayıp Umut'un gölgeli salonlarında dans etmeye çağırıyordu. Şıklık ve güzellik açısından bunlar hiç kuşkusuz Stephen'ın gördüğü en muhteşem balolardı ancak dansçıların güzel giysileri ve şık görünümleri yoksulluk ve çürümenin çok sayıda belirtisini gösteren konakla tuhaf bir tezat oluşturuyordu. Müzik hiç değişmiyordu. Tek bir keman tarafından çalınan, bir flütün tiz sesiyle eşlik ettiği üç beş nota. Don yağından yağlı mumlar -Stephen uşak gözüyle böyle büyük bir salon için oldukça az sayıda olduklarını görebiliyordu- dansçılar figürlerini yaparken duvarlarda dönen garip gölgeler oluşturuyordu.

Diğer zamanlarda Leydi Pole ve Stephen tozlu loş salonlarda sancakların taşındığı uzun tören alaylarına katılıyorlardı (şeytanarabası saçlı beyefendi böyle törenlere pek düşkündü). Sancakların bazıları eski püskü, bol süslü parçalardı. Diğerleri beyefendinin düşmanları karşısındaki zaferini temsil ediyordu, hatta bu düşmanların saklanmış derilerinden, kadın akrabaları tarafından sarı derilerine işlenmiş dudaklarından,

gözlerinden, saçlarından ve giysilerinden oluşuyordu. Şeytanarabası saçlı adam bu eğlencelerden hiç bıkmıyor, Stephen ve Leydi Pole'un da onlardan aynı derecede zevk aldığından emin görünüyordu.

Tabiatı ne kadar değişken olsa da iki huyu hiç değişmiyordu: Leydiye duyduğu hayranlık ve Stephen Black'e duyduğu sevgi. Bu sevgiyi Stephen'a pahalı hediyeler ve tuhaf talih örnekleri göndererek gösteriyordu. Hediyelerin bazıları daha önce olduğu gibi Stephen'ın adına Bayan Brandy'ye gönderiliyor, bazıları da doğrudan Stephen'a veriliyordu. Beyefendinin Stephen'a söylediği gibi, "Korkunç düşmanın bu konuda bir şey bilmeyecek!" (Sör Walter'ı kastediyordu). "Onu büyümle kör ettim ve bu konuyu merak etmek hiç aklına gelmeyecek. Bir düşün! Yarın Canterbury Başpiskoposu olabilirsin ve bunun üzerinde bile durmaz! Hiç kimse durmaz." Aklına bir fikir gelmiş gibiydi. "Yarın Canterbury Başpiskoposu olmak ister miydin Stephen?"

"Hayır, sağolun efendim."

"Emin misin? Hiç sorun değil, Kilise sana çekici geliyorsa?."

"İnanın hiçbir çekiciliği yok efendim."

"Zevklerin her zamanki gibi övgüye değer. Piskopos başlığı pek rahat bir şey değildir ve insana hiç yakışmaz."

Zavallı Stephen dört bir yandan mucizelerin taaruzu altındaydı. İki günde bir yararına olacak bir şey gerçekleşiyordu. Bazen kazandığı şeyin gerçek değeri pek önemsiz oluyordu. Belki birkaç şilin ama geliş biçimi her zaman olağanüstü oluyordu. Örneğin bir keresinde bir çiftliğin ırgat başı kendisini ziyaret ederek birkaç yıl önce Stephen ile Yorkshire'da Richmond yakınlarında bir horoz dövüşünde karşılaştığını ve Stephen'ın, Galler Prensi'nin bir gün ülkeye utanç getirecek bir şey yapacağı konusunda kendisiyle bahse girdiğini söyledi. Artık bu gerçekleştiği için (ırgat başı utanç verici hareket olarak Prens'in eşini terk etmesini zikretti) ırgat başı posta arabasıyla Londra'ya gelerek bahsin tutarı olan yirmi yedi şilin ve altı peniyi getirmişti. Stephen'ın Yorkshire Richmond'da hiç bulunmadığını ya da hayatında hiç horoz

dövüşüne gitmediğini söylemesi boşunaydı, ırgat başının içi Stephen parayı alana kadar rahat etmeyecekti.

Bu ziyaretten birkaç gün sonra, Harley Sokağı'ndaki evin karşısındaki yolda büyük gri bir köpek bulundu. Zavallı yaratık yağmurdan sırılsıklam olmuş, her yeri çamura bulanmıştı. Uzun yoldan geldiği her halinden belli oluyordu. Daha da tuhafı dişleri arasında bir kâğıt tutuyordu. Kapı uşakları Robert, Geoffrey ve aşçı John Longridge bağırarak, şişeler ve taşlar atarak ondan kurtulmak için ellerinden geleni yaptılar ancak hayvan bu muameleye ağırbaşlılıkla göğüs gerdi ve Stephen Black yağmura çıkıp belgeyi ağzından alana kadar yerinden kıpırdamadı. Sonra da sessiz ve memnun bir biçimde, âdeta kendini iyi yapılmış bir görevden ötürü tebrik edercesine uzaklaştı. Belgenin Derbyshire'daki bir köyün haritası olduğu ortaya çıktı ve diğer başka şeylerin yanı sıra bir tepenin eteğine açılan gizli bir kapıyı da gösteriyordu.

Bir başka sefer Stephen, Bath Belediye Başkanı ve belediye meclisi üyelerinden, iki ay önce Wellesley Markisi'nin Bath'a geldiğini ve kaldığı süre boyunca Stephen Black'den, olağanüstü dürüstlüğü, zekâsı ve efendisine olan sadakatinden bahsettiğini anlatan bir mektup aldı. Belediye başkanı ve meclis üyeleri söylediklerinden öyle etkilenmişlerdi ki hemen Stephen'ın hayatını ve erdemlerini öven bir madalya sipariş etmişlerdi. Beş yüz madalyon yapıldıktan sonra belediye başkanı ve meclis üyeleri bunların genel bir şenlik havasıyla Bath'daki ev sahiplerine dağıtılmasını emretmişlerdi. Stephen'a mektupla birlikte bir de madalya göndermişler ve Bath'ı bir daha ziyaret ettiğinde, onuruna muhteşem bir yemek verebilmeleri için kendilerine uğramasını istemişlerdi.

Bütün bu mucizeler zavallı Stephen'ı neşelendirmek şöyle dursun, yalnızca şu anki hayatının ürkütücülüğünü iyice vurgulamaya yarıyordu. Irgat başının, köpeğin, belediye başkanının ve meclis üyelerinin kendi doğalarının aksine davrandıklarını biliyordu: Irgat başları parayı severdi ve öyle nedensiz yere para dağıtmazlardı, köpekler haftalar boyu tuhaf bir amacı gerçekleştirmek için sabırla didinmezlerdi, belediye başkanları ve meclis üyeleri hiç görmedikleri zenci uşaklara ani

bir ilgi göstermezlerdi. Yine de dostlarının hiçbiri hayatının böyle bir yön almasında bir tuhaflık görmüyorlardı. Altın ve gümüş görünce midesi bulanıyordu, Harley Sokağı'ndaki evde yaşadığı tavanarası istemediği hazinelerle doluydu.

Beyefendinin büyüsü altına gireli neredeyse iki yıl olmuştu. Bırakılması, kendisi değilse bile en azından Leydi Pole'un bırakılması için çok kereler yalvarmış ama beyefendi onu duymazdan gelmişti. Bu nedenle Stephen birilerine Leydi Pole'la kendisinin çektiklerinden söz etmeyi deneyecek kadar uyuşukluğu üzerinden atmaya kendini zorladı. Yaşadıklarını daha önce yaşayan birileri olup olmadığını merak ediyordu. Onları kurtaracak birini bulma ümidi fazla yoktu. İlk konuştuğu kişi kapı uşağı Robert oldu. Robert'a bir derdini açacağını söylemiş, adam da duruma uygun bir ciddiyet ve ilgi havası takınmıştı. Ama Stephen konuşmaya başladığında hayretle bambaşka bir şeyden söz ettiğini fark etti. Bezelye ve fasulye yetiştirilmesi ve yararları hakkında, hiçbir şey bilmediği bir konu üzerine son derece bilgili ve doğru bir konuşma yapıyordu. Daha da kötüsü söylediklerinin çoğu alışılmadık nitelikteydi ve duyan herhangi bir bahçıvanı ya da çiftçiyi hayrete düşürebilirdi. Ay ışığında ya da ay doğmadan, Beltane'de ya da yazdönümü gecesinde ekilen ya da toplanan fasulyelerin farklı özelliklerini ve bu özelliklerin fasulyeler gümüş el küreği ya da bıçakla toplandığı takdirde nasıl değiştiğini anlattı.

Sıkıntısını açmaya çalıştığı ikinci kişi John Longridge oldu. Bu kez Julius Caesar'ın Britanya'da yaşadıkları ve yaptıklarına dair tam bir rapor verirken buldu kendini. Söyledikleri, konuyu yirmi yıl ya da daha uzun bir zaman incelemiş alimlerin bile başaramayacağı kadar ayrıntılı ve açıktı. Bir kez daha hiçbir kitapta yazmayan bilgiler vermişti. (54)

Korkunç durumunu anlatabilmek için bir iki girişimde daha bulundu. Bayan Brandy'ye Yahuda Iskaryot'un tuhaf bir savunmasını yaptı. Iskaryot'un son eylemlerinde melek olduğuna inandığı John Copperhead ve John Brassfoot adında iki kişinin talimatlarına uyduğunu söyledi. Bayan Brandy'nin tezgâhtarı Toby Smith'e son iki yüzyıl içinde İskoçya, İngiltere

ve Galler'de periler tarafından kaçırılan, hiçbirini tanımadığı insanların adlarını sıraladı.

Stephen, en sonunda ne yaparsa yapsın, efsundan kimseye söz *edemediğini* kabul etmek zorunda kalmıştı.

Hiç şüphesiz onun tuhaf sessizliği ve kederli hallerinden en çok etkilenen kişi Bayan Brandy'di. Stephen'ın bütün dünyaya karşı değil de yalnızca *kendisine* karşı değiştiğini düşünüyordu. Eylül başlarında bir gün Stephen onu ziyarete geldi. Haftalardır buluşmamışlardı ve bu durum Bayan Brandy'yi öyle mutsuz etmişti ki Robert Austin'e yazmış, Robert da Stephen'a giderek ihmali nedeniyle onu azarlamıştı. Ancak Stephen, St. James Sokağı'ndaki küçük odaya geldiğinde, Bayan Brandy onun hemen gitmesini istese kimse onu suçlayamazdı. Başını elleri arasına almış, derin derin içini çekerek oturuyor ve onunla hiç konuşmuyordu. Bayan Brandy Constantia şarabı, marmelat ve türlü türlü lezzetli yiyecekler sunmuş ama hepsini reddetmişti. Hiçbir şey istemiyordu, bu nedenle Bayan Brandy ateşin karşı tarafına oturarak, karamsar bir ruh haliyle onun için yaptığı takkeyi işlemeye devam etti.

"Belki de Londra'dan ve benden bıktınız" dedi. "Afrika'ya dönmek istiyorsunuz."

"Hayır" dedi Stephen.

"Eminim Afrika güzel bir yerdir" dedi Bayan Brandy, Stephen'ı Afrika'ya göndererek kendini cezalandırmaya kararlı görünüyordu. "Öyle olduğunu hep işitiyorum. Her yerde portakallar ve ananaslar, şeker kamışları ve kakao ağaçları varmış." On dört yıldır bakkalcılık işindeydi ve kafasındaki dünya, dükkânındaki mallara göre düzenlenmişti. Acı acı güldü. "Herhalde Afrika'da durumum kötü olurdu. insanların ellerini uzatıp en yakın ağaçtan meyvelerini koparabilecekleri bir yerde dükkâna ne ihtiyaçları olur ki? Ah evet! Afrika'da kısa zamanda mahvolurdum." Dişleri arasında bir iplik kopardı. "Elbette biri soracak olsa..." ipliği zalimce iğne deliğinden geçirdi, "Yarın gidebilirdim."

"Benim için Afrika'ya gider miydin?" diye sordu Stephen şaşırarak.

Kadın başını kaldırdı. "Senin için her yere giderdim" dedi. "Bunu bildiğini sanıyordum."

Mutsuz mutsuz birbirlerine baktılar.

Stephen, Harley Sokağı'na dönüp işleriyle meşgul olması gerektiğini söyledi.

Dışarıda gökyüzü kararmış ve yağmur yağmaya başlamıştı. İnsanlar şemsiyelerini açıyordu. Stephen St. James Sokağı'nda yürürken tuhaf bir görüntüyle karşılaştı. Gri yağmurlu havada, kalabalığın üzerinde kara bir gemi boşlukta yelken açmış kendisine doğru geliyordu. Yaklaşık bir metre yüksekliğinde, yırtık pırtık kirli yelkenleri olan, boyaları kabarmış bir firkateyndi. Denizdeki bir geminin hareketini taklit ederek yükselip alçalıyordu. Stephen onu görünce birazcık ürperdi. Kalabalığın içinden bir dilenci çıktı, teni Stephen'ınki kadar kara ve parlak bir siyahtı. Gemi şapkasına bağlıydı. Yürürken başını eğip kaldırıyor, böylece gemisi yelken açmış gibi görünüyordu. İlerlerken dev şapkasını devirmekten korktuğu için bu batıp çıkma ve yalpalanma hareketlerini çok yavaş ve dikkatli yapıyordu. Şaşırtıcı derecede yavaş bir biçimde dans eden birinin hareketlerini andırıyordu bu. Dilencinin adı Johnson'du. Emekli maaşı olmayan sakat ve yoksul bir denizciydi. Başka bir geçim kaynağı olmadığı için hayatını şarkı söyleyerek ve dilenerek kazanıyordu. Bu işte de epeyi başarılıydı, bütün şehirde giydiği tuhaf şapka sayesinde tanınıyordu. Johnson, Stephen’a avcunu açtı ama beriki başını çevirdi. Alt tabakadan siyahlarla konuşmamaya ya da onları görmezden gelmeye özen gösterirdi her zaman. Böyle insanlarla konuştuğu görülürse onlarla bir bağlantısı olduğunun sanılmasından korkuyordu.

Adının seslenildiğini işitince üzerine kaynar su dökülmüş gibi zıpladı ama seslenen yalnızca Bayan Brandy’nin tezgâhtarı Toby'di. Aceleyle yanına geliyordu. "Neyseki buradasınız! Genelde çok hızlı yürüyorsunuz efendim! Şimdiye kadar Harley Sokağı'na varmış olacağınızı düşünmüştüm. Bayan Brandy saygılarını gönderdi ve iskemlenizin yanında bunu unuttuğunuzu söyledi."

Toby gümüş bir taç uzattı. Tam Stephen'ın başına oturacak boyutta ince metal bir halkaydı. Yüzeyine kazılmış birkaç tuhaf işaret ve acayip harflerden başka hiçbir süsü yoktu.

"Ama bu benim değil ki!" dedi Stephen.

"Ya!" dedi Toby boş boş bakarak, sonra Stephen'ın şaka yaptığına karar vermiş gibi göründü. "Ah Bay Black, başınızda hiç değilse yüz kez görmüş olmasam!" Sonra güldü, selam verdi ve Stephen'ı elindeki taçla oracıkta bırakıp koşarak dükkâna geri döndü. Stephen Piccadilly'den karşıya geçerek Bond Sokağı'na girdi. Fazla ilerlememişti ki bir bağırış çağırış ve sokaktan kendisine doğru gelen ufak tefek birini gördü. Dört beş yaşlarındaki bir çocuğun boyutlarındaydı ama ölü gibi beyaz, keskin hatlı yüzü çok daha büyük yaşta bir çocuğa aitti. Arkasında iki üç adam, "Hırsız!" ve "Durdurun onu!" diye bağırarak koşuyordu.

Stephen hırsızın yoluna atladı. Ancak genç hırsız Stephen'dan tamamen kaçamamış olsa da (Stephen çevikti), Stephen da onu tam olarak yakalayamamıştı (hırsız hızlıydı). Elinde kırmızı kumaşa sarılı bir bohça vardı. Kuyumcu Hemmings'in önündeki kalabalığın içine dalmadan önce bir biçimde bunu Stephen'ın eline tutuşturmayı başardı. Kalabalık Hemmings'den yeni çıkmış, kovalamacadan habersiz insanlardan oluşuyordu, bu nedenle hırsız aralarına girdiğinde hemen açılmadılar. Ne yöne gittiğini söylemek artık imkânsızdı.

Stephen elinde bohça öylece kalakaldı. Yumuşak eski bir kadife olan kumaş yavaşça kayınca ortaya uzun gümüş bir değnek çıktı.

Kovalayanlardan ilki esmer, yakışıklı bir beydi, siyahlar içinde ciddi ama zarif bir biçimde giyinmişti. "Bir an için yakalamıştınız" dedi Stephen'a.

"Çok özür dilerim efendim" dedi Stephen. "Onu sizin için yakalayamadım ama eşyanız bende, gördüğünüz gibi." Stephen adama kırmızı kadife kumaşı ve gümüş değneği uzattı ama adam onları almadı.

"Annemin suçuydu!" dedi adam öfkeyle. "Ah! Nasıl bu kadar ihmalkâr olabilir! Kaç kere oturma odasının penceresini açık

bırakmamasını, er ya da geç bir hırsızın gireceğini söyledim. Edward, bin kere söylemedim mi? John, söylemedim mi?" Konuşmanın bu bölümünde beyefendi arkasından koşarak gelen uşaklarına hitap etmişti. Adamların karşılık verecek solukları kalmamıştı ama beyefendinin gerçekten de böyle yaptığı konusunda Stephen'ı ikna etmek için anlayışla başlarını salladılar.

"Herkes evimde değerli eşyalar sakladığımı biliyor" dedi beyefendi. "Ama yine de bütün ricalarıma rağmen pencereyi açık bırakıyor! Tabii şimdi oturmuş yüzyıllardır ailemde olan bu hazineyi kaybettiğimiz için ağlıyor. Annem ailemiz ve mallarımızla gurur duyar da. Örneğin şu asa Wessex'in eski krallarının soyundan geldiğimizi gösteriyor çünkü Edgar'a, Alfred'e ya da böyle birine aitmiş."

"O halde geri almalısınız efendim" diye ısrar etti Stephen. "Eminim anneniz onu emniyette ve sağlam görmekten memnun olacaktır."

Beyefendi asayı almak için elini uzattı ama ansızın çekti. "Hayır!" diye bağırdı. "Almayacağım! Yemin ederim almayacağım. Eğer bu hazineyi annemin saklaması için geri verirsem ihmalkârlığının kötü sonuçlarını asla öğrenmeyecektir! Pencereyi kapalı tutması gerektiğini asla öğrenmeyecektir! Bir dahaki sefere ne kaybedeceğimi kim bilebilir? Tanrı korusun, yarın geldiğimde evimi bomboş bulabilirim! Hayır efendim, bu asa sizde kalmalı! Hırsızı yakalamaya çalışarak bana verdiğiniz hizmetin ödülü!"

Beyefendinin uşakları bunun mantıklı olduğunu görüyorlarmışçasına başlarını salladılar, sonra bir at arabası yanlarında durdu, beyefendi ve uşakları arabaya bindiler ve uzaklaştılar.

Stephen bir elinde taç, diğerinde asa yağmurda durdu. Önünde Bond Sokağı, krallığın en gözde mağazaları uzanıyordu. ipekler, kadifeler, inci ve tavuskuşu tüyünden süslü başlıklar, elmaslar, zümrütler, mücevherler, her çeşit altın ve gümüş incik boncuğun sergilendiği vitrinleri vardı.

"Eh" dedi Stephen düşünceli bir biçimde. "Hiç kuşkusuz bu dükkanların içindekilerden benim için türlü türlü acayip

hediyeler çıkarabilir. Ama ondan akıllı olacağım eve başka yoldan gideceğim."

İki bina arasındaki dar bir sokağa girdi, küçük bir bahçeden geçti, bir başka dar sokağa girerek mütevazı evlerden oluşan küçük bir sokağa çıktı. Burası bomboş ve tuhaf bir biçimde sessizdi. Yalnızca kaldırım taşlarını döven yağmurun sesi duyuluyordu. Yağmur evlerin cephesini neredeyse simsiyah görünecekleri kadar karartmıştı. Bu evlerin sahipleri tutumlu insanlar olmalıydı, karanlık bir gün olmasına rağmen bir tanesinde bile ne bir mum ne de bir lamba yanıyordu. Ancak kalın bulutlar gökyüzünü tamamen kapamıyor ve ufukta sulu beyaz bir ışık görünüyordu. Bu da karanlık gökyüzüyle karanlık yer arasında yağmurun parlak gümüşi oklar halinde yağmasına yol açıyordu.

Ansızın karanlık bir geçitten pırıltılar saçan bir şey yuvarlandı. Islak kaldırım taşlarında seke seke ilerleyerek Stephen'ın tam önünde durdu.

Stephen ne olduğunu görünce derin derin içini çekti, beklediği gibi gümüş küçük bir toptu. Eski ve yıpranmış görünüyordu. Tepesinde, dünyanın Tanrı'ya ait olduğunu gösteren bir haç olması gereken yerde, avcu açık minik bir el vardı. Parmaklarından biri kırıktı. Avcunu açmış el sembolünü Stephen iyi tanıyordu. Şeytanarabası saçlı adamın kullandıklarından biriydi. Daha geçen akşam bir tören alayına katılmış ve aynı sembolün bulunduğu bir sancağı taşıyarak esintili karanlık avlulardan, rüzgarın görünmez dallarını hışırdattığı dev meşelerden oluşan bulvarlardan geçmişti.

Bir pencerenin kaldırıldığı işitildi. Bir evin üst katından bir kadın başı dışarıya uzandı. Saçlarında kağıt bigudiler vardı. "Eee, alsana!" diye bağırdı, Stephen'a öfkeyle bakarak.

"Benim değil ki!" diye seslendi kadına.

"Benim değil diyor bir de!" Bu onu daha da kızdırmıştı. "Cebinden düşüp yere yuvarlandığını şu gözlerle görmedim herhalde! Adım da Mariah Tompkins değil zaten! Sabah akşam Pepper Sokağı'nı temiz ve düzenli tutmak için uğraştığım yetmiyormuş gibi bir de çöpünü atmaya buraya geliyorsun!"

Stephen derin bir iç çekişle topuzu eline aldı. Mariah Tompkins ne derse desin ya da neye inanırsa inansın, cebine koyarsa kumaşı yırtacak kadar ağır olduğunu fark etti. Bu nedenle bir elinde asa, diğerinde topuz yağmurun altında yürümek zorunda kaldı. Koyacak başka yer bulamadığından tacı başına taktı ve bu halde eve yürüdü.

Harley Sokağı'ndaki eve ulaştığında bahçeye giderek mutfak kapısını açtı. Kendisini mutfak yerine hiç görmediği bir odada buldu. Üç kez hapşırdı.

Bir saniye sonra Kayıp Umut'ta olmadığını anladı. Burası oldukça sıradan bir odaydı, hatta böyle bir odayı Londra'da hali vakti yerinde herhangi birine ait her evde bulabilirdiniz. Ancak burası olağanüstü dağınıktı. Muhtemelen evle yeni aşina olan sakinleri eşyalarını yerleştirme aşamasının ortasındaydılar. Bir oturma odası ve çalışma odasına ait bütün eşyalar oradaydı: iskambil masası, tezgahlar, okuma masaları, ocak aletleri, çeşitli rahatlıkta ve kullanışsızlıkta sandalyeler, aynalar, çay fincanları, mühür mumu, mumluklar, resimler, kitaplar (çok sayıdaydılar), zımpara kağıtları, hokkalıklar, kağıtlar, kalemler, saatler, ip yumakları, ayak koyacakları, şömine önüne konan metal paravanlar ve yazı masaları. Ama hepsi darmadağınık bir halde, birbirleri üzerinde şaşırtıcı kombinasyonlarda duruyorlardı. Oraya buraya dağılmış valizler, kutular ve bohçaların bazıları boşaltılmış, bazıları yarı boşaltılmış, bazıları hiç boşaltılmamıştı. Eşya sandıklarından çıkarılmış samanlar odaya dağılmış mobilyaların üzerinde duruyor, bu da her şeyi tozlu gösteriyordu. Samanlar Stephen'ın iki kez daha hapşırmasına yol açtı. Samanların bir kısmı şömineye bile girmişti, yani bütün odanın tutuşması işten bile değildi.

Odada iki kişi vardı. Birini daha önce hiç görmemişti, diğeri ise şeytanarabası saçlı adamdı. Tanımadığı adam bir pencerenin önündeki küçük bir masada oturuyordu. Muhtemelen eşyalarını boşaltıp odayı düzenliyor olması gerekiyordu ama bu işi bırakmış, bir kitap okumakla meşguldü. Arada bir okumayı bırakıyor, masanın üzerinde duran iki üç kitapta bir şeye bakarak kendi kendine heyecanla

mırıldanıyor, sonra mürekkep sıçramış küçük bir kitaba hızlı hızlı bir iki not alıyordu.

Bu arada şeytanarabası saçlı adam ateşin karşı tarafındaki bir koltukta oturmuş adama öyle bir kötülük ve sinirle bakıyordu ki Stephen diğer adamın hayatı konusunda endişeye kapıldı. Ancak şeytanarabası saçlı adam Stephen'ı görür görmez yine keyif ve tatlılıkla doldu. "Ah geldin demek!" diye haykırdı. "Krallara layık giysilerinle ne kadar soylu görünüyorsun!"

Kapının karşısında büyük bir ayna vardı. Stephen ilk kez kendini taç, asa ve topuzla görüyordu. Gerçekten de en ince ayrıntısına kadar tam bir kral gibi görünüyordu. Başında taç taşıyan siyah bir adamın aniden ortaya çıkışına nasıl bir tepki vereceğini görmek için masadaki adama döndü.

"Ah! *Onu* merak etme sen!" dedi şeytanarabası saçlı adam. "Bizi göremez ve işitemez. Diğerinden daha yetenekli değil. Bak!" Bir parça kağıdı top haline getirerek çevik bir hareketle adamın başına fırlattı. Adam ne gözünü kırptı ne başını kaldırdı ne de herhangi bir biçimde fark etmiş göründü. "Diğeri mi beyefendi?" dedi. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Bu, genç büyücü. Londra'ya kısa bir süre önce gelen."

"Öyle mi? Elbette adını duydum. Sör Walter hakkında iyi şeyler söylüyor ama itiraf edeyim adını unuttum."

"Ah! Adının ne olduğu kimin umrunda! Önemli olan diğeri kadar aptal ve neredeyse onun kadar çirkin olması."

"Ne?" dedi büyücü birdenbire. Başını kitabından kaldırdı ve büyük bir kuşkuyla çevresine bakındı. "Jeremy!" diye bağırdı avazı çıktığı kadar.

Bir uşak başını kapıdan içeri uzattı ama odaya girmeye zahmet etmedi. "Beyefendi?" dedi.

Stephen'ın gözleri bu tembellik karşısında faltaşı gibi açıldı. Bu Harley Sokağı'nda asla mazur görmeyeceği bir davranıştı. Düşüncesini göstermek için buz gibi bir bakışla adama gözlerini dikti ama sonra kendisini göremeyeceğini hatırladı.

"Bu Londra evleri ne kötü yapılmış" dedi büyücü. "Bitişik evdekilerin konuşmalarını duyabiliyorum."

Bu, Jeremy adındaki uşağı merakına yenilerek ta odanın içine getirmeye yetecek kadar ilginçti. Durup dinledi.

"Bütün duvarlar bu kadar ince mi?" diye devam etti büyücü. "Sence bir tuhaflık olabilir mi?"

Jeremy evi komşusundan ayıran duvara vurdu. Krallıktaki her sağlam, iyi örülmüş duvar gibi tok ve derin bir ses çıktı. Bunun üzerinde durmayarak, "Ben hiçbir şey işitmiyorum efendim. Ne diyorlardı?" dedi.

"Sanırım biri diğerine aptal ve çirkin dedi."

"Emin misiniz efendim? O tarafta iki yaşlı bayan oturuyor."

"Hah! Bu hiçbir şeyi kanıtlamaz. Bugünlerde yaş hiçbir şeyin garantisi değil."

Bunu söyledikten sonra büyücü birden konuşmadan sıkılmış gibi sustu. Kitabına dönerek tekrar okumaya başladı.

Jeremy bir an bekledi sonra efendisi varlığını tamamen unutmuş göründüğünden odadan çıktı.

"Henüz size bu harika hediyeler için teşekkür etmedim efendim" dedi Stephen, beyefendiye.

"Ah Stephen! Seni memnun edebildiğime sevindim. İtiraf ediyorum taç büyüyle dönüştürülen kendi şapkan. Sana gerçek bir taç vermeyi tercih ederdim elbette ama bu kadar kısa zamanda bir tane ele geçiremedim. Herhalde hayal kırıklığına uğramışsındır ama şimdi düşündüm de İngiltere Kralı'nın birkaç tacı var ve hiçbirini fazla kullandığı yok."

Ellerini havaya kaldırdı ve son derece uzun iki beyaz parmakla yukarıyı işaret etti.

"Ah!" diye haykırdı Stephen, beyefendinin ne yapmak üzere olduğunu birden fark ederek. "İngiltere Kralı'nı buraya taçlarından biriyle beraber getirmek istiyorsanız, ki galiba niyetiniz öyle çünkü her zaman iyi niyetlisiniz, yalvarırım bu zahmete girmeyiniz! Şu anda bir taca ihtiyacım yok ve İngiltere Kralı da yaşlı bir bey, belki de evinde oturmasına izin versek daha iyi olur?"

"Ah, tamam, nasıl istersen" dedi beyefendi ellerini aşağı indirerek. Yapacak daha iyi bir şey olmadığından yeni büyücüyü taciz etmeye devam etti. Adamın hiçbir şeyini beğenmemişti. Okuduğu kitapla alay etti, çizmelerinde kusur buldu ve boyunu kesinlikle onaylamadı (tesadüfen ikisi de aynı

anda ayağa kalktığında şeytanarabası saçlı adamla aynı boyda olduğu ortaya çıkmıştı).

Stephen, Harley Sokağı'ndaki işine gücüne dönmek istiyordu ama ikisini yalnız bırakırsa şeytanarabası saçlı adamın büyücünün kafasına kâğıttan daha ağır bir şeyler fırlatacağından korkuyordu. "Birlikte Harley Sokağı'na yürüyelim mi beyefendi?" diye sordu. "Bana soylu eylemlerinizin Londra'ya nasıl biçim verip şan şeref kazandırdığını anlatırsınız. Bu her zaman çok eğlenceli. Dinlemekten hiç bıkmıyorum."

"Memnuniyetle Stephen! Memnuniyetle!"

"Çok uzak mı efendim?"

"Ne çok uzak mı Stephen?"

"Harley Sokağı efendim. Nerede olduğumuzu bilmiyorum."

"Soho Meydanı'ndayız ve hayır, hiç uzak değil!"

Harley Sokağı'ndaki eve vardıklarında beyefendi Stephen ile en candan biçimde vedalaştı. Bu ayrılık nedeniyle üzülmemesi gerektiğini ve o gece Kayıp Umut'ta buluşacaklarını söyledi. "Endoğu Kulesi'nin çan kulesinde çok güzel bir tören yapacağız. Bundan, hımm bir bakayım, beş yüzyıl önce olan bir olayı anacağız. Düşmanımın çocuklarını zekice bir planla yakalayarak çan kulesinden aşağı atmak suretiyle öldürmüştük. Bu gece bu zaferi yeniden canlandıracağız! Samandan bebeklere çocukların kanlı giysilerini giydirip kaldırım taşlarına atacağız. Sonra şarkı söyleyip dans ederek yok olmalarını kutlayacağız!"

"Bu töreni her yıl mı yapıyorsunuz efendim? Daha önce görseydim hatırlardım sanıyorum. Öyle... Olağandışı ki."

"Böyle düşünmene sevindim. Aklıma geldikçe yapıyorum işte. Gerçek çocuk kullandığımız zamanlarda daha etkileyici oluyordu gerçi."

27

Büyücünün karısı

Aralık 1809-Ocak 1810

Londra'da artık hayran olunacak iki büyücü vardı ve Londra'nın ikisi arasından Bay Strange'i tercih ettiğini öğrenmek eminim kimseyi şaşırmayacaktır. Strange insanların hayalindeki büyücü imgesine uyuyordu. Uzun boyluydu, çekiciydi, alaycı bir gülümsemesi vardı ve Bay Norrell'in tersine büyü hakkında çok konuşuyor, itiraz etmeden herkesin sorusunu cevaplıyordu. Bay ve Bayan Strange çok sayıda akşam partisine ve yemek davetine katılıyor, bir noktada Bay Strange genellikle yemekte bulunanları ufak bir büyü gösterisiyle oyalıyordu. En sevileni suyun üzerinde görüntüler yarattığı büyüydü.(55) Norrell'in tersine görüntü görmenin geleneksel aracı olan gümüş tası kullanmıyordu. Strange tasta çok az şey göründüğü için büyü yapma zahmetine bile değmeyeceğini söylüyordu. Bunun yerine uşaklar tabakları masadan kaldırana kadar bekliyor, sonra örtüyü kaldırıyor, masaya biraz su ya da şarap dökerek su birikintisinde görüntüler gösteriyordu. Neyse ki ev sahipleri büyüden büyük keyif alıyorlar, pek ender, lekelenen ve bozulan masalarıyla halılarını şikâyet konusu ediyorlardı.

Bay ve Bayan Strange'e gelince, Londra'ya memnun olacakları bir biçimde yerleşmişlerdi. Soho Meydanı'nda bir ev tutmuşlardı. Arabella da yeni bir evin neden olduğu tatlı bir telaş içindeydi. Dolap imalatçılarından zarif yeni mobilyalar sipariş ediyor, dostlarından daimi bazı hizmetkârlar bulmakta kendisine yardımcı olmalarını rica ediyor ve her gün mağazaları ziyaret ediyordu.

Aralık ortasında bir gün Haig ve Chippendale Döşemecilik'te çalışan bir tezgâhtar (çok dikkatli biriydi) saten ve hareli çizgili bronz bir ipek kumaşın geldiğini haber verdi, Bayan Strange'in oturma odası için tam aradığı türden perdeler olduğuna inanıyordu. Bu durum Arabella'nın o günkü yapacaklarını yeniden düzenlemesini gerektiriyordu.

"Bay Sumner'ın tarifinden pek zarif bir şey olduğu görünüyor" dedi Strange'e kahvaltıda. "Eminim çok beğeneceğim. Ama bronz rengi perde seçersem o zaman kanapede şarap rengi kadifeden vazgeçmek zorunda kalacağım. Bu nedenle Flint ve Clark'ın dükkânına giderek şarap renkli kadifeye tekrar bakacağım, bakalım vazgeçebilir miyim? Sonra da Haig ve Chippendale'e gideceğim ama bu teyzeni ziyaret edemeyeceğim anlamına geliyor, ki bu sabah Edinburgh'a gideceği için onu gidip görmem şart. Bize Mary'yi bulduğu için ona teşekkür etmek istiyorum."

"Hımın" dedi reçelli ekmek yiyen ve Holgarth'la Pickle'ın *Perilerin Anatomisi Üzerine İlginç Gözlemler*'i okuyan Strange. (56) "Mary. Yeni hizmetçi onu dün gece gördün."

"Ah" dedi Strange bir sayfayı çevirerek.

"Sessiz sakin iyi bir kıza benziyor, Eminim ondan çok memnun kalacağız. Şey, diyorum ki Jonathan, bu sabah teyzeni ziyaret edersen çok memnun olurum. Kahvaltıdan sonra Henrietta Sokağı'na gidip Mary için ona teşekkür edebilirsin. Sonra Haig ve Chippendale'in dükkânına gelir, beni orada beklersin. Ha! Bir de hazır oradayken Wedgwood ve Byerley'e de bakarak yeni yemek takımının ne zaman hazır olacağını sorar mısın? Senin için bir şey fark etmeyecektir. Yolunun üzerinde sayılır." Kuşkuyla kocasına baktı. "Jonathan, beni dinliyor musun sen?"

"Hımm?" dedi Jonathan başını kaldırarak. "Ah, kesinlikle!"

Böylece kapı uşaklarından birinin eşlik ettiği Arabella, Flint ve Clark'ın mağazasının bulunduğu Wigmore Sokağı'na yürüdü. Ne var ki şarap rengi kadifeyi ikinci kez gördüğünde çok şık olmasına rağmen fazlasıyla iç karartıcı olduğuna karar verdi. Böylece bronz rengi ipeği görmek için büyük bir heyecanla Haig ve Chippendale mağazasına gitti. Tezgâhtar onu bekliyordu ama kocası ortalıkta yoktu. Tezgâhtar mahçup bir biçimde Bay Strange'in sabahtan beri gelmediğini söyledi.

Arabella tekrar sokağa çıktı.

"George, efendini gördün mü?" diye sordu kapı uşağına.

"Hayır, hanımefendi."

Gri bir yağmur yağmaya başlamıştı. İçinden bir ses Arabella'ya bir kitapçının vitrininden içeri bakmasını söyledi. Strange'i orada buldu. Sör Walter Pole'la heyecanlı heyecanlı bir şeyler konuşuyordu. Böylece Arabella dükkâna girdi, Sör Walter'a iyi sabahlar diledi ve tatlılıkla kocasına teyzesini ziyaret edip etmediğini ya da Wedgwood ve Byerley'nin dükkânına bakıp bakmadığını sordu.

Strange'in kafası bu sorudan dolayı karışmış gibiydi. Başını indirdiğinde elinde kalın bir kitap tuttuğunu gördü. Sanki kitabın elinde ne aradığını bilmiyormuşçasına kaşlarını çattı. "Elbette sevgilim öyle yapacaktım yapmasına, ancak" dedi. "Bütün bu zaman boyunca Sör Walter'la konuşmamız en başından buna mani oldu."

"Tamamen benim suçum" diye yatıştırdı Sör Walter, Arabella'yı. "Kuşatmayla ilgili bir sorun var. Olağan bir durum ve Bay Strange'e Bay Norrell'le kendisinin bize yardımcı olabilecekleri umuduyla anlatıyordum."

"Yardım edebilecek misiniz peki?" dedi Arabella.

"Ah, herhalde."

Sör Walter Britanya hükümetinin bazı Fransız gemilerinin - sayıları on kadardı- İngiliz ablukasını yardıklarını haber aldığını açıkladı. Nereye gittiklerini, gittikleri yerde ne yapacaklarını kimse bilmiyordu. Üstelik hükümet böyle bir şeyi engellemesi gereken Amiral Armingcroft'u da nerede bulacağını bilmiyordu. Amiral, on firkateyn ve iki savaş

gemisinden oluşan filosuyla birlikte kaybolmuştu, Fransızlar'ı kovaladıkları sanılıyordu. Umut vaat eden genç bir kaptan vardı, şu anda Madeira'da görevliydi. Eğer amirallik ne olup bittiğini ve *nerede* olduğunu öğrenebilirse, Kaptan Lightwood'u dört beş geminin başına geçirerek oraya gönderebilirdi. Lord Mulgrave, Amiral Greenwax'a ne yapmaları gerektiği konusundaki fikrini sorduğunda Amiral Greenwax bakanlara sormuş, bakanlar da amiralliğin hemen Bay Strange ile Bay Norrell'a danışması gerektiğini söylemişti.

"Amiralliğin Bay Strange olmadan tamamen çaresiz olduğunu düşünmenizi istemem elbette" diye gülümsedi Sör Walter. "Ellerinden geleni yaptılar. Kâtiplerden birini, Bay Petrofax'ı Greenwich'e, Amiral Armingcroft'un bu koşullar altında ne yapabileceğini sormak için karakterini bizden çok daha iyi tanıyan bir çocukluk arkadaşına gönderdiler. Ancak Bay Petrofax, Greenwich'e gittiğinde amiralin çocukluk arkadaşını yatağında zil zurna sarhoş bulmuş ve soruyu anladığından bile tam olarak emin olamamış."

"Eminim Bay Norrell'le bir şeyler bulabiliriz" dedi Strange düşünceli bir biçimde. "Ama önce sorunu haritada görmek isterim."

"Bütün gerekli belgeler ve haritalar şu anda evimde. Bugün uşaklardan biri onları Hanover Meydanı'na götürecek, o zaman Bay Norrell'le konuşabilirseniz..."

"Ah! Ama bunu hemen yapabiliriz!" dedi Strange. "Arabella birkaç dakika bekleyebilir! Değil mi hayatım?" dedi karısına. "Bay Norrell'le saat ikide buluşacağım. Sorunu ona hemen anlatabilirsem, amiralliğe yemek saatinden önce bir cevap verebileceğimize inanıyorum."

Arabella tatlı ve uyumlu bir kadın ve de iyi bir eş olarak yeni perdesiyle ilgili bütün planlarını bir yana bırakarak bu uğurda seve seve bekleyebileceği konusunda iki beyefendiyi ikna etti. Böylece Bay ve Bayan Strange'in Sör Walter'la Harley Sokağı'ndaki eve gelmesi konusunda anlaştılar.

Strange saatini çıkararak baktı. "Harley Sokağı'na yirmi dakikada varırız. On beş dakika meseleyi inceleriz. Sonra Soho

Meydanı'na kadar on beş dakika daha. Tamam, bol bol vaktimiz var."

Arabella güldü. "Her zaman bu kadar titiz değildir, emin olun" dedi Sör Walter'a. "Ama Salı günü Lord Liverpool ile olan randevuya gecikti ve bu durum Bay Norrell'in hiç hoşuna gitmedi."

"Benim suçum değildi" dedi Strange. "Evden tam zamanında çıkacaktım ama bir türlü eldivenlerimi bulamadım."Ama Arabella'nın şaka yollu geç kalma suçlamaları yol boyunca aklını kurcaladı ve Harley Sokağı'na varana kadar zamanın işleyişi hakkında şimdiye kadar fark etmediği ve kendisini haklı çıkacak bir şey keşfetmeyi umarcasına sık sık saatini cebinden çıkararak inceledi. Harley Sokağı'na ulaştıklarında bu sırrı keşfettiğini düşünüyordu. "Ah!" diye haykırdı ansızın. "Şimdi anladım. Saatim yanlış!"

"Sanmıyorum" dedi Sör Walter kendi saatini çıkarıp Strange'e göstererek. "Tam öğlen. Benimki de aynı."

"O halde neden çan sesleri duymuyorum?" dedi Strange. "Sen çan sesi duydun mu?" dedi Arabella'ya.

"Hayır, hiçbir şey duymadım."

Sör Walter kızararak komşu semtlerdeki çanların artık çalınmadığıyla ilgili bir şeyler mırıldandı.

"Sahi mi?" diye sordu Strange. "Peki neden?"

Sör Walter, Strange merakını kendisine saklasa ona teşekkür edecekmiş gibi baktı ama tek söylediği şu oldu: "Leydi Pole'un hastalığı sinirlerini çok yıprattı. Çan sesi özellikle onu sıkıyor, bu nedenle St. Mary-le-bone ve St Peter kiliselerinin idare heyetlerinden Leydi Pole'un sinirleri nedeniyle mümkünse kilise çanlarını çalmamalarını rica ettim. Onlar da bu ricamı yerine getirme nezaketini gösterdiler."

Bu epeyce alışılmadık bir durumdu. Bu nedenle hepsi Leydi Pole'un hastalığının, belirtileri başka bir şeye benzemeyen tuhaf bir rahatsızlık olduğuna karar verdiler. Bay ve Bayan Strange, Leydi Pole'u hiç görmemişlerdi. İki yıldır onu gören olmamıştı.

Harley Sokağı dokuz numaraya ulaştıklarında Strange, Sör Walter'ın belgelerine hemen bakmak için acele ediyordu ancak

Sör Walter kendilerinin yokluğunda Arabella'nın sıkılmamasını sağlayacak bir şeyler bulmaya çalışırken sabırsızlığını dizginlemek zorunda kaldı. Sör Walter iyi terbiye görmüş biriydi ve evine gelmiş bir konuğunu yalnız bırakmaktan hoşlanmazdı. Bir hanımı yalnız bırakmak özellikle kötüydü. Öte yandan Strange, Bay Norrell'le olan randevusuna yetişme telaşındaydı ve Sör Walter oyalanacak bir şeyler önerdikçe, Strange de ona denk bir çabuklukla Arabella'nın hiçbirine ihtiyacı olmadığını kanıtlamaya gayret ediyordu.

Sör Walter, Arabella'ya kitaplıktaki kitapları gösterdi ve özellikle Bayan Edgeworth'un Belinda'sınırı onu eğlendireceğini söyledi. "Ah" diye araya girdi Strange. "İki üç yıl önce Arabella'ya Belinda'yı okumuştum. Hem zaten üç ciltlik bir eseri bitirebileceği kadar uzun kalacağımızı sanmıyorum."

"O halde çay ve susamlı çörek?.." dedi Sör Walter, Arabella'ya.

"Arabella susamlı çörek sevmez ki" diye araya girdi Strange, dalgın dalgın *Belinda'yı* eline alıp ilk cildi okumaya başladı. "Özellikle sevmediği bir şeydir."

"O halde bir bardak *madeira*" dedi Sör Walter. "Eminim biraz *madeira* alırsınız. Stephen!.. Stephen, Bayan Strange'e bir bardak *madeira* getirir misin?"

Uzun boylu kara tenli bir uşak iyi eğitimli Londra uşaklarına özgü ürkütücü ve sessiz tavırla Sör Walter'ın dirseğinin dibinde belirdi. Aniden ortaya çıkışı Bay Strange'i epeyce ürkütmüş gibiydi. Adama birkaç dakika dik dik baktıktan sonra, karısına döndü. "*Madeira* istemiyorsun değil mi? Hiçbir şey istemiyorsun."

"Evet Jonathan. Hiçbir şey istemiyorum" diye güldü karısı tuhaf tartışmalarına gülerek. "Teşekkür ederim Sör Walter ama burada sessizce oturup okumaya bir itirazım olmaz."

Siyah uşak eğildi ve geldiği gibi sessizce odadan çıktı. Strange'le Sör Walter da Fransız filosunu ve kayıp İngiliz gemilerini görüşmek üzere odadan çıktılar.

Ama Arabella yalnız kalınca canının hiç de okumak istemediğini fark etti. Oyalanacak bir şeyler bulmak için odada

çevresine bakınırken gözü büyük bir tabloya takıldı. Orman ve bir uçurumun kıyısına tünemiş harap bir şatoyu gösteren bir manzara resmiydi. Ağaçlar karanlıktı, harabeler ve uçurum, batan güneşin ışığıyla altına boyanmıştı. Gökyüzü ise tam tersine aydınlık ve inci renginde parlıyordu. Ön tarafın büyük bir bölümünü kaplayan gümüşi gölde genç bir kadın boğuluyordu sanki. Erkek mi kadın mı, yoksa satir mi olduğu anlaşılmayan ikinci bir figür kızın üzerine eğilmişti. Arabella ne kadar dikkatli incelediyse de ikinci figürün genç kadını kurtarmak mı yoksa öldürmek mi istediğini anlayamadı. Bu tabloya bakmaktan sıkılan Arabella oradaki resimlere bakmak üzere koridora çıktı ama çoğu suluboyayla yapılmış

Brighton ve Chelmsford manzaraları olduğundan onları son derece sıradan buldu.

Başka bir odadan Sör Walter'la Strange'in sesleri geliyordu.

" ... Olağanüstü! Yine de kendi açısından mükemmel bir insan" dedi Sör Walter'ın sesi.

"Ah! Kimi kastettiğinizi anladım! Ağabeyi Bath katedralinde org çalıyor" dedi Strange. "Bath sokaklarında önünden yürüyen siyah beyaz bir kedisi var. Bir keresinde Milsom Sokağı'nda..."

Açık bir kapı vardı. Arabella kapıdan şimdiye kadar gördüklerinden daha güzel ve zengin renkli tabloların asılı olduğu zarif döşenmiş bir oturma odasını görebiliyordu. İçeri girdi.

Gündüz daha önce olduğu gibi gri ve karanlık olmasına rağmen oda aydınlıktı. "Bütün bu ışık nereden geliyor acaba?" diye merak etti Arabella. "Resimlerden geliyor gibi ama bu imkansız." Tabloların hepsi de Venedik manzaralarıydı.(57) Öyle çok deniz ve gökyüzü vardı ki bir biçimde odanın hayali bir oda gibi görünmesine yol açıyordu. Bir duvardaki resimleri incelemeyi bitirip karşı duvara bakmak için döndüğünde, büyük bir utançla yalnız olmadığını gördü. Ateşin önündeki mavi koltukta genç bir kadın oturmuş, büyük bir merakla onu süzüyordu. Kanapenin sırtı epeyi yüksek olduğundan Arabella kadını daha önce görmemişti.

"Ah, çok affedersiniz!"

Genç kadın hiçbir şey söylemedi. Solgun kusursuz bir teni, zarif bir biçim verilmiş siyah saçları olan son derece güzel bir kadındı. Beyaz müslinden bir elbise giyiyordu, omuzlarına fildişi, gümüş ve siyah bir Hint şalı atmıştı. Bir dadı olamayacak kadar şık, evin hanımının bir tanıdığı olamayacak kadar rahattı. Ancak evde bir başka konuk varsa Sör Walter neden onları tanıştırmamıştı?

Arabella hafifçe kızararak genç kadını selamladı. "Burada kimse yok sanmıştım! Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim!" dedi. Gitmek üzere döndü.

"Ah!" dedi genç kadın. "Umarım gitmeyi düşünmüyorsunuzdur! O kadar az kişi görüyorum ki, hatta hiç kimseyi gördüğüm yok diyebilirim! Hem tabloları görmek istiyordunuz! İnkar edemezsiniz, içeri girmeden önce sizi aynada gördüm, niyetinizin bu olduğu çok açıktı." Şöminenin üzerinde Venedik tarzı büyük bir ayna asılıydı. Ayna camından yapılmış karmaşık bir çerçevesi vardı ve düşünülebilecek en çirkin cam çiçekler ve kaba kavislerle süslüydü. "Umarım" dedi genç kadın. "Sizi engelleıniyorumdur."

"Ama korkarım sizi rahatsız ettim" dedi Arabella.

"Ah ama etmiyorsunuz." Genç kadın resimleri işaret etti. "Lütfen. Devam edin."

Reddederse daha da büyük bir kabalık yapacağını düşünen Arabella genç kadına teşekkür ederek diğer resimleri incelemeye koyuldu. Ama bütün bu zaman boyunca genç kadının kendisini aynadan izlediğinin bilincinde olduğundan incelemesi önceki kadar ayrıntılı olmadı.

Bitirdiğinde, genç kadın Arabella'dan oturmasını istedi. "Beğendiniz mi?"

"Şey" dedi Arabella. "Kesinlikle çok güzeller. Özellikle resmigeçit ve ziyafetlerin resimlerini sevdim, böyle şeylerden İngiltere'de hiç yok. Ne çok dalgalanan sancak var! Bir sürü yaldızlı kayıklar ve güzel giysiler! Ama bana öyle geliyor ki ressam insanlardan çok yapıları ve mavi gökyüzünü seviyor! İnsanları çok küçük ve önemsiz yapmış! Mermer saraylar ve köprülerin arasında kaybolup gitmişler. Sizce de öyle değil mi?"

Bu genç kadını eğlendirmiş gibiydi. Alaycı bir biçimde gülümsedi. "Kaybolmak mı?" dedi. "Ah, gerçekten de kayıp olduklarını düşünüyorum, zavallılar! Çünkü her şey bir yana Venedik yalnızca bir labirent, büyük ve güzel elbette ama yine de bir labirent ve yalnızca en eski sakinleri burada yollarını bulabileceklerinden emin olabilir. En azından benim fikrim bu. "

"Sahi mi?" dedi Arabella. "O halde bu rahatsızlık verici olmalı. Ancak, bir labirentte kaybolmak keyiflidir herhalde. Ah! Oraya gitmek için neler vermezdim!"

Genç kadın ona tuhaf, melankolik bir gülümsemeyle baktı. "Benim gibi aylarca sonsuz ve karanlık geçitlerde yorgun argın yürümüş olsaydınız çok farklı düşünürdünüz. Bir labirentte kaybolmanın zevki çabucak kaybolup gidiyor. Tuhaf törenler, ziyafetler ve resmi geçitlere gelince, ah ah..." Omuz silkti. "Onlardan nefret ediyorum."

Arabella onu iyi anlamamıştı ama genç kadının kim olduğunu bilmesinin bir yararının olacağını düşünerek adını sordu. "Leydi Pole'um."

"Ah! Tabii ya!" dedi Arabella ve bunu neden daha önce akıl edemediğini düşündü. Leydi Pole'a kendi adını söyledi ve kocasının Sör Walter'la işi olduğunu anlattı, bu nedenle oradaydı.

Kütüphane yönünden ani kahkahalar yükseldi.

"Savaş hakkında konuşuyor olmalıydılar" dedi Arabella leydiye. "Ama ya savaş son günlerde daha eğlenceli olmaya başladı ya da sanıyorum işlerini çoktan bitirdiler ve tanıdıkları hakkında dedikodu yapıyorlar. Yarım saat önce Bay Strange bundan sonraki randevusundan başka bir şey düşünemiyordu ama sanırım şimdi Sör Walter'la başka şeylerden konuşmaya daldı ve eminim randevusunu tamamen unuttu." Kocalarını eleştirir gibi görünseler de aslında gurur duyan eşler gibi kendi kendine gülümsedi. "Herhalde dünyada onun kadar çabuk dikkati dağılan biri yoktur. Bay Norrell'in sabrını epeyi zorluyor olmalı."

"Bay Norrell mi?" dedi Leydi Pole.

"Bay Strange, Bay Norrell'in öğrencisi olma onuruna sahip" dedi Arabella.

Leydi hazretlerinin Bay Norrell'in olağanüstü büyü kabiliyetini ya da iyiliğini öven bir iki sözcükle karşılık vermesini bekliyordu. Ancak Leydi Pole hiçbir şey söylemeyince Arabella teşvik edici bir tonla devam etti. "Elbette Bay Norrell'in sizin için yaptığı harika büyü hakkında çok şey duydum."

"Bay Norrell bana hiçbir zaman dost olmadı" dedi Leydi Pole kuru, ciddi bir sesle. "Ölseydim daha iyiydi."

Bu öyle şok ediciydi ki Arabella birkaç dakika söyleyecek bir şey bulamadı. Bay Norrell'i sevmek için bir nedeni yoktu. Ona bir iyilik yapmamış hatta birkaç kez onu ne kadar önemsiz bulduğunu göstermişti ama yine de kocasının mesleğinin diğer tek temsilcisiydi. Bu nedenle nasıl bir amiralin eşi her zaman donanmadan yana olur ve bir piskoposun eşi Kilise'nin lehine konuşursa o da diğer büyücüyü savunmak için bir şeyler söylemesi gerektiğini hissetti. "Acı ve ızdırap en kötü arkadaşlardır ve leydilerinin bunlardan bıktığına hiç kuşkum yok. Kurtulmak istediğiniz için hiç kimse sizi suçlayamaz... " (Yine de bunları söylerken bile Arabella şöyle düşünüyordu: "Çok tuhaf. Hiç hasta görünmüyor.") Ancak duyduklarım doğruysa o zaman leydilerinin bu ızdırabında kendisini avutacak bir şeyi var. itiraf edeyim, ne zaman adınız geçse sadık kocanızdan da övgüyle söz ediliyor. Herhalde onu terk etmek istemezsiniz? Bay Norrell'e hiç olmazsa Sör Walter'ın hatırı için mutlaka birazcık minnet duyuyorsunuzdur?"

Leydi Pole karşılık vermek yerine Arabella'ya kocası hakkında sorular sormaya başladı. Ne zamandır büyü yapıyordu? Ne zamandır Bay Norrell'in öğrencisiydi? Büyüleri genellikle başarılı oluyor muydu? Kendi başına mı yoksa Norrell'in yönetimi altında mı büyü yapıyordu?

Arabella kadının sorularını cevaplamak için elinden geleni yaparak şöyle ekledi. "Eğer Bay Strange'e adınıza sormamı istediğiniz bir şey, sizin için yapabileceği bir hizmet varsa leydilerinin tek yapması gereken söylemek."

"Teşekkür ederim. Ancak size söylemek zorunda olduğum benim iyiliğim için olduğu kadar kocanızın iyiliği için de. Bay Strange'in Bay Norrell'in beni mahkûm ettiği korkunç yazgıyı bilmeye hakkı var. Bay Strange kiminle karşı karşıya olduğunu bilmeli. Ona söyleyecek misiniz?"

"Elbette. Ben..."

"Söyleyeceğinize söz verin."

"Bay Strange'e istediğinizi söyleyeceğim."

"Sizi uyarmalıyım, daha önce pek çok kişiye çektiğim eziyeti anlatmayı denedim ama bugüne kadar hiç başarılı olamadım."

Leydi Pole konuşurken Arabella'nın tam olarak anlayamadığı bir şey oldu. Sanki resimlerden birinde bir şey hareket etmiş ya da aynalardan birinin arkasından biri geçmişti. Arabella bir kez daha odanın aslında bir oda olmadığına ikna oldu. Duvarların aslında katı olmadığına, burasının yalnızca uzak yerlerden tuhaf rüzgarların Leydi Pole'a doğru estiği bir tür dört yol ağzı olduğuna inandı.

"1607'de" diye başladı Leydi Pole. "Batı Yorkshire Halifax'ta Redeshawe adında bir adama teyzesinden on sterlin miras kaldı. Parayla bir Türk halısı satın aldı ve oturma odasının büyük, yassı taşları üzerine serdi. Sonra biraz bira içip ateşin yanındaki koltukta uyuyakaldı. Sabah saat ikide uyandığında halının üzerinin her biri beş altı santim uzunluğunda üç yüz dört yüz kişiyle kaplı olduğunu gördü. Bay Redeshawe, aralarındaki en önemli kişilerin kadınlı erkekli altın ve gümüş zırhlar kuşanmış olduğunu ve bizim için filler nasılsa onlar için de öyle olan beyaz tavşanlara bindiklerini gördü. Ne yaptıklarını sorduğunda en cesurlarından biri omzuna tırmanarak kulağına Honoré Bonet kurallarına göre savaş yapmak niyetinde olduklarını söyledi. Bay Redeshawe'un halısı bu amaca kesinlikle uygundu çünkü halıdaki düzensiz desenler sayesinde teşrifatçılar her iki ordunun da doğru konum alarak birbirlerine karşı haksız avantaj sağlamayacağından emin olacaklardı. Ancak Bay Redeshawe halısının üzerinde bir savaş yapılması taraftarı değildi, bu nedenle süpürgesini aldı ve ... Hayır durun!" Leydi Pole durdu ve aniden elleriyle yüzünü kapadı. "Söylemek istediğim bu değildi!"

Yeniden başladı. Bu kez bir ormanda ava çıkan bir adamın hikâyesini anlattı. Adam dostlarını kaybetmişti. Atının ayağı bir tavşan deliğine takılınca yere düşmüştü. Düşerken, her nasılsa tavşan deliğinin içine düşüyormuş gibi tuhaf bir hisse kapılmıştı. Ayağa kalktığında kendi güneşiyle aydınlanan ve kendi yağmuruyla beslenen tuhaf bir ülkede olduğunu görmüştü. Az önce ayrıldığı gibi bir ormanda, bir grup beyefendinin -bazıları oldukça tuhaftı- iskambil oynadığı bir malikâne bulmuştu.

Leydi Pole beyefendilerin kaybolmuş avcıyı aralarına davet ettiği bölüme geldiğinde, keskin bir soluk sesinden yüksek olmayan hafif bir gürültü Arabella'nın başını çevirmesine yol açtı. Sör Walter odaya girmiş, kederle karısına bakıyordu.

"Yorgunsun" dedi ona.

Leydi Pole başını kaldırıp kocasına baktı. O anki ifadesi tuhaftı. İçinde hem hüzün hem de acıma vardı ve garip ama biraz da eğleniyor gibiydi. Kendi kendine, "Bize de bak! Amma da tuhaf bir ikiliyiz!" der gibiydi. Yüksek sesle, "Her zamanki kadar yorgunum. Dün gece kilometrelerce yürümüş olmalıyım! Ve saatlerce dans etmiş!"

"O halde dinlenmelisin" diye ısrar etti. "Seni yukarı Pampisford'un yanına çıkarayım da seninle ilgilensin."

İlk başta leydi itiraz edecekmiş gibi göründü. Arabella'nın elini yakalayarak, Sör Walter'a ondan ayrılmaya razı gelmeyeceğini göstermek istercesine tuttu. Ancak yakaladığı gibi aniden bıraktı ve Sör Walter'ın kendisini götürmesine izin verdi.

Kapıda döndü. "Hoşçakalın Bayan Strange. Umarım tekrar gelmenize izin verirler. Umarım beni yine onurlandırırsınız. Hiç kimseyi görmüyorum. Daha doğrusu odalar dolusu insan görüyorum ama aralarında bir teki bile Hıristiyan değil."

Arabella, Leydi Pole'un elini sıkmak ve memnuniyetle tekrar geleceğini söylemek için bir adım atana kadar Sör Walter onu odadan çıkardı. Arabella Harley Sokağı'ndaki evde o gün ikinci kez yalnız kaldı.

Bir çan çalmaya başladı.

Sör Walter'ın, Leydi Pole'un hastalığı nedeniyle susan Mary-le-bone çanları hakkında söylediklerinden sonra doğal olarak biraz şaşırmıştı. Bu çan sesi son derece hüzünlüydü, uzaklardan geliyor ve hayalinde pek çok melankolik sahneyi canlandırıyordu.

...Rüzgârın yaladığı soğuk bataklık ve çayırlar, duvarları yıkılmış ve çitleri menteşelerinden sallanan boş tarlalar, harabe halinde kara bir kilise, açık bir mezar, intihar etmiş birinin ıssız bir kavşakta gömülü cesedi, alacakaranlık karında cayır cayır yanan kemikler, bir adamın sallandığı bir darağacı, bir tekerlek üzerine çarmıha gerilmiş bir başkası, üzerinden deriden yapılma küçük bir parmağa benzeyen tuhaf bir tılsım sarkan, çamura saplanmış eski bir mızrak, paçavraları, rüzgârda gri boşluğa fırlayıp üzerinize doğru büyük kara kanatlarla uçacakmış gibi görünecek kadar şiddetle dalgalanan bir korkuluk...

"Sizi rahatsız edecek bir şey gördüyseniz affımı kabul edin lütfen" dedi aniden odaya dönen Sör Walter.

Arabella dengesini bulmak için bir koltuğa tutundu.

"Bayan Strange? İyi değilsiniz." Kolundan tutarak oturmasına yardım etti. "Birini getireyim mi? Kocanızı? Leydilerinin hizmetçisini?"

"Hayır, hayır" dedi Arabella, soluksuz bir halde. "Kimseyi istemiyorum, hiçbir şeye gerek yok. Bir an... Burada olduğunuzu fark etmedim. Hepsi bu."

Sör Walter ona büyük bir endişeyle bakıyordu. Arabella ona gülümsemeye çalıştıysa da o anda yüzünde nasıl bir ifade belirdiğinden emin olamadı.

Sör Walter ellerini cebine koydu, dışarı çıkardı, saçlarından geçirerek derin bir iç çekti. "Eminim leydi size olur olmadık tuhaf hikayeler anlatmıştır" dedi kederli bir sesle.

Arabella başını salladı.

"Bunları duyunca sıkıldınız. Çok özür dilerim."

"Hayır, hayır, hiç de değil. Leydinin anlattıkları biraz tuhaftı ama önemli değil. Hem de hiç değil! Biraz başım döndü ama ikisinin birbiriyle ilgisi olduğunu düşünmeyin rica ederim! Leydiyle hiçbir ilgisi yoktu! Tuhaf manzaraların göründüğü bir tür aynanın önünde durduğum hissine kapıldım ve içine

düştüğümü sandım. Herhalde bayılmak üzereydim, siz içeri girince bayılmamı engellediniz. Ancak çok tuhaf. Daha önce hiç böyle bir şey başıma gelmemişti."

"Bay Strange'i getireyim."

Arabella güldü. "İsterseniz getirebilirseniz ama inanın sizin kadar endişelenmeyecektir. Bay Strange diğer insanların hafif hastalıklarıyla hiçbir zaman fazla ilgilenmemiştir. Kendisininkiler tamamen başka bir meseledir ya, neyse! Ancak kimseyi çağırmanıza gerek yok. Bakın! Kendime geldim bile. Çok iyiyim."

Kısa bir duraksama oldu.

"Leydi Pole..." diye başladı Arabella ve nasıl devam edeceğini bilemeden duraksadı.

"Leydileri genellikle sakindir" dedi Sör Walter. "Tam olarak huzurlu denemez ama sakin. Ancak eve yeni biri geldiğinde heyecanlanarak garip konuşmalar yapıyor. Eminim söylediği hiçbir şeyi tekrar etmeme inceliğini gösterirsiniz."

"Ah! Elbette! Dünyada söyleyemem!"

"Çok naziksiniz."

"Şey... Tekrar... Tekrar gelebilir miyim? Anladığım kadarıyla leydi bunu çok istiyor ve ben de kendisiyle dostluk etmekten mutluluk duyacağım."

Sör Walter bu teklifi bir an düşündü. Sonunda başını salladı. Sonra bir biçimde bu baş sallayışı bir selama dönüştü. "İkimiz için de büyük bir onur sayacağım" dedi. "Teşekkür ederim."

Strange ve Arabella, Harley Sokağı'ndaki evden ayrıldıklarında Strange'in keyfi yerindeydi. "Nasıl yapacağımı biliyorum" dedi. "Çok basit. Başlamadan önce Norrell'in fikrini beklemem gerek ne yazık ki, yoksa sorunu önümüzdeki yarım saat içinde çözebilirim. Bana sorarsan iki önemli nokta var. Birincisi... Ne oldu?"

Arabella alçak sesle,"Hay Tanrım" diye kalakalmıştı.

Ansızın aklına birbiriyle çelişen iki söz verdiği gelmişti. Biri Leydi Pole'a Yorkshire'daki halı satın alan beyi Strange'e anlatacağına dair verdiği sözdü. İkincisi ise Leydi Pole'un söylediği hiçbir şeyi tekrarlamayacağı konusunda Sör Walter'a verdiği sözdü. "Yok bir şey" dedi.

"Peki, Sör Walter’ın hazırladığı meşgalelerden hangisiyle oyalandın bakalım?"

"Hiçbiri. Ben... Leydi Pole'u gördüm ve biraz sohbet ettik. Hepsi bu." "Sahi mi? Keşke ben de orada olsaydım. Hayatını Norrell’in büyüsüne borçlu olan bayanı görmek isterdim doğrusu. Ama sana başıma geleni anlatmadım daha! O zenci uşağın odaya nasıl aniden girdiğini hatırlıyor musun? Şey, bir an için orada duranın taç takmış, elinde parlak gümüş bir asa ve topuz taşıyan uzun boylu siyah bir kral olduğunu sandım ama bir daha baktığımda yalnızca Sör Walter’ın zenci uşağını gördüm. Çok saçma değil mi?" Strange bir kahkaha attı.

Strange, Sör Walter'la o kadar uzun bir süre dedikodu yapmıştı ki Bay Norrell'le olan randevusuna neredeyse bir saat gecikmiş ve Bay Norrell çok öfkelenmişti. Aynı gün geç saatlerde Strange amiralliğe bir mesaj gönderdi. Bay Norrell'le kayıp Fransız gemileri sorununu çözdüklerini ve Atlas Okyanusu'nda olduklarına inandıklarını söyledi. Bir kötülük planladıkları Batı Hint Adaları'na doğru yol alıyorlardı. Dahası iki büyücü Amiral Armingcroft'un Fransızlar’ın niyetini doğru tahmin ederek peşlerinden gittiğini düşünüyordu. Amirallik, Bay Strange ile Bay Norrell’in tavsiyesi üzerine Kaptan Lightwood’a amirali doğuya doğru izleme emri verdi. Bir süre sonra bazı Fransız gemileri ele geçirildi ve ele geçirilmeyenler de Fransız limanlarına kaçarak orada kaldılar.

Arabella verdiği iki ayrı söz nedeniyle vicdan azapları içindeydi. Sağduyusu ve kararlarına büyük güven beslediği evli ve yaşça büyük birkaç hanım dostuna sorununu anlattı. Doğal olarak tarafların adını vermediğinden ya da bu sözü hangi koşullarda verdiğini anlatmadığından bu durum ne yazık ki çıkmazını tamamen anlaşılmaz bir hale getirdi ve bilge hanımlar ona yardım edemedi. Strange’e sorununu açamamak ona sıkıntı veriyordu ancak sorunundan söz etmesi bile Sör Walter’a verdiği sözü bozması anlamına gelecekti. Epeyi düşündükten sonra aklı başında birine verilen sözün, aklı başında olmayan birine verilen sözden daha bağlayıcı olduğuna karar verdi. Ne de olsa zavallı deli bir kadının anlamsız

sayıklamalarını tekrarlamakla kazanılacak bir şey yoktu. Bu nedenle Strange'e Leydi Pole'un anlattıklarından söz etmedi.

Birkaç gün sonra Bay ve Bayan Strange, Bedford Meydanı'nda bir evde İtalyan müziği konserine gitmişlerdi. Arabella'nın hoşuna giden pek çok şey vardı. Ancak oturdukları oda fazla sıcak olmadığından yeni bir şarkıcının müzisyenlere katılacağı sırada verilen ufak arada, kimseyi rahatsız etmeden başka bir odada duran şalını almaya gitti. Tam sarmıyordu ki arkasında hafif bir gürültü işiterek döndü. Drawlight'ın gerçek olamayacak kadar hızlı bir biçimde kendisine doğru ilerlediğini gördü. "Bayan Strange! Sizi gördüğüme ne kadar memnun oldum! Ya sevgili Bayan Pole nasıllar? Onu gördüğünüzü işittim!"

Arabella isteksizce gördüğünü kabul etti.

Drawlight onun kaçıp gitmesini önlemek için koluna girdi, "O eve davet edilebilmek için girdiğim zahmetlere inanamazsınız! Ne yaptıysam olmadı! Sör Walter beni sıradan bahanelerle başından savıyor. Hep aynı bahane, leydi hasta ya da daha iyi ama ziyaretçi kabul edecek kadar iyi değil."

"Şey sanırım..." diye başladı Arabella.

"Ah tabii, tabii!" diye araya girdi Drawlight. "*Eğer* hastaysa kalabalık yapmamak gerek. Ancak bu *beni* dışlamak için bir neden değil. Onu bir *cesetken* gördüm! Ah evet! Herhalde bunu bilmiyordunuz? Onu dirilttiği gece Bay Norrell bana geldi ve kendisiyle birlikte eve gelmem için yalvardı. Tam olarak şöyle dedi: 'Benimle gelin sevgili Drawlight, genç, güzel ve masum bir hanımın hayatının baharında ölmüş olmasını yüreğimin kaldırabileceğini zannetmiyorum!'Evden çıkmıyor, kimseyi görmüyor. Bazıları dirilişinin onu kibirli ve diğer ölümlülerle birlikte olmaya isteksiz hale getirdiğini söylüyor ama bence gerçek çok farklı. Ölümünün ve dirilişinin ona tuhaf tecrübeler edinme arzusu verdiğini düşünüyorum. Sizce olamaz mı? Bana öyle geliyor ki korkunç şeyler görmek için bir şey alıyor! Herhalde böyle bir şey görmediniz? Tuhaf renkli bir sıvıdan bir yudum içmedi değil mi? Siz odaya girdiğinizde katlanmış bir kağıdı aceleyle cebine sokmuş olmasın? İçinde bir iki çay kaşığı toz olan bir kağıdı örneğin? Hayır mı? Ludanyum genellikle

dört beş santim uzunluğunda küçük bir şişede bulunur. Müptelalık durumunda aile her zaman gerçeği saklayabileceğini düşünür ama boşunadır. Sonunda her zaman ortaya çıkar." Yapmacık bir kahkaha attı. "Ben, her zaman öğrenirim."

Arabella kolunu hafifçe çekerek özür diledi. Ona istediği bilgiyi veremeyecekti. Küçük şişeler ve tozlarla ilgili bir şey bilmiyordu.

Tadı kaçmış bir halde konsere döndü.

"İğrenç, iğrenç küçük adam!"

28

Roxbourghe Dükü'nün kütüphanesi

Kasım 1810-Ocak 1811

1810 sonlarına gelindiğinde hükümet, olabilecek en kötü durumdaydı. Bakanlar her dakika yeni bir kötü haberle karşılaşıyorlardı. Fransızlar her yerde zafer kazanıyordu. Bir zamanlar İmparator Napolyon Bonaparte'a karşı Britanya'nın yanında yer alan Avrupa güçleri (hepsi de sırayla imparator tarafından yenilgiye uğratılmıştı) artık hatalarını fark ederek onun müteffiki oluyorlardı. İngiltere'de ticaret savaş yüzünden durma noktasına gelmişti, krallığın dört bir yanı iflas halindeydi, iki yıl üst üste hasat alınmamıştı. Kral'ın en küçük kızı ölmüş, Kral üzüntüsünden delirmişti.

Savaş her türlü rahatlığı ortadan kaldırmış ve geleceğin üzerine koyu bir karanlık gibi çökmüştü. Askerler, tüccarlar, .politikacılar ve çiftçiler doğdukları güne lanet ederken, büyücüler (her zaman herkesin yaptığının tersini yapar ve düşünürlerdi) olayların gidişatı karşısında keyifliydiler. Yüzlerce yıldır sanatları böyle büyük saygı görmemişti. Savaşı kazanmak için yapılan bütün girişimler felaketle sonuçlanmıştı ve büyü artık Britanya'nın tek umudu gibi görünüyordu. Savaş Bakanlığı'yla Donanma'nın çeşitli kurul ve mevkilerinde

görevli beyler Bay Norrell ve Bay Strange'in hizmetinden faydalanmak için akın ediyorlardı. Bay Norrell'in Hanover Meydanı'ndaki evinde işler öylesine yoğundu ki bazen ziyaretçiler Bay Strange ve Bay Norrell'in kendileriyle ilgilenebilmesi için üç ya da dört saat beklemek zorunda kalıyorlardı. Bu durum Bay Norrell'in oturma odası kalabalık olduğu sürece fazla bir zorluk yaratmıyordu ama sona kalanın vay halineydi çünkü o zaman gecenin bir yarısında iki büyücünün büyü yaptığını bildiğiniz kapalı bir kapının arkasında beklemek hiç de hoş bir şey olmuyordu.(58)

O zamanlar kulaktan kulağa dolaşan bir söylenti de (gittiğiniz her yerde işitebilirdiniz) İmparator Napolyon Bonaparte'nin kendine bir büyücü bulmaktaki başarısız girişimlerinin hikayesiydi. Lord Liverpool'un casusları İmparator'un İngiliz büyücülerinin başarısını çok kıskandığından büyü yeteneği olan birini ya da birilerini bulmaları için İmparatorluğunun dört bir yanına subaylar gönderdiğini haber veriyordu. Şimdiye kadar tek bulabildikleri büyülü bir gardrobu olan Witloof adında bir Hollandalı'ydı. Gardrop dört tekerlekli bir at arabasıyla Paris'e götürülmüştü. Versailles'de Witloof, İmparator'a gardrobunun içinde her sorunun cevabını bulabileceğini söylemişti.

Casuslara göre Bonaparte gardroba şu üç soruyu sormuştu: "İmparatoriçenin beklediği bebek erkek mi?" "Rus çarı tekrar taraf değiştirecek mi?" "İngilizler ne zaman yenilecek?"

Witloof gardrobun içine girmiş, dışarı çıktığında şu cevapları vermişti: "Evet", "Hayır" ve "Dört hafta içinde." Witloof her dolaba girişinde içeriden cehennemdeki iblislerin yarısı çığlık atıyormuşçasına korkunç bir gürültü yükseliyor ve gardrop bir küreyi tutan kuş pençesi biçimindeki ayaklarının üzerinde hafifçe sallanırken menteşelerinden ve çatlaklarından küçük gümüş yıldız bulutları çıkıyordu. Üç soru cevaplandıktan sonra Bonaparte gardroba birkaç saniye sessizce bakmış sonra uzun adımlarla yanına yaklaşarak kapılarını ardına kadar açmıştı. İçeride bir kaz (gürültü çıkarması için) ve güherçile (gümüş yıldızlar için) ve bir cüce (güherçileyi tutuşturması ve kazı dürtmesi için) bulmuştu. Witloof ve cüceye tam olarak ne

olduğunu hiç kimse bilmiyordu ama imparator ertesi gün yemekte kazı yemişti.

Kasım ortasında Amirallik, Bay Norrell ve Bay Strange'i genellikle amiraller, kahramanlar ve krallara verilen bir onur olarak Kanal Donanması'nı görmeye Portsmouth'a davet etti. İki büyücü ve Arabella, Bay Norrell'in arabasıyla Portsmouth'a gittiler. Şehre girdiklerinde limandaki gemilerle çevredeki bütün cephanelik ve kalelerden yapılan top atışıyla selamlandılar. Spithead'de, makam teknelerine binmiş amiraller, visamiraller ve kaptanlar eşliğinde gemiler arasında dolaştırıldılar. Resmi olmayan teknelere doluşmuş Portsmouth'un iyi yürekli sakinleri de iki büyücüye tezahürat yapıp el salladı. Portsmouth'a döndüklerinde Bay Norrell'le Bay ve Bayan Strange tersaneyi incelediler. Akşam da toplantı odalarında onurlarına büyük bir balo verildi ve bütün şehir ışıklandırıldı.

Balonun genel olarak çok muhteşem geçtiği düşünülüyordu. Gerçi erken saatlerde konuklardan bazıları Bay Norrell'e toplantının hoşluğu ve balo salonunun güzelliği hakkında birkaç yorum yapma budalalığını gösterince hafif bir gerginlik olmuştu. Bay Norrell'in kaba karşılığı, onları hemen onun amiral rütbesinin altında herhangi biriyle konuşmaya isteksiz, ters ve huysuz bir adam olduğuna ikna etmişti. Ancak Bay ve Bayan Strange'in içten ve sıcak tavırları bu durumu fazlasıyla telafi etmişti. Portsmouth'un önemli sakinleriyle tanışmaktan, Portsmouth'dan, gördükleri gemilerden ve genel olarak deniz ya da denizcilikle ilgili her şeyden takdirle söz etmekten mutluydular. Bay Strange hiç istisnasız her dansa katılmış, Bayan Strange yalnızca iki dansta oturmuş ve Crown'daki odalarına sabah saat ikiye kadar dönmemişlerdi.

Neredeyse sabahın üçünde yatağa girdiğinden, saat yedide kapısının çalınmasıyla uyanmak Strange'in hiç de hoşuna gitmedi. Kalktığında karşısında han hizmetlilerinden birini buldu.

"Özür dilerim efendim" dedi adam. "Ama liman amirali *Sahte Papaz* adındaki geminin At Kumu'na battığını haber vermek için birini gönderdi. Kaptan Gilbey büyücülerden birini

götürmek için gelmiş ama diğer büyücü başı ağrıdığı için gitmiyor."

Bu, adamın sandığı kadar anlaşılır bir açıklama değildi ve Strange daha uyanık olsa bile söylenenleri tam olarak kavrayamayacağından kuşkulanıyordu. Yine de *bir şey* olduğu ve *bir yere* gitmesi istendiği açıktı. "Kaptana, adı her neyse" diye içini çekti. "Söyleyin beklesin, geliyorum."

Giyinip aşağı indi. Salonda aşağı yukarı yürüyen kaptan üniformalı yakışıklı bir genç adam buldu. Bu Kaptan Gilbey'di. Strange onu balo salonundan hatırlıyordu, hoş tavırlı zeki görünüşlü bir adamdı. Strange'i görünce rahat bir nefes aldı ve *Sahte Papaz'ın* Spithead'deki sığlık yerlerden birinde karaya oturduğunu söyledi. Sıkıntı verici bir durumdu. *Sahte Papaz* bu işten ciddi bir hasar görmeden kurtulabilir ama kurtulmaya da bilirdi. Bu arada liman amirali Bay Norrell'le Bay Strange'e saygılarını gönderiyor ve yapabilecekleri bir şey olup olmadığına bakmak için ikisinin ya da birinin Kaptan Gilbey'le birlikte gitmesini rica ediyordu.

Crown'un dışında tek atlı bir fayton, atın başında da han hizmetkârlarından biri duruyordu. Strange ve Kaptan Gilbey arabaya bindiler. Kaptan Gilbey onları hızla şehrin içinden geçirdi. Şehir bir telaş ve panik havasıyla yeni yeni uyanmaya başlıyordu. Pencereler açılıyor, takkeli başlar uzanarak, bağırarak aşağı bir şeyler soruyor ve aşağıdakiler de bağırarak cevap veriyordu. Kaptan Gilbey'in arabasının gittiği yöne doğru hızla yol alan pek çok başka araba vardı.

Surlara ulaştıklarında Kaptan Gilbey durdu. Hava soğuk ve nemliydi, denizden taze bir meltem esiyordu. Biraz açıkta yan yatmış dev bir gemi vardı. Ufacık, kara bir nokta halindeki denizcilerin direğine tutunduğu ve geminin yanına tırmandığı görülebiliyordu. Çevresine bir düzine kayık ve küçük yelkenli toplanmıştı. Bu araçlarda bulunanlardan bazılarının gemideki denizcilerle heyecanla konuştukları görülüyordu.

Strange'in gemiciliğe aşina olmayan gözüne gemi düpedüz yatıp uyumuş gibi görünüyordu. Kaptanı olsam sertçe konuşup onu tekrar ayağa kaldırırdım, diye düşündü.

"Ama herhalde" dedi. "Portsmouth'a düzinelerce gemi girip çıkıyor. Böyle bir şey nasıl olabilir ki?"

Kaptan Gilbey omuz silkti. "Korkarım sandığınız kadar olağandışı değil. Kaptan, Spithead'in kanallarına alışkın olmayabilir ya da sarhoş olabilir."

Büyük bir kalabalık toplanıyordu. Portsmouth'da herkesin deniz ya da gemicilikle ilgisi ya da koruması gereken bir çıkarı vardı. Buranın günlük konuşmalarını limana girip çıkan gemiler ve Spithead'de demir atmış gemiler oluştururdu. Böyle bir olay herkesin ilgisini çekecek bir şeydi. Yalnızca şehrin sabit aylakları değil (ki yeterince kalabalıktılar) aynı zamanda ciddi vatandaşlarla tacirler ve elbette gidip görecek boş vakti olan donanma subayları da toplanmıştı. Gemi kaptanının nerede yanlış yaptığına ve liman amiralinin durumu nasıl düzelteceğine dair hararetli bir tartışma çoktan başlamıştı bile. Kalabalık Strange'in kim olduğunu ve ne yapmaya geldiğini anlar anlamaz yararlanması için fikirlerini aktarmaya başladı. Ne yazık ki o kadar çok denizcilik terimi kullanmışlardı ki Strange bilgi verenlerin ne demek istediği hakkında ancak belli belirsiz bir fikir edinebildi. Bir açıklamadan sonra "alabanda etmek" ve "vira"nın ne anlama geldiğini sorma hatasını yaptığında, bu da denizcilik ilkeleri üzerine öyle karmaşık bir açıklamaya yol açtı ki, en sonunda ilk başta anladığından daha az şey anlar bir haldeydi.

"Şey" dedi. "Asıl sorun yan yatmış olması. Doğrultayım mı? Bunu yapmak çok kolay."

"Aman Tanrım! Hayır!" diye bağırdı Kaptan Gilbey. "Hiç doğru olmaz! Son derece dikkatli biçimde yapılmazsa omurgasının ikiye bölüneceği kesin. Herkes boğulacaktır."

"Ha!" dedi Strange.

Bir sonraki girişimi daha da kötü sonuç verdi. Birileri su yükselince gemiyi sığlıktan taze bir esintinin kurtaracağını söyleyince aklına güçlü bir rüzgarın yararı olabileceği geldi. Rüzgar oluşturmak için ellerini havaya kaldırdı.

"Ne yapıyorsunuz?" dedi Kaptan Gilbey.

Strange ona söyledi.

"Yo! Yo! Yo!" dedi kaptan dehşet içinde. Birkaç kişi Strange'i yakaladı. Biri; herhangi bir büyünün etkisini dağıtmak istercesine onu şiddetle sarsmaya başladı.

"Rüzgâr güneybatıdan esiyor" diye açıkladı Kaptan Gilbey. "Eğer kuvvetlenirse, gemiyi kumlara savurur ve muhakkak surette parçalanmasına yol açar. Herkes boğulur!"

Birisinin Amiralliğin bu kadar cahil birine nasıl olup da bu kadar değer verebildiğini hiç anlamadığını söylediği duyuldu.

Başka biri büyücülüğü işe yaramasa da en azından iyi dans ettiğini söyledi.

Bir üçüncüsü kahkahalarla güldü.

"Kuma ne deniyordu?" diye sordu Strange.

Kaptan Gilbey sabırsızca başını sallayarak Strange'in neden söz ettiği konusunda en ufak bir fikri olmadığını belirtti.

"Geminin saplandığı şu yer canım?. . " diye diretti Strange. "Atlarla ilgili... At... neyi?"

"Sığlığın adı At Kumu" dedi Kaptan Gilbey soğuk bir tavırla ve başka biriyle konuşmak için döndü.

Sonraki birkaç dakika boyunca büyücüye aldıran olmadı. *Sahte Papaz'ın* çevresindeki mavnaların, şalupaların, birliklerin ilerleyişini izlediler, gökyüzüne bakarak havanın nasıl değiştiğinden ve sular yükseldiğinde rüzgârın ne yönden eseceğinden konuştular.

Ansızın birkaç kişi suya bakın, diye bağırdı. Tuhaf bir şeyler oluyordu. Garip biçimli uzun bir kafası olan, açık renkli uzun-yosunlara benzeyen saçları arkasında dalgalanan büyük gümüşi bir şey belirmişti. Kalabalıktan meraklı, hayret dolu sesler yükselmişti ki, bu gizemli nesneden birkaç tanesi daha ortaya çıktı. Bir an sonra gümüş biçimler koca bir sürü haline gelmişti. Sayılamayacak kadar çoktular ve hepsi de gemiye doğru hızlı ve rahat hareketlerle yüzüyordu.

"Bunlar da ne böyle?" diye sordu kalabalıktan biri.

İnsan olamayacak kadar büyüktüler, balık ya da yunusa da benzemiyorlardı.

"Atlar" dedi Strange.

"Nereden geldiler?" diye sordu bir başkası.

"Ben yaptım" dedi Strange. "Kumdan. Tam olarak At Kumu'ndan."

"Ama dağılmazlar mı?" diye sordu kalabalıktan birisi.

"İyi de ne işe yarayacaklar?"

"Kumdan, deniz suyundan ve büyüden yapıldılar. Yapacak işleri olduğu sürece dayanırlar. Kaptan Gilbey, kayıklardan biriyle *Sahte Papaz'ın* kaptanına haber gönderin. Adamlarının atları gemiye bağlaması gerekiyor, yapabildikleri kadar çok sayıda at bağlamalılar. Atlar gemiyi sığlıktan çekecek."

"Ah!" dedi Kaptan Gilbey. "Tamam. Evet, tabii ya."

Mesaj *Sahte Papaz'a* ulaştıktan yarım saat sonra gemi sığlıktan kurtarılmıştı. Denizciler yelkenleri düzeltmekle ve denizcilerin yaptığı binbir işi yapmakla meşguldü (bunlar da büyücülerin yaptığı kadar gizemli işlerdi). Ancak büyünün tam olarak Strange'in hedeflediği gibi işlemediğini de söylemeliyiz. Atları yakalamanın fazla güç olmayacağını düşünmüştü. Gemide yular yapılacak kadar bol halat olacağını varsaymış, büyüyü atların mümkün olduğunca uysal olacakları biçimde ayarlamıştı. Ancak denizciler genelde atlardan pek anlamazlar. Tek bildikleri şey denizdir. Bazıları atları yakalamak ve gemiye koşmak için ellerinden geleni yapmış ama çoğu ne yapacaklarını bilememiş ya da hayaletimsi gümüşi yaratıklardan yanlarına yaklaşamayacak kadar korkmuştu. Strange'in yarattığı yüz atın ancak yirmisi gemiye koşulabilmişti. Bu yirmisi'*Sahte Papaz'ı* sığlıktan çekmekte kesinlikle önemli rol oynamışlarsa da, kumdan atların sayısı artıkça sığlıkta meydana gelen büyük çukur da onlar kadar yararlı olmuştu.

Portsmouth'da Strange'in *Sahte Papaz'ı* kurtarmakla şanlı bir şey mi yaptığı yoksa kendi kariyerini ilerletmek için bir felaketi mi kullandığı konusunda görüş ayrılığı vardı. Kaptanların ve subayların çoğu, gösterişli bir büyü yaptığını ve gemiyi kurtarmaktan çok kendi yeteneğine dikkat çekerek amiralliği etkileme amacını taşıdığını söylüyorlardı. Kum atlardan da memnun oldukları söylenemezdi. Strange'in söylediği gibi işleri bittikten sonra yok olmamışlardı. Bir buçuk gün boyunca Spithead'de dolaşmışlar sonra da en olmadık yeni yerlerde

yatarak sığlıklar oluşturmuşlardı. Portsmouth'taki kılavuzlar ve gemi kaptanları, liman amiraline Strange'in Spithead'deki sığlıkları ve kanalları kalıcı biçimde değiştirdiğini söyleyerek, Donanma'nın limanda iskandil ipi derinliğini belirleme ve harita çıkarma masrafına ve zahmetine girmesi gerektiğinden şikâyet etmişti.

Ancak bakanların denizcilik ve gemiler hakkında Strange kadar bilgisiz olduğu Londra'da, tek bir şey açıktı: Strange, kaybedildiği takdirde amiralliği büyük bir masrafa sokacak bir gemiyi kurtarmıştı.

"*Sahte Papaz'ın* kurtarılmasının gösterdiği bir şey varsa" dedi Sör Walter, Lord Liverpool'a "Zor durumlarda, kriz oluşurken başa çıkabilecek bir büyücü bulundurmanın avantajlı olduğudur. Norrell'i bir yerlere göndermeyi ve sonradan vazgeçmek zorunda kaldığımızı biliyorum ama ya Strange?"

Lord Liverpool düşündü. "Sanıyorum" dedi. "Bay Strange'i generallerden biriyle görev yapması için göndermemizi, ancak o generalin Fransızlar'a karşı kısa vadede bir tür başarı kazanacağından emin olduğumuz takdirde haklı gösterebiliriz. Başka türlü yaparsak Bay Strange'in yeteneklerini affedilmez bir biçimde harcamış oluruz, ki Tanrı biliyor Londra'da ona yeterince ihtiyacımız var. Açıkçası seçeneğimiz çok iyi değil. Lord Wellington'dan başkası yok."

"Ah, çok haklısınız!"

Lord Wellington ordusuyla birlikte Portekiz'de bulunduğundan fikrini kolayca edinebilmeleri mümkün değildi ancak şans eseri eşi Harley Sokağı, 11 numarada hemen Sör Walter'ın evinin karşısında oturuyordu. Sör Walter o akşam eve gittiğinde Lord Wellington'un kapısını çalarak leydilerine Lord Wellington'un bir büyücü fikrine ne diyeceğini sordu. Ancak kocası tarafından fikirlerine değer verilmeyen ufak tefek, mutsuz bir insan olan Leydi Wellington bilmiyordu.

Öte yandan Strange bu öneriye bayılmıştı. Arabella onun kadar mutlu olmasa da hemencecik onayladı. Strange'in gidişine en büyük engel Norrell'di, buna da kimse şaşırmamıştı. Geçen yıl içinde Bay Norrell öğrencisine epeyi bağlanmıştı. Eskiden Drawlight'la Lascelles'e danıştığı bütün

meseleleri artık Strange'e danışıyordu. Strange yokken Bay Strange'den başka bir şeyden konuşmuyor, Strange civardayken de başka hiç kimseyle konuşmuyordu. Bağlılık duyguları onun için yeni bir şey olduğu için daha da güçlüydü, daha önce hiç kimsenin yanında kendisini gerçekten rahat hissetmemişti. Kalabalık bir oturma odasında ya da balo salonunda Strange bir on beş dakika sıvıştıysa, Bay Norrell nereye gittiğini ve kiminle konuştuğunu görmek için arkasından Drawlight'ı yolluyordu.

Uzun lafın kısası Bay Norrell tek öğrencisini ve dostunu savaşa gönderme planını işittiğinde şok geçirdi. "Böyle bir şeyi söz konusu bile edebilmenize şaşırdım Sör Walter" dedi.

"Ama her erkek savaş sırasında ülkesinin iyiliği için fedakârlık yapmak zorundadır" dedi Sör Walter sinirlenerek. "Binlerce kişi bunu yapıyor, biliyorsunuz."

"Ama onlar asker!" diye bağırdı Bay Norrell. "Ah! Eminim bir asker de çok değerlidir ama Bay Strange'e bir şey olursa Britanya'nın alacağı yaranın yanında hiç kalır! Anladığım kadarıyla High Wycombe'da her yıl en az üç yüz subayın eğitildiği bir okul bulunuyor. Keşke benim de eğitecek üç yüz büyücüm olsaydı! O zaman İngiliz büyüsü şu ankinden çok daha parlak bir durumda olurdu!"

Sör Walter'ın deneyip başarısızlığa uğramasından sonra Lord Liverpool'la York Dükü de konuyu Bay Norrell'e açmaya çalıştılar. Ancak hiçbiri Bay Norrell'i, Bay Strange'in gitmesine dehşet dışında bir duyguyla bakmaya ikna edemedi.

"Bunun İngiliz büyüsüne kazandıracağı saygınlığı düşündünüz mü efendim?"

"Ah, belki öyle olacaktır" dedi Bay Norrell, öfkeyle. "Ama savaş meydanında bir büyücünün görüntüsü Kuzgun Kral'ı ve bütün o vahşi ele avuca sığmaz büyüyü akla getirecektir! İnsanlar perileri çağırdığımızı, baykuşlarla ayılara danıştığımızı düşünmeye başlayacaklar! Oysa ben İngiliz büyüsünün kendi halinde, saygın bir meslek türü, hatta böyle bir mesleğin..."

"Ama efendim" dedi Strange, daha önce yüz kez işittiği bir konuşmayı bölerek. "Arkamdan gelen peri şövalyeler

olmayacak ki. Üstelik göz önüne almamız gereken başka şeyler de var. Siz ve ben, her zaman aynı türde büyü yapmamızı istediklerine yanmıyor muyduk? Eminim savaşta daha önce yapmadığım türde büyüler yapmam gerektirecek acil durumlarla karşılaşacağım. Her zaman, büyü teorisinin daha kolay anlaşılması için uygulama yapmak gerektiğini söylemiyor muyduk efendim?"

Ama iki büyücünün farklı tabiatta olmaları herhangi bir şey konusunda fikir birliğine varmalarını engelliyordu. Strange İngiliz büyüsüne şan şeref kazandırmak için tehlikelere göğüs germekten söz ediyordu. Talih oyunlarından ve savaştan aldığı dili ve benzetmeleri, Bay Norrell'in onaylaması olası değildi. Bay Norrell, Bay Strange'e savaşın hiç de hoş bir şey olmayacağını söyledi. "Savaş alanında çoğu zaman ıslanacak ve üşüyeceksiniz. Sandığınız kadar hoşunuza gitmeyecek."

1811'in Ocak ve Şubat aylarında birkaç hafta için Bay Norrell'in mualefeti Strange'in savaşa gitmesini engelleyecek gibi görünüyordu. Sör Walter, Lord Liverpool, York Dükü ve Strange'in hatası, Bay Norrell'in asaletine, vatanseverliğine ve görev bilincine hitap etmekti. Bay Norrell'in bu erdemlere sahip olduğuna kuşku yoktu ancak daha kuvvetli başka ilkeleri vardı ve herhangi bir yüksek yetiye her zaman karşı çıkıyorlardı.

Neyse ki el altında meseleyi onlardan çok daha iyi idare edebilecek iki kişi vardı. Lascelles ve Drawlight, Strange'in Portekiz'e gitmesi konusunda diğerleri kadar hevesliydi. Bunu yapmanın en iyi yolunun Bay Norrell'in Roxburghe Dükü'nün kütüphanesinin akibeti için duyduğu endişeyi kullanmak olduğunu düşünüyorlardı.

Kütüphane uzun zamandır Bay Norrell'e endişe kaynağı olmuştu. Krallıktaki en önemli özel kütüphanelerden biriydi, hatta Bay Norrell'in kütüphanesinden sonraki ikinci önemli kütüphaneydi. İlginç, acıklı bir geçmişi vardı. Elli yıl önce çok zeki, terbiyeli ve saygıdeğer biri olan Lord Roxburghe tesadüfen Kraliçe'nin kızkardeşine aşık olmuş ve onunla evlenmek için Kral'a başvurmuştu. Saray kuralları ve öncelikle ilgili çeşitli nedenlerden dolayı Kral izin vermemişti. Dük ve

Kraliçe’nin kızkardeşi kalpleri kırılmış bir halde sonsuza kadar birbirlerini seveceklerine ve ne olursa olsun başkalarıyla evlenmeyeceklerine dair söz verdiler. Kraliçe’nin kızkardeşi sözünü tuttu mu bilmem ancak dük İskoçya sınırındaki şatosuna çekilerek, yalnızlığını azaltabilmek için ender kitapları toplamaya başladı: Bunlar çok güzel tezhipleri olan ortaçağ elyazmaları ve Londralı William Caxton ile Venedikli Valdarfer gibi dehaların atölyelerinde üretilmiş ilk basılı kitaplardı. Yüzyılın başlarında dükün kütüphanesi dünyanın harikalarından biriydi. Dük şiirden, şövalyelikten, tarih ve teolojiden hoşlanırdı. Büyüye yönelik özel bir ilgisi yoktu ama bütün eski kitaplar hoşuna giderdi ve büyüyle ilgili bir iki metnin kütüphanesine girmesi son derece doğaldı.

Bay Norrell birkaç kez düke yazarak elinde olabilecek büyü kitaplarını incelemesine ve belki de satın alabilmesine izin vermesi için yalvarmıştı, ancak dükün Bay Norrell’in merakını gidermek gibi bir niyeti yoktu ve çok varlıklı olduğundan Bay Norrell’in parasını da istemiyordu. Kraliçe’nin kızkardeşine verdiği evlenmeme sözüne uzun yıllar sadık kalan dükün çocuğu ve doğrudan bir mirasçısı yoktu. Öldüğünde erkek akrabalarının çoğunluğu bir sonraki Lord Roxburghe olduklarına dair güçlü bir inanca kapıldılar. Bu beyefendiler iddialarını Lordlar Kamarası'ndaki Makam Kurulu'na taşıdılar. Kurul düşündü ve yeni dükün ya Tümgeneral Ker ya da Sör James Innes olduğu kararına vardı. Ancak hangisi olduğundan emin olamıyordu. Bu nedenle meseleyi daha ayrıntılı olarak ele almaya karar verdi. 1811 ’e gelindiğinde hâlâ bir karara varılamamıştı.

Soğuk ve yağmurlu bir Salı sabahı Bay Norrell, Hanover Meydanı'ndaki evin kütüphanesinde Bay Lascelles ve Bay Drawlight ile birlikte oturuyordu. Childermass de odadaydı, Bay Norrell adına çeşitli bakanlıklara mektuplar yazıyordu. Strange, Bayan Strange ile birlikte bir dostlarını ziyaret etmek için Twickenham’a gitmişti.

Lascelles'le Drawlight, Ker ve Innes arasındaki davayı konuşuyorlardı. Lascelles’in kütüphaneyi görünüşte tesadüfen, bir iki kez anması Bay Norrell’in dikkatini çekti.

"Bu adamlar hakkında ne biliyoruz?" diye sordu Lascelles'e. "Büyüyle bir ilgileri var mı?"

Lascelles gülümsedi. "Bu konuda içiniz rahat olsun efendim. Sizi temin ederim, Innes'le Ker dük olmaktan başka bir şeyle ilgilenmiyorlar. İkisinin de ömürlerinde bir kitabın kapağını bile açtığını görmedim."

"Sahi mi? Kitaplarla ilgilenmiyorlar demek? Neyse, bu içimi rahatlattı." Bay Norrell bir an düşündü. "Ama diyelim ki biri dükün kütüphanesine sahip oldu ve bir rafta tesadüfen nadir bir büyü kitabı buldu ve meraklandı. İnsanlar büyüyü merak ederler bilirsiniz. Başarımın esef verici sonuçlarından biri de bu oldu. Bu adam birazcık okuyabilir ve içinde bir iki büyü deneme arzusu uyanabilir. Ne de olsa ben de böyle başlamıştım. On iki yaşımdayken amcamın kütüphanesinden aldığım kitabın içinde çok daha eski bir kitaptan bir sayfa bulmuştum. Okuduğum anda büyücü olmam gerektiğine inanmıştım!"

"Öyle mi? Ne kadar ilginç!" dedi Lascelles tamamen sıkılmış bir ses tonuyla. "Ancak Ker ya da Innes'e böyle bir şey olacağını sanmam. Innes yetmişlerinde olmalı, Ker deseniz keza öyledir. İkisi de yeni bir kariyer aramıyordur."

"Ah! Ama genç akrabaları olamaz mı? Örneğin *İngiliz Büyüsü Dostları* ve *Çağdaş Büyücü'nün* heveskâr okurları olabilecek akrabalar? Herhangi bir büyü kitabını gördükleri anda sahiplenecek akrabalar? Hayır, bağışlayın Bay Lascelles, ancak iki beyin ilerlemiş yaşını bir garanti olarak görmeme imkân yok!"

"Tamam efendim ancak bu gözünüzle görmüş gibi anlattığınız genç thaumatomane'ların[59] kütüphaneyi görme fırsatını bulacağından emin değilim. Düklük üzerinde hak iddia edebilmek için hem Ker hem de Innes hukuki açıdan büyük masraflara girdiler. Yeni dük, her kim olacaksa ilk düşüncesi avukatların paralarını ödemek olacaktır. Floors Şatosu'na girer girmez ilk iş satacak bir şey arayacaktır.[60] Kurulun karar vermesinden sonraki hafta içinde kütüphane satışa konulmazsa çok şaşırırım."

"Kitap satışı mı!" dedi Bay Norrell panik halinde.

"Şimdi neden çekiniyorsunuz?" diye sordu Childermass, başını yazısından kaldırarak. "Kitap satışı sizi memnun edeceği en kesin olan şey."

"Ah ama bu eskidendi" dedi Bay Norrell. "Krallıkta benim dışımda hiç kimse büyü kitaplarıyla ilgilenmez kendi, şimdi korkarım çok sayıda insan onları satın almaya çalışabilir. Eminim *The Times*'da haberi çıkacaktır."

"Ah!" diye haykırdı Drawlight. "Kitapları başka biri satın alırsa bakanlara şikayet edebilirsiniz! Galler Prensi'ne şikayet edebilirsiniz! Büyü kitaplarının sizin dışınızda herhangi birinin elinde olması ülkemizin çıkarlarına aykırı olacaktır Bay Norrell."

"Strange dışında" dedi Lascelles. "Galler Prensi'nin ya da bakanların Strange'in kitap sahibi olmasına ses çıkaracağını sanmam."

"Doğru" dedi Drawlight. "Strange'i unutmuşum."

Bay Norrell her zamankinden fazla telaşlanmıştı. "Ancak Bay Strange kitaplara benim sahip olmamın uygun olduğunu anlayacaktır" dedi. "Tek bir kütüphanede toplanmalılar. Dağılmamalılar." Kendisiyle aynı fikirde birini bulmak için çevresine bakındı. "Doğal olarak" diye devam etti. "Bay Strange'in okumasına hiçbir itirazım olmaz. Herkes kitaplarımın, değerli kitaplarımın kaçını Bay Strange'e ödünç verdiğimi biliyor. Yani... Konuya bağlı olarak demek istiyorum tabii."

Drawlight, Lascelles ve Childermass hiçbir şey söylemediler. Gerçekten de Bay Norrell'in, Strange'e kaç kitabını ödünç verdiğini biliyorlardı, kaçını vermediğini de.

"Strange bir beyefendi" dedi Lascelles. "Bir beyefendi gibi davranacak ve sizden de aynı davranışı bekleyecektir. Kitaplar özel olarak size ve yalnızca size sunulursa onları alabilirsiniz sanırım, ancak açık artırmaya girerlerse, o zaman size karşı fiyat artırmaya hakkı olduğunu hissedecektir."

Bay Norrell duraksadı, Lascelles'e baktı, sinirli bir biçimde dudaklarını yaladı. "Peki, kitaplar nasıl satılacak dersiniz? Açık artırma mı özel satış mı?"

"Açık artırma" dedi Lascelles, Drawlight ve Childermass hep bir ağızdan.

Bay Norrell elleriyle yüzünü kapadı.

"Elbette" dedi Lascelles, sanki bu fikri o anda düşünmüş gibi. "Strange, İngiltere'de olmazsa fiyat da artıramayacaktır." Kahvesinden bir yudum aldı. "Öyle değil mi?"

Bay Norrell yüzünde yeni bir umutla başını kaldırdı.

Birden Bay Strange'in birkaç yıllığına Portekiz'e gitmesi son derece arzu edilir bir şey olmuştu.(61)

29

José Estoril'in evinde

Ocak-Mart 1811

"Düşünüyorum da efendim, yarımadaya gitmem Savaş Bakanlığı ile olan ilişkilerinizde pek çok değişikliğe neden olacak" dedi Strange. "Korkarım yokluğumda günün her saatinde insanların kapıyı çalmasını şu ya da bu büyünün yapılmasını istemelerini pek uygun bulmayacaksınız. Onlarla tek başınıza ilgilenmek zorunda kalacaksınız. Ne zaman uyuyacaksınız? Bana kalırsa onları işleri başka biçimde yapmaya ikna etmeliyiz. Eğer konuyu düzenlemede yardımım dokunabilirse seve seve elimden geleni yaparım. Belki de bu hafta bir gece Lord Liverpool'u yemeğe çağırabiliriz."

"Ah, pek tabii!" dedi Strange'in ne kadar düşünceli olduğunu gösteren bu kanıtla epeyi keyiflenen Bay Norrell. "Bu yemekte mutlaka hazır bulunmalısın! Her şeyi öyle iyi anlatıyorsun ki! Tek bir şey söylemen yeterli, Lord Liverpool hemen anlıyor!"

"O halde sayın lorda yazayım mı?"

"Evet, evet, tabii!"

Ocağın ilk haftasıydı. Strange'in gidiş tarihi henüz belli değildi ama muhtemelen kısa süre içinde gidecekti. Strange

oturdu ve daveti yazdı. Lord Liverpool hemen cevap verdi ve hemen iki gün sonra Hanover Meydanına geldi.

Bay Norrell ve Jonathan Strange için yemekten önceki bir saati Bay Norrell'in kütüphanesinde geçirmek âdettendi. Lordlarını da bu odada kabul ettiler. Duruma göre kâtip, haberci ya da uşak görevini üstlenmek üzere Childermass da buluşmada hazır ve nazırdı.

Lord Liverpool, Bay Norrell'in kütüphanesini daha önce hiç görmemişti ve oturmadan önce odayı şöyle bir gezdi. "Bana kütüphanenizin çağımızın harikalarından biri olduğu söylenmişti beyefendi, ancak böylesine geniş olacağını gerçekten de tahmin etmiyordum."

Bu sözler Bay Norrell'i çok memnun etmişti. Lord Liverpool tam sevdiği türden misafirdi. Kitaplara hayran kalan ama raftan alıp okuma isteği göstermeyenlerden yani.

Sonra Strange, Bay Norrell'e hitaben şöyle dedi: "Henüz yarımadaya hangi kitapları götüreceğimi konuşmadık efendim. Kırk kitaptan oluşan bir liste yaptım, daha iyisinin olabileceğini düşünüyorsanız tavsiyenizi almaktan memnun olurum." Masadaki kağıt karışıklığının arasından katlanmış bir yaprak çekerek Bay Norrell'e verdi.

Bay Norrell'i keyiflendirecek bir liste değildi. İlk düşünülmüş şeylerin üstü karalanarak akla gelen ikinci bir şey yazılmış, üçüncü fikirler köşelere, yol üzerindeki başka sözcüklerin sağına soluna sıkıştırılmıştı. Mürekkep lekeleri, yanlış yazılmış kitap adları, yanlış yazılmış yazar adları ve en kafa karıştırıcısı da Strange'in Arabella'ya veda hediyesi olarak yazmaya başladığı bir bilmece şiirin üç dizesi vardı. Yine de Bay Norrell'in renginin solmasına yol açan bu değildi. Strange'in Portekiz'de kitaba ihtiyacı olabileceği daha önce hiç aklına gelmemişti. Kırk kitabın yanabileceği, havaya uçabileceği, boğulabileceği ya da tozlanabileceği savaş halindeki bir ülkeye götürülmesi fikri neredeyse tasavvur edilemeyecek kadar korkunçtu. Bay Norrell savaş hakkında fazla bir şey bilmezdi ama askerlerin genel olarak kitaplara öyle fazla saygı duyan tipler olmadığından kuşkulanıyordu. Kirli parmaklarıyla kitaplarını elleyebilirlerdi. Yırtabilirlerdi! Okuyup, aman

Tanrım, en korkuncu da büyü yapmayı deneyebilirlerdi! Askerler okuma bilir miydi? Bay Norrell emin değildi ama bütün kıtanın geleceği söz konusuyken ve Lord Liverpool odadayken kitapları ödünç vermeyi reddetmenin ne kadar zor, hatta imkansız olacağını fark etti.

Çaresiz, yalvaran bir ifadeyle Childermass'e döndü.

Childermass omuz silkti.

Lord Liverpool sakin bir tavırla çevresine göz gezdirmeye devam ediyordu. Binlerce kitabın arasında kırk kitabın yokluğunun hiç fark edilmeyeceğini düşünüyor gibiydi.

"Kırktan fazlasını almayacağım" diye devam etti Strange, heyecansız bir biçimde.

"Pek akıllıca beyefendi" dedi Lord Liverpool. "Pek akıllıca. Rahatça taşıyabileceğinizden fazlasını almayın."

'Taşımak mı?" diye bağırdı Bay Norrell, her zamankinden çok şaşırmış bir halde. "Herhalde bir yerden bir yere götürmek niyetinde değilsiniz? Oraya varır varmaz bir kütüphaneye koymanız gerek. En iyisi bir kale kütüphanesi olacaktır. Şöyle sağlam, güçlü bir savunması olan..."

"Ama korkarım kütüphanede pek işime yaramayacaklar" dedi Strange çıldırtıcı bir sakinlikle. "Kamplarda ve savaş meydanlarında olacağım. Dolayısıyla onlar da."

"O halde onları bir kutuya koymalısınız!" dedi Bay Norrell. "Sağlam bir tahta sandık, belki de çelik bir kasa! Evet, çelik en iyisi. Özel olarak yaptırabiliriz. Sonra da..."

"Ah, bağışlayın Bay Norrell" diye araya girdi Lord Liverpool. "Ancak çelik kasayı hiç tavsiye etmem. Arabalarda bir yere koyamayabilirler, askerlerin arabalara kendi araç gereçleri, haritalar, yiyecek, cephane vs için ihtiyaçları var. Bay Strange eşyalarını subaylar gibi bir katır ya da eşekle taşırsa orduya yük olmamış olur." Strange'e döndü. "Valizleriniz ve uşağınız için güçlü, sağlıklı bir katıra ihtiyacınız olacak, Hewley ve Ratt'den heybe alın ve kitaplarınızı onlara koyun. Askerlerin kullandığı heybeler çok geniştir. Hem arabada kitapların çalınacağı kesin. Maalesef askerler her şeyi çalar." Bir an düşündükten sonra ekledi. "En azından bizimkiler çalıyor."

Sonrasında Bay Norrell yemeğin nasıl geçtiğini hatırlamıyordu. Strange ve lordlarının bolca konuşup güldüğünün hayal meyal farkındaydı. Birkaç kez Strange'in, "Ah, bu kesin demek!" ve lordlarının, "Ah, elbette!" diye karşılık verdiğini işitti. Ama ne hakkında konuştuklarını bilmiyordu, zaten umrunda da değildi. Keşke Londra'ya hiç gelmeseydim diyordu içinden. İngiliz büyüsünü diriltmeyi hiç üstlenmemiş olsaydım. Hurtfew Malikânesi'nde kalmış, kendi zevkim için büyü yapıp okumuş olsaydım diyordu. Hiçbiri, diye düşünüyordu kırk kitabın kaybına değmez.

Lord Liverpool ve Strange gittikten sonra, hâlâ elindeyken kırk kitabına bakıp okşamak için kütüphaneye gitti.

Childermass hâlâ oradaydı. Yemeğini masalardan birinde yemiş şimdi de ev masraflarının hesabını yapıyordu. Bay Norrell girdiğinde başını kaldırarak sırıttı. "Bay Strange'in savaşta çok başarılı olacağından eminim efendim. Baksanıza şimdiden sizi faka bastırdı. "

Şubat başlarında ay ışığının aydınlattığı bir gecede *Aziz Serio*'nun ihsanı[(62)] adındaki bir İngiliz gemisi Tagus'tan yelken açarak Lizbon şehrinin ortasındaki Black Horse Meydanı'nda demir attı. Gemiden ilk inenler arasında Strange ve uşağı Jeremy Johns da vardı. Strange daha önce hiç yabancı bir ülkede bulunmamıştı ve böyle bir yerde, çok önemli görünen ordu ve donanma telaşının ortasında bulunmayı heyecan verici bulmuştu. Büyü yapmaya başlamak için sabırsızlanıyordu.

"Lord Wellington'un nerede olduğunu merak ediyorum" dedi Jeremy Johns'a. "Sence bu adamlardan biri bilir mi?" Meydanın bir köşesindeki geniş, inşası yarım bırakılmış taka biraz da merakla baktı. Çok askeri bir görüntüsü vardı ve Lord Wellington'un arkasında bir yerlerde olduğunu öğrenmek onu şaşırtmazdı.

"Ama saat sabahın ikisi efendim" dedi Jeremy. "Lordları uyuyordur herhalde."

"Ah, sence öyle midir? Avrupa'nın kaderi elindeyken? Haklısın galiba."

Strange istemeyerek de olsa şimdilik otele giderek Lord Wellington'u sabah aramalarının daha iyi olacağını kabul etti.

Shoemaker Sokağı'nda Cornwall'lu Bay Prideaux'a ait olan bir otele yerleşmeleri tavsiye edilmişti. Bay Prideaux'un neredeyse bütün konukları, İngiltere'den Portekiz'e yeni dönmüş ya da izinleri için kendilerini İngiltere'ye götürecek gemileri bekleyen İngiliz subaylardan oluşuyordu. Bay Prideaux'un amacı otelde kaldıkları sürece subayların kendilerini evlerinde hissetmelerini sağlamaktı. Bu açıdan tam bir başarı kaydetmiş sayılmazdı. Bay Prideaux ne yaparsa yapsın konuklarının Portekiz'de olduklarını unutmalarını sağlayamayacağını anlamıştı. Otelin duvar kağıdı ve mobilyaları Londra'dan getirilmiş olabilirdi ama Portekiz güneşi beş yıl üzerlerinde parladıktan sonra Portekiz'e özgü bir biçimde solmalarına neden olmuştu. Bay Prideaux aşçıya İngiliz yemeklerinden oluşan liste hazırlatıyor ama aşçı Portekizli olduğundan yemeklerde her zaman konukların beklediğinden daha fazla biber ve zeytinyağı oluyordu. Konukların çizmeleri bile Portekizli boyacı çocuk boyadıktan sonra hafif bir Portekiz çizmesi havası taşıyordu.

Ertesi gün Strange epeyi geç kalktı. Mükellef bir kahvaltı yaptıktan sonra bir saat kadar gezindi. Lizbon pek çok kemerli meydana, heykele, tiyatroya ve dükkana sahip bir şehirdi. Savaşın o kadar da kötü olmadığını düşünmeye başlamıştı.

Otele döndüğünde dört beş İngiliz subayının kapı eşiğinde toplanmış heyecanla sohbet ettiğini gördü. Bu arayıp da bulamadığı fırsattı. Yanlarına giderek rahatsız ettiği için özür diledi, kim olduğunu açıklayarak Lord Wellington'u nerede bulabileceğini sordu.

Subaylar döndü ve yanlış bir soru sormuş gibi, gerçi neden yanlış olsundu bilemiyordu ama ona şaşkın şaşkın baktılar. "Lord Wellington Lizbon'da değil" dedi içlerinden biri. Hafif süvarilerin mavi ceketi ve beyaz pantolonunu giymişti.

"Ah! Ne zaman gelecek?" diye sordu Strange.

"Geri gelmek mi?" dedi subay. "Haftalar, belki de aylar sürer tahminimce. Belki de hiç gelmez."

"O zaman onu nerede bulurum?"

"Yüce Tanrım! Her yerde olabilir. "

"Nerede olduğunu bilmiyor musunuz?" diye sordu Strange.

Subay sert bir bakışla süzdü onu. "Lord Wellington tek bir yerde durmaz" dedi. "Lord Wellington ihtiyaç duyulan yere gider. Ve Lord Wellington'a" diye ekledi Strange'in daha iyi anlaması için, "her yerde ihtiyaç var. "

Gümüş dantellerle bolca süslü kızıl bir ceket giymiş bir diğeri, daha nazik bir sesle, "Lord Wellington Hat'ta" dedi.

"Hat'ta mı?" dedi Strange.

"Evet."

Ne yazık ki bu, subayın düşündüğü kadar açık ve işe yarar bir açıklama değildi. Ancak Strange cahilliğini daha fazla sergilemek istemiyordu. Soru sorma arzusu uçup gitmişti.

"Lord Wellington Hat'ta." Çok tuhaf bir deyişti ve Strange'den anlamına dair bir tahminde bulunması istense, sokak ağzında bir türlü sarhoşluk anlamına geldiğini söylerdi.

Otele girdi ve kapıcıya Jeremy Johns'u bulmasını söyledi. İngiliz ordusunun önünde cahil ve aptal durumuna düşecek birisi varsa bunun Jeremy olmasını tercih ederdi.

"Hah, buradasın demek" dedi Jeremy ortaya çıktığında. "Bir subay ya da asker bulup Lord Wellington'u nerede bulacağımı sor. "

"Hemen efendim ama kendiniz sormak istemiyor musunuz?"

"İmkânsız. Yapmam gereken büyüler var. "

Böylece Jeremy dışarı çıktı ve kısa bir süre sonra geri döndü.

"Öğrendin mi?" diye sordu Strange.

"Ah, evet efendim!" dedi Jeremy neşeyle. "Öyle büyük bir sır değil zaten. Lord Wellington Hat'taymış."

"Evet ama bu ne demek?"

"Ah, affedersiniz efendim! Adam o kadar doğal bir biçimde söyledi ki. Sanki gayet iyi bilinen bir yermiş gibi. Ben de bilirsiniz sandım."

"Eee, bilmiyorum işte. Belki Prideaux'a sorsam daha iyi olacak."

Bay Prideaux yardımcı olmaktan çok memnundu. Daha kolay bir şey olamazdı. Bay Strange ordu karargâhına gitmeliydi. Lordlarını orada bulacağına hiç şüphe yoktu. Şehirden atla

yarım günlük uzaklıktaydı. Belki biraz daha uzak olabilirdi. "Tyburn'le Godalming arası bir mesafe efendim, gözünüzün önüne getirebilirsiniz."

"Şey, haritada gösterebilirseniz..."

"Tanrı sizi korusun efendim!" dedi Bay Prideaux, epeyi gülünç bir şey işitmiş gibi. "Orayı asla tek başınıza bulamazsınız. Sizi götürecek birini bulmalıyım." Bay Prideaux'un bulduğu kişi, karargâhtan altı yedi kilometre ilerideki Torres Vedras şehrindeki yardımcı levazımat subayıydı. Yardımcı levazımat subayı, Strange ile birlikte giderek yolu göstermekten mutlu olacağını söyledi.

"İşte en sonunda" diye düşündü Strange. "Bir ilerleme kaydediyorum. " Yolculuğun ilk bölümünü, beyaz boyalı çiftlikler, kahverengi çadırbezinden pervaneleri olan taş yel değirmenleri ve oraya buraya serpiştirilmiş tarlalarla üzüm bağlarından oluşan güzel bir manzara eşliğinde tamamladılar. Yol boyunca aksi yöne giden ya da aynı yönde yolculuk eden kahverengi üniformalı Portekiz askerlerine, ayrıca Strange'in vatanperver gözüne daha erkeksi ve savaşa yakışır gelen, parlak kızıl ya da mavi üniformalar giymiş birkaç İngiliz askerine de rastladılar. Üç saat kadar at üstünde yol aldıktan sonra karşılarına, ovadan bir duvar misali yükselen bir dağ sırası çıktı.

En yüksek iki dağın arasındaki dar vadiye girdiklerinde yardımcı levazım subayı, "Hatların başlangıcı burası. Geçidin bir yanındaki yüksekte kalan kaleyi görüyor musunuz?" dedi. Sağa işaret etti. "Kale" hayatına yel değirmeni olarak başlamış, tabyalar, mazgallı siperler ve top mazgalları namına birtakım eklemeler son zamanlarda yapılmıştı. "Geçidin öbür yanındaki diğer kaleyi de gördünüz mü?" diye sordu yardımcı levazım subayı. Solunu işaret etti. "Bir sonraki kayalık çıkıntıda bir küçük kale daha var ya, onu? Onun arkasında bir tane daha var ama bugün bulutlu ve rüzgârsız olduğu için göremezsiniz. Böyle devam ediyor işte. Tagus'tan başlayıp denize kadar uzanan bir kale hattı! Ancak hepsi bu değil! Kuzeyimizde iki hat daha var. Toplam üç hat!"

"Kesinlikle etkileyici. Bunu Portekizliler mi yaptı?"

"Hayır efendim. Lord Wellington yaptırdı. Fransızlar burayı geçemez. Aslına bakarsanız efendim Lord Wellington'un yazılı izni olmadan bir böcek bile geçemez! İşte bu da efendim Fransız ordusu Santarem'de otururken sizin ve benim Lizbon'daki yataklarımızda rahat uyumamızın nedeni oluyor!"

Kısa bir süre sonra yoldan ayrıldılar, yamaçtan yukarı kıvrılan bir yoldan küçük Pero Nero köyüne çıktılar. Hayal ettiği savaşla gerçek savaş arasındaki fark Strange'i hayrete düşürmüştü. Lord Wellington'u Lizbon'da büyük bir binada oturmuş emir verirken hayal etmişti. Oysa İngiltere'de olsa köy bile denmeyecek kadar küçük bir yerde buluyordu.

Ordu karargahı kaldırım taşı kaplı sade bir avludaki hiçbir özelliği olmayan bir evdi. Strange'e Lord Wellington'un Hatlar'ı denetlemeye gittiği söylendi. Kimse ne zaman döneceğini bilmiyordu, muhtemelen akşam yemeğine kadar dönmezdi. Strange'in beklemesine bir itirazları yoktu, ayak altında olmadığı sürece.

Ancak eve girdiği ilk andan itibaren Strange bir insanın yabancı olduğu bir yere geldiğinde, nerede durursa dursun ayak altında olacağını söyleyen o özellikle sıkıntı verici doğal yasanın kendisi için de geçerli olduğunu fark etti. Oturamıyordu çünkü tahminen Fransızlar'ın bir biçimde eve sızarak arkalarına saklanacağı düşüncesiyle, bulunduğu odaya sandalye konmamıştı. Bu nedenle pencerenin önünde konuşlandı. Sonra içeri iki subay girdi, biri diğerine Portekiz topraklarının önemli bir askeri özelliğini göstermek istediğinden pencereden bakması gerekiyordu. Strange'e dik dik baktılar, o da yarım perdeli bir kemerin önünde durmaya gitti.

Bu arada koridorda birisi sürekli Winespill adlı birine seslenerek barut fıçılarını getirmesini ve elini çabuk tutmasını söylüyordu. Ufak tefek, hafif kambur bir asker girdi içeri. Yüzünde mosmor bir doğum lekesi vardı ve İngiliz ordusunun bütün birliklerinin üniformalarından birer parça taşıyor gibiydi. Bu tahminen Winespill'di. Winespill hiç mutlu değildi. Barutu bulamıyordu. Dolapları, merdivenlerin altını ve balkonları aradı. Arada sırada "bir dakika" diye sesleniyordu, ta

ki Strange'in arkasına, perdenin arkasına, kemerin altına bakmayı akıl edene kadar. Hemen barut fıçılarını bulduğunu ve eğer biri -bu noktada Strange'e çok hiddetli bir bakış fırlattı- önlerinde durmamış olsa çok önceden bulmuş olacağını haber verdi.

Saatler çok ağır ilerliyordu. Strange pencerenin yanındaki pozisyonuna dönmüştü. Gözleri kapanmak üzereydi ki, birtakım gürültü ve karışıklık seslerinden eve önemli birinin girmiş olduğunu anladı. Bir saniye sonra odaya üç adam girdiğinde Strange en sonunda kendini Lord Wellington'un huzurunda buldu.

Lord Wellington'u nasıl anlatmalı? Böyle bir şey gerekli mi, hatta mümkün mü? Baktığınız her yerde onu görebilirdiniz, yol üzerindeki bir hanın duvarındaki ucuz gravürde, balo salonunun merdiveninin tepesindeki bayraklarla süslü çok daha kaliteli bir gravürde. Bugünlerde ortalama romantik hislere sahip her genç kız on yedi yaşına gelene kadar en az bir resmini edinirdi. Kısa küt bir burun yerine her zaman tercih edilen uzun kartal bir burun hayal eder ve zaten evli olmasını hayatının en büyük talihsizliği olarak görürdü. Bunu telafi etmek için de ilk doğan çocuğuna kesinlikle Arthur adını vermeye niyetlenirdi. Genç erkek ve kızkardeşleri de en az onun kadar fanatikti. İngiliz çocuk odalarında en yakışıklı kurşun askere hiç istisnasız Wellington adı verilir ve oyuncak kutusunun bütün sakinlerinin toplamından daha fazla macera yaşardı. Her okul çocuğu ve genç kızkardeşleri haftada en az bir kez Wellington'u taklit ederdi. Wellington her İngiliz erdemini kendinde toplamıştı, İngilizliğin kusursuz bir örneğiydi. Fransızlar Napolyon'u karınlarında taşıyorsa -ki görünüşe göre öyle- o zaman bizler de Wellington'u kalplerimizde taşıyoruz.(63)

O sırada Lord Wellington bir şeylere sinirlenmiş görünüyordu.

"Emirlerimin gayet açık olduğunu düşünüyorum!" dedi diğer iki subaya. "Portekizliler Fransızlar'ın eline geçmemesi için taşıyamadıkları bütün mısırı yok edeceklerdi. Ama günün

yarısını Cartaxo'daki mağaralara girip mısır çuvalları çıkaran Fransızlar'ı izlemekle geçirdim."

"Portekiz çiftçiler için mısırlarını yok etmek çok zor. Aç kalmaktan korkuyorlar" diye açıkladı subaylardan biri.

Diğer subay Fransızlar'ın çuvallarda mısır yerine belki de çok daha az işlerine yarayacak bir şey bulmuş olabileceklerini önerdi umutla. Altın ya da gümüş olamaz mıydı?

Lord Wellington adamı soğuk bir bakışla süzdü. "Fransızlar çuvalları yel değirmenlerine götürdü. Yelkenlerin döndüğü açık seçik görülüyordu! Belki de altın öğütüyorlardı ha? İstersen Portekiz otoritelerine şikayet et Dalziel!" Odada öfkeyle dolaşan bakışları Strange'in üzerinde durdu. "Bu da kim?" diye sordu.

Dalziel adındaki subay lordlarının kulağına bir şeyler fısıldadı.

"Ha!" dedi Lord Wellington. Sonra Strange'e hitap ederek, "Büyücüymüşsün." Sözlerine belli belirsiz bir merak sinmişti.

"Evet" dedi Strange.

"Bay Norrell mi?"

"Ah, hayır. Bay Norrell İngiltere'de. Ben Bay Strange'im."

Lord Wellington boş boş baktı.

"Öteki büyücü" diye açıkladı Strange.

"Anladım" dedi Lord Wellington.

Dalziel adındaki subay Strange'e şaşkın şaşkın bakıyordu. Belli ki Lord Wellington'un kendisine kim olduğunu söyledikten sonra başkası olduğunda ısrar etmesinin ayıp olduğunu düşünüyordu.

"Pekâlâ Bay Strange" dedi Lord Wellington. "Sanırım boşu boşuna buralara kadar geldiniz. Açık söyleyeyim eğer gelişinizi engelleyebilseydim engellerdim. Ama madem buradasınız diğer beyle birlikte ordunun başına ne dertler açtığınızı açıklayayım bari."

"Dert mi?" dedi Strange.

"Dert ya" diye tekrarladı Lord Wellignton. "Bakanlara gösterdiğiniz görüntüler yüzünden Portekiz'deki durumu anladıklarını sanıyorlar. Bana çok daha fazla emir göndermeye ve önceden işime karışmayacakları kadar çok karışmaya

başladılar. Portekiz'de ne yapılması gerektiğini yalnızca ben biliyorum Bay Strange, çünkü bütün koşulları bilen bir tek ben varım. Siz ve diğer beyin başka yerde faydalı olmadığını söylemiyorum. Donanma sizden memnun görünüyor, bunu bilemem ama söylediğim şu, benim Portekiz'de büyücüye ihtiyacım yok."

"Ama eminim ki burada Portekiz'de büyünün böyle bir yanlış kullanılma ihtimali olmayacaktır, efendim çünkü tamamen sizin hizmetinizde ve yönlendirmeniz altında olacağım."

Lord Wellington, Strange'e sert bir bakış fırlattı. "En büyük ihtiyacım adam. Bana daha fazla adam yapabilir misiniz?"

"Adam mı? Şey, bu tamamen lordlarının ne kastettiğine bağlı. İlginç bir soru ..." Strange sıkıntıyla aynen Bay Norrell gibi konuştuğunu fark etti.

"Daha fazla adam yapabilir misiniz?" diye sözünü kesti lordları.

"Hayır."

"Mermilerin daha hızlı yol alıp Fransızlar'a saplanmasını sağlayabilir misiniz? Zaten yeterince hızlı uçuyorlar. Belki de toprağı alt üst edip tabyalarımı, gözcü kulelerimi ve diğer savunma araçlarımı inşa etmek için kayaları hareket ettirirsiniz."

"Hayır lordum. Ama lordum . .."

"Karargâh papazının adı Bay Briscall'dır. Baş tıbbi subayımızınki ise Dr McGrigor. Portekiz'de kalmaya karar verirseniz, bu beylere kendinizi tanıtmanızı öneririm. Belki onların işine yararsınız. Bana hiçbir faydanız olamaz." Lord Wellington döndü ve hemen Thornton adında birine seslenerek yemeği hazırlamasını söyledi. Böylece Strange'e de görüşmenin sona ermiş olduğunu haber verdi.

Strange hükümet bakanlarından saygı dolu bir muamele görmeye, ülkenin en yetkili kişilerinin kendisine eşit olarak hitap etmesine alışmıştı. Aniden kendini ordunun papazları ve doktorlarıyla -basit figüranlar- aynı sınıfa sokulmuş bulmak gerçekten de çok kötüydü.

Geceyi son derece rahatsız bir biçimde Pero Negro'nun tek hanında geçirdi, gün ağarır ağarmaz da tekrar Lizbon'a döndü.

Shoemaker Sokağı'ndaki otele döndüğünde Arabella'ya, gördüğü şok edici davranışı en ince ayrıntısına kadar anlatan uzun bir mektup yazdı. Sonra kendini biraz daha iyi hissedince, şikâyet etmenin erkekçe olmadığına karar vererek mektubu yırttı.

Ardından Norrell ve kendisinin Amirallik için yaptıkları büyülerin bir listesini yapmaya koyularak içlerinden hangisinin Lord Wellington'a en iyi uyacağına karar vermeye çalıştı. Dikkatlice düşündükten sonra Fransız ordusunun sefaletine sefalet katmanın en iyi yolunun fırtınalar ve sağanak yağmur göndermek olduğuna karar verdi. Hemen lordlarına bu büyüyü yapmayı öneren bir mektup yazmaya karar verdi. Kesin bir karara varmak her zaman insanı mutlu eden bir şeydir, Strange'in keyfi de hemen yerine geldi, ta ki pencereden dışarı bakana kadar. Gökyüzü kapkaraydı, yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu ve şiddetli bir rüzgâr esiyordu. Kısa bir süre sonra şimşek çakmaya başlayacak gibi görünüyordu. Bay Prideaux'u aramaya gitti. Prideaux haftalardır böyle yağmur yağdığını doğruladı, Portekizliler bir süre daha böyle devam edeceğini düşünüyordu. Evet, Fransızlar gerçekten de çok mutsuzdu.

Strange bunu bir süre düşündü. Lord Wellington'a yağmuru *durdurmayı* öneren bir mektup göndermeyi düşündü. Durumun İngiliz askerleri için de rahatsızlık verici olması gerektiği savına dayanacaktı ama sonuçta hava büyüsü sorununu, savaşı ve Lord Wellington'u daha iyi anlayana kadar çözmek fazlasıyla zordu. Bu arada Fransız askerlerin başlarına gelebilecek en iyi şeyin bir kurbağa sürüsü olacağına karar verdi. *Kitabı Mukaddes*'ten fırlamış bir şeydi, bundan daha saygıdeğer ne olabilir, diye düşündü Strange.

Ertesi sabah sıkıntılı bir ruh haliyle otel odasında oturmuş Norrell'in kitaplarından birini okur gibi yapıyordu ama gerçekte dışarıdaki yağmuru izliyordu. O sırada kapı çalındı. İçeri Hafif Süvari üniforması giymiş bir İskoç subay girdi, Strange'e meraklı bakışlarla baktı. "Bay Norrell?"

"Ben Bay Norrell... off her neyse! Sizin için ne yapabilirim?"

"Karargâhtan size mesaj var Bay Norrell." Genç subay Strange'e bir kâğıt uzattı.

Bu Wellington'a yazdığı mektuptu. Biri üzerine kalın mavi bir kurşunkalemle, "Reddedildi" yazmıştı.

"Bu kimin yazısı?" diye sordu Strange.

"Lord Wellington'un Bay Norrell."

"Ah."

Ertesi gün Strange, Wellington'a bir başka mektup yazarak Tagus ırmağının sularını kabartmak suretiyle Fransızlar'ı yenilgiye uğratmayı teklif etti. Bu en azından Wellington'un daha uzun bir cevap yazmasına yol açtı. Şu anda bütün İngiliz ordusunun ve Portekiz ordusunun çoğunun Tagus'la Fransızlar arasında bulunduğunu, dolayısıyla Bay Strange'in önerisinin pek de uygun olmadığını söylüyordu.

Strange yılmadı. Wellington'a her gün bir öneri göndermeye devam etti. Hepsi geri çevrildi.

Şubat sonlarında özellikle kasvetli bir günde Bay Prideaux'un otelinin koridorundan yalnız yiyeceği akşam yemeğine doğru giderken az kalsın İngiliz kıyafetleri içinde temiz yüzlü bir genç adamla çarpışıyordu. Adam özürler dileyerek, Bay Strange'i nerede bulabileceğini sordu.

"Strange benim. Siz kimsiniz?"

"Adım Briscall. Karargah papazıyım."

"Bay Briscall. Evet, tabii ya."

"Lord Wellington sizi ziyaret etmemi söyledi" diye açıkladı Bay Briscall. "Bana büyüyle yardım edebileceğiniz konusunda bir şeyler söyledi." Bay Briscall gülümsedi. "Ama aslında sizi ona her gün yazmaktan vazgeçirebileceğimi umuyor sanırım."

"Ah!" dedi Strange. "Bana yapacak bir iş verene kadar vazgeçmeyeceğim."

Bay Briscall gülümsedi. "Tamam, ona söylerim."

"Sağolun. Sizin için yapabileceğim bir şey var mı peki? Daha önce Kilise için hiç büyü yapmadım. Açık konuşayım Bay Briscall, dinsel büyüler konusunda pek bilgim yok ama birinin işine yaramaktan memnun olurum."

"Hımm, ben de sizinle açık konuşayım Bay Strange. Görevim son derece basittir. Yaralıları ve hastaları ziyaret ederim.

Askerlerin ayinlerini yapar ve zavallılar öldüklerinde doğru düzgün gömülmelerini sağlamaya çalışırım. Nasıl yardımcı olabileceğinizi bilemiyorum."

"Herkes sizin gibi. Kimse bilmiyor zaten" dedi Strange içini çekerek. "Ama gelin, benimle yemek yer misiniz? En azından yalnız yememiş olurum."

Briscall teklifi hemen kabul etti ve iki adam otelin yemek salonunda birlikte oturdular. Strange, Bay Briscall'in hoş bir yemek arkadaşı olduğuna karar verdi. Lord Wellington ve ordu hakkında bütün bildiklerini anlatmaya istekliydi.

"Askerler genelde dindar değildir" dedi. "Ama zaten dindar olmalarını beklemiyordum. Benden önceki bütün papazların gelir gelmez izin alıp gitmiş olmalarının da faydasını gördüm. Kalan ilk kişi benim. Zor hayatlarını paylaşmaya hazır herkese iyi davranırlar."

Strange bundan emin olduğunu söyledi.

"Ya siz Bay Strange? Siz nasıl idare ediyorsunuz?"

"Ben mi? İdare ettiğim falan yok. Hiç kimse beni burada istemiyor. Kırk yılda bir benimle konuştuklarında hiçbir ayrım yapmadan rastgele ya Bay Strange ya da Bay Norrell diyorlar. Kimse iki *ayrı* kişi olabileceğini düşünmüyor bile."

Briscall bir kahkaha attı.

"Lord Wellington yaptığım bütün yardım tekliflerini anında geri çeviriyor."

"Neden? Ne teklif etmiştiniz ki?"

Strange ilk teklifi olan Fransızlar'ın başına gökten kurbağa yağdırma önerisini anlattı.

"Eh, bunu reddetmesine hiç şaşırmadım doğrusu!" dedi Briscall küçümseyerek. "Fransızlar kurbağa pişirip yiyorlardı, öyle değil mi? Fransızlar'ın açlık çekmesi Lord Wellington'un planlarında çok önemli bir rol oynuyor. Kafalarına kızarmış tavuk ya da domuz pirzolaları yağdırmayı teklif etmekle aynı şey!"

"Bu benim suçum değil" dedi Strange biraz alınarak. "Lord Wellington'un planlarını dikkate alırdım almasına, tabii ne olduklarını bilseydim. Londra'da amirallik bize ne yapmak istediğini söylüyor, biz de büyümüzü ona göre yapıyorduk."

"Anlıyorum" dedi Bay Briscall. "Bağışlayın Bay Strange, yanlış anlamış da olabilirim ama bana burada büyük bir avantajınız var gibi geliyor. Londra'da, amiralliğin yüzlerce kilometre uzakta ne olduğu konusundaki fikrine bel bağlamak zorundaydınız ve eminim amirallik sık sık hata yapıyordu. Oysa burada kendi gözünüzle gidip görme şansına sahipsiniz. Ben de benzer şeyler yaşamıştım. İlk geldiğimde beni de kimse umursamamıştı. Bir birlikten diğerine gezip durdum, hiç kimse beni istemiyordu."

"Ama şimdi Lord Wellington'un adamlarından birisiniz. Nasıl başardınız?"

"Zaman aldı ama en sonunda lordlarına yararımı kanıtlayabildim, eminim siz de aynını yapacaksınız."

Strange içini çekti. "Deniyorum ama tek yapabildiğim bilgisizliğimi göstermek. Tekrar tekrar!"

"Saçmalamayın! Gördüğüm kadarıyla gerçek anlamda tek bir hatanız var, o da burada, Lizbon'da kalmak. Tavsiyemi dikkate alın, bir an evvel buradan ayrılın. Gidip dağlarda askerler ve subaylarla birlikte yatıp kalkın! Bunu yapana kadar onları anlayamazsınız. Onlarla konuşun. Günlerinizi Hatlar'ın arkasındaki ıssız köylerde geçirin. Bunun için sizi seveceklerdir. Dünyanın en iyi insanlarıdırlar."

"Sahi mi? Londra'da Lord Wellington'un onlar için beş para etmez dediğini söylüyorlardı."

Briscall, beş para etmezliğin çok küçük bir suç ve ordunun cazibesinin bir parçası olduğunu düşünürmüşçesine güldü. Strange bunun bir din adamı için tuhaf bir tutum olduğunu düşündü.

"Hangisi?" diye sordu.

"İkisi de Bay Strange. İkisi de. Eee, ne diyorsunuz? Gidecek misiniz?"

Strange kaşlarını çattı. "Bilmiyorum. Zorluk ve sıkıntıdan çekindiğimden değil. Böyle şeylere çoğu erkeğin katlanabileceği ölçüde katlanabilirim ama orada kimseyi tanımıyorum. Geldiğimden beri herkesin işine engel olmuşum gibi geliyor ve gidecek hiçbir dostum olmadan..."

"Ah! Bu kolayca halledilebilir! Burası Londra ya da Bath değil ki takdim mektuplarına ihtiyaç duyasınız. Uşağınız taşıyabilirse, yanınıza bir fıçı brendi ve bir iki kasa şampanya alın. Fazla brendiniz ve şampanyanız olduğu takdirde göz açıp kapayana kadar geniş bir subay çevresi edinirsiniz."

"Sahi mi? Yani bu kadar basit mi?"

"Ah, kesinlikle! Ama sakın kırmızı şarap almaya zahmet etmeyin. Kırmızı şaraptan zaten çok var."

Birkaç gün sonra Strange ve Jeremy Johns, Lizbon'dan ayrılarak Hatlar'ın ötesindeki köylere doğru yola çıktılar. Aralarında bir büyücü olduğunu öğrenen İngiliz subaylar ve askerler çok şaşırıyorlardı. Evlerindeki dostlarına yazdıkları mektupta onu farklı nahoş açılardan anlattılar ve aralarında ne aradığını merak ettiklerini söylediler. Ancak Strange, Bay Briscall'ın tavsiye ettiği gibi yaptı. Tanıştığı her subayı, aynı akşam yemekten sonra kendisiyle şampanya içmeye davet etti. Kısa bir süre sonra mesleğinin tuhaflığını mazur görmeye başladılar. Önemli olan Strange'in kampında neşeli insanlar güzel bir içki bulabilmeleriydi.

Strange tütüne de başladı. Daha önce bir meşgale olarak hiç ilgisini çekmemişti ama şimdi el altında tütün bulundurmanın askerlerle sohbete girmekte çok işe yaradığını keşfetmişti.

Bu tuhaf bir hayat tarzıydı ve ürkütücü topraklarda sürüyordu. Hatlar'ın ötesindeki köyler Lord Wellington'un emriyle neredeyse tamamen boşaltılmış ve mahsüller yakılmıştı. Her iki ordunun askerleri boş köylere girerek işlerine yarayan ne varsa toplamıştı. İngilizler'in tarafında, bir yamaçta ya da ormanlık arazinin ortasındaki geniş bir alanda öylece duran, kanepeler, gardroplar, yataklar, iskemleler ve masalara rastlamak sıradan bir olay haline gelmişti. Arada sırada tıraş aletleri, kitaplar ve masalarıyla tam takım ama duvarları ve tavanları eksik yatakodaları ve oturma odaları bulmak da mümkündü.

Ama İngiliz ordusu rüzgâr ve yağmur nedeniyle sıkıntı çekiyorsa Fransızlar'ın çektiği cefa bundan çok ama çok daha kötüydü. Giysileri paçavralara dönüşmüştü ve yiyecek bir şeyleri de yoktu. Geçen Ekim'den bu yana Lord Wellington'un

Hatlar'ına bakıp duruyorlardı. İngiliz ordusuna saldıramıyorlardı çünkü onların arkasında darda kaldıklarında sığınabilecekleri, ele geçirilemez kaleler vardı. Lord Wellington'da karşılığında Fransızlar'a saldırmaya zahmet etmiyordu. Açlık ve hastalık düşmanını onun öldürebileceğinden çok daha hızlı ortadan kaldırıyordu ne de olsa. Mart'ın beşinde Fransızlar kamplarını toplayarak kuzeye döndüler. Birkaç saat içinde Lord Wellington ve İngiliz ordusu peşlerine düşmüştü. Jonathan Strange de onlarla birlikteydi.

Ayın ortasında yağmurlu bir sabah Strange 95. piyadenin yürüdüğü yolun kenarında atını sürüyordu. Biraz ilerisinde tesadüfen birkaç iyi dostunu görünce hemen atını mahmuzlayarak onlara yetişti.

"Günaydın Ned" dedi, düşünceli ve mantıklı biri olduğunu düşünmek için nedenleri olduğu adama seslenerek.

"Günaydın efendim" dedi Ned neşeyle.

"Ned?"

"Evet efendim?"

"En çok istediğin şey nedir? Biliyorum tuhaf bir soru Ned ve sorduğum için bağışla ama gerçekten bilmem gerekiyor."

Ned hemen karşılık vermedi. Bir nefes aldı, alnını kırıştırdı ve derin derin düşünmenin başka belirtilerini sergiledi. Bu arada arkadaşları Strange'e kendi isteklerini söyleyerek yardımcı olmaya koyuldular. Hiç boşalmayacak altın dolu testiler, tek parça elmastan oyulmuş evler. İçlerinden bir Galli, kederli bir sesle birkaç kez bağırdı: "Kızarmış peynir! Kızarmış peynir!" Bu da diğerlerinin epeyi gülmesine yol açtı çünkü Galliler doğal olarak komik insanlardı.

Bu sırada Ned düşünmesini bitirmişti. "Yeni çizmeler" dedi.

"Sahi mi?" dedi Strange şaşırarak.

"Evet efendim" diye karşılık verdi Ned. "Yeni çizmeler. Şu kahro... Portekiz yolları." Portekizliler'in göğüslerini gere gere yol dediği ilerideki taş ve çukur toplamını işaret etti. "İnsanın çizmelerini parçalıyor, taşlara basmaktan geceleri kemiklerin sızlıyor ama yeni çizmelerim olsaydı ah ah! Bir günlük yürüyüşten sonra bile yorulmazdım. O zaman Fransızlar'la savaşabilirdim."

"Savaşma arzun sana itibar kazandırıyor" dedi Strange. "Teşekkür ederim. Bana mükemmel bir cevap verdin."

"Eee, Ned yeni çizmelerini ne zaman alacak? " ve "Ned'in çizmeleri nerede?" bağırışları arasında, atıyla yanlarından uzaklaştı.

O akşam Lord Wellington'un karargâhı Lousao köyündeki vaktiyle görkemli bir malikanede kuruldu. Ev bir zamanlar Jose Estoril adında zengin ve vatanperver bir Portekiz soylusuna aitti. Ancak oğullarıyla birlikte Fransızlar tarafından işkence edilerek öldürülmüştü. Karısı yüksek ateşten ölmüştü, kızlarının üzücü akibetiyle ilgili çeşitli söylentiler dolaşıyordu. Aylardır burası hüzünlü bir yer olmuştu ama Wellington'un subayları burayı gürültülü şakaları ve tartışmalarının sesleriyle doldurmuştu. Kırmızı mavi ceketleriyle girip çıkan subayların varlığıyla kasvetli odalar neredeyse iç açıcı görünmeye başlamıştı.

Akşam yemeğinden önceki saat günün en hareketli saatiydi ve oda rapor vermeye ya da emir almaya ya da yalnızca dedikoduları dinlemeye gelen subaylarla doluydu. Odanın bir ucunda, iki eski kapıya çıkan harap halde çok eski, oymalı bir taş merdiven vardı. Kapıların arkasında Lord Wellington'un Fransızlar'ı yenmek için yeni planlar tasarladığı söyleniyordu. Hiç istisnasız eve giren herkesin başını kaldırarak merdivenin tepesine saygılı bir bakış fırlattığı da tuhaf bir gerçekti. Wellington'un kıdemli subaylarından ikisi Levazım Dairesi Başkanı Albay George Murray ve tabur subayı General Charles Stewart büyük bir masanın iki yanında karşılıklı oturmuş, ordunun ertesi günkü düzenlenmesi için hazırlıkları yapıyorlardı. Burada duruyorum çünkü "Albay" ya da "General" sözcüklerini okuduğunuzda gözünüzün önüne masada oturan iki *yaşlı* adam gelmişse çok yanıldığınızı belirtmeliyim. Fransızlar on sekiz yıl önce savaşı başlattığında İngiliz ordusuna bir tek savaş alanı bile görmeden meslek hayatlarını geçirmiş muhterem yaşlı beylerin komuta ettiği doğruydu. Ancak o yıllar geride kalmış, bu yaşlı generaller de ya emekliye ayrılmış ya ölmüştü ve yerlerine daha canlı gençlerin geçirilmesi uygun bulunmuştu. Wellington'un bile kırkını

geçeli bir iki yıl olmuştu, diğer kıdemli subaylarının yaşı daha da küçüktü. Dolayısıyla José Estoril'in evindeki oda savaşmayı, dans etmeyi seven ve hepsi Lord Wellington'a ölümüne sadık genç adamlarla doluydu.

Yağmurlu olmasına rağmen Mart akşamı, İngiltere'deki bir Mayıs akşamı kadar ılıktı. Ölümünden bu yana José Estoril'in bahçesini yabani otlar bürümüş, özellikle çok sayıda leylak ağacı biterek evin duvarlarına sımsıkı yapışmıştı. Ağaçlar çiçek açmıştı, evin pencereleri ve pancurları açık duruyor, nemli leylak kokulu hava içeri giriyordu. Ansızın Albay Murray ve General Stewart hem kendilerinin hem de çok önemli kağıtlarının su damlalarıyla ıslandığını fark etti. Bir parça öfkeyle başlarını kaldırdıklarında verandada durmuş, kayıtsız bir tavırla şemsiyesini silkeleyen Strange'i gördüler.

Strange odaya girdi, tanıştığı subaylara iyi akşamlar diledi, masaya yaklaşarak Lord Wellington'la konuşmasının mümkün olup olmadığını sordu. Gururlu, yakışıklı bir adam olan General Stewart başını sert bir biçimde sallamakla yetindi. Daha nazik ve düşünceli bir adam olan Albay Murray ise ne yazık ki bunun mümkün olamayacağını söyledi.

Strange eski merdivenin tepesindeki, ardında lordlarının oturduğu büyük oyma kapılara baktı. İçeri giren herkesin lordun içgüdüsel olarak nerede bulunduğunu bilmesi tuhaftı. Büyük adamların yaydığı büyü havası böyledir işte!) Strange gitmek için herhangi bir girişimde bulunmadı. Albay Murray onun kendini yalnız hissettiğini düşündü.

Gür siyah kaşlarıyla uyumlu uzun siyah bıyıkları olan bir adam masaya yaklaştı. Hafif Süvari'nin lacivert ceketi ve sırma şeridi içindeydi. "Fransız esirleri nereye koydunuz?" diye sordu Albay Murray'ye.

"Çan kulesine koyduk" dedi Albay Murray.

"Tamam o zaman" dedi adam. "Sordum çünkü geçen gece Albay Pursey üç Fransız'ı bir zararları olmayacağı düşüncesiyle küçük bir kulübeye koymuş. Meğer 52. piyadeden bazı tipler aynı kulübeye daha önce tavuk koymuşmuş. Geceleyin Fransızlar tavukları yemişler. Albay Pursey, bu sabah birkaç adamının Fransızlar'a çok tuhaf baktığını söyledi. Sanki tavuk

tadının Fransızlar'a ne kadar sinmiş olabileceğini ve birini pişirmeye değip değmeyeceğini düşünür gibiymişler."

"Ah!" dedi Albay Murray. "Bu gece böyle bir şey olmasının imkânı yok. Çan kulesindeki diğer tek canlılar fareler ve birinin birini yiyeceği varsa yenenler Fransızlar olacaktır."

Albay Murray, General Stewart ve kara bıyıklı adam gülmeye başladılar. Büyücünün, "Espinhal ile Lousao arası yollar korkunç derecede kötü" diyen sesi gülmelerini yarıda kesti. (Burası o gün İngiliz ordusunun yolculuk ettiği yolun önemli bir bölümü oluşturuyordu.)

Albay Murray yolun gerçekten de çok kötü olduğuna katıldı.

Strange devam etti. "Bugün atımın kaç kez çukurlara takılıp sendelediğini ve çamurda kaydığını anlatamam. Düşüp yaralanacağından emindim. Buraya geldiğimden beri gördüğüm bütün yollar aynı durumda ve anladığım kadarıyla bazılarımız yarın hiç yol olmayan bir yere gidecek."

"Evet" dedi Albay Murray, bütün kalbiyle büyücünün uzaklaşmasını dileyerek.

"Taşmış nehirleri, kayalık ovaları, ormanları ve çalılıkları geçerek sanırım" dedi Strange. "Bu hepimiz için kötü bir durum. Herhalde pek az ilerleme kaydedebileceğiz. Belki de hiç ilerleyemeyeceğiz."

"Portekiz gibi geri kalmış, uzak bir yerde savaş yapmanın dezavantajlarından biri" dedi Albay Murray.

General Stewart hiçbir şey söylemedi ama büyücüye yönelttiği öfkeli bakışlar, atın da sen de Londra'ya anca gidersin, der gibiydi.

"Kırk bin adamla birlikte bütün atlarını, arabalarını ve araçlarını böyle berbat bir araziden geçirmek! İngiltere'de hiç kimse bunun mümkün olabileceğine inanmaz." Strange güldü. "Lordlarının benimle konuşmaya ayıracak zamanının olmaması çok yazık ama belki ona mesajımı iletebilirsiniz. Şöyle deyin: Bay Strange, Lord Wellington'a saygılarını sunuyor, yarın ordunun geçebileceği güzel geniş bir yola sahip olmakla ilgilenirse Bay Strange ona sihirle bir tane yapmaktan memnun olacaktır. Ha! Bir de Fransızlar'ın havaya uçurduğu köprünün yerine bir köprü koymak isterse onu da yapabilirim.

Size iyi akşamlar!" Strange bu sözlerden sonra adamlara selam verdi, şemsiyesini alarak odadan çıktı.

Strange ve Jeremy Johns, Lousao'da kalacak bir yer bulamamışlardı. Generallere kalacak yer bulan ve geri kalan askerlere hangi ıslak tarlada yatacaklarını söyleyen beylerin hiçbiri, büyücü ve uşağı için bir yer ayarlamamıştı. Strange en sonunda Miranda de Corvo yolunun birkaç kilometre aşağısında küçük bir şarap dükkanı olan ufak tefek bir adamla üst katta küçük bir oda için anlaştı.

Strange ve Jeremy şarap dükkanı sahibinin kendilerine verdiği akşam yemeğini yediler. Yemek yahniydi ve gecenin eğlencesi, içinde neler olduğunu tahmin etmekten ibaretti.

"Bu da neyin nesi?" diye sordu Strange çatalını kaldırarak. Çatalın ucunda kendi içine ve altına doğru kıvrılan beyaz ıslak bir şey vardı.

"Balıktır belki?" diye ortaya attı Jeremy.

"Sümüklüböceğe benziyor" dedi Strange.

"Ya da bir kulak parçasına" diye ekledi Jeremy.

Strange çatalın ucuna bir süre daha baktı. "İster misin?" diye sordu.

"Yoo, sağolun efendim" dedi Jeremy, önündeki çatlak tabağa teslim olmuş bir bakış fırlatarak. "Bende birkaç tane var."

Yemeklerini bitirdiklerinde ve son mum da yanıp bittiğinde yatağa girmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Jeremy odanın bir köşesine kıvrılırken, Strange de diğer köşede uzandı. İkisi de hoşlarına giden malzemelerden kendi yatağını yapmıştı. Jeremy'de yedek giysilerinden oluşan bir döşek, Strange'de ise çoğunu Bay Norrell'in kitaplarının oluşturduğu bir yastık vardı.

Ansızın yoldan yukarı şarap dükkanına doğru dört nala gelen bir atın sesi işitildi. Bunu derme çatma merdivenlerden çıkan ayak sesleri ve birinin köhne kapılarına gürültüyle vurması izledi. Kapı açıldı ve piyade üniformalı yakışıklı bir genç yarı yuvarlanarak içeri girdi. Yakışıklı genç bir parça soluksuzdu ama arada sırada soluk alarak Lord Wellington'un Bay Strange'e saygılarını sunduğunu ve Bay Strange uygunsa Lord

Wellington'un kendisiyle hemen konuşmak istediğini söylemeyi başardı.

José Estoril'in evinde Lord Wellington kurmayları ve diğer beylerle birlikte yemekteydi. Strange odaya girdiği ana kadar adamların ateşli bir biçimde sohbet ettiklerine yemin edebilirdi ama şimdi herkes susmuştu. Bu da basbayağı onun hakkında konuştuklarını gösteriyordu.

"Ah, Strange!" diye bağırdı Lord Wellington, selam vermek için bardağını kaldırarak. "Geldiniz demek! Üç emir subayım bütün gece sizi aradı. Yemeğe davet edecektim ama bizim çocuklar sizi bulamamışlar. Yine de oturun ve biraz şampanya içip, tatlı yiyin."

Strange, uşakların topladığı yemekten arta kalanlara kederle baktı. Diğer leziz şeylerin yanı sıra, kızarmış kaz, tereyağlı karides, kereviz yaprakları ve baharatlı Portekiz sosislerinin uç kısımlarını görür gibi olmuştu. Lordlarına teşekkür ederek oturdu. Bir uşak ona bir bardak şampanya getirdi ve Strange bademli turtayla kurutulmuş kirazları yemeğe koyuldu.

"Savaşı nasıl buldunuz Bay Strange?" diye sordu masanın diğer ucundaki tilki yüzlü, tilki saçlı bir adam.

"Ah, başta biraz karmaşıktı, pek çok şey gibi" dedi Strange. "Ama savaşın getirdiği maceraların çoğunu yaşadığım için artık alıştım. Bir kere soyuldum ve bir kere üzerime ateş edildi. Bir kere de mutfakta bir Fransız buldum ve onu dışarı kovalamak zorunda kaldım, bir keresinde de kaldığım ev yakıldı."

"Fransızlar mı?" diye sordu General Stewart.

"Hayır, hayır. İngilizler. O gece 43. piyadeden bir bölük vardı, çok üşüdüklerinden ısınmak için evi yakmışlar."

"Ah, bu her zaman olur!" dedi General Stewart.

Kısa bir sessizlikten sonra süvari üniformalı bir başka beyefendi konuştu. "Büyü ve nasıl yapıldığı hakkında konuşuyorduk aslında. Strathelyde sizin ve diğer büyücünün *Kitabı Mukaddes*'teki her sözcüğe bir numara verdiğinizi, büyüyü yapmak için sözcüklere baktığınızı sonra da rakamları topladığınızı söyledi. Sonra başka bir şey daha yapıyormuşsunuz..."

"Ben böyle demedim!" diye şikâyet etti bir başkası, muhtemelen Strathclyde. "Hiçbir şey anlamamışsın!"

"Korkarım bu söylediğinize benzer bir şey yapmadım hiç" dedi Strange. "Biraz karmaşık görünüyor, işe yarayacağını da sanmıyorum. Nasıl büyü yaptığıma gelince, çok hem de pek çok işlem var. Savaşmak için gereken kadar işlem var diyebilirim var."

"Büyü yapmak isterdim" dedi masanın diğer ucundaki tilki saçlı, tilki yüzlü bey. "Her gece peri müziğinin çalındığı, peri havai fişeklerinin atıldığı balolara tarihin bütün güzel kadınlarını çağırırdım. Truvalı Helen, Kleopatra, Lucrezia Borgia, Bakire Marian ve Madam Pompadour. Hepsini sizlerle dans etmeleri için getirirdim. Fransızlar ufukta belirdiğinde de ..." Belli belirsiz elini salladı, "Ne bileyim bir şey yapardım ve hepsi oracıkta ölüverirlerdi."

"Bir büyücü büyüyle birini öldürebilir mi?" diye sordu Lord Wellington, Strange'e.

Strange kaşlarını çattı. Bu soru hoşuna gitmemiş gibiydi. "Bir büyücü öldürebilir sanırım" diye itiraf etti. "Ama bir beyefendi asla öldüremez."

Lord Wellington sanki bunu tahmin ediyormuşçasına başını salladı. Sonra da, "Bize teklif etme nezaketini gösterdiğiniz şu yol Bay Strange, nasıl bir yol olacak?" dedi.

"Ah! Ayrıntıları ayarlamak son derece kolay lordum. Nasıl bir yol isterdiniz?"

Lord Wellington'un yemek masasındaki subaylar ve beyler bakıştı, bu meseleyi hiç düşünmemişlerdi.

"Kireçtaşından bir yol belki?" dedi Strange, yardımsever bir biçimde. "Kireçtaşından bir yol güzel olur."

"Kuru havada çok tozlu ve yağmurda çamur deryası olur" dedi Lord Wellington. "Hayır, hayır. Kireçtaşından olmaz. Kireçtaşından olacağına hiç olmasın daha iyi."

"Ya kaldırım taşlı bir yol?" diye önerdi Albay Murray.

"Kaldırım taşları adamların çizmelerini aşındırır" dedi Wellington.

"Hem topçular da bu işten hoşlanmayacaktır" dedi tilki yüzlü, tilki saçlı adam. "Kaldırım taşlarının üzerinden topları

çekmekte çok zorlanırlar."

Bir başkası çakıl taşını önerdi. Ama Wellington bunun da, kireçtaşından yolla aynı sakıncaları taşıdığını düşünüyordu: Yağmurda bir çamur deryasına dönüşürdü ve Portekizliler de yarın yağmur yağacağını düşünüyorlardı.

"Hayır" dedi lord. "Bay Strange, bize en uygun yol sanırım Roma tarzında bir şey olacaktır. Yanlarında suyun akacağı güzel birer hendek ve üzerinde birbirine uyan güzel düz taşlar olmalı."

"Nasıl isterseniz" dedi Strange.

"Şafakta yola çıkıyoruz" dedi Wellington.

"O halde lordum, birisi bana yolun nereye gitmesi gerektiğini gösterirse, hemen işe koyulurum."

Sabah yol olması gereken yerdeydi. Lord Wellington en sevdiği atı Copenhag üzerinde ilerlerken Strange yanında kendi en sevdiği atı Mısırlı'ya binmişti. Wellington her zamanki açık sözlülüğüyle yolun özellikle beğendiği ve beğenmediği yerlerini gösteriyordu. "... Ancak aslına bakarsanız söyleyecek fazla bir şey yok. Mükemmel bir yol! Bir tek şey, yarın biraz daha geniş yapmanızı rica etsem."

Lord Wellington'la Strange genel bir kural olarak yolun ilk alay adım atmadan birkaç saat önce yerinde olmasına ve son asker geçtikten bir saat sonra kaybolmasına karar vermişlerdi. Bu Fransız ordusunun yollardan yararlanmasını engellemek içindi. Planın başarısı Lord Welllington'un kurmaylarının Strange'e ordunun tahminen ne zaman yürümeye başlayıp ne zaman duracağına ilişkin doğru bilgi vermesine bağlıydı. Elbette bu hesaplar her zaman doğru olmuyordu. Yolun belirmesinden bir iki hafta sonra 11. piyadeden Albay Mackenzie burnundan solur bir halde Lord Wellington'u görmeye geldi ve büyücünün, henüz alayı ulaşamadan yolun kaybolmasına izin verdiğinden şikayet etti.

"Lordum, Celorico'ya vardığımızda ayaklarımızın altında kayboluyordu! Bir saat sonra tamamen kaybolmuştu. Büyücü farklı alayların ne yaptığını görmek için görüntüler çağıramaz mı? Anladığım kadarıyla bu gayet kolay yapabileceği bir şey!

Böylece yolların herkesin işi bitene kadar ortadan kaybolmadığından emin olmuş olur."

Lord Wellington sert bir sesle, "Büyücünün çok işi var" dedi. "Beresford'un yola ihtiyacı var.[64] Benim yola ihtiyacım var. Bay Strange'den her kaybolan alayın nereye gittiğini öğrenmesi için devamlı aynalara ve su taslarına bakmasını isteyemem. Siz ve sizin çocuklar geride kalmamalısınız Albay Mackenzie, hepsi bu."

Bu olaydan kısa bir süre sonra casuslar İngiliz karargahına, Guarda'dan Sabugal'a yürümekte olan Fransız ordusunun büyük bir bölümünün başına gelen bir şeyi haber verdiler. İki şehir arasındaki yola göz atmaları için bir devriye göndermişler ancak yoldan geçmekte olan bazı Portekizliler, Fransızlar'a yolun İngiliz büyücünün yollarından biri olduğunu ve bir iki saate kadar kaybolarak herkesi Cehennem'e, belki de İngiltere'ye götüreceğini söylemişti. Bu söylenti askerlerin kulağına ulaşır ulaşmaz aslında tamamıyla gerçek ve neredeyse bin yıldır orada durmakta olan yolda yürümeyi kesinlikle reddetmişlerdi. Bunun yerine Fransızlar dağlardan ve kayalık vadilerden geçerek çizmelerini eskiten, giysilerini yırtan ve birkaç gün gecikmelerine yol açan dolambaçlı bir yol izlemişlerdi.

30

Robert Findhelm’in kitabı

Ocak'Şubat 1812

Bir büyücünün evinde birtakım acayiplikler olacağını doğal olarak tahmin edebilirsiniz ancak Bay Norrell’in evindeki en büyük acayiplik hiç kuşkusuz Childermass'ti. Londra'daki hiçbir hanede benzer bir uşak bulamazdınız. Bir gün sıradan bir uşak gibi kirli bir fincanı kaldırdığını ya da masadaki kırıntıları temizlediğini görebilirdiniz. Ertesi gün amiraller, generaller ve aristokratlarla dolu bir odadaki konuşmayı bölerek hangi ayrıntıda hata yaptıklarını düşündüğünü anlatmaya girişirdi. Bay Norrell bir keresinde Childermass'le aynı anda konuştuğu için Devonshire Dükü'nü herkesin önünde azarlamıştı.

1812 Ocağının sonunda sisli bir günde Childermass, Hanover Meydanı'ndaki evin kütüphanesine girdi. Bay Norrell çalışmaktaydı, Childermass lafı uzatmadan iş için bir süre gitmesi gerektiğini ve ne zaman döneceğini bilmediğini söyledi. Diğer hizmetkârlara kendisi yokken yapacakları işler konusunda gerekli talimatları verdikten sonra atına binerek oradan uzaklaştı.

Bunu izleyen üç haftada Bay Norrell ondan dört mektup aldı: Biri Nottinghamshire'daki Newark'tan, biri Yorkshire East Riding'deki York'tan, biri Yorkshire North Riding'teki Richmond'dan, bir diğeri ise Yorkshire West Riding'deki Sheffield'den gönderilmişti. Ama mektuplar yalnızca iş meseleleriyle ilgiliydi ve bu gizemli yolculuğu herhangi bir biçimde aydınlatmıyordu.

Childermass Şubat'ın ikinci yarısında bir gece ansızın döndü. İçeri girdiğinde akşam yemeğini Hanover Meydanı'nda yemiş olan Drawlight ve Lascelles, Bay Norrell'le birlikte oturma odasında oturuyorlardı. Ahırdan çıktığı gibi geldiğinden Childermass'ın çizmeleri ve pantolonu çamurlu, paltosu hâlâ yağmurdan ıslaktı.

"Nerelerdeydin Tanrı aşkına?" diye sordu Bay Norrell kızgınlıkla.

"Yorkshire'da" dedi Childermass. "Vinculus'u soruşturuyordum."

"Vinculus'u gördün mü?" diye sordu Drawlight heyecanla.

"Hayır, görmedim."

"Nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu Bay Norrell.

"Hayır, bilmiyorum."

"Vinculus'un kitabını buldun mu?" diye sordu Lascelles.

"Hayır, bulmadım."

"Tüh" dedi Lascelles. Childermass'i onaylamayan bakışlarla süzdü. "Tavsiyemi dinlerseniz Bay Norrell artık Bay Childermass'in Vinculus için daha fazla zaman harcamasına izin vermezsiniz. Yıllardır onu gören ya da duyan olmadı. Muhtemelen ölmüştür."

Childermass bunu yapmaya tamamıyla hakkı olan biri gibi kanapeye çöktü ve "Kartlar ölmediğini söylüyor" dedi. "Kartlar yaşadığını ve kitabın hâlâ elinde olduğunu söylüyor."

"Kartlar! Kartlar!" diye bağırdı Bay Norrell. "O şeylerden ne kadar nefret ettiğimi sana defalarca söyledim! Bunları evimden atıp bir daha asla sözünü etmeyeceksin!"

Childermass efendisine soğuk bir bakış fırlattı. "Öğrendiklerimi duymak istiyor musunuz istemiyor musunuz?" diye sordu.

Bay Norrell suratını asarak başını salladı.

"İyi" dedi Childermass. "Bay Norrell, çıkarlarınız doğrultusunda Vinculus'un eşleriyle arkadaşlığımı ilerletmeye özen gösterdim. İçlerinden birinin mutlaka bize yardım edecek bir şeyi bilmesi gerek diye düşünüyordum hep. Tek yapmam gerekenin meyhaneye giderek, onlara yeteri kadar içki ısmarlamak, konuşmalarına izin vermekmiş gibi geliyordu bana, en sonunda birileri bana gerçeği söyleyecekti. Eh, haklıymışım. Üç hafta önce Nan Purvis, en sonunda Vinculus'un kitabının izini bulmamı sağlayan bir hikâye anlattı."

"Nan Purvis hangisi?" diye sordu Lascelles.

"İlki. Bana Vinculus'la ilk evlendiğinde yirmi otuz yıl önce başına gelen bir şeyi anlattı. Bir meyhanede içiyorlarmış. Paralarını harcamışlar, veresiye hesaplarını tüketmişler ve evlerine dönme zamanı gelmiş. Sokakta sendeleyerek yürürlerken, olukta içkiden kendilerinden bile berbat halde birini görmüşler. Yaşlı bir adam körkütük sarhoş orada yatıyormuş. Pis sular çevresinde ve yüzünde akıyormuş ve boğulmamasının tek nedeni şansınış. Bu zavallıyla ilgili bir şey Vinculus'un dikkatini çekmiş. Yanına giderek dikkatlice bakmış. Sonra bir kahkaha atarak yaşlı adamı zalimce tekmelemiş. Nan, Vinculus'a adamın kim olduğunu sormuş. Vinculus adının Clegg olduğunu söylemiş. Vinculus'a adamı nereden tanıdığını sormuş. Vinculus, Clegg'i tanımadığını söylemiş! Dahası, onu hiç tanımamaya kararlı olduğunu söylemiş! Kısacası yeryüzünde Clegg kadar nefret ettiği biri daha yokmuş! Nan bu açıklamanın eksik oluşundan şikâyet ettiğinde Vinculus isteksiz bir biçimde adamın babası olduğunu söylemiş. Bundan sonra da başka bir şey söylemeyi reddetmiş."

"Bunun bizimle ne ilgisi var ki?" diye sözünü kesti Bay Norrell. "Vinculus'un karılarına neden *kitabı* sormadın?"

Childermass kızmış gibiydi. "Sordum efendim. Dört yıl önce. Size söylemiştim, hatırladınız mı? Hiçbiri kitap hakkında bir şey bilmiyordu."

Bay Norrell sabırsız bir biçimde elini sallayarak Childermass'e devam etmesini işaret etti.

"Birkaç ay sonra Nan tavernadayken birisinin gazeteden okuduğu York'taki bir idam haberini dinliyormuş. Nan güzel bir idam hikâyesine bayılırmış, bu haber de özellikle ilgisini çekmiş çünkü asılan adamın adı Clegg'miş. Aklına takılmış ve akşam yemeğinde Vinculus'a sormuş. Şaşırarak Vinculus'un olanları bildiğini ve Clegg'in gerçekten de onun babası olduğunu öğrenmiş. Vinculus, Clegg asıldığı için çok mutluymuş. Clegg'in bunu adamakıllı hakettiğini ve korkunç bir suç işlediğini söylemiş. Bu son yüz yılda İngiltere'de işlenen en kötü suçmuş."

"Hangi suç?" diye sordu Lascelles.

"Nan başta hatırlayamadı. Ama ısrarlı sorularım ve daha fazla cin vaatlerinden sonra hatırladı. Bir kitap çalmış."

"Bir kitap mı!" diye haykırdı Bay Norrell heyecanla.

"Ah, Bay Norrell!" diye haykırdı Drawlight. "Aynı kitap olmalı. Vinculus'un kitabı olmalı!"

"O mu?" dedi Bay Norrell.

"Öyle sanıyorum" dedi Childermass.

"Ama bu kadın kitabın ne olduğunu biliyor muydu?" dedi Bay Norrell.

"Hayır, Nan'in bütün bildiği bundan ibaretti. Bu nedenle kuzeye Clegg'in yargılanıp idam edildiği York'a gittim ve geçici mahkemenin kayıtlarını inceledim. İlk bulduğum şey Clegg'in aslen Yorkshire Richmond'dan olduğuydu. Ah, evet!" Childermass burada anlamlı anlamlı Bay Norrell'e baktı. "Vinculus en azından köken olarak Yorkshire'lı.[65] Clegg önceleri kuzey fuarlarında ip canbazlığı yapmış ama ip canbazlığı içkiyle yapılabilecek bir iş değil ve Clegg de ünlü bir içkiciymiş ama bırakmak zorunda kalmış. Richmond'a dönerek zengin bir çiftlikte uşaklık yapmaya başlamış. Orada işleri iyi gitmiş ve çiftçiyi zekâsıyla etkilemiş, böylece giderek daha önemli işler almaya başlamış. Zaman zaman kötü arkadaşlarıyla içmeye gidiyormuş ve böyle zamanlarda asla tek şişeyle yetinmiyormuş. Her şey tükenene ve mahzenler boşalana kadar içiyormuş. Deli gibi sarhoş gezdiği günler boyunca her türlü kötülüğe bulaşıyormuş, hırsızlık, kumar, kavga, mala zarar verme. Bu çılgın maceralarını çiftlikten uzak

yerlerde yaşamaya dikkat ediyor, her zaman da yokluğunu efendisine açıklamak için mantıklı bir bahane buluyormuş. Bu nedenle çiftçi ters giden bir şeyler olduğundan kuşkulanmasa da, diğer hizmetkârlar bütün her şeyi biliyormuş. Çiftçinin adı Robert Findhelm'miş. Sessiz, iyi yürekli, saygıdeğer bir adammış, Clegg gibi bir serserinin rahatça kandırabileceği biriymiş kısacası. Çiftlik kuşaklardır ailesininmiş ama bir zamanlar, uzun yıllar önce Easby Manastırı'nın yurtluklarından biriymiş..."

Bay Norrell keskin bir soluk alarak iskemlesinde kıpırdandı.

Lascelles merakla ona baktı.

"Easby Manastırı Kuzgun Kral'ın kurduğu yerlerden biriydi" diye açıkladı Bay Norrell.

"Hurtfew gibi" diye ekledi Childermass.

"Sahi mi!" dedi Lascelles şaşkınlıkla.(66) "İtiraf edeyim, hakkında bütün söylediklerinizden sonra onunla böylesine yakın ilişkisi bulunan bir evde yaşamanıza şaşırdım."

"Anlamıyorsunuz" dedi Bay Norrell huysuzlanarak. "Yorkshire'dan, John Uskglass'ın yaşadığı ve yönettiği Kuzey İngiltere Krallığı'ndan söz ediyoruz. Onunla şöyle ya da böyle yakın ilişkisi olmayan köy, hatta tarla bile yoktur."

Childermass devam etti. "Findhelm'in ailesi bir zamanlar manastıra ait başka bir şeye daha sahipmiş. Son başrahip tarafından onlara emanet edilen ve toprakla birlikte babadan oğula miras kalan bir kitap."

"Bir büyü kitabı mı?" diye sordu Bay Norrell heyecanla.

"Yorkshire'da bana söyledikleri doğruysa, büyü kitabından fazlası. Büyünün Kitabı. Kuzgun Kral'ın yazdığı ve kendi eliyle kağıda geçirdiği bir kitap."

Bir sessizlik oldu.

"Böyle bir şey mümkün mü?" diye sordu Lascelles, Bay Norrell'e.

Bay Norrell karşılık vermedi. Bu yeni ve epeyi tatsız fikir, onu derin düşüncelere sokmuştu.

En sonunda konuştuğunda Lascelles'in sorusunu cevaplamaktan çok kendi düşüncelerini yüksek sesle dile getirir gibiydi. "Kuzgun Kral'a ait ya da onun tarafından

yazılmış bir kitap İngiliz büyüsündeki en büyük aptallıklardan biridir. Birkaç kişi kitabı bulduğunu ya da nerede olduğunu bildiklerini sanıyorlardı. Bazıları alimane eserler ortaya koyabilecek akıllı adamlardı ama onun yerine hayatlarını Kral'ın kitabının peşinden koşarak harcadılar. Ancak bu, böyle bir kitabın bir yerlerde var olmadığı anlamına gelmez..."

"Var olduğunu" diye üsteledi Lascelles, "ve bulunduğunu farzedelim, o zaman ne olur?"

Bay Norrell başını salladı ve cevap vermedi.

Childermass onun yerine konuştu. "O zaman bütün İngiliz büyüsü orada bulunacaklara göre baştan yorumlanmak zorunda."

Lascelles tek kaşını kaldırdı. "Bu doğru mu?" diye sordu.

Bay Norrell tereddüt etti ve öyle olmayacağını söylemeyi çok istermiş gibi göründü.

"Bunun Kral'ın kitabı olduğuna *inanıyor musun*?"diye sordu Lascelles, Childermass'e.

Childermass omuz silkti. "Findhelm'in buna inandığı kesin. Richmond'da gençliklerinde Findhelm'in evinde hizmetkarlık yapmış iki yaşlıyla tanıştım. Kral'ın kitabı adamın hayatta en çok gurur duyduğu şeymiş. Kendisini önce kitabın koruyucusu sonra koca, baba ve çiftçi olarak görürmüş." Childermass duraksadı. "Bu çağda birine verilmiş en büyük onur ve sorumluluk" dedi kendi kendine. "Görünüşe göre Findhelm de küçük çapta bir teorisyen büyücüymüş. Büyü kitapları satın alırmış, hatta Northallerton'daki bir büyücüden parayla ders almış. Ancak bana tuhaf gelen bir şey var, bu yaşlı hizmetkârların ikisi de, ısrarla Findhelm'in kitabı hiç okumadığını ve içinde ne olduğu konusunda belli belirsiz bir fikri olduğunu söyledi."

"Aha!" dedi Bay Norrell alçak sesle.

Lascelles ve Childermass dönüp ona baktı.

"Demek okuyamamış" dedi Bay Norrell. "Eh, bu çok..." Sessizleşti ve tırnaklarını kemirmeye koyuldu.

"Belki de Latince'ydi" diye önerdi Lascelles.

"Peki, Findhelm'in Latince bilmediğini nereden biliyorsunuz?" diye cevapladı Childermass kızgınlıkla. "Çiftçi

olması demek..."

"Ah! İnan bana, genel olarak çiftçilere karşı bir sayıgısızlıkta bulunmak istemedim" diye güldü Lascelles. "Bu mesleğin de faydası var elbet, ancak çiftçiler genelde klasik edebiyat konusundaki uzmanlıklarıyla tanınmazlar. Bu zat Latince yazı görse tanıyabilir miydi acaba?"

Childermass elbette Findhelm'in Latince yazı görse tanıyacağını, aptal olmadığını söyledi.

Lascelles buna soğuk bir tavırla zaten aptal olduğunu söylemediği karşılığını verdi.

Tartışma kızışıyordu ki, ansızın düşünceli bir sesle Bay Norrell onları susturdu. "Kuzgun Kral İngiltere'ye ilk geldiğinde okuma yazma bilmiyordu. O günlerde pek az kişi okuyup yazabilirdi, hatta kralların bile okuma yazması yoktu. Kuzgun Kral yazının bulunmadığı bir peri evinde büyümüştü. Daha önce yazıyı hiç görmemişti bile. Yeni insan hizmetkârları ona yazıyı gösterdiler ve ne işe yaradığını açıkladılar. Ancak o zamanlar henüz çok gençti, on dört on beş yaşından büyük değildi belki de. İki farklı dünyadaki krallıkları fethetmişti ve bir büyücünün arzulayabileceği bütün büyüye sahipti. Gururlu ve küstahtı. Diğer insanların düşüncelerine değer vermiyordu. Kendi düşünceleri yanında diğerlerininki de neydi? Bu yüzden hizmetkârlarının isteğini yerine getirmedi, Latince okuma yazma öğrenmeyi reddetti, bunun yerine düşüncelerinin gelecek zamanlara kalması için kendine ait bir yazı icat etti. İhtimal ki bu yazı zihninin işleyişini Latince'den çok daha iyi yansıtıyordu. Bu en başındaydı. Ancak İngiltere'de kalışı uzadıkça daha çok değişiyor, daha az sessiz, daha az yalnız bir adam haline geliyor, bir periden çok insana benzemeye başlıyordu. En sonunda diğer insanlar gibi okuma yazma öğrenmeye razı oldu. Ama kendi yazısını unutmadı. Kral'ın Harfleri deniyordu buna ve büyüsünü daha iyi kavrayabilmeleri için sevdiği bazı büyücülere öğretti. Martin Pale, Kral'ın Harfleri'nden söz eder, Belasis de öyle ama her ikisi de bir tek çizgisini bile görmemiştir. Eğer bir parçası geriye kalmışsa ve Kral'ın eliyle yazılmışsa, o zaman kesinlikle..." Bay Norrell tekrar sessizleşti.

"Eh, Bay Norrell" dedi Lascelles. "Bu akşam sürprizlerle dolusunuz! Her zaman nefret ve tiksinti duyduğunuzu söylediğiniz bir adama ne çok hayranlık gösteriyorsunuz!"

"Hayranlığım nefretimi bir parça bile azaltmıyor!" dedi Bay Norrell sertçe. "Büyük bir büyücü olduğunu söyledim. İyi bir adam olduğunu ya da İngiliz büyüsü üzerindeki etkisini hoş karşıladığımı söylemedim. Ayrıca bunlar şahsi fikirlerim ve ortalık yerde söylenecek şeyler değiller. Childermass biliyor. Childermass anlıyor."

Bay Norrell tedirgin bir biçimde Drawlight'a baktı ama beriki uzun zaman önce, Childermass'in hikâyesinin kibar çevrelerden biriyle değil de, yalnızca Yorkshire'lı çiftçiler ve sarhoş hizmetkârlarla ilgili olduğunu keşfeder keşfetmez dinlemeyi bırakmıştı. O sırada mendiliyle enfiye kutusunu parlatmakla meşguldü.

"Yani Clegg bu kitabı mı çalmış?" dedi Lascelles, Childermass'e. "Bize bunu mu söyleyecektin?"

"Öyle de denebilir. 1754 sonbaharında Findhelm kitabı Clegg'e vererek Derbyshire Peak'teki Bretton köyünde bir adama götürmesini söylemiş. Nedenini bilmiyorum. Clegg yola çıkmış, iki üç gün sonra Sheffield'e ulaşmış. Bir tavernada mola vermiş, orada tesadüfen bir demirciyle ahbaplık etmeye başlamış, meğer adam içkici olarak neredeyse kendisi kadar nam salmışmış. İki gece iki gün süren bir içki içme yarışına girmişler. İlk başta en çok kim içecek diye görmek için içmişler ama ikinci gün birbirlerine çılgınca meydan okumaya girişmişler. Bir köşede bir fıçı tuzlanmış ringa balığı duruyormuş. Clegg demirciyi balık dolu bir zeminde yürümeye davet etmiş. Bu zamana kadar da çevrelerinde bir kalabalık toplandığı için, izleyiciler balıkları boşaltmışlar ve zeminin her yerine yaymışlar. Sonra demirci zemin pis kokulu bir ezilmiş balık yığınına dönüşene ve kendisi de düşmekten kan revan içinde kalana kadar odanın bir ucundan diğerine yürümüş. Ardından demirci, Clegg'i taverna çatısının kenarında yürümeye davet etmiş. Clegg o zaman tam bir gündür sarhoşmuş. Zaman zaman seyirciler düşeceğini ve beş para etmez boynunu kıracağını düşünmüşler ama böyle bir şey

olmamış. Sonra Clegg demirciye ayakkaplarını kızartıp yemesini söylemiş. Demirci de bunu yapmış, en sonunda demirci Clegg'e Robert Findhelm'in kitabını yemesi için meydan okumuş. Clegg kitabı şerit şerit yırtarak parça parça yemiş."

Bay Norrell dehşetle çığlık attı. Lascelles bile şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırmıştı.

"Clegg ne yaptığını" dedi Childermass, "günler sonra uyandığında fark etmiş. Londra'ya ulaşmış ve dört yıl sonra da Wapping'de bir tavernada çalışan bir garson kıza rastlamış, o da Vinculus'u doğurmuş."

"Ama açıklaması gayet basit!" diye bağırdı Bay Norrell. "Kitap aslında kayıp değil! İçme yarışı hikayesi Findhelm'in gerçeği bilmemesi için Clegg'in uydurmasından ibaret! Aslında kitabı sakladı ve oğluna verdi! Şimdi tek öğrenmemiz gereken..."

"Ama neden?" dedi Childermass. "Neden hiç görmediği ve umursamadığı oğluna kitabı vermek için bu denli zahmete girsin ki? Hem Derbyshire'a gitmek üzere yola çıktığında Vinculus doğmamıştı bile."

Lascelles gırtlağını temizledi. "Bay Norrell, bir kez olsun Childermass'le aynı fikirdeyim. Kitap hâlâ Clegg'de olsaydı ya da nerede olduğunu bilseydi eminim mahkemesinde ortaya çıkarır ya da kitaba karşılık hayatını kurtarmaya çalışırdı."

"Ayrıca Vinculus babasının suçundan bu kadar kâr etmiş olsa" diye ekledi Childermass, "babasından niye nefret ediyordu? Babası asıldığında neden sevindi? Robert Findhelm'ın kitabın yok olduğundan emin olduğu açık. Nan, Clegg'in kitap çaldığı için asıldığını söyledi ama Robert Findhelm onu hırsızlıkla suçlamamış. Findhelm'in getirdiği suçlama kitap katliymiş. Clegg İngiltere'de kitap katlinden asılan son kişiymiş."(67)

"Madem babası yemiş, neden Vinculus hâlâ kitaba sahip olduğunu iddia ediyor peki?" dedi Lascelles afallamış bir tonla. "Bu mümkün değil."

"Bir biçimde Robert Findhelm'in mirası Vinculus'a geçmiş ama nasıl olduğunu ben de bilmiyorum" dedi Childermass.

"Ya Derbyshire'daki adam?" diye sordu Bay Norrell ansızın. "Findhelm'in kitabı Derbyshire'daki adama gönderdiğini söylemiştin."

Childermass içini çekti. "Londra'ya dönerken Derbyshire'dan geçtim. Bretton köyüne gittim. Çorak bir tepede üç ev ve bir handan ibaret bir yer. Clegg'in bulması için gönderdiği adam her kimse uzun zaman önce ölmüş. Orada hiçbir şey bulamadım."

Stephen Black ve şeytanarabası saçlı adam Oxford Sokağı'ndaki Bay Wharton'un pastanesinin üst katında Şafak Oğlanları'nın buluştuğu odada oturuyorlardı. Beyefendi her zamanki gibi Stephen'a duyduğu derin sevgiden söz ediyordu. "Bu da bana şunu hatırlattı" dedi. "Aylardır senden özür dileyip açıklama yapmak istiyordum."

"Benden özür dilemek mi efendim?"

"Evet Stephen. Sen ve ben dünyada Leydi Pole'un mutluluğundan başka bir şey istemiyoruz ama ben her sabah kötü büyücünün anlaşmasına bağlı kalarak onu, uzun günü geçirerek akşamı bekleyeceği kocasının evine götürmek zorundayım. Ancak zeki olduğun için üzerinde böyle bir kısıtlama olmadığını gözlemlemiş olmalısın ve eminim seni neden sonsuza kadar mutluluk içinde yaşaman için Kayıp Umut Evi'ne götürmediğimi düşünüyorsundur."

"Bunu merak etmiştim efendim" diye kabul etti Stephen. Bütün geleceği bir sonraki soruya bağlıymış gibi göründüğünden bir an duraksadı. "Sizi engelleyen bir şey mi var?"

"Evet Stephen, bir bakıma öyle."

"Anlıyorum" dedi Stephen. "Eh, ne kadar yazık."

"Nedenini öğrenmek istemez miydin?" diye sordu adam.

"Ah, evet efendim! Gerçekten efendim!"

"O halde şunu bil" dedi beyefendi, her zamanki ifadesinden oldukça farklı bir ciddiyet havasına bürünerek. "Biz peri ruhlar gelecek hakkında bir şeyler biliriz. Kader çoğu zaman bizi kehanetlerine araç seçer. Geçmişte Hıristiyanlar'a yardımlarımızı sunduk, büyük ve soylu yazgıları yerine

getirmelerini sağladık. Julius Caesar, Büyük İskender, Şarlman, William Shakespeare, John Wesley vesaire vesaire. (68) Ancak çoğu kez olacaklara ilişkin bilgimiz pusludur ve..." Beyefendi yüzüne yapışmış kalın örümcek ağlarını temizliyormuşçasına elini şiddetle salladı. "... Hatalı olabilir. Sana olan sevgim nedeniyle Stephen, geleceğini öğrenmek için yanan şehirlerin ve savaş meydanlarının dumanını izledim ve ölü adamların kan damlayan barsaklarını çıkardım. Gerçekten de kaderinde bir kral olmak var! Hiç şaşırmadığımı söylemeliyim! En başından bu yana kral olman gerektiğini hissediyordum ve yanılıyor olmamın imkanı yoktu. Ancak bundan da ötesi, hangi krallığın senin olması gerektiğini de biliyorum sanırım. Duman, barsaklar ve diğer bütün işaretler bunun zaten bulunmuş olduğun bir krallık olması gerektiğini açıkça gösteriyor! Zaten yakın bağlarının bulunduğu bir krallık."

Stephen bekledi.

"Ama anlamıyor musun?" diye bağırdı adam sabırsızca. "İngiltere olmalı! Bu önemli haberleri öğrendiğimde ne kadar mutlu oldum anlatamam!"

"İngiltere mi!" diye bağırdı Stephen heyecanla.

"Evet, gerçekten! Senin Kral olmandan daha fazla İngiltere'ye yararı dokunacak bir şey olamaz. Hali hazırdaki kral yaşlı ve kör, oğullarına gelince hepsi şişman ve ayyaş! İşte şimdi neden seni Kayıp Umut'a götüremediğimi anlıyorsun. Seni hakkın olan krallıktan koparmam çok yanlış olur!"

Stephen bir süre oturdu ve anlamaya çalıştı. "Ancak bu krallık Afrika'da bir yerlerde olamaz mı?" dedi en sonunda. "Belki de kaderimde oraya geri dönmek yazılı ve halk da tuhaf bir işaretle benim krallarından birinin soyundan gelen biri olarak tanıyacak"

"Belki de" dedi beyefendi kuşkuyla. "Ama hayır! Bu olamaz. Anlıyorsun ya bu, *zaten bulunduğun* bir krallık olmalı. Sense Afrika'da hiç bulunmadın. Ah, Stephen! Harika kaderinin gerçekleşmesini ne kadar istiyorum bilsen. O gün çok sayıdaki krallığımı Büyük Britanya'nın müttefiki yapacağım, sen ve ben sonsuz bir dostluk ve kardeşlik içinde yaşayacağız.

Düşmanlarımızın nasıl şaşıracağını bir düşün! Büyücülerin nasıl öfkeden kuduracağım düşün! Bize daha saygılı davranmadıkları için kimbilir kendilerine ne lanetler okuyacaklar!"

"Ama yanılıyorsunuz efendim. Ben İngiltere'yi yönetemem. Bununla..." Ellerini açarak uzattı. *Kara deri*, diye düşündü. Yüksek sesle devam etti. "Yalnızca siz, bana olan zaafınız nedeniyle böyle bir şeyin mümkün olacağını düşünebilirsiniz efendim. Köleler kral olmaz efendim."

"Köle mi Stephen? Ne demek istiyorsun?"

"Ben köle doğdum efendim. Irkımın pek çoğu gibi. Annem Jamaika'da Sör Walter'ın dedesinin sahip olduğu arazide köleydi. Borçları fazlalaşınca Sör William toprağı satmak için Jamaika'ya gitmiş, dönerken yanında getirdiği mallardan biri de annemmiş. Ya da daha doğrusu annemi evinde çalışması için getiriyormuş ancak annem yolculuk sırasında beni doğururken ölmüş."

"Hah!" diye bağırdı beyefendi zaferle. "O halde her şey dediğim gibi! Sen ve saygıdeğer annen kötü İngiliz tarafından köle yapıldınız ve onların entrikalarıyla küçük düşürüldünüz!"

"Şeey, evet efendim. Bir bakıma doğru. Ama artık köle değilim. İngiltere'nin havası özgürlük havasıdır. İngilizler bununla övünür." Yine *de başka ülkelerde köleleri vardır*, diye düşündü. Yüksek sesle, "Sör William'ın uşağı beni küçük bir bebekken o gemiden taşıdığı andan itibaren özgürdüm" dedi.

"Yine de onları cezalandırmalıyız!" diye bağırdı beyefendi. "Leydi Pole'un kocasını kolayca öldürebiliriz, sonra ben Cehennem'e iner büyükbabasını bulur ve sonra..."

"Ancak bizi köle yapanlar Sör William'la Sör Walter değildi" diye itiraz etti Stephen. "Sör Walter köle ticaretine her zaman karşı çıkmıştır. Sör William bana karşı her zaman iyiydi. Beni vaftiz ettirdi, eğitti."

"Vaftiz etmek mi? Ne? Adın bile düşmanlarına bir koz mu? Köleliği mi gösteriyor? O halde İngiltere tahtına çıktığında bırakıp başka bir tane seçmeni öneririm! Annenin sana verdiği ad neydi?"

"Bilmiyorum efendim. Bana bir ad verdiğinden emin değilim." Beyefendinin kısık gözleri derin derin düşündüğünü gösteriyordu. "Çocuğuna ad vermemek" dedi. "Bir anne için tuhaf olurdu. Evet, sana ait bir adın olmalı. Gerçekten ait olan. Bu kadarı açık. Annen seni kollarında tuttuğu o değerli anlarda yüreğinden geçen bir ad. Ne olduğunu merak etmiyor musun?"

"Elbette efendim. Ancak annem çok uzun zaman önce öldü. Bu adı başka birine söylememiş olabilir. Annemin adını da bilmiyorum. Bir keresinde çocukken Sör Walter'a sormuştum ama ne olduğunu hatırlayamamış."

"Çok iyi bildiğinden eminim ama kötü yürekliliğinden sana söylememiştir. Adını yeniden bulmak için olağanüstü biri gerekli Stephen. Ender bulunur bir ferasete sahip, olağanüstü yetenekli ve eşsiz asalette kişiliği olan biri. Ben yani. Evet, bak ne yapacağım. Sana duyduğum sevgiyi göstermek için gerçek adını bulacağım!"

31

On yedi ölü Napolili

Nisan 1812-Haziran 1814

O zamanlar İngiliz ordusunda çok sayıda "keşif subayı" bulunuyordu. Görevleri, yerel halkla konuşmak, Fransız ordusunun mektuplarını çalmak ve Fransız birliklerinin yerlerini bilmekti. Savaş konusunda romantik düşünceleriniz ne olursa olsun Lord Wellington'un keşif subaylarının bunları her zaman aşacağı kesindi. Ay ışığında ırmakların sığ yerlerinden karşıya geçer, kavurucu güneş altında sıradağları aşarlardı. İngiliz hatlarından çok Fransız hatlarının arkasında yaşarlar ve İngiliz amaçlarını destekleyen herkesi tanırlardı.

Bu keşif subaylarının en büyüğü hiç kuşkusuz 11. Piyade'den Binbaşı Colquhoun Grant idi. Fransızlar ne zaman yaptıkları işten başlarını kaldırsa Binbaşı Grant'i at sırtında uzaktaki bir tepenin üzerinden kendilerini izlerken görürlerdi. Teleskobundan onlara bakar, sonra küçük defterine ilgili notları alırdı. Bu Fransızlar'ı had safhada rahatsız ederdi.

Nisan 1812'de bir gün Binbaşı Grant büyük bir tesadüf eseri kendini iki Fransız süvari devriyesi arasında buldu. Onları geride bırakamayacağını anlayınca atını bırakarak küçük bir koruluğa saklandı. Ancak Binbaşı Grant kendini her zaman bir

casus değil asker olarak görür ve üniformasını üzerinden çıkarmamayı onur meselesi sayardı. Ne yazık ki 11. Piyade'nin üniforması (çoğu piyade alayının olduğu gibi) parlak kırmızıydı ve Fransızlar tomurcuklanan ilkbahar yaprakları arasında saklanan binbaşıyı görmekte hiç zorluk çekmedi.

İngilizler için Binbaşı Grant'i kaybetmek bir tugay sıradan adamı kaybetmeye eşit bir felaketti. Lord Wellington Fransız generallere esir değişimi ve *guerilla* komutanlarına[69] Grant'i kurtarmaları karşılığında bolca gümüş dolar ve silah teklif eden acil mesajlar gönderdi. Bu iki teklif de bir sonuç getirmeyince başka bir plan denemek zorunda kaldı. Jonathan Strange'i, Binbaşı Grant'e götürmesi için kötülüğüyle nam salmış en zalim gerilla liderlerinden Jeronimo Saornil'i tuttu.

"Saornil'in korkutucu biri olduğunu göreceksiniz" dedi Lord Wellington Strange'e yola çıkmadan önce. "Ancak bu konuda bir endişem yok, çünkü açıkçası Bay Strange, siz de öylesiniz."

Saornil ve adamları gerçekten de görüp görebileceğiniz en katil ruhlu, kötü adam grubuydu. Pis, kötü kokulu ve tıraşsız geziyorlardı. Kemerlerine sıkıştırılmış palalar ve bıçaklar, omuzlarında asılı tüfekler vardı. Giysileri ve eyer battaniyeleri kanlı ve zalim sembollerle doluydu: Kurukafa işaretleri, bıçak saplanmış kalpler, çarmıha gerilme sahneleri, kalpleri ve gözleri gagalayan kuzgunlar ve benzeri tatsız şeyler. Bu simgeler ilk bakışta inci düğmelerden yapılmış gibi görünse de yakından bakılınca öldürdükleri Fransızlar'ın dişlerinden yapıldıkları anlaşılıyordu. Özellikle Saornil'in üzerinde o kadar çok diş vardı ki hareket ettikçe insan ölü Fransızlar'ın dişleri hâlâ korkudan takırdıyormuş gibi bir hisse kapılıyordu.

Bu biçimde ölüm sembolleriyle sarılı olan Saornil ve adamları karşılaştıkları herkesin kalbine korku salacakları konusunda kendilerinden emindi. Bu nedenle İngiliz'in kendilerini bu açıdan geride bıraktığını görmek onları biraz huzursuz etti. Adam yanında bir tabut getirmişti. Şiddetle iç içe yaşayan pek çok kişi gibi onlar da batıl inançlıydı. Adamlardan biri içinde ne olduğunu sorduğunda Strange gayet umursamaz bir tavırla bir adam olduğunu söyledi.

Birkaç gün at üstünde hızla yol aldıktan sonra gerilla çetesi Strange'i İspanya'dan Fransa'ya giden ana yola bakan bir tepeye getirdi. Strange'e Binbaşı Grant ve onu esir alanların kesinlikle bu yoldan geçeceğini söylediler.

Saornil'in adamları yolun yakınlarında kamp kurarak beklemeye koyuldular. Üçüncü gün yolda ilerleyen kalabalık bir grup Fransız askeri ve ortalarında kızıl üniforması içinde Binbaşı Grant'i gördüler. Strange hemen tabutun açılması talimatını verdi. Üç gerilla manivelayla tabutun kapağını kanırtarak açtı. İçinde kilden yapılmış bir insan buldular, İspanyollar'ın renkli tabak ve çanaklarını yapmakta kullandığı kaba kırmızı kilden yapılmış bir tür mankendi. Gerçek boyutlarındaydı ama üstünkörü yapılmıştı. Göz yerlerinde iki deliği olmasına rağmen burun namına hiçbir şey yoktu, yine de üzerine 11. Piyade'den bir subayın üniforması özenle giydirilmişti.

"Şimdi" dedi Strange, Jeronimo Saornil'e, "Fransız muhafızlar şuradaki kayaya ulaştığında adamlarını alıp saldır." Strange'in İspanyolca'sında birtakım tuhaf gramer ve telaffuz hataları olduğundan Saornil'in bunu anlaması birkaç saniye sürdü.

Anladığında, "*E! Bueno Granto*'yu kurtarmaya mı çalışacağız?" (*El Bueno Granto*, İspanyollar'ın Binbaşı Grant için kullandığı addı.)

"Kesinlikle hayır!" diye cevapladı Strange. "*El Bueno Granto*'yu bana bırakın!"

Saornil ve adamları tepenin yarısını inerek yoldan geçenlerin kendilerini göremeyeceği cılız ağaçlardan oluşan bir perdenin arkasına saklandılar. Buradan ateş açtılar. Fransızlar tamamen gafil avlanmışlardı. Bazıları öldü, çoğu yaralandı. Hiç kaya yoktu ve çalılık yer de çok azdı, yani saklanabilecekleri yer yok denecek kadar azdı ama yol hâlâ önlerindeydi ve saldırganlarından kaçmak için iyi bir fırsattı. Birkaç dakika süren panik ve karmaşadan sonra Fransızlar akıllarını başlarına topladılar ve yaralılarını alarak hızla uzaklaşmaya başladılar.

Gerillalar tekrar tepeye tırmanırken, kırmızılı adam hâlâ uzaklaşan Fransızlar'ın arasında olduğundan herhangi bir şey başardıklarından çok emin değillerdi. Büyücüyü bıraktıkları yere geldiklerinde artık yalnız olmadığını gördü. Binbaşı Grant onunla birlikteydi. iki adam bir kayanın üzerinde dostça oturmuş, soğuk tavuk yiyor ve kırmızı şarap içiyorlardı.

"... Brighton da güzel ama" diyordu Binbaşı Grant, "Weymouth'u tercih ederim."

"İşte şimdi şaşırdım" diye karşılık verdi Strange. "Weymouth'dan nefret ederim. Hayatımın en berbat haftalarını orada geçirdim. Marianne adında bir kıza korkunç derecede âşıktım ama o beni Jamaika'da toprağı olan, tek gözü camdan bir adama tercih etti."

"Bu Weymouth'un suçu değil ki" dedi Binbaşı Grant. "Ah! *Capitan Saornil!*" Çete reisini elindeki tavuk budunu sallayarak selamladı. "*Buenos Dias!*"

Bu sırada subaylar ve askerlerden oluşan Fransız korumalar Fransa'ya doğru yollarına devam ediyorlardı. Bayonne'a ulaştıklarında mahkûmlarını Bayonne Gizli Polisi'nin şefine teslim ettiler. Gizli Polis şefi, Binbaşı Grant olduğundan emin olduğu adamı selamlamaya geldi. Bu nedenle Binbaşı'nın elini sıkmak için uzandığında bütün kolu elinde kalınca şaşakaldı. O kadar şaşırmıştı ki elinden düşürdüğü kol yerde bin parçaya ayrıldı. Özür dilemek üzere Binbaşı Grant'e dönüp de yüzündeki kocaman kara çatlakları görünce dehşeti ikiye katlandı. Ardından Binbaşı'nın başı düştü -bu vesileyle içinin tamamen boş olduğunu da görmüş oldu- bir saniye sonra çocuk şarkısındaki Humpty-Dumpty gibi parçalarına ayrıldı.

Haziran'ın yirmi ikisinde Wellington, antik çağlardan kalma üniversite şehri Salamanca yakınlarında Fransızlar'la çarpıştı. Bu, son yıllarda İngiliz ordusunun kaydettiği en kesin zaferdi.

O gece Fransız ordusu Salamanca'nın güneyindeki ormanlık alandan kaçtı. Kaçan askerler başlarını kaldırdığında gökten karanlık ağaçların arasına inen melekler görerek afalladılar. Melekler kör edici bir ışıkla parlıyorlardı. Kanatları kuğu kanatları kadar beyaz, elbiseleri sedef, balık pulu ya da

şimşekten önceki gökyüzünün değişen renkleri gibiydi. Ellerinde alevden mızraklar tutuyorlardı, gözlerinde ilahi öfke yanıyordu. Ağaçların arasından hayret verici bir hızla uçuyor ve mızraklarını Fransızlar'ın yüzüne yüzüne sallıyorlardı.

Askerlerin çoğu öyle bir dehşete kapılmıştı ki geri dönüp kasabaya, kendilerini kovalayan İngiliz ordusuna doğru kaçmaya başladılar. Çoğu şaşkınlıktan oldukları yere mıhlanarak bakakaldı. Diğerlerinden daha cesur ve inatçı bir adam neler olduğunu anlamaya çalıştı. Bütün Cennet'in ansızın Fransa'nın düşmanlarının tarafına geçmesi ona imkânsız geliyordu, böyle bir şey Eski Ahit zamanından beri duyulmuş şey değildi. Meleklerin askerleri mızraklarıyla tehdit etmelerine rağmen saldırmadıklarını fark etti. Meleklerden bir tanesi üzerine atılırken süvari kılıcını sapladı. Kılıç hiçbir direnişle karşılaşmadı, bıçak havayı delip geçti. Ayrıca melek hiçbir yaralanma ya da şaşkınlık belirtisi de göstermemişti. Fransız hemen vatandaşlarına seslenerek korkacak hiçbir şey olmadığını söyledi. Bunlar yalnızca Wellington'un büyücüsünün yarattığı görüntülerdi ve zarar veremezlerdi.

Hayalet meleklerin kovaladığı Fransız askerler yol boyunca ilerlemeye devam ettiler. Ağaçların arasından çıktıklarında kendilerini Tormes Irmağı kıyısında buldular. Irmağın üzerindeki eski köprü Alba de Tormes kasabasına gidiyordu. Lord Wellington'un müttefiklerinden birinin hatası sonucunda köprü tamamen korumasız bırakılmıştı. Fransızlar köprüyü geçerek kasabadan kaçtılar.

Birkaç saat sonra, şafaktan kısa bir süre sonra Lord Wellington bitkin bir halde Alba de Tormes köprüsünü geçti. Yanında üç beyefendi bulunuyordu: Levazım Subayı Vekili Albay De Lancey, Lord Wellington'un askeri müsteşarı genç ve yakışıklı Fitzroy Somerset ve Jonathan Strange. Üçü de kirli ve savaş yorgunuydu, günlerdir yatak yüzü görmemişlerdi. Wellington kaçan Fransızlar'ı kovalama niyetinde olduğu için daha uzun süre görme ihtimalleri de yoktu.

Kasaba kiliseleri, manastırları ve ortaçağdan kalma yapılarıyla yanar döner bir gökyüzüne karşı kusursuz bir

netlikte görünüyordu. Saate rağmen (beş buçuğu biraz geçiyordu) herkes ayaktaydı. Çanlar şimdiden Fransızlar'ın yenilgisinin şerefine çalmaya başlıyordu. Yorgun Portekiz ve İngiliz askerlerinden oluşan alaylar sokakları dolduruyor, kasaba halkı onlara ekmek, meyve ve çiçekten oluşan hediyeler vermek üzere evlerinden çıkıyordu. Yaralıları taşıyan el arabaları bir duvara sıralanırken görevli subay, onları kabul edecek hastane ve başka yerleri aramak üzere birkaç adam gönderdi. Bu arada çirkin yüzlü, becerikli görünüşlü beş-altı rahibe manastırların birinden çıkagelmiş, yaralılar arasında dolaşarak adamlara teneke bir kupadan taze süt veriyorlardı. Yatakta kalmaya ikna edilemeyen küçük çocuklar her askeri heyecanla alkışlıyor ve aldırmayanların arkasına takılarak doğaçlama bir zafer geçidi düzenliyorlardı. Lord Wellington çevresine bakındı. "Watkins!" diye çağırdı topçu üniforması içindeki bir askeri.

"Evet lordum?" dedi adam.

"Kahvaltımı arıyorum Watkins. Aşçımı görmüş olabilir misin acaba?"

"Üstçavuş Jefford adamlarınızın kaleye gittiğini gördüğünü söyledi lordum."

"Sağol Watkins" dedi lord ve adamlarıyla birlikte uzaklaştı.

Alba de Tormes Kalesi'ne kale denmezdi aslında. Uzun yıllar önce savaşın başında Fransızlar burayı kuşatmıştı, tek bir kulesi dışında her yeri yıkılmıştı. Alba düklerinin bir zamanlar hayal bile edilemeyecek bir lüks içinde yaşadığı yerde artık kuşlar ve yaban hayvanları yuvalarını ve inlerini kuruyordu. Kalenin bir zamanlar İtalyan duvar resimleriyle ünlü duvarları, tavanları gittiğinden beri yağmur, sulu kar, dolu ve karın kaba okşayışlarına maruz kaldıklarından dolayı artık çok daha az etkileyiciydiler. Yemek salonu diğer yemek salonlarının birtakım konforlarından yoksundu. Gökyüzüne açılıyordu ve tam ortasında genç bir kayın ağacı büyümekteydi ama bu Lord Wellington'un hizmetkarlarını zerre kadar endişelendirmiyordu, lord hazretlerine çok daha tuhaf yerlerde yemeğini vermeye alışmışlardı. Kayın ağacının altına bir masa koymuş, üzerini beyaz bir örtüyle örtmüşlerdi. Wellington ve

arkadaşları kaleye doğru ilerlerken, masayı sandviç ve İspanyol jambonları dolu tabaklar, kayısı dolu çanaklar ve taze tereyağ kaseleriyle donatmaya henüz başlamışlardı. Wellington'un aşçısı balık ve acı soslu böbrek kızartıp kahve yapmaya gitti.

Dört beyefendi sofraya oturdu. Albay De Lancey en son ne zaman yemek yediğini hatırlamadığını söyledi. Başka biri daha onu onayladı, sonra hepsi ciddiyetle yiyip içme işine koyuldular.

Tam kendilerine gelir ve sohbet etmeye başlar gibi olmuşlardı ki Binbaşı Grant çıkageldi.

"Ah! Grant" dedi Lord Wellington. "İyi sabahlar. Oturun. Kahvaltı edin."

"Birazdan edeceğim lordum ama önce size verecek haberlerim var. Sizi epeyi şaşırtacak. Görünüşe göre Fransızlar sekiz top kaybetmiş."

"Top mu?" dedi lord fazla ilgilenmeden. Bir parça sandöviç ekmeği ve acı soslu böbrek aldı. "Elbette top kaybettiler. Somerset!" dedi Askeri müsteşarına hitaben. "Dün kaç Fransız topu ele geçirmiştim?"

"On bir lordum."

"Hayır hayır lordum" dedi Binbaşı Grant. "Affedersiniz ama yanlış anladınız. Muharebe sırasında ele geçirilen topları kastetmemiştim. Bu toplar hiç muharebede yer almadı. Kuzeyde bulunan General Caffarelli onları Fransız ordusuna yolluyordu ancak savaşa zamanında yetişememişler. Aslında hiç varamadılar. Yakınlarda olduğunuzu ve Fransızlar'ı kıstırdığınızı bilen General Caffarelli onları süratle yollamak istemiş. Bulduğu ilk otuz askerden bir refaketçi grubu oluşturmuş. Neyse lordum, acele davranmış ama pişman olacak bolca vakti olmuş çünkü görünüşe göre otuz askerin onu Napolili'ymiş."

"Napolili mi! Hakikaten mi?" dedi lordları.

De Lancey ve Somerset memnun memnun bakıştılar, Strange bile gülümsedi.

Gerçek şu ki Napoli, Fransa imparatorluğunun bir parçası olmasına rağmen Napoliler Fransızlar'dan nefret ediyordu.

Napolili gençler Fransız ordusunda askere alınıyor ancak her fırsatta kaçarak, çoğu kez düşman tarafa koşuyorlardı.

"Peki ya diğer askerler?" diye sordu Somerset. "Napolililer'in fazla zarar vermelerini engellemişlerdir herhalde?"

"Diğer askerlerin bir şey yapması için çok geç" dedi Binbaşı Grant. "Hepsi ölmüş. Yirmi çift Fransız çizmesi ve yirmi Fransız üniforması şu anda Salamanca'daki bir eskici dükkânında asılı duruyor. Ceketlerin hepsinin arkasında İtalyanlar'ın kullandığı sivri kamayla yapılmışa benzeyen bir yırtık var ve her yerlerinde kan lekeleri var."

"Yani toplar bir avuç İtalyan kaçağın elinde öyle mi?" dedi Strange. "Ne yapacaklar? Kendi savaşlarını mı çıkaracaklar?"

"Hayır hayır!" dedi Grant. "En yüksek parayı verene satacaklar. Ya size lordum ya da General Castanos'a." (Bu İspanyol ordusuna komuta eden generalin adıydı.)

"Somerset" dedi lord hazretleri. "Beş Fransız topu için ne vermeliyim? Dört yüz dolar mı?"

"Ah! Fransızlar'a budalalıklarının sonuçlarını hissettirmek için dört yüz dolar vermeye kesinlikle değer lordum ama anlayamadığım bir şey var. Napolililer'den neden şimdiye kadar bir haber almadık? Neyi bekliyor olabilirler?"

"Sanırım bunun cevabını biliyorum" dedi Binbaşı Grant. "Dört gece önce iki adam Castrejon yakınlarında bir tepelikteki mezarlıkta gizlice buluştu. Üzerlerinde yırtık pırtık Fransız üniformaları vardı ve bir tür İtalyanca konuşuyorlardı. Bir süre konuştular, ayrıldıklarında biri güneye Cantalapiedra'daki Fransız ordusuna doğru, biri de kuzeye Duero'ya doğru gitti. Lordum, bana kalırsa Napolili kaçaklar gelip kendilerine katılmaları için vatandaşlarına haber yolladılar. Galiba sizin ya da General Castanos'un toplar için vereceği parayla hepsinin Napoli'ye altın bir gemiyle dönebileceğini sanıyorlar Muhtemelen hepsinin Fransız alaylarından birinde ya bir kardeşi ya da bir kuzeni vardır. Eve dönüp de yanlarında akrabalarını getirmeden anneleri ya da büyükannelerinin karşısına çıkmak istemiyorlar."

"İtalyan kadınlarının epeyce sert olduğunu duyardım hep." diye katıldı Albay De Lancey.

"Tek yapmamız gereken lordum" diye devam etti Binbaşı Grant. Birkaç Napolili bularak sorgulamak. Hırsızların ve silahların nerede olduğunu bildiklerini öğreneceğimizden eminim."

"Dünkü esirler arasında Napolili var mıydı hiç?" diye sordu Wellington.

Albay De Lancey öğrenmesi için bir adamını yolladı.

"Elbette" diye devam etti Wellington düşünceli bir biçimde. "Para vermemek daha çok işime gelirdi. Merlin!" (Bu Jonathan Strange'e taktığı addı.) "Napolililer'i bize gösterebilirsen, belki nerede olduklarına ve topları nerede bulacağımıza dair bir ipucu edinebiliriz. Sonra da gider alırız!"

"Belki de" dedi Strange.

"Arka planda tuhaf biçimli bir dağ olacağından eminim" dedi lord neşeyle. "Ya da kolayca fark edilecek bir kilise kulesi. İspanyol rehberlerden biri burayı kısa zamanda tanıyacaktır."

"Herhalde" dedi Strange.

"Pek emin görünmüyorsunuz."

"Özür dilerim lordum ama daha önce söylemiştim sanırım, görüntüler böyle şeyler için tam da yanlış türde büyüdür."(70)

"Eee, daha iyi bir önerin var mı?" diye sordu lord.

"Hayır lordum. Şu an için yok."

"O halde karar verildi!" Lord Wellington. "Bay Strange, Albay De Lancey ve Binbaşı Grant bu topların bulunmasıyla ilgilenebilirler. Somerset ve ben gidip Fransızlar'ı kızdıralım." Lordun hızlı konuşma tarzından bütün bu işlere hemen başlanmasını beklediği anlaşılıyordu. Strange ve diğer kurmaylar kahvaltılarını alelacele bitirerek görevlerinin başına geçtiler.

Öğle sularında Lord Wellington ve Fitzroy Somerset, Garcia Hernandez köyünün yakınlarındaki alçak bir sırtta atlarının üzerindeydiler. Aşağıdaki kayalık vadide birkaç tugay İngiliz Süvari'si, Fransız ordusunun artçı kuvvetini oluşturan süvari taburlarına saldırmaya hazırlanıyordu.

Tam o sırada Albay De Lancey atıyla yaklaştı.

"Ah, Albay!" dedi Lord Wellington. "Bana Napolili buldunuz mu?" "Esirler arasında Napolili yok efendim" dedi De Lancey.

"Ama Bay Strange dün savaş meydanında ölenlerin arasına bakmamızı önerdi. Büyü kullanarak on yedi cesedi Napolili olarak teşhis etti."

"Ceset mi!" dedi Lord Wellington, teleskobunu şaşkınlıkla indirerek. "Cesetleri ne diye istiyormuş?"

"Bunu da sorduk lordum ama kaçamak davrandı ve cevap vermedi. Ancak ölülerin kaybolmayacağı ya da zarar görmeyeceği bir yere konmasını istedi."

"Eh, insan bir büyücüyü işe alıp da başka insanlar gibi davranmadığı için şikâyet etmemeli sanırım" dedi Wellington.

O sırada yakınlardaki bir subay, süvarilerin hızlarını artırarak dört nala gitmeye başladığını ve kısa sürede Fransızlar'a yetişeceğini haber verdi. Büyücünün tuhaflıkları anında unutuldu. Lord Wellington teleskobu gözüne götürdü ve orada bulunan herkes dikkatini çarpışmaya verdi.

Bu arada Strange savaş alanından Alba de Tormes'teki kaleye dönmüştü. Silahların durduğu kulede (kalenin hâlâ ayakta kalan tek yeriydi) kimsenin kullanmadığı bir oda bularak el koymuştu. Norrell'in kırk kitabı odanın çeşitli yerlerine dağılmıştı. Bazıları kesinlikle yıpranmış görünse de hâlâ tek parça halindeydiler. Yer, Strange'in defterleri, büyülerin ve sihir hesaplamalarının karalanmış olduğu kâğıt parçalarıyla kaplıydı. Odanın ortasındaki masada suyla dolu derin olmayan, geniş, gümüş bir tas duruyordu. Pancurlar sımsıkı kapalıydı ve odadaki tek ışık gümüş tastan geliyordu. Sonuçta burası gerçek bir büyücü mağarasıydı ve düzenli aralıklarla kahveyle bademli kurabiyeler getiren güzel İspanyol hizmetçiyi, tepsileri bırakır bırakmaz dışarı koşturacak kadar korkutuyordu.

18. Hafif Süvari'den Whyte adında bir subay Strange'e yardım etmek için gelmişti. Yüzbaşı Whyte bir süre Napoli'deki İngiliz Elçiliği'nin konutunda yaşamıştı. Dil konusunda epeyce yetenekliydi ve Napoli lehçesini kusursuz bir biçimde anlayabiliyordu.

Strange görüntüleri çağırmakta sorun yaşamamıştı ancak tahmin ettiği gibi görüntüler adamların nerede olduğuna dair pek az ipucu vermişti. Topların birtakım açık sarı kayaların arkasında yarı gizli olduğunu keşfetmişti, bu kayalardan

Yarımada'nın her yerinde bol bol bulmak mümkündü. Adamlarsa seyrek zeytin ve çam ağaçlarından oluşan ormanlık bir alanda kamp kurmuştu, ki bu da başınızı çevirdiğiniz her yerde görebileceğiniz bir manzaraydı. Yüzbaşı Whyte, Strange'in yanında durdu ve Napolililer'in söylediği her şeyi kısa ve öz bir biçimde İngilizce'ye çevirdi ama bütün gün gümüş tasa bakmalarına rağmen pek az şey öğrenebildiler. On sekiz ay boyunca aç kalmış, iki yıldır sevgilisini ya da eşini görmemiş, son dört ayını çamur ve taşlar üzerinde uyuyarak geçirmiş bir adamın konuşma yeteneğinin körleşmesi beklenmedik bir şey değildi elbette. Napolililer'in birbirlerine söyleyecek fazla bir şeyi yoktu ve söyledikleri de genel olarak istedikleri yemekler, yanlarında olmayan eşlerinin ya da sevgililerinin çekicilikleri, üzerinde uyumak istedikleri yumuşak kuştüyü döşeklerle ilgiliydi.

Gecenin yarısında ve izleyen günün çoğunda Strange ve Yüzbaşı Whyte Silahhane Kulesi'nde Napolililer'i gözlemek gibi sıkıcı bir işle uğraştılar. İkinci günün sonunda emir subayları Wellington'dan bir mesaj getirdiler. Lord karargâhını Flores de Avila adında bir yerde kurmuştu. Strange ve Whyte'tan kendisini burada görmeye gelmelerini istiyordu. Böylece Strange'in kitaplarını, gümüş tasını ve diğer eşyalarını alarak sıcak tozlu yollarda ilerlemeye koyuldular.

Flores de Avila'nın pek bilinmeyen bir yer olduğu anlaşıldı. Yüzbaşı Whyte'ın konuştuğu İspanyol kadınların ve erkeklerin hiçbiri burayı işitmemişti. Neyse ki Avrupa'nın en büyük iki ordusunun kısa bir süre önce geçmiş oldukları bir yolda iz bırakmaları kaçınılmazdı. Strange ve Whyte, en iyi planın atılmış eşyalar, kırık arabalar, cesetler ve kendilerine ziyafet çeken kara kuşları izlemek olduğunu keşfetmişlerdi. Issız, kayalık bir düzlükte bu manzaralar ortaçağdan kalma bir Cehennem tablosundaki görüntülere benziyor, Strange'i savaşın anlamsızlığı ve dehşeti üzerine çok sayıda kasvetli yorum yapmaya itiyordu. Profesyonel bir asker olan Yüzbaşı Whyte, normalde itiraz edebilirdi ama çevrelerini saran kasvetten o da etkilenmişti ve yalnızca, "Çok doğru efendim. Çok doğru" diye karşılık veriyordu.

Ancak bir asker böyle meseleler üzerinde fazla durmamalıdır. Hayatı zorluklarla dolu olduğundan fırsatını bulduğunda zevk de alabilmelidir. Gördüğü zalimlikleri düşünmeye zaman ayırsa da, onu yoldaşlarının arasına koyduğunuzda keyfinin yerine gelmemesi imkânsızdır. Strange ve Yüzbaşı Whyte, Flores de Avila'ya saat dokuzda ulaştılar. Beş dakika içinde dostlarını neşeyle selamlıyor, Lord Wellington hakkındaki son dedikoduları dinliyor ve önceki günkü, yine Fransızlar'ın yenilgisiyle sonuçlanan çarpışma hakkında bir sürü soru soruyorlardı. İnsan son on iki ayda sıkıntı verici hiçbir şey yaşamadıklarını düşünebilirdi.

Karargâh köyün üzerindeki tepedeki yıkık kilisede kurulmuştu. Lord Wellington, Fitzroy Somerset, Albay De Lancey ve Binbaşı Gram onları bekliyordu.

Lord Wellington iki gün içinde iki muharebe kazandığı halde hiç de keyifli sayılmazdı. Bütün Avrupa'da hızlı yürümesiyle ünlenmiş Fransız ordusu elinden kaçmış, Valladolid'e ve güvenliğe doğru yol almaktaydı. "Nasıl bu kadar hızlı ilerleyebildiklerini hiç anlayamıyorum" diye şikayet etti. "Onları yakalayıp yok etmek için neler vermezdim. Ama başka ordum yok ve adamlar yorulursa yeni bir ordu bulamam."

"Topları olan Napolililer'den haber geldi" dedi Binbaşı Grant, Strange ve Yüzbaşı Whyte'a. "Tanesine yüz dolar istiyorlar. Hepsi altı yüz dolar."

"Ki bu da çok fazla" diye kestirip attı lord. "Bay Strange, Yüzbaşı Whyte umarım bana verecek iyi haberleriniz vardır."

"Pek yok lordum" dedi Strange. "Napolililer ormanlık bir alanda. Ama bu ormanın nerede olduğuna dair en ufak bir fikrim yok. Nasıl ilerleyeceğimi bilmiyorum. Bildiğim her şeyi tükettim."

"O halde hemen başka bir şey öğrenmelisiniz!"

Strange bir an lorda öfkeli bir karşılık verecekmiş gibi göründü ama fikrini değiştirerek içini çekti ve on yedi ölü Napolili'nin emniyette olup olmadığını sordu.

"Çan kulesine koyduk" dedi Albay De Lancey. "Üstçavuş Nash'in sorumluluğundalar. Onları her ne için istiyorsanız,

çabucak kullanmanızı tavsiye ederim. Bu sıcakta fazla dayanacaklarını sanmam."

"Bir gece daha dayanırlar" dedi Strange. "Geceleri soğuk oluyor." Sonra döndü ve kiliseden çıktı.

Wellington'un kurmayları merakla arkasından baktılar. "Biliyor musunuz" dedi Fitzroy Somerset. "On yedi cesetle ne yapacağını merak etmekten kendimi alamıyorum."

"Her neyse" dedi tüy kalemini mürekkebe batırarak, Londra'daki bakanlara mektup yazmaya başlayan Lord Wellington. "Bu fikre sıcak baktığını sanmam. Kaçmak için elinden geleni yapıyor."

O gece Strange daha önce hiç yapmadığı tuhaf bir büyü türünü denedi. Napolili adamların rüyalarına girmeyi denedi. Bunda da tam bir başarı kaydetti.

Bir adam saldırgan bir Kızarmış Kuzu Bacağı tarafından bir ağacın tepesine kovalandığını görüyordu. Kuzu Bacağı ağacın çevresinde dört dönerek yuvarlak kemiğini ona doğru tehlikeli bir biçimde sallarken ağaçta oturup açlıktan ağlıyordu. Kısa bir süre sonra Kuzu Bacağı'na kendisi hakkında en korkunç yalanları söyleyen dört beş kindar Haşlanmış Yumurta katıldı.

Bir başkası bir koruda yürürken ölü annesiyle karşılaşıyordu. Annesi az önce bir tavşan deliğinden içeri baktığını ve dibinde Napolyon Bonaparte'ı, İngiltere Kralı'nı, Papa'yı, Rus Çarı'nı gördüğünü söylüyordu. Adam görmek için tavşan deliğinden aşağı iniyor ama dibine ulaştığında Napolyon Bonaparte, Papa ve Rus Çarı'nın aslında aynı kişi, paslı demir dişleri ve yanan araba tekerleklerinden gözleri olan iri yarı ağlayan bir adam olduğunu keşfediyordu. "Ha ha!"diye alayla sırıtıyordu gulyabani. "Aslında aynı kişi olduğumuzu tahmin edememiştin öyle değil mi?" Sonra yakınında duran kaynayan bir kazana uzanıyor, rüya görenin küçük oğlunu çıkararak yiyordu. Kısacası Napolililer'in rüyaları bütün ilginçliklerine rağmen pek -aydınlatıcı sayılmazdı.

Ertesi sabah on sularında Lord Wellington yıkık kilisenin rahiplerle koronun durduğu bölümündeki iğreti bir masada oturuyordu. Strange'in kiliseye girdiğini görünce başını kaldırdı. "Eee?" diye sordu.

Strange içini çekerek, "Üstçavuş Nash nerede?" dedi. "Cesetleri getirmesi gerekiyor. İzninizle lordum, yalnızca bir kez duyduğum bir büyüyü denemek istiyorum."(71)

Büyücünün ölü Napolililer'e bir şeyler yapacağı haberi karargâhta çabucak yayıldı. Flores de Avila küçük bir yerdi, hane sayısı yüz bile yoktu. Geçen gece, yeni kazandıkları zaferi kutlama isteği duyan bir ordu dolusu genç erkek için epeyi sıkıcı geçmişti. Büyük ihtimalle Strange'in büyüsü günün en iyi eğlencesi olacaktı. Kısa zamanda çevresine büyü görmek isteyen subaylar ve adamlar toplanmıştı.

Kilisenin dar bir vadiye ve belli belirsiz görünen soluk renkli yüksek dağlara bakan taş bir terası vardı. Yamaçları üzüm bağları ve zeytin meyveleri süslüyordu. Üstçavuş Nash ve adamları çan kulesinden getirdikleri on yedi cesedi, terası çevreleyen alçak duvarın önünde oturma pozisyonunda dizdiler.

Strange duvar boyunca yürüyerek her birine sırayla baktı. "Size cesetleri kimsenin kurcalamamasını özellikle söylemiştim yanılmıyorsam."

Üstçavuş Nash kızgın görünüyordu. "Bizimkilerden hiç kimsenin onlara dokunmadığına eminim lordum" dedi Lord Wellington'a hitap ederek. "Ama savaş meydanında şu İspanyol başı bozukların bir şey yapmadığı tek bir ceset yoktu..." Sonra İspanyollar'ın millet olarak kusurları üzerine uzun bir konuşma yaptı ve insanın, İspanyollar'ın kendisini bulacağı yerde uyusa bile uyandığında pişman olacağını söyleyerek bitirdi.

Lord Wellington adamı susturmak için sabırsızca elini salladı. "Çok kötü görünmüyorlar" dedi Strange'e. "Bozulsalar bir şey fark eder mi?"

Strange öfkeyle, fark etmeyebileceğini ama onlara bakmak zorunda olduğunu mırıldandı.

Gerçekten de Napolililer'in, ölümlerine yol açan yaralar dışında fazla yaraları yoktu ama hepsi çırılçıplak soyulmuş ve birkaçının parmakları, yüzüklerini daha kolay alabilmek için kesilmişti. İçlerinden birinin zamanında yakışıklı bir genç adam olduğu belliydi ama birinin (takma diş yapmak için)

dişlerini çıkarmasından ve (siyah peruk yapmak için) siyah saçlarının çoğunu kesmesinden sonra pek bir güzelliği kalmamıştı.

Strange bir adama keskin bir bıçak ve temiz sargı bezi getirmesini söyledi. Bıçak getirildiğinde ceketini çıkardı ve gömleğinin kolunu sıvadı. Kendi kendine Latince sözler mırıldanmaya başladı. Sonra kolunu ince ve derin bir biçimde kesti, iyice kan fışkırmasını sağladığında cesetlerin başlarına sıçramasına izin verdi. Gözlerine, dillerine ve burun deliklerine sürmeye dikkat etti. Bir saniye sonra ilk ceset uyandı. Kurumuş ciğerleri havayla dolarken korkunç bir tıslama sesi çıkardı ve kollarıyla bacaklarıyla insanın tüylerini ürperten bir biçimde titredi. Sonra cesetler teker teker hayata dönerek izleyenlerin bildiği herhangi bir dilden çok daha fazla çığlık oranı barındıran gırtlaksı bir dilde konuşmaya başladılar.

. Wellington'un bile yüzü solmuştu. Yalnızca Strange kayıtsızca işine devam ediyordu.

"Ulu Tanrım!" diye bağırdı Fitzroy Somerset. "Bu nasıl bir dil böyle?"

"Cehennemde kullanılan lehçelerden biri sanırım" dedi Strange.

"Sahi mi?" dedi Somerset. "Gerçekten de olağanüstü."

"Çok çabuk öğrenmişler" dedi Lord Wellington. "Öleli henüz üç gün oldu." İşini ciddiye alıp zamanında yapan insanları severdi. "Ama siz bu dili biliyor musunuz?" diye sordu Strange'e.

"Hayır lordum."

"O halde onlarla nasıl konuşacağız?"

Strange karşılık olarak ilk cesedin başını kavradı, geveleyen çenesini ardına kadar açtı ve ağzının içine tükürdü. Hemen kendi ana dilinde, yani dünyada kullanılan bir dilde konuşmaya başladı. Ağır bir Napoli lehçesiyle İtalyanca konuşuyordu, ki bu da çoğu kişi için az önce konuştuğu dil kadar anlaşılmaz ve neredeyse bir o kadar korkunçtu. Tek avantajı Yüzbaşı Whyte'in bu dili gayet iyi anlayabiliyor olmasıydı.

Yüzbaşı Whyte'ın yardımıyla Binbaşı Grant'le Albay De Lancey ölü Napolililer'i sorguya çektiler ve aldıkları karşılıklardan gayet memnun oldular. Ölü olmaları Napolililer'i, sorgucularını memnun etme konusunda canlı bir muhbirden çok daha titiz yapmıştı. Görünüşe göre Salamanca Muharebesi'nde ölmelerinden kısa bir süre önce bu zavallılar ormanda saklanan vatandaşlarından, topları ele geçirdiklerini ve Salamanca şehrinin on on beş kilometre kuzeyindeki bir köye gelmelerini, buradan ağaçlara ve kayalara tebeşirle çizilmiş gizli işaretleri izleyerek ormanı kolayca bulacaklarını haber veren bir mesaj almışlardı.

Binbaşı Grant yanına ufak bir süvari birliği alarak birkaç gün sonra toplar ve kaçaklarla birlikte döndü. Wellington'un keyfine diyecek yoktu.

Ne yazık ki Strange bir türlü ölü Napolililer'i acı uykularına gönderecek büyüyü bulamıyordu.(72) Birkaç deneme yaptı ama on yedi cesedin ansızın altı metre uzayıp, tuhaf bir biçimde saydamlaşarak müslin sancaklar üzerindeki büyük suluboya resimlere benzemelerinden başka bir işe yaramadı. Strange onları normal boyutlarına getirdiğinde, hâlâ ne yapılacağı sorunu çözümlenmemişti.

İlk başta diğer Fransız esirlerinin yanına kondular. Ama diğer esirler ayaklarını sürüyerek gezen bu korkunç şeylerle bir arada kapalı kalmaya şiddetle itiraz ettiler. ("Aslında haklılar" dedi Lord Wellington cesetlere tiksintiyle bakarak. "Kimse onları suçlayamaz.")

Böylece esirler İngiltere'ye gönderildi ama ölü Napolililer orduyla birlikte kalmaya devam etti. Bütün yaz boyunca bir kağnının içinde yolculuk ettiler ve Lord Wellington'un emriyle zincire vuruldular. Aslında zincirler hareketlerini kısıtlamak ve onları bir yerde tutmak içindi ancak ölü Napolililer acıdan korkmuyor, hatta görünüşe göre acıyı hissetmiyorlardı, bu nedenle bazen geride parçalarını bırakarak zincirlerinden kurtulmaları hiç de zor olmuyordu. Serbest kalır kalmaz da Strange'i aramaya gidiyor ve kendilerini tam olarak hayata döndürmesi için düşünülebilecek en acıklı biçimde

yalvarıyorlardı. Cehennemi görmüşlerdi ve oraya dönmeye hevesli değillerdi.

Madrid'de İspanyol ressam Francisco Goya, on yedi ölü Napolili'nin ortasında duran Jonathan Strange'in kırmızı tebeşirle bir eskizini yapmıştı. Resimde Strange yerde oturuyordu. Gözlerini aşağı indirmiş, kollarını iki yanına cansız bir biçimde sarkıtmış, her şeyiyle bir umutsuzluk ve keder havası taşıyordu. Napolililer çevresine toplanmış, kimi açlıkla kimi yalvaran gözlerle ona bakıyordu. Biri saçının arkasını okşamak için çekingen bir parmak uzatıyordu. Bunun Strange'in diğer bütün portrelerinden farklı olduğunu söylememiz gereksizdir elbette.

25 Ağustos'ta Lord Wellington ölü Napolililer'in yok edilmesi emrini verdi.(73)

Strange, Flores de Avila'daki yıkık kilisede yaptığı büyüyü Bay Norrell'in haber alması konusunda biraz endişeliydi. Mektuplarında konudan hiç söz etmediği gibi Lord Wellington'a da yalvararak kendi yazışmalarında değinmemesini rica etti.

"Ah, istediğiniz gibi olsun!" dedi lord. Lord Wellington her halükârda mektuplarında büyüden söz etmekten hoşlanmıyordu. Çok iyi anlamadığı konularla uğraşmayı sevmezdi. "Ama bir yararı olmaz" diye belirtti. "Son beş günde evine mektup yazan her adam olayı bütün ayrıntısıyla anlatmıştır."

"Biliyorum" dedi Strange tedirgin bir halde. "Ama adamlar yaptığım her şeyi her zaman abartıyorlar, belki de İngiltere'dekiler her zamanki süslemeleri hesaba kattıklarında hikâye o kadar da olağanüstü görünmeyebilir. Yalnızca yaralı ya da buna benzer bir durumdaki Napolililer'i iyileştirdiğimi düşüneceklerdir."

On yedi Napolili'nin diriltilmesi Strange'in savaşın ikinci yarısında yaşadığı sorunlara iyi bir örnekti. Kendisinden önce bakanların yaptığı gibi Lord Wellington da hedeflerine ulaşmak için büyü kullanmaya giderek daha çok alışıyor ve büyücüsünden giderek daha karmaşık büyüler talep ediyordu. Ancak bakanların aksine Lord Wellington'un bir şeyin neden

mümkün olmadığına dair uzun açıklamaları dinlemeye ne zamanı ne de isteği vardı. Bütün mühendisleri, generalleri ve subaylarından devamlı surette imkânsızı istediğinden büyücüsüne bir ayrıcalık yapmaya gerek görmüyordu. Strange lordun istediği bir büyünün 1302'den beri denenmediğini ya da o büyünün kaybolduğunu, ya da zaten böyle bir büyünün hiç var olmadığını açıklamaya çalıştığında tek söylediği "Başka bir yol bul!" oluyordu. Bu nedenle Strange büyücülüğünün ilk günlerinde, Norrell'le tanışmadan önce olduğu gibi genel kurallardan ve eski kitaplardan yarım yamalak hatırladığı hikâyelerden yola çıkarak yaptığı büyünün çoğunu uydurmak zorunda kalıyordu.

1813 yazının başlarında Strange, Kuzgun Kral'ın yaşadığı günlerden bu yana yapılmamış bir büyü daha yaptı: Bir ırmağın yerini değiştirdi. Şöyle oldu. O yaz savaş iyi gidiyordu ve Lord Wellington'un yaptığı her şey başarıya ulaşıyordu. Ancak Haziran'da bir gün Fransızlar kendilerini uzun zamandır olmadığı kadar avantajlı bir konumda buldular. Lord ve diğer generaller hemen bu hiç arzu edilmeyen durumu görüşmek için toplandılar. Strange, Lord Wellington'un çadırında onlara katılması için çağrıldı. Adamları, üzerinde büyük bir haritanın açılmış olduğu bir masanın çevresinde buldu.

Lordun o yaz genel olarak gerçek anlamda keyfi yerindeydi, Strange'i neredeyse sevecen bir biçimde karşıladı. "Ah, Merlin! Geldin demek! İşte sorunumuz! Biz ırmağın bu yanındayız ve Fransızlar da diğer yanında, biz o tarafta, onlar bu tarafta olsaydı çok daha iyi olurdu."

Generallerden biri, orduyu *şuradan* Batı'ya buraya yürütür, ırmağın üzerine *burmadan* bir köprü yapar ve Fransızlar'ı *burada*.... diye açıklamaya başladı.

"Çok uzun sürer!" diye kestirip attı Lord Wellington. "Fazlasıyla uzun hem de! Merlin, ordunun kanat takıp Fransızlar'ın üzerinden uçmasını sağlayamaz mısın? Ne düşünüyorsun, yapabilir misin?" Lordun sözlerinde şaka payı olabilirdi ama bu pay yalnızca yarı yarıyaydı. "Her adama bir çift kanat takarsak bu iş hallolur. Yüzbaşı Macpherson'u alalım

örneğin" dedi iri yarı bir İskoç'u süzerek. "Macpherson'un kanat çıkarıp ortalıkta uçuşmasını görmek isterdim doğrusu."

Strange düşünceli bir biçimde Yüzbaşı Macpherson'a baktı. "Hayır" dedi en sonunda. "Ama onu ve haritayı birkaç saatliğine ödünç almama izin verirseniz minnettar olacağım."

Strange ve Yüzbaşı Macpherson bir süre haritaya baktılar sonra Strange Lord Wellington'un yanına dönerek ordudaki her adamın kanat çıkarmasının çok uzun süreceğini ama ırmağın yerini değiştirmenin hiç zaman almayacağını söyledi. "Şu anda" dedi Strange, "Irmak buranın güneyinden akıyor ve burada kuzeye sapıyor. Öte yandan güney yerine kuzeye doğru aksa ve burada güneye doğru dönseydi, o zaman görüyorsunuz ya biz kuzey kıyısında, Fransızlar güney kıyısında olacaktı."

"Ah" dedi lord. "Pekâlâ."

Irmağın yeni konumu Fransızlar'ın kafasını o kadar karıştırdı ki, kuzeye yürümeleri emredilen birkaç Fransız bölüğü, ırmaktan uzaklaşan yönün kuzey *olduğundan* son derece emin olarak tam tersi yönde ilerledi. Söz konusu bölükleri bir daha gören olmayınca herkes İspanyol gerillalar tarafından öldürüldüklerini düşündü.

Lord Wellington daha sonra General Picton'a, birlikler ve atlar için sürekli yürümekten daha yorucu bir şey olmayacağını söyledi neşeyle. Gelecekte, Bay Strange İspanya'yı bir halı gibi ayaklarının altında oynatırken herkesin kıpırdamadan durmasının daha iyi olacağını düşünüyordu.

Bu arada Cadiz'deki İspanyol Naiplik Konseyi bu gelişme karşısında telaşa kapılarak ülkelerini en sonunda Fransızlar'ın elinden aldıklarında tanıyıp tanıyamayacaklarını merak etmeye başlamıştı. Durumu Dışişleri Bakanı'na şikayet ettiler (Çoğu kişi bunun nankörce bir davranış olduğunu düşündü). Dışişleri Bakanı Strange'i Naiplik Konseyi'ne savaştan sonra ırmağı ve "... Aynı zamanda Lord Wellington'un savaş sırasında yerinin değiştirilmesine gerek gördüğü her şeyi" eski yerine koyacağına söz veren bir mektup yazmaya ikna etti. Strange'in yerini değiştirdiği pek çok şey arasında, Navarra'da zeytin ve

çam ağaçlarından oluşan bir orman[74], Pamplona şehri[75], Fransa'da St Jeande Luz şehrinde iki kilise vardı.[76]

6 Nisan 1814'te İmparator Napolyon Bonaparte imparatorluktan çekildi. Haber verildiğinde Lord Wellington'un kısa bir süre dans ettiği söylenir. Strange ise yüksek sesle gülmüş, sonra durmuş ve "Aman Tanrım! Şimdi bizimle ne yapacaklar?" diye mırıldanmıştı. O zamanlar bu bir parça gizemli yorumla orduyu kastettiği düşünülmüşse de sonradan, belki de kendisi ve diğer büyücüden söz ettiğini düşünenler de olmuştur.

Avrupa haritası baştan çizildi, Bonaparte'ın yeni krallıkları parçalandı, eskiler yerli yerlerine kondu. Bazı krallar tahtlarından indirildi bazıları tahtlarına oturtuldu. Avrupa halkları en sonunda Büyük Davetsiz Misafir'i yendikleri için kendilerini tebrik ettiler. Ancak Büyük Britanya sakinleri için ansızın savaşın bambaşka bir hedefi varmış gibi göründü: Büyük Britanya'yı Dünyanın En Büyük Ulusu yapmak. Londra'da Bay Norrell herkesten kendisi ve Bay Strange'in büyüsünün bunu başarmada büyük önem taşıdığını işitme zevkine erişti.

Mayıs sonlarında bir akşam Arabella, Carlton Konağı'nda verilen bir Zafer Daveti'nden eve döndü. Kocası hakkında en sıcak övgüler işitmişti, şerefine pek çok kez kadeh kaldırılmış ve Naip Prens ona iltifatlar yağdırmıştı. Şimdi ise gece yarısını biraz geçe, oturma odasında oturmuş mutluluğunu tamamlayacak tek şeyin kocası olduğu düşünüyordu ki, hizmetçilerden biri içeri dalarak heyecanla, "Ah hanımefendi! Beyefendi geldi!" dedi.

İçeri biri girdi.

Hatırladığından daha esmer ve zayıftı. Saçındaki aklar fazlalaşmış, sol kaşının üzerinde beyazımsı bir yara izi oluşmuştu. Yara izi yeni değildi ama Arabella ilk kez görüyordu. Yüzünün hatları değişmemişti ama her nasılsa havası farklıydı. Bu bir saniye önce düşündüğü insan olamazdı. Ancak karısı hayal kırıklığı ya da çekingenlik veya sonunda eve

geldiğinde hissedeceğini düşündüğü şeyleri hissedemeden, Strange çevresine Arabella'nın hemen tanıdığı yarı alaycı bakışla baktı. Sonra dünyadaki en tanıdık gülümsemeyle ona bakarak, "Eve döndüm" dedi.

Ertesi sabah olduğunda hâlâ birbirlerine anlatacaklarının yüzde birini bile anlatmamışlardı.

"Orada otur" dedi Strange, Arabella'ya.

"Bu koltukta mı?"

"Evet."

"Neden?"

"Sana bakabilmem için. Üç yıldır yüzünü görmüyorum ve sana bakamamanın eksikliğini uzun zamandır hissediyorum. Bu eksiği kapamam gerek."

Arabella oturdu ama bir iki saniye sonra gülümsemeye başladı. "Jonathan, bana öyle gözünü dikersen ciddi duramam ki. Bu hızla eksiğini yarım saatte gidermiş olursun. Seni hayal kırıklığına uğratmak istemem ama zaten bana öyle pek sık bakmazdın. Her zaman gözün eski sıkıcı bir kitaptaydı."

"Doğru değil. Senin ne kadar kavgacı olduğunu unutmuşum. Şu kâğıdı uzatsana. Not alacağım."

"Böyle bir şey yapmayacağım" dedi Arabella gülerek.

"Bu sabah kalktığımda ilk düşündüğüm şey ne oldu biliyor musun? Başka birinin uşağı bütün sıcak suyu ve sandöviç ekmeklerini bitirmeden kalkıp, tıraş olmak ve kahvaltı etmek. Sonra evdeki bütün hizmetkârların, bütün sıcak suyun ve bütün sandöviç ekmeklerinin de benim olduğunu hatırladım. Hayatımın en mutlu anıydı."

"İspanya'da hep sıkıntı mı çektin?"

"Savaştayken ya prens ya da serseri gibi yaşıyorsun. Lord Wellington'ı gördüm, -yoksa dük mü demeliydim-[77] bir ağacın altında başını yastık niyetine bir taşa koymuş uyuyordu. Başka zamanlarda saraylarda kuştüyü yataklarda uyuyan dilencileri ve hırsızları gördüm. Savaş her şeyi tersine çevirebiliyor."

"Eh, umarım Londra'yı sıkıcı bulmazsın. Şeytanarabası saçlı adam bir keresinde savaşın tadını alınca insan evinde sıkılır

diyor."

"Hah! Yok canım! Her şey temizken hem de insanın kitapları ve eşyaları elinin altındayken, başını kaldırdığında eşini görebilecekken mi? Kim demiş? Kim söyledi demiştin? Nasıl saçlı adam?"

"Şeytanarabası. Kimden söz ettiğimi biliyorsundur canım. Sör Walter ve Leydi Pole'la birlikte yaşıyor, yani orada yaşadığından emin değilim ama ne zaman gitsem onu orada görüyorum."

Strange kaşlarını çattı. "Onu tanımıyorum. Adı ne?"

Ancak Arabella bilmiyordu. "Leydi Pole ya da Sör Walter'ın bir akrabası olduğunu sanıyordum. Adını sormak hiç aklıma gelmedi, ne tuhaf. Üstelik de onunla saatlerce sohbet ettim!"

"Ciddi misin? Bunu onayladığımdan emin değilim. Yakışıklı mı?"

"Ah, evet! Çok! Adını bilmiyor olmam ne tuhaf! Çok eğlenceli biri. Tanıdığım insanlardan çok farklı."

"Peki ne hakkında konuşuyorsunuz?"

"Ha, her şeyden! Ama her sohbetin sonunda bana hediyeler vermek istiyor. Geçtiğimiz Pazartesi bana Bengal'dan kaplan getirmek istiyordu. Çarşamba günü birbirimize çok benzediğimizden çok iyi arkadaş olacağımızı söyleyerek Napoli Kraliçe'sini getirmek istedi. Cuma günü de bana bir müzik ağacı getirmesi için bir uşak yollamak istiyordu..."

"Müzik ağacı mı?"

Arabella güldü. "Müzik ağacı! Adı peri masallarında geçen bir dağda meyve yerine nota yaprakları veren bir ağaç büyüyormuş ve verdiği müzik de hiçbir şeye benzemiyormuş. Kendi hikâyelerine inanıp inanmadığını hiç anlayamıyorum. Aslında deli olup olmadığını düşünmedim değil. Şu ya da bu bahaneyle hediyelerini kabul etmedim hiç."

"Buna sevindim. Eve gelip de kaplanlar, kraliçeler ve müzik ağaçlarıyla karşılaşsaydım hiç hoşuma gitmezdi doğrusu. Bay Norrell'den son zamanlarda haber aldın mı?"

"Hayır son zamanlarda değil."

"Neden gülümsüyorsun?" diye sordu Strange.

"Gülümsüyor muydum? Farkında değilim. Peki tamam, anlatayım. Bana bir tane mesaj gönderdi ve hepsi bu."

"Bir tane mi? Üç yılda mı?"

"Evet. Bir yıl önce Vitoria'da öldürüldüğünü söyleyen dedikodular çıkmıştı. Bay Norrell, Childermass'i göndererek doğru olup olmadığını öğrenmek istedi. Ben de onun bildiğinden fazlasını bilmiyordum. Ancak o akşam Yüzbaşı Moulthrop geldi. İki üç gün önce Portsmouth'a inmişti. Söylentilerin doğru olmadığını söylemek için doğruca bana gelmiş. İyiliğini hiç unutmayacağım! Zavallı delikanlı! Kolu kesileli yalnızca bir ay olmuştu ve hâlâ çok acı çekiyordu. Ah, sahi, masanın üzerinde Bay Norrell'den sana gelen bir mektup var. Childermass dün getirdi."

Strange kalkıp masaya gitti. Mektubu alarak elinde evirip çevirdi. "Şey herhalde gitmem gerekecek" dedi tereddütlü bir biçimde.

İşin gerçeği eski hocasıyla buluşmaya çok da istekli değildi. Bağımsız düşünüp hareket etmeye iyice alışmıştı. İspanya'da talimatlarını Wellington Dükü'nden almıştı ama bu talimatları yerine getirirken kullandığı büyü tamamen kendi seçimlerine bağlı olmuştu. Yeniden Bay Norrell'in yönetimi altında büyü yapma fikri pek çekici gelmiyordu, Wellington'un gözü pek, atılgan ve yakışıklı subaylarıyla aylar geçirdikten sonra Bay Norrell'le uzun saatler geçirme düşüncesi de pek iç açıcı değildi.

Yine de şüphelerine rağmen buluşma çok dostane bir havada geçti. Bay Norrell onu gördüğüne çok sevinmişti, İspanya'da yaptığı büyülerin niteliğini tam olarak öğrenmek için pek çok soru sordu, başarmış olduklarını bol bol övdü, öyle ki Strange hocası hakkında yanlış hüküm verdiğine karar verdi.

Doğal olarak Bay Norrell, Strange'in Bay Norrell'in öğrencisi rolünü bırakması yönünde herhangi bir şey işitmek bile istemedi. "Yoo yoo yoo! Buraya dönmelisiniz! Yapacak çok şeyimiz var! Modern Çağ'ın büyüsünü sağlam temellere oturtmalıyız! Ülkeyi büyünün yardımı olmadan yönetmenin kesinlikle imkânsız olduğu konusunda beni ikna etmek isteyen birkaç bakandan son derece memnuniyet verici teminatlar

aldım! Üstelik ikimizin yaptığı her şeye rağmen hâlâ yanlış anlamalar var! Daha geçen gün Lord Castlereagh'ın birine, Wellington Dükü'nün ısrarıyla İspanya'da Kara Büyü kullandığını söylediğini duydum. Lorda hemen sizin en çağdaş yöntemlerden başka bir şey kullanmadığınızı söyledim."

Strange duraksayarak başını hafifçe eğince, Bay Norrell de bunu itirazsız bir kabullenme olarak anladı. "Ancak öğrenciniz olarak devam edip etmeyeceğimden söz ediyorduk. Dört yıl önce yaptığınız listedeki bütün büyülere hakimim artık. Yarımadaya gitmeden önce ilerlememden son derece memnun olduğunuzu söylemiştiniz, herhalde hatırlıyorsunuzdur efendim."

"Ah ama bu yalnızca bir başlangıçtı. Sen İspanya'dayken başka bir liste yaptım, Lucas'ı çağırayım da gidip kütüphaneden getirsin. Ayrıca biliyorsun, okumanı istediğim *başka kitaplar* da var." Küçük mavi gözlerini kırpıştırarak Strange'e baktı.

Strange duraksadı. Strange'in hâlâ görmediği Hurtfew Malikânesi'ndeki kütüphaneyi kastediyordu.

"Ah, Bay Strange!" dedi Bay Norrell heyecanla. "Eve dönmenize çok sevindim beyefendi. Sizi gördüğüme çok sevindim. Umarım bol bol sohbet edebiliriz. Bay Lascelles'le Bay Drawlight neredeyse her zaman buradaydılar..."

Strange bundan emin olduğunu söyledi.

"...Ama onlarla büyüden konuşulmuyor. Yarın tekrar gelin. Erken gelin. Kahvaltıya gelin hatta!"

32

Kral

Kasım 1814

1814 Kasım'ının başlarında Bay Norrell çok soylu kişilerin bir dük, bir kont ve iki baronun ziyaretiyle onurlandırıldı. Söylediklerine göre çok hassas bir konuyu görüşeceklerdi, zaten ağızları da öyle sıkıydı ki Bay Norrell, konuşmaya başlamalarının üzerinden yarım saat geçtiğinde bile kendisinden ne yapmasını istediklerini hâlâ anlamamıştı.

Bu yüksek mevkideki beyler daha da yüksek mevkideki bir kişinin, York Dükü'nün temsilcisiydiler ve Bay Norrell'le Kral'ın deliliğini konuşmaya gelmişlerdi. Kral'ın oğulları son günlerde babalarını ziyaret etmiş ve üzücü durumu karşısında büyük şok yaşamışlardı. Gerçi hiç istisnasız hepsi bencil, kimi sefih ve hiçbiri de öyle fedakâr falan değildi ama hepsi de birbirlerine Kral'ı biraz daha rahat ettirebilmek için ne kadar para gerekiyorsa harcayabileceğini ve sağ ya da sol kolunu verebileceğini söylemişlerdi.

Ancak Kral'ın çocukları nasıl kendi aralarında babalarını hangi doktorun görmesi gerektiğini tartışmışlarsa, şimdi de Kral'a bir büyücünün bakıp bakmaması gerektiğini tartışıyorlardı. Bu fikrin en ateşli karşıtı Naip Prens'ti. Uzun

yıllar önce, büyük Bay Pitt yaşarken Kral ciddi bir delilik nöbeti geçirmiş ve Prens ülkeyi onun yerine yönetmişti ama sonra Kral iyileşmiş, Prens de bütün yetki ve ayrıcalıklarının elinden yavaş yavaş uçup gittiğini görmüştü. Naip Prens'e göre dünyadaki en sıkıcı durum, insanın yatağından kalkıp hâlâ Büyük Britanya'nın yöneticisi olup olmadığı konusunda tereddüte düşmesiydi. Bu nedenle Prens'in Kral'ın deli kalmaya devam etmesini ya da en azından ancak ölümün verebileceği türden bir rahatlığa kavuşmasını istemesi mazur görülebilirdi.

Naip Prens'i karşısına almak gibi bir arzusu olmayan Bay Norrell yardım etme teklifini reddederek Kral'ın hastalığının büyüyle tedavi edilmeye uygun olduğunu hiç sanmadığını ekledi. Böylece Kral'ın ikinci oğlu, bir asker olan York Dükü, Wellington Dükü'ne Bay Strange'in Kral'ı ziyaret etmeye ikna edilip edilemeyeceğini sordu.

"Ah! Hiç kuşkum yok!" diye karşılık verdi Wellington Dükü. "Bay Strange büyü yapmak için hiçbir fırsatı kaçırmaz. En çok sevdiği şeydir. İspanya'da ona verdiğim görevlerin pek çok zorluğu vardı, şikayet eder gibi yapsa da aslında gayet mutlu oluyordu. Bay Strange'in yeteneklerine çok güveniyorum. Alteslerinin bildiği gibi İspanya dünyanın en ilkel yerlerinden biridir, ülkenin bir ucundan diğerine keçi yolundan daha iyi bir şey bulamazsınız. Ancak Bay Strange sayesinde adamlarım kendilerine ihtiyaç duyulan yerlere sağlam İngiliz yollarıyla gittiler. Önümüze dağ, ya da orman ya da şehir gibi bir engel çıktığındaysa hah! Bay Strange başka bir yere taşıyıveriyordu!" York Dükü, İspanya Kralı Ferdinand'ın Naip Prens'e, ülkesinin pek çok bölgesinin İngiliz büyücü tarafından tanınmayacak bir hale getirildiğinden şikayet eden ve Bay Strange'in geri dönerek ülkeyi ilk haline getirmesini talep eden bir şikayet mektubu yazdığını belirtti.

"Ah" dedi Wellington Dükü fazla ilgilenmeden. "Hâlâ bundan mı şikayet ediyorlar?"

Bu konuşmanın bir sonucu olarak, Arabella Strange Perşembe sabahı aşağı indiğinde oturma odasının Kral'ın erkek çocuklarıyla dolu olduğunu gördü. Beş kişiydiler: Altesleri York, Clarence, Sussex, Kent ve Cambridge Dükleri. Hepsi de

kırk ile elli yaş arasındaydı. Bir zamanlar yakışıklıyken yeme içme sevdası yüzünden artık hepsi kalınlaşmıştı.

Bay Strange dirseği şömine rafına dayalı bir halde duruyordu. Bir elinde Bay Norrell'in kitaplarından biri, yüzünde ise kibar bir merak ifadesi vardı. Altesleri ise hep bir ağızdan konuşuyor ve Kral'ın korkunç acısını tarif etme hevesinden birbirlerinin sözünü kesiyorlardı.

"Yemek yerken sütünü ve ekmeğini ağzında nasıl tutamadığını bir görseydiniz" dedi Clarence Dükü, Arabella'ya gözyaşları içinde. "Zihnindeki hayali korkularla boğuşuyor, bu yaşta ölen Bay Pitt'le uzun uzun sohbet ediyor... Ah hayatım, bu manzara karşısında üzülmemek elde değil." Dük oturma odası hizmetçisi olduğunu sandığı Arabella'nın elini tutarak okşamaya başladı.

"Alteslerinin bütün tebası hasta olmasına üzülüyor" dedi Arabella. "Hiçbirimiz onun acısı karşısında kayıtsız değiliz."

"Ah hayatım!" dedi Dük heyecanla. "Böyle söylediğini duymak beni ne kadar duygulandırıyor bir bilsen!" Arabella'nın eline büyük ıslak bir saltanat öpücüğü kondurarak büyük bir şefkatle yüzüne baktı.

"Bay Norrell, bunun büyüyle tedavi edilecek bir konu olmadığını düşünüyorsa açıkçası ben de fazla bir şans vermiyorum" dedi Strange. "Ama Majesteleri'ne seve seve bakarım."

"O halde" dedi York dükü, "Bir tek sorun kalıyor, o da Willisler" "Willisler mi?" dedi Strange.

"Ah, evet!" diye haykırdı Cambridge Dükü.

"Willisler hayal edilemeyecek kadar küstahtır."

"Willisler'in canını sıkmamaya dikkat etmeliyiz" diye uyardı Clarence Dükü. "Aksi takdirde Majesteleri'nden öclerini kesinkes alırlar."

"Willisler, Bay Strange'in Kral'ı ziyaret etmesine epeyi itiraz edeceklerdir" diye içini çekti Kent Dükü.

Willisler Lincolnshire'da tımarhaneleri olan iki kardeşti. Uzun yıllar boyunca Majesteleri ne zaman delirse ona bakmışlardı. Aklı başında olduğu zamanlarda ise Kral,

Willisler'den ne kadar nefret ettiğini ve uyguladıkları zalim tedaviye ne kadar kızdığını tekrar tekrar herkese söylerdi.

Kraliçe, Dükler'e ve Prensesler'e bir daha delirirse kendisini Willisler'e teslim etmeyeceklerine söz verdirmişti ama bir faydası olmamıştı. Delilik belirtileri gösterir göstermez Willisler'i çağırtmışlar, onlar da hemen gelerek Kral'ı bir odaya kitlemişler, bir deli gömleği giydirip kuvvetli arındırıcı ilaçlar vermişlerdi.

Bir kralın kaderini ne kadar az kontrol edebildiğini öğrenmek okurlarımı şaşırtmıştır herhalde. Ama delilik söylentilerinin aileler özelinde nasıl telaş yarattığını bir düşünün. Sonra da bu delilikten mustarip olanın Büyük Britanya'nın kralı olmasının ne denli panik yaratacağını düşünün! Siz ya da ben delirsek bu, dostlarımız, ailemiz ve kendimiz için talihsiz bir durum olur. Bir Kral delirirse bu, bütün bir ülke için felaket demektir. Geçmişte sık sık Kral George'un hastalığı yüzünden ülkeyi kimin yöneteceği konusunda belirsizlik oluşmuştu. Görülmemiş bir durum olduğundan hiç kimse ne yapılacağını bilmiyordu. Willisler'in sevdiklerinden ya da saygı gördüklerinden değildi. Tedavilerinin Kral'a herhangi bir yararının da dokunduğu yoktu. Willisler'in başarısının sırrı herkes paniğe kapıldığında soğukkanlı olmalarında yatıyordu. Herkesin kaçmak için uğraştığı bir sorumluluğu canı gönülden üstleniyorlardı. Karşılığında ise Kral'ın kişiliği üzerinde mutlak bir denetim talep ediyorlardı. Hiç kimse bir Willis hazır bulunmadan Kral'la konuşma iznine sahip değildi. Ne Kraliçe ne de Başbakan. Hatta Kral'ın on üç oğlu ve kızı bile.

"Eh" dedi Strange bunlar kendisine açıklandığında. "İtiraf edeyim Majesteleri'yle başka birilerinin müdahalesi olmadan görüşmeyi tercih ederim, özellikle de amacıma karşı çıkabilecek insanlar olmadan. Ancak zamanında koskoca Fransız ordusunu kandırdığım oldu. Herhalde iki doktoru da idare edebilirim. Willisler'i bana bırakın."

Strange Kral'ı görene kadar ücret konusunu konuşmayı reddetti. Majesteleri'ni görmek için ücret almayacaktı. Ödeyecek kumar borçları, besleyecek ve eğitecek evler dolusu

gayrimeşru çocukları olan dükler bunun çok ince bir davranış olduğunu düşündüler.

Strange ertesi gün erkenden Kral'ı görmek için Windsor Şatosu'na gitti. Her yere yoğun beyaz bir pusun çöktüğü soğuk bir sabahtı. Yolda üç küçük büyü yaptı. Biri Willisler'in normal kalkma saatleri geçene kadar uyumaları içindi, ikinci büyü Willisler'in hizmetkârları ve eşlerinin onları uyandırmayı unutmaları, üçüncüsü ise Willisler en sonunda uyandıklarında giysilerini ve çizmelerini bıraktıkları yerlerde bulamamaları içindi. İki yıl önce olsa Strange bu iki yabancıya oynadığı türden küçük bir oyun oynamakta tereddüt eder, vicdan azabı çekerdi ama şimdi üzerinde düşünmemişti bile. Wellington Dükü'yle birlikte İspanya'da bulunmuş pek çok kişi gibi o da farkında olmadan dükü taklit etmeye başlamıştı ve mümkün olan en kestirme yolu izlemek de dükün kişiliğinin bir parçasıydı.(78)

Saat ona doğru Datchet köyündeki küçük ahşap köprüden Thames Irmağı'nı geçti. Irmak ve şato duvarı arasındaki yol boyunca yürüyerek Windsor şehrine girdi. Şato kapısında nöbetçiye kim olduğunu ve Kral'la işini söyledi. Mavi üniformalı bir uşak belirerek onu Kral'ın dairesine götürdü. Uşak kibar ve zeki bir adamdı, böyle görkemli yerlerde çalışan uşaklarda görülebileceği gibi şato ve şatoyla ilgili her şeyden aşırı bir gurur duyuyordu. Hayattaki en büyük zevki insanlara şatoyu gezdirmek, hayranlık, hayret ve huşu içinde kaldıklarını hayal etmekti. Strange'e sorduğu ilk soru, "Bu şatoyu ilk ziyaretiniz değildir muhakkak" oldu.

"Tam tersine. İlk kez geliyorum."

Adam şok olmuş gibiydi. "O halde efendim İngiltere'deki en muazzam manzaraları kaçırmışsınız!"

"Sahi mi? Neyse şimdi buradayım ama."

"Ama iş için buradasınız" diye karşılık verdi uşak onaylayan bir sesle. "Herhalde her şeyi inceleyecek zamanınız olmaz. Yine gelmelisiniz efendim. Yazın. Eğer evliyseniz hanımların şatoyu özellikle çok beğendiklerini söylemek isterim."

Strange'i kocaman bir avludan geçirdi. Uzun zaman önce, savaş zamanlarında burası çok sayıda insanı ve hayvanı

barındırmış olmalıydı. Şatonun ilk başta sahip olduğu askeri niteliği yansıtan bir iki eski ve çok sade yapı hâlâ ayaktaydı. Ancak zamanla kraliyet gösterişi ve görkemine duyulan arzu daha yararcı kaygılara ağır basmış ve avlunun büyük bölümünü kaplayan görkemli bir kilise inşa edilmişti. Bu kilise (şapel deniyordu ama gerçekte katedrale benziyordu) Gotik üslubun bütün ayrıntısı ve karmaşasını sergiliyordu. Sivri taş payandalarla çevrelenmiş, taş külahlarla taşlanmış, şapeller, odalar, toplantı odalarıyla şişirilmişti.

Uşak Strange'i düz etekleri olan dik bir tümsekten geçirdi. Tepesinde, uzaktan bakıldığından şatonun en kolay tanınan yeri olan yuvarlak bir kule vardı. Ortaçağdan kalma kapılardan geçerek başka bir avluya girdiler. Burası da neredeyse ilk avlu kadar büyüktü ancak diğeri uşaklar, atlar ve görevlilerle dolu olmasına rağmen burası sessiz ve boştu.

"Birkaç yıl önce buraya gelseydiniz keşke efendim" dedi uşak. "O zamanlar kâhyaya başvurduğunuzda Kral ve Kraliçe'nin Daireleri'ni ziyaret edebiliyordunuz ama Majesteleri'nin hastalığı nedeniyle artık bu imkânsız."

Strange'i taş binalardan oluşan uzun bir sıranın sonundaki Gotik tarzdaki görkemli girişe götürdü. Taş basamaklardan çıkarken uşak Strange'in şatoyu görmesi yolundaki engellerden yakınmaya devam etti. Strange'in hayal kırıklığının çok büyük olduğunu düşünmekten kendini alıkoyamıyordu. "Buldum!" diye ilan etti birden. "Size St. George Salonu'nu göstereceğim. Ah, görmeniz gerekenin yüzde biri bile değil ama yine de Windsor Şatosu'nun ihtişamı konusunda size bir fikir verebilir."

Merdivenin sonunda sağa döndü ve hızlı adımlarla duvarlarında kılıç ve silahların dekoratif bir düzende asılı durduğu bir koridordan geçti. Altmış beş, yetmiş metre yüksekliğinde tavanları olan uzun bir salona girdiler.

"İşte!" dedi uşak ancak kendisi inşa edip döşemiş birinin sergileyebileceği bir kıvançla.

Güney duvarları boyunca uzanan yüksek kemerli pencerelerden içeri soğuk puslu bir ışık giriyordu. Duvarların altı armut ağacından ahşapla kaplanmıştı ve lambrilerin

hepsinin oymalı ve yaldızlı bordürleri vardı. Duvarların üst kısmı ve tavanlar, kral ve kraliçeler, tanrı ve tanrıçaların resimleriyle kaplıydı. Tavanda mavi beyaz bir bulutun üzerinde, çevresi pembe tombul kerubilerle sarılmış bir halde ebedi yüceliğe taşınan 11. Charles görünüyordu. Generaller ve diplomatlar ayaklarının dibine ganimetler sererken, Julius Caesar, Herkül, Mars ve benzer önemli kişiler, Britanya Kralı'nın ne kadar aşağısında olduklarını ansızın küçük düşürücü bir biçimde anlamış gibi biraz utanmış yüzlerle çevresinde duruyorlardı.

Bütün bunlar pek hoştu ama Strange'in dikkatini kuzey duvarını boydan boya kaplayan duvar resmi çekmişti. Resmin ortasında iki tahta oturmuş iki Kral vardı. Şövalyeler, leydiler, saray mensupları, şövalye adayı delikanlılar, tanrılar ve tanrıçalar kralların iki yanında duruyor ya da diz çöküyordu. Resmin sol tarafı günışığına boğulmuştu. Bu taraftaki kral gençliğin bütün gücünü kuvvetini taşıyan sağlam yapılı yakışıklı bir adamdı. Açık renkli bir cübbe giymişti, dalgalı sarı saçları vardı. Başında bir defne tacı, elinde bir asa taşıyordu. Huzurundaki insanlar ve tanrılar miğferler, göğüs zırhları, mızraklar ve kılıçlar taşıyorlardı. Sanki ressam bu kralın yalnızca savaşçı ruhlu kişileri çektiğini anlatmak istiyordu. Sağ taraftaki ışık ressam yaz alacakaranlığını yansıtmak istemiş gibi daha solgun ve gölgeliydi. Figürlerin tepesinde ve çevresinde yıldızlar parlıyordu. Bu taraftaki kral beyaz tenli ve koyu saçlıydı. Siyah bir cübbe giymişti ve yüzünde anlaşılmaz bir ifade vardı. Koyu sarmaşık yapraklarından bir tacı ve sol elinde ince fildişi bir asası vardı. Maiyeti çoğunlukla sihirli yaratıklardan oluşmuştu: Bir anka kuşu, boynuzlu at, mantikor, satirler ve faunlar. Ancak daha gizemli başka kişiler de vardı: Kukuletasıyla yüzünü iyice örtmüş keşişlerinkine benzer bir cübbe giymiş bir erkek ve kollarıyla gözlerini kapamış, siyah, ışıltılı bir pelerin giymiş bir kadın figürü. iki tahtın arasında üzerinde bol beyaz bir elbise, başında altın bir miğfer bulunan genç bir kadın duruyordu. Savaşçı kral sol elini, korumak istercesine kadının omzuna koymuş, kara kral

ise sağ elini ona doğru uzatmıştı. Kadın da parmakları birbirine dokunacak bir biçimde elini ona uzatmıştı.

"İtalyan bir beyin, Antonio Verrio'nun eseri" dedi uşak. Soldaki kralı işaret ederek, "Güney İngiltere'nin Kralı III. Edward" dedi. Sağdaki kralı işaret etti, "Bu da Kuzey İngiltere'nin büyücü kralı John Uskglass."

"Öyle mi?" dedi Strange büyük bir merakla. "Elbette heykellerini görmüştüm ama daha önce hiç resmini gördüğümü hatırlamıyorum. Ya iki kralın arasındaki hanım, o kim?"

"Bayan Gwynn. II. Charles'ın metreslerinden biri. Britanya'yı temsil ediyor."

"Anlıyorum. Hâlâ Kral'ın evinde onur köşesine sahip olması iyi bir şey sanırım. Yine de Romalı giysileri giydirip bir aktristle el ele tutuşturmuşlar. Bu duruma ne derdi merak ediyorum?"

Uşak Strange'i duvarlarında silahların dizili olduğu odadan geri götürdü. Tepesinde çıkıntı yapan mermerden büyük üçgen bir alınlık olan dev siyah kapıların önünde durdular.

"Sizi burada bırakmak zorundayım efendim. Benim işim burada bitiyor ve Dr Willisler'inki başlıyor. Kralı bu kapının arkasında bulacaksınız." Selam vererek merdivenlerden aşağı indi.

Strange kapıyı çaldı. İçeriden bir klavsen eşliğinde şarkı söyleyen birinin sesi geliyordu.

Kapı açıldığında otuz kırk yaşlarında iri yarı bir adam göründü. Cheshire peynirine benzeyen yuvarlak, beyaz suçiçeği lekeli ve terli bir yüzü vardı. Her şeyiyle peynirden yapılma olduğu söylenen aydaki adama benziyordu. Beceriksizce tıraş olmuştu ve beyaz yüzünde iki üç kara kalın kıl göze çarpıyordu, bir sinek ailesi peynir yapılmadan önce sütün içinde boğulmuş ve bacakları dışarı fırlamış gibiydi. Ceketi kaba kahverengi keçeden, boyunbağı ve gömleği en kaba ketendendi. Üstelik hiçbiri öyle temiz de değildi.

"Evet?" dedi, en ufak bir tahrikte kapıyı tekrar kapayacakmışçasına elini kapıdan çekmemişti. Bir saray

uşağına pek az, bir tımarhane görevlisine çok fazla benziyordu, ki gerçekten bir tımarhane görevlisiydi.

Strange bu kaba davranış karşısında tek kaşını kaldırdı. Soğuk bir biçimde adını vererek Kral'ı görmeye geldiğini söyledi.

Adam içini çekti. "Şey, beyefendi, sizi beklediğimizi kabul etmeliyim. Ama anlıyorsunuz ya, içeri giremezsiniz. Dr. John ve Dr. Robert..." (Bunlar Willis kardeşlerin adlarıydı.) "... Burada değiller. Son bir buçuk saattir her an gelebilirler diye bekledik. Nerede kaldılar anlayamadık."

"Çok talihsiz bir durum" dedi Strange. "Ancak beni ilgilendirmez. Söylediğiniz beyefendileri görmek gibi bir arzum yok. Benim işim Kral'la. Canterbury ve York Başpiskoposları tarafından imzalanmış ve bugün Majesteleri'ni ziyaret etmeme izin veren bir mektubum var." Strange mektubu adamın yüzüne doğru salladı.

"Ama Dr. John ve Dr. Robert gelene kadar beklemelisiniz efendim. Kral'ın tedavi sistemine kimsenin karışmasına izin vermezler. Sessizlik ve inziva Kral'a en iyi gelen şeyler. Konuşması olabilecek en kötü şey. Konuşmakla bile efendim Kral'a hayal bile edemeyeceğiniz kadar korkunç bir zarar verebilirsiniz. Diyelim ki öylesine, dışarıda yağmur yağdığını söyleyecek oldunuz. Bunun dünyadaki en masum sözler olduğunu düşünürsünüz. Ancak bu Kral'ın düşünmesine yol açabilir ve delirince de zihni bir şeyden diğerine atlayarak tehlikeli ölçüde bir öfkeye kapılmasına yol açar. Geçmişte yağmur yağdığı zamanlarda uşaklarının savaşın kaybedildiği, kızlarının öldüğü oğullarının kendisini rezil ettiği haberlerini getirmiş olduğunu hatırlayabilir. Ah! Bu durum Kral'ı hemen öldürebilir! Kral'ı öldürmek mi istiyorsunuz efendim?"

"Hayır" dedi Strange.

"Tamam o halde" dedi adam dil dökerek. "Görüyorsunuz ya efendim, Dr. John ile Dr. Robert'ı beklemek çok daha iyi."

"Teşekkür ederim ama sanırım şansımı deneyeceğim. Lütfen beni Kral'a götürün."

"Dr. John ve Dr. Robert çok kızacak" diye uyardı adam.

"Kızıp kızmamaları umrumda değil" dedi Strange soğukkanlı bir biçimde.

Adam hayretler içinde kalmış gibiydi.

"Şimdi" dedi Strange. Yüzünde kararlı bir ifadeyle, mektubunu abartılı bir biçimde tekrar salladı. "Kral'ı görmeme izin verecek misin, yoksa iki Başpiskopos'un otoritesine karşı mı geleceksin? Bu çok ciddi bir mesele, cezası da... Şey, tam olarak ne bilmiyorum ama tahmin ederim ki sert bir şey."

Adam içini çekti. Başka bir adamı çağırdı (kendisi kadar kaba saba ve pisti) ve hemen Dr. John'la Dr. Robert'ın evlerine giderek onları getirmesini söyledi. Sonra da Strange'in geçmesi için büyük bir isteksizlikle kenara çekildi.

Yüksek tavanlı bir odaydı. Duvarlar meşe lambrilerle kaplıydı ve çok sayıda güzel oyma vardı. Tavanlarda yine bulutlar üzerinde aylaklık eden soylu ve sembolik kişiler vardı. Ama burası kasvetli bir yerdi. Yerler çıplak ve çok soğuktu. Bir iskemle ve yıpranmış görünen bir klavsenden başka eşya yoktu. Klavsenin başında sırtı onlara dönük yaşlı bir adam oturuyordu. Mor renkte eski brokar bir robdöşambr giymişti. Başında kırmızı kadifeden buruşuk bir takke ve ayağında eski püskü pis terlikler vardı. Büyük bir şevkle çalıyor ve yüksek sesle Almanca şarkı söylüyordu. Yaklaşan ayak seslerini duyunca sustu.

"Kim var orada?" dedi. "Kim o?"

"Büyücü Majesteleri" dedi tımarhane görevlisi.

Yaşlı adam bir iki saniye bunu düşünür gibi oldu, sonra yüksek sesle, "Hiç hazetmediğim bir meslek" dedi. Klavsenin tuşlarına basarak yüksek sesle şarkı söylemeye devam etti.

Bu cesaret kırıcı bir başlangıçtı. Tımarhane görevlisi küstahça kıs kıs güldü ve odadan çıkarak Strange'le Kral'ı yalnız bıraktı. Strange odanın içinde birkaç adım ilerleyerek Kral'ın yüzüne bakabileceği bir yere geçti.

Bu deliliğin ızdırabının körlüğünkiyle birleştiği bir yüzdü. Gözbebekleri bulutlu bir maviydi, beyazlarının ise bayat süt kadar rengi kaçmıştı. Yer yer grilerin bulunduğu ak saçları, çatlamış damarlarla yol yol olmuş yanaklarının iki yanından sarkıyordu. Kral şarkı söylerken kırmızı ince dudaklarının

arasından tükürükler saçılıyordu. Sakalı neredeyse saçları kadar uzun ve beyazdı. Strange'in gördüğü, aklını yitirmeden önce yapılmış tablolarındaki adama hiç benzemiyordu. Uzun saçları, uzun sakalları ve uzun mor robdöşambrıyla en çok Shakespeare'in trajik ve tarihi kişiliklerinden birini andırıyordu, daha doğrusu Shakespeare'in iki trajik ve tarihi kişiliğini andırıyordu: Deliliği ve körlüğüyle hem Lear hem de Gloucester'dı.

Strange Altesler tarafından Kral hitap etmeden Kral'la konuşmanın saray kurallarına aykırı olduğu konusunda uyarılmıştı. Ancak Kral büyücülerden hiç hoşlanmadığı için önce Kral'ın ona hitap etmesi ihtimali yok denecek kadar az görünüyordu. Bu nedenle Kral çalmayı ve şarkı söylemeyi bırakınca, "Majestelerinin hizmetkârı, Shropshire Ashfair'den Jonathan Strange. İspanya'daki son savaş sırasında orduda büyücü olarak görevliydim. Majesteleri adına faydalı işler yaptığımı sevinçle söyleyebilirim. Majesteleri'nin kızları ve oğulları, Majesteleri'nin hastalığını bir nebze iyileştirebileceğimi umuyorlar."

"Büyücüye söyle onu görmüyorum!" dedi Kral umursamadan.

Strange bu anlamsız sözleri cevaplamaya gerek görmedi. Elbette Kral onu göremezdi çünkü kördü.

"Ama arkadaşını *gayet iyi* görüyorum" diye devam etti Majesteleri onaylayan bir tonda. Strange'in bir iki metre soluna baktı. "Bu kadar gür gümüş saçları olan birini görmemem tuhaf olurdu! Deliye benziyor!"

Bu konuşma öyle inandırıcıydı ki Strange dönüp baktı. Elbette hiç kimse yoktu.

Son birkaç gün boyunca Norrell'in kitaplarında Kral'ın hastalığına ilişkin bir şeyler aramıştı. Deliliği iyileştirmek için şaşılacak derecede az büyü vardı. Gerçekten de yalnızca bir tane bulmuştu ve onun bile ne için olduğundan tam olarak emin değildi. Ormskirk'in *Otuz Altı Başka Dünya'dan Açıklamalar*'ında yer alan bir reçeteydi. Ormskirk bunun hayalleri dağıtacağını, yanlış kanıları düzelteceğini söylüyordu. Strange kitabı çıkararak büyüyü tekrar okudu. Alışılmadık

derecede muğlak bir büyü parçasıydı ve yalnızca şu sözcüklerden oluşuyordu:

> *Gözlerine ayı koy, beyazlığı yalancının oraya koyduğu yalan görüntüleri yutsun.*
> *Kulaklarına bir arı kovanı koy. Arılar gerçeği sever ve yalancının yalanlarını yok eder.*
> *Ağzına tuz koy ki yalancı onu bal tadıyla büyüleyip, kül tadıyla tiksindiremesin.*
> *Eline demir bir çivi çak ki yalancının isteğini yerine getirmek için kaldırmasın.*
> *Kalbini gizli bir yere koy ki bütün arzuları kendine ait olsun ve yalancı orada tutunacak yer bulamasın.*
> *Not. Kırmızı rengin faydası olabilir.*

Ancak Strange okurken, ne anlama geldiği konusunda hiçbir fikrinin olmadığını kendi kendisine itiraf etmek zorunda kaldı. (79) Büyücü hasta kişiye ayı nasıl getirecekti? Hem ikinci bölüm doğruysa düklerin bir büyücü yerine bir arıcı tutması daha iyi olurdu. Üstelik Strange Kral'ın ellerine demir çiviler çakmasının Alteslerini memnun edeceğine de inanamıyordu. Kırmızıyla ilgili not da bir garipti. Kırmızıyla ilgili bir şeyler okuduğunu ya da işittiğini hatırlıyordu ama şu anda ne olduğunu hatırlayamıyordu.

Bu arada Kral, gümüş saçlı hayali kişiyle sohbete başlamıştı. "Sizi sıradan biri sandığım için kusuruma bakmayın. Bağışlayın, yalnızca krallıklarınızdan hiçbirinin adını duymadığımı söylemek isterim.. Kayıp Umut nerede? Mavi Kaleler? Demir Melekler Şehri nerede? Öte yandan ben, herkesin bildiği ve haritalarda açık seçik gösterilmiş bir yer olan *Büyük Britanya'nın Kralı'yım!*" Majesteleri tahminen gümüş saçlı kişinin cevabını dinlemek için duraksadı çünkü sonra aniden bağırdı. "Ah, kızmayın canım! Lütfen kızmayın! Siz Kral'sınız ben Kral'ım! Hepimiz Kral'ız! Aslında ikimizin de kızması için bir neden yok ortada! Sizin için bir şeyler çalıp

söyleyeyim!" Robdöşambrının cebinden bir flüt çıkararak hüzünlü bir melodi çalmaya koyuldu.

Strange bir deneme yapmak için uzanıp Majesteleri'nin kızıl takkesini çıkardı. Kralın deliliğinin onsuz artıp artmayacağını görmek için dikkatle gözlemledi ancak birkaç dakika bekledikten sonra hiçbir fark göremediğini kabul etmek zorunda kaldı. Takkeyi tekrar yerine taktı.

Bunu izleyen bir buçuk saat boyunca düşünebildiği bütün büyüleri denedi. Hatırlama büyüleri, bulma büyüleri, uyanma büyüleri, dikkati artırma büyüleri, kabusları ve kötü düşünceleri uzaklaştırma büyüleri, karmaşada düzen bulma büyüleri, kaybolduğunda yolunu bulma büyüleri, gizem dağıtma büyüleri ve parçalanmış uvzu onarma büyüleri yaptı. Bazı büyüler uzun ve karmaşıktı. Bazıları tek kelimeden oluşuyordu. Bazılarının yüksek sesle söylenmesi, bazılarının içinden düşünülmesi gerekiyordu. Bazıları sözcük değil de tek bir el hareketinden oluşuyordu. Bazıları Strange ve Norrell'in son beş yılda şu ya da bu biçimde kullandığı büyülerdi. Bazıları belki yüzyıllardır kullanılmamıştı. Bazıları bir ayna kullanıyor, ikisi büyücünün parmağından ufak bir damla kan gerektiriyor, biri ise bir mum ve kurdele parçası kullanıyordu ama ortak bir yönleri vardı: Hiçbiri Kral'ı zerre kadar etkilemiyordu.

Bir buçuk saatin sonunda: "Pes ediyorum!" diye düşündü Strange.

Yapılan büyülerden mutlu bir biçimde bihaber olan Majesteleri yalnızca kendisinin görebildiği gümüş saçlı kişiyle çene çalmaya devam ediyordu. "Buraya sonsuza kadar mı gönderildin yoksa tekrar gidebilir misin? Aman, sakın kalıp da yakalanayım deme! Burası krallara göre bir yer değil! Bize deli gömlekleri giydiriyorlar! Bu odalardan en son 1811'de bir Pazartesi günü çıktım. Üç yıl önce olduğunu söylüyorlar ama yalan! Hesabıma göre önümüzdeki Cumartesi iki yüz kırk altı yıl olacak!"

"Zavallı mutsuz adam!" diye düşündü Strange. "Bu soğuk hüzünlü yere kapatılmış, ne bir dostu ne de eğlencesi var! Zamanın onun için bu kadar ağır geçmesine şaşmamalı! Ya da delirdiğine!"

Yüksek sesle, "İsterseniz sizi memnuniyetle dışarı çıkarırım Majesteleri" dedi.

Kral çene çalmayı bırakarak başını hafifçe çevirdi. "Kim konuştu?" diye sordu sertçe.

"Benim Majesteleri, Jonathan Strange, büyücü." Strange, Kral'ın önünde saygıyla eğildi ama sonra Majesteleri'nin kendisini göremeyeceğini hatırladı.

"Büyük Britanya! Sevgili Krallığım!" diye bağırdı Kral. "Onu bir daha görmeyi ne çok isterdim, özellikle de şimdi, mevsim yazken. Ağaçlar ve kırlar en güzel giysilerine bürünmüş, hava da vişneli tart kadar tatlıyken!"

Strange pencereden dışarı, buz gibi pusa ve iskelete benzeyen kış ağaçlarına baktı. "Kesinlikle öyle. Eğer Majesteleri benimle dışarıya gelirse büyük onur duyacağım."

Kral bu öneriyi düşünüyor gibiydi. Terliklerinden birini çıkararak başının üzerinde dengelemeye çalıştı. Bu işe yaramayınca terliğini tekrar giydi. Robdöşambrının kuşağının ucundan sarkan püskülü düşünceli bir tavırla emmeye başladı. "Ama senin beni baştan çıkarmaya gelen kötü bir iblis olmadığını nereden bileceğim?" diye sordu en sonunda, son derece mantıklı bir sesle.

Strange bu soruyu nasıl cevaplayacağını bir an bilemedi. Ne diyeceğini düşünürken Kral devam etti. "Elbette eğer kötü bir iblissen benim ebedi olduğumu ve ölemeyeceğimi biliyor olmalısın. Düşmanım olduğunu fark edersem, ayağımı yere vurup seni gerisin geri Cehennem'e gönderirim!"

"Gerçekten mi? Majesteleri bana bu numarayı mutlaka öğretmeli. Bu kadar faydalı bir şeyi bilmek isterim. Ancak Majesteleri'nin emrinde böyle güçlü bir büyü varken benimle dışarıya gelmekten korkması için bir neden yok. Mümkün olduğunca çabuk ve sessiz buradan çıkmalıyız. Willisler yakında burada olurlar. Majesteleri çok sessiz olmalı!"

Kral hiçbir şey söylemedi ama parmağıyla hafifçe burnuna dokundu ve muzip muzip baktı.

Strange'in sonraki işi tımarhane görevlilerinin dikkatini çekmeden dışarıya çıkmanın bir yolunu bulmaktı. Kral bu açıdan hiç yardımcı değildi. Farklı kapıların nereye açıldığı

sorulduğunda bir kapının Amerika'ya, bir başkasının Sonsuz Cehennem Azabı'na ve üçüncüsünün de muhtemelen gelecek Cuma'ya açıldığını söyledi. Bu nedenle Strange birini, Kral'ın Amerika'ya açıldığını düşündüğü kapıyı seçti ve Majesteleri'ni çabucak birkaç odadan geçirdi. Bütün odaların tavanlarındaki resimlerde İngiliz kralları alev alev yanan savaş arabalarıyla gökyüzünde dolaşarak, Kıskançlık, Günah ve Fesatlık'ı temsil eden kişileri dize getiriyor ve yerlerine Erdem Tapınakları, Ebedi Adalet Sarayları ve benzeri faydalı kurumlar inşa ediyordu. Ancak tavanlardaki kalabalık ve yoğun hareketliliğin tersine, altlarındaki odalar bakımsız, eski, toz ve örümceklerle doluydu. Mobilyaların Üzerleri örtülüydü, insan bu koltuk ve masaların uzun zaman önce öldüğü ve bunların da mezartaşları olduğu izlenimine kapılıyordu.

Bir tür arka merdivene ulaştılar. Strange'in sessiz olma uyarısını canı gönülden benimsemiş olan Kral küçük bir çocuk gibi hayli abartılı bir biçimde ayak uçlarına basa basa aşağı inmekte ısrar etti. Bu da epeyi zaman aldı.

Nihayet merdivenin sonuna ulaştıklarında, "İşte Majesteleri" dedi Strange neşeyle. "Bu işi iyi becerdik. Arkamızdan kimse gelmiyor. Wellington Dükü ikimizi de casus olarak seve seve işe alırdı. Yüzbaşı Somers-Cocks ya da Colquhoun Grant bile düşman bölgeden daha ..."

Kral'ın flütüyle son derece yüksek ve son derece zafer dolu bir patırtı koparmasıyla sözleri kesildi.

"Kahre..." dedi Strange ve yaklaşan tımarhane görevlilerinin ya da daha da kötüsü Willisler'in sesini duymayı bekleyerek dinledi.

Ama hiçbir şey olmadı. Yakınlarda bir yerden tuhaf, düzensiz aralıklarla gümbürtüler, çığlıklar ve ulumaların eşlik ettiği takırtılar geliyordu. Birisi aynı anda bir dolap dolusu süpürge tarafından dövülüyor gibiydi. Bunun dışında çıt yoktu.

Bir kapı geniş .taş bir terasa açılıyordu. Buradan dik bir yokuş aşağı iniyor, dibinde bir park uzanıyordu. Sağda iki uzun sıra halinde kış ağaçları görünüyordu.

Kral'la Strange kol kola terası geçerek şatonun köşesine geldiler. Strange burada yokuştan aşağı parka inen bir patika

buldu. Bu patikadan inmiş ve parkın içinde henüz fazla ilerlememişlerdi ki karşılarına alçak taş bir kenarla çevrelenmiş bir süs havuzu çıktı.(80) Ortasında oyma yaratıklarla süslü küçük taş bir pavyon duruyordu. Yaratıkların bazıları köpeğe benziyordu ama bedenleri uzun ve kertenkele gibi alçaktı, sırtları da boydan boya dikenlerle kaplıydı. Bazıları kavisli taş yunusları temsil edecekken her nasılsa kendilerini duvarlara yapıştırmışlardı. Tavanda klasik görünüşlü ve klasik tavırlı beyefendiler ve hanımlar ellerinde vazolar klasik pozlarda oturuyorlardı. Mimarın amacı belli ki bütün bu tuhaf hayvanların ağızlarından ve vazolardan suların fışkırıp süslü bir biçimde havuza dökülmesiydi ama artık her şey donmuş ve sessizdi.

Strange bu donmuş havuzun ne kadar kederli göründüğüne dair bir şeyler söyleyecekti ki birtakım bağırışlar işitti. Arkasına baktığında şato yokuşunu hızla inen bir grup gördü. Yaklaştıklarında dört kişi saydı: Daha önce hiç görmediği iki bey ve biri Cheshire peyniri suratlı olan, diğeri ise Willesler'i çağırmaya gönderilen, iki tımarhane görevlisi. Dördü de kızgın görünüyordu.

Beyefendiler aceleyle yaklaştılar, kızgın ve önemli görünen bir ifadeyle kaşlarını çattılar. Her hallerinden aceleyle giyinmiş oldukları anlaşılıyordu. Biri ceketinin düğmelerini iliklemeye çalışıyor ama tam olarak başaramıyordu çünkü düğmeleri ilikler iliklemez hemen tekrar açılıveriyorlardı. Bay Norrell'in yaşlarındaydı ve eski moda bir peruk takmıştı (Bay Norrell'inkine çok benziyordu). Peruğu zaman zaman sıçrıyor ve başında dönüyordu. Ancak uzun boylu ve epeyi yakışıklı olması açısından Bay Norrell'den ayrılıyordu, ayrıca heybetli ve kararlı tavırları vardı. Diğer beyefendinin (birkaç yaş daha gençti) başı, artık kendi istediğini yapmaya karar vermiş görünen çizmeleriyle dertteydi. Adam öne doğru adım atmaya çalışırken onu bambaşka bir yöne götürüyorlardı. Strange'in tek düşünebildiği açıklama, daha önce yaptığı büyünün beklediğinden daha etkili olduğu ve giysileri idare etmeyi güçleştirdiğiydi.

Uzun boylu adam (afacan peruğu takan) Strange'e dehşetli bir öfkeyle baktı. "Kral kimin yetkisiyle dışarıda?" diye sordu sertçe.

Strange omuz silkti. "Benim sanırım."

"Senin mi! Sen de kimsin?"

Kendisine hitap edilme tarzından hiç hoşlanmayan Strange sertçe karşılık verdi. "Sen kimsin?"

"Dr. John Willis. Bu erkek kardeşim Dr. Robert Darling Willis. Kral'ın doktorlarıyız. Kraliçe'nin hukuk danışmanının emriyle Kral'ın sorumluluğu bizde. İznimiz olmadan Majesteleri'ni kimse göremez. Tekrar soruyorum: Kimsiniz?"

"Jonathan Strange. Buraya Altesleri York, Clarence, Sussex, Kent ve Cambridge düklerinin isteğiyle, Majesteleri'ni büyüyle iyileştirip iyileştiremeyeceğimi görmek için geldim."

"Hah!" dedi Dr. John küçümsemeyle. "Büyüymüş! Bu esasen Fransızlar'ı öldürmekte kullanılmıyor mu?"

Dr. Robert alaycı bir tavırla güldü ama hızla onu kuvvetle başka bir yöne taşıtıp burnunu bir ağaca çarpmasına yol açan çizmeleri yüzünden bu soğuk, bilimsel aşağılamanın etkisi epeyi bozuldu.

"Eh, büyücü!" dedi Dr John. "Bana ve hizmetkârlarıma yaptığınız kötülüklerin cezasız kalacağını düşünüyorsanız çok yanıldınız. Herhalde şatonun kapılarını, adamlarımın dışarı çıkmanızı engellememeleri için birbirine yapıştırdığını inkâr etmeyeceksin!"

"Kesinlikle edeceğim" dedi Strange. "Ben böyle bir şey yapmadım! *Yapabilirdim*" diye devam etti, "eğer gerekli olsaydı. Ama adamlarınız küstah oldukları kadar tembel de! Majesteleri'yle birlikte şatodan çıktığımızda hiçbiri ortalıkta görünmüyordu!"

İlk tımarhane görevlisi (suratı Cheshire peynirine benzeyen) bunu işitince patladı. "Hiç de değil!" diye bağırdı. "Dr. John, Dr. Robert, yalvarırım bu yalanları dinlemeyin! Bakın Martin" diyerek diğer tımarhane görevlisini işaret etti. "Sesini tamamen kaybetmiş. Haber vermek için sesini çıkaramamış." Diğer tımarhane görevlisi şiddetle dudaklarını oynatarak ve elleriyle işaretler yaparak doğruladı. "Bana gelince efendim,

kapı açıldığında merdivenlerin aşağısındaki koridordaydım. Bu büyücüyle konuşmaya hazırlanıyordum ve sizin adınıza ona hak ettiği biçimde bir iki çift sert laf da edecektim ama büyüyle bir süpürge dolabına kapatıldım..."

"Ne saçmalık!" diye bağırdı Strange.

"Saçmalık öyle mi?" diye bağırdı adam. "Herhalde dolaptaki süpürgelere beni dövdürttüğünü de inkâr edeceksin! Her yerim çürük içinde."

En azından bu kadarı doğruydu. Yüzüyle elleri kırmızı izlerle kaplıydı.

"Gördün mü büyücü!" diye bağırdı Dr. John muzaffer bir edayla. "Buna ne diyeceksin bakalım? Artık bütün foyan meydana çıktı!"

"Hah, öyle mi!" dedi Strange. "Hikâyesini daha inandırıcı kılmak için bunu kendi kendine yapmış!"

Kral flütüyle kaba bir nota çaldı.

"Kraliçe'nin hukuk danışmanının bu saygısızlıktan haberi olacak" dedi Dr. John. "Bundan hiç kuşkunuz olmasın!" Sonra Strange'e arkasını dönerek bağırdı. "Majesteleri! Buraya gelin!"

Kral çevik bir hareketle Strange'in arkasına atladı.

"Kral'ı benim gözetimime vererek isteğime uyacaksınız" dedi Dr. John.

"Böyle bir şey yapmayacağım" diye bildirdi Strange.

"Yani akıl hastalarının nasıl tedavi edileceğini biliyorsunuz, öyle mi?" dedi Dr. Robert. "Bu konuda eğitim aldınız mı?"

"Bir insanı yalnız bırakmanın, yürüyüşten ve hava değişiminden yoksun bırakmanın hiçbir şeyi tedavi edemeyeceğini biliyorum" dedi Strange. "Bu barbarca! İnsan köpeğini bile bu koşullarda bırakmaz."

"Söylediklerin" diye ekledi Dr. Robert. "Yalnızca cahilliğinizi ele veriyor. Şiddetle itiraz ettiğiniz yalnızlık ve sessizlik Kral'a uyguladığımız tedavi sisteminin en önemli parçaları."

"Hah!" dedi Strange. "Buna sistem mi diyorsunuz! Peki bu sistem neden oluşuyormuş?"

"Üç ana prensip bulunuyor" diye açıkladı Dr. Robert. "Sindirme..."

Kralın flütüyle çaldığı birkaç hüzünlü nota...

"... Yalnızlık..."

... Yalnız bir notaya dönüştü...

"... Ve kısıtlama."

... Ve iç çekiş gibi uzun bir notayla son buldu.

"Bu yolla" diye devam etti Dr. Robert, "Olası bütün heyecan kaynakları bastırılarak hasta hayaller ve yanlış fikirler oluşturacak malzemeden yoksun bırakılıyor."

"Ama sonunda" diye ekledi Dr. John. "Doktor tedaviyi kendi iradesini hastaya benimseterek etkin kılabilir. Başarı ya da başarısızlığı doktorun güçlü bir iradeye sahip olup olmaması belirler. Pek çok kişi İsa'nın delileri yalnızca onlara bakarak tedavi edebildiğini söylemiştir."

"Sahi mi?" dedi Strange, elinde olmadan meraklanarak. "Bunu daha önce hiç düşünmemiştim ama büyü için de böyle bir şey geçerli. Pek çok durumda bir büyünün başarısı, büyücünün güçlü bir iradesi olup olmamasına bağlıdır."

"Sahi mi?" dedi Dr. John hafifçe soluna bakarak.

"Evet. Örneğin Martin Pale. Şimdi o..." Strange'in gözleri gayriihtiyari Dr. John'un bakmış olduğu yöne kaydı. Sesini kaybeden tımarhane görevlisi, elinde beyaz bir şeyle yavaş yavaş süs havuzunun çevresinden Kral'a doğru yaklaşıyordu. Strange önce adamın elindekinin ne olduğunu anlayamadıysa da sonra deli gömleği olduğunu fark etti.

Aynı anda birkaç şey birden oldu. Strange bağırarak ne olduğunu bilmediği bir şeyler söyledi, diğer tımarhane görevlisi Kral'a doğru atıldı, iki Willis birden Strange'i tutmaya çalıştı, Kral flütüyle kulak tırmalayıcı panik notaları çaldı ve sanki iki yüz kişi aynı anda gırtlağını temizlemişçesine tuhaf bir ses işitildi.

Herkes durdu ve çevresine bakındı. Ses donmuş havuzun ortasındaki pavyondan gelmişti. Birdenbire adeta aynı anda soluk vermişler gibi her taş yaratığın ağzından yoğun beyaz bir duman çıktı. Soluk bulutları zayıf puslu ışıkta ışıldadı ve buzun üzerine hafif bir tıngırtıyla düştü.

Ardından gelen sessizliği, mermer bloklar parçalanıyormuşçasına korkunç bir gürültü izledi. Sonra taş yaratıklar kendilerini pavyonun duvarından kurtardılar ve

donmuş toprağın üzerinde sağa sola sallanarak, sürünerek Willisler'e doğru yürümeye başladılar. İfadesiz taş gözleri çukurlarında yuvarlandı. Taş ağızlarını açtılar ve her taş gırtlaktan bir su sorgucu fışkırdı. Taş kuyruklar bir o yana bir bu yana kıvrıldı ve taş bacaklar kaskatı bir biçimde inip kalktı. Ağızlarına suyu götüren çelik borular arkalarında sihirli bir biçimde uzadı.

Willisler ve tımarhane görevlileri hiçbir şey anlamadan bakakalmışlardı. Grotesk yaratıklar sürünüyor, borularını arkalarında sürüyor ve Willisler'i ıslatıyorlardı. Willisler gerçek bir zarar görmekten çok korkularından çığlık çığlığa oradan oraya zıpladılar.

Tımarhane görevlileri koşarak uzaklaştı. Willisler'in Kral'la daha fazla kalmalarına gelince, söz konusu bile değildi. Soğuk havada ıslak giysileri şimdiden buz kesmeye başlamıştı.

"Büyücü!" diye bağırdı Dr. John şatoya geri dönmeye çalışırken. "Hah! Yalancı desene şuna! Lord Liverpool bunları öğrenecek büyücü! Kral'ın doktorlarını nasıl kullandığını bilecekler! Ay ay!" Daha fazlasını söyleyecekti ama pavyonun çatısındaki taş figürler ayağa kalkmış onu taş yağmuruna tutmaya başlamışlardı.

Strange, Willisler'e küçümseyen bir gülümsemeyle bakmakla yetindi. Ancak hissettiğinden daha emin davranıyordu. Gerçek şu ki aslında huzursuzluğu giderek artıyordu. Az önce her ne büyü yapılmışsa, yapan kendisi değildi.

33

Gözlerime ayı koy

Kasım 1814

Çok gizemliydi. Şatodan birisi bir büyücü olabilir miydi? Belki uşaklardan ya da prenseslerden biri. Pek olası değildi. Bay Norrell'in işi olabilir miydi? Strange hocasının Hanover Meydanı'nda ikinci katta oturup gümüş bir tasta olanları seyrettiğini ve en sonunda Willisler'i büyüyle uzaklaştırdığını hayal etti. İmkânsız değildi. Ne de olsa heykellere can vermek Bay Norrell'in özel uzmanlık alanıydı. Halkın dikkatini çekmesini sağlayan ilk büyüsüydü. Ama yine de, yine de... Neden Bay Norrell birdenbire ona yardım etmeye karar versindi ki? İyiliğinden mi? Yok canım. Üstelik büyüde Norrell'le hiç ilgisi olmayan karanlık bir espri anlayışı da vardı. Büyücü Willisler'i yalnızca korkutmak değil aynı zamanda onları gülünç duruma düşürmek istemişti. Hayır, Norrell olamazdı. O halde kimdi?

Kral hiç yorulmuşa benzemiyordu. Hatta dans edip, hoplamaya ve genel olarak Willisler'in yenilgisini kutlamaya eğilimliydi. Böylece hareket etmenin Majesteleri'ne hiçbir zararı dokunmayacağını düşünen Strange yürümeye devam etti.

Beyaz pus, manzaradaki her ayrıntıyı ve rengi silerek belirsizleştirmiş, yer ve gök birbirine karışarak âdeta cisimsiz gri bir element oluşturmuştu.

Kral âdeta sevecen denebilecek bir tavırla Strange'in koluna girdi. Büyücüleri sevmediğini tamamen unutmuş görünüyordu. Deliliği sırasında aklını kurcalayan şeylerden söz etmeye başladı. Delirdiğinden bu yana Büyük Britanya'nın başına pek çok felaketin geldiğinden emindi. Aklının çöküşüyle Krallığın çöküşünün bir olduğunu hayal ediyor gibiydi. Bu sanrıların en başında Londra'nın büyük bir selin altında kaldığı inancı geliyordu. "... Bana soğuk gri suların St. Paul Katedrali'nin kubbesini kapadığını ve Londra'nın balıkların ve deniz canavarlarının krallığı olduğunu söylediklerinde hissettiklerimi anlatamam! Üç hafta boyunca ağladım galiba! Şimdi bütün binalar midyelerle kaplı, pazarlarda istridye ve deniz kestanesinden başka bir şey satılmıyor! Bay Fox bana üç Pazar önce Foster Lane'deki St Vedast'a gittiğini ve burada bir kalkan balığının verdiği mükemmel bir vaazı dinlediğini söyledi. (81) Ama Krallığımı kurtarmak için bir plan yaptım! Balıkların Kralı'na elçiler göndereceğim ve iki büyük ulus arasındaki düşmanlığı sona erdirmek için bir denizkızıyla evlenmeyi teklif edeceğim!.."

Majesteleri'nin aklını kurcalayan bir başka konu da yalnızca kendisinin görebildiği gümüş saçlı kişiydi. "Kral olduğunu söylüyor" diye fısıldadı heyecanla. "Ama ben melek olduğuna inanıyorum! O gür gümüş saçlarla işten bile değil. Sizin konuştuğunuz şu iki Kötü Ruh'a korkunç kötü davrandı. Bana kalırsa onları yok ederek, sıcak bir çukura atmaya geldi! Sonra da hiç kuşkusuz sizi ve beni Ceneviz'in mutluluğuna götürecek!"

"Cennet" dedi Strange. "Majesteleri Cennet demek istiyor."

Yürümeye devam ettiler. Kar yağmaya başladı. Soluk gri bir dünyanın üzerine ağır ağır dökülen beyazlar.

Birden bir flüt sesi duyuldu. İnanılmaz derecede yalnız ve kederli bir ses olmasına rağmen aynı zamanda asalet doluydu.

Çalanın Kral olduğunu düşünen Strange izlemek üzere döndü ama Kral'ın elleri iki yanında, flütü de cebinde

duruyordu. Strange çevresine bakındı. Pus, yakınlarında duran herhangi birini saklayacak kadar yoğun değildi. Hiç kimse yoktu. Park bomboştu.

"Ah, dinleyin!" diye bağırdı Kral. "Büyük Britanya Kralı'nın trajedisini anlatıyor. Şu aralıksız çalınan notalar! Bunlar eskiden sahip olduğu güçleri için! Şu kederli pasaj! Bu yalancı politikacılar ve oğullarının kötü davranışlarıyla yokolan aklı için. Şu insanın yüreğini sızlatan küçük melodi, bu gençken hayran olduğu ama dostları tarafından bırakmaya zorlandığı genç ve güzel kız için. Ah, Tanrım! O zaman nasıl da ağlamıştı!"

Kral'ın yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyordu. Ciddi bir dansa başladı. Bedenini ve kollarını bir o yana bir bu yana sallayarak yavaş yavaş dönüyordu. Müzik parkın içlerine doğru uzaklaştı ve Kral da dans ederek arkasından gitti.

Strange hayretler içinde kalmıştı. Müzik Kral'ı bir koruya doğru götürüyordu. En azından Strange buranın bir koru olduğunu düşünmüştü. Birkaç dakika önce bir düzine belki daha da az sayıda ağaç gördüğünden emindi ama artık koru bir fundalığa, hayır bir ormana, ağaçların eski ve yaban olduğu karanlık ve sık bir ormana dönüşmüştü. Büyük dalları eğri büğrü kollara, kökleri birbirine dolanmış yılanlara benziyordu. Sarmaşık ve ökse otlarıyla sarılmışlardı. Ağaçların arasında küçük bir patika vardı, üzeri, çevresi buz kaplı derin çukurlarla doluydu, kenarlarında donmuş yabani otlar saçak saçaktı. Ormanın derinliklerindeki ufacık soluk ışık noktaları hiçbir evin olmaması gereken yerde bir evin olduğunu gösteriyordu.

"Majesteleri!" diye bağırdı Strange. Kral'ın arkasından koşarak ellerini yakaladı. "Majesteleri beni affedin ama bu ağaçların görünüşünü hiç sevmedim. Bence şatoya dönsek iyi olur."

Ama Kral kendini tamamen müziğe kaptırmıştı ve gitmek istemiyordu. Homurdanarak Strange'in elinden kurtuldu. Müziğin sesi ansızın yükseldi, artık her yerdeydi. Neredeyse hiç fark edilmeden ikinci bir melodi başlamış ve tatlı bir biçimde birincisine karışmıştı.

"Ah, dinle! Ah, dinle!" diye bağırdı Kral dönerek. "Şimdi senin için çalıyor! Bu sert melodi öğrenmeye hakkın olan

şeyleri sana öğretmeyen kötü yürekli hocan için. Bu uyumsuz notalar yeni şeyler keşfetmen engellendiği için duyduğun öfkeyle ilgili. Bu ağır, hüzünlü marş sana gösteremeyecek kadar bencil olduğu kütüphane için."

"Nasıl oluyor da..." diye başlayan Strange durdu. Bütün hayatını anlatan müziği o da duyabiliyordu. Ne kadar üzücü bir hayatı olduğunu ilk kez fark ediyordu. Çevresi ondan nefret eden, gizliden gizliye yeteneğini kıskanan kadın ve erkeklerle sarılmıştı. Artık öfkeyle düşündüğü her şeyin doğru, her iyi düşüncesinin ise yanlış olduğunu biliyordu. Düşmanları korkunç ve dostları haindi. Norrell (doğal olarak) en kötüleriydi ama Arabella bile zayıftı ve sevgisine layık değildi.

"Ah, ah" diye iç geçirdi Majesteleri. "Demek sen de ihanete uğradın."

"Evet" dedi Strange üzüntüyle.

Tekrar ormana dönmüşlerdi. Ağaçların arasındaki ışıklar ne kadar minik de olsalar bir evin rahatlığını hatırlatıyordu Strange'e. Rahat koltukların üzerine düşen yumuşak mum ışığını, canlı ateşin yandığı şömineyi, karanlık ormandan geçtikten sonra ısınmaları için verilecek baharatlı sıcak şarap dolu bardakları hayal edebiliyordu. Işıklar aklına başka şeyler de getiriyordu. "Bir kütüphane de var galiba" dedi.

"Ah, pek tabii" dedi Kral coşkusundan ellerini çırparak. "Kitapları okuyacaksınız ve gözleriniz yorulduğunda da ben size okuyacağım! Ama acele etmeliyiz! Takip etmemiz için sabırsızlanıyor!"

Majesteleri Strange'in sol kolunu yakalamak için uzandı. Strange bu isteğe uyabilmek için sol elindeki bir şeyi sağ eline alması gerektiğini fark etti. Bu Ormskirk'in *Otuz Altı Başka Dünya'dan Açıklamalar*'ıydı.

"Ha şu!" diye düşündü. "Neyse artık buna ihtiyacım yok. Ormandaki evde çok daha güzel kitaplar olacaktır!" Elini açtı ve *Açıklamalar* yere düştü.

Kar hızlandı. Flüt çalmaya devam etti. Ormana doğru aceleyle ilerlediler. Koşarlarken Kral'ın kırmızı takkesi gözlerine indi. Strange elini uzatıp takkeyi düzeltti. Bunu

yaparken kırmızı hakkında bildiği şey birden aklına geldi: Efsuna karşı güçlü bir korumaydı.

"Acele et! Acele et!" diye bağırdı Kral.

Flüt rüzgârın sesini taklit ederek yükselen ve alçalan notalar çalıyordu. Nereden geldiği belli olmayan gerçek bir rüzgâr ayaklarını yarı yerden keserek, yarı arkalarından iterek onları ormana doğru sürükledi. Tekrar ayakları yere bastığında orman çok daha yaklaşmıştı.

"Muhteşem!" dedi Kral.

Strange'in gözü tekrar takkeye takıldı.

... *Efsuna karşı koruma*...

Flüt çalan kişi bir rüzgâr daha yarattı. Bu seferki Kral'ın takkesini uçurdu.

"Mühim değil, mühim değil!" diye bağırdı Kral neşeyle. "Evine gittiğimizde bol bol takke bulacağıma söz verdi."

Ama Strange Kral'ın kolunu bıraktı, kar ve rüzgârın arasından sendeleyerek takkeyi almak için geri döndü. Takke beyaz ve grinin puslu gölgeleri arasında karın üzerinde kıpkırmızı yatıyordu.

... *Efsuna karşı koruma*...

Willisler'den birine başarılı bir büyü için büyücünün kendi irade gücünü kullanması gerektiğini söylemişti, neden bu şimdi aklına gelmişti?

Gözlerime ayı koy (diye düşündü) *beyazlı yalancının oraya koyduğu yalan görüntüleri yutsun*.

Birdenbire ayın lekeli beyaz yuvarlağı belirdi, gökyüzünde değil de başka bir yerdeydi. Eğer nerede olduğunu söylemesi gerekseydi, kendi zihninde olduğunu söylerdi. Hiç hoş bir his değildi. Tek düşünebildiği, tek görebildiği eski bir kemik parçasına benzeyen ayın yüzüydü. Kral'ı unuttu. Büyücü olduğunu unuttu. Bay Norrell'i unuttu. Kendi adını unuttu.

Ayın dışında her şeyi unuttu...

Ay kaybolmuştu. Strange başını kaldırdığında, karanlık ormanın biraz uzağında karlı bir yerde olduğunu gördü. Ormanla arasında robdöşambrıyla gezinen kör Kral duruyordu. Durduğunda Kral yürümeye devam etmiş olmalıydı. Ama

rehberi olmadan kaybolmuş ve korkuya kapılmıştı. Var gücüyle bağırıyordu: 'Büyücü! Büyücü! Neredesin?"

Artık orman Strange'in gözüne hiç de hoş görünmüyordu. İlk başta göründüğü gibiydi: Yani sinsiydi, bilinmezdi ve İngiltere'ye *yabancıydı*. Işıklara gelince zar zor seçebiliyordu: Karanlıkta minicik noktalardan ibarettiler ve evde oturanların fazla mum yakacak paralarının olmadığından başka hiçbir şey söylemiyorlardı.

"Büyücü!" diye bağırdı Kral.

"Buradayım Majesteleri!"

Kulaklarıma bir arı kovanı koy (diye düşündü). *Arılar gerçeği sever ve yalancının yalanlarını yok eder*.

Kulaklarına dolan alçak bir vızıltı flütün sesini örttü. Bir konuşmaya benziyordu, Strange biraz daha dinlese söylenenleri anlayacağından emindi. Mırıltı arttı, başıyla göğsünü ve tepeden tırnağa bedenini doldurdu. Saçları bile diken diken olmuştu ve teni bu gürültüyle vızıldayarak titriyordu. Ağzının içinin arılarla dolu olduğunu, derisinin altında, barsaklarında, kulaklarında vızıldayıp uçuştuklarını düşündüğü dehşet verici bir an oldu.

Vızıltı kesildi. Strange flüt sesini tekrar işitti ama artık eskisi kadar tatlı değildi ve hayatını da anlatmıyordu.

Ağzıma tuz koy (diye düşündü) *ki yalancı beni bal tadıyla büyüleyip, kül tadıyla tiksindiremesin*.

Büyünün bu bölümünün hiçbir etkisi olmadı.(82)

Elime demir bir çivi çak ki yalancının isteğini yerine getirmek için kaldırmayayım.

"Agghhhh! Ulu Tanrım!" diye bağırdı Strange. Sol avcunda korkunç bir acı hissetmişti. Acı başladığı gibi aniden kesildiğinde artık ormana doğru koşma isteği de duymuyordu.

Kalbimi gizli bir yere koy ki bütün arzularım kendime ait olsun ve yalancı orada tutunacak yer bulamasın.

Arabella'yı binlerce kez görmüş olduğu gibi düşündü. Sohbet eden, eğlenen bir kalabalığın arasında güzelce giyinmiş otururken ona kalbini verdi. Arabella aldı ve sessizce cebine koydu. Hiç kimse ne yaptığını fark etmedi.

Strange daha sonra büyüyü Kral'a da uyguladı. Son adımda cebinde saklaması için Kral'ın kalbini Arabella'ya verdi. Büyüyü dışarıdan görmek tuhaftı. Kral'ın zavallı zihninde olan biten öyle çok tuhaf şey vardı ki ayın ansızın ortaya çıkışı onu hiç şaşırtmamış gibiydi. Ama arıları pek sevmedi. Daha sonra dakikalarca elini kolunu sallayarak onları uzaklaştırmaya çalıştı.

Büyü bittiğinde flütçü ansızın çalmayı bıraktı.

"Şimdi de Majesteleri" dedi Strange. "Şatoya dönme zamanımız geldi. Siz ve ben Majesteleri, bir İngiliz Kral ve İngiliz büyücüyüz. Büyük Britanya bizi terk etse de bizim Büyük Britanya'yı terk etmeye hakkımız yok. Bize hâlâ ihtiyacı olabilir."

"Doğru, doğru! Taç giyme törenimde ona her zaman hizmet edeceğime söz vermiştim. Ah, benim zavallı ülkem!" Kral dönerek gizemli flütçünün bulunduğu yere doğru elini salladı. "Hoşçakalın! Hoşçakalın beyefendi! Tanrı III. George'a yaptığınız iyilikten dolayı sizi korusun!"

Otuz Altı *Başka Dünya'dan Açıklamalar* yarısı karla kaplanmış bir halde yerde duruyordu. Strange kitabı alarak karları temizledi. Arkasına baktı. Karanlık orman kaybolmuştu. Yerinde masum görünüşlü, yapraksız beş kayın ağacı duruyordu.

Londra'ya geri dönerken Strange derin düşünceler içindeydi. Windsor'da yaşadıklarının kendisini rahatsız etmesi, hatta korkutması gerektiğini biliyordu ama heyecanı ve merakı tedirginliğini kat be kat aşıyordu. Ayrıca büyüyü her kim ya da ne yapmışsa onları yenmiş ve iradesini kabul ettirmişti. Güçlü olmalarına rağmen onlardan daha güçlü çıkmıştı. Bütün bu serüven uzun zamandır şüphelendiği bir şeyi doğrulamıştı: İngiltere'de Bay Norrell'in itiraf ettiğinden daha fazla büyü vardı.

Meseleyi neresinden düşünürse düşünsün, dönüp dolaşıp yalnızca Kral'ın görebildiği gümüş saçlı kişiye geliyordu. Kral'ın bu kişi hakkında ne dediğini tam olarak hatırlamaya çalıştı ama aklına gümüş saçlarının olması dışında bir şey gelmedi.

Saat dört buçuğa doğru Londra'ya ulaştı. Şehir kararıyordu. Bütün dükkanlarda ışıklar parlıyordu, lamba yakıcılar mesailerine başlamıştı. Oxford Sokağı'yla Bond Sokağı'nın köşesine ulaştığında bir yana saparak Hanover Meydanı'na gitti. Bay Norrell'i kütüphanesinde çay içerken buldu.

Bay Norrell her zamanki gibi diğer büyücüyü görmekten çok mutlu olmuştu ve Strange'in Kral'a yaptığı ziyaretin nasıl geçtiğini öğrenmeye can atıyordu.

Strange Kral'ın kendi sarayında nasıl bir mahkûm gibi tutulduğunu anlattı ve yaptığı büyüleri sıraladı. Willisler'in ıslanması, sihirli orman ve görünmez flütçü hakkında hiçbir şey söylemedi.

"Majesteleri'ne yardım edememene hiç şaşırmadım" dedi Bay Norrell. "*Aureate* büyücülerinin bile deliliği tedavi edebildiğini sanmıyorum. Hatta denediklerinden bile emin değilim. Deliliğe bambaşka bir açıdan bakıyorlardı. Delilere saygı gösterir ve akıllıların bilmediği, bir büyücü için yararlı olabilecek şeyleri bildiklerini düşünürlerdi. Hem Ralph Stokesey'nin hem de Winchester'lı Catherine'in delilere danıştığı söylenir."

"Ama yalnızca büyücüler değildi herhalde?" dedi Strange. "Periler de delilere karşı büyük merak gösterirdi. Bunu bir yerlerde okuduğumdan eminim."

"Evet, haklısın! En önemli yazarlarımız delilerle periler arasındaki güçlü benzerliğe dikkat çekmiştir. Her iki tür de anlamsız ya da tutarsız konuşmalarıyla bilinir, eminim bunu Kral'da da fark etmişsindir. Ama başka benzerlikler de var. Hatırladığım kadarıyla Chaston bu konuda bir şeyler söylüyordu. Bristol'da ailesine her sabah yemek masasının iskemlelerinden birinin eşliğinde yürümek istediğini söyleyen adamı örnek veriyordu. Adam bu mobilya parçasına epeyi düşkünmüş, onu en iyi dostlarından biri sayıyor, yapacakları yürüyüşleri, diğer masa ve iskemlelerle buluşma ihtimallerini konuştukları hayali sohbetler yapıyormuş. Elbette bu iskemleye oturmak isteyen olursa adam epeyi üzülüp sıkılıyormuş. Deli olduğuna hiç kuşku yok ancak Chaston perilerin bu davranışı bizim kadar saçma bulmayacağını söyler.

Periler canlılarla cansızları bizim kadar kesin bir biçimde ayırmaz. Taşların, kapıların, ağaçların, ateşin, bulutların vesaire ruhları ve arzuları olduğuna, dişi ya da erkek olduklarına inanırlar. Belki bu, perilerin deliliğe karşı gösterdikleri şaşılası sevgiyi açıklayabilir. Örneğin periler kendilerini insanların gözünden sakladıklarında delilerin onları algılayabilecekleri iyi bilinen bir şeydir. Hatırladığım en ünlü olay on dördüncü yüzyılda Derbyshire Chesterfielde'de yaşayan Duffy adında deli bir oğlanın başına gelenler. Kasabaya yıllarca işkence eden oyuncu bir peri ruhun gözdeymiş. Peri bu oğlanı çok sevmiş ve ona aklı başında bile olsa işine pek az yarayacak, deliyken hiç yaramayacak abartılı hediyeler verirmiş, elmaslar kakılmış bir yelkenli, bir çift gümüş çizme, şarkı söyleyen bir domuz..."

"Ama peri neden Duffy'ye bu kadar ilgi gösteriyormuş?"

"Ha! Duffy'ye aynı felaketten muzdarip olduklarını söylemiş. Neden bilmiyorum. Chaston perilerin çoğunun İngilizler tarafından kötü muamele gördüklerine dair asılsız bir his beslediğini yazar. Ancak neden böyle düşündüklerini Chaston anlayamaz, ben de öyle. Büyük İngiliz büyücülerinin evinde periler hizmetkarlar arasında en ön sırada yer alır ve büyücü ve hanımından sonra en iyi yerlerde otururlardı. Chaston konu üzerine pek çok ilginç şey söyler. En iyi eseri *Liber Novus'tur*." Bay Norrell kaşlarını çatarak öğrencisine baktı. "Sana binlerce kez tavsiye ettiğimden eminim" dedi. "Okudun mu?"

Ne yazık ki Bay Norrell, Strange'in hangi kitapları okumasını istediğini ve hangi kitapları sırf okumaması için Yorkshire'a gönderdiğini tam olarak hatırlamıyordu. *Liber Novus* Hurtfew Malikanesi'ndeki kütüphanede bir rafta emniyetteydi. Strange içini çekerek, Bay Norrell kitabı kendisine verir vermez memnuniyetle okuyacağını söyledi. "Ama bu arada efendim, Chesterfield perisinin hikayesini bitirmeyi lütfederseniz."

"Ha, evet! Nerede kalmıştım? Hah, neyse birkaç yıl Duffy'nin bütün işleri rast giderken, kasabanın bütün işleri ters gitmiş. Pazar yerinde bir orman büyümüş ve kasabalılar işlerini yapamamışlar. Keçileri ve domuzları kanat çıkararak uçup gitmiş. Periler yarısı inşa edilmiş bölge kilisesinin taşlarını

şekere dönüştürmüşler. Şekerler güneşin altında ısınarak yapış yapış olmuş ve kilisenin bir kısmı erimiş. Kasaba dev bir pastane gibi kokar olmuş. Daha da kötüsü kedilerle köpekler kiliseyi yalamış, kuşlar, fareler ve sıçanlar gelip küçük lokmalar ısırmış. Böylece kasabalılar hiç düşünmedikleri bir biçimde yarısı yenmiş, biçimsiz bir kiliseyle kalakalmışlar. Duffy'ye para vererek periye kendi adlarına yalvarmasını söylemek zorunda kalmışlar. Ama Duffy onları asık suratla karşılamış ve yardım etmemiş çünkü geçmişte kendisiyle nasıl alay ettiklerini hatırlıyormuş. Böylece zavallı deliye yakışıklılığı ve zekasıyla ilgili övgüler yağdırmak zorunda kalmışlar. Sonra Duffy periye rica etmiş ve ah! Her şey değişmiş! Peri onlara işkence yapmayı bırakmış ve şekerden kiliseyi tekrar taşa döndürmüş. Kasabalılar pazar yerindeki ormanı kesmişler ve yeni hayvanlar satın almışlar ama kiliseyi bir daha hiç tam olarak düzeltememişler. Bugün bile Chesterfield kilisesinde bir tuhaflık vardır. Diğer kiliselere benzemez."

Strange bir an sessiz kaldı. "Sizce periler İngiltere'yi tamamen terk etti mi Bay Norrell?"

"Bilmiyorum. İngiliz kadınların ve erkeklerin şu son üç yüz dört yüz yılda ıssız yerlerde perilerle buluştuğunu anlatan pek çok hikaye var ama bunların hiçbiri alim ya da büyücü olmadıklarından verdikleri kanıtların bir işe yaradığı söylenemez. Siz ve ben perileri çağırdığımızda... yani..." diye ekledi çabucak. "Böyle bir şey yapacak kadar akılsız olsak, büyülerimizi de doğru yaptığımızı varsayarsak hemen ortaya çıkacaklardır. Ancak nereden geldikleri ya da hangi yoldan geldiklerini bilemeyiz. John Uskglass zamanında İngiltere'den Peri Diyarı'na giden sıradan yollar yapılmıştı. Yüksek yeşil funda çitlerin ya da taş duvarların arasındaki geniş yeşil yollardı. Bu yollar hâlâ duruyor ama perilerin de Hıristiyanlar gibi bu yolları kullandıklarını sanmam. Yabani otlarla kaplanmış ve yıkılmışlar. Kimsenin kullanmadığı yerler ve bana söylenenlere göre insanlar buralardan uzak duruyorlar."

"İnsanlar peri yollarının kötü şans getirdiğine inanıyor" dedi Strange. "Aptallık ediyorlar" dedi Norrell. "Peri yolları onlara

zarar veremez. Peri yolları hiçbir yere çıkmaz."(83)

"Ya perilerin yarı insan çocukları? Atalarının bilgisini ve güçlerini alabilirler mi?"

"Ah! Bu da başka bir soru. Bugünlerde pek çok kişi atalarının peri kökenli olduğunu gösteren soyadları taşıyor. Otherlander ve Fairchild. Elfick. Ve tabii Fairey. Küçükken çiftliklerimizden birinde Tom Otherlander adında birinin çalıştığını hatırlıyorum. Ancak peri ataları olan insanların en ufak bir büyü yeteneği gösterdiği oldukça ender görülür. Hatta peri atalarının pek ünlü olduğu günahlarla, kötülük, kibirlilik ve tembellik konusunda ün yapmışlardır."

Ertesi gün Strange Altesleri'yle buluşarak, Kral'ın deliliğini hafifletemediği için ne kadar üzgün olduğunu söyledi. Bunu işitince üzüldüler ama şaşırmadılar. Beklemedikleri bir sonuç değildi ve Strange'i en ufak bir suçu olmadığı konusunda temin ettiler. Hatta yaptığından çok memnun kalmış ve kendilerinden ücret talep etmemesi özellikle hoşlarına gitmişti. Ödül olarak ona Kraliyet İzinleri'ni verdiler. Bu da eğer isterse Soho Meydanı'ndaki kapısının üzerine beşinin yaldızlı ve alçıdan armasını koyabileceği ve Altesleri'ne Kraliyet büyücüsü olarak atandığını söyleyebileceği anlamına geliyordu.

Strange düklere minnetlerini aslında düşündüklerinden bile fazla hak ettiğini söylemedi. Kral'ı korkunç bir akıbetten ya da buna benzer bir şeyden kurtardığına emindi. Tek sorun bunun ne olduğunu bilmemesiydi.

34

Çölün kıyısında

Kasım 1814

Stephen ve şeytanarabası saçlı adam garip bir şehrin sokaklarında yürüyorlardı.

"Yorulmadınız mı efendim?" diye sordu Stephen. "Şahsen ben yoruldum. Saatlerdir yürüyoruz."

Beyefendi tiz bir kahkaha attı. "Sevgili Stephen'ım! Sen daha yeni geldin! Bir saniye önce Leydi Pole'un evinde kötü kocasının emriyle sıradan bir iş yapmaya zorlanıyordun!"

"Ah!" dedi Stephen. Son hatırladığı şey mutfağın yakınındaki küçük odasındaki gümüşleri parlattığıydı ama bunun üzerinden yıllar geçmiş gibi geliyordu.

Çevresine bakındı. Tanıdık hiçbir şey yoktu. Buranın kokusu bile -baharat, kahve, çürük sebze ve kızarmış et kokusunun bir karışımı- onun için yeniydi.

İçini çekti. "Büyü yüzünden efendim. Çok kafa karıştırıcı."

Beyefendi sevgiyle onun kolunu sıktı.

Şehir dik bir yamaca kurulmuş gibiydi. Gerçek anlamda sokak denebilecek bir şey yoktu, yalnızca evlerin arasında yukarı aşağı kıvrılan basamaklardan oluşan dar yollar vardı. Evler ise son derece basit hatta çıplaktı. Duvarlar beyaza boyalı

kerpiçtendi, kapı aralarında sade ahşap kapılar, pencerelerde sade ahşap kepenkler vardı. Sokakların basamakları da beyaza boyanmıştı. Bütün şehirde insanın gözünü rahatlatacak tek bir renkli nokta yok gibiydi. Ne bir pencere pervazında saksıda duran bir çiçek, ne de bir çocuğun kapıda bıraktığı boyalı bir oyuncak. Stephen, bu dar sokaklarda yürümenin dev bir keten peçetenin katları arasında kaybolmaktan farksız olduğunu düşündü.

Ürkütücü bir sessizlik vardı. Dar basamaklardan inip çıkarken evlerden gelen konuşmaların mırıltısını işitebiliyordu ama kimse gülmüyor, şarkı söylemiyor, hiçbir çocuk heyecanla çığlık atmıyordu. Zaman zaman şehir sakinlerinden biriyle karşılaşıyorlardı, beyaz bir cübbe ve pantalon giymiş, başına beyaz türban takmış asık suratlı, esmer yüzlü bir adam. Gençler de dahil hepsi baston taşıyorlardı, gerçi doğrusunu söylemek gerekirse hiçbiri pek genç görünmüyordu, bu şehrin sakinleri doğuştan yaşlıydı.

Tek bir kadın gördüler (en azından şeytanarabası saçlı adam onun kadın olduğunu söylemişti). Tepeden tırnağa, gölgelerin renginde tek parça giysiye sarınmıştı. Stephen onu ilk gördüğünde arkası dönüktü ve kadın, adeta mekanın düşsel atmosferiyle uyumlu bir biçimde döndüğünde yüzünün bir yüz değil de giysinin geri kalanıyla aynı koyu tonda sıkı dokunmuş bir kumaş parçası olduğunu gördü.

"Bu insanlar çok garip" diye fısıldadı Stephen. "Ama burada bulunmamıza şaşırmamış görünüyorlar."

"Ha!" dedi beyefendi. "Yaptığım büyünün bir parçası da, ikimizi onlardanmış gibi göstermek. Bizi çocukluğumuzdan beri tanıdıklarından hiçbir kuşkuları yok. Dahası, kırk kilometre ötedeki vatandaşları tarafından bile zar zor anlaşılan unutulmuş dillerine rağmen onları kusursuz bir biçimde anladığını ve anlaşıldığını göreceksin."

Tahminen şehir sakinlerinin beyefendinin ne kadar yüksek sesle konuştuğunu ve sesinin her beyaz badanalı köşeden yankılanıp geri döndüğünü fark etmemeleri de büyünün bir parçasıydı.

İndikleri sokak bir köşeyi dönerek dikkatsiz yayaların tepeden aşağı düşmelerine engel olmak için konmuş alçak bir duvarla sona erdi. Bu noktadan çevrelerini görebiliyorlardı. Önlerinde, bulutsuz bir gökyüzünün altında beyaz kayalardan oluşan bir vadi yatıyordu. Vadide sıcak bir rüzgar esiyordu. Burası bütün eti sıyrılarak geride yalnızca kemikleri bırakılmış bir dünyaydı.

Stephen buranın bir hayal ya da efsunun bir parçası olduğunu varsaymaya hazırdı ki, şeytanarabası saçlı beyefendi heyecanla, "... Afrika! Atalarının toprakları sevgili Stephen!" diye bildirdi.

"Ama" diye düşündü Stephen. "Atalarımın burada yaşamadığından eminim. Bu insanlar İngilizler'den daha koyu tenli ama benden çok daha açıklar. Büyük ihtimalle Arap olmalılar." Yüksek sesle, "Gideceğimiz özel bir yer mi var efendim?" diye sordu.

"Pazarı göreceğiz Stephen!"

Stephen buna sevindi. Sessizlik ve ıssızlık bunaltıcıydı. En azından pazarda biraz ses ve hareket olurdu.

Ancak bu şehrin pazarı da tuhaf bir yerdi. Yüksek surlardan yalnızca büyük ahşap bir kapıyla ayrılıyordu. Tezgahlar, malları görmek için gezinen coşkulu insanlar yoktu. Bunun yerine bir şey satın almak isteyenler ellerini kavuşturup sessizce yerde oturuyor, bir pazar görevlisi, bir tür mezat tellalı, malları oradan oraya taşıyarak olası alıcılara gösteriyordu. Mezatçı teklif edilen son fiyatı söylüyor, alıcı da ya başını sallıyor ya da daha yüksek bir fiyat veriyordu. Mallarda çok çeşit olduğu söylenemezdi. İpek kumaş topları ve bazı işli parçalar vardı ama çoğu halıydı. Stephen bunu arkadaşına söyleyince beyefendi, "Dinleri çok katıdır Stephen. Halılar dışında neredeyse her şey onlara yasak" dedi.

Stephen, kederli bir tavırla pazarda dolaşmalarını izledi, yasak bir kelime söylememek için ağızları daima kapalı duran, gözleri yasak görüntülerden daima kaçan, elleri her an yasak bir hareket yapmaktan alıkonan adamlar, ona yarı ölü gibi geliyorlardı. Hayal ya da hayalet olabilirlerdi. Sessiz şehirde ve sessiz manzarada gerçek olan tek şey sıcak rüzgârdı. Stephen

rüzgâr bir gün şehri ve sakinlerini tamamen uçurup götürse şaşırmayacağını hissediyordu.

Stephen'la beyefendi, pazarın bir köşesinde kahverengi eski püskü bir tentenin altına oturdular.

"Buraya neden geldik efendim?" diye sordu Stephen.

"Sakin sakin sohbet edebilmek için Stephen. Çok ciddi bir sorun ortaya çıktı. Üzülerek söylemeliyim bütün harika planlarımız bir kez daha kaba bir biçimde bozuldu ve bir kez daha işimizi bozanlar büyücüler! Bunlar kadar alçak bir ikili daha görülmemiştir! Hayattaki tek eğlenceleri bizi ne kadar küçük gördüklerini göstermek! Ama bir gün eminim ki ..."

Beyefendi açıklama yapmaktan çok büyücülere sövüp saymakla ilgileniyordu, bu nedenle Stephen'ın neler olduğunu öğrenmesi epeyce uzun sürdü. Anladığı kadarıyla Jonathan Strange, İngiltere Kralı'nı ziyaret etmişti, beyefendi ne amaçla olduğunu açıklamadı. Beyefendi de öncelikle büyücünün ne yaptığını izlemek, ikinci olarak da İngiltere Kralı'nı görmek amacıyla oraya gitmişti.

" ... Nasıl oldu da daha önce Majesteleri'ni ziyaret edip saygılarımı sunmadım bilemiyorum. Müthiş bir ihtiyar! Bana karşı çok saygılıydı! Epey sohbet ettik! Tebasının zalim davranışlarından çok çekmiş. İngilizler yüce ve asil kişileri küçük düşürmekten büyük zevk alırlar. Tarih boyunca pek çok değerli kişiye acımasızca zulmetmişlerdir, I. Charles, Julius Caesar ve hepsi bir yana size ve bana!"

"Özür dilerim efendim. Planlardan söz ettiniz ama ne planları?"

"Seni İngiltere Kralı yapma planlarımız canım! Unuttun mu yoksa?"

"Hayır elbette! Ancak. .."

"Pekâlâ! Düşüncen ne olabilir bilemiyorum sevgili Stephen" diye bildirdi beyefendi, öğrenmek için beklemeden. "Ama itiraf edeyim ki harika talihinin kendi kendine gerçekleşmesini beklemekten sıkıldım. Ağırkanlı Kader Tanrıçaları'ndan önce davranıp seni kendim kral yapma taraftarıyım. Kimbilir? Belki de seni hakkın olan yüksek mevkiye getirecek soylu araç benimdir! Daha uygun biri olamaz! Eh! Kral'la konuşurken,

aklıma seni kral yapmanın ilk adımının ondan kurtulmak olduğu geldi! Dikkat et! Amacım ihtiyara zarar vermek değildi. Tam tersine! Ruhunu tatlılıkla sardım ve onu uzun yıllardır olmadığı kadar mutlu ettim. Ama bu büyücünün işine gelmedi! Büyücü bana karşı çalışmaya başladığında efsunumu henüz örmeye başlamıştım. Korkunç güçlü bir peri büyüsü kullandı. Hayatımda hiç bu kadar şaşırmamıştım! Böyle bir şeyi yapmayı bildiğini kim tahmin ederdi?"

Beyefendi tiradına Stephen'ın konuşabileceği kadar uzun bir ara verdiğinde, "Beni düşündüğünüz için minnettarım efendim ancak şu anki Kral'ın on üç oğlu ve kızı olduğunu söylememe izin verin. En büyükleri zaten ülkeyi yönetmekte. Kral ölse bile taç kesinlikle onlardan birine geçecektir" dedi Stephen.

"Evet, evet! Ama Kral'ın çocukları şişman ve aptal! Böyle korkunç şeyler tarafından yönetilmeyi kim ister? İngiltere halkı onlar yerine senin tarafından, senin gibi hoş ve çekici, soylu çehresi bir sikkede gayet iyi duracak biri tarafından yönetilebileceğini anladığında, hah! Hemen sevince kapılarak amacını desteklemeye koşmazsa çok aptal demektir!"

Beyefendinin İngilizler'in karakterini sandığı kadar iyi tanımadığını düşündü Stephen.

O anda konuşmaları son derece vahşi bir sesle kesildi. Büyük bir boru çalınmaktaydı. Birkaç kişi koşarak şehrin devasa kapılarını kapadı. Şehrin tehlikede olduğunu düşünen Stephen telaşla çevresine bakındı. "Ne oluyor efendim?"

"Ah, kötü yürekli kâfirlere karşı her akşam şehrin kapısını kapatırlar" dedi beyefendi miskin bir tavırla. "Kâfir derken kendileri dışında herkesi kastediyorlar tabii. Ama ne düşünüyorsun söyle Stephen? Ne yapalım?"

"Yapmak mı efendim? Ne konuda?"

"Büyücüler Stephen! Büyücüler! Harikalarla dolu kaderin gerçekleştikçe bize karışacaklarına hiç kuşku yok. Gerçi kimin İngiltere Kralı olduğu onları ne ilgilendirir anlamıyorum. Herhalde çirkin ve aptal oldukları için kendileri gibi bir kralları olmasını tercih ediyorlar. Hayır, onlar düşmanımız, dolayısıyla onları kesinkes ortadan kaldıracak bir yol bulmamız gerekiyor. Zehir mi? Bıçak mı? Tabanca mı?.."

Mezatçı yaklaştı, elinde yine bir halı vardı. "Yirmi gümüş peni" dedi bütün dünya için adil bir kıyameti haber verircesine ağır ve tane tane konuşarak.

Şeytanarabası saçlı adam halıya düşünceli bir biçimde baktı. "Elbette bir kişiyi bin yıl kadar bir halı deseni içine hapsetmek mümkün. Bu, büyücülerin yaptığı gibi beni çok kızdıranlar için kullandığım özellikle korkunç bir yazgıdır! Renk ve desenin biteviye tekrarının, tozun yarattığı rahatsızlıktan ve lekelerin neden olduğu aşağılanmadan hiç söz etmiyorum, mahkûmu hiç istisnasız çıldırtacağı garantidir! Mahkûm dünyadaki herkesten intikamını almaya kararlı olarak halıdan çıkar, sonra o çağın bütün büyücüleriyle savaşçıları güçlerini birleştirerek onu öldürür ya da genellikle ikinci bir bin yılı da geçirmesi için daha da berbat bir hapishaneye koyarlar. Böylece bin yıllar geçtikçe deliliği ve kötülüğü de artar. Evet, halılar! Belki de..."

"Sağolun" dedi Stephen hemen mezatçıya. "Ama bu halıyı almayacağız. Tanrı aşkına bizi geçin, efendim."

"Haklısın Stephen" dedi beyefendi. "Bu büyücülerin kusurları ne olursa olsun, efsundan kaçmakta usta olduklarını kanıtladılar. Bize karşı gelecek iradelerinin kalmaması için ruhlarını ezmenin başka bir yolunu bulmalıyız! Büyü yapmaya hiç başlamamış olmayı istemeliler!"

35

Nottinghamshire'lı beyefendi

Kasım 1814

Strange’in üç yıllık yokluğu boyunca Bay Drawlight'la Bay Lascelles, Bay Norrell üzerindeki yeniden canlanan nüfuzlarının tadını çıkarmışlardı. Bay Norrell'le konuşmak isteyen ya da Bay Norrell’in yardımını isteyen herkes önce onlara başvurmak mecburiyetindeydi. Bay Norrell’e bakanları idare etmenin en iyi yolu, bakanlara da Bay Norrell’i idare etmenin en iyi yolu konusunda öğüt vermişlerdi. İngiltere’nin en önemli büyücüsünün dostları ve danışmanları olarak, krallığın en zengin ve kibar çevrelerinden insanları peşlerinden koşturuyorlardı.

Strange’in dönüşünden sonra Bay Norrell’i her zamanki gibi hiç sektirmeden ziyaret etmeye devam etmişlerdi ancak Bay Norrell artık en çok Strange’in fikirleri duymak, herkesinkinden önce Strange’in tavsiyesini almak istiyordu. Doğal olarak onları memnun edecek bir durum değildi bu. Özellikle Drawlight her iki büyücünün de birbirlerinin davranışları karşısında hissettiği ufak tefek alınganlıkları ve kızgınlıkları artırmak için elinden geleni yapıyordu.

"Ona zarar verecek bir şey bilmediğime inanamıyorum" dedi Drawlight, Lascelles'e. "İspanya'da yaptıkları hakkında çok acayip hikâyeler anlatılıyor. Birkaç kişiden Fransızlar'la savaşmak için ölü askerleri dirilterek koca bir ordu oluşturduğunu duydum. Kolları ve bacakları parçalanmış, gözleri bir sinirle çukurlarından sarkan cesetler ve hayal edebileceğiniz her türlü dehşet! Norrell duysa ne derdi acaba?"

Lascelles içini çekti. "Keşke aralarında bir kavga çıkarmaya çalışmanın ne kadar gereksiz olduğunu anlatabilsem. Er ya da geç bunu kendileri yapacaklar zaten."

Strange'in Kral'ı ziyaret etmesinden birkaç gün sonra Bay Norrell'in dostları ve hayranlarından oluşan bir grup Hanover Meydanı'nda Bay Lawrence'ın yaptığı iki büyücünün yeni portresini görmek üzere toplanmışlardı. (84) Bay Lascelles'le Bay Drawlight'ın yanı sıra Bay ve Bayan Strange ve Kral'ın birkaç bakanı da oradaydılar.

Portrede Bay Norrell sade bir ceket ve eski moda peruğu içinde görünüyordu. Hem ceket hem de peruk üzerine biraz fazla büyük gelmiş gibiydi. Adeta içlerinde kaybolmuş gibiydi ve küçük mavi gözleri dünyaya, Sör Walter Pole'un aklına, uşağının kedisini getiren kibir ve korkunun tuhaf bir karışımıyla bakıyordu. Görünüşe göre çoğu kişi, resmin Bay Norrell'li yarısı konusunda övgü dolu bir şeyler söylemekte zorlanıyordu ancak Strange'li yarısını övmekten herkes memnundu. Strange, Bay Norrell'in arkasında durmuş, ufak bir masaya yarı oturuyor, yarı dayanıyordu. Alaycı yarım tebessümü, bir büyücüde olması gerektiği gibi gülümsemeler, sırlar ve büyülerle dolu gözleriyle çok rahat görünüyordu.

"Ah! Ne hoş bir şey" dedi bir hanım coşkuyla. "Figürlerin arkasındaki aynanın karanlığı Bay Strange'in başını ne kadar hoş göstermiş."

"İnsanlar her zaman büyücülerle aynaların ayrılmaz bir bütün olduğunu düşünüyor" diye şikâyet etti Bay Norrell. "Kütüphanemin o bölümünde ayna yok." "Ressamlar oyuncu kişilerdir beyefendi, her zaman dünyayı kendi kafalarındaki bir plana göre biçimlendirirler" dedi Strange. "Aslında bu açıdan büyücülerden pek farkları yoktur. Yine de aynada ilginç

bir çalışma yapmış. Öyle koyu ki aynadan çok bir kapıya benziyor. Neredeyse gelen rüzgârı hissedebiliyorum. Kendimi çok yakınında otururken görmek hoşuma gitmiyor, soğuk alacakmışım gibi geliyor."

Daha önce Bay Norrell'in kütüphanesinde hiç bulunmamış olan bir bakan uyumlu oranları ve döşenme tarzı konusunda hayranlığını belirtince, diğerleri de ne kadar güzel bulduklarını söylediler.

"Çok güzel bir oda olduğuna kuşku yok" diye katıldı Drawlight. "Ama gerçekte Hurtfew Malikânesi'nin kütüphanesiyle kıyaslanamaz bile! Hayatımda hiç orası kadar güzel, her şeyi yerinde bir yer görmedim. Küçük sivri kemerler ve Gotik tarzda sütunlu bir kubbesi var, hele o yaprak oymaları. Hepsi de canım İngiliz meşesi, karaağaç ve dişbudağından oyulmuş, âdeta korkunç bir kış rüzgârıyla solmuş, eğri büğrü kuru yaprakları andırıyorlar, bu kadar mükemmellerini hiç görmedim. 'Bay Norrell' dedim ilk gördüğümde. 'Sizde ne cevherler varmış böyle. Tam bir Romantik'siniz beyefendi'."

Bay Norrell Hurtfew'daki kütüphaneden konuşulmasından pek hoşlanmamış görünüyordu ama Drawlight devam etti: "Yılın son aylarında güzel, küçük bir ormanda dolaşmaya benziyor. Kitapların yıllarla kurumuş kahverengi ya da bronz ciltleri de bu izlenimi güçlendiriyor. Aslına bakarsanız bir ormandaki yaprak kadar çok kitap var." Bay Drawlight duraksadı. "Hurtfew'a hiç gittiniz mi, Bay Strange?"

Strange henüz bu zevke erişemediğini söyledi.

"Ama gitmelisiniz" dedi Drawlight sinir bozucu bir gülümsemeyle. "Hem de mutlaka gitmelisiniz. Gerçekten de muhteşemdir."

Norrell telaşla Strange'e baktı ama Strange karşılık vermedi. Herkese sırtını dönmüş, dikkatle kendi portresine bakıyordu.

Diğerleri uzaklaşıp başka şeylerden konuşmaya başlarken Sör Walter mırıldandı, "Kötü niyetine aldırmayın siz."

"Hımmm" dedi Strange. "Ondan değil. Ayna. Sanki doğruca yürüyüp içine girebilirmişsiniz gibi görünüyor. Çok zor olmazdı sanırım. İnsan bir ifşa büyüsü kullanabilir. Yoo,

açılma büyüsü. Ya da ikisi birden. İnsanın önündeki yol açılabilir. Bir adım atıp buradan giderdiniz." Çevresine bakındı. "Gitmek istediğim günler olmuyor değil."

"Ama nereye?" dedi Sör Walter şaşırarak. Gaz lambaları ve dükkânları, pastaneleri ve kulüpleri, binlerce güzel kadını ve bin bir dedikodusuyla Londra'dan çok sevdiği bir yer yoktu ve herkesin kendisi gibi olduğunu sanıyordu.

"Ah, uzun yıllar önce benim gibiler her nereye gidiyorsa. Başkalarının görmediği yollarda gezinirdim. Gökyüzünün arkasında. Yağmurun diğer tarafında."

Strange bir kez daha içini çekti, sağ ayağı sabırsızca Bay Norrell'in halısına vurdu, unutulmuş yollara gitmek üzere bir an önce kararını vermezse ayaklarının onu kendiliğinden taşıyacağını ima eder gibiydi.

Saat ikide ziyaretçiler gitmişti ve Strange'le herhangi bir konuşma yapmaktan kaçınmak için çırpınan Bay Norrell yukarı çıktı ve ikinci katta evin arkasındaki küçük odasına saklandı. Masasına oturarak çalışmaya başladı, kısa zamanda Strange'i, Hurtfew'daki kütüphaneyi ve Drawlight'ın konuşmasının uyandırdığı bütün nahoş hisleri unuttu. Bu nedenle birkaç dakika sonra kapı çalınıp Strange içeri girdiğinde biraz ürktü.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim efendim" dedi. "Ama size sormak istediğim bir şey var."

"Ah" dedi Bay Norrell tedirgin bir halde. "Şey, elbette sorularınızı yanıtlamaktan her zaman sevinç duyarım ancak korkarım şu anda bekleyemeyecek acil bir işim var. Lord Liverpool'a Büyük Britanya kıyılarını büyü yoluyla fırtınalardan koruma planımızdan söz ettim. Lord Liverpool her yıl binlerce pound değerindeki malın deniz tarafından yok edildiğini söylüyor. Mal ve mülkün korunmasının barış zamanında büyünün en baş görevi olduğunu söylüyor. Her zamanki gibi lordları hemen yapılmasını istiyor ve epeyi bir iş var. Sırf Cornwall kıyılarını bitirmek bir hafta sürecek. Korkarım konuşmamızı başka zaman yapmak zorundayız."

Strange gülümsedi. "Eğer büyü bu kadar acilse size yardım etsem iyi olur efendim, böylece çalışırken konuşabiliriz.

Nereden başlıyorsunuz?"

"Yarmouth'tan."

"Peki ne kullanıyorsunuz? Belasis'i mi?"

"Hayır, hayır Belasis'i değil. Lanchester'in *Kuş Dili*'nde fırtınalı suları yatıştırmak için Stokesey'in bir yeniden düzenlenmesi yer alıyor. Lanchester'ın Stokesey'le büyük benzerlik taşıdığını söyleyecek kadar saf değilim ama elimizde daha iyisi yok. Lanchester'da bazı düzeltmeler yaptım, Pevensey'in Koruma ve Gözetme büyülerini de ekliyorum."(85) Bay Norrell, Strange'e doğru bazı kâğıtlar itti. Strange kâğıtları inceledi, sonra çalışmaya başladı.

Bir süre sonra Strange, "Bir süre önce Ormskirk'in *Otuz Altı Başka Dünya'dan Açıklamalarında* aynaların ardındaki krallıktan söz edildiğini okudum. Bu krallık bir yolcunun bir yerden diğerine gitmek için kullanabileceği en kısa yollarla doluymuş" dedi.

Bu normalde Bay Norrell'i memnun edecek bir konu değildi ama Strange'in kendisiyle Hurtfew'daki kütüphaneyle ilgili olarak kavga etmek istemediğini fark edince öyle rahatlamıştı ki dili epeyi çözüldü. "Ah, evet gerçekten de! Dünyanın bütün aynalarını birleştiren bir yol vardır. Ortaçağın büyük büyücüleri tarafından çok iyi biliniyordu. Bu yolda çok bulunduklarına hiç şüphe yok. Korkarım size daha kesin bir bilgi veremeyeceğim. Tanıdığım yazarların hepsi farklı anlatıyorlar. Ormskirk karanlık geniş bir kırdan geçen bir yol olduğunu söylüyor. Hickman ise pek çok karanlık koridoru ve büyük merdivenleri olan geniş bir ev olduğunu.(86) Hickman evin içinde derin uçurumların, bir kıyısından diğerine uzanan taş köprüler ve taş duvarların arasında kara suların aktığı oluklar olduğunu söylüyor, nereye ya da ne için aktığını kimse bilmiyor." Bay Norrell birden müthiş keyiflenmişti. Bay Strange'le oturup sessizce büyü yapmak onun için zevklerin en büyüğüydü. "*Gentleman's Magazine*'in gelecek sayısı için hazırlayacağınız makale nasıl gidiyor?" diye sordu.

Strange bir an düşündü. "Henüz tamamlamadım."

"Ne hakkında? Hayır, sakın söylemeyin! Okumak için can atıyorum! Belki yarın beraberinizde getirirsiniz!"

"Ah! Elbette yarın."

O akşam Arabella, Soho Meydanı'ndaki oturma odasına girip de halının Norrell'in konuşmasından parçaların, notların ve büyülerin yazılı olduğu kâğıt parçalarıyla kaplı olduğunu görünce şaşırdı. Strange odanın ortasında durmuş kâğıtlara bakıyor ve saçlarını çekiştiriyordu.

"*Gentleman's Magazine*'in bir sonraki sayısı için ne yazabilirim?" dedi. "Bilmiyorum hayatım. Bay Norrell bir öneride bulunmadı mı?"

Strange kaşlarını çattı. "Her nedense çoktan yazıldığını düşünüyor." "Eee, ağaçlar ve büyüye ne dersin?" diye önerdi Arabella. "Daha geçen gün konunun ne kadar ilginç olduğundan ve çok ihmal edildiğinden söz ediyordun."

Strange temiz bir parça kâğıt alarak, hızla notlar karalamaya başladı. "Meşelerle dostluk kurulabilir ve haklı bir amacınız olduğunu düşünürlerse düşmanlarınıza karşı sizinle birlik olurlar. Huş ağaçları Peri Diyarı'na açılan kapılar sağlar. Dişbudaklar Kuzgun Kral dönene kadar yas tutmayı bırakmayacaklardır.(87) Hayır, hayır! Bu hiç olmaz. Bunu söyleyemem. Norrell sinir krizi geçirir." Kâğıdı buruşturarak ateşe attı.

"Ah! O zaman birkaç dakika söyleyeceklerimi dinleyebilirsin" dedi Arabella. "Bugün Leydi Westby'nin evini ziyaret ettim ve orada ona büyü dersleri verdiğini düşünen çok tuhaf bir genç hanımla tanıştım."

Strange bir an başını kaldırdı. "Kimseye büyü öğretmiyorum" dedi. "Hayır hayatım" dedi Arabella sabırla. "Öyle yapmadığını biliyorum. Bu nedenle çok tuhaf ya."

"Peki bu kafası karışmış genç hanımın adı nedir?"

"Bayan Gray."

"Tanımıyorum."

"Akıllı ve şık bir kız ama güzel değil. Görünüşe bakılırsa çok zengin ve büyüye çok meraklı. Herkes öyle diyor. Yelpazesine senin ve Bay Norrell'in resimlerini koydurmuş. Lord

Portishead ve senin şimdiye kadar basılmış her şeyinizi okumuş."

Strange düşünceli bir biçimde birkaç saniye ona bakınca, Arabella az önce söylediklerini düşündüğünü sandı ama konuştuğunda hafif azarlar bir sesle, "Hayatım kâğıtlarımın üzerinde duruyorsun" dedi yalnızca. Kolundan tutarak yavaşça kenara çekti.

"Bana senin öğrencin olabilmek için dört yüz gine verdiğini söyledi. Karşılık olarak da ona büyülerin tanımlarının ve tavsiye ettiğin kitapların listelerinin bulunduğu mektuplar göndermişsin."

"Dört yüz gine mi! Bak işte bu tuhaf. Genç bir hanımı unutmuş olabilirim ama dört yüz gineyi unutabileceğimi sanmıyorum." Strange'in gözüne bir kâğıt takıldı ve eline alıp okumaya başladı.

"İlk başta beni kıskandırmak ve aramızda kavga çıkarmak için bu hikâyeyi uydurduğunu düşündüm ama deliliği o tür bir delilik değildi. Hayran olduğu sen değilsin, mesleğin. Hiç anlayamıyorum. O mektuplar ne olabilir? Kim yazmış olabilir?"

Strange ufak bir not defterini aldı (aslında Arabella'nın ev giderlerini tuttuğu defterdi ve onunla hiçbir ilgisi yoktu) ve içine notlar karalamaya başladı.

"Jonathan!"

"Hım?"

"Bayan Gray'yi bir daha gördüğümde ne diyeyim?"

"Dört yüz gineyi sor. Henüz elime geçmediğini söyle."

"Jonathan! Bu ciddi bir konu."

"Ah! Kesinlikle katılıyorum. Dört yüz gineden daha önemli bir şey düşünemiyorum."

Arabella bir kez daha durumun çok tuhaf olduğunu yineledi. Strange'e Bayan Gray'in anlattıkları konusunda endişelendiğini ve olayın açıklığa kavuşması için Bayan Gray'le konuşmasını istediğini söyledi. Ama bütün bunları söylemesinin nedeni kendini rahatlatmaktı çünkü kocasının artık kendisini dinlemediğini çok iyi biliyordu.

Birkaç gün sonra Strange ve Sör Walter Pole, Covent Garden'daki Bedford'da bilardo oynuyorlardı. Sör Walter her zamanki gibi Strange'i bilardo toplarını büyüyle hareket ettirmekle suçladığı için oyun durma noktasına gelmişti.

Strange böyle bir şey yapmadığını söylüyordu.

"Burnunuza dokunduğunuzu gördüm" diye şikâyet etti Sör Walter.

"Yüce Tanrım!" diye bağırdı Strange. "Hapşırmak da mı suç? Nezleyim." Oyunu izlemekte olan Strange ve Sör Walter'ın iki arkadaşı, Binbaşı Colquhoun Grant'le Albay Manningham, Strange'le Sör Walter kavga etmek istiyorlarsa bunu bilardo masalarını meşgul etmeden de yapabileceklerini söylediler. Binbaşı Grant ve Albay Manningham oyun oynamakla daha çok ilgilenen kişilerin beklediğini ikaz ettiler. Bu daha genel bir tartışmaya dönüştü ve ne yazık ki Perşembe akşamı Bedford'daki bilardo odasının genel olarak Sör Walter Pole'la Jonathan Strange'in ve dostlarının özel malı sayıldığını bilmeyen taşralı iki kişinin başlarını kapıdan sokarak masanın oyun için ne zaman boşalacağını sormasına yol açtı.

"Şu işe bak!" dedi Colquhoun Grant. "Bilmiyorum ama kısa zamanda boşalacağını sanmam."

Taşralı iki beyden biri sağlam yapılı tıknaz bir kişiydi. Ağır kahverengi kumaştan bir ceket ve Bedford'un şık ortamındansa bir taşra pazarında daha avantajlı görünebilecek çizmeler giyiyordu. ikinci taşralı bey ise yüzü sabit bir hayret ifadesiyle donup kalmış ufak tefek topal bir adamdı.

"Ama efendim" dedi ilk adam son derece makul bir sesle Strange'e hitap ederek. "Oynamıyor konuşuyorsunuz. Bay Tantony ve ben Nottinghamshire'dan geliyoruz. Yemeğimizi ısmarladık ancak hazır olana kadar bir saat daha bekleyeceğimiz söylendi. Siz konuşurken oynamamıza izin verin, sonra masayı yine size bırakırız."

Bunları kusursuz bir kibarlıkta söylemişti, yine de sözleri Strange'in dostlarına battı. Adamın her şeyiyle bir çiftçi ya da tüccar esnaf olduğu belliydi ve ne yapacaklarını söylemeyi kendine vazife görmesi hoşlarına gitmemişti.

"Masaya bakarsanız, az önce başladığımızı görebilirsiniz" dedi Strange. "Bir beyefendiden oyunu bitmeden bırakmasını istemek... Eh, beyefendi böyle bir şey Bedford'da hiç yapılmaz."

"Ah! Öyle mi?" dedi Nottinghamshire'lı beyefendi nazik bir tavırla. "O halde özür dilerim ama belki uzun sürüp sürmeyeceğini söylemekte bir sakınca yoktur."

"Size söyledik zaten" dedi Grant. "Bilemiyoruz." Strange'e yönelttiği bakış açıkça, "Bu adam çok aptalmış" diyordu.

Bu noktada Nottinghamsire'lı bey Strange'in dostlarının yalnızca köstek değil, kendisine karşı kaba davranmak niyetinde de olduklarından kuşkulanmaya başladı. Kaşlarını çattı ve hayret ifadesiyle yanında duran ufak tefek topal adamı işaret etti. "Bu Bay Tantony'nin Londra'ya ilk gelişi ve bir daha gelmeyi arzu etmiyor. Ona özellikle Bedford pastanesini göstermek istiyordum ama insanların bu kadar zorluk çıkaracağını düşünmemiştim."

"Madem burayı beğenmediniz" dedi Strange kızgınlıkla, "O zaman geldiğiniz yere, her neresiyse... Nottinghamshire'mı demiştiniz?... Dönmenizi öneririm.

Colquhoun Grant, Nottinghamshire'lı beye buz gibi bir bakış fırlatarak ortaya konuştu. "Çiftçiliğin berbat durumda olmasına şaşmamak gerek. Bugünlerde çiftçiler hep gezip tozma peşinde. Krallığın bütün eğlence yerlerinde onlara rastlamak mümkün. Kendi zevklerinden başka bir şey düşünmüyorlar. Nottinghamshire'da biçilecek buğday kalmadı mı acaba? Ya da beslenecek domuz?"

"Bay Tantony ve ben çiftçi değiliz efendim!" dedi Nottinghamshire'lı beyefendi öfkeyle. "Bizler bira imalatçısıyız. Gatcombe ve Tantony Tam Sert Siyah Bira, en ünlü biramızdır ve üç bölgede tanınır!"

"Teşekkürler ama Londra'da yeterince bira ve biracı var" dedi Albay Manningam. "Lütfen bizim için kalmaya zahmet etmeyin."

"Ama biz buraya bira satmaya gelmedik! Çok daha soylu bir amaç için buradayız! Bay Tantony ve ben büyü hayranlarıyız! Bu konuyla ilgilenmenin her vatansever İngiliz'in görevi olduğunu düşünüyoruz. Londra yalnızca Büyük Britanya'nın

baş şehri değil, artık büyü eğitiminin de merkezi. Bay Tantony uzun yıllar büyü öğrenmek istedi ancak bu sanatın içinde bulunduğu berbat durum nedeniyle umutsuzluğa kapıldı. Dostları içini ferah tutmasını istediler. Bazen işlerin en fena haldeyken düzelmeye başladığını söylediler. Haklıydık da, çünkü hemen anında İngiltere'nin gördüğü en büyük iki büyücü ortaya çıktı. Elbette Bay Norrell'le Bay Strange'i kastediyorum! Yarattıkları mucizeler İngilizler'in bu topraklarda doğdukları için bir kez daha şükretmesini sağladı ve Bay Tantony'nin bir gün onlardan biri olma umutlarını ateşledi."

"Öyle mi? Bana kalırsa hayal kırıklığına uğrayacak" dedi Strange.

"O halde çok yanılıyorsunuz!" diye bağırdı Nottinghamshire'lı beyefendi zaferle. "Bay Tantony büyü sanatları üzerine bizzat Bay Strange tarafından eğitiliyor!"

Ne yazık ki Strange de o sırada masaya dayanmış, tek ayağı üzerinde dengesini sağlamış bir halde bilardo topuna vurmaya hazırlanıyordu. İşittikleri karşısında o kadar şaşırdı ki topu tamamen ıskalamakla kalmayıp, sopasını masanın kenarına çarptı ve anında yeri boyladı.

"Bir yanlışlık olmalı" dedi Colquoun Grant.

Nottinghamshire'lı bey çıldırtıcı bir sakinlikle, "Hayır efendim. Yanlışlık yok" dedi.

Yerden kalkan Strange, "Bu Bay Strange nasıl biri" diye sordu.

"Ne yazık!" dedi beyefendi. "Size bu noktada net bir bilgi veremeyeceğim. Bay Tantony, Bay Strange ile hiç karşılaşmadı. Bay Tantony'nin eğitimi mektuplar aracılığıyla yürütülüyor. Ancak Bay Strange'e sokakta rastlamayı umuyoruz. Yarın özel olarak bu iş için evini görmeye Soho Meydanı'na gideceğiz."

"Mektuplar mı!" diye bağırdı Strange.

"Mektupla eğitimin çok düşük nitelikli olduğunu düşünmüşümdür" dedi Sör Walter.

"Hiç de değil!" diye karşılık verdi Nottinghamshire'lı beyefendi. "Bay Strange'in mektupları İngiliz büyüsünün durumu hakkında bilgece tavsiyeler ve olağanüstü önseziler

içeriyor. Canım, daha geçen gün Bay Tantony yazarak Bay Strange'den yağmuru durdurabilmek için büyü istedi, Nottinghamshire'ın bizim bulunduğumuz bölgesinde çok yağmur yağar. Hemen ertesi gün Bay Strange yazdığı cevapta yağmuru ve güneşi bir satranç tahtasındaki parçalar gibi hareket ettirebilecek büyülerin gerçekten de varolduğunu ancak büyük bir ihtiyaç olmadığı sürece asla kullanmayacağını ve Bay Tantony'ye de kendisi gibi yapmasını söylemiş. Bay Strange, İngiliz büyüsünün İngiliz toprağında büyümüş ve bir anlamda İngiliz yağmuru tarafından beslenmiş olduğunu söylemiş. Bay Strange İngiltere havasıyla uğraşmanın İngiltere'yle uğraşmak anlamına geldiğini, İngiltere'yle uğraşınca da İngiliz büyüsünün temellerini yok etme tehlikesiyle karşı karşıya geleceğimizi yazmış. Bunun Bay Strange'in dehasını gösteren çarpıcı bir örnek olduğunu düşündük, değil mi Bay Tantony?" Nottinghamshire'lı bey dostunu dürtünce adam birkaç kez gözlerini kırpıştırdı.

"Hiç böyle bir şey söylediniz mi" diye mırıldandı Sör Walter.

"Şu işe bakın! Evet, sanırım söyledim!" diye cevapladı Strange. "Galiba böyle bir şey söyledim... Ne zaman olabilir? Geçen Cuma sanırım."

"Kime söylediniz peki?"

"Norrell'e elbette."

"Odada başka biri var mıydı?"

Strange duraksadı. "Drawlight" dedi yavaşça.

"Aha!"

"Beyefendi" dedi Strange, Nottinghamshire'lı beyefendiye. "Sizi kırdıysam özür dilerim. Ancak kabul etmelisiniz ki benimle konuşma tarzınız da epeyi... Kısacası sabırsız biriyimdir ve siz de beni kızdırdınız. Jonathan Strange benim ve sizin ya da Bay Tantony'nin adını bugüne kadar hiç duymadım. Bay Tantony de ben de ahlaksız bir adam tarafından kandırıldık sanırım. Herhalde Bay Tantony eğitimi için bana bir ücret veriyordur. Parayı nereye gönderdiğini sorabilir miyim? Eğer Ryder Sokağı'na gönderiyorsa, ihtiyacım olan kanıtı bulmuş olacağım."

Ne yazık ki Nottinghamshire'lı beyle Bay Tantony, Strange'in uzun boylu, geniş göğüslü, uzun beyaz sakallı, ağır ağır konuşan ve eski tarzda giyinen bir adam olduğu fikrine kapılmışlardı. Karşılarında duran Bay Strange, ince uzun, tertemiz tıraş olmuş, hızlı konuşan ve Londralı herhangi bir zengin şık bey gibi giyinmiş biri olduğundan, söylediği kişi olduğuna başta ikna olmadılar.

"Eh, bu kolayca çözülebilir" dedi Colquhoun Grant.

"Tabii" dedi Sör Walter. "Bir garson çağırayım. Belki bir garsonun sözü, bir beyefendinin sözünden daha inandırıcı gelir. John! Buraya gel! Sana ihtiyacımız var!"

"Hayır, hayır, hayır!" diye bağırdı Grant heyecanla. "Böyle demek istemedim. John gidebilirsin. Sana ihtiyacımız yok. Bay Strange'in eşsiz büyücülüğünü kanıtlamak için basit güvenceler dışında yapabileceği pek çok şey var. Ne olsa çağımızın en büyük büyücüsü."

"Herhalde" dedi Nottinghamshire'lı adam kaşlarını çatarak, "Bu unvan Bay Norrell'e ait?"

Colquhoun Grant gülümsedi. "Albay Manningham'la ben efendim İspanya'da Dük Wellington ile çarpışma onuruna eriştik. inanın orada Bay Norrell'i bilmiyorduk. Güvendiğimiz kişi burada gördüğünüz Bay Strange idi. Şimdi şaşırtıcı bir büyü yapacak olsa o zaman bir kuşkunuz kalmayacak ve eminim İngiliz büyüsü ve İngiliz büyücüleri için duyduğunuz saygı bir an daha sessiz kalmanıza izin vermeyecektir. Eminim ona bu sahte mektuplar hakkında bildiğiniz her şeyi anlatmak isteyeceksiniz." Grant soran bakışlarla Nottinghamshire'lı beyefendiye baktı.

"Şey" dedi Nottinghamshire'lı beyefendi. "Çok tuhaf beyefendiler olduğunuzu söylemeliyim, bana böyle bir hikâye uydurmaktaki amacınızın ne olduğunu bilemiyorum. Çünkü açıkça söyleyeyim, her bir satırı, her bir sözcüğü canım İngiliz büyüsü kokan bu mektuplar sahte çıkarsa çok şaşarım doğrusu!"

"Ama" dedi Grant, "bu alçak, düşündüğümüz gibi yalanlarını uydurmak için Bay Strange'in kendi kelimelerini kullanmışsa o zaman bu durumu açıklar öyle değil mi? Şimdi kim olduğunu

kanıtlaması için Bay Strange hiç kimsenin görmediği bir şey gösterecek!"

"Vay canına!" dedi Nottinghamshire'lı adam. "Ne yapacak?"

Grant kendisi de ansızın meraka kapılmışçasına geniş bir gülümsemeyle Strange'e döndü. "Evet, Strange. Ne yapacaksın?"

Ama cevaplayan Sör Walter oldu. Duvarın büyük bölümünü kaplayan büyük Venedik aynasına doğru başını sallayarak, "Şu aynanın içine girecek ve dışarı çıkmayacak" dedi.

36

Dünyanın bütün aynaları

Kasım 1814

Hampstead köyü Londra'nın sekiz kilometre kuzeyindedir. Dedelerimizin zamanında bütünüyle sıradan çiftlikler ve kulübelerden ibaret bir yerdi ancak Londra'ya bu kadar yakın rustik bir yerin varlığı temiz hava ve yeşillikten yararlanmak isteyen çok sayıda insanı kendine çekti. Eğlenmeleri için bir yarış pisti ve tahta top oynamak için çayır yapıldı. Yiyecek içecek satan çörek dükkanları ve çay bahçeleri belirdi. Zenginler orada yazlık kulübeler satın aldılar ve Hampstead kısa zamanda bugünkü halini alarak Londralılar'ın en gözde sayfiye yerlerinden biri oldu. Kısa zamanda köy hatırı sayılır ölçüde büyüyerek neredeyse küçük bir şehir boyutuna geldi.

Sör Walter, Albay Grant, Albay Manningham ve Jonathan Strange'in Nottinghamshire'lı beyefendiyle tartışmasından iki saat sonra Londra yolundan giden bir araba Hampstead'e girdi, üzerini mürver ağaçları, alıçlar ve leylaklar bürümüş karanlık bir yola saptı. Yolun sonundaki bir evin önünde durdu ve Bay Drawlight aşağı indi.

Ev bir zamanlar çiftlik eviydi ama son yıllarda epeyi gelişmişti. Işığı içeri almaktansa soğuğu sokmamaya yarayan

küçük sayfiye pencereleri büyük ve normal pencerelere çevrilmiş, yoksul görünümlü taşra kapı arasının yerini sütunlu bir giriş almış, çiftlik avlusu tamamen kaldırılarak bir çiçek bahçesi ve çalılıklar konmuştu.

Bay Drawlight kapıyı çaldı. Hemen bir hizmetçi gelerek onu oturma odasına götürdü. Oda bir zamanlar bir çiftlik evinin misafir odasıydı ama aslına ait bütün ipuçları pahalı Fransız duvar kağıtları, İran halıları ve en yeni tarzda yapılmış İngiliz mobilyalarının altında kaybolmuştu.

Drawlight birkaç dakika bekledikten sonra odaya bir hanım girdi. Endamlı ve güzeldi. Kırmızı kadifeden bir elbise giyiyordu ve kara kehribar boncuklardan oluşan karmaşık bir gerdanlık boynunun beyazlığını hepten öne çıkarıyordu.

Koridorun karşı tarafındaki açık bir kapıdan yemek odası görünüyordu, burası da oturma odası kadar pahalı döşenmişti. Masanın üzerindeki kalan yemekten leydinin yalnız yediği anlaşılıyordu. Görünüşe göre kırmızı elbise ve siyah gerdanlığı kendi zevki içindi.

"Ah, madam!" diye ayağa fırladı Drawlight. "İyisinizdir umarım?"

Kadın eliyle geçiştiren bir hareket yaptı. "İyiyim sanırım. Neredeyse hiç kimseyi görmeden, hep aynı işlerle uğraşan bir insan ne kadar iyi olabilirse o kadar iyiyim."

"Ne!" diye bağırdı Drawlight şok olmuş bir sesle. "Burada yalnız mısınız?"

"Tek arkadaşım yaşlı teyzem. O da dinle uğraşmam için üsteliyor."

"Ah, madam!" dedi Drawlight. "Enerjinizi vaazlar ve dualarla harcamayın. Orada bir teselli bulamazsınız. Bunun yerine düşüncelerinizi intikam üzerinde yoğunlaştırın."

"Öyle yapacağım. Öyle yapıyorum da" dedi yalnızca. Pencerenin karşısındaki kanapeye oturdu. "Peki Bay Strange ile Bay Norrell nasıllar?"

"Ha, meşguller madam! Meşgul, meşgul, meşgul! Sizin için olduğu kadar kendi iyilikleri için de daha az memul olmalarını isterdim. Daha dün Bay Strange özellikle sizi sordu. Keyfinizin yerinde olup olmadığını merak ediyordu. 'Eh, şöyle böyle'

dedim kendisine. 'İdare ediyor.'Hanımefendi, Bay Strange şaşkın, akrabalarınızın zalimce davranışı karşısında cidden çok şaşkın."

"Öyle mi? Keşke kızgınlığını işime yarayacak bir biçimde gösterse" dedi soğuk bir tavırla. "Ona yüz gineden fazla verdim ve hiçbir şey yapmadı. Bay Drawlight işleri bir aracıyla ayarlamaktan bıktım. Bay Strange'e saygılarımı iletin. Gündüz ya da gece arzu ettiği herhangi bir saatte onunla görüşmeye hazır olduğumu söyleyin. Benim için her zaman uygun. Hiçbir işim yok."

"Ah, madam! Keşke istediğiniz gibi yapabilsem. Bay Strange bunu nasıl arzu ediyor bilemezsiniz! Ancak korkarım bu imkansız."

"Öyle diyorsunuz ama henüz nedenini söylemediniz, en azından beni tatmin edecek bir neden söylemediniz. Herhalde Bay Strange birlikte görünmemiz halinde insanların diyeceklerinden korkuyor. Ancak gizlice buluşabiliriz. Kimsenin bilmesi gerekmez."

"Ah, hanımefendi! Bay Strange'in karakterini çok yanlış anlamışsınız! Size acı çektirenlerden ne kadar nefret ettiğini gösterme fırsatını bulduğu için çok memnun olacaktır. Bu kadar temkinli olmasının nedeni iyiliğinizi gözetmesi. Korktuğu..."

Ancak genç bayan Bay Strange'in neden korktuğunu hiçbir zaman öğrenemedi çünkü Drawlight o anda duraksadı ve büyük bir şaşkınlıkla çevresine bakındı.

Bir yerlerde bir kapı açılmış gibiydi. Ya da muhtemelen bir dizi kapı. Evin içine doğru esen bir hafif bir rüzgâr beraberinde çocukluğun yarı hatırlanan kokularını getirmişti adeta. Işıktaki bir değişim bütün gölgelerin farklı biçimlerde düşmelerine yol açtı. Daha somut bir belirti olmamasına rağmen, Drawlight da genç bayan da bir büyü gerçekleştiğinde sıkça hissedildiği gibi, artık görünür dünyadaki hiçbir şeye güvenemeyecekleri hissine kapıldılar.

Sanki o anda odadaki herhangi bir şeye elinizi sürseniz artık orada olmadığını görecektiniz.

Genç bayanın oturduğu kanapenin arkasında bir boy aynası asılıydı. İkinci bir karanlık uzun penceredeki, ikinci bir büyük beyaz ayı ve ikinci bir loş aynalı odayı gösteriyordu. Drawlight da genç bayan da bu aynalı odada yoktu. Bunun yerine önce bir tür belirsizlik vardı. Belirsizlik gölgemsi bir şeye, sonra da yaklaşmakta olan birinin karaltısına dönüştü. Bu kişinin geldiği yola bakılırsa aynalı oda aslına hiç benzemiyordu ve aynı görünmelerinin tek nedeni yalnızca tiyatroda görebileceğiniz türden tuhaf ışık ve perspektif oyunlarıydı. Aynalı oda aslında uzun bir koridordu. Gizemli figürün saçları ve pardesüsü odalarında hissedilmeyen bir rüzgarla kıpırdıyordu ve iki odayı ayıran cama doğru canlı adımlarla yürümesine rağmen ulaşması zaman alıyordu. En sonunda cama ulaştığında bir an için yüzü gölgelerde kaldı ve karaltısı olduğundan daha büyük göründü.

Sonra Strange çok düzgün bir biçimde aynadan aşağı atladı, en çekici gülümsemesiyle gülümseyerek hem Drawlight'a hem de genç bayana, "İyi akşamlar" diledi.

Başka birinin konuşmasına fırsat vermek istercesine bir an bekledi, sonra kimse konuşmayınca devam etti. "Umarım geç saatte ziyaret ettiğim için kusuruma bakmazsınız, hanımefendi. Doğrusunu söylemek gerekirse yol tahmin ettiğimden daha dolambaçlıydı. Yanlış bir yerden döndüm ve neredeyse... Neyse, neredeyse nereye gittim bilmiyorum."

Oturma daveti almayı bekliyormuşçasına duraksadı, kimse böyle bir şey yapmayınca yine de oturdu.

Drawlight ve kırmızı elbiseli bayan gözlerini kırpmadan ona bakıyorlardı. Strange ikisine gülümsedi.

"Bay Tantony'yle tanıştım" dedi Drawlight'a. "Çok hoş bir bey ama fazla konuşkan olduğu söylenemez. Ancak dostu Bay Gatcombe bana bilmek istediğim her şeyi anlattı."

"Bay Strange, siz misiniz?" diye sordu kırmızı elbiseli hanım.

"Evet hanımefendi."

"Ne büyük bir şans. Bay Drawlight tam da ikimizin neden hiç buluşamayacağını anlatıyordu."

"Doğru hanımefendi, bu geceye kadar koşullar buluşmamızın aleyhineydi. Bay Drawlight, rica etsem bizi tanıştırır mısınız?"

Drawlight mırıldanarak kırmızı elbiseli bayanın Bayan Bullworth olduğunu mırıldandı.

Strange ayağa kalktı. Bayan Bullworth'u eğilerek selamladı ve tekrar oturdu.

"Bay Drawlight içinde bulunduğum korkunç durumu size anlattı sanıyorum?" dedi Bayan Bullworth.

Strange eliyle şu ya da bu anlama gelebilecek ya da hiçbir anlamı olmayabilecek bir hareket yaptı. "Üçüncü bir şahsın anlatmasıyla, olayları ilk ağızdan dinlemek hiçbir zaman bir olmaz. Bay Drawlight'ın şu ya da bu nedenle atladığı noktalar olabilir. Lütfen sabır gösterin madam. Bir de sizin ağzınızdan dinleyeyim."

"Hepsini mi?"

"Hepsini."

"Pekala. Bildiğiniz gibi Northamptonshire'lı bir beyefendinin kızıyım. Babam geniş topraklara, büyük bir eve ve yüksek bir gelire sahip. Bu ilin önde gelen ailelerindeniz. Ancak ailemin teşvikiyle her zaman güzelliğim ve becerilerimle çok daha yüksek bir konumda bulunmam gerektiğine inandım. İki yıl önce kazançlı bir evlilik yaptım. Bay Bullworth zengin ve yalnızca en şık çevrelerde bulunuyor. Yine de mutlu değildim. Geçen yıl yaz aylarında Bay Bulworth'un olmadığı her şeye sahip bir erkekle tanıştım: Yakışıklı, zeki, esprili. Birkaç kısa hafta bu erkeği herkese tercih ettiğimi anlamamı sağladı." Hafifçe omuz silkti. "Yılbaşından iki yıl önce bu kişinin eşliğinde kocamın evini terk ettim. Bay Bullworth'dan boşanarak kendisiyle evlenmeyi umuyor, hatta bekliyordum ama amacı bu değilmiş. Ocak sonunda tartıştık ve dostum beni terk etti. Evine ve her zamanki hayatına döndü ama benim için böyle bir şey söz konusu değildi. Kocam beni bırakmıştı. Dostlarım benimle görüşmeyi reddetti. Babamın merhametine sığınmak zorunda kaldım. Babam hayatım boyunca bana bakacağını söyledi ama karşılık olarak inzivaya çekilecektim. Artık hayatımı balolar, partiler ve dostlarım olmaksızın sürdürecektim. Hiçbir şeysiz." Bir an bütün kaybettiklerini düşünür gibi gözleri dalarak uzaklara baktı ama melankolik

halinden daldığı kadar çabuk silkinerek, "Şimdi iş konuşalım!" dedi.

Küçük bir yazı masasına giderek bir çekmece açtı, içinden bir kağıt çıkararak Strange'e uzattı. "Tavsiyenize uyarak bana ihanet edenlerin bir listesini yaptım" dedi.

"Ah, size liste yapmanızı ben söyledim değil mi?" dedı Strange kağıdı alarak. "İşi sıkı tutmuşum! Oldukça uzun olmuş."

"Ah!" dedi Bayan Bullworth. "Her ad ayrı bir iş sayılacak ve her biri için ayrı ücret alacaksınız. Her adın yanına almaları gerektiğini düşündüğüm cezayı yazdım. Ancak üstün büyü bilginizle belki düşmanlarım için daha uygun başka sonlar önerebilirsiniz. Tavsiyelerinizden memnuniyet duyacağım."

"Sör James Southwall. Gut" diye okudu Strange.

"Babam" diye açıkladı Bayan Bullworth. "Kötü karakterim üzerine yaptığı konuşmalarla beni sıkıntıdan öldürdü ve evimden sonsuza kadar uzaklaştırdı. Pek çok açıdan acılarımın mimarı. Keşke onu daha ciddi bir hastalıkla cezalandıracak kadar katı yürekli olabilseydim ama olamıyorum. Herhalde kadınların zayıf olduğunu söylerken bunu kastediyorlar."

"Gut da son derece acı vericidir" dedi Strange. "En azından bana böyle söylendi."

Bayan Bullworth sabırsız bir el hareketi yaptı.

"Bayan Elizabeth Church" diye devam etti Strange. '"Nişanının bozulması. "

"Bayan Elizabeth Church kim?"

"Bir kuzinim, nakışla uğraşan sıkıcı kızlardan. Ben Bay Bullworth'la evlenene kadar kimse ona dönüp bakmazdı bile. Şimdiyse bir rahiple evleneceğini öğrendim, babam gelinliğinin ve yeni mobilyalarının parası için ona küçük bir servet vermiş. Babam, Lizzie ve rahibe her türlü terfi için nüfuzunu kullanacağını söylemiş. Hayatlarını kolaylaştıracakmış. York'ta yaşayacaklar ve akşam yemeklerine, partilere, balolara katılacaklar ve benim olması gereken bütün zevklerin tadını çıkaracaklar. Bay Strange" diye bağırdı büyük bir ateşle. "Rahibin Lizzie'yi görmekten bile

nefret etmesini, sesini işitince tiksintiyle ürpermesini sağlayacak büyüler vardır muhakkak."

"Bilmiyorum" dedi Strange. "Bu meseleyi daha önce hiç düşünmemiştim. Herhalde vardır." Listeye döndü. "'Bay Bullworth'..."

"Kocam" dedi.

"'...Köpeklerin ısırması.'"

"Yedi tane iri kara köpeği var ve onlara herhangi bir insandan daha çok değer veriyor."

"'Yaşlı Bayan Bullworth', kocanızın annesi herhalde, 'çamaşır küvetinde boğulması. Kendi yaptığı kayısı konservesinin boğazına kaçıp ölmesi. Kazara bir ekmek fırınında yanması.'Tek bir kadın için üç ölüm yapıyor. Kusura bakmayın Bayan Bullworth ama gelmiş geçmiş en büyük büyücü bile aynı kişiyi üç farklı biçimde öldüremez."

"Oldürebildiğiniz kadarına razıyım" dedi Bayan Bullworth inatla. "İhtiyar kadın evi idare etme biçimiyle katlanılmaz derecede gurur duyuyor. Beni bu konuda sıkıntıdan öldürdü."

"Anlıyorum. Her şey epeyi Shakespearevari. Gelelim son isme. 'Henry Lascelles.'Bu beyi tanıyorum." Strange merakla Drawlight'a baktı.

"İşte bu kişinin koruması altında evimi terk ettim" dedi Bayan Bullworth.

"Ah! Peki onun kaderi ne olacak?"

"İflas" dedi kadın, alçak ve acımasız bir sesle. "Delilik. Yangın. Biçimsizleştirecek bir hastalık. Bir atın ayakları altında ezilmesi! Bir katilin pusuya yatıp yüzünü bıçakla doğraması! Hayatı boyunca peşini bırakmayacak ve geceleri uykularını kaçıracak korkunç bir şey!" Ayağa kalktı ve odada aşağı yukarı dolaşmaya başladı. "Yaptığı her kötülük ve ahlaksızlık gazetelerde çıksın! Londra'daki herkes ondan kaçsın! Aşkından çıldıracak taşralı bir kızı baştan çıkarsın. Kız onu yıllarca her yerde takip edip dursun. Onun yüzünden alay konusu olsun. Kız onu hiç rahat bırakmasın. Dürüst bir adamın yaptığı hatanın faturası ona çıksın. Mahkemelerde sürünsün, hapislere düşsün. Damgalansın! Dövülsün! Kırbaçlansın! İdam edilsin!"

"Bayan Bullworth" dedi Strange. "Rica ederim sakin olun."

Bayan Bullworth volta atmayı bıraktı. Bay Lascelles'e korkunç beddualar yağdırmaya son verdi ama yine de sakinleştiği söylenemezdi. Hızlı hızlı soluyor, bütün bedeni titriyor ve hâlâ ağzı burnu şiddetle oynuyordu.

Strange kadının, söyleyeceklerini anlayacak kadar kendini toparlamasını bekledi, sonra konuşmaya başladı. "Özür dilerim Bayan Bullworth ama zalimce bir aldatmacanın kurbanı olmuşsunuz." Drawlight'a baktı, "Bu kişi size yalan söylemiş. Bay Norrell ve ben özel kişiler için hiç iş yapmadık. Bu kişiyi bize iş bulması için de görevlendirmedik. Adınızı bu geceye kadar hiç duymadım."

Bayan Bullworth bir an ona bakakaldı, sonra Drawlight'a döndü. "Bu doğru mu?"

Drawlight sefil bakışlarını halıya yöneltti ve yalnızca "Hanımefendi" ve "Tuhaf bir durum" sözcüklerinin anlaşıldığı bir tür konuşma yapar gibi oldu. Bayan Bullworth uzanarak zilin ipini çekti.

Drawlight'ı içeri alan hizmetçi göründü.

"Haverhill" dedi Bayan Bullworth, "Bay Drawlight'ı götürün."

Şık evlerdeki güzel yüzleri açısından seçilen hizmetçilerin tersine Haverhill güçlü kolları ve aman vermez bir ifadesi olan orta yaşlı becerikli görünüşlü bir kadındı ama bu kez Bay Drawlight kendisine çıkma fırsatı verildiği için fazlasıyla minnettar olduğundan kendini yormasına gerek kalmadı. Bastonunu aldı ve Haverhill kapıyı açar açmaz hızlı adımlarla odadan çıktı.

Bayan Bullworth, Strange'e döndü. "Bana yardım edecek misiniz? İstediğimi yapacak mısınız? Eğer para yeterli değilse..."

"Ah, para!" Strange geçiştirircesine bir hareket yaptı. "Özür dilerim ama size söylediğim gibi özel işler yapmıyorum."

Bayan Bullworth ona bakakaldı ve hayret dolu bir sesle, "Bu acıklı durumumdan etkilenmemiş olabilir misiniz?" dedi.

"Tam tersine Bayan Bullworth, kadını cezalandıran ve erkekte hiçbir suç bulmayan bir ahlak sistemi bana korkunç

geliyor. Ancak daha fazlasını yapamam. Masum insanlara zarar vermeyeceğim."

"Masum mu!" diye bağırdı. "Masum! Hangisi masum! Hiçbiri!"

"Bayan Bullworth, söylenecek hiçbir şey yok. Sizin için hiçbir şey yapamam. Özür dilerim."

Bayan Bullworth onu küskün gözlerle süzdü. "Hımm, neyse. En azından tövbe etmemi ya da hayır işlerinde bulunmamı ya da tığ yapmamı ya da diğer budalalar boş bir hayat ve kırık bir kalbi iyileştirmek için her ne yapıyorsa onu yapmamı tavsiye etmeyecek kadar kibarsınız. Yine de bu konuşmayı bitirmek ikimiz için de iyi olacak. İyi geceler Bay Strange."

Strange eğilerek selam verdi. Odadan çıkarken kanapenin üzerindeki aynaya, o yolla gitmeyi tercih edecekmiş gibi özlem dolu bir bakış fırlattı ama Haverhill kapıyı onun için açık tuttuğundan nezaket gereği kapıdan çıkmak zorunda kaldı.

Ne atı ne de arabası olmadığı için Hampstead'den Soho Meydanı'na kadar olan sekiz kilometreyi yürüyerek katetti. Kapısının önüne geldiğinde saat sabahın ikisi olmasına rağmen evin her penceresinin aydınlık olduğunu gördü. Anahtarlarını çıkarmak için elini cebine sokmasına fırsat kalmadan Colquhoun Grant kapıyı ardına kadar açtı.

"Ulu Tanrım! Senin burada ne işin var?" diye bağırdı Strange hayretle.

Grant karşılık verme zahmetine girmeden, eve doğru döndü ve seslendi. "Geldi hanımefendi! Gayet iyi."

Arabella oturma odasından koşarak, neredeyse yuvarlanarak çıkageldi. Bir saniye sonra Sör Walter onu izledi. Ardından Jeremy Johns ve birkaç uşak daha mutfağa giden koridorda göründüler.

"Bir şey mi oldu? Kötü bir şey mi var?" diye sordu Strange, onlara şaşkın şaşkın bakarak..

"Seni beyinsiz!" diye güldü Grant başına sevgiyle vurarak. "Seni merak ettik! Nerelerdeydin Tanrı aşkına?"

"Hampstead."

"Hampstead mi!" dedi Sör Walter. "Neyse, seni gördüğümüze çok sevindik!" Arabella'ya bakarak tedirgin bir biçimde ekledi.

"Korkarım Bayan Strange'i de boş yere endişelendirdik."

"Ah!" dedi Strange eşine. "Korkmadın değil mi? Gayet iyiydim. Her zaman öyleyimdir."

"Gördünüz mü hanımefendi!" dedi Albay Gram neşeyle. "Aynen size söylediğim gibi. İspanya'da Bay Strange çoğu zaman büyük tehlike içindeydi ama onu hiç merak etmezdik. Ona herhangi bir zarar gelmez çünkü çok akıllı."

"Koridorda mı duracağız böyle?" diye sordu Strange. Hampstead'den gelirken büyü hakkında düşünmüş ve evde de düşünmeye devam etmeyi planlamıştı. Oysa evini hep bir ağızdan konuşan insanlarla dolu bulmuş, bu da keyfini kaçırmıştı.

Önlerinden oturma odasına gitti ve Jeremy'den yiyecek bir şeyler ve şarap getirmesini istedi. Herkes oturduğunda, "Tam düşündüğümüz gibi" dedi. "Drawlight, Norrell'le benim düşünebileceğiniz her türlü Kara Büyü'yü yapmamızı ayarlıyormuş. Onu akrabalarına çeşitli işkencelerle zarar vermemi isteyen, son derece kolay heyecanlanan bir hanımla birlikte buldum."

"Ne korkunç!" dedi Albay Grant.

"Ya Drawlight ne dedi?" diye sordu Sör Walter. "Durumu nasıl açıkladı?"

"Hah!" Strange neşesiz bir kahkaha patlattı. "Hiçbir şey söylemedi. Yalnızca kaçtı, çok yazık, kafamda onu düelloya davet etmek vardı oysa."

"Ah!" dedi Arabella ansızın. "Artık düelloya da mı başladın?"

Sör Walter'la Grant telaşla ona baktılar ama Strange konuşmaya öyle bir dalmıştı ki, Arabella'nın yüzündeki öfkeli ifadeyi fark etmedi. "Kabul etmezdi herhalde ama onu birazcık korkutmak isterdim. Tanrı biliyor ya bunu hak etti."

"Aynanın arkasındaki şu krallık, yol, her neyse onu anlatmadın" dedi Albay Grant. "Tahmin ettiğin gibi miydi?"

Strange başını salladı. "Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Norrell'le yaptıklarımızla karşılaştırılamaz bile! Haddimizi bilmeden kendimize büyücü diyoruz bir de! Keşke size görkemi konusunda bir fikir verebilsem! Büyüklüğünü ve karmaşıklığını anlatabilsem! Dört bir yana uzanan büyük taş

koridorları tarif edebilsem! İlk başta büyüklüklerini ve sayılarını hesaplamaya çalıştım ama kısa zamanda vazgeçtim. Sonları yok gibiydi. Taş setlerde durgun suların bulunduğu kanallar vardı. Loş ışıkta sular kapkara görünüyordu. Tepesini göremeyeceğim kadar yükseğe tırmanan ve zifiri karanlığa inen başka merdivenler vardı. Sonra ansızın bir kemerin altından geçtim ve kendimi karanlık boş bir araziyi aşan taş bir köprüde buldum. Köprü öyle uzundu ki sonunu göremiyordum. Islington'la Twickenham'ı ya da York'la Newcastle'ı birleştiren bir köprü düşünün! Koridorlarda ne köprünün her yerinde onun izlerini gördüm."

"Kimin izleri?" diye sordu Sör Walter.

"Norrell'le yazdığıma hemen hemen her şeyde karaladığımız adamın. Norrell'in adını duymaya bile katlanamadığı adamın. Koridorları, kanalları, köprüyü yapan adam: John Uskglass, Kuzgun Kral! Elbette yapı yüzyıllardır bakılmadığı için harap olmuş. John Uskglass bir zamanlar bu yapıları her ne için kullanmışsa artık ihtiyacı kalmamış anlaşılan. Heykeller ve taş duvarlar çökmüş. İçeri sızan ışıkları, nereden geldiğini Tanrı bilir. Bazı salonlarda yürümek mümkün değil, bazılarını su basmış. Çok ilginç bir şey daha anlatacağım. Gittiğim her yede atılmış ayakkaplara rastladım. Diğer yolcuların ayakkapları olmalı. Çok eski tarzda ve epeyi çürümüş bir haldeydiler. Bunlardan, bu geçitlerin son yıllarda pek az kullanıldığı sonucuna vardım. Yürüdüğüm bütün o zaman boyunca tek bir canlıya rastladım yalnızca."

"Başka birini mi gördün?" dedi Sör Walter.

"Ah, evet! İnsandı diye düşünüyorum. Karanlık kırları kateden beyaz yolun üzerinde, hareket eden bir gölge gördüm. O sırada köprünün üzerindeydim ve bir şeyi iyi anlamalısınız, bu köprü yeryüzünde gördüğüm bütün köprülerden daha yüksekti. Yer kilometrelerce aşağıda kalmış gibiydi. Aşağı baktığımda birini gördüm. Drawlight'ı bulmaya kararlı olmasaydım, kesinlikle bir yol bulup bu adamı ya da kadını izlerdim. Bence böyle biriyle konuşmakla bir büyücü çok şey kazanabilir."

"Ama böyle birinin sana zarar vermeyeceği ne malum?" diye sordu Arabella.

"Zarar mı?" dedi Strange küçümseyen bir tavırla. "Ah, hayır. Sanmıyorum, hem ben de öyle zararsız biri sayılmam canım. Umarım fırsatı kaçırmamışımdır. Yarın döndüğümde gizemli figürün nereye gittiğine dair bir ipucu bulmayı umuyorum."

"Dönmek mi!" diye bağırdı Sör Walter. "Ama bundan emin misiniz?.."

"Ah!" diye bağırdı Arabella araya girerek. "Dernek öyle! Bay Norrell'in serbest bıraktığı zamanlarda bu yollarda yürüyeceksin, ben de burada berbat bir endişeyle otururak seni bir daha görüp görmeyeceğimi merak edeceğim öyle mi!"

Strange şaşkın şaşkın ona baktı. "Arabella? Ne oldu ki?"

"Ne mi oldu! Kendini korkunç bir tehlikeye atmak üzeresin ve benden bu konuda hiçbir şey söylemememi bekliyorsun!"

Strange yalvarma ve çaresizlikle karışık bir el hareketi yaptı, Sör Walter'la Grant'ten bunun ne denli mantıksız olduğunu kanıtlamalarını ister gibiydi. "Ama savaş bütün hızıyla devam ederken İspanya'ya gideceğimi söylediğimde gayet sakin karşıladın. Oysa bu son derece..."

"Gayet sakin mi karşıladım? Hiç de değil! Senin için çok korktum. İspanya'da bulunan her erkeğin eşi ve annesinin korktuğu gibi ama seninle bir görevin olduğu konusunda anlaşmıştık. Ayrıca İspanya'dayken koca İngiliz ordusu yanındaydı, oysa orada tamamen yalnız olacaksın. 'Orada'dedim ama 'orada'nın nerede olduğu konusunda hiçbir fikrimiz yok!"

"Affedersin ama ben nerede olduğunu çok iyi biliyorum! Kral Yolu. Yapma Arabella, mesleğimi beğenmemek için biraz geç değil mi!"

"Ah ama bu haksızlık! Mesleğine karşı hiçbir şey söylemedim. Bence dünyadaki en soylu mesleklerden biri. Bay Norrell'le senin yaptıklarından sonsuz gurur duyuyorum ve uygun gördüğün her yeni büyüyü öğrenmene de hiçbir şey demedim ama bugüne kadar keşiflerini kitaplarla yapmakla yetinmiştin."

"Ama artık yetinmiyorum. Bir büyücüye araştırmalarını kütüphanedeki kitaplarla sınırlamasını söylemek, bir kaşife şu şeyin... Afrika'daki ırmaklara ne deniyorsa işte... onların kaynağını Tunbridge Wells'in dışına adım atmadan araştırmasını söylemekle aynı şey!"

Arabella sabrı taşmış bir halde homurdandı. "Büyücü olmak istiyorsun sanıyordum, kaşif değil!"

"Aynı şey. Bir kaşif başkalarının yaptığı haritaları okuyarak evinde oturamaz. Bir büyücü başkalarının yazdığı kitapları okuyarak büyü dağarcığını artıramaz. Norrell'le er ya da geç kitaplarımızın dışında bir arayışa girmemiz gerektiği bana göre son derece açık!"

"Öyle mi? Sana göre açık, öyle mi? Bak ne diyeceğim sana, Norrell'e göre açık olduğunu hiç sanmıyorum."

Bütün bu atışma boyunca Sör Walter'la Binbaşı Grant kazara evli bir çiftin küçük bir anlaşmazlığına tanık olan iki insanın görünebileceği kadar sıkıntılı göründüler. Üstelik o anda ne Strange'in ne de Arabella'nın kendilerine karşı hiç de iyi düşünceler beslemediğinin farkında olmaları durumlarını daha da güçleştiriyordu. Strange'i tehlikeli bir büyü yapmaya teşvik etmekte rolleri olduğunu itiraf ettiklerinde, Arabella'dan sert sözler işitmek zorunda kalmışlardı zaten. Şimdi ise Strange ne hakla gecenin bir yarısı evine gelerek genelde iyi huylu olan karısını öfkelendirdiklerini düşünüyormuşçasına onlara öfkeli bakışlar fırlatmaya başlamıştı. Konuşmada duraksamaya benzer bir şey olur olmaz Albay Grant, saat geç oldu, konukseverliğinizi zorluyoruz, herkese iyi geceler dileriz gibilerinden bir şeyler mırıldandı. Konuşmasına aldıran olmayınca da oturduğu yerde oturmaya devam etti.

Ancak Sör Walter daha inatçı bir kişiliğe sahipti. Strange'i ayna yoluna göndermekle hata yaptığı sonucuna vararak durumu düzeltmek için elinden geleni yapmaya karar vermişti. Politikacı olduğundan, kimsenin duymak istememesi gibi basit bir gerçek, fikrini söylemesini asla engelleyemezdi. "Büyü konusunda her kitabı okudunuz mu?" diye sordu Strange'e.

"Ne? Tabii ki hayır! Okumadığımı çok iyi biliyorsunuz!" dedi Strange. (Hurtfew'daki kütüphanedeki kitapları düşünüyordu.)

"Bugün gördüğünüz koridorların nereye gittiklerini biliyor musunuz?" diye sordu Sör Walter.

"Hayır" dedi Strange.

"Köprünün aştığı karanlık toprağın neresi olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır ama..."

"O halde Bayan Strange'in önerdiği gibi yaparak oraya dönmeden önce bu yollar hakkında okuyabildiğiniz her şeyi okumalısınız."

"Ama kitaplardaki bilgiler çelişkili ve yanlış! Norrell bile söylüyor ve bu konuda okunabilecek ne varsa okumuş. Bundan emin olabilirsiniz!"

Arabella, Strange ve Sör Walter yarım saat daha, en sonunda herkes sinirli, perişan ve bir an önce yatağına girmeyi ister hale gelene kadar kavga ettiler. Yalnızca Strange bu ürkütücü sessiz salonları, sonu olmayan yolları ve geniş karanlık toprakları anlatırken rahattı. İşittikleri Arabella'yı gerçekten korkutmuştu, Sör Walter'la Albay Grant bile kesinlikle ürkmüşlerdi. Yalnızca saatler önce bu kadar tanıdık ve İngiliz görünen büyü birdenbire insana ve bu dünyaya ait olmayan, başka alemlere ait bir şey haline gelmişti.

Strange'e gelince kesinlikle ülkedeki en kıt akıllı ve sinir bozucu insanlarla karşı karşıya olduğunu düşünüyordu. Her yönden olağandışı bir şey yaptığını kavrayamıyor gibiydiler. Bunun mesleğinin en olağanüstü başarısı olduğunu söylemek abartı olmazdı (diye düşünüyordu). Martin Pale'den beri hiçbir büyücü Kral Yolu'na çıkmamıştı. Ancak onu tebrik ederek becerisini öveceklerine, ki kim olsa böyle yapardı, tek yaptıkları Norrell gibi şikayet etmekti.

Ertesi sabah Kral Yolu'na gitme kararıyla yatağından kalktı. Arabella'yla neşeyle selâmlaştı, havadan sudan konuştu ve genel olarak önceki geceki kavga Arabella'nın yorgun ve aşırı gergin oluşu nedeniyle çıkmış gibi davrandı. Ama bu işine gelen durumdan yararlanamadan (ve en yakındaki büyük aynadan Kral Yolu'na kaçamadan) Arabella çok açık biçimde dün geceki hislerinde bir değişiklik olmadığını ifade etti.

Sonuçta karı koca arasındaki kavganın gidişatını takip etmek boşuna bir uğraş değil midir? Böyle bir konuşma her konuşmadan daha çok uzayıp gidecektir. İlgili iki kişi dışında kimsenin anlayamayacağı, yıllar öncesinde kalmış ufak tefek anlaşmazlıklar ve kırgınlıklar işin içine girer. Böyle bir durumda kimse haklı ya da haksız çıkmaz, öyle olsa bile zaten bir anlamı yoktur.

İnsanın eşiyle uyum ve dostluk içinde yaşama isteği güçlüdür. Strange ve Arabella da diğer insanlardan farklı değildi. İki gün boyunca konuyu tartıştıktan sonra, en sonunda birbirlerine bir söz verdiler. Strange, Arabella söyleyene kadar Kral Yolu'na çıkmayacağına söz verdi. Karşılığında da Arabella, güvenli olduğu konusunda Strange kendisini ikna eder etmez ona gitme izni verecekti.

37

Beş Ejderha

Kasım 1814

Yedi yıl önce Bay Lascelles'in Brutton Sokağı'ndaki evi genel olarak Londra'nın en güzel evlerinden biri kabul ediliyordu. Yalnızca zamanının çoğunu resim ve heykel toplamaya, zihinsel enerjisinin çoğunu mobilya ve duvar kâğıdı seçmeye harcayan çok zengin, çok boş bir adamın ulaşabileceği türde bir kusursuzluğa sahipti. Lascelles, alışılmadık ölçüde zevkliydi, renkleri yeni ve oldukça çarpıcı biçimlerde karıştırma yeteneği vardı. Mavileri, grileri ve bir tür koyu metalik bronz rengini tercih ediyordu. Yine de eşyalarına asla manevi olarak bağlanmazdı. Satın aldığı kadar hızlı resim satardı ve evinde hiçbir zaman bazı koleksiyoncuların evinde görebileceğiniz resim galerisi dağınıklığı görülmezdi. Lascelles'in bütün odalarında yalnızca bir avuç resim ve sanat eseri vardı ama o bir avuç arasında Londra'nın en güzel ve etkileyici eserleri yer alıyordu.

Ancak son yedi yılda Bay Lascelles'in evinin kusursuzluğu bir miktar zarar görmüştü. Renkler her zamanki gibi zevkliydi ama yedi yıldır değişmemişlerdi. Mobilyalar pahalıydı ama yedi yıl öncesinin modasını yansıtıyorlardı. Son yedi yılda

Lascelles'in koleksiyonuna yeni bir resim katılmamıştı. Son yedi yılda Londra'ya İtalya, Mısır ve Yunanistan'dan etkileyici antika heykeller gelmiş ama başka beyler tarafından satın alınmışlardı.

Dahası ev sahibinin elle tutulur bir işle uğraştığına, kısacası *çalıştığına* dair belirtiler de vardı. Her masa ve iskemlenin üzerinde raporlar, elyazmaları, mektuplar ve belgeler duruyordu. Her odada *İngiliz Büyüsü Dostları*'nın sayıları ve büyü üzerine kitaplar bulunuyordu.

Gerçek şu ki Lascelles hâlâ çalışmaktan nefret ediyormuş numarası yapsa da Bay Norrell'in Londra'ya yedi yıl önce ilk kez gelmesinden bu yana hiç olmadığı kadar çok meşgul olmuştu. Her ne kadar Lord Portishead'i *İngiliz Büyüsü Dostları*'na editör yapma fikri kendisinden çıktıysa da lordlarının editörlük görevlerini yapma tarzı Lascelles'in sabrını artık tahammül edemeyeceği ölçüde taşırmıştı. Lord Portishead hemen her şeyde Bay Norrell'in görüşlerine uymuş, Bay Norrell'in gereksiz düzeltmelerini hemen uygulamaya koymuştu. Sonuç olarak da *İngiliz Büyüsü Dostları* her sayıda daha sıkıcı ve daha uzun bir hal almıştı. 1810'un sonbaharında Lascelles bir yolunu bularak editörlüğe ortak olmuştu. *İngiliz Büyüsü Dostları* İngiltere'de en çok aboneye sahip dergiydi ve iş küçümsenmeyecek boyuttaydı. Üstelik Lascelles diğer dergi ve gazetelerde de modern büyü üzerine yazılar yazıyor, hükümete büyü politikası danışmanlığı yapıyor, Bay Norrell'i hemen her gün ziyaret ediyor, boş zamanlarında büyü teorisi ve tarihi çalışıyordu.

Strange'in Bayan Bullworth'u ziyaret edişinden üç gün sonra, Lascelles kütüphanesinde oturmuş tesadüfen *İngiliz Büyüsü Dostları*'nın gelecek sayısı üzerinde çalışıyordu. Öğle saatini biraz geçmesine rağmen henüz tıraş olacak ve giyinecek zamanı bulamamıştı, üzerinde robdöşambrı, kâğıtlar, kitaplar, kahvaltı tabakları ve kahve bardaklarından oluşan bir yığının ortasında oturuyordu. İhtiyacı olan bir mektubu bulamadığı için aramaya gitti. Oturma odasına girdiğinde orada birini görünce çok şaşırdı.

"Ah!" dedi. "Sensin demek."

Ateşin yanındaki koltukta bir çuval misali kendini bırakmış oturan perişan görünüşlü yaratık başını kaldırdı. "Uşağın burada olduğumu söylemek için seni bulmaya gitmişti."

"Ha!" dedi Lascelles ve söyleyecek bir şey bulamadığından olsa gerek duraksadı. Karşısındaki koltuğa oturdu, elini başına dayadı ve düşünceli bir biçimde Drawlight'ı süzdü.

Drawlight'ın yüzü solgundu ve gözleri içine çökmüştü. Pardesüsü tozlu, çizmeleri üstünkörü cilalanmıştı, gömleğinin bile rengi solmuş gibiydi.

"Mahvolmamı, sakat kalmamı ve delirmemi sağlamak için" dedi Lascelles en sonunda. "Para kabul etmen çok zalimce. Hem de Maria Bullworth'den! Bu kadar kızmasını hiç anlayamıyorum! Benim kadar o da hatalıydı. Onu Bullworth'la evlenmeye ben zorlamadım ki. Yalnızca artık adamı görmeye bile tahammül edemediği bir noktada bir kaçış sundum. Strange'den beni cüzzam yapmasını istemiş, doğru mu?"

"Ah, muhtemelen" diye içini çekti Drawlight. "Doğrusu bilmiyorum. Başına bir şey gelmesi söz konusu bile değil. Orada her zamanki gibi zengin, sağlıklı ve rahat oturuyorsun, oysa ben Londra'nın en sefil adamıyım. Üç gündür uyumadım. Bu sabah ellerim o kadar çok titriyordu ki kravatımı bile zor bağladım. Hiç kimse böyle korkuluk gibi dolaşmanın benim için ne kadar küçük düşürücü olduğunu bilemez. Gerçi ne önemi var, kimse beni görmek istemiyor. Londra'daki her kapı yüzüme kapatıldı. Kabul edildiğim tek yer senin evin." Duraksadı. "Bunu sana söylememeliydim."

Lascelles omuz silkti. "Anlamadığım" dedi, "Böyle tamamen saçma bir planın başarıya ulaşabileceğini nasıl düşündüğün."

"Hiç de saçma değildi! Tam tersine şeyde... eee, *müşteri* seçimimde... son derece titiz davranmıştım. Maria Bullworth toplumdan tamamen uzak yaşıyor. Gatcombe ve Tantony biracı! Üstelik Nottinghamshire'lılar! Strange'le karşılaşacaklarını kim tahmin edebilirdi?"

"Ya Bayan Gray? Arabella Strange onunla Leydi Westby'nin Bedford Meydanı'ndaki evinde tanışmış."

Drawlight içini çekti. "Bayan Gray on sekiz yaşındaydı ve Whitby'de vasileriyle birlikte yaşıyordu. Babasının vasiyetine

göre otuz altı yaşına gelene kadar yaptığı her şeyde onlara danışmak zorundaydı. Londra'dan nefret ediyorlardı ve Whitby'den asla ayrılmamaya kararlıydılar. Ne yazık ki ikisi de soğuk alarak iki ay önce aniden öldüler ve sefil kız da hemen Londra'ya geldi." Drawlight duraksadı ve sinirli bir biçimde dudaklarını yaladı. "Norrell çok mu kızgın?"

"Hiç görmediğim kadar" dedi Lascelles yumuşak bir sesle.

Drawlight koltuğa biraz daha gömüldü. "Ne yapacaklar?"

"Bilmiyorum. Şu küçük maceran ortaya çıktığından beri, bir süre Hanover Meydanı'ndan uzak durmamın iyi olacağını düşündüm. Amiral Summerhayes'den Strange'in seni düelloya davet etmek istediğini duydum. .." (Drawlight ufak bir korku çığlığı attı.) "... Ama Arabella düello yapmayı onaylamıyor, bu nedenle bir şey çıkmadı."

"Norrell'in bana kızmaya hakkı yok!" diye konuştu Drawlight ansızın. "Her şeyi bana borçlu! Büyücülük iyi hoş da ben onu dolaştırıp insanlara göstermeseydim hiç kimse adını duymayacaktı. O zamanlar bensiz yapamıyordu, şimdi de bensiz yapamaz."

"Öyle mi dersin?"

Drawlight'ın koyu gözleri hiç büyümediği kadar büyüdü ve rahatlamak için tırnağını kemirecekmiş gibi bir parmağını ağzına götürdü ama eldivenlerini çıkarmamış olduğunu fark edince çabucak elini indirdi. "Bu gece tekrar geleceğim" dedi. "Evde olacak mısın?"

"Ah, büyük ihtimalle! Leydi Blessington'a, salonuna gideceğime söz verdim sayılır ama gideceğimi sanmıyorum. *Dostlarda* çok geride kaldık. Norrell biri diğerini tutmayan talimatlarıyla bizi geciktirip durdu."

"Ne çok iş! Zavallı Lascelles'im! Bu sana hiç uygun değil! İhtiyar tam bir kölecibaşı!"

Drawlight gittikten sonra Lascelles uşağını çağırdı. "Bir saat içinde dışarı çıkacağım Emerson. Wallis'e giysilerimi hazırlamasını söyle ... Ha bir de Emerson! Bay Drawlight bu akşam geç vakitte buraya dönmek istediğini söyledi. Geldiğinde hiçbir suretle onu içeri alma."

Yukarıdaki konuşmanın yapıldığı sıralarda Bay Norrell, Bay Strange ve John Childermass Hanover Meydanı'ndaki evin kütüphanesinde Drawlight'ın ihanetini konuşmak üzere toplanmışlardı. Bay Norrell sessizce oturmuş ateşe bakarken Childermass, Strange'e Drawlight'ın tarafından kandırılmış birini daha nasıl bulduğunu anlatıyordu, Twickenham'da Palgrave denen yaşlıca bir adam ömrünü seksen yıl daha uzatmak ve gençliğini tekrar kazanmak için Drawlight'a iki yüz gine vermişti.

"Kaç kişinin sizi Kara Büyü yapmak üzere tuttuğunu sanarak Drawlight'a para verdiğini kesin olarak bilebileceğimizden emin değilim" diye devam etti Childermass. "Bay Tantony'ye ve Bayan Gray'ye gelecekteki bir büyücü hiyerarşisinde birer mevki vaat edilmiş. Drawlight yakında böyle bir hiyerarşinin oluşacağını söylemiş, bu kısmı iyi anladığımı söyleyemem."

Strange içini çekti. "Bu işte parmağımız olmadığını insanlara nasıl anlatacağız, bilmiyorum. Bir şeyler yapmalıyız ama itiraf edeyim ne yapacağımıza dair en ufak bir fikrim yok."

Bay Norrell birden konuştu. "Son iki gündür meseleyi çok dikkatli biçimde düşündüm, hatta başka hiçbir şey düşünmedim ve Beş Ejderha'yı[(88)] diriltmemiz gerektiğine karar verdim!"

Kısa bir sessizlik oldu sonra Strange, "Özür dilerim efendim ama Beş Ejderha mı dediniz?"

Bay Norrell başını salladı. "Bu suçlunun Beş Ejderha tarafından yargılanması gerektiği çok açık. Sahte Büyü ve Şeytani Eğilimler'den suçlu. Neyse ki eski Ortaçağ kanunları hiç feshedilmedi."

"Eski Ortaçağ kanunları" dedi Childermass hafif bir gülümsemeyle. "Beş Ejderha mahkemesinde on iki büyücünün yargıçlığını şart koşuyordu. İngiltere'de on iki büyücü yok. Olmadığını çok iyi biliyorsunuz, iki tane var."

"Başka bulabiliriz" dedi Bay Norrell.

Strange ve Childermass ona hayretle baktılar.

Bay Norrell yedi yıldır savunduğu düşüncelerle çelişkiye düşmekten biraz utanmış görünme kibarlığını gösterdi ama yine de devam etti. "Lord Portishead ve York'taki şu ufak tefek

adam var. Bu iki eder herhalde." Childermass'e bakarak, "Düşünürseniz siz de bulabilirsiniz" dedi.

Childermass, büyük ihtimalle Bay Norrell'e önceden bulduğu, Bay Norrell'in kitaplarını aldığı ya da işlerini durdurduğu ya da aleyhlerine olacak anlaşmalar imzalattığı ya da başka bir yolla yok ettiği için artık büyücü olmayan büyücülerden söz etmek için ağzını açtı.

"Özür dilerim Bay Norrell" diye araya girdi Strange. "Ama bir şey yapmak derken gazeteye ilan vermek gibi bir şeyden söz ediyordum. Lord Liverpool ve bakanlarının, tek bir kişiyi cezalandırmak uğruna İngiliz kanunlarının iki yüzyıldan uzun bir süredir var olmayan dalını diriltmemize izin vereceklerini sanmam. Buna izin verecek kadar lütufkâr olsalar bile sanırım on iki büyücüyle *faal* büyücüler kastediliyor. Lord Portishead'le Bay Segundus teorisyen büyücüler. Hem Drawlight'ın çok yakında dolandırıcılık, sahtekârlık ve hırsızlık ve daha kimbilir ne suçla hüküm giymesi muhtemel. Beş Ejderha'nın göreneksel hukuka göre ne üstünlüğü var anlayamadım."

"Göreneksel hukukun adaletine güven olmaz! Yargıç büyü hakkında hiçbir şey bilmeyecektir. İşlenen suçların büyüklüğü tamamıyla gözünden kaçacaktır. İngiliz büyüsüne karşı, *bana* karşı işlediği suçlardan söz ediyorum. Beş Ejderha sertliğiyle bilinir. Asılmasının güvenliğimiz açısından en iyisi olduğu kanaatindeyim."

"Asılmak mı!"

"Ah, evet. Asıldığını görmeye kararlıyım! Bundan söz ettiğimizi sanıyordum." Bay Norrell minik gözlerini çabucak kırpıştırdı.

"Bay Norrell" dedi Strange. "Bu adama ben de sizin kadar kızdım. Prensipsiz. Yalancı. Nefret ettiğim her şey onda ancak kimsenin ölümüne neden olmayacağım. Yarımadada'da bulundum beyefendi. Yeterince insanın öldüğünü gördüm."

"Ama iki gün önce onu düelloya davet etmek istiyordunuz!"

Strange ona öfkeli bir bakış fırlattı. "O başka!"

"Her halükârda" diye devam etti Bay Norrell. "Sizin de Drawlight'dan aşağı kalır yanınız yok!"

"Ben mi?" diye bağırdı Strange irkilerek. "Neden? Ben ne yapmışım ki?"

"Ah, ne demek istediğimi çok iyi biliyorsunuz. Hangi şeytana uyup da Kral Yolu'na çıktınız? Yalnız ve tamamen hazırlıksız bir biçimde hem de! Geceki davranışınız da bu adamın herhangi bir hareketi kadar büyünün itibarını lekeleyebilecek bir davranış. Belki daha da kötü bir etki yaratacak! Christopher Drawlight'ı kimse sevmezdi. Onun kötü bir adam olması hiç kimseyi şaşırtmayacaktır ama siz her yerde öğrencim olarak tanınıyorsunuz! Ülkedeki ikinci büyücüsünüz! İnsanlar yaptıklarınızı onayladığımı düşünecekler. İnsanlar bunun İngiliz büyüsünün dirilmesine yönelik planlarımın bir parçası olduğunu sanacaklar!"

Strange ustasına baktı. "Tanrı korusun Bay Norrell! Yaptığım herhangi bir şey yüzünden şerefinizin lekelendiğinizi hissetmeyesiniz. Emin olun böyle bir şeyi hiç istemezdim ancak düzeltmesi çok kolay. Siz ve ben beyefendi, çalışmalarımızı ayırırsak o zaman birbirimizden bağımsız hareket edebiliriz. İnsanlar bizi diğerine bakmadan ayrı ayrı yargılayabilir."

Bay Norrell şok olmuş görünüyordu. Strange'e baktı, sonra tekrar baktı ve alçak sesle *böyle* demek istemediğini mırıldandı. Bay Strange'in *böyle* demek istemediğini anlayacağını umuyordu. Boğazını temizledi. "Umarım Bay Strange kızgınlığımı hoş görür. Bay Strange İngiliz büyüsüne endişelerimi hoş görecek kadar önem veriyordur umarım. İngiliz büyüsünün iyiliği için kendisiyle tek ses olarak, birlikte hareket etmemizin ne kadar önemli olduğunu biliyor. İngiliz büyüsünün aksi yönde esen rüzgârların hırpalamasına maruz kalması için henüz çok çok erken. Bay Strange ile ben büyü politikasının önemli noktaları üzerinde çelişmeye başlarsak İngiliz büyüsünün hayatta kalacağına inanmıyorum."

Bir sessizlik.

Strange iskemlesinden kalkarak Bay Norrell'i resmi ve sert bir biçimde selamladı.

Sonraki birkaç dakika sıkıntı vericiydi. Bay Norrell bir şeyler söylemeyi çok istiyormuş gibi görünüyor ama bir konu bulamıyordu.

Tesadüfen Lord Portishead'in yeni kitabı *İngiliz Büyüsünün Olağanüstü Dirilişi Üzerine* Deneme matbaadan yeni gelmiş, el altında küçük bir masanın üzerinde duruyordu. Bay Norrell üzerine atladı. "Ne muhteşem bir çalışma! Lord Portishead amacımıza canı gönülden bağlı. Böyle bir krizden sonra insan hiç kimseye güvenebileceğini düşünmüyor ancak yine de Lord Portishead'e her zaman güvenebiliriz!"

Kitabı Strange'e uzattı.

Strange düşünceli bir biçimde sayfaları çevirdi. "İstediğimiz her şeyi yapmış, buna şüphe yok. Kuzgun Kral'a saldıran iki uzun bölüm ve perilerle ilgili neredeyse hiçbir şey. Hatırladığım kadarıyla özgün metninde Kuzgun Kral'ın büyüsünü uzun uzadıya anlatıyordu."

"Evet, gerçekten de" dedi Bay Norrell. "Siz düzeltmeleri yapana kadar, değersizdi. Daha da kötüsü tehlikeliydi! Ancak onunla geçirdiğiniz uzun saatler, düşüncelerini yönlendirmeniz meyvesini verdi! Sonuçtan son derece memnunum."

Lucas çayları getirdiğinde iki büyücü tekrar normal hallerine dönmüş gibiydi (Strange belki normalden biraz daha sessizdi). Tartışma sona ermiş görünüyordu.

Strange ayrılmadan hemen önce Lord Portishead'in kitabını ödünç alıp alamayacağını sordu.

"Kesinlikle!" dedi Bay Norrell. "Sizin olsun! Bende birkaç kopya var!" Strange'le Childermass, bütün itirazlarına rağmen Bay Norrell'i Beş Ejderha'yı diriltme planından vazgeçirememişlerdi. Bay Norrell ne kadar çok düşünürse İngiltere'de büyü hukukunu uygulayan bir mahkeme olmadıkça bir daha huzur bulamayacağına o kadar çok inanıyordu. Drawlight'a başka bir yerden gelecek cezanın asla kendisini tatmin etmeyeceğini düşünüyordu. Bu nedenle aynı gün geç saatlerde Childermass'i Lord Liverpool'un evine göndererek lordlarıyla birkaç dakika görüşmeyi rica etti. Lord Liverpool bir mesaj göndererek Bay Norrell'i ertesi gün göreceğini söyledi.

Kararlaştırılan saatte Bay Norrell Başbakan'ı ziyaret etti ve planını açıkladı. Bitirdiğinde Lord Liverpool kaşlarını çattı.

"Büyü hukuku İngiltere'de artık kullanılmıyor ama" dedi lordları. "Böyle bir mahkemede görev yapmak üzere eğitilmiş avukatlarımız yok. Davaları kim alacak? Kim yargılayacak?"

"Ah!" Bay Norrell kalın bir tabaka kâğıt uzattı. "Lordlarının yerinde sorularına çok memnun oldum. Beş Ejderha'nın işleyişini anlatan bir belge hazırladım. Ne yazık ki bilgimiz tam değil ancak eksik yerleri tamamlamak için bazı yollar önerdim. Baronun dinsel mahkemelerini örnek aldım. Lordlarının göreceği gibi önümüzde epeyi bir iş var."

Lord Liverpool kâğıtlara baktı. "Zahmete değmeyecek kadar çok iş var Bay Norrell" diye bildirdi ifadesiz bir sesle.

"Ah ama sizi temin ederim bu son derece gerekli! Hem de çok gerekli! Yoksa büyüyü nasıl denetleyebiliriz? Kötü büyücüler ve hizmetkârlarından nasıl korunabiliriz?"

"Hangi kötü büyücüler? Yalnızca Bay Strange ve siz varsınız."

"Şey, doğru ama..."

"Şu anda kendinizi özellikle kötülük yapabilecek bir ruh halinde mi hissediyorsunuz Bay Norrell? İngiliz hükümetinin, acımasız eğilimlerinizi kontrol altında tutmak için ayrı bir hukuk teşkilatı oluşturmasını gerektiren acil bir durum mu var?"

"Yoo, ben..."

"Belki de Bay Strange cinayet, gasp ve yaralamaya karşı güçlü bir eğilim sergilemeye başlamıştır?"

"Hayır ama..."

"O halde geriye bir tek bu Bay Drawlight kalıyor, o da anladığım kadarıyla büyücü falan değil."

"Hayır ama kesinlikle büyüyle ilgili suçlar işledi. İngiliz yasaları altında Beş Ejderha mahkemesi tarafından yargılanmalı, onun için uygun yer burası. İşlediği suçlar burada yazılı." Bay Norrell Başbakan'ın önüne bir liste daha koydu. "İşte! Sahte Büyü, Şeytani Eğilimler ve Kötü Niyetli Eğitim. Hiçbir sıradan mahkeme bunları ele alabilecek yeterlilikte değil!"

"Eminim ama daha önce de belirttiğim gibi davaya bakabilecek kimse yok."

"Sayın lordum notlarımın kırk ikinci sayfasına göz atabilirlerse Baro'dan yargıç, avukat ve savcıları görevlendirmeyi teklif ettiğimi görecekler. Tamaturjik yasanın ilkelerini onlara anlatabilirim, bunu yapmak yalnızca bir iki haftamı alır. Dava devam ettiği sürece onlara hizmetkarım John Childermass'i ödünç verebilirim. Çok bilgili biridir ve nerede yanlış yaptıklarını kolayca söyleyebilir."

"Ne! Yargıçlarla avukatlar, görevlerini davacı ve hizmetkarından mı öğrenecek! Kesinlikle hayır! Hukuk böyle şeylerden hiç hoşlanmaz!"

Bay Norrell gözlerini kırpıştırdı. "Ancak otoritemi sorgulayıp benimle çelişmeyecek büyücülerin çıkmayacağına dair başka ne güvencem var?"

"Bay Norrell, bir mahkemenin görevi bir kişinin fikirlerinin diğerlerine olan üstünlüğünü kabul ettirmek değildir! Ne büyü konusunda ne de hayatın başka bir alanında böyle bir şey olabilir. Diğer büyücüler sizden farklı düşünüyorsa meselenizi onlarla halletmelisiniz. Benim politikada yaptığım gibi fikirlerinizin üstünlüğünü onlara kanıtlamalısınız. Tartışmalı, makaleler yayımlamalı ve büyünüzü uygulamalısınız ve benim gibi sürekli bir eleştiri, muhalefet ve sansür altında yaşamayı öğrenmelisiniz. Biz İngilizler'in yöntemi budur beyefendi."

"Ama..."

"Özür dilerim Bay Norrell. Sizi daha fazla dinlemeyeceğim. Konu kapanmıştır. Büyük Britanya hükümeti size minnettardır. Ülkenize sayısız hizmette bulundunuz. Herkes size ne kadar değer verdiğimizi biliyor ama istediğiniz şeyi yapmamız imkansız."

Drawlight'ın sahtekarlığı kısa zamanda duyulmuştu. Strange'in de tahmin ettiği gibi iki büyücü de suçlamalardan paylarını almıştı. Drawlight ne de olsa bir tanesinin samimi dostuydu. Karikatürcüler için eşsiz bir konuydu ve gazetelerde oldukça sarsıcı birkaç örnek çıktı. George Cruikshank'ın çizdiği bir tanesinde Bay Norrell'i soylu İngiliz büyüsü hakkında bir grup hayranına konuşma yapıyor, arka odada ise Strange bir uşağa yemek listesine benzer bir liste yazdırıyordu. Karatahtaya tebeşirle şöyle yazılmıştı: Büyüyle uzak tanıdık

öldürmek - yirmi gine. Yakın dost öldürmek - kırk gine. Akraba öldürmek - yüz gine. Eş öldürmek - dört yüz gine." Rowlandson'ın çizdiği bir başkasında şık giyimli bir hanım kabarık tüylü küçük bir köpeği tasmasından tutmuş gezdiriyordu. Karşılaştığı bir tanıdığı, "Aman Bayan Foulkes, ne sevimli bir küçük *pug!*" diyordu. "Evet" diye cevap veriyordu Bayan Foulkes, "Bu Bay Foulkes. Kocamın her arzuma itaat etmesi için Bay Strange'le Bay Norrell'e elli gine verdim, sonucu bu oldu."

Karikatürlerin ve gazetelerde çıkan kötü niyetli yazıların İngiliz büyüsüne hiç de azımsanmayacak bir zarar verdiğine hiç kuşku yoktu. Artık büyünün bambaşka bir açıdan değerlendirilmesi gerekecekti: Ulusun en büyük savunması olarak değil de kıskançlık ve kötülük aracı olarak.

Ya Drawlight'ın zarar verdiği insanlar, onlar meseleye nasıl bakıyorlardı? Bay Palgrave'in, sonsuza kadar yaşamayı uman yaşlı hasta ve sevimsiz kişinin Drawlight'ı sahtekârlıktan dava etmek istediğine hiç kuşku yoktu ancak ertesi gün ansızın hayata veda edince buna fırsatı olmadı. Çocukları ve vasileri (hepsi de ondan nefret ediyorlardı) son günlerinin sıkıntı, acı ve hayalkırıklığıyla geçtiğini öğrenince gayet memnun oldular. Drawlight'ın Bayan Gray ya da Bayan Bullworth'dan da korkacak bir şeyi yoktu. Bayan Gray'in dostları ve akrabaları, adi bir davaya karışmasına izin vermemişlerdi. Bayan Bullworth de Drawlight'a neredeyse kendisini sanık haline getirecek kötülükte talimatlar verdiğinden ona zarar veremeyecek durumdaydı. Geriye yalnızca Nottinghamshire'lı biracılar Gatcombe ve Tantony kalıyordu. Pratik zekâlı bir işadamı olarak Gatcombe'un asıl endişesi parayı geri almaktı, bu nedenle Londra'ya icra memurları gönderdi. Ne yazık ki Drawlight parayı çoktan harcamış olduğundan Bay Gatcombe'un bu küçük isteğini yerine getiremedi.

İşte şimdi Drawlight'ın asıl çöküşüne geldik çünkü darağacından kaçar kaçmaz gerçek düşmanı, varlığının çoktan bulutlanmış göğünde belirerek kara kanatlarla onu ezmek üzere aşağı inmişti. Hiçbir zaman zengin olmamıştı. Tam tersine. Daha çok veresiye ve dostlarından aldığı borçlarla

yaşamıştı. Bazen kumar oynanan kulüplerde para kazanır ama genellikle saf delikanlıları kumar oynamaya teşvik ederdi. Kaybettiklerinde de onları kollarından tutar, tanıdığı şu ya da bu tefeciye götürür, götürürken de bütün o zaman boyunca konuşurdu. "Başka bir tefeciyi asla gönül rahatlığıyla öneremem" derdi yardımsever bir tavırla. 'Öyle yüksek faiz istiyorlar ki. Ama Bay Buzzard onlara benzemez. Çok iyi yaşlı bir beydir. Kimsenin zevkinden mahrum kalmasını istemez. Gerçekten de küçük miktarlar da borç vermeyi işten çok hayır olarak kabul ettiğini düşünüyorum!" Drawlight genç adamları borç, günah ve mahvolmanın kucağına atmadaki küçük ama önemli rolünün karşılığında tefecilerden para alırdı: Genel olarak sade bir vatandaşın oğlu için yıllık faizin yüzde dördü, bir viskont ya da baronetin oğlu için yüzde altısı ve bir dük ya da kontun oğlu için yüzde onu.

Rezalet haberleri yayılmaya başladı. Borçlu olduğu terziler, şapkacılar ve eldiven imalatçıları endişeye kapılarak ödeme için bastırmaya başladılar. Drawlight'ın dört beş yıl ertelenebileceğinden emin olduğu borçlar ansızın alacaklıların akıllara gelerek acil bir mesele haline getirildi. Ellerinde sopalarla kaba yüzlü adamlar kapısını yumrukladılar. Birkaç kişi ona hemen İngiltere dışına çıkmasını önerdi ancak Drawlight arkadaşları tarafından tamamen dışlandığına bir türlü inanamıyordu. Bay Norrell'in yumuşayacağını düşünüyor, Lascelles'inin, sevgili sevgili Lascelles'inin ona yardım edeceğini düşünüyordu. Her ikisine de acilen dört yüz gine borca ihtiyacı olduğunu söyleyen saygılı mektuplar yazdı. Bay Norrell hiç cevap vermedi, Lascelles ise hiç kimseye borç vermemeyi bir prensip haline getirdiğini yazdı yalnızca. Drawlight borçlarından dolayı Salı sabahı tutuklandı, sonraki Cuma ise King's Bench hapishanesinde bir mahkûmdu.

Kasım sonlarına doğru bir akşam, bu olaylardan yaklaşık bir hafta sonra Strange ve Arabella Soho Meydanı'ndaki evlerinin oturma odasında oturuyorlardı. Arabella mektup yazıyor, Strange ise dalgın dalgın saçlarını yolarak tam önünde bir noktaya bakıyordu. Birdenbire ayağa kalkarak odadan çıktı. Bir

saat sonra üzerleri yazıyla dolu birkaç düzine kağıtla geri döndü. Arabella başını kaldırdı. "*İngiliz Büyüsü Dostları* için yazdığın makalenin bittiğini sanıyordum" dedi.

"Bu *İngiliz Büyüsü Dostları* için yazdığım makale değil. Portishead'in kitabının bii: eleştirisi."

Arabella kaşlarını çattı. "Ama yazılmasına yardım ettiğin bir kitabı eleştiremezsin."

"Sanırım eleştirebilirim. Belli koşullar altında."

"Öyle mi! Neymiş bu belli koşullar?"

"Berbat bir kitap olduğunu, İngiliz kamuoyuna karşı yapılan kötü niyetli bir sahtekârlık olduğunu söylersem."

Arabella ona bakakaldı. "Jonathan!" dedi en sonunda.

"Eh ama öyle, berbat bir kitap."

Ona kâğıtları uzattı. Arabella da okumaya başladı. Şömine rafının üzerindeki saat dokuzu vurduğunda Jeremy çay servisine başladı. Arabella bitirdiğinde içini çekti. "Ne yapacaksın?"

"Bilmiyorum. Yayımlatacağım sanırım."

"Peki, zavallı Lord Portishead ne olacak? Kitabında yanlış şeyler yazmışsa, o zaman elbette biri bunu ona söylemeli ama çok iyi biliyorsun ki onları yazmasını sen söyledin. Kendini çok kötü bir biçimde kullanılmış hissedecek."

"Ah, doğru! Baştan sona berbat bir iş!'* dedi Strange ilgisizce. Çayından bir yudum alarak bir parça kızarmış ekmek yedi. "Ama önemli olan bu değil. Portishead'e olan saygımın, doğru olduğunu düşündüğüm şeyi söylememi engellemesine izin vermeli miyim? Sanmıyorum. Ya sen?"

"Bunu senin yapman şart mı?" dedi Arabella mutsuz bir bakışla. "Böyle bir şeyin senden geliyor olması zavallı adamı çok daha derinden yaralayacak." Strange kaşlarını çattı. "Elbette bunu benim yapmam gerek. Başka kim var? Zamanı geldiğinde ondan çok şık bir biçimde özür dileyeceğim, söz." Arabella bununla yetinmek zorunda kaldı.

Bu arada Strange eleştirisini nereye göndereceğini düşünüyordu. İskoçya'daki *The Edinburgh Review'un* yazı işleri müdürü Bay Jeffrey'yi seçti. *The Edinburgh Review'un* siyasi reform, Katolik ve Yahudiler'in özgürlüğü gibi Bay Norrell'in

onaylamadığı diğer şeylerden yana bir tutum benimsemiş, radikal bir yayın olduğunu hatırlayabilirsiniz. Bunun bir sonucu olarak Bay Jeffrey, İngiliz büyüsünün dirilişi hakkında pek çok rakip yayında eleştiri ve makaleler yayımlanırken zavallı adamın payına bir tane bile düşmemişti. Doğal olarak Strange'in eleştirisini alınca çok sevindi. Hayret verici ve devrim niteliğindeki içeriği onu endişelendirmedi bile, zaten en çok böyle şeyleri severdi. Strange'e hemen bir mektup yazarak en yakın zamanda basacağını temin etti, birkaç gün sonra da ona hediye olarak bir *haggis* (bir tür İskoç muhallebisi) gönderdi.

38

The Edinburgh Review'dan

Ocak 1815

XIII. Makale. *İngiliz Büyüsünün Olağanüstü Dirilişi Üzerine Deneme*. JOHN WATERBURY, Lord PORTISHEAD Yarımada Savaşı'nda yapılan Büyünün Açıklamalarıyla Birlikte: JONATHAN STRANGE, SAYIN WELLINGTON Dükü Hizmetinde Görevli Büyücü. Londra 1814. John Murray.

Bay NORRELL'in değerli sırdaşı ve yardımcısı ve Bay STRANGE'in dostu olarak Lord PORTISHEAD, büyüyle ilgili son gelişmelerin tarihini yazmaya fevkalede uygun bir kişidir, çünkü bu gelişmelerin çoğunun tam ortasında yer almıştır. Bay NORRELL'le Bay STRANGE'in başarıları gazetelerde ve dergilerde geniş çapta tartışıldı ancak Lord PORTISHEAD'in okurları hikayeyi bütünüyle öğrendiklerinde konuyu çok daha iyi anlayacaktır.

Bay NORRELL'in daha coşkulu hayranları kendisinin 1807 baharında İngiltere'nin en büyük büyücüsü ve yüzyılın ilk büyük olayı sıfatıyla Londra'ya geldiğinde tam bir olgunluğa erişmiş olduğunu düşünmemizi isteseler de PORTISHEAD'in anlattıklarından hem onun hem de STRANGE'in güven ve

becerisinin ilk başlarda tam gelişmemiş olduğu açıktır. PORTISHEAD başarılarının yanı sıra başarısızlıklarından da söz etmeyi ihmal etmemiştir. Beşinci Bölüm, ATLI MUHAFIZLAR ile 1810'da başlayan ve uzun süre devam eden tartışmalarının traji komik bir anlatımını içerir. Generallerden biri Süvarilerin atlarını boynuzlu atlarla değiştirmek gibi özgün bir fikir ortaya atmıştı. Böylece askerler Fransızlar'ın kalplerini boynuzlayarak ilerleme gücüne sahip olacaktı. Ne yazık ki bu mükemmel plan hiç uygulamaya konmadı. Süvarilerin kullanabileceği sayıda boynuzlu at bulmak şöyle dursun, Bay NORRELL ile Bay STRANGE henüz bir tane bile boynuzlu at bulamadılar.

Lordlarının kitabının ikinci yarısı daha da kuşku uyandırıcı bir nitelik taşımaktadır. Bu bölümde tanımları bir yana bırakarak neyin saygın İngiliz büyüsü olup olmadığını, bir başka deyişle neye Ak Büyü neye Kara Büyü deneceğine dair kuralları koymaya başlamaktadır. Burada yeni bir şey yoktur. Okur büyü üzerine son zamanlarda yorum yapan kişilerin söylediklerine bir göz atacak olursa, düşüncelerin ilginç bir biçimde birbirinin aynı olduğunu görecektir. Hepsi de ezberlemiş gibi aynı tarihi anlatmakta ve vardıkları sonuçları doğrulamak için aynı savları kullanmaktadır.

Belki de bunun nedenini sorma zamanı gelmiştir. Diğer bütün bilgi dallarında mantıklı itirazlar ve tartışmalar konuyu daha geniş bir açıdan anlamamazı sağlar. Hukuk, Teoloji, Tarih ve Bilim hepsi de farklı saflara bölünmüştür. O halde neden büyüde hep aynı sıkıcı savlardan başka bir şey duymuyoruz? İnsan, herkes aynı gerçekler konusunda ikna olmuşken neden tartışılma zahmetine girildiğini bile merak etmeye başlıyor. Bu sıkıcı tekseslilik özellikle de her yeni anlatımla biraz daha garipleşen İNGİLİZ BÜYÜ TARİHİ'yle ilgili son açıklamalarda özellikle göze batmaktadır.

Sekiz yıl önce bu yazar kendi türünün. en kusursuz örneklerinden biri olan *Çocuklara Kuzgun Kral Tarihi*'ni yayımladı. Kitap okura JOHN USKGLASS'ın büyüsünün harika ve ürkütücü doğasının renkli bir portresini sunuyordu. O halde neden şimdi gerçek İngiliz büyüsünün on altıncı yüzyılda

MARTIN PALE'le başladığına inanıyormuş gibi davranıyor? *İngiliz Büyüsünün Olağanüstü Dirilişi Üzerine Deneme*'nin 6. bölümünde PALE'in bilerek İngiliz büyüsünü karanlık unsurlarından arındırmak üzere yola çıktığını öne sürer. Bu olağanüstü iddiasına bir kanıt sunmaz, ki bu da isabetlidir çünkü böyle bir kanıt varolmamaktadır.

PORTISHEAD'in şimdiki görüşlerine göre PALE ile başlayan HICKMAN, LANCHESTER, GOUBERT, BELASIS (ARJANTİN büyücüleri olarak adlandırdığımız büyücüler) ile daha kusursuz bir biçimde geliştirilen gelenek Bay NORRELL ve Bay STRANGE ile birlikte şanlı doruk noktasına ulaşmıştır. Bay NORRELL ile Bay STRANGE'in bu bakış açısını işlemeye çok çalıştığına kuşku yoktur. Ancak işe yaramamaktadır. MARTIN PALE ve ARJANTİN büyücüleri hiçbir zaman İngiliz büyüsünün temellerini atmayı amaçlamamışlardır. Kaydettikleri her büyüde, yazdıkları her sözcükte öncüllerinin (altın çağ ya da AUREATE büyücüleri olarak adlandırdığımız büyücülerin) THOMAS GODBLESS'in, RALPH DE STOKESEY'nin, WINCHESTER'Lİ CATHERINE'in ve hepsi bir yana JOHN USKGLASS'ın şanlı büyüsünü yeniden yaratmaya çalışmışlardır. MARTIN PALE bu büyücülerin sadık bir takipçisiydi. Dünyaya iki yüz yıl geç gelmiş olduğuna daima üzülmüştür.

İngiliz büyüsünün dirilişinin en şaşılası özelliklerinden biri de JOHN USKGLASS'ı ele alışı oldu. Bugünlerde adı yalnızca kötülemek için ağızlara alınıyor. Adeta Bay DAVY ve Bay FARADAY'in ve diğer büyük bilim adamlarının derslerine ISAAC NEWTON'a olan nefretlerini ve tiksintilerini ifade ederek başlamalarına benziyor. Ya da bütün önde gelen doktorlarımızın tıptaki her yeni keşfi ilan etmeden önce WILLAM HARVEY'nin ne kadar kötü olduğunu anlatmalarına.

Lord PORTISHEAD kitabında uzun bir bölümü JOHN USKGLASS'ın genelde inanıldığı gibi İngiliz büyüsünün kurucusu olmadığını kanıtlamaya ayınyor. Onun zamanından önce de adalarda büyücüler olduğunu söylüyor. Bunu inkar etmiyorum. Ancak şiddetle karşı çıktığım bir şey var, o da,

JOHN USKGLASS'tan önce İngiltere'de bir *büyü geleneği* olduğudur.

PORTISHEAD'in bu kadar büyüttüğü şu ilk büyücüleri bir inceleyelim. Bu büyücüler kimlerdi? ARlMATHlA'Ll JOSEPH bunlardan biriydi. Kutsal topraklardan gelen ve İngiltere'yi tehlikelerden korumak için sihirli bir ağaç eken bir büyücü. Ancak onun İngiltere'de yaşayan herhangi birine becerisini öğretecek kadar uzun bir zaman burada kaldığını hiç duymadım. Bir diğeri de MERLIN'di ama anne tarafından Galli, baba tarafından İfrit olduğu için o da PORTISHEAD, NORRELL ve STRANGE'in gönülden arzuladığı saygın İngiliz büyüsü modeline pek uymamaktadır. Peki MERLIN'in öğrencileri ve takipçileri kimlerdir? Tek bir ad bile sayamayız. Hayır, bir kez olsun yaygın kanı doğrudur: JOHN USKGLASS, Peri Diyarı'ndan çıkarak Kuzey İngiltere Krallığı'nı kurana kadar büyü bu adalardan silinmiştir.

Anlaşılan PORTISHEAD'in de bu noktada kuşkuları vardır ve savları okurlarını ikna etmeyi başaramazsa diye JOHN USKGLASS'ın büyüsünün özünde kötü olduğunu kanıtlama işine koyulur. Ancak seçtiği örnekler bu sonucu açık seçik desteklemekten uzaktır. JOHN USKGLASS'ın başkenti Newcastle'ı çevreleyen dört sihirli ormanı herkes bilir. Adları, Büyük Tom, Asmody'nin Kalesi, Küçük Mısır ve Serlo'nun İhsanı idi. Bir yerden bir yere giderler de arada sırada sakinlerine zarar vermek üzere şehre yaklaşan insanları yuttukları bilinirdi. İnsan yiyen orman düşüncesi bize ürkütücü ve korkunç gelse de JOHN USKGLASS'ın çağdaşlarının böyle bir şey düşündüğüne dair hiçbir kanıt yoktur. Zalim bir çağda yaşıyorlardı. JOHN USKGLASS bir ortaçağ kralıydı ve şehriyle vatandaşlarını bir ortaçağ kralının koruması gerektiği gibi korumuştu.

USKGLASS'ın yaptıklarının doğru olup olmadığına karar vermek çoğu zaman zordur çünkü nedenleri her zaman açık değildir. AUREATE büyücüleri arasında en gizemli olanıdır. 1138'de neden ayın gökyüzünden kaybolarak, İngiltere'nin bütün ırmakları ve göllerinde dolaşmasına neden olduğunu hiç kimse bilmemektedir. 1202'de neden Kış'la kavga ederek onu

krallığından sürdüğünü ve böylece Kuzey İngiltere'nin dört yıl boyunca sürekli bir Yaz yaşadığını bilmiyoruz. Ayrıca neden Mayıs ve Haziran 1345'te otuz gece boyunca peşpeşe, krallıktaki her erkek, kadın ve çocuğun rüyasında soluk altın rengi bir göğün altındaki koyu kırmızı bir ovada toplanarak uzun kara bir kule inşa ettiklerini gördüğünü de bilmiyoruz. Her gece çalışıyor ve sabah yataklarından yorgun bir halde kalkıyorlardı. Rüya yalnızca otuzuncu gecede kule ve tahkimatları bittiğinde onlara rahat bir nefes aldırmıştı. Bütün bu hikâyelerde ama özellikle de sonuncusunda, büyük olayların olmakta olduğunu hissederiz ama ne olduklarını söyleyemeyiz. Birkaç alim uzun kara kulenin cehennemin USKGLASS'ın LUCIFER'den kiraladığı söylenen bölümünde bulunduğunu öne sürmüşlerdir. USKGLASS kaleyi Cehennem'deki düşmanlarına karşı savaşını yürütmek için inşa etmiştir. Ancak MARTIN PALE böyle düşünmemekte, kulenin inşasıyla İngiltere'de üç yıl sonra Kara Ölümün ortaya çıkışı arasında bir bağlantı kurmaktadır. JOHN USKGLASS'ın krallığı Kuzey İngiltere, bu hastalıktan güneydeki komşusundan çok daha az zarar görmüştür. PALE de bunun nedeninin USKGLASS'ın hastalığa karşı bir tür savunma inşa etmesi olduğuna inanmaktadır.

Ancak *İngiliz Büyüsünün Olağanüstü Dirilişi Üzerine Bir Deneme*'ye göre bunları merak bile etmememiz gerekir. BAY NORRELL ile LORD PORTİSHEAD'e göre çağdaş büyücü tam olarak anlamadığı işlerle uğraşmamalıdır. Benim söylediğimse bunların, tam da yarım yamalak anlaşıldığı için araştırılması gerektiğidir.

İngiliz büyüsü biz büyücülerin oturduğu tuhaf bir evdir. JOHN USKGLASS'ın attığı temeller üzerine inşa edilmiştir ama bu temelleri gözönüne almazsak bizler zararlı çıkarız. Bunlar araştırılmalı ve nitelikleri anlaşılmalıdır, böylece neyi destekleyeceklerini ve neyi desteklemeyeceklerini öğrenebiliriz. Aksi takdirde çatlaklar ortaya çıkacak ve Tanrı bilir nereden rüzgârlar içeri girecektir. Koridorlar bizi hiçbir zaman gitmeyi amaçlamadığımız yerlere götürecektir. Sonuç olarak LORD PORTİSHEAD'in kitabı pek çok güzel şey barındırsa da çağdaş İngiliz büyüsünün özünde yatan çılgın

çelişkiye güzel bir örnektir: Önde gelen büyücülerimiz bıkıp usanmadan İngiliz büyüsünden JOHN USKGLASS'ın bütün izini ve etkisini silme amaçlarını dile getirmektedir. Ama bu nasıl mümkün olabilir? Yaptığımız JOHN USKGLASS'ın büyüsüdür.

39

İki büyücü

Şubat 1815

The Edinburgh Review'da çıkan bütün tartışmalı yazılar arasında şimdiye kadar hiçbiri böyle büyük bir tartışma koparmamıştı. Ocak sonuna gelindiğinde ülkenin bir ucundan diğerine kadın erkek her eğitimli kişi yazıyı okumuş ve bir fikir edinmişti. İmzasız olmasına karşın herkes yazarın kim olduğunu biliyordu: Strange. Ah, elbette başta tereddüt ederek Strange'in Norrell kadar belki de daha fazla eleştirildiğini söyleyenler oldu ancak dostları bu insanların çok aptal olduğuna karar verdiler. Jonathan Strange'in kendisine karşı bir yazı yayımlatacak kadar garip fikirli ve aykırı biri olduğu bilinmiyor muydu? Yazar kendisinin de büyücü olduğunu ilan etmiyor muydu? Başka kim olabilirdi? Başka kim böyle yetkin bir sesle konuşabilirdi?

Bay Norrell Londra'ya ilk geldiğinde fikirleri yepyeni ve fazlasıyla tuhaf görünmüştü. Ama o zamandan beri insanlar bunlara alışmış ve büyünün okyanuslar gibi İngilizler tarafından yönetilmeye razı olması gerektiğini söylediğinde, zamana ayna tuttuğu düşünülmüştü. Sınırlarının çizilmesi gerekiyordu ve modern beyler ve hanımlar için anlaşılır

olmayan her şey -John Uskglass'ın üç yüzyıllık krallığı, perilerle olan tuhaf, ürkütücü geçmiş- hesaba katılmayabilirdi. Şimdi ise Strange, Norrellci büyü görüşünü tersine çevirmişti. Ansızın, İngiliz büyüsünün öngörülemezliği hakkında çocukken öğrenilen her şey hâlâ doğru olabilecekmiş gibi görünmeye başlamıştı, hatta şu anda bile John Uskglass atının üzerinde, insan ve peri tayfasından oluşan maiyeti eşliğinde gökyüzünün arkasındaki, yağmurun diğer tarafındaki uzun zaman önce unutulmuş yollarda yol alıyor olabilirdi.

Çoğu kişi iki büyücü arasındaki ortaklığın bozulduğunu düşünüyordu. Londra'da Strange'in Hanover Meydanı'na gittiği ve uşaklar tarafından geri çevrildiği konuşuluyordu. Bununla çelişen başka bir dedikoduya göre ise Strange Hanover Meydanı'na *girmişti*. Bay Norrell gece gündüz kütüphanesinde oturarak öğrencisini bekliyor, gelip gelmediğini öğrenmek için beş dakikada bir uşaklara pencereden baktırıyordu.

Şubat başlarında bir Pazar akşamı Strange en sonunda Bay Norrell'i ziyaret etti. Bu kadarı kesindi çünkü St. George'a gitmekte olan iki bey onun evin merdivenlerinde durduğunu, kapının açıldığını ve uzun zamandır beklenen biri gibi hemen içeri alındığını görmüştü. İki beyefendi kiliseye doğru yollarına devam ettiler, kiliseye varır varmaz da hemen komşu sıralarda oturan eş dosta gördüklerini anlattılar. Beş dakika sonra kiliseye zayıf, azize benzeyen bir genç adam girdi. Dua eder gibi yaparak az önce Bay Norrell'in bitişiğindeki evin birinci katının penceresinden sarkan biriyle konuştuğunu fısıldadı. Bu kişi Bay Strange'in hocasıyla yüksek sesle heyecanlı heyecanlı konuştuğunu, bağıra çağıra nutuk çektiğini işittiğine inanıyordu. İki dakika sonra kilisenin her yerinde iki büyücünün birbirlerini bir tür büyüsel aforozla tehdit ettiği konuşuluyordu. Ayin başladı ve cemaatten birkaç kişinin pencerelerden dışarı özlemle, dini yapılarda bu aralıkların neden bu kadar yükseğe konduğunu merak edercesine baktığı görüldü. Org eşliğinde bir ilahi söylendi ve büyüsel bir karışıklığın su götürmez işaretleri olan gökgürültülerinin müziği bastırdığını söyleyenler oldu. Başkaları ise yalnızca hayal gördüklerini söyledi.

Bütün bunları duymak da hiç kuşkusuz o anda Bay Norrell'in kütüphanesinde sessizce durmuş birbirlerini temkinli bakışlarla süzen iki büyücüyü çok şaşırtırdı. Hocasını epeydir görmeyen Strange, görüntüsü karşısında şok olmuştu. Yüzü süzülmüş ve bedeni küçülmüş Bay Norrell on yıl yaşlanmış görünüyordu.

"Oturalım mı efendim?" dedi Strange. Bir koltuğa doğru seğirtince Bay Norrell hareketinin aniliğiyle irkildi. Sanki Strange'in kendisine vurmasını beklermiş gibiydi. Ancak bir an sonra toparlanarak kendisi de oturdu.

Strange de en az onun kadar rahatsızdı. Son birkaç gün boyunca eleştiriyi yayımlamakla haklı olup olmadığını kendine defalarca sormuş ve tekrar tekrar haklı olduğu sonucuna varmıştı. Takınılacak en doğru tutumun, çok ölçülü miktarda özürle yumuşamış vakur bir ahlaki üstünlük havası olduğuna karar vermişti. Ancak iş Bay Norrell'in kütüphanesinde oturmaya gelince hocasıyla göz göze gelemediğini fark etti. Gözleri tuhaf nesnelere takılıyordu, küçük porselen bir Dr. Martin Pale figürü, kapı tokmağı, kendi baş parmağının tırnağı, Bay Norrell'in sol ayakkabısı.

Öte yandan Bay Norrell gözlerini bir an olsun Strange'in yüzünden ayırmamıştı.

Birkaç dakika süren sessizlikten sonra iki adam da aynı anda konuşmaya başladı.

"Bana yaptığınız onca iyilikten sonra..." diye başladı Strange.

"Kızgın olduğumu düşünüyorsan..." diye başladı Bay Norrell.

Her ikisi de duraksadı ve sonra Strange, Bay Norrell'in devam etmesi için işaret etti.

"Kızgın olduğumu sanıyorsun" dedi Bay Norrell, "ama değilim. Yaptığını neden yaptığını bilmediğimi sanıyorsun ama biliyorum. O yazıya bütün yüreğini koyduğunu ve artık İngiltere'deki herkesin seni anladığını sanıyorsun. Neyi anlıyorlar? Hiçbir şeyi. Sen daha tek kelime bile yazmadan ben seni anlıyordum." Duraksadı ve yüzü çok derinlerde bir yerde yatan bir şeyi söylemeye çabalarcasına dudakları oynadı. "Yazdığın şeyi benim için yazdın. Yalnızca benim için."

Strange bu şaşırtıcı sonuca itiraz etmek üzere ağzını açtı. Ama düşününce muhtemelen doğru olduğunu fark etti. Ses çıkarmadı.

Bay Norrell devam etti. "Gerçekten de seninle aynı... aynı özlemi hiç duymadığımı mı sanıyorsun? Yaptığımız *John Uskglass'ın büyüsü*. Tabii ki öyle. Başka ne olabilir ki? Gençken bir zamanlar onu bulmak ve ayaklarına kapanmak için her şeyi yapabilir, her acıya katlanabilirdim. Onu çağırmaya çalıştan, hah! Bu aptal, çok çok aptal genç bir adamın yapacağı bir şeydi, bir kralı uşak yerine koyarak gelip benimle konuşması için çağırmak. Başarısız olmamı hayatımın en talihli olaylarından biri sayıyorum! Sonra onu eski seçim büyüleriyle bulmak istedim. Büyülerin işe yaramasını bile sağlayamadım. Gençliğimin bütün büyüsünü onu bulmakla harcadım. On yıl boyunca başka hiçbir şey düşünmedim."

"Bunları daha önce söylememiştiniz efendim."

Bay Norrell için çekti. "Benim düştüğüm hataya düşmeni istemedim." Ellerini çaresiz bir biçimde havaya kaldırdı.

"Ama Bay Norrell, bunun çok uzun bir zaman önce, genç ve tecrübesizken olduğunu kendiniz söylediniz. Artık çok farklı bir büyücüsünüz ve ben de sıradan bir yardımcı olmamakla övünüyorum. Belki tekrar deneyecek olsak?"

"Kudretli bir büyücüyü, bulunmak istemediği sürece bulamazsın" dedi Bay Norrell tekdüze bir sesle. "Denemenin yararı yok. Sence İngiltere'ye ne olduğu umrunda mı? Sana söyleyeyim, umrunda bile değil. Bizi uzun zaman önce terk etti."

"Terk mi etti?" dedi Strange kaşlarını çatarak. "Bu çok acımasız bir sözcük. Yıllar süren bir hayalkırıklığı insanı böyle bir sonuca varmaya itebilir sanırım. Ancak güya İngiltere'yi terk etmesinden çok sonra John Uskglass'ı görenlerin anlattıkları var. Newcastle'lı eldivencinin küçük kızı[89], Yorkshire'lı çiftçi,[90] Bask'lı denizci..[91]"

Bay Norrell öfkesini belirten alçak bir ses çıkardı. "Söylenti ve boş inanç! Bu hikayeler doğru olsa bile, ki hiç sanmıyorum, gördükleri kişinin John Uskglass olduğunu nereden

bildiklerini hiçbir zaman anlayamamışımdır. Hiçbir portresi bulunmuyor. Verdiğin iki örnek, eldivencinin küçük kızıyla Bask'lı denizci, aslında onu John Uskglass olarak teşhis etmemiştir. Kara giysili bir adam gördüler, onun John Uskglass olduğunu başkaları *söyledi*. Ama aslında şu ya da bu zaman dönmüş olması ya da şu ya da bu kişi tarafından görülmüş olması hiç önemli değil. Gerçek şu ki tahtını bırakarak İngiltere'den ayrıldığında İngiliz büyüsünün çoğunu da beraberinde götürdü. O günden itibaren çöküş başladı. Bu bile onun kesinlikle düşmanımız olduğunu göstermez mi? Watershippe'nin, *Kuruyan Bir Peri* Ormanı'nı biliyorsun herhalde?"(92)

"Hayır, bilmiyorum" dedi Strange. Bay Norrell'e her zamanki nedenden dolayı okumadığını söylemek istercesine keskin bir bakış fırlattı. "Ama bunları daha önce söylemiş olmanızı isterdim."

"Belki de düşüncelerimi sizden saklamakla hata ettim" dedi Bay Norrell parmaklarını birbirine geçirerek. "Hata yaptığıma artık neredeyse eminim. Uzun zaman önce Büyük Britanya'nın çıkarlarına ancak bu konularda mutlak surette sessiz kalınarak hizmet edilebileceğine karar verdim. Ama hiç şüphesiz bizi bekleyen vazifeyi görüyorsunuz Bay Strange? İkimizin vazifesi. Büyü artık İngiltere'ye ne olduğunu umursamayan bir Kral'ın keyfini bekleyemez. İngiliz büyücülerinin ona olan bağımlılığını kırmalıyız. John Uskglass'ın bizi unuttuğu gibi, her açıdan onu unutmalarını sağlamalıyız."

Strange kaşlarını çatarak başını salladı. "Hayır. Bütün söylediklerinize rağmen, bana kalırsa John Uskglass İngiliz büyüsünün tam kalbinde duruyor ve onu yok saymakla kendimiz zararlı çıkarız. Belki de sonuçta ben hatalı çıkarım. Pekâlâ böyle de olabilir. Ancak İngiliz büyüsü için bu denli hayati önem taşıyan bir mesele söz konusu olunca bunu kendim anlamak zorundayım. Size minnettar olmadığımı sanmayın efendim ama sanırım işbirliğimiz burada sona eriyor. Bana kalırsa birbirimizden çok farklıyız..."

"Ah!" diye bağırdı Bay Norrell. "Karakter olarak öyle, biliyorum..." Eliyle geçiştiren bir hareket yaptı. "Ne önemi var?

Biz büyücüyüz. Benim olduğum tek şey bu, senin de öyle. ikimizin de önem verdiği tek şey bu. Bu evi bugün terk eder ve kendi yoluna gidersen şu anda konuştuğumuz gibi kiminle konuşacaksın? Hiç kimse olmayacak. Tamamen yalnız olacaksın." Neredeyse yalvarır bir tonla fısıldadı: "Bunu yapma!"

Strange kafası karışmış bir halde hocasına baktı. Böyle bir şeyi kesinlikle tahmin etmemişti. Bay Norrell, Strange'in eleştirisi karşısında azgın bir öfkeye kapılmak yerine, yalnızca dürüstlük ve alçak gönüllülük patlamasına itilmiş görünüyordu. O anda Strange'e Bay Norrell'in hocalığı altında çalışmaya dönmek hem mantıklı hem de çekici göründü. Ama bir iki saat içinde farklı hissedeceğinin bilinci ve gurur şöyle söylemesine yol açtı: "Affedersiniz Bay Norrell ama Yarımada'dan döndüğümden beri öğrenciniz olduğumu söylemek bana doğru gelmiyor. Sanki üzerime düşen bir rolü oynuyormuş gibi hissediyorum. Uygun gördüğünüz biçimde değiştirebilmeniz için yazılarımı onayınıza sunmak... Artık böyle bir şey yapamam. Bu beni artık inanmadığım şeyleri söylemeye zorluyor."

"Bunların hepsi, her şey kamu önünde" diye içini çekti Bay Norrell. Öne eğildi ve daha canlı bir sesle konuşmaya başladı. "Benim yönlendirmeme izin ver. Bu meseleler üzerine kesin bir karara varana kadar hiçbir şey söylemeyeceğine, hiçbir şey yazmayacağına ve hiçbir şey yapmayacağına bana söz ver. Sonunda söylemen gerekenleri söylediğini bilmenin, on, yirmi hatta elli yıllık sessizliğe değeceğine inan. Sessizlik ve hareketsizliğin sana uymayacağını ben de biliyorum. Ancak bunu telafi etmek için elimden geleni yapacağım. Hiçbir şey kaybetmeyeceksin. Şimdiye kadar sana değer bilmez olduğumu düşündürecek bir şey yapmışsam, ileride böyle olmadığını göreceksin. Herkese sana ne kadar değer verdiğimi söyleyeceğim. Artık hoca ve öğrenci olmayacağız. Bu eşitler arasında bir ortaklık olsun! Zaten her halükârda senin benden öğrendiğin kadar ben de senden öğrenmedim. En kârlı işler senin olacak! Kitaplar..." Hafifçe yutkundu. "Size ödünç vermem gereken ama sakladığım kitaplar, hepsini

okuyacaksınız! Yorkshire'a gideceğiz, isterseniz hemen bu akşam! Size kütüphanenin anahtarını veririm ve istediğinizi okursunuz. Ben..." Bay Norrell eliyle alnını sildi, kendi sözlerine kendisi de şaşırmış gibiydi. "Eleştiriyi geri çekmenizi bile istemeyeceğim. Bırakın kalsın. Bırakın kalsın. Zamanla siz ve ben, ortaya attığı bütün soruları cevaplayacağız."

Uzun bir sessizlik oldu. Bay Norrell, heyecanla diğer büyücünün yüzünü izledi. Strange'e Hurtfew'daki kütüphaneyi gösterme teklifi etkisini göstermişti. Strange birkaç dakika boyunca ustasından ayrılma kararında gitti geldi ama en sonunda, "Onur duydum efendim" dedi. "Kolay kolay taviz verecek biri olmadığınızı biliyorum. Ama sanırım artık kendi yolumu izlemeliyim. Bence ayrılmalıyız."

Bay Norrell gözlerini kapadı.

O anda kapı açıldı. Lucas ve kapı uşaklarından biri çay tepsisiyle içeri girdi. "Gelin beyefendi" dedi Strange.

Hocasını biraz canlandırmak için koluna dokundu ve İngiltere'nin iki büyücüsü son kez birlikte çay içtiler.

Strange sekiz buçukta Hanover Meydanı'ndan ayrıldı. Aşağı kattaki pencerelerin çevresinde dolanan birkaç kişi gittiğini gördü. Bizzat izlemeye tenezzül etmeyenler ise meydanda beklemeleri için hizmetçilerini ya da kapı uşaklarını göndermişlerdi. Lascelles'in de böyle birini ayarlayıp ayarlamadığı bilinmez ancak Strange Oxford Sokağı'na giden köşeyi döndükten on dakika sonra Bay Norrell'in kapısını çalıyordu.

Bay Norrell hâlâ kütüphanedeydi ve hâlâ Strange gittiğinde oturduğu koltukta oturuyordu. Gözlerini halıya dikmişti.

"Gitti mi?" diye sordu Lascelles.

Bay Norrell karşılık vermedi.

Lascelles oturdu. "Şartlarımız? Onları nasıl karşıladı?"

Yine karşılık gelmedi.

"Bay Norrell? Anlaştığımız şeyleri ona söylediniz mi? Eleştirisini geri almazsa İspanya'da yaptığı Kara Büyü konusunda bildiklerimizi açıklamak zorunda kalacağımızı

söylediniz mi? Onu artık kesinlikle öğrenci olarak kabul etmeyeceğinizi söylediniz mi?"

"Hayır" dedi Bay Norrell. "Hiçbirini söylemedim."

"Ama ..."

Bay Norrell derin derin iç geçirdi. "Ona ne söylediğim önemli değil. Artık gitti."

Lascelles bir an sessizce kalarak büyücüye hoşnutsuz bir bakış fırlattı. Hâlâ kendi düşünceleriyle meşgul olan Bay Norrell bunu fark etmedi.

Lascelles en sonunda omuz silkti. "En başından beri haklıydınız beyefendi" dedi. "İngiltere'de tek bir büyücü olabilir."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Demek istediğim en kötüsü herhangi bir şeyden *iki* tane olması. Bir kişi olsa istediğini yapabilir. Altı kişi de yeterince iyi anlaşabilir. Ama *iki* kişi her zaman üstünlük için mücadele eder. İki kişi her zaman birbirini kollar. Dünyanın gözü iki kişinin üzerinde olacak ve hangisini izleyeceğine karar veremeyecektir. İçinizi çekiyorsunuz Bay Norrell. Haklı olduğumu biliyorsunuz. Bundan böyle bütün planlarımızda Strange'i hesaba katmalıyız, ne söyleyeceğini, ne yapacağını, ona nasıl karşılık vereceğimizi. Bana pek çok kez olağanüstü bir büyücü olduğunu söylemiştiniz. Parlaklığı sizin hizmetinizde olduğu sürece büyük bir avantajdı. Ancak bu sona erdi. Er ya da geç yeteneklerini size karşı kullanacak. Ona karşı hemen önlem almalıyız. Söylediklerimde ciddiyim. Büyü dehası öyle büyük ve malzemesi öyle az ki, sonuçta bir büyücü için her şeyin mübah olduğuna karar verecektir, bir eve izinsiz girme, hırsızlık ve yalan da dahil." Lascelles öne doğru eğildi. "Sizden şu dakika çalacak kadar ahlakının bozulduğunu kastetmiyorum ancak bir gün çok ihtiyacı olursa o zaman, güvene ihanet etmek ya da özel mülke tecavüz etmek disiplinsiz zihnine haklı görünecektir." Duraksadı. "Hurtfew'da hırsızlara karşı önlem aldınız mı? Gizleme büyüleri?"

"Gizleme büyüleri Strange'e karşı bir koruma olamaz!" dedi Bay Norrell öfkeyle. "Yalnızca dikkatini çekmeye yarar! Onu

dosdoğru değerli kitaplarıma getirir! Hayır, hayır haklısınız." İçini çekti. "Daha fazlasına ihtiyacımız var. Düşünmem gerek."

Strange gittikten iki saat sonra Bay Norrell'le Lascelles, Bay Norrell'in arabasında Hanover Meydanı'ndan ayrıldılar. Yanlarında kendilerine eşlik eden hizmetkârlar vardı ve her hallerinden uzun bir yolculuğa çıktıkları belli oluyordu.

Ertesi gün Strange, her zamanki kadar tuhaf ve tutarsız olduğundan Bay Norrell'den ayrıldığına pişman oldu. Bay Norrell'in öngörüsü, bir daha büyü hakkında konuşacağı kimsesi olmayacağı hiç aklından çıkmıyordu. Konuşmalarını baştan sona tekrar tekrar aklından geçiriyordu. Bay Norrell'in John Uskglass'la ilgili bütün söylediklerinin yanlış olduğundan neredeyse emindi. Bay Norrell'in söylediklerinin sonucunda John Uskglass ile ilgili pek çok yeni fikir üretmişti ama şimdi de anlatacak hiç kimsesi olmamasınıii acısını çekiyordu.

Daha uygun bir dinleyici olmadığından Harley Sokağı'na giderek Sör Walter Pole'a şikayet etti.

"Dün akşamdan beri ona söylemem gereken elli şey düşündüm. Herhalde şimdi bir makale ya da eleştiriye koymam gerekecek. Bu da en erken Nisan'da yayımlanacaktır sonra onun Lascelles ya da Portishead'e bir karşılık yazdırması gerekecek. Bu da Haziran ya da Temmuz'a kadar çıkmayacaktır. Bana ne diyeceğini öğrenmek için beş altı ay beklemem gerekecek! Bu yolla bir tartışma yürütmek epey zahmetli, özellikle de düne kadar basitçe Hanover Mcydanı'na yürüyerek ne düşündüğünü ona sorabileceğimi göz önüne alırsanız. Oysa şimdi en önemli kitapları ne görmek var ne de koklamak! Bir büyücü kitapsız nasıl varolabilir? Biri bana bunu açıklasın bakalım. Bir politikacının rüşvet ya da güçlü birinin hamiliği olmaksızın yüksek rütbeye çıkmasını istemek gibi bir şey."

Sör Walter bu özellikle kaba sözlere aldırmayarak iyiliksever bir tavırla Strange'in moralinin bozuk olmasına verdi. Harrow'da okula giderken büyü tarihi (nefret etmişti) okumak zorunda kalmıştı, şimdi yararlı olabilecek bir şey hatırlayıp hatırlamadığını keşfetmek için şöyle bir zihnini yokladı. Fazla

bir şey hatırlamıyordu, hatırladığım da çok küçük bir şarap bardağının yarısını bile doldurmaya yetmez diye düşündü acı acı.

Bir iki saniye düşündükten sonra şöyle dedi. "Anladığım kadarıyla Kuzgun Kral, o zamanlar İngiltere'de hiç büyü üzerine kitap olmadığından İngiliz büyüsü üzerine öğrenecek ne kadar şey varsa kitapların yardımı olmadan öğrenmiş. Belki siz de aynını yapabilirsiniz?"

Strange ona buz gibi bir bakış fırlattı. "Benim *anladığım* kadarıyla da Kuzgun Kral, Kral Oberon'un en sevdiği evlatlığıydı. Bu da, diğer önemsiz şeylerin yanı sıra, mükemmel bir büyü eğitimi ve kendine ait büyük bir krallığı olmasını garanti ediyordu. Elbette, ben de soylu perinin biri tarafından evlat edinilme umuduyla ıssız koruluklarda ve yosunlu kayranlarda dolaşmayı adet edinebilirim ama beni bu iş için biraz uzun bulurlar herhalde."

Sör Walter bir kahkaha attı. "Peki günlerinizi sizin için dolduracak Bay Norrell olmadan ne yapacaksınız? Dışişlerinden Robson'a sizin için yapacak büyü bulmasını söyleyeyim mi? Daha geçen hafta Bay Norrell'in kendisine ayıracak zamanı olması için Amirallik Dairesi ve Maliye'nin bütün işlerinin bitmesini beklemek zorunda kaldığından şikâyet ediyordu."

"Elbette. Ama ona iki üç aydan önce olamayacağını söyleyin. Shropshire'a eve gideceğiz. Hem Arabella hem de ben kendi memleketimizde olmayı istiyoruz ve artık Bay Norrell'in müsait olup olmadığını sormamıza gerek olmadığından gitmemizi engelleyen bir şey de kalmadı."

"Ah!" dedi Sör Walter. "Hemen gitmiyorsunuz, değil mi?"

"İki gün içinde."

"O kadar erken mi?"

"Bu kadar üzülmeyin!. Sahiden Pole, arkadaşlığımdan bu kadar memnun olduğunu hiç bilmiyordum."

"Değilim. Leydi Pole'u düşünüyordum. Onun için üzücü bir değişiklik olacak. Arkadaşını özleyecektir."

"Ah! Evet!" dedi birazcık kızan Strange. "Tabii ya!"

O sabah öğleye doğru Arabella veda etmek için Leydi Pole'u ziyaret etti. Beş yıl leydilerinin güzelliğinden pek az şey götürmüş, üzücü durumunda da hiçbir değişikliğe neden olmamıştı. Her zamanki gibi sessiz, acı ya da zevke karşı duyarsızdı. İyilik de kötülük de onu etkilemiyordu. Günlerini Harley Sokağı'ndaki evin Venedik tarzında döşenmiş oturma odasında, pencerenin kenarında oturarak geçiriyordu. Hiçbir şeye karşı en ufak bir ilgi göstermiyordu ve Arabella dışında hiç ziyaretçisi yoktu.

Arabella haberi verdiğinde, "Keşke gitmeseydin" dedi leydileri. "Shropshire nasıl bir yer?"

"Ah! Korkarım bu konuda tarafsız olamayacağım. Herhalde yeşil tepeleri, ormanları ve güzel kır yollarıyla güzel bir yer olduğu konusunda çoğu kişi bana katılacaktır. Elbette tadını çıkarmak için ilkbaharı beklemek zorundayız ama kışın bile çok çarpıcı manzaraları vardır. Soylu bir tarihi olan çok romantik bir yerdir. Kale harabeleri, tepelerde kimbilir kimlerin diktiği taşları var. Galler'e yakın olduğu için sık sık çarpışmalara sahne olmuş, neredeyse her vadide eski bir savaş meydanı bulunur."

"Savaş meydanı mı!" dedi Leydi Pole. "Nasıl bir şey olduğunu çok iyi biliyorum. Pencereden bakıp da her yerde kırık kemikler ve pas tutmuş zırhlardan başka bir şey görmemek! Çok hüzünlü bir manzara. Umarım sana çok sıkıntı vermez."

"Kırık kemikler ve zırhlar mı?" diye yineledi Arabella. "Yoo, hayır. Leydileri beni yanlış anladı. Savaşlar çok uzun zaman önce olmuş. Artık görülecek hiçbir şey yok, yani en azından beni üzecek hiçbir şey yok."

"Ama yine de biliyor musun" diye devam etti Leydi Pole, ona hiç aldırmadan. "Şu ya da bu zamanda savaş yapılmayan yer yok gibi. Okuldayken Londra'nın bir zamanlar çok kanlı bir savaşa sahne olduğunu öğrenmiştim. insanlar korkunç biçimlerde öldürülmüşler ve şehir yakılıp yıkılmış. Ömrümüzün her gününü şiddet ve acının gölgeleriyle çevrelenmiş olarak geçiriyoruz, bu yüzden bana herhangi bir somut işaretin kalıp kalmaması hiç önemli değil gibi geliyor."

Odada bir şeyler değişti. Başlarının üzerinden soğuk, gri kanatlar geçmiş ya da aynaların içinden geçen birinin odaya gölgesi vurmuş gibiydi. Leydi Pole'la birlikteyken Arabella'nın sıkça gözlemlediği tuhaf bir ışık oyunuydu bu. Başka neye bağlayacağını bilemediğinden bunu odadaki aynaların çokluğuna bağladı.

Leydi Pole ürpererek şalına daha sıkı sarındı. Arabella öne eğilerek elini tuttu. "Gelin! Daha neşeli şeyler düşünmeye çalışın."

Leydi Pole boş boş baktı ona. Neşeli şeyler düşünmek ona uçmak kadar uzak bir şeydi.

Arabella, leydinin korkunç şeyler düşünmesini engellemek amacıyla konuşmaya başladı. Yeni mağazalardan ve yeni modalardan söz etti. Friday Sokağı'nda bir vitrinde gördüğü fildişi renginde ipek kumaşı anlattı. Başka bir yerde gördüğü turkuaz renkli cam boncuklarla ne kadar iyi gideceğini söyledi. Sonra terzinin pencerenin dışındaki küçük demir bir balkonda duran olağanüstü saksı çiçeğinden söz etti. Çiçek bir yıl içinde o kadar çok büyümüştü ki, üst kattaki şamdancının penceresini kapamıştı. Ardından şaşırtıcı uzunluktaki bitkiler, Jack ve fasulye ağacı, devler ve dev öldürenler üzerine genel bir konuşma, Napolyon Bonaparte ve Wellington Dükü, dükün biri dışında (düşes çok mutsuz bir kadındı) hayatın her alanındaki başarıları geldi.

"Neyse ki biz böyle bir şeyi hiç yaşamadık" diye bitirdi. Hafif soluk soluğaydı. "İnsanın huzurunun kocasının sürekli başka kadınlara ilgi göstermesi yüzünden bozulması kötü bir şey."

"Herhalde öyledir" dedi Leydi Pole, ikna olmamış bir sesle.

Bu Arabella'yı kızdırdı. Leydi Pole'un bütün tuhaflıklarını hoş görmeye çalışıyordu ama kocasına karşı hiç değişmeyen soğukluğunu bir türlü içine sindiremiyordu. Arabella Harley Sokağı'nı Sör Walter'ın karısına ne kadar düşkün olduğunu görecek kadar sık ziyaret ediyordu. Herhangi bir şeyin karısını mutlu edeceğini ya da acısını biraz olsun azaltacağını düşündüğünde, o şey her ne ise anında yapılıyordu. Arabella da her seferinde adamcağızın bu kadar zahmetin sonunda ne kadar cılız bir karşılık aldığını görerek üzülmeden edemiyordu.

Leydi Pole adama karşı bir nefret göstermiyor ama bazen sanki orada olduğunun bile farkında değilmiş gibi davranıyordu.

"Ah! Ama sizce de büyük bir mutluluk değil mi bu?" dedi Arabella. "Hayatın verebileceği en güzel mutluluklardan biri?"

"Hangisi?"

"Kocanızın sevgisi."

Leydi Pole şaşırmış gibiydi. "Evet, beni seviyor" dedi en sonunda. "Ya da en azından öyle söylüyor ama bunun bana ne faydası var? Üşüdüğümde beni hiç ısıtmadı ve gerçekten üşüyorum. Uzun sıkıcı bir baloyu bir dakika olsun kısaltmadı ya da uzun karanlık koridorlardaki bir resmi geçidi durdurmadı. Beni hiçbir acıdan kurtarmadı. Kocanızın aşkının sizi bir şeyden kurtardığı oldu mu?"

"Bay Strange mi?" diye gülümsedi Arabella. "Hayır, hiç. Genelde ben onu kurtarırım! Yani demek istediğim" diye ekledi çabucak Leydi Pole'un anlamadığını görünce. "Çoğu zaman kendileri için büyü yapmasını isteyen insanlarla tanışır ya da birilerinin büyü öğrenmek isteyen bir yeğenleri vardır. Ya da sihirli bir ayakkabı ya da çatal ya da benzer bir şey bulduklarına inanırlar. Kötü niyetli değillerdir. Aslına bakarsanız genelde çok saygılıdırlar. Ancak Bay Strange çok sabırlı biri sayılmaz, bu nedenle söylemek istemediği bir şeyi söylemeden önce araya girerek onu kurtarmam gerekir."

Arabella'nın kalkma zamanı geliyordu. Leydi Pole'la vedalaşmaya başladı. Uzun aylar boyunca görüşmeyebileceklerini bildiğinden neşeli bir şeyler söylemeye çabaladı. "Sevgili Leydi Pole" dedi. "Bir sonra görüşmemizde çok daha iyi olursunuz umarım ve dışarı çıkabilirsiniz. En büyük dileğim bir gün birbirimizi tiyatroda ya da balo salonunda görmemiz..."

"Balo salonu mu!" diye bağırdı Leydi Pole dehşetle. "Neden böyle söylediniz? Tanrı korusun, siz ve ben hiçbir zaman bir balo salonunda karşılaşmayalım!"

"Şışşşt Şıışşşt! Sizi üzmek istemedim. Dans etmekten nefret ettiğinizi unuttum. Hadi ama ağlamayın! Sizi mutsuz ediyorsa düşünmeyin canım!" Arkadaşını yatıştırmak için elinden geleni yaptı. Onu kucakladı, yanağından ve saçından öptü, elini

okşadı, lavantalı su ikram etti. Hiçbir faydası yoktu. Leydi Pole birkaç dakika boyunca bir ağlama krizine teslim oldu. Arabella meselenin ne olduğunu pek anlayamamıştı ama sonra anlayacak bir şey olmadığını düşündü. En ufak bir şeyden korkuya kapılmak, nedensiz yere mutsuz olmak, leydilerinin şikâyetleri arasındaydı. Arabella hizmetçiyi çağırmak için zili çaldı.

Leydileri ancak hizmetçi odaya girdiğinde kendini toplamaya gayret etti. "Ne söylediğinizi bilmiyorsunuz!" dedi. "Tanrı korusun, sakın benim gibi öğrenmeyesiniz. Sizi uyarmaya çalışacağım, biliyorum hiç umut yok ama deneyeceğim! Dinleyin beni sevgili sevgili Bayan Strange'im. Sonsuz kurtuluş umudunuz buna bağlıymış gibi can kulağıyla dinleyin!"

Arabella elinden geldiği kadar dikkatli görünmeye çalıştı.

Ama boşunaydı. Bu sefer de leydilerinin Arabella'ya anlatacak çok önemli şeyleri olduğunu iddia ettiği başka bir zamandan farklı bir şey olmadı. Leydi Pole solgun göründü, derin derin birkaç soluk aldı, sonra Arabella'ya kurşun madeni sahibi Derbyshire'lı bir adamın hikâyesini anlattı. Adam inek sağan bir kıza âşık olmuştu ama kızın aksi aynaya her zaman birkaç dakika geç yansıyor, gözleri gün batımında renk değiştiriyor, danslarda kendisi hiç kıpırdamadan dururken gölgesi çılgınca dans ediyordu.

Leydi Pole yukarı çıktıktan sonra Arabella tek başına oturdu. "Ne kadar aptalım!" diye düşünüyordu. "Danstan söz edildiğinde sonsuz bir sıkıntıya kapıldığını biliyordum halbuki! Nasıl bu kadar dikkatsiz olabilirdim? Acaba bana ne anlatmak istiyordu? Acaba kendisi ne anlatmak istediğini biliyor mu? Zavallı kadın! insanın sağlığı ve aklı yerinde değilse, zenginlik ve güzellik de boşuna gerçekten!"

Kendi kendine böyle şeyler söylerken arkasından gelen hafif bir ses başını çevirmesine yol açtı. Hemen koltuğundan kalkarak ellerini uzatmış bir halde kapıya yürüdü.

"Sizsiniz! Sizi gördüğüme çok sevindim! Gelin! Elimi sıkın. Uzun bir süre görüşemeyecegiz."

O akşam Strange'e, "En azından bir kişi John Uskglass ve peri tebasını araştıracak olmandan memnun" dedi.

"Ha? O kimmiş peki?"

"Şeytanarabası saçlı adam."

"Kim?"

"Sör Walter ve Leydi Pole'le yaşayan bey. Sana daha önce anlatmıştım."

"Ha, evet! Hatırladım." Strange düşünürken birkaç dakikalık bir sessizlik oldu. "Arabella!" diye bağırdı ansızın. "Yani hâlâ adamın adını öğrenmedin mi?" Gülmeye başladı.

Arabella kızgın görünüyordu. "Benim hatam değil" dedi. "Bana adını hiç söylemedi. Ben de hep sormayı unuttum ama bu kadar hafife almana sevindim. Bir ara kıskanır gibi olmuştun."

"Kıskandığımı hiç hatırlamıyorum."

"Ne garip! Ben çok iyi hatırlıyorum."

"Affedersin Arabella ama birkaç yıl önce tanıştığın halde henüz adını öğrenmediğin bir adamı kıskanmak biraz zor. Demek çalışmalarımı beğeniyor, öyle mi?"

"Evet, bana çok kez perileri araştırmaya başlamadan bir yere gelemeyeceğini söylemişti. Gerçek büyünün, perilerin ve peri büyüsünün araştırılması olduğunu söylüyor."

"Öyle mi? Bu konuda çok kesin fikirleri var gibi görünüyor! Peki Tanrı aşkına söyle bu konuda ne biliyor? Büyücü mü?"

"Sanmıyorum. Bir keresinde bu konu hakkında tek bir kitap bile okumadığını söyledi."

"Ah! Onlardan biri demek, öyle mi?" dedi Strange küçümseyerek. "Konuyu hiç araştırmamış ama epey çok teori geliştirmeyi başarmış. Bu tiplerle çok sık karşılaşıyorum. Eh, büyücü değilse neymiş o zaman? En azından bunu biliyor musun?"

Strange umutlu bir biçimde oturdu.

"Hayır" dedi Arabella. "Sana söylemeyeceğim. Yine bana gülersin yoksa."

"Muhtemelen."

"Tamam o zaman" dedi Arabella bir saniye sonra. "Onun bir prens olduğuna inanıyorum. Ya da bir kral. Soylu bir kan

taşıdığı kesin."

"Bunu da nereden çıkardın?"

"Krallıklarından, şatolarından ve kalelerinden çok bahsetti. Gerçi itiraf etmek gerekirse hepsinin de daha önce hiç duymadığım çok tuhaf adları vardı. Napolyon Bonaparte'nin Almanya ya da İsviçre'de tahtından indirdiği prenslerden biri olmalı."

"Öyle mi?" dedi Strange biraz huysuzlanarak. "Eh, Bonaparte artık yenildiğine göre ülkesine dönebilir."

Şeytanarabası saçlı adamla ilgili bu yarım yamalak açıklamalar ve tahminlerin hiçbiri onu tatmin etmediğinden Arabella'nın dostunu düşünmeye devam etti. Ertesi gün (Strangeler'in Londra'daki son günüydü) bu adamın kim olduğunu öğrenme amacıyla Sör Walter'ın Whitehall'daki bürosuna gitti.

Ancak büroda yalnızca Sör Walter'ın harıl harıl çalışan özel sekreterini buldu.

"Ah! Moorcock! Günaydın! Sör Walter gitti mi?"

"Yalnızca Fife Konağı'na[93] gitti Bay Strange. Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?"

"Hayır, ben... şey belki de. Sör Walter'a sormak istediğim bir şey vardı ama hep unutuyorum. Evinde kalan beyefendiyi tanımazsınız herhalde değil mi?"

"Kimin evinde efendim?"

"Sör Walter'ın."

Bay Moorcock kaşlarını çattı. "Sör Walter'ın evinde bir beyefendi mi kalıyor? Kimi kastettiğinizi anlayamadım. Adı nedir?"

"Ben de bunu öğrenmek istiyordum. Kendisini hiç görmedim ama görünüşe bakılırsa Bayan Strange evden çıktığı anda onunla karşılaşıyor. Yıllardır tanışıyorlar ama adını hiç öğrenememiş. Böyle gizli saklı davrandığına göre tuhaf biri olmalı. Bayan Strange ondan bahsederken gümüş burunlu ya da kar beyazı yüzlü beyefendi gibi bir sıfat kullanıyor ya da buna benzer tuhaf bir şey işte."

Ancak Bay Moorcock bu bilgi karşısında daha da şaşkın göründü. "Çok affedersiniz efendim. Onu gördüğümü hiç

sanmıyorum."

40

"İnanın bana, öyle bir yer yok"

Haziran 1815

İmparator Napolyon Bonaparte, Elba Adası'na sürgüne gönderilmişti. Ancak Majesteleri'nin sessiz sakin bir ada hayatının kendisine uygun olacağı konusunda kuşkuları vardı. Ne de olsa bilinen dünyanın büyük bir parçasını yönetmeye alışmış bir insandı. Bu nedenle Fransa'yı terk etmeden önce birkaç kişiye baharda menekşeler açtığında tekrar döneceğine söz vermişti. Bu sözünü de tuttu.

Fransız topraklarına ayak basar basmaz bir ordu topladı ve Paris'in kuzeyine yürüdü. Kaderinin peşindeydi, bu da dünyanın bütün halklarına savaş açmaktı. Doğal olarak İmparatorluk koltuğuna tekrar oturmak için sabırsızlanıyordu ama İmparatoru olmak için nereyi seçeceği henüz bilinmiyordu. Her zaman Büyük İskender'e öykündüğünden doğuya gidebileceği düşünülüyordu. Mısır'ı daha önce bir kez işgal etmiş, orada bir miktar başarı kazanmıştı. Batıya da gidebilirdi: Cherbourg'da yeni taze bir dünyayı fethetmek üzere onu Amerika'ya götürmeyi bekleyen bir donanmanın hazır olduğu söyleniyordu.

Ancak nereyi seçerse seçsin, işe Belçika'yı işgal etmekle başlayacağı konusunda herkes hemfikirdi. Böylece Wellington Dükü Avrupa'nın en büyük düşmanının gelişini beklemek üzere Brüksel'e gitti.

İngiliz gazeteleri dedikodularla doluydu: Bonaparte ordusunu toplamıştı, Belçika'ya korkunç bir süratle ilerliyordu, ulaşmıştı, zafer kazanmıştı! Ertesi günse hâlâ Paris'teki sarayında olduğu ve oradan hiçbir yere kıpırdamamış olduğu ortaya çıkıyordu.

Mayıs sonunda Jonathan Strange, Wellington ve ordunun peşinden Brüksel'e gitti. Son üç ayı Shropshire'da sakin bir biçimde büyü hakkında düşünerek geçirmişti. Bu nedenle ilk başta biraz afallaması şaşırtıcı değildi. Ancak bir iki saat yürüdükten sonra hatanın kendisinde değil, Brüksel'de olduğuna karar verdi. Savaş halindeki bir şehrin nasıl göründüğünü iyi biliyordu, burası gibi olmazdı. Sokakta yürüyen askerler, malzeme taşıyan arabalar, endişeli yüzler olurdu. Bunun yerine küçük arabalarda dolaşan şık giyimli hanımlar ve şık mağazalar vardı. Doğru, her yerde subay grupları görebilirdiniz ama hiçbiri askeri bir işle uğraşmıyordu (biri büyük bir dikkat ve çabayla küçük bir kızın oyuncak şemsiyesini tamir ediyordu). Şehre Napolyon Bonaparte'ın çok yakında gerçekleşmesi beklenen işgaliyle hiç uyuşmayan yoğun bir neşe ve eğlence havası hâkimdi.

Biri adını seslendi. Döndüğünde Albay Manningham ile karşılaştı, Albay da onu hemen kendisiyle birlikte Leydi Charlotte Greville'in (bu Brüksel'de yaşayan İngiliz bir hanımdı) evine gelmesi için davet etti. Strange kendisinin davet edilmediğini, her halükârda dükü aramaya gitmesi gerektiğini söyleyerek itiraz etti. Ancak Manningham davetsiz olmasının hiç önemli olmayacağını -sevinçle karşılanacağı kesindi- ve dükün pekâlâ Leydi Charlotte Greville'in oturma odasında da olabileceğini söyledi.

On dakika sonra Strange çoğunluğu tanıdık insanlardan oluşan bir kalabalığın bulunduğu lüks bir dairedeydi. Subaylar, güzel hanımlar, zarif beyefendiler, İngiliz politikacılar, temsilciler, görünüşe göre her rütbe ve mevkiden İngiliz

lordlar vardı. Hepsi de yüksek sesle savaşı tartışıyor, savaş şakaları yapıyorlardı. Bu Strange için yepyeni bir durumdu: Savaşın eğlence konusu olduğunu ilk kez görüyordu. İspanya ve Portekiz'de askerlerin kendilerini kurban edilmiş, kötülenmiş ve unutulmuş olarak görmeleri normaldi. İngiliz gazetelerindeki haberler her zaman durumu olabildiğince kasvetli göstermeye çalışmışlardı. Oysa burada Brüksel'de Sayın Dük'ün subaylarından biri olmak dünyanın en asil şeyi, Sayın Dük'ün büyücüsü olmak ise dünyanın ikinci en asil şeyiydi.

"Wellington gerçekten bütün bu insanları burada istiyor mu?" diye fısıldadı Strange, Manningham'a hayret dolu bir sesle. "Fransızlar saldırırsa ne olacak? Keşke gelmeseydim. Er ya da geç biri Norrell'le olan anlaşmazlığı soracak ve bu konuda da hakikaten konuşmak istemiyorum."

"Saçmalama!" diye fısıldadı Manningham karşılık olarak. "Burada buna kimsenin aldırdığı yok! İşte dük de geldi zaten!"

Ufak bir patırtı koptu ve dük göründü. "Ah, Merlin!" dedi heyecanla gözü Strange'e takıldığında. "Seni gördüğüme sevindim! Elimi sık bakalım! Richmond Dükü'nü tanıyorsundur. Hayır mı? O zaman izin ver seni tanıştırayım!"

Sayın Dük'ün gelişiyle birlikte zaten canlı olan toplantı daha da haraketlendi. Bütün gözler kiminle konuşuyorsa ya da kiminle flört ediyorsa (ki bu daha da ilginçti) o yöne döndü. Ona bakan biri Brüksel'e eğlenmekten başka bir amaç için geldiğini hayatta düşünemezdi. Ancak Strange ne zaman uzaklaşmaya çalışsa dük âdeta, "Hayır *kalmalısın*. Sana ihtiyacım var" diyen bir bakışla gözlerini ona dikiyordu. En sonunda gülümsemesini hiç bozmadan başını eğerek Strange'in kulağına fısıldadı. "Tamam, bu kadarı yeter sanırım. Gel! Odanın diğer ucunda bir limonluk var. Orada kalabalıktan kurtuluruz." Palmiye ve diğer egzotik bitkilerin ortasındaki koltuklara oturdular.

"Bir uyarı" dedi dük. "Burası İspanya değil. İspanya'da Fransızlar ülkedeki her erkek, kadın ve çocuğun nefret ettiği düşmandı. Ama burada işler oldukça farklı. Bonaparte'nin her sokakta ve ordunun pek çok bölümünde dostları var. Şehir

casus kaynıyor. Bu nedenle de senin ve benim işimiz, yenileceğinden hiç kuşku duymuyormuş gibi hareket etmek! Gülümse Merlin! Biraz çay iç. Sinirlerine iyi gelir.

Strange umarsız bir biçimde gülümsemeyi denediyse de bu, kısa bir süre sonra endişeli bir somurtmaya dönüştü. Bu nedenle Sayın Dük'ün dikkatini yüzündeki hatalı ifadeden uzaklaştırabilmek için Sayın Dük'ün orduyu nasıl bulduğunu sordu.

"Ah! En iyimser deyişle kötü. Kumanda ettiğim en karışık ordu. İngilizler, Belçikalılar, Hollandalılar ve Almanlar hepsi bir arada. Bir düzine malzemeden duvar yapmaya çalışıyorum sanki. Malzemelerin hepsi ayrı ayrı iyi hoş ama en sonunda yaptığın şeyin ayakta kalıp kalmayacağını bilmiyorsun. Ancak Prusya ordusu yanımızda savaşmaya söz verdi. Blücher de harika biridir. Savaşmayı sever." (Bu Prusya generaliydi.) "Ne yazık ki aynı zamanda deli. Gebe olduğuna inanıyor."

"Ah!"

"Bir yavru fil doğuracakmış."

"Ah!"

"Ama hemen işe koyulmam sağlamalıyız! Kitapların yanında mı? Gümüş tasın? Çalışacak bir yerin var mı? Bonaparte'in önce batıdan, Lille yönünden geleceğine dair çok kuvvetli bir his var içimde. Ben olsam kesinlikle bu yönü seçerdim ve o şehirde oturan dostlarım bana her an gelmesinin beklendiğini yazıyorlar. İşte görevin. Napolyon'un yaklaştığını gösteren bir işaret görmek için batı sınırını gözleyeceksin ve Fransız birliklerini görür görmez bana haber vereceksin!"

Sonraki iki hafta boyunca Strange, dükün Fransızlar'ın ilk görüneceğini düşündüğü yerlerin görüntüleri çağırdı. Dük ona yardımcı olabilmesi için iki şey vermişti: Büyük bir harita ve William Hadley-Bright adında genç bir subay.

Hadley-Bright, Talih'in en seçkin hediyelerini onun için ayırdığı o mutlu insanlardan biriydi. Zengin bir dulun tek ve sevilen çocuğuydu. Askeri bir kariyer istemiş, dostları ona gözde bir alayda bir görev bulmuşlardı. Heyecan ve macera istemiş, Wellington Dükü onu yaverlerinden biri olarak seçmişti. Sonra tam hayatta askerlikten çok sevdiği tek şeyin

İngiliz büyüsü olduğuna karar vermişken, dük onu hayranlık verici, gizemli Jonathan Strange'e yardımcı olarak atamıştı. Bütün bunlara rağmen ancak çok aksi karakterli kişiler Bright'ın başarısı karşısında öfkelenebilirlerdi, geri kalan herkes neşesi ve uysal tabiatı karşısında yumuşardı.

Strange ile Hadley-Bright, Tanrı'nın her günü Belçika'nın batıdaki tahkim edilmiş şehirlerini incelediler. Sıkıcı köy yollarına baktılar, boş ve geniş tarla manzaralarını, Üzerlerinde suluboyayla boyanmış gibi duran daha da geniş bulutları izlediler ama Fransızlar ortaya çıkmadı.

Haziran'ın ortasında yapış yapış sıcak bir günde bu sonu gelmeyen işin başındaydılar yine. Saat üç sularıydı. Garson kirli kahve fincanlarını kaldırmayı ihmal ettiğinden çevrelerinde bir sinek vızıldıyordu. Açık pencereden at teri, şeftali ve bozuk süt kokusu geliyordu. Hadley-Bright yemek masasının iskemlelerinden birine tünemiş, bir askerin en önemli becerilerinden birini kusursuz bir biçimde sergiliyordu. Her an her koşulda uyuyabilmek.

Strange haritasına baktı ve rastgele bir nokta seçti. Gümüş tasındaki suda sessiz bir yol kavşağı belirdi. Yakınlarda bir çiftlikle iki üç ev vardı. Bir an orayı izledi. Hiçbir şey olmadı. Gözleri kapandı ve tam uyuklamak üzere olduğu bir sırada bazı askerler karağaçların altına bir topu sürüklediler. Çok ciddi bir havaları vardı. Strange uyandırmak için Hadley-Bright'ı tekmeledi. "Bu adamlar kim?"

Hadley-Bright gözlerini kırpıştırarak gümüş tasa baktı.

Kavşaktaki askerler kırmızı yaka ve kol ağızlı yeşil ceketler giyiyorlardı. Göz açıp kapayana kadar sayıları epeyi artmıştı.

"Nassau'lular" dedi Hadley-Bright, Wellington'un Alman birliklerinden birinin adını vererek. "Oranje Prensi'nin adamları. Endişelenecek bir şey yok. Nereye bakıyorsunuz?"

"Şehrin otuz iki kilometre güneyindeki bir yol kavşağı. Quatre Bras denen bir yer."

"Ah! Orasıyla zaman kaybetmeye gerek yok!" dedi Hadley-Bright esneyerek. "Charleroi'ye giden yol üzerinde. Diğer ucunda Prusya ordusu bulunuyor, yani ben öyle biliyorum. Bu adamların orada mı olması gerekiyordu acaba?" Müttefik

ordularının bulunduğu yerlerin yazılı olduğu kâğıtları karıştırmaya başladı. "Hayır, hiç sanmıyorum..."

"Peki, ya bu ne?" diye araya girdi Strange. Karşı tepede ansızın ortaya çıkan misket tüfeğini ateşlemeye hazır mavi ceketli bir askeri göstererek. Ufacık bir duraksama oldu. "Bir Fransız" dedi Hadley-Bright.

"Orada olması mı gerekiyor peki?" diye sordu Strange.

Fransız'a bir Fransız daha katıldı. Sonra elli Fransız daha ortaya çıktı. Elli önce yüz sonra iki yüz, üç yüz ve en sonunda bin kişi oluverdi. Tepe kurtlanmış peynir misali Fransız üretiyor gibiydi. Bir saniye sonra misket tüfeklerini kavşaktaki Nassau'lulara ateşlemeye başladılar. Bu çatışma uzun sürmedi. Nassau'lular toplarını ateşlediler. Topları olmayan Fransızlar tepenin üzerine çekildiler.

'Ha!'diye bağırdı sevinçle Strange. 'Yenildiler! Kaçtılar!'

'Evet ama en başta nereden geldiler?'diye mırıldandı Hadley-Bright. 'Tepenin arkasını görebilir misiniz?'

Strange hafifçe suya dokundu ve yüzeyin üzerinde bir tür bükme hareketi yaptı. Kavşak kaybolarak yerinde Fransız ordusunun gayet net bir görüntüsü belirdi, bütün ordu olmasa bile önemli bir bölümü oradaydı.

Hadley-Bright ipleri kesilmiş bir kukla gibi yerine çöktü. Strange İspanyolca bir küfür savurdu (doğal olarak bu dili savaşla özleştirmişti). Müteffik ordularının yeri tamamen yanlıştı. Wellington'un tümenleri bacıda, Bonaparte'ın saldırmaya en ufak bir niyeti olmadığı yerleri ölümüne savunmaya hazır bekliyordu. General Bücher ve Prusya ordusu fazla doğudaydı. Fransız ordusu ise ansızın güneyde belirivermişti. Şu anki durumda Brüksel ve Fransa arasındaki tek engel Nassau'lular'dı (onlar da üç bin, belki de dört bin kişiydiler).

"Bay Strange! Bir şeyler yapın. Yalvarırım!" diye bağırdı Hadley-Bright heyecanla.

Strange derin bir nefes alarak şimdiye kadar öğrendiği bütün büyüyü bir araya getircesine kollarını ardına kadar açtı.

"Acele edin Bay Strange! Acele edin!"

"Şehrin yerini değiştirebilirim" dedi Strange. "Brüksel'i taşıyabilirim! Fransızlar'ın bulamayacağı bir yere koyabilirim."

"Nereye koyacaksınız?" diye bağırdı Hadley-Bright, Strange'in ellerini yakalayarak zorla aşağı indirdi. "Her yanımız ordularla çevrili, bizim ordularımızla! Eğer Brüksel'i taşırsanız, alaylarımızdan bazıları binaların ve kaldırım taşlarının altında kalabilir. Bu da dükün hiç hoşuna gitmeyecektir. Savaşabilecek her adama ihtiyacı var."

Strange biraz daha düşündü. "Buldum!" diye bağırdı.

Yanlarından esintiye benzer bir hava akımı geçti. Hoş bir histi, hatta beraberinde taze bir okyanus kokusu da getirmişti. Hadley-Bright pencereden dışarı baktı. Evlerin, kiliselerin, sarayların *ve* parkların arkasında bir saniye önce orada olmayan bir dağ sırası duruyordu. Çam ağaçlarıyla kaplıymışlar gibi kapkaraydılar. Hava daha önce hiç solunmamış gibi tertemizdi.

"Neredeyiz?" diye sordu Hadley-Bright.

"Amerika" dedi Strange. Sonra açıklama olarak ekledi. "Haritalarda hep çok boş görünüyor."

"Ulu Tanrım! Ama bu deminki kadar kötü! Amerika'yla daha yeni barış anlaşması imzaladığımızı unuttunuz mu! Topraklarında bir Avrupa şehri görmek hiç hoşlarına gitmeyecektir!"

"Ah, muhtemelen! Ama emin ol endişe edecek bir şey yok. Washington ya da New Orleans ya da şu savaşların olduğu yerlerden çok uzaktayız. Tahmin ederim yüzlerce kilometre uzakta. En az... Yani nerede olduğumuzdan tam olarak emin değilim demek istiyorum. Sence bir önemi var mı?"(94)

Hadley-Bright dükü bulup düşündüğünün tersine Fransızlar'ın Belçika'da ama onun yani dükün başka bir yerde olduğunu söylemek üzere dışarı fırladı.

Sayın Dük (o sırada bazı İngiliz politikacılar ve Belçikalı konteslerle çay içmekteydi) haberleri her zamanki kaygısız tavrıyla karşıladı. Ancak yarım saat sonra Levazım Dairesi Başkanı Albay De Lancey ile birlikte Strange'in oteline geldi. Sıkıntılı bir ifadeyle gümüş tastaki görüntüye baktı. "Aman Tanrım, Napolyon beni oyuna getirdi!" diye bağırdı. "De Lancey

emirleri olabildiğince hızlı yazmalısın. Orduyu Quatre Bras'da toplamalıyız."

Zavallı De Lancey paniğe kapıldı kapılacak gibi görünüyordu. "Ama aramızda Atlantik varken subaylara emirleri nasıl ileteceğiz?"

"Ha" dedi Sayın Dük. "Bay Strange bunu halleder." Gözü pencerenin dışındaki bir şeye takıldı. Dört atlı geçiyordu. Duruşları krallara, ifadeleri imparatorlara benziyordu. Tenleri kırmızımsıya çalan koyu kahverengiydi ve uzun saçları bir kuzgunun kanadı kadar kapkaraydı. Oklu kirpi dikenleriyle süslü postlar giymişlerdi. Her biri deri bir muhafaza içinde bir tüfekle korkutucu görünüşlü bir mızrak (mızrak da saçları kadar tüylüydü) ve ok taşıyordu. "Ha bir de De Lancey! Şu adamlara yarın savaşmak isteyip istemediklerini soracak birini bul. Bu işi yapabilecek birilerine benziyorlar."

Bir saat kadar sonra Brüksel'den (daha doğrusu Brüksel'in normalde olduğu yerden) otuz iki kilometre uzaktaki Ath şehrinde bir pastacı fırından bir tepsi küçük kek çıkardı. Kekler soğuduktan sonra hayatı boyunca yapmadığı bir şey yaparak pembe şekerlemeyle her birinin üzerine bir harf çizdi. Karısı (tek kelime İngilizce bilmiyordu) kekleri tahta bir tepsi üzerine dizdi ve tepsiyi pastacı yamağına verdi. Pastacı yamağı tepsiyi Sör Henry Clinton'un subaylarına emir vermekte olduğu şehirdeki Müttefik Ordunun komuta merkezine taşıdı. Pastacı yamağı kekleri Sör Henry'ye sundu. Sör Henry bir tane almış ağzına atmak üzereyken, 95. piyade alayından Binbaşı Norcott bir şaşkınlık çığlığı kopardı. Tam önlerinde küçük keklere pembe şekerlemeyle Wellington'dan bir mesaj yazılmıştı ve Sör Henry'ye mümkün olduğunca çabuk bir biçimde Quatre Bras'a doğru götürmesini söylüyordu. Sör Henry hayretle başını kaldırdı. Pastacı yamağı ona mutlu mutlu gülümsedi.

Aşağı yukarı aynı zamanda 3. Tümen'den sorumlu Hanover'li bir beyefendi olan General Sör Charles Alten, Brüksel'in kırk kilometre güney batısında bir şatoda hummalı bir çalışma içindeydi. Tesadüfen pencereden dışarı baktığında dışarıdaki avluda çok küçük ve tuhaf bir yağmur fırtınası gördü. Yalnızca

avlunun ortasına yağıyor ve duvarlara hiç dokunmuyordu. Sör Charles dışarı çıkıp yakından bakacak kadar meraklanmıştı. Orada yağmur damlalarıyla toza yazılmış şu mektubu gördü:

Brüksel, 15 Haziran 1815
3. Tümen hemen Quatre Bras'a hareket edecek.
Wellington

Bu arada Wellington'un ordusundaki Hollandalı ve Belçikalı bazı generaller Fransızlar'ın Quatre Bras'da olduklarını kendileri keşfetmiş ve 2. Hollanda Tümeni'yle birlikte oraya doğru yola çıkmışlardı. Bu generaller (adları Rebecq ve Perponcher'di) büyük bir ötücü kuş sürüsü çevrelerinde görünen her ağaca tüneyerek

Dük'ün düşüncelerini yayalım hep beraber
Çıktı Fransızlar Quatre Bras'a
Bütün birlikleri toplanmalı çevresinde
Kavşağa gitmeli hepsi de

diye şakıdıklarında doğal olarak aydınlanmaktan çok, sinirlendiler.

"Evet, evet! Biliyoruz!" diye bağırdı General Perponcher, kuşları kaçırmak için elini kolunu sallarken. "Kışt kışt, kahr... kuşlar!" Ama kuşlar yalnızca daha da yakından uçtular, hatta omuzlarına ve atının üzerine kondular. Düşünülebilecek en işgüzar biçimde şakımaya devam ettiler:

Kazanılacak şan şeref orada
Dük emrediyor: Korkma!
Ordunun planları ortada
Tez gidin askerler tugayınızla!

Kuşlar günün geri kalan kısmında da askerlere eşlik ederek bir an bile susmadan aynı sinir bozucu şarkıyı cıvıldayıp şakıdılar. Mükemmel İngilizce bilen General Rebecq içlerinden

birini yakalamayı başararak yeni bir şarkı öğretti. Kuşun, Jonathan Strange'e geri dönerek şöyle söyleyebileceğini umuyordu:

Dükün büyücüsünü tekmelemeli
Brüksel'den Maastricht'e
Dürüst insanlara oyun oynama suçuyla
Masstricht'ten tekrar buraya(95)

Saat altıda Strange Brüksel'i Avrupa topraklarına geri getirdi. Hemen şehrin içinde yerleşmiş alaylar Namur Kapısı'dan çıkarak Quatre Bras yolunda yürüdüler. Bu iş de bittikten sonra Strange savaş için kendi hazırlıklarını yapmaya koyuldu. Gümüş tasını, yarım düzine büyü kitabını, bir çift tabancayı, normalden çok daha derin cepleri olan ince bir yazlık pardesüyü, bir düzine kaynamış katı yumurtayı, üç şişe brendiyi, kağıda sarılmış domuz etli börek dilimlerini ve çok büyük bir ipek şemsiyeyi toparladı.

Ertesi sabah bu gerekli eşyalar atı ve kendisinin üzerinde çeşitli yerlere yerleştirilmiş bir halde dük ve kurmaylarıyla beraber Quatre Bras'daki yol kavşağına gitti. Artık birkaç bin Müttefik askeri burada konuşlanmış durumdaydı ama Fransızlar henüz ortalıkta görünmüyorlardı. Zaman zaman bir misket tüfeği sesi işitiliyordu ancak bu atışlar İngiltere'de beyefendilerin avlandığı bir ormanda duyulan atışlardan daha fazla değildi.

Strange çevresine bakındığı sırada bir kuş omzuna konarak şakımaya başladı:

Dükün düşüncelerini yayalım hep beraber
Çıktı Fransızlar Quatre Bras'a

"Ne?" diye mırıldandı Strange. "Senin burada ne işin var? Saatler önce kaybolmalıydın!" Ormskirk'in büyü yok etme işaretini yaptı ve kuş uçarak uzaklaştı. Hatta büyük bir dehşetle koca bir kuş sürüsünün aynı anda havalandığını

gördü. Büyüyü yüzüne gözüne bulaştırdığını kimsenin görüp görmediğini anlamak için tedirgin tedirgin etrafına baktı ama herkes askeri meselelere dalmış göründüğünden kimsenin dikkatini çekmediğine karar verdi.

Quatre Bras çiftliğinin tam önündeki bir hendekte kendisine uygun bir yer buldu. Kavşak hemen sağında, 92. Piyade ve Highland Alayı solundaydı. Kaynamış yumurtaları cebinden çıkararak yemek isteyebileceğini düşündüğü Highland'lilere verdi. (Barış zamanında genel olarak insanların arkadaş olması için bir biçimde tanıştırılmaları gerekir, savaş zamanında ise aynı işi yenebilecek küçük bir şey görür.) Highland'liler ona karşılığında tatlı sütümsü bir çay verdiler ve kısa sürede kaynaşıp konuşmaya başladılar.

Çok sıcaktı. Yol parlak güneşin altında neredeyse doğaüstü bir biçimde parlayan çavdar tarlalarının arasından geçiyordu. Beş kilometre ötede Prusya ordusu Fransızlar'la çatışmaya girmişti bile. Uzaktan, sanki gelecek şeylerin habercisi gibi topların gümbürtüsü ve adamların bağırışları geliyordu. Öğleden hemen önce uzaktan davul ve coşkulu şarkı sesleri geldi. Toprak yere basan binlerce ayakla sarsılmaya başladı ve çavdarların arasından Fransız piyadeleri kara kalın sütunlar halinde onlara doğru aktı.

Dük, Strange'e özel bir emir vermediğinden o da çarpışma başladığında İspanya'daki savaş meydanlarında kullandığı büyüleri yapmaya koyuldu. Fransızlar'ı korkutmak için alev alev yanan melekler ve ateş püskürten ejderhalar gönderdi. Bu illüzyonlar Strange'in İspanya'da yapmayı başardıklarından çok daha büyük ve parlaktı. Hatta birkaç kez etkisini gururla izlemek için Highland'lilerin her an vurulabileceği uyarılarına aldırmadan hendeğinden dışarı tırmandı.

Üç dört saattir çalışkan bir biçimde bu tür büyüler yapmaktaydı ki, bir şey oldu. Savaş alanında dük ve kurmayları Fransız Chasseur'ları tarafından sarılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Bu beyefendiler de mecburen gerisin geriye dönerek paldır küldür Müttefik hatlarına girmek zorunda kalmışlardı. En yakın birlik tesadüfen 92. Piyade'ydi.

"92!" diye bağırdı dük. "Siper al!"

Highland'liler hemen yere yattılar. Strange hendeğinden başını kaldırıp baktığında Kopenhag'ın[96] üzerindeki dükün başlarını sıyırarak Üzerlerinden hızla atladığını gördü. Sayın Dük sapasağlamdı, hatta bu macera onu korkutmaktan çok canlandırmışa benziyordu. Herkesin ne yaptığını görmek için çevresine bakındı. Gözleri Strange'i buldu.

"Bay Strange! Ne yapıyorsunuz? Vauxhall Bahçeleri büyüsü görmek istersem size söylerim![97] Fransızlar bunları İspanya'da çok gördü ve bir parça bile rahatsız oldukları yok! Ama *benim* ordumdaki Belçikalılar, Hollandalılar ve Almanlar bunları ilk kez görüyor. Az önce ejderhalarından birinin o ormanda bir Brunswick alayını korkuttuğunu gördüm. Dördü atından düştü. Bu hiç işimize gelmez Bay Strange! Hem de hiç gelmez!" Dörtnala uzaklaştı.

Strange arkasından bakakalmıştı. Dükün nankörlüğü hakkında dostları Highland'lilere bir iki laf edecek oldu ama onlar da o anda toplar üzerlerine ateş ettiği ve süvari kılıçlarıyla doğrandıkları için epeyi meşgul görünüyorlardı. Bu nedenle haritasını aldı, hendekten dışarı tırmandı ve dükün askeri katibi Lord Fitzroy Sommerset'in endişeyle çevresine bakındığı kavşağa gitti.

"Lordum?" dedi Strange. "Bir şey öğrenmem gerek. Savaş nasıl gidiyor?"

Sommerset içini çekti. "Sonunda her şey yoluna girecek. Elbette girecek ama henüz ordunun yarısı burada değil. Süvari denecek bir şeyimiz yok. Tümenlere emirlerini hemen gönderdiğini biliyorum ama bazıları çok uzaktaydı. Fransızlar'ın destek kuvvetleri bizimkilerden önce buraya ulaşırsa . .. " Omuz silkti.

"Peki Fransız desteği gelirse hangi yönden gelecek? Güney mi dersiniz?"

"Güney ve güney doğu."

Strange savaşa geri dönmedi. Bunun yerine İngiliz hatlarının hemen arkasındaki Quatre Bras çiftliğine yürüdü. Çiftlik tamamen boştu. Kapılar açık duruyor, perdeler pencerelerden dışarı uçuşuyordu. Kaçarken birinin aceleyle elinden attığı bir

orak tozların içinde duruyordu. Ağılın süt kokulu loşluğunda yeni yavrulamış bir kedi buldu. Hayvan ne zaman toplar gümbürdese (ki bu da çok sık oluyordu) titriyordu. Biraz su buldu ve onunla yavaşça konuştu. Sonra soğuk karoların üzerine oturarak haritasını önüne açtı.

Savaş alanının güneyinde ve doğusunda kalan yolların, patikaların ve köylerin yerlerini değiştirmeye başladı. İlk önce iki köyün yerini değiştirdi. Sonra doğuya giden bütün yolları batıya, kuzeye gidenleri güneye çevirdi. On dakika bekledikten sonra her şeyi eski haline getirdi. Civardaki bütün ormanları döndürerek ters yöne bakmalarını sağladı. Sonra dereler ters yönde aktılar. Saatler boyu manzarayı değiştirmeye devam etti. Bu Norrell'le yaptıkları her iş kadar sıkıcı, karmaşık ve tekdüze bir işti. Saat altı buçukta Müttefik borazanlarının ilerleme işareti verdiğini işitti. Saat sekizde ayağa kalkarak uyuşmuş bacaklarını ve kollarını açtı. "Eh" dedi kediye. " Bunun bir işe yarayıp yaramadığı konusunda hiçbir fikrim yok."(98)

Tarlaların üzerinde hiç dağılmayan siyah bir duman vardı. Her savaşın ayrılmaz parçası, iç karartıcı kargalar ve kuzgunlar yüzlercesiyle gelmişlerdi. Strange dostları Highland'lileri son derece mutsuz ve perişan bir halde buldu. Yolun kenarındaki bir evi ele geçirmişler ama bunu yaparken adamlarının yarısını ve otuz altı subayın yirmi beşini kaybetmişlerdi. Bu subayların arasında babaları olarak gördükleri albayları da vardı. Kır saçlı birkaç asker, başlarını elleri arasına almış, oturmuş ağlıyordu.

Fransızlar Frasnes'e, o sabah geldikleri kasabaya dönmüşlerdi. Strange birkaç kişiye bunun Müttefikler'in kazandığı anlamına mı geldiğini sorduysa da hiç kimse bu konuda kesin bir şey söyleyemedi.

O gece Brüksel'in dört kilometre yukarısındaki Genappe'de kaldı. Yüzbaşı Hadley-Bright haberlerle yanına geldiğinde kahvaltısını ediyordu. Dükün müttefiği Prusya ordusu önceki günkü çarpışmada ağır bir darbe almıştı. "Yenilmişler mi?" diye sordu Strange.

"Hayır ama geri çekilmişler ve dük de aynı şeyi yapmamız gerektiğini söylüyor. Sayın Dük savaşacak bir yer seçmiş,

Prusyalılar da bizimle orada buluşacak. Waterloo denen bir yer."

"Waterloo mu? Amma komik bir isim!" dedi Strange.

"Hakikaten de acayip değil mi? Haritada bulamadım."

"Ah!" dedi Strange. "Bu İspanya'da sürekli oluyordu! Sana söyleyen yanlış söylemiştir muhakkak. İnan bana, Waterloo diye bir yer yok!"

Öğleyi biraz geçtiğinde atlarına bindiler, köyden çıkan orduyu izlemek üzereydiler ki Wellington'dan bir mesaj geldi: Bir mızraklı süvari taburu yaklaşıyordu ve Bay Strange canlarını sıkacak bir şey yapabilir miydi? Bir kez daha Vauxhall Bahçeleri büyüsü yapmakla suçlanmak istemeyen Strange, Hadley-Bright'ın tavsiyesini sordu. "Süvariler en çok neden nefret eder?"

Hadley-Bright bir an düşündü. "Çamur" dedi.

"Çamur mu? Gerçekten mi? Evet, sanırım haklısın. Eh, hava büyüsü kadar sade ve usta işi pek az şey olabilir zaten!"

Gökyüzü karardı. Mürekkep renginde bir yağmur bulutu belirdi. Belçika kadar büyüktü ve o kadar ağır ve yoğundu ki yırtık pırtık görünen etekleri âdeta ağaçların tepelerini sıyırıyordu. Bir şimşek çaktı ve dünya bir an için kemik beyazına boyandı. Sağır edici bir çatırtı koptu, bir saniye sonra öyle şiddetli bir *yağmur* indirdi ki toprak kaynayıp tıslamaya başladı.

Birkaç dakika içinde çevredeki tarlalar bataklığa dönüştü. Fransız mızraklı süvarileri en sevdikleri spor olan tehlikeli ve hızlı binicilik sporundan tamamıyla vazgeçmek zorunda kaldılar, Wellington'un artçı kuvvetleri de kıllarına zarar gelmeden uzaklaştılar.

Bir saat sonra Strange ve Hadley-Bright, Waterloo adlı bir yerin gerçekten de varolduğunu ve oraya varmış olduklarını fark ettiler şaşkınlıkla. Dük yağmurun altında atının üzerinde oturuyor, keyifle pislik içindeki arabaları, atları ve adamları izliyordu. "Çok güzel çamur Merlin!" diye bağırdı neşeyle. "Son derece yapışkan ve kaygan. Fransızlar hiç hoşlanmayacaklar. Şimdi şu yolun indiği yerdeki ağacı görüyor musun?"

"Karaağaç mı efendim?"

"Tam üstüne bastın. Eğer yarın çarpışma sırasında orada duracak olursan minnettar olacağım. Arada ben de orada olacağım ama muhtemelen çok sık değil. Benim çocuklar sana talimatlarımı getirir."

O akşam Müttefik ordularının farklı tümenleri Waterloo'nun güneyindeki dar bir sırt boyunca konuşlandı. Tepelerinde gök gürlüyor ve yağmur iri damlalar halinde yağıyordu. Zaman zaman temsilci seçilen perişan haldeki askerler karaağaca gelerek Strange'e yağmuru durdurması için yalvarıyordu ama o yalnızca başını sallayarak, "Dük durmamı söylediğinde duracağım" diyordu.

Ama Yarımada Savaşı'nda çarpışmış askerler onaylayan bir sesle yağmurun her zaman İngilizler'in en büyük müttefiği olduğunu söylüyorlardı. Yoldaşlarına şöyle diyorlardı: "Başka ülkelerin kafasını karıştırıyor ama bizim için daha tanıdık ve güven verici bir şey daha yok. Fuentes, Salamanca ve Vitoria'dan önce geceleri hep yağmur yağmıştı." (Bunlar Wellington'un Yarımada'da kazandığı bazı büyük zaferlerdi.)

Strange şemsiyesinin altında, yakında patlak verecek muhaberenin sonucunu düşünüyordu. Yarımada Savaşı'nın sona ermesinden bu yana, *Aureateler*'in savaş zamanında kullandıkları büyüyü araştırıyordu. Bu konuda pek az şey biliniyordu. John Uskglass'ın kendi savaşlarından önce kullandığı bir büyüden söz ediliyordu. Yalnızca bir söylentiydi ama bu büyü olmakta olan olayların sonucunu haber veriyordu. Gece olmadan önce Strange'e ani bir ilham geldi. "Uskglass'ın yaptıklarını öğrenmenin bir yolu yok ama Pale'in Gelecekte Olacakların Habercileriyle İlgili Tahminleri ne güne duruyor. Muhtemelen aynı şeyin sulandırılmış şeklidir. Bunu kullanabilirim."

Büyünün etkili olmasından önceki bir iki saniye, çevresindeki bütün seslerin farkına vardı: Metal ve deri üzerine yağan, çadırbezlerinin üzerinden akan yağmur, toprağı eşeleyen ve burunlarından soluyan atlar, şarkı söyleyen İngilizler, gayda çalan Highland'liler, *Kitabı* Mukaddes'ten bir pasajın doğru çevirisini tartışan iki Gal'li, Amerikalı yerlileri oyalayan ve onlara çay içmesini öğreten (muhtemelen bir insan

çay içmesini öğrendikten sonra bir İngiliz'i İngiliz yapan alışkanlık ve özelliklerin de doğal olarak kazanılacağını düşünüyor olmalıydı) İskoç yüzbaşı John Kincaid'in sesi.

Sonra sessizlik. Atlar ve adamlar kaybolmaya başladı, başta tek tek, sonra daha çabuk bir biçimde, yüzlercesi ve binlercesi gözden kayboldu. Sıkışık bir düzende oturan askerlerin arasında büyük boşluklar belirdi. Biraz daha doğuda koca bir alay kaybolarak Hanover Meydanı büyüklüğünde bir boşluk bırakmıştı. Dakikalar önce her yerde insanların olduğu, konuşmalar ve hareketle capcanlı olan yerde artık yalnızca yağmur, alacakaranlık ve rüzgarda salınan çavdar sapları vardı. Strange midesi bulandığı için ağzını sildi. "Hah!" diye düşündü. "Krallar için tasarlanmış bir büyüye burnumu sokmamayı öğrenirim artık! Norrell haklıymış. Bazı büyüler sıradan büyücülere göre değil. Muhtemelen John Uskglass bu korkunç, bilgiyle ne yapılacağını biliyordu. Oysa ben bilmiyorum. Birine anlatmam gerekir mi? Düke? Bunun için bana teşekkür etmeyecektir."

Birisi ona bakıyor, birisi onunla konuşuyordu. Topçu sınıfından bir yüzbaşıydı. Strange adamın ağzının kıpırdadığını görüyordu ama hiç ses işitemiyordu. Büyüyü bozmak için parmaklarını şaklattı. Yüzbaşı onu brendi ve puro alması için aşağı çağırıyordu. Strange ürpererek teklifi geri çevirdi.

Gecenin geri kalanında karaağacın altında tek başına oturdu. O ana kadar büyücülüğünün kendisini diğer insanlardan ayırdığını hiç düşünmemişti ama artık bir şeyin yanlış tarafını görmüştü. Çok ürkütücü bir hisse kapıldı, sanki bütün dünya çevresinde yaşlanıyor ve hayatının en güzel parçası kahkahalar, aşk ve masumiyet, kaçınılmaz biçimde geçmişte kalıyordu.

Ertesi sabah saat on bir buçuk sularında Fransız topları ateşe başladı. Müttefik topları da onlara karşılık verdi. İki ordu arasındaki temiz yaz havası yoğun kara bulutlarla doldu.

Fransız saldırısı başlıca Hougoumont şatosu üzerinde yoğunlaşıyordu. Müttefikler'in ileri karakolu olan bu şatonun yapıları ve ormanları 3. Piyade Muhafızları, Coldstream

Muhafızları, Nassau'lular ve Hanover'liler tarafından savunuluyordu. Strange gümüş tasına arkaya arkaya görüntüler çağırarak şatonun çevresindeki ormanda süren kanlı çarpışmaları izledi. Müttefik askerlerin saldırganlara daha iyi nişan alabilmeleri için ağaçları yerinden oynatmayı düşünüyordu ama bu türden göğüs göğse çarpışmalar büyünün en kötü olduğu konulardan biriydi. Savaşta bir askerin hiç harekete geçmemektense fazla erken ya da fazla fevri davranmakla daha çok zarar verebileceğini hatırladı. Bekledi.

Bombardıman hız kazandı. Deneyimli İngiliz askerler hiç bu kadar yoğun ve hızlı top atışı görmediklerini söylediler. Adamlar yoldaşlarının top gülleleriyle ikiye bölündüğünü, parçalandığını ya da başlarının koptuğunu gördüler. Hava bile topların titreşimiyle sarsılıyordu. "Bu top ateşi çok ağır" dedi dük soğukkanlılıkla. Ön safların sırtın zirvesine çekilmesini ve siper almalarını emretti. Bu yapıldığında, Müttefikler, Fransız piyadesinin duman kaplı vadide ilerleyip ilerlemediğini görmek için başlarını kaldırdılar. Geniş kolonlar halinde omuz omuza dizilmiş on altı bin asker, hep birlikte bağırıyor ve ayaklarını yere vuruyordu.

En sonunda Fransızlar'ın da kendilerine bir büyücü bulup bulmadıklarını pek çok asker merak etti. Fransız piyadeler normal adamlardan daha uzun görünüyorlar ve yaklaştıkça gözlerindeki ışık neredeyse doğaüstü bir şiddetle yanıyordu. Ancak bu yalnızca askerlerini düşmanlarını korkutacak bir biçimde hizaya sokmasını ve dışarıdan bakan birine yok edilemez olduklarını düşündürecek biçimde araziye yaymasını herkesten iyi bilen Napolyon Bonaparte'nin büyüsüydü.

Artık Strange ne yapması gerektiğini kesinlikle biliyordu. Kalın, köstekleyici çamurun ilerleyen askerlere şimdiden engel olduğu kolayca görülüyordu. İşlerini daha da güçleştirmek için çavdar gövdelerine büyü yapmaya başladı. Çavdarların Fransızlar'ın ayaklarına dolanmasını sağladı. Askerler tel kadar sert gövdelere takılıp yere düştüler. Şansın da yardımıyla çamur onları aşağıda tutar ve arkalarından gelen yoldaşları ya da kısa bir süre sonra arkalarında beliren Fransız süvarisi tarafından çiğnenirlerdi. Ancak bu zahmetli bir işti ve

Strange'in yaptığı bu ilk büyü becerikli bir İngiliz tüfekçi ya da alaybozan tüfekli askerin ateş etmesinden daha fazla zarar vermedi.

Bir yaver inanılmaz bir hızla fırlayarak Strange'in eline keçi derisinden bir parça tutuşturdu, "Sayın Dük'ten mesaj" diye bağırdı ve bir saniye içinde koşarak uzaklaştı.

Fransız top mermileri yüzünden Hougoumont Şatosu yanıyor. Alevleri söndür.

Wellington

Strange, Hougoumont'un bir görüntüsünü daha çağırdı. Son gördüğünden bu yana oradaki adamlar epeyi zarar görmüştü. Bütün odalar iki tarafın yaralılarıyla doluydu. Saman yığınları, ek binalar ve şato yanıyordu. Her yeri siyah boğucu bir duman kaplamıştı. Atlar kişniyor ve yaralılar sürünerek uzaklaşmaya çalışıyorlardı ama gidecek fazla bir yerleri yoktu. Bu arada savaş çevrelerinde bütün şiddetiyle sürüyordu. Strange şapelin duvarlarında yarım düzine aziz resmi buldu. İki buçuk üç metrelik boylarına ve tuhaf orantılarına bakılırsa hevesli bir amatörün eseriydiler. Uzun kahverengi sakalları ve büyük, hüzünlü gözleri vardı.

"İdare ederler!" diye mırıldandı. Verdiği emirle azizler duvarlardan aşağı indi. Kuklalar gibi yukarıdan ipleri çekiliyormuşçasına hareket ediyorlardı ama bir hafiflik ve zarafete de sahiptiler. Sıra sıra yatan yaralıların yanından azametle yürüyerek avludaki kuyulardan birine gittiler. Buradan kova kova su çekerek alevlere taşıdılar. Her şey iyi gidiyor gibiydi ki birden ikisi (muhtemelen Aziz Jerome'le Aziz Peter) alev alarak yandılar, yalnızca boya ve sihirden oluştukları için yanmaları epeyi kolay oldu. Strange bu durumu nasıl düzelteceğini düşünüyordu ki, patlamış bir Fransız güllesinin bir parçası gümüş tasına isabet ederek elli metre sağına gönderdi. Tasını alıp yan tarafındaki koca bir çentiği düzeltene kadar bütün boyadan azizler alevlere yenik

düşmüştü. Yaralı adamlar ve atları yanıyordu. Duvarlarda başka resim kalmamıştı. Çaresizlikten neredeyse ağlamaklı bir hale gelen Strange bilinmeyen ressama tembelliği yüzünden lanetler okudu.

Başka ne vardı? Başka ne biliyordu? Düşündü. Uzun zaman önce John Uskglass kendisine kuzgunlardan bir savunucu yaratır, kuşlar bir araya toplanarak her işin altından kolaylıkla kalkabilecek kara, tüyleri kabarık ve gövdesi kıpır kıpır bir dev oluştururlardı. Uskglass bazen de topraktan hizmetkârlar yaratırdı.

Strange Hougoumont kuyusunun bir görüntüsünü çağırdı. Kuyudan suyu bir fıskiye gibi çıkararak yere saçılmasına fırsat vermeden hantal bir insan görünümü verdi. Sonra sudan adama koşarak, kendini alevlere atmasını emretti. Böylece ahırlardaki bir bölme başarılı bir biçimde söndürüldü ve üç adam kurtuldu. Strange yapabildiği kadar çabuk bir biçimde daha fazla su adam yapmaya çalıştı ancak su kolayca sabit biçim alan bir unsur olmadığından bir saat çabaladıktan sonra başı dönmeye ve elleri titremeye başladı.

Saat dörtle beş arasında hiç beklenmedik bir şey oldu. Strange başını kaldırdığında bir grup Fransız süvarisinin parlak bir kitle halinde yaklaştığını gördü. Önde aynı hizada at üstünde beş kişi, her birinin arkasında on iki kişi daha vardı. Ancak topların gürültüsü o kadar fazlaydı ki hiç ses çıkarmadan ilerliyormuş gibiydiler. "Hiç şüphesiz" diye düşündü Strange, "Wellington'un piyadelerinin zayıflamadığını biliyorlardır. Paramparça olacaklar." Arkasında piyade alayları kareler oluşturmaya başlamıştı, adamlardan bazıları Strange'e seslenerek gelip karelerinin içine sığınmasını söylediler. İyi bir tavsiye gibi görünüyordu, Strange de böylece yanlarına gitti.

Karenin nispeten emniyetli olan iç kısmında Strange süvarilerin yaklaşmasını izledi. Parlak göğüs zırhları ve uzun sorguçlu miğferler takmışlardı, mızrakçıların silahları uçuşan kırmızı beyaz flamalarla süslenmişti. Bu sıkıcı çağa ait değil gibi görünüyorlardı. Bu eski günlerin şanıydı ama Strange bu eski şana kendi çapında bir eski şanla karşılık vermeye kararlıydı. John Uskglass'ın kuzgunlardan, topraktan yapılma

hizmetkârlarının görüntüleri gözünün önünden gitmiyordu. Fransız atlılarının altında çamur kabarıp fokurdamaya başladı. Dev eller biçimini aldı ve uzanarak atlarla adamları aşağı çekti. Düşenler arkadan gelen yoldaşları tarafından ezildi. Geri kalanı Müttefik süvarinin misket ateşi altında kaldı. Strange kayıtsızca olanları izledi. Fransızlar geri püskürtülünce, gümüş tasına geri döndü.

"Büyücü sen misin?" dedi birisi.

Hızla döndüğünde karşısında gülümseyen, ufak tefek, tombulca, uysal görünüşlü bir sivil buldu.

"Adım Pink" dedi adam. "Birmingham'da bulunan Welbeck Birinci Sınıf Düğmelerin pazarlamacısıyım. Dükten size bir mesaj getirdim." Ustü başı çamur içinde ve hayatında hiç olmadığı kadar yorgun olan Strange'in bunu anlaması birkaç saniye sürdü. "Dükün yaverleri nerede?"

"Hepsinin öldüğünü söyledi."

"Ne? Hadley-Bright öldü mü? Ya Albay Canning?"

"Ne yazık ki" diye gülümsedi Bay Pink. "Daha fazla bilgi veremiyorum. Savaşı görmek için dün Anvers'den geldim ve dük hazretleri gözüme ilişince bunu fırsat bilerek kendimi tanıtmak ve bu arada da Welbeck Birinci Sınıf Düğmeler'in üstün niteliklerinden bahsetmek istedim. Özel bir iyilik olarak size gelip Prusya ordusunun buraya gelmek üzere yolda olduğunu ve Paris ormanına ulaştıklarını söylememi istedi. Ama Sayın Dük yolların darlığı ve çamur yüzünden belalı bir yolculuk ..." (Bay Pink böyle askerlere yakışır bir sözcük söylediğini duyunca gülümseyerek gözlerini kırpıştırdı) "... yaptıklarını söyledi ve ormanla savaş meydanı arasında onlar için bir yol açmanızı rica etti."

"Elbette" dedi Strange, yüzündeki çamuru bir parça temizleyerek.

"Sayın Dük'e iletirim." Duraksayarak dalgın dalgın, "Sayın Dük sizce düğme ısmarlar mı?" dedi.

"Neden olmasın. Her erkek gibi o da düğme sever."

"O zaman ilanlarımıza Dük Wellington bizim düğmelerimizi takıyor diyebiliriz." Bay Pink mutlulukla gülümsedi. "Neyse ben yola koyulayım."

"Evet, evet, yola koyulun." Strange Prusyalılar için yolu yaptı ama sonradan hep Welbeck Birinci Sınıf Düğmeler'den Bay Pink'i yalnızca hayal etmiş olduğunu düşündü.(99)

Olaylar kendilerini tekrar ediyor gibiydi. Fransız süvarileri tekrar tekrar saldırdı, Strange her seferinde karenin içine sığındı. Ölümcül atlılar tekrar dalgalar gibi karenin kenarlarına çarparak döne döne hareket ettiler. Strange tekrar onları aşağı çekmek için topraktan eller çıkardı. Ne zaman süvariler geri çekilse bombardıman tekrar başlıyordu. Gümüş tasının başına dönerek alevleri söndürmesi ve yıkılmış, umutsuz durumdaki Hougoumont'da ölmekte olanların imdadına yetişmesi için sudan adamlar yaptı. Her şey tekrar başa dönüyordu, çarpışmanın biteceğini düşünmek zordu. Her zaman böyle olmuş olduğunu düşünmeye başladı.

"Bir zaman gelecek misket mermileriyle top gülleleri mutlaka bitecek" diye düşündü. "O zaman ne yapacağız? Süvari kılıçları ve süngülerle birbirimizi kesip biçeceğiz herhalde? Hepimiz ölürsek, geriye bir tek kişi bile kalmazsa, o zaman kimin kazandığını kim söyleyecek?"

Dumanlar kıvrılarak geri çekildi ve dinsel bir oyundan sahneler gibi görünen donmuş anları ortaya çıkardı: La Haye Sainte adındaki bir çiftlikte Fransızlar kendi ölülerinden oluşan bir dağa tırmanarak duvarı aşmaya ve çiftliği savunan Almanlar'ı öldürmeye çalışıyorlardı.

Strange bir keresinde bir Fransız akınına karenin dışında yakalandı. Birdenbire tam önünde dev bir atın üzerinde iri yarı bir Fransız süvarisi belirdi. İlk aklına gelen adamın kim olduğunu bilip bilmediği oldu. (Bütün Fransız ordusunun İngiliz büyücüden ateşli Latin nefretiyle nefret ettiğini biliyordu.) İkinci aklına gelen şey de tabancalarını piyade karesinin içinde bıraktığıydı.

Süvari kılıcını kaldırdı. Strange hiç düşünmeden Stokesey'in *Animam Evocare*'sini mırıldandı. Süvarinin göğsünden arıya benzer bir şey uçtu ve Strange'in avcunun içine kondu. Ama bu arı değil, inciye benzer mavi bir ışık damlasıydı. İkinci bir ışık da süvarinin atından çıktı. At kişneyerek şaha kalktı. Süvari şaşkınlıkla bakakaldı.

Strange atı ve binicisini yok etmek üzere damlayı ezmek için diğer elini kaldırdı. Sonra donakaldı.

"Bir büyücü büyüyle birini öldürebilir mi?" diye sormuştu dük.

O da şöyle cevap vermişti, "Bir büyücü öldürebilir sanırım ama bir beyefendi asla öldüremez."

O duraksarken İngiliz süvari subaylarından biri, bir İskoç Grey, yoktan varolmuş gibi ortaya çıktı. Süvarinin kafasını çenesinden yukarıya, dişlerini biçerek ikiye ayırdı. Adam bir ağaç gibi devrildi. İskoç Grey yoluna devam etti.

Strange bundan sonra neler olduğunu bir daha hiç tam olarak hatırlamadı. Bir süre sersemlemiş bir biçimde ortalıkta dolaştığına inanıyordu. Ne kadar olduğunu bilmiyordu.

Tezahürat sesleriyle kendine geldi. Başını kaldırdığında Kopenhag üzerindeki Wellington'u gördü. Şapkasını sallıyordu. Bu Müttefikler'in Fransızlar üzerine yürüme işaretiydi ama duman dükün çevresini o kadar yoğun bir biçimde sarıyordu ki, yalnızca en yakınındaki askerler bu zafer anını paylaşabiliyorlardı.

Bu nedenle Strange bir sözcük fısıldadı ve duman dalgaları arasında küçük bir boşluk açıldı. Akşam güneşinin tek bir ışını Wellington üzerinde parlamaya başladı. Sırt boyunca bütün askerlerin yüzleri ona çevrildi. Tezahüratlar arttı.

"İşte" diye düşündü Strange. "Buna İngiliz büyüsünü doğru kullanmak denir."

Askerleri ve geri çekilen Fransızlar'ı savaş alanı boyunca izledi. Ölüler ve can çekişenler arasında yarattığı dev toprak eller de oraya buraya dağılmıştı. Toprağın kendisi keder içindeymiş gibi dehşet ve öfke sergileyen jestlerle donakalmış gibiydiler. Müttefik askerlerine o kadar ağır zarar vermiş olan Fransız toplarının yanına gelince son bir büyü yaptı. Topraktan birkaç el daha yarattı. Onlar da topları kavrayıp toprağın altına çekti.

Savaş meydanının uzak tarafındaki handa dükü Prusya Generali Prens Blücher ile birlikte buldu. Dük onu başıyla selamlayarak, "Benimle akşam yemeğine gel" dedi.

Prens Blücher, Strange'in elini sıcak bir tavırla sıktı ve Almanca pek çok şey söyledi (Strange hiçbirini anlayamadı).

Sonra yaşlı adam hayali filin bulunduğu karnını işaret ederek, "Elden gelen bir şey yok" dercesine yüzünü ekşitti.

Strange dışarı çıktı, çıkar çıkmaz da az kalsın Hadley-Bright ile çarpışıyordu. "Öldüğünü söylediler!" diye bağırdı.

"Ben de sizin öldüğünüzden emindim" diye cevapladı.

Bir duraksama oldu. iki adam da hafifçe utanmıştı. Ölü ve yaralı sıraları her iki yöne doğru göz alabildiğine uzanıyordu. O anda hayatta olmak gibi basit bir şey bile tarif edilemez bir biçimde kaba görünüyordu.

"Başka kim hayatta? Biliyor musunuz?" diye sordu Hadley-Bright.

Strange başını salladı. "Hayır."

Ayrıldılar.

O gece Wellington'un Waterloo'daki karargahında kırk elli kişilik bir sofra kurulmuştu. Ancak masaya oturma zamanı geldiğinde yalnızca üç kişi oradaydı: Dük, General Alava (İspanyol ataşesi) ve Strange. Kapı ne zaman açılsa dük dostlarından birini sağsalim görmek için başını çeviriyordu ama hiç kimse gelmedi.

Sofra ya ölmüş ya da ölmekte olan adamlar için kurulmuştu: Albay Canning, Binbaşı Gordon, Tümgeneral Picton, Albay De Lancey. Liste gece ilerledikçe daha da uzayacaktı, Dük, General Alava ve Bay Strange sessizlik içinde oturdular.

41

Starecross

Eylül sonu-Aralık 1815

Görünüşe göre talih ne olursa olsun Bay Segundus'a gülümsemeyi reddediyordu. Şehrin büyücülerinin dostluğu ve sohbetinin tadını çıkarmak için York'a gelmişti. Ama buraya gelir gelmez diğer büyücüler Bay Norrell tarafından mesleklerinden edilmiş ve tek başına kalmıştı. Ufak miktardaki birikimi de epey azalınca 1815 sonbaharında bir iş aramak zorunda kalmıştı.

İçini çekerek, "Öyle çok kazanacağım da yok zaten" dedi Bay Honeyfoot'a. "Sonuçta elimden ne iş gelir?"

Bay Honeyfoot buna izin veremezdi. "Bay Strange'e yazın!" diye tavsiye etti. "Bir sekretere ihtiyacı olabilir."

Bay Segundus'u hiçbir şey Jonathan Strange ile çalışmak kadar mutlu edemezdi ancak doğal alçak gönüllüğü böyle bir şey teklif etmesini engelliyordu. Kendisini bu biçimde sunmasının çok ayıp olacağını düşünüyordu. Bay Strange ona nasıl cevap vereceğini bilmeyecek kadar utanabilirdi. Hatta Bay Segundus kendisini Bay Strange'in dengi sayıyormuş sanılabilirdi!

Bay ve Bayan Honeyfoot Bay Strange'in bu fikri beğenmediği takdirde hemen söyleyeceği konusunda onu ikna ettiler, bu nedenle ona sormasının bir sakıncası yoktu. Ancak bu noktada Bay Segundus kesinlikle ikna olmuyordu.

Bundan sonraki önerileri daha çok hoşuna gitti. "Şehirde büyü öğrenmek isteyen oğlanlar olup olmadığına neden bakmıyorsunuz?" diye sordu Bayan Honeyfoot. Torunları, beş yedi yaşları arasında kısa boylu tombul çocuklardı tam eğitimlerine başlama çağında olduklarından bu konu aklını epeyi kurcalıyordu.

Böylece Bay Segundus büyü hocası oldu. Küçük oğlanların yanı sıra normalde Fransızca, Almanca ve müzik öğrenmesi gereken ama artık teorik büyü öğrenmeye hevesli birkaç genç hanım da olduğunu keşfetmişti. Bir süre sonra genç hanımların, kendilerini büyücü olarak kafalarında canlandırmaya başlayan ağabeylerine de ders vermeye başladı. Kiliseye girmek istemeyen ya da Hukuk okumak istemeyen çalışkan delikanlılara büyü, özellikle ele Strange'in Avrupa'nın savaş meydanlarında gösterdiği başarıdan sonra son derece cazip geliyordu. Ne de olsa din adamlarının bir savaş alanında ön planda yer almalarının üzerinden uzun yüzyıllar geçmiş, avukatlarsa o noktaya hiç gelmemişti.

1815 sonbaharının başlarında Bay Segundus öğrencilerinden birinin babası tarafından bir iş için tutuldu. Adı Palmer olan bu beyefendi, ülkenin güneyinde bir evin satılacağını duymuştu. Bay Palmer ev almak istemiyordu ama bir dostu ona orada incelenmeye değer bir kütüphane olduğunu söylemişti. Bay Palmer o sırada kendisi gidip bakamayacak kadar meşguldü. Hizmetkarlarına başka konularda güvense de yetenekleri arasında alimlik olmadığından Bay Segundus'tan kendisi yerine giderek kaç kitap olduğunu, ne durumda olduklarını ve satın almaya değip değmeyeceklerini öğrenmesini istedi.

Starecross Konağı bir avuç taş kulübe ve çiftlikten oluşan bir köydeki ana binaydı. Starecross dört bir yanı kahverengi boş kırlarla kaplı bir noktada tek başına duruyordu. Onu fırtınalar ve rüzgardan koruyan uzun ağaçlar aynı zamanda karanlık ve kasvetli bir görünüm veriyordu. Köyde çok sayıda harap taş

duvar ve harap taş ambar da vardı. Çok sessizdi, insana dünyanın sona erdiğini düşündürecek kadar sessizdi hem de.

Hızla akan derin bir derenin üzerinde çok eski ve yıpranmış görünen bir köprü vardı. Parlak sarı yapraklar koyu neredeyse kara suların üzerinde hızla akıyor ve geçerken desenler oluşturuyorlardı. Bay Segundus'a bu desenler birazcık sihirli bir yazıyı andırıyordu. "Öte yandan" diye düşündü. "Pek çok şey öyle değil mi?"

Ev ise uzun, alçak ve biçimsiz bir yapıydı. Bakımsız bahçelerine, avlularına ve revaklı yollarına sonbahar yaprakları yığılmıştı. Böyle bir evi kimin almak isteyebileceğini düşünmek zordu. Çiftlik evi olamayacak kadar büyük, bir beyefendinin evi olamayacak kadar kasvetli ve her yere uzaktı. Papazlık konutu olabilirdi ama ortada bir kilise yoktu. Han yapılabilirdi ama bir zamanlar köyden geçen yol kullanılmaz hale gelmiş ve geriye bir tek köprü kalmıştı.

Bay Segundus kapıyı çalmasına rağmen kimse gelmedi. Ön kapının açık olduğunu fark etti. İçeriye öylece girivermek kabalık olacaktı ama dört beş dakika boş yere kapıyı çaldıktan sonra böyle yaptı.

Evler de insanlar gibi kendi başlarına çok bırakılırsa tuhaflaşırlar. Bu ev de, acayip saatlerde yatıp kalkan ve kimsenin göremeyeceği hayali arkadaşlarıyla sürekli bir sohbet halinde olan robdöşambrlı, yırtık terlikli bir ihtiyarın mimarideki karşılığıydı. Bay Segundus sorumlu kişiyi bulmak için gezinirken üst üste istiflenmiş porselen peynir kalıplarından başka hiçbir eşyası olmayan bir oda buldu. Bir başka odada benzerini hiç görmediği işçi önlüğüyle din adamı cübbesi arası tuhaf kırmızı giysi yığınları vardı. Mutfak genelde mutfakta olması gereken eşyalardan pek azına sahipti ama cam bir muhafıza içinde bir timsah kafatası vardı. Kafatası dünyaya kocaman sırıtıyor ve Bay Segundus ortada bir neden göremese de kendisinden pek bir memnun görünüyordu. Bir odaya yalnızca basamak ve merdivenlerden oluşan garip bir düzenlemeyle ulaşılabiliyordu, burası ise dövüşme konusunu aşırı seven birinin seçtiği resimlerle doluydu: Dövüşen adamlar, dövüşen çocuklar, dövüşen horozlar, dövüşen

boğalar, dövüşen köpekler, dövüşen sentorlar, hatta dövüşen iki böceğin ürkütücü bir tasviri. Bir başka oda zeminin ortasında duran bir bebek evi dışında neredeyse bomboştu. Bebek evi ise gerçek evin birebir kopyasıydı, yalnızca içinde birkaç şık giyimli bebek huzurlu ve sağduyulu bir hayatı paylaşıyorlardı: Bebek boyutunda pastalar ve ekmek somunları yapıyor, minicik klavsenlerde dostlarını eğlendiriyorlar, küçük iskambil kâğıtlarıyla oyun oynuyor, minyatür çocukları eğitiyor, Bay Segundus'un başparmak tırnağı büyüklüğünde kızarmış hindiler yiyorlardı. Bebek evi boş, yankılı gerçekle tuhaf bir tezat oluşturuyordu.

Her odaya bakmış görünüyordu ama hâlâ kütüphaneyi bulamamış, hiç kimseyi görememişti. Bir merdivenin arkasına yarı gizlenmiş küçük bir kapıya geldi. Arkasında bir dolaptan daha büyük olmayan küçük bir oda vardı. Kirli beyaz pardesülü bir adam ayaklarını masaya koymuş brendi içiyor ve tavana bakıyordu. Biraz uğraştıktan sonra bu kişiyi kendisine kütüphaneyi göstermesi için ikna etti.

Bay Segundus'un göz attığı ilk on kitap değersizdi. Geçen yüzyıldan kalma vaaz ve ahlak ya da yaşayan hiç kimsenin umursamayacağı kişileri anlatan kitaplardı. Sonraki elli kitap da aşağı yukarı aynıydı. İşini kısa zamanda bitireceğini düşünmeye başladı ama sonra jeoloji, felsefe ve tıp kitaplarına, çok ilginç ve sıradışı kitaplara rastladı. Artık kendini daha iyimser hissediyordu.

İki üç saat boyunca hiç ara vermeden çalıştı. Bir keresinde eve bir faytonun geldiğini işittiğini sandı ama fazla üzerinde durmadı. İki üç saatin sonunda birdenbire korkunç aç olduğunu fark etti. Yemek için herhangi bir düzenleme yapılıp yapılmadığını bilmiyordu, ev de en yakın handan çok uzaktaydı. Küçük odadaki tembel adama yemek için ne yapılabileceğini sormaya gitti. Oda ve koridorlardan oluşan labirentte çok geçmeden kayboldu. Açlığı ve tembel adama olan kızgınlığı giderek artarak, gördüğü her kapıyı açmaya başladı.

Koyu meşe lambrileri ve yavru bir zafer takı büyüklüğünde bir şömine rafı olan eski moda bir salona geldi. Hemen önünde pencere yanındaki derin bir koltukta çok güzel, genç bir kadın

oturmuş, ağaçlara ve yüksek çıplak tepelere bakıyordu. Sol elinin bir parmağının eksik olduğunu görecek kadar zamanı oldu, sonra kadın aniden ortadan kayboldu ya da daha doğrusu değişti. Yerinde Bay Segundus'un yaşlarında daha yaşlı ve tombul bir hanım oturuyordu. Menekşe rengi ipek bir elbise giymiş, omuzlarına bir Hint şalı almıştı. Kucağında küçük bir köpek vardı. Bu hanım da diğeriyle tıpa tıp aynı biçimde oturuyor, aynı özlemli ifadeyle pencereden dışarı bakıyordu.

Bütün bu ayrıntıları kavraması yalnızca bir saniye sürdü, yine de iki kadının Bay Segundus üzerinde bıraktığı etki olağandışı kuvvetteydi. Neredeyse doğaüstü bir nitelik taşıyor, hezeyan sırasında görülen hayallere benziyordu. Bütün varlığı tuhaf bir şokla sarsıldı, duyuları bu baskıya dayanamadı ve bayıldı.

Kendine geldiğinde yerde yatıyordu: İki hanım üzüntülü ve endişeli yüzlerle üzerine eğilmişti. Zihin karışıklığına rağmen her iki hanımın da ilk gördüğü parmağı eksik genç ve güzel hanım olmadığını kavrayabildi. Biri ikinci seferde gördüğü köpekli hanım, diğeri ise zayıf, açık tenli, sıradan bir yüzü ve bedeni olan aynı yaşlarda bir başka hanımdı. Görünüşe göre en başından beri odadaydı ama kapının *arkasında* oturduğu için onu görmemişti.

İki hanım ayağa kalkmasına ya da kıpırdamasına izin vermediler. Hatta konuşmasına bile izin vermeyerek, konuşursa sert bir biçimde tekrar baygınlık geçireceğini söyleyerek uyardılar. Başının altına koyması için minderler, üşümemesi için battaniyeler getirdiler (hiç üşümediğini söyleyerek itiraz ettiyse de dinlemediler). Lavantalı su ve *sal volatile* verdiler. Kapılardan birinin altından geldiğini düşündükleri cereyanı engellediler. Bay Segundus onların sıkıcı bir sabah geçirdiklerinden şüphelenmeye başladı, o kadar ki hiç tanımadıkları bir beyin odalarına girip kendinden geçmesine üzüleceklerine sevinmiş gibiydiler.

On beş dakika süren bu tedaviden sonra bir koltuğa oturmasına ve yardımları olmadan açık bir çay içmesine izin verdiler.

"Bütün suç benim" dedi küçük köpekli hanım. "Fellowes bana kitapları görmek için York'tan bir beyin geleceğini söylemişti. Size kendimi daha önce tanıtmalıydım. Bize böyle gelince çok şaşırdık!"

Bu hanımın adı Bayan Lennox'tu. Diğeri arkadaşı Bayan Blake'ti. Normalde Bath'de oturuyorlardı, Starecross'a Bayan Lennox'un satılmadan önce evi son bir kez görmesi için gelmişlerdi.

"Aptalca değil mi?" dedi Bayan Lennox, Bay Segundus'a. "Ev uzun yıllardır boş duruyor. Çok uzun zaman önce satmalıydım ancak çocukken burada çok mutlu birkaç yaz geçirmiştim."

"Hâlâ solgunsunuz beyefendi" dedi Bayan Blake. "Bugün hiç yemek yediniz mi?"

Bay Segundus çok aç olduğunu itiraf etti.

"Fellowes size yemek getirmeyi teklif etmedi mi?" diye sordu Bayan Lennox şaşırarak.

Fellowes ufak odadaki ihmalkâr uşak olmalıydı. Bay Segundus, Fellowes'u konuşmak için bile zar zor kaldırdığını söylemek istemedi.

Neyse ki Bayan Lennox ile Bayan Blake yanlarında bol bol yiyecek getirmişti ve Fellowes o sırada yemeği hazırlamaktaydı. Yarım saat sonra iki hanım ve Bay Segundus, sonbahar ağaçlarının hüzünlü manzarasına bakan meşe lambrili odada yemeğe oturmuşlardı. Tek sıkıntı, Bay Segundus o açlıkla canı kızarmış biftekler ve sıcak muhallebi isterken iki hanımın o anki zayıf durumunda yalnızca hafif ve sindirmesi kolay yiyecekler yemesini arzu etmeleriydi.

Bir arkadaş bulmaktan memnun olan iki hanım ona kendisi hakkında pek çok soru sordu. Bir büyücü olduğunu öğrenince, daha önce hiç büyücüyle karşılamadıklarından çok ilgilendiler.

"Peki kütüphanemde büyü metni buldunuz mu?" diye sordu Bayan Lennox.

"Hiç görmedim madam" dedi Bay Segundus. "Ancak büyü kitapları, değerli olanlar gerçekten de çok enderdir. Bulsaydım şaşardım doğrusu."

"Siz söyleyince aklıma geldi" dedi Bayan Lennox düşüncelere dalmış bir halde. "Birkaç tane vardı sanıyorum ama yıllar önce

York yakınlarında yaşayan bir beye sattım. Aramızda kalsın, hiç kimsenin istemediği kitaplara o kadar fazla para verdiği için aptallık ettiğini düşünmüştüm. Ama belki de akıllı biriydi."

Bay Segundus, "York yakınlarında yaşayan bey"in Bayan Lennox'a muhtemelen kitapların değerinin dörtte birini bile vermediğini biliyordu ama böyle şeyleri yüksek sesle söylemenin yararı olmayacağından kibarca gülümseyerek düşüncelerini kendine sakladı.

Onlara kız ve erkek öğrencilerinden söz etti, ne kadar akıllı olduklarını ve öğrenmeye ne kadar hevesli olduklarını anlattı.

"Siz onları böyle övgüyle teşvik ettikçe" dedi Bayan Blake yumuşak bir sesle, "Sizin rehberliğiniz altında herhangi bir hocadan çok daha başarılı olacaklardır."

"Ah! Bunu bilemem işte" dedi Bay Segundus.

"Daha önce hiç fark etmemiştim" dedi Bayan Lennox düşünceli bir sesle. "Büyü eğitimi ne kadar popüler bir şey oldu. Yalnızca Londra'daki şu iki beyle sınırlı sanıyordum. Adları neydi? Herhalde Bay Segundus, bundan sonraki adım büyücüler için bir okul açılması olacaktır, değil mi? Hiç kuşkusuz enerjinizi buna yönlendireceksiniz."

"Okul mu!" dedi Bay Segundus. "Ah! Ama o zaman başka şeyler, tam olarak ne bilmiyorum ama epeyi para ve bir bina gerekecektir."

"Belki öğrenci bulmakta da zorluk çekebilirsiniz" dedi Bayan Lennox.

"Hayır, gerçekten de! Hemen aklıma gelen dört genç adam var."

"İlan da verecek olursanız..."

"Ah! Böyle bir şeyi asla yapmam!" dedi Bay Segundus epeyi şaşırarak. "Büyü dünyadaki en soylu meslektir, şey, yani din adamlığından sonraki ikinci en soylu meslek demeliydim belki de. Onu ticari uygulamalarla kirletmemek gerekir. Hayır, yalnızca özel tavsiyeyle gelen delikanlıları alırdım."

"O halde tek yapmanız gereken biraz para ve bir ev bulmak. Çok kolay. Eminim böyle takdirle bahsettiğiniz dostunuz Bay Honeyfoot size borç vermek isteyecektir. Eminim bu onura kendisi sahip olmak isteyecektir."

"Ah hayır! Bay Honeyfoot'un üç kızı var, dünyanın en tatlı kızları. Biri evli, diğeri nişanlı, üçüncüsü de kararını veremiyor. Hayır, Bay Honeyfoot ailesini düşünmek zorunda. Parası kesinlikle bağlı."

"O halde vicdanım rahat olarak beslediğim umudu size söyleyebilirim! Size borcu neden ben vermiyorum?"

Bay Segundus şaşkınlıktan donakaldı ve birkaç saniye söyleyecek söz bulamadı. "Çok iyisiniz madam!" diye kekeledi en sonunda.

Bayan Lennox gülümsedi. "Hayır beyefendi, değilim. Eğer büyü söylediğiniz kadar popülerse ve elbette bu hususta başka kişilerin de fikrini alacağım, çok yüksek bir kar elde edeceğime inanıyorum."

"Ancak ben ticaretten hiç anlamam" dedi Bay Segundus. "Bir hata yapıp paranızı kaybetmenize neden olmak istemem. Çok iyisiniz ve size bütün kalbimle teşekkür ederim ama bu teklifinizi kabul edemem."

"Pekâlâ, madem para ödünç alan kişi olma fikrini beğenmediniz, ki biliyorum böyle bir şey herkese göre olmayabilir, o zaman çözümü çok kolay. Okul benim, yalnızca benim olacak. Siz okulun müdürü olursunuz ve tanıtım kitapçığında ikimizin adı yer alır. Ne de olsa bu evin büyücü okulundan daha iyi bir amaca hizmet etmesini düşünemiyorum. Oturulacak konut olarak pek çok eksiği var ancak bir okul olarak sayısız avantaja sahip. Her yere uzak. Av yapılacak bir yer yok. Genç adamların kumar oynamak ya da avlanmak için hiç fırsatı olmayacak. Eğlenceleri epeyi sınırlı olacağı için kendilerini derslerine vereceklerdir."

"Kumar oynayan gençleri seçmezdim!" dedi Bay Segundus epeyi şaşırarak.

Bayan Lennox yine gülümsedi. "Dostlarınızın yüreğinde bir anlık bir endişe bile yarattığınıza inanmam, yalnızca bu kötü dünyanın sizin kadar dürüst birini suistimal edeceğinden korkarım."

Yemekten sonra vazifeşinas Bay Segundus kütüphaneye döndü ve akşamın erken saatlerinde iki hanımla vedalaştı. Çok

dostane bir biçimde ayrıldılar. Bayan Lennox, Bay Segundus'u kısa süre içinde Bath'a davet edeceğine söz verdi.

Dönüş yolu boyunca kendi kendine gelecekte yararlılık göstermek ve mutlu olabilmek için yaptığı bu harika planlara bel bağlamaması için sertçe uyarılarda bulundu. Ancak zihninde delikanlılara ders verdiği ve inanılmaz ilerleme kaydettikleri, Jonathan Strange'in okulu ziyaret etmeye geldiği, öğrencilerinin başöğretmenlerinin modern çağın en ünlü büyücüsünün dostu ve yakını olduğunu öğrenince sevinecekleri ve Strange'in kendisine, "Her şey mükemmel Segundus, çok memnun oldum. Aferin!" dediği ideal hayallere dalmaktan kendini alamıyordu.

Eve döndüğünde vakit geceyarısını geçiyordu ve hemen Bay Honeyfoot'un evine koşup haberleri vermemek için kendini zor tuttu. Ancak ertesi gün çok erken saatte evlerine gittiğinde sevinçleri görülmeye değerdi. Bay Segundus'un hissetmeye cesaret edemediği o mutlulukla dolmuşlardı. Bayan Honeyfoot hâlâ liseli bir kızın ruhuna sahipti ve hislerini ifade etmesinin tek yolu kocasının ellerini yakalayıp kahvaltı masasının çevresinde dans etmekti. Sonra Bay Segundus'un elinden tutarak masanın çevresinde *onunla* dans etti. Her iki büyücü de daha fazla dans etmeye itiraz edince kendi başına dansa devam.etti. Bay Segundus'un tek üzüntüsü (çok ufak bir üzüntüydü) Bay ve Bayan Honeyfoot'un işin *şaşırtıcılığını*, düşündüğü kadar hissetmemiş olmalarıydı. Hakkında o kadar iyi düşünüyorlardı ki sırf onun yararına okul kurmak isteyen zengin ve nüfuzlu hanımlar bulunmasında olağandışı bir şey görmüyorlardı.

"Sizi bulduğu için kendini şanslı sayıyordur!" dedi Bay Honeyfoot. "Büyücü okulu açmaya sizden daha uygun kim olabilir? Hiç kimse!"

"Hem zaten" diye mantık yürüttü Bayan Honeyfoot. "Parasıyla başka ne yapacak ki? Zavallı çocuksuz kadıncağız!"

Bay Honeyfoot, Bay Segundus'un zengin olacağından emindi. iyimser doğası daha azını beklemesine izin vermiyordu. Yine de bunca yıl yaşayıp da ticaret konusunda bazı ciddi alışkanlıklar edinmemiş olması düşünülemezdi, bu nedenle

Bay Segundus'a Bayan Lennox'un kim olduğunu ve göründüğü kadar zengin olup olmadığını soruşturacağını söyledi.

Bay Honeyfoot'un Bath'ta yaşayan bir dostuna yazdılar. Neyse ki Bayan Lennox, zenginlerin ve yüksek tabakadan kimselerin çok sevdiği bir yer olan Bath'da bile önemli biri olarak tanınıyordu. Zengin bir ailenin kızı olarak dünyaya gelmiş ve kendisinden bile zengin bir beyle evlenmişti. Kocası genç yaşta ölünce fazla özlemini çekmeden hareketli mizacını ve zekâsını istediği gibi tatmin etme özgürlüğünü kazanmıştı. Cesur, katı mizacı ve hayırseverliği ve sıcak dostluğuyla ünlüydü. Krallığın her köşesinde evleri vardı ancak çoğunlukla Bayan Blake'le birlikte Bath'de oturuyordu.

Bu arada Bayan Lennox da aynı biçimde Bay Segundus'u araştırmakla meşguldü. Sorularına aldığı cevaplardan memnun olmuş olacaktı ki kısa bir süre sonra onu Bath'taki evine çağırdı ve burada, planlanan okulun her ayrıntısı üzerine çabucak karar verildi.

Sonraki aylarda Starecross Konağı'nın onarımı ve inşasıyla geçti. Çatı akıyordu, iki baca tıkanmıştı ve mutfağın bir kısmı düpedüz çökmüştü. Bay Segundus yapılacak masrafın tutarını öğrendiğinde afalladı. İkinci bacayı temizlemez, yeni mobilya almak yerine sayfiye tarzı eski sandıklı divanlar ve ahşap iskemleler ile idare eder ve üçten fazla uşak çalıştırmazsa £60 tasarruf edeceğini hesapladı. Bu yöndeki mektubuna Bayan Lennox hemen cevap vererek, yeterince harcamadığını bildirdi. Öğrencilerinin hepsi iyi ailelerin çocukları olacaktı, şöminelerde canlı bir ateş ve konfor isteyeceklerdi. Dokuz uşağa ek olarak bir kahya ve Fransız aşçı tutmasını tavsiye etti. Evi baştan aşağı yeniden döşemeli ve bir kiler dolusu iyi Fransız şarabı almalıydı. Çatal bıçak takımları gümüş, yemek takımları Wedgwood olmalıydı.

Aralık başında Bay Segundus, Jonathan Strange'den bir tebrik mektubu aldı. Gelecek bahar okulu ziyaret etmeye söz veriyordu ama herkesin iyi temennilerine ve çabasına rağmen Bay Segundus bir türlü okulun gerçekten hayata geçeceğine inanamıyor, bunu engelleyecek bir şey çıkacakmış gibi

hissediyordu. Bu düşünce aklından hiç çıkmıyordu ve ne yaparsa yapsın böyle hissetmekten kendini alıkoyamıyordu.

Aralık ortasında bir gün Starecross'a geldi ve basamaklarında son derece rahat bir tavırla oturan bir adamla karşılaştı. Adamı daha önce görmediği halde anında tanımıştı: O kötü talihin vücud bulmuş haliydi. O Bay Segundus'un umutları ve hayallerinin felaketiydi. Adam eski moda, Bay Segundus'unki kadar eski ve pejmürde bir siyah pardesü giymişti, çizmeleri de çamurluydu. Uzun biçimsiz kesilmiş siyah saçlarıyla kötü bir oyundaki felaket habercisine benziyordu.

"Bay Segundus bunu yapamazsınız!" dedi Yorkshire aksanıyla.

"Affedersiniz?" dedi Bay Segundus.

"Okul efendim. Bu okul fikrinden vazgeçmelisiniz!"

"Ne?" diye bağırdı Bay Segundus, cesurca adamın kaçınılmaz bir gerçeği dile getirdiğini bilmiyormuş gibi davranarak.

"Bakın efendim" diye devam etti karanlık adam. "Beni tanıyorsunuz ve bir şey böyle olacak dersem öyle olacak demektir, her ne kadar ikimiz de içten içe üzülsek de."

"Ama çok yanılıyorsunuz" dedi Bay Segundus. "Sizi tanımıyorum. En azından sizi daha önce gördüğümü hiç sanmıyorum."

"Adım John Childermass, Bay Norrell'in hizmetkarıyım. En son dokuz yıl önce York'taki Katedral'in dışında konuşmuştuk. Birkaç öğrenciyle yetinmenize göz yumdum. Hiçbir şey söylemedim ve Bay Norrell'in yaptığınızdan hiç haberi olmadı. Ancak yetişkin büyücüler için daimi bir okul, işleri değiştirir. Fazla hırslı davrandınız efendim. Bay Norrell biliyor, Bay Segundus. Biliyor ve bu işi hemen bitirmenizi istiyor."

"Bay Norrell ya da Bay Norrell'in isteklerinin benimle ne ilgisi var? *Ben* anlaşmayı imzalamadım ki. Bu işte tek başıma olmadığımı da bilmelisiniz. Artık dostlarım var."

"Bu doğru" dedi Childermass, hafifçe gülümseyerek. "Bayan Lennox çok zengin bir kadın, iş yapmak için mükemmel bir kadın. Ancak Bay Norrell gibi Kabine'deki bütün bakanlarla

dost mu? Onun kadar nüfuzlu mu? Bilge Büyücüler Cemiyeti'ni hatırlayın Bay Segundus! Onları nasıl ezdiğini hatırlayın!"

Childermass bir saniye bekledi ve sonra konuşma bitmiş göründüğünden ahırlara doğru yürüdü.

Beş dakika sonra büyük kahverengi bir atın üzerinde çıkageldi. Bay Segundus yerinden kıpardamamıştı. Childermass'in bıraktığı gibi kollarını kavuşturmuş, kaldırım taşlarına dik dik bakar halde duruyordu.

Childermass başını eğip ona baktı. "Böyle bitmesine üzüldüm efendim. Yine de her şey kaybedilmiş değil, öyle değil mi? Bakınca anlaşılmıyor belki ama önemli insanlar arasında geniş bir çevreye sahip, çok asil biriyimdir. Başka türde bir okul seçin, bir lord ya da leydinin küçük çocukları için böyle bir yer aradığını işittiğimde onları size gönderirim."

"Ben başka türde okul istemiyorum!" dedi Bay Segundus huysuz huysuz. Childermass yan yan sırıtarak uzaklaştı.

Bay Segundus Bath'a giderek hanım hamisine ümitsiz durumlarını bildirdi. Bayan Lennox görmediği bir beyin ne yapıp ne yapamayacağını söylemeye cüret etmesi karşısında büyük bir öfkeye kapıldı. Bay Norrell'e kızgınlığını ifade eden bir mektup yazdı. Cevap alamadı ancak diğer iş girişimlerindeki ortakları, bankerleri ve avukatları birden tanıdıkları önemli insanlardan tuhaf mektuplar aldılar. Hepsi de dolaylı bir biçimde Bay Segundus'un okulundan şikayet ediyordu. Bankerlerden biri, inatçı ve kavgacı yaşlı bir adam herkesin içinde (Avam kamarasının lobisinde) Yorkshire'daki bir büyücü okulunun kendisiyle ne ilgisi olduğunu merak etme gafletinde bulundu. Sonuç olarak da müşterisi olan birkaç hanım ve bey -Bay Norrell'in dostları- artık bankasıyla çalışmayacaklarını bildirdiler.

Bay Segundus York'ta Bayan Honeyfoot'un oturma odasında başını elleri arasına almış yana yakıla şöyle diyordu: "Sanki talihim bana işkence etmeye karar vermiş, önce büyük ödüller gösterip sonra hemen kaçırıyor."

Bayan Honeyfoot sevecen bir biçimde kıkırdadı, omzunu sıvazladı ve Bay Segundus'la Bay Honeyfoot'u son dokuz yıldır avutmak için kullandığı kınamayı yineledi: Yani Bay Norrell'in

çok garip bir bey olduğunu, olmadık istekleri olduğunu ve onu hiçbir zaman anlayamayacağını söyledi.

"Bay Strange'e yazsanıza" dedi Bay Honeyfoot aniden. "Ne yapılması gerektiğini o bilir!"

Bay Segundus başını kaldırdı. "Ah! Bay Strange'le Bay Norrell'in ayrıldığını biliyorum ama yine de aralarında kavga çıkarmak istemem."

"Saçmalık!" diye bağırdı Bay Honeyfoot. "*Çağdaş Büyücü'nün* son sayılarını okumadınız mı? Bu tam da Strange'in istediği şey! Norrellci büyüye ait, açıkça saldırarak bütün yapıyı yıkabileceği bir ilke. İnanın bana, bu fırsatı. verdiğiniz için size minnettar olacaktır. Biliyor musunuz Bay Segundus, düşündükçe bu plan daha çok aklıma yatıyor!"

Bay Segundus da öyle düşünüyordu. "Bir de Bayan Lennox'a danışayım bakalım, sonra pek tabii dediğiniz gibi yaparım!"

Bayan Lennox büyüyle ilgili son olaylardan büyük ölçüde habersizdi. Jonathan Strange'i yalnızca ismen tanıyor, Wellington Dükü'yle belli belirsiz bağlantılı olduğu dışında hiçbir şey bilmiyordu. Ancak, Bay Norrell'den hoşlanmıyorsa Bay Strange'i destekleyeceği konusunda hemen Bay Segundus'un içini rahatlattı. Böylece 20 Aralık'ta Bay Segundus, Bay Strange'e Starecross Konağı'ndaki okulla ilgili olarak Gilbert Norrell'in takındığı tutumu bildiren bir mektup gönderdi.

Ne yazık ki Strange, derhal Bay Segundus'un savunmasına koşmak bir yana bir cevap bile vermedi.

42

Strange kitap yazmaya karar veriyor

Haziran-Aralık 1815

Bay Strange'in İngiltere'ye döner dönmez doğruca Shropshire'a gittiği haberi karşısında Bay Norrell'in ne kadar keyiflendiğini tahmin edebilirsiniz. "En iyisi de" dedi Bay Norrell, Lascelles'e. "Taşrada, Kuzgun Kral'ın büyüsünden söz eden kötü niyetli makalelerini daha fazla yayımlama ihtimalinin ortadan kalkması."

"Gerçekten de öyle beyefendi" dedi Lascelles, "çünkü yazmaya zaman bulacağını hiç sanmam."

Bay Norrell bir an bunun ne anlama gelebileceğini düşündü.

"Ah! Duymadınız mı efendim?" diye devam etti Lascelles. "Strange bir kitap yazıyor. Dostlarına yazdığı mektuplarda yalnızca bundan bahsediyor. İki hafta önce birdenbire başlamış ve söylediğine göre çok hızlı ilerliyormuş. Tabii hepimiz Strange'in ne kadar rahat yazabildiğini biliyoruz. İngiliz büyüsünün tamamını kitabında işleyeceğine ant içmiş. Sör Walter'a iki cilde sığdırabilirse çok şaşıracağını söylemiş. Üç cilde sığdırabileceğini düşünüyormuş. *İngiliz Büyüsü Tarihi ve*

Uygulaması adını verecekmiş, bittiğinde Murray yayımlamaya söz vermiş."

Bundan kötü bir haber olamazdı. Bay Norrell her zaman kendisi bir kitap yazmaya niyetlenmişti. Bay Strange'e hocalık yapmaya başladığı zamanlarda yazmaya başlamış, adını *Bir Büyücünün Eğitim Kuralları* koymayı düşünmüştü. Notları şimdiden ikinci kattaki kitapların sıralandığı küçük odasında iki rafı dolduruyordu. Ancak her zaman kitabından uzak bir gelecekte gerçekleşecek bir şey olarak söz etmişti. Düşüncelerini yazıya dökmekten son derece mantıksız bir korku duyuyordu ve Londra'nın sekiz yıldır kendisini pohpohlaması bile bu korkusunu geçirememişti. Özel notlar, tarihçeler ve günlüklerden oluşan yığını henüz gören olmamıştı (birkaç kez Strange ve Childermass dışında). Bay Norrell, yazdıklarının basıma hazır olduğuna bir türlü inanamıyordu: Gerçeği yakaladığından hiçbir zaman emin olamıyor, mesele üzerine yeterince uzun düşündüğüne inanmıyor, halka sunulacak bir konu olup olmadığına karar veremiyordu.

Bay Lascelles gider gitmez, Bay Norrell ikinci kattaki odasına gümüş tas içinde temiz bir su getirilmesini istedi.

Shropshire'da Strange kitabı üzerinde çalışıyordu. Başını kaldırmadı ama ansızın acı acı gülümsedi ve görünmez birine *hayır* dercesine parmağını kaldırarak havada salladı. Odadaki bütün aynalar ters çevrilmişti. Bay Norrell birkaç saat boyunca gümüş tasına baktı ama akşamın sonunda hâlâ hiçbir şey bilmiyordu.

Aralık başlarında bir akşam Stephen Black mutfak koridorunun sonundaki odasında gümüşleri parlatıyordu. Başını eğdiğinde cila yaparken taktığı önlüğünün bağlarının kendi kendilerine çözüldüğünü gördü. Fiyonk çözüldüğünden değildi (Stephen hayatı boyunca hiç gevşek bir fiyonk bağlamamıştı) ipler ne yaptığını bilen önlük bağları gibi cüretkâr, kararlı ve cesur bir biçimde yılan gibi kıvrılıyordu. Sonra cila kollukları ve cila eldivenleri ellerinden ve kollarından çıkarak kendi kendilerini tertipli bir biçimde

katladılar. Sonra paltosu astığı iskemlenin arkasından fırladı. Onu sımsıkı yakaladı ve kendi kendini giydirdi. En sonunda kâhya odası da gözünün önünde kayboldu.

Birden koyu lambrili küçük bir dairede buldu kendini. Odanın büyük bölümünü bir masa kaplıyordu. Masanın üzeri, kenarlarında kalın sırına ve gümüş süslemeler olan kızıl renkte keten bir kumaşla kaplıydı. Gümüş ve altın tabaklarla doluydu ve tabakların üzerinde yığınla yiyecek vardı. Mücevher kakılmış ibrikler şarapla doluydu. Altın şamdanlıklar içindeki mumlar göz kamaştırıcı bir ışık veriyor, iki altın buhurluk içinde tütsü yanıyordu. Masa dışındaki tek mobilya altın rengi bir kumaşla kaplanmış ve nakışlı minderlerle rahat bir hale getirilmiş iki tahta iskemleydi. Bu iskemlelerden birinde şeytanarabası saçlı adam oturuyordu.

"İyi akşamlar Stephen!"

"İyi akşamlar efendim."

"Bu akşam biraz solgun görünüyorsun Stephen. Afiyettesindir umarım."

"Yalnızca biraz yoruldum efendim. Bu ani ülke ve kıta değiştirmeler biraz kafamı karıştırıyor da."

"Ah! Ama hâlâ Londra'dayız Stephen. Burası Cowper's Court'taki Kudüs Pastanesi. Burayı bilmiyor musun?"

"Ha, elbette biliyorum efendim. Sör Walter bekârken çoğu zaman burada zengin arkadaşlarıyla yemek yerdi. Yalnız, daha önce hiç bu kadar görkemli bir yer değildi. Bu ziyafete gelince, burada tanıdığım yemek yok denecek kadar az."

"Ah! Çünkü burada dört ya da beş yüzyıl önce yediğim yemeğin aynını ısmarladım da ondan! İşte sana kızarmış kanatlı ejder butu ve ballı bülbül böreği. İşte nar soslu kızarmış semender, safranlı şahmaran kellesinden yapılma leziz bir yahni ve altın yıldız süslü pudra şekerli gökkuşakları! Şimdi otur ve ye bakalım! Yorgunluğuna en iyi ilaç bu olacaktır. Ne alırsın?"

"Hepsi çok güzel efendim ama ben bildiğimiz domuz bifteklerinden gördüm, gayet güzel görünüyorlar."

"Ah Stephen! Her zamanki gibi soylu içgüdülerin en seçkin yemeği seçmene neden oldu! Domuz biftekleri gerçekten de

sıradan ancak Galler tepelerinde geceleri dolaşarak bu berbat ülkenin halkını korkutan kara Gal domuzlarının şeytanları çıkarılmış hayaletlerinden saflaştırılmış yağda kızartıldılar. Domuzların hayaletliği ve vahşiliği bifteklere benzersiz bir tat katıyor! Onlara eşlik eden sos da bir sentorun meyve bahçesinden toplanan kirazlardan yapıldı."

Mücevherli, altın kaplama bir ibriği alan beyefendi Stephen'e yakut kırmızısı bir bardak şarap doldurdu. "Bu şarap cehennemin nadide ürünlerinden biri ama sakın bu seni tatmaktan alıkoymasın! Herhalde Tantalus'u duymuşsundur? Küçük oğlunu bir böreğin içinde pişirip sonra yiyen şu kötü yürekli kral hani? Yiyemediği üzümlerle ağırlaşmış bir üzüm asmasının altında, çenesine kadar içemediği suyla dolu bir çukurun içinde durmaya mahkûm edildi. Üzüm asması oraya sırf Tantalus'a işkence etmek amacıyla konduğundan üzümlerin eşsiz bir tadı ve kokusu olduğundan emin olabilirsin. Dolayısıyla şarabın da. Narlar da Persophone'nin özel meyve bahçesinden."

Stephen şarabı ve domuz pirzolalarını tattı. "Bu kesinlikle harika efendim. Geçen sefer burada hangi vesileyle yemek yemiştiniz?"

"Ah! Dostlarımla birlikte Haçlı Seferleri'ne gidişimizi kutluyorduk. Lanchesterli William da[100] buradaydı, Tom Dundell[101] ve hem Hıristiyan hem peri olan pek çok soylu şövalye ve lord. Elbette o zamanlar pastane değildi. Bir handı. Oturduğumuz yer oymalı ve yaldızlı sütunlarla çevrili geniş bir avluya bakıyordu. Uşaklarımız, içoğlanları ve zırh taşıyıcılar oradan oraya koşturarak kötü düşmanlarımızdan korkunç bir intikam almamız için gereken hazırlıkları yapıyordu! Avlunun diğer tarafında yalnızca İngiltere'nin en güzel atlarını değil, bir başka perinin, kuzenlerimden birinin, düşmanlarımızı bir baştan diğerine biçmek için Kutsal Topraklar'a götürdüğü üç boynuzlu atını da barındığı ahırlar vardı. Bizimle beraber masada birkaç yetenekli büyücü de oturuyordu. Bugünlerde büyücü diye geçinen o korkuluklara da benzemiyorlardı. Sanatlarında başarılı oldukları kadar yakışıklıydılar da! Havada

uçan kuşlar onların emirlerini duymak için pike yaparlardı. Irmaklar ve yağmurlar onlara hizmet ederdi. Kuzey rüzgarı, güney rüzgarı vs vs yalnızca onların emirlerini uygulamak için vardı. Ellerini açtıklarında, şehirler un ufak olur ya da parçaları bir araya gelip bütün olurdu! Tozlu bir odada oturup kendi kendine mırıldanarak eski bir kitabın sayfalarını çeviren o korkunç yaşlı adamla ne tezat!" Beyefendi dalgın dalgın şahmaran yahnisinden bir parça yedi. "Diğeri kitap yazıyor" dedi.

"Öyle işittim efendim. Son zamanlarda ona baktınız mı?"

Beyefendi kaşlarını çattı. "Ben mi? Büyücülerin İngiltere'deki en iğrenç, en aptal kişiler olduğunu söylediğimi işitmedin mi? Hayır, Londra'dan ayrıldığından beri onu haftada iki üç kez gördüm yalnızca. Yazı yazarken kaleminin ucunu eski bir kalem bıçağıyla küt küt kesiyor. Ben olsam bu kadar eski ve çirkin bir bıçak kullanmaktan utanırdım ama bu büyücüler senin ve benim görünce bile ürpereceğimiz her türden pisliğe katlanıyorlar! Bazen yazmaya o kadar dalıyor ki kalem ucunu düzeltmeyi unutuyor, o zaman da mürekkep kağıdına ve kahvesine sıçrıyor ama o hiç farkına varmıyor."

Stephen eski savaşlardan kalma korkunç kemiklerle çevrili yarı harabe bir evde yaşayan beyefendinin diğer insanların evindeki dağınıklığa karşı hassas olmasının ne kadar tuhaf olduğunu düşündü. "Peki kitabın konusu efendim?" diye sordu. "Buna ne diyorsunuz?"

"Çok tuhaf! Bu ülkede ırkımla ilgili bütün önemli olayları ele alıyor. İngiltere'nin iyiliği ve halkının daha mutlu olması için İngiltere'nin işlerine nasıl karıştığımızı anlatıyor bazı yerlerde. Bu çağın büyücülerinin hemen bizi çağırarak yardımımızı almak için yalvarmalarının en çok arzu edilen şey olduğu fikrinde belirtiyor. Buna bir anlam verebiliyor musun Stephen? Ben veremiyorum. İngiltere Kralı'nı evime götürerek ona her türlü kibar ilgiyi göstermek istediğimde beni engelleyen de aynı büyücüydü! O zamanki davranışları bana hakaret etmek üzere hesaplanmış gibiydi!"

"Düşünüyorum da efendim" dedi Stephen. "Belki de sizin kim ya da ne olduğunuzu tam olarak anlamamıştır."

"Ah! Bu İngilizler'in neden anladığını kimbilir? Kafaları bir tuhaf çalışıyor! Korkarım Kralları olduğunda bunu sen de göreceksin Stephen!"

"Gerçekten de hiçbir yerin Kralı olmak gibi bir isteğim yok efendim."

"Kral olduğunda çok farklı hissedeceksin. Yalnızca Kayıp Umut'u ve dostlarını göremeyeceğin için üzülüyorsun. Bu konuda için rahat olsun! Yükselmenin bizden ayrılmana neden olacağını düşünseydim ben de çok üzülürdüm. Sırf kralısın diye sürekli İngiltere'de yaşamana gerek yok bence. Böyle sıkıcı bir ülkede zevk sahibi bir kişi en fazla bir hafta oyalanabilir. Bir hafta yeter de artar bile!"

"Ya vazifelerim efendim? Anladığım kadarıyla kralların çok işi oluyor ve Kral olmayı pek istemesem de yine de..."

"Sevgili Stephen'ım!" diye haykırdı sevecen ama işittiklerini gülünç bulmuş bir keyifle. "Kethüdalar ne içindir sandın! Sen benimle Kayıp Umut'ta her zamanki eğlencelerimizin tadını çıkarırken sıkıcı devlet işlerini onlar yürütebilir. Buraya vergilerini ve fethettiğin devletlerden alacağın haraçları toplayıp bankaya koymak için gelirsin. Ha, arada bir halkın seni daha da çok sevmesi için bir portreni yaptırana kadar burada kalman da sağduyulu bir hareket olur. Bazen yücegönüllülük yaparak ülkedeki en güzel hanımların, ellerini öpmeleri ve sana âşık olmaları için sıraya girmelerine izin verebilirsin. Sonra bütün bu vazifeleri yerine getirdikten sonra vicdanın rahat olarak Leydi Pole'la bana dönebilirsin!" Beyefendi duraksadı ve hiç olmadığı kadar düşünceli göründü. "Ancak itiraf etmeliyim" dedi en sonunda. "Güzel Leydi Pole bana eskisi kadar keyif vermiyor artık. Çok daha fazla beğendiğim başka bir leydi var. Öyle ahım şahım güzel değil ama güzelliğindeki eksikliği canlılığı ve tatlı sohbetiyle fazlasıyla telafi ediyor. İkimizin de bildiği gibi Stephen, Leydi Pole evimi ne kadar sık ziyaret ederse etsin, büyücüyle yaptığım anlaşma nedeniyle her zaman geri dönmeli. Oysa bu hanımın durumunda böyle aptalca bir anlaşmaya gerek olmayacak. Onu bir kez ele geçirdim mi sonsuza kadar yanımda tutabileceğim!"

Stephen içini çekti, zavallı başka bir hanımın daha Kayıp Umut'ta sonsuza kadar mahkûm tutulması gerçekten de hüzün vericiydi! Ancak bunu engellemek için herhangi bir şey yapabileceğini düşünmek aptallık olurdu. Belki bu durumu Leydi Pole'un lehine çevirebilirdi. "Belki de efendim" dedi saygılı bir biçimde. "Bu durumda leydinin üzerindeki efsunu bozmayı düşünürsünüz belki? Kocasının ve dostlarının leydinin kendilerine dönmesinden çok mutlu olacaklarını biliyorum?"

"Ah, ancak ben Leydi Pole'u her zaman eğlencelerimizin en istenen ilavesi olarak göreceğim. Güzel bir kadın her zaman mükemmel bir arkadaştır ve leydinin güzelliğinin İngiltere'de bir benzeri daha olduğunu sanmam. Peri diyarında bile pek az dengi bulunur. Hayır, önerin kesinlikle imkânsız. Ancak konumuza dönersek, bu diğer hanımı evinden koparark Kayıp Umut'a götürmek için bir plan yapmalıyız. Stephen, bu hanımı İngiltere'den götürmemizin, soylu hedefimizi gerçekleştirerek seni Kral yapmamız için gerekli olduğunu söylediğimde bana yardım etmeyi daha çok isteyeceksin, biliyorum. Bu düşmanlarımıza korkunç bir darbe olacak! Onları tam bir umutsuzluğa sürükleyecek! Aralarında ayrılık ve çatışma yaratacak. Ah evet! Daha azını yaparsak bu yüce vazifelerimizi başaramayız!"

Stephen söylenenlere bir anlam verememişti. Beyefendi Windsor Şatosu'ndaki prenseslerden birinden mi söz ediyordu? Kralın en küçük ve en sevdiği kızı öldüğünde delirdiğini herkes biliyordu. Belki de şeytanarabası saçlı adam başka bir prensesi daha kaybetmenin Kralı öldüreceğini ya da Kraliyet ailesinden başka birilerinin daha aklını kaçırmasına yol açacağını düşünüyordu.

"Hayır, sevgili Stephen'ım" dedi beyefendi. "Önümüzdeki soru şu: Kimse, özellikle de büyücüler fark etmeden hanımı nasıl kaçıracağız!" Bir an düşündü. "Buldum! Bana bir parça yosun meşesi getir!"

"Efendim?"

"Gövden genişliğinde ve köprücük kemiğim uzunluğunda olsun."

"Hemen gider getiririrdim efendim ama yosun meşesinin ne olduğunu bilmiyorum."

"Bataklık bölgelerde yüzyıllarca toprak altında kalmış eski bir ağaç!"

"O halde efendim, korkarım Londra'da bulmamızın imkânı yok. Burada hiç bataklık yok ki."

"Doğru doğru." Beyefendi iskemlesinde kendini arkaya atarak gözlerini tavana dikti ve bu zorlu sorunu düşündü.

"Başka türlü bir ağaç işinizi görür müydü efendim?" diye sordu Stephen. "Gracechurch Sokağı'nda bir kereste tüccarı var, eminim onda..."

"Hayır hayır" dedi beyefendi. "Bunun uygun biçimde..."

O anda Stephen çok çok garip bir şey hissetti: Bir el tuttuğu gibi onu iskemlesinden ayağa kaldırdı. Aynı anda pastanenin yerini zifiri karanlık, buz gibi bir hiçlik aldı. Hiçbir şey göremiyordu ama geniş, açıklık bir yerde olduğunu hissediyordu. Kulaklarında soğuk bir rüzgâr ıslık çalıyor, yağmur iri damlalarla her yönden üzerine yağıyordu.

"...Yapılması gerek" diye devam etti ses, tonunda en ufak bir değişiklik olmadan. "Buralarda çok iyi bir parça yosun meşesi olacaktı. En azından hatırladığım kadarıyla..." Her nasılsa Stephen'ın sağ kulağının yakınlarından gelen sesi uzaklaştı. "Stephen!" diye bağırdı, "Atlas ve fil getirdin mi?"

"Ne efendim? Hangisi efendim? Hayır efendim. Öyle bir şey getirmedim. Gerçeği söylemek gerekirse bir yere gideceğimizi tam olarak anlayamamışım." Stephen ayak bileklerine kadar soğuk suyun içinde durduğunu fark etti. Yana çekilmeye çalışınca ayaklarının altındaki toprak son derece tehlikeli bir biçimde hareket etti ve birden baldırlarının yarısına kadar balçığın içine gömüldü. Stephen bir çığlık attı.

"Hımm?" diye sordu beyefendi.

"Be... Ben siz asla rahatsız etmek istemezdim efendim ama sanırım yer beni yutuyor."

"Burası bataklık" dedi beyefendi yardımsever bir biçimde.

"Çok korkunç bir madde olduğu kesin." Stephen beyefendinin sakin ve ilgisiz tonunu taklit etmeye çalıştı. Beyefendinin her durumda vakurluğa büyük önem verdiğini

çok iyi biliyor ve sesinden ne kadar korktuğunu anlarsa kendisinden tiksinerek onu bataklık tarafından yutulmaya bırakacağından korkuyordu. Hareket etmeye çalıştı ama ayağının altında sert bir zemin bulamadı. Çırpınarak kendi çevresinde döndü, düşer gibi oldu ve bütün yaptıklarının tek sonucu ayaklarının ve bacaklarının sulu çamura daha fazla saplanması oldu. Tekrar bir çığlık attı. Bataklık son derece tatsız bir dizi emme sesi çıktı.

"Ah! Tanrım! İzin verirseniz efendim, yavaş yavaş battığımı söylemek istiyorum! Ah!" Yana doğru kaymaya başladı. "Çoğu zaman bana olan sevginizden söz etmiş, benimle olmayı başka herkesle olmaya tercih ettiğinizi söyleme inceliğini göstermiştiniz ya efendim. Size herhangi bir rahatsızlık vermeyecekse beni bu korkunç bataklıktan kurtarmanızı isteyebilir miyim acaba?"

Beyefendi cevaplamaya zahmet etmedi. Bunun yerine Stephen büyüyle bataklıktan çıkarıldığını ve ayaklarının üzerinde durduğunu fark etti. Korkudan dizleri titriyor ve yere uzanmayı istiyordu ama kıpırdamaya cesaret edemiyordu. Buradaki toprak katı görünüyor olmasına rağmen tatsız bir ıslaklığı vardı, üstelik bataklığın nerede olduğu konusunda da hiçbir fikri yoktu.

"Size memnuniyetle yardım ederdim efendim" diye seslendi karanlığa, "ama tekrar bataklığa girmeye korktuğumdan hareket edemiyorum!"

"Ah, önemli değil!" dedi beyefendi. "Aslında beklemekten başka yapacak bir şey yok. Yosun meşesi en kolay şafakta bulunur."

"Ama şafağın sökmesine daha dokuz saat var!"

"Hayır canım! Oturalım ve bekleyelim."

"Burada mı efendim? Ama burası berbat bir yer. Karanlık, soğuk ve berbat!"

"Ah hiç kuşkusuz! Çok kötü!" diye ona katıldı beyefendi, saç baş yolduran bir sükûnetle. Sonra sessizleşti, Stephen onun bu şafağı beklemeye dair çılgınca planı uyguladığını varsaymaktan başka bir şey yapamıyordu.

Rüzgâr buz gibi esiyor, nem iliklerine kadar işliyor, karanlık olanca ağırlığıyla yüreğini sıkıştırıyor, uzun saatler dayanılmaz bir yavaşlıkla ilerliyordu. Uyuyabileceğini düşünmüyordu ama geceleyin bir noktada acısından biraz olsun kurtuldu. Tam olarak uyuduğu söylenemezdi ama rüya gördü.

Rüyasında birine çok lezzetli bir dilim domuz etli börek getirmek üzere kilere gidiyordu. Ancak böreği kestiğinde içinde çok az domuz eti olduğunu görüyordu. Böreğin içinin büyük bölümünü Birmingham şehri kaplıyordu. Börek kabuğunun içinde demir madenlerinin ve demirhanelerin bacalarından dumanlar tütüyor, makineler gürültüyle çalışıyordu. Şehir sakinlerinden biri tesadüfen Stephen'ın kestiği yerden dışarı çıktı ve Stephen'ı görünce şöyle dedi...

Sonra Stephen'ın rüyasını tiz acılı bir ses böldü, bilmediği bir dilde söylenen yavaş, hüzünlü bir şarkıydı ve söyleyenin şeytanarabası saçlı adam olduğunu anlamak için uyanmasına gerek yoktu.

Genel bir kural olarak şarkı söylemeye başladığınızda şarkınızın insanlardan başka hiçbir canlı tarafından fark edilmeyeceğini söyleyebiliriz. İnsanın söylediği şarkı ne kadar güzel olursa olsun bu doğrudur. Başkaları yeteneğiniz karşısında kendinden geçebilir ancak yeryüzü sizi yok sayar. Belki bir kedi ya da köpek bakabilir, istisnai bir zekâya sahip bir hayvansa atınız otlamaya bir an ara verebilir ama o kadar. Oysa perinin şarkı söylemesini bütün dünya durmuş dinliyordu. Stephen gökyüzünde yol alan bulutların durduğunu, uyuyan tepelerin kıpırdanıp mırıldandığını, soğuk pusların dans ettiğini hissetti. ilk kez dünyanın sağır olmadığını yalnızca birinin kendisiyle anladığı dilden konuşmasını beklediğini anladı. Perinin şarkısında yeryüzü kendisine taktığı adları hatırlıyordu.

Stephen tekrar rüya görmeye başladı. Bu kez tepelerin yürüdüğünü ve gökyüzünün ağladığını hayal etti. Ağaçlar gelip onunla konuştu, sırlarını ve onları dost ya da düşman olarak görebileceğini söylediler. Çakıl taşlarında ve buruşuk yapraklarda önemli yazgılar gizliydi. Dünyadaki her şeyin taşların ve nehirlerin, yaprakların ve ateşin büyük bir

kararlılıkla yerine getirmeye çalıştığı bir amacı olduğunu hayal etti.

Uyandığında şafak vaktiydi ya da ona benzer bir şey. Işık sulu, loş ve inanılmaz hüzünlüydü. Çevrelerinde geniş, gri kasvetli dağlar yükseliyor, dağların arasında geniş kara bir bataklık görünüyordu. Stephen ömrü boyunca, bakan kişiyi anında bir umutsuzluğa sokmak üzere tasarlanmış böyle bir manzara daha görmemişti.

"Bu krallıklarınızdan biri mi efendim?" dedi.

"Krallıklarım mı?" dedi beyefendi şaşkınlıkla. "Ah hayır! Burası İskoçya!"

Beyefendi ansızın kayboldu ve bir saniye sonra kucak dolusu aletle yeniden belirdi. Bir baltayla kazma ve Stephen'ın daha önce hiç görmediği üç şey vardı. Birisi biraz çapaya, birisi birazcık küreğe benziyordu, sonuncusu ise gerçekten de çok tuhaf, orakla kürek arası bir şeydi. Hepsini Stephen'a verdi. Beriki şaşkınlıkla inceledikten sonra, "Yeniler mi efendim? Ne kadar parlaklar" dedi.

"Eh, herhalde düşündüğüm büyü işi için sıradan metalden yapılma aletler kullanacak halim yoktu. Bunlar cıva ve yıldız ışığının birleşiminden yapılmışlardır. Şimdi Stephen, henüz çiğ gelmemiş bir toprak parçası bulmalıyız, orayı kazarsak yosun meşesini bulacağımızdan eminim."

Dar vadi boyunca bütün otlar ve renkli ufak bataklık bitkileri çiğle kaplıydı. Stephen'ın giysilerinde, ellerinde, saçlarında ve teninde kadifemsi gri bir buğu vardı, beyefendinin her zaman olağandışı görünen saçlarının her zamanki parlaklığına bir de milyonlarca küçücük su damlasının pırıltısı eklenmişti. Mücevherli bir ayla takmışa benziyordu.

Beyefendi dar vadi boyunca yavaşça yürüdü, gözleri yerdeydi. Stephen onu takip etti.

"Ah!" diye bağırdı beyefendi. "İşte geldik!"

Stephen, beyefendinin bunu nasıl anladığını bilemiyordu.

Dar vadinin herhangi bir yerinden farkı olmayan bataklık bir arazinin ortasında duruyorlardı. Buranın diğer yerlerden farklı olduğunu gösteren ne bir ağaç ne de bir kaya vardı. Ama beyefendi sığ bir çukura gelene kadar emin adımlarla yürüdü.

Çukurun ortasında hiç çiğin olmadığı uzun geniş bir şerit vardı.

"Burayı kaz Stephen!" Beyefendinin yer tezeği kesimi hakkında şaşırtıcı derecede bilgili olduğu ortaya çıktı. İşe elini sürmese de Stephen'a dikkatle otların ve yosunların en üst kısmını nasıl keseceği, bir başka aletle yer tezeğini nasıl keseceği ve üçüncüsüyle parçaları nasıl kaldıracağı konusunda ders verdi.

Ağır işe alışkın olmayan Stephen kısa sürede nefes nefese kalmış, her yeri sızlamaya başlamıştı. Neyse ki fazla kesmek zorunda kalmadan yer tezeğinden daha sert bir şeye rastladı.

"Ah!" dedi beyefendi, çok memnun. "Bu yosun meşesi. Çok güzel! Şimdi Stephen, etrafını kes!"

Bu, söylemesi kolay, yapması zor bir şeydi. Stephen yosun meşesini ortaya çıkaracak kadar yer tezeği kestiğinde bile neyin meşe neyin yer tezeği olduğunu görmek zordu, ikisi de kara, ıslak ve balçığa bürünmüş bir haldeydi. Biraz daha kazdı ve beyefendinin kütük demesine rağmen bunun aslında bütün bir ağaç olduğundan şüphelenmeye başladı.

"Büyüyle kaldıramaz mısınız efendim?" diye sordu.

"Ah, hayır hayır olmaz! Bu ağaçtan çok şey isteyeceğim, bu nedenle bataklıktan dünyaya geçişini elimizden geldiği kadar kolaylaştırmak bizim görevimiz! Şimdi şu baltayı alıp köprücük kemiğim kadar bir parça kes bana! Sonra kürek ve fille zorlayarak dışarı çıkartırız."

Bu işi yapmak üç dört saatlerini daha aldı. Stephen ağacı beyefendinin istediği boyutta kesti ancak bataklıktan çıkarma işi tek kişinin yapamayacağı kadar zordu, bu nedenle beyefendi de çamurlu pis kokulu deliğe inmek zorunda kaldı ve ikisi birlikte çektiler, ittiler, ofladılar, pufladılar.

En sonunda bitirdiklerinde Stephen son derece bitkin bir halde kendini yere attı. Beyefendi ise mutlulukla kütüğüne bakarak ayakta kaldı.

"Eh" dedi. "Bu düşündüğümden çok daha kolay oldu."

Stephen bir kez daha kendini Kudüs Pastanesi'nin üst katında buldu. Bir kendine bir de beyefendiye baktı. Güzel

kıyafetleri lime lime olmuş ve baştan aşağı bataklık çamuruyla kaplanmışlardı.

İlk kez yosun meşesi kütüğünü doğru düzgün görebiliyordu. Günah kadar kara, son derece ince damarlıydı ve kara bir su sızdırıyordu.

"Herhangi bir işe yaraması için kurutmalıyız" dedi.

"Ah, hayır!" dedi beyefendi parlak bir gülümsemeyle. "Bu haliyle de pekâlâ işimi görür!"

43

Bay Hyde’ın garip serüveni

Aralık 1815

Aralığın ilk haftasında bir gün Jeremy, Ashfair Konağı'nda Strange’in kütüphanesinin kapısını çaldı ve Bay Hyde’ın birkaç dakika kendisiyle konuşmayı rica ettiğini söyledi. Strange rahatsız edilmekten hiç hoşlanmamıştı. Taşraya geldiğinden beri sessizlik ve yalnızlığı Norrell kadar sever olmuştu. "Ah, tamam, ne yapalım!" diye mırıldandı.

Bir paragraf daha yazdı, Valentine Greatrakes’in hayat hikâyesinde üç dört şeye bakıp kâğıdını kuruttu, imla hatalarını düzeltip tekrar kâğıdını kurutacak kadar oyalandıktan sonra hemen oturma odasına gitti.

Ateşin yanında bir adam oturmuş, düşünceli bakışlarla alevlere dalmış gitmişti. Elli yaşlarında güçlü kuvvetli bir adamdı. Dışarıda epeyi zaman geçiren birine benziyordu. Çiftlik sahibi bir beyefendinin sağlam giysilerini ve çizmelerini giymişti. Yan tarafındaki bir masanın üzerinde küçük bir bardak şarap ve küçük bir tabakta bisküviler vardı. Görünüşe göre Jeremy, konuğun ikram gerektirecek kadar uzun oturduğuna kanaat getirmişti.

Bay Hyde ve Jonathan Strange kendilerini bildiklerinden beri birbirleriyle komşuydular ancak servetleri ve zevklerinin belirgin biçimde birbirinden farklı olması nedeniyle ilişkileri tanışıklığın ötesine geçmemişti. Aslında bu, Strange büyücü olduğundan beri ilk görüşmeleriydi.

El sıkıştılar.

"Herhalde efendim" diye başladı Bay Hyde. "Böyle bir havada beni kapınıza neyin getirmiş olabileceğini merak ediyorsunuzdur."

"Hava mı?"

"Evet efendim. Çok kötü."

Strange pencereden dışarı baktı. Ashfair'i çevreleyen yüksek tepeler karla kaplıydı. Her dal kaldırabildiği kadar karla yüklüydü. Hava bile buz kesmiş gibi bembeyaz ve pusluydu.

"Öyleymiş. Dikkat etmemişim. Pazardan beri evden çıkmadım da."

"Uşağınız bana çalışmalarınızla meşgul olduğunuzu söyledi. Rahatsız ettiğim için özür dilerim ama size söylemek zorunda olduğum şey daha fazla bekleyemez."

"Ah! Açıklama yapmanıza gerek yok. Peki ya..." Strange duraksayarak, Bay Hyde'ın eşi, çocuğu, erkek ya da kız kardeşi ya da dostları olup olmadığını hatırlamaya çalıştı. Bu konuda hiçbir bilgisi olmadığını fark etti. "Çiftlik nasıl?" diye bitirdi sözünü. "Aston'daydı diye hatırlıyorum."

"Clunbury'ye daha yakın."

"Clunbury. Evet."

"Ben çok iyiyim Bay Strange yalnızca üç gün önce başıma biraz... sarsıcı bir şey geldi. O günden beri gelip bunu size anlatıp anlatmamam gerektiğini düşünüp durdum. Dostlarıma, karıma sordum, hepsi de gördüğüm şeyi size anlatmam gerektiğini söylediler. Üç gün önce sınırın Gal tarafında David Evans'la bir işim vardı, herhalde onu tanıyorsunuzdur efendim?"

"Göz aşinalığım var. Onunla hiç konuşmadım ama Ford onu tanıyor galiba." (Ford, Strange'in toprak işlerini yürüten kişiydi.)

"Neyse efendim, Evans'la işimizi saat ikide bitirmiştik. Her yerde kalın bir kar örtüsü vardı ve burasıyla Llanfair Waterdine arasındaki yollar çok kötü olduğundan eve bir an önce dönmek istiyordum. Belki bilmiyorsunuzdur efendim ama David Evans'ın evi bir tepenin üzerindedir ve batıya bakan açık bir manzarası vardır. Dışarı çıktığımız anda karla yüklü büyük gri bulutların bize doğru geldiğini gördük. Davey'nin annesi Bayan Evans onlarda kalmam ve eve ertesi gün dönmem için ısrar etti ama Evans ve ben durumu konuştuk. Hemen yola çıktığım ve en kestirme yoldan gittiğim, yani diğer bir deyişle doğrudan Dyke'a giderek fırtına patlak vermeden İngiltere'ye geçtiğim takdirde bir terslik yaşamayacağıma karar verdik." (102)

"Dyke'a mı?" dedi Strange kaşlarını çatarak. "Orası çok dik bir yokuştur, yazın bile ve eğer başınıza bir şey gelirse kimse geçmediğinden sizi bulmaları da zor olur. Ben olsam böyle bir şeye kalkışmazdım. Ama eminim bu tepelerin dilinden benden iyi anlıyorsunuzdur."

"Aptallık etmiş de olabilirim efendim. Dyke yolunda sert ve buz gibi bir rüzgar esmeye başladı. Yerlerdeki karı yakalıyor ve havaya savuruyordu. Karlar atımın terkisine ve paltoma yapışıyordu, bir ara başımı eğip baktığımda yamaç ve hava kadar bembeyaz olduğumuzu gördüm. Çevremizdeki her şey kadar beyazdık. Rüzgar kara ürkütücü biçimler veriyordu, öyle ki fıldır fıldır dönen hayaletler ve şu Arap hanımın hikayelerindeki cinler ve ifritlerle çevrilmiş gibiydik. Genelde ürkek olmayan zavallı atım bile kendisini korkutacak türlü türlü şeyler görüyor gibiydi. Tahmin edebileceğiniz gibi içimden Bayan Evans'ın teklifini kabul etseydim diye geçirmeye başlamıştım ki bir çan sesi işittim."

"Çan mı?" dedi Strange.

"Evet efendim."

"Ama orada nerede çan olabilir ki?"

"Eee, aslında o ıssız yerde hiç olmaz efendim. Aslında bana sorarsanız atın homurtuları ve rüzgarın uğultusu arasında herhangi bir şey işitebilmem bile şaşırtıcıydı."

Bay Hyde'ın kendisine bu garip çanı açıklaması için geldiğini düşünen Strange çanların sihirli anlamlarını anlatmaya başladı: Çanların perilere ve diğer kötü ruhlara karşı nasıl koruma sağladığından, kötü bir. perinin bazen nasıl bir kilise çanıyla korkutulup kaçırılabileceğinden söz etti. Yine de aynı zamanda perilerin çanları sevdikleri de biliniyordu. Peri büyüsüne çoğu zaman çan seslerinin eşlik ettiğini ve periler ortaya çıkarken çoğu zaman çanların çaldığını anlattı. "Bu garip çelişkiyi açıklayamıyorum" dedi. "Teorik büyücüler yüzyıllarca bu konuya kafa yordular."

Bay Hyde bu konuşmayı son derece dikkatli ve kibar bir tavırla dinler göründü. Strange bitirdiğinde Bay Hyde, "Ama çan yalnızca bir başlangıçtı efendim" dedi.

"Ah!" dedi Strange, biraz sinirlenerek. "Pekâlâ. Devam edin."

"Dyke'ın tepeyi dolandığı noktayı görecek kadar tırmandım. Rüzgârın eğdiği birkaç ağaç ve gevşek taşlardan oluşan yıkık duvarlar vardı. Güneye baktım ve Dyke boyunca çok hızlı bir biçimde bana doğru yürüyen bir kadın gördüm..."

"Bir kadın mı!"

"Onu çok net gördüm. Saçları açıktı, rüzgâr uçlarını havaya kaldırıyor ve başının çevresinde uçuruyordu." Bay Hyde kadının saçlarının karlı havada nasıl dans ettiğini eliyle gösterdi. "Galiba ona seslendim. Başını çevirip bana baktı, biliyorum ama ne durdu ne de yavaşladı. Tekrar önüne dönerek çevresindeki bütün o kardan hayaletlerle birlikte Dyke boyunca yürüdü. Üzerinde yalnızca siyah bir elbise vardı. Ne bir şal ne bir pelerin. Bu da onun için son derece endişelenmeme yol açtı. Başına korkunç bir kazanın gelmiş olması gerektiğini düşündüm. Bu nedenle atımı tepeden yukarı, zavallının gittiği yere kadar sürdüm. Bütün bu zaman boyunca onu gözden kaybetmemeye çalıştım ama rüzgâr karları gözüme doğru savuruyordu. Dyke'a ulaştım ama onu hiçbir yerde göremedim. Bu nedenle atımı bir ileri bir geri sürdüm. Aradım, sesim kısılana kadar seslendim, bir taş ya da kar yığınının arkasına düştüğünden ya da bir tavşan yuvasına takıldığından emindim. Belki de ona en başta bu kötülüğü yapan kişi tarafından kaçırılmıştı. "

"Kötülük mü?"

"Şey, efendim, Dyke'a ona kötülük yapmak isteyen biri tarafından getirildiğini düşündüm. İnsan bugünlerde böyle şeyleri çok duyuyor."

"Hanımı tanıyor muydunuz?"

"Evet efendim."

"Kimdi?"

"Bayan Strange."

Bir anlık sessizlik oldu.

"Ama bu mümkün değil" diye cevapladı Strange afallayarak. "Bay Hyde, Bayan Strange'in başına bu türden üzüntü verici bir şey gelseydi mutlaka haberim olurdu. O kadar da kitaplarıma gömülmüş değilim. Affedersiniz Bay Hyde ama hata yapıyorsunuz. Bu zavallı kadın her kimse Bayan Strange değildi."

Bay Hyde başını salladı. "Sizi Shrewsbury ya da Ludlow'da görseydim hemen tanımayabilirdim ama Bayan Strange'in babası kırk yedi yıl boyunca bizim bölgenin kilisesinde papaz yardımcısıydı. Bayan Strange'i, o zamanlar Bayan Woodhope'tu elbette, Clunbury kilisesinin avlusunda ilk adımlarını attığından beri tanırım. Bana bakmasaydı bile onu tanırdım. Yürüyüşünden, duruşundan, her şeyinden tanırdım."

"Kadını gözden kaybettikten sonra ne yaptınız?"

"Doğruca buraya geldim ama uşağınız beni içeri almadı."

"Jeremy mi? Az önce konuştuğunuz adam mı?"

"Evet. Bana Bayan Strange'in içeride güvenlikte olduğunu söyledi. İtiraf edeyim ona inanmadım ve evinizin çevresini dolaşarak bütün pencerelerden içeri baktım. Onun bu odada bir kanapenin üzerinde oturduğunu gördüm."

Bay Hyde söz konusu kanapeye işaret etti. "Üzerindeki elbise de siyah değil, açık maviydi."

"Eh, bunda şaşılacak bir şey yok. Bayan Strange hiç siyah giymez. Genç bir kadının siyah giyindiğini görmek istemem."

Bay Hyde başını sallayarak kaşlarını çattı. "Keşke gördüğüm şeyin doğru olduğuna sizi ikna edebilsem efendim ama bunu başaramadığımı görüyorum.

"Keşke ben de size bir açıklama yapabilsem ama yapamıyorum."

Ayrılırken el sıkıştılar. Bay Hyde ciddi bir yüzle Strange'e baktı. "Ona zarar gelmesini hiç istemem, Bay Strange. Emniyette olduğuna en çok ben sevindim."

Strange hafifçe selam verdi. "Biz de onu emniyette tutmak niyetindeyiz."

Kapı Bay Hyde'ın arkasından kapandı.

Strange bir an bekledikten sonra Jeremy'yi bulmaya gitti. "Daha önce geldiğini neden söylemedin?"

Jeremy alay edercesine bir homurtu çıkardı. "Böyle bir saçmalık yüzünden sizi rahatsız edecek değildim ya efendim! Kar fırtınalarında yürüyen siyah elbiseli kadınlarmış!"

"Umarım onunla fazla sert konuşmamışsındır."

"Ben mi efendim? Elbette hayır!"

"Belki de sarhoştu. Evet tahmin ederim öyleydi. Herhalde David Evans'la birlikte işlerinin başarısını kutluyorlardı."

Jeremy kaşlarını çattı. "Hiç sanmam efendim. David Evans Metodist bir vaiz."

"Ah! Şey, doğru ya. Sanırım haklısın. Aslına bakarsan sarhoşluğun yaratabileceği bir hayale de pek benzemiyor. Bayan Radcliffe'in romanlarından birini okuduktan sonra afyon çeken birinin hayal edebileceği bir şeye benziyor daha çok."

Bay Hyde'ın ziyareti Strange'i huzursuz etmişti. Hayali bir Arabella bile olsa, Arabella'nın karda kaybolmuş bir halde tepelerde dolaşıyor olması rahatsız ediciydi. Elinde olmadan mutsuz bir evlilikten kaçmak için aynı tepelerde yürümeyi alışkanlık edinen ve bir yağmur fırtınasında soğuk alarak ölen annesi geldi aklına.

O akşam yemekte Arabella'ya, "Bugün yemekte John Hyde'ı gördüm" dedi. "Geçen Salı seni bir kar fırtınasının ortasında Dyke'ta yürürken görmüş. "

"Olamaz!"

"Evet."

"Zavallı adam! Herhalde çok korkmuştur."

"Sanırım öyle."

"Henry geldiğinde Bay ve Bayan Hyde'ı ziyaret etmem şart oldu."

"Henry buraya geldiğinde Shropshire'da yaşayan herkesi ziyaret etmeye niyetlisin anlaşılan" dedi Strange. "Umarım hayal kırıklığına uğramazsın."

"Hayal kırıklığı mı? Ne demek istiyorsun?"

"Hiç, yalnızca hava biraz kötü de."

"O zaman Harris'e arabayı yavaş ve dikkatli sürmesini söyleriz ama zaten böyle yapıyor. Hem Starling de çok güvenilir bir hayvan. Onu korkutmak için epeyi bir buz ve kar olması gerek. Öyle kolay kolay yılmaz. Ayrıca biliyorsun Henry'nin ziyaret etmesi *gereken* insanlar var, ziyaret etmezse çok gücenirler. Jenny ve Alwen, babamın iki eski hizmetlisi. Henry'nin gelişinden başka bir şey konuşmuyorlar. En son beş yıl önce görüştüler ve zavallıların önümüzdeki beş yılı çıkarmaları zor."

"Tamam, tamam! Yalnızca hava kötü olacak dedim. Hepsi bu."

Ama hepsi bu değildi. Strange, Arabella'nın bu ziyarete ilişkin büyük beklentileri olduğunu biliyordu. Evlendiğinden beri ağabeyini bir ya da iki kez görmüştü. Henry, Soho Meydanı'nı Arabella'nın istediği sıklıkta ziyaret etmemiş, geldiğinde ise Arabella'nın istediği kadar uzun kalmamıştı. Ama bu yılbaşı ziyareti eskisi kadar yakın olmalarını sağlayacaktı. Çocukluklarını geçirdikleri yerlerde birlikte olacaklardı ve Henry de bir ay kalmaya söz vermişti.

Henry geldi ve ilk başta Arabella'nın en çok istediği şeyler olacakmış gibiydi. O akşam yemekteki konuşmaları son derece neşeliydi. Henry'nin, bölge papazı olduğu Northamptonshire'daki Great Hitherden köyüyle ilgili anlatacak pek çok şeyi vardı.[(103)]

Great Hitherden büyük ve zengin bir köydü. Civarda birkaç zengin aile de oturuyordu. Henry bu topluluğun içindeki saygın yerinden gayet memnundu. Dostlarını, verilen akşam yemeklerini, baloları uzun uzun anlattıktan sonra sözlerini şöyle bitirdi. "Ancak hayır işlerini ihmal ettiğimizi düşünmenizi istemem. Çok faal bir bölgeyiz. Yapacak çok iş ve

sıkıntıda olan çok sayıda insan var. iki gün önce fakir ve hasta bir aileyi ziyaret ettiğimde Bayan Watkins benden önce oraya gelmişti. Onlara para vermiş ve güzel tavsiyelerde bulunmuştu. Bayan Watkins çok şefkatli bir genç hanım." Burada sanki bir şey söylenmesini bekliyormuşçasına duraksadı.

Strange söylenenleri anlamamış göründü, sonra aklına bir şey gelmiş gibi, "Aa, Henry çok affedersin. Bizim çok dikkatsiz olduğumuzu düşüneceksin. On dakika içinde tam beş kez Bayan Watkins'i andın ve ne Bell ne de ben kim olduğunu sorduk. Bu akşam biraz yavaşız, buz gibi Gal havasından olmalı, insanın beynini donduruyor. Artık ne demek istediğini anladığıma göre seni istediğin kadar onun hakkında sorguya çekebilirim. Esmer mi, sarışın mı? Koyu tenli mi açık tenli mi? Piyano mu tercih ediyor, arp mi? En sevdiği kitaplar hangileri?"

Strange'in dalga geçtiğinden şüphelenen Henry somurttu ve genç hanım hakkında başka bir şey söylemeye yeltenmedi.

Arabella kocasına soğuk bir bakış fırlattıktan sonra daha nazik bir tavırla sorularını sordu ve kısa sürede Henry'den şu bilgiyi aldı: Bayan Watkins, Great Hitherden köyüne kısa bir süre önce yerleşmişti, ilk adı Sophronia'ydı, vasileri Bay ve Bayan Swoonfirst ile birlikte yaşıyordu (bu kişiler uzak akrabasıydı), okumayı seviyordu, en sevdiği renk sarıydı ve ananastan özellikle nefret ediyordu.

"Nasıl biri? Güzel mi?" diye sordu Strange.

Bu soru Henry'yi utandırmış gibiydi.

"Hayır, Bayan Watkins genel olarak çok güzel bir kadın sayılmıyor. Ama onu iyi tanıdıkça... Biliyorsunuz önemli olan da bu. İnsan ilk bakışta birini güzel bulmayabilir. Ancak birbirlerini tanıdıkça daha önce güzel bulmadıkları birini beğenebilirler. Bilgi, terbiyeli tavırlar ve yumuşak bir mizaç, bunlar insanın mutluluğuna gelip geçici güzellikten çok daha fazla katkıda bulunabilir."

Strange'le Arabella bu konuşmaya biraz şaşırmışlardı. Bir duraksama oldu, sonra Strange, "Geliri?" dedi.

Henry mütevazı bir zafer havası takındı. "On bin pound" dedi.

"Sevgili Henry!" diye bağırdı Strange.

Sonra, yalnız kaldıklarında Strange, "Anladığım kadarıyla Henry'yi zekâsından ötürü kutlamak gerek" dedi. "Görünüşe bakılırsa genç hanımı herkesten önce bulmuş. Henüz evlilik teklifleriyle başı dönmemiş anladığım kadarıyla, yüzünde ya da bedeninde çok fazla kişinin hayranlığını çekmesini engelleyen bir bozukluk olmalı."

"Nedeni yalnızca para olamaz" dedi Arabella. Kardeşini savunmaya eğilimindeydi. "Mutlaka hoşlanıyordur. Yoksa Henry asla böyle bir şey düşünmezdi."

"Ah, herhalde canım" dedi Strange. "Henry iyi adamdır. Hem zaten biliyorsun asla araya girmem."

"Gülümsüyorsun" dedi Arabella, "ki böyle yapmaya hakkın yok. Zamanında *ben de* Henry kadar akıllıydım. Bu uzun burnun ve soğuk tavırlarınla kimse seninle evlenmeyi düşünmezdi, ta ki benim aklıma gelene kadar."

"Doğru" dedi Strange. "Bunu unutmuşum. Aileden gelme bir kusur."

Ertesi gün Arabella ve Henry arabayla Jenny ve Alwen'i ziyarete giderken Strange kütüphanede kaldı. Ancak ilk günlerin neşesi fazla uzun sürmedi. Arabella kısa bir süre sonra artık erkek kardeşiyle fazla bir ortak noktası kalmadığını keşfetti. Henry son yedi yılı küçük bir ilçe köyünde geçirmişti. Öte yandan Arabella Londra'da yaşamış ve son yılların en önemli olaylarına yakından şahit olmuştu. Kabinedeki birkaç bakanla dosttu. Başbakan'la tanışıyordu, Wellington Dükü'yle birkaç kez dans etmişti. Altesle tanışmış, Prenseslere selam vermişti. Carlton Konağı'na ne zaman gitse Naip Prens'in kendisine gülümseyip hatır soracağına güvenebilirdi. İngiliz büyüsünün görkemli dirilişiyle bağlantılı herkesi tanıdığını söylemeye ise gerek bile yoktu.

Ancak Arabella ağabeyinin verdiği bütün haberlere büyük ilgi göstermesine rağmen Henry onun söyleyecekleriyle ilgilenmiyordu bile. Londra'daki hayatını anlattığında aldığı tek karşılık kibar bir, "Ah sahi mi?" oldu. Bir keresinde Wellington Dükü'nün söylediği bir şeyi ve kendisinin verdiği karşılığı anlatırken Henry tek kaşını kaldırarak yüzünde çok

açık bir biçimde, "Sana inanmıyorum" diyen bir bakış ve nazik bir gülümsemeyle dönüp ona bakmıştı. Bu tür davranışlar Arabella'nın kalbini kırıyordu. Övündüğünü sanmıyordu, bu tür konuşmalar Londra'daki günlük hayatının bir parçasıydı. Yüreğinde hafif bir buruklukla, Henry'nin mektuplarını her zaman hoşuna giderek okumuş olsa da kendi yazdıklarının ona sıkıcı ve yapmacık gelmiş olması gerektiğini fark etti.

Bu arada zavallı Henry'nin de birtakım memnuniyetsizlikleri vardı. Çocukken Ashfair Konağı'nı çok severdi. Büyüklüğü, yeri ve sahibinin Clun bölgesindeki önemi hepsi de ona harika gelirdi. Jonathan Strange'in burayı miras alacağı ve Ashfair'i, sahibinin dostu sıfatıyla ziyaret edeceği günleri iple çekmişti. Şimdi ise bütün bunlar gerçekleştiği halde burada olmanın aslında hoşuna gitmediğini fark etmişti. Ashfair geçen yıllar içinde gördüğü pek çok evin yanında sade kalırdı. Neredeyse penceresi kadar çok sayıda kalkan duvarı vardı. Odaları alçak tavanlı ve tuhaf biçimliydi. Kuşaklar boyu evde yaşayanlar evin genel görünümüne hiç dikkat etmeden pencereleri duvarlara canları istedikleri gibi yerleştirmişler, her bir pencere de güller ve duvarlarda büyüyen sarmaşıklarla kararmıştı. Bu eski moda, hatta Strange'in ifade ettiği gibi bir romandaki hanımın eziyet çekmeyi isteyebileceği türden bir evdi.

Great Hitherden'deki birkaç ev son zamanlarda onarılmış ve rustik tarzı seven beyler ve hanımlar için yeni zarif kulübeler yapılmıştı. Bu nedenle kısmen Henry'nin kilise bölgesiyle ilgili herhangi bir şeyi kendisine saklaması mümkün olmadığından, kısmen de yakında evlenmeyi düşündüğünden ve zihni daha çok evle ilgili konularla meşgul olduğundan, Strange'e bu konuda tavsiye vermekten geri kalmadı. Özellikle de ahır bahçesinin yerinden rahatsızdı, Strange'e söylediği gibi, "Mesire yeri ve meyve bahçesinin güney kısmına gitmek için içinden geçmek zorundasın. Yıkıp başka bir yere yapsana."

Strange buna tam olarak bir cevap vermeden eşine hitap etti. "Hayatım, umarım bu evi seviyorsundur? Korkarım sana daha önce sormak hiç aklıma gelmedi. Sevmiyorsan söyle, hemen başka yere taşırız!"

Arabella bir kahkaha attı ve evden çok memnun olduğunu söyledi. "Çok özür dilerim Henry ama ahır bahçesinden de bir şikayetim yok."

Henry tekrar denedi. "Ama herhalde evin çevresini saran ve odaların karanlık olmasına yol açan şu ağaçları keserek bile büyük bir düzelme sağlanacağı konusunda bana katılırsın. Palamut ya da tohum nereye düşerse istedikleri gibi büyüyorlar sanırım."

"Ne?" diye sordu Strange, konuşmanın sonlarına doğru gözleri tekrar kitabına kaymıştı.

"Ağaçlar?" dedi Henry.

"Hangi ağaçlar?"

"Şunlar" dedi Henry, pencerenin dışındaki çok sayıda meşe, dişbudak ve kayını işaret etti.

"Bu ağaçlar kesinlikle örnek komşular. Kendi işlerine bakıyorlar ve beni şimdiye kadar hiç rahatsız etmediler. Sanırım ben de nezaketlerine nezaketle karşılık vereceğim."

"Ama ışığı kapıyorlar."

"Sen de öyle Henry ama gördüğün gibi henüz sana balta vurmadım."

Gerçek şu ki, Henry Ashfair'in arazisinde ve konumunda eleştirilecek pek çok şey bulmasına rağmen asıl şikâyeti bunlar değildi. Ev konusunda onu asıl rahatsız eden her yere sinmiş olan büyü havasıydı. Strange ilk büyücülük yapmaya başladığında Henry bu konuyu fazla büyütmemişti. O zamanlar Bay Norrell'in yaptığı harikalar Krallığa yeni yeni yayılmaya başlamıştı. Büyü ezoterik bir tarih dalından, zengin ve bolca boş vakti olan beyefendiler için bir eğlenceden başka bir şey gibi görünmemişti. Henry her nasılsa büyüyü hâlâ bu biçimde görüyordu. Strange'in zenginliği, arazisi ve önemli soyuyla övünüyordu, büyüsüyle değil. Çağın en büyük ikinci büyüsü ile olan yakınlığından ötürü her kutlanışında şaşırıyordu.

Strange, Henry'nin kafasındaki zengin İngiliz beyefendisi idealinden çok uzaktı. Taşrada oturan beyefendilerin genellikle zamanlarını geçirdikleri uğraşları tamamen bırakmıştı. Çiftçilik ya da avla ilgilenmiyordu. Komşuları ava gidiyor, Henry karlı ormanlarda ve tarlalarda tüfek seslerinin

yankılarını ve köpeklerinin havlayışlarını işitiyor ama Strange tabancaya elini bile sürmüyordu. Dışarı çıkıp yarım saat yürümesi için bile Arabella'nın saatlerce dil dökmesi gerekiyordu. Kütüphanede Strange'in babasına ve büyükbabasına ait olan kitaplar, her beyefendinin kütüphanesinde bulunan İngilizce, Yunanca ve Latince eserler kaldırılarak Strange'in kendi kitapları ve not defterlerine yer açmak için yere yığılmıştı.(104) *İngiliz Büyüsü Dostları* ve *Çağdaş Büyücü* gibi büyüyle ilgili dergiler evin her yerine dağılmıştı. Kütüphanedeki masalardan birinin üzerinde, bazen içinde su olan büyük gümüş bir tas duruyordu. Strange çoğu zaman yarım saat boyunca oturarak suya bakıyor, yüzeyini parmaklarıyla karıştırıyor, tuhaf el hareketleri yaparak gördüklerini not alıyordu. Başka bir masanın üzerindeki dağınık kitapların arasında duran bir İngiltere haritasının üzerinde, Strange bir zamanlar İngiltere'den çıkan ve kim bilir nereye giden peri yollarını işaretliyordu.

Henry'nin tam olarak anlamadığı, anladığından çok fazlasıyla nefret ettiği başka şeyler de vardı. Örneğin Ashfair'in odalarının genelde tuhaf göründüğünü biliyordu ama bunun nedeninin Strange'in aynalarının yarım saat öncesinin ya da yüzyıl öncesinin ışığını yansıtması yüzünden olduğunu bilmiyordu. Ayrıca sabahları kalktığında ve geceleri uykuya dalmadan hemen önce uzaktan gelen bir çan sesi, bir okyanusun ötesindeki batık bir şehrin çanına benzeyen hüzünlü bir ses işitiyordu. Aslında çan sesini hiç düşünmüyor, hatta hiç hatırlamıyordu ama keder veren sesinin etkisini gün boyunca üzerinden atamıyordu.

Çeşitli hayalkırıklıkları ve hoşnutsuzlukların hırsını bir yerden çıkarmak için de Great Hitherden'la Shropshire'ı karşılaştırıyordu (Shropshire elbette bu işten zararlı çıkıyordu) ve Strange'in sanki "kendine ait bir mal varlığı yokmuş da hâlâ servet edinmesi gerekiyormuş gibi" bu kadar çok çalışmasına yüksek sesle hayret ediyordu. Bu yorumlar genellikle Arabella'ya yapılıyordu ancak Strange de çoğu zaman işitme mesafesinde oluyordu. Kısa bir süre sonra da Arabella

kaçınılmaz olarak kendisini ikisinin arasında arabulucu pozisyonunda buldu.

"Henry'nin tavsiyesini istersem sorarım" dedi Strange. "Ahırımı nereye yaptığımdan ya da zamanımı nasıl geçirdiğimden ona ne?"

"Çok can sıkıcı hayatım" diye hak verdi Arabella. "Kendini tutamayıp öfkelenmene kimse bir şey demiyor tabii ama düşünmen gereken..."

"Kendimi tutamamakmış! Benimle tartışıp duran o!"

"Şışşt! Şışşt! Seni işitecek. Çok yoruldun ve kime sorsak ona bir melek gibi dayandığını söyleyecektir. Ama hepsi iyi niyetinden. Yalnızca kendisini iyi ifade edemiyor. Bütün kusurlarına rağmen gittiğinde onu çok özleyeceğiz."

Bu noktada Strange, Arabella'nın istediği kadar ikna olmuş görünmediğinden Arabella ekledi, "Henry'ye iyi davran. Benim hatırım için, olur mu?"

"Elbette! Elbette! Sabır taşıyım zaten. Bunu biliyorsun! Eskiden aynı tarlada buğday biçen rahiplerle çavdar biçen büyücüler hakkında artık kullanılmayan bir atasözü vardı. Anlamı şu: Rahiplerle büyücüler hiçbir zaman anlaşamaz.(105) Şimdiye kadar bunu kabul etmiyordum. Londra'da din adamlarıyla gayet dostane ilişkiler kurduğuma inanıyorum. Westminster Manastırı Papazı ve Naip Prens'in papazı harika insanlar ama Henry beni sinir ediyor."

Noel arifesinde yoğun ve hızlı bir kar yağışı vardı. Son birkaç günde yaşadığı huzursuzluktan ya da başka bir nedenden midir bilinmez Arabella o gün korkunç bir başağrısı yüzünden kendini hasta ve berbat hissederek yatağından kalkamadı. Strange ve Henry bütün gün başbaşaydılar. Henry bol bol Great Hitherden'den söz etti, akşam da *ecarte* oynadılar. Bu ikisinin de çok sevdiği bir oyundu. Normalde daha çok eğlenebilirlerdi ama ikinci oyunun yarısında Strange maça dokuzunu çevirdi ve aklına hemen bu kartın büyüdeki anlamına ilişkin birkaç yeni fikir geldi. Oyunu da Henry'yi de bırakarak kartı aldı ve incelemek üzere kütüphanesine kapandı. Henry kendi başına kalmıştı.

Strange ertesi gün sabahın ilk saatlerinde uyandı ya da uyanır gibi oldu. Odada ay ışığının dışarıdaki kara yansıması olabilecek gümüşi hafif bir ışıltı vardı. Arabella'nın giyinik ve sırtı dönük bir halde yatağın ucunda oturduğunu gördü. Saçlarını fırçalıyordu. Karısına bir şeyler söyledi ya da söylediğini sandı.

Sonra tekrar uykuya daldı.

Saat yedi sularında uyandı, Henry kalkmadan önce kütüphaneye gidederek bir iki saat çalışmak derdindeydi. Çabucak kalktı, giyinme odasına gitti ve Jeremy Johns'un gelip kendisini tıraş etmesi için zili çaldı.

Saat sekizde Arabella'nın hizmetçisi Janet Hughes yatak odasının kapısını çaldı. Cevap alamayınca hanımının hâlâ başının ağrıdığını düşünen Janet sessizce uzaklaştı.

Saat onda Henry'le Strange birlikte kahvaltı ettiler. Henry günü avlanarak geçirmeye karar vermişti ve Strange'i de kendisiyle beraber gelmesi için ikna etmeye çalışıyordu.

"Hayır hayır, işim var ama senin gitmene engel olmayayım. Bu tarlaları ve ormanları en az benim kadar iyi biliyorsun. Sana bir tabanca ödünç veririm, köpekleri de bir yerden bulabileceğimize eminim."

Jeremy Johns ortaya çıkarak Bay Hyde'ın geri geldiğini söyledi. Salondaydı ve Bay Strange'le acil bir meseleyi görüşmek istediğini söylemişti.

"Off, bu sefer ne istiyor bu adam?" diye mırıldandı Strange.

Bay Hyde endişeden beti benzi atmış bir halde aceleyle içeri girdi.

"Bu adam ne yapıyor böyle" diye bağırdı Henry ansızın. "Odanın içinde mi dışında mı belli değil!" Ashfair'de canını sıkan şeylerden biri de hizmetçilerin Henry'nin önemli bir evin üyelerine gösterilmesi gerektiğini düşündüğü resmiyet derecesini pek uygulamamasıydı. Bu sefer Jeremy Johns odadan çıkar gibi yürümüş ama yalnızca kapı eşiğine kadar gelmiş, şimdi de orada başka bir uşakla fısıldaşıyordu.

Strange kapı eşiğine baktı ve içini çekti. "Henry gerçekten önemli değil. Bay Hyde'la ben ..."

Bu arada endişesi bu gecikmeyle iyice artmış görünen Bay Hyde patladı. "Bir saat önce Bayan Strange'i tekrar Gal tepelerinde gördüm!"

Henry irkilerek Strange'e baktı.

Strange, Bay Hyde'a buz gibi bir bakış fırlatarak "Bir şey yok Henry, gerçekten bir şey yok."

Bay Hyde bu sözler karşısında ürker gibi oldu ama tavırlarında bunları sineye çekmesini sağlayan bir inat vardı. "Geçen seferki gibi Idris Kalesi'ndeydiın. Bayan Strange benden uzaklaşıyordu, bu nedenle yüzünü görmedim. Onu takip ederek yetişmeye çalıştım ama tıpkı geçen seferki gibi izini kaybettim. Geçen sefer bir hayal olarak açıklandığını biliyorum, kar ve rüzgarın zihnimde yarattığı bir göz aldanması ama bugün hava açık ve sakin. Bayan Strange'i şu an sizi gördüğüm kadar net bir biçimde gördüğümden eminim."

"Geçen sefer mi?" dedi Henry şaşkın bir halde.

Strange biraz da sabırsız bir biçimde, Bay Hyde'a teşekkür ederek iyi niyeti ve getirdiği bu... (Burada uygun sözcüğü ne yaptıysa da bulamadı). "Ama Bayan Strange'in evimin içinde emniyette olduğunu biliyorum. Umarım şaşırmazsınız ama..."

Jeremy paldır küldür tekrar odaya girdi. Hemen Strange'in yanına giderek kulağına bir şeyler fısıldadı.

"Konuş be adam! Ne olduğunu söylesene!" dedi Henry.

Jeremy epeyi kuşkulu gözlerle Strange'e baktı ama Strange hiçbir şey söylemedi. Gözleri sanki yeni ve hiç de hoş olmayan bir fikre kapılmışçasına bir o yana bir bu yana gitti.

Jeremy, "Bayan Strange artık evde değil efendim. Nerede olduğunu bilmiyoruz" dedi.

Henry, Bay Hyde'i tepelerde gördüğü şey konusunda sorguya çekiyor, adama neredeyse cevaplayacak zaman bile vermeden soruları peşpeşe sıralıyordu. Jeremy Johns ikisine de kaşlarını çatmış bakıyordu. Strange ise sessizce oturmuş önüne bakıyordu. Birden ayağa fırlayarak hızla odadan çıktı.

"Bay Strange!" diye seslendi Bay Hyde. "Nereye gidiyorsunuz?"

"Strange!" diye bağırdı Henry.

Onsuz hiçbir şey yapamayacakları ve bir karar da veremeyecekleri için izlemekten başka çareleri yoktu. Strange birinci kattaki kütüphanesine giden basamakları tırmandı ve hemen masalardan birinin üzerinde duran gümüş tasın başına gitti.

"Su getir" dedi Jeremy Johns'a.

Strange'in bir sözüyle oda karardı ve gölgelere bürünür gibi oldu. Aynı anda tastaki su karardı ve saydamlığını yitirir gibi oldu.

Işığın azalması Henry'i dehşete sokmuştu.

"Strange!" diye bağırdı. "Ne yapıyoruz? Işık azalıyor! Kızkardeşim dışarıda. Bu evde bir saniye daha kalamayız!" O anda bulunanlar arasında Strange'i etkileyebilecek tek kişi olarak gördüğü Jeremy Johns'a döndü. "Ona durmasını söyle! Aramaya başlamalıyız!"

"Sessiz ol Henry" dedi Strange.

Parmağını iki kez su yüzeyinde gezdirdi. Suyu dörde bölen iki parlak ışık çizgisi belirdi. Strange çeyrek dilimlerden biri üzerinde bir el hareketi yaptı. Dilimde yıldızlar, çok sayıda başka ışık çizgisi, ışık damarları ve ışık ağları belirdi. Bir süre buna baktıktan sonra yanındaki çeyrek dilim üzerinde bir el hareketi yaptı. Farklı biçimde bir ışık belirdi. Aynı işlemi üçüncü ve dördüncü dilimlerde de tekrarladı. Biçimler her seferinde değişiyordu. Yer değiştiriyor, ışıltılar saçıyor, bazen bir yazı gibi bazen de bir haritanın çizgileri gibi bazen de bir yıldız kümesi gibi görünüyorlardı.

"Bütün bunlar ne işe yarayacak?" diye sordu Bay Hyde, hayret dolu bir sesle.

"Onu bulacak" dedi Strange. "En azından öyle olması gerekiyor."

Dilimlerden birinin yüzeyine dokundu. Diğer üçü anında kayboldu. Kalan dilim büyüyerek suyun yüzeyini kapladı. Strange bunu üç çeyreğe böldü. Bir süre inceledikten sonra çeyrek dilimlerden birine dokundu. Bu işlemi birkaç kez tekrarladı. Biçimler iç içe girmeye ve giderek bir haritayı andırmaya başladılar. Ama Strange ilerledikçe, yüzündeki

ifadeden kuşkusunun arttığı ve gösterilen şeyden giderek daha az emin olmaya başladığı anlaşılıyordu.

Birkaç dakika sonra Henry daha fazla dayanamadı. "Tanrı aşkına, büyü yapmanın sırası değil! Arabella kayıp! Sana yalvarıyorum! Bu saçmalığı bırak da gidip onu arayalım!"

Strange cevap vermedi ama kızgın bir yüzle elini suya çarptı. Yıldızlar ve çizgiler anında kayboldular. Derin bir soluk alarak tekrar başladı. Bu kez kendinden daha emin ilerledi ve çabucak gerekli olduğunu düşündüğü biçime ulaştı. Ancak yararlı bir bilgi bulmak bir yana çaresizlik ve şaşkınlık karışımı bir ifadeyle şekli öylece izledi.

"Ne oldu?" diye sordu Bay Hyde panikle. "Bay Strange eşinizi görebiliyor musunuz?"

"Büyünün bana söylediğine hiçbir anlam veremiyorum! İngiltere'de olmadığını söylüyor. Galler'de değil. İskoçya'da da değil. Fransa'da da değil. Büyüyü tutturamıyorum. Haklısın Henry. Burada zaman kaybediyorum. Jeremy çizmelerimi ve paltomu getir!"

Suyun yüzeyinde aniden bir şekil çıktı. Eski ve gölgeli bir salonda yakışıklı erkekler ve güzel kadınlardan oluşan bir kalabalık dans ediyordu. Ama bütün bunların Arabella'yla bir ilgisi olamayacağından Strange tekrar elini suyun yüzeyine çarptı. Görüntü kayboldu.

Dışarıda her şey kalın bir kar tabakasıyla kaplıydı. Her şey donmuş, sessiz ve hareketsizdi.

Aramaya Ashfair arazisinden başladılar. Burada bir kızıl gerdan ya da çalı kuşu bile bulamayınca Strange, Henry, Bay Hyde ve uşaklar yolları aramaya başladılar.

Hizmetçilerden üçü eve geri dönerek Strange'in çocukluğundan beri neredeyse kimsenin girmediği tavanarasına aradılar. Elli yıl önce kitlenmiş sandıkları balta ve çekiçle açtılar. Değil yetişkin bir kadının, bir bebeğin bile sığamayacağı dolaplara, çekmecelere baktılar.

Hizmetkârlardan bazıları Clun'daki evlere koştular. Birkaçı atla Clunton, Purslow, Clunbury ve Whitcott'a gitti. Kısa bir zaman sonra civarda Bayan Strange'in kayıp olduğunu bilmeyen ve aramaya birilerini göndermeyen bir tek ev bile

kalmamıştı. Bu arada bu evlerin hanımları da Bayan Strange'in o eve getirilmesi halinde öyle durumdaki insanın ihtiyacı olacağı kadar çok sıcaklık, yemek ve rahatlıktan yararlanabilmesi için ateşlerini beslediler ve her türlü hazırlığı yaptılar.

Aramanın ilk saatinde Yarımada ve Waterloo'da Strange ve Wellington ile birlikte çarpışmış olan 12. Ağır Süvari Birliği'nden Yüzbaşı John Ayrton geldi. Arazisi Strange'inkine bitişikti. Aynı yaştaydılar ve kendilerini bildi bileli komşuydular ama Yüzbaşı Ayrton bir beyefendi için fazlasıyla utangaç ve ketumdu. Bu nedenle bir yıl boyunca yirmi kelimeden fazla konuştukları enderdi. Bu güç anlarında Strange ve Henry'ye elinden gelen her türlü yardımı yapacağına ciddi ve sessizce söz vererek haritalarla birlikte çıkagelmişti.

Kısa bir süre sonra Arabella'yı gören tek kişinin Bay Hyde olmadığı ortaya çıktı. iki çiftlik işçisi Martin Oakley ve Owen Bullbridge de onu görmüştü. Jeremy Johns bunu iki adamın bazı dostlarından öğrenmiş ve bulabildiği ilk ata atlayarak karlı tarlalardan Oakley ve Bullbridge'in genel araştırmaya katıldığı Clun ırmağının kıyısına gitti. Jeremy onları Clun'dan aldı, yarı sürükleyerek yarı eşlik ederek Yüzbaşı Ayrton, Bay Hyde, Henry Woodhope ve Strange'in önüne çıkardı.

Oakley ve Bullbirdge'in anlattıklarının Bay Hyde'ın anlattıklarıyla tuhaf biçimde çeliştiğini keşfettiler. Bay Hyde, Arabella'yı Idris Kalesi'nin çıplak karlı yamaçlarında kuzey yönünde yürürken görmüştü. Saat tam dokuzda görmüş ve tıpkı önceki gibi çan sesleri duymuştu.

Öte yandan Oakley ve Bullbridge, onu Idris Kalesi'nin sekiz kilometre doğusundaki karanlık kış ağaçlarının arasından hızla geçerken görmüşlerdi, ancak onlar da Arabella'yı saat tam dokuzda gördüklerini söylüyorlardı.

Yüzbaşı Ayrton kaşlarını çatarak Oakley ve Bullbridge'den saatin dokuz olduğunu nasıl anladıklarını açıklamalarını istedi. Bay Hyde'ın tersine ikisinin de bir cep saati yoktu. Oakley çan sesleri işittikleri için saatin dokuz olduğunu düşündüklerini söyledi. Oakley, çanların Clun'daki St.

George'un çanları olduğunu düşünüyordu. Ancak Bullbridge onların St. George'un çanları olmadığını söyledi. Bir değil birkaç çan sesi duymuştu, oysa St. George'da yalnızca bir çan vardı. işittiği çanların hüzünlü çanlar, cenaze çanları olduğunu söyledi ama ne demek istediği sorulduğunda bir türlü açıklayamadı.

İki hikaye diğer her açıdan birbirini tutuyordu. Her ikisinde de siyah elbiselerle ilgili bir saçmalık yoktu. Üç adam da Arabella'nın beyaz bir elbise giydiği ve epeyi hızlı yürüdüğü konusunda fikir birliği içindeydi ancak hiçbiri yüzünü görmemişti.

Yüzbaşı Ayrton karanlık kış ormanlarını aramaları için dördü ve beşli gruplar halinde adamlar gönderdi. Kadınları lambalar, sıcak tutacak giysiler bulmaya gönderdi ve atlıları Idris Kalesi civarındaki yüksek açıklık tepeleri aramaları için gönderdi. Bay Hyde'ı onlara liderlik etmesi için görevlendirdi. Oakley ve Bullbridge'ın konuşması bittikten on dakika sonra herkes dağılmıştı. Hava aydınlık olduğu sürece aramaya devam edeceklerdi ama hava erken kararıyordu. Kış gün dönümüne yalnızca dört gün vardı, saat üçte ışık azalıyor, dörtte yerini tamamen kararıyordu.

Aramaya çıkanlar Strange'in evine döndü. Yüzbaşı Ayrton yapılanları gözden geçirerek, bir sonraki adımın ne olacağına karar vermeyi amaçlıyordu. Civardan gelen birkaç leydi de oradaydı. Bayan Strange'in haberlerini evde beklemeyi denemişler ancak bunun yalnız ve üzüntü verici bir durum olduğunu fark etmişlerdi. Ashfair'e kısmen kendilerine ihtiyaç duyulacağı nedeniyle ama daha çok birbirlerinin varlığından teselli bulmak için gelmişlerdi.

Eve en son gelenler Jeremy Johns ve Strange oldu. Çizmelerini çıkarmadan, üstleri başları çamur içinde ahırlardan dosdoğru eve girdiler. Strange'in yüzü bembeyaz, gözleri içine çökmüştü. Rüyadaymış gibi hareket ediyor, rüyadan fırlamış gibi görünüyordu. Jeremy Johns onu bir iskemleye itmese herhalde oturmazdı bile.

Yüzbaşı Ayrton haritalarını masaya yaydı ve arama ekiplerine teker teker nereye gittikleri ve ne bulduklarını sordu. Hiç

kimse hiçbir şey bulamamıştı.

Odada bulunan her erkek ve kadın haritadaki düzgünce çizilmiş çizgilerin ve sözcüklerin gerçekte, buz kaplı göller ve ırmaklar, sessiz ormanlar, donmuş hendekler ve yüksek, çıplak tepeler olduğunu ve bu kış kaç koyun, sığır ve vahşi hayvanın öldüğünü düşündü.

"Dün gece bir ara uyandım sanırım..." dedi kısık bir ses aniden. Başlarını çevirdiler.

Strange hâlâ Jeremy'nin kendisini oturttuğu iskemledeydi. Kolları iki yanında aşağı sarkmıştı ve gözlerini yere dikmişti. "Dün gece bir ara uyandım sanırım. Ne zaman bilmiyorum. Arabella yatağın ucunda oturuyordu. Giyinikti."

"Bunu daha önce söylemediniz" dedi Bay Hyde.

"Daha önce hatırlamadım. Rüya gördüğümü sanmıştım."

"Anlamıyorum" dedi Yüzbaşı Ayrton. "Yani Bayan Strange'in evden geceleyin ayrılmış olabileceğini mi söylüyorsunuz?"

Strange bu son derece mantıklı soruya bir cevap aramış ve bulamamış gibi görünüyordu.

"Ama herhalde" dedi Hyde, "Sabah evde olup olmadığını biliyor olmalısınız?"

"Oradaydı. Elbette oradaydı. Böyle bir şeyi düşünmek çok saçına... En azından..." Strange duraksadı. "Yani demek istiyorum ki kalktığımda aklım kitabımdaydı ve oda karanlıktı."

Odada bulunan birkaç kişi bir koca olarak Jonathan Strange'in tamamen ihmalkar olmasa bile en azından karısına karşı tuhaf bir biçimde ilgisiz biri olduğunu düşünmeye başlamıştı. Bazıları onu kuşkulu gözlerle süzerek akıllarından görünüşte kocasına sadık bir kadını karın ortasında aniden evinden kaçırtacak nedenleri geçirmeye başlamıştı. Zalimce sözcükler? Bir öfke patlaması mı? İş başındaki bir büyücünün yanıbaşında ortaya çıkan korkunç bir görüntü mü? Hayalatler, iblisler, biçimsiz yaratıklar mı? Bir yerde bir metresi ve yarım düzine çocuğu olduğunu öğrenmesi mi?

Birden holün dışında bir bağırış koptu. Sonradan hiç kimse sesin kimden geldiğini söyleyemedi. Strange'in kapıya yakın duran birkaç komşusu ne olduğu görmek için dışarı çıktı.

Sonra bu insanların hayret dolu sesleri diğerlerini de dışarıya çekti.

Hol ilk başta karanlıktı ama hemen mumlar getirildi ve merdivenlerin ucunda birinin durduğunu gördüler.

Arabella'ydı.

Henry koşup onu kucakladı. Bay Hyde ve Yüzbaşı Ayrton onu sağsaliın gördüklerine ne kadar memnun olduklarını söylediler. Diğerleri de şaşkınlıklarını belirtmeye ve dinleyen herkese orada olduğunu hiç fark etmediklerini söylemeye başladılar. Birkaç hanım ve hizmetçi çevresinde toplanmış sorular soruyorlardı. Yaralı mıydı? Nereye gitmişti? Yolunu mu kaybetmişti? Onu üzecek sıkacak bir şey mi olmuştu?

Sonra bazen olabileceği gibi birkaç kişi aynı anda, çok tuhaf bir şeyin farkına vardı: Strange hiçbir şey söylememiş, karısına doğru gitmeye yeltenmemişti. Aynı biçimde Arabella da onunla konuşmamış ya da ona doğru gitmeye yeltenmemişti.

Büyücü ayağa kalkınış sessizce karısına bakıyordu. Birden bağırdı. "Aman Tanrım Arabella! Üstündeki nedir öyle!"

Mumların ürkek, titreyen ışığı altında bile Arabella'nın siyah bir elbise giydiği açıkça görülüyordu.

44

Arabella

Aralık 1815

"Çok üşümüş olmalısın!" dedi Bayan Ayrton, Arabella'nın elini tutarak. "Ah aman Tanrım! Donmuşsun sen!"

Başka bir hanım oturma odasından Arabella'nın şallarından birini getirmeye koştu. Kenarlarına sırma ve pembe iplikle zarif bir desen işlenmiş mavi bir Hint kaşmiriyle döndü. Ancak Bayan Ayrton, Arabella'nın omuzlarına sardığında siyah elbise şalın bütün güzelliğini söndürmüş gibiydi.

Arabella ellerini önünde kavuşturmuş, hepsine sakin ve kayıtsız bir ifadeyle bakıyordu. iyi niyetli sorularının hiçbirisine karşılık vermedi. Onları orada gördüğüne şaşırmış ya da utanmış görünmüyordu.

"Nerelerdeydin Tanrı aşkına?" diye sordu Strange sert bir sesle.

"Yürüyordum" dedi. Sesi her zamanki gibiydi.

"Yürümek mi? Arabella çıldırdın mı sen? Bir metre karın içinde yürünür mü? Neredeydin?"

"Karanlık ormanlarda" dedi. "Tatlı tatlı uyuyan erkek ve kızkardeşlerimin arasında. Yüksek çayırlarda uzun zaman önce ölmüş erkek ve kızkardeşlerimin tatlı kokulu hayaletleri

arasında. Henüz dünyaya gelmemiş erkek ve kızkardeşlerimin rüyaları ve mırıldanmaları arasında, gri göklerin altında." Strange gözlerini ona dikti. "Ne?"

Elbette bu cesaret verici kibar sorgu karşısında Arabella'nın daha fazla konuşmaması kimseyi şaşırtmadı. Hanımlardan birkaçı onun böyle sessizleşip tuhaf bir tarzda cevap vermesinin nedeninin kocasının sertliği olduğunu düşünmeye başladı.

Bayan Ayrton kolunu Arabella'nın omuzlarına dolayarak onu yavaşça merdivenlere yöneltti. "Bayan Strange yorgun" dedi kararlı bir sesle. "Gel canım, şimdi birlikte yukarı çıkalım da..."

"Yoo, hayır efendim!" dedi Strange. "Henüz değil! Affedersiniz Bayan Ayrton ama kesinlikle..."

Onlara doğru ilerlerken aniden durdu ve şaşkınlıkla yere baktı. Sonra yerdeki bir şeye basmamak için dikkatle kenara çekildi. "Jeremy! Bu su nereden geldi? Tam Bayan Strange'in durduğu yerde?"

Jeremy Johns merdivenlerin başına bir şamdan getirdi. Yerde kocaman bir su birikintisi vardı. Sonra Strange ile birlikte duvarlara ve tavana baktılar. Diğer hizmetkârlar ve beyler de meraklanmıştı.

Erkeklerin dikkatleri bu biçimde dağılmışken Bayan Ayrton ve hanımlar Arabella'yı sessizce oradan uzaklaştırdılar.

Ashfair'in holü de evin geri kalanı gibi eski modaydı. Krem renkli karaağaç ahşabından lambrilerle kaplıydı. Yerler tertemiz süpürülmüş karolarla döşeliydi. Hizmetkârlardan biri suyun taşların altından sızmış olması gerektiğini düşünerek, birinin yerinden oynamış olduğunu göstermek için gidip demir bir çubuk getirdi ama hiçbirini yerinden kıpırdatamadı. Suyun nereden girmiş olabileceğini gösteren hiçbir işaret bulamadılar. Başka birisi suyun Yüzbaşı Ayrton'un iki köpeğinden gelmiş olabileceğini akıl etti. Bunun üzerine hayvanlar da dikkatlice incelendi. Üzerlerinde en ufak bir ıslaklık bile yoktu.

En sonunda suyun kendisini incelediler.

"Siyah, içinde de minik birtakım parçalar var" dedi Strange.

"Yosuna benziyor" dedi Jeremy Johns.

Bir süre hayretle yorum yapmaya ve meraklanmaya devam ettiler sonra herhangi bir ilerleme kaydedemeyince, meseleyi bir yana bırakmak zorunda kaldılar. Kısa bir süre sonra beyefendiler eşlerini de yanlarına alarak evden ayrıldılar.

Saat beşte Janet Hughes, hanımının yatak odasına çıktığında onu yatakta buldu. Siyah elbiseyi çıkarmaya bile zahmet etmemişti. Janet iyi olup olmadığını sorduğunda Arabella ellerinde bir ağrı olduğunu söyledi. Böylece Janet hanımının soyunmasına yardım etti, sonra da durumu Strange'e haber verdi.

İkinci gün Arabella, sağ tarafında başının tepesinden ayaklarına kadar (en azından "tepemden köklerimin ucuna kadar" dediğinde böyle demek istediğini düşündüler) giden bir ağrıdan şikâyet etti. Strange için bu Church Stretton'daki doktor Bay Newton'u çağırtacak kadar endişe vericiydi. Bay Newton öğleden sonra Clun'a geldi ancak ağrı dışında hiçbir şey bulamadı ve Strange'e bir iki gün içinde döneceğini söyleyerek güle oynaya evden ayrıldı.

Üçüncü gün Arabella öldü.

III. CİLT
JOHN USKGLASS

Hanover Meydanı'ndan Bay Norrell'e göre, tıpkı eski bir paltonun güvelerini ve tozunu silkerek temizleyeceğiniz gibi çağdaş büyüden de John Uskglass'a ait her şeyin temizlenmesi gerek.
Peki geriye ne kalacağını düşünüyor? John Uskglass'ı atarsanız elinizde yalnızca bir boşlukla kalırsınız.

Jonathan Strange, İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması'na Önsöz'den, John Murray, Londra, 1816.

44

İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması'na önsöz

Jonathan Strange

1110 yılının son aylarında Kuzey İngiltere'de garip bir ordu belirdi. İlk önce Newcastle'ın otuz kırk kilometre güney batısında Penlaw denen bir yerin yakınlarında görüldü. Hiç kimse nereden geldiğini bilmiyordu, genel kanı bunun bir İskoç, Danimarka hatta belki de Fransız istilası olabileceği yönündeydi.

Aralığın ilk aylarında ordu Newcastle ve Durham'ı almış, batıya doğru ilerliyordu. Northumbria tepelerinin arasında yükselen küçük taş kulübelerden oluşan küçük Allendale kasabasına geldiler ve dışındaki bir çayırın kenarında bir geceliğine kamp kurdular. Allendale sakinleri asker değil, çiftçiydiler. Köyün çevresinde koruyucu bir sur yoktu ve en yakındaki askerler de elli altı kilometre ötedeki Carlisle Kalesi'ni savunmaya hazırlanıyorlardı. Sonuç olarak kasaba halkı garip orduyla bir an önce dost olmanın kendileri için en iyisi olduğuna karar verdiler. Bir grup cesur genç kız mümkünse kendilerini ve komşularını kurtarma amacıyla yola

çıktı. Ancak ordunun kamp kurduğu yere geldiklerinde kızlar korkuya kapılarak yaklaşmadılar.

Kamp kasvetli ve sessiz bir yerdi. Lapa lapa kar yağıyor, garip askerler siyah pelerinlerine sarılmış yerde yatıyorlardı. İlk başta kadınlar askerlerin ölmüş olması gerektiğini düşündü. Kampa yayılmış hatta askerlerin hareketsiz bedenleri üzerine konmuş bir yığın kuzgun ve başka kara kuşlar da bu izlenimi doğrular gibiydi. Ancak askerler ölü değildi, zaman zaman biri kalkarak atına bakmaya gidiyor ya da yüzünü gagalamaya çalışan bir kuşu elini kaldırarak kovuyordu.

Genç kızların yaklaşmasıyla askerlerden biri ayağa kalktı. Kızlardan biri korkusunu bir yana bırakarak yanına gitti ve onu dudaklarından öptü.

Askerin teni son derece solgundu (ay ışığı gibi parlıyordu) ve ne bir izi ne de bir lekesi vardı. Uzun saçları koyu kahverengi bir şelale gibi dümdüzdü. Yüzünün kemikleri olağanüstü ince ve güçlüydü. İfadesi ciddiydi. Mavi gözleri uzun ve çekik, kaşları kalemle çizilmiş ve ucuna tuhaf bir kıvrım eklenmiş iki çizgi kadar koyu ve inceydi. Bunların hiçbiri kızı zerre kadar endişelendirmedi. Bildiği kadarıyla bütün Danimarkalılar, Fransızlar ve İskoçlar da bu tekinsiz güzelliğe sahipti.

Asker öpücüğe karşı koymadı ve kızın kendisini tekrar öpmesine izin verdi. Sonra ona cömertçe karşılık verdi. Bir başka asker yerden kalkarak ağzını açtı. Dudaklarından hüzünlü iniltiye benzeyen bir melodi döküldü. Kızın öptüğü ilk asker onu kendisiyle dans etmeye kandırdı, uzun beyaz parmaklarıyla kendi hareketlerine uyana kadar bir o yana bir bu yana itti.

Bu durum kız danstan sıcaklanana ve pelerinini çıkarmak için bir an duraksayana kadar devam etti. O zaman arkadaşları kollarında, yüzünde ve bacaklarında boncuk boncuk terler gibi kan damlalarının oluştuğunu ve yere damladığını gördüler. Bu onları öyle çok korkuttu ki hemen kaçtılar.

Garip ordu Allendale'e hiç girmedi. Geceleyin Carlisle'a doğru yoluna devam etti. Ertesi gün kasabalılar ordunun kamp kurduğu tarlalara gittiler. Orada kızı buldular. Bedeni

bembeyazdı ve bütün kanı çekilmişti, çevresindeki kar parlak kırmızıya boyanmıştı.

Bu işaretlerden *Daoine Sidhe'yi*, Peri Ordusu'nu tanıdılar.

Savaşlar yapıldı ve İngilizler hepsini kaybetti. Yılbaşı geldiğinde Peri Ordusu York'a ulaşmıştı. Newcastle, Durham, Carlisle ve Lancaster'i zapetmişlerdi. Allendale'li kızın kanının çekilmesi dışında periler ırklarının o çok ünlü zalimliğini pek az sergilemişlerdi. Aldıkları bütün kasaba ve kalelerden yalnızca Lancaster yanıp kül olmuştu. York'un kuzeyindeki Thirsk'te Ordu'nun üyelerinden biri atının ayaklarının altına girerek şaha kalkmasına ve düşüp boynunu kırmasına yol açan bir domuza kızmıştı. Peri ve yanındakiler domuzu avladılar, yakaladıklarında gözlerini oydular. Ancak genel olarak Ordu girdiği her yeni yerde, ortak düşmanları İnsan'a karşı bir müttefik bulmuşlarcasına hem evcil hem de vahşi hayvanlar için büyük sevinç kaynağı oldu.

Yılbaşında Kral Henry kontları, piskoposları, başrahipleri ve ülkenin diğer önemli kişilerini meseleyi konuşmak için Westminster'daki evine çağırdı. O günlerde perilerin varlığı İngiltere'de bilinen bir şeydi. Pek çok yerde kimi büyüyle gizlenmiş kimi de yalnızca Hıristiyan komşularının uğramaktan kaçındığı çok uzun zaman önce kurulmuş peri yerleşimleri vardı. Kral Henry'nin danışmanları perilerin doğuştan kötü oldukları konusunda birleşiyorlardı. Şehvet düşkünüydüler, yalancıydılar, hırsızdılar. Genç kadınları ve erkekleri baştan çıkarır, yolcuların aklını karıştırır, çocuk, sığır ve mısır çalarlardı. İnanılmaz derecede miskindiler: Duvar örme, marangozluk ve oymacılık sanatlarında yüzlerce yıl önce usta olmuşlardı ancak kendilerine ev inşa etmeye zahmet edeceklerine çoğu, hâlâ kale diye adlandırmaktan hoşlandıkları *inlerde*, çok eski toprak höyüklerde yaşamayı tercih ediyordu. Çavdarları ve fasulyeleri tarlalarda çürürken, hayvanları soğuk yamaçlarda üşüyüp ölürken günlerini yiyip içerek ve dans ederek geçiriyorlardı. Gerçekten de Kral Henry'nin danışmanları, olağanüstü büyüleri ve neredeyse ölümsüz olmaları sayesinde bütün peri ırkının açlık ya da susuzluktan ölüp gitmekten kurtulduğu konusunda

hemfikirdi. Yine de bu umarsız ve tedbirsiz halk çok iyi savunulan bir Hıristiyan Krallığı'nı istila etmiş, girdikleri bütün savaşları kazanmış, bir yerden bir yere gitmeden önce ele geçirdikleri her kaleyi güvence altına almışlardı. Bütün bunlar bir perinin sahip olmadığı ölçüde planlı ve programlı bir hareketin söz konusu olduğunu gösteriyordu.

Hiç kimse bunun ne anlama geldiğini söyleyemiyordu.

Ocak'ta Peri Ordusu York'tan ayrılarak güneye gitti. Trent'te durdular. Böylece, Trent kıyılarındaki Newark'ta Kral Henry ve ordusu *Daoine Sidhe*'yle çarpıştı.

Savaştan önce Kral Henry'nin saflarında esen büyülü bir rüzgar ve kavalla çalınan tatlı bir melodi, çok sayıda atın dizginlerinden kurtularak perilerin tarafına koşmasına ve çoğunun beraberinde şanssız binicilerini de götürmesine yol açtı. Sonra bütün erkekler sevdiklerinin, annelerinin, babalarının, çocuklarının, sevgililerinin eve dönmeleri için yalvaran seslerini işittiler. Gökyüzünden inen bir kuzgun sürüsü İngilizler'in yüzlerini gagaladı ve bir kara kanat karmaşasıyla gözlerini kör etti. İngiliz askerler yalnızca Sidhe'nin becerisi ve zalimliğiyle değil, bir de bu tekinsiz büyü karşısında kendi korkularıyla mücadele etmek zorundaydı. Bu nedenle savaşın kısa sürmesi ve Kral Henry'nin yenilgisiyle sonuçlanması şaşırtıcı değildi. Her şey sessizleştiğinde ve Kral Henry'nin yenilgiye uğradığı kesinleştiğinde kilometrelerce uzaktaki kuşlar bile sanki sevinçle şakımaya başladılar.

Kral ve danışmanları bir reis ya da kralın öne çıkmasını beklediler. *Daoine Sidhe* safları açıldı ve birisi ortaya çıktı.

On beş yaşından çok daha küçük gösteriyordu. *Daoine Sidhe* gibi siyah kaba yünden yırtık pırtık giysiler giyiyordu. Onlar gibi koyu saçları uzun ve düzdü. Onlar gibi o sırada İngiltere'de konuşulan iki dil, Fransızca ya da İngilizce yerine, yalnızca Peri Diyarı'nda konuşulan bir dili konuşuyordu. (106) Beyaz tenli, yakışıklı ve ciddi yüzlüydü. Buna rağmen herkes onun bir peri değil de insan olduğunu açıkça görebiliyordu.

O gün onu ilk kez gören Narman ve İngiliz kontlarla şövalyelerin ölçülerine göre uygar bile sayılmazdı. Daha önce ne bir kaşık, ne bir iskemle, ne bir çelik çaydanlık, ne bir

gümüş peni ne de bir mum görmüştü. Dönemin hiçbir peri klanı ya da krallığı böyle güzel şeylere sahip değildi. Kral Henry ve çocuk İngiltere'yi paylaşmak üzere buluştuklarında Henry tahta bir sırada oturup gümüş bir kadehten şarap içerken çocuk yerde oturarak taş bir kaptan marya sütü içti. Otuz yıl sonra olayı yazan vakanüvis Orderic Vitalis, Kral Henry'nin maiyetinin bütün bu önemli olayların ortasında bir *Daoine Sidhe* savaşçısının uzanıp itinayla oğlanın pis saçlarından bit ayıklaması karşısında ne kadar şaşırdığını anlatır.

Peri Ordusu arasında Dundale'li Thomas adında genç bir Norman şövalyesi de bulunmaktaydı.(107) Yıllarca Peri Diyarı'nda tutsak olmasına rağmen kendi dilini (Fransızca) oğlan ve Kral Henry'nin birbirlerini anlamasını sağlayacak kadar hatırlıyordu.

Kral Henry oğlana adını sordu.

Oğlan bir adı olmadığını söyledi.(108)

Kral Henry neden İngiltere'ye savaş açtığını sordu.

Oğlan Kral Henry'nin babası William'ın, İngiltere'nin kuzeyinde toprak bağışladığı aristokrat bir Norman ailesinin hayatta kalan tek üyesiydi. Ailenin erkekleri Hubert de Contentin adındaki kötü bir düşman yüzünden hem topraklarından hem de canlarından olmuşlardı. Oğlan yıllar önce babasının II. William'a (Kral Henry'nin erkek kardeşi ve öncülü) adalet için başvurduğunu ancak hiçbir sonuç alamadığını söyledi. Kısa bir süre sonra da babası öldürülmüştü. Henüz bir bebekken Hubert'in adamları tarafından kaçırılıp ormanda terk edildiğini söyledi. Ama *Daoine Sidhe* onu bulmuş ve Peri Diyarı'na götürmüştü. Şimdi de geri dönmüştü.

Kendisinin haklı ve diğer herkesin haksız olduğuna dair her delikanlıya özgü o sarsılmaz inancı taşıyordu. Tweed ve Trent arasındaki İngiltere topraklarının Norman krallarının, ailesinin katlinin intikamını almayışına karşılık adil bir tazminat olduğuna karar vermişti. Kral Henry'nin krallığının

güney bölümünü elinde tutmasına izin verilmesinin yegane nedeni de buydu.

Oğlan kendisinin Peri Diyarı'nda zaten bir kral olduğunu söyledi. Hükümdarı olan perinin adını söyledi. Ancak kimse anlamadı.(109)

O gün hiç aralıksız üç yüzyıl sürecek egemenliği de başlamış oldu. Henüz on dört yaşındayken bugün kullandığımız büyü sistemini yaratmıştı. Daha doğrusu bilseydik, kullanacağımız demeliydim çünkü bildiklerimizin çoğunu unuttuk. O, peri büyüsü ve insan örgütlenmesinin kusursuz bir birleşimiydi, peri güçleri korkutucu azmine katılmıştı. Neden çalınmış bir Hıristiyan çocuğun birdenbire çağın en büyük büyücüsü olarak ortaya çıktığını açıklayacak bir neden bilmiyoruz. Ondan önce de sonra da pek çok çocuk Peri Diyarı'nın sınır bölgelerinde esir tutulmuştur ama hiçbiri bu deneyimden onun kadar yararlanmamıştır. Onun yaptıkları yanında bizim bütün çabalarımız önemsiz ve küçük kalıyor. Hanover Meydanı'ndan Bay Norrell'e göre, tıpkı eski bir paltonun güvelerini ve tozunu silkerek temizleyeceğiniz gibi çağdaş büyüden de John Uskglass'a ait her şeyin temizlenmesi gerek. Peki geriye ne kalacağını düşünüyor? John Uskglass'ı atarsanız elinizde yalnızca bir boşlukla kalırsınız.

Jonathan Strange, *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması* I. cilt., John Murray, Londra, 1816.

46

"Gökyüzü benimle konuştu..."

Ocak 1816

Karanlık bir gündü. Soğuk rüzgâr, Childermass'in iş mektupları yazdığı Bay Norrell'in kütüphanesinin pencerelerine kar taneleri savuruyordu. Sabah saat on olmasına karşın şimdiden mumlar yakılmıştı. Tek ses ocakta yanan kömürlerin ve Childermass'in kâğıdın üzerinde hareket eden kaleminin sesiydi.

Hanover Meydanı
İçişleri Bakanı Lord Sidmouth'a

8 Ocak 1816

Lordum,
Bay Norrell, Suffolk ilçesindeki ırmakların taşmasını engelleyecek büyülerin tamamlandığını bildirmemi istedi. Fatura bugün Hazine'den Bay Wynne'e gönderilecektir....

Bir yerlerde bir çan çalıyordu, hüzünlü bir sesi vardı. Çok çok uzaktan geliyordu. Childermass neredeyse farkına bile varmadı

ama çanın tesiriyle oda daha karanlık ve daha yalnız bir hal aldı.

> ... Büyü, ırmakları her zamanki yataklarında tutacak. Ancak ırmakların bitişiğindeki halihazırdaki köprülerle diğer yapıların sağlamlığını ölçmek için Suffolk genel valisi tarafından tutulan genç mühendis Bay Leeves birtakım kuşkularını dile getirerek...

Önünde kasvetli bir manzara vardı. Çok canlı bir biçimde, çok iyi bildiği bir yer ya da yıllardır her gün gördüğü bir resimmiş kadar net bir biçimde gördü. Soğuk ve kasvetli gri bir gökyüzünün altındaki kahverengi boş tarlalardan ve harap yapılardan oluşan geniş bir manzara...

> ...Stour ve Orwell köprülerinin sağanak yağmurlar sırasında ortaya çıkması kesin olan şiddetli bir akıntıya dayanıp dayanmayacağını bilemediğini söyledi. Bay Leeves, Suffolk'taki sığ geçit, değirmenler ve köprülerin Stour ve Orwell'den başlayarak derhal titiz bir biçimde incelenmesini tavsiye ediyor. Lordlarına bu konuda zaten bir mektup yazdığını öğrendim...

Artık manzarayı düşünmüyordu. Ona gerçekten oradaymış gibi geliyordu. Çukurlarla delik deşik ve kadim bir yolda duruyordu. Yol büyük bir kara kuş sürüsünün toplanmakta olduğu kara bir tepenin çevresinde kıvrılıyordu...

> ... Bay Norrell büyü yapmaya son vermeyi reddediyor. Şahsi kanısı büyünün ırmaklar durdukça dayanacağı ancak lordlarına büyülere yirmi yıl sonra tekrar bakması için izin vermesini tavsiye ediyor. Önümüzdeki Salı Bay Norrell aynı büyüyü Norfolk ili için yapacak...

Kuşlar göğün griliğine karşı kara harfler gibi duruyordu. Bir saniye sonra yazının ne anlama geldiğini anlayabileceğini düşündü. Eski yoldaki taşlar yolcunun yolculuğunu haber veren simgelerdi.

Childermass irkilerek kendine geldi. Kalem aniden elinden fırladı ve mektubun üzerine mürekkep sıçradı.

Ne olduğunu anlayamadan çevresine bakındı. Rüya görmüyordu. Bütün eski tanıdık eşyalar oradaydı: Kitap rafları, ayna, mürekkep hokkası, şömine takımı, Martin Pale'in porselen biblosu. Ancak duyularına artık güvenmiyordu. Artık kitapların, aynaların, porselen biblonun gerçekten orada olduğundan emin değildi. Sanki gördüğü her şey tırnağıyla kazıyabileceği ve altında soğuk kasvetli manzarayı bulabileceği bir deriden ibaretti.

Kahverengi tarlaların bir kısmını su basmıştı. Soğuk gri su dolu çukurlar oluşmuştu. Çukurları tarlalara yağmur yazmıştı. Çukurlar yağmurun büyüsüydü, tıpkı griye karşı takla atan kara kuşların göğün büyüsü, gri kahverengi otların da rüzgârın büyüsü olması gibi. Her şeyin bir anlamı vardı.

Childermass ayağa fırlayarak masadan uzaklaştı ve silkindi. Odada çabucak şöyle bir gezindi ve uşağı çağırmak için zili çaldı. Ama beklerken bile büyü yeniden oluştu. Lucas içeri girdiğinde artık Bay Norrell'in kütüphanesinde miydi yoksa eski yolda mı onu bile bilmiyordu…

Başını sertçe salladı ve birkaç kez gözlerini kırpıştırdı. "Beyefendi nerede?" dedi. "Ters giden bir şey var."

Lucas ona endişeyle baktı. "Bay Childermass hasta mısınız efendim?"

"'Boş ver şimdi onu. Bay Norrell nerede?"

"Amirallikte efendim. Bildiğinizi sanıyordum. Araba bir saat önce onu almaya geldi. Herhalde birazdan geri gelir."

"Hayır" dedi Childermass. "Bu mümkün değil. Gitmiş olamaz. Yukarıda büyü yapmadığından emin misin?"

"Kesinlikle eminim efendim. Arabanın gittiğini ve beyin de içinde olduğunu gördüm. Matthew'u göndereyim de bir doktor çağırsın, Bay Childermass. Çok hasta görünüyorsunuz."

Childermass hasta olmadığını söylemek için ağzını açtı ama tam o anda…

...Gökyüzü ona baktı. Onu sırtında hisseden yerin silkindiğini hissetti.

Gökyüzü onunla konuştu.

Daha önce hiç duymadığı bir dildi. Kelimeler olduğundan bile emin değildi. Belki de yalnızca kuşların oluşturduğu kadim yazıda onunla konuşuyordu. Küçüktü, korunmasızdı ve kaçış yoktu. İki avcun arasında kalmışçasına *yerle gök arasında tuzağa düşmüştü. İsteseler onu ezebilirlerdi.*

Gökyüzü onunla tekrar konuştu.

"Anlamıyorum" dedi.

Gözlerini kırpıştırdı ve Lucas'ı üzerine eğilmiş buldu. Kesik kesik soluk alıyordu. Elini kaldırdığında yan tarafındaki bir şeye değdi. Başını çevirdiğinde bir iskemle ayağı olduğunu görünce şaşırdı. Yerde yatıyordu. "Ne?.." diye sordu.

"Kütüphanedesiniz efendim" dedi Lucas. "Galiba bayıldınız."

"Beni kaldır. Norrell'le konuşmalıyım."

"Ama size söyledim ya efendim..."

"Hayır" dedi Childermass. "Yanılıyorsun. Burada olmalı. Mutlaka burada olmalı. Beni yukarı götür."

Lucas, Childermass'in odadan çıkmasına yardım etti ama merdivene ulaştıklarında az kalsın tekrar yere yığılıyordu. Bu nedenle Lucas, Matthew'a seslendi, diğer kapı uşağıyla birlikte yarı destekleyerek yarı taşıyarak Childermass'i Bay Norrell'in özel büyülerinin çoğunu yaptığı ikinci kattaki çalışma odasına çıkardılar.

Lucas kapıyı açtı. İçeride bir ateş yanıyordu. Kalemler, kalem bıçakları, kalemlikler ve kurşun kalemler tertipli bir biçimde küçük bir tepsiye dizilmişti. Sıra hokkası dolu, gümüş kapağı da üzerindeydi. Kitaplar ve defterler düzenli bir biçimde istiflenmiş ya da kaldırılmıştı. Her şey tertemiz ve kusursuz bir düzendeydi. Belli ki Bay Norrell o sabah odaya girmemişti.

Childermass kapı uşaklarını iterek yanından uzaklaştırdı. Ayağa kalkarak epeyce kafası karışmış bir halde odaya baktı.

"Görüyorsunuz ya efendim?" dedi Lucas. "Size söylediğim gibi. Bey Amirallik Dairesi'nde."

"Evet" dedi Childermass.

Ama buna bir anlam veremiyordu. Tekinsiz büyüyü Norrell değilse kim yapmıştı peki? "Strange burada mı?" diye sordu.

"Elbette değil!" Lucas içerlemişti. "Bay Strange'i eve sokmayacak kadar görevlerime vakıfım. Hâlâ tuhaf görünüyorsunuz efendim. Bir doktor çağırtayım."

"Hayır, hayır. Daha iyiyim. Çok daha iyiyim. Tamam, bana yardım edin de bir iskemleye oturayım." Childermass bir iç çekişle iskemleye yığıldı. "Tanrı aşkına ne diye gözlerinizi dikmiş bakıyorsunuz öyle?" Elini sallayarak onları gönderdi. "Matthew senin yapacak işin yok mu? Lucas bana bir bardak su getir!"

Hâlâ başı dönüyordu ve sersem gibiydi ama midesindeki bulantı azalmıştı. Manzarayı her ayrıntısıyla gözünün önüne getirebiliyordu. Issızlığını, başka âlemlere aitliğini ama artık orada kaybolma tehlikesi içinde olduğunu hissetmiyordu. Düşünebiliyordu.

Lucas bir şarap bardağı ve sürahinin durduğu bir tepsiyle döndü. Bardağı doldurdu, Childermass da suyu kana kana içti.

Childermass'in bildiği bir büyü vardı. Bu büyü bulma büyüsüydü. Büyünün ne olduğunu ya da kimin yaptığını söyleyemezdi, yalnızca bir büyü yapılıp yapılmadığını söyleyebilirdi. Yani sözde böyle yapması gerekiyordu. Childermass daha önce yalnızca bir kez denemiş ve bir şey bulamamıştı. İşe yarayıp yaramadığını bilmesinin imkânı yoktu.

"Bardağı tekrar doldur" dedi Lucas'a.

Lucas söyleneni yaptı.

Bu kez Childermass suyu içmek yerine bardağa bir şeyler mırıldandı. Sonra ışığa kaldırarak içinden baktı, odanın her yerini camdan görene kadar yavaşça elinde çevirdi.

Hiçbir şey yoktu.

"Ne aradığımdan bile emin değilim" diye mırıldandı. Lucas'a, "Gel" dedi. "Yardımına ihtiyacım var."

Kütüphaneye geri döndüler. Childermass tekrar bardağı kaldırdı, sözcükleri söyledi ve bardaktan odaya baktı.

Sonuç yok.

Pencereye yaklaştı. Bir an bardağın dibinde beyaz ışıktan bir damlaya benzeyen bir şey gördüğünü sandı.

"Meydanda" dedi.

"Meydanda ne var?" diye sordu Lucas.

Childermass karşılık vermek yerine pencereden dışarı baktı. Hanover Meydanı'nın çamurlu kaldırım taşları karla kaplıydı. Ortadaki çevresi kapalı bölümün siyah parmaklıkları beyaza karşı keskin bir tezat oluşturuyordu. Bay Norrell'in Hanover Meydanı'nda yaşadığı hemen herkes tarafından biliniyordu ve insanlar onu bir an için bile olsa görmeye buraya geliyorlardı. Şimdi bile bir beyle iki genç hanım (hiç kuşkusuz büyü meraklılarıydılar) önünde durmuş büyük bir heyecanla eve bakıyorlardı. Biraz ötede esmer bir genç parmaklıklara yaslanmış duruyordu. Yanında eski püskü bir palto giymiş, sırtında küçük bir fıçı mürekkep taşıyan mürekkep satıcısı vardı. Sağda bir başka hanım vardı. Eve sırtını dönmüş, yavaş yavaş Hanover Meydanı'na doğru yürüyordu ama Childermass onun yalnızca bir saniye önce izleyiciler arasında olduğu fikrine kapıldı. Kenarları ermin kürklü koyu yeşil bir pelerin giymişti ve büyük ermin bir manşon taşıyordu.

Childermass mürekkep satıcısından sık sık mürekkep aldığından onu iyi tanıyordu. Diğerlerinin hepsi yabancıydı. "Tanıdığın var mı?" diye sordu.

"Şu siyah saçlı." Lucas parmaklıklara yaslanmış olan genç adamı işaret etti. "Frederick Marston. Birkaç kez buraya gelerek Bay Norrell'den kendisini öğrenci olarak almasını istedi ama Bay Norrell onu görmeyi hep reddetti."

"Evet. Ondan söz ettiğini hatırlıyorum." Childermass meydandaki insanları bir saniye daha inceledi. "Her ne kadar mümkün değil gibi görünse de içlerinden biri büyü yapıyor. Aşağı inip bakmam gerek. Gel. Bunu sensiz yapamam."

Meydanda büyü her zamankinden daha güçlüydü. Hüzünlü çan Childermass'in kafasının içinde çalıyordu. Kar perdesinin arkasında iki dünya gidip geliyor, büyülü bir fenerdeki görüntüler gibi kâh Hanover Meydanı kâh ıssız tarlalar ve gökteki kara yazıya dönüşüyordu.

Childermass sihirli sözcükleri söylemek üzere şarap bardağını kaldırdı ama bunu yapmasına gerek kalmadı. Bardak yumuşak beyaz bir ışıkla parlıyordu. O karanlık kış günündeki en parlak şeydi, hiçbir lambanın veremeyeceği kadar berrak ve saf ışığı, Childermass'le Lucas'ın yüzlerinde tuhaf gölgeler oluşturuyordu.

Gökyüzü onunla tekrar konuştu. Bu kez bir soru sorduğunu düşündü. Vereceği karşılık büyük önem *taşıyordu. Ne sorulduğunu bir anlayabilse ve cevabını oluşturabileceği doğru sözcükleri bulabilse bir şey açığa çıkacaktı. İngiliz büyüsünü sonsuza kadar değiştirecek, Strange ve Norrell'in henüz tahmin bile edemeyeceği bir şeyi öğrenecekti.*

Uzun bir an anlamaya çalıştı. Dil ya da büyü dilinin ucundaydı sanki. Birazdan kavrayacağım, diye düşündü. Ne de olsa dünya yaşadığı her gün ona bu sözcükleri söylemişti, yalnızca önce *fark edememişti...*

Lucas bir şey söylüyordu. Childermass tekrar düşmeye başlamış olmalıydı çünkü Lucas'ın koltukaltlarından kavrayıp onu doğrulttuğunu fark etti. Şarap bardağı kaldırım taşlarının üzerinde paramparça yatıyor, beyaz ışık karlara vuruyordu.

"... Çok tuhaftı" dedi Lucas. "Tamam oldu Bay Childermass. Kalkın bakalım. Sizi hiç böyle görmemiştim. İçeri girmek istemediğinizden emin misiniz efendim? Neyse ki Bay Norrell de geliyor. O ne yapacağını bilir."

Childermass sağına baktı. Bay Norrell'in faytonu George Sokağı'nın köşesinden meydana giriyordu.

Mürekkep satıcısı da arabayı görmüştü. Hemen beyefendiyle yanındaki iki hanıma yaklaştı. Saygıyla selam verdi ve adamla konuştu. Üçü de başlarını çevirip arabaya baktılar. Beyefendi cebine uzanarak mürekkep satıcısına bir sikke uzattı. Mürekkep satıcısı tekrar selam vererek geri çekildi.

Esmer genç adama, Bay Marston'a bunun Bay Norrell'in arabası olduğunu kimsenin söylemesi gerekmiyordu. Arabanın yaklaştığını görür görmez, parmaklıklara yaslanmayı bırakarak öne ilerledi.

Şık giyimli hanım bile geri dönmüş, eve doğru yürüyordu. Kapı uşağı yerinden inerek kapıyı açtı. Bay Norrell dışarı çıktı. Üst üste sardığı kaşkollar yüzünden ufak tefek küçülmüş bedeni neredeyse tıknaz görünüyordu. Bay Marston hiç vakit kaybetmeden onu selamladı ve konuşmaya başladı. Bay Norrell sabırsızca başını sallayarak Bay Marston'u uzaklaştırmak için elini salladı.

Şık giyimli bayan Childermass'le Lucas'ın yanından geçti. Çok solgun ve ciddi görünüyordu. Childermass'in aklından, böyle şeylere dikkat eden insanların onu güzel bulabileceği geçti. Kadına alıcı gözle bakınca onu tandığını da düşünmeye başladı. "Lucas" diye mırıldandı. "Şu kadın kim?"

"Affedersiniz efendim. Onu daha önce gördüğümü sanmıyorum."

Arabanın en alt basamağında Bay Marston ısrara devam ettikçe Bay Norrell'in kızgınlığı da artıyordu. Bay Norrell çevresine bakındı, Lucas'la Childermass'in yakınında olduğunu görünce onlara işaret etti.

Tam o anda şık giyimli hanım ona doğru bir adım attı. Bir an Bay Norrell'le konuşacakmış gibi göründü ama niyeti bu değildi. Manşonundan bir tabanca çıkardı ve gözünü bile kırpmadan Bay Norrell'in kalbine nişan aldı.

Bay Norrell'le Bay Marston kadına bakakaldılar.

Aynı anda birkaç şey birden oldu. Lucas, Childermass'i bıraktı (o da taş gibi yere düştü) ve efendisine yardıma koştu. Bay Marston hanımı belinden kavradı. Bay Norrell'in arabacısı Davey yerinden atladı ve kadının tabancayı tutan kolunu kavradı.

Childermass karların ve cam kırıklarının ortasında yatıyordu. Kadının Bay Marston'un elinden inanılmaz bir kolaylıkla kurtulduğunu gördü. Kadın adamı yere doğru öyle bir itti ki, bir daha yerinden kalkamadı. Eldivenli küçük elini Davey'nin göğsüne koyduğunda Davey de birkaç metre geriye sendeledi. Bay Norrell'in kapı uşağı (arabanın kapısını açan) kadını yere sermeye çalıştı ama yumruğunun kadının üzerinde hiçbir etkisi olmadı. Elini adamın yüzüne koydu, dünyanın en

hafif dokunuşu gibi görünen temasıyla onu da yere yığdı. Lucas'ın kafasına da tabancasını indiriverdi.

Childermass olanların hiçbirini anlamıyordu. Bir yerlere tutunarak ayağa kalktı ve Peri Diyarı'nda kadim bir yolda mı yoksa Hanover Meydanı'nın kaldırım taşlarında mı olduğunu bilemeden tökezleyerek altı metre kadar ilerledi.

Bay Norrell büyük bir dehşetle kadına bakıyordu, bağıramayacak ya da kaçamayacak kadar. çok korkmuştu. Childermass yatıştırıcı bir hareketle ellerini kadının yüzüne doğru kaldırdı. "Hanımefendi... " diye başladı.

Kadın ona bakmadı bile.

Beyaz kar tanelerinin baş döndürücü düşüşü onu iyice serseme çeviriyordu. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın bir türlü Hanover Meydanı'nı gözünün önünde tutamıyordu. Ürkütücü manzara üzerindeki etkisini artırıyordu, Bay Norrell öldürülecekti ve bunu engellemek için yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Sonra garip bir şey oldu.

Garip bir şey oldu. Hanover Meydanı kayboldu. Bay Norrell, Lucas ve diğer herkes kayboldu.

Ama kadın kaybolmamıştı.

Eski yolun üzerinde, takla atan kuşların kaynadığı gökyüzünün altında yüzü ona dönük duruyordu. Tabancasını kaldırdı, Peri Diyarı'ndan İngiltere'ye Bay Norrell'in kalbine nişan aldı.

"Hanımefendi" dedi Childermass yine.

Kadın soğuk, yakıcı bir hiddetle ona *baktı. Söyleyebileceği hiçbir şey* onu *durduramazdı. Ne bu dünyada ne de başka bir dünyada. Bu nedenle düşünebildiği tek şeyi yaptı. Tabancanın namlusunu kavradı.*

Tabanca dayanılmaz bir gürültüyle patladı.

Childermass kendisini tekrar İngiltere'ye itenin sesin gücü olduğunu düşündü.

Aniden Hanover Meydanı'ndaydı, sırtı arabanın basamaklarına dayalı bir halde yarı oturuyor, yarı uzanıyordu.

Norrell'in nerede olduğunu, ölü olup olmadığını merak etti. Gidip öğrenmesi gerekirdi ama çok da aldırmadığını fark ettiğinden yerinden kıpırdamadı.

Doktor gelene kadar kadının gerçekten de birini vurduğunu ve bu kişinin kendisi olduğunu anlayamadı.

Günün geri kalanı ve ertesi günün büyük bir kısmını acı ve afyonun verdiği hayallerle geçirdi. Childermass bazen konuşan göğün altındaki eski yolda durduğunu düşünüyordu, bir an sonra Lucas yanındaydı ve nedimelerle kömür kovalarından söz ediyordu. Gökyüzüne boydan boya bir canbaz ipi gerilmişti ve üzerinde çok sayıda insan yürüyordu. Strange ve Bay Norrell de oradaydılar. İkisinin de elinde kitap yığınları vardı. Yayımcı John Murray, Vinculus ve pek çok kişi daha ipin üzerindeydi. Bazen Childermass'in omuzlarındaki acı kaçıp odada oradan oraya koşuyor ve saklanıyordu. Bu olduğunda acının küçük bir hayvana dönüştüğünü düşünüyordu. Orada olduğunu ondan başka hiç kimse bilmiyordu. Kovalayabilmeleri için onlara söylemesi gerektiğini düşünüyordu. Bir kez görmüştü, tilkininkinden daha parlak alev renkli bir postu vardı...

İkinci günün akşamında kim olduğu, nerede olduğu ve ne olduğu konusunda daha net fikirleri vardı. Saat yedide Lucas yemek odası iskemlelerinden birini odaya getirdi. Hemen arkasından Bay Norrell içeri girdi ve iskemleye oturdu.

Birkaç dakika boyunca Bay Norrell endişeli bir ifadeyle yatak örtüsüne bakmaktan başka bir şey yapmadı. Sonra mırıltıyla bir şey sordu.

Childermass ne dediğini işitmemişti ama doğal olarak Bay Norrell'in sağlığını sorduğunu düşünerek bir iki gün içinde daha iyi olacağını söyledi.

Bay Norrell sözünü keserek daha sert bir sesle yineledi. "Neden Belasis'in Scopus'unu yapıyordun?"

"Ne?" dedi Childermass.

"Lucas büyü yaptığını söyledi" dedi Bay Norrell. "Ne olduğunu anlattırdım. Doğal olarak Belasis'in Scopus'unu tanıdım."(110) Yüzü sertleşerek şüpheli bir ifadeye büründü.

"Neden yapıyordun? Asıl öğrenmek istediğim de, böyle bir şeyi nasıl öğrenebildiğin? Sürekli bu biçimde ihanete uğrarsam nasıl işimi yapabilirim? Arkamdan büyü öğrenen uşaklar ve başardığım her şeyi bozmak isteyen öğrencilerle çevrilmişken bu kadarını bile başardığıma şükretmek gerek!"

Childermass ona öfkeli bir bakış fırlattı. "Siz öğrettiniz."

"Ben mi!" diye bağırdı Bay Norrell, her zamankinden birkaç perde daha tiz bir sesle.

"Londra'ya gelmeden önceydi, Hurtfew'daki kütüphanenizden çıkmadığınız günlerde. Değerli kitapları almak için ülkeyi sizin için gezerken. Büyü yaptığını iddia eden biriyle karşılaşmam halinde kullanmam için öğretmiştiniz. Korkuyordunuz çünkü başka bir büyücünün sizi..."

"Tamam tamam" dedi Bay Norrell sabırsızca. "Şimdi hatırladım. Ama bu neden dün sabah burada bu büyüyü yaptığını açıklamıyor."

"Çünkü her yerde büyü vardı."

"Lucas bir şey fark etmemiş."

"Lucas'ın vazifeleri arasında büyü yapılıp yapılmadığını anlamak yer almıyor. Bu benim işim. Gördüğüm en tuhaf şeydi. Buradan çok başka bir yerde olduğumu düşünüp durdum. Bir süre cidden tehlikede olduğuma inanıyorum. Bu yerin nerede olduğunu çok iyi anlayamadım. Size birazdan anlatacağım garip tarafları vardı ama kesinlikle İngiltere değildi. Sanırım Peri Diyarı'ydı. Nasıl bir büyü böyle bir etki yaratabilir? Ve nereden geliyordu? Kadın büyücü olabilir mi?"

"Hangi kadın?"

"Beni vuran kadın."

Norrell huzursuzca alçak bir ses çıkardı. "O kurşun seni sandığımdan çok etkilemiş" dedi küçümser bir tavırla. "Büyük bir büyücü olsaydı, bu kadar kolay engel olabilir miydin sanıyorsun? Meydanda büyücü yoktu. Hele o kadın kesinlikle."

"Neden? Kimdi o?"

Bay Norrell bir an sessizleşti. Sonra, "Sör Walter Pole'un eşi. Dirilttiğim kadın" dedi.

Childermass bir an sessizleşti. "Ah, beni şaşırtıyorsunuz!" dedi en sonunda. "Kalbinize bir tabanca nişan almak için iyi bir

nedeni olan birkaç kişi tanıyorum ama Tanrı aşkına, bu kadın neden onlardan biri olsun anlayamıyorum."

"Delirdiğini söylüyorlar" dedi Bay Norrell. "Onu gözetim altında tutanlardan kaçarak beni öldürmek için buraya gelmiş, herhalde sen de bunun bir delilik belirtisi olduğunu kabul edersin." Bay Norrell'in küçük gri gözleri uzaklara daldı. "Ne de olsa her yerde ona yardım eden kişi olarak tanınıyorum." Childermass onu dinlemiyordu bile. "Ama tabancayı nereden bulmuş? Sör Walter aklı başında adamdır. Ateşli silahları karısının bulabileceği bir yerde bırakacağını sanmam."

"Bir düello silahıymış. Sör Walter'a ait olan çiftin bir teki. Özel çalışma odasındaki kitli bir yazı masasının, kitli kasasında duruyormuş. Sör Walter düne kadar karısının silahların varlığından haberdar olmadığına yemin edebileceğini söylüyor. Anahtarı nasıl almayı başardığına gelince, üstelik bir değil iki anahtar, bunu hiç kimse açıklayamıyor."

"Bana o kadar da gizemli gelmedi. Kadınlar, deli olanları bile, kocalarından istediklerini alınanın bir yolunu bulurlar."

"İşin tuhafı anahtarlar Sör Walter'da değilmiş. Bu tabancalar evdeki tek ateşli silahlarmış ve Sör Walter sık sık evden uzakta olduğu için doğal olarak malları ve eşinin güvenliğinden endişe ediyormuş. Anahtarları uşak saklıyormuş, şu uzun boylu siyah adam, kimi kastettiğimi anladın herhalde. Sör Walter adamın nasıl böyle bir hata yaptığını anlayamıyor. Genelde dünyanın en güvenilir ve sağlam adamıymış. Elbette hizmetkarların ne düşündüğünü kim bilebilir" diye devam etti Bay Norrell neşeli bir biçimde, bir hizmetkarla konuştuğunu unutarak. "Yine de bu adamın bana karşı herhangi bir kini olduğunu düşünmek saçma. Hayatımda onunla iki kelime etmiş değilim. Elbette" diye devam etti. "Leydi Pole'a beni öldürmeye teşebbüs ettiği için dava açabilirim. Dün bunu yapmaya kararlıydım. Ancak birkaç kişi Sör Walter'ı düşünmem gerektiğini söyledi. Lord Liverpool ve Bay Lascelles de böyle söylüyor, ben de haklı olduklarına inanıyorum. Sör Walter İngiliz büyüsüne iyi bir dost oldu. Dostum olduğuna pişman olmasını istemem. Sör Walter bana eşinin taşrada hiç kimsenin onu göremeyeceği ve

hiç kimseyle görüşemeyeceği bir yere götürüleceğine yemin etti."

Bay Norrell bu hususta Childermass'in arzusunu öğrenme zahmetine girmedi. Acı ve kan kaybından yatakta yatan Childermass olmasına, Bay Norrell'in yaralarının ise hafif bir başağrısı ve bir parmağındaki ufak bir kesikten ibaret olmasına rağmen, yine de Bay Norrell'in kendisine karşı daha büyük bir kötülük yapıldığına inandığı açıktı.

"Peki büyü neydi?" diye sordu Childermass.

"Benim büyüm elbette!" dedi Bay Norrell sertçe. "Başka kimin olabilir? Onu diriltmek için yaptığım büyüydü. Hissettiğin buydu, Belasis'in Scopus'u da bunu gösterdi. Meslek hayatımın başındaydım ve herhalde büyüde bazı düzensizlikler oluşarak tuhaf bir hal..."

"Tuhaf bir hal mi?" diye bağırdı Childermass kısık bir sesle. Bir öksürük krizine girdi. Tekrar konuşabilecek kadar soluk alabildiğinde, "Her an, her şeyin büyü koktuğu bir yere götürülme tehlikesi yaşadım. Gök benimle konuştu! Her şey benimle konuştu! Bu nasıl olabilir?"

Bay Norrell tek kaşını kaldırdı. "Bilmiyorum. Belki de sarhoştun."

"Peki, hiç görev başındayken sarhoş olduğumu gördünüz mü?" diye sordu Childermass buz gibi bir sesle.

Bay Norrell kendini savunmak istercesine omuz silkti. "Ne yaptığın hakkında en ufak bir fikrim yok. Bana kalırsa evime ilk girdiğin andan itibaren başına buyruk davrandın."

"Ama kadim İngiliz büyüsü açısından düşünüldüğünde o kadar da garip bir fikir değildir muhakkak" diye diretti Childermass. "Aureateler'in ağaçları, dağları, ırmakları ve doğadaki her şeyi kendi düşünceleri, anıları ve arzuları olan canlı varlıklar olarak gördüğünü siz söylememiş miydiniz? *Aureateler* bütün dünyanın bir tür büyü yapma alışkanlığı olduğunu düşünüyorlardı."

"Bazı *Aureateler* öyle düşünüyorlardı, evet. Bu bazı peri hizmetkârlarından edindikleri bir inanç. Kendi olağanüstü büyülerini ağaçlarla, ırmaklarla vs konuşabilme, onlarla dostluk ve müttefiklik kurabilme yeteneklerine bağlıyorlardı.

Ancak haklı olduklarını varsaymak için bir neden yok. Benim büyüm böyle saçma fikirlere dayanmıyor."

"Gökyüzü benimle konuştu" dedi Childermass. "Gördüklerim gerçekse o zaman..." Duraksadı.

"O zaman ne?" diye sordu Bay Norrell.

Zayıf düşmüş bedeni Childermass'in yüksek sesle düşünmesine yol açmıştı. Demek istediği, gördükleri gerçekse Strange ile Norrell'in şimdiye kadar yaptıkları her şeyin çocuk oyuncağı olduğuydu. Büyünün her ikisinin de hiç düşünmediği kadar garip ve korkunç bir şey olduğuydu. Strange'le Norrell'in yaptığı tek şey, gerçek büyü çok çok yukarılarda sınırsız bir gökyüzünde büyük kara kanatlar üzerinde dalarken, süzülürken ve bükülürken bir oturma odasında kağıttan oklar fırlatmak olmuştu.

Sonra Bay Norell'in böyle düşüncelere iyimser bakmasının çok düşük bir ihtimal olduğunu fark ederek hiçbir şey söylemedi.

Tuhaf ama Bay Norrell düşüncelerini tahmin etmiş gibiydi.

"Ah!" dedi aniden heyecanla. "Demek öyle! O halde hemen koşup Strange'le Murray'ye ve diğer hainlere katılmanı tavsiye ederim! Eminim onların fikirlerini düşündüklerine çok daha yakın bulacaksın! Eminim onlar da seni yanlarımı seve seve kabul edeceklerdir. Hem onlara bütün sırlarımı da söyleyebilirsin! Eminim sana güzel bir para verirler, ben de mahvolurum ve.."

"Bay Norrell, sakin olun. Yeni bir işe girmeye niyetim yok. Siz benim son efendim olacaksınız."

Kısa bir sessizlik daha olunca Bay Norrell daha dün hayatını kurtarmış adamla kavga etmenin ne kadar yanlış olduğunu düşünür gibi oldu. Daha sakin bir sesle, "Herhalde hiç kimse sana söylemedi. Strange'in eşi ölmüş" dedi.

"Ne?"

"Ölmüş. Haberi Sör Walter'dan aldım. Görünüşe göre karda yürüyüşe çıkmış. Çok hatalı. İki gün sonra da ölmüş."

Childermass buz kestiğini hissetti. İç karartıcı manzara aniden çok yakınında, hemen İngiltere'nin örtüsünün altındaydı. Kendini o eski yolda hayal edebiliyordu.

...Arabella Strange de önündeydi. Sihirli sözler söyleyen gökyüzünün altındaki soğuk gri topraklarda sırtı ona dönük, tek başına yürüyordu.

Bay Norrell, Childermass'in bembeyaz kesilen yüzüne ve büyük bir sıkıntıyla soluk almasına aldırmadan devam etti. "Bana Leydi Pole'un Bayan Strange'in ölümüne çok üzüldüğünü söylediler. Mantık sınırlarını aşan bir kedere kapılmış. Görünüşe göre arkadaşmışlar. Bunu yeni öğrendim. Daha önce bilseydim, belki de..." Duraksadı ve saklamak istediği bir duygunun etkisiyle ağzı oynadı. "Ama artık önemi yok. Biri delirdi, diğeri de öldü. Sör Walter'ın anladığı kadarıyla Leydi Pole bir biçimde Bayan Strange'in ölümünden sorumlu olduğumu düşünüyor." Duraksadı. Sonra bu konuda kuşku olabilirmişçesine, "Elbette çok saçma." diye ekledi.

Tam o sırada Bay Norrell'in Childermass'e bakmaları için tuttuğu iki önemli doktor içeri girdi. Bay Norrell'i odada görünce çok şaşırdılar, şaşırdılar ve çok mutlu oldular. Gülümseyen yüzleri ve eğilip kalkan bedenleri, büyük bir adamın uşağını ziyaret etmesinin büyük bir tevazu örneği olduğunu düşündüklerini gösteriyordu. Efendinin kendisiyle eşit konumda olmayanların sağlığı konusunda bu kadar duyarlı olduğu ve uşakların efendilerine vazifeden öte saygı ve derin bir sevgiyle bağlı olduğu bir evi ender gördüklerini söylediler.

Bay Norrell de her insan gibi iltifattan etkilenirdi, bu nedenle belki de gerçekten erdemli bir şey yaptığını düşünmeye başladı. Elini uzatarak Childermass'in eline alçak gönüllü ve dostane bir tavırla dokunmak istedi. Ancak Childermass'in buz gibi bakışlarını görünce vazgeçerek, öksürdü ve odadan çıktı.

Childermass onun gitmesini izledi.

"*Bütün büyücüler yalan söyler, bu hepsinden çok söylüyor*" demişti Vinculus.

47

"Bir kara bir de mavi bir adam... bunun bir anlamı olmalı."

Ocak sonları 1816

Sör Walter Pole'un faytonu Yorkshire'da ıssız bir yolda ilerliyordu. Yanında, Stephen Black beyaz bir atın üzerinde ona eşlik ediyordu.

Her iki yanda, her an kar yağdırmakla tehdit eden bir gökyüzünün altında çürük rengindeki boş kırlar göz alabildiğine uzanıyordu. Oraya buraya dağılmış gri kayalar manzarayı iyice karanlık ve haşin gösteriyordu. Arada sırada bulutları alçak bir güneş ışınıyla deliniyor, bir an için beyaz köpüren bir dereyi ya da su dolu bir çukuru aydınlatarak aniden yere düşmüş gümüş bir peni kadar parlak gösteriyordu.

Bir dört yol ağzına geldiler. Arabacı atları durdurdu ve yön işaretinin olması gerektiğini düşündüğü yere sıkıntıyla baktı.

"Hiç işaret yok" dedi Stephen. "Bu yolların nereye gittiğini bilmeye imkan yok."

"Tabii bir yerlere gittiklerini farz edersek" dedi arabacı, "ki artık bundan da kuşkulanmaya başlıyorum." Cebinden bir enfiye kutusu çıkararak büyük bir tutam kokladı.

Arabacının yanında oturan kapı uşağı (üçü arasında en çok üşüyen ve en rahatsız olan oydu) Yorkshire'a, bütün Yorkshire'lılara ve bütün Yorkshire yollarına küfretti.

"Kuzey kuzey doğu yönünde gitmeliyiz sanırım" dedi Stephen. "Ama bu kırlar biraz kafamı karıştırdı. Kuzeyin ne tarafta olduğunu biliyor musun?"

Bu sorunun muhatabı olan arabacı her yerin kendisine kuzey gibi göründüğünü söyledi.

Kapı uşağı kısa mutsuz bir kahkaha attı.

Yanındakilerden yardım alamayacağını anlayan Stephen bu gibi durumlarda her zaman yaptığını yaparak yolculuğun bütün sorumluluğunu üzerine aldı. Arabacının bir yolu takip etmesini söyledi. Kendisi de diğer yolu takip edecekti. "Başarırsam gelip seni bulurum ya da bir haberci gönderirim. Sen başarırsan emanetini teslim et ve beni merak etme."

Stephen rastladığı bütün izlere ve yollara kuşkuyla bakarak ilerlemeye devam etti. Bir kez başka bir yalnız biniciyle karşılaşarak yön sordu ama adam da kendisi gibi kırların yabancısıydı ve Stephen'ın söylediği yeri hiç işitmemişti.

En sonunda İngiltere'nin o yöresinde adet olduğu üzere harç kullanılmadan örülmüş iki taş duvar arasında kıvrılan dar bir yola saptı. İki tarafında, duvarlar boyunca çıplak kış ağaçları sıralanıyordu. İlk kar taneleri düşmeye başlarken dar bir yük köprüsünden geçerek yıkık duvarlar ve soğuk taş kulübelerden oluşan bir köye girdi. Etraf çok sessizdi. Bir avuç yapı arasında çabucak aradığını buldu. Burası önünde kaldırım taşı döşenmiş bir avlu bulunan uzun alçak bir binaydı. Alçak çatıları, eski moda kanatlı pencereleri ve yosun kaplı taşları derin bir memnuniyetsizlikle gözden geçirdi. "Bakar mısınız!" diye seslendi. "Kimse yok mu?"

Kar hızlanmış ve daha büyük taneler halinde yağmaya başlamıştı. Evin yan tarafında bir yerden iki erkek hizmetkar çıkageldi. Temiz ve düzgün giyimliydiler ancak tedirgin ifadeleri ve güvensiz havaları Stephen'ın yüzünü buruşturarak eğitimlerini kendisinin vermiş olmayı istemesine yol açtı.

Adamlarsa süt beyazı bir kısrağa binen siyah bir adamı avlularında görmekten şaşırarak bakakalmışlardı. Cesur olanı

hafifçe selam vererek eğildi.

"Starecross Konağı burası mı?" diye sordu Stephen.

"Evet efendim" dedi cesur hizmetkar.

"Buraya Sör Walter Pole adına geldim. Gidip efendinizi çağırın."

Adam koşarak uzaklaştı. Birkaç saniye sonra ön kapı açıldı, zayıf ve esmer bir adam belirdi.

"Tımarhane yöneticisi siz misiniz?" diye sordu Stephen. "John Segundus musunuz?"

"Evet öyle!" dedi Bay Segundus heyecanla. "Buyrun! Buyrun!"

Stephen atından inerek dizginleri hizmetkarlara fırlattı. "Burayı bulmak çok zor oldu! Bu korkunç kırlarda bir saattir at sürüyoruz. Leydilerinin arabasını buraya getirmek için bir adam gönderebilir misiniz? Üç kilometre gerideki dört yol ağzında, geldiğimin solunda kalan yoldan saptılar."

"Elbette. Hemen" diye onu yatıştırdı Bay Segundus. "Zorluk çektiğinize üzüldüm. Gördüğünüz gibi ev çok ücra bir yerde ancak Sör Walter'a uygun gelmesinin nedenlerinden biri de bu. Hanımı iyidir umarım."

"Yolculuk leydilerini çok yordu."

"Onu ağırlamak için her şey hazır. En azından..." Bay Segundus yolu gösterdi. "Alıştığından çok farklı olduğuna eminim..."

Kısa taş bir koridorun sonunda, kasvetli ve karanlık manzarayla hoş bir tezat oluşturan bir odaya geldiler. Burası tek kelimeyle rahat ve sıcak bir yerdi. Tablolarla, güzel mobilyalarla, yumuşak halılarla ve neşeli bir ışıkla parlayan lambalarla döşenmişti. Leydileri kendini yorgun hissederse ayaklarını koyabileceği tabureler, üşürse rüzgardan koruyacak paravanlar ve okumak isterse onu eğlendirecek kitaplar vardı.

"Uygun değil mi yoksa?" dedi Bay Segundus endişeyle. "Yüzünüzden olmadığını görüyorum."

Stephen, Bay Segundus'a çok farklı bir şey gördüğünü söylemek üzere ağzını açtı. Leydilerinin odaya girdiğinde göreceği şeyi görüyordu. Koltuklar, tablolar ve lambalar, hepsi bir hayalden fırlamışçasına silik görünüyorlardı. Arkalarında

Kayıp Umut'un soğuk ve kasvetli gri salonlarını, merdivenlerini çok daha gerçek ve elle tutulur görünüyordu.

Ancak bunları açıklamaya çalışmanın bir yararı yoktu. Sözcükler ağzından dökülürken değişecek, kızgınlık ve intikam arzusundan bira yapmaktan, ya da ay büyürken gözyaşları incilere ve opallere dönüşen, ay küçülürken ayak izleri kanla dolan kızlardan söz edecekti. Bu nedenle yalnızca, "Hayır hayır. son derece uygun. Leydilerinin ihtiyacını karşılayacaktır" dedi.

Pek çok kişiye bu biraz soğuk bir cevap gibi gelebilirdi, özellikle de Bay Segundus kadar çok çabalamışlarsa ama Bay Segundus hiç itiraz etmedi. "Demek Bay Norrell'in dirilttiği hanım bu?" dedi.

"Evet" dedi Stephen.

"İngiliz büyüsünün yeniden hayata dönüşünü borçlu olduğu o biricik eylem!"

"Evet" dedi Stephen.

"Yine de onu öldürmeye çalıştı! Baştan aşağı tuhaf bir iş! Çok çok tuhaf!"

Stephen hiçbir şey söylemedi. Ona kalırsa bunlar bir tımarhane yöneticisinin kafa yoracağı konular değildi. Kafa yorsa bile işin aslını anlaması çok düşük bir ihtimaldi.

Bay Segundus'u, Leydi Pole ve işlediği varsayılan suç konusundan uzaklaştırmak için, "Sör Walter bu kurumu kendisi seçti. Kimden tavsiye aldığını bilemiyorum. Uzun zamandır mı buradasınız?" dedi.

Bay Segundus gülümsedi. "Hayır, hayır, hiç değil. Aslına bakarsanız iki hafta oldu. Leydi Pole benim ilk sorumluluğum olacak."

"Öyle mi!"

"Sör Walter'ın tecrübesizliğimi bir dezavantajdan çok avantaj olarak gördüğü kanaatindeyim! Bu meslekteki diğer beyler hastaları üzerinde türlü türlü otorite kurmaya ve onları kısıtlamaya alışkındırlar. Sör Walter, eşi özelinde böyle bir şeye çok karşı. Gördüğünüz gibi benim böyle bir alışkanlığım yok. Leydileri bu evde yalnızca iyilik ve saygı görecektir. Bıçakları ve tüfekleri ondan uzak tutmak gibi ufak tefek önlemler dışında

burada konuğumuz olarak bulunacak ve biz de onu mutlu etmek için elimizden geleni yapacağız."

Stephen bütün bunları kabul ettiğini belirterek başını eğdi. "Nasıl oldu?" diye sordu.

"Ev mi?" diye sordu Bay Segundus.

"Hayır tımarhane yöneticiliği."

"Ah, tamamen tesadüf. Geçen Eylül talih karşıma Bayan Lennox adında bir hanımı çıkardı, o günden beri kendisi bana hep yardımcı oldu. Bu ev de ona ait. Uzun bir süre buraya iyi bir kiracı bulmaya çalışmış. Beni sevdi ve bir iyilik yapmak istediğinden burada bir iş kurmaya ve beni de başına geçirmeye karar verdi. Aslında ilk düşüncemiz burada büyücü yetiştirecek bir okul kurmaktı ancak..."

"Büyücü mü!" dedi Stephen büyük bir şaşkınlıkla. "Sizin büyücülerle ne ilginiz var?"

"Ben de bir büyücüyüm. Hayatım boyunca hem de."

"Sahi mi!"

Stephen bu haber karşısında o kadar hakarete uğramış göründü ki Bay Segundus doğal olarak ondan özür dilemesi gerektiğini hissetti ancak bir büyücü olduğu için insanın nasıl bir özür sunması gerektiğini bilemiyordu. Devam etti. "Ancak Bay Norrell okul planımızı onaylamadığından beni uyarmak için Childermass'i buraya gönderdi. John Childermass'i tanır mısınız efendim?"

"Uzaktan" dedi Stephen. "Kendisiyle konuşmuşluğum yok."

"İlk başta Bayan Lennox'la ben ona, Bay Norrell'e demek istiyorum, Childermass'e değil, karşı çıkmaya kararlıydık. Bay Strange'e yazdım ama mektubum ona eşinin kaybolduğu sabah ulaşmış ve mutlaka biliyorsunuzdur zavallı kadın da iki gün sonra öldü."

Stephen bir an bir şey söylecekmiş gibi oldu ama sonra başını salladı ve Bay Segundus devam etti. "Bay Strange'in yardımı olmadan okul fikrini bir yana bırakmamız gerektiği çok açıktı. Bayan Lennox'a durumu bildirmek üzere Bath'a gittim. Çok nazikti ve bana yakında başka bir şey bulacağımızı söyledi. Ancak itiraf edeyim evinden ayrılırken karamsar bir ruh hali içindeydim. Fazla ilerlememiştim ki tuhaf bir manzarayla

karşılaştım. Yolun ortasında yırtık pırtık siyah giysiler içinde bir adam duruyordu. Kıpkırmızı ve şiş gözleri sağduyu ve mantıktan yoksundu. Kendisine saldıran hayalleri kovmak için elini kolunu sallıyor ve merhamet etmeleri için onlara yalvarıyordu. Zavallı! Bedenleri hasta insanlar bazen uykuda rahatlayabilirler ama bu adamın şeytanlarının onu rüyalarında bile rahat bırakmayacağını hemen anladım. Eline birkaç kuruş sıkıştırarak yoluma devam ettim. Dönüş yolunda onu düşünmeye devam etmiş olmalıyım, farkında bile değildim ama bu evden içeri adımımı atar atmaz çok garip bir şey oldu. Sanırım gelecekten bir görüntü gördüm. Hezeyanlar içinde sayıklayan adamı salonda, Bath'da gördüğüm haliyle gördüm ve bir şey fark ettim. Sessizliği ve tenhalığıyla bu evin akıl hastası insanlara yardımcı olabileceğini düşündüm. Bayan Lennox'a yazdım, o da yeni planımı onayladı. Beni Sör Walter'a kimin tavsiye ettiğini bilmediğinizi söylediniz. Childermass'ti. Childermass elinden gelirse bana yardım edeceğini söylemişti."

"Hiç olmazsa en başta okuldan ya da mesleğinizden söz etmemeniz iyi olabilir efendim" dedi Stephen. "Kendisini bir başka büyücünün esaretinde bulmak leydilerine bu dünyada ya da bir başkasında olabilecek her şeyden çok acı verebilir."

"Esaret mi!" diye hayretle haykırdı Bay Segundus. "Ne acayip bir kelime kullandınız! Umarım yaşadığım sürece hiç kimse kendini benim esirim olarak düşünmez! Özellikle de bu hanım!"

Stephen onu bir an dikkatle inceledi. "Bay Norrell'den çok farklı bir büyücü olduğunuza eminim" dedi.

"Umarım öyleyimdir" dedi Bay Segundus ciddi bir ifadeyle.

Bir saat sonra avluda bir hareketlenme oldu. Stephen ve Bay Segundus leydilerini karşılamaya gittiler. Atlar ve araba yük taşınan köprüyü bir türlü geçemediklerinden Leydi Pole yolculuğunun son elli metresini yürüyerek tamamlamak zorunda kalmıştı. Avluya bir parça korkuyla girerek, çevresini saran soğuk ve kasvetli kar manzarasına baktı. Stephen o an bütün güzelliği, gençliği ve üzücü derdiyle onu görüp de gücü yettiği kadar korumak istemeyecek birinin çok zalim olması gerektiğini düşündü. İçinden Bay Norrell'e lanet etti.

Leydi Pole'un görünümünde bir şey Bay Segundus'un irkilmesine yol açmıştı. Sol eline baktı ama eldivenliydi. Hemen kendini toplayarak onu Starecross Konağı'na buyur etti.

Oturma odasında Stephen onlara çay getirdi.

"Leydilerinin Bayan Strange'in ölümünden büyük üzüntü duyduğunu öğrendim" dedi Bay Segundus. "Lütfen başsağlığı dileklerimi kabul edin."

Leydi Pole gözyaşlarını saklamak için başını çevirdi. "Onları bana değil kendisine sunmak daha iyi olacaktır" dedi. "Kocam Bay Strange'e yazarak Bayan Strange'in bir resmini ödünç almayı teklif etti, beni teselli edecek bir kopya yaptırmak için. Ama bunun ne yararı olacak ki? Her gece aynı resmi geçitlere ve balolara katılırken, muhtemelen hayatımızın sonuna kadar da katılmaya devam edecekken yüzünü unutamam ya. Stephen biliyor. Stephen anlıyor."

"Ah evet" dedi Bay Segundus. "Leydilerinin dans ve müziğe duyduğu büyük korkudan haberim var. Emin olun, burada böyle şeylere izin vermeyeceğiz. Burada her şey neşe dolu olacak ve sizi mutsuz edecek hiçbir şey olmayacak." Birlikte okumalarını planladığı kitaplardan ve ilkbaharda leydileri isterse çıkabilecekleri yürüyüşlerden söz etti.

Çay servisiyle meşgul olan Stephen'a bu konuşma dünyanın en zararsız konuşması gibi geliyordu ama sohbet sırasında Bay Segundus'un birkaç kez, inceleyen, keskin bakışlarla bir kendisine bir de Leydi Pole'a baktığını görünce hem şaşırdı hem de rahatsız oldu.

Araba, arabacı, hizmetçi ve kapı uşağı Starecross Konağı'nda Leydi Pole'la birlikte kalacak, Stephen ise Harley Sokağı'na dönecekti. Ertesi sabah erken saatte leydileri kahvaltıdayken Stephen veda etmek üzere yanına geldi.

Ona selam verirken Leydi Pole yarı hüzünlü yarı neşeli bir tavırla güldü. "İkimiz de birkaç saat sonra birlikte olacağımızı bilirken böyle ayrılmak çok saçma. Beni merak etme Stephen. Burada daha rahat edeceğim. Öyle hissediyorum."

Stephen atının beklediği ahır avlusuna gitti. Eldivenlerini giyiyordu ki arkasında bir ses duydu. "Affedersiniz!"

Bay Segundus her zamanki çekingen ve alçak gönüllü tavırlarıyla karşısında duruyordu. "Size bir şey sorabilir miyim? Leydileriyle sizi çevreleyen bu büyü de nedir?" Parmakuçlarıyla Stephen'ın yüzüne dokunacakmışçasına elini kaldırdı. "Ağzınızda kırmızı beyaz bir gül var. Bir tane de onun ağzında. Bu ne anlama geliyor?"

Stephen elini ağzına götürdü. Orada hiçbir şey yoktu ama bir an için Bay Segundus'a her şeyi anlatmak gibi çılgınca bir fikre kapıldı. Kendisi ve iki kadının etkisi altında bulunduğu efsun hakkında her şeyi söyleyecekti. Bay Segundus'un kendisini bir biçimde anladığını, Bay Segundus'un Strange'le Norrell'den çok daha büyük bir büyücü çıkarak şeytanarabası saçlı adama engel olmanın bir yolunu bulduğunu hayal etti. Ancak bunlar yalnızca gelip geçici hayallerdi. Kısa bir süre sonra Stephen'in İngilizler'e ve özelliklere İngiliz büyücülere duyduğu doğuştan gelen güvensizlik tekrar ortaya çıktı.

"Sizi anlamıyorum" dedi çabucak. Atına bindi ve başka bir şey söylemeden uzaklaştı.

O gün kış yolları gördüklerinin en kötülerindendi. Çamurdaki tekerlek izleri donarak demir kadar sertleşmişti. Tarlalar ve yollar kalın beyaz bir buz tabakasıyla kaplıydı ve buz gibi bir pus genel kasveti daha da artırıyordu.

Stephen'ın atı beyefendinin sayısız hediyelerinden biriydi. Tek bir siyah tüyü bile olmayan süt beyazı bir kısraktı. Güçlü ve hızlı olmasının yanı sıra Stephen'a karşı bir atın bir insanı sevebileceği ölçüde sevecendi. Adını Firenze koymuştu ve Naip Prens ya da Dük Wellington'un bile daha iyi bir atı olabileceğini sanmıyordu. Büyü etkisindeki tuhaf hayatının garipliklerinden biri de, nereye giderse gitsin hiç kimsenin zenci bir hizmetkârın krallıktaki en iyi ata sahip olmasının tutarsızlığı konusunda tek kelime bile etmemesiydi.

Starecross Konağı'nın otuz kilometre uzağında küçük bir köye ulaştı. Yolun, sağda büyük zarif bir ev solda ise bir sıra köhne ahırın arasından geçtiği yerde, köşeyi dönen sert bir kavis vardı. Stephen tam evin girişinden geçmekteyken aniden dönemeçten bir araba fırladı ve ona çarpmak üzereyken durdu. Arabacı atlarını neyin ürkütüp dizginlerini çekmesine neden

olduğunu görmek için başını çevirdi. Yalnızca siyah bir adam görünce kırbacını ona doğru salladı. Kırbaç Stephen'ı ıskaladı ancak Firenze'nin sağ gözünün hemen üzerine gelmişti. Canı yanan ve ürken hayvan şaha kalktı ve buzlu yolda dengesini kaybetti.

Bir an bütün dünya tepetaklak oldu. Stephen ne olduğunu anladığında yerde yattığını fark etti. Firenze düşmüştü. At onu üzerinden atmıştı ama Stephen'ın sol ayağı hâlâ üzengideydi ve bacağı da son derece endişe verici bir biçimde -öyle ki kırıldığından emindi- bükülmüştü. Ayağını kurtardı ve bir an midesi bulanarak sersemlemiş bir halde oturdu. Yüzünden aşağı ıslak bir şeylerin damladığını hissediyordu, düşerken elleri sıyrılmıştı. Ayağa kalkmaya çalışıp da başardığında rahatladı, bacağı incinmiş ama kırılmamıştı.

Firenze burnundan soluyarak yerde yatıyor, gözleri deli gibi hareket ediyordu. Neden doğrulmaya çalışmadığını ya da en azından çifte atmadığını merak etti. İstemdışı bir titreme dışında hayvan tamamen hareketsizdi. Bacakları kaskatıydı ve birbirleriyle tuhaf açılar oluşturuyordu. Sonra anladı: Omurgası kırılmıştı ve hareket edemiyordu.

Birinin gelip kendisine yardım etmesi umuduyla beyefendinin evine baktı. Pencerede bir an bir kadın belirdi. Stephen şık giysiler, soğuk ve vakur bir ifade görür gibi oldu. Sonra kadın hiç kimseye ya da kendisine ait hiçbir şeye zarar vermediğini görünce uzaklaştı ve Stephen onu bir daha görmedi.

Firenze'nin yanına çömelerek hayvanın omzunu ve başını okşadı. Eyer heybesinden bir tabanca, barut şişesi, barut çubuğu ve fişek çıkardı. Tabancayı doldurup, patlama barutunu koydu. Sonra ayağa kalkarak horozu kaldırdı.

Ama devamını getiremedi. Hayvan ona fazlasıyla dost olmuştu ve yüreğinde onu öldürecek gücü bulamıyordu. Umutsuz bir halde vazgeçme noktasına gelmişti ki arkasında takırtılar duydu. Büyük, sakin görünüşlü, ayaklarını sürüye sürüye ilerleyen bir atın çektiği iki tekerlekli bir araba köşeyi döndü. Bu bir nakliye arabasıydı ve arabayı da fıçı gibi iri yarı,

yuvarlak tombul yüzlü bir nakliyeci sürüyordu. Stephen'ı görünce dizginlerini çekerek durdu. "Hey arkadaş! Ne oldu?"

Stephen tabancayla Firenze'yi işaret etti.

Nakliyeci arabadan aşağı inerek Stephen'ın yanına geldi. "Güzel hayvanmış" dedi yumuşak bir sesle. Stephen'ın omzunu sıvazladı ve anlayışlı lahana kokularını üzerine soludu. "Ama delikanlı! Artık onun için bir şey yapamazsın."

Gözlerini Stephen'ın yüzünden tabancaya çevirdi. Uzanarak yavaşça namluyu, Firenze'nin titreyen başına nişan alacak biçimde kaldırdı. Stephen silahı ateşlemeyince, "Senin için yapayım mı delikanlı?" dedi.

Stephen başını salladı.

Nakliyeci silahı aldı. Stephen başını çevirdi. Bir el ateş edildi, korkunç bir sesti ve hemen ardından kulakları tırmalayan gaklamalar ve sanki civardaki bütün kuşlar aynı anda havalanmış gibi telaşlı kanat sesleri geldi. Stephen arkasına baktı. Firenze bir kez kasıldı, sonra hareketsiz kaldı.

"Teşekkür ederim" dedi nakliyeciye.

Nakliyecinin uzaklaştığını işitince adamın tamamen gittiğini sandı ama adam kısa bir süre sonra geri döndü, Stephen'ı tekrar dürterek siyah bir şişe uzattı.

Stephen bir yudum aldı. En sertinden cindi. Öksürdü.

Stephen'ın giysileri ve çizmeleri, nakliyecinin arabası ve atı gibi iki tane alabilecek kadar pahalı olmasına rağmen, adam beyazların genellikle siyahlar karşısında hissettiği o şen üstünlük havasını takındı. Meseleyi düşündü ve Stephen'a yapmaları gereken ilk şeyin leşi bir biçimde kaldırmak olduğunu söyledi. "Ölü ya da diri fark etmez, değerli bir hayvan. Efendin atı ve parayı başka birinin aldığını öğrenirse memnun olmayacaktır."

"Efendimin değildi" dedi Stephen. "Benimdi."

"Vay canına!" dedi nakliyeci. "Şu işe bak!"

Firenze'nin süt beyazı böğrüne bir kuzgun konmuştu.

"Hayır!" dedi Stephen ve kuşu korkutup kaçırmaya yeltendi.

Ama nakliyeci onu durdurdu. "Sakın delikanlı! Sakın! Şans getirir. Bu çok iyi bir işaret!"

"Şans mı? Neden bahsediyorsun?"

"Eski Kral'ın işareti değil mi bu? Beyaz bir şeyin üzerinde kuzgun. İhtiyar John'un sancağı!"(111)

Nakliyeci Stephen'a yakınlarda bir yer bildiğini söyledi. Burada bir bedel karşılığında Stephen'ın Firenze'nin leşinden kurtulması için bir şeyler ayarlamasına yardım ederlerdi. Stephen arabaya tırmandı ve nakliyeci onu bir çiftliğe götürdü.

Çiftçi ömründe hiç siyah bir adam görmemiş ve böyle acayip bir yaratığı avlusunda bulunca çok şaşırmıştı. Bütün kanıtlar tersini göstermesine rağmen Stephen'ın İngilizce konuştuğuna bir türlü inanamıyordu. Çiftçinin kafa karışıklığını anlayışla karşılayan nakliyeci Stephen'ın yanında durarak çiftçinin daha iyi anlaması için söylediği her şeyi nazikçe tekrar etti. Ancak bir yararı olmadı. Çiftçi ikisine de aldırmadan Stephen'a ağzı açık bakakaldı ve yanında eşit derecede büyülenmiş bir halde duran adamlarından birine yorumlarda bulundu. Çiftçi Stephen'ın dokunduğu şeylere siyah bulaşıp bulaşmadığını merak ediyordu, daha küstah ve tatsız başka tahminlerde de bulundu. Dolayısıyla Stephen'ın Firenze'nin leşinin atılması için verdiği bütün dikkatli talimatlar boşa gitti, ta ki çiftçinin karısı yakınlardaki pazardan dönene kadar. O çok farklı biriydi. Ona göre iyi giyimli ve pahalı bir ata (ölü de olsa) sahip bir adam, rengi ne olursa olsun bir beyefendi sayılırdı. Stephen'a kedi eti satan, çiftlikten ölü atları alarak etlerinden kurtulan ve kemiklerle toynakları yapıştırıcı yapımı için satan bir adamdan söz etti. Kedi eti satan adamın leş için para vereceğini söyleyerek, eğer paranın üçte birini kendisi alırsa her şeyi ayarlayacağına söz verdi. Stephen kabul etti.

Stephen ve nakliyeci çiftlik avlusundan ayrılıp yola çıktılar.

"Sağol" dedi Stephen. "Yardımın olmasa bu iş çok daha zor olurdu. Elbette zahmetinin karşılığını alacaksın. Ancak korkarım seni biraz daha sıkıntıya sokacağım. Eve dönmek için hiçbir aracım yok. Beni bir sonraki konak yerine kadar götürebilirsen minnettar olurum."

"Olur mu!" dedi nakliyeci. "Keseni kaldır delikanlı. Seni Doncaster'a kadar götürürüm ve bir kuruş vermene bile gerek yok."

Gerçeği söylemek gerekirse Stephen bir sonraki konak yerine gitmeyi bin kere tercih ederdi ama nakliyeci bir arkadaş bulduğuna o kadar sevinmişti ki onunla birlikte gitmek daha nazik ve iyiliksever bir hareket olacaktı.

Araba yavaş yavaş Doncaster'a doğru ilerledi. Kır yollarından geçtiler, hanlara ve köylere tuhaf yönlerden ulaşarak onları şaşırttılar. Bir yere bir karyola, bir başka yere meyveli kek teslim ettiler ve sonsuz sayıda tuhaf biçimli paketler aldılar. Bir keresinde ormanın ortasında yüksek çıplak bir funda çitin arkasında tek başına duran çok küçük bir kulübede durdular. Burada yaşlı mı yaşlı bir hizmetçinin elinden, içinde çok küçük bir kanarya bulunan siyaha boyalı eski bir kuş kafesi aldılar. Nakliyeci, Stephen'a kuşun ölmüş yaşlı bir kadına ait olduğunu ve Selby'deki büyük yeğenine teslim edileceğini söyledi.

Kanarya arabanın arkasında güvenli bir yere yerleştirildikten kısa bir süre sonra Stephen aynı yerden gelen gökgürültüsüne benzer bir dizi horultuyla irkildi. Bu kadar küçük bir kuştan bu kadar yüksek bir sesin çıkması mümkün görünmediğinden Stephen arabada, henüz görme şerefine erişemediği birinin bulunduğu sonucuna vardı.

Nakliyeci bir sepetin içinden kocaman bir domuz etli börek ve büyük bir parça peynir çıkardı. Büyük bir bıçakla böreğin bir parçasını kestikten sonra Stephen'a verecekken bir kuşkuya kapılmışçasına durdu. "Siyah insanlar da bizimle aynı şeyleri mi yer?" diye sordu, ot ya da ay ışığı yiyebileceklerini düşünüyormuşçasına.

"Evet" dedi Stephen.

Nakliyeci Stephen'a bir parça börek ve biraz peynir verdi. "Teşekkür ederim ama diğer yolcunuz da bir şey istemez mit'

"İsteyebilir. Uyandığında. Onu Ripon'da aldım. Parası yoktu. Konuşacak biri diye düşündüm. İlk başta sohbet etmeye meraklıydı ama Boroughbridge'de uykuya daldı ve o zamandan beri de başka bir şey yapmadı."

"Sıkıcı bir adammış."

"Önemli değil. Artık sen varsın konuşacak."

"Çok yorgun olmalı" diye düşündü Stephen yüksek sesle. "Atımı öldürdüğümüzde tabanca atışıyla uyanmadı, aptal

çiftçiye gittiğimizde de, karyola ve kanarya sırasında da, bütün gün boyunca hatta. Nereye gidiyormuş?"

"O mu? Hiçbir yere. Oradan oraya geziyor. Londra'dan ünlü bir adam tarafından kovulmuş, adamın hizmetkarları kendisini yakalayacak diye hiçbir yerde uzun süre kalamıyor."

"Sahi mi?"

"Mavi" dedi nakliyeci.

"Mavi mi?" dedi meraklanan Stephen.

Nakliyeci başını salladı.

"Ne? Soğuktan mı morarmış? Yoksa dövülmüş mü?"

"Hayır delikanlı. Sen nasıl karaysan o da mavi. Eh! Arabamda biri kara diğeri mavi iki adam var! Böyle bir şeyin daha önce hiç kimsenin başına geldiğini işitmedim. Şimdi bakalım, kara bir adam görmek şans getirirse -ki öyle olmalı, kedilerde olduğu gibi- o zaman, aynı yerde bir kara bir de mavi adam... bunun bir anlamı olmalı. Ama ne?"

"Belki bir anlamı vardır da" diye teklif etti Stephen. "Senin için değildir. Belki onun için bir anlamı vardır ya da benim için."

"Yoo, bu doğru olamaz" diye karşı çıktı nakliyeci. "Olanlar bana oluyor." Stephen bilinmeyen adamın rengini düşündü. "Hasta mı acaba?" diye sordu.

"Olabilir" dedi nakliyeci, düşüncelerini açıklamada isteksiz davranarak. Yemeklerini yedikten sonra nakliyecinin başı düşmeye başladı ve kısa bir süre sonra da dizginler elinde uyuyakaldı. Araba, eşsiz bir muhakeme yeteneği ve sezgilere sahip atın yönetimi altında sakin sakin yol boyunca ilerlemeye devam etti.

Stephen için yorucu bir yolculuktu. Leydi Pole'un acıklı sürgünü ve Firenze'yi kaybetmek onu çok üzmüştü. Bir süreliğine de olsa nakliyecinin çenesinden kurtulduğuna sevindi.

Bir keresinde mavi adamın uyandığını belirten bir mırıltı duydu. İlk başta mavi adamın ne dediğini anlayamadı ama sonra çok net bir biçimde işitti: "*Adsız köle, yabancı bir ülkede kral olacak*."

İşittikleri ürpermesine yol açtı. Bu, hemen aklına beyefendinin onu İngiltere Kralı yapma sözünü getirmişti.

Hava kararmıştı. Stephen atı durdurdu, sürücü bölmesinden aşağı indi ve arabanın çevresinde asılı üç eski lambayı yaktı. Bölmeye yeniden çıkmak üzereydi ki, arabanın arkasından paçavralar giymiş kir pas içinde bir adam fırlayarak tam önüne, buzlu toprağa atladı.

Hırpani adam Stephan'ı lambanın ışığında şöyle bir süzdü. "Geldik mi?" diye sordu kısık bir sesle.

"Nereye geldik mi?"

Adam bir an düşündükten sonra ilk sorusunu başka türlü sormaya karar verdi. "Neredeyiz?"

"Hiçbir yerde. Ulleskelfle Thorpe Willoughby denen bir yer arasında sanırım."

Soruyu soran kendisi olmasına rağmen cevabını aldığında fazla ilgilenmemiş göründü. Kirli gömleğinin düğmeleri beline kadar açıktı ve Stephen nakliyecinin tarifinin son derece aldatıcı olduğunu görebiliyordu. Maviliği Stephen'ın siyahlığı gibi değildi. İnce, şahine benzeyen berbat görünüşlü bir adamdı, derisinin doğal rengi normal bir İngiliz'den farksız olmalıydı ama mavi çizgiler, kıvrımlar, noktalar ve yuvarlaklardan oluşan tuhaf bir desenle kaplıydı.

"Büyücünün hizmetkarı John Childermass'i tanıyor musun?" diye sordu.

İki gün içinde hiç tanımadığı iki insandan aynı soruyu duyan herkesin yapacağı gibi Stephen da doğal olarak irkildi. "Uzaktan tanıyorum. Onunla hiç konuşmadım."

Adam sırıtarak göz kırptı. "Sekiz yıldır beni arıyor. Henüz bulamadı. Efendisinin Yorkshire'daki evine bakmaya gittim. Büyük bir parkın içinde. Bir şeyler çalmak isterdim. Londra'daki evine gittiğimde birkaç parça börek yemiştim."

Kendi ağzıyla suçunu itiraf eden bir hırsızın yanında bulunmak biraz tedirgin ediciydi, yine de büyücüyü soymak isteyen birine karşı bir tür yakınlık hissetmekten kendini alamadı. Ne de olsa Leydi Pole'la Bay Norrell yüzünden efsun altına girmişlerdi. Cebine uzanarak iki madeni para çıkardı. "İşte!" dedi.

"Bu ne için?" diye sordu adam şüpheyle ama yine de paraları aldı.

"Haline üzüldüm."

"Neden?"

"Çünkü söylenenler doğruysa bir evin yok."

Adam sırıttı ve kirli sakalını kaşıdı. "Bana söylenenler doğruysa o zaman senin de adın yok!"

"Ne?"

"Benim bir adım var. Vinculus." Stephen'ın elini yakaladı. "Neden benden kaçmaya çalışıyorsun?"

"Kaçmıyorum" dedi Stephen.

"Evet kaçtın. Biraz önce."

Stephen duraksadı. "Derin renkli ve üzerinde işaretler var. İşaretlerin bir hastalık anlamına geleceğini düşündüm."

"Derimin anlamı bu değil" dedi Vinculus.

"Anlamı mı?" dedi Stephen. "Kullandığın kelime tuhaf. Yine de doğru, deri pek çok anlama gelebilir. Benimki herhangi birinin orta yerde bana vurabileceği ve ceza görmeyeceği anlamına gelir. Dostlarımın her zaman sokakta benimle görünmek istemeyebileceği anlamına gelir. Kaç kitap okursam okuyayım, kaç dil öğrenirsem öğreneyim her zaman merak uyandıran bir yaratık gibi görüleceğim anlamına gelir, tıpkı çarpım yapan bir at ya da konuşan bir domuz gibi."

Vinculus sırıttı. "Benimki ise seninkinin tam tersi anlama geliyor. Çok yükseleceksin anlamına geliyor, Adsız Kral. Krallığının seni beklediği ve düşmanının yok olacağı anlamına geliyor. Zamanın geldiği anlamına geliyor. Adsız *köle gümüş taç takacak, adsız köle yabancı bir ülkede kral olacak…* "

Sonra Stephen'ın elini sıkı sıkı tutan Vinculus kehanetini baştan sona ezberden okudu. "İşte oldu" dedi bitirdiğinde. "Artık iki büyücüye de sana da söyledim. Görevimin ilk bölümünü tamamladım."

"Ama ben büyücü değilim ki" dedi Stephen.

"Olduğunu söylemedim ki" diye cevapladı Vinculus. Stephen'ın kolunu ansızın bıraktı, yırtık pırtık paltosuna sıkıca sarındı ve lambaların ışığının arkasındaki karanlığa dalarak gözden kayboldu.

Birkaç gün sonra şeytanarabası saçlı adam ansızın canının bir kurt avı görmeyi çektiğini dile getirdi. Görünüşe göre yüzyıllardır bir kurt avına katılmamıştı.

O sırada güney İsveç'te süregiden bir kurt avı vardı ve beyefendi hemen Stephen'la kendisini oraya nakletti. Stephen kendini karlı bir ormanın ortasındaki yaşlı bir meşenin geniş bir dalı üzerinde buldu. Buradan yere uzun tahta bir kazığın dikilmiş olduğu küçük açıklığı mükemmel bir biçimde görebiliyordu. Kazığın tepesinde eski tahta bir tekerlek, tekerleğe sımsıkı bağlı, acınacak bir biçimde meleyen bir oğlak vardı.

Ağaçların arasından bir kurt ailesi sürünerek ortaya çıktı. Postları kar ve buz kaplıydı, aç bakışları keçinin üzerine sabitlenmişti. Onlar ortaya çıkar çıkmaz ormanın her yerinden köpek havlamaları yükseldi ve büyük bir hızla üzerlerine gelen atlılar göründü. Açıklığa bir tazı sürüsü çıktı, en öndeki iki köpek bir kurdun üzerine atladılar ve üç hayvan hırlayan, ısıran, çırpınan tek bir vücuda dönüştü. Avcılar dört nala geldiler ve kurdu vurdular. Diğer kurtlar karanlık ağaçlara koştu, köpekler ve avcılar da onları takip etti.

Av bir noktada heyecanını kaybedince, beyefendi Stephen'la kendisini büyüyle avın daha heyecanlı olduğu başka bir yere uçuruyordu. Bu biçimde bir ağaç tepesinden diğerine, tepeden kaya çıkıntısına ilerlediler. Bir keresinde peri masallarındaki gibi tuhaf biçimli kapı ve pencereleri olan, çatılarında erimeye başlayan karların güneş ışığında parladığı ahşap evlerden oluşan bir köydeki kilisenin tepesine kondular.

Ormanın sessiz bir köşesinde avcıların tekrar ortaya çıkmasını bekliyorlardı ki, ağaçlarının altından bir kurt geçti. Türünün en güzel örneklerinden biriydi, güzel koyu gözleri arduvaz rengi kürkü vardı. Başını kaldırarak ağaca baktı ve taşların üzerinde konuşan suyun, çıplak ağaçlar arasında içini çeken rüzgarın ve ölü yaprakları yiyen ateşin çıtırtısına benzeyen bir dilde beyefendiye seslendi.

Beyefendi de ona aynı dilde karşılık verdi, sonra umarsızca gülerek eliyle uzaklaşmasını işaret etti.

Kurt beyefendiye son bir kez serzenişle baktı ve koşmaya devam etti. "Onu kurtarmam için yalvarıyor" diye açıkladı beyefendi.

"Ah, yapamaz mısınız efendim? Bu asil yaratıkların öldüğünü görmek çok üzücü!"

"Yufka yürekli Stephen'ım!" dedi beyefendi sevecenlikle ama kurdu kurtarmadı.

Stephen kurt avından hiç mi hiç hoşlanmamıştı. Doğru, avcılar cesur, tazıları sadık ve istekliydi ama Firenze'nin ölümünden sonra herhangi bir yaratığın, özellikle de kurt kadar güzel ve güçlü bir yaratığın ölümünden zevk alabilmesi için henüz çok erkendi. Firenze'yi düşününce aklına arabadaki mavi derili adamla karşılaşması ve kehaneti henüz beyefendiye anlatmadığı geldi ve olanları anlattı.

"Sahi mi? Bu cidden beklenmedik bir durum!" dedi beyefendi. "Kehaneti daha önce duymuş muydunuz efendim?"

"Evet tabii ki, gayet iyi bilirim. Bu ..." Burada beyefendi Stephen'ın anlayamadığı bir kelime söyledi.[(112)] "... kehaneti. İngiliz adıyla daha iyi bilirsin, John Uskglass, Kuzgun Kral. Ama anlayamadığım, İngiltere'de nasıl olup da hâlâ bilindiği. İngilizler'in artık böyle şeylerle ilgilenmediğini sanıyordum."

"Adsız köle! Şey, bu benim, öyle değil mi efendim? Bu kehanet de nasıl kral olacağımı söylüyor olmalı!"

"Ah, elbette kral olacaksın! Kral olacağını söyledim ve ben böyle şeylerde hiç yanılmam. Ancak seni çok sevmeme rağmen bu kehanet seninle ilgili değil Stephen'cığım. Çoğu İngiliz büyüsünün yeniden canlanmasıyla ilgili. Az önce söylediğin kısım da aslında kehanet falan değil. Kral biri İngiltere'de, biri Peri Diyarı'nda, diğeri de Cehennem'de olan üç Krallığını nasıl elde ettiğini hatırlıyor. Adsız köle dediği kendisi. Çok kötü bir peri tarafından İngiltere'den kaçırılıp getirildiği Peri Diyarı'nda adsız köleydi, höyükte saklanan küçük Hıristiyan çocuk."

Stephen kendini tuhaf bir biçimde hayal kırıklığına uğramış hissediyordu ancak neden böyle hissettiğini kendisi de anlamıyordu. Ne de olsa hiçbir yerin kralı olmak istememişti. Ne İngiliz'di ne Afrikalı. Hiçbir yere ait değildi. Vinculus'un

sözleri ona bir an için de olsa bir aidiyet, bir planın parçası olma ve bir amaç taşıma duygusunu tattırmıştı. Oysa hepsi birer hayalden ibaretti.

48

Gravürler

Şubat sonları-Mart 1816

"Değişmişsin. Seni gördüğüme çok şaşırdım."

"Öyle mi? Beni şaşırtıyorsun. Belki biraz zayıfladım ama başka bir değişiklik olduğunu fark etmedim."

"Hayır, yüzünde, tavırlarında, bir şeylerde..."

Strange gülümsedi. Daha doğrusu yüzünde bir şey büküldü ve Sör Walter gülümsediğini varsaydı. Sör Walter gülümsemesinin daha önce nasıl olduğunu bir türlü hatırlayamadı.

"Bu siyah giysiler yüzünden" dedi Strange. "Kaldırmayı unuttukları bir cenaze parçası gibiyim, şehirde gezinmeye mahkûm edilmiş ve insanları korkutarak kendi faniliklerini hatırlatan."

Covent Garden'da Bedford Pastanesi'ndeydiler. Sör Walter burayı geçmişte iyi vakit geçirdikleri bir yer olduğu için belki Strange'in moralini biraz düzelteceği umuduyla seçmişti ama böyle bir akşamda Bedford bile neşesini biraz kaybetmiş görünüyordu. Dışarıda insanları oradan oraya sürükleyen, gözlerine iri kara yağmur damlaları savuran kara soğuk bir rüzgar esiyordu. içeride ıslak, mutsuz beylerle dolu odalar

kasvetli ve evcil bir tür sis üretiyor, garsonlar da fazladan kürek kürek kömür atarak ve beyefendilere fazladan bardak bardak sıcak baharatlı şarap getirerek bu sisi dağıtmaya çalışıyorlardı.

Sör Walter odaya girdiğinde Strange'i küçük bir deftere hızlı hızlı not alırken bulmuştu. Deftere doğru başını sallayarak, "Büyüyü bırakmadın o halde" dedi.

Strange güldü.

Sör Walter bunu bırakmadığı biçiminde algılayarak memnun oldu çünkü Sör Walter insanın meslek sahibi olmasına çok önem verir ve insanlar için yararlı, sabit bir uğraşın ilaçların çare bulamayacağı pek çok şeyi iyileştireceğine inanırdı. Yalnızca, Strange'de daha önce hiç görmediği biçimde acı, rahatsız edici bir tını taşıyan gülümsemesinden pek hoşlanmamıştı. "Yalnızca demiştin ki... " diye başladı.

"Ah, pek çok şey demiştim! Zihnime türlü türlü tuhaf fikirler giriyordu. Acının fazlası, her şeyin fazlası gibi delilik nöbetine yol açabiliyor. Doğrusu, bir süre kendimde değildim. Doğrusu deli gibiydim ama gördüğün gibi artık her şey geçmişte kaldı."

Ancak doğruyu söylemek gerekirse, Sör Walter böyle bir şey göremiyordu.

Strange'in değiştiğini söylemek yetmezdi. Bazı açılardan her zamanki gibiydi. Eskisi kadar sık gülümsüyordu (aynı gülümseme olmasa bile). Aynı alaycı gelişigüzel tavırda konuşuyordu (sanki söylediklerine hiç dikkat etmiyormuş izlenimini vererek). Sözleri ve yüzü dostlarının her zaman hatırladığı gibiydi, şu farkla: Karşılarında artık yalnızca kendisine verilen rolü oynayan, aklı ve yüreği bambaşka bir yerde olan bir adam vardı. Alaycı gülümsemesinin ardından onlara baktığında, hiçbiri ne düşündüğünü bilemiyordu. Bir büyücüye her zamankinden çok benziyordu. Çok tuhaftı, kimse ne anlam vereceğini bilemiyordu ama bazı açılardan artık Norrell'e daha çok benziyordu.

Sol elinin dördüncü parmağında içinde kahverengi bir bukle bulunan bir yas yüzüğü taşıyordu, Sör Walter onun sürekli yüzüğe dokunduğunu ve parmağında çevirdiğini fark etti.

Kaplumbağa, üç dört biftek, yabankazı yağından yapılma sos, tatlı tuzlu sos içinde ekmek kırıntılı istiridye, birkaç yılan balığı ve kırmızı pancar salatasından oluşan mükellef bir yemek ısmarladılar.

"Döndüğüme memnunum" dedi Strange. "Artık burada olduğuma göre ortalığı yapabildiğim kadar karıştırmaya niyetliyim. Norrell, gittiğimden beri gereğinden uzun bir süredir istediği gibi at koşturuyor."

"Zaten ne zaman kitabından söz edilse kıvranıyor. Hiç bıkmadan insanlara içinde ne olduğunu sorup duruyor."

"Ah, oysa kitap yalnızca bir başlangıç! Hem daha bitmesine aylar var. Yeni bir dergi çıkaracağız. Murray mümkün olduğu kadar çabuk yayımlamak istiyor. Doğal olarak çok daha iyi bir ürün olacak. Adı *The Famulus*, [(113)] büyüyle ilgili *benim* görüşlerimi yaymayı hedefliyoruz."

"Bunlar da Norrell'inkilerden epeyi farklı, öyle mi?"

"Elbette! Ana fikrim konuyu Norrell'in koyduğu sınırlar ve kısıtlamalar olmadan akılcı bir çerçeveden incelemek. Böyle bir yeniden inceleme sonucunda keşfedilmeye değer yeni yolların açılacağından eminim. Çünkü konuyu bir düşününce, İngiliz büyüsünü diriltmenin hakiki anlamı nedir? Norrell ve ben gerçekte ne yaptık? Bulutlar, yağmur, duman ve benzerleriyle birtakım illüzyonlar meydana getirdik, dünyada yapması en kolay iş! Cansız nesnelere can ve ses vermek, bak işte bu son derece karmaşık ve zor. Düşmanlarımıza fırtına ve kötü hava göndermek, hava büyüsünün ne kadar kolay olduğunu nasıl anlatabilirim. Başka ne yaptık? Görüntüler çağırdık, ha eğer birimizden biri bu işi beceriyle yapabilseydi etkileyici olabilirdi ama ikimiz de yapamıyoruz. Şimdi! Bu cılız listeyi bir de *Aureateler'in* yaptıklarıyla karşılaştır. Meşeleri ve akçağaçları düşmanlarına karşı kendileriyle birleşmeye ikna ediyorlardı, çiçeklerden eş ve hizmetkâr yapıyor, kendilerini fareye, tilkiye, ağaca, ırmağa dönüştürebiliyorlardı. Örümcek ağlarından gemi, gül çalılarından ev yapıyor ve..."

"Evet evet!" diye sözünü kesti Sör Walter. "Bütün bu farklı büyü türlerini denemeye sabırsızlandığını görebiliyorum ancak bunu söylemek her ne kadar hoşuma gitmese de Norrell'in

haklı olabileceğini düşünüyorum. Bu tür büyülerin hepsi de günümüze uygun değil. Biçim değiştirme vesaire hepsi çok geçmişte kaldı. Bunlar çok etkileyici olabilir, bu konuda hak veriyorum, ancak Strange, eminim ki bunları uygulamayı düşünmüyorsun. Bir beyefendi biçim değiştirmez. Bir beyefendi olduğundan başka bir şey gibi görünmeye tenezzül etmez. Bir fırıncı ya da baca temizleyicisi olarak görünmeyi sen de arzu etmezsin..."

Strange güldü.

"Anlaştık o halde" dedi Sör Walter. "Düşünsene, köpek ya da domuz olarak görünmek ne kadar daha kötü olacaktır."(114)

"Kasten kötü örnekler seçiyorsun."

"Ben mi? Bir aslan o zaman! Aslan olmak ister miydin?"

"Muhtemelen. Büyük ihtimalle. Belki de istemezdim ama önemli olan bu değil! Biçim değiştirmenin hassasiyetle ele alınması gereken bir büyü olduğunu biliyorum ama bu faydalı bir kullanımını bulamayacağımız anlamına gelmiyor. Dük Wellington'a sor bakalım, keşif subaylarını fareye ya da tilkiye dönüştürmeyi ve Fransız kamplarına girip çıkmalarını istemez miydi? İnan bana Sayın Dük, senin kadar tereddüt etmezdi."

"Bana kalırsa Colquhoun Grant'i tilki olmaya asla razı edemezdin."(115)

"Ah! Gram üniforması üzerinde olduğu sürece inan tilki olmaya da aldırış etmezdi. Hayır, hayır dikkatimizi Aureateler'e vermeliyiz. John Uskglass'ın hayatı ve büyüsüne daha çok enerji harcamalıyız, bunu yaptığımız zaman da..."

"Bu, yapmaman gereken tek şey. Aklına bile getirme."

"Neden bahsediyorsun sen?"

"Ciddiyim Strange. *Aureateler'e* bir itirazım yok. Hatta genel olarak haklı olduğunu düşünüyorum. İngilizler eski büyü tarihleriyle büyük gurur duyarlar, Godbless, Stokesey, Pale ve diğerleriyle. Norrell'in onların başarılarını küçümseyen sözlerini gazetelerde okumaktan hoşlanmıyorlar. Ancak sen de tam tersi yönde bir hataya düşebilirsin. Başka krallardan konuşmak devleti huzursuz edebilir. Özellikle de her an

Johanncılar tarafından istila edilme olasılığıyla karşı karşıya olduğumuz bir sırada."

"Johanncılar mı? Johanncılar kim?"

"Ne? Aman Tanrım Strange! Hiç gazete okumuyor musun sen?"

Strange biraz kırılmış gibiydi. "Çalışmalarım zamanımın çoğunu alıyor, hatta tümünü. Hem geçen ay için zihnimi meşgul eden çok özel bir durumu mazeret olarak gösterebilirim."

"Geçen aydan bahsetmiyorum ki. Kuzey illerinde tam dört yıldır Johanncılar var."

"Evet ama kim bunlar?"

"Gecenin bir yarısında değirmenlere gizlice girerek insanların mallarını yakıp yıkan zanaatkarlar. Fabrika sahiplerinin evlerini yakıyorlar. Sıradan halkı isyankar davranışlara iten tehlikeli toplantılar yapıyor ve pazar yerlerini yağmalıyorlar."(116)

"Ah, makine kırıcılar. Evet, evet şimdi anladım. Yalnızca garip isim yanılttı beni. Makine kıranların Kuzgun Kral'la ne ilgisi var?"

"Çoğu Kuzgun Kral'ın takipçisi olduğunu söylüyor ya da öyle iddia ediyor. Mallarını yok ettikleri yerlerin duvarlarına Uçan Kuzgun resmi yapıyorlar. Liderleri John Uskglass'dan geldiğini öne sürdükleri emir mektupları taşıyorlar ve yakında Newcastle'daki hükümranlığını yeniden kurmak için ortaya çıkacağını söylüyorlar."

"Hükümet de onlara inanıyor mu?" diye sordu Strange hayretle.

"Elbette hayır! O kadar aptal değiliz. Asıl korkumuz çok daha somut bir şey, yani devrim. John Uskglass'ın sancağı Nottingham'dan Newcastle'a, kuzeyde her yerde dalgalanıyor. Elbette casuslarımız ve muhbirlerimiz bu adamların ne yaptığını ve ne düşündüğünü bize söylüyor. Ha, hepsi de John Uskglass'ın geri döneceğine inanıyor demiyorum. Çoğu senin benim kadar mantıklı ama sıradan halk arasında adının ne kadar etkili olduğunu biliyorlar. Hampshire milletvekili Rowley Fisher-Drake, Uçan Kuzgun sancağı dikmenin yasadışı

sayılması gerektiğini öneren yasa tasarısı sundu. Ancak halkın kendi bayrağını açmasını, yasal Kralları'nın bayrağını açmasını yasaklayamayız."(117) Sör Walter içini çekti ve tabağındaki dana bifteğini çatalıyla dürttü. "Başka ülkelerde büyük ihtiyaç anında geri dönen kralların hikayeleri anlatılır. Yalnızca İngiltere'de bu anayasanın bir parçası."

Strange çatalını sabırsızca bakana doğru salladı. "Yine de bunların hepsi siyaset. Benimle bir ilgisi yok. John Uskglass'ın krallığının yeniden kurulmasını talep etmeyeceğim. Tek arzum soğukkanlı ve mantıklı bir biçimde bir büyücü olarak başardıklarını incelemek. Neyi diriltmemiz gerektiğini anlamadan İngiliz büyüsünü nasıl eski haline getirebiliriz?"

"O zaman *Aureateler*'i incele ama John Uskglass'ı Norrell'in onu yerleştirdiği belirsizlik içinde bırak."

Strange başını salladı. "Norrell, sizi John Uskglass'a karşı zehirlemiş. Hepinizi büyülemiş."

Bir süre sessizce yemeklerini yediler, sonra Strange, "Windsor Şatosu'nda bir portresi olduğunu hiç söylemiş miydim?" dedi.

"Kimin?"

"Uskglass'ın. İtalyan bir ressam tarafından geniş salonlardan birinin duvarına yapılmış hayali bir sahne. Resimde III. Edward'la John Uskglass, savaşçı kralla büyücü kral yanyana oturuyorlar. John Uskglass İngiltere'den gideli neredeyse dört yüzyıl oldu ama İngilizler hâlâ onu sevmeleri mi yoksa nefret mi etmeleri gerektiğine karar veremiyorlar."

"Ha!" dedi Sör Walter. "Kuzeyde onun hakkında ne düşündükleri gayet açık. Ellerinde olsa yarın Westminster yönetiminin yerine onu getirirlerdi."(118)

Birkaç hafta sonra *The Famulus'un* ilk sayısı çıktı ve makalelerinden birinin sansasyonel içeriği sayesinde ilk baskısı iki gün içinde tükendi. Yakında Strange'in *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması'nın* ilk cildini basacak olan Bay Murray çok büyük bir kar beklentisiyle seviniyordu. Kamuoyunu bu denli heyecanlandıran makalede büyücülerin yararlı bilgiler almak için ölüleri nasıl çağıracakları anlatılıyordu. Bu hayret verici

(ancak son derece ilginç) konu o kadar büyük bir yankı uyandırdı ki, evde *The Famulus*'un bir nüshası bulunduğunu öğrenen birkaç genç hanımın bayıldığı haberleri ortalıkta dolaşmaya başladı. Bay Norrell'in böyle bir yayımı onaylayacağını kimse düşünmüyordu ve Bay Norrell'den hoşlanmayan herkes bir nüsha almaktan özel bir zevk duydu.

Hanover Meydanı'nda Bay Lascelles, Bay Norrell için yüksek sesle okudu. " ... Büyücünün beceri ve bilgi eksikliği çektiği yerde -ki bu da bütün çağdaş büyücüleri kapsıyor, bu tür meselelerdeki doğal yeteneğimiz eski parlaklığından epey uzaktır. Verilebilecek en iyi tavsiye, bu kişinin, hayattayken büyücü olan birinin, o da olmazsa bu sanata yeteneği olan birinin ruhunu çağırması olacaktır. Gideceğimiz yoldan emin değilsek birazcık bilgi sahibi olan ve bizimle, deyim yerindeyse yarı yolda buluşabilecek olan birine başvurmak en iyisidir."'

"Her şeyi mahvedecek!" diye bağırdı Norrell dizginlenemez bir öfkeyle. "Beni mahvetmeye kararlı!"

"Çok sinir bozucu olduğu kesin" dedi Lascelles, hiçbir şey olmamış gibi. "Karısı öldüğünde Sör Walter'a büyüyü bırakacağına yemin etmişken üstelik."

"Ah! Hepimiz ölebiliriz, Londra'nın yarısı buhar olup uçabilir ama Strange her zaman büyü yapacaktır, elinde değil. Şimdi büyücü yanı daha da ağır basıyor, artık hiç durmaz. Yapacağı büyü de kötü olacak, ona nasıl engel olacağımı bilmiyorum!"

"Rica ederim sakin olun Bay Norrell" dedi Lascelles. "Eminim çok yakında bir şey düşünürsünüz."

"Kitabı ne zaman yayımlanacak?"

"Murray'nin ilanlarında ilk cildin Ağustos'ta çıkacağı yazılı."

"İlk cilt mi!"

"Ah evet! Bilmiyor muydunuz? Üç ciltlik bir eser olacak. İlk ciltte İngiliz büyüsü tarihini eksiksiz bir biçimde halkın gözü önüne seriyor. İkinci ciltte halka büyünün doğasıyla ilgili eksiksiz bilgiler veriyor, üçüncüsünde de gelecekteki uygulamalara ilişkin temelleri atıyor."

Bay Norrell yüksek sesle inledi, başını eğerek elleri arasına sakladı. "Tabii" dedi Lascelles düşünceli bir biçimde, "Metin hiç kuşkusuz art niyetli olsa da asıl endişe verici olanı gravürler.."

"Gravürler mi?" diye bağırdı Bay Norrell dehşetle. "Ne gravürüymüş bunlar?"

"Ah" dedi Lascelles. "Strange İtalya, Fransa ve İspanya'nın en iyi ustalarıyla çalışmış bir göçmen bulmuş ve bu adama gravürleri yapması için müthiş bir para ödüyormuş."

"Ama neyin gravürleri? Konuları neymiş?"

"Gerçekten de ne?" dedi Lascelles esneyerek. "Hiçbir fikrim yok." *The Famulus'u* tekrar eline alarak sessizce okumaya başladı.

Bay Norrell bir süre derin düşüncelere dalmış bir halde oturarak tırnaklarını yedi. Biraz sonra da zili çalarak Childermass'i çağırttı.

Londra'nın doğusunda Spitalfields banliyösü bulunur. Burası muhteşem ipeklerin yapıldığı bir yer olarak geniş bir ün salmıştır. İngiltere'nin hiçbir yerinde şimdiye kadar Spitalfields ipeği kadar iyi bir ipek üretilmemiştir ve üretilmeyecektir. Geçmişte ipek ticaretinden para kazanan ipek tüccarları, ipek dokumacıları ve boyacıları burada oturabilecekleri güzel evler yaptırmışlardı. Ancak dokumacıların tezgâhlarından çıkan ipek olağanüstülüğünden hiçbir şey yitirmemiş olsa da Spitalfields artık fazlasıyla gözden düşmüştür. Evlerin cepheleri kirlenmiş ve eskimiştir. Zengin tüccarlar Islington, Clerkenwell ve (gerçekten zenginlerse) batıdaki Mary-le-bone ilçesine taşınmışlardır. Bugün Spitalfields aşağı tabakadan yoksul kişilerin oturduğu, küçük çocukların, hırsızların ve halkın huzurunu tehdit eden başka kimselerin cirit attığı bir yer olmuştur.

Kirli sokaklara soğuk gri bir yağmurun yağdığı ve çamurda su birikintileri oluşturduğu özellikle karanlık bir günde, Spitalfields'deki Elder Sokağı'na giren araba uzun dar bir evin önünde durdu. Bu arabadaki arabacı ve kapı uşağı yas giysileri içindeydiler. Kapı uşağı bölmesinden aşağı atladı, siyah bir şemsiye açtı ve Jonathan Strange'in inmesi için kapıyı açarak şemsiyeyi tuttu.

Strange bir an kaldırımda duraksayarak siyah eldivenlerini düzeltti ve Elder Sokağı'nda bir aşağı bir yukarı baktı. Bir çöp yığınında başlarını kaldırmadan yiyecek arayan iki kırma

köpek dışında kimsecikler yoktu. Yine de gözü sokağın karşısındaki bir kapı eşiğine takılana kadar çevresine bakmaya devam etti.

Son derece sıradan bir kapı eşiğiydi, bir tüccarın deposu ya da benzer bir yerin girişiydi. Yıpranmış üç taş basamaktan üzerinde büyük üçgen bir alınlık bulunan, siyah renkte eski masif bir kapıya çıkılıyordu. Kapıya yırtılmış piyes afişleri ve okuyana şu şu günde şu şu meyhanede iflas eden falanca kişinin mallarının satışa çıkarılacağını bildiren ilanlar asılıydı. "George" dedi Strange, şemsiyeyi tutan kapı uşağına. "Resim yapar mısın?"

"Anlayamadım efendim?"

"Hiç resim eğitimi aldın mı? Nasıl yapıldığını biliyor musun? Arka planlar, perspektif, gölge ya da ışık verme, böyle şeylerden anlar mısın?"

"Ben mi efendim? Hayır efendim."

"Çok yazık. Resim eğitimimin bir parçasıydı. Sana kusursuz bir ustalıkta ama kesinlikle ilgi çekici olmayan bir manzara ya da portre çizebilirim. Tıpkı iyi eğitim görmüş herhangi bir amatör gibi. Merhum hanımefendin pahalı resim hocalarının sağlayabileceği avantajlara sahip değildi ama yine de daha fazla yeteneği olduğuna inanıyorum. Suluboyayla yaptığı insan ve çocuk resimleri modaya uygun bir resim ustasını dehşete düşürebilirdi. Figürleri fazlasıyla katı, renkleri fazlasıyla canlı bulurdu muhtemelen. Oysa Bayan Strange yüzlerdeki ve bedenlerdeki ifadeyi yakalamakta, en sıradan durumlarda bile çekicilik ve nükte bulmakta büyük yeteneğe sahipti. Resimlerinde hayat dolu ve güzel bir şey vardı, bu da..." Strange sözlerini yarım bıraktı ve bir süre sessiz kaldı. "Ne diyordum? Ha evet. Resim yapmak insana her zaman işine yarayacak gözlem yapma alışkanlığını kazandırır. Örneğin şu kapı eşiğini ele alalım..."

Kapı uşağı Strange'in gösterdiği yere baktı.

"... Karanlık ve yağmurlu bir gün. Işık çok az ve bu nedenle gölge de yok. Bu kapı eşiğinin de loş ve karanlık olmasını beklersin, yani normalde o gölgeyi orada görmeyi beklemezsin. Soldan sağa doğru giden ve kapı eşiğinin sol tarafını tamamen

karanlıkta bırakan koyu gölgeyi kastediyorum. Sanırım bugün güneşli ve aydınlık bir gün olsaydı da o gölgenin ters yöne düşeceğini söylersem haksız çıkmam. Hayır, bu gölge tuhaf. Doğada görebileceğimiz türden bir şey değil."

Kapı uşağı yardım almak için arabacıya baktı ama arabacı bu konuşmaya katılmamaya kararlıydı, bu nedenle uzaktaki bir noktaya baktı. "Anlıyorum efendim" dedi.

Strange kapıyı aynı düşünceli ilgiyle incelemeye devam etti. Sonra seslendi. "Childermass! Sen misin!"

Bir an hiçbir şey olmadı, sonra Strange'in o kadar itiraz ettiği gölge hareket etti. Bir yataktan çıkarılan ıslak bir çarşaf gibi kapı eşiğinden uzaklaştı, küçüldü ve bir insana dönüştü: John Childermass'e.

Childermass çarpık sırıtışıyla gülümsedi. "Eh efendim, zaten sizden uzun süre saklanamazdım."

Strange havayı kokladı. "Şu son bir haftadır belki de daha uzun bir zamandır gelmeni bekliyordum. Nerede kaldın?"

"Efendim beni düne kadar göndermedi."

"Peki, efendin nasıl?"

"Ah iyi değil efendim, iyi değil. Nezleden, başağrılarından, kol ve bacaklarındaki titremelerden şikayetçi. Bir şeylere canı sıkıldığında ortaya çıkan olağan belirtiler ve kimse canını sizin kadar sıkmıyor."

"Buna sevindim."

"Bu arada efendim, size söylemek istediğim bir şey vardı. Hanover Meydanı'nda size vereceğim bir miktar para var. 1814'ün son üç ayı için, Hazine'den ve Amirallik Dairesi'nden gelen ücretiniz."

Strange gözlerini şaşkınlıkla açtı. "Norrell de gerçekten payıma düşeni vermek niyetinde, öyle mi? O paranın tamamen gittiğini varsayıyordum." Childermass gülümsedi. "Bay Norrell'in bundan haberi yok. Parayı bu gece getireyim mi?"

"Elbette. Evde olmayacağım ama Jeremy'ye ver. Söylesene Childermass, merak ediyorum da Norrell senin kendini görünmez yapıp gölgelere dönüştürdüğünü biliyor mu?"

"Ah, oradan buradan bir şeyler kaptım işte. Yirmi yıldır Bay Norrell'in hizmetindeyim. Hiçbir şey öğrenmeseydim çok aptal

olduğumu düşünürdünüz."

"Evet tabii ama bunu sormamıştım. Norrell *biliyor* mu?"

"Hayır efendim. Şüpheleniyor ama *bilmezden* geliyor. Hayatını kitaplarla dolu bir odada geçiren bir büyücünün gerçek hayatta işlerini gördüreceği birine ihtiyacı vardır. Gümüş bir tasta her şeyi göremezsiniz. Bunu biliyorsunuz."

"Hımın. Neyse hadi bakalım! Buraya görmek için gönderildiğin şeyi gör bari!"

Ev bakımsız neredeyse terk edilmiş görünüyordu. Pencereleri ve boyası pislenmişti ve bütün pancurları kapalıydı. Kapı uşağı kapıyı çalarken Strange'le Childermass kaldırımda beklediler. Strange'in şemsiyesi vardı, Childermass yağmura hiç aldırmıyormuş gibiydi.

Bir süre hiçbir şey olmadı, sonra bir şey kapı uşağının başını çevirmesine yol açtı ve göremedikleri biriyle konuşmaya başladı. Bu kişi her kimse Strange'in kapı uşağının onaylamadığı açıktı, iki eli belinde duruşu, azarlayışı, sert bir sabırsızlığı gösteriyordu.

Bir süre sonra kapı açıldı ve çok ufak, pis ve çok korkmuş bir hizmetçi kız göründü. Jonathan Strange, Childermass ve kapı uşağı içeri girdiler ve girerlerken de tek tek ona baktılar. Zavallı kız da bu kadar uzun boylu ve önemli görünüşlü beyin kendisine bakması yüzünden az kalsın korkudan aklını kaçıracaktı.

Strange geldiğini haber verdirme zahmetine girmedi, zaten küçük hizmetçi kızı bunu yapmaya ikna etmeleri çok zor görünüyordu. Bunun yerine Childermass'e kendisini izlemesini işaret ederek merdivenleri tırmandı ve doğruca odalardan birine girdi. Burada bir tür sis içinde -ev kendi hava durumunu üretiyor gibiydi- yanan mumların loş ışığında gravürcü Mösyö Minervois ve yardımcısı Mösyö Forcalquier'i buldular.

Mösyö Minervois uzun boylu bir adam değildi, ufak tefekti. Uzun saçları kahverengi bir ipek yumağı kadar ince, parlak ve koyuydu. Omuzlarını sıyırıyor ve ne zaman işine eğilse, ki çoğu zaman bu biçimde çalışıyordu, yüzüne düşüyordu. Gözleri de dikkat çekiciydi, iri, yumuşak ve kahverengi olmaları güneyli olduğunu gösteriyordu. Mösyö Forcalquier'in görüntüsü

ustasının aşırı yakışıklılığıyla tam bir tezat oluşturuyordu. Kemikli bir yüzü, çukura kaçmış koyu gözleri vardı, tıraşlı başı açık renk kıllarla kaplıydı. Ancak bütün bu kadavramsı, iskeletimsi görünüşüne rağmen çok kibar tavırlı biriydi.

Fransız mültecilerdi, ancak bir mülteciyle düşman arasındaki ayrım Spitalfields sakinlerinin anlamayacağı kadar inceydi. Mösyö Minervois ve Mösyö Forcalquier her yerde Fransız casuslar olarak biliniyorlardı. Bu haksız yakıştırma nedeniyle pek çok şeye katlanmışlardı: Spitalfields'de oturan oğlanlar ve kızlardan oluşan çeteler her tatilin en iyi bölümünün, iki Fransız'a pusu kurarak onları dövmek ve Spitalfields dolaylarında bolca bulunan bir malzeme olan çamurda yuvarlamak olduğunu düşünüyorlardı. Diğer günlerde Fransızlar'ın komşuları hislerini asık suratlar, yuhalamalar ve ihtiyaçları olabilecek ya da isteyebilecekleri herhangi bir şeyi satmayarak ifade ederlerdi. Strange, Mösyö Minervois ve ev sahibi arasında aracı olarak yardımcı olmuştu. Ev sahibinin Mösyö Minervois'nın kişiliğini ve durumunu daha adil bir gözle görmesini sağlamıştı. Jeremy Johns'u civardaki bütün tavernalara göndererek Spitalfields sakinleriyle sohbet etmesini ve iki Fransız'ın İngiltere'nin iki büyücüsünün koruması altında olduğunun bilinmesini sağlamıştı. "Ve" demişti Jeremy'ye gerekli talimatları verirken, "Bay Norrell'in en büyük büyücü olduğunu söylerlerse itiraz etmesen de olur ama onlara benim daha ters olduğumu ve dostlarımın uğrayabileceği hakaretlere karşı hepten daha hassas olduğumu söylersin." Mösyö Minervois ve Mösyö Forcalquier, Strange'e gösterdiği çabalar nedeniyle minnettardılar ancak bu kasvetli koşullar altında yine en iyi dostlarının gün boyunca katı bir düzene uyarak içilen kanyak olduğunu keşfetmişlerdi.

Elder Sokağı'ndaki evden dışarı çıkmıyorlardı. Spitalfields'lilerin düşmanlığına karşı pancurları gece gündüz kapalıydı. Mum ışığında yaşıyorlardı ve saatle olan ilişkilerini uzun zaman önce kesmişlerdi. Geceyarısı olduğunu düşündüklerinden Strange'le Childermass'i görünce biraz şaşırdılar. Tek hizmetkârları, iri gözlü ufak tefek öksüz kızdı. Kız onları anlamıyor ve onlardan çok korkuyor, onlar da kızın

adını bilmiyorlardı. Ancak iki adam kayıtsız ve mağrur bir tavır içinde kıza karşı iyiydiler. İçinde kuştüyü bir yatak ve keten çarşaflar olan bir yatak vermişlerdi, bu nedenle kız kasvetli evin cennetin ta kendisi olduğunu düşünüyordu. Başlıca işi iki adama yiyecek, kanyak ve afyon almaktı. Sonra getirdiklerini kızla paylaşıyorlardı, kanyak ve afyonu kendilerine alıyor, yiyeceğin çoğunu kıza veriyorlardı. Kız aynı zamanda banyoları ve tıraşları için su taşıyıp ısıtıyordu. İkisi de biraz kendini beğenmiş olmasına rağmen evin pisliğine ve dağınıklığına aldırış etmiyorlardı, ki bu da yerindeydi çünkü küçük öksüz ev işlerinden Eski İbranice'den anladığı kadar anlıyordu.

Her yüzeyde ve mürekkepli halılarda kalın kâğıt yaprakları vardı. Eski peynir kabukları dolu kalay tabaklar, kalemler ve kömür parçaları dolu kâseler vardı. Kömürde gereğinden çok uzun süre kalmış birkaç kereviz neredeyse tanınmayacak haldeydi. Lambrilerin ve koyu pis duvar kâğıdının her yerine gravürler ve çizimler iğnelenmişti. Aralarında Strange'in istisnai güzellikte bir gravürü de yer alıyordu.

Evin arkasındaki küçük kurumlu bir bahçede gri Londra gelip güzel yeşil komşularını yemeden önce bir zamanlar bir kır ağacı olan bir elma ağacı vardı. Bir keresinde bir çalışkanlık nöbeti sırasında ev sakinlerinden biri ağaçtaki bütün elmaları toplamış ve pencere pervazlarına dizmişti. Elmalar orada duralı artık birkaç yıl oluyordu ve önce yaşlı elmalara sonra şişmiş elma cesetlerine, en sonunda da elma hayaletlerine dönüşmüşlerdi. Evin son derece belirgin bir kokusu vardı: Mürekkep, kâğıt, kömür, kanyak, afyon, çürük elma, mum ve kahve karışımıydı. Bütün bu kokular gece gündüz kapalı bir yerde çalışan ve hiçbir koşulda asla pencere açmaya razı gelmeyen iki erkeğin başka hiçbir şeye benzemeyen kokusuyla birleşiyordu.

İşin gerçeği Minervois ve Forcalquier çoğu zaman dünya yüzünde Spitalfields ya da Fransa gibi yerler olduğunu bile unutuyorlardı. Bir süredir Strange'in kitapları için yaptıkları gravürlerin küçük evreninde yaşıyorlardı ve bunlar gerçekten de tuhaf şeylerdi.

Gölgelerden yapılmış geniş koridorlar görünüyordu. Duvarlardaki karanlık yarıklar başka koridorların varlığını akla getiriyor, bu nedenle gravürler labirent ya da buna benzer bir şeyin içindeymiş gibi görünüyordu. Bazılarında karanlık yeraltı kanallarına inen geniş basamaklar görünüyordu. Issız bir yolun kıvrılarak uzandığı geniş karanlık bir kır vardı. İnsan bu manzaraya çok yukarıdan bakıyormuş hissine kapılıyordu. Yolun çok çok uzağında bir gölge, soluk yüzeyinde ancak bir çizik kadar yer tutan bir gölge vardı. Kadın mı erkek mi ya da çocuk mu hatta insan olup olmadığını bile söylemek zordu ancak o bomboş boşlukta ortaya çıkışı nedendir bilinmez insanın tüylerini ürpertiyordu.

Bir resim de geniş ve puslu bir boşluğun, belki de gökyüzünün, bir ucundan diğerine uzanan ıssız bir köprü çizilmişti. Kanallar ve koridorla aynı taşlardan yapılmış olmasına rağmen köprünün her iki yanında payandalarına yapışmış küçücük merdivenler kıvrıla kıvrıla aşağı iniyordu. Bu merdivenler dayanıksız görünüyordu ve köprüden çok daha kaba bir biçimde yapılmışlardı ama bulutların arasından kıvrıla kıvrıla Tanrı bilir nereye inen çok sayıda merdiven vardı.

Strange, Minervois'le boy ölçüşebilecek bir dikkatle resimlerin üzerine eğildi, sorular sordu, eleştirilerde bulundu ve öneriler getirdi. Strange'le iki gravürcü birbirleriyle Fransızca konuşuyorlardı. Strange, Childermass'in Fransızcayı mükemmel bir biçimde anladığını hatta Minervois'ye kendi dilinde bir iki soru sorduğunu görünce çok şaşırdı. Ne yazık ki Childermass bu dili öyle ağır bir Yorkshire aksanıyla konuşuyordu ki Minervois söylediklerini anlamayarak Strange'e Childermass'in Hollandalı olup olmadığını sordu.

"Tabii" dedi Strange, Childermass'e. "Bu sahneleri fazla İtalyan tarzı yapıyorlar, Palladio ve Piranesi'nin işlerine fazlasıyla benziyor ama ellerinde değil, eğitimleri böyle. İnsan eğitiminden kaçamaz biliyor musun? Bir büyücü olarak asla tam anlamıyla Strange olmayacağım ya da en azından yalnızca Strange olmayacağım, içimde çok fazla Norrellik var."

"Demek Kral Yolu'nda bunları gördünüz?" dedi Childermass.

"Evet."

"Peki ya bu köprü hangi ülkeyi geçiyor?"

Strange alaycı bir tavırla Childermass'e baktı. "Bilmiyorum büyücü. Senin fikrin nedir?"

Childermass omuz silkti. "Sanırım, Peri Diyarı."

"Belki de ama artık Peri Diyarı dediğimiz şeyin pek çok ülkeden oluştuğunu düşünmeye başlıyorum. 'Başka bir yer'de desen aynı şeyi söylemiş olursun."

"Bu yerler ne kadar uzakta?"

"Fazla değil. Oraya Covent Garden'dan gittim ve hepsini bir buçuk saat içinde gördüm."

"Büyüyü yapmak zor muydu?"

"Aslında hayır."

"Ne olduğunu bana söyler miydiniz?"

"Bütün iyi niyetimle hem de. Bir ifşa büyüsüne ihtiyacın var. Ben Doncaster'i kullandım. Sonra aynanın yüzeyini eritmek için bir çözülme büyüsü gerekli. Baktığım kitaplarda çok sayıda çözülme büyüsüne rastladım ancak bildiğim kadarıyla hiçbiri işe yaramıyor, bu nedenle kendim bir tane uydurmak zorunda kaldım. İstersen yazabilirim. En sonunda da ikisini birleştirici bir yol bulma büyüsünün içine koymalısın. Bu önemli, bunu yapmazsan başka türlü bir daha nasıl çıkarsın bilmiyorum." Strange duraksayarak Childermass'e baktı. "Söylediklerimi anladın mı?"

"Mükemmel bir biçimde efendim."

"İyi." Kısa bir sessizlikten sonra Strange konuştu. "Sence Norrell'in hizmetinden çıkıp bana gelmenin zamanı gelmedi mi? Bu hizmetkârlık saçmalığına da gerek yok. Yalnızca öğrencim ve yardımcım olursun."

Childermass bir kahkaha attı. "Ha, ha! Teşekkür ederim! Ama Bay Norrell'le işimiz bitmedi. Henüz değil. Hem zaten herhalde çok kötü bir öğrenci olurdum, sizden bile kötü."

Strange gülümseyerek bir an düşündü. "İyi cevap" dedi en sonunda. "Ama korkarım yeterince iyi değil. Norrell'in tarafını gerçekten tuttuğuna inanmıyorum. İngiltere'de tek bir büyücü! Büyü hakkında tek bir ses! Senin kişiliğinde de benimki kadar

muhaliflik var. Neden gelip benimle birlikte muhalif olmuyorsun?"

"Ama sonra sizinle aynı fikirde olmak zorunda kalırdım, öyle değil mi? Norrell'le aranızdaki sorunun nasıl sonuçlanacağını bilmiyorum. Kartlarıma sordum ama cevap bir o yana bir bu yana gidiyor. Gelecekte olacaklar kartların net bir biçimde açıklayamayacağı kadar karmaşık ve onlara soracak doğru soruyu da bulamıyorum. Ne yapacağımı söyleyeyim. Size bir söz vereceğim. Eğer siz kaybeder de Norrell kazanırsa o zaman gerçekten hizmetinden ayrılırım. Amacınızı amacım bilirim ve bütün gücümle Norrell'e karşı çıkarım, sinirini bozacak tartışmalar çıkarırım. O zaman İngiltere'de iki büyücü ve büyü üzerine iki farklı fikir olur. Ama eğer o kaybeder de siz kazanırsanız o zaman aynı şeyi size yaparım. Bu yeterince iyi mi?"

Strange gülümsedi. "Evet, yeterince iyi. Bay Norrell'e git ve saygılarımı ilet. Sana verdiğim cevaplardan memnun kalacağını umduğumu söyle. Başka bilmek istediği bir şey varsa beni yarın saat dörtte evde bulabilirsin."

"Sağolun efendim. Çok açık ve dürüst davrandınız."

"Neden öyle yapmayayım ki? Sır saklamayı seven ben değilim, Norrell. Sana söylediklerimin hepsi zaten kitabımda yazıyor. Birkaç ay içinde krallıktaki her erkek, kadın, çocuk okuyup kendi fikrini oluşturabilecek. Norrell'in bunu engellemek için bir şey yapabileceğini sanmıyorum."

49

Çılgınlık ve delilik

Mart 1816

Gravürcüleri ziyaret ettikten birkaç gün sonra Strange, Sör Walter'la Lord Portishead'i yemeğe çağırdı. İki bey de Strange'le pek çok kez akşam yemeği yemişti ama bu Bayan Strange'in ölümünden sonra Soho Meydanı'na ilk gelişleriydi. Evin üzüntü verici bir biçimde değişmiş olduğunu gördüler. Strange bekârlık günlerindeki alışkanlıklarına dönmüştü. Masalar ve iskemleler kâğıt yığınlarının altında kaybolmak üzereydi. Kitabının yarım kalmış bölümleri evin her yerine dağılmış, Strange oturma odasının duvar kâğıdına yazı yazmayı âdet edinmişti.

Sör Walter bir iskemlenin üzerindeki kâğıtları toplamaya başladı.

"Hayır sakın!" diye bağırdı Strange. "Onları kaldırma! Bir daha aynı sıraya koyamam!"

"İyi de nereye oturacağım?" diye sordu Sör Walter bir parça afallayarak.

Strange bu son derece yersiz bir istekmişçesine sabırsızlığını belirten bir ses çıkardı. Yine de kitapları kaldırdı ve bu işi yaparken yalnızca bir kez dikkati dağılarak birini okumaya

daldı. Pasajı iki kez baştan sona okuyup duvar kâğıdına not aldıktan sonra tekrar konuklarıyla ilgilenebildi.

"Sizi tekrar burada gördüğüme sevindim lordum" dedi Portishead'e. "Herkese Norrell'i soruyorum, eminim o da beni soruyordur. Umarım bana pek çok şey anlatabilirsiniz."

"Size daha önce söylediğimi sanıyordum" dedi Sör Walter yakınan bir sesle.

"Evet, evet. Norrell'in nerelere gittiğini ve kiminle konuştuğunu, bakanların onu nasıl gördüğünü söyledin ama lordlarına *büyü* konusunu soruyorum ve senin de büyüden anladığın ancak?.. "

"... Bir santimetkare duvar kâğıdını mı doldurur?" diye tamamladı Sör Walter.

"Kesinlikle. Hadi lordum. Anlatın. Bay Norrell son günlerde neler yapıyor?"

"Şey" dedi Lord Portishead. "Lord Liverpool'un ricasıyla Napolyon Bonaparte'ın bir daha kaçmasını engellemeye yardımcı olacak birtakım büyüler üzerinde çalışıyordu. *Işık Krallığıyla Karanlık Krallık Üzerine Konuşmalar*'ı inceliyordu. Birtakım keşiflerde bulunduğuna inanıyor."

"Neymiş?" diye bağırdı Strange panikle. "*Konuşmalar'da* yeni bir şey mi?"(119)

"Cromford baskısının 72. sayfasında bulduğu bir şey.(120) Ölüm çağırma büyüsünün yeni bir kullanımı. Çok iyi anlamadım. Bay Norrell bu ilkenin insan ve hayvanlardaki hastalıkları iyileştirmek için kullanılabileceğini, hastalığı bir iblis gibi çağırarak bedenden çıkmasını sağlayabileceğini düşünüyor."

"Ha şu!" diye rahatladı Strange. "Evet, evet! Ne kastettiğinizi şimdi anladım. Bu bağlantıyı geçen Haziran'da kurmuştum. Demek Norrell ancak oraya varabildi öyle mi? Ah, harika!"

"Pek çok kişi sizden sonra bir öğrenci almamasına şaşırdı" diye devam etti Lord Portishead. "Çok sayıda kişinin başvurduğunu biliyorum ama hiçbirini almadı. Aslına bakarsanız bu gençlerle konuştuğunu ya da mektuplarına

cevap verdiğini bile sanmam. Standartları o kadar yüksek ki hiç kimse zaten sizin kadar olamıyor efendim."

Strange gülümsedi. "Eh, her şey beklediğim gibi. İkinci bir büyücünün varlığına zor katlanıyor. Üçüncü bir tane olsa muhtemelen hırsından ölür. Kısa bir süre sonra ondan avantajlı duruma geleceğim. İngiliz büyüsünün doğasını belirleme mücadelesinde taraflar arasında büyük bir eşitsizlik olacak. Yalnızca tek bir Norrellci büyücü varken, düzinelerce Strangeci büyücü ortaya çıkacak. Düzinelerce olmasa bile eğitebildiğim kadar. Jeremy Johns'u bir tür karşı-Childermass olarak yetiştirmeyi düşünüyorum. Ülkeyi dolaşıp Norrell'le Childermass'in büyü araştırması yapmaktan vazgeçirdiği insanları arayabilir ve birlikte bu insanları tekrar büyüyle uğraşmaya ikna edebiliriz. Şimdiden birkaç gençle konuştum. İçlerinden iki üç tanesi gelecek vaat ediyor. Lord Chaldecott'un küçük oğlu Henry Purfois pek çok dördüncü sınıf büyü kitabı ve beşinci sınıf büyücü biyografisi okumuş. Dolayısıyla konuşmaları biraz sıkıcı ama zavallıyı bunun için suçlayamayız. Sonra bir de Waterloo'da Wellington'un yaverlerinden biri olan William Hadley-Bright ve Norwich'te şu anda dans hocası olarak çalışan Tom Levy adında ufak tefek bir adam var."

"Dans hocası mı?" diye kaşlarını çattı Sör Walter. "Ama cidden böyle birini büyü eğitimi alması için teşvik etmeli miyiz? Bu mesleğin beyefendilere mahsus olması gerekmez mi?"

"Buna bir neden göremiyorum. Hem ben en çok Levy'yi seviyorum. Yıllardır ilk kez büyüye zevk alınacak bir şey olarak bakan biriyle karşılaşıyorum. Aynı zamanda üçünün arasında bir tek o büyü tatbik etmeyi öğrenmeyi başardı. Şuradaki pencere pervazından dallar ve yaprakların bitmesini sağladı. Eminim pencerenin tuhaf durumunu merak etmişsinizdir."

"Gerçeği söylemek gerekirse" dedi Sör Walter. "Odada o kadar çok acayiplik var ki onu fark etmedim bile."

"Elbette Levy böyle kalmasını amaçlamadı" dedi Strange. "Ama büyüyü yaptıktan sonra geri döndüremedi, ben de öyle.

Jeremy'ye bir marangoz bulmasını söylemem gerekecek sanırım."

"İşinize yarayacak bu kadar çok genç adam bulmana sevindim" dedi Sör Walter. "Bu İngiliz büyüsü için hayırlı bir haber."

"Birkaç genç bayan da başvurdu" dedi Strange.

"Bayan mı!" dedi Lord Portishead şaşkınlıkla.

"Elbette! Kadınların büyü eğitimi almaması için hiçbir neden göremiyorum. Bu da Norrell'in yanlış düşüncelerinden biri."

"Hımın. Artık art arda geliyorlar" diye düşüncesini söyledi Sör Walter. "Ne geliyor?"

"Norrell'in yanlışları."

"Ne demek istedin şimdi?"

"Hiçbir şey! Hiçbir şey! Hemen alınma. Ancak yanlış hatırlamıyorsam sen de bayan öğrenci alacağını söylemedin."

Strange içini çekti. "Yalnızca uygulamada bir sorun teşkil ediyor. Hepsi bu. Bir büyücü ve öğrencisi birlikte okuyarak ve tartışarak çok zaman geçirir. Arabella ölmemiş olsa kadın öğrenci alırdım hiç şüphesiz. Ama şimdi, refakatçilere ve şu anda hiç sabrımın olmadığı pek çok şeye katlanmak zorunda kalırım. Kendi araştırmalarım önce gelmeli."

"Peki, bize şimdi hangi yeni büyüyü göstermeyi planlıyorsunuz Bay Strange?" diye sordu Lord Portishead heyecanla.

"Ah! Bunu sormanıza sevindim! Bu mesele üzerine çok kafa yordum. İngiliz büyüsünün dirilişi devam edecekse ya da sırf Gilbert Norrell'in tekelinde kalmayacaksa o zaman yeni bir şey öğrenmeliyim ama yeni büyü de kolay kolay bulunmuyor. Kral Yolu'na gidebilir ve büyünün istisna değil de genel kural olduğu ülkelere ulaşmaya çalışabilirim."

"Aman Tanrım!" dedi Sör Walter. "Yine mi! Çıldırdın mı? Kral Yolu'nun buna değmeyecek kadar tehlikeli olduğu konusunda karar..."

"Doğru doğru! Fikirlerini iyi biliyorum. Bu konuda bana çok nutuk çektin ama bitirmeme izin vermiyorsun! Yalnızca olasılıkları sayıyorum. Kral Yolu'na çıkmayacağım. Bunu yapmayacağıma dair... Arabella'ya söz verdim."[(121)]

Bir duraksama oldu. Strange içini çekti ve yüzünde karanlık bir ifade belirdi. Artık başka bir şeyi ya da başka birini düşündüğü açıktı.

Sör Walter usulca, "Bayan Strange'in sağduyusuna her zaman güven duymuşumdur" dedi. "Onun tavsiyesini dinlemen en iyisi. Strange, anlıyorum, elbette yeni büyüler yapmak istiyorsun, her alim bunu ister ama bu işin tek güvenli yolu büyüyü kitaplardan öğrenmek."

"Ama hiç kitabım yok!" diye patladı Strange sabrını yitirerek. "Yüce Tanrım! Hükümetin yalnızca Gilbert Norrell'in bana kütüphanesini göstermesi konusunda bir yasa çıkarması karşılığında evde kalmış bir teyze kadar uysal olacağıma yemin edebilirim! Ama hükümet bana bu iyiliği yapmayacağına göre bilgimi nasıl olursa olsun artırmaktan başka çarem yok."

"O halde ne yapacaksınız?" diye sordu Lord Portishead.

"Bir peri çağıracağım" dedi Strange, çabucak. "Şimdiden birkaç denememem oldu."

"Bay Norrell peri çağırmanın tehlikelerle dolu olduğunu genel bir kural olarak koymamış mıydı?" diye sordu Sör Walter.

"Bay Norrell'in tehlikesiz gördüğü fazla bir şey yok zaten" dedi Strange sinirli bir ses tonuyla.

"Doğru." Sör Walter tatmin olmuştu. Ne de olsa peri çağırmak İngiliz büyüsünün eski ve köklü bir parçasıydı. Bütün *Aureateler* yapmış ve *Arjantinliler* de yapmak istemişti.

"Ama bunun mümkün olduğundan emin misiniz?" diye sordu Lord Portishead. "Otoritelerin çoğu perilerin İngiltere'yi artık hiç ziyaret etmediği konusunda hemfikir."

"Genel fikrin bu yönde olduğu doğru" diye katıldı Strange. "Ama ben Kasım 1814'te Norrell'le ayrılmamdan bir iki ay önce bir tanesiyle karşılaştığımdan hemen hemen eminim."

"Sahi mi!" dedi Lord Portishead.

"Daha önce bundan hiç söz etmedin" dedi Sör Walter.

"Daha önce söyleyemezdim" dedi Strange. "Norrell'in öğrencisi olarak kalmam, bu konuda tek kelime etmeme bağlıydı. Norrell böyle bir şeyi en ufak bir biçimde ima edecek olsam sinir krizi geçirirdi."

"Neye benziyordu Bay Strange?" diye sordu Lord Portishead.

"Peri mi? Bilmiyorum. Onu işittim ama. Müzik çalıyordu. Başka biri daha vardı ve onun periyi hem görüp hem işittiğine inanıyorum. Böyle biriyle konuşmanın avantajlarını bir düşünsenize! Ölü ya da diri hiçbir büyücüden öğrenemeyeceğim kadar çok şeyi öğrenebilirim! Periler biz büyücülerin arzuladığı her şeyin kaynağı! Büyü onların doğal varoluşu! Dezavantajlarına gelince, eee, elbette her zamanki gibi bunu nasıl yapacağımı bilemiyorum. Bu periyi tekrar getirmek için düzinelerce büyü yaptım, işittiğim ya da okuduğum her şeyi tekrarladım ama hepsi boşa gitti. Norrell'in neden hiç kimsenin başaramayacağı bir şeyi yasaklamak için bu kadar zahmet ettiğini kesinlikle anlayamıyorum. Lordum, herhalde siz peri çağırmak için bir büyü bilmiyorsunuzdur?"

"Böyle pek çok büyü biliyorum" dedi Lord Portishead. "Ama eminim bunları zaten denemişsinizdir. Kaybettiklerimizi yeniden inşa etmek için size güveniyoruz Bay Strange."

"Ah!" diye içini çekti Strange. "Bazen hiçbir şeyin kaybolmadığını düşünüyorum. Gerçek şu ki hepsi Hurtfew'daki kütüphanede."

"Periyi hem gören hem de işiten başka birinin olduğunu söyledin" dedi Sör Walter.

"Doğru."

"Anladığım kadarıyla da bu kişi Norrell değildi."

"Hayır."

"Pekâlâ. Bu diğer kişi ne dedi?"

"Onun... kafası karışıktı. Bir melek gördüğüne inanıyordu ama yaşadığı genel koşullar ve zihinsel durumu nedeniyle olayı sandığınız kadar olağanüstü bulmamıştı. Affedersiniz ama içinde bulunduğumuz koşullar hakkında daha fazla bir şey söyleyemem."

"Tamam tamam! Pekâlâ! Ama arkadaşın periyi gördü. Neden?"

"Ah, nedenini biliyorum. Perileri görebilmesini sağlayan çok belirli bir özelliği vardı."

"Bir biçimde bu özelliği kullanamaz mısın?"

Strange bunu düşündü. "Nasıl yapacağımı bilmiyorum. Bu, insanın bir gözünün kahverengi diğerinin mavi olması kadar şansa bağlı bir şey." Bir an düşüncelere dalarak sustu. "Ama belki de değil. Belki de haklısınız. Aslında düşününce acayip bir fikir değil. *Aureateler*'i düşünün! Bazıları delilik ve çılgınlıkta perilerinden aşağı kalmıyordu! Ralph Stokesey ile peri hizmetkârı, Col Tom Blue'yu düşünsenize! Stokesey gençken ikisini birbirinden ayırt edemezdiniz. Belki ben büyücü olmak için fazla evcil fazla *ehlim*. Ama insan nasıl birazcık delilik edinebilir? Sokakta her gün delilerle karşılaşıyorum ama nasıl delirdiklerini daha önce hiç düşünmedim. Belki de in cin top oynayan kırlar ve ıssız kıyılarda dolaşmalıyım. Oraları her zaman delilerin en sevdiği yerler olmuştur, romanlarda ve oyunlarda böyle en azından. Belki İngiltere'nin doğası beni delirtir."

Strange ayağa kalkarak oturma odasının penceresine gitti. Buradan İngiltere doğasını görmeyi umuyordu ama tek görünen çiseleyen yoğun yağmurun altındaki Soho Meydanı'nın sıradan bir manzarasıydı. "Doğru bir şeye parmak basmış olabilirsin, Pole."

"Ben mi?" diye bağırdı, sözlerinin gittiği yön konusunda birazcık telaşa kapılan Sör Walter Pole. "Ben böyle bir şey demek istemedim!"

"Ama Bay Strange" diye akıl yürüttü nazik Lord Portishead, "Bunu kastediyor olamazsınız. Sizin kadar bilgi sahibi bir adamın bir... bir serseri olmayı düşünmesi. Şey, beyefendi, bu çok şok edici bir düşünce."

Strange kollarını kavuşturdu ve Soho Meydanı'na bir kez daha baktı. "Neyse, bugün gitmem zaten" dedi. Sonra kendi kendisiyle alay eden gülümsemesi belirdi ve bir an eski Strange gibi göründü. "Bekleyeceğim" dedi. "Yağmur dinene kadar."(122)

50

İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması

Nisan-Eylül sonları 1816

Strange'in dostları, onun rahat evleriyle yüksek gelirini bırakmak ve hizmetkârlarını yağmurda çamurda çingeneliğe terk etmek niyetinde olmadığına ikna olunca sevinmişlerdi ama pek azı yeni âdetlerinden memnundu. Kendisini dizginleyen koşullardan kurtulduğundan ve her türlü büyüyü denemeye hazır olduğundan korkuyorlardı haklı olarak. Arabella'ya verdiği söz nedeniyle şimdilik Kral Yolu'ndan uzak duruyor ancak Sör Walter'in uyarıları onu sürekli John Uskglass ve peri tebasından söz etmekten ve merak etmekten alıkoyamıyordu.

Nisan sonlarında Strange'in üç yeni öğrencisi, onurlu Henry Purfois, William Hadley-Bright ve dans hocası Tom Levy, Soho Meydanı'nın yakınlarındaki yerlere yerleşmişlerdi. Her gün büyü eğitimi için Strange'in evine gidiyorlardı. Büyü eğitimlerinin arasında Strange kitabı üzerinde çalışıyor, ordu ve Doğu Hindistan Kumpanyası adına büyüler yapıyordu. Ayrıca Liverpool Şirketi ve Bristol'daki Girişimci Tüccarlar Cemiyeti de yardım etmesi için başvurmuştu.

Strange’in resmi kurumlardan ya da herhangi birinden hâlâ iş alıyor olması Bay Norrell’i o kadar öfkelendiriyordu ki bu konuda Başbakan Lord Liverpool’a şikâyette bulunmuştu.

Lord Liverpool bu konuda pek anlayışlı değildi. "Generaller istediklerini yapabilir Bay Norrell. Hükümet askeri meselelere karışmaz, siz de çok iyi biliyorsunuz. (123) Generaller birkaç yıldır Bay Strange’i büyücüleri olarak işe aldılar ve sırf ikiniz kavga ettiniz diye vazgeçmek için bir neden göremiyorlar. Doğu Hindistan Kumpanyası'na gelince, bana söylenen buranın memurlarının ilk size başvurduğu ve onlara yardım etmediğiniz."

Bay Norrell küçük gözlerini hızla kırpıştırdı. "Hükümet için, sizin için yaptığım işler lordum, zamanımın çoğunu alıyor. Özel şirketler uğruna bu işlerimi ihmal edersem vicdanım rahat etmez."

"İnanın bana Bay Norrell size minnettarız. Yine de Doğu Hindistan Kumpanyası’nın başarısının ulusumuzun refahı için ne kadar hayati bir önem taşıdığını size anlatmama gerek yok ve şirketin bir büyücü ihtiyacı çok büyük. Fırtınaların ve kötü havaların insafına kalmış filoları, idare edecek geniş bölgeleri var ve orduları sürekli olarak önemsiz Hint prensleri ve haydutları tarafından taciz ediliyor. Bay Strange Burun ve Hint Okyanusu çevresindeki havayı denetlemeyi üstlendi ve düşman bölgelerde büyünün en iyi biçimde kullanımı konusunda çok değerli önerilerde bulundu. Doğu Hindistan Kumpanyası’nın yöneticileri Bay Strange’in İspanya yarımadasındaki tecrübelerinin çok yararlı olacağına inanıyorlar. Bu Britanya’nın büyücülere ne kadar ihtiyaç duyduğunu bir kez daha gösteriyor. Bay Norrell, ne kadar çalışkan olsanız da her yere yetişip her şeyi yapamazsınız, kimse de sizden böyle bir şey beklemiyor zaten. Bay Strange’in öğrenci kabul ettiğini işittim. Sizin de aynı şeyi yaptığınızı duymak beni son derece memnun edecektir."

Lord Liverpool'un takdirine rağmen üç yeni büyücü Henry Purfois, William Hadley-Bright ve Tom Levy’nin eğitimi, Strange’in altı yıl önceki eğitimi kadar pürüzlü gidiyordu. Tek fark Strange, Norrell’in ketumluğuyla uğraşırken onların da

sürekli Strange'in bozuk morali ve huzursuzluğuyla mücadale etmek zorunda kalmalarıydı.

Haziran başlarında *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uyguiaması*'nın ilk cildi tamamlanmıştı. Strange kitabı Murray'ye teslim etti ve ertesi gün Henry Purfois, William Hadley Bright ve Tom Levy'ye ülkeden ayrılmayı planladığı için büyü eğitimlerini ertelemeleri gerektiğini söylediğinde kimse şaşırmadı.

"Bence harika bir plan!" dedi Sör Walter, Strange haberi verir vermez. "Hava değişimi. Farklı insanlar. Kesinlikle sana iyi gelecektir. Git! Git tabii!"

"Çok erken olduğunu düşünmüyorsun değil mi?" diye sordu Strange endişeyle. "Londra'yı resmen Norrell'a bırakmış olacağım."

"Belleğimiz bu kadar kötü mü sanıyorsun? Neyse, birkaç ay seni unutmamak için elimizden geleni yaparız artık. Hem zaten yakında kitabın yayımlanacak ve sensiz hayatın ne kadar keyifsiz olduğunu bize sürekli hatırlatacaktır."

"Doğru. Kitap var. Kırk altı bölümü çürütmek Norrell'in aylarını alacaktır, o bunu yapana kadar ben dönmüş olurum."

"Nereye gideceksin?"

"İtalya'yı düşünüyorum. Güney Avrupa her zaman ilgimi çekiyordu. İspanya'nın kırlık bölgeleri her zaman hoşuma gitmiştir, gerçi askerler ve silah dumanlarıyla kaplı olmasa daha çok beğenirdim ya."

"Arada sırada yazarsın umarım? Hatıra olarak bir iki izlenim mesela?"

"Ah! Payına düşeni alacaksın merak etme. En küçük bir rahatsızlıktan duyduğu kızgınlığı dostlarına yazarak çıkarmak her yolcunun hakkıdır. Her şeyi uzun uzun anlatacağım, hiç kaçamazsın."

O günlerde sık sık olduğu gibi Strange'in ruh hali ansızın değişti. Alaycı ve gamsız havası anında uçup gitti ve somurtarak kömür kovasına baktı. "Acaba sen?.." dedi en sonunda. "Yani sana sormak istediğim bir şey vardı..." Kendi teredüttü karşısında sıkıntıyla ofladı. "Leydi Pole'a benden bir mesaj iletir misin? Çok minnettar olurum. Arabella leydilerini

çok severdi ve Leydi Pole'a bir mesaj göndermeden İngiltere'den ayrılmamı istemezdi."

"Elbette. Ona ne söyleyeyim?"

"Ah! Yalnızca bütün kalbimle sağlığının düzelmesini arzu ettiğimi söyle. Sen iyi bir şeyler düşünürsün. Ne söylediğin önemli değil. Ancak mesajın Arabella'nın kocasından geldiğini söylemelisin. Leydilerinin, dostunun kocasının onu unutmadığını bilmesini istiyorum."

"Büyük bir memnuniyetle" dedi Sör Walter. "Teşekkür ederim." Strange, Sör Walter'ın, Leydi Pole'la kendisinin konuşması için davet etmesini bekliyordu ama Sör Walter böyle bir şey yapmadı. Leydilerinin hala Harley Sokağı'ndaki evde olup olmadığını bile bilen yoktu. Şehirde Sör Walter'ın onu taşraya gönderdiği söylentileri dolaşıyordu.

İngiltere'den uzaklaşmak isteyen bir tek Strange değildi. Birdenbire, ülke dışına çıkmak moda haline gelmişti. İngilizler Bonaparte'la uzun süren savaşlar yüzünden çok uzun zamandır adalarına tıkılıp kalmışlardı. Çok uzun zamandır yeni yerler ve ilginç insanlar görme arzusunu İskoçya Highlandleri'ne ya da İngiliz göllerine ya da.Derbyshire Tepesi'ne giderek tatmin etmişlerdi. Artık savaş bittiğine göre, Avrupa'ya yolculuk ederek çok daha farklı dağlar ve kıyılar görebilirlerdi. Şimdiye kadar yalnızca gravür kitaplarında gördükleri o ünlü sanat eserlerini yakından inceleyebilirlerdi. Kimi Avrupa'da hayatın kendi ülkelerinden daha ucuz olduğunu umuyordu. Kimi borçlarından ya da skandaldan kaçmak, kimi de Strange gibi İngiltere'de bulamadıkları huzuru bulmak için gidiyordu.

Jonathan Strange'den John Segundus'a

Brüksel 12 Haziran 1816

Bildiğim kadarıyla Lord Byron'u bir ay geriden takip ediyorum.(124) Her kasabada lordlarıyla kısa bir süre birlikte olduktan sonra hâlâ akıllarını tam olarak toplayamamış hancılar, araba sürücüleri, resmi görevliler, kasabalılar ve türlü türlü hanımlarla karşılaşıyorum. Dostlarım benim o korkulan İngiliz

büyücü olduğumu söylemeye dikkat ediyorlar ama açıkçası bir İngiliz şairin yanında esamim okunmuyor ve gittiğim her yerde inanın bana benim için epeyi yeni bir şeyin, kimseye sorun çıkarmayan sessiz sakin İngiliz vatandaşı ününün tadını çıkarıyorum...

O yıl tuhaf bir yazdı. Daha doğrusu yaz falan olmamıştı. Kış kirasını Ağustos'a kadar uzatmışa benziyordu. Güneş yüzünü neredeyse hiç göstermiyordu. Gökyüzünü kaplayan kalın gri bulutlardan, şehirlerde eserek ekinleri sarartan soğuk rüzgârlardan, gökgürültüsü ve yıldırım gösterileriyle canlılık kazanan yağmur ve dolu fırtınalarından Avrupa'nın her yeri payını alıyordu. Pek çok açıdan bu kıştan da beterdi: Uzun gündüzler yüzünden insanlar bütün bu sefaleti saklayabilecek karanlığın tesellisinden de mahrum kalıyordu.

Londra'nın yarısı boşalmıştı. Parlamento tatil edildi, Parlamento üyeleri yağmuru daha iyi seyretmek için sayfiye yerlerindeki evlerine gittiler. Londra'da yayımcı Bay John Murray, Albermarle Sokağı'ndaki evinde oturuyordu. Başka zamanlarda Bay Murray'in şairler, deneme yazarları, eleştirmenler ve krallığın en ünlü edebiyatçılarının doldurduğu evi Londra'nın en hareketli yeri olurdu. Ancak krallığın ünlü edebiyatçıları sayfiye yerlerine gitmişlerdi. Yağmur pencerelerini dövüyor ve rüzgâr bacasında uğulduyordu. Bay Murray ateşe biraz daha kömür attı, sonra masasına oturarak o gün gelen mektupları okumaya başladı. Her mektubu tek tek eline alıyor ve sol gözüne yakın tutuyordu (sağ gözü yarı kördü, bu yüzden pek işe yaramıyordu).

Tesadüfen o gün İsviçre'nin, Cenevre şehrinden gelen iki mektubu vardı. İlki Lord Byron'un Jonathan Strange'den, ikincisi ise Strange'in Byron'dan şikâyet eden mektubuydu. İkisi birkaç kez Murray'in evinde karşılaşmış ama şimdiye kadar hiç tanışmamışlardı. Strange, birkaç hafta önce Byron'u Cenevre'de ziyaret etmişti. Ziyaret tam bir fiyaskoyla sonuçlanmıştı.

Strange (artık evliliğe ve Arabella'yla birlikte kaybettiği her şeye büyük değer veriyordu) Byron'un ev düzeninden rahatsız

olmuştu. "Lordlarını göl kıyısındaki güzel bir villada buldum. Yalnız değildi. Shelley adında başka bir şair ve adının Bayan Clairmont olduğunu söyleyen genç bir hanım, daha doğrusu kız çocuğu da vardı. Kızın iki adamla olan ilişkisini tam olarak anlayamadım. Biliyorsan, bana sakın söyleme. Bay Polidori adında hiç durmadan saçma sapan laflar eden garip bir genç adam da vardı."

Öte yandan Lord Byron, Strange'in giyim tarzına kızmıştı. "Yarı yas giysileri içindeydi. Karısı yılbaşında ölmüştü, değil mi? Ama belki de siyah giyininceden daha gizemli göründüğünü, büyücüye daha çok benzediğini düşünüyordur."

Birbirlerinden ilk görüşte hoşlanmamış, sonra hiç zaman kaybetmeden siyaset tartışmaya geçmişlerdi. Strange şöyle yazmıştı: "Nasıl olduğunu bilmiyorum ama birden Waterloo savaşından konuşmaya başladık. Talihsiz bir konuydu, sonuçta ben Lord Wellington'un büyücüsüydüm, hepsi de Wellington'dan nefret ediyor ve Napolyon'u taparcasına seviyorlar. Bayan Clairmont on sekiz yaşın bütün küstahlığıyla böyle bir yüce bir adamın düşüşünde rol oynadığım için utanıp utanmadığımı sordu. Ben de hayır dedim."

Byron şöyle yazmıştı: "Dük W.'nun büyük bir destekçisi. Senin iyiliğin için umarım kitabı onun kadar sıkıcı değildir."

Strange şöyle bitirmişti: "İnsanların büyücülerle ilgili çok garip fikirleri var. Onlara *vampirlerden* söz etmemi istediler."

Bay Murray iki yazarının birbiriyle anlaşamadığına üzüldü ama iki adam da kavgalarıyla ünlü olduğundan, (Strange, Norrell'le olan kavgası, Byron herkesle kavga etmesiyle ünlüydü) bu durumun kaçınılmaz olduğunu düşünerek fazla üzerinde durmadı.(125)

Mektupları okumayı bitirince Bay Murray aşağıdaki kitabevine inmeye karar verdi. Jonathan Strange'in kitabından çok sayıda kopya basmıştı ve satışların nasıl gittiğini merak ediyordu. Dükkana Shackleton adında bir adam bakıyordu ve tam bir kitap satıcısının görünmesini isteyeceğiniz tipte bir adamdı. Kitaptan başka bir mal satmasını beklemezdiniz, müşterisinden daha akıllı olması gereken bir tuhafiyeci ya da şapka satıcısı asla olamazdı ancak mükemmel bir kitap

satıcısıydı. Yaşını söylemek zordu. Zayıf, sıradan görünüşlü ve her yeri mürekkeple kaplı biriydi. Dalgınlıkla karışık bilgili bir havası vardı. Burnunun ucunu bir gözlük süslüyordu, kulağının arkasında bir tüy kalem ve başında yarı çözülmüş bir peruk vardı.

"Shackleton, bugün Strange'in kitabından kaç tane sattık?" diye sordu Bay Murray.

"Altmış ya da yetmiş tane."

"Harika!" dedi Bay Murray.

Shackleton kaşlarını çattı ve gözlüklerini geriye doğru itti. "Evet, öyle düşünürdünüz, değil mi?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

Shackleton kulağının arkasındaki kalemi çıkardı. "Pek çok kişi iki kez gelip bir tane daha aldı."

"Daha da iyi ya! Bu hızla gidersek Byron'un Corsair'ini geçeriz! Bu hızla gelecek haftanın sonunda bir baskı daha yaparız!" Sonra Shackleton'un hâlâ somurttuğunu görünce Bay Murray ekledi. "Bunun neresi kötü? Eminim arkadaşlarına hediye etmek istemişlerdir."

Shackleton başını salladı ve peruğunun dağınık saçları sallandı. "Çok garip. Daha önce hiç böyle bir şey işitmemiştim."

Dükkân kapısı açıldı ve içeri genç bir adam girdi. Ufak tefek biriydi. Düzgün bir yüzü vardı, hatta talihsiz tavırları olmasa oldukça yakışıklı sayılırdı. Şu kendi fikirleri kendilerine saklanamayacak kadar parlak olan ve gelip geçenin şaşkınlığına rağmen onları dünyaya açıklayan insanlardan biriydi. Kendi kendine konuşuyor, yüzünün ifadesi sürekli değişiyordu. Muhtemelen kafasının içindeki ideal kişilerle yaptığı canlı sohbetlerin sonucu olarak bir saniye içinde hem şaşırmış, hem hakarete uğramış, hem de kararlı ve öfkeli görünebiliyordu.

Dükkânlar, özellikle de Londra dükkânları delilerin uğrak yeridir. Bay Murray ve Shackleton da hemen kendilerini korumaya geçtiler. Şüpheleri, genç adam mavi gözlerini delici bir bakışla Shackleton'a dikerek, "Müşterilere iyi davranmak böyle mi olur! Beyefendilik bu mu?" diye bağırdığında da yatışmadı. Genç adam Bay Murray'ye dönerek şöyle dedi. "Size

bir tavsiyem olacak bayım! Sakın buradan kitap almayın. Yalancı ve hırsız bunlar!"

"Yalancı ve hırsız mı?" dedi Bay Murray. "Hayır efendim, yanılıyorsunuz. Eminim yanıldığınızı kanıtlayabiliriz."

"Hah!" dedi genç adam ve Murray'nin ilk başta sandığı gibi bir müşteri olmadığını anladığını belli etmek için ona kurnaz bir bakış fırlattı.

"Ben dükkân sahibiyim" diye açıkladı Bay Murray çabuk çabuk. "Burada insanları soymuyoruz. Meselenin ne olduğunu söylerseniz, elimden gelen yardımı yaparım. Her şeyin bir yanlış anlamadan ibaret olduğuna eminim." Ancak Bay Murray'nin kibar sözleri genç adamı yumuşatamamıştı. "Beyefendi, bu müessesede kendisine büyücü diyen korkunç bir yalancının çalıştığını inkâr mı ediyorsunuz?"

Bay Murray, Strange'in yazarlarından biri olduğunu söylüyordu ki genç adam söyleyeceklerini duymayı beklemedi. "Beyefendi, Bay Strange'in kendi kitaplarına kaybolması için büyü yaptığını ve bu nedenle insanların başka bir tane daha almak zorunda kaldığını inkâr mı ediyorsunuz?" Shackleton'a yaramazlık yapmış bir çocuk gibi parmağını sallayarak, "Beni hatırlamadığınızı mı söyleyeceksiniz?" dedi.

"Hayır efendim, böyle bir şey demeyeceğim. Siz *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması*'nı ilk alanlardan birisiniz. Bir hafta sonra gelerek bir tane daha aldınız."

Genç adam gözlerini kocaman açtı. "Bir tane daha almak zorunda kaldım!" dedi. "İlki kayboldu!"

"Kayıp mı oldu?" diye sordu Bay Murray şaşırarak. "Bayım... Kitabınızı kaybetmenize çok üzüldüm ancak bu yüzden neden kitapçınızı suçlayasınız, onu anlayamadım."

"Adım Green beyefendi. Kitabımı kaybetmedim. Kayboldu. İki kez." Bay Green, aptal ve geç anlayan insanlarla uğraşmak zorunda kalan biri gibi içini çekti. "İlk kitabı eve götürdüm" diye açıkladı. "Masanın üzerine koydum. Usturalarım ve diğer tıraş malzemelerimin olduğu bir kutunun üzerine." Bay Green kitabı kutunun üzerine koyarmış gibi yaptı. "Kitabın üzerine gazeteyi, onun üzerine de pirinç şamdanımı ve bir yumurtayı koydum."

"Yumurta mı?"

"Katı yumurta! Ama on dakika sonra döndüğümde gazete doğrudan kutunun üzerinde duruyordu ama kitap yoktu! Halbuki yumurta ve şamdan yerli yerindeydi. Bu nedenle bir hafta sonra gelip başka bir tane daha aldım, tezgâhtarınızın söylediği gibi. Eve götürdüm. Şömine rafının üzerine, *Cooper'ın Uygulamalı Ameliyat Sözlüğü'nün* yanına koydum. Üzerine de çaydanlığı koydum ama çayı koyarken kitapları kirli çamaşır sepetine düşürdüm. Pazartesi günü hizmetkârım Jack Boot, kirli çarşafları çamaşır sepetine koydu. Salı günü çamaşırcı kadın kirli çamaşırları almaya geldi, çarşafları kaldırdığında Cooper'ın *Uygulamalı Ameliyat Sözlüğü* orada sepetin dibindeydi ama *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması* gitmişti!"

Bay Green'in ev idaresindeki ufak tefek tuhaflıkları ima eden bu konuşmalar bir parça açıklama umudu sunuyordu.

"Koyduğunuz yeri unutmuş olabilir misiniz?" dedi Bay Shackleton.

"Belki çamaşırcı çarşaflarınızla birlikte götürmüştür" dedi Bay Murray.

"Hayır hayır!" dedi Bay Green.

"Birisi ödünç almış olabilir mi? Ya da yerini değiştirmiş?" dedi Shackleton.

Bay Green bu ima karşısında şaşırmış göründü. "Kim?" diye sordu.

"Eee hiçbir... hiçbir fikrim yok. Bayan Green olmasın? Ya da uşağınız?"

"Bayan Green diye biri yok! Ben yalnız yaşıyorum, Jack Boot dışında! Jack Boot da okuma yazma bilmez!"

"O halde bir arkadaşınız olmasın?"

Bay Green bir an arkadaşı olduğunu da inkâr edecekmiş gibi göründü.

Bay Murray içini çekti. "Shackleton, Bay Green'e bir kopya ver ve ikinci kitabının parasını iade et." Bay Green'e de şöyle dedi. "Bir kopya daha alacak kadar beğenmenize sevindim."

"Beğenmek mi!" diye bağırdı Bay Green, hepten şaşırarak. "Beğenip beğenmediğim konusunda en ufak bir fikrim bile yok. Açmaya fırsatım olmadı ki."

Bay Green gittikten sonra Bay Murray bir süre dükkânda oyalanarak çamaşır sepetleri ve katı yumurtalar hakkında şakalar yaptı ancak şakadan genelde hoşlanan Bay Shackleton bunları hiç gülünç bulmamış gibiydi. Düşünceli ve endişeli göründü ve birkaç kez ısrarla, tuhaf bir şeyler döndüğünü yineledi.

Yarım saat sonra Bay Murray yukarıdaki odasında kitap rafına göz atıyordu. Başını kaldırdığında Shackleton'ı gördü.

"Geri geldi" dedi Shackleton.

"Ne?"

"Green. Yine kitabını kaybetmiş. Sağ cebindeymiş ama Great Pulteney Sokağı'na ulaştığında yokmuş. Elbette ona Londra'nın hırsız kaynadığını söyledim ama siz de itiraf etmelisiniz ki..."

"Evet evet! Şimdi onu boşver!" diye sözünü kesti Bay Murray. "Benim kitabım da kaybolmuş! Bak! d'Israeli'nin Flim-Fiams'ıyla Bayan Austen'in Emma'sının arasına koymuştum. Neler oluyor Shackleton?"

"Büyü" dedi Shackleton kararlı bir sesle. "Bu konuyu düşündüm ve Green'in haklı olduğuna inanıyorum. Kitapları ve bizi etkileyen bir tür büyü var."

"Büyü mü!" Bay Murray'in gözleri faltaşı gibi açıldı. "Evet, sanırım öyle. Hiç ilk elden büyüye tanık olmamıştım. Bir daha görmek için acele edeceğimi de sanmam. Çok ürkütücü ve tatsız. Hiçbir şey olması gerektiği gibi değilken insan ne yapacağını nasıl bilebilir?"

"Şey" dedi Shackleton. "Yerinizde olsam diğer kitap satıcılarına danışır ve kitaplarının kaybolup kaybolmadığını öğrenirdim, en azından sorunun bizde mi yoksa herkeste mi olduğunu öğrenmiş olurduk."

Bu iyi bir öneri gibi görünüyordu. Bu nedenle dükkanı yardımcı çocuğa emanet eden Bay Murray'le Shackleton şapkalarını giyerek yağmura ve rüzgara çıktılar. En yakın kitapçı Piccadilly'deki Edwards ve Skittering'in kitabeviydi. Oraya ulaştıklarında bir yığın kitabı dükkandan dışarı taşıyan mavi üniformalı bir kapı uşağına yol vermek zorunda kaldılar.

Bay Murray'nin hem kapı uşağının hem de üniformanın tanıdık olduğunu düşünecek ancak zamanı oldu, sonra da

adam gözden kayboldu.

İçeride Bay Edwards'ı John Childermass'le hararetli bir biçimde konuşurken buldular. Murray ve Shackleton içeri girerken, Bay Edwards bir an suçlu göründü ama Childermass istifini bozmadı. "Ah Bay Murray!" dedi. "Sizi gördüğüme sevindim efendim. Yağmurda yürümeme gerek kalmadı."

"Neler oluyor" diye bilmek istedi Bay Murray. "Ne yapıyorsunuz?"

"Yapmak mı? Bay Norrell bazı kitaplar alıyor. Hepsi bu."

"Hah! Efendin bütün kopyaları alarak Bay Strange'in kitabını engelleyebileceğini sanıyorsa hayalkırıklığına uğrayacak. Bay Norrell zengin bir adam olabilir ama eninde sonunda serveti bitecektir ve ben de onun satın aldığı kadar hızlı kitap basabilirim."

"Hayır" dedi Childermass. "Basamazsınız."

Bay Murray, Bay Edwards'a döndü. "Robert! Robert! Neden sana bu biçimde despotluk yapmalarına izin veriyorsun?"

Zavallı Bay Edwards son derece mutsuz görünüyordu. "Affedersiniz Bay Murray ama elimizdeki kitapların hepsi kayboluyor. Otuzdan fazla okura paralarını geri vermek zorunda kaldım. Çok fazla para kaybedebilirdim ancak Bay Norrell elimdeki bütün Strange stoğu karşılığında adil bir para teklif etti. Ve ben de..."

"Adil mi?" diye bağırdı olanları kaldıramayan Shackleton. "Adil mi, bunun neresi adilmiş bilmek isterim? Sizce kitapların kaybolmasından kim sorumlu?"

"Kesinlikle!" diye onayladı Bay Murray. Childermass'e dönerek, "Bütün bunların Norrell'in işi olduğunu inkar etmeye kalkmayacaksın herhalde?" dedi.

"Hayır hayır. Tam tersine Bay Norrell kendisinin sorumlu olduğunu açıklamaya dünden razı. Bir yığın nedeni var ve dinlemek isteyen herkese açıklamaya hazır."

"Neymiş bu nedenler bakalım?" diye sordu Bay Murray soğuk bir tavırla.

"Ah, her zamanki şeyler" diye cevapladı Childermass, ilk kez kaçamak bir cevap vererek. "Size konu hakkında her şeyi anlatacak bir mektup hazırlanıyor."

"Bunun da beni tatmin edeceğini düşünüyorsunuz, öyle mi? Bir özür mektubu mu?"

"Özür mü? Özür adına pek bir şey alacağınızı sanmam."

"Avukatımla konuşmayı düşünüyorum" dedi Bay Murray. "Hemen bu öğleden sonra."

"Elbette düşüneceksiniz. Biz de bunu beklerdik. Ancak durum böyle olsa da Bay Norrell bu işten para kaybetmenizi istemiyor. Bay Strange'in kitabının basımı için harcadığınız paraya dair bir makbuz verirseniz, size bankadan aynı meblağda bir ödeme emri çıkarma yetkim var."

Bu beklenmedik bir durumdu. Bay Murray, Childermass'e çok sert bir cevap vermekle, Norrell'in kendisini büyük zarara uğrattığını ve adilce kendisine ödeme yapması gerektiğini söylemek arasında kalmıştı.

Shackleton, aceleyle herhangi bir şey yapmaması için Bay Murray'yi belli etmeden dürttü.

"Ya benim karım ne olacak?" diye soru Bay Murray, biraz daha zaman kazanmaya çalışarak.

"Ah, onu da gözönüne almamızı istiyorsunuz demek? Eh, adilce tabii. Bay Norrell'le konuşmama izin verin." Childermass böyle söyleyerek selam verdi ve dışarı çıktı.

Bay Murray'la Shackleton'un da orada kalmak için bir nedenleri kalmamıştı. Sokağa çıkar çıkmaz Bay Murray, Shackleton'a dönerek, "Thames Sokağı'na git..." dedi. (Burası Bay Murray'in stoğunun bulunduğu depoydu) "... Bay Strange'in kitabının kalıp kalmadığına bak. Jackson'ın seni kısa bir cevapla başından savmasına izin verme. Kitapları sana göstersin. Onları sayması gerektiğini ve bir saat içinde bana bir hesap göndermesini söyle."

Bay Murray, Albermarle Sokağı'na döndüğünde dükkânında üç genç adamın beklediğini gördü. Onu görür görmez kitaplarını kapadılar ve aynı anda konuşmaya başladılar. Bay Murray doğal olarak Bay Green'le aynı nedenden dükkâna gelmiş olduklarını düşündü. İkisi çok uzun boylu ve üçü de öfkeli ve yüksek sesle konuşan tipler olduğundan biraz tedirgin oldu ve getir götürcü gence gidip yardım getirmesini işaret etti.

Ama oğlan yerinden kıpırdamadığı gibi yüzünde olağanüstü bir ilgi ifadesiyle olanları izlemeye başladı.

Genç adamlardan gelen, "Gözü dönmüş canavar!" ve "Korkunç alçak!" gibi birtakım şiddetli haykırışlar, Bay Murray'yi yatıştırmaktan çok uzaktı ama birkaç dakika sonra kendisine değil de, Norrell'e söylendiklerini anladı.

"Affedersiniz baylar" dedi, "zahmet olmazsa kim olduğunuzu öğrenmemde bir sakınca var mı acaba?"

Genç adamlar şaşırmışa benziyordu. Oysa iyi tanındıklarını sanıyorlardı. Kendilerini tanıttılar. Strange'in beklemedeki üç öğrencisiydi, Henry Purfois, William Hadley-Bright ve Tom Levy.

William Hadley-Bright da Henry Purfois de uzun boylu ve yakışıklı adamlardı. Tom Levy ise koyu saçlı, koyu gözlü ufak tefek biriydi. Daha önce de belirtildiği gibi Hadley-Bright ve Purfois iyi ailelerden gelen İngiliz beyzadeleriyken Tom ataları Yahudi olan eski bir dans hocasıydı. Neyse ki Hadley-Bright da Purfois de sınıf ayrımlarına aldıran insanlardan değildi. Tom'un en yeteneklileri olduğunu bildiklerinden büyü bilimi konusundaki her şeyde onun fikrini alıyorlar ve ilk adıyla çağırmak dışında (Tom onlara Bay Purfois ve Bay Hadley-Bright olarak hitap ediyordu) ve geride bıraktıkları kitapları toplamasını beklemek dışında ona kendileriyle eşit biri gibi davranıyorlardı.

"Bu canavar, bu kötü adam Bay Strange'in büyük eserini yok ederken elimiz kolumuz bağlı oturamayız!" dedi Henry Purfois. "Bize yapacak bir şey verin Bay Murray! Tek istediğimiz bu!"

"O yapacağımız şey Bay Norrell'i bir süvari kılıcıyla biçmekse daha da iyi olur" diye ekledi William Hadley-Bright.

"Biriniz peşinden giderek Strange'i geri getirebilir mi?" diye sordu Bay Murray.

"Hadley-Bright tam bu işin adamıdır" dedi Henry Purfois. "Waterloo'da Dük'ün yaverlerinden biriydi. İnanılmaz hızla at sürmek en sevdiği şeydir."

"Bay Strange'in nereye gittiğini biliyor musunuz?"

"İki hafta önce Cenova'daydı" dedi Bay Murray. "Bu sabah ondan bir mektup aldım. Hâlâ orada olabilir. Ya da İtalya'ya

geçmiş olabilir."

Kapı açıldı, Shackleton içeri girdi, peruğu sayısız cam boncukla süslenmiş gibi yağmur damlalarıyla kaplanmıştı. "Her şey yolunda" dedi neşeyle Bay Murray'ye. "Kitaplar hâlâ balyalarında." .

"Kendi gözlerinle gördün değil mi?"

"Evet kesinlikle. Herhalde on bin kitabın kaybolmasını sağlamak için epeyi miktarda büyü gerekiyor."

"Keşke sizin kadar iyimser olabilseydim" dedi Tom Levy. "Affedersiniz Bay Murray ama Bay Norrell hakkında işittiklerimden anladığım kadarıyla bir kez bir işe başladığında bitirene kadar bıkıp usanmadan üzerinde çalışıyormuş. Bay Strange dönene kadar bekleyecek zamanımız olduğunu sanmıyorum."

Shackleton büyü meseleleri üzerine birinin bu kadar emin konuştuğunu duymaktan şaşırmışa benziyordu.

Bay Murray çabucak Strange'in üç öğrencisini tanıttı. "Sizce ne kadar zamanımız var?" diye sordu Tom'a.

"Bir gün. En fazla iki. Bay Strange'i bulup geri getirecek kadar vaktimiz olmadığı kesin. Bence Bay Murray, bu işi bize bırakmalısınız. Norrell'in büyüsünü etkisiz hale getirecek bir iki büyü denemeliyiz."

"Öyle büyüler var mı?" diye sordu Bay Murray, acemi büyücüleri şüpheyle süzerek.

"Ah, yüzlercesi!" dedi Henry Purfois.

"Bildiğiniz var mı peki?" diye sordu Bay Murray.

"Var olduklarını *biliyoruz*" dedi William Hadley-Bright. "Muhtemelen doğru düzgün bir tanesini bir araya getirebiliriz. Bay Strange Avrupa'dan geri döndüğünde kitabını kurtarmış olsak ne iyi olurdu! Bence bu gözlerini açardı!"

"Ya Pale'in Görünmez... şeyleri, neydi unuttum?" diye sordu Henry Purfois.

"Neyi kastetiğini anladım" dedi William Hadley-Bright.

"Dr. Pale'in gerçekten takdire değer bir işlemi" diye bilgi verdi Henry Purfois, Bay Murray'ye. "Bir büyüyü tersine çevirerek, yapanın zarar görmesini sağlıyor. Bay Norrell'in

kendi kitapları kaybolabilir ya da içindekiler görünmez olabilir! Bunu çoktan haketti zaten."

"Bay Strange geri dönüp de İngilitere'nin en önemli kütüphanesini yok ettiğimizi öğrenince pek memnun olmayacaktır" dedi Tom. "Hem Pale'in Görünmez Yansıtma ve Koruma'sını yapmak için bir Kuilifon yapmamız gerek."

"Ne?" dedi Bay Murray.

"Bir Kuilifon" dedi William Hadley-Bright. "Dr. Pale'in kitapları büyü yapan makinelerle dolu. Sanıyorum bir trompetle çatal arası bir şeye benziyor..."

"... Tepesinde de sürekli dönen dört metal küre bulunuyor" diye ekledi Henry Purfois.

"Anladım" dedi Bay Murray.

"Kuilifon yapmak çok uzun sürer" dedi Tom karadı bir sesle. "De Chepe'nin Profilaksis'ine bakalım derim.[(126)] Çabuk yapabiliriz ve doğru yaparsak Bay Strange'e haber iletene kadar Norrell'in büyüsünü bir süre durdurabilirız.

Tam o sırada kapı açıldı ve deri önlüklü, dağınık görünüşlü bir adam içeri girdi. Odadaki bütün gözlerin kendisine dikildiğini görünce biraz rahatsız oldu. Hafifçe sallanarak selam verdi ve Shackleton'a bir parça kağıt uzatarak odadan sıvıştı.

"Ne oldu Shackleton?" diye sordu Bay Murray.

"Thames Sokağı'ndan bir mesaj. Kitapların içine bakmışlar, sayfalarda tek kelime bile kalmamış. Özür dilerim Bay Murray ama *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması*'nı tamamen kaybettik."

William Hadley-Bright elini cebine soktu ve alçak sesle bir ıslık çaldı.

Saatler ilerledikçe piyasada Strange'in kitabının tek bir kopyasının bile kalmadığı anlaşıldı. William Hadley-Bright'la Henry Purfois, Bay Norrell'i düelloya davet etme taraftarıydı ama sonra Bay Norrell'in yaşlı bir adam olduğu, pek az egzersiz yaptığı ve elinde asla bir kılıç ya da tabancayla görülmediği söylendi onlara. Ne olursa olsun, gepegenç iki erkeğin onu düelloya davet etmesi onurlu ya da adil bir davranış olamazdı. Hadley-Birght ve Purfois bunu itiraz etmeden kabul ettiler ama Bay Purfois odada Bay Norrell'le aynı fiziksel özelliklere sahip

birini umutla aramaktan kendini alamayarak Shackleton'u alıcı gözle süzdü.

Strange'in diğer dostları da Bay Murray'ye üzüntülerini bildirdiler ve Bay Norrell'in yaptıkları karşısında hissettikleri öfkeyi ifade ettiler. Lord Portishead geldi ve Bay Norrell'e bir mektup göndererek dostluğunu bitirdiğini söyledi. Lascelles'e de İngiliz *Büyüsü Dostları* 'nın editörü olarak istifasını ve aboneliğinin iptalini talep eden bir mektup göndermişti.

"Bundan böyle" dedi Strange'in öğrencilerine. "Kendimi sizden biri sayacağım."

Strange'in öğrencileri lordlarının doğru olanı yaptığını ve asla pişman olmayacağını söyledi.

Saat yedide Childermass geldi. Kalabalık odaya bir kiliseye girermişçesine sakin tavırlarla girdi. "Eee, kaybınız nedir Bay Murray?" diye sordu. Defterini çıkardı, Bay Murray'in masasından bir tüy kalem alarak mürekkebe batırdı.

"Defterinizi kaldırın Bay Childermass" dedi Bay Murray. "Paranızı istemiyorum."

"Sahi mi? Bu beylerin sizi etkilemesine izin verirken dikkat edin efendim. Bazıları genç ve sorumlulukları yok..." Childermass, Strange'in üç öğrencisini ve odadaki üniformalı birkaç subayı soğuk bakışlarla süzdü. "Diğerleri de zengin ve ceplerinde birkaç yüz pound eksik ya da fazla olması durumlarını etkilemez." Childermass, Lord Portishead'e baktı. "Ama siz Bay Murray, bir işadamısınız ve önce işinizi düşünmelisiniz."

"Hah!" Bay Murray kollarını kavuşturdu ve sağlam gözüyle Childermass'e zafer dolu bir ifadeyle baktı. "Acil paraya ihtiyacım olduğunu sanıyorsunuz ama gördüğünüz gibi öyle bir ihtiyacım yok. Akşam boyunca Bay Strange'in dostlarından borç önerileri geldi. Eğer istersem yeni bir iş bile kurabilirim! Ama Bay Norrell'e bir mesaj iletmenizi istiyorum. Şöyle söyleyin. Eninde sonunda ödeyecek ama onun değil bizim şartlarımızla. Ona yeni baskının parasını ödetmek niyetindeyiz. Rakibinin kitabı için verilecek ilanların parasını da ödeyecek. Bunun, canını her şeyden çok yakacağından eminim."

"Ah hiç şüphe yok! Böyle bir şey olursa elbette!" dedi Childermass kuru bir sesle. Kapıya döndü. Sonra duraksadı, bir an halıya baktı, içinde bir şeyleri tartıyormuş gibiydi. "Size şu kadarını söyleyeyim" dedi. "Kitap öyle görünse de yok olmadı. Kartlarımı açtım ve geriye kalan kopya olup olmadığını sordum. Görünüşe göre iki tane kalmış. Biri Strange'de, diğeri ise Norrell'de."

Sonraki ay Londra Bay Norrell'in hayret verici davranışından ve işin suçlusunun Strange'in kitabının kötülüğü mü yoksa Bay Norrell'in kıskançlığı mı olduğundan başka bir şey konuşmadı ve Londra ikiye bölündü. Kitabı satın alanlar kopyalarını kaybettikleri için öfkeliydi ve Bay Norrell'in evlerine bir gine (kitabın fiyatı) ve kitabı neden yok ettiğini açıklayan bir mektup göndermesi işleri düzelteceğine daha da kötüleştirdi. Pek çok kişi kendilerini hepten hakarete uğramış hissetti ve bazıları hemen Bay Norrell'e karşı dava açmak için avukatlarını çağırdı.(127)

Eylül'de bakanlar sayfiye yerlerinden Londra'ya döndüler. Doğal olarak ilk toplantılarının başlıca konusu Bay Norrell'in akla hayale sığmaz eylemleriydi.

"Bay Norrell'i bize büyü yapması için tuttuğumuzda" dedi biri. "Büyüleriyle insanların evlerine izinsiz girerek eşyalarına müdahale etmesine izin verdiğimizi bilmiyorduk. Bazı açılardan şu her zaman önerdiği büyü mahkemesine sahip olmamamız çok kötü. Adı neydi? "

"Beş Ejderha" dedi Sör Walter Pole.

"Bu durumda bir büyü suçu işlemiş oluyor herhalde?"

"Ah, hiç şüphesiz! Ancak ne olduğu konusunda hiçbir fikrim yok. John Childermass muhtemelen biliyordur ama bize söyleceğini sanmam."

"Önemi yok. Hırsızlık suçundan adli mahkemelerde kendisine birkaç dava açılmış durumda zaten."

"Hırsızlık mı!" dedi bir başka bakan şaşkınlıkla. "Ülkemize bu denli hizmet eden birinin böyle adi bir suçtan yargılanması son derece ayıp!"

"Nedenmiş?" diye sordu ilk konuşan. "Bunu kendi istedi."

"Sorun şu ki" dedi Sör Walter. "Kendisini savunmasını istediğimiz anda İngiliz büyüsünün doğası hakkında bir şeyler söyleyerek karşılık verecek. Bu konuyu da Strange'in dışında hiç kimse tartışabilecek kadar yetenekli değil. Bence sabırlı olmalı ve Strange dönene kadar beklemeliyiz."

"Bu da başka bir soruyu doğuruyor" dedi bir başka bakan. "İngiltere'de yalnızca iki büyücü var. Aralarında nasıl karar vereceğiz? Kimin haklı kimin haksız olduğunu kim söyleyecek?"

Bakanlar kafaları karışmış bir halde bakıştılar.

Yalnızca Başbakan Lord Liverpool rahat görünüyordu. "Başka insanları nasıl biliyorsak öyle bileceğiz" diye açıkladı fikrini, "Verdikleri meyvelerden."(128)

Bakanların Bay Norrell'in halihazırda taşıdığı meyvelerin (kibir, hırsızlık ve kötülük) gelecek vaat etmediğini düşündükleri bir duraksama oldu.

İçişleri Bakanı'nın Bay Lascelles'le özel olarak konuşması ve Bay Norrell'e, yaptıkları karşısında Başbakan ve diğer bakanların duyduğu hoşnutsuzluğu iletmesine karar verildi.

Daha fazla söylenecek bir şey kalmamış gibiydi ama bakanların azıcık dedikodu yapmadan konuyu bir kenara bırakmalarına imkân yoktu. Lord Portishead'in Bay Norrell'le bütün bağlarını kopardığını hepsi işitmişti. Ancak Sör Walter onlara şimdiye kadar efendisinin bir gölgesi gibi görünen Childermass'in Bay Norrell'in çıkarlarından uzaklaştığını ve Strange'in toplanmış dostlarıyla bağımsız bir kişi olarak konuşarak onları kitapların yok olmadığına ikna ettiğini söyleyebildi. Sör Walter derin bir iç geçirdi. "Birçok açıdan bunun kötüye işaret ettiğini düşünmeden edemiyorum. Norrell hiçbir zaman insanlar hakkında doğru karar veremezdi, şimdi ise en iyi dostları onu birer birer terk ediyor. Strange gitti, John Murray ve Lord Portishead gitti. Childermass'le de kavga ederlerse geriye bir tek Henry Lascelles kalacak."

Strange'in dostları o gece oturarak ona öfke dolu mektuplar yazdılar. Mektupların İtalya'ya ulaşması iki hafta sürerdi ancak Strange o kadar çok ve sık yer değiştiriyordu ki mektupların onu bulması bir iki hafta daha uzayabilirdi. Başta Strange'in,

mektupları okur okumaz öfke içinde hemen İngiltere'ye döneceğini ve Norrell'le gazetelerde ve mahkemelerde hesaplaşacağından emindiler. Ancak Eylül'de belki bir süre beklemeleri gerektiğini düşündürten haberler aldılar.

Strange İtalya'ya doğru yol aldığı sürece genel olarak keyfi yerinde gibi davranmıştı. Mektupları havadan sudan, neşeli konuşmalarla doluydu. Ancak İtalya'ya ulaşır ulaşmaz ruh hali değişmişti. Arabella'nın ölümünden bu yana ilk kez yapacak ve dul olduğunu unutturacak işi yoktu. Gördüğü hiçbir şey onu mutlu etmiyordu ve acısını unutabilmek için sürekli yer değiştiriyordu.[129] Eylül başlarında Cenova'ya ulaştı. Burayı gördüğü diğer İtalyan kasabalarından daha çok sevdiği için neredeyse bir hafta kaldı. Bu süre içinde kaldığı otele bir İngiliz aile geldi. İngiltere dışındayken İngiliz vatandaşlarının arkadaşlığından kaçınmak niyetinde olduğunu bildirmiş olmasına rağmen Strange bu aileyle arkadaş oldu. Kısa bir süre sonra da Greysteeller'in tavırlarını, zekâlarını ve iyiliklerini öven mektuplar yolluyordu. Haftanın sonunda Bologna'ya gitti ama oradan bir zevk almayınca ayın sonuna kadar Greysteeller'le kalmak üzere Cenova'ya döndü. Oradan hep birlikte Venedik'e gitmeyi planlıyorlardı.

Doğal olarak Strange'in dostları, kendisine iyi arkadaşlar bulduğuna çok sevinmişlerdi ancak en çok merak ettikleri Strange'in mektuplarında ailenin genç ve bekâr kızından birkaç kez söz etmesiydi. Strange kızın arkadaşlığından özellikle zevk aldığını söylüyordu. Aynı ilginç fikir aynı anda birkaç arkadaşının aklına gelmişti: Ya tekrar evlenecek olursa? Genç ve güzel bir eş, derdine derman olabilirdi, dahası onu yapmakta kararlı olduğu uğursuz, karanlık, büyülerden uzaklaştırabilirdi.

Norrell'in tek derdi Strange değildi. Knight adında bir beyefendi Covent Garden, Henrietta Sokağı'nda bir büyücü okulu açmıştı. Bay Knight büyü tatbik eden bir büyücü değildi, öyle olduğunu da söylemiyordu. Planı yalnızca genç erkeklere, "İngiliz büyü tarihi ve teorik büyü üzerine, en büyük büyücümüz Bay Norrell'in ünlü öğrencisi Jonathan Strange'in

eğitiminde kullandığı ilkelere dayanan, eksiksiz bir eğitim" sunuyordu. Bay Lascelles, Bay Knight'a, okulunun söz konusu ilkelere dayanamayacağını çünkü bunların yalnızca Bay Norrell'le Bay Strange tarafından bilindiğini bildiren öfkeli bir mektup yazmıştı. Lascelles, Bay Knight'ı hemen okulunu kapamazsa dolandırıcı olarak ifşa etmekle tehdit etti.

Bay Knight aynı fikirde olmadığını belirten nazik bir mektup yazdı. Tam tersine Bay Norrell'in eğitim sisteminin yaygın bir biçimde bilindiğini söylüyordu. Bay Lascelles'in dikkatini 1810'un sonbaharında çıkan *İngiliz Büyüsü Dostları'nın* 47. sayfasına çekiyordu. Lord Portishead burada Bay Norrell'in yeni büyücüler yetiştirmek için onayladığı tek temelin Francis Sutton-Grove tarafından bulunan yöntem olduğunu açıklıyordu. Bay Knight (Bay Norrell'in samimi bir hayranı olduğunu söylüyordu) Sutton-Grove'un *De Generibus Artium Magicarum* Angiorum'unu alarak incelemişti. Bu fırsattan yararlanarak Bay Norrell'in konuk hoca olarak okuluna gelip ders verme onurunu vs. kendisine bağışlayıp bağışlayamayacağını da merak ediyordu. Dört genci eğitmeyi amaçlamıştı ancak o kadar çok başvuru gelmişti ki onları yerleştirmek için başka bir ev kiralamak ve ders vermek için daha fazla öğretmen tutmak zorunda kalmıştı. Bath'da, Chester'de ve Newcastle'da da okul açması için öneriler geliyordu.

Okullardan daha da kötü olanı dükkânlardı. Londra'da birkaç kuruluş aşk iksirleri, sihirli aynalar ve gümüs taslar satmaya başlamıştı. Satıcılar tasların özellikle görüntü görmek üzere imal edildiklerini söylüyorlardı. Bay Norrell bu ticareti durdurmak için elinden geleni yapmış, *İngiliz Büyüsü Dostları*'nda şiddetli tenkitlerde bulunmuştu. Sözünü geçirebildiği diğer büyü yayımlarının editörlerini, hiçbir zaman sihirli ayna diye bir şeyin var olmadığını ve büyücülerin ayna kullanarak yaptıkları büyülerin (ki böyle büyüler çok azdı ve Bay Norrell'in onayladığı şeyler değildi) yalnızca sıradan aynalarla yapıldığını açıklayan makaleler basmaya ikna etmişti. Yine de büyü araçları, dükkan sahipleri vitrinlerine koyar koymaz tükeniyordu ve bazı dükkan sahipleri diğer

malları satmayı bırakarak dükkanlarının tamamını büyü araçlarına ayırmayı düşünmeye başlamışlardı.

51

Greysteel adında bir aile

Ekim-Kasım 1816

Campo Santa María Zobenigo, Venedik
16 Ekim 1816

Jonathan Strange'den Sör Walter Pole'a.

Mestre'de *terra firma'yı* terk ettik. İki gondol vardı. Bayan Greysteel ve teyzesi birine, doktorla ben de diğerine binecektik. Ancak gondolcuya anlatırken ya İtalyancamın yeterince açık olmaması yüzünden ya da Bayan Greysteel'in kutuları ve valizleri başka bir düzenlemeyi gerektirdiğinden işler planladığımız gibi yürümedi. İlk gondol, içinde Greysteeller'le göle açılırken kıyıda tek başıma kalakaldım. Dr. Greysteel, her zamanki iyi niyetiyle kızkardeşi (galiba sudan korkuyor) onu içeri çekmeden önce başını çıkarıp bağırarak özür diledi. Çok önemsiz bir olaydı ama yine de beni tedirgin etti ve bir süre en tatsız korkularla hayallerin esiri oldum. Gondoluma baktım. Tabutla kayık arası bir şeye benzeyen bu araçların kasvetli görüntüsü hakkında pek çok şey

söylenmiştir biliyorum ama aklıma bambaşka bir fikir geldi. Çocukluğumun siyah boyalı, siyah perdeli hokkabaz kutularına benziyordu. Şu şarlatan hokkabazların köylülerin mendillerini, bozuk paralarını ve madalyonlarını koydukları kutulardan. Bazen bu eşyalar hiç geri dönmezdi, o zaman hokkabaz her zaman özürler dilerdi: "Beyefendi, peri ruhlar kötü oyunlar oynamayı seven kişilerdir bilirsiniz." Çocukken tanıdığım bütün mutfak hizmetçilerinin ve dadıların bir teyzesi olurdu, bu teyze de, büyük kuzeninin oğlu böyle bir kutuya konmuş ve bir daha hiç görülmemiş olan bir kadını tanırdı. Mestre'deki iskelede dururken aklıma korkunç bir şey geldi. Greysteeller Venedik'e ulaştıklarında beni oraya götürmesi gereken gondolu açacak ve içinde hiçbir şey bulamayacaklardı. Bu fikir zihnime öylesine güçlü bir biçimde yerleşti ki birkaç dakika boyunca başka hiçbir şey düşünemedim ve gözlerimde yaşlar belirdi, bu da ne kadar ürktüğümü göstermeye yeter sanırım. İnsanın kaybolmak üzere olduğundan korkması çok saçma. Akşam oluyordu ve iki gondolümüz gece kadar kara ve hüzünlü görünüyordu. Yine de gökyüzü düşünebilecek en soğuk ve açık mavi renkteydi. Hiç rüzgar yoktu, varsa bile hissedilmiyordu ve deniz gökyüzünü bir ayna gibi yansıtıyordu. Üstümüzde ve altımızda soğuk hareketsiz ışıktan oluşan sınırsız boşluklar vardı. Ancak önümüzdeki şehir ne gökten ne de gölden ışık almıyor, minicik ışıklarla delinmiş, parlayan suyun üzerine oturtulmuş gölge kuleler ve gölge pinakololardan oluşan dev bir yığın gibi görünüyordu. Venedik'e girdiğimizde suyun üzeri çöpler ve döküntülerle kaplandı, tahta ve saman parçaları, portakal kabukları ve lahana sapları. Suya baktığımda bir an için hayal gibi bir el gördüm, yalnızca bir an içindi ama pis suyun altında bir kadın olduğuna ve ışığa giden yolu bulmaya çalıştığına emin oldum. Elbette gördüğüm yalnızca beyaz bir eldivendi ama onu ele benzettiğimde duyduğum korku gerçekti. Yine de benim için endişelenmemelisiniz. Epeyi işim var,

İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması'nın ikinci cildi üzerinde çalışıyorum, çalışmadığım zamanlarda ise genellikle Greysteeller'le birlikteyim. Tam sizin seveceğiniz türden insanlar, neşeli, bağımsız ve bilgililer. İlk cildin nasıl karşılandığına dair henüz bir haber alamadığım için biraz endişelendiğimi itiraf etmeliyim. Büyük başarı kazanacağından emin sayılırım. Okuduğunda N.'nin bir kıskançlık kriziyle yere düştüğünü ve ağzından köpükler çıkardığını *biliyorum* ama yine de biri bana yazsın ve böyle olduğunu söylesin istiyorum.

Campo Santa Maria Zobenigo, Venedik
27 Ekim 1816.

Jonathan Strange'den John Murray'ye

...Norrell'in yaptıklarını sekiz kişiden dinledim. Ah, *kızabilirim* tabii. Kendimi de kalemimi de uzun bir nutukla yorabilirim ama ne yararı var? Artık bu saygısız küçük adamın hareketlerimi yönlendirmesine izin vermeyeceğim. Londra'ya planladığım gibi ilkbahar başlarında döneceğim ve yeni bir baskı yapacağız. Avukatlarımız olacak. Onun nasıl dostları varsa benim de var. Mahkemede (cesareti varsa) neden İngilizler'in çocuğa dönüştüklerini ve atalarının bildikleri şeyleri bilmeyebileceklerini söylesin. Bana karşı bir daha büyü kullanmaya cüret ederse de, karşı büyülere başvuracağım ve en sonunda çağın en büyük büyücüsü kimmiş göreceğiz. Bay Murray, bana kalırsa öncekinden çok daha fazla kopya basmanız en iyisi olacaktır. Bu, Norrell'in en kötü ün yapan büyüsü ve eminim insanlar onu buna zorlayan kitabı görmek isteyecektir. Bu arada yeni baskıyı yaptığınızda düzeltmeleri de yaparız, bazı korkunç acemilikler var. Özellikle de altıncı bölümle kırk altıncı bölüm çok kötü..."

Harley Sokağı, Londra
1 Ekim 1816

Sör Walter Pole'dan Jonathan Strange'e

... St Paul's Churchyard'da Titus Watkins adında bir kitap satıcısı çok saçma bir kitap basmış ve Strange'in *İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması* olarak satıyor. Lord Portishead kitabın bazı bölümlerinin Absalom'dan[(130)] kopya olduğunu, bazı bölümlerinin ise uydurma olduğunu söylüyor. Portishead hangisini daha küçük düşürücü bulacağını merak ediyor, Absalom bölümünü mü yoksa uydurma bölümü mü? İyi yürekli Portishead nereye gitse bu sahtekarlığı ifşa ediyor ama şimdiden pek çok kişi aldanmış durumda, Watkins'in de para kazandığı kesin. Bayan Greysteel'den bu kadar hoşlanmana sevindim.."

Campo Santa Maria Zobenigo, Venedik
16 Kasım 1816

Jonathan Strange'den John Murray'ye

Sevgili Murray,
İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması'nın yok edilişinin ufak da olsa bir işe yaradığını öğrenince sevineceksin sanırım. Lord Byron'la barıştım. Lordlarının İngiliz büyüsünü ikiye bölen büyük tartışmalardan haberi yok, açıkçası hiç umursamıyor. Ancak kitaplara büyük saygı besliyor. Aşırı dikkatli kaleminiz şiirlerini değiştirir de birtakım *sıra dışı* sözcüklerin yerine daha usturuplu olanları koyar diye sürekli tetikte olduğunu söyledi bana. Yazarın düşmanı

> tarafından koskoca bir kitabın büyüyle hiçliğe karıştığını işitince kapıldığı öfkeyi anlatmama lüzum yok herhalde. Bana Norrell'i en canlı sıfatlarla yeren uzun bir mektup gönderdi. Bu üzücü olayda aldığım mektuplar arasında en sevdiğim bu. Yaşayan hiçbir İngiliz hakaret konusunda lordlarıyla yarışamaz. Venedik'e bir hafta önce geldi ve Florian'da buluştuk.[131] Şu küstah genç hanım Bayan Clairmont'u getirir diye biraz korktum ama neyse ki ortalıkta yoktu. Anlaşılan bir süre önce onu yanından göndermiş. Yeni dostluk bağlarımız ikimizin de bilardo sevdiğimizi keşfetmemizle iyice pekişti, ben büyü hakkında düşünürken oynuyorum, o ise şiirlerini üretirken ...

Güneş ışığı ince bir şarap bardağına vuran bıçağın çıkardığı nota kadar berrak ve soğuktu. Bu ışıkta Santa Maria Formasa Kilisesi'nin duvarları kabuklar ya da kemikler kadar beyaz, kaldırım taşlarının üzerindeki gölgeler deniz kadar maviydi.

Kilise kapısı açıldı ve *campo'ya* küçük bir grup çıktı. Bu beyler ve hanımlar Venedik şehrine gelen ziyaretçilerdi. Kilisenin içini, sunaklarını ve ilgi çekici yerlerini gezdikten sonra dışarı çıkmışlardı ve artık buranın suyla sarılı sessizliğini gürültülü ve neşeli konuşmalarla doldurma isteği duyuyorlardı. Campo Santa Maria Formasa'yı çok beğenmişlerdi. Evlerin cephelerini mükemmel bulmuşlardı, ne kadar övseler azdı. Ancak bütün binaların, köprülerin ve kilisenin sergilediği üzücü bakımsızlık onları daha da çok büyülemiş gibiydi. İngilizdiler ve diğer ulusların çöküşü onlar için dünyanın en doğal şeyiydi. Kendi yeteneklerine karşı hassas bir beğeni bahşedilmiş (ve başkalarının yeteneklerine daima şüpheyle bakan) bir ırka mensuptular, öyle ki İngilizler gelip söylemeden önce Venedikliler'in bile kendi şehirlerinin niteliklerinden tamamen habersiz olduğunu öğrenseler hiç şaşırmazlardı.

Coşkulu konuşmasının sonuna gelen bir hanım, diğer hanıma hava durumundan söz etmeye başladı.

"Biliyor musun canım çok tuhaf ama kilisede sen ve Bay Strange resimlere bakarken kapıdan dışarı şöyle bir baktığımda yağmur yağdığını sandım ve ıslanacaksınız diye çok korktum."

"Hayır teyze. Bak taşlar kupkuru. Üzerlerinde bir damla bile yağmur yok."

"Peki hayatım, umarım bu rüzgâr seni rahatsız etmiyordur. İnsanın kulaklarını üşütüyor biraz. Eğer rahatsız oluyorsan Bay Strange'le babana biraz daha hızlı yürümelerini söyleyebiliriz."

"Teşekkürler hala ama gayet rahatım. Bu esintiyi de denizin kokusunu da seviyorum, insanın zihnini, duyularını, her şeyini açıyor. Ama *sen* rahatsızsan o başka hala."

"Ah, hayır hayatım. Hiç önemli değil. Ben çok dayanıklıyımdır. Ben yalnızca seni düşünüyordum."

"Düşündüğünü biliyorum hala" dedi genç hanım. Genç hanım, Venedik'i bu kadar güzel gösteren, kanallarını bu denli mavi, mermerlerini bu kadar gizemli bir beyaz yapan güneş ışığı ve rüzgarın kendisi üzerinde de aynı etkiyi ya da neredeyse aynı etkiyi gösterdiğinin belki de farkındaydı. Bayan Greysteel'in saydam tenine hiçbir şey güneş ve gölgenin hızla birbirini kovalaması kadar dikkat çekemezdi. Beyaz müslin elbisesine hiçbir şey çevresinde esen rüzgar kadar yakışamazdı.

"Ah" dedi teyzesi. "Baban Strange'e yeni bir şeyler gösteriyor. Flora hayatım, gidip görmek istemez misin?"

"Yeterince gördüm. Sen git hala."

Böylece halası Campo'nun diğer ucuna giderken Bayan Greysteel ağır adımlarla kilisenin hemen yanındaki küçük beyaz köprüye doğru yürüdü. Sinirli sinirli beyaz güneş şemsiyesinin ucunu beyaz kaldırım taşlarının arasına batırıyor, bir yandan da kendi kendine mırıldanıyordu. "Yeterince gördüm. Ah, *yeterince* gördüğüm kesin!" Bu gizemli sözleri yinelemek de onu rahatlatmamışa benziyordu, hatta kederini iyice artırarak daha sık iç geçirmesine yol açmış gibiydi.

"Bugün çok sessizsiniz" dedi Strange ansızın. Flora irkildi. Strange'in bu kadar yakınında olduğunu fark etmemişti.

"Öyle mi? Farkında değilim." Sonra dikkatini manzaraya çevirerek birkaç dakika boyunca sessiz kaldı. Strange köprüye

yaslandı, kollarını kavuşturarak çok dikkatli bir biçimde kızın yüzüne baktı.

"Kesinlikle sessizsiniz" diye yineledi. "Biraz da üzgün galiba. Bu yüzden sizinle konuşmam şart, biliyorsunuz."

Bu sözler elinde olmadan gülümsemesine neden oldu. "Şart mı?" dedi Flora ama sonra, Strange'e gülümsemek ve konuşmak bile ona acı veriyormuşçasına içini çekerek bakışlarını kaçırdı.

"Çok doğru. Çünkü ben ne zaman hüzünlensem bana neşeli şeylerden söz ettiniz ve üzüntümü geçirmeye çalıştınız. Bu yüzden aynını ben de *sizin* için yapmalıyım. Dostluk bu demek değil mi?"

"Bence bir dostluk için en iyi temeller, açıklık ve dürüstlüktür Bay Strange."

"Ah! Sır sakladığımı düşünüyorsunuz. Yüzünüzden böyle düşündüğünüz belli. Haklı olabilirsiniz ama ben... Hayır, haklısınız sanırım. Herhalde mesleğim gereği açık konuşmaya... "

Bayan Greysteel sözünü kesti. "Mesleğinize saldırmak istemedim. Tam tersine. Her mesleğin kendine özgü sırları vardır. Bence bu gayet anlaşılır bir durum."

"O halde sizi anlayamadım."

"Önemli değil. Halamla babamın yanına dönmeliyiz."

"Hayır, bekleyin Bayan Greysteel. Böyle olmaz. Kim yanlış yaptığımda beni doğru yola sokacak? Söyleyin bana, kimi aldattığımı düşünüyorsunuz?"

Bayan Greysteel bir an hiçbir şey söylemedi sonra biraz isteksizce, "Dün geceki dostunuzu belki de?" dedi.

"Dün geceki dostum mu! Ne demek istiyorsunuz?"

Bayan Greysteel son derece mutsuzdu. "Gondolda sizinle konuşmak için o kadar endişe eden ve başka birinin konuşmasına o kadar isteksiz görünen -hem de tam yarım saat boyunca- o genç bayan."

"Ah!" Strange gülümseyerek başını salladı. "Yanlış bir fikre kapıldınız. Kendisi benim değil Lord Byron'un bir dostudur."

"Ah..." Bayan Greysteel biraz kızardı. "Heyecanlı bir hanım gibi görünüyordu."

"Lordlarından şikayetçi." Strange omuz silkti. "Kim değil ki zaten? Lordlarının davranışına bir etkim olup olmayacağını öğrenmek istedi. Ben de onu İngiltere'de böyle bir büyünün varolmadığına ve varolmayacağına ikna etmeye gayret ettim."

"Sizi kızdırdım."

"Hiç de değil. Artık dostluk için gerekli gördüğünüz karşılıklı anlaşmaya bir adım daha yaklaştık sanırım. El sıkışalım mı?"

"Seve seve."

"Flora? Bay Strange?" diye bağırdı uzun adımlarla yaklaşan Dr. Greysteel. "Ne oluyor?"

Bayan Greysteel'in kafası biraz karışmıştı. Halasıyla babasının Bay Strange hakkında olumlu bir kanı edinmelerini istiyordu. Strange'in yanlış bir şey yaptığından şüphelendiğini bilmelerini istemiyordu. Babasının sorusunu duymamış gibi yaparak canlı bir sesle Scuola di Giorgio degli Schiavoni'de görmeyi çok istediği birtakım resimlerden söz etmeye başladı. "Çok uzak değil. Şimdi gidebiliriz. Bizimle geleceksiniz değil mi?" dedi Strange'e.

Strange pişmanlıkla gülümsedi. "Yapacak işlerim var."

"Kitabınız mı?" diye sordu Dr. Greysteel.

"Bugün değil. Yardımcım olacak bir peri ruhu getirtecek bir büyü üzerinde çalışıyorum. Kaç kez denediğimi de, kaç yol denediğimi de unuttum. En ufak bir ilerleme bile kaydedemedim. Ancak çağdaş büyücünün kaderi böyle! Eskiden İngiltere'de en önemsiz büyücünün bile bildiği büyüleri bulmak artık öyle güç ki onları bir daha hiç geri getirememekten korkuyoruz. Martin Pale'in yirmi sekiz peri hizmetkârı vardı. Ben bir tanesini edinebilsem kendimi şanslı sayacağım."

"Periler mi!" dedi Greysteel Hala şaşkınlıkla, "Ama anlatılan her şey onların zarar ziyan vermeye meraklı yaratıklar olduğu yönünde değil mi? Böyle idaresi zor bir arkadaşın sorumluluğunu üstlenmek istediğinizden emin misiniz?"

"Halacığım!" dedi Bayan Greysteel. "Bay Strange ne yaptığını biliyor." Ama Greysteel Hala endişelenmişti ve ne demek istediğini açıklamak için Dr. Greysteel'le büyüdükleri yer olan Derbyshire'dan geçen bir ırmaktan söz etti. Uzun zaman önce

periler tarafından efsunlanmış ve sonuçta asil bir su akıntısı olmaktan çıkıp sakin bir çaya dönüşmüştü. Bu, yüzyıllar önce olmasına rağmen yöre halkı hâlâ olayı hatırlıyor ve sitem ediyordu. Hâlâ nehir elektrik sağlayabilecek kadar güçlü olsa kurabilecekleri atölyeler ve fabrikalardan söz ediyorlardı.(132)

Strange kibarca dinledi ve bitirdiğinde, "Ah, elbette haklısınız! Periler doğaları gereği hain ve dizginlenmesi son derece zor yaratıklardır! Başarılı olabilirsem perimin ya da perilerimin kimlerle dostluk kurduğuna dikkat etmek zorundayım elbette" dedi. Bayan Greysteel'e bir bakış fırlattı. "Yine de bilgileri ve güçleri öyle bir boyutta ki, Gilbert Norrell olmadığı sürece hiçbir büyücü onların yardımını kolayca bir kenara atamaz. Soluk alan her peri zihninde, elinde ve yüreğinde varolan en büyük büyü kütüphanesinden bile daha fazla büyü barındırır. "(133)

"Sahi mi?" dedi Greysteel Hala. "Şey, bu gerçekten de etkileyici."

Dr. Greysteel'le, Greysteel Hala, Strange'e büyüsünde başarı dilediler. Bayan Greysteel de Campo San Angelo civarında yaşayan bir antikacının kiraladığı piyanoya bakmaya gideceklerine söz verdiğini hatırlattı. Sonra Greysteeller günün geri kalan zevklerine doğru yola çıkarken Strange, Santa Maria Zobenigo yakınlarındaki pansiyona döndü.

İtalya'ya o sıralarda gelen İngiliz beylerin çoğu ya şiir ya da gezi izlenimlerini yazıyor ya da karakalem resim yapıyordu. Bu beylere daire kiralamak isteyen İtalyanlar'ın da onlara bu uğraşlarını sürdürebilecekleri odalar vermeleri akıllıcaydı. Örneğin Strange'in ev sahibi evin üst katındaki gölgeli küçük bir odayı kiracısının kullanımına ayırmıştı. Ayakları dört oyma grifon olan eski bir masa, kaptan koltuğu, kiliselerde bulabileceğiniz türden boyalı ahşap bir dolap ve bir sütun üzerinde duran altmış, yetmiş santimetre yüksekliğinde ahşap bir figür vardı. Elinde yuvarlak kırmızı bir şey (elma, nar ya da kırmızı bir top olabilirdi) tutan, gülümseyen bir adamdı. Bu beyin nereden geldiğini hayal etmek güçtü: Kilisede aziz

olamayacak kadar şen ve pastane tabelası olamayacak kadar ciddiydi.

Strange dolabın rutubetli ve küf dolu olduğunu görünce kullanmamış, kitaplarıyla kâğıtlarını yığınlar halinde yere koymuştu. Ancak ahşap figürle bir tür dostluk kurmuş, çalışırken sürekli ona "Ne dersin?", "Hangisini önerirsin? Doncaster mi Belasis mi?"[134], "Eee? Onu görüyor musun? Ben görmüyorum" gibi yorumlarda bulunuyordu. Bir keresinde sabrı taşınca, "Ah! Sessiz olur musun?" demişti.

Bir kâğıdın üzerine bir büyü karaladı. Sihirli kelimeleri söylerken büyücülerin yaptığı gibi dudaklarını kımıldattı. Bitirdiğinde âdeta başka birini görmeyi beklermişçesine çevresine bakındı. Ancak görmeyi umduğu her kimse görünmemişti. İçini çekti ve büyüyü buruşturup bir top haline getirdikten sonra ahşap figürün kafasına fırlattı.

Sonra başka bir kâğıt aldı, bazı notlar yazdı, bir kitabı açıp baktı, ilk kâğıdı yerden aldı, düzeltti, yarım saat boyunca üzerinde yazılanları inceledi, bütün bu zaman boyunca saçlarını çekiştirdi, kâğıdı tekrar buruşturdu ve bu kez pencereden dışarı fırlattı.

Bir yerlerde bir çan çalmaya başladı. İnsana ıssız yaban yerleri, karanlık gökleri ve boşluğu düşündürten hüzünlü ve yalnız bir sesti. Bu fikirlerin bazıları Strange'in de aklına gelmiş olmalıydı ki dikkati dağıldı ve yaptığı şeyi bırakarak Venedik'in sessiz ve boş bir harabe haline gelmediğinden emin olmak istercesine pencereden dışarı baktı. Ancak dışarısı her zamanki gibi hareketli ve kalabalıktı. Güneş mavi suların üzerinde parlıyordu. Campo kalabalıktı: Santa Maria Zobenigo'ya gelen Venedikli hanımlar, kolkola dolaşarak her şeye bakan, dükkân sahiplerinin bir şeyler satmaya çalıştığı Avusturyalı askerler, kavga edip dilenen sokak çocukları, kimsenin bilmediği gizli işlerini kovalayan sokak kedileri.

Strange işine döndü. Ceketini çıkardı ve gömleğinin kolunu sıyırdı. Sonra odadan çıktı, bir bıçak ve beyaz ufak bir tasla geri döndü. Biraz kan akıtmak için bıçağı kullanarak kolunu kesti. Tası masanın üzerine koydu ve yeterince kan birikip birikmediğini görmek için içine baktı ama kan kaybı onu

sandığından çok etkilemiş olmalıydı çünkü bir an başı döndü ve masaya çarparak tası yere devirdi. İtalyanca küfretti (İtalyanca güzel küfrediliyordu) ve çevresine bakınarak kanı silebileceği bir şeyler arandı.

Masanın üzerinde beyaz bir kumaş parçası duruyordu. Bu Arabella'nın evliliklerinin ilk yılında diktiği bir pijama üstüydü. Strange ne olduğuna dikkat etmeden uzandı, tam eline alacakken Stephen Black gölgelerden çıkarak eline eski bir bez tutuşturdu. Bunu yaparken de iyi eğitimli bir uşağın alışkanlığıyla hafifçe eğildi. Strange bezi aldı ve kanı temizledi (pek işe yaradığı da söylenemezdi) ama Stephen'ın odada bulunduğunu hiç fark etmemiş gibiydi. Stephen pijama üstünü alarak kırışıklıklarını düzeltti, itinayla katlayarak köşedeki taburenin üzerine koydu.

Strange kendini iskemlesine attı, kolunun yaralı tarafını masanın kenarına çarptı, tekrar küfretti, elleriyle yüzünü kapadı.

"Ne yapmaya çalışıyor?" diye sordu Stephen Black alçak sesle.

"Ah, beni çağırmaya çalışıyor!" dedi şeytanarabası saçlı adam. "Büyü hakkında türlü türlü şeyler sormak istiyor. Ama fısıldamaya hiç gerek yok sevgili Stephen, seni ne görebilir ne de işitebilir. Bu İngiliz büyücüler çok gülünç! Her şeyi dolambaçlı yoldan yapıyorlar. Bak ne diyeceğim Stephen, bu adamın büyü yapmaya çalışmasını izlemek paltosunu tersten giymiş, gözleri bağlı, kafasında da bir kova olan bir adamın yemeğe oturmasını izlemeye benziyor! Hiç *benim* böyle saçma sapan numaralar yaptığımı gördün mü? Kanımı akıtıp kağıda bir şeyler karaladığımı? Ne zaman bir şey yapmak istesem yalnızca havayla konuşurum ya da taşlarla ya da güneş ışığıyla ya da denizle ya da her neyse ve kibarca yardımlarını rica ederim. Bu güçlü ruhlarla ortaklığım binlerce yıl önce kurulduğu için de istediğim şeyi canı gönülden yapıverirler."

"Anlıyorum" dedi Stephen. "Ama büyücü bilgisiz olmasına rağmen yine de başardı. Sonuçta buradasınız efendim, öyle değil mi?"

"Evet sanırım" dedi beyefendi sinirli bir sesle. "Ancak bu durum, beni buraya getiren büyünün amatörce ve kaba

olmadığı anlamına gelmiyor! Üstelik ona bir faydası var mı? Yok! Kendimi ona göstermek istemiyorum ve buna karşı yapacağı büyüyü de bilmiyor. Stephen çabuk! Şu kitabın sayfalarını çevir! Odada hiç rüzgar yok. Bu iyice kafasını karıştıracaktır. Hah! Nasıl da gözünü dikmiş bakıyor! Ha, ha! Amma da kızdı baksana! Ensesini sertçe çimdikle şunun! Sivrisinek ısırdı sanacak!"

52

Cannaregio'daki yaşlı kadın

Kasım sonu 1816

İngiltere'den ayrılmadan kısa bir süre önce Dr. Greysteel, İskoçya'daki bir dostundan bir mektup almıştı. Dostu, Venedik'e kadar gidecek olursa orada yaşayan yaşlı bir hanımı ziyaret etmesini rica ediyordu kendisinden. İskoç dostu bunun bir tür hayır işi olacağını çünkü bir zamanlar zengin olan bu hanımın artık fakir düştüğünü söylemişti. Dr. Greysteel bir keresinde kadının tuhaf karmaşık bir soydan geldiğini duyduğunu anımsıyordu. Yarı İskoç, yarı İspanyol, belki de yarı İrlandalı yarı Yahudi'ydi.

Dr. Greysteel en başından beri yaşlı hanımı ziyaret etmek niyetindeydi ancak hanlar, arabalar, ani plan ve yer değişiklikleri sonucunda Venedik'e geldiklerinde mektubu bulamadığını ve içinde ne yazdığını tam olarak hatırlamadığını fark etti. Üstelik adını da bir yere not etmemişti, yalnızca evinin adresinin yazılı olduğu küçük bir kağıt parçası vardı.

Greysteel Hala bu güç koşullar altında yaşlı hanıma kendisini ziyaret etme niyetinde olduklarını belirten bir mektup göndermelerinin en iyisi olacağını söyledi. Ancak adını bilmemeleri kesinlikle çok tuhaf görünecek, hiç şüphesiz

onların zavallı, ihmalkar insanlar olduklarını düşünecekti. Dr. Greysteel rahatsız göründü, burnunu çekti, uzunca bir süre yerine oturamadı. Ama aklına daha iyi bir plan gelmediğinden notu yazdılar ve hemen yaşlı hanıma iletilmesi için ev sahibelerine verdiler.

Sonra işin tuhaf kısmı geldi çünkü ev sahibesi adresi okuduktan sonra kaşlarını çattı ve Dr. Greysteel'in tam olarak anlayamadığı nedenler yüzünden Guidecca adasında yaşayan eniştesine gönderdi.

Birkaç gün sonra aynı enişte -zarif ufak tefek Venedikli bir avukattı- Dr. Greysteel'i ziyaret etti. Dr. Greysteel'e, rica ettiği gibi notu gönderdiğini ancak Dr. Greysteel'in yaşlı hanımın şehrin Cannaregio denen bölümünde, Yahudiler'in yaşadığı gettoda oturduğunu bilmesi gerektiğini söyledi. Mektup saygıdeğer bir Yahudi beyefendinin ellerine teslim edilmişti. Cevap gelmemişti. Dr. Greysteel ne yapmayı arzuluyordu? Ufak tefek Venedikli avukat Dr. Greysteel'e hizmet etmekten mutlu olacaktı.

Öğleden sonra Bayan Greysteel, Greysteel Hala, Dr. Greysteel ve avukat (adı Sinyor Tosetti idi) bir gondolla şehrin içinden geçtiler, kadın ve erkeklerin gece eğlenceleri için hazırlık yaptığı San Marco denen semti, Bayan Greysteel'in Jonathan Strange'e ait olabilecek mum ışığının aydınlattığı ufak bir pencereye bakarak içini çektiği Santa Maria Zobenigo iskelesini, Greysteel Hala'nın cık cıklayarak içini çektiği ve çocukların ayaklarında ayakkabı görme temennisini ifade ettiği Rialto'yu geride bıraktılar.

Gondoldan Nuovo Getto'sunda indiler. Venedik'in bütün evleri tuhaf ve eski olmasına rağmen gettodaki evlerde bu özellik daha da öne çıkıyordu. Sanki acayiplik ve eskilik, bu tüccar ruhlu insanların alıp sattığı mallardı ve evlerini de bu malzemelerden yapmışlardı. Venedik'in bütün sokaklarının hüzünlü olmasına rağmen, bu sokaklarda çok farklı türde bir keder vardı. Sanki Yahudiler'in hüznüyle Yahudi olmayanların hüznü iki farklı tarife göre yapılmış gibiydi. Yine de evler çok sadeydi ve Sinyor Tosetti'nin çaldığı kapı İngiltere'de

Quaker'lerin toplantı yaptığı herhangi bir evin kapısı kadar koyu renkte ve mütevazıydı.

Kapı bir uşak tarafından açıldı. İçeri alınarak, binlerce başka şeyin yanı sıra deniz kokan, tamamen kurumuş eski lambrilerle kaplı karanlık bir odaya götürüldüler.

Bu odada aralık bir kapı vardı. Dr. Greysteel içeride ince deri ciltli eski yıpranmış kitaplar, İngiliz şamdanlarından daha çok kolu olan gümüş şamdanlıklar, cilalı tahtadan gizemli kutular görebiliyordu, hepsinin de Yahudi beyin diniyle ilişkili eşyalar olduğunu varsaydı. Duvarda bir erkek kadar iri yarı ancak kadın elbiseleri giydirilmiş, yüzü görülmeyecek biçimde göğsüne gömülmüş bir kukla ya da bebek asılıydı.

Uşak, efendisiyle konuşmak üzere aralık kapıdan içeri girdi. Dr. Greysteel kızkardeşine uşağın yeterince düzgün göründüğünü fısıldadı. Evet, dedi Greysteel Hala, yalnızca üzerinde ceketi yoktu. Erkek uşakların her zaman ceketsiz insan içine çıkmaya eğilimi olduğunu fark etmişti, eğer efendileri bekar bir beyse, ki çoğu zaman böyle oluyordu, bu kötü alışkanlığı düzeltmek için yapacak bir şey yoktu. Greysteel Hala neden böyle olduğunu bilemiyordu. Greysteel Hala beyefendinin dul bir erkek olduğunu varsayıyordu.

"Ah" dedi Dr. Greysteel aralık kapıdan içeri bir göz atarak. "Yemek yerken rahatsız ettik."

Saygıdeğer Yahudi beyefendi uzun, siyah ve tozlu bir pardesü giyiyordu, gri beyaz kıllardan oluşan kıvır kıvır uzun bir sakalı, başında siyah bir takkesi vardı. Tertemiz beyaz bir masa örtüsünün serili olduğu uzun bir masada oturuyordu ve masa örtüsünün büyük bir parçasını peçete niyetine çenesinin altına sıkıştırmıştı.

Greysteel Hala, Dr. Greysteel'in kapı aralıklarından başkalarını gözetlemesini çok ayıp bulmuştu ve şemsiyesiyle dürterek ona engel olmak istedi. Ancak Dr. Greysteel İtalya'ya, görebildiği her şeyi görmek için gelmişti ve özel dairesinde oturan Yahudi beyefendinin istisna olması için neden göremiyordu.

Bu Yahudi bey ise tanımadığı bir İngiliz aileyle ilgilenmek için yemeğini yarım bırakmaya hiç niyetli görünmüyordu,

hizmetkâra onlara ne diyeceğini söyler gibiydi.

Hizmetkâr geri döndü ve Sinyor Tosetti ile konuştu, bitirdiğinde Sinyor Tosetti, Greysteel Hala'ya yerlere kadar eğilerek selam verdi, aradıkları hanımın adının Delgado olduğunu ve aynı evin en üst katında yaşadığını açıkladı. Sinyor Tosetti, Yahudi beyin hizmetkârlarından hiçbiri kendilerine yolu göstermek ve geldiklerini bildirmek için gönüllü olmayınca biraz sinirlendi, gözüpek maceracılardan oluşan bir grup olduklarını ve hiç kuşkusuz bir merdivenin tepesine kadar kaybolmadan çıkabileceklerini söyledi.

Dr. Greysteel ve Sinyor Tosetti ellerine birer mum aldılar. Gölgelere doğru kıvrılarak yükselen merdivenleri tırmanmaya başladılar. Büyük olmalarına rağmen tuhaf alçak görümleri olan pek çok kapının önünden geçtiler (herkesi yerleştirebilmek için gettodaki evler yüksek ve evsahiplerinin cesaret edebildiği kadar çok katlı yapılmıştı ve bütün bunları telafi edebilmek için tavanlar epeyi alçaktı). İlk başta kapıların arkasında insanların konuştuğunu işittiler ve kapının arkasında bilmedikleri bir dilde şarkı söyleyen bir erkek sesi duydular. Sonra yalnızca karanlığı gösteren açık kapılara geldiler, her birinden soğuk bayat bir hava geliyordu. Ancak son kapı kapalıydı. Çaldılar ama açan olmadı. Bayan Delgado'yu ziyarete geldiklerini söylediler. Yine cevap yoktu. Sonra Greysteel Hala bu kadar yol gelip de eli boş dönmenin aptallık olacağını söyleyince kapıyı itip içeri girdiler.

Oda tavanarasından birazcık daha büyüktü ve eskilikle yoksulluktan kaynaklanabilecek bütün sefaleti sergiliyordu. İçinde kırılmamış, hasar görmemiş ya da yıpranmamış tek bir eşya bile yoktu. Odadaki her renk ya solmuş ya da grileşene kadar yapması gerekeni yapmıştı. Akşam havasına açılmış tek küçük pencereden ay görünüyordu, temiz beyaz yüzü ve parmaklarıyla tenezzül edip de bu küçük pis odaya girmesi ayrıca şaşırtıcıydı.

Yine de Dr. Greysteel'i tedirgin eden, boyun bağını çekiştirmesine, önce bembeyaz kesilip sonra kızarmasına ve derin soluklar almasına neden olan bu değildi. Oda Dr. Greysteel'in en sevmediği şeyle, kedilerle doluydu.

Kedilerin tam ortasında, tozlu ahşap bir iskemlede çok zayıf biri oturuyordu. Sinyor Tosetti'nin dediği gibi Greysteeller'in cesur maceracılar olmaları iyi bir şeydi çünkü Bayan Delgado'nun görüntüsü biraz ürkek biri için epeyi sarsıcı olabilirdi. Dimdik oturmasına rağmen -hatta tetikte, bir şeyi bekler gibi oturduğu bile söylenebilirdi- aşırı yaşlılığın bütün belirtilerini ve bozukluklarını taşıyordu, öyle ki diğer insanlarla olan benzerliği kaybolmuş ve artık bambaşka bir canlı türüne benzemeye başlamıştı. Kucağında duran ellerinin üzerinde o kadar çok kahverengi leke vardı ki iki balığa benziyorlardı.

Teni beyaz, aşırı yaşlı kimselerin saydamlığındaydı ve mavi düğümler halindeki damarlarıyla örümcek ağı kadar buruşuk ve inceydi.

Girdiklerinde ayağa kalkmadı ya da odada birilerinin olduğunu fark ettiğini gösteren bir hareket yapmadı. Onları işitmemiş de olabilirdi çünkü oda sessiz olmasına rağmen elli kedinin sessizliği, üst üste yığılan elli ayrı sessizlik gibi çok tuhaf bir şeydi.

Bu nedenle de sağduyulu insanlar olan Greysteeller ve Sinyor Tosetti korkunç küçük odada oturdular ve Greysteel Hala nazik gülümsemesi, herkesin rahat ve memnun olması için beslediği içten dileklerle yaşlı hanımla konuşmaya başladı.

"Sevgili Bayan Delgado umarım sizi rahatsız ettiğimiz için bizi bağışlarsınız. Ancak yeğenim ve ben sizi ziyaret etmek istedik." Greysteel Hala yaşlı hanım cevap vermek ister diye duraksadı ancak yaşlı hanım oralı olmadı. "Burası çok havadar bir oda hanımefendi! Çok sevdiğim bir arkadaşım, Bayan Whilesmith de Bath'da bir evin üst katında yaşıyor. Sizin odanıza çok benzeyen bir odada Bayan Delgado ve yazın şehirdeki en iyi eve değişmeyeceğini söylüyor. Hiçbir yer esmezken orası esiyor ve insanlar zengin evlerinde sıcaktan patlarken o serin serin oturuyor. Küçük olduğu için hiç dağılmadan her şeyini elinin altında buluyor. Tek şikayeti ikinci kattaki kızın merdivenlere sürekli sıcak çaydanlıklar koyması. Siz de bilirsiniz belki bunlara kazara ayağınızı

çarpmak hiç de hoş değil. Merdivenlerden bir rahatsızlığınız yok değil mi hanımefendi?"

Bir sessizlik oldu. Daha doğrusu yalnızca elli kedinin soluk seslerinin doldurduğu birkaç dakika geçti.

Dr. Greysteel mendiliyle terleyen alnını sildi ve yerinde huzursuzca kıpırdandı. "Buraya, hanımefendi" diye başladı. "Aberdeenshire'dan Bay John McKean'in özel ricasıyla geldik. Size kendisini hatırlatmamızı istedi. iyi olduğunuzu umuyor ve gelecekte de sağlıklı sıhhatli olmanızı temenni ediyor." Dr. Greysteel yaşlı hanımın sağır olduğundan şüphelendiği için her zamankinden yüksek sesle konuşmuştu. Ancak bunun kedileri rahatsız etmekten başka bir etkisi olmadı, odada bacaklarını gererek dolaşmaya, birbirlerine sürtünmeye ve alacakaranlık havasına kıvılcımlar göndermeye başladılar.

Dr. Greysteel'in iskemlesinin arkasına nereden geldiği belli olmayan kara bir kedi çıktı ve iskemlenin üzerinde canbaz ipiymiş gibi yürümeye başladı.

Dr. Greysteel kendini toparlamak için bir an sustu sonra, "Bay McKean'e sağlığınız ve durumunuzla ilgili bir haber götürebilir miyiz hanımefendi?" dedi.

Ancak yaşlı hanım hiçbir şey söylemedi.

Sıra Bayan Greysteel'deydi. "Bu kadar iyi dostlarla çevrili olduğunuza sevindim hanımefendi. Size arkadaşlık ediyor olmalılar. Ayaklarınızın dibindeki şu bal renkli olanı ne kadar zarif! Yüzünü ne kadar da özenle temizliyor! Adı nedir?"

Ama yaşlı hanım karşılık vermedi.

Bu nedenle Dr. Greysteel'in bakışlarıyla harekete geçen ufak tefek Venedikli avukat söylenenlerin çoğunu bu kez İtalyanca tekrar etti. Tek fark yaşlı hanımın artık onlara bakmaya bile zahmet etmeyerek gözlerini iri gri bir kediye dikmesi oldu. iri gri kedi beyaz bir kediye, beyaz kedi ise aya bakıyordu.

"Ona para getirdiğimi söyle" dedi Dr. Greysteel avukata. "Bunun John McKean adına verilen bir hediye olduğunu söyle. Bana teşekkür etmesine gerek yok..." Dr. Greysteel cömert ve iyiliksever davranışlarla bilinmek bir sivrisinekmişçesine, üzerine konmasını engellemek için ellerini şiddetle salladı.

"Bay Tosetti" dedi Greysteel Hala. "İyi değilsiniz. Bembeyazsınız efendim. Bir bardak su ister misiniz? Eminim Bayan Delgado size bir bardak su verebilir."

"Hayır Bayan Greysteel, hasta değilim. Ben..." Sinyor Tosetti aradığı sözcüğü bulmak için çevresine bakındı. "Korkuyorum" diye fısıldadı.

"Korkmak mı?" diye fısıldadı Dr. Greysteel. "Neden? Kimden?"

"Ah Sinyor Dottore, burası çok korkunç bir yer!" diye karşılık verdi diğeri fısıldayarak. Sonra gözleri dehşete benzer bir ifadeyle kedilerden birinin yüzünü temizlemek için patilerini yaladığı yere kaydı, sonra aynı şeyi yapmasını beklermişçesine tekrar yaşlı hanıma çevrildi.

Bayan Greysteel, Bayan Delgado'ya gerekli ilgiyi göstermek isterken çok kalabalık ve çok ani çıkageldiklerini fısıldadı. Belli ki kadıncağızın yıllardır hiç ziyaretçisi olmamıştı. Bir an dalıp gitmiş olması çok normaldi. Bu onun için fazlasıyla çetin bir durumdu!

"Ah Flora!" diye fısıldadı Greysteel Hala. "Düşünsene! Yıllarca yapayalnız yaşamış!"

Böyle küçük bir odada yaşlı hanım bir metre bile uzaklarında değilken hepsinin fısıldaması Dr. Greysteel'e çok saçma geldi ve sırf ne yapacağını bilemediğinden yanındakilere kızdı, bu yüzden kızıyla kızkardeşi gitmelerinin en iyisi olacağına karar verdi.

Greysteel Hala yaşlı hanımla uzun ve şefkatli bir biçimde vedalaşmakta diretti. Geri döndüklerinde, ki kısa zaman içinde tekrar gelebileceklerini sanıyordu, daha iyi olacağını umduklarını söyledi.

Tam kapıdan çıkarlarken geri dönüp baktılar. O anda pencere pervazında ağzında ölü bir kuşa şaşılacak derecede benzeyen kaskatı, dikenli bir şey taşıyan bir kedi belirmişti. Yaşlı kadın sevinçli bir ses çıkararak şaşırtıcı bir canlılıkla koltuğundan kalktı. Bu dünya üzerindeki en tuhaf sesti, insan konuşmasıyla en ufak bir ilgisi yoktu. Bu ses karşısında Sinyor Tosetti panikle haykırdı ve kapıyı kapayarak yaşlı hanımın yapmak üzere olduğu şeyi gizledi.(135)

53

Küçük gri bir fare

Kasım sonu 1816

Ertesi akşam, Venedik karanlığıyla Venedik görkeminin son derece romantik ve memnuniyet verici bir biçimde birleştiği bir odada Greysteeller ve Strange birlikte yemek yiyorlardı. Zemin Venedik kışının bütün renklerini taşıyan çatlamış, yıpranmış mermer kaplıydı. Greysteel Hala'nın başındaki düzgün beyaz şapka biraz arkasındaki koyu renk geniş kapıya karşı daha da beyaz görünüyordu. Üzerine oymalar oturtulmuş kapı, kasvetli gölgelerle örtülmüş bir cenaze anıtına benziyordu. Alçı duvarlarda silik renklerde yapılmış silik freskolarda, son varisi çok uzun zaman önce boğulmuş Venedikli eski bir aile yüceltiliyordu. Evin şimdiki sahipleri kilise fareleri kadar yoksuldu ve uzun yıllardır evlerini tamir ettirememişlerdi. Dışarıda yağmur yağıyordu ve daha da şaşırtıcısı içeride de yağıyordu. Odanın bir yerlerinden yerlere ve mobilyaların üzerine aklına estiği gibi akan bol miktarda suyun rahatsız edici sesi işitiliyordu. Ancak Greysteeller böyle önemsiz ayrıntılarla keyifleri kaçacak ya da güzel bir yemeği erteleyecek insanlar değillerdi. Kasvetli gölgeleri bolca mum ışığıyla kovmuşlar, damlayan suyun sesini kahkahalar ve

sohbetle bastırmışlardı. Odanın oturdukları bölümünü genel bir İngiliz neşesiyle doldurmuşlardı.

"Anlayamıyorum" dedi Strange. "Yaşlı kadına kim bakıyor?"

Dr. Greysteel, "Yahudi bey, hayırsever birine benziyor, ona oturacak bir yer vermiş, uşakları da merdivenin başına onun için yiyecek bırakıyorlar" dedi.

"Ama yemeği nasıl aldığına gelince" dedi Bayan Greysteel. "Kimse gerçekten bilmiyor. Sinyor Tosetti yukarıya kedilerin taşıdığına inanıyor."

"Ne saçmalık!" dedi Dr. Greysteel. "Kedilerin yararlı bir şey yaptığı görülmüş şey mi!"

"İnsana kibirli kibirli bakmaları dışında" dedi Strange. "Sanırım bunun da bir tür ahlaki yararı var. İnsana kendini rahatsız hissettirip kusurları üzerinde ciddi ciddi düşünmeye teşvik ediyor."

Greysteeller'in tuhaf macerası yemeğe oturalı beri konuşulan tek konuydu. "Flora hayatım" dedi Greysteel Hala. "Bay Strange konuşacak başka bir şeyimiz olmadığını sanacak."

"Ah! Bana bakmayın siz" dedi Strange. "İlginç bir konu ve biz büyücüler de ilginç şeyler toplarız bilirsiniz."

"Onu büyüyle tedavi edemez misiniz Bay Strange?" diye sordu Bayan Greysteel.

"Deliliği mi? Hayır. Denemediğimden değil gerçi. Bir keresinde delirmiş yaşlı bir beyi ziyaret etmem istendi, onun için ne yapabileceğime bakacaktım. O zaman, hiç yapmadığım kadar güçlü büyüler yapmama rağmen ziyaretimin sonunda deliliği bir parça bile iyileşmemişti."

"Ama deliliği tedavi edecek tarifler olmalı öyle değil mi?" diye sordu Bayan Greysteel hevesle. "Eminim *Aureate* büyücülerinin bir reçetesi vardı." Bayan Greysteel büyü tarihiyle ilgilenmeye başlamıştı ve bugünlerde yaptığı bütün konuşmalarda *Aureate* ve Arjantin sözcükleri yer alıyordu.

"Muhtemelen" dedi Strange. "Öyle bile olsa reçete binlerce yıl önce kayboldu."

"Binlerce yıl önce kaybolmuş olsa bile eminim sizin için bir engel oluşturmazdı. Bize kaybolduğu düşünülen ancak yerine koyabildiğiniz bir düzine büyüden örnek verdiniz."

"Doğru ama genel olarak nereden başlayacağım konusunda az çok bir fikrim vardı. *Aureate* büyücülerinin deliliği tedavi edebildiği tek bir örnek bile duymadım. Deliliğe karşı tutumları bizimkinden son derece farklıydı. Delileri, kahin ve mesih olarak görüyorlar ve onların abuklamalarını büyük bir dikkatle dinliyorlardı."

"Ne tuhaf! Neden?"

"Bay Norrell bunun perilerin delilere duyduğu sevgiyle ilgili olduğuna inanıyordu, bunun ve hiç kimse algılayamazken delilerin peri ruhları algılayabilmesinin." Strange duraksadı. "Bu yaşlı kadının zır deli olduğunu mu söylüyorsunuz?" dedi.

"Ah, evet! Öyle olduğuna inanıyorum."

Yemekten sonra oturma odasında Dr. Greysteel koltuğunda yüksek sesle horlayarak uyuyakaldı. Greysteel Hala'nın da oturduğu yerde başı düşmeye başlamıştı, arada sırada uyanarak uykusu geldiği için özür diliyor sonra hemen anında uyuyakalıyordu. Böylece Bayan Greysteel, Strange'le gecenin geri kalanı boyunca başbaşa sohbetin tadını çıkarabildi. Söyleyecek çok şeyi vardı. Tavsiyesi üzerine Lord Portishead'in *Çocuklara Kuzgun Kral Tarihi'ni* okumaya başlamıştı. Ancak Strange dalgındı ve Bayan Greysteel birkaç kez onun söylediklerileyle ilgilenmediği gibi kötü bir hisse kapıldı.

Ertesi gün Greysteeller, Arsenal'i ziyaret ettiler, kasvetli görüntüsü ve genişliğini beğendiler, bir iki saat buradaki antikacılarda oyalandılar (dükkan sahipleri de sattıkları antikalar kadar acayip ve eski moda görünüyorlardı). San Stefano Kilisesi'nin yakınlarında bir pastanede dondurma yediler. Gündüz eğlencelerine Strange de davet edilmişti ama sabahın erken saatlerinde Greysteel Hala, Strange'den saygılarını sunduğu kısa bir not almıştı. Notta teşekkür ediyor ancak tesadüfen yeni bir araştırma yönüne girdiğini ve bırakmayı göze alamadığını söyleyerek, "... Ağabeyinizden de bilebileceğiniz gibi hanımefendi, bilginler dünyanın en bencil insanlarıdır ve araştırmalarına olan bağlılıklarının her şeyi mazur göstereceğini düşünürler..." Ertesi gün Scuola di Santa Maria della Carita'yı ziyaret ettiklerinde de ortaya çıkmadı. Bir zamanlar ilk Venedik şehrinin kurulduğu, geliştiği, terk

edildiği ve en sonunda uzun zaman önce çöküp gittiği sazlarla boğulmuş, gri puslu bir ada olan Torcello'ya gondolla gittikleri bir sonraki gün de.

Strange, Santa Maria Zobenigo'daki odasına kapanmış büyü yapıyor olsa da adı o kadar çok geçti ki, Dr. Greysteel onu özleme derdinden büyük ölçüde kurtuldu. Greysteeller, Rialto'nun yanından geçerken, köprünün görüntüsü Dr. Greysteel'i Shylock, Shakespeare ve modern tiyatronun durumu üzerine konuşmaya ittiğinde, bu konularda Strange'in fikirlerini duyma fırsatına da sahip olacağı kesindi çünkü Bayan Greysteel hepsini biliyor ve kendi fikirleri kadar iyi savunabiliyordu. Bir antikacı dükkânında Greysteeller oynayan bir ayının tuhaf ama sevimli resmini görerek büyülenseler, bu yalnızca Bayan Greysteel'in babasına Bay Strange'in cam bir muhafaza içinde doldurulmuş kahverengi ayısı olan bir tanıdığından söz etmesine vesile oluyordu. Greysteeller koyun eti yiyorlarsa Bayan Greysteel'in aklına, bir keresinde Bay Strange'in kendisine Lyme Regis'te koyun eti yediğini söylemiş olduğu aklına geliyordu.

Üçüncü günün akşamında Dr. Greysteel, Strange'e birlikte bir kahve ve İtalyan içkisi içmeyi öneren bir mektup gönderdi. Saat altıyı biraz geçe Florian'da. buluştular.

"Sizi gördüğüme sevindim" dedi Dr. Greysteel. "Ama solgun görünüyorsunuz. Yemek yiyorsunuz değil mi? Uyuyor musunuz? Yürüyüş yapıyor musunuz?"

"Bugün bir şeyler yedim sanıyorum" dedi Strange. "Ne olduğunu hatırlayamıyorum gerçi."

Bir süre havadan sudan konuştular ama Strange dalgındı. Birkaç kez Dr. Greysteel'e neredeyse öylesine, hiç düşünmeden cevap verdi. Sonra *grappa*'sının son yudumlarını içerek cep saatini çıkardı ve "Acele kalkarsam kusuruma bakmazsınız değil mi? Bir randevum var da. İyi geceler" dedi.

Dr. Greysteel bu duruma biraz şaşırmıştı, elinde olmadan ne tür bir randevusu olduğunu merak etti. Bir erkek dünyanın her yerinde kötü davranışlar içine girebilirdi ama Dr. Greysteel'e öyle geliyordu ki, Venedik'te insan çok daha kötü davranışlar içine girerek bunu alışkanlık haline getirebilirdi. Dünyanın

başka hiçbir şehrinde insanı kötü yola iten bu kadar çok unsur yoktu ve bu noktada Strange'in kusursuz bir kişiliğe sahip olması Dr. Greysteel'i özellikle ilgilendiriyordu. Bu nedenle elinden geldiği kadar umursamaz bir tavır takınarak randevusunun Lord Byron'la olup olmadığını sordu.

"Hayır, elbette değil." Strange gözlerini kıstı ve kendinden daha emin göründü. "Bana yardım edecek birini bulduğuma inanıyorum."

"Periniz mi?"

"Hayır başka bir insan. Bu işbirliğinden çok umutluyum. Ama öte yandan bu kişinin tekliflerimi nasıl karşılayacağını da bilemiyorum. Bu koşullar altında onları bekletmek istemiyorum."

"Hayır gerçekten de!" dedi Dr. Greysteel. "Gidin! Gidin!"

Strange uzaklaştı ve meydandaki kara yüzlü ifadesiz karaltılardan biri haline geldi. Hepsi de ay renkli Venedik'in yüzeyinde çabuk çabuk yürüyorlardı. Ayın kendisi ise büyük yapılara benzeyen bulutlar arasında asılıydı, böyleyken gökyüzünde ay ışığıyla aydınlanan başka bir şehir varmış gibiydi. Adeta bir ruhun diğerinin ağır çöküşüyle alay etmek için şakacı bir anında yerleştirdiği, görkemde Venedik'le yarışabilecek, büyük saraylarıyla sokakları ufalanıp harabeye dönüşen bir şehirdi bu.

Bu sırada Greysteel Hala ve Bayan Greysteel doktorun yokluğunu fırsat bilerek gettodaki evin üst katındaki korkunç küçük odaya dönmüşlerdi. Dr. Greysteel'in hatta Bay Strange'in gitmelerini engelleyebileceği ya da yanlarında erkek refakatçi istemezken kendilerine eşlik etmek için ısrar edebileceğini düşünerek gizlice gelmişlerdi.

"Onun hakkında konuşmak isteyecekler" dedi Greysteel Hala. "Bu üzücü duruma nasıl düştüğünü tahmin etmeye çalışacaklar. Ancak bunun ne yararı olacak? Ona nasıl bir yardımı dokunacak?"

Bayan Greysteel yanında mum ve bir şamdan getirmişti. Ne yaptıklarını görebilmeleri için mumu yaktı. Sonra sepetlerinden sefil ve pis odayı güzel kokusuyla dolduran bir tabak yahni, taze beyaz ekmek, birkaç elma ve sıcak tutacak bir

şal çıkardılar. Greysteel Hala yahni tabağını Bayan Delgado'nun önüne koydu ama kadının parmaklarıyla tırnaklarının pençe gibi kıvrık ve kaskatı olduğunu ve bir türlü çatalla bıçağın saplarını tutmaya ikna edemediğini fark etti.

"Eh, hayatım" dedi Greysteel Hala en sonunda. "Yemeğe ilgi gösterdi ve eminim ona iyi gelecektir. Ama galiba uygun gördüğü biçimde yemesi için onu rahat bırakmalıyız."

Merdivenlerden inip sokağa çıktılar, çıkar çıkmaz da Greysteel Hala kendini tutamayarak, "Ah Flora! Gördün mü? Akşam yemeği çoktan hazırdı. Küçük porselen bir fincan tabağı vardı, çok da güzel bir tabaktı, gül tomurcuklu ve unutma beni desenli çay takımlarıma çok benziyordu, tabağa gri renkli küçük ölü bir fare koymuş!"

Bayan Greysteel düşünceliydi. "Hindiba başı olduğundan eminim, burada kaynatıp üzerine sos koyuyorlar, biraz küçük bir fareye benziyor."

"Ah canım kızım!" dedi Greysteel Hala. "Öyle bir şey olmadığını sen de biliyorsun..."

Vecchio Getto'sundan Cannaregio kanalına doğru yürüyorlardı ki Bayan Greysteel birden gölgelere doğru uzaklaşarak gözden kayboldu.

"Flora! Ne oldu?" diye bağırdı Greysteel Hala. "Ne gördün? Fazla oyalanma hayatım. Evlerin arası çok karanlık. Canım! Flora!"

Bayan Greysteel gözden kaybolduğu kadar çabuk ortaya çıktı. "Bir şey yok hala" dedi. "Korkmana gerek yok. Yalnızca birisinin adımı seslendiğini işitir gibi oldum ve bakmaya gittim. Tanıdığım biri sandım ama kimse yoktu." *Fondamenta'da* gondolları bekliyordu. Kürekçi binmelerine yardım etti sonra ağır ağır kürek çekerek kıyıdan uzaklaştı. Greysteel Hala gondolun ortasındaki tentenin altına rahat bir biçimde yerleşti. Çadırbezinin üzerine yağmur damlaları yumuşak bir sesle düşmeye başladı. "Eve döndüğümüzde babanla Bay Strange'i birlikte buluruz belki."

"Belki" dedi Bayan Greysteel.

"Lord Byron'la bilardo oynamaya gitmiş de olabilir" dedi Greysteel Hala. "İkisinin dost olması ne tuhaf. Birbirlerinden

çok farklı görünüyorlar."

"Ah, ona hiç şüphe yok! Ancak Bay Strange bana Lord Byron'la İsviçre'de olduğundan çok daha iyi anlaştığını söyledi. Lordları o sırada bütün ilgisini vermesini gerektiren birtakım şairlerle berabermiş ve onların arkadaşlığını başka herkesinkine tercih ediyormuş. Bay Strange kendisine neredeyse kaba davrandığı söylüyor."

"Ah, bu çok kötü ancak şaşırtıcı değil. Ona bakmaktan korkmaz mısın hayatım? Lord Byron'a yani. Ben biraz korkardım herhalde."

"Hayır korkmazdım."

"Ah, hayatım çünkü sen diğer insanlardan daha aklı başında ve dengelisin. Gerçekten de seni dünyada hiçbir şey korkutamaz gibi geliyor bana."

"Ah! Bunun olağanüstü bir cesurlukla ilgisi yok. Olağanüstü erdeme gelince, bunu bilemem. Henüz hiç kötü bir şey yapmak için aklım çelinmedi. Lord Byron beni asla etkileyemez ya da düşüncelerimle davranışlarımı değiştiremez. Bu yüzden benim için hiçbir tehlikesi yok. Ancak bu demek değil ki dünyada, üzüntülü ya da dalgın ya da düşünceli, ne bileyim, en kötüsü de bilmediğim bir öfke ya da acı yüzünden kara kara düşünürken göreceğim ve bu yüzden ona bakıp bakmamamı umursamayacak diye korktuğum biri -henüz onunla karşılaşmadığımı söyleyebilirim- olmadığı anlamına gelmiyor."

Gettodaki evin üst katındaki tavanarasında Bayan Greysteel'in mumlarının alevleri titredi ve söndü. Ay kâbuslardan çıkma odanın içini aydınlatıyordu ve Cannaregio'nun yaşlı hanımı Greysteel hanımlarının kendisine getirdiği yahniyi yutmaya başladı.

Son lokmasını yutmak üzereyken İngilizce konuşan bir ses ansızın, "Ne yazık ki dostlarım bizi tanıştırmaya kalmadılar" dedi. "İki kişinin tanıştırılmadan aynı odada kalması her zaman sıkıntılıdır, değil mi hanımefendi. Adım Strange. Sizinki hanımefendi, bilmiyorsunuz ama Delgado ve sizinle tanıştığıma çok sevindim."

Pencere pervazına dayanmış duran Strange kollarını kavuşturmuş, dikkatle yaşlı kadına bakıyordu.

Öte yandan yaşlı kadın Greysteel Hala ya da Bayan Greysteel ya da son birkaç gün içinde gelen herhangi bir ziyaretçisine aldırmadığı gibi onu da dikkate almadı. Ona gösterdiği bütün ilgi bir kedinin kendisini ilgilendirmeyen birine gösterebileceği kadardı.

"Sizi en başta temin edeyim" dedi Strange. "Ben, ziyaretlerinin hiçbir amacı olmayan ve söyleyecek hiçbir şeyi olmayan ziyaretçilerden değilim. Size bir teklifim var Bayan Delgado. Şu sıralarda karşılaşmış olmamız müthiş bir şans hanımefendi. Size yürekten istediğiniz şeyi verebilirim ve karşılığında siz de bana istediğimi verebilirsiniz."

Bayan Delgado söylenenleri işittiğine dair hiçbir işaret vermedi. Dikkatini ölü farenin durduğu tabağa çevirmişti ve yaşlı ağzı fareyi yutmak üzere açılmıştı.

"Bakın hanımefendi!" diye bağırdı Strange. "Yemeğinizi birkaç dakikalığına ertelemenizi ve beni dinlemenizi isteyeceğim." Bayan Delgado ilk kez orada olduğunu fark etmiş gibiydi. Alçak sesle hoşnutsuz bir miyav dedi ve küskün bir tavırla ona baktı.

"Bana deli olmayı öğretmenizi istiyorum. O kadar basit bir fikir ki nasıl oldu da daha önce aklıma gelmedi hayret."

Bayan Delgado çok alçak sesle tısladı.

"Ah! Haraketlerimin sağduyulu olup olmadığını sorguluyorsunuz demek? Muhtemelen haklısınız. İnsanın kendi isteğiyle deli olmak istemesi çok düşüncesizce. Hocam, eşim ve dostlarım bilseler bana çok kızarlardı." Duraksadı. Yüzündeki alaycı ifade, sesindeki tasasız ton kayboldu. "Ancak hocamı bıraktım, karım artık yaşamıyor ve dostlarımla aramda kilometrelerce uzanan soğuk sular ve bir kıtanın büyük bir bölümü var. Bu garip mesleğe başladığımdan beri ilk kez başka birine danışmak zorunda değilim. Şimdi, nasıl başlasak? Bana bir şeyler vermelisiniz, deliliğinizin sembolü olacak ve bana taşıyacak bir şey." Çevresine bakındı. "Ne yazık ki elbisenizden başka bir şeyiniz yok gibi görünüyor..." Elinde tuttuğu fincan tabağına baktı. "Bir de şu fare tabii. Fareyi tercih ederim sanıyorum."

Strange bir büyüye başladı. Odada gümüş ışıklar patladı. Beyaz alevlerle havai ışıkların parlak etkisine benzer bir patlamaydı. Bir an Bayan Delgado'yla Strange'in arasındaki boşlukta asılı kaldı. Sonra Strange ışığı ona atarmış gibi bir el hareketi yaptığında yaşlı kadın bir an için beyaz bir aydınlık içinde kaldı. Birden Bayan Delgado yok oldu, yerinde eski moda bir elbise giymiş asık yüzlü ciddi bir kız çocuğu belirdi. Ardından çocuk da kaybolarak yerini inatçı ifadeli bir genç kıza bıraktı. Onu da çabucak hükmedici tavırlı ama gözlerinde deliliğin yaklaştığını haber veren bir ışıltı taşıyan daha yaşlı bir kadın izledi. Bayan Delgado'nun ömrü boyunca olmuş olduğu bütün kadınlar bir an için koltukta titreşti. Sonra hepsi birden kayboldu.

Koltukta buruşuk bir ipek yığını kalmıştı yalnızca. İçinden küçük gri bir kedi çıktı. Zarif bir hareketle aşağı atladı, pencere pervazına sıçrayarak karanlığa daldı.

"Eh, bu işe yaradı" dedi Strange. Yarı yarıya çürümüş fareyi kuyruğundan tutup kaldırdı. Hemen birkaç kedinin ilgisini çekti, dikkatini çekmek için miyavlamaya, mırlamaya ve bacaklarına sürtünmeye başladılar.

Yüzünü buruşturdu. "İngiliz büyüsüne biçim verirken John Uskglass nelere katlanmıştı, çok merak ediyorum."

Herhangi bir değişiklik fark edip etmeyeceğini merak etti. Büyüyü yaptıktan sonra deli olup olmadığını tahmin etmeye çalışır mıydı acaba? Ortalıkta dolaşıp delice şeyler mi düşünürdü? Dünyaya son bir kez baktı, sonra ağzını açtı ve dikkatle fareyi ağzına aldı. ..

Bir şelalenin altına girmeye ya da insanın kulağında iki bin trompetin aynı anda çalınmasına benziyordu. Düşündüğü her şey, bildiği her şey, olduğu her şey karmaşık duygular ve hislerden oluşan büyük bir sele kapılıp gitti. Dünya alev gibi renklerden oluşuyordu. Yeni korkular, yeni arzular, yeni nefretlerle doluydu. Büyük varlıklar çevresini sarmıştı. Bazılarının büyük dişlerle ve iri alev alev yanan gözlerle dolu korkunç ağızları vardı. Yanında bacakları korkunç biçimde sakatlanmış örümceğe benzer bir şey başım kaldırdı.

Kötülükle doluydu. Ağzında bir şey vardı ve tadı anlatılamayacak kadar korkunçtu. Düşünemeden, bilemeden Tanrı bilir nereden geldi de tükürmeyi akıl etti. Birisi haykırdı...

Sırtüstü yatmış, karanlık çatı kirişleri ve ay ışığından oluşan bir karmaşaya bakıyordu. Gölgeli bir yüz belirerek, yüzüne bütün dikkatiyle tedirgin edici bir biçimde baktı. Soluğu ılık, nemli ve pis kokuluydu. Yattığını hatırlamıyordu ama fazla bir şey hatırladığı da söylenemezdi. Belli belirsiz Londra'da mı yoksa Shropshire'da mı olduğunu merak etti. Sanki üzerinde birkaç kedi aynı anda yürüyormuş gibi tuhaf bir hisse kapıldı. Birkaç dakika sonra başını kaldırdı ve gerçekten de üzerinde birkaç kedinin yürüdüğünü gördü.

Oturdu ve kediler sıçrayarak uzaklaştılar. Kırık pencereden giren dolunayın ışığı odayı aydınlatıyordu. Sonra bir anıdan diğerine atlayarak hatırladıklarını birleştirdi. Periyi görmek için delirme planını, yaşlı kadını dönüştürdüğü büyüyü hatırlıyordu. İlk başta her şey o kadar uzaktı ki bir iki ay önce olan şeyleri hatırlıyormuş gibi geldi. Yine de işte aynı odadaydı ve cep saatine göre çok az zaman geçmişti.

Fareyi kurtarmayı başarmıştı. Şans eseri kolunun altında kalmış ve kedilerin elinden kurtulmuştu. Ceketine tıktı ve alelacele odadan ayrıldı. Orada bir saniye daha kalmak istemiyordu. Oda baştan beri kâbuslardan fırlamış bir yerdi ama şimdi anlatılmaz derecede dehşet verici bir yer haline gelmişti. Merdivenlerde birkaç kişiyle karşılaştı ama onu fark etmediler bile. Ev sakinlerine daha önceden bir büyü yapmıştı, onu her gün gördüklerinden, bu odalara sık sık girip çıktığından ve orada olmasının son derece doğal olduğundan emindiler. Ancak kim olduğunu birisi soracak olsa söyleyemeyecekleri kesindi.

Santa Maria Zobenigo'daki dairesine döndü. Hâlâ yaşlı kadının deliliğinin etkisi altındaydı. Sokakta yanından geçtiği insanlar tuhaf bir biçimde değişmişti, yüzleri vahşi ve anlaşılmazdı, yürüyüşleri bile çirkin ve hantaldı. "Neyse en

azından bir şey kesin" diye düşündü. "Yaşlı kadın gerçekten de zır deliymiş. O halde periyi çağırmam imkânsızdı."

Ertesi gün çok erken kalktı ve kahvaltıdan hemen sonra bazı iyi bilinen büyü ilkelerini takip ederek farenin etiyle iç organlarını toz haline getirdi. Kemikleri olduğu gibi bıraktı. Sonra tozu tentüre dönüştürdü. Bunun iki avantajı vardı: Birincisi (ve en önemlisi) ağzına ölü bir fare koymaktansa birkaç damla tentür içmek çok daha kolaydı. İkincisi bu yolla alacağı deliliğin dozunu ayarlayabileceğini umuyordu.

Saat beşte, tentürü yapmakta kullandığı kanyak kokan koyu kahverengi bir sıvı vardı elinde. Sıvıyı bir şişeye boşalttı. Sonra bir kanyak bardağına dikkatle on dört damla boşalttı ve içti.

Beş dakika sonra pencereden dışarı, Campo Santa Maria Zobenigo'ya baktı. İnsanlar aşağı yukarı yürüyordu. Başlarının arkası oyulmuştu, önden yüzleri ince birer maskeden ibaretti. Her boşluğun içinde bir mum yanıyordu. O kadar açık seçik bir şeydi ki, daha önce fark etmediğine şaşıyordu. Aşağı inip mumlardan bazılarını üfleyerek söndürse ne olacağını hayal etti. Düşününce içinden gülmek geldi. O kadar çok güldü ki, dayanamayacak hale geldi. Kahkahaları evin içinde yankılanarak kendisine döndü. Geride kalan azıcık bir mantık kırıntısı, ev sahibiyle ailesinin yaptıklarını öğrenmemesi gerektiği konusunda onu uyardı, bu yüzden yatağa girdi ve yüzünü yastığa bastırarak kahkahalarını boğdu, zaman zaman aklına gelen fikrin gülünçlüğüyle boşluğu tekmeledi.

Ertesi sabah yatağında uyandı, giyinikti ve çizmeleri de ayağındaydı. Giysileriyle uyuyan bir insanın hissedebileceği o ağır, kirlilik hissi dışında kendisinde bir değişiklik olmadığına karar verdi. Yüzünü yıkadı, tıraş oldu ve temiz giysiler giydi. Sonra bir şeyler yiyip içmek için dışarı çıktı. Calle de la Cortesia ile Campo San Angelo'nun köşesinde hoşuna giden küçük bir pastane vardı. Garson masasına yaklaşıp kahvesini bırakana kadar her şey yolunda gibiydi. Strange başını kaldırdı ve adamın gözlerinde küçücük, mum alevine benzer bir pırıltı gördü. İnsanların başlarının içinde bir mum var mıydı yok muydu, artık hatırlamadığını fark etti. Mumun varlığıyla yokluğu arasında çok büyük bir fark olduğunu biliyordu: Biri

mantıklı bir düşünceydi diğeri değildi ama hangisi hangisiydi bir türlü hatırlayamıyordu.

Bu bir parça tedirgin ediciydi.

"Tentürün tek sorunu" diye düşündü. "Etkisi geçtiğinde böyle bir şeye karar verme güçlüğü. Daha önce düşünmediğim bir husus. Denemeden önce bir iki gün beklemeliyim sanırım."

Ancak öğleyin sabırsızlığına yenik düştü. Kendini daha iyi hissediyordu. İnsanların başlarında mum taşımadığına inanmaya daha yakındı. "Hem zaten" diye düşündü. "Hangisi olduğu önemli değil. Bu sorunun şu anki işimle bir ilgisi yok." Bir bardak Vin Santo içine dokuz damla tentür damlatarak içti.

Anında evin içindeki bütün dolapların ananas dolu olduğundan kesinlikle emindi. Yatağının ve masasının altında başka ananaslar olduğuna kuşku yoktu. Bu düşünceyle öyle bir paniğe kapıldı ki her yerini sıcak ve soğuk bastı ve yere oturmak zorunda kaldı. Şehirdeki bütün saraylar ve evler ananas doluydu, dışarıdaki insanlar giysilerinin altında saklı ananaslar taşıyorlardı. Her yerden ananas kokusu geliyordu, hem tatlı hem de keskin bir koku.

Bir süre sonra kapısı çalındı. Akşam olduğunu ve odanın karanlık olduğunu fark edince şaşırdı. Kapı tekrar çalındı. Ev sahibi kapıdaydı. Konuşmaya başladı ama Strange onu anlayamıyordu çünkü adamın ağzında da ananas vardı. Tamamını ağzına nasıl sığdırmıştı Strange'in aklı ermiyordu. Yeşil dikenimsi yapraklar ağzından yavaşça çıkıyor ve konuşurken tekrar içeri çekiliyordu. Strange belki de bir bıçak alıp ananası çıkarması gerektiğini düşündü ama aynı zamanda çok da aldırmadığını fark etti. "Ne de olsa" diye düşündü kızgınlıkla. "Kendi suçu. Oraya koymasaydı."

Ertesi gün Calle de la Cortesia'nın köşesindeki pastanede garsonlardan biri ananas kesiyordu. Strange ananası görünce ürpererek kahvesinin üzerine eğildi.

İnsanın kendini delirtmesinin kolay, sanıldığından çok daha kolay olduğunu keşfetmişti ama büyü gibi bu da engeller ve sıkıntılarla doluydu. Periyi çağırmayı başarsa bile (bu da pek olası görünmüyordu) onunla konuşacak halde olmayacaktı. Konu üzerine okuduğu her kitap büyücülerin perilerle ilişki

kurdukları sırada temkinli olmalarını öğütlüyordu. Tam aklının başında olması gereken bir sırada aklı başında olmayacaktı.

"Ananaslar ve mumlar hakkında gevelersem onu nasıl üstün büyücülüğümle etkileyeceğim?" diye düşündü.

Bütün günü odasında bir aşağı bir yukarı yürüyerek geçirdi, arada bir durarak kağıt parçaları üzerine bir şeyler karalıyordu. Akşam olduğunda peri çağırma büyüsünü bir kağıda yazarak masaya koydu. Sonra bir bardak suya dört damla tentür damlatarak içti.

Bu kez tentürün etkisi çok farklıydı. Herhangi bir inanç ya da korkunun hücumuna uğramadı. Hatta pek çok açıdan kendisini uzun zamandır hissetmediği kadar iyi hissediyordu: Daha sakin, daha soğukkanlı ve daha az sıkıntılıydı. Büyüye artık fazla aldırmadığına karar verdi. Zihininde bazı kapılar çarparak kapandı ve içindeki yıllardır ziyaret etmediği koridorlarda ve odalarda gezindi. İlk on dakika yirmi yirmi iki yıl önce olduğu insana dönüştü. Sonra bambaşka biri oldu. Her zaman böyle biri olma gücüne sahipti ama birtakım nedenler yüzünden hiçbir zaman bu kişiye dönüşememişti.

Tentürü aldıktan sonra ilk istediği şey bir Ridotto'ya gitmek oldu. Ekim başından beri Venedik'te olup da hiç gitmemiş olması çok saçmaydı. Ancak cep saatine baktığında saatin yalnızca sekiz olduğunu gördü. "Henüz çok erken" dedi kendi kendine. Canı gevezelik yapmak istiyordu ve sırrını paylaşacak birilerini aradı. Kimseyi bulamadığı için köşedeki küçük ahşap figüre razı oldu. "Üç dört saat daha, görmeye değer kimse olmaz."

Zaman geçirmek için gidip Bayan Greysteel'i bulabileceğini düşündü. "Ama halasıyla babası da yanındadır herhalde." Kızgın bir ses çıkardı. "Sıkıcı! Sıkıcı! Sıkıcı! Neden güzel kadınların bir sürü akrabası vardır ki?" Aynada kendine baktı. "Yüce tanrım! Bu boyunbağını saban güden biri bağlamış sanki."

Sonraki yarım saati boyun bağını çözüp çözüp bağlamakla geçirdi. Sonra tırnaklarının istediğinden daha uzun ve çok da

temiz olmadığına karar verdi. Kesmek için bir tırnak makası aramaya gitti.

Tırnak makası masanın üzerindeydi. Yanında başka bir şey daha vardı. "Ne varmış bakalım? Kağıtlar! Büyülerin yazılı olduğu kağıtlar!" Bu ona çok gülünç geldi. "Çok tuhaf biliyor musun" dedi küçük ahşap figüre. "Ama bunu yazanı tanıyorum! Adı Jonathan Strange ve şimdi düşündüm de, sanırım kitaplar da onun." Biraz daha okudu. "Hah! Kimbilir şimdi hangi budalalıkla meşguldür! Peri çağırmak için büyü yapmak ha! Hah ha! Peri hizmetkar bulup İngiliz büyüsünün çıkarlarına hizmet etmek için yaptığını söylüyor kendine. Oysa yalnızca Gilbert Norrell'i korkutmak için yapıyor! Yüzlerce kilometre uzağa, dünyanın en güzel şehrine geldi ama tek umursadığı Londra'daki bir ihtiyarın ne düşündüğü! Ne komik!"

Kağıdı tiksintiyle yerine bırakarak tırnak makasını aldı, döndü ve kafasını bir şeye çarpmaktan kılpayı kurtuldu. "Bu da ne böyle?.." diye başladı.

Tavandan siyah bir kurdele sarkıyordu. Ucundan hepsi birbirine bağlanmış birkaç ufak kemik, içinde koyu bir sıvı, belki de kan bulunan küçük bir şişe ve üzeri yazılı bir parça kağıt vardı. Kurdele odada yürüyen birinin er ya da geç çarpacağı uzunluktaydı. Strange insanların aptallığına inanamayarak başını salladı. Masaya yaslanarak tırnaklarını kesmeye başladı.

Birkaç dakika geçti. "Bir de karısı vardı" dedi küçük ahşap figüre. Elini mum ışığına tutarak tırnaklarını inceledi. "Arabella Woodhope. Dünyanın en çekici kızı. Ama öldü. Öldü öldü öldü." Masadan bir tırnak fırçası alarak tırnaklarını temizlemeye başladı. "Aslına bakarsan ben de ona aşık değil miydim? Sanırım aşıktım. Adımı öyle tatlı söyler ve gülümserdi ki, bunu her yaptığında kalbim yerinden oynardı." Güldü. "Biliyor musun çok komik ama adımı hatırlayamıyorum. Laurence miydi? Arthur mu? Frank mi yoksa? Keşke Arabella burada olsaydı. O bilirdi. Hem bana da söylerdi! O, insanla alay eden ve işin eğlencesi kalmadıktan sonra bile her şeyi bir oyun haline getirmekte ısrar eden kadınlardan değil. Tanrım keşke burada olsaydı! Burada bir sızı

var." Parmağıyla kalbini işaret etti. "Burada da sıcak ve sert bir şeyler var." Alnını işaret etti. "Yarım saat Arabella'yla konuşsam her şey düzelir, eminim. Belki de şu adamcağızın perisini çağırıp onu buraya getirmesini söylemeliyim. Periler ölüleri çağırabilir, öyle değil mi?" Masadan büyüyü alarak tekrar okudu. "Bunda bir şey yok. Çok basit."

Büyünün sözlerini hızlı hızlı okudu ve sonra önemli göründüğü için tırnaklarını parlatma işine geri döndü.

Boyalı dolabın yanındaki gölgelerde yaprak yeşili palto giyen birisi duruyordu, saçları şeytanarabası renginde, yüzünde eğlenmiş, üstünlük taslayan bir gülümseme taşıyan biriydi.

Strange hâlâ tırnaklarıyla ilgileniyordu.

Şeytanarabası saçlı adam çok hızlı bir biçimde Strange'in durduğu yere yürüdü ve Strange'in saçını çekmek için elini uzattı. Ancak bunu yapamadan Strange dosdoğru ona bakarak, "Yanınızda bir tutam enfiye yoktur herhalde?" dedi.

Şeytanarabası saçlı adam donakaldı.

"Bu kahrolası ceketin bütün ceplerine baktım" diye devam etti Strange, beyefendinin şaşkınlığının hiç farkına varmadan. "Ama hiçbir yerde enfiye kutusu bulamadım. Yanıma bir tane almadan nasıl çıktım bilmiyorum. Genelde Kendal Brown alırım, yanınızda varsa tabii" dedi.

Konuşurken elini tekrar ceplerine daldırdı. Ancak tavandan sarkan küçük kan ve kemikten demeti unutmuştu ve hareket ederken başını ona çarptı. Küçük demet önce arkaya sonra öne sallandı ve olduğu gibi alnının ortasına indi.

54

Yürek acısı renginde küçük bir kutu

1 ve 2 Aralık 1816

Hava çatırdar gibi oldu, ardından hafif bir esinti ve odadaki kötü bir koku aniden yok olmuş gibi yeni bir tazelik geldi.

Strange iki üç kez gözlerini kırpıştırdı.

İlk düşüncesi bütün ince planının işe yaradığıydı, önünde birisi, hiç kuşkusuz bir peri duruyordu. İkinci düşüncesi de ne yaptığı olduğu. Cep saatini çıkararak inceledi, tentürü içtiğinden bu yana neredeyse bir saat geçmişti. "Affedersiniz" dedi. "Biliyorum tuhaf bir soru ama size bir şey sordum mu?"

"Enfiye" dedi şeytanarabası saçlı adam.

"Enfiye mi?"

"Benden bir tutam enfiye istediniz."

"Ne zaman?"

"Ne?"

"Ne zaman enfiye istedim?"

"Bir dakika önce."

"Ah! Ah iyi. Eee, sıkıntıya girmenize gerek yok. Şu anda ihtiyacım yok."

Şeytanarabası saçlı adam selam verdi.

Strange şaşkınlığının yüzünden okunduğunun farkındaydı. Bu güvenilmez ırkın üyeleri, her zaman karşısındakinin kendilerinden daha fazla şey bildiğinden şüphe etmeli biçimindeki sert uyarıları hatırladı. Bu yüzden kafasının karışıklığını alaycı görünerek gizlemeye çalıştı. Sonra kibirli görünmenin daha da tehlikeli sayıldığını hatırlayarak alaycı görüntüsünü bir gülümsemeyle gizledi. En sonunda tekrar şaşkın göründü.

Beyefendinin de en az kendisi kadar rahatsız olduğunu fark etmedi.

"Sizi buraya çağırdım" dedi. "Çünkü uzun zamandır ırkınızdan birinin bana büyü konusunda yardım etmesini istiyordum." Bu küçük açıklamayı birkaç kez tekrarlayarak alıştırma yapmıştı ve hem vakur hem de güvenli çıktığından memnundu. Ne yazık ki, "Bunu daha önce söylemiş miydim?" diye telaşla sorunca bütün etki bozuldu.

Beyefendi bir şey söylemedi.

"Adım Jonathan Strange. Belki daha önce duymuşsunuzdur. Mesleğimde çok ilginç bir noktaya geldim. Herhalde İngiliz büyüsünün bütün geleceğinin gelecek aylardaki hareketlerime bağlı olduğunu söylersem abartmış olmam. Bana yardım etmeyi kabul ederseniz, Col Tom Blue ve Witcherley Usta kadar ünlü olursunuz!"(136)

"Vah vah" dedi beyefendi tiksintiyle. "Ne aşağılık insanlar!"

"Öyle mi?" dedi Strange. "Bilmiyordum." Israra devam etti. "Sizi fark etmemi sağlayan ilk şey İngiltere Kralı'na gösterdiğiniz..." Doğru sözcükleri bulmak için duraksadı. "*Nazik ilgi* oldu. Ne güç! Ne yaratıcılık! İngiliz büyüsünün ruhu yok! Ateşi ve enerjisi eksik! Aynı sıkıcı sorunları çözmek için yaptığım aynı sıkıcı büyülerden ne kadar sıkıldığımı anlatamam. Büyünüzü gördüğüm çok kısa süre içinde çok farklı olduğuna bizzat tanık oldum! Beni şaşırtabilirsiniz! Şaşırtılmak istiyorum!"

Beyefendi, Jonathan Strange'i şaşırtmaya hiç itirazı yokmuşçasına kusursuz bir biçime sahip tek kaşını havaya kaldırdı.

Strange heyecanla devam etti. "Ah! Size hemen söylesem iyi olacak, Londra'da Norrell denen yaşlı biri var, bir tür büyücü, benimle müttefik olduğunuzu öğrendiği anda bir öfke krizine girecek, bizi engellemek için elinden geleni yapacaktır ama eminim siz ve ben onunla kolaylıkla başa çıkarız."

Beyefendi dinlemeyi bırakmış gibiydi. Odada çevresine bakınıyor, gözlerini önce bir nesneye sonra da diğerine dikiyordu.

"Odada hoşunuza gitmeyen bir şey mi var?" diye sordu Strange. "Böyle bir durum varsa yalvarırım söyleyin. Eminim büyüsel hassasiyetiniz benimkinden çok daha fazladır. Ancak bazen benim bile büyü yapma yeteneğimi bozabilecek birtakım şeyler olabiliyor, aynı şeyin bütün büyücüler için geçerli olduğuna inanıyorum. Bir tuzluk, üvez ağacı, kutsanmış ekmek parçası, bunlar beni kesinlikle tedirgin eder. Onlar varken büyü *yapamıyorum* demiyorum ama her zaman büyülerimde varlıklarını da göz önünde bulundurmak zorunda kalıyorum. Burada hoşunuza gitmeyen bir şey varsa söylemeniz yeterli, memnuniyetle hemen kaldırırım."

Beyefendi bir an, Strange'in neden konuştuğu hakkında hiçbir fikri yokmuş gibi gözlerini dikip ona baktı. Sonra aniden heyecanla bağırdı. "Evet, büyü hassasiyetim! Ne kadar da akıllısınız! Tam şu anda bana büyük kudreti olan bir nesne ele geçirdiğinizi söylüyorlar! Efsundan kurtaran bir yüzük! Görünmezlik kupası! Bu türde bir şey! Tebrikler! Bana nesneyi gösterin! Sizi hemen tarihi ve kullanımı konusunda bilgilendireyim!"

"Aslında hayır" dedi Strange şaşırarak. "Böyle bir şey yok."

Beyefendi kaşlarını çattı. Önce masanın altında duran bir oturağa, sonra bir zamanlar içinde şekerli şeftali ve erikler bulunan boyalı bir seramik kavonoza işaret etti en sonunda. "Belki de kazara bulmuşsunuzdur" diye sordu. "Böyle nesneler büyücü yanlarında olduğunu bilmediğinde bile çok kudretli olabilirler."

"Hiç sanmıyorum" dedi Strange. "Örneğin o kavanoz, Cenova'da bir şekerciden alındı. Dükkânda aynısından

düzinelerce vardı. Birinin sihirli olup da diğerlerinin olmamasını anlamıyorum."

"Doğru gerçekten de" dedi beyefendi. "Gerçekten de burada sıradan eşyalardan başka bir şey yok gibi. Yani" dedi çabucak. "Sizin dehanıza sahip bir büyücünün yaşadığı yerde bulmayı beklediğim eşyalar."

Kısa bir duraksama oldu. "Teklifime cevap vermediniz" dedi Strange. "Beni daha iyi tanıyana kadar kararsızsınız. Elbette, böyle olmalı zaten. Bir iki gün içinde sizden ricada bulunma onuruna sahip olacağım, biraz daha konuşuruz."

"Çok ilginç bir sohbet oldu!" dedi beyefendi.

"Umarım böyle daha çok sohbetimiz olacak!" dedi Strange, kibarca selam vererek.

Beyefendi de karşılık olarak selam verdi.

Sonra Strange çağrı büyüsünü bozdu, beyefendi de hemen kayboldu.

Strange'in heyecandan içi içine sığımıyordu. Oturup, gördüğü şey hakkında bir bilgine yakışır notlar alması gerektiğini tahmin ediyordu ama gülmekten, dans etmekten ve ellerini çırpmaktan kendini alamıyordu. Hatta birkaç yerel dans figürü yaptı, ahşap figür, sütununa bağlı olmasaydı onu da dans eşi yaparak odada dört dönecekti.

Dans etme nöbeti geçince Norrell'e ciddi ciddi yazma isteğine kapıldı. Hatta alaya bulanmış, zafer dolu bir mektup yazdı da ("Hiç kuşkusuz öğrenince pek *sevineceksiniz*."). Sonra aklı başına geldi. "Yalnızca evimi ortadan kaldırmaya ya da bunun gibi bir şeye teşvik eder. Hah! İngiltere'ye döndüğümde ne kadar kızgın olacak. Döner dönmez haberleri bastırmalıyım. *The Famulus*'un bir sonraki sayısını beklemeyeceğim. Bu çok uzun sürer. Murray şikâyet edecek ama ne yapalım. *The Times* en iyisi. Güç yüzükleri ve oturaklar hakkındaki o saçmalıkla ne demek istedi acaba? Herhalde onu çağırmaktaki başarıma bir açıklama getirmek istiyordu."

Genel olarak John Uskglass'ı çağırmış ve yarım saat medenice sohbet etmiş olsa sevinemeyeceği kadar sevinmişti. İşin tek huzursuz edici yanı, deliliğinin bu defa aldığı biçimi

parça parça bölük pörçük hatırlamaya başlamasıydı. "Galiba Lascelles'e dönüştüm ya da Drawlight'a! Ne korkunç!"

Ertesi gün Stephen Black'in Sör Walter için görmesi gereken bazı işler vardı. Lombard Sokağı'nda bir bankere gitti. Little Britain'de bir portre ressamıyla görüştü, Fetter Yolu'nda bir hanıma Leydi Pole için dikilecek bir elbisenin tarifini verdi. Sonraki randevusu bir avukatın bürosundaydı. Yumuşak yoğun bir kar yağıyordu. Etrafı alışılagelmiş şehir gürültüleriyle çevriliydi: Atların homurtusu ve nal sesleri, arabaların tangırtısı, sokak satıcılarının bağırışları, çarpılan kapıların ve karda yürüyen ayakların sesleri.

Fleet Sokağı'yla, Mitre Sokağı'nın köşesinde duruyordu. Cebinden cep saatini (şeytanarabası saçlı beyin bir hediyesiydi) henüz çıkarmıştı ki çevredeki bütün sesler bıçakla kesilmiş gibi sustu. Bir an sağır olduğunu sandı. Ama endişelenmeye fırsatı olmadan tek tuhaflığın sessizlik olmadığını fark etti. Sokakta aniden kimsecikler kalmamıştı. Ne bir insan, ne bir kedi ne bir at ne de bir kuş vardı. Herkes gitmişti.

Ve kar! En tuhafı da kardı. İngiliz altını büyüklüğünde iri beyaz ve yumuşak kar taneleri havada asılı duruyordu.

"Büyü!" diye düşündü tiksintiyle.

Mitre Sokağı'nda dükkânların vitrinlerine bakarak biraz aşağı doğru yürüdü. Lambalar yakılmış, mallar tezgâha yığılmış ya da dağınık bir halde duruyorlardı, ipekler, tütün, nota yaprakları, ocaklarda ateşler yanıyordu ama alevleri öylece donmuştu. Arkasına baktığında kar tanelerinin oluşturduğu üç boyutlu dantelin içinde bir tür tünel açmış olduğunu gördü. Hayatında gördüğü bütün acayip şeyler arasında en acayip olanıydı.

Nereden geldiği belli olmayan hiddet dolu bir ses gürledi: "Kendimi güvende hissediyordum! Ne hileler yapıyor olabilir?" Şeytanarabası saçlı adam ansızın Stephen'ın hemen önünde belirdi, yüzü alev alev yanıyor, gözleri parlıyordu.

Stephen o kadar sarsıldı ki bir an kendinden geçip bayılacağını sandı. Ancak beyefendinin sakinliği ve soğukkanlılığı ne kadar övdüğünü hatırlayarak elinden geldiği

kadar korkusunu sakladı, soluğunu tuttu ve "Kimin efendim?" diye sordu.

"Büyücü, Stephen, büyücü! Varlığımı ona gösterecek güçlü bir nesne elde ettiğini düşündüm. Odasında hiçbir şey göremedim ve böyle bir şey olmadığına dair de yemin etti. Sırf emin olmak için son bir saattir dünyanın çevresini gezindim ve her güç yüzüğünü, her sihirli kupayı inceledim ama hiçbiri kayıp değildi. Hepsi de tam düşündüğüm yerdeydi."

Bu eksik açıklamadan Stephen büyücünün şeytanarabası saçlı beyi çağırıp konuşmayı başardığını çıkardı. "Ama muhakkak ki efendim" dedi. "Büyücülere yardım etmeyi, onlarla birlikte büyü yapmayı ve minnettarlıklarını kazanmayı istediğiniz: zamanlar olmuştur. Leydi Pole'u böyle kurtardınız, öyle değil mi? Belki bu işi sandığınızdan çok seviyorsunuzdur."

"Ah, belki de! Ama hiç sanmıyorum. Ne diyeceğim Stephen, beni ne zaman isterse çağırabilme rahatsızlığı bir yana, uzun yüzyıllardır geçirdiğim en sıkıcı yarım saatti. Hayatımda bu kadar çok konuşan birini görmedim! Gördüğüm en kibirli insan olduğuna hiç şüphe yok. Sürekli kendilerinden söz eden ve başka birini dinlemeye zamanı olmayan insanlar bana son derece tiksindirici geliyor."

"Ah, gerçekten de efendim. Kesinlikle rahatsız edici. Kuşkusuz büyücüyle meşgul olacağınızdan beni İngiltere Kralı yapmayı ertelememiz gerekecek!"

Beyefendi kendi dilinde kızgınlıkla bir şey söyledi, muhtemelen küfretti. "Haklısın sanırım ve bu da diğer her şeyden çok kızdırıyor beni!" Bir an düşündü. "Ama yine de, korktuğumuz kadar kötü olmayabilir. Bu İngiliz büyücüler genelde çok aptal olur. Genelde hep aynı şeyi isterler. Yoksulları, şalgam ve yulaf lapası hiç bitmesin isterler, zenginleri ise daha çok zenginlik ya da bütün dünyaya hakim olmayı isterler, genç olanları bir prenses ya da kraliçenin aşkını isterler. Bunlardan birini ister istemez, yerine getiririm. Başına bir sürü dert açılacağı kesin. Hemen her zaman böyle olur zaten. Dikkati dağılacaktır, o zaman sen ve ben seni İngiltere Kralı yapma planımızı uygulamaya geçeriz! Ah Stephen! Sana rastladığıma ne kadar memnunum anlatamam! Her zaman en

mantıklı sözleri senden işitiyorum!" O anda beyefendinin öfkesi birden yok oldu ve neşeyle doldu. Güneş bir bulutun ardından çıktı ve bütün tuhaf, zamanda donmuş karlar çevrelerinde parlayıp ışıldadı. (Ancak Stephen bunun beyefendinin işi olup olmadığını bilemiyordu.)

Tam öyle bir şey demek istemediğini belirtecekti ki beyefendi o anda yok oldu. İnsanlar, atlar, arabalar, kediler ve köpekler tekrar belirdiler ve Stephen mor pelerinli şişman bir kadınla çarpıştı.

Strange yataktan son derece keyifli bir ruh haliyle kalktı. Sekiz saat deliksiz uyumuştu. Haftalardır ilk kez büyü yapmak için gecenin bir yarısında kalkmamıştı. Periyi çağırmayı başarmasının bir ödülü olarak o gün tatil yapmaya karar verdi. Saat onu biraz geçtiğinde Greysteeller'in kaldığı *palazzo'ya* gitti ve aileyi kahvaltıda buldu. Oturma davetlerini kabul etti, birkaç sıcak sandviç yedi, biraz kahve içti, Bayan Greysteel'le Greysteel Hala'ya o gün hizmetlerinde olduğunu söyledi.

Greysteel Hala bu iltimasın kendisine düşen payını yeğenine seve seve bağışlayınca, Bayan Greysteel ile Strange öğleye kadar birlikte büyü kitapları okuyarak vakit geçirdiler. Bunlar Strange'in ödünç verdiği ya da onun tavsiyesiyle Bayan Greysteel'in aldığı kitaplardı. Portishead'in *Çocuklara Kuzgun Kral Tarihi*, Hickman'ın Martin *Pale'ın Hayatı* ve Hether-Gray'in *Bir Minatorun Anatomisi* adlı kitaplarıydı. Strange onları ilk büyü eğitimi almaya başladığı sırada okumuştu ve şimdi ne kadar basit, neredeyse masum geldiklerini görünce hoşuna gitmişti. Onları Bayan Greysteel'e okumak, sorularını cevaplamak ve (hevesli, zekice ve ona göre biraz fazla ciddi) görüşlerini dinlemek dünyanın en hoş şeyiydi.

Saat birde soğuk etten oluşan hafif bir öğünden sonra Greysteel Hala yeterince uzun zamandır oturduklarını söyleyerek yürüyüş yapmalarını teklif etti. "Eminim temiz hava sizi de mutlu edecektir Bay Strange. Bilginler çoğu zaman egzersizi ihmal ederler."

"Bizler acınacak insanlarız hanımefendi" diye katıldı Strange neşeyle.

Güzel bir gündü. Dar bulvarlar ve sokaklardan yürüyerek merak uyandırıcı bir dizi nesneye rastladılar: Ağzında kemik olan bir köpek oyması, hiçbirinin bilmediği bir azize adanmış bir ibadet yeri, en ince dantelden yapılmışa benzeyen ağır bohçalar gibi görünen perdeleri olan ama yakından bakıldığında perdelerinin yalnızca örümcek ağları, odanın her yerini sarmış geniş, birbirine karışmış örümcek ağları olduğu anlaşılan bir pencere. Ne olduklarını açıklayacak bir rehberleri ya da yakınlarda sorabilecekleri hiç kimse olmadığından kendi kendilerine açıklamalar uydurarak epeyce eğlendiler.

Alacakaranlıktan hemen önce serin, zemini taş kaplı küçük bir meydana girdiler. Tuhaf bir biçimde boş ve özelliksiz bir yerdi. Zemin eski taşlarla döşeliydi. Duvarlara şaşırtıcı derecede az pencere açılmıştı. Evler meydanın yaptığı bir şeye içerleyerek ona kararlı bir biçimde sırt çevirmiş gibiydi. Sayısız renk ve çeşitlilikte Türk lokumundan başka bir şey satmayan küçük, tek bir dükkan vardı. Kapalıydı ama Bayan Greysteel ile Greysteel Hala vitrininden içeri bakarak ne zaman açılacağını ve burayı bir daha bulup bulamayacaklarını konuştular.

Strange çevreyi dolaştı. Aklında öyle belirli bir şey yoktu. Hava hoş bir biçimde çok soğuktu ve gökyüzünde ilk akşam yıldızı belirmişti. Arkasında tuhaf bir kazıma sesinin farkına vardı ve sesin nereden geldiğini görmek için döndü.

Küçük meydanın en karanlık köşesinde bir şey duruyor, daha önce gördüğü hiçbir şeye benzemiyordu. Karaydı, o kadar karaydı ki kendisini çevreleyen karanlıktan oluşmuş gibiydi. Başı ya da tepesi, Bath'da soylu dulları bir yerden bir yere götürmekte kullanılan eski moda bir tahtırevana benziyordu. Kara perdelerin örttüğü pencereleri vardı. Ancak pencerelerin altında koca siyah bir kuşun bedeni ve bacaklarına dönüşüyordu. Uzun kara bir şapka takıyor, ince siyah bir baston tutuyordu. Gözleri yoktu ama Strange kendisine baktığını biliyordu. Korkunç ani bir çekme hareketiyle bastonunun ucunu kaldırım taşlarına sürtüyordu.

Korkması gerektiğini düşündü. Belki de onu uzaklaştırmak için bir büyü yapması gerektiğini düşündü. Dağıtma büyüleri, gönderme büyüleri, koruma büyüleri geçiyordu aklından ama

nasıl olduysa hiçbirini uzun süre aklında tutamıyordu. Bu şey buram buram kötülük ve hainlik kokuyordu ama güçlü bir his şu anda ne kendisine ne de bir başkasına tehlike oluşturmadığını söylüyordu. Daha çok gelecekteki bir şerrin habercisi gibi görünüyordu.

Greysteeller'in aralarında beliren bu dehşetengiz şeye nasıl dayanabildiklerini merak etmeye başlamıştı ki zihninde bir şey yer değiştirdi. Yaratık artık orada değildi. Yerinde, siyah giysileri içinde, elinde bir baston tutan Dr. Greysteel duruyordu.

"Eee?" diye seslendi Dr. Greysteel.

"Aff... Affedersiniz!" diye karşılık olarak seslendi Strange. "Bir şey mi dediniz? Ben... ben başka bir şey düşünüyordum da."

"Bizimle bu akşam yemek yemeği düşünür müydünüz diye sordum!"

Strange ona bakakaldı.

"Ne oldu? Hasta mısınız?" diye sordu Dr. Greysteel. Büyücünün yüzünde ya da tavırlarında hoşuna gitmeyen bir şey görmüşçesine onu inceleyen bakışlarla süzdü.

"Ah endişelenmeyin çok iyiyim" dedi Strange. "Mennuniyetle sizinle yemeğe gelirim. Çok iyi olur. Yalnızca Lord Byron'la saat dörtte bilardo oynayacağıma söz verdim."

"Bizi geriye götürecek bir gondol bulmalıyız" dedi Dr. Greysteel. "Louisa söylemiyor ama yorgun olduğundan eminim." (Greysteel Hala'yı kastediyordu.) "Lordlarıyla nerede buluşacaksınız? Adama sizi nereye götürmesini söyleyelim?"

"Sağolun" dedi Strange. "Ama yürüyeceğim. Kızkardeşiniz haklıydı. Sanırım gerçekten temiz hava ve egzersize ihtiyacım var."

Bayan Greysteel, Strange'in kendileriyle birlikte dönmeyeceğini öğrenince biraz hayalkırıklığına uğramıştı. İki hanım ve büyücünün vedalaşması biraz uzun sürdü, birkaç saat sonra yeniden buluşacaklarını tekrar tekrar birbirlerine hatırlattılar. Ancak Dr. Greysteel'in sabrı taşınca vedalaşmaları sona erdi.

Greysteeller Rio yönüne doğru yürüdüler. Strange uzaktan onları izledi. Dr. Greysteel'i neşeli bir biçimde yatıştırmış olmasına rağmen epeyce sarsılmıştı. Kendini hayalin yalnızca bir ışık oyunu olduğuna inandırmaya çalıştı ama yapamadı. Yaşlı kadının deliliğinin nüksetmesine çok benzediğini kabul etmek zorunda kaldı.

"Gerçekten de çok kötü! Tentürün etkisi tamamen geçmiş gibiydi! Neyse umarım daha fazla içmek zorunda kalmam. Eğer bu peri hizmet etmeyi reddederse başka birini farklı bir yoldan çağırmanın çaresini bulmalıyım."

Dar sokaktan Rio'nun geniş aydınlığına çıktığında Greysteeller'in bir gondol bulduğunu ve birinin, bir beyefendinin Bayan Greysteel'in binmesine yardım ettiğini gördü. Başta tanımadığı biri olduğunu sandı ama sonra şeytanarabası otuna benzeyen saçları gördü. Aceleyle yanına gitti.

"Ne güzel bir genç hanım!" dedi beyefendi, gondol iskeleden uzaklaşırken. Gözleri ışıl ışıl parladı. "Herhalde harika dans ediyordur, öyle değil mi?"

"Dans mı?" dedi Strange. "Bilmiyorum. Cenova'da beraber baloya gidecektik ama dişi ağrıdığı için gidemedik. Sizi gördüğüme şaşırdım. Tekrar çağırana kadar gelmenizi beklemiyordum."

"Ah ama sizin şu birlikte büyü yapma teklifinizi düşündüm! Şimdi de mükemmel bir plan olarak görüyorum!"

"Buna sevindim" dedi Strange sırıtmasını bastırarak. "Yalnız bir şey merak ediyorum, sizi haftalardır çağırmaya çalışıyorum. Neden daha önce gelmediniz?"

"Ah! Çok basit bir açıklaması var!" dedi beyefendi ve kendisinin yetenekleriyle erdemlerini çok kıskanan, bütün İngiliz büyücülerden nefret eden ve bir biçimde Strange'in büyüsünü çarpıtarak beyefendinin geçen geceye kadar çağrıdan haberi olmamasını sağlayan kötü bir kuzenle ilgili bir hikâye anlatmaya başladı. Strange bu çok karmaşık hikâyenin tek kelimesine bile inanmamıştı. İnanmış görünmesinin daha yararlı olacağını düşünerek, kabul ettiğini gösterir biçimde başını eğdi.

"Bana verdiğiniz onurun farkında olduğumu belirtmek için de" diye bitirdi beyefendi. "Size ne isterseniz getireceğim."

"Ne istersem mi?" diye yineledi Strange, dikkatli bir bakış fırlatarak. "Bu teklif de, doğru anladıysam, bağlayıcı bir anlaşma niteliğinde olacak. Bir kez söyledikten sonra istediğimi benden esirgeyemezsiniz, öyle değil mi?"

"Hem böyle bir şey yapmak da istemem!"

"Servet ve dünyaya hâkim olmayı filan isteyebilirim? Öyle şeyler değil mi?"

"Kesinlikle!" dedi beyefendi zevkten dört köşe. Başlamak için ellerini kaldırdı.

"Şey, bunların hiçbirini istemiyorum. Asıl istediğim bilgi. İlişki kurduğunuz son İngiliz büyücüsü kimdi?"

Bir duraksama.

"Ah, bunları dinlemek istemezsiniz canım!" dedi beyefendi. "Sizi temin ederim çok sıkıcı. Haydi haydi! Her şeyden çok istediğiniz bir şey olmalı? Kendinize ait bir Krallık? Güzel arkadaş? Prenses Pauline Borghese eşsiz bir hanımdır, göz açıp kapayana kadar onu buraya getirtebilirim!"

Strange konuşmak için ağzını açtı sonra bir an durdu. "Pauline Borghese mi dediniz? Paris'te bir resmini görmüştüm."(137) Sonra kendini toplayarak devam etti. "Şu anda bununla ilgilenmiyorum. Bana büyüden söz edin. Kendimi nasıl bir ayıya dönüştürebilirim? Ya da bir tilkiye? Agrace Krallığı'nda akan üç büyülü ırmağın adı nedir?(138) Ralph Stokesey bu ırmakların İngiltere'deki olayları etkilediğini düşünüyordu, bu doğru mu? *Kuş Dili*'nde renkleri değiştirirek yapılan bir grup büyüden söz ediliyor, bu konuda ne söyleyebilirsiniz? Doncaster Kareleri'ndeki taşlar neyi temsil ediyor?"

Beyefendi şaşırmış taklidi yaparak ellerini teslim olmuşçasına havaya kaldırdı. "Ne çok soru!" Bir kahkaha attı, neşeli ve tasasız bir kahkaha olması amaçlanmıştı belli ki ama biraz zorlama çıkmıştı.

"Tamam, o zaman sorularımdan birine cevap verin. İstediğiniz herhangi birine."

Beyefendi yalnızca tatlı tatlı gülümsedi.

Strange gizleyemediği bir rahatsızlıkla adama baktı. Belli ki teklif bilgi değil, yalnızca nesneler için geçerliydi. "Kendime gidip bir hediye vermek istesem, gider bir şey satın alırdım!" diye düşündü Strange. "Pauline Borghese'yi görmek istesem, gidip kendimi tanıtırdım. Bunun için büyüye ihtiyacım yok! Ben nasıl..." Aklına bir fikir geldi. Yüksek sesle, "Bana bir İngiliz büyücüyle son alışverişinizden aldığınız bir şeyi getirin!" dedi.

"Ne?" dedi beyefendi irkilerek. "Hayır, hayır bunu istemezsiniz! Değersiz, kesinlikle değersiz, beş para etmez! Bir daha düşünün!"

Strange'in ricasından çok tedirgin olduğu her halinden belliydi ama Strange buna hiç anlam veremedi. "Belki de" diye düşündü. "Büyücü ona değerli bir şey verdi ve vermek istemiyor. Önemli değil. Ne olduğunu görüp, öğrenebileceklerimi öğrendiğimde geri veririm. Böylece iyi niyetli olduğuma da ikna olacaktır."

Kibarca gülümsedi: "Bağlayıcı bir anlaşma demiştiniz, değil mi? Her neyse akşam geç saatlerde bekliyor olacağım!"

Saat sekizde Greysteeler'le birlikte kasvetli yemek salonlarında yemek yedi.

Bayan Greysteel, Lord Byron'u sordu.

"Ah!" dedi Strange. "İngiltere'ye dönme niyetinde değil. Şiirlerini her yerde yazabilirmiş. Ancak benim durumumda İngiliz büyüsüne İngiltere biçim vermiştir, tıpkı İngiltere'nin büyüyle biçimlenmesi gibi. İkisi el eledir, birbirinden ayıramazsınız."

"Yani" dedi Bayan Greysteel kaşlarını çatarak. "İngiliz zihniyetinin, tarihinin ve diğer şeylerin büyüyle biçim aldığını söylüyorsunuz. Mecazi anlamda konuşuyorsunuz."

"Hayır, gerçekleri söylüyorum. Örneğin bu şehir sıradan bir biçimde inşa edildi..."

"Ah!" diye araya girdi Dr. Greysteel gülerek. "Tam bir büyücü gibi konuştunuz! Sıradan biçimde yapıldığını söylerken sesinizdeki o hafif küçümseme!"

"Saygısızlık etmek istemedim. Eının olun sıradan biçimde yapılmasına büyük saygım var. Hayır, yalnızca İngiltere'nin sınırlarının, biçiminin bile büyü tarafından belirlendiğini söylemek istedim."

Dr. Greysteel burnunu büktü. "Emin değilim. Bir örnek verin."

"Tamam. Bir zamanlar Yorkshire kıyısında çok güzel bir şehir vardı. Bu şehirde yaşayanlar Kralları John Uskglass'ın kendilerinden neden vergi istediğini merak etmeye başladılar. Herhalde böyle büyük bir büyücü istediği kadar altını yoktan var edebilir, diye düşündüler. Elbette merak etmenin bir sakıncası yok ama bu cahil insanlar bu kadarıyla kalmadılar. Vergi vermeyi reddettiler ve Kral'ın düşmanlarıyla birleşerek planlar kurmaya başladılar. İnsan bir büyücüyle kavga etmeden önce dikkatle düşünmeli, bir kralla kavga etmeden önce daha da çok düşünmelidir. Ancak bu iki özellik tek kişi de birleşiyorsa o zaman tehlike yüz kat artar. İlk önce kuzeyden gelen bir rüzgâr bütün kasabada esti. Rüzgâr şehrin hayvanlarına dokunduğunda yaşlanıp öldüler, inekler, domuzlar, tavuklar ve koyunlar hatta kedilerle köpekler bile. Rüzgâr şehrin kendisine dokunduğunda evler mutsuz evsahiplerinin gözleri önünde harabeye dönüştü. Aletler kırıldı, çanaklar paramparça oldu, tahtalar bükülüp ikiye ayrıldı, tuğlalarla taşlar toza dönüştü. Kilisedeki taş heykeller, her bir heykelin yüzü çığlık atarmış gibi eriyene kadar yüzyıllar geçmişçesine yıprandılar. Rüzgâr denizi kırbaçlayarak tuhaf ürkütücü şekillere soktu. Şehirliler akıllarını başlarına toplayarak şehirden kaçmaya başladılar. Yüksek yerlere ulaşıp da arkalarına baktıklarında şehirden geriye kalanların soğuk gri dalgalar tarafından yutulduğunu gördüler."

Dr. Greysteel gülümsedi. "Demek ki devletin başında kim olursa olsun ister Liberaller ya da Muhafazakârlar, ister imparatorlar ya da büyücüler, vergi ödenmemesini epeyi kötü karşılıyorlar. Peki, bu hikâyeleri ikinci kitabınıza dahil edecek misiniz?"

"Ah, kesinlikle, ben kelimelerini gram gram tartarak veren yazarlardan değilim. Son derece serbest bir yazarlık anlayışım

vardır. Bay Murray'ye bir gineyi veren herkes bilgi depomun kapılarını sonuna kadar açtığımı ve bütün bilgimin satılık olduğunu görecektir. Okurlarım istedikleri gibi dolaşıp işlerine geleni seçebilirler."

Bayan Greysteel bu hikâyeyi bir iki dakika ciddi olarak düşündü. "Kışkırtıldığına şüphe yok" dedi en sonunda, "Ama yine de ancak bir despot böyle davranabilir."

Gölgelerin içinden yaklaşan ayak sesleri duyuldu.

"Ne oldu Frank?" diye sordu Dr. Greysteel.

Dr. Greysteel'in uşağı Frank gölgelerden çıktı.

"Küçük bir kutu ve bir mektup bulduk efendim. İkisi de Bay Strange'e." Frank sıkıntılı görünüyordu.

"Eee, öylece durup bakmasana. İşte Bay Strange yanında duruyor."

Frank'in ifadesi ve tavrı büyük bir zihin karışıklığıyla mücadele ettiğini belirtiyordu. Kaşlarını çatışı olayların kendisini aştığını düşündüğünü gösteriyordu. Sıkıntısını efendisine anlatmak için son bir deneme yaptı: "Mektubu ve küçük kutuyu içeride hemen kapının yanında bulduk efendim ama kapı sürgülü ve kitliydi!"

"O halde biri kilidi ve sürgüyü açmış olmalı Frank. Bu işte esrar arama" dedi Dr. Greysteel.

Böylece Frank mektupla kutuyu Strange'e verdi ve tekrar karanlıkta kayboldu, bir yandan da kendi kendine mırıldanarak yolu üzerindeki masa ve iskemlelere onu nasıl bir budala sandıklarını soruyordu.

Greysteel Hala eğilerek kibarca Bay Strange'e resmiyete gerek olmadığını söyledi, dostlar arasındaydı ve mektubunu hemen okumalıydı. Bu çok nazik bir davranıştı ama Strange çoktan mektubu açmış, okumaya başladığı için biraz gereksizdi.

"Ah, Hala!" diye bağırdı Bayan Greysteel, Frank'in masaya koyduğu küçük kutuyu açarak. "Baksana ne güzel!"

Kutu küçük ve dikdörtgendi, gümüş ve porselenden yapılmıştı. Çok güzel bir mavi tonundaydı ancak tam olarak mavi de değildi, daha çok leylak denebilirdi. Ancak tam leylak da değildi, bir parça gri de karışmıştı. Tam olarak söylemek gerekirse yürek acısı rengindeydi. Ama ne mutlu ki ne

Greysteel Hala ne de Bayan Greysteel yürek acısıyla fazla üzüntü çekmemişti, bu yüzden de bu rengi tanımadılar.

"Çok güzel" dedi Hala. "İtalyan mı Bay Strange?"

"Hımm?" dedi Strange. Başını kaldırdı. "Bilmiyorum."

"İçinde bir şey var mı?"

"Evet, galiba" dedi Bayan Greysteel açmaya başlayarak.

"Flora!" diye bağırdı Greysteel ve başını sertçe salladı. Kutunun Strange'in Flora'ya vermek niyetinde olduğu bir hediye olduğunu düşünmüştü. Bu fikirden hoşlanmıyordu ama kendini Strange gibi modaya uygun bir dünya adamının ne kadar ileri gidebileceğini yargılayacak yetide de bulmuyordu.

Hâlâ mektuptan başını kaldırmayan Strange bunları ne gördü ne de işitti. Küçük kutuyu alarak açtı.

"İçinde bir şey var mı Bay Strange?" diye sordu Greysteel Hala.

Strange kutuyu hemen kapadı. "Hayır, hiçbir şey madam." Kutuyu cebine soktu ve hemen Frank'i çağırarak bir bardak su istedi:

Yemekten hemen sonra Greysteeller'in yanından ayrıldı ve Calle de la Cortesia'nın köşesindeki pastaneye gitti. Kutunun içindekini ilk görüşü sarsıcı olmuştu ve tekrar açıp baktığında insanların arasında olmak için güçlü bir istek duyuyordu.

Garson kanyak getirdi. Bir yudum alarak kutuyu açtı.

İlk başta perinin kendisine balmumundan ya da benzer bir malzemeden yapılmış küçük, beyaz bir kesik parmak gönderdiğini düşündü. O kadar beyaz ve o kadar kansızdı ki neredeyse yeşile boyanmış gibiydi, tırnakların çevresindeki izlerde hafif bir pembelik vardı. İnsanın böyle korkunç bir şeyi yapmak için bu kadar özen göstermesine bir anlam veremedi.

Ancak dokunur dokunmaz balmumu olmadığını anladı. Buz gibiydi, yine de deri kendi parmağının derisi gibi hareket ediyordu, derinin altındaki kaslar da hem gözle görülüyor hem de dokunularak hissedilebiliyordu. Boyutlarından bir çocuğun ya çok narin elli bir kadının küçük parmağı olduğunu çıkardı.

"Büyücü ona neden bir parmak versin ki?" diye merak etti. "Belki de büyücünün parmağıdır? Ama bunun için büyücünün bir çocuk ya da kadın olması gerek." Aklına parmak hakkında

bir şey duyduğu geldi ama o anda ne olduğunu hatırlayamadı. Tuhaf ama ne söylendiğini hatırlamamasına rağmen *kimin* söylediğini hatırlıyordu. Drawlight'tı. "... Bu da neden fazla dikkat etmediğimi açıklıyor. Ama Drawlight neden büyüden konuşsun ki? Çok az şey biliyordu ve umursadığı da yoktu."

Biraz daha kanyak içti. "Bana her şeyi açıklayacak bir peri olduğunda bütün gizemler açıklanır diye düşünmüştüm. Ama elime geçen tek şey yalnızca bir başka gizem oldu!"

Büyük İngiliz büyücüleri ve peri hizmetkârlarıyla ilgili çeşitli hikâyeleri düşünmeye daldı. Martin Pale ile Witcherley Usta, Fallowthought Usta ve diğerleri. Thomas Godbless'le Dick-Come-Tuesday, Meraud ile Coleman Gray ve en ünlüleri Ralph Stokesey ve Col Tom Blue.

Stokesey ilk gördüğünde, Col Tom Blue çılgın, yola gelmez biriydi. Dünyada İngiliz bir büyücüye bağlanan son periydi. Bu nedenle Stokesey onu Peri Diyarı'na izlemiş, Col Tom Blue'nun kalesine girmiş[139] ve görünmez olup kaleyi dolaşmak suretiyle pek çok şey keşfetmişti.[140] Strange bu hikâyenin çocuklara ve büyü tarihçilerine geldiği biçiminin olayların doğru bir anlatımı olduğunu düşünecek kadar saf değildi. "Yine de içinde muhtemelen gerçek payı var" diye düşündü. "Belki de Stokesey, Col Tom Blue'nun kalesine girmeyi başardı ve bu da Col Tom'a onun dikkate alınması gereken bir büyücü olduğunu gösterdi. Ben de benzer bir şey yapabilirim pekâlâ. Ne de olsa bu peri yaptıklarımı ve yeteneklerimi bilmiyor. Beklenmedik bir ziyarette bulunursam, ona gücümün boyutlarını gösterebilirim."

Windsor'da Kral'la birlikte beyefendinin büyüsüne kapılarak Peri Diyarı'na girmelerine ramak kalan o puslu, karlı günü düşündü. Ormanı ve eski bir evi akla getiren minik ışıkları düşündü. Kral Yolu'nu izleyerek oraya gidebileceği kesindi ama Arabella'ya verdiği sözü bir yana bıraksa bile, beyefendiyi daha önce yaptığı bir büyüyü kullanarak bulmak istemiyordu. Bunun yepyeni ve ürkütücü bir şey olmasını istiyordu. Beyefendiyi bir dahaki görüşünde, başarıya ulaşmış yeni bir büyünün verdiği güven ve coşkuyla dolu olmak istiyordu.

"Peri Diyarı hiçbir zaman fazla uzakta değil" diye düşündü. "Oraya gitmenin de binlerce yolu var. Herhalde bir tanesini bulabilirim canım."

Büyücünün adını verdiği herhangi iki varlık arasında yol açan bir büyü biliyordu. Eski bir büyüydü, peri büyüsünden bir adım uzaktı. Yapacağı yolların iki dünya arasındaki sınırı aşacağı kesindi. Strange bunu daha önce hiç kullanmamıştı, yolun nasıl görüneceği ve onu nasıl bulacağı konusunda da hiçbir fikri yoktu. Yine de büyüyü yapabileceğine inanıyordu. Sözcükleri mırıldandı, birkaç el hareketi yaptı ve aralarında yolun çizileceği iki varlık olarak kendisiyle beyefendiyi adlandırdı.

Bazen büyülerin başlangıcında olduğu gibi hafif bir değişim oldu. Sanki görünmez bir kapı açılmış ve kendisini diğer tarafta bırakmıştı ya da şehirdeki bütün binalar yüz seksen derece dönmüştü ve artık her şey ters yöne bakıyordu. Büyü işe yaramıştı, bir şey olduğu kesindi ama sonucu göremiyordu. Bir sonraki hareketinin ne olacağını düşündü.

"Muhtemelen bir algı meselesinden ibaret, nasıl düzelteceğimi biliyorum." Duraksadı. "Can sıkıcı olduğu kesin. Bir kez daha kullanmamayı tercih ederim, yine de bir kerecikten bir şey çıkmaz herhalde."

Paltosunun cebine uzanarak delilik tentürünü çıkardı. Garsonun getirdiği bir bardak suya dikkatle bir damla damlattı. Suyu içip bitirdi.

Çevresine bakındığında ayağının dibinden başlayan, pastanenin fayans zeminini geçerek kapıdan dışarı çıkan pırıltılı çizgiyi ilk kez fark etti. Gümüş su tasında pek çok kez ortaya çıkardığı çizgilere çok benziyordu. Doğrudan baktığında kayboluyordu ama gözünün ucuyla bakarsa gayet iyi görebiliyordu.

Garsona hesabı ödeyerek sokağa çıktı. "Eh" dedi. "Bu cidden olağanüstü."

55

İkincisi en değerli varlığını düşmanının elinde görecek

2 Aralık gecesi / 3 Aralık 1816

Venedik şehrini sürekli tehdit eden akibet onu bir anda bulmuş gibiydi, ancak suda boğulmak yerine ağaçlar arasında boğulmuştu. Karanlık hayalet ağaçlar sokakları ve meydanları dolduruyor, kanallardan taşıyordu. Duvarlar onlara engel değildi. Dalları taş ve camları delip geçiyordu. Kökleri kaldırım taşlarının altında çok derinlere uzanıyordu. Heykeller ve sütunlar sarmaşıklarla kaplanmıştı. Birden, en azından Strange'in hissettiği kadarıyla çok daha karanlık ve sessiz olmuştu ortalık. Salman ökse otu kılçıkları lambaları ve mumları saklıyor, dalların sık örtüsü ayı örtüyordu.

Yine de Venedik sakinlerinin hiçbiri bu değişimden etkilenmemiş görünüyordu. Strange insanların çevrelerinde olup biten büyüye karşı neşeli bir umursamazlık içinde olabileceklerini çok kez okumuştu ama daha önce hiç görmemişti. Başında ekmek dolu bir tepsi taşıyan bir fırıncı çırağı Strange izlerken, orada olduğunu bilmediği ağaçların çevresinden dolandı ve bir o yana bir bu yana eğilerek gözünü çıkartabilecek dallara çarpmamayı başardı. Balo ya da *Ridotto*

için giyinmiş, cübbe giyip maske takmış, kolkola girmiş, başbaşa vermiş fısıldaşan bir erkekle kadın Salizzada San Moise'den aşağı indiler. Yollarının üzerinde büyük bir ağaç vardı. Hiçbir şey olmamış gibi birbirlerinden ayrıldılar ve ağacın yanından geçtiklerinde tekrar kol kola girdiler.

Strange parlayan ışığı iskele tarafındaki dar bir sokağa kadar izledi. Şehrin bittiği yerde ağaçlar devam ediyor ve ışık çizgisi de ağaçların arasından ilerliyordu.

Strange'in denize düşmeye hiç niyeti yoktu. Venedik'te santim santim denize inen bir kumsal yoktur, şehrin taş dünyası iskele tarafında son bulur ve hemen Adriyatik başlar. Strange suyun ne kadar derin olabileceğini bilmiyordu ama boğulacağı kadar derin olduğundan emin sayılırdı. Elinden gelen tek şey kendisini ormanın içinden geçiren yolun aynı zamanda boğulmasını da engelleyeceğini ummaktı.

Buna rağmen bu maceraya Norrell'den çok daha uygun olduğunu düşünmek gururunu okşuyordu. "Hiçbir şey onu denize girmeye ikna edemezdi. Islanmaktan nefret eder. Bir büyücünün bir Cizvit'in kurnazlığına, bir askerin cesaretine ve bir hırsızın zekasına sahip olması gerektiğini kim söylemişti bakayım? Galiba hakaret anlamında söylenmişti ama gerçek payı da yok değil."

İskele tarafına adım attı.

Su hemen hayali ve ruhani, ormansa daha somut bir hal aldı. Kısa bir süre sonra deniz karanlık ağaçların arasında hafif, gümüşi bir ışıltı ve geceleyin herhangi bir ormanda duyulabilecek kokulara karışan keskin bir tuz kokusundan ibaret olmuştu.

"Üç yüzyıldır Peri Diyarı'na giren ilk İngiliz büyücüyüm" diye düşündü Strange.[141] Bu düşünce onu son derece memnun etmişti ve keşke beni görüp de hayrete düşecek birileri olsaydı diye düşündü. Kitaplar ve sessizlikten ne kadar bıktığını ve büyücülüğün hiçbir İngiliz'in gitmediği yerlere yolculuklar yapmak demek olduğu zamanları ne kadar özlediğini fark etti. Waterloo'dan beri ilk kez eyleme yönelik bir şeyler yapıyordu. Sonra aklına kendisini tebrik edeceğine öğrenebileceği bir şey

olup olmadığını görmek için çevresine bakınması gerektiği geldi.

Orman, İngiltere'deki tipik bir orman gibi değildi ama çok benziyordu. Ağaçlar biraz fazla yaşlı, biraz fazla geniş, biçimleri biraz fazla tuhaftı. Strange onların kendilerine özgü aşkları, nefretleri ve arzuları olan başlı başına olgun kişilikler olduklarına dair güçlü bir izlenime kapıldı. Kadınlar ve erkeklerle eşit muamele görmeye alışkın ve kendilerini ilgilendiren meselelerde fikirlerine danışılmasını bekler gibi bir halleri vardı.

"Bu tam beklediğim gibi" dedi. "Bu dünyanın kendi dünyamdan ne kadar farklı olduğunu gösteren bir uyarı olarak hatırlamalıyım. Burada karşılaştığım insanların bana soru soracağına şüphe yok. Beni oyuna getirmek isteyeceklerdir." Kendisine sorabilecekleri türden soruları hayal etmeye ve zekice cevaplar hazırlamaya başladı. Korkmuyordu, önüne bir ejderha bile çıksa umursamazdı. Son iki günde çok yol katetmişti, istese her şeyi yapabilecekmiş gibi geliyordu ona.

Yirmi dakika kadar yürüdükten sonra ışıltılı çizgi onu bir eve götürdü. Görüntüsü Windsor'daki o gün zihnine öyle açık seçik kazınmıştı ki, hemen tanıdı. Ama o günkünden farklıydı. Windsor'da parlak ve sıcak görünmüştü. Oysa şimdiki boğucu yoksulluk ve terk edilmişlik havası şaşırtıcıydı. Çok sayıda penceresi vardı ama çok küçüklerdi ve çoğu karanlıktı. Beklediğinden çok daha büyüktü, dünyadaki bir evden çok daha büyük. "Rus Çarı'nın bu kadar büyük bir evi olabilir" diye düşündü. "Ya da Roma'daki Papa'nın. Bilmiyorum. Oralara hiç gitmedim."

Yüksek bir duvarla çevriliydi. Işıltılı çizgi duvarda bitmişe benziyordu. Herhangi bir açıklık göremiyordu. Ormskirk'in İfşa Büyüsü'nü, ardından efsunlu yerlerden güvenli geçiş sağlayan Taillemache'nin Kalkan'ını mırıldandı. Şansı yaver gitti ve hemen küçük dar bir kapı belirdi. İçinden geçtiğinde kendini geniş gri bir avluda buldu. Yıldızların ışığı altında, beyazımsı bir ışıkla parlayan kemiklerle doluydu. Bazı iskeletler paslanan zırhlar içindeydi, ölümlerine neden olan

silahlar hâlâ kaburgalarının arasında ya da bir göz çukurunda saplanmış duruyordu.

Strange, Badajoz ve Waterloo'daki savaş meydanlarını gördüğünden bir iki eski iskeletten rahatsız olacak biri değildi. Yine de ilgi çekiciydi. Artık tam anlamıyla Peri Diyarı'nda olduğunu hissediyordu.

Evin harap haline rağmen görüntüsünde sihirli bir nitelik olduğuna dair ciddi şüpheleri vardı. Ormskirk'in İfşa'sını tekrar denedi. Ev hemen yerinden oynadı, değişti ve yalnızca bir bölümünün taştan inşa edildiğini gördü. Duvar, kule ve payanda olarak görünen şeylerin büyük bir toprak yığını, aslında bir yamaç olduğu ortaya çıktı.

"*Bir höyük!*" diye düşündü büyük bir heyecanla.[142]

Alçak bir kapı aralığından geçti ve kendini hemen dans eden insanların doldurduğu geniş bir salonda buldu. Dansçılar hayal edilebilecek en güzel biçimde giyinmişlerdi ama odanın acilen bir tamirata ihtiyacı olduğu görülüyordu. Hatta bir ucunda duvarın bir kısmı yıkılmış ve yerde moloz yığını halinde yatıyordu. Mobilyalar tek tük ve eski püsküydü, mumlar en ince tiptendi ve müziği de tek bir kemancıyla flütcü çalıyordu.

Strange'in varlığını kimse fark etmemiş görünüyordu, duvarın yakınındaki insanların arasında durdu ve dansı izledi. Pek çok açıdan bu eğlence Venedik'teki bir conversazione'den[143] daha tanıdıktı. Konukların tavırları İngilizler'e ve dansları da Newcastle'dan Penzance'a bütün beylerle bayanların yılın her haftasında yaptığı halk danslarına benziyordu.

Bir zamanlar dans etmeyi sevdiği geldi aklına, Arabella da severdi. Ancak İspanya'daki savaştan sonra onunla neredeyse hiç dans etmemişti, hatta hiç kimseyle dans etmemişti. Londra'da nereye gitse, bir balo salonuna ya da Hükümet dairesine, büyüden konuşacağı pek çok insan olmuştu her zaman. Arabella'nın başkalarıyla dans edip etmediğini merak etti. Ona hiç sorup sormadığını da. "Elbette sormayı akıl etmiş olsam bile" diye düşündü içini çekerek. "Cevaplarını dinlememiş olduğum belli çünkü hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Yüce tanrım! Beyefendi sizin burada ne işiniz var?"

Strange konuşan kişiye döndü. Hazır olmadığı tek şey, ilk karşılaştığı kişinin Sör Walter'ın uşağı olmasıydı. Sör Walter'ın onunla konuştuğunu yüzlerce kez duymuş olmasına rağmen adamın adını hatırlamıyordu. Simon muydu? Samuel miydi?

Adam Strange'in kolunu kavrayarak onu sarstı. Son derece endişeli görünüyordu. "Tanrı aşkına efendim, burada ne yapıyorsunuz? Sizden nefret ettiğini bilmiyor musunuz?"

Strange şu zekice karşılıklarından birini vermek üzere ağzını açtı. Sonra tereddüt etti. Ondan kim nefret ediyordu? Norrell mi?

Adam dansın karmaşası sırasında hızla gözden kayboldu. Strange ona bakındı ve odanın diğer tarafında gördü. Adam gitmediği için Strange'e kızmış gibi ona öfkeyle baktı.

"Ne tuhaf." diye düşündü Strange. "Ama elbette böyle olacak. En beklenmedik şeyi yaparlar. Muhtemelen Pole'un uşağı değildi, yalnızca ona çok benzeyen bir peri ya da bir illüzyon olmalı." Kendi perisini aramaya koyuldu.

"Stephen! Stephen!"

"Buradayım efendim!" Stephen döndü ve şeytanarabası saçlı adamı dirseğinin dibinde buldu.

"Büyücü burada! Burada! Ne istiyor olabilir?"

"Bilmiyorum efendim."

"Eyvah! Buraya beni yok etmeye geldi! Biliyorum öyle!"

Stephen şaşırdı. Uzun zamandır beyefendiye herhangi bir biçimde zarar verilemeyeceğini düşünmüştü. Ancak işte şimdi endişe ve korkudan kendini kaybetmiş bir haldeydi.

"Ama neden böyle bir şey yapsın efendim?" diye sordu Stephen yatıştırıcı bir sesle. "Buraya karısını kurtarmak... Yani eve götürmek için gelmiş olması çok daha yüksek bir ihtimal. Belki de Bayan Strange'in efsununu bozarak kocasıyla eve dönmesine izin vermeliyiz. Leydi Pole'un da. Bırakın Bayan Strange'le Leydi Pole İngiltere'ye dönsün efendim. Eminim bu onu sakinleştirecektir. Onu ikna edebileceğimden eminim."

"Ne? Sen neden söz ediyorsun? Bayan Strange mi? Hayır hayır Stephen! Yanlışın var! Gerçekten de yanlışın var! Sen ve ben Stephen böyle bir hanımın arkadaşlığının kıymetini biliyoruz! O bilmiyor. Onu tamamen unuttu. Artık yeni bir sevgilisi var, güzel varlığıyla bir gün balolarımıza renk katacağını umduğum genç ve çekici bir hanım! Beni yok etmeye geldi! Leydi Pole'un parmağını istediğinden beri, düşündüğümden çok çok zeki olduğunu biliyordum. Bana akıl ver Stephen. İngilizler arasında yıllarca yaşadın. Ne yapmam gerek? Kendimi nasıl koruyabilirim? Böyle bir kötülüğü nasıl cezalandırabilirim?"

Stephen efsunun verdiği uyuşukluk ve ağırlığın altında düşünmeye çalıştı. Büyük bir dönüm noktasına geldiğinden emindi. Beyefendinin, daha önce yardımını bu kadar açık bir biçimde istediği hiç olmamıştı. Mutlaka bu durumu lehine çevirmenin bir yolu olmalıydı ama nasıl? Uzun deneyimlerinden beyefendinin haleti ruhiyesinin çok çabuk değiştiğini de biliyordu, dünyanın en değişken insanıydı. En küçük bir yanlış, korkusunu dehşetli bir hiddet ve nefrete dönüştürebilirdi. Eğer Stephen şimdi yanlış bir şey söylerse, kendisini ve diğerlerini kurtarmak bir yana beyefendinin hepsini yok etmesine yol açabilirdi. İlham bulabilmek için odaya bakındı.

"Ne yapmalıyım Stephen?" diye inledi beyefendi. "Ne yapmalıyım?" Stephen'ın gözüne bir şey takıldı. Siyah bir kemerin altında tanıdık biri duruyordu: Her zaman başının tepesinden parmaklarının ucuna kadar uzanan kara bir peçe takan bir peri kadın. Hiçbir zaman dansa katılmazdı: Diğer dansçılar ve seyirciler arasında yarı yürür yarı süzülürdü. Stephen kimseyle konuştuğunu görmemişti ama ne zaman kadın yanından geçse hafif bir mezar, toprak ve ölü mahzenlerine ait hafif bir koku duyardı. Ona ne zaman baksa hafif bir korkuyla ürperirdi ama kötü mü lanetli mi ya da her ikisi de mi bilemezdi.

"Bu dünyada bazı insanlar için" diye başladı, "yaşamları yükten başka bir şey değildir. Dünyayla aralarında kara bir perde vardır. Yapayalnızdırlar. Gecenin içindeki gölgelere

benzerler, yüreklerini sevince, aşka ve diğer yumuşak insani duygulara kapamışlardır. Birbirlerine bile huzur veremezler. Günleri karanlık, keder ve yalnızlıkla geçer. Kimi kastettiğimi biliyorsunuz efendim. Ben... ben suçtan bahsetmiyorum..." Beyefendi büyük bir dikkatle bakıyordu. "Ancak eminim büyücünün gazabını sizden uzaklaştırabiliriz beyefendi, onları bir serbest bıraksanız..."

"Ah!" diye bağırdı beyefendi ve gözleri anlayışlı bir ifadeyle genişledi. Sessiz olması için Stephen'a elini kaldırdı.

Stephen fazla ileri gittiğinden emindi. "Affedersiniz" diye fısıldadı. "Affetmek mi?" dedi beyefendi şaşırmış bir sesle. "Nedenmiş, affedecek bir şey yok! Yüzyıllardır kimse benimle bu kadar açık konuşmadı, bu yüzden sana saygı duyuyorum! Karanlık evet! Karanlık, keder ve yalnızlık!" Topukları üzerinde döndü ve kalabalığa doğru yürüdü.

Strange çok eğleniyordu. Balonun ürkütücü çelişkileri onu zerre kadar rahatsız etmemişti, her şey tam düşündüğü gibi çıkmıştı. Büyük salon yoksulluğuna rağmen, hâlâ kısmen bir illüzyondu. Büyücü gözüyle bakınca odanın en azından bir bölümünün toprak altında olduğunu algılayabiliyordu.

Biraz uzakta bir peri kadın gözlerini dikmiş ona bakıyordu. Kış gün batımının renginde bir elbise giymişti ve kristal boncukları akla getiren ama daha çok yapraklar üzerindeki kırağı ya da sürgünlerden sarkan kırılgan buz sarkıtlarına benzeyen bir şey takılı incecik ışıltılı bir yelpaze taşıyordu.

O sırada bir dans başlamaktaydı. Peri kadını kimse dansa kaldırmadığı için Strange ani bir dürtüyle gülümsedi, eğilerek selam verdi. "Burada beni tanıyan hiç kimse yok. Bu yüzden tanıştırılacağımızı sanmıyorum. Yine de hanımefendi, benimle dans ederseniz şeref duyarım."

Kadın karşılık olarak ne gülümsedi ne de bir şey söyledi ama Strange'in uzattığı eli kabul ederek kendisini dans pistine götürmesine izin verdi. Grupta yerlerini aldılar ve bir an hiçbir şey söylemeden öylece durdular.

"Kimsenin sizi tanımadığını söylerken yanıldınız" dedi kadın birden. "Ben tanıyorum. Kaderi İngiltere'ye büyüyü geri

getirmek olan iki büyücüden birisiniz." Sonra bir kehanet ya da yaygın olarak bilinen bir şeyi ezberden söylüyormuşçasına, "*Ve birinin adı Korkaklık olacak. Diğerinin adı da Kibir*... Eh sizin Korkaklık olmadığınız açık, bu nedenle Kibir olmalısınız" dedi.

Bu pek kibarca değildi.

"Bu gerçekten de kaderim" diye kabul etti Strange. "Müthiş bir kader!"

" Ah, demek öyle düşünüyorsunuz?" dedi kadın Strange'i yan yan süzerek. "O halde neden hâlâ yerine getirmediniz?"

"Yerine getirmediğimi size düşündürten nedir hanımefendi?"

"Çünkü burada duruyorsunuz."

"Anlayamadım."

"Size söylendiğinde kehaneti dinlemediniz mi?"

"Kehanet mi hanımefendi?"

"Evet... kehanet." Kendi dilinde bir ad söyledi ama Strange anlayamadı.(144)

"Affedersiniz anlayamadım."

"Kral'ın kehaneti."

Strange sararmış funda çitin altından çıkan, üzerine kahverengi kuru otlar ve boş tohum zarfları yapışmış Vinculus'u düşündü. Kış patikasında ezberinden bir şeyler okuyan Vinculus'u hatırladı. Ancak Vinculus'un ne dediği hakkında hiçbir fikri yoktu. O sırada bir büyücü olmayı düşünmediğinden söylediklerine dikkat etmemişti. "Kehanete benzer bir şey vardı sanırım" dedi. "Ancak doğrusunu söylemek gerekirse o kadar uzun zaman oldu ki hatırlamıyorum. Kehanet ne yapacağımızı söylüyordu? Diğer büyücüyle benim yanı ?"

"Başarısız olacağınızı."

Strange şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. "Ben... sanmıyorum... Başarısız olmak mı? Hayır hanımefendi hayır. Bunun için çok geç. Şimdiden, Martin Pale'den bu yana gelmiş geçmiş en başarılı büyücüleriz."

Kadın hiçbir şey söylemedi.

Başarısız olmak için çok mu geç? diye merak etti Strange. Hanover Meydanı'ndaki Bay Norrell'i, Hurtfew Malikânesi'ndeki Bay Norrell'i, bakanların iltifat ettiği ve Naip

Prens'in kibarca dinlediği Bay Norrell'i düşündü. Belki Norrell'in başarısından güvence bulacak son insanın kendisi olması kaderin garip bir cilvesiydi ama o anda dünyada bundan daha gerçek ve sağlam bir şey yokmuş gibi görünüyordu. Peri kadın yanılıyordu.

Sonraki birkaç dakika boyunca dansın hareketleriyle meşgul oldular. Gruptaki yerlerini tekrar aldıklarında, "Buraya geldiğine göre cüretkâr olduğuna şüphe yok büyücü" dedi kadın.

"Neden? Neden korkmam gerekir ki hanımefendi?"

Bir kahkaha attı. "Bu höyükte, bu yıldızların altında kaç İngiliz büyücünün kemikleri yatıyordur sence?"

"En ufak bir fikrim yok."

"Kırk yedi."

Strange'in rahatı bir parça kaçmıştı.

"Peter Porkiss'i saymıyorum ama o da büyücü değildi. Yalnızca bir cowan."(145)

"Hiç kuşkusuz."

"Kimi kastettiğimi biliyormuş gibi yapmayın" dedi sert bir sesle. "Bilmediğiniz Kıyamet kadar açıkken hem de."

Strange bir kez daha ne cevap vereceğini şaşırmıştı. Kadın hiçbir şeyden memnun olmamaya kararlı görünüyordu. Ama sonra bunun neresi tuhaf diye düşündü. Bath'ta ve Londra'da ve Avrupa'nın bütün şehirlerinde Avrupalı hanımlar ilgisini çekmek istedikleri erkekleri azarlar numarası yaparlardı. Bu hanımın da diğerlerinden farklı olması için bir neden göremiyordu. Sert tavırlarını bir tür flört olarak almaya ve bunun onu yatıştırıp yatıştırmayacağını anlamaya karar verdi. Bu nedenle kaygısızca gülerek, "Bu *höyüğün* geçmişi hakkında çok şey biliyor gibisiniz hanımefendi." Bu sözcüğü kullanmak ona ufak bir heyecan vermişti, çok eski ve romantikti.

Omuz silkti. "Dört bin yıldır burada konuğum."(146)

"Ne zaman vaktiniz olursa bu konuda konuşmayı çok isterim."

"*Vaktim* olduğunda deseniz daha doğru olur! O zaman sorularınızı cevaplamaya bir itirazım olmaz."

"Çok naziksiniz."

"Hiç de değil. Yüzyıl sonra aynı gece diyelim o halde?"

"O... özür dilerim, ne?"

Ancak kadın yeterince konuştuğunu hissetmiş olmalıydı ki sonrasında balo ve diğer dansçılar hakkında suya sabuna dokunmayan yorumlar dışında başka bir şey söylemedi.

Dans bitti, ayrıldılar. Strange'in ömrü boyunca yaptığı en tuhaf ve tedirgin edici sohbet olmuştu bu. Neden büyünün henüz İngiltere'ye geri gelmediğini düşünsündü ki? Bu yüzyıl saçmalığı da ne demek oluyordu? Günlerini uçsuz bucaksız karanlık bir ormandaki boş bir malikânede geçiren bir kadının kendi dünyası dışındaki dünyalar hakkında fazla bir şey bilemeyeceğini düşünerek avundu.

Duvarın yanındaki izleyicilere katıldı tekrar. Bir sonraki dansın akışı dikkat çekici güzellikte bir hanımı yakınına getirdi. Yüzünün güzelliği ile ifadesindeki derin ve kalıcı mutsuzluk arasındaki çelişki dikkatini çekmişti. Kadın, eşininkiyle birleştirmek üzere elini kaldırdığında, küçük parmağının olmadığını gördü.

"Tuhaf!" diye düşündü ve gümüş porselen kutunun durduğu cebine dokundu. "Belki de..." Ancak büyücünün periye, perinin kendi ev halkından birine ait bir parmağı vermesine yol açacak bir şey düşünemiyordu. Bir anlam veremiyordu. "Belki ikisinin birbiriyle bağlantısı yoktur" diye düşündü.

Ama kadının elleri de çok küçük ve beyazdı. Cebindeki parmağın bu ele tıpatıp uyacağından emindi. Merakı artınca kadının yanına giderek parmağını nasıl kaybettiğini sormaya karar verdi.

Dans bitmişti. Kadın sırtı Strange'e dönük başka bir kadınla konuşuyordu.

"Affedersiniz..." diye başladı Strange.

Diğer kadın hemen döndü. Arabella'ydı.

Açık mavi bir file ve elmaslı şal altına beyaz bir tuvalet giymişti. Buz ve don gibi parlıyordu ve İngiltere'de yaşarken sahip olduğu bütün elbiselerden daha güzeldi. Saçlarında

küçük yıldızımsı tomurcuklar ve boğazına bağlı siyah kadife bir kurdele vardı.

Yüzünde tuhaf bir ifade vardı. Temkin, sevinç ve inanamamazlık birbirine karışmıştı. "Jonathan! Bak, aşkım!" dedi arkadaşına. "Jonathan!"

"Arabella..." diye başladı. Ne demeyi düşünmüştü bilmiyordu. Ellerini ona uzattı ama Arabella elini tutmadı. Ne yaptığını bilmiyormuş gibi hafifçe geri çekildi ve artık destek ve huzur bulmak için gittiği kişi oymuş gibi yabancı kadınla el ele tutuştu.

Yabancı kadın Arabella'nın ricasına uyarak Strange'e baktı. "Diğer erkeklerden farkı yok gibi görünüyor" dedi soğuk bir tavırla. Sonra buluşma sona ermişçesine, "Gel!" dedi. Arabella'yı oradan götürmeye çalıştı.

"Ah ama bekle!" dedi Arabella yumuşak bir sesle. "Buraya bize yardıma gelmiş olmalı! Öyle olamaz mı sence?"

"Belki de" dedi yabancı kadın, şüpheli bir sesle. Tekrar Strange'e baktı. "Hayır sanmıyorum. Bence burada olmasının nedeni bambaşka."

"Umuda kapılmamamı söylediğini biliyorum" dedi Arabella. "Ben de sana aynı öğüdü vermeye çalıştım. Ama burada! Beni bu kadar çabuk unutmayacağından emindim!"

"Unutmak mı!" dedi Strange heyecanla. "Elbette hayır! Arabella ben..."

"Bize yardım etmek için mi *geldin*?" diye sordu yabancı kadın, ansızın Strange'e doğrudan hitap ederek.

"Ne?" dedi Strange. "Hayır, ben... Şimdiye kadar bilmiyordum... Yani demek istediğim tam olarak anladığımı da söyleyemem..."

Yabancı kadın sabırsızlığını belirten ufak bir ses çıkardı. "Buraya bize yardım etmek için mi geldin yoksa başka bir şey için mi? Bence bu gayet basit bir soru."

"Hayır" dedi Strange. "Arabella yalvarırım benimle konuş. Bana ne olduğunu..."

"İşte? Gördün mü?" dedi yabancı kadın Arabella'ya. "Şimdi gidip huzur içinde oturabileceğimiz bir köşe bulalım. Kapının yakınlarında boş bir bank gördüğümü hatırlıyorum."

Ancak Arabella'nın hemen uzaklaşmaya niyeti yoktu. Strange'e aynı tuhaf biçimde, etten kemikten bir erkeğe değil de bir resmine bakıyormuşçasına bakmaya devam etti. "Erkeklerin yapabileceklerine fazla güvenmediğini biliyorum ama..."

"Fazla değil, hiç güvenmiyorum" diye sözünü kesti yabancı kadın. "O ya da bu kişiden boş yere yardım umarak insanın yıllarını boşa harcaması ne demek bilirim. Umutsuzluk, sürekli hayal kırıklığına uğramaktan daha iyidir."

Strange sabrını yitirmişti. "Sözünüzü kestiğim için özür dilerim" dedi yabancı kadına. "Gerçi yanınıza geldiğimden beri sözümü kesmekten başka bir şey yapmadınız ya! Korkarım karımla bir iki dakika yalnız konuşmakta ısrar etmeliyim! Belki de bir iki adım geri çekilirsiniz..."

Ama ne kadın ne de Arabella onu dinliyordu. Bakışları birazcık sağında bir noktaya kaymıştı. Şeytanarabası saçlı adam hemen omzunun dibinde duruyordu.

Stephen dansçılardan oluşan kalabalığı iterek geçti. Beyefendiyle olan sohbeti cesaret kırıcıydı. Bir şeye karar verilmişti ama Stephen ne olduğunu düşündükçe ne olduğu hakkında hiçbir fikri olmadığının farkına varıyordu. "Hâlâ çok geç değil" diye mırıldandı kalabalığın arasından geçerken. "Hâlâ çok geç değil." Bir parçası, soğuk, umursamayan, büyülenmiş parçası bununla ne demek istediğini merak ediyordu. Kendisini kurtarmak için mi çok geç değildi? Leydi Pole'la Bayan Strange'i mi? Yoksa büyücüyü mü?

Dansçıların sırası hiç bu kadar uzun, yolunu kapatan bir çit gibi görünmemişti. Yolun diğer tarafında ışıldayan, şeytanarabası saçlı bir baş gördüğünü düşündü. "Beyefendi!" diye bağırdı. "Bekleyin! Sizinle tekrar konuşmalıyım!"

Işık değişti. Müzik, dans ve konuşma sesleri hızla uzaklaştı. Stephen çevresine bakındı, kendini yeni bir şehir ya da kıtada bulmayı bekliyordu oysa hala Kayıp Umut'un büyük salonundaydı. Salon boştu, dansçılar ve müzisyenler gitmişti. Yalnızca üç kişi kalmıştı: Stephen, biraz uzaktaki büyücü ve şeytanarabası saçlı adam.

Büyücü karısının adını seslendi. Eve dalıp karısını aramak niyetindeymişçesine karanlık bir kapıya doğru atıldı.

"Bekle!" dedi şeytanarabası saçlı adam. Büyücü döndüğünde Stephen yüzünün öfkeden kapkara kesilmiş olduğunu ve ağzının bir büyü patlayacakmışçasına kıpırdadığını gördü.

Şeytanarabası saçlı adam ellerini kaldırdı. *Büyük salon bir kuş sürüsüyle doldu. Göz açıp kapayana kadar gelip, göz açıp kapayana kadar gittiler.*

Kuşlar Stephen'a kanatlarıyla çarparak onu soluksuz bıraktılar. Kendini toparlayıp başını kaldırınca, şeytanarabası saçlı adamın ellerini ikinci kez kaldırdığını gördü.

Büyük salon döne döne uçuşan yapraklarla doluydu. Kuru ve kahverengi kış yapraklarıydı, nereden geldiği belli olmayan bir rüzgârla dönüyorlardı. Göz açıp kapayana kadar gelip, göz açıp kapayana kadar gittiler.

Büyücü çıldırmış gibi bakakalmıştı. Böyle ezici bir büyü karşısında ne yapacağını bilmiyor gibiydi. "Aklını kaçırdı" diye düşündü Stephen.

Şeytanarabası saçlı adam ellerini üçüncü kez kaldırdı. *Büyük salon yağmurla doldu, su değil kan yağıyordu. Göz açıp kapayana kadar gelip, göz açıp kapayana kadar gitti.*

Büyü sona erdi. O anda büyücü kayboldu ve şeytanarabası saçlı bey kendinden geçmiş gibi yere yığıldı.

"Büyücü nerede efendim?" dedi yanına koşup diz çöken Stephen. "Ne oldu?"

"Onu Altinum'un deniz kolonisine geri gönderdim"(147) dedi boğuk bir fısıltıyla. Gülümsemeye çalıştı ama yapamadı. "Yaptım Stephen! Söylediğini yaptım! Bütün gücümü harcamam gerekti. Yaşlı müttefiklerim son sınırlarına kadar zorlandılar ama dünyayı değiştirdim! Ona öyle bir darbe indirdim ki! Karanlık, keder ve yalnızlık! Artık bize zarar veremeyecek!" Bir zafer gülümsemesine yeltendi ama bir öksürük ve öğürme krizine dönüştü. Bitince Stephen'ın elini tuttu. "Beni merak etme Stephen. Yalnızca biraz yorgunum, hepsi bu. Sen olağanüstü bir sezgi ve zeka sahibi birisin. Bundan böyle sen ve ben dost değiliz: Kardeşiz biz! Düşmanımı

yenmeme yardım ettin, karşılık olarak ben de senin adını bulacağım. Seni Kral yapacağım!" Sesi kısılarak kayboldu.

"Bana ne yaptığınızı söyleyin!" diye fısıldadı Stephen.

Beyefendi gözlerini kapadı.

Stephen balo salonunda diz çökmüş bir halde beyefendinin elini tutmaya devam etti. Mumlar söndü, gölgeler üzerlerini örttü.

56

Kara Kule

3 ve 4 Aralık 1816

Dr. Greysteel rüya görüyordu. Rüyasında biri ona sesleniyor ve bir şey yapmasını istiyordu. Her kimse söylediğini yapmak istiyor, bu nedenle oraya buraya koşuşturuyor ve onları arıyor ancak kimseyi bulamadığı halde adını seslenmeye devam ettiklerini işitiyordu. En sonunda gözlerini açtı.

"Kim var orada?" diye sordu.

"Benim, Frank, beyefendi."

"Ne oldu?"

"Bay Strange burada. Sizinle konuşmak istiyor, efendim."

"Bir şey mi oldu?"

"Söylemiyor efendim ama bana kalırsa bir şey olmuş."

"Bay Strange nerede Frank?"

"İçeri girmiyor efendim. Onu bir türlü girmeye ikna edemedim. Dışarıda efendim."

Dr. Greysteel bacaklarını yataktan aşağı sarkıttı ve derin bir nefes aldı. "Hava soğuk Frank!" dedi.

"Evet efendim." Frank, Dr. Greysteel'in robdöşambrını ve terliklerini giymesine yardımcı oldu. Sonsuz sayıda karanlık odayı, dönümlerce karanlık mermer zemini geçtiler. Antrede

bir lamba yanıyordu. Frank iki kanatlı büyük demir kapıyı açtı, lambayı alarak dışarı çıktı. Dr. Greysteel onu izledi.

Bir dizi taş basamak karanlığa iniyordu. Deniz kokusu, taşlara çarpan suyun sesi ve karanlıkta ara sıra meydana gelen hareket ve ışıltı basamakların sonunda bir kanal olduğunu söylüyordu. Çevredeki birkaç evin balkonlarında ve pencerelerinde lambalar yanıyordu. Bütün bunların dışında her yere sessizlik ve karanlık hâkimdi.

"Burada hiç kimse yok!" diye seslendi Dr. Greystel. "Bay Strange nerede?"

Frank karşılık olarak sağını işaret etti. Bir köprünün altında ansızın bir lamba parladı ve ışıkta Dr. Greysteel aşağıda bekleyen gondolu gördü. Gondolcu kayığını onlara doğru çevirdi. Yaklaştığında Dr. Greysteel içinde bir yolcunun olduğunu gördü. Frank'in söylediklerine rağmen Dr. Greysteel'in onu tanıması birkaç saniye sürdü. "Strange!" diye bağırdı. "Ulu Tanrım! Ne oldu? Seni tanıyamıyordum az kalsın! Benim... benim... sevgili dostum." Dr. Greysteel'in dili sürçtü ve uygun bir sözcük arandı. Son birkaç hafta içinde Strange'le kısa bir süre sonra çok daha yakın bir ilişkileri olacağı fikrine alışmıştı. "İçeri gel! Frank çabuk! Bay Strange'e hemen bir bardak şarap getir!"

"Hayır!" dedi Strange kısık, alışılmadık bir sesle. Gondolcuya İtalyanca bir şeyler söyledi çabuk çabuk. İtalyancası Dr. Greysteel'inkinden daha akıcı olduğundan Dr. Greysteel onu anlamadı ama gondolcu kayığı kıyıdan uzaklaştırmaya başlayınca ne dediği de anlaşılmış oldu.

"İçeri gelemem! Bunu benden istemeyin!"

"Pekâlâ ama bana ne olduğunu anlatın."

"Lanetlendim!"

"Lanetlenmek mi? Hayır! Böyle söylemeyin."

"Ama söylemeliyim. En başından beri hata yaptım! Gondolcuya beni biraz uzaklaştırmasını söyledim. Evinize fazla yaklaşmam tehlikeli. Dr. Greysteel! Kızınızı buradan göndermelisiniz!"

"Flora'yı mı! Neden?"

"Burada ona zarar vermek isteyen biri var!"

"Yüce Tanrım!"

Strange'in gözleri iyice büyüdü. "Onu bitmeyecek bir ızdıraba tutsak etmek isteyen biri! Deli dolu bir ruha itaat ve kölelik edecek! Taş ve topraktan olduğu kadar soğuk efsunlardan inşa edilmiş eski bir hapishane. O kötü, çok kötü! Ama belki de o kadar kötü değil, çünkü doğasının gereğini yerine getirmekten başka ne yapıyor? Elinden başka ne gelir?"

Ne Dr. Greysteel ne de Frank bundan bir anlam çıkarabilmişti. "Hastasınız beyefendi" dedi Dr. Greysteel. "Ateşiniz var. İçeri gelin, Bay Strange." Strange'in yaklaşabilmesi için basamaklardan biraz uzaklaştı ama Strange fark etmemiş gibiydi.

"Düşündüm ki..." diye başladı Strange ve hemen sustu. Suskunluğu o kadar uzun sürdü ki ne diyeceğini unutmuş gibiydi ama sonra tekrar başladı. "Düşündüğüm" diye başladı, "Norrell'in yalnızca bana yalan söylediğiydi. Ama yanıldım, çok yanıldım. Herkese yalan söyledi. Hepimize yalan söyledi." Sonra gondolcuyla konuştu ve gondol karanlığa doğru ilerledi.

"Bekleyin! Bekleyin!" diye bağırdı Dr. Greysteel ama gondol uzaklaşmıştı. Strange'in yeniden ortaya çıkacağını umarak karanlığa baktı ama hiç kimse yoktu.

"Peşinden gideyim mi efendim?" diye sordu Frank.

"Nereye gittiğini bilmiyoruz."

"Mutlaka evine gitmiştir efendim. Onu yaya olarak takip edebilirim." "Sonra ne diyeceksin Frank? Şu anda bizi dinlemez. Hayır, en iyisi içeri girmek. Flora'yı düşünmeliyiz."

Ancak bir kez içeri girdiklerinde Dr. Greysteel çaresiz bir halde, ne yapacağını bilemeden kalakaldı. Aniden yaşını gösteren yaşlı bir adam olmuştu. Frank onu hafifçe kolundan tutarak karanlık taş bir merdivenden indirdi ve mutfağa götürdü.

Yukarıdaki çok sayıda mermer odaya hizmet veremeyecek kadar küçük bir mutfaktı. Gündüz rutubetli ve kasvetli bir yerdi. Tek bir penceresi vardı. Tavana yakın bir yerde, dışarıdaki su seviyesinin hemen üzerindeydi ve ağır demir bir ızgarayla kapatılmıştı. Bu da odanın büyük bir bölümünün kanal seviyesinin altında olduğu anlamına geliyordu. Yine de

Strange'le yaşadıklarından sonra burası bile sıcak ve dost bir yer gibi görünüyordu. Frank birkaç mum daha yaktı ve ateşi karıştırarak canlandırdı. Sonra ikisine de çay yapmak için bir çaydanlığa su doldurdu.

Rahat bir mutfak iskemlesine oturan Dr. Greysteel ateşe bakarak düşüncelere daldı. "Flora'ya zarar vermek isteyen biri olduğunu söylediğinde..." dedi en sonunda.

Frank sonra ne geleceğini biliyormuşçasına başını salladı.

"... Kendini kastettiğini düşünmeden edemedim Frank" dedi Dr. Greysteel. "Onu incitecek bir şey yapmaktan korkuyor, bu nedenle beni uyarmaya geldi."

"Gördünüz mü efendim!" diye katıldı Frank. "Buraya bizi uyarmaya geldi. Bu da iyi bir adam olduğunu gösterir."

"İyi bir adam" dedi Dr. Greysteel samimiyetle. "Ama bir şey oldu. Bu büyü yüzünden.Frank. Öyle olmalı. Çok tuhaf bir meslek ve bazen keşke bir büyücü değil de, bir din adamı, asker ya da avukat olsaydı diye düşünüyorum! Flora'ya ne diyeceğiz Frank? Gitmek istemeyecektir, bundan emin olabilirsin! Onu bırakmak istemeyecek. Özellikle de böyle... böyle hastayken. Ona ne diyebilirim? Onunla birlikte gitmeliyim. Ama o zaman Bay Strange'e bakmak için Venedik'te kimse kalmayacak!"

"İkimiz burada kalır büyücüye yardım ederiz efendim ama Bayan Flora'yı halasıyla birlikte gönderin."

"Evet Frank! Doğru ya! Böyle yapacağız!"

"Ancak söylemem gereken bir şey var efendim" diye ekledi Frank. "Bayan Flora'nın birilerinin korumasına ihtiyacı yok. O diğer genç hanımlara hiç benzemiyor." Frank, Greysteellerle, aile ferdlerinin, Bayan Greysteel'i olağanüstü yetenekte ve zekası olan biri olarak görme alışkanlıklarını kapacak kadar uzun yaşamıştı.

Şimdilik yapabilecekleri daha fazla bir şey olmadığını hisseden Dr. Greysteel ve Frank yataklarına döndüler.

Ancak gecenin bir yarısında yapılan planları gündüz aydınlıkta uygulamaya geçirmek kolay değildi. Dr. Greysteel'in tahmin ettiği gibi Flora, Venedik'ten ve Jonathan Strange'den uzaklaştırılmaya şiddetle karşı çıktı. Anlamıyordu. Neden gitmek zorundaydı?

Çünkü, dedi Dr. Greysteel, Strange hasta.

İyi ya, işte bu yüzden kalması gerekmez miydi? Bakıma ihtiyacı olacaktı.

Dr. Greysteel, Strange'in hastalığının bulaşıcı olduğunu ima etmeye çalıştı ama hem prensipte hem de doğası gereği dürüst bir adamdı. Yalan söylemeye alışkın olmadığından, bunu beceriksizce yaptı. Flora da ona inanmadı.

Greysteel Hala da yeğeni gibi plan değişikliğine hiçbir anlam verememişti. Dr. Greysteel ikisinin birlikte direnmesine karşı gelemeyince kızkardeşine gece olanları anlatmak zorunda kaldı. Ne yazık ki Dr. Greysteel karşısındakine geceki atmosferi iletmekte hiç başarılı değildi. Strange'in sözlerindeki insanın kanını donduran o ürkütücülük açıklamasında hiç yer almadı. Greysteel Hala yalnızca Strange'in tutarsız konuştuğunu algıladı. Doğal olarak da sarhoş olduğu sonucuna vardı. Bu çok kötü olmasına rağmen bir bey için alışılmadık bir davranış değildi ve başka bir şehre gitmeleri için yeterli bir neden değildi.

"Ne de olsa, Lancelot" dedi. "Şarap içince *senin* çok daha kötü hallerini biliyorum. Bir keresinde Bay Sixsmith'le akşam yemeği yemiştik de bütün tavuklara iyi geceler dilemek istemiştin. Bahçeye çıkıp hepsini tek tek kümesten çıkardın, hayvanlar kaçtılar, oraya buraya koşuşturdular ve yarısı tilkiye yem oldu. Antoniette'in sana hiç bu kadar kızdığını görmemiştim (Antoniette Doktor'un merhum karısıydı)."

Bu çok küçük düşürücü ve eski bir hikâyeydi. Dr. Greysteel giderek artan bir sabırsızlıkla dinledi. "Tanrı aşkına Luisa! Ben doktorum! Sarhoş birinin nasıl olduğunu bilirim!"

Böylece Frank çağırıldı. O Strange'in söylediklerini çok daha iyi hatırlıyordu. Flora'nın sonsuza kadar bir hapishaneye kapatılacağını anlatırken uyandırdığı görüntüler halasının ödünü patlatmaya yetti. Çok kısa bir süre sonra Greysteel Hala, Flora'yı Venedik'ten göndermeye herkes kadar istekliydi. Ancak Dr. Greysteel'le Frank'in akıllarına hiç gelmeyen bir şeyde ısrar ederek Flora'ya gerçeği söylemelerini istedi.

Strange'in aklını kaçırdığını işitmek Flora Greysteel'e büyük acı verdi. İlk başta hata yaptıklarını düşündü, doğru olduğuna

onu ikna ettiklerinde bile, Venedik'i terk etmesinin gerekmediğinden emindi. Strange'in kendisine zarar vermeyeceğinden emindi. Ancak artık halasıyla babasının başka türlü düşündüklerini ve gidene kadar rahat etmeyeceklerini görebiliyordu. Büyük bir isteksizlikle gitmeyi kabul etti.

İki hanımın Venedik'ten ayrılmasından kısa bir süre sonra Dr. Greysteel sarayın soğuk mermer odalarından birinde oturuyordu. Bir bardak kanyakta teselli arayarak Strange'i gidip arama cesaretini toplamaya çalışıyordu ki Frank içeri girerek kara bir kuleden söz etti.

"Ne?" dedi Dr. Greysteel. Frank'in tuhaflıklarını çözmeye çalışacak halde değildi.

"Pencereye gelin de göstereyim efendim."

Dr. Greysteel ayağa kalkarak pencerenin yanına gitti.

Venedik'in göbeğinde bir şey duruyordu. En iyi biçimde, inanılmaz genişlikte bir kara kule olarak tanımlanabilirdi. Tabanı birkaç dönümü kaplıyor gibiydi. Şehrin ortasından gökyüzüne yükselerek gözden kayboluyordu. Uzaktan rengi kapkara, yüzeyi pürüzsüz görünüyordu ancak arada sırada neredeyse yarı şeffaf, adeta kara dumandan yapılmış gibi bir görünüm alıyordu. İnsan arkasındaki binaları, hatta muhtemelen *içinde* olabilecek binaları hile görebiliyordu.

Dr. Greysteel'in gördüğü en esrarengiz şeydi. "Nereden gelmiş olabilir Frank? Daha önce orada duran evlere ne oldu acaba?"

Bu ya da bunun gibi sorular cevaplanamadan kapı resmi ve gürültülü bir biçimde çalındı. Frank bakmaya gitti. Birkaç saniye sonra Dr. Greysteel'in hiç tanımadığı insanlardan oluşan bir grupla döndü. İkisi rahipti, üçü ya da dördü bolca altın dantel ve sırma şeritle süslenmiş parlak renkli üniformalar giyen asker tavırlı genç adamlardı. En yakışıklısı bir adım öne çıktı, en güzel üniforma ondaydı ve uzun sarı bıyıkları vardı. Şehrin Avusturyalı valisinin sekreteri Albay Wenzel von Ottenfeld olduğunu açıkladı. Arkadaşlarını da tanıttı, subaylar kendisi gibi Avusturyalı'ydı ama rahipler Venedikliydi. Bu bile Dr. Greysteel'in şaşırmasına yetti çünkü Venedikliler

Avusturyalılar'dan nefret ederdi ve bir Venedikli'yle bir Avusturyalı'yı bir arada görmek neredeyse imkânsızdı.

"Siz doktor bey" dedi Albay von Ottenfeld. "Büyük Vellinton'un Hexenmeister'inin[148] dostusunuz öyle değil mi?"

Dr. Greysteel öyle olduğunu söyledi.

"Ah! Doktor bey! Bugün size yalvarmaya geldik!" Von Ottenfeld'in yüzü uzun sarkık bıyıklarıyla etkisi daha da artan kederli bir ifadeye büründü.

Dr. Greysteel bunu duyduğuna çok şaşırdığını söyledi.

"Bugün gelememizin nedeni sizden..." Von Ottenfeld kaşlarını çattı ve parmaklarını şaklattı. "*Vermittlung*. *Wir bitten um Ihre Vermittlung*. *Wie kann man das sagen*?" Bu sözcüğün nasıl çevrileceğine dair ufak bir tartışma oldu. İtalyan rahiplerden biri, "aracılık" diye önerdi.

"Evet, evet" diye onayladı Ottenfeld heyecanla. "Büyük Vellinton'un Hexenmeister'ıyla aramızda aracılık etmenizi istiyoruz. Doktor Bey, *Büyük Vellinton'un Hexenmeister'ına* büyük saygı duyuyoruz. Ancak şimdi *Büyük Vellinton'un Hexenmeister'ı* bir şey yaptı. Ne felaket! Venedik halkı korkuyor. Çoğu evlerini bırakıp şehri terk etmek zorunda!"

"Ah!" dedi Dr. Greysteel bilgiç bilgiç. Bir an düşündü, sonra kafasına dank etti. "Ah! Bay Strange'in şu Kara Kule'yle bir ilgisi olduğunu düşünüyorsunuz."

"Hayır! " diye itiraz etti. "O Kule değil. O, Gece! Ne felaket!"

"Affedersiniz?" dedi Dr. Greysteel ve yardım almak için Frank'e baktı. Frank omuz silkti.

İngilizcesi diğerlerine göre daha kuvvetli olan rahiplerden biri, o sabah güneş yükseldiğinde, Strange'in yaşadığı Santa Maria Zobenigo dışında her yerin aydınlandığını söyledi. Bir tek orada Gece'nin hükümranlığı devam etmişti.

"Büyük Vellinton'un Haenmeister'ı bunu neden yapıyor?" diye sordu von Ottenfeld. "Bilmiyoruz. Lütfen ona gidin Doktor Bey. Lütfen güneşi Santa Maria Zobenigo'ya geri getirmesini söyleyin. Ondan saygılı bir biçimde Venedik'te daha fazla büyü yapmamasını isteyin."

"Elbette giderim" dedi Dr. Greysteel. "Çok sıkıntı verici bir durum. Bay Strange'in bunu bilerek yapmadığından eminim.

Her şeyin büyük bir yanlış anlamadan kaynaklandığı sonuçta ortaya çıkacaktır ama elimden gelen yardımı yapmaya hazırım."

"Ah" dedi iyi İngilizce konuşan rahip ve Dr. Greysteel'in o anda Stanta Maria Zobenigo'ya koşmasından korkarcasına elini kaldırdı. "Ama rica ederim, uşağınızı da yanınızda götüreceksiniz değil mi? Yalnız gitmeyin."

Kar iri taneler halinde yağıyordu. Venedik'in hüzünlü renkleri siyah ve grinin tonlarına bürünmüştü. San Marco Meydanı beyaz kağıt üzerine yapılmış hafif gri bir oyma baskıya dönüşmüştü. Neredeyse bomboştu. Dr. Greysteel ve Frank karın içinde ağır ağır yürüdüler. Dr. Greysteel elinde bir lamba taşıyor, Frank ise doktorun başı üzerinde siyah bir şemsiye tutuyordu.

Meydanın arkasında Kara Gece Sütunu yükseliyordu. Atrio kemerinin altından ve sessiz evlerin arasından geçtiler. Karanlık, küçük köprünün hemen yarısında başlıyordu. Eğik yağan kar tanelerini, adeta onları aç dudaklarla yiyen canlı bir şeymiş gibi ansızın içine çektiğini görmek dünyanın en ürkütücü şeyiydi.

Sessiz beyaz şehre son bir kez baktılar ve Karanlık'ın içine adım attılar.

Sokaklar bomboştu. Semt sakinleri şehrin başka bölgelerindeki akrabaları ve dostlarının yanına kaçmışlardı. Ancak Venedik kedileri -diğer bütün şehirlerin kedileri gibi ters yaratıklardı- onlara bir tür şenlik gibi gelen Sonsuz Gece'de dans etmek, avlanmak ve oynamak için Santa Maria Zobenigo'ya gelmişlerdi. Karanlık'ta kediler Dr. Greysteel ile Frank'in bacaklarına sürtünerek geçtiler ve birkaç kez Dr. Greysteel kendisini kapı eşiğinden izleyen parlak gözler gördü.

Strange'in oturduğu eve geldiklerinde her yer çok sessizdi. Kapıya vurarak seslendiler ama hiç kimse gözükmedi. Kapının kitli olmadığını anlayınca iterek açtılar. Ev karanlıktı. Merdiveni buldular ve yukarıya Strange'in büyü yaptığı odaya çıktılar.

Bütün olanlardan sonra olağandışı bir şey bulmayı beklemişlerdi. Strange'i bir iblisle sohbet halindeyken ya da başına korkunç hayaletler musallat olmuşken bulacaklarını sanmışlardı. Bu yüzden karşılarında gördükleri sıradan sahne biraz rahatsız ediciydi. Oda daha önce pek çok kez gördüklerinden farksızdı. Çok sayıda mumla aydınlatılmıştı, demir bir soba hoş bir sıcaklık veriyordu. Strange masada oturmuş, yüzüne saf beyaz bir ışık yansıtan gümüş tasın üzerine eğilmişti. Başını kaldırıp bakmadı. Bir köşeden saatin tik takları geliyordu. Kağıtlar, kitaplar ve kalemler her zamanki gibi her yere dağılmıştı. Strange parmak ucunu suyun üzerinden geçirdi ve iki kez çok hafifçe vurdu. Sonra döndü ve kitabına bir şeyler yazdı.

Strange başını kaldırdı. Dün geceki kadar çılgın görünmüyordu ama gözlerinde aynı dalgın bakış vardı. Tanıdığını gösteren hiçbir ipucu vermeden doktoru uzunca bir süre süzdü. "Greysteel" diye mırıldandı en sonunda. "Burada ne işin var?"

"Nasıl olduğunu görmeye geldim. Seni merak ettim."

Strange cevap vermedi. Gümüş tasına geri dönerek, üzerinde birkaç el hareketi yaptı ama hemen yaptıklarından memnun kalmamış gibi suratını ekşitti. Bir bardak alarak biraz su koydu. Sonra küçük bir şişe aldı ve içindeki sıvıdan suya iki damla damlattı.

Dr. Greysteel onu izledi. Şişenin üzerinde etiket yoktu, sıvı da kehribar rengindeydi yani her şey olabilirdi.

Strange, Dr. Greysteel'in üzerine dikilmiş gözlerine baktı. "Herhalde bunu almamamı söyleyeceksiniz. Eh, hiç zahmet etmenize gerek yok!" Suyu bir yudumda dikti. "Nedenini öğrenince böyle söyleyemeyeceksiniz!"

"Hayır, hayır" dedi Dr. Greysteel en zorlu hastalarında kullandığı en yatıştırıcı sesiyle. "İnanın böyle bir şey söylemeyecektim. Yalnızca ağrınız sızınız var mı öğrenmek istiyorum? Ya da hasta olup olmadığınızı? Dün gece hasta olduğunuzu düşündüm. Belki de birkaç tavsiye vere...." Duraksadı. Bir koku alıyordu. Oldukça güçlü bir kokuydu, çürük ve hayvana ait bir şeyle karışan küflü ve kurumuş bir

şeylerin kokusu. Birden yaşlı kadının yaşadığı odanın kokusunu aldı: Kedili yaşlı deli kadının odasının.

"Karım hayatta" dedi Strange. Sesi kısık ve boğuktu. "Hah! İşte! Bunu bilmiyordunuz değil mi!"

Dr. Greysteel buz kesti. Strange, onu daha da telaşlandırmak için söyleyebileceği tek şeyi söylemişti.

"Bana öldüğünü söylediler!" diye devam etti Strange. "Bana onu gömdüklerini söylediler! Nasıl aldandığıma inanamıyorum! Büyülenmişti! Benden çalındı! İşte bu yüzden buna ihtiyacım var ya!" Kehribar renkli sıvının bulunduğu şişeyi doktorun gözünün önünde salladı.

Dr. Greysteel'le Frank birkaç adım geriledi. Frank doktorun kulağına mırıldandı: "Her şey yolunda efendim. Her şey yolunda. Size zarar vermesine izin vermeyeceğim. Onunla başa çıkabilirim. Korkmayın."

"Eve dönemiyorum" dedi Strange. "Beni dışarı attı ve dönmeme izin vermiyor. Ağaçlar geçmeme izin vermiyor. Büyüyü bozmayı denedim ama işe yaramadı. İşe yaramadı..."

"Dün geceden beri büyü mü yapıyorsunuz?" diye sordu Dr. Greysteel.

"Ne? Evet!"

"Buna üzüldüm. Dinlenmelisiniz. Herhalde dün gecenin büyük bir kısmını hatırlamıyorsunuzdur..."

"Hah!" dedi Strange en acısından bir alayla. "En ufak bir ayrıntısını bile unutmayacağım!"

"Öyle mi?" dedi Dr. Greysteel aynı yatıştırıcı tonla. "Eh, görüntünüzün beni endişelendirdiğini gizlemeyeceğim. Kendinizde değildiniz. Eminim aşırı çalışmanın bir sonucu. Belki de ben..."

"Özür dilerim Dr. Greysteel ama söylediğim gibi karım *efsunlanmış*, toprağın altında bir esir. Sohbete devam etmeyi çok isterdim ama çok daha acil işlerim var!"

"Pekâlâ. Tamam. Burada olmamız sizi sıkıntıya sokuyor. Şimdi gideceğiz ve yarın geleceğiz. Ancak gitmeden önce şunu söylemeliyim: Vali bu sabah bana bir grup temsilci gönderdi. Saygılı bir biçimde şimdilik büyü yapmaktan uzak durmanızı rica ediyor. .."

"Büyü yapmaktan uzak durmak, öyle mi!" Strange güldü. Soğuk, katı ve neşesiz bir sesti. "Şimdi durmamı mı istiyorsunuz? Kesinlikle imkânsız! Tanrı bunun için değilse ne için büyücü yaptı beni?" Gümüş tasına döndü ve su yüzeyinin hemen üzerinde, boşlukta işaretler çizmeye başladı.

"O halde en azından semti bu doğal olmayan geceden kurtarın. Hiç olmazsa benim için bunu yapın. Dostluğumuzun hatırı için. Flora'nın hatırı için."

Strange bir el hareketinin tam ortasında durdu. "Neden söz ediyorsunuz? Hangi doğal olmayan gece? Neresi doğal değilmiş?"

"Tanrı aşkına Strange! Neredeyse öğlen oldu!"

Strange bir an hiçbir şey söylemedi. Kapkara pencereye, odadaki karanlığa, en sonunda da Dr. Greysteel'e baktı. "Hiç bilmiyordum" diye fısıldadı, ağzı bir karış açık. "İnanın bana! Ben yapmadım!" .

"O halde kim?"

Strange cevap vermedi ve boş gözlerle çevresine bakındı.

Dr. Greysteel, Karanlık hakkında daha fazla sorgulanmanın onu yalnızca daha fazla sıkacağını düşündüğünden yalnızca, "Gündüzü geri getirebilir misiniz?" diye sordu.

"Bil... bilmiyorum."

Dr. Greysteel, Strange'e ertesi gün tekrar geleceklerini söyledi ve bu fırsattan yararlanarak bir kez daha en iyi tedavinin uyku olduğunu hatırlattı.

Strange dinlemiyordu ancak tam Dr. Greysteel ve Frank odadan çıkarlarken doktorun kolunu kavrayarak fısıldadı. "Bir şey sorabilir miyim?"

Dr. Greysteel başını salladı.

"Söneceğinden korkmuyor musunuz?"

"Neyin söneceğinden?" diye sordu Dr. Greysteel.

"Mumun." Strange, Dr. Greysteel'in alnını işaret etti. "Kafanızın içindeki mumun."

Dışarıda Karanlık her zamankinden daha ürkütücüydü. Dr. Greysteel ile Frank sessiz gece sokaklarında yürüdüler. San Marco Meydanı'nın en batı ucuna geldiklerinde her ikisi de rahat bir nefes aldı.

"Valiye akli dengesiyle ilgili bir şey söylemeyeceğim. Avusturyalılar'ın ne yapacağını Tanrı bilir. Onu tutuklamak için asker bile gönderebilirler, belki de daha kötüsünü yaparlar! Yalnızca Gece'yi şimdilik uzaklaştıramadığını ancak şehre bir zarar vermeyi istemediğini söyleyeceğim çünkü eminim böyle bir şey istemiyor. İşleri çok yakında yoluna koyması için kendisini ikna edeceğimi de söyleyeceğim" dedi Dr. Greysteel.

Ertesi gün güneş yükseldiğinde Karanlık hâlâ Santa Maria Zobenigo semtini kaplıyordu. Saat sekiz buçukta Frank süt ve balık almaya çıktı. San Lorenza kanalındaki süt mavnasında süt satan siyah gözlü güzel köylü kız ne zaman Frank'i görse gülümser ve bir iki çift laf ederdi. Bu sabah süt güğümünü verirken, "*Hai sentito che lo stregone inglese â pazzo*?" (İngiliz büyücüsü delirmiş duydunuz mu?") diye sordu ona.

Büyük Kanal'ın yanındaki balık pazarında bir balıkçı Frank'e üç tekir balığı sattı ama bitişik tezgâhtaki adamla İngiliz büyücünün büyücü olduğu için mi yoksa İngiliz olduğu için mi delirdiğini tartıştığından az kalsın parayı almayı unutuyordu. Eve giderken bir kilisenin mermer basamaklarını temizleyen iki rahibe Frank'e iyi günler diledi ve aklını yitirmiş zavallı İngiliz büyücü için dua edeceklerini söylediler. Sonra tam evin kapısına geldiğinde bir gondol sırasının altından çıkan beyaz bir kedi iskeleye atladı ve ona şöyle bir baktı. Kedinin de Jonathan Strange hakkında bir şeyler söylemesini bekledi ama hayvandan ses çıkmadı.

"Tanrı aşkına bu nasıl oldu?" diye sordu Dr. Greysteel yatağında. "Bay Strange dışarı çıkıp biriyle konuşmuş mudur sence?"

Frank bilmiyordu. Tekrar dışarı çıktı ve birkaç kişiye sordu. Strange Santa Maria Zobenigo'daki evin üst katındaki odasından henüz kıpırdamamıştı ama Lord Byron (bütün şehirde Sonsuz Gece'yi bir tür eğlence olarak gören tek kişi oydu) geçen akşam saat beş sularında onu ziyaret ettiğinde hâlâ büyü yapar ve mumlar, ananaslar, yüzyıllar süren danslar ve Venedik sokaklarını dolduran karanlık ormanlar hakkında abuk sabuk konuşur bir halde bulmuştu. Byron evine dönerek

durumu metresine, ev sahibine ve uşağına anlatmıştı. Bunlar da akşamlarını çok sayıdaki konuşkan dostlarıyla geçirmekten hoşlanan dışa dönük insanlar olduklarından sabah olduğunda olayı bilenlerin sayısı şaşılacak derecede artmıştı.

"Lord Byron mı! Elbette!" diye bağırdı Dr. Greysteel. "Onu unutmuştum! Gidip ağzını sıkı tutmasını tembihlemeliyim!"

"Artık çok geç efendim" dedi Frank.

Dr. Greysteel doğru olduğunu kabul etmek zorundaydı. Yine de birine danışma ihtiyacı içindeydi. Bu iş için de en uygun kişi Strange'in diğer arkadaşıydı. Böylece o akşam şık bir biçimde giyindi, gondoluna binerek Kontes Albrizzi'nin evine gitti. Kontes olgunluk çağında zeki bir Yunanlı'ydı. Heykel üzerine birkaç kitap yayımlamıştı ama asıl zevk aldığı şey şık çevrelerden bilgili her türden insanın buluşabileceği *conversazioni* vermekti. Strange bir ikisine gitmişti ama bu geceye kadar Dr. Greysteel hiçbiriyle ilgilenmemişti.

Piano nobile'de büyük bir odaya alındı. Mermer zeminli, güzel heykelleri, resimli duvarları ve tavanı olan zengin döşenmiş bir odaydı. Odanın bir ucunda hanımlar kontesin çevresinde yarım daire oluşturmuştu. Erkekler diğer ucunda oturuyorlardı. Dr. Greysteel odaya girer girmez, bütün bakışları üzerinde hissetti. Birkaç kişi yanındakini dürterek onu işaret etti. Strange ve Karanlık hakkında konuştuklarına hiç şüphe yoktu.

Pencerenin yanında ufak tefek yakışıklı bir adam duruyordu. Koyu renk kıvırcık saçları, dolgun kırmızı dudakları, yumuşak kıvrımlı bir ağzı vardı. Bir kadında çarpıcı olabilecek bir ağızdı ama erkekte gerçekten de olağanüstü duruyordu. Ufak tefek bedeni, dikkatle seçilmiş giysileri, koyu gözleri ve saçlarıyla birazcık Christopher Drawlight'ı andırıyordu ancak korkutucu derecede zeki bir Drawlight'tı bu. Dr. Greysteel doğruca yanına gitti ve "Lord Byron?" dedi.

Adam kimin konuştuğunu görmek için döndü. Sıkıcı, tıknaz orta yaşlı bir İngiliz tarafından hitap edilmekten pek hoşlanmamışa benziyordu. Ancak kim olduğunu inkar edemezdi. "Evet?"

"Adım Greysteel. Bay Strange'in dostuyum."

"Ah" dedi lordları. "Güzel kızı olan doktor!"

Memnun olmama sırası Dr. Greysteel'e gelmişti. Avrupa'nın en hovarda erkeklerinden biri olarak ün salmış adamın kızından bu biçimde söz etmesi hiç hoşuna gitmemişti ama yine de Flora'nın güzel olduğunu inkar edemezdi. Meseleyi şimdilik bir kenara bırakarak, "Strange'i görmeye gittim" dedi. "En çok korktuğum şeyin doğru olduğunu gördüm. Mantığını tamamen yitirmiş."

"Ah, hiç şüphesiz" dedi Lord Byron. "Birkaç saat önce yine onunla birlikteydim, ölü eşinden, ölü değil de yalnızca efsunlanmış olduğundan başka bir şeyden söz etmiyordu. Şimdi de Karanlık'a sarınmış ve Kara Büyü yapıyor! Bütün bunlarda takdir edilesi bir taraf yok mu sizce?"

"Takdir edilesi mi?" dedi doktor, sert bir sesle. "Daha çok acınılacak bir durum desek! Ancak sizce Karanlık'ı o mu yaptı? Bana açık açık kendisinin yapmadığını söyledi."

"Canım elbette o yaptı!" dedi Byron. "Kara ruhuna yakışacak bir kara dünya! Bazen güneşi örtmeyi kim istemez! Tek fark bir büyücüyseniz bunu gerçekten yapabilmeniz."

Dr. Greysteel düşündü. "Haklı olabilirsiniz" diye onayladı. "Belki de Karanlık'ı yarattı ve sonradan tamamen unuttu. Her zaman söylediği ve yaptığı şeyleri hatırlamıyor bana kalırsa. Önceki konuşmalarımızın çok azını hatırladığına inanıyorum."

"Ah. Neyse. Hiç şüphesiz" dedi lordları. Bunda şaşılacak bir şey yokmuş ve doktorun sohbetini mümkün olduğu kadar çabuk unutmaktan memnun olacakmış gibi. "Eşinin erkek kardeşine yazdığını biliyor muydunuz?"

"Hayır bilmiyordum."

"Adama ölü kızkardeşini görmesi için Venedik'e gelmesini söylemiş."

"Sizce gelecek mi?"

"En ufak bir fikrim yok!" Lord Byron'ın sesinden, Dr. Greysteel'in yüzyılın en büyük şairinin böyle meselelerle ilgileneceğini düşünmesini bir tür küstahlık olarak gördüğü anlaşılıyordu. Bir iki dakikalık sessizlikten sonra daha normal bir sesle ekledi. "Gerçeği söylemek gerekirse, geleceğini sanmıyorum. Strange bana mektubu gösterdi. Yalnızca bir

büyücü ya da delinin anlayabileceği kopuk sayıklamalar ve akıl yürütmelerle doluydu."

"Çok acı" dedi Dr. Greysteel. "Gerçekten de çok acı! Daha dün onunla yürüyüş yaptık! Öyle neşeliydi ki! Bir gece içinde aklı başında bir adamken bir gece içinde çıldırmasını anlayamıyorum! Acaba fiziksel bir nedeni olabilir mi? Bir tür enfeksiyon?"

"Saçmalık!" dedi Byron. "Bu çılgınlığın nedeni tamamen metafiziksel. Gerçekler dünyasında olanla arzu edilen, ruhla beden arasındaki engin uçurumda yatıyor. Kusura bakmayın Dr. Greysteel ama bu konuda tecrübeliyim. Ne dediğimi biliyorum."

"Ama..." Dr. Greysteel kaşlarını çatarak düşüncelerini toparlamak için duraksadı. "Ancak yoğun bir sıkıntı yaşadığı o dönem sona ermiş gibiydi. Çalışmaları iyi gidiyordu."

"Neyse, size şu kadarını söyleyebilirim. Ölü eşiyle ilgili şu tuhaf saplantısından önce aklı bambaşka bir meseleyle meşguldü: John Uskglass. Fark etmişsinizdir herhalde? Bakın ben İngiliz büyücülerini pek tanımam. Bana hep sıkıcı, ruhsuz bir dizi ihtiyar gibi gelmişlerdir. John Uskglass dışında tabii. Başka diyarlıları ehlileştiren adam![149] Ölümü yenen tek büyücü! Lucifer'in bile eşit olarak davranmak zorunda kaldığı büyücü! E, tabii Strange de kendini bu yüce varlıkla zaman zaman karşılaştırıyor olmalı, o zaman da gerçekte ne olduğunu görüyordur: Yani yeryüzüne bağımlı, çalışıp çabalamak zorunda olan alelade biri! O iç karartıcı küçük adada bütün yaptıkları[150] gözünde toza dönüşüyor! Bu kederin alasına kapılmanıza yol açmaz mı? *İşte bu fanilik ve ölümsüzlüğün ötesindekini aramak*." Lord Byron bir an duraksadı, bir şiire koyması ihtimalini göz önünde bulundurarak son sözlerini belleğine kazır gibiydi. "Eylül'de İsviçre Alpleri'nde bulunduğum sırada, ben de aynı melankolik ruh hali içine girmiştim. Çevrede dolanıyor, her beş dakikada bir çığların düştüğünü işitiyordum, sanki Tanrı beni yok etmeye ant içmiş gibiydi! Pişmanlıklar ve ebedi özlemlerle doluydum. Birkaç kez ciddi bir biçimde beynimi uçurmayı düşündüm, aslında

yapacaktım da sonra bu durumun kayınvalideme vereceği keyfi düşününce vazgeçtim."

Lord Byron kendini ne zaman isterse vurabilirdi, bu Dr. Greysteel'in umurunda değildi. Ancak Strange farklıydı. "Sizce kendine bir şey yapabilir mi?" diye sordu endişeyle.

"Ah, kesinlikle!"

"Ama ne yapmalıyız?"

"Yapmak mı?" dedi lordları, biraz şaşırarak. "Neden bir şey yapmak isteyesiniz ki?" Sonra başka biri hakkında yeteri kadar konuştuklarına karar vermiş olacak ki sözü kendine getirdi. "Aslında karşılaştığımıza sevindim Dr. Greysteel. İngiltere'den beraberimde bir doktor getirmiştim ancak Cenova'da onu işten çıkarmak zorunda kaldım. Şimdi de dişlerimin döküldüğünden korkuyorum. Bakın!"[151] Byron ağzını kocaman açarak Dr. Greysteel'e dişlerini gösterdi.

Dr. Greysteel nazikçe büyük beyaz bir dişe asıldı. "Bana gayet sağlam görünüyorlar."

"Ah! Öyle mi dersiniz? Ama korkarım uzun sürmez. Yaşlanıyorum. Kuruyorum. Hissedebiliyorum." Byron içini çekti. Sonra aklına daha neşeli bir düşünce gelmiş gibi devam etti. "Biliyor musunuz şu Strange krizi daha iyi bir zamanda olamazdı. Tesadüfen ben de şu aralar kaderinin iplerini elinde tutan ağza alınmaz bir ruhla mücadele eden bir büyücü hakkında bir şiir yazıyorum. Elbette Strange, büyücüme kusursuz bir model olmaktan çok uzak. Gerçek kahramanın doğasına sahip değil, bu yüzden kendimden bir şeyler katmak zorundayım."

Çok güzel genç bir İtalyan hanım geçti yanlarından. Byron başını tuhaf bir açıyla eğdi, gözlerini yarı kapadı ve kronik hazımsızlıktan ölmek üzereymiş gibi yüzünü buruşturdu. Dr. Greysteel'in buna getirebildiği tek açıklama, genç kadına Byron'a özgü bir profil ve ifade sunduğuydu.

57

Kara Mektuplar[152]

Aralık 1816

Santa Maria Zobenigo, Venedik
3 Aralık 1816

Jonathan Strange'den Rahip Henry Wbodhope'a

Sevgili Henry,

Müthiş haberlere hazırlan. *Arabella'yı gördüm*. Onu gördüm ve konuştuk. Ne muhteşem değil mi? Olabilecek en iyi haber değil mi? Bana inanmayacaksın. Anlayamayacaksın. İnan bana rüya değildi. Sarhoşluk ya da çılgınlık ya da afyonla bir ilgisi yok. Şunu düşün: Geçen yılbaşı Clun'da hepimizin yarı efsunlanmış olduğunu kabul etmen yeter, o zaman her şey inanılabilir ve mümkün bir hale geliyor. Ancak bütün çevrem büyüyle sarılmışken, hele de benim gibi birinin büyüyü anlayamamış olması kaderin garip bir cilvesi değil

mi? Kendimi savunmak için tamamen beklenmedik bir nitelikte olduğunu ve hiç tahmin etmediğim bir yerden geldiğini söyleyebilirim. Utancım diğer insanların benden daha sağduyulu davranmış olması. John Hyde ters giden bir şeyler olduğunu biliyordu ve beni uyarmaya çalışmıştı ama onu dinlemedim. Sen bile Henry, bana kitaplarımla fazla meşgul olduğumu, eşimi ve sorumluluklarımı ihmal ettiğimi açıkça söyledin. Verdiğin öğüde içerledim ve birkaç kez sana kabaca karşılık verdim. Şimdi buna çok üzülüyorum ve affını rica ediyorum. Beni istediğin kadar suçlayabilirsin. Ne kadar suçlasan da benim kendimi suçladığım kadar suçlayamazsın. Ancak bütün bunları söylememin asıl amacına gelirsek, Venedik'e gelmen gerekiyor. Arabella buraya yakın bir yerde ancak ne o oradan ayrılabilir ne de ben oraya gidebilirim, en azından [birkaç satırın üzeri karalanmış]. Venedik'teki dostlarım iyi niyetli insanlar ancak beni sorulara boğuyorlar. Bir hizmetkârım yok ve burada şehirde görünmeden dolaşmamı zorlaştıran bir durum var. Bu konudan daha fazla söz etmeyeceğim. Sevgili iyi yürekli Henry'm, lütfen zorluk çıkarma. Hemen Venedik'e gel. Ödülün Arabella'nın sağsalim aramıza döndüğünü görmek olacak. Tanrı beni bunun için yüzyılın en Büyük Büyücüsü yapmadıysa ya ne için yaptı?

Kardeşin,
S

Santa Maria Zobenigo, Venedik
6 Aralık 1816

Jonathan Strange'den Rahip Henry Woodhope'a,

Sevgili Henry,

Sana en son yazdığımdan bu yana bir parça vicdan azabı çekiyorum. Sana hiç yalan söylemediğimi biliyorsun ama itiraf edeyim Arabella'nın şu an içinde bulunduğu durum hakkında net bir fikir edinmeni sağlayacak kadar bilgi vermedim sana. Yaşıyor ancak...

[12 satır çizilmiş ve okunmaz bir halde] ... toprağın, *höyük* dedikleri tepenin içinde. Yaşıyor ama yaşamıyor, ancak ölü de değil, *büyülenmiş*. Bilinmeyen zamanlardan beri Hıristiyan erkek ve kadınlarını çalıyorlar ve hizmetkârları yapıyorlar ya da bu durumda olduğu gibi korkunç eğlencelerinde, danslarında, ziyafetlerinde, uzun ve boş toz ve hiçlik kutlamalarında yer almaya zorluyorlar. Kendime yağdırdığım bütün suçlamalar arasında şimdiye kadar en acısı ona ihanet ettiğim, oysa ilk korumam gereken kişi o olmalıydı.

Sanca Maria Zobenigo, Venedik
15 Aralık 1816

Jonathan Strange'den Rahip Henry Woodhope'a

Sevgili Henry,

Son mektubumda sözünü ettiğim tedirginlik için artık daha iyi gerekçelerim olduğunu söylemek beni üzüyor. (153) Kara zindanının parmaklıklarını kırabilmek için her şeyi yaptım ama başaramadım. Bildiklerim arasında böylesine kadim bir büyüye en ufak bir hasar verecek bir büyü yok. Bildiğim kadarıyla bütün İngiliz külliyatında böyle bir şey yok. Peri Diyarı'ndan esir kurtaran büyücülerin hikâyeleri pek ender. Tek bir tanesini bile hatırlamıyorum. Martin Pale kitaplarından birinde perilerin insan konuklarından sıkıldığını ve hiçbir uyarıda bulunmaksızın onları *höyükten* atabileceklerini anlatıyor. Zavallı esirler kendilerini evlerinde buluyorlarmış ama gittikleri zamandan yüzlerce yıl

sonra. Belki de böyle olacak. Arabella, sen ve ben öldükten çok sonra İngiltere'ye geri dönecek. Bu düşünce kanımı donduruyor. Umutsuz bir durumda olduğumu senden saklayamam. Zamanla kavgalıyım. Artık bütün saatler geceyarısı. Bir cep saatimle duvar saatim vardı ama ikisini de kırdım. Benimle alay etmelerine daha fazla dayanamadım. Uyumuyorum. Yemek *yiyemiyorum*. Şarap ve başka bir şey içiyorum. Bazen biraz çıldırıyorum. Titriyorum, kahkahalarla gülüyorum ve bir süre ağlıyorum ama *ne* kadar bilmiyorum, bir gün mü bir saat mi ama bu kadarı yeter. Anahtar, delilik. Bunu anlayan ilk İngiliz büyücü olduğuma inanıyorum. Norrell perilere ihtiyacımız yok derken haklıydı. Delilerle perilerin pek çok ortak noktası olduğunu söylemişti ama o zaman tam anlamını kavrayamamıştım, o da öyle. Henry, sana burada ne kadar acilen ihtiyacım olduğunu tasavvur edemezsin. Sana burada ihtiyacım var. Neden gelmiyorsun? Hasta mısın? Mektuplarıma hiç cevap almadım ama bu çoktan Venedik yolunda olduğun anlamına da gelebilir ve bu mektup hiç eline geçmeyebilir.

"Karanlık keder ve yalnızlık!" diye bağırdı beyefendi, zevkten dört köşe. "Ona verdiğim ceza bu ve önümüzdeki yüzyıl boyunca da buna katlanmak zorunda! Ah! Nasıl da sürdüm onu! Ben kazandım! Kazandım!" Ellerini çırptı ve gözleri parladı.

Santa Maria Zobenigo semtinde Strange'in odasında üç mum yanıyordu: Biri masanın üzerinde, biri küçük boyalı dolabın üzerinde ve biri de kapının yanındaki duvar apliğinde. Bu manzarayı gören biri yeryüzünde onlardan başka ışık olmadığını düşünebilirdi. Strange'in penceresinin dışında karanlık ve sessizlikten başka bir şey yoktu. Gözleri kan çanağına dönmüş, saçı başı dağılmış, sakalları uzamış Strange büyü yapıyordu.

Stephen ona dehşet ve acıma karışımı hislerle baktı.

"Ancak yine de olmasını istediğim kadar yalnız değil" dedi beyefendi hoşnutsuz bir sesle. "Yanında biri var."

Doğru söylüyordu. Pahalı giysiler içinde ufak tefek esmer bir adam boyalı küçük dolaba yaslanmış, Strange'i büyük bir ilgi ve keyifle izliyordu. Zaman zaman küçük bir defter çıkararak hızlı hızlı bir şeyler yazıyordu.

"Bu Lord Byron" dedi Stephen.

"Yani kim oluyor?"

"Çok kötü bir adam efendim. Bir şair. Karısıyla kavga etti ve kızkardeşini baştan çıkardı."

"Sahi mi? Belki de onu öldürürüm."

"Ah, yapmayın efendim! Doğru, çok büyük günahları var ve İngiltere'den sürüldü sayılır ama öyle bile olsa..."

"Ah! Başkalarına yaptıkları beni ilgilendirmiyor! Ben bana karşı işlediği suçlarla ilgileniyorum! Burada olmamalıydı. Ah Stephen, Stephen! Bu kadar sıkıntılı görünme. Kötü bir İngiliz'e ne olduğunu neden umursayasın? Sana ne yapacağımı söyleyeyim: Seni çok sevdiğim için onu şimdi öldürmeyeceğim. Bir bakalım, ne bileyim, bir beş yıl daha yaşayabilir! Ama beş yılın sonunda ölmesi şart!"(154)

"Çok teşekkür ederim efendim" dedi Stephen, minnettar bir sesle. "Çok cömertsiniz."

Birden Strange elini kaldırıp bağırdı. "Orada olduğunu biliyorum! İstersen benden saklanabilirsin ama çok geç! Orada olduğunu biliyorum!"

"Kiminle konuşuyorsun?" diye sordu Lord Byron ona.

Strange kaşlarını çattı. "İzleniyorum. Gözetleniyorum!"

"Sahi mi? Peki, seni kimin izlediğini biliyor musun?"

"Bir peri ve bir uşak!"

"Bir uşak ha?" dedi lordları gülerek. "Eh, insan küçük şeytanlarla, gulyabaniler hakkında istediğini söyleyebilir ama en fenaları uşaklardır!"

"Ne?" dedi Strange.

Şeytanarabası saçlı adam endişeyle odaya bakınıyordu. "Stephen küçük kutumu bir yerlerde görebiliyor musun?"

"Küçük kutu mu efendim?"

"Evet, evet! Ne demek istediğimi anladın! Leydi Pole'un parmağının durduğu küçük kutu!"

"Görmüyorum efendim. Ancak küçük kutu artık önemli değildir herhalde? Artık büyücüyü yendiğinize göre?"

"Ah, işte orada!" diye bağırdı beyefendi. "Gördün mü? Masaya elini koyunca, yanlışlıkla kutunun üzerine gelmiş."

Stephen elini çekti. Birkaç saniye sonra, "Almadınız efendim" dedi.

Bu sözlere beyefendi bir karşılık vermedi. Bunun yerine hemen büyücüye hakaret etmeye ve kendi zaferini övmeye döndü.

"Artık onun değil!" diye düşündü Stephen, heyecanla. "Alamıyor! Artık büyücüye ait! Belki de büyücü bir biçimde onu kullanarak Leydi Pole'u kurtarabilir!" Stephen izledi ve büyücünün ne yapacağını görmek için bekledi. Ama yarım saatin sonunda durumun hiç de umut verici olmadığını itiraf etmek zorunda kaldı. Strange odada bir aşağı bir yukarı yürüyor, kendi kendine büyüler mırıldanıyor ve tamamen aklını kaybetmiş görünüyordu. Lord Byron ona ne yaptığını sorduğunda anlaşılmaz ve tutarsız cevaplar veriyordu. (Gerçi bunlar tümüyle lordun beğenisine uygundu). Küçük kutuya gelince Strange ona bir kez olsun dönüp bakmamıştı. Stephen'ın gördüğü kadarıyla kutuyu tamamen unutmuştu.

58

Henry Woodhope'un ziyareti

Aralık 1816

Bana gelmekle en doğrusunu yaptınız Bay Woodhope. Bay Strange'in Venedik mektuplarını dikkatle inceledim ve haklı olarak sözünü ettiğiniz dehşet bir yana meslekten olmayan birinin anlayamayabileceği pek çok şey buldum. Sanırım şu anda İngiltere'de bunları anlayabilecek tek kişinin kendim olduğunu söylemek kendini beğenmişlik sayılmaz.

Yılbaşından üç gün önce akşamın geç saatleriydi. Hanover Meydanı'ndaki kütüphanede mumlar ve lambalar henüz yakılmamıştı. Gökyüzünün parlak ve rengârenk, sokakların loş ve gölgeli olduğu o garip saatti. Masada bir vazo çiçek vardı ama loş ışıkta kara bir vazo ve kara çiçekler gibi görünüyorlardı. Bay Norrell elinde Strange'in mektuplarıyla pencere kenarında oturuyordu. Lascelles ateşin yanındaydı ve Henry Woodhope'u soğuk bakışlarla süzüyordu.

"Mektupları aldığımdan beri endişe duyduğumu itiraf ediyorum" dedi Henry-Woodhope, Bay Norrell'e. "Yardım için kime gideceğimi bilemedim. Doğrusunu söylemek gerekirse büyüyle pek ilgim yok. Konu üzerine olan son tartışmaları takip etmedim. Ancak herkes İngiltere'nin en büyük büyücüsü

olduğunuzu söylüyor ve bir zamanlar Bay Strange'in hocasıydınız. Bana verebileceğiniz her türlü tavsiye için minnettar olacağım."

Bay Norrell başını salladı. "Bay Strange'i suçlamamalısınız. Büyücülük tehlikeli bir meslektir. İnsanı kibrin tehlikeleriyle bu denli karşı karşıya bırakan başka bir meslek daha yoktur. Siyaset ve hukuk onun yanında masum kalır. Bay Woodhope şu anlamalısınız ki onu yanımda tutmak ve rehberlik etmek için çok uğraştım. Ancak hepimizin takdir ettiği dehası, tam da sağduyusunu kaybetmesine yol açan şey. Bu mektuplar deliliğinin düşündüğümden çok daha fazla ilerlediğini gösteriyor."

"İlerlemek mi? O halde kızkardeşimin sağ olduğu yönündeki tuhaf hikâyeye inanmıyorsunuz?"

"Tek kelimesine bile beyefendi, tek kelimesine bile. Hepsi kendi talihsiz hayalleri."

"Ah!" Henry Woodhope hissettiği hayalkırıklığının mı rahatlamanın mı daha ağır bastığına karar vermek istercesine bir an sessizce oturdu. "Ya Bay Strange'in zamanın durduğuna dair şikâyeti? Bunu bir şeye yorabiliyor musunuz efendim?"

Lascelles, "İtalya'da yazıştığımız kişilerden öğrendiğimiz kadarıyla birkaç haftadır Bay Strange daimi Karanlık'la kuşatılmış durumda" dedi. "Bunu kasten mi yaptığını, yoksa ters giden bir büyünün sonucu mu olduğunu bilemiyoruz. Ayrıca büyük bir gücü kızdırmış olmasının bir sonucu olma ihtimali de var. Kesin olan şu ki Bay Strange'in yaptığı bir şey yüzünden doğal düzen bozuldu."

"Anlıyorum" dedi Henry Woodhope.

Lascelles onu sertçe süzdü. "Bu Bay Norrell'in hayatı boyunca yapmaktan kaçındığı bir şey."

"Ah." Bay Norrell'e döndü. "Ne yapmalıyım efendim? Yalvardığı gibi yanına gideyim mi?"

Bay Norrell burnunu çekti. "İnanın bana en önemli mesele onu ne kadar çabuk İngiltere'ye getirebileceğimiz. Dostları ona burada bakabilir ve sanrılarına bir son verebilir."

"Belki ona yazarsanız efendim?"

"Ah, hayır. Korkarım Bay Strange üzerindeki azıcık etkim de birkaç yıl önce tamamen bitti. Bütün kötülüğün nedeni İspanya'daki o savaştı. Yarımadaya gitmeden önce benimle kalıp öğretebildiğim her şeyi öğrenmekten memnundu. Ama sonrasında..." Bay Norrell içini çekti. "Hayır, size güvenmekten başka çaremiz yok Bay Woodhope. Onu eve getirmelisiniz. Venedik'e gidişiniz orada kalışını uzatabilir ve en azından bir kişinin hayallerine inandığına ikna edebilir onu. Bu nedenle size şiddetle gitmemenizi tavsiye ederim. "

"Şey, efendim, itiraf edeyim böyle söylediğinize memnun oldum. Bana mektuplarımı geri verebilirseniz sizi daha fazla rahatsız etmeyeceğim."

"Bay Woodhope" dedi Lascelles. "Bu kadar acele etmeyin rica ederim! Konuşmamız henüz sona ermedi. Bay Norrell bütün sorularınıza açık yüreklilikle cevap verdi. Şimdi siz de onun bu iyiliğine karşılık vermelisiniz."

Henry Woodhope kaşlarını çattı, kafası karışmıştı. "Bay Norrell beni büyük bir endişeden kurtardı. Bay Norrell'e herhangi bir biçimde hizmet edebilirsem elbette mutlu olurum. Ancak tam olarak anlayamadım..."

"Belki de ben yeterince açık konuşmadım" dedi Lascelles. "Elbette Bay Norrell'in Bay Strange'e yardım edebilmesi için sizin yardımınıza ihtiyacı olduğunu kastemiştim. Bay Strange'in İtalya gezisi hakkında bize söyleyebileceğiniz başka bir şey var mı? Bu üzücü duruma düşmeden önce nasıldı? Morali iyi miydi?"

"Hayır!" dedi Henry, soruda bir hakaret sezermişçesine kızgın bir biçimde. "Kızkardeşimin ölümü onu çok sarstı! Yani en azından ilk başta. İlk başta çok mutsuz görünüyordu. Ancak Cenova'ya gittiğinde her şey değişti." Duraksadı. "Artık hiç söz etmiyor ama bir ara mektuplarında birlikte yolculuk ettiği gruptan genç bir hanımı övüyordu. Tekrar evlenmeyi düşündüğünden şüphelendim ben de haliyle."

"İkinci evlilik mi!" diye şaşırdı Lascelles. "Hem de kızkardeşinizin ölümünden bu kadar kısa süre sonra? Ulu Tanrım! Ne ayıp! Sizin için ne sıkıntı verici bir durum."

Henry başını mutsuz bir biçimde salladı.

Küçük bir duraksamadan sonra Lascelles, "Umarım başka kadınların arkadaşlığına daha önceden bu kadar eğilimli değildi, yani Bayan Strange sağken demek istiyorum. Yoksa eşine büyük mutsuzluk verirdi" dedi.

"Hayır! Elbette hayır!" diye bağırdı Henry.

"Sizi kızdırdıysam özür dilerim. Kızkardeşinize saygısızlık etmek istemedim. Kesinlikle çok çekici bir hanımdı. Ama biliyorsunuz böyle şeyler normaldir. Özellikle de zihni belirli bir biçimde çalışan erkeklerde." Lascelles masaya Strange'in, Henry Woodhope'a yazdığı mektuplara uzandı, aradığını bulana kadar tek parmağıyla mektupları karıştırdı. "Bu mektupta" dedi gözden geçirerek. "Bay Strange şöyle yazmış, 'Jeremy, istediğim şeyi yapmadığını haber verdi ama önemli değil. Jeremy yaptı ve sonuç tam beklediğim gibi." Lascelles mektubu bırakarak Bay Woodhope'a tatlı tatlı gülümsedi. "Bay Strange sizden ne istemişti de yapmadınız? Jeremy kim ve sonuç nedir?"

"Bay Strange... Bay Strange kızkardeşimin tabutunu yakmamı söyledi." Henry gözlerini yere indirdi. "Şey, elbette söylediğini yapmadık. Bu yüzden Bay Strange uşağına yazdı, Jeremy Johns adında bir adam. Kendini beğenmiş biridir!"

"Johns da cesedi yaktı mı?"

"Evet. Clun'da mezar kazıcılığı yapan bir arkadaşı var. Birlikte yapmışlar. Bu şahsın yaptığı şeyi öğrendiğimde hissettiklerimi anlatamam."

"Tabii, hiç şüphesiz. Ama ne bulmuşlar?"

"Zavallı kızkardeşimin cesedinden başka ne bulabilirler? Ancak söyledikleri bu değildi. Saçma sapan bir hikaye uydurmayı seçtiler."

"Ne söylediler?"

"Uşakların dedikodusunu yineleyecek değilim."

"Elbette, elbette. Ancak Bay Norrell bu kusursuz prensibi bir yana bırakarak kendisinin sizinle konuştuğu gibi açık yüreklilikle konuşmanızı istiyor."

Henry dudağını ısırdı. "Tabutun içinde bir ağaç kütüğü olduğunu söylediler."

"Ya ceset?" dedi Lascelles.

"Ceset yokmuş" dedi Henry.

Lascelles, Bay Norrell'e baktı. Bay Norrell de kucağında duran ellerine.

"Ancak kızkardeşimin ölümünün bunlarla ne ilgisi var?" diye sordu Henry kaşlarını çatarak. Bay Norrell'e döndü. "Daha önce söylediklerinizden anladığım, kızkardeşimin ölümünde olağanüstü bir durum olmadığıydı. Olayda büyünün rolü olmadığını söylemiştiniz."

"Ah! Tam tersine" dedi Lascelles. "Muhakkak ki bir büyü söz konusuydu. Buna hiç kuşku yok! Ancak sorun büyünün kimin büyüsü olduğu?"

"Affedersiniz, anlayamadım" dedi Henry.

"Elbette benim için fazlasıyla derin konular!" dedi Lascelles. "Bu meseleyi ancak Bay Norrell çözebilir."

Henry kafası karışmış bir halde bir Lascelles'e bir Bay Norrell'e baktı.

"Strange şu anda kiminle?" diye sordu Lascelles. "Herhalde yanında hizmetkarları vardır."

"Hayır. Kendi hizmetkarları yanında değil. Sanıyorum ev sahibinin hizmetkarları tarafından hizmet ediliyor. Venedik'teki dostları İngiliz bir aile. Seyahate düşkün tuhaf tipler. Beyefendi kadar hanımlar da gezmeyi seviyormuş."

"Adları?"

"Greystone ya da Greyfield. Tam olarak hatırlamıyorum."

"Peki bu Greystone ya da Greyfield denen kimseler nereli acaba?"

"Bilmiyorum. Strange bana hiç söylemedi. Beyefendi bir gemide doktormuş, eşi vefat etmiş, Fransızmış."

Lascelles başını salladı. Artık oda o kadar karanlıktı ki Henry Woodhope iki adamın yüzünü seçemiyordu.

"Solgun ve yorgun görünüyorsunuz Bay Woodhope" dedi Bay Lascelles. "Belki Londra'nın havası size iyi gelmedi?"

"İyi uyuyamıyorum. Bu mektupları aldığımdan beri korkunç kabuslar görüyorum."

Lascelles başını salladı. "Bazen insan kalbinde başkasına, hatta kendisine bile fısıldayamayacağı şeyleri bilir. Bay Strange'i seviyorsunuz, öyle değil mi?" Henry Woodhope'un bu

sözler karşısında biraz şaşırması mazur görülebilirdi çünkü Lascelles'in neden söz ettiği hakkında hiçbir fikri yoktu. Ancak tek söylediği, "Tavsiyeniz için teşekkür ederim Bay Norrell. Dediğinizi kesinlikle yapacağım. Şey, acaba artık mektuplarımı geri alabilir miyim?" oldu.

"Ah! Bu konuya gelince" dedi Lascelles. "Bay Norrell, onları bir süre ödünç alıp alamayacağını merak ediyor, onlardan pek çok şey öğrenebileceğine inanıyor." Henry Woodhope itiraz eder gibi olduğunda Lascelles neredeyse azarlayan bir sesle, "Yalnızca Bay Strange'i düşünüyor! Hepsi Bay Strange'in iyiliği için" dedi.

Böylece Henry Woodhope mektupları Bay Norrell ile Lascelles'in elinde bıraktı.

Woodhope gittiğinde, Lascelles, "Bir sonraki adımımız birini Venedik'e göndermek olmalı" dedi.

"Evet, hiç kuşkusuz!" diye katıldı Bay Norrell. "İşin gerçeğini öğrenmeyi çok isterim doğrusu."

"Ah, her neyse." Lascelles küçümseyen kısa bir kahkaha attı. "*Gerçek*..." Bay Norrell çabucak gözlerini kırpıştırarak Lascelles'e baktı ama Lascelles sözlerini açıklamadı. "Kimi gönderebiliriz bilmiyorum" diye devam etti Bay Norrell. "İtalya çok uzak. Yolculuk en az iki hafta sürüyor, anladığım kadarıyla. Childermass'i o kadar uzun süre yanımdan ayıramam."

"Hımm" dedi Lascelles. "Ben özellikle Childermass'i düşünmemiştim. Gerçekten de aslında Childermass'i göndermemeniz için birkaç iyi neden var. Siz kendiniz Strange'e sempati duyduğundan kuşkulanıyordunuz. İkisinin yabancı bir ülkede başbaşa kalması ve bize karşı plan yapması hiç istemediğimiz bir şey olurdu. Hayır, kimi gönderebileceğimizi biliyorum."

Ertesi gün Lascelles'in hizmetkârları Londra'nın çeşitli semtlerine dağıldılar. Gittikleri bazı yerler St. Giles, Seven Dials ve Saffron Hill gibi yerlerin batakhaneleri ve kenar mahalleleriydi. Diğerleri Golden Meydanı, St. James ve Mayfair gibi, aristokratların oturduğu önemli yerlere gittiler. Her meslekten çeşitli insanlar topladılar: Terziler, eldiven imalatçıları, şapka imalatçıları, ayakkabı tamircileri, sarraflar

(çok sayıdaydılar), mübaşirler ve temizlikçi kadınlar ve hepsini Lascelles'in Bruton Sokağı'ndaki evine getirdiler. Mutfakta toplandıklarında (evin beyinin böyle insanları oturma odasında karşılayacak hali yoktu) Lascelles aşağı indi ve her birine başka biri adına bir miktar para verdi. Bu, dedi hepsine soğuk bir gülümsemeyle, bir hayır işiydi. İnsan Noel'de hayır yapmayacaksa ya ne zaman yapacaktı?

Üç gün sonra Aziz Stephen gününde, Wellington Dükü aniden Londra'da ortaya çıktı. Geçen yıl boyunca lordları Paris'te yaşamış ve Müttefik işgal ordularına komuta etmişti. Hatta şu anda Fransa'yı Dük Wellington'un yönettiğini söylemek abartı olmazdı. Şimdi Müttefik ordularının Fransa'da mı kalacağı yoksa kendi ülkelerine mi döneceği sorunu yaşanıyordu. O gün bütün gün dük, Dışişleri Bakanı Lord Castlereagh ile bu önemli konuyu konuşmak üzere bir odaya kapandı, akşamsa Grosvenor Meydanı'nda bir evde bakanlarla yemek yedi.

Yemeye henüz başlamışlardı ki sohbet sona erdi (bu kadar çok siyasetçinin bulunduğu bir yerde ender rastlanır bir şeydi). Bakanlar birinin bir şey söylemesini bekler gibiydi. Başbakan Lord Liverpool boğazını temizleyerek biraz tedirgin bir biçimde, "Duymadınız herhalde, ancak İtalya'dan Strange'in çıldırdığı haberleri geldi" dedi.

Dükün kaşığı ağzına götüren eli havada dondu. Çevresinde oturanlara baktı, sonra çorbasını içmeye devam etti.

"Haberlere şaşırmadınız galiba" dedi Lord Liverpool.

Sayın Dük peçeteyle ağzını hafifçe kuruladı. "Hayır" dedi. "Şaşırmadım."

"Nedenini söyleyecek misiniz?" diye sordu Sör Walter Pole.

"Bay Strange tuhaf biridir" dedi dük. "Çevresindeki insanlara deli gibi görünebilir. Herhalde büyücülere pek alışkın değiller."

Bakanlar bunu Wellington'un amaçladığı kadar ikna edici bir neden olarak saymadılar. Ona Strange'in deliliğinden örnekler verdiler: Karısının ölmediği konusundaki ısrarını, insanların kafalarında mumlar olduğuna dair tuhaf inancını ve daha da tuhaf bir durumu, artık Venedik'e ananas getirmenin mümkün olmadığını anlattılar.

"Anakaradan şehre meyve taşıyan tekneciler ananasların bir topa kontmuşçasına teknelerden uçuştuğunu söylüyorlar" dedi Lord Sidmouth. Ufak tefek sıska bir adamdı. "Elbette başka meyveler de taşıyorlar, elmalar, armutlar vesaire. Bunları taşıdıklarında en ufak bir şey olmuyor ama birkaç kişi uçan ananaslar tarafından yaralanmış. Büyücünün özellikle bu meyveden neden böyle nefret ettiğini hiç kimse bilmiyor."

Dük etkilenmemişti. "Bunların hiçbiri bir şey kanıtlanamaz. İnanın bana, Yarımada'da çok daha şaşılacak işler yaptı ama gerçekten delirmişse, iyi bir nedeni var demektir. Tavsiyemi dinleyin beyler ve bu konuya kafanızı yormayın." Bakanlar onun söylediklerini çözmeye çalışırken kısa bir sessizlik oldu. "Yani kasten mi delirdiğini söylemek istiyorsunuz?" diye sordu biri işittiklerine inanamıyormuşçasına.

"Büyük bir ihtimallle."

"Ama neden?" diye sordu, bir diğeri.

"Hiçbir fikrim yok. Yarımada'da yaptıklarını sorgulamamayı öğrendik. Er ya da geç, bütün anlaşılmaz ve ürkütücü hareketlerinin büyüsünün bir parçası olduğu ortaya çıkacaktır. Bırakın işini yapsın ve yaptığı hiçbir şeye şaşırmayın. Lordlarım, bir büyücüyle başa çıkmanın tek yolu budur."

"Ah ama henüz her şeyi duymadınız" dedi Amirallik Dairesi'nden bir lord. "Dahası var. Daimi bir Karanlık tarafından kuşatıldığı haberini aldık. Doğal düzen bozulmuş ve Venedik şehrinde koca bir bölge bitmeyen bir geceye gömülmüş!"

"Bu adama olan bütün zaafınıza rağmen sayın dük siz bile ebedi bir karanlığın iyi bir işaret olmadığına katılırsınız sanırım. Bu adam ülkemize ne hizmet vermiş olursa olsun, ebedi bir gece örtüsünün hayırlı bir şey olmadığını kabul etmeliyiz" dedi Lord Sidmouth.

Lord Liverpool içini çekti. "Bunların olmasına çok üzülüyorum. İnsan her zaman Strange'le normal biriymiş gibi konuşabilirdi. Norrell'in hareketlerini bizim için yorumlayacağını düşünmüştüm ama önce Strange'i yorumlayacak birini bulmamız gerekiyor anlaşılan."

"Bay Norrell'e sorabiliriz" diye önerdi Lord Sidmouth.

"O taraftan tarafsız bir görüş gelmesini bekleyemeyiz" dedi Sör Walter Pole.

"Öyleyse ne yapacağız?" diye sordu Donanma Bakanı.

"Avusturyalılar'a bir mektup göndereceğiz" dedi Wellington Dükü her zamanki kestirip atan tavırlarıyla. "Naip prens ve İngiliz hükümetinin Bay Strange'in iyiliğiyle ilgilendiğini hatırlatan bir mektup. Son savaşlarda bütün Avrupa'nın Bay Strange'in cesaretine ve büyücülüğüne çok şey borçlu olduğunu hatırlatırız. Kendisine herhangi bir zarar gelmesinden büyük memnuniyetsizlik duyacağımızı bildiririz."

"Ah" dedi Lord Liverpool. "İşte burada farklı düşünüyoruz sayın lordum. Bana öyle geliyor ki Strange'e bir zarar gelse bile bu Auvsturyalılar'dan değil Strange'in kendisinden gelecektir."

Ocağın ortasında Titus Walkins adında bir kitapçı *Kara Mektuplar* adında bir kitap yayımladı. Kitaptaki mektupların Strange'in Henry Woodhope'a yazdığı mektuplar olduğu iddia ediliyordu. Söylentilere göre baskının bütün masrafını Bay Norrell karşılamıştı. Henry Woodhope mektupların yayımlanmasına hiçbir zaman izin vermediğine dair yemin etti. Bazılarının değiştirildiğini de söyledi. Norell'in Bayan Pole'la ilişkisinin geçtiği bölümler atılmış ve başka şeyler konmuştu, çoğunda da Strange'in eşini büyüyle öldürdüğü ima ediliyordu.

Aşağı yukarı aynı sıralarda Lord Byron'ın dostlarından biri, Scrope Davies adında bir adam, çevresine Bay Norrell'i, Lord Byron'ın özel yazışmalarını büyü yoluyla ele geçirmeye çalışmaktan, Byron adına mahkemeye vermeyi düşündüğünü söyledi. Scrope Davies Lincoln's Inn'de bir avukata gitti ve yeminli ifade verdi. İfadesi şöyleydi: Lordlarından, Venedik'teki Mary Sobendigo [geçtiği biçimde] semtini kaplayan daimi karanlık sütunundan ve Jonathan Strange'in deliliğinden söz eden birkaç mektup almıştı. Scrope Davies mektuplarını St. James, Jeremy Sokağı'ndaki evinde şifonyerinin üzerine koymuştu. Bir akşam Ocak'ın yedisi olduğunu sanıyordu, kulübüne gitmek üzere giyiniyordu. Eline saç fırçasını henüz almıştı ki mektupların rüzgara kapılmış

kuru yapraklar gibi ortalıkta sektiğini görmüştü. Ancak bu hareketi açıklayacak bir esinti olmadığından, ilk başta şaşırmıştı. Mektupları yerden aldığında üzerlerindeki elyazısının da tuhaf şeyler yaptığını görmüştü. Kalem darbeleri kancalarından ve birleştikleri yerlerden ayrılıyor, sert rüzgârdaki bir dizi çamaşır gibi sağa sola savruluyordu. Scrope Davies profesyonel kumarbazdı ve bütün kumarbazlar gibi hızlı düşünen soğukkanlı bir adamdı. Hemen mektupları bir Kitabı Mukaddes'in içine, Matta İncili'nin arasına koymuştu. Bundan sonra bazı arkadaşlarına büyü tarihinden tamamen habersiz olsa da, düşman bir büyü bozacak en iyi şeyin Kutsal Sözler olacağını düşündüğünü anlatmıştı. Haklıydı da, mektuplar elinde kalmış ve bozulmamışlardı. Bu olaydan sonra, işin asıl olağanüstü tarafının Bay Norrell'in mektupları ele geçirmeye çalışması değil, ünlü bir hovarda ve ayyaş olan Scrope Davies'te bir Kitabı Mukkaddes oluşu uzunca bir süre beyefendilerin gittiği kulüplerde en sevilen şaka oldu.

59

Leucrocuta, Gecenin Kurdu

Ocak 1817

Ocak'ın ortasında bir gün Dr. Greysteel sokak kapısından dışarı çıktı ve eldivenlerini düzeltmek için bir an durdu. Başını kaldırdığında karşı kapının eşiğinde rüzgardan korunmaya çalışan bir adam gördü.

Venedik'teki bütün kapılar dikkat çekiciydi, bazen kapıların önlerinde oyalanan insanlar da öyle olurdu. Bu adam ufak tefek ve yoksulluğu belli olmasına rağmen epeyi kılığına düşkün biriydi. Giysileri son derece eski püskü ve yıpranmıştı ancak parlatabileceği her şeyi parlatmış ve parlatamadıklarını da fırçalamıştı. Sararmış eski eldivenlerini o kadar çok tebeşir tozuna bulamıştı ki, yanındaki kapıda beyaz parmak izleri bırakmıştı. ilk bakışta bir giysi züppesine uygun biçimde donanmış gibiydi, yani uzun bir saat zinciri, birkaç saat muhafazası ve bir saplı gözlük. Ama biraz daha dikkatli bakınca aslında saat zincirinin saat zinciri değil de yalnızca bir ilikten dikkatli bir biçimde sarkıttığı parlak sırma bir kurdele olduğu anlaşılıyordu. Aynı biçimde saat muhafazalarının da öyle bir şey olmadığı görülüyordu, bir avuç teneke kalp, haçlar ve Bakire Meryem muskaları, İtalyan işportacılarının bir iki

franka sattıkları türden şeylerdi. En güzeli saplı gözlüğüydü. Bütün kılığına düşkünler ve züppeler saplı gözlükleri severdi. Bunları kendileri kadar modaya uygun giyinmeyen insanlara merakla bakmak için kullanırlardı. Muhtemelen bu ufak tefek tuhaf adam gözlüksüz kendini çıplak hissettiğinden dolayı yerine uzun saplı bir kaşık asmıştı.

Dr. Greysteel bir arkadaşına anlatıp gülmek için bu acayipliklere dikkatle baktı. Sonra şehirdeki tek dostunun Strange olduğunu ve onun da artık böyle şeylerle ilgilenmediğini hatırladı.

Ufak tefek adam ansızın kapı eşiğinden ayrıldı ve Dr. Greysteel'in yanına geldi. Başını bir yana eğerek İngilizce, "Dr. Greyfield siz misiniz?" dedi.

Dr. Greysteel adamın kendisiyle konuşmasına şaşırdığından hemen cevap veremedi.

"Dr. Greyfield siz misiniz? Büyücünün dostu?"

"Evet" dedi Dr. Greysteel hayret dolu bir sesle. "Ama adım Greysteel efendim, Greyfield değil."

"Binlerce kez özür dilerim sevgili doktor! Cahilin teki adınızı yanlış söyledi bana! Büyük bir utanç içindeyim. İnanın bana dünya yüzünde gücendirmek isteyeceğim son kişisiniz! Tıp mesleğine sonsuz bir saygım vardır! Şimdi de siz, yakılar ve nabız ölçmenin bütün itibarını kişiliğinde taşıyan siz durmuş, 'sokakta bana sıradan biriymişim gibi hitap eden bu garip kişi de kim?'diye düşünüyorsunuz muhakkak! İzin verin kendimi tanıtayım! Londra'dan geliyorum, Bay Strange'in akli dengesinin ne derece bozulduğunu duyan dostları öyle büyük bir endişeye kapıldılar ki, nasıl olduğunu öğrenmem için beni gönderdiler!"

"Hımm!" dedi Dr. Greysteel. "Doğrusu daha da endişeli olmalarını dilerdim. İlk yazdığımda Aralık'ın başıydı, yani altı hafta önce beyefendi! Altı hafta önce!"

"Ah, hiç şüphesiz! Ne ayıp değil mi? Dünyanın en tembel insanları! Yalnızca kendi rahatlarını düşünüyorlar! Sizse büyücünün tek gerçek dostu olarak burada Venedik'tesiniz!" Duraksadı. "Doğru değil mi?" dedi sesi tamamen değişerek. "Sizden başka dostu yok?"

"Şey, Lord Byron da var ancak..." diye başladı Dr. Greysteel.

"Byron mı!" diye bağırdı ufak tefek adam. "Ciddi misiniz? Aman Tanrım! Hem deli *hem de* Lord Byron'ın dostu ha!" Hangisinin daha kötü olduğunu bilmiyor gibiydi. "Ah, azizim Dr. Greysteel. Size soracak binlerce sorum var! Başbaşa konuşabileceğimiz bir yer var mı?"

Dr. Greysteel'in hemen sokak kapısının önünde duruyorlardı ama doktor ufak tefek adamdan hiç hoşlanmamıştı ve bu hoşlanmama duygusu giderek güçleniyordu. Strange'e ve Strange'in dostlarına yardım etmeye ne kadar istekli olsa da adamı evine davet etmek istemiyordu. Bu nedenle uşağının şehirde bir işi olduğu gibilerinden bir şeyler mırıldandı. Birkaç sokak ötede bir pastane vardı, neden oraya gitmiyorlardı?

Ufak tefek adam gülücüklerle kabul etti.

Pastaneye doğru yürümeye başladılar. Yolları bir kanalın yanından geçiyordu. Ufak tefek adam Dr. Greysteel'in sağından, suya yakın taraftan yürüyordu. Adam konuşuyor, Dr. Greysteel çevresine bakınıyordu. Doktorun gözleri o sırada tesadüfen kanala dönüktü ve hiçbir uyarı olmaksızın bir dalganın tek bir dalganın belirdiğini gördü. Bu zaten başlı başına tuhaf bir olayken ardından olanlar daha da şaşırtıcıydı. Dalga onlara doğru hızla ilerledi, kanalın taş kenarından yükselerek aşağı sarktı ve bunu yaparken biçim değiştirdi. Sudan parmaklar içeri çekmek istercesine ufak tefek adamın ayağına doğru uzandılar. Su dokunur dokunmaz adam bir küfürle geriye sıçradı ama anormal bir şey olduğunu fark etmemiş gibiydi. Dr. Greysteel de gördüğü şeyden hiç söz etmedi.

Pastanenin içi dışarıdaki soğuk nemli Ocak havasından sonra hoş bir sığınak sunuyordu. Sıcak ve dumanlıydı, belki biraz karanlıktı ama bu insana kendini rahat hissettiren bir karanlıktı. Kahverengi boyalı tavanları ve duvarları zamanının etkisi ve tütün dumanından kararmıştı ama aynı zamanda şarap şişeleriyle, kalaylı maşrapaların pırıltısı, verniklenmiş çanak çömleğin, aynaların yaldızlı çerçevelerinin saçtığı ışıltı onları neşeli gösteriyordu. Ocağın önündeki karolarda ıslak

uyuşuk bir spanyel yatıyordu. Dr. Greysteel'in bastonunun ucu kazara kulağını sıyırınca başını sallayarak hapşırdı.

"Sizi uyarmalıyım" dedi Dr. Greysteel, garson kahve ve kanyakları getirdikten sonra. "Şehirde Bay Strange'le ilgili pek çok dedikodu dolaşıyor. insanlar onun cadıları çağırdığını ve kendine ateşten bir hizmetkar yarattığını söylüyor. Elbette böyle saçmalıklara aldanmamanızı biliyor olmalısınız ama hazırlıklı olmak en iyisi. Maalesef onu çok değişmiş bulacaksınız. Böyle değilmiş gibi davranmak aptallık olur. Ancak kalben aynı kişi. Bütün o üstün nitelikleri ve meziyetleri bozulmadan duruyor. Bundan hiç kuşkum yok."

"Sahi mi? Ama söyleyin, ayakkaplarını yediği doğru mu? Birkaç kişiyi cama dönüştürüp taşladığı doğru mu?"

"Ayakkaplarını mı yemiş?" dedi Dr. Greysteel hayretle. "Bunu kim söyledi?"

"Ah! Birkaç kişiden duydum, Bayan Kendal Blair, Lord Pope, Sör Galahad Denehey, Bayan Underhills..." Ufak tefek adam o sıralarda Venedik ve çevre kasabalarda oturmakta olan İngiliz, İrlandalı ve İskoçyalı leydiler ve beyefendilerden oluşan uzun bir listeyi hiç soluk almadan saydı.

Dr. Greysteel hayretler içerisindeydi. Strange'in dostları neden kendisi yerine bu insanlara danışmayı tercih etmişti ki? "Az önce söylediklerimi işitmediniz herhalde. Ben de tam bu tip saçmalıklardan söz ediyordum!"

Ufak tefek adam keyifle güldü. "Sabır! Sabır aziz doktor! Benim kafam sizinkisi kadar hızlı çalışmıyor. Siz anatomi ve kimyayla zihninizi geliştirirken benimkisi tembellik içinde çürüyordu." Bir süre kendini herhangi bir düzenli eğitim alanına hiç veremediğinden, öğretmenlerinin ondan nasıl umudu kestiğinden ve yeteneklerinin hiç bu yönde olmadığından söz edip durdu.

Ancak Dr. Greysteel artık onu dinlemiyordu. Bir süre önce ufak tefek adamın kendisini tanıtma ricasında bulunduğu ancak aslında bunu yapmadığı aklına gelmişti. Dr. Greysteel adını sormak üzereydi ki ufak tefek adam aklındaki her şeyi bir anda silen bir soru sordu.

"Bir kızınız var değil mi?"

"Efendim?"

Ufak tefek adam Dr. Greysteel'in ağır işittiğini düşünüyordu belli ki, bu yüzden soruyu tekrarladı.

"Evet, var ancak..." dedi Dr. Greysteel.

"Onu şehirden gönderdiğinizi söylüyorlar."

"Söylüyorlarmış! Kimmiş bu söyleyenler? Kızımın bu işle ne ilgisi var?"

"Ah! Yalnızca büyücü delirdikten hemen sonra şehri terk ettiğini söylüyorlar. Bu da ona ciddi bir zarar gelmesinden korktuğunuzu gösteriyor."

"Herhalde bunu da Bayan Kendal Blair ve diğerlerinden öğrenmişsinizdir" dedi Dr. Greysteel. "Bir avuç budala."

"Ah, muhakkak ki! Ancak kızınızı *gönderdiniz* mi göndermediniz mi?" Dr. Greysteel hiçbir şey söylemedi.

Ufak tefek adam başını önce bir yana sonra diğer yana eğdi. Bildiği sırla bütün dünyayı şaşırtmaya hazırlanan biri gibi gülümsedi. "Strange'in eşini öldürdüğünü biliyorsunuz elbette."

"Ne?" Dr. Greysteel bir an sesini çıkaramadı. Sonra kahkahaya benzeyen bir şey koptu içinden. "İnanmıyorum!"

"Ha! Ama inanmalısınız" dedi ufak tefek adam, öne eğilerek. Gözleri heyecanla parlıyordu. "Herkes biliyor! Leydinin öz kardeşi çok saygıdeğer bir adam, bir din adamı olan Bay Woodhope, leydi öldüğünde oradaymış ve gözleriyle görmüş."

"Ne görmüş?"

"Çeşitli şüpheli olaylar. Leydi büyülenmiş. Tepeden tırnağa büyülenmiş ve geceyle gündüzü birbirinden ayırt edemez olmuş. Hiç kimse de olanları açıklayamamış. Hepsi kocasının işiymiş. Elbette cezadan kaçmak için büyüsünü kullanmak isteyecektir ama zavallı hanıma duyduğu acımayla içi içini *yiyen*, tam anlamıyla içi içini *yiyen* Bay Norrell onu engelleyecek. Bay Norrell, Strange'in işlediği suçların cezasını çekmesi konusunda kararlı."

Dr. Greysteel başını salladı. "Ne söylerseniz söyleyin bu iftiraya inanmama imkan yok. Strange onurlu bir adamdır!"

"Ah, hiç şüphesiz! Yine de büyü yapmak onunkinden çok daha güçlü zihinleri bile yok etmiştir. Yanlış ellerde büyü, her

iyi niteliğin yok olmasına, her kötü özelliğin de büyümesine yol açabilir. Ustasına karşı çıktı, gelmiş geçmiş en sabırlı, bilge, asil, iyi . .."

Ufak tefek adam sıfatları sıralarken asıl söylemek istediğini unutmuş görünüyordu. Dr. Greysteel'in onu dikkatli bakışlarla süzmesiyle dikkati dağılmıştı.

Dr. Greysteel burun kıvırdı. "Çok tuhaf." dedi yavaşça. "Bay Strange'in dostları tarafından gönderildiğinizi söylüyorsunuz ama bu dostların kim olduğunu bana hâlâ söylemediniz. İnsanın katil olduğunu her yerde yüksek sesle söyleyen kişilere dost demek zor değil mi?"

Ufak tefek adam bir şey söylemedi.

"Sör Walter Pole muydu söyleyen?"

"Hayır" dedi ufak tefek adam düşünceli bir sesle. "Sör Walter değildi."

"Bay Strange'in öğrencileri o halde? Adlarını unuttum."

"Herkes unutuyor. Hiç kimsenin aklında kalacak tipler değiller."

"Onlar mıydı?"

"Hayır."

"Bay Norrell miydi?"

Ufak tefek adam sessizdi.

"Adınız nedir?" dedi Dr. Greysteel.

Ufak tefek adam başını bir o yana bir bu yana eğdi. Sonra böyle doğrudan bir soruyu atlatmanın bir yolunu bulamayınca, "Drawlight" dedi.

"Ha ha ha! İşte rezil bir iftiracı! Evet, gerçekten de sözleriniz dürüst bir adama, Dük Wellington'un kendi büyücüsüne karşı inanılırlık taşıyacaktır! Christopher Drawlight! Bütün İngiltere'de bencil, hırsız ve yalancı olarak tanınan bir adam!"

Drawlight kızardı ve gücenmiş bir halde gözlerini kırpıştırdı. "Böyle söylemek işinize geliyor!" diye tısladı. "Strange zengin, kızınızı onunla evlendirmek niyetindeydiniz! Ya bunun neresi onurlu doktor? Söyleyin neresi onurlu?"

Dr. Greysteel sabırsızlıkla öfkenin birbirine karıştığı bir ses çıkardı. Koltuğundan kalktı. "Veneto'daki her İngiliz aileyi ziyaret edeceğim. Sizinle konuşmamaları için uyaracağım!

Şimdi gidiyorum! Size iyi sabahlar falan da dilemiyorum! Gitmek için izin de istemiyorum!" Böyle diyerek masaya birkaç bozukluk fırlattı ve pastaneden ayrıldı.

Son cümlelerini yüksek sesle ve öfkeli bir biçimde sarfetmişti. Garsonlar ve pastane sahipleri yalnız oturan Drawlight'a merakla baktılar. Beriki, doktorla sokakta karşılaşma ihtimali ortadan kalkana kadar bekledi, sonra o da pastaneden ayrıldı. Sokaklardan geçerken kanallardaki sular hareketlenerek olmadık biçimlere girdi. Dalgalar oluştu, onu izlediler, arada sırada ayaklarına küçük akınlar ve saldırılar yaptılar. Ama bunların hiçbirini görmedi.

Dr. Greysteel dediğini yaptı. Şehirdeki bütün İngiliz aileleri ziyaret ederek Drawlight'la konuşmamaları konusunda uyardı. Drawlight umursamadı. Dikkatini uşaklara, garsonlara ve gondolculara yöneltti. Bu tür insanların hizmet ettikleri efendilerinden çok daha fazla şey bildiklerini tecrübelerinden biliyordu, zaten bilmiyorlarsa bile bu durumu onlara bir şeyler söyleyerek düzeltebilirdi. Kısa bir süre sonra Strange'in karısını öldürdüğü, San Marco Katedrali'nde Bayan Greysteel ile zorla evlenmeye çalıştığı ve ancak Avusturya askerleri tarafından engellenebildiği, Lord Byron'la gelecekteki eşleri ve metreslerini birbirleriyle paylaşmak üzere anlaştığı pek çok kişi tarafından biliniyordu. Drawlight, Strange ile ilgili aklına gelen her yalanı söylüyordu ama hayalgücü o kadar geniş olmadığından kendisine bilgi verenlerden yakaladığı en ufak bir dedikodu kırıntısının, zihinlerdeki olgunlaşmamış her düşüncenin üzerine atlıyordu.

Bir gondolcu onu Marianna Segati adında bir kumaşçının karısı ve Byron'un metresi olan bir kadınla tanıştırmıştı. Bir çevirmen aracılığıyla Drawlight ona bir dolu iltifat yağdırmış ve güzellikte kendisiyle yarışamayacaklarına ikna ederek zengin Londra leydileri hakkında çok çarpıcı sırlar vermişti. Karşılığında kadın ona, Lord Byron'ın, Strange'in odasından çıkmadığını, şarap ve kanyak içtiğini ve büyü yaptığını anlattığını söylemişti. Bunların hiçbiri fazla ilginç şeyler değildi ama Drawlight'a Lord Byron'ın şiirindeki büyücü

hakkında bildiği azıcık şeyi de anlattı. Kötü ruhlarla dostluk kuruyor, Tanrıyı ve tüm insanlığı reddediyordu. Drawlight dikkatle bu uydurmaları da yalanlardan inşa ettiği büyük yapıya ekledi.

Venedik sakinleri arasında Drawlight'ın özel görüşmeyi en çok istediği kişi Frank'ti. Dr. Greysteel'in hakaretlerinin acısını unutmamıştı ve kısa sürede en iyi intikamın adamın uşağını bir haine dönüştürmek olduğuna karar vermişti. Bu yüzden Frank'e, onu San Polo'daki bir şarapçıya davet eden bir mektup gönderdi. Frank daveti kabul edince de birazcık şaşırdı.

Frank kararlaştırılan saatte geldi. Drawlight bir sürahi kırmızı şarap söyleyerek ikisine birer bardak doldurdu.

"Frank" diye başladı, yumuşak düşünceli bir sesle. "Önceki gün efendinle konuştum, eminim biliyorsundur. Çok sert bir yaşlı adam gibi geldi bana, hiç de iyi biri değil. Umarım hayatından memnunsundur Frank? Yalnızca çok iyi bir dostum, adı Lascelles'tir, geçen gün bana Londra'da iyi hizmetkar bulmanın zorluğundan ve biri iyi bir hizmetkar bulmasına yardım edecek olsa ücretin hiç önemli olmadığından söz ediyordu."

"Öyle mi?" dedi Frank.

"Londra'da yaşamak ister miydin Frank?"

Frank masanın üzerine dökülmüş şarapla masanın üzerine düşünceli bir biçimde daireler çizdi. "İsteyebilirim" dedi Frank.

"Çünkü" diye devam etti Drawlight, coşkuyla. "Bir iki küçük hizmet karşılığında dostuma senin ne kadar yardımcı olduğundan söz edebilirim ve o da hemen senin aradığı adam olduğuna karar verebilir."

"Ne tür hizmetlermiş bunlar?" diye sordu Frank.

"Ah! İlki çok kolay! Aslında ne olduğunu sana söylediğimde, ucunda hiçbir ödül olmasa bile hemen yapmak isteyeceksin. Görüyorsun ya Frank, efendinle kızının başına korkunç bir şeylerin geleceğinden korkuyorum, büyücü onlara zarar vermek istiyor. Efendine söyledim ama o kadar inatçı ki beni dinlemedi. Düşünmekten uykularım kaçıyor. Daha iyi açıklayamadığım için aptallığıma lanetler yağdırıyorum. Ama sana güveniyorlar Frank. Efendine değil ama kızına ve

kızkardeşine Strange’in kötü bir adam olduğu yolunda birkaç imada bulunarak temkinli olmalarını sağlayabilirsin." Drawlight, Arabella Strange cinayetini ve Strange’ın Byron'la yaptığı kadınları paylaşma anlaşmasını anlattı.

Frank temkinli bir biçimde başını salladı.

"Büyücüye karşı tetikte olmalıyız" dedi Drawlight. "Diğerleri onun yalanları ve aldatmacalarına kanmışlar, özellikle de efendin. Bu nedenle ikimiz kafa kafaya vererek, şeytani planlarını açığa çıkarmalıyız. Şimdi söyle bana Frank, gördüğün bir şey, büyücünün yanlışlıkla ağzından kaçırdığı bir laf, şüpheni uyandıracak herhangi bir şey var mı?"

"Şey, şimdi siz söyleyince aklıma geldi" dedi Frank, başını kaşıyarak. "Bir şey vardı."

"Sahi mi?"

"Bunu hiç kimseye söylemedim. Efendime bile."

"Mükemmel!" diye gülümsedi Drawlight.

"Yalnızca kelimelerle iyi anlatamam. Göstermek daha kolay olur."

"Ah, kesinlikle! Nereye gideceğiz!"

"Dışarı gelmeniz yeter. Buradan görebilirsiniz."

Böylece Frank'la Drawlight dışarı çıktılar ve Drawlight çevresine bakındı. Düşünülebilecek en sıradan Venedik manzarasıydı. Tam önlerinde bir kanal ve diğer yanda cephesi kahverengiye boyanmış bir kilise vardı. Bir hizmetçi açık bir kapının önünde birkaç güvercin yoluyordu, kirli tüyler önünde grimsi beyazımsı bir çember halinde dağılmıştı. Her yerde binalar, heykeller, çamaşır ipleri ve çiçek saksıları vardı. Uzakta Karanlık’ın dimdik, pürüzsüz yüzeyi gökyüzüne yükseliyordu

"Şey, belki tam olarak burada değil" diye itiraf etti Frank. "Binalar kapatıyor olabilir. Birkaç adım ilerlerseniz tam olarak görebilirsiniz."

Drawlight birkaç adım ilerledi. "Burada mı?" dedi, hâlâ çevresine bakınarak.

"Evet, hemen orada" dedi Frank ve bir tekmeyle onu dosdoğru kanala gönderdi.

Yankılanan bir şıpırtı.

Frank bir süre Drawlight'ın ahlaksız kişiliği konusundaki fikirlerini belirterek oyalandı. Onun aşağılık, yalancı bir rezil, alçak bir köpek, zehirli, korkak bir edepsiz, yılan ve domuz olduğunu söyledi. Bu yorumlar Frank'in hislerini açıkça belli etse de o sırada suyun altında olan Drawlight onları işitemedi.

Su bir tokat gibi inerek, bütün bedenini yaktı ve soluğunu kesti. Çamurlu derinliklere indi. Yüzemiyordu ve boğulacağı kesindi. Ancak suyun içine gireli birkaç dakika olmamıştı ki güçlü bir akıntıya kapılarak büyük bir hızla sürüklendi. Kazara suyun hareketi arada sırada onu yüzeye çıkardığında bir parça soluk alabiliyordu. Kendisini kurtarmaktan aciz, en acınacak türden bir dehşet içinde dakikalar dakikaları izledi. Hızla akan su bir keresinde onu yukarı çıkardı ve bir an güneşin aydınlattığı iskeleyi (taramadığı bir yerdi), taşlara çarpan, insanları ve evleri ıslatan beyaz köpüklü suları, insanların şaşkın ifadeli yüzlerini gördü. İlk başta sandığı gibi denize sürüklenmediğini anladı ama o zaman bile akıntının herhangi bir biçimde olağandışı olduğu aklına gelmedi. Bazen güçlü bir biçimde tek yöne doğru sürükleniyordu, bazen de her şey karışıyor ve sonunun geldiğine emin oluyordu. Sonra ansızın sular ondan sıkılmış gibi hareketi o anda kesildi ve birkaç taş basamağın üzerine fırlatıldı. Soğuk hava ve çevresindeki binaları hayal meyal farkına varabildi.

Titreyen bedenini sarsan derin soluklar aldı, tam rahat soluk alabiliyorum derken soğuk tuzlu suyu kusmaya başladı. Sonra uzun bir süre gözleri kapalı bir halde sevgilisinin göğsünde yatan bir adam gibi öylece yattı. Hiçbir şey düşünemiyordu. Bir arzusu kalmışsa o da yalnızca sonsuza kadar öylece yatmaktı. Çok sonra önce taşların çok kirli olabileceğinin, ikincisi de korkunç üşüdüğünün farkına vardı. Ortalığın neden bu kadar sessiz olduğunu ve neden kimsenin yardımına gelmediğini de merak etti.

Oturdu ve gözlerini açtı.

Her yer kapkaranlıktı. Bir tünelde miydi? Yoksa kilerde mi? Toprağın altında mı yoksa! Bunların hepsi çok korkunç olabilirdi çünkü oraya nasıl geldiği ve nasıl çıkacağı konusunda

hiçbir fikri yoktu. Sonra yanağında cılız soğuk bir esinti hissetti, başını kaldırdığında kış gecesinin beyaz yıldızlarını gördü. Geceydi!

"Hayır, hayır hayır!" diye yalvardı. İskelenin taşları üzerinde büzülerek inlemeye başladı.

Binalar karanlık ve tamamen sessizdi. Tek canlı ve aydınlık olan şey yıldızlardı. Takımyıldızlar dev titrek ışıkla parlayan harfler gibi görünüyordu, bilinmeyen bir alfabenin harfleri. Pekâlâ büyücü yıldızları bu harflere dönüştürmüş ve onu büyüleyecek sihirli sözler yazmakta kullanmış olabilirdi. Her yönde tek görebildiği şey kapkara gece, yıldızlar ve sessizlikti. Evlerin hiçbirinde ışık yoktu, zaten Drawlight'a söylenenler doğruysa evlerin hiçbirinde kimse yoktu. Elbette büyücü orada değilse.

Büyük bir isteksizlikle ayağa kalkarak çevresine bakındı. Yakınlarda küçük bir köprü vardı. Köprünün diğer tarafında dar bir sokak, evlerin karanlık duvarları arasında kayboluyordu. O yöne gidebilirdi ya da kanalın yanındaki kaldırımı seçebilirdi. Yıldızların ışığı altında bembeyaz, özellikle ürkütücü ve tehlikelere açık görünüyordu. Sokağı ve karanlığı seçti.

Köprüyü geçti ve evlerin arasından geçti. Neredeyse hemen anında sokak bir meydana açıldı. Meydandan uzaklaşan birkaç sokak daha vardı. Hangi yöne gidecekti? Geçmek zorunda olduğu bütün kara gölgeleri, bütün sessiz kapı eşiklerini düşündü. Ya hiç dışarı çıkamazsa! Korkudan midesi bulandı ve bayılacak gibi oldu.

Meydanda bir kilise vardı. Yıldızların altında bile cephesinin korkunçluğu belli oluyordu. Sütunlarla kabarmış, heykellerle diken diken olmuş bir yapıydı. Kanatlarını açmış melekler dudaklarına borazanlarını götürmüşlerdi. Gölgeli bir figür taş bir gölgeliğin altında kollarını açmıştı. Kör yüzler karanlık kemerlerden Drawlight'a bakıyordu.

"Büyücünün burada olmadığı ne malum?" diye düşündü. Jonathan Strange olup olmadığını görmek için kara figürleri tek tek incelemeye başladı. Bir kez başlayınca durmak zordu, bir an gözlerini ayırdığında figürlerden birinin hareket ettiğini

hayal ediyordu. Tam kiliseden uzaklaşmanın güvenli olduğuna kanaat getirmişti ki, gözü bir yere takıldı, kapı eşiğinin zifiri karanlığında, düşünülebilecek en ufak düzensizliği gördü. Yakından baktı. Basamaklarda yatan bir şey ya da biri vardı. Bir adam. Basamaklarda kendinden geçmişçesine yüzüstü yatıyordu, kolu başının üzerine atılmıştı.

Birkaç dakika boyunca, sonsuzluk kadar uzun dakikalardı bunlar, Drawlight ne olacağını görmek için bekledi.

Hiçbir şey olmadı.

Sonra kafasına dank etti: Büyücü ölmüştü! Belki de delilik kendini öldürmesine yol açmıştı! İçi sevinç ve rahatlamayla doldu. Heyecandan yüksek sesle güldü, bütün o sessizlik içinde inanılmaz bir sesti. Karanlık kapı eşiğindeki karaltı kıpırdamadı. Yaklaştı, yaklaştı, bedenin üzerine eğildi. Soluk sesi yoktu. Elinde onu dürtecek bir sopası olmadığına hayıflandı.

Hiçbir uyarıda bulunmaksızın karaltı döndü.

Drawlight korkuyla bir çığlık attı.

Sessizlik. "Seni tanıyorum!" diye fısıldadı Strange.

Drawlight kahkaha atmayı denedi. Her zaman kurbanlarını yatıştırmak için kahkahayı kullanırdı. Gülmek yatıştırıcı bir şeydi, öyle değil mi? Herkes dosttu yani. Ancak ağzından yalnızca tuhaf, anırmaya benzeyen bir ses çıktı.

Strange ayağa kalktı ve Drawlight'a doğru birkaç adım attı. Drawlight geriledi. Yıldızların ışığında Drawlight büyücüyü daha iyi görebiliyordu. Tanıdığı adamın yüz hatlarını çıkarmaya başlıyordu yavaş yavaş. Strange'in ayakları çıplaktı. Paltosu ve gömleğinin önü açıktı ve günlerdir tıraş olmadığı belli oluyordu.

"Seni tanıyorum" diye fısıldadı Strange yine. "Sen... sen..." Büyü sembollerini çizer gibi ellerini havada oynattı. "Sen bir Leucrocuta'sın!"

"Bir Loo?.. " diye tekrarlamaya çalıştı Drawlight.

"Gecenin Kurdu'sun! Erkek ve kadınları avlıyorsun! Baban bir çakal, annen bir aslandı! Bedenin bir aslanın bedeni, çift toynaklısın. Arkana bakamazsın. Tek bir uzun dişin var, hiç diş

etin yok. Yine de insan biçimine girebilir ve onları insan sesiyle kandırabilirsin!"

"Hayır, hayır!" diye yalvardı Drawlight. Daha fazlasını söylemek istiyordu, bunların hiçbiri olmadığını, Strange'in yanıldığını söylemek istiyordu ama korkudan dili damağı kurumuştu ve sözcükler bir türlü ağzından çıkmıyordu.

"Şimdi de" dedi Strange sakin bir sesle. "Seni asıl biçimine dönüştüreceğim!" Ellerini kaldırdı. "*Abracadabra!*" diye bağırdı.

Drawlight yere düştü, sürekli çığlıklar atmaya başladı. Strange öyle çok kahkaha attı ki, (ürkütücü bir deli kahkahasıydı) iki büklüm oldu ve meydana doğru sendeledi.

En sonunda birinin korkusu diğerinin de gülme krizi yatıştı. Drawlight, kâbuslardan fırlamış korkunç bir yaratığa *dönüşmediğini* gördü, Strange sakinleşerek neredeyse ciddi bir tavır takındı.

"Leucrocuta" diye fısıldadı. "Ayağa kalk."

Hala inlemekte olan Drawlight ayağa kalktı.

"Leucrocuta, neden buraya geldin? Hayır, bekle! Biliyorum." Strange parmaklarını şaklattı. "Seni buraya ben getirdim. Leucrocuta söyle bana, neden beni gözetliyorsun? Gizli bir şey yaptığımı hiç gördün mü? Neden buraya gelerek bana sormadın? Sana her şeyi anlatırdım!"

"Beni onlar zorladı. Lascelles'le Norrell. Lascelles, King's Bench'den[155] çıkabilmem için borçlarımı ödedi. Ben her zaman dostundum." Drawlight bir an tereddüt etti, deli bile olsa buna inanması düşük bir ihtimaldi.

Strange başını kaldırıp Drawlight'ı meydan okuyan bakışlarla süzdü ama karanlıkta Drawlight onu görmedi. "Delirdim Leucrocuta!" diye tısladı. "Sana bunu söylediler mi? Bak, doğru işte. Delirdim ve yine delireceğim. Ama bu şehre geldiğinden beri... Bazı büyüleri yapmaktan kaçındım, seni gördüğümde aklımın başımda olabilmesi için. Eski aklımın. Seni tanımak ve sana söylemek istediğim şeyleri söylemek için. Karanlık'ta pek çok şey öğrendim Leucrocuta, biri de şu: Bunu yalnız yapmama imkân yok. Seni buraya bana yardım etmen için getirdim."

"Sahi mi? Çok sevindim! Her şeyi yaparım! Teşekkür ederim! Teşekkür ederim!" Ancak konuşurken Drawlight, Strange'in kendisini ne kadar burada tutmak niyetinde olduğunu merak etti ve yüreği buz kesti.

"Ne. ..Ne ... " Strange düşüncelerini toplamakta güçlük çekiyor gibiydi. Elleri havada dolaştı. "Pole'un eşinin adı ne?"

"Leydi Pole'un mu?"

"Evet ama kastettiğim ... diğer adları?"

"Emma Wintertowne?"

"Evet, evet. Nerede o? Şu anda yani?"

"Onu Yorkshire'da bir tımarhaneye götürdüler. Büyük bir sır olması gerekiyor aslında ama ben öğrendim. King's Bench'de oğlunun sevgilisi Leydi Pole'un terzisi olan bir adamla tanıştım. Kız bütün olayı biliyormuş çünkü Leydi Pole'un Yorkshire'da giydiği kıyafetleri dikiyormuş, malum Yorkshire epeyi soğuk olur. Onu Stare bilmem ne denen bir yere götürmüşler, terziyi değil, Leydi Pole'u demek istiyorum. Stare'li bir şey. Bekleyin! Söyleyeceğim! Yemin ederim biliyorum! Yorkshire'da Starecross Konağı."

"Starecross mu? Bu adı biliyorum."

"Evet, elbette bilirsiniz! Kiracı bir dostunuz. Bir zamanlar Newcastle'da ya da York'ta ya da şu kuzeydeki yerlerden birinde büyücüymüş ama adını bilmiyorum. Bay Norrell ona bir iki kez kötülük yapmış galiba. Leydi Pole delirince, Childermass, Sör Walter'a onun tımarhanesini tavsiye ederek meseleyi bir ölçüde telafi etmek istemiş."

Bir sessizlik oldu. Drawlight, Strange'in söylenenlerin ne kadarını anladığını merak ediyordu. Sonra Strange, "Emma Wintertowne deli değil" dedi. "Delirmiş gibi görünüyor yalnızca ama bu da Norrell'in hatası. Onu diriltmesi için bir peri çağırdı ve karşılığında periye Leydi Pole üzerinde her türlü hakkı tanıdı. Aynı peri Majesteleri'nin tebasından en az iki kişiyi daha efsunladı, biri de benim karım!" Duraksadı. "İlk işin Leucrocuta, John Childermass'e bu söylediklerimi aktarmak ve ona bunu vermek."

Strange cebinden çıkardığı bir şeyi Drawlight'a uzattı. Enfiye kutusu gibi küçük bir kutuydu, yalnızca normal bir enfiye

kutusundan birazcık daha uzun ve dardı. Drawlight onu kendi cebine koydu.

Strange derin bir iç geçirdi. Tutarlı ve anlaşılır konuşmaktan yorulmuş gibiydi. "İkinci görevin... İkinci görevin İngiltere'deki bütün büyücülere bir mesaj göndermek. Anladın mı?"

"Ah, evet! Ama..."

"Ama ne?"

"Yalnızca bir büyücü var."

"Ne?"

"Yalnızca bir büyücü var efendim. Siz burada olduğunuza göre İngiltere'de tek bir büyücü kalıyor."

Strange bir süre bunu düşündü. "Öğrencilerim" dedi. "Öğrencilerim büyücü. Norrell'in öğrencisi olmak isteyen bütün erkek ve kadınlar büyücü. Childermass örneğin. Segundus. Honeyfoot. Büyü dergilerinin aboneleri. Eski cemiyetlerin üyeleri. İngiltere büyücü dolu! Yüzlerce! Belki de binlerce! Norrell onları reddetti! Norrell onları inkar etti. Norrell onları susturdu. Ama yine de hepsi büyücü. Şöyle söyle onlara." Alnını sıvazladı ve bir an solukları hızlandı. "Ağaç taşla konuşur, taş suyla. Sandığımız kadar zor değilmiş. Gökyüzünde yazılı olanı okumalarını söyle. Yağmura sormalarını söyle! John Uskglass'ın eski müttefikleri hâlâ ona bağlı. Taşlara, gökyüzüne ve yağmura kadim sözlerini tutmaları için elçiler gönderiyorum. Onlara..." Ama Strange yine aradığı sözcükleri bulamadı. Havada bir işaret yaptı. "Açıklayamıyorum" dedi. "Leucrocuta anlıyor musun?"

"Evet. Ah, evet!" dedi Drawlight, Strange'in neden söz ettiğinden hiçbir fikri olmasa da.

"İyi. Şimdi sana söylediğim mesajları tekrarla. Bana baştan anlat." Drawlight tekrarladı. Uzun yıllar boyunca tanıdıkları hakkındaki en kötü niyetli dedikoduları dinleyerek tekrarlamak onu adları ve olayları hatırlamak konusunda usta yapmıştı. İlk mesajı kusursuz bir biçimde tekrarladı ancak ikincisi yağmurun altında durup taşlara bakan büyücüler hakkında karman çorman bir iki cümleye dönüştü.

"Sana göstereceğim" dedi Strange. "O zaman anlayacaksın. Leucrocuta, bu üç görevi yerine getirirsen senden intikam almayacağım. Sana zarar vermeyeceğim. Bu üç mesajı iletirsen gece avlarına, kadın ve erkekleri yemeye yeniden dönebilirsin."

"Teşekkür ederim! Teşekkür ederim!" diye soludu Drawlight minnettarlıkla ama sonra korkunç bir şeyi fark etti. "Üç mü! Ama efendim bana yalnızca iki mesaj verdiniz!"

"Üç mesaj Leucrocuta" dedi Strange bitkin bir halde. "Üç mesaj götürmelisin."

"Evet ama üçüncüsünü söylemediniz ki!"

Strange karşılık vermedi. Kendi kendine mırıldanarak Drawlight'a sırtını döndü.

Bütün korkusuna rağmen Drawlight büyücüyü yakalayıp şöyle bir güzel sarsmak için büyük bir arzu duyuyordu. Bir yararı olacağına inansa yapardı da. Kendine duyduğu acımayla gözyaşları yanaklarından aşağı süzülmeye başladı. Şimdi Strange üçüncü görevini yapmadığı için onu öldürecekti ve bu kendi hatası bile değildi.

"Leucrocuta" dedi Strange, birden dönerek. "Bana bir bardak su getir!"

Drawlight çevresine bakındı. Meydanın ortasında bir kuyu vardı. Yanına gittiğinde taşlara uzun paslı bir demirle bağlı berbat, çelik bir kupa buldu. Kuyunun kapağını bir kenara itti, bir kova su çekti ve kupayı suya daldırdı. Kupaya dokunmaktan tiksinmişti. Tuhaftı ama o gün yaşadığı onca şeyden sonra en çok nefret ettiği çelik kupaydı. Hayatı boyunca güzel şeylerden hoşlanmıştı ama şimdi çevresindeki her şey korkunçtu. Hepsi büyücülerin suçuydu. Onlardan nasıl da nefret ediyordu.

"Efendim? Büyücü Bey?" diye seslendi. "içmek için buraya gelmeniz gerekiyor." Açıklama olarak demir zinciri gösterdi.

Strange ilerledi ama uzatılan kupayı almadı. Bunun yerine cebinden küçük bir şişe çıkararak Drawlight'a verdi. "Suya altı damla koy" dedi.

Drawlight şişenin tıpacını çıkardı. Elleri o kadar titriyordu ki şişenin içindeki sıvıyı olduğu gibi yere dökmekten korkuyordu. Strange bir şey fark etmemiş gibiydi. Drawlight şişeyi sallayarak birkaç damla akıttı.

Strange kupayı aldı ve suyu içti. Kupa elinden düştü. Drawlight, tam olarak nasıl olduğunu bilmiyordu ama Strange'in değiştiğini fark etmişti. Strange'in yıldızlı gökyüzüne karşı duran karanlık bedeni kendini bıraktı, başı öne eğildi. Drawlight onun sarhoş olup olmadığını merak etti. Ama hangi sıvının birkaç damlası insanı sarhoş ederdi ki? Ayrıca güçlü bir alkol kokusu da almıyordu, Strange çarşafları ve kendisi haftalardır yıkanmamış biri gibi kokuyordu. Başka bir koku daha vardı, bir dakika önce olmayan bir koku, yaşlılık ve elli kadar kedinin kokusu.

Drawlight çok çok tuhaf bir hisse kapıldı. Büyü gerçekleşmeden önce hissettiği bir şeydi bu. Çevresinde görünmez kapılar açılıyordu, çok çok uzaklardan esen bir rüzgar ormanların, çayırların ve bataklıkların kokusunu getirdi. Zihnine görüntüler aktı. Çevresindeki evler artık boş değildi. Sanki duvarları ortadan kalkmıştı da içlerini görebiliyordu. Her bir karanlık odada tam olarak bir insan denemezdi ama bir Varlık, kadim bir Ruh oturuyordu. Birinde Ateş, bir başkasında bir Taş, bir diğerinde Sağanak Yağmur, bir başkasında bir Kuş Sürüsü, bir başkasında Bir Tepe, bir diğerinde Karanlık ve Zalim Düşünceler Taşıyan Küçük bir Yaratık... Ve böylece uzayıp gidiyordu.

"Bunlar nedir?" diye fısıldadı, hayretle. Başındaki bütün saçların elektriğe kapılmış gibi diken diken olduğunu fark etti. Sonra yeni, farklı bir hisse kapıldı: Yüksek bir yerden düşmeye benziyordu, oysa ayakları hala yere basıyordu. Sanki düşen bedeni değil de zihniydi.

İngiltere'de bir tepenin yanında duruyordu. Yağmur yağıyordu, gri hayaletler gibi havada dolaşıyordu. Yağmur üzerine düşerken onun kadar inceldi. Yağmurla birlikte düşünceleri, anıları, iyilikleri ve kötülükleri de aktı. Artık adını bilmiyordu. Her şey taşın üzerindeki çamur gibi akıp gitti. Yağmur onu kendisine ait düşünceler ve anılarla doldurdu. Gümüş su çizgileri ince bir oya gibi, bir kolun damarları gibi tepeyi kapladı. Bir insan olduğunu unutarak su çizgilerine dönüştü. Yağmurla beraber toprağa yağdı.

Toprağın altında, İngiltere'nin altında yattığını düşündü. Çok uzun çağlar geçmişti, soğuk ve yağmur içine işledi, içinde taşlar yer değiştirdi. Sessizlik ve Karanlıkta genişledi. Toprak oldu, İngiltere oldu. Bir yıldız aşağı bakıp onunla konuştu. Bir taşın sorusuna, kendi dilinde cevap verdi. Yan tarafında bir ırmak kıvrılıyordu, parmaklarının altında tepeler bitiyordu. Ağzını açtı ve soluğu ilkbaharı soldu...

Kışın karanlık bir ormandaki fundalığa itildiğini düşündü. Ağaçlar sonsuza uzanıyor gibiydi, ince beyaz kış ışığı dilimleriyle birbirlerinden ayrılan kara sütunlardı. Aşağı baktı. Genç fidanlar, baştan aş ağı onu delip geçmişti, ellerinden ve ayaklarından, gövdesinden geçerek büyüdüler. Gözkapakları artık kapanmıyordu çünkü içlerinde sürenler büyümüştü. Böcekler kulaklarına girip çıktı, örümcekler ağzında ağlarını örüp yuvalarını kurdu. Uzun, çok uzun yıllardır ormana dolanmış olduğunu fark etti. O ormanı, orman onu tanıyordu. Neyin orman neyin insan olduğunu anlamak artık imkânsızdı.

Her şey sessizdi. Kar yağdı. Haykırdı...

Karanlık.

Drawlight kendine geldi, bu karanlık sulardan yüzeye çıkmak gibiydi. Kendisini serbest bırakanın Strange mi, orman mı, yoksa İngiltere mi olduğunu bilmiyordu ama onu kendi zihnine bırakırken küçümsemesini hissetti. Kadim Ruhlar bedeninden çekildi. Duyguları ve hisleri küçülerek tekrar bir insanın duyguları ve hislerine dönüştü. Katlandığı şey yüzünden başı fırıl fırıl dönüyordu. Ellerini inceledi ve ağaçların kendisini deldiği yerleri ovuşturdu. Sağlam görünüyorlardı ama ah, nasıl da acıyorlardı! Sızlanarak Strange'i arandı.

Büyücü biraz uzakta bir duvar dibine çömelmiş, kendi kendine büyüler mırıldanıyordu. Bir kere duvara vurdu, taşlar şişti, biçim değiştirdi ve kuzguna dönüştü, kuzgun kanatlarını açtı ve kulak tırmalayan bir çığlıkla gece göğüne uçtu. Tekrar duvara vurdu: Duvardan bir başka kuzgun çıkarak uçtu. Sonra

bir tane daha, ardından bir tane daha ve böylece devam etti, yukarıdaki bütün yıldızlar kara kanatlarla kapanana kadar kuzgunlar birbirini izledi.

Strange tekrar vurmak için elini kaldırdı.

"Büyücü bey" dedi Drawlight kesik kesik soluyarak. "Üçüncü mesajın ne olduğunu söylemediniz."

Strange çevresine bakındı. Ansızın paltosuna yapışarak Drawlight'ı yanına çekti. Drawlight, Strange'in pis kokulu soluğunu yüzünde hissedebiliyordu ve ilk kez yüzünü görebiliyordu. Yıldızlar, insanlık ve mantığın terk ettiği alev alev yanan çıldırmış gözleri aydınlatıyordu.

"Norrell'e geleceğimi söyle!" diye tısladı Strange. "Şimdi git!"

Drawlight'ın tekrara ihtiyacı yoktu. Karanlıkta aceleyle uzaklaştı. Kuzgunlar onu kovalıyor gibiydi. Onları göremiyor ama kanat çırpışlarını işitiyor ve bu kanatların havada yarattığı esintiyi hissedebiliyordu. Köprünün ortasında birdenbire göz kamaştırıcı bir ışığın içine sendeledi. Hemen çevresi kuş şakımaları ve insan sesleriyle doldu. Kadınlar ve erkekler yürüyor, konuşuyor, günlük hayatlarına devam ediyorlardı. Burada korkunç bir büyü yoktu, yalnızca günlük hayattı işte, harika güzel günlük hayat.

Drawlight'ın giysileri hâlâ deniz suyundan sırılsıklamdı ve havada acımasız bir soğuk vardı. Şehrin bilmediği bir yerindeydi. Hiç kimse ona yardım teklif etmedi, uzun bir süre kaybolmuş ve bitkin bir halde yürüdü. En sonunda tesadüfen tanıdığı bir meydana çıktı ve bir odasını kiraladığı küçük hanı bulabildi. Odasına ulaştığında bitkin ve titrer bir haldeydi. Soyundu ve bedenindeki tuzu elinden geldiği kadar temizlemeye çalıştı. Sonra küçük yatağına uzandı.

Sonraki iki gün boyunca ateşler içinde yattı. Rüyaları anlatılmaz şeylerle doluydu, Karanlık, Büyü ve Yeryüzünün Uzun Soğuk Çağları. Uyuduğu bütün o zaman boyunca kendini toprağın altında ya da bir kış ağacı tarafından çarmıha gerilmiş bulmanın korkusunu hissetti.

Üçüncü günün sonunda ayağa kalkıp limana gidecek kadar kendine gelmişti. Orada Portsmouth'a giden bir gemi buldu. Kaptana Lascelles'in verdiği, onu İngiltere'ye götürecek gemiye

büyük bir ücret ödemeye söz veren ve Avrupa'nın en ünlü iki bankacısı tarafından imzalanmış mektuplarla kağıtları gösterdi.

Beşinci gün İngiltere'ye giden bir gemideydi.

Londra'nın üzerindeki ince soğuk pus, Stephan'a kendi hayatının soğukluğunu simgeliyormuş gibi geliyordu. Son zamanlarda efsun yüreğini iyice ezmeye başlamıştı. Mutluluk, sevinç ve huzur artık ona yabancıydı. Yalnızca en acı duygular, kızgınlık, kırgınlık ve hüsran yüreğinin çevresindeki büyü bulutlarını delebiliyordu. İngiliz dostlarıyla arasındaki ayrım ve soğukluk giderek artıyordu. Beyefendi bir ifrit olabilirdi ama İngilizler'in gururu ve kendini beğenmişliklerinden söz ettiğinde Stephen elinde olmadan ona hak veriyordu. Kayıp Umut bile bütün korkunçluğuna karşın İngiliz kibri ve kötülüğünden kaçıp sığınabileceği hoş bir sığınak gibi gözüküyordu. En azından orada kim olduğu için özür dilemesine gerek kalmıyordu, üstelik onur konuğu muamelesi gördüğü tek yer de orasıydı.

Bu kış gününde Stephen, Sör Walter'ın Harley Sokağı'ndaki evinin avlusunda bulunan ahırlardaydı. Sör Walter birkaç gün önce çok güzel iki tazı almıştı. Erkek hizmetkârlar bu köpeklere bayılmıştı ve şimdi de günün büyük bir bölümünü köpekleri ziyaret edip farklı seviyedeki bilgi ve kavrayışlarını sergileyerek avdaki yeteneklerini tartışmakla geçiriyorlardı. Stephen bu kötü alışkanlığı dizginlemesi gerektiğini biliyordu ama aslında o kadar da umursamadığını fark etmişti. Kapı uşağı Robert bugün köpekleri görmeye çağırdığında Stephen adamı azarlamak bir yana şapkasını ve paltosunu giyerek onunla birlikte gitmişti. Şimdi Robert ve seyislerin köpeklerin üzerine düşmelerini izliyordu. Ancak her şey kalın ve pis bir camın ardında oluyordu sanki.

Aniden bütün adamlar doğruldu ve tek sıra halinde uygun adım ahırları terk etti. Stephen titredi. Yaşadıklarından, böyle olağandışı bir davranışın hiç istisnasız şeytanarabası saçlı adamın gelişini haber verdiğini biliyordu.

İşte oradaydı, dar karanlık ahırları gümüş saçlarının parlaklığı, mavi gözlerinin ışıltısı ve yeşil ceketinin göz alıcılığıyla aydınlatıyordu. Yüksek sesle konuşuyor, gülüyor, Stephen'ın kendisini gördüğüne, en az Stephen'ı görmekten memnun olduğu kadar memnun olduğundan emin görünüyordu. Köpekleri en az hizmetkârlar kadar sevmişti ve Stephen'ı birlikte sevmeleri için yanına çağırdı. Kendi dillerinde onlarla konuştu, köpekler ise atladılar, zıpladılar, neşeyle havladılar ve beyefendiyi şimdiye kadar gördükleri herkesten çok sevmiş gibi davrandılar.

"1413'te Kuzey İngiltere Kralı'nı ziyaret etmek üzere kuzeye geldiğim zamanı hatırladım şimdi. Kral nazik ve cesur biriydi, beni maiyetiyle tanıştırdı, büyük başarılarımı, geniş krallıklarımı, şövalyevari kişiliğimi vs anlattı. Ancak soylulardan biri bu eğitici ve övücü konuşmaya dikkat etmedi. Bunun yerine o ve takipçileri dedikodu yaparak güldüler. Tahmin edebileceğin gibi bu harekete çok kızdım ve onlara biraz terbiye vermeye karar verdim. Ertesi gün bu kötü insanlar Hatfield Ormanı yakınlarında tavşan avlıyorlardı. Onları gafil avladım, tavşanları insana insanları da tavşana dönüştürdüm. Önce tazılar efendilerini parçaladılar, sonra insan kılığındaki tavşanlar kendilerini kovalayan ve rahat vermeyen tazılardan korkunç bir intikam alabileceklerini gördüler." Beyefendi duraksayarak Stephen'in bu davranışı övmesini bekledi ama Stephen tek kelime bile edemeden beyefendi birdenbire bağırdı, "Ah! Hissettin mi?"

"Neyi efendim?" diye sordu Stephen.

"Bütün kapılar sarsıldı!"

Stephen ahır kapılarına baktı.

"Hayır, hayır onlar değil!" dedi beyefendi. "İngiltere'yle diğer alemler arasındaki kapıları kastediyorum! Birisi onları açmaya çalışıyor. Birisi Gök'le konuştu ve o ben değilim! Birisi Taşlara ve Irmaklara emir veriyor ve o ben değilim! Bunu kim yapıyor? Kim bu? Gel!"

Beyefendi Stephen'ı kolundan yakaladı, sanki ansızın bir dağa ya da çok yüksek bir kuleye çıkmışlar gibi yükseldiler. Harley Sokağı'nın ahır bölümü kayboldu, Stephen'ın önünde

yeni bir manzara belirdi, sonra bir diğeri ve ardından bir diğeri geldi. Gemi direklerinin bir ormandaki ağaçlar kadar sık olduğu bir liman vardı, sonra ayaklarının altında uçup gitti ve yerini hemen gri bir kış denizi, rüzgarda yelken açmış gemiler aldı. Ardından kule külahları, görkemli köprüleri olan bir şehir belirdi. Tuhaf ama hareket ediyorlarmış hissi yoktu. Daha çok dünya, yerlerinde hiç kıpırdamadan duran beyefendiyle Stephen'a doğru akıyor gibiydi. Şimdi de minicik insanların binbir çabayla tırmandığı karlı dağlar, sonra çevresi koyu zirvelerle kuşatılmış cam gibi bir göl, sonra küçük şehirlerin ve ırmakların, üzerine çocuk oyuncağı gibi dağıldığı düz topraklar geldi.

Önlerinde bir şey vardı. İlk başta gökyüzünü ikiye bölen bir çizgiye benziyordu. Ancak yaklaştıklarında yeryüzünden göğe doğru uzanan ve ucu bucağı olmayan Kara Sütun'a dönüştü.

Stephen ve beyefendi Venedik'in çok üzerinde bir yerde durdular (*neyin* üzerinde durduklarına gelince Stephen bu konuyu aklına bile getirmemeye kararlıydı). Güneş batıyordu, aşağılarındaki sokaklar ve yapılar karanlıktı ama deniz ve gökyüzü gül kırmızısı, beyazımsı bir mavi, sarı ve sedef tonlarının birbiriyle uyumlu bir biçimde karıştığı bir ışıkla doluydu. Şehir parlak bir boşlukta yüzüyor gibiydi.

Kara Sütun'un büyük bir bölümü camsı bir kaya gibi dümdüzdü ama evlerin çatılarının üzerinde, Sütun'dan dalgalar halinde yükselip havada sürüklenen karanlık sarmallar ve kıvrımlar dalgalanıyordu. Stephen onların ne olduklarını hayal bile edemiyordu.

"Duman mı efendim? Kule yanıyor mu?" diye sordu Stephen.

Beyefendi karşılık vermedi ama yaklaştıklarında Stephen duman olmadıklarını gördü. Kule'den karanlık bir yığın uçuyordu. Bir kuzgun sürüsüydü. Binlercesi birbirini izledi. Venedik'i terk ediyor ve Stephen'la beyefendinin geldiği yöne doğru uçuyorlardı.

Bir sürü yön değiştirerek üzerlerine geldi. Hava ansızın binlerce kanat çırpmasıyla karıştı, sağır edici bir gümbürtü ve homurtuyla inledi. Toz ve kum bulutları Stephen'ın gözlerine,

burnuna ve boğazına kaçtı. İyice eğildi ve kokudan korunmak için burnunu kapadı.

Gittiklerinde hayretle sordu, "Bunlar ne efendim?"

"Büyücünün yaptığı yaratıklar" dedi beyefendi. "Onları İngiltere'ye geri gönderiyor. Gökyüzüne, Toprağa ve Irmaklara ve Tepelere verdiği emirleri götürüyorlar. Kral'ın eski müttefiklerini çağırıyorlar. Kısa bir süre sonra beni değil, İngiliz büyücülerini dinleyecekler!" Öfke ve umutsuzluğun birbirine karıştığı bir sesle uludu. "Onu daha önce hiçbir düşmanıma yapmadığım biçimde cezalandırdım! Ama yine de bana karşı dolap çeviriyor! Neden kaderine teslim olmuyor? Neden umutsuzluğa kapılmıyor?"

"Kimseden onun korkak bir adam olduğunu işitmedim efendim" dedi Stephen. "Herkes onun Yarımada'da cesaret gösteren pek çok şey başardığını söylüyor."

"Cesaret mi? Ne diyorsun? Bu cesaret falan değil! Bu resmen kötü niyet! Çok ihmalkar davrandık Stephen! Üstünlüğün İngiliz büyücülerinin eline geçmesine izin verdik! Onları yenmenin bir yolunu bulmalıyız! Seni ne yapıp edip Kral yapacağız!"

60

Fırtına ve yalanlar

Şubat 1817

Greysteel Hala, Padua'da pazarın yakınlarında bir ev kiralamıştı. Her yere yakın olmasının yanı sıra üç aylık kirası da yalnızca otuz sekiz gineydi. Greysteel Hala bu karlı işten son derece memnundu. Ancak insan büyük bir kararlılıkla acele hareket ettiğinde, bazen kararsızlık ve tereddüt sonradan, vazgeçmek için çok geç olduğunda gelir. Bu örnekte de durum böyleydi. Greysteel Hala ve Flora evde yaşamaya başlayalı henüz bir hafta olmuştu ki, Greysteel Hala evde kusur bulmaya başladı, hatta hiç kiralamamış olmayı bile düşündü. Eski ve güzel olmasına karşın, gotik tarzdaki pencereleri küçüktü ve birkaçı taş balkonlarla kapatılmıştı. Bir başka deyişle çoğu zaman karanlık oluyordu. Bu daha önce bir sorun olmayacağı halde, tam o sırada Flora'nın moral desteğine ihtiyacı vardı, loşluk ve gölgeler pitoresk olsalar da Greysteel Hala, Flora'ya en iyi gelecek şeyler olmadığını düşünüyordu. Dahası avluda duran bazı taş kadın heykelleri zamanla sarmaşıktan peçeler ve pelerinler edinmişti. Bu hanımların yakında gözden tamamen kaybolacaklarını söylemek abartı olmazdı ve Greysteel Hala'nın gözü ne zaman içlerinden birine takılsa, aklına Jonathan

Strange'in genç yaşta gizemli bir biçimde ölen zavallı karısı geliyordu. Büyük ihtimalle kocası kadıncağızın talihsiz kaderi yüzünden delirmişti. Greysteel Hala, Flora'nın kendisiyle aynı melankolik düşüncelere kapılmayacağını umuyordu.

Ancak pazarlık yapılmış ve ev kiralanmıştı. Bu yüzden Greysteel Hala evi elinden geldiği kadar neşeli ve aydınlık bir yer yapmaya koyuldu. Daha önce hiç mumlar ve kandil yağları konusunda müsriflik yapmamış biriyken, Flora'nın moralini düzeltmek için hiçbir masraftan kaçınmadı. Merdivenlerde özellikle loş bir nokta, basamaklardan birinin hiç umulmadık biçimde döndüğü bir yer vardı. Kimsenin düşüp boynunu kırmaması için Greysteel Hala hemen basamağın üzerindeki rafa bir lamba koymakta ısrar etti. Lamba gece gündüz yanıyordu ve evle birlikte tuttukları İtalyan hizmetçi Bonifazia'ya (Greysteel Hala'dan bile daha tutumlu biriydi) kalıcı bir hakaret gibi duruyordu.

Bonifazia kusursuz bir hizmetkardı ama eleştiriye fazla yatkındı ve kendisine verilen talimatları yerine getirmesinin neden imkansız ya da yanlış olduğuna ilişkin uzun açıklamalar yapma adetindeydi. İşinde ona yavaş anlayan, suistimale müsait genç bir adam yardımcı oluyordu. Adı Minichello'ydu ve her emri anlaşılması imkansız, kendi şivesinde alçak sesle homurdandığı sözcüklerle karşılıyordu. Bonifazia ona Greysteel Hala'ya akraba olduklarını düşündüren samimi bir küçümsemeyle davranıyordu ancak bu noktada henüz kesin bir bilgi edinebilmiş değildi.

Greysteel Hala'nın günleri ev için yapılan düzenlemeler, Bonifazia'yla günlük çekişmeler ve yeni bir şehirdeki yaşama eşlik eden acı tatlı bütün keşiflerle dopdolu geçiyordu. Ancak bu zamanda en önemli ve kutsal görevi Flora'ya eğlence bulmaktı. Flora sessizliğe ve yalnızlığa alışmıştı. Venedik'te bütün eğlencelere ön ayak olan Flora'yken şimdi Greysteel Hala nereyi keşfetmeyi önerirse ona uyuyordu. Bir arkadaş gerektirmeyen meşgaleleri tercih ediyor, yalnız yürüyor, yalnız okuyor, oturma odasında ya da bazen avluda saat bir civarında vuran cılız güneşin altında oturuyordu. Eskisi kadar açık yürekli ve candan değildi, sanki birisi (Jonathan Strange

olması şart değildi) onu hayalkırıklığına uğratmış da gelecekte daha bağımsız davranma kararı almış gibi davranıyordu.

Şubat'ın ilk haftasında Padua'da büyük bir fırtına patlak verdi. Öğlen saatleriydi. Fırtına birdenbire doğudan çıkageldi (Venedik ve deniz yönünden). Şehrin kahvehanelerinde oturan yaşlılar hiçbir belirti görmediklerini söylemişlerdi. Ancak diğerleri bunu pek dikkate almadılar: Ne de olsa mevsim kıştı ve fırtına çıkması da normaldi.

Önce şehirde çok şiddetli bir rüzgar esti. Bu rüzgar öyle kapı ya da pencerelere aldıran bir rüzgar değildi. Hiç kimsenin varolduğunu bile bilmediği yarıkları bularak evlerin içinde de dışında estiği şiddetle esti. Greysteel Hala ve Flora birinci kattaki odada birlikte oturuyorlardı. Pencere pervazları zangırdamaya ve avizeden sarkan kristaller şıngırdamaya başladı. Sonra Greysteel Hala'nın yazmakta olduğu mektup elinin altından kaydı ve odada uçuşmaya başladı. Pencerenin dışında gökyüzü, gece kadar karardı ve göz açtırmayan bir sağanak başladı.

Bonifazia ve Minichello oturma odasına girdiler. Greysteel Hala'nın fırtınayla ilgili yapmalarını istediği bir şey olup olmadığını öğrenme bahanesiyle gelmişlerdi ama gerçekte Bonifazia rüzgarın ve yağmurun şiddeti karşısında Greysteel Hala'nın hayret nidalarına katılmak istemişti (ve ikisi farklı dillerde de olsa gayet iyi bir düet yaptılar). Minichello ise muhtemelen Bonifazia geldiği için gelmişti, sanki özel olarak kendisine iş çıkarmak üzere patladığından şüpheleniyormuşçasına fırtınayı sıkıntılı gözlerle izledi.

Greysteel Hala, Bonifazia ve Minichello hepsi penceredeydi ve ilk yıldırımın tanıdık bir manzarayı soluk, doğaüstü bir pırıltı ve beklenmedik gölgelerle dolu, gotik ve rahatsız edici bir manzaraya dönüştürdüğünü gördüler. Bunu bütün odayı sarsan bir gök gürültüsü çatırtısı izledi. Bonifazia, Bakire ve birkaç azizeye dualar etmeye başladı. Onun kadar endişelenen Greysteel Hala aynı yere sığınmaktan memnun olabilirdi ama İngiltere Kilisesi'nin bir üyesi olduğundan yalnızca, "Ulu Tanrım!" ve "Tanrı korusun!" gibi şeyler söyleyebiliyordu ve bunların da bir yararını görmüyordu.

"Flora hayatım" diye seslendi hafifçe titreyen bir sesle. "Korkmuyorsun ya. Çok korkunç bir fırtına."

Flora pencerenin yanına gelerek halasının elini tuttu ve kısa bir süre sonra dineceğini söyledi. Şehir bir şimşekle daha aydınlandı. Flora halasının elini bıraktı, pencerenin kancasını açtı ve heyecanla balkona çıktı.

"Flora!" diye bağırdı Greysteel Hala.

Flora, elbisesini ıslatan ya da saçlarını dağıtan rüzgâra hiç aldırış etmeden iki eliyle korkuluklara tutunarak uluyan karanlığa eğildi.

"Hayatım! Flora! Flora! İçeri gel!"

Flora döndü ve halasına bir şeyler söyledi ama ne olduğunu işitmediler.

Minichello arkasından balkona çıktı ve şaşırtıcı bir nezaketle (ama yöreye özgü somurtkanlığından bir an bile ödün vermeden) kocaman düz ellerini çobanların koyunları yönlendirmek için kullandıkları değnekler gibi kullanarak onu tekrar içeri sokmayı başardı.

"Görmüyor musunuz?" diye bağırdı Flora. "Orada biri var! Orada köşede! Kim olduğunu görmüyor musunuz? Sandım ki..." Aniden sessizleşti ve düşündüğü şeyi kendine sakladı.

"Neyse hayatım, umarım yanlış görmüşsündür. Şu an sokakta olan herkese acırım doğrusu. Umarım bir an önce başlarını sokacak bir yer bulurlar. Ah, Flora'cığım! Ne kadar ıslanmışsın!"

Bonifazia havluları getirdi ve sonra Greysteel Hala'yla birlikte hemen Flora'nın giysisini kurulamaya, aralarında onu döndürmeye, bazen de biri bir yana çevirirken öbürü diğer yana çevirmeye çalıştı. Aynı zamanda Minichello'ya acele talimatlar yağdırdılar, Greysteel Hala yalan yanlış ama ısrarlı bir İtalyanca'yla Bonifazia hızlı bir Venedik aksanıyla. Talimatların da dönüşler gibi birbirini tutmadığı söylenebilirdi çünkü Minichello hiçbir şey yapmadan uğursuz bir ifadeyle onlara bakmaya devam etti.

Flora iki kadının eğilmiş başlarının üzerinden sokağa baktı. Bir şimşek daha çaktı. Elektriğe kapılmış gibi kaskatı kesildi ve

bir saniye sonra hizmetçi kadının ve halasının elinden kurtularak odadan dışarı koştu.

Nereye gittiğini merak edecek zamanları olmadı. Sonraki yarım saat destansı bir mücadeleden ibaretti. Minichello fırtınanın gücüne karşı panjurları kapamaya çalıştı, Bonifazia karanlıkta tökezleyerek mum aradı ve Greysteel Hala "panjur" anlamına geldiğini sandığı İtalyanca sözcüğün aslında "parşömen" anlamına geldiğini fark etti. Sırayla her biri sabrını yitirdi. Çanların (kutsal nesneler oldukları için) fırtına ve yıldırımı (şeytanın işleri olduğu besbelliydi) uzaklaştırabileceği inancıyla şehrin bütün çanlarının aynı anda çalmaya başlaması da durumu düzeltmedi.

En sonunda ev emniyete alındı ya da hemen hemen alındı. Greysteel Hala, kalan işleri Bonifazia ve Minichello'ya bıraktı ve Flora'nın odadan çıktığını unutarak yeğeni için bir mumla odaya geri döndü. Flora orada değildi ancak Greysteel Hala, Minichello'nun hâlâ o odadaki panjurları kapamamış olduğunu gördü.

Flora'nın odasına giden merdivenleri çıktı, Flora orada da yoktu. Küçük yemek salonunda da değildi, Greysteel Hala'nın yatak odasında ya da bazen yemekten sonra kullandıkları daha küçük oturma odasında da yoktu. Mutfak, antre, bahçıvanın odası sonraki denediği yerlerdi. Flora buralarda da yoktu.

Greysteel Hala ciddi olarak korkmaya başlamıştı. Zalim bir ses kulağına Jonathan Strange'in karısının gizemli kaderinin, fırtınalı bir havada ansızın kaybolmasıyla başladığını fısıldıyordu.

"Ama o yağmur değil kardı" dedi kendi kendine. Evin içinde dolaşıp Flora'yı ararken kendi kendine tekrarlıyordu. "Yağmur değil kardı. Yağmur değil kardı." Sonra şöyle düşündü. "Belki de bütün bu zaman boyunca oturma odasındaydı. O kadar karanlık ve sessizdi ki, belki ben onu görmedim."

Odaya döndü. Bir şimşek daha çaktı, oda ışığın altında olağandışı bir boyut kazandı. Duvarlar bembeyaz ve dehşet verici bir görünüm aldı, mobilyalar ve diğer eşyalar taşlaşmış gibi grileşti. Greysteel Hala korkunç bir irkilmeyle odada gerçekten de başka biri daha olduğunu fark etti. Bir kadındı

ama Flora değildi, koyu renk eski moda bir elbise giymiş, elinde tek bir mumun yandığı bir mumluk taşıyan ve kendisine bakan yüzü tamamıyla gölgeler içinde seçilmeyen bir kadındı.

Greysteel Hala buz kesti.

Bir gök gürültüsü çatırtısı koptu. Sonra iki mum alevi dışında her şey karanlığa gömüldü. Ama bir biçimde tanımadığı kadının alevi hiçbir yeri aydınlatmıyordu. Daha da tuhafı oda gizemli bir biçimde büyümüş gibiydi, kadın ve mumu Greysteel Hala'dan tuhaf bir biçimde uzaktaydı.

Greysteel Hala bağırdı. "Kim var orada?"

Cevap yoktu.

"Elbette" diye düşündü. "İtalyan olmalı. Bir de İtalyanca sorayım. Belki de fırtınadan kafası karışıp yanlış eve girdi."

Bir şimşek daha çaktı. Kadın tıpkı az önceki gibi Greysteel Hala'nın önünde duruyordu. "Jonathan Strange'in eşinin hayaleti!" diye düşündü. Bir adım ilerledi, yabancı kadın da aynını yaptı. Anlamasıyla rahatlaması bir oldu. "Bir ayna! Ah! Ne aptalım! Ne aptalım! Kendi aksimden korkuyorum!" O kadar rahatlamıştı ki neredeyse yüksek sesle gülecekti. Sonra duraksadı, korkmakla hiç de aptallık etmemişti hem de hiç, o *köşede daha önce bir ayna yoktu*.

Bir sonraki şimşekte aynayı gördü. Uğursuz aynadan uzaklaşırsa daha iyi düşünebileceğini hissediyordu. Merdivenlerin yarısını çıkmıştı ki, Flora'nın odasından bazı sesler geldiğini işiterek kapıyı açtı ve içeri baktı.

Flora oradaydı. Onun için koydukları mumları yakmıştı ve elbisesini başından çıkarmak üzereydi. Elbisesi sırılsıklamdı, iç eteği ve çorapları da aynı durumdaydı. Ayakkapları yatağın bir yanına atılmıştı, onlar da tamamen ıslak ve çamurluydu.

Flora, halasına suçluluk duygusu, utanç, meydan okuma ve tanımlanması daha zor birkaç başka duygunun karıştığı bir bakış fırlattı. "Bir şey yok! Bir şey yok!" diye bağırdı.

Muhtemelen bu halasının sormasını beklediği bir sorunun karşılığıydı ama Greysteel Hala'nın tek söylediği, "Ah, hayatım! Nerelerdeydin! Bu havada ne diye dışarı çıktın?" olmuştu.

"Ben... Ben biraz nakış ipliği almaya gittim."

Greysteel Hala çok şaşırmış bir ifadeyle bakmış olacaktı ki, Flora tereddüt ederek, "Yağmurun bu kadar uzun süreceğini düşünmemiştim" dedi.

"Eh, hayatım, bana kalırsa epey düşüncesizce davrandın ama herhalde çok korkmuş olmalısın! Bu yüzden mi ağladın?"

"Ağlamak mı! Hayır, hayır! Yanılıyorsun hala. Ağlamıyordum. Yalnızca yağmur, hepsi bu."

"Ama sen..." Greysteel Hala duraksadı. *Hala ağlıyorsun* diyecekti ama Flora başını sallayarak sırtını döndü. Her nedense şalını bir bohça biçiminde düğüm yapmıştı, Greysteel Hala böyle yapmamış olsa şalın onu yağmurdan biraz olsun koruyacağını ve bu kadar ıslanmış olmayacağını düşündü elinde olmadan. Bohçanın içinden kehribar renkli bir sıvıyla yarısına kadar dolu küçük bir şişe çıkardı. Bir çekmecenin içine koydu.

"Flora, çok tuhaf bir şey oldu. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum ama bir ayna..."

"Evet biliyorum" dedi Flora çabucak. "Benim."

"Sana mı ait!" Greysteel Hala hepten şaşırdı. Birkaç saniyelik bir duraksama oldu. "Nereden aldın?" diye sordu. Düşünebildiği tek şey bu olmuştu.

"Tam olarak hatırlamıyorum. Şimdi gelmiş olmalı."

"Ama herhalde hiç kimse fırtınanın ortasında bir şey teslim etmez! Hem böyle yapacak kadar aptal olsalar bile kapıyı çalarlardı, böyle tuhaf, gizli saklı bir biçimde yapmazlardı."

Flora bu mantıklı sözlere bir karşılık vermedi.

Greysteel Hala konunun kapanmasından şikâyetçi değildi. Fırtınalardan, ödünün patlamasından, beklenmedik aynalardan bıkmıştı zaten. Aynanın neden orada olduğu sorusu cevap bulunca, *nasıl* oraya geldiği sorusunu şimdilik bir yana bırakmaya karar verdi. Flora'nın elbisesi, Flora'nın ayakkapları, Flora'nın soğuk alma ihtimali ve Flora'nın hemen kurulanması, sabahlığını giyerek aşağı gelmesi, ateşin yanında oturarak sıcak bir çorba içmesi gibi daha yatıştırıcı konulara dönmekten memnundu.

Tekrar oturma odasında oturduklarında Greysteel Hala, "Bak!" dedi. "Fırtına dindi. Kıyıya geri dönüyor sanki. Ne tuhaf!

O yönden geldiğini sanıyordum oysa. Herhalde nakış ipliklerin de üstün başın gibi rezil olmuştur."

"Nakış ipliği mi?" dedi Flora. Sonra hatırlayarak, "Ah! Dükkana kadar gidemedim. Dediğin gibi düşüncesizce bir işe kalkıştım."

"Neyse, birlikte gider istediğini alırız. Zavallı pazarcılar! Tezgahlarındaki her şey ıslanmıştır şimdi. Bonifazia lapanı hazırlıyor canım. Acaba ona yeni süt kullanmasını söyledim mi?"

"Hatırlamıyorum hala."

"Gidip söylesem iyi olacak."

"Ben gidebilirim hala" dedi Flora ayağa kalkmayı teklif ederek.

Ama halası onu dinlemedi bile. Flora olduğu yerden, ateşin yanından hiç kıpırdamamalı, ayağını küçük tabureden indirmemeliydi.

Hava aydınlanıyordu. Mutfağa gitmeden önce Greysteel Hala aynayı inceledi. Çok büyük ve süslüydü, hatta Venedik Gölü'ndeki Murano Adası'nda yapılanlardandı. "Bu aynayı beğenmene şaşırdığımı söylemeliyim Flora. O kadar çok kıvrımı, cam çiçeği, süsü var ki. Genelde sade şeyleri beğenirdin." Flora içini çekti ve İtalya'ya geldiğinden beri gösterişli ve süslemesi bol şeylerden zevk aldığını söyledi.

"Pahalı mıydı?" diye sordu Greysteel Hala. "Pahalı görünüyor."

"Hayır, hayır hiç de pahalı değil."

"Eh, bu da bir şeydir, değil mi?"

Greysteel Hala merdivenlerden aşağı inerek mutfağa gitti. Kendini iyice toparlanmış hissediyordu ve bütün sabah boyunca yaşanan telaş ve heyecanın sona erdiğinden emindi. Ama çok yanılıyordu.

Mutfakta Bonifazia ve Minichello'yla birlikte hiç tanımadığı iki adam vardı. Bonifazia, Flora'nın lapasını yapmıyordu. Hatta kilerden, yulaf ve sütü bile çıkarmamıştı.

Bonifazia, Greysteel Hala'yı görür görmez hemen kolundan tuttu ve heyecanla bir dizi aksanlı cümle sıraladı. Fırtınadan söz ediyor, şeytan işi olduğunu söylüyordu ama bunun dışında

Greysteel Hala söylediklerinden hiçbir şey anlamadı. Hayret dolu bakışları altında, anlamasını sağlayan Minichello oldu. İngilizce'yi gayet makul bir biçimde taklit ederek, "İngilezz büyücü yapıyor. *Tempesta*, *tempesta'yı* İnglezz büyücü yapıyor" dedi.

"Affedersin, anlamadım!"

Bonifazia ve iki adamın yoğun müdahaleleri arasında Minichello fırtınanın ortasında birkaç kişinin gökyüzüne baktığında kara bulutlarda bir aralık gördüğünü anlattı. Bu aralıktan gördükleri, onları hem afallatmış hem de dehşete düşürmüştü. Berrak gök mavisi beklerken yerine kara, yıldızlarla dolu geceyarısı göğünü görmüşlerdi. Fırtına doğal değildi, yalnızca Strange'in Karanlık Sütunu'nun gelişini saklamak için çıkarılmıştı.

Bu haber kısa sürede bütün şehre yayıldı, şehir sakinleri son derece tedirgindi. Şimdiye kadar Karanlık Sütunu'nu yalnızca Venedik (ki Padualılar buranın korkunç olaylar için doğal bir ortam olduğunu düşünüyorlardı) sınırları içinde kalan bir dehşetti, oysa şimdi Strange'in Venedik'te efsun nedeniyle değil, kendi isteğiyle kaldığı belli olmuştu. İtalya'daki, hatta dünyadaki herhangi bir şehir Ebedi Karanlık tarafından ziyaret edilebilirdi. Bu yeterince kötüydü ama Greysteel Hala için çok çok daha kötüydü çünkü Strange'e duyduğu korkuya bir de Flora'nın yalan söylediği gibi tatsız mı tatsız bir düşünce ekleniyordu. Flora'nın bir büyünün etkisi altında olduğu için mi yoksa Strange'e olan ilgisinin prensiplerini sarstığı için mi yalan söylediğini tartışıyordu kendi kendine.

Venedik'teki ağabeyine yazarak yanlarına gelmesi için yalvardı. O gelene kadar hiçbir şey söylememeye karar verdi. Günün geri kalanında Flora'yı gözünün önünden ayırmadı. Flora genelde her zamanki gibiydi ama arada sırada halasına karşı davranışlarında hiç olmaması gereken hafif bir pişmanlık seziliyordu.

Ertesi gün saat birde, henüz Greysteel Hala'nın mektubunu almasına daha birkaç saat varken, Dr. Greysteel, Frank ile birlikte Venedik'ten çıkageldi. Venedik'te Strange'in Santa Maria Zobenigo semtinden ayrılarak terrafirma'ya gittiğinin

herkes tarafından bilindiğini söyledi. Denizden ilerleyen Karanlık Sütunu şehrin pek çok semtinden görülmüştü. Denizin yüzeyi titreşmiş, karanlık kıvrımları ve büklümleri ok gibi girip çıkarken deniz kara alevlerden oluşmuş gibi görünmüştü.

Strange'in nasıl suyu aşmayı başardığını, bir gemiyle mi yoksa tamamen büyü kullanarak mı geçtiği bilinmiyordu. Gelişini gizlemek için çıkardığı fırtına Padua'nın on kilometre uzağındaki Stra'ya gelene kadar patlamamıştı.

"Emin ol Louisa" dedi Dr. Greysteel. "Onun yerinde olmak istemezdim. Yaklaşmasıyla herkes kaçtı. Mestre'den Stra'ya, boş sokaklar ve terk edilmiş tarlalardan başka bir şey yoktu, tek bir insan bile görmüş olamaz. Bundan böyle dünya onun için bomboş bir yer."

Birkaç dakika önce, Strange hakkında hiç de hoş olmayan şeyler düşünen Greysteel Hala'nın gözleri erkek kardeşinin çizdiği manzara karşısında yaşardı. "Peki, şimdi nerede?" diye sordu yumuşak bir sesle.

"Santa Maria Zobenigo'daki odasına döndü" dedi Dr. Greysteel. "Değişen bir şey yok. Padua'ya geldiğini işitir işitmez amacını da tahmin ettik. Olabildiğince çabuk geldik. Flora nasıl?"

Flora oturma odasındaydı. Babasının geleceğini tahmin etmişti, hatta en sonunda bu konuşmayı yapma vakti geldiği için rahatlamış görünüyordu. Dr. Greysteel ilk sorusunu sorar sormaz Flora her şeyi itiraf etti. Bu aşırı dolmuş bir yüreğin en sonunda kendini bırakmasıydı. Bol bol gözyaşı döktü ve Strange'i gördüğünü itiraf etti. Sokakta görmüş ve kendisini beklediğini anlayarak onunla buluşmak için evden kaçmıştı.

"Size her şeyi anlatacağım, söz veriyorum" dedi, "ama henüz değil. Yanlış bir şey yapmadım. Yani..." Kızardı. "... Halama söylediğim yalanlar dışında, bunlar için de özür dilerim ama bu sırlar benim sırrım olmadığı için anlatamam."

"Ama neden sır olması gerekiyor Flora?" diye sordu babası. "Bu sana yanlış bir şey olduğunu göstermez mi? Onurlu niyetleri olan insanların sırları olmaz. Açık davranırlar."

"Evet. Sanırım... Ah ama bu büyücüler için geçerli değil! Bay Strange'in düşmanları var, Londra'daki o korkunç adam ve diğerleri! Ama yanlış yaptığım için bana kızmayın. Doğru olanı yapmaya çok çalıştım, yaptığıma da inanıyorum! Anlamıyor musunuz, bir süredir yaptığı büyü onu yok ediyor, dün de onu vazgeçmesi için ikna ettim! Tamamen bırakacağına söz verdi!"

"Ama Flora!" dedi babası üzüntülü bir sesle. "Bu beni diğer her şeyden çok endişelendiriyor. Kendini ondan söz alabilme hakkına sahip görebilmen bir açıklama gerektiriyor. Herhalde bunu anlıyorsun? Yoksa onunla nişanlandın mı?"

"Hayır baba!" Tekrar gözyaşlarına boğuldu. Halası onu uzunca bir süre okşadıktan sonra sakinleşti. Tekrar konuşabildiğinde, "Nişan falan yok" dedi. "Onu bir zamanlar sevdiğim doğru. Ama artık hepsi bitti. Benden şüphelenmenize gerek yok! Ondan dostluğumuzun hatırına söz vermesini istedim. Ve karısının hatırına. Bunu onun için yaptığını sanıyor ama karısının, amacı ne olursa olsun, koşullar ne kadar ümitsiz olursa olsun böyle, sağlığını ve mantığını yok edici büyü yapmasını istemeyeceğini biliyorum! Ona rehberlik etmek için burada olmadığına göre onun adına konuşmak bana düştü."

Dr. Greysteel sessizdi. "Flora" dedi bir iki dakika sonra. "Strange'i Venedik'te sık sık gördüğümü unutuyorsun hayatım. Sözlerini tutacak durumda değil. Ne söz verdiğini bile hatırlamayacaktır!"

"Ah! Ama hatırlayacaktır! Her şeyi hatırlayacağı biçimde ayarladım!"

Yeniden boşalan gözyaşları söylediği gibi bu sevgiyi tamamen yüreğinden söküp atamadığını gösteriyordu. Ancak babasını ve halasını biraz olsun rahatlatacak kadar konuşmuştu. Jonathan Strange'e olan bağlılığının er ya da geç sona ereceğine ikna olmuşlardı. Greysteel Hala'nın o akşamın ilerleyen saatlerinde söylediği gibi Flora imkansız bir aşkı özleyerek yıllarını boşa harcayacak bir kız değildi. Böyle bir şey yapmayacak kadar mantıklıydı.

Hepsi tekrar bir araya geldiğinden Dr. Greysteel ile Greysteel Hala gezilerine kaldıkları yerden devam etmeye istekliydiler.

Greysteel Hala Roma’ya giderek çok etkileyici olduğunu işittiği eski yapıları ve eserleri görmek istiyordu. Ama Flora artık harabelere ya da sanat eserlerine ilgi duymuyordu. Bulunduğu yerde mutluydu. Çoğu zaman mecbur olmadıkça evden dışarı çıkmıyordu. Bir yürüyüş yapmayı ya da Rönesans döneminden kalma heykelleri olan bir kiliseyi ziyaret etmeyi teklif ettiklerinde onlara katılmayı reddediyordu. Yağmur yağdığından ya da sokakların ıslak olduğundan şikayet ediyordu, aslında doğruydu da, Padua’da kışın çok yağmur yağıyordu ama daha önce bunu hiç dert ettiği olmamıştı.

Halası ve babası sabırlıydı ancak özellikle Dr. Greysteel bu duruma biraz içerliyordu. İtalya’ya Wiltshire'daki rahat evinin odalarının yarısı büyüklüğünde bir dairede oturmak için gelmemişti. Kendi kendine, Wiltshire’da da pekâlâ kitap okunup nakış yapılabileceğini ve çok daha ucuza patlayacağını homurdanıyordu ama Greysteel Hala onu paylayıp susturuyordu. Flora, Jonathan Strange’in yasını bu yolla tutacaksa o zaman onu kendi haline bırakmalıydılar.

Flora aslında bir gezinti teklif etmişti ama bu biraz garip bir teklifti. Dr. Greysteel’in Padua’ya gelişinden bir hafta sonra denizde gezmeyi çok istediğini söyledi.

Deniz yolculuğunu mu kastediyorsun, diye sordular. Roma ya da Napoli'ye deniz yoluyla gitmemeleri için hiçbir neden yoktu.

Ancak deniz yolculuğunu kastetmiyordu. Padua'dan ayrılmayı istemiyordu. Bir yat ya da kayıkla denize açılmak istiyordu. Bir iki saatliğine, belki daha kısa olabilirdi ama hemen gitmek istiyordu. Ertesi gün küçük bir balıkçı köyüne uğradılar.

Köy ne yer, ne zenginlik ne de tarihi ya da mimari açıdan önemli bir yerdi, hatta Padua’ya yakın olması dışında hiçbir özelliği yoktu. Dr. Greysteel küçük bir şarapçı dükkânında ve bir rahibin evinde sorup soruşturduktan sonra kendilerini gezdirebilecek iki güvenilir adam buldu. Adamların Dr. Greysteel’in parasını almaya herhangi bir itirazı yoktu ama görülecek bir şey olmadığını da söylemek zorundaydılar. Hava iyi olsaydı bile görecek bir şey yoktu, ki hava iyi değildi. Yağmur yağıyordu ve bir deniz gezintisinde rahatsız edecek

kadar şiddetli ama yoğun pusu dağıtamayacak kadar hafif bir yağmurdu.

"İstediğinin bu olduğundan emin misin hayatım?" diye sordu Greysteel Hala. "Hoş bir yer değil ve çok kötü balık kokuyor."

"Eminim hala" dedi Flora ve kayığa binerek bir ucuna yerleşti. Halası ve babası onu izledi. Hayretler içindeki iki balıkçı dört bir yanlarında, donuk gri pustan duvarların içindeki gri sulardan başka bir şey kalmayana kadar kürek çektiler. Balıkçılar umutla Dr. Greystel'e, Dr. Greysteel soran gözlerle Flora'ya baktı.

Flora hiçbirine aldırış etmedi. Düşünceli bir tavırla, kayığın kenarına yaslanmış oturuyordu. Sağ kolu suya sarkıyordu.

"İşte yine alıyorum!" diye bağırdı Dr. Greysteel.

"İşte yine ne?" diye sordu Greysteel Hala huysuz bir sesle.

"Kedi ve küf kokusu! Yaşlı kadının odasındaki koku. Cannaregio'da ziyaret ettiğimiz kadın hani. Kayıkta kedi olmasın?"

Çok saçma bir soruydu. Balıkçı teknesinin her yeri görülebiliyordu ve kedi falan yoktu.

"Bir şey mi oldu canım?" diye sordu Greysteel Hala. Flora'nın duruşunda hiç hoşuna gitmeyen bir şey vardı. "Hasta mısın?"

"Hayır hala" dedi Flora dikleşip, şemsiyesini düzeltirken. "İyiyim. İsterseniz geri dönebiliriz."

Greysteel Hala bir an suyun üzerinde yüzen ufak bir şişe gördü, tıpacı olmayan küçük bir şişeydi. Sonra batarak gözden kayboldu.

Bu tuhaf gezintiden sonra Flora bir daha haftalar boyu dışarı çıkmak istemedi. Bazen Greysteel Hala onu sokağı görebilmesi için pencere kenarına oturmaya ikna etmeye çalışıyordu. İtalya'da bir sokakta çoğu zaman insan kendisini eğlendirebilecek pek çok şey görebilirdi ama Flora gölgeli bir köşede, ürkütücü aynanın altındaki bir koltuktan başkasına oturuyordu. Üstelik tuhaf bir alışkanlık da edinmişti. Odanın aynadaki görüntüsüyle gerçekteki görüntüsünü karşılaştırıyordu. Örneğin ansızın bir koltuğun arkasına atılmış bir şalla ilgilenerek aksine bakıyor ve "Şu şal aynada farklı görünüyor" diyordu.

"Sahi mi?" diyordu Greysteel Hala şaşkın bir halde.

"Evet, aynada kahverengi görünüyor oysa gerçekte mavi. Sence de öyle değil mi?"

"Şey, hayatım, eminim haklısın ama bana aynı gibi geldi."

"Evet" diyordu Flora da içini çekerek. "Haklısın."

61

Ağaç Taşla konuşur, Taş Suyla

Ocak-Şubat 1817

Bay Norrell, Strange'in kitabını yok ettiğinde kamuoyu ona karşı ayaklanarak Strange'i destekler olmuştu. Hem evlerde hem de sokakta iki büyücü arasında karşılaştırmalar yapılıyordu. Strange dürüst, cesur ve canlıydı, oysa Bay Norrell'in kişiliği baştan aşağı kapalıiıktan ibaretmiş gibi geliyordu insanlara. Ayrıca Strange yarımadada ülkesine hizmet ederken Bay Norrell'in başka kimsenin okuyamaması için Roxburghe Dükü'nün kütüphanesini nasıl satın aldığı da unutulmamıştı. Ancak Ocak'ın ortasına gelindiğinde gazeteler Strange'in deliliği, Kara Kule'nin tarifleri ve onu orada tutan büyüyle ilgili yorumlarla doluydu. Lister adındaki bir İngiliz, Strange'in Venedik'ten ayrılarak Pauda'ya gittiği gün İtalya kıyılarındaki Mestre'deydi. Bay Lister Karanlık Sütunu'nun denizden geçişini görmüş ve hemen İngiltere'ye haberi göndermişti. Üç hafta sonra birkaç Londra gazetesinde Karanlık'ın suların üzerinden nasıl sessizce kaydığına dair haberler çıktı. Birkaç kısa ay içinde Strange kendi vatandaşları için dehşetin sembolü haline geldi: Lanetlenmiş, insan bile sayılamayacak biriydi artık.

Ancak Strange'in gözden düşmesinin Bay Norrell'e fazla bir yararı olmadı. Hükümetten yeni görev almadığı gibi, diğer kaynaklardan aldığı işler de iptal oldu. Ocak başlarında St. Paul Katedrali başrahibi Bay Norrell'den belirli bir genç hanımın mezarını bulup bulamayacağını sormuştu. Genç kadının ağabeyi ailenin bütün üyeleri için yeni bir anıt dikmek istiyordu. Bu da genç kadının tabutunun taşınmasını gerektiriyordu ancak başrahip ve diğer rahipler gömü yerinin yanlış yazıldığını ve nerede olduğunu bilmediklerini fark etmişlerdi. Bay Norrell onu bulmanın son derece kolay olacağını söylemişti. Başrahip kendisine genç hanımın adını ve bir iki ayrıntıyı daha bildirebilirse büyüyü yapacaktı. Ancak başrahip Bay Norrell'e ad göndermedi. Bunun yerine başrahibin pek çok ayrıntılı özürler sıraladığı ve din adamlarının büyücülere görev vermesinin uygunsuzluğunun aklına yeni geldiğini söylediği yakışıksızca yazılmış bir mektup aldı.

Lascelles ve Bay Norrell durumun endişe verici olduğu sonucuna vardılar.

"İngiliz büyüsünün dirilişinin devam etmesi, yeni büyü olmadan zor olacak" dedi Lascelles. "Bu krizde, adınızı ve başarılarınızı sürekli olarak kamuoyunun dikkatine sunmamız şart."

Lascelles gazetelere makaleler yazdı ve büyü dergilerinde Strange'i eleştirdi. Aynı zamanda Bay Norrell'in son on yılda yaptığı büyüyü gözden geçirme ve geliştirmeler önerme fırsatını da kaçırmadı. Bay Norrell'le kendisinin Brighton'a giderek Bay Norrell ve Jonathan Strange'in Britanya kıyılarına yaptıkları büyü duvarlarına bakmaları gerektiğine karar verdi. Son iki yıldır Bay Norrell zamanının çoğunu bu işe ayırmış ve hükümete epeyi pahalıya malolmuştu.

Böylece Şubat ayında özellikle soğuk ve rüzgârlı bir günde, Brighton'da beraberce durarak, hiçbir özelliği olmayan geniş gri bir denize baktılar.

"Görünmüyor!" dedi Lascelles.

"Evet, görünmüyor" diye katıldı Bay Norrell hemen. "Ama görünmez olması tesirini etkilemez! Tepeleri heyelandan,

insanların evlerini fırtınadan, sürüleri sulara kapılmaktan koruyacak ve karaya çıkmak isteyecek Britanya düşmanlarını alabora edecek."

"Ama insanlara büyü duvarının orada olduğunu hatırlatmak için aralıklı olarak işaret ateşleri koyamaz mıydınız? Su yüzeyinde gizemli bir biçimde asılı duracak alevler? Deniz suyundan oluşan sütunlar? Böyle şeyler?"

"Ha!" dedi Bay Norrell. "Kesinlikle! Söylediğiniz büyülü illüzyonları yaratabilirim. Yapması hiç zor değil ama şunu anlamalısınız ki tamamıyla süs olurlar. Herhangi bir biçimde büyüyü güçlendirmeyecektir. Pratikte bir yararları yok."

"Yararı" dedi Lascelles sert bir sesle. "Gören herkese büyük Bay Norrell'in eserlerini hatırlatmak olacak. İngiliz halkına hâlâ ulusun ebediyen tetikte olan koruyucusu olduğunuzu, rahatça yataklarında uyurken onları gözettiğinizi söyleyecektir. Bu, dergilerde on yirmi yazıya bedel."

"Öyle mi?" dedi Bay Norrell. Gelecekte her zaman kamuoyunda heyecan uyandıracak büyüler yapmayı aklında tutacağına söz verdi.

O geceyi Eski Gemi Tavernası'nda geçirdiler ve ertesi gün Londra'ya döndüler. Normalde Bay Norrell uzun yolculuklardan nefret ederdi. Arabası araba yapım sanatının üstün bir örneğiydi, demir yaylardan kalın minderli oturma yerlerine kadar her şeye sahip olmasına rağmen yine de yoldaki her çukuru ve tümseği hissettiğini söylerdi. Yarım saat kadar sonra sırtındaki ağrılardan, başındaki zonklamadan ve midesindeki burukluktan şikâyet etmeye başlardı. Ama bu özel günde midesini ya da sıranı düşünmedi bile. Eski Gemi'dcn ayrıldıkları andan itibaren tuhaf bir tedirginliğe kapıldı, aklına sürekli yeni fikirler ve olgunlaşmamış korkular geliyordu.

Arabanın camından çok sayıda iri kara kuş gördü, kuzgun mu karga mı bilmiyordu ama büyücü yüreği bir anlama geldiklerinden emindi. Soluk kış gününe karşı daireler çizerek uçuyorlar, kara eller gibi kanatlarını açıyorlardı ve bu halleriyle her biri Uçan Kuzgun'un, John Uskglass'ın sancağının canlı bir sembolü haline geliyordu. Bay Norrell, Lascelles'e kuşların her zamankinden çok olup olmadığını

sordu ama Lascelles bilmediğini söyledi. Kuşlardan sonra Bay Norrell'in aklı bu kez her tarlanın üzerini kaplayan çok sayıdaki geniş ve soğuk su birikintisine takıldı. Araba yoldan geçerken her su birikintisi, boş kış göğünü yansıtan kara aynalara dönüşüyordu. Bir büyücü için bir kapıyla ayna arasında fark yoktur. İngiltere gözlerinin önünde soluk bir resme dönüşüyordu. Sanki her an bu ayna kapılardan geçecek ve kendini bir zamanlar İngiltere'yi sınırlayan dünyalardan birinde bulacakmış gibi geliyordu. Daha da kötüsü başka insanların da aynı şeyi yapabileceğini düşünmesiydi. Sussex manzarası rahatsız edici bir biçimde şu eski baladda anlatılan İngiltere'ye benzemeye başlıyordu.

Toprak fazla sığ
Gökyüzüne boyanmış
Rüzgârın sarstığı yağmur gibi titrer
Kuzgun Kral geçerken (156)

Bay Norrell hayatında ilk kez belki de İngiltere'de çok fazla büyü olduğunu düşündü.

Hanover Meydanı'na geldiklerinde Bay Norrell'le Lascelles doğruca kütüphaneye gittiler. Childermass bir masanın başında oturuyordu. Önünde duran mektup yığınından birini almış okuyordu. Bay Norrell odaya girdiğinde başını kaldırdı. "İyi! Döndünüz demek! Okuyun şunu."

"Neden? O da neymiş?"

"Traquair denen bir adamdan geliyor. Nottinghamshire'da bir adam büyüyle bir çocuğun hayatını kurtarmış ve bu Traquair de olaya tanık olmuş."

"Aman Tanrım, Bay Childermass!" dedi Lascelles içini çekerek. "Efendinin canını böyle saçmalıklarla sıkmaman gerektiğini bildiğini sanıyordum." Açık mektuplara baktı, birinde birinin armasını taşıyan büyük bir mühür vardı. Birkaç dakika baktıktan sonra armayı çok iyi tanıdığını fark ederek hemen mektubu kaptı. "Bay Norrell!" diye bağırdı heyecanla. "Lord Liverpool'dan bir çağrı gelmiş!"

"En sonunda!" dedi Bay Norrell. "Ne diyor?"

Lascelles mektubu okudu. "Yalnızca çok acil bir konu nedeniyle Fife Konağı'na gelmemizi rica ediyor!" Çabuk düşündü. "Johanncılar olmalı. Liverpool, Johanncılar'la mücadele etmek için yıllar önce yardımınızı istemeliydi. En sonunda fark ettiğine sevindim. Sana gelince" dedi Childermass'e dönerek. "Çıldırdın mı? Yoksa kendi oyununu mu oynuyorsun? İngiltere Başbakanı'ndan gelen mektupla ilgilenmeden sahte büyü iddialarından bahsediyorsun!"

"Lord Liverpool bekleyebilir" dedi Childermass, Bay Norrell'e. "Bu mektupta yazanları bilmeniz gerek diyorum, bana inanın!"

Lascelles sabırsızlığını belirten bir homurtu çıkardı.

Bay Norrell bir Childermass'e bir Lascelles'e baktı. Ne yapacağını bilemiyordu. Yıllardır ikisine güvenmeye alışmıştı ve tartışmaları (ki son zamanlarda oldukça sık tartışır olmuşlardı) cesaretini tamamen kırıyordu. Aralarında bir seçim yapamadan uzun bir süre öylece kalabilirdi ama Childermass koluna yapışıp onu kütüphaneden uzak, lambrili bir ön odaya soktu. Kapıyı arkasından çarparak kapadı ve üzerine yaslandı.

"Beni dinleyin. Büyü Nottinghamshire'da görkemli bir evde yapıldı. Yetişkinler oturma odasında konuşuyormuş, uşaklar meşgulken küçük bir kız bahçeye çıkmış. Mutfakla bahçe arasındaki yüksek duvara tırmanarak tepesinde yürümüş. Ama duvar buzla kaplıymış, dengesini kaybederek bir seranın çatısından içeri düşmüş. Cam kırılmış ve her yerine batmış. Uşak çocuğun bağırdığını işitmiş. En yakın doktor on beş kilometre uzaktaymış. Gruptan biri Joseph Abney denen genç bir adam çocuğu büyüyle kurtarmış. Kızın bedenine batan cam parçalarını çıkarmış ve kırık kemiklerin Martin Pale'in Yenileme ve Düzeltme'siyle kaynamasını sağlamış.(157) Teilo'nun Eli olduğu söylenen bir büyüyle de kanamayı durdurmuş."(158)

"Saçma!" dedi Bay Norrell. "Teilo'nun Eli yüzyıllardır kayıp ve Pale'in Yenileme ve Düzeltme'si de yapması çok zor bir

işlemdir. Bu genç adamın yıllarca çalışmış olması gerekir ki ..."

"Evet, biliyorum ancak hemen hemen hiç eğitim almadığını itiraf ediyor. Değil büyülerin nasıl yapıldığını, adlarını bile bilmiyormuş ama Traquair onun bu büyüleri hiç tereddütsüz, akıcı bir biçimde yaptığını söylüyor. Traquair ve orada bulunan diğer insanlar onunla konuşup ne yaptığını sormuşlar (kızın babası Abney'nin kızına büyü yaptığını görünce korkmuş) ancak anlayabildikleri kadarıyla Abney onları işitmemiş bile. Sonrasında bir rüyadan uyanır gibiymiş. Tek söyleyebildiği, 'Ağaç taşla konuşur, taş suyla'olmuş. Anlaşılan ne yapması gerektiğini ağaçların ve gökyüzünün kendisine söylediğini düşünüyormuş."

"Mistik saçmalıklar!"

"Belki de ama ben öyle düşünmüyorum. Londra'ya geldiğimizden beri büyü yaptığını sanan ama yanılan insanlardan gelen yüzlerce mektup okudum. Ama bu farklı. Bu doğru. Üzerine bahse girebilirim. Ayrıca burada büyü yapmayı deneyen ve başaran insanlardan gelen başka mektuplar da var. Benim anlamadığım..."

Ancak tam o sırada Childermass'in yaslanmakta olduğu kapı sarsılmaya ve zangırdamaya başladı. Bir darbe indi ve Childermass odanın diğer köşesine, Bay Norrell'in üzerine uçtu. Kapı açıldı, Lucas ve arkasında arabacı Davey göründü.

"Ah!" dedi Lucas, biraz şaşırmış bir halde. "Özür dilerim efendim. Burada olduğunuzu bilmiyordum. Bay Lascelles kapının sıkıştığını söyledi, Davey ve ben de açmaya çalışıyorduk. Sizi Lord Liverpool'a götürecek araba hazır efendim."

"Gelin Bay Norrell!" diye bağırdı Lascelles kütüphaneden. "Lord Liverpool bekliyor."

Bay Norrell, Childermass'e endişeli bir bakış fırlatarak odadan çıktı.

Fife Konağı'na kadar olan yol Bay Norrell için pek hoş geçmedi. Lascelles, Childermass'e kızgındı ve hırsını çıkarmak için fazla vakit kaybetmedi.

"Kusura bakmayın Bay Norrell ama suç sizde" dedi. "Bazen zeki bir hizmetkara belirli ölçüde özgürlük vermek iyidir ama

insan sonunda hemen her zaman pişman olur. Bu kötü adamın küstahlığı iyice arttı, artık size karşı çıkmaktan ve dostlarınıza hakaret etmekten başka bir şey düşünmüyor. Babam bundan çok daha azını yapanları bile kırbaçlatırdı, inanın bana. Ben de isterdim ki, ah, ah isterdim ki..." Lascelles yerinde kıpırdandı, kıvrandı ve arkasına sertçe yaslandı. Birkaç dakika sonra daha sakin bir sesle devam etti. "Size tavsiyem beyefendi, bir daha düşünmeniz. Ona bu kadar çok mu ihtiyacınız var? Strange'in tarafına ne kadar sempati duyuyor? Evet, asıl soru bu, öyle değil mi?" Camdan dışarı karanlık gri binalara baktı. "İşte geldik Bay Norrell, rica ederim size söylediklerimi unutmayın. Lordlarının istediği büyünün zorluğu üzerine düşünmeyin. Uzun bir açıklama büyünüzün değerine değer katmayacaktır."

Bay Norrelİ'le Bay Lascelles, Lord Liverpool'u çalışma odasında buldular, işlerinin çoğunu yürüttüğü masanın yanında duruyordu. Yanında İçişleri Bakanı Lord Sidmouth da vardı. Bay Norrell'i ciddi bakışlarla süzdüler.

Lord Liverpool, "Burada Lincolnshire, Yorkshire, Somerset, Cornwall, Warwickshire ve Cumbria valilerinden gelen mektuplar var..." dedi. (Lascelles büyü ve para olasılığı karşısında bir zevk soluğu koyvermemek için kendini zor tuttu) "... Hepsi de ilçelerinde meydana gelen büyü olaylarından şikayet ediyorlar!"

Bay Norrell küçük gözlerini çabucak kırpıştırdı. "Affedersiniz, anlayamadan?"

Lascelles hemen "Bay Norrell buralarda yapılan büyülerden kesinlikle haberdar değil" dedi.

Lord Liverpool onu inanmıyormuş gibi soğuk bir bakışla süzdü. Masanın üzerinde bir kağıt yığını vardı. Lord Liverpool içlerinden rastgele birini eline aldı. "Dört gün önce Stamford kasabasında" dedi. "Bir Quaker kız ve arkadaşı birbirlerine sırlarını anlatıyormuş. Bir gürültü işitmişler ve kapıda küçük erkek kardeşlerinin onları dinlediğini fark etmişler. Kızarak oğlanları bahçeye kovalamışlar. Orada ellerini birleştirip birtakım tılsımlı sözler söylemişler. Oğlanların kulakları başlarından fırladığı gibi uçup gitmiş. Oğlanlar ancak bir daha böyle bir şey yapmayacaklarına dair yemin ettikten sonra

kulakları kondukları çıplak gül çalılarından inip oğlanların başlarına dönmeye ikna edebilmişler."

Bay Norrell hepten şaşırmıştı. "Elbette bu terbiyesiz küçük hanımların büyü çalışmasına şaşırdım, aslında karşı cinsin büyüyle ilgilenmesine son derece karşı olduğumu söylemek isterim. Ancak tam olarak anlayamadığım..."

"Bay Norrell" dedi Lord Liverpool. "Bu kızlar on *üç yaşındaymış*. Ebeveynleri ömürleri boyunca tek bir büyü metni bile görmediklerine yeminler ediyor. Stamford'da ne bir büyücü var ne de bir büyü kitabı."

Bay Norrell bir şey söylemek için ağzını açtı ama ne söyleyeceğini bilemediğini fark ederek sessizleşti.

"Bu çok garip" dedi Lascelles. "Kızlar nasıl bir açıklama yaptılar peki?" "Kızlar ailelerine büyünün yolda gri çakıl taşlarıyla yazılı olduğunu söylemişler. Ne yapacaklarını taşlar onlara söylemiş. O zamandan beri patikayı başkaları da araştırmış, gerçekten de gri taşlar var ama ne bir sembol ne de büyülü bir yazı oluşturuyorlar. Sıradan gri çakıl taşlarından başka bir şey değiller."

"Stamford'un dışında başka büyü olayları görülen yerler olduğunu da söylüyorsunuz, öyle mi?" dedi Bay Norrell.

"Pek çok yerde pek çok olay, çoğu da kuzeyde ama yalnızca kuzeyle de sınırlı değil. Üstelik hepsi de son iki hafta içinde. Yorkshire'da on yedi peri yolu açılmış, elbette böyle yollar Kuzgun Kral'ın devrinden beri var ama yüzyıllardır bir yere çıkmıyorlardı ve halk da onları bakımsızlığa terk etmişti. Şimdi birdenbire tertemizler. Yabani otlar temizlenmiş ve insanlar yolların sonunda tuhaf duraklar gördüklerini haber veriyor, daha önce hiç kimsenin görmediği yerler."

"Şimdiye kadar hiç?.." Bay Norrell duraksadı ve dudaklarını ıslattı. "Yoldan gelen olmuş mu hiç?"

"Henüz değil" dedi Lord Liverpool. "Ama muhtemelen bu da an meselesi."

Lord Sidmouth bir süredir konuşmak için sabırsızlanıyordu. "En kötüsü de bu!" dedi hararetle. "İspanya'yı büyüyle değiştirmek bir şeydi Bay Norrell ama burası İngiltere! Birdenbire hiç kimsenin hakkında hiçbir şey bilmediği yerler

var sınırlarımızda, şimdiye kadar kimsenin adını bile duymadığı yerler!

Bu noktada hislerimi açıklamakta çok zorlanıyorum. Tam olarak ihanet de değil, yaptığınız şeyin bir adı bile olduğunu sanmıyorum."

"Ama ben yapmadım!" dedi Bay Norrell çaresiz bir sesle. "Neden yapayım? Peri yollarından nefret ederim! Bunu pek çok kez söyledim." Lord Liverpool'a döndü. "Lordlarının belleğine sesleniyorum. Perileri ya da onların büyülerini onayladığımı düşünmenizi gerektirecek bir neden verdim mi size? Onları her fırsatta yasaklayıp yermedim mi?"

Bu Bay Norrell'in Başbakan'ı yatıştıran ilk sözleriydi. Başını hafifçe yana eğdi. "Sizin işiniz değilse kimin işi peki?"

Bu soru Bay Norrell'in özellikle hassas bir noktasına dokunmuş gibiydi. Gözleri sabit bir noktaya takılmış bir halde ağzı açılıp kapandı, tam anlamıyla bir cevap veremeden öylece kalakaldı.

Ancak Lascelles kendine tamamıyla hakimdi. Kimin büyüsü olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu, zaten umrunda da değildi. Ama Bay Norrell'le kendisinin çıkarına en iyi uyacak şeyi biliyordu. "Açıkçası lordlarının bu soruyu sorma gereği duymasına şaşırdım" dedi soğukkanlılıkla. "Herhalde büyünün şeytani niteliği, yapanın da kimliğini açıkça ele veriyor, Strange."

"Strange mi!" Lord Liverpool gözlerini kırpıştırdı. "Ama Strange Venedik'te!"

"Bay Norrell, Strange'in artık kendi arzularına hakim olamadığını düşünüyor" dedi Lascelles. "Her türlü kötü büyüyü uyguladı ve büyük Britanya'nın, Hıristiyanlığın hatta insanlığın düşmanı olan yaratıklarla işbirliği yaptı! Bu felaket ters gitmiş bir tür deneyi olabilir ya da belki kasten yapmış olabilir. Bay Norrell'in hükümetinizi, Bay Strange'in hali hazırdaki araştırmalarının ülke için teşkil ettiği büyük tehlike konusunda birkaç kez uyardığını hatırlatmam doğru olur sanırım. Lordlarına acil mesajlar gönderdik ancak cevap alamadık. Neyse ki Bay Norrell her zamanki gibi kararlı, sağlam ve dikkatli." Konuşurken Lascelles'in gözü Bay Norrell'e

takıldı. Norrell o anda yenilginin, acizliğin ve yıkılmışlığın bir sembolü gibiydi.

Lord Liverpool, Bay Norrell'e döndü. "Siz de aynı fikirde misiniz beyefendi?" diye sordu.

Bay Norrell düşüncelere dalmış bir halde sürekli aynı şeyi mırıldanıyordu. "Benim yüzümden. Benim yüzümden." Kendi kendine konuştuğu halde sesi odadaki herkesin işitebileceği kadar yüksekti.

Lascelles'in gözleri büyüdü ama hemen kendine hakim oldu. "Şu anda böyle hissetmeniz çok normal efendim" dedi çabucak. "Ama bu arada doğruluktan ne kadar uzak olduğunu siz de fark edersiniz herhalde. Bay Strange'e büyü eğitimi verdiğinizde sonucun böyle olacağını bilemezdiniz. Kimse bilemezdi."

Lord Liverpool, Bay Norrell'i kurban olarak gösterme çabası karşısında biraz sinirlenmişe benziyordu. Yıllarca Bay Norrell kendini İngiltere'nin baş büyücüsü olarak sunmuştu ve İngiltere'de büyü yapılmışsa Lord Liverpool onun kısmen de olsa sorumlu olduğunu düşünüyordu. "Size tekrar soruyorum Bay Norrell. Rica ederim, bana açıkça cevap verin. Bunun Strange tarafından mı yapıldığını düşünüyorsunuz?"

Bay Norrell odadaki bütün beylere sırayla baktı. "Evet" dedi korkmuş bir sesle.

Lord Liverpool ona uzun bir süre sert sert baktı. Sonra, "Bu mesele burada kapanmadı Bay Norrell" dedi. "Ancak Strange olsun olmasın açık bir şey var: Büyük Britanya'nın zaten deli bir Kralı var, bir de deli büyücü çok fazla olur. Sürekli olarak görev istiyordunuz, işte size görev. Öğrencinizin İngiltere'ye dönmesini önleyin!"

"Ama..." diye başladı Bay Norrell. Sonra Lascelles'in uyaran bakışlarını görerek sustu.

Bay Norrell'le Lascelles Hanover Meydanı'na döndüler. Bay Norrell hemen kütüphaneye gitti. Childermass önceki gibi masada çalışıyordu.

"Çabuk!" dedi Bay Norrell. "Artık etkisiz olan bir büyüye ihtiyacım var!"

Childermass omuz silkti. "Binlercesi var. Chauntlucet[159], Daedalus'un Gülü[160], Soyundurulmuş Hanımlar[161], Stokesey'nin Camlaştırma'sı[162]..."

"Stokesey'nin Camlaştırması! Evet! Bunun bir tarifi olacaktı!"

Bay Norrell bir rafa koşarak bir kitap çekti. Bir sayfa arandı, buldu ve telaşla çevresine bakındı. Şöminenin yakınındaki bir masada bir vazoda ökseotu, sarmaşık ve kırmızı meyveli çoban püskülü, kışın çiçek açan çalı vardı. Gözünü vazoya dikerek kendi kendine mırıldanmaya başladı.

Odadaki bütün gölgeler tuhaf bir şey yaptı. Açıklanması ya da tanımlanması kolay bir şey değildi. Sanki hepsi de sırtlarını dönüp diğer yöne bakmışlardı. Hareketsiz kaldıklarında bile Childermass ve Lascelles eskisi gibi olup olmadıklarını söylemekte zorluk çekebilirlerdi.

Vazodan bir şey düştü ve küçük bir çınlamayla masanın üzerinde paramparça oldu.

Lascelles masaya giderek inceledi. Çalının bir dalı cama dönüşmüştü. Cam dal vazoya ağır geldiği için devrilmişti, masada iki üç kırılmamış yaprak duruyordu.

"Bu büyü neredeyse yüzyıldır etkisiz" dedi Bay Norrell. "Watershippe *Kuruyan Bir Peri Ormanı*'nda, çocukluğunda etkili olan ama yirmi yaşına geldiğinde tesirini tamamen yitiren büyülerden biri olduğunu özellikle belirtiyor!"

"Üstün beceriniz..." diye başladı Lascelles.

"Üstün becerimin bununla hiçbir ilgisi yok" diye tersledi Bay Norrell. "Olmayan bir büyüyü yapamam. Büyü İngiltere'ye geri dönüyor. Strange geri getirmenin bir yolunu buldu."

"O halde haklıydım, öyle değil mi?" dedi Lascelles. "İlk işimiz de onun İngiltere'ye dönmesini engellemek. Bunu başarırsak Lord Liverpool pek çok başka şeyi de affedecektir."

Bay Norrell bir an düşündü. "Deniz yoluyla gelmesini engelleyebilirim" dedi.

"Harika!" dedi Lascelles. Sonra Bay Norrell'in son sözlerini söyleyiş tarzındaki bir şey duraksamasına yol açtı. "Hem, başka yoldan gelmesi de hemen hemen imkansız. Uçamaz ya!" Bu

düşünce hafifçe gülümsemesine yol açtı. Sonra aklına başka bir fikir geldi. "Yoksa uçabilir mi?"

Childermass omuz silkti.

"Strange'in artık ne yapıp ne yapamayacağını bilmiyorum" dedi Bay Norrell. "Ama bunu düşünmüyordum. Kral Yolu'nu düşünüyordum."

"Kral Yolu'nun Peri Diyarı'na gittiğini sanıyordum" dedi Lascelles. "Evet, öyle. Ama yalnızca Peri Diyarı'na değil. Kral Yolu her yere gider. Cennet. Cehennem. Avam kamarası ya da Lordlar kamarası... Yollar büyüyle inşa edilmiştir. İngiltere'deki her ayna, her su birikintisi, her gölge o yollara giden bir kapı. Hepsine kilit takamam. Hiç kimse yapamaz. Bu muazzam bir iş olurdu. Eğer Strange, Kral Yolu'yla gelirse onu engelleyecek hiçbir şey bilmiyorum."

"Ama..." diye başladı Lascelles.

"Onu engelleyemem!" diye bağırdı Bay Norrell ellerini ovuşturarak. "Bana sormayın! Ama..." Büyük bir çabayla kendini sakinleştirdi. "... Onu karşılamaya hazır olabilirim. Çağın en büyük büyücüsü. Eh, çok yakında öğreneceğiz, öyle değil mi?"

"Eğer İngiltere'ye gelirse" dedi Lascelles. "İlk nereye gider?"

"Hurtfew Malikanesi'ne" dedi Childermass. "Başka nereye gidebilir ki?" Bay Norrell de Lascelles de ona cevap vermek üzereydi ki Lucas tam o anda üzerinde bir mektup olan gümüş bir tepsi getirdi. Mektubu Lascelles'e verdi. Lascelles mührü kırarak mektubu çabucak okudu.

"Drawlight geri dönmüş"dedi. "Beni burada bekleyin. Bir gün içinde döneceğim."

62

Kış ormanının sessizliğini bozan bir çığlıkta geldim

Şubat başı 1817

Şubat'ın başlarında şafak: Bir ormanın ortasındaki dört yol ağzı. Ağaçların aralarındaki boşluklar puslu ve belirsizdi, ağaçların karanlığı boşluklara sızıyordu. Her iki yol da sıradandı. Tekerlek izleriyle dolu ve bakımsızdılar, birine kağnı yolu denebilirdi ancak. Sapa, hiçbir haritada yer almayan bir yerdi. Bir adı bile yoktu.

Drawlight dört yol ağzında bekliyordu. Yakınlarda bir at, bir seyis ya da nasıl oraya geldiğini açıklayabilecek herhangi bir şey yoktu. Yine de bir süredir kavşakta beklemekte olduğu açıkça görülüyordu. Arkasında işittiği hafif bir tıkırtı hızla dönmesine yol açtı ama hiçbir şey yoktu, yalnızca aynı sessiz ağaçlar.

"Hayır, hayır, hayır" diye mırıldandı kendi kendine. "Hiçbir şey değildi. Yalnızca kuru bir yaprak düştü, hepsi bu." Buzun taşı ya da ağacı çatlatması gibi sert bir çatırtı oldu. Korkudan şaşkına dönmüş gözlerle tekrar dikkatle baktı. Bir an nereden geldiğinden emin olamadan tamamen paniğe kapıldı. Sonra ne olduğunu anladı. At nalları. Gözlerini kısarak yolun ilerisine

baktı. Pustaki gri, bulanık bir nokta bir atla binicisinin yaklaştığı yeri gösteriyordu.

"Sonunda geldi. Sonunda geldi" diye mırıldandı Drawlight ve aceleyle ilerledi. "Nerede kaldın?" diye bağırdı. "Saatlerdir bekliyorum."

"Öyle mi?" dedi Lascelles'in sesi. "Başka bir işin mi vardı sanki?"

"Ah! Ama çok yanılıyorsun! Hem de çok! Beni mümkün olduğu kadar çabuk Londra'ya götürmelisin!"

"Her şeyin bir zamanı var." Lascelles pusun içinden çıkarak atını dizginledi. Pahalı kıyafetleri ve şapkası gümüşi bir çiğ tabakasıyla kaplıydı.

Drawlight onu bir an süzdükten sonra eski kişiliğinin bir parçasıyla somurtarak, "Ne güzel giyinmişsin!" dedi. "Aslına bakarsan zenginliğini böyle sergilemek çok zekice bir şey değil. Hırsızlardan korkmuyor musun? Burası berbat bir yer. Eminim yakınlarda korkunç şeyler yapabilecek umutsuz pek çok kişi vardır."

"Büyük ihtimalle haklısın. Ama tabancalarım yanımda ve ben de onlar kadar umutsuz sayılırım."

Drawlight'ın aklına aniden bir şey takıldı. "Diğer at nerede?" diye sordu.

"Ne?"

"Diğer at! Beni Londra'ya götürecek olan! Ah, Lascelles seni sersem! Londra'ya at olmadan nasıl gideceğim?"

Lascelles güldü. "Gitmemenin işine geleceğini sanıyordum oysa ki. Borçların ödendi, *ben* ödedim ama Londra'da hâlâ pek çok kişi senden nefret ediyor ve fırsatını bulduklarında sana kötülük edeceklerdir."

Drawlight bunların hiçbirini anlamıyormuş gibi bakakaldı. Tiz, heyecanlı bir sesle bağırdı. "Ama büyücüden emir aldım! Bana türlü türlü kişilere iletmem için mesajlar verdi! Hemen başlamalıyım! Bir dakika bile kaybetmemem gerekiyor!"

Lascelles kaşlarını çattı. "Sarhoş musun sen? Yoksa hayal mi görüyorsun? Norrell senden bir şey yapmanı istemedi, isteseydi bile benim aracılığımla yapardı bunu..."

"Norrell değil. Strange."

Lascelles atının üzerinde taş kesildi. At yerinde kıpırdandı ama Lascelles hiç hareket etmedi. Sonra daha yumuşak, daha tehlikeli bir sesle, "Sen neden bahsediyorsun be adam? Strange mi?" dedi. "Bana Strange'den söz etmeye nasıl cüret edersin? Tekrar konuşmadan önce dikkatle düşünmeni öneriririm. Şu anda zaten çok kızmış durumdayım. Sana verilen talimatlar gayet açıktı sanırım. Strange ayrılana kadar Venedik'te kalacaktın. Ama sen buradasın. O da orada."

"Elimde değildi! Gelmek zorundaydım. Anlamıyorsun. Onu gördüm ve bana ..."

Lascelles elini kaldırdı. "Bu konuşmayı böyle orta yerde yapacak değilim. Ağaçların arasına gidelim."

"Ağaçların arasına mı?" Drawlight'ın yüzünde bir parça renk varsa, o da uçup gitti. "Ah, hayır! Dünyada olmaz! Oraya gitmem! Benden bunu isteme!"

"Ne demek istiyorsun?" Lascelles çevresine bakındı, huzuru birazcık kaçmış gibiydi. "Strange, bizi gözetlemesi için ağaçları mı gönderdi?"

"Hayır, hayır. Öyle bir şey değil. Anlatmama imkân yok. Beni bekliyorlar. Beni tanıyorlar! Oraya giremem!" Drawlight'ın başına gelenleri sözcüklerle anlatması imkansızdı. Ayaklarının dibinde kıvrılan ırmakları, bedenini delen ağaçları, kalbi, ciğerleri ve barsakları olan taşları Lascelles'e gösterebileceğini düşünmüşçesine kollarını bir an iki yana açtı.

Lascelles kırbacını kaldırdı. "Neden söz ettiğini bilmiyorum." Atını Drawlight'a doğru sürdü ve kırbacını salladı. Zavallı Drawlight'ın, birazcık bile fiziksel cesareti yoktu ve hemen sızlanır bir halde ağaçların arasına itildi. Kolu bir yaban çalısına takılınca bir çığlık attı.

"Ah, sessiz ol Tanrı aşkına" dedi Lascelles. "İşiten de cinayet işleniyor sanacak."

Küçük bir açıklığa gelene kadar yürüdüler. Lascelles atından inerek bir ağaca bağladı. Eyerdeki kılıflardan tabancalarını çıkardı ve uzun paltosunun ceplerine soktu. Sonra Drawlight'a döndü. "Demek Strange'i gerçekten gördün? İyi. Aslında çok iyi. Onunla yüzleşemeyecek kadar korkak olduğundan emindim."

"Beni korkunç bir şeye dönüştüreceğini sandım."

Lascelles, Drawlight'ın kirli giysilerine ve korkunun kazındığı yüzüne büyük bir nefretle baktı. "Bunu yapmadığından emin misin?"

"Ne?" dedi Drawlight.

"Neden onu öldürmedin? Orada Karanlık'ta diyorum? Herhalde yalnızdınız? Kimse bilmeyecekti."

"Ah, evet. Öldürmem ne kadar kolay olurdu, değil mi? O uzun boylu, zeki, hızlı ve zalim. Bense bunların hiçbiri değilim."

"Ben yapardım" dedi Lascelles.

"Yapar mıydın? O zaman Venedik'e gidip kendin deneyebilirsin."

"Şimdi nerede?"

"Karanlık'ta, Venedik'te ama İngiltere'ye geliyor."

"Öyle mi dedi?"

"Söyledim ya, iletmem gereken mesajlar var: Biri Childermass'e, biri Norrell'e ve üçüncüsü de İngiltere'nin bütün büyücülerine."

"Neymiş onlar?"

"Childermass'e, Leydi Pole'un Norrell'in söylediği gibi diriltilmediğini, bir perinin yardımını aldığını ve perinin de bazı şeyler, kötü şeyler yaptığını söylemem gerek. Küçük kutuyu Childermass'e vermeliyim. Bu ilk mesaj. Norrell'e, Strange'in geri döneceğini söylemeliyim. Bu da ikinci mesaj."

Lascelles söylenenleri düşündü. "Şu küçük kutu, içinde ne var?"

"Bilmiyorum."

"Neden? Açılamıyor mu? Büyüyle mühürlenmiş mi?"

Drawlight gözlerini kapadı ve başını salladı. "Bunu da bilmiyorum." Lascelles yüksek sesle güldü. "Yani haftalardır elinde bir kutu var ve açmaya çalışmadın, öyle mi? Hem de sen? Şu işe bak, evime geldiğinde seni bir an bile yalnız bırakmayı göze alamazdım. Mektuplarım okunmuş olur, ertesi sabah herkes sırlarımı öğrenirdi."

Drawlight bakışlarını yere indirdi. Giysilerin içinde yok olmuş gibiydi. Mümkün değildi ama sefil görüntüsü birkaç kat

daha artar gibi oldu. İnsan geçmişteki günahlarının sıralanmasından utandığını düşünebilirdi ama durum bu değildi. "Korkuyorum" diye fısıldadı.

Lascelles sabırsız bir homurtu çıkardı. "Kutu nerede?" diye bağırdı. "Onu bana ver!"

Drawlight ceketinin cebine uzanarak kirli mendile sarılmış bir şey çıkardı. Kutunun kendiliğinden açılmasını önlemek için mendil çeşit çeşit hayret verici düğümle bağlanmıştı. Drawlight kutuyu Lascelles'e verdi.

Lascelles duyduğu büyük hoşnutsuzluğu gösterecek biçimde yüzünü ekşiterek düğümleri açmaya koyuldu. Bitirdiğinde kutuyu açtı.

Bir anlık sessizlik.

"Aptalın tekisin" dedi Lascelles ve kutuyu pat diye kapayarak kendi cebine koydu.

"Ah! Ama benim . .." diye başladı Drawlight zayıf bir sesle.

"Üç mesaj olduğunu söyledin. Diğeri ne?"

"Anlayacağını sanmıyorum."

"Ne? Sen anlıyorsun ama ben anlamam öyle mi? İtalya'da zekan epeyi gelişmiş olmalı."

"Öyle demek istemedim."

"O zaman ne demek istiyorsun? Çabuk söyle. Bu konuşmadan sıkılmaya başladım."

"Strange, ağaç taşla konuşur dedi. Taş suyla. Büyücülerin ağaçlardan, taşlardan ve diğer şeylerden büyü yapmayı öğrenebileceğini söyledi. John Uskglass'ın eski müttefiklerinin hala ona bağlı olduğunu söyledi."

"John Uskglass! John Uskglass! Bu isimden sıkıldım artık! Ama bugünlerde kimsenin dilinden düşmüyor nedense. Norrell bile ondan söz ediyor. Nedenini anlamama imkan yok, adamın zamanı dört yüzyıl önce geçti gitti." Drawlight tekrar elini uzattı. "Kutumu geri ver. Benim onu. .."

"Neyin var be adam? Anlamıyor musun? Mesajların asla yerine ulaşmayacak, Norrell'inki dışında, onu da kendim ileteceğim."

Drawlight'tan acılı bir uluma koptu. "Lütfen, lütfen! Söylediklerini yapmalıyım! Anlamıyorsun. Beni öldürecektir!

Belki de daha kötüsü!"

Lascelles kollarını açtı ve sanki ağaçlardan bunların ne kadar saçına olduğuna tanıklık etmelerini istercesine çevresine bakındı. "Cidden Norrell'i yok etmene izin vereceğimi mi sandın? Yani *beni* yok etmene?"

"Benim suçum değil! Benim suçum değil! İtaat etmemeyi göze alamam!"

"Aşağılık herif, Strange ve benim gibi iki adam arasında ne yapabilirsin? Ezilmekten başka."

Drawlight korku sızlanması gibi küçük bir ses çıkardı. Lascelles'e tuhaf, sersemlemiş gözlerle baktı. Bir şey söyleyecek gibiydi. Sonra şaşırtıcı bir hızla döndü ve ağaçların arasından koşmaya başladı.

Lascelles onu izlemeye zahmet etmedi. Tabancalardan birini kaldırıp ateş etti.

Kurşun Drawlight'ın kalçasına isabet ederek beyaz ve gri ağaçların arasında bir an için kan ve etren ıslak kırmızı bir çiçek açılmasına yol açtı. Drawlight haykırarak gürültüyle yaban çalılarından oluşan bir tarha düştü.

Sürünerek ilerlemeye çalıştı ama bacağını kullanamadığı gibi giysilerine takılan çalılardan da kurtulamıyordu. Başını çevirdiğinde Lascelles'in kendisine doğru ilerlediğini gördü, acı ve korkudan yüzü tanınmayacak hale geldi.

Lascelles ikinci tabancayı da ateşledi.

Drawlight'ın kafasının bir yumurta ya da bir portakal gibi patlayıp açıldığını gördü. Birkaç kez sarsıldı ve sonra hareketsiz kaldı.

Görecek kimse olmamasına ve kalbi, kulaklarında, göğsünde ve her yerinde küt küt atmasına rağmen Lascelles kendine en ufak bir rahatsızlık belirtisi gösterme iznini vermedi. Bunun bir beyfendiye uygun bir davranış olmayacağını hissediyordu.

Lascelles'in *The Newgate Calendar* ve *The Malefactor's Register*'daki cinayet ve asılma hikâyelerine meraklı bir valesi vardı. Bazen Lascelles bu dergilerden biriyle oyalanırdı. Hikâyelerin en önemli özelliklerinden biri de katilin, cinayet sırasında ne kadar cüretkâr olursa olsun, sonrasında duygularına yenik düşerek mahvına yol açacak tuhaf,

mantıksız bir biçimde hareket etmesiydi. Lascelles bu hikâyelerde gerçek payı olduğundan şüpheliydi ama güvenlik adına kendisinde pişmanlık ya da dehşet işaretleri aradı. Hiçbiri yoktu. Hatta başlıca düşüncesi dünyadan bir çirkinlğin azaldığıydı. "Gerçekten de" dedi kendi kendine. "Üç dört yıl önce işin buraya geleceğini bilse yapmam için bana yalvarırdı."

Bir hışırtı işitti. Lascelles şaşkınlıkla Drawlight'ın sağ gözünden küçük bir sürgünün fırladığını gördü (sol gözünü kurşun parçalamıştı). Sarmaşıklar boynuna ve göğsüne dolanıyordu. Elini bir çoban püskülü filizi deldi, ayağından genç bir kayın büyüdü, karnından bir alıç sürgün verdi. Ağaçlar tarafından çarmıha gerilmiş görünüyordu. Ama ağaçlar bu kadarıyla kalmadı ve büyümeye devam ettiler. Turuncu ve kızıl saplardan oluşan karmaşık bir yumak parçalanmış yüzünü örtüyordu, uzuvları ve gövdesi çürürken bitkiler ve diğer canlılar onlardan güç alıp büyüdü. Çok kısa bir süre içinde Christopher Drawlight'tan geriye hiçbir şey kalmamıştı. Ağaçlar, taşlar ve toprak onu içlerine almıştı ama biçimlerinde hâlâ bir zamanlar insan olan adamın parçaları seçilebiliyordu.

"Şu yaban çalısı koluydu galiba" diye düşündü Lascelles. "Şu taş... Kalbi belki de? Yeterince küçük ve sert." Bir kahkaha attı. "Strange'in büyüsünün en saçma yanı da bu" dedi boşluğa. "Er ya da geç hepsi ona karşı işliyor." Atına bindi ve yola geri döndü.

63

İlki kalbini karanlık bir ormanda, karlar altına gömecek ama yine de sızladığını hissedecek

Şubat ortası 1817

Lascelles, Hanover Meydanı'ndan ayrılalı yirmi sekiz saati geçmişti ve Bay Norrell meraktan yarı çıldırmış bir haldeydi.. Lascelles'e onu bekleyeceklerini söylemişti ancak artık Hurtfew Malikanesi'ne vardıklarında Strange'i kütüphaneyi ele geçirmiş bulacağını düşünüyordu.

O gece Hanover Meydanı'ndaki evde kimsenin yatmasına izin verilmedi. Sabah olduğunda herkes yorgun ve mutsuz bir haldeydi.

"Ne diye bekliyoruz sanki?" diye sordu Childermass. "Strange geldiğinde Lascelles ne yapabilir ki?"

"Bay Lascelles'e çok güveniyorum. Güvendiğimi biliyorsun. Danışabileceğim başka kimse kalmadı."

"Ben hâlâ buradayım" dedi Childermass.

Bay Norrell küçük gözlerini çok hızlı bir biçimde kırpıştırdı. *Ama sen yalnızca bir* uşaksın demesine ramak kalmıştı ama Bay Norrell hiçbir şey söylemedi.

Childermass onu yine de anlamışa benziyordu. Tiksintisini belli eden ufak bir ses çıkardı ve yürüyüp gitti.

Akşam saat altıda kütüphanenin kapısı ardına kadar itilerek açıldı ve Lascelles içeri girdi. Daha önce hiç görmedikleri bir haldeydi: Saçları karmakarışıktı, boyunbağında toz ve ter lekeleri vardı, paltosuyla çizmeleri çamurluydu.

"Haklıymışız Bay Norrell!" diye bağırdı. "Strange geliyor!"

"Ne zaman?" dedi Bay Norrell beti benzi atarak.

"Bilmiyorum. Bize bu ayrıntıları verme inceliğini göstermedi ama bir an evvel Hurtfew Malikânesi'ne gitmeliyiz!"

"Hemen gidebiliriz. Her şey hazır. Yani gerçekten Drawlight'ı gördün? Burada mı?" Bay Norrell, Lascelles'in arkasında Drawlight'ı görebilecekmişçesine yana eğildi.

"Hayır, görmedim. Bekledim ama hiç gelmedi. Ama korkmanıza gerek yok beyefendi!" (Bay Norrell sözünü kesmek üzereydi.) "Bir mektup göndermiş. İhtiyacımız olan bütün bilgiye sahibiz."

"Mektup mu! Görebilir miyim?"

"Elbette! Bunun için yolda bolca zamanımız olacak. Hemen yola çıkmalıyız. Benim yüzümden gecikmenize gerek yok. İhtiyacım olan çok az şey var ve elimde olmayanı da idare edebilirim." (Bu belki biraz şaşırtıcıydı. Lascelles'in çok sayıda, karşılanması zor ihtiyacı vardı çünkü.) "Haydi, haydi Bay Norrell. Kendinizi toparlayın. Strange geliyor!" Uzun adımlarla tekrar odadan çıktı. Bay Norrell, Lucas'tan, temizlenmek için su ya da içecek herhangi bir şey bile istemediğini öğrendi daha sonra. Doğruca arabaya giderek kendini bir köşeye atmış ve beklemişti.

Saat sekizde Yorkshire yolundaydılar. Bay Norrell'le Lascelles arabanın içinde, Lucas ve Davey sürücü bölmesinde, Childermass ise at üzerinde yolculuk ediyordu. Islington geçiş kapısında Lucas'ın görevli memura ücreti ödemesi için durdular. Havada kar kokusu vardı.

Bay Norrell'in gözü lambaların ışığıyla apaydınlık bir dükkân vitrinine takıldı. Diğerlerinden daha güzel bir dükkândı. İçerisi tertemiz ve düzenliydi, müşterilerin oturabileceği zarif modern iskemleleri vardı. Hatta o kadar iyi bir yerdi ki ne sattığı bile

belli olmuyordu. Bir iskemlenin üzerinde parlak renkli bir yığın duruyordu ama Bay Norrell şal mı ya da elbiselik kumaş mı yoksa başka bir şey mi olduğunu seçemiyordu. Dükkânda üç kadın vardı. Biri müşteriydi. Hafif süvarilerin üniformasına benzeyen kürk kenarlı, çapraz düğmeleri bile eksik olmayan kısa, dar ceket giymiş, şık bir hanımdı. Başında Rus kalpağı vardı, düşmesinden korkar gibi sürekli arkasına dokunuyordu. Dükkân sahibi siyah bir elbise içinde, diğer hanımdan daha sade giyinmişti. Bir de ne zaman kendisine doğru bakılsa saygılı görünen ve yalpalayarak tedirgin hafif bir selam veren küçük bir yardımcı vardı. Müşteri ve dükkân sahibi para alış verişinde değillerdi, büyük bir canlılık ve neşeyle konuşuyorlardı. Bay Norrell'in normalde kesinlikle ilgi göstermeyeceği bir sahneydi, yine de anlayamadığı bir biçimde yüreğine dokundu. Bir an Bayan Strange'le Leydi Pole'u düşündü. Sonra neşeli sahneyle arasından bir şey uçtu, karanlığın vücut bulmuş bir parçasına benziyordu. Bir kuzgun olduğunu düşündü.

Ücret ödendi. Davey dizginleri aldı ve araba Archway'e doğru yoluna devam etti.

Kar başladı. Karla karışık bir rüzgâr arabanın iki yanına çarpıyor ve bir o yana bir bu yana sallıyordu. Her yarık ve delikten içeri giriyor, insanın omuzlarını, burnunu ve ayaklarını donduruyordu. Lascelles'in çok tuhaf bir ruh hali içinde olması, Bay Norrell'in rahatsızlığını iyice artırıyordu. Heyecanlıydı, neredeyse coşkulu denebilirdi ancak Bay Norrell böyle olması için bir neden göremiyordu. Lascelles rüzgâr uluduğunda, âdeta kendisini korkutmak istediğinden şüphelenerek ona yanıldığını göstermek istercesine kahkaha atıyordu.

Bay Norrell'in kendisine baktığını görünce, "Düşünüyordum da" dedi. "Bunlar hiç önemli değil! Siz ve ben beyefendi yakında Strange'in ve oyunlarının üstesinden geleceğiz. Şu bakanlar hepsi de kocakarı sürüsü! Beni tiksindiriyorlar! Bir deli yüzünden onca telaş! Düşündükçe gülüyorum. Elbette en kötüleri Liverpool'la Sidmouth! Yıllarca Bonaparte'ın

korkusundan neredeyse burunlarını çıkaramadılar, şimdi de Strange'in bir çıldırmasıyla akılları başlarından gitti!"

"Ah ama burada yanılıyorsun!" dedi Bay Norrell. "Gerçekten de hata ediyorsun! Strange'in oluşturduğu tehdidin yanında büyük Bonaparte hiç kalır ama bana hâlâ Drawlight'ın söylediklerini anlatmadın. Mektubunu görmeyi istiyorum. Davey'ye Nadley'deki Angel'da durmasını söylerim sonra da..."

"Yanımda değil. Bruton Sokağı'nda bıraktım."

"Ne! Ama..."

Lascelles güldü. "Bay Norrell! Merak etmeyin! Size önemli olmadığını söylüyorum ya? Ne yazdığını kelimesi kelimesine hatırlıyorum."

"Ne diyor?"

"Strange'in delirdiğini, Ebedi Karanlık'ta hapsolduğunu, daha önce bildiğimiz şeyler yani ve. .."

"Peki, bu delilik ne tabiattaymış?"

Ufacık bir tereddüt.

"Genelde saçma sapan konuşmalardan ibaret. Ama zaten delirmeden önce de böyle değil miydi?" Lascelles güldü. Bay Norrell'in ifadesini görünce daha ciddi bir biçimde ekledi. "Ağaçlar, taşlar ve John Uskglass hakkında geveleyip duruyormuş ve..." ilham için çevresine bakındı, "Görünmez arabalar. Hah, tamam! Bu sizi çok güldürecek! Birkaç Venedikli kızın parmaklarını çalmış! Düpedüz kökünden çalmış! Çalıntı parmakları küçük kutularda saklıyor!"

"Parmaklar mı!" dedi Bay Norrell panik içinde. Bu aklına tatsız bir şey getiriyordu. Bir an düşündü ama bir şeye yaramadı. "Drawlight karanlığı tarif etti mi? Anlayabilmemize yardımcı olabilecek bir şeyler söyledi mi?"

"Hayır. Strange'i görmüş, Strange de size iletilecek bir mesaj vermiş. Geleceğini söylüyor. Mektubun özü bu."

Sessizliğe gömüldüler. Bay Norrell istemeden uyuklamaya başladı ve rüyalarında birkaç kez Lascelles'in karanlıkta kendi kendine fısıldadığını işitti.

Geceyarısı Wansford'daki Haycock Hanı'nda atları değiştirdiler. Lascelles'le Bay Norrell lambri duvarlı, talaş

atılmış bir zemini ve iki büyük şöminesi olan geniş sade misafir odasında beklediler.

Kapı açıldı, Childermass içeri girdi. Doğruca Lascelles'in yanına giderek ona şu sözlerle hitap etti. "Lucas, Drawlight'ın Venedik'te gördüklerini yazdığı bir mektup olduğunu söylüyor."

Lascelles başını yarı çevirdi ama Childermass'e bakmadı.

"Görebilir miyim?" diye sordu Childermass.

"Bruton Sokağı'nda bıraktım" dedi Lascelles.

Childermass biraz şaşırmış gibiydi. "Pekâlâ" dedi. "Lucas gidip getirebilir. Buradan ona bir at kiralarız. Hurtfew'a varmadan bize yetişebilir."

Lascelles gülümsedi. "Bruton Sokağı dedim, değil mi? Ama biliyor musun, orada olduğunu sanmam. Galiba handa bıraktım, Chatham'da Drawlight'ı beklediğim yerde. Şimdiye çoktan atmışlardır." Tekrar ateşe döndü.

Childermass bir iki dakika kaşlarını çatarak ona baktı. Sonra hızla odadan çıktı.

Bir uşak gelerek Bay Norrell'le Lascelles'in dinlenebilmeleri için sıcak su, havlu ve diğer ihtiyaçların iki yatak odasında hazır olduğunu haber verdi. "Koridor çok karanlık efendim" diye ekledi neşeli bir sesle. "Bu nedenle ikinize birer mum yaktım."

Bay Norrell mumunu alarak koridor boyunca ilerledi, gerçekten de çok karanlıktı. Birden Childermass ortaya çıkarak kolunu yakaladı. "Londra'dan o mektup olmadan ayrılırken ne düşünüyordunuz Tanrı aşkına?" diye tısladı.

"Ama ne yazdığını bildiğini söylüyor" diye savundu Bay Norrell.

"Ah! Siz de ona inanıyorsunuz, öyle mi?"

Bay Norrell cevap vermedi. Kendisi için hazırlanan odaya gitti. Yüzünü ve ellerini yıkarken aynada arkasındaki yatağı gördü. Ağır, eski moda ve hanlarda çoğu zaman rastlanılan türde oda için fazlasıyla büyüktü. Dört oymalı maun sütunu, yüksek koyu gölgeliği, her köşesindeki bir demet kara devekuşu tüyü birleşince tabuta benziyordu. Sanki birisi onu odaya getirerek kendi mezarını göstermişti. Çok tuhaf bir hisse

kapılıyordu yavaş yavaş. Bu, üç kadını izlerken geçiş kapısında duyduğu histi, bir şeyin sona erdiği ve artık bütün seçimlerinin yapılmış olduğu hissi. Gençliğinde bir yol seçmişti ama bu yol gideceğini düşündüğü yere gitmemişti. Eve gidiyordu ama ev korkunç bir yere dönüşmüştü. Yarı karanlıkta, kapkara yatağın yanında dururken çocukken neden karanlıktan korktuğunu hatırladı: Karanlık John Uskglass'a aitti.

Her zaman her zaman
Hatırla beni
Yıldızların altında karanlık kırlarda
Kral'ın özgür arkadaşlarıyla

Odadan aceleyle dışarı çıkarak misafir odasının sıcaklığına ve aydınlığına koştu.

Saat altıyı biraz geçe şafağa benzemeyen gri bir şafak söktü. Gri gökyüzünden yağan beyaz karlar gri ve beyaz bir dünyaya düşüyordu. Davey'nin üzerinde o kadar çok kar birikmişti ki, insan birinin onun balmumu modelini ısmarladığını ve alçıdan bir kalıbının çıkarılmakta olduğunu bile düşünebilirdi.

Bütün gün boyunca değişen bir dizi at, arabayı kar ve rüzgara karşı götürebilmek için çalıştı. Bir dizi han, sıcak içecek ve havadan kısa süreliğine kurtuluş sağladı. Biri arabacı diğeri de binici olarak grupta en çok yorulanlar hiç kuşkusuz Davey ve Childermass'tı ama bu kısa molaları genelde ahırlarda han sahibiyle atlar konusunda tartışarak geçirdiklerinden en az yararlananlar da onlar oldu. Grantham'da han sahibi kör bir at kiralamaya çalışınca Childermass küplere bindi. Childermass atı almayacağına yemin etti, han sahibi elindeki en iyi at olduğuna yemin etti. Fazla seçenekleri olmadığından atı kiraladılar. Davey sonradan çalışkan ve başka türlü nereye gideceği ya da ne yapacağını bilmesinin yolu olmadığından çok daha söz dinler, mükemmel bir hayvan olduğunu söyledi. Davey ise Tuxford'da, Newcastle Arms'a kadar dayandı, orada onu bırakmak zorunda kaldılar. Yüz elli kilometreden fazla

araba sürmüştü, Childermass konuşamayacak kadar yorgun düştüğünü söyledi. Bir sürücü tuttu ve yola devam ettiler.

Gün batımından bir iki saat kadar önce kar dindi ve gökyüzü açıldı. Çıplak tarlalar mavi siyah gölgelere bürünmüştü. Doncaster'in sekiz kilometre dışında Red House denen hanı geçtiler (duvarları kırmızıya boyalı olduğu için böyle deniyordu). Alçak kış güneşi altında ev alev almış gibi görünüyordu. Araba biraz daha ilerleyip durdu.

"Neden duruyoruz?" dedi Bay Norrell içeriden.

Lucas bölmesinden aşağı indi ve bir cevap verdi ama Bay Norrell rüzgârda söylediklerini anlamadı.

Childermass anayoldan ayrılmış, bir tarlanın karşısına geçiyordu. Tarla kuzgun doluydu. Geçerken büyük bir gürültüyle gaklayarak kanatlandılar. Tarlanın uzak ucunda, bir boşluğu ve boşluğunun iki yanında iki uzun çoban püskülü olan bir funda çit vardı. Açıklık, funda çitlerle sınırlanan başka bir yola ya da geçide gidiyordu. Childermass burada durdu, önce sağına sonra soluna baktı. Duraksadı. Sonra dizginleri aldı, atını tırıs sürerek geçide girdi ve gözden kayboldu.

"Peri yoluna girdi!" diye bağırdı Bay Norrell telaşla.

"Ah!" dedi Lascelles. "Şu geçit peri yolu mu yani?"

"Evet, hiç kuşkusuz!" dedi Bay Norrell. "Bu en ünlülerinden biri. İki peri kalesi yoluyla Doncaster'le Newcastle'ı birbirine bağladığı söylenir."

Beklediler.

Yirmi dakika sonra Lucas bölmesinden aşağı indi. "Burada ne kadar kalacağız efendim?" diye sordu.

Bay Norrell başını salladı. "Martin Pale'den beri, üç yüzyıldır hiçbir İngiliz Peri Diyarı'nın sınırlarını aşmadı. Bir ihtimal oradan hiç çıkamayabilir. Belki de... "

Tam o sırada Childermass tekrar ortaya çıktı ve dört nala tarlayı aşarak yanlarına geldi.

"Eh, doğru" dedi Bay Norrell'e. "Peri Diyarı'na giden yollar tekrar açılmış.

"Ne gördün?" diye sordu Bay Norrell.

"Yol biraz ilerledikten sonra bir alıç ormanına giriyor. Ormanın başında ellerini uzatmış bir kadın heykeli var. Bir

elinde taş bir göz, diğerinde taş bir yürek tutuyor. Ormana gelince..." Childermass gördüklerini anlatamayacağını ya da belki de gördüğü şey karşısında aciz kaldığını belirten bir el hareketi yaptı. "Bütün ağaçlardan cesetler sarkıyor. Bazıları dün bile ölmüş olabilir. Bazıları paslanmış zırhlar giyen yüz yıllık iskeletler. Yontulmuş kaba taşlardan yüksek bir kuleye rastladım. Duvarlarında birkaç küçük pencere vardı. Kulenin aşağısında bir derenin aktığı bir açıklık vardı. Genç bir adam gördüm. Solgun ve hasta gibiydi, gözleri ölüydü ve İngiliz üniforması giyiyordu. Bana Koparılmış Göz ve Yürek Kalesi'nin hanımının savunucusu olduğunu söyledi. Kalenin leydisine hakaret etme ya da zarar verme amacıyla gelen herkese meydan okumaya yemin etmiş. Ormandaki bütün adamları öldürenin o olup olmadığını sordum. Bazılarını tıpkı kendisinden önce halefinin yaptığı gibi öldürüp kayınlara astığını söyledi. Leydinin bu hizmetini nasıl ödüllendirmeyi düşündüğünü sordum. Bilmediğini söyledi. Onu hiç görmemiş ve onunla hiç konuşmamıştı. Leydi Koparılmış Göz ve Yürek Kalesi'nde, o ise dere ve kayın ağaçları arasında kalıyormuş. Onunla savaşmak niyetinde olup olmadığımı sordu. Leydisine ne zarar verdiğimi ne de hakaret ettiğimi söyledim. Bir hizmetkar olduğumu ve beni beklemekte olan efendime dönmek mecburiyetinde olduğumu söyledim. Atımı çevirip geri döndüm."

"Ne?" diye bağırdı Lascelles. "Yani biri sana dövüşmeyi teklif etti, sen de kaçtın öyle mi? Hiç şerefin yok mu senin? Utanman arlanman? Hasta gibi bir yüz, ölü gözler ve pencerede tanımadığın biri!" Alayla homurdandı. "Bunlar korkaklığına bulduğun bahaneler yalnızca!"

Childermass tokat yemiş gibi irkildi, sert bir cevap verecekken Bay Norrell araya girdi. "Tam tersine! Childermass en kısa zamanda oradan ayrılarak en iyisini yapmış. Böyle yerler her zaman ilk bakışta görünenden daha fazla büyü barınır. Bazı periler savaş ve ölümden büyük zevk alırlar. Nedenini bilmiyorum. Sırf böyle zevkleri tadabilmek için büyük zahmetlere girerler."

"Lütfen Bay Lascelles" dedi Childermass. "Size bu kadar çekici geliyorsa durmayın gidin! Bizim için kalmanıza lüzum yok!"

Lascelles düşünceli bir biçimde tarlaya ve funda çitteki boşluğa baktı ama yerinden kıpırdamadı.

"Belki de kuzgunlardan hoşlanmadınız!" dedi Childermass usulca alaylı bir sesle.

"Onlardan kim hoşlanıyor ki!" dedi Bay Norrell. "Neden buradalar? Ne anlama geliyorlar?"

Childermass omuz silkti. "Kimileri Strange'i saran Karanlık'ın bir parçası olduğunu düşünüyor. Bir nedenle canlandırarak onları İngiltere'ye gönderdiğini söylüyorlar. Kimileri de John Uskglass'ın dönüşünü müjdelediklerini söylüyor."

"Tabii, John Uskglass. Aşağı tabakanın sığındığı ilk ve son çare. Ne olursa John Uskglass yüzünden oluyor! Bana kalırsa Bay Norrell, *Dostlarda* bu beyi eleştiren bir başka makalenin zamanı geldi. Ne diyelim? Hıristiyan olmadığını? İngiliz olmadığını? Kötü ruhlu olduğunu? Onu kınayan Aziz ve Başpiskoposların bir listesi olacaktı bende. Bunu kolayca ayarlayabilirim."

Bay Norrell rahatsız olmuşa benziyordu. Tuxford'lu araba atı sürücüsüne tedirgin bir bakış fırlattı.

"Yerinizde olsam Bay Lascelles" dedi Childermass usulca. "Daha dikkatli konuşurdum. Artık kuzeydesiniz. John Uskglass'ın ülkesinde. Bizim şehirlerimizi, kasabalarımızı ve manastırlarımızı o yaptı. Kanunlarımızı o koydu. Zihinlerimizde, yüreklerimizde ve dilimizdedir. Yaz olsaydı her fundalığın altında mavimsi beyaz küçük çiçeklerden oluşan bir örtü görürdünüz. John'un Metelikleri deriz onlara. Hava ters giderse, kışın sıcak olup yazın yağmur yağarsa köylüler John Uskglass'ın yine aşık olup işini ihmal ettiğini söylerler.(163) Bir şeyden eminsek, John Uskglass'ın cebindeki çakıl taşı kadar güvende, deriz." Lascelles güldü. "Sizin antika köylü deyişlerinizi kötülemek bana düşmez Childermass. Ama herhalde insanın geçmişine bağlılığını sözlerle ifade etmesiyle, müttefikleri ve derebeyleri arasında Lucifer'i sayan bir Kral'ı

geri getirmekten söz etmesi aynı şey değil. Kimse bunu istemez, öyle değil mi? Yani birkaç deli ve Johanncı dışında?"

"Ben Kuzey İngiltereli'yim Bay Lascelles" dedi Childermass. "Beni kralımın eve dönmesinden daha mutlu edecek bir şey yoktur."

Hurtfew Malikanesi'ne geldiklerinde neredeyse geceyarısı olmuştu. Strange'den iz yoktu. Lascelles yatmaya gitti ama Bay Norrell evin içinde dolaşarak uzun zaman önce yerleştirilmiş bazı büyülerin durumlarını inceledi.

Ertesi sabah kahvaltıda Lascelles şöyle dedi: "Geçmişte büyü düelloları oldu mu diye merak ediyordum. İki büyücü arasında mücadele. Buna benzer şeyler."

Bay Norrell içini çekti. "Söylemek zor. Ralph Stokesey iki üç büyücüyle savaşmış olabilir. Biri çok güçlü bir İskoç büyücüymüş, Athodel Büyücüsü. (164) Winchester'li Catherine bir zamanlar büyüyle genç bir büyücüyü Granada'ya yollamak zorunda kalmış. Çalışmak istediğinde sürekli uygunsuz evlilik teklifleriyle kendisini rahatsız ediyormuş ve Granada düşünebildiği en uzak yermiş. Sonra bir de Cumbria'lı mangal kömürcüsünün hikayesi var..."(165)

"Peki böyle düelloların hiç büyücülerden birinin ölümüyle sonuçlandığı oldu mu?"

"Ne?" Bay Norrell ona dehşet içinde bakakaldı. "Hayır! Yani bilmiyorum. Sanmıyorum."

Lascelles gülümsedi. "Yine de bunun bir büyüsü vardır herhalde, değil mi? Eminim kafanıza koyduğunuz takdirde bu işi bitirecek yarım düzine büyü düşünebilirsiniz. Tabanca ya da kılıçla yapılan normal bir düellodan farksız. Sonradan yargılanmak söz konusu olmayacaktır. Ayrıca kazananın dostları ve hizmetkarları meseleyi mümkün olan en büyük gizlilik içinde ört bas etmesine yardım ederlerse sonsuz derecede haklı olacaklardır."

Bay Norrell sessizdi. Sonra, "İş oraya varmayacaktır" dedi.

"Sevgili Bay Norrell! Başka neye varabilir ki?"

Garipti ama Bay Lascelles daha önce Hurtfew Malikanesi'ne hiç gelmemişti. Eski günlerde Drawlight ne zaman kalmaya

gelse Lascelles her zaman başka bir randevuyu bahane etmişti. Bir kır evinde yaşamak Lascelles için Araf'ta olmakla aynı şeydi. En iyi ihtimalle Hurtfew'un da sahibi gibi olduğunu hayal ediyordu yani ruhsuz, eski moda, uzun, sıkıcı sessizliklerle dolu. En kötü ihtimalle de karanlık ıssız bir kırda yağmurun dövdüğü bir çiftlik evi hayal ediyordu. Düşündüklerinin hiçbiri çıkmayınca şaşırmıştı. Burada Gotiklikten eser yoktu. Ev modern, zarif ve rahattı, hizmetkarlar da hayalindeki kaba çiftlik çalışanları olmaktan çok uzaktı. Aslında Bay Norrell'e Hanover Meydanı'nda hizmet veren uşaklardı. Londra eğitimliydiler ve Lascelles'in zevklerini biliyorlardı.

Ancak her büyücünün evinde bir tuhaflık vardır. Hurtfew Malikanesi ilk bakışta ne kadar zarif ve ferah görünse de, öyle karman çorman bir plana göre inşa edilmişti ki, evin bir yanından diğerine kaybolmadan gitmek neredeyse imkansızdı. O sabah ilerleyen saatlerde Lucas, Lascelles'e ne olursa olsun yanında Bay Norrell ya da Childermass olmaksızın kütüphaneye yalnız gitmemesi gerektiği mesajını getirmişti. Bu, demişti Lucas, evin ilk kuralıdır.

Doğal olarak Lascelles'in bir hizmetkar tarafından iletilen böyle bir yasağı uymaya niyeti yoktu. Evin doğu kanadını inceledi ve her evde görülebilecek sabah odası, yemek odası, oturma odası düzenlemesini buldu ama kütüphane yoktu. Kütüphanenin henüz keşfetmediği batı kanadında olması gerektiği sonucuna vardı. O yöne ilerledi ve hemen kendini az önce çıktığı odada buldu. Yanlış bir yerden saptığını düşünerek tekrar denedi. Bu kez bulaşıkhanelerden birindeydi, burada burnunu çeken ufak tefek pis bir hizmetçi kız, önce burnunu elinin tersiyle sildi sonra da aynı elle tencereleri yıkadı. Hangi yolu seçerse seçsin ya hemen sabah odasına ya da bulaşıkhaneye çıkıyordu. Küçük hizmetçiyi görmekten sıkılmaya başladı, küçük hizmetçinin de onu görmekten hoşnut bir hali yoktu. Ancak bütün bir sabahı boşa harcamasına rağmen, başarısızlığını Yorkshire mimarisinin garipliğinden başka bir şeye yormak aklına bile gelmedi.

Sonraki üç gün boyunca Bay Norrell mümkün olduğunca kütüphaneden çıkmamaya özen gösterdi. Ne zaman Lascelles'i görecek olsa Childermass hakkında yeni şikayetleri dinliyor, Childermass ise Drawlight'ın mektubunu büyüyle araması için sıkıştırıp duruyordu. En sonunda çareyi ikisinden de kaçmakta buldu.

Bu arada kendisini çok endişelendiren bir şey keşfettiğini ikisine de söylemedi. Strange'le ayrılalı beri Strange'in ne yaptığını keşfetmek için görüntüler çağırmayı adet edinmiş ancak onu görmeyi hiçbir zaman başaramamıştı. Dört hafta önce bir gece uyku tutmayınca kalkıp büyüyü yapmıştı. Görüntü çok belirsizdi ama karanlıkta büyü yapan bir büyücü görmüştü. En sonunda Strange'in karşıt büyülerini aşabildiği için kendini kutlamıştı ama sonra kendi kütüphanesinde oturan kendi görüntüsüne baktığını anlamıştı. Tekrar denemişti. Büyüleri değiştirmişti. Strange'i farklı biçimlerde adlandırmıştı. Hiçbir şey değişmemişti. Sonunda İngiliz büyüsünün artık kendisiyle Strange'i ayırt edemediğini kabul etmek zorunda kalmıştı.

Lord Liverpool ve bakanlardan kimsenin açıklayamadığı büyüleri anlatan kızgın mektuplar geldi. Bay Norrell cevap yazarak, Strange'i yener yenmez en kısa zamanda bu meseleleri ele alacağına söz verdi.

Üçüncü akşamlarında Bay Norrell, Lascelles ve Childermass oturma odasında toplandı. Lascelles bir portakal yiyordu. Sedef saplı keskin ve biçimsiz kenarlı bir meyve bıçağı vardı, meyveyi soyup kesmek için bunu kullanıyordu. Childermass bir masaya kartlarını açıyordu. Son iki saattir kartları okumakla geçirmişti. Bay Norrell'in en ufak bir itirazda bile bulunmamış olması, halihazırdaki meseleye ne kadar daldığını gösteriyordu. Öte yandan kartlar Lascelles'i öfkeden neredeyse delinmişti. Bütün bu açma ve dizme işinin konularından birinin kendisi olduğundan emindi. Bunda yüzde yüz de haklıydı.

"Bu hareketsizlikten nasıl da tiksiniyorum!" dedi birden. "Strange ne bekliyor sizce? Geleceğinden emin bile değiliz."

"Gelecektir" dedi Childermass.

"Peki, nereden biliyorsun?" diye sordu Lascelles. "Gelmesini sen söylediğin için olmasın?"

Childermass karşılık vermedi. Kartlarda gördüğü bir şey dikkatini çekmişti. Bakışları hızla kartların üzerinde dolaştı. Birden ayağa fırladı. "Bay Lascelles! Bana bir mesajınız var!"

"Benim mi?" dedi Lascelles şaşkınlıkla.

"Evet efendim."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim biri kısa bir süre önce bana iletmeniz gereken bir mesaj vermiş. Kartlar öyle söylüyor. Aktarırsanız minnettar olacağım."

Lascelles küçümsemeyle homurdandı. "Ben kimsenin habercisi değilim, hele senin hiç!"

Childermass bu sözlere aldırmadı. "Mesaj kimden?" diye sordu.

Lascelles hiçbir şey söylemedi. Bıçağına ve portakalına geri dönmüştü. "Pekâlâ" dedi Childermass. Yerine oturarak kartları tekrar açtı.

Bay Norrell büyük bir korkuyla ikisini izliyordu. Eli, zili çalacak ipe gitti ama bir an düşündükten sonra fikrini değiştirerek uşağı kendisi aramaya gitti. Lucas yemek odasında, sofrayı kuruyordu. Bay Norrell ona neler olduğunu söyledi. "Onları ayırmak için bir şey yapamaz mıyız?" diye sordu. "Bir süre sakin olurlar. Bay Lascelles'e hiç mesaj gelmedi mi? Childermass'in ilgileneceği hiçbir şey yok mu? Bir şey bulamaz mısın? Yemeğe nc oldu? Hazır olabilir mi?"

Lucas başını salladı. "Mesaj yok. Bay Childermass ne istiyorsa onu yapacaktır, her zamanki gibi. Yemeği de saat dokuz buçukta istediniz efendim. Çok iyi biliyorsunuz."

"Keşke Bay Strange burada olsaydı" dedi Bay Norrell mutsuzluk içinde. "Onlara ne diyeceğini bilirdi. Ne yapacağını bilirdi."

Lucas efendisini uyandırmak istercesine koluna dokundu. "Bay Norrell, Bay Strange'in buraya gelmesini engellemeye çalışıyorduk, hatırladınız mı efendim?"

Bay Norrell huzursuzca ona baktı. "Evet, evet! Bunu biliyorum! Ama yine de."

Bay Norell'le Lucas oturma odasına birlikte döndüler. Childermass son kartını açıyordu. Lascelles gözlerini büyük bir kararlılıkla gazetesine dikmişti. "Kartlar ne diyor?" dedi Bay Norrell, Childermass'e.

Soruyu soran Bay Norrell'di ama Childermass cevabı Lascelles'e verdi. "Yalancı ve hırsız olduğunuzu söylüyorlar. Size çok değerli bir şey, bir eşya verilmiş. Benim için ama siz bana vermiyorsunuz."

Kısa bir sessizlik.

Lascelles soğuk bir sesle, "Bay Norrell, bu biçimde hakaret edilmeye daha ne kadar dayanmamı bekliyorsunuz?" dedi.

"Size son kez soruyorum Bay Lascelles" dedi Childermass. "Bana ait olan şeyi verecek misiniz?"

"Bir beyefendiye böyle hitap etmeye nasıl cüret edersin?" diye sordu Lascelles.

"Benden çalmak bir beyefendinin yapacağı şey midir peki?" diye karşılık verdi Childermass.

Lascelles bembeyaz kesildi. "Özür dile!" diye tısladı. "Benden özür dile yoksa yemin ederim seni piç herif, seni Yorkshire lağımı süprüntüsü, sana terbiye nedir göstereceğim."

Childermass omuz silkti. "Hırsız olmaktansa piç olmayı yeğlerim."

Bir öfke haykırışıyla Lascelles onu yakaladı ve öyle bir şiddetle duvara fırlattı ki Childermass'in ayakları yerden kesildi. Childermass'i sarstı ve duvarlardaki tablolar çerçevelerinde tıngırdadı.

Tuhaftı ama Childermass, Lascelles karşısında savunmasız kalmış gibiydi. Kolları her nasılsa Lascelles'in bedeniyle mıhlanmıştı, ne kadar çabalasa da bir türlü kurtulamıyordu. Her şey bir anda olup bitti. Childermass, Lascelles'in kazandığını söylemek istercesine başını salladı.

Ancak Lascelles onu bırakacağına iyice üzerine abanarak duvarla gövdesi arasına sıkıştırdı. Sonra aşağı uzandı ve keskin biçimsiz kenarlı sedef saplı bıçağı aldı. Bıçağı yavaşça Childermass'in yüzünde gezdirdi ve etini gözünden ağzına kadar kesti.

Lucas haykırdı ama Childermass hiçbir şey söylemedi. Bir biçimde sol elini kurtarıp kaldırdı. Sımsıkı bir yumruk yaptı. Bir an öylece bir tablo gibi kaldılar, sonra Childermass elini indirdi.

Lascelles sırıttı. Sonra Childermass'i bıraktı ve Bay Norrell'e döndü. Alçak, sakin bir sesle ona şöyle dedi: "Bu zat için hiçbir özrü kabul etmeyeceğim. Hakarete uğradım. Bu kişi dikkate almam gereken bir kişi olsaydı onu kesinlikle düelloya davet ederdim. Bunu biliyor. Aşağılık durumu onu koruyor. Eğer bu evde kalacaksam, dostunuz ve danışmanınız olmaya devam edeceksem, bu kişinin şu dakika hizmetinizden ayrılması gerekiyor! Bu geceden sonra bir daha adını sizden ya da hizmetkârlarınızdan duyarsam cezası yanınızdan ayrılmam olur. Umarım beyefendi, her şey yeterince açıktır."

Lucas bu fırsattan yararlanarak Childermass'e el altından bir peçete uzattı.

"Evet efendim" dedi yüzünden akan kanları silen Childermass, Bay Norrell'e. "Hangimiz kalacak?"

Uzun bir sessizlik. Sonra Bay Norrell normal sesinden çok farklı boğuk bir sesle, "Gitmelisin" dedi.

"Elveda Bay Norrell" dedi Childermass selam vererek. "Her zamanki gibi yanlış seçim yaptınız!" Kartlarını toplayarak odadan çıktı.

Tavanarasındaki çıplak küçük odasına gitti, masada duran mumu yaktı. Duvarda ucuz, çatlak bir ayna asılıydı. Yüzünü inceledi. Kötü bir kesikti. Boyun bağı ve gömleğinin sağ kolu kan içindeydi. Yarayı elinden geldiği kadar temizledi. Sonra ellerini yıkayıp kuruladı.

Dikkatle paltosunun cebinden bir şey çıkardı. Yürek acısı renginde, küçük bir enfiye kutusu büyüklüğünde ama biraz daha uzun bir kutuydu. Kendi kendine fısıldadı. "İnsan eğitimine karşı gelemez."(166)

Kutuyu açtı. Bir iki saniye düşünceli göründü, başını kaşıdı sonra kutunun içine az kalsın kan damlatacağı için küfretti. Kutuyu kapadı ve cebine koydu.

Eşyalarını toplaması uzun sürmedi. İçinde bir çift tabanca, küçük bir para kesesi, ustura, tarak, diş fırçası, bir parça

sabun, bir iki parça giysi (hepsi de üzerindekiler kadar eskiydi), aralarında *Kitabı Mukaddes*, Lord Portishead'in *Çocuklara Kuzgun Kral Tarihi* ve Paris Ormskirk'in *Otuz Altı Başka Dünya'dan Açıklamalar'ının* da bulunduğu küçük bir kitap paketinin durduğu maun bir sandığı vardı. Bay Norrell, yıllarca Childermass'e yüklü bir maaş vermişti ama parasıyla ne yaptığını kimse bilmiyordu. Davey ve Lucas'ın da sık sık birbirlerine söylediği gibi harcamadığı kesindi.

Childermass her şeyi eski bir valize doldurdu. Masada bir tabak elma duruyordu. Bir beze sararak onları da valize ekledi. Sonra peçeteyi yüzünden ayırmadan aşağı kata indi. Kalemi, mürekkebi ve not defterinin oturma odasında kaldığını hatırladığında ahır avlusundaydı. Kanları okurken onları yanındaki masaya bırakmıştı. "Neyse artık dönmek için çok geç" diye düşündü. "Başka almam gerekecek."

Ahırlarda onu bekleyen bir grup vardı: Davey, Lucas, seyisler ve evden çıkmayı başaran birkaç erkek hizmetkar. "Ne işiniz var burada?" dedi şaşkınlıkla. "Dua etmeye mi toplandınız?"

Adamlar birbirlerine baktılar.

"Sizin için Brewer'ı eyerledik Bay Childermass" dedi Davey. Childermass'in atı Brewer iri, çirkin bir aygırdı.

"Teşekkürler Davey."

"Neden böyle yapmasına izin verdiniz efendim?" diye sordu Lucas. "Neden sizi yaralamasına izin verdiniz?"

"Üzerinde durma evlat. Önemli değil."

"Sargı bezi getirdim. Yüzünüzü saralım."

"Lucas, bu gece aklımı toplamaya ihtiyacım var ve her yerim sarılıyken düşünemem."

"Ama yara kapatılmazsa çok kötü iz kalır."

"Bırak kalsın. Kimse eskisinden çirkin oldum diye şikayet etmeyecektir. Yalnızca kanı durdurmak için bir paçavra(167) daha var. Bu tamamen ıslandı. Şimdi çocuklar, Strange geldiğinde..." İçini çekti. "Size ne diyeceğimi bilmiyorum. Verecek bir tavsiyem yok. Ama yardım etme fırsatı bulursanız, onlara yardım edin."

"Ne?" diye sordu erkek hizmetkarlardan biri. "Bay Norrell'le Bay Lascelles'e mi yardım edelim?" dedi.

"Hayır, seni sersem! Bay Norrell'le Bay Strange'e yardım edin. Lucas, Lucy, Hannah ve Dido'ya, onlara mutluluklar dilediğimi söyle, istediklerinde iyi uslu kocalar bulurlar umarım." (Bu üç hizmetçi Childermass'in gözbebekleriydi.)

Davey sırıttı. "Siz bu işe gönüllü müsünüz efendim?"

Childermass güldü ve yüzü acıyınca irkildi. " Hannah için olabilir" dedi. "Hoşçakalın çocuklar."

Hepsiyle el sıkıştı. Boyuna posuna ve bütün gücüne rağmen okullu bir kız çocuğu kadar duygusal olan Davey onu kucaklamakta ısrar etti ve birkaç damla gözyaşı döktü. Lucas ona ayrılık hediyesi olarak Bay Norrell'in en iyi şarabından bir şişe verdi.

Childermass, Brewer'i ahırdan çıkardı. Ay yükselmişti. Bahçeden parka giden alanı zorlanmadan izledi. Köprüyü geçerken aniden bir büyü olmakta olduğunu fark etti. Sanki kulağında bin tane borazan çalınmış ya da karanlığın içinde göz kamaştırıcı bir ışık parlamıştı. Dünya bir saniye önceki halinden tamamen farklıydı ama bu farkın ne olduğunu ilk başta anlayamadı. Çevresine bakındı.

Parkın ve evin tam üzerinde gece göğünün bir parçası ait olmadığı bir yere sürülmüştü. Takım yıldızlar dağılmıştı. Gökyüzünde Childermass'in daha önce hiç görmediği yeni yıldızlar asılıydı. Bunlar muhtemelen Strange'in Ebedi Karanlık'ının yıldızlarıydı.

Hurtfew Malikanesi'ne son bir kez baktıktan sonra atını dört nala sürerek uzaklaştı.

Bütün saatler aynı anda çalmaya başladı. Bu bile kendi içinde olağanüstüydü. Lucas, on beş yıl boyunca Hurtfew'daki saatleri, saati aynı anda haber vermeye ikna etmeye uğraşmıştı ama şu ana kadar bunu hiç yapmamışlardı. Şimdi aynı anda çalıyorlardı ama kaçı haber veriyorlardı, söylemek zordu. Saatler çaldı çaldı, on ikiyi geçtikten sonra da garip yeni bir çağın zamanını haber verir gibi çalmaya devam ettiler.

"Bu korkunç ses de ne böyle?" diye sordu Lascelles.

Bay Norrell ayağa kalktı, ellerini ovuşturdu, bu her zaman çok tedirgin ve gergin olduğuna işaretti. "Strange burada" dedi hızla konuşarak. Bir kelime söyledi. Saatler sustu.

Kapı ardına kadar açıldı. Bay Norrell ve Bay Lascelles kapıda Strange'i görmeyi bekleyerek panik halinde döndüler ama gelenler yalnızca Lucas ve iki uşaktı.

"Bay Norrell!" diye başladı Lucas. "Bana kalırsa..."

"Evet, evet! Biliyorum! Mutfak merdivenlerinin başındaki depoya git. Pencerenin altındaki sandıkta iki çelik zincir, çelik asma kilitler ve çelik anahtarlar olacak. Onları buraya getir! Acele et!"

"Ben de gidip bir çift tabanca getireyim" dedi Lascelles.

"Bir yararı olmaz" dedi Bay Norrell.

"Ah! Bir çift silahın ne kadar çok sorunu çözebileceğini bilseniz şaşırırdınız!"

Beş dakika içinde ikisi de geri döndüler. Zincirler ve kilitleri taşıyan, mutsuz ve isteksiz Lucas, elinde tabancalarla Lascelles ve onlarla gelen dört beş erkek hizmetkar.

"Sizce neredediir?" diye sordu Lascelles.

"Kütüphanede. Başka nerede olabilir ki?" dedi Bay Norrell. "Gelin."

Oturma odasından çıkarak yemek odasına girdiler. Buradan gömme bir abanoz büfe, bir sentor ve yavrusunun mermer heykeli, Yahya'nın kafasını gümüş tepside taşıyan Salome'nin bir tablosu olan kısa bir koridora girdiler. Önlerinde iki kapı vardı. Sağdaki kapı Lascelles'e, daha önce hiç görmemiş gibi tamamen yabancı geldi. Bay Norrell onları kapıdan geçirdi ve kendilerini hemen... Tekrar oturma odasında buldular.

"Bekleyin" dedi Bay Norrell kafası karışmış bir halde. Arkasına baktı. "Ben herhalde... Hayır. Bekleyin. Şimdi buldum! Gelin!"

Bir kez daha yemek odasından geçerek koridora çıktılar. Bu kez soldaki kapıdan geçtiler. Bu kapı da onları dosdoğru oturma odasına çıkardı.

Bay Norrell yüksek sesle ümitsiz bir haykırış kopardı. "Labirentimi kırdı ve bana karşı bir tane daha kurdu!"

"Bazı açılardan efendim" dedi Lascelles. "Keşke onu bu kadar iyi yetiştirmemiş olsaydınız diyorum."

"Ah! Bunu yapmasını ben öğretmedim, başka birinden öğrenmediğine de emin olabilirsiniz! Ya Şeytan'dan öğrendi ya

da bu gece benim evimde öğrendi. Düşmanımın dehası da bu ya! Kapıyı ona karşı kilitleseniz, ilk önce kilidi açmayı sonra da size karşı daha iyisini yapmayı öğreniyor!"

Lucas ve diğer hizmetkârlar ışığın bir biçimde Strange'in büyülerini görmelerine yardım edebileceği ve gerçeği büyüden ayırt etmelerini sağlayabileceği düşüncesiyle birkaç mum daha yaktılar. Kısa bir süre sonra üç odanın içi de apaydınlık olmuştu. Ancak her yeri dolduran mumlar ve şamdanlar kafalarının daha da çok karışmasına yol açtı. Yemek odasından oturma odasına, oturma odasından koridora çıktılar. "Kuyruğunu kovalayan kediler gibi" dedi Lascelles ama ne kadar uğraşsalar da üç odadan dışarı çıkamadılar.

Zaman geçti. Ne kadar zaman geçtiğini söylemek imkânsızdı. Saatlerin hepsi geceyarısını gösteriyordu. Her pencereden Ebedi Gece'nin karanlığı ve bilinmeyen yıldızlar görünüyordu.

Bay Norrell yürümeyi bıraktı. Gözlerini kapadı. Yüzü bir yumruk kadar karanlık ve gergindi. Hiç kıpırdamadan durdu, yalnızca dudakları oynuyordu. Sonra gözlerini biraz aralayarak, "Beni izleyin" dedi. Gözlerini tekrar kapayarak yürüdü. Bir biçimde kendi evinin içine sıkışmış bambaşka bir evin planını izler gibiydi. Sağa ve sola döndüğü yerler daha önce hiç takip etmediği yeni bir yol oluşturuyordu.

Üç dört dakika sonra gözlerini açtı. Tam önünde aradığı koridor duruyordu, zemini taş karo olan bu koridorun sonunda da kütüphane kapısının uzun gölgeli biçimi görünüyordu.

"Şimdi ne yaptığını göreceğiz!" diye bağırdı. "Lucas, zincirleri ve kilitleri hazır tut. Büyüye karşı çelik en iyi koruyucudur. Ellerini bağlarız, bu onu bir ölçüde engelleyebilir. Bay Lascelles, sizce bakanlardan birine ne kadar zamanda mektup gönderebiliriz?" Kimsenin cevap vermemesine şaşırarak döndü.

Tek başınaydı.

Biraz uzakta Lascelles'in bir şey söylediğini işitti. Soğuk ve isteksiz sesini başkasıyla karıştırmaya imkân yoktu. Hizmetkârlardan birinin, sonra da Lucas'ın karşılık verdiğini işitti ama yavaş yavaş bütün sesler azaldı. Bir odadan diğerine

aceleyle girip çıkan hizmetkârların sesleri yok oldu. Geriye sessizlik kaldı.

64

İki farklı Leydi Pole

Şubat ortası 1817

"Şu işe bak!" dedi Lascelles. "Bu çok ani oldu!"

O ve hizmetkârlar yemek odasının kuzey duvarının yanında toplanmışlardı, yani Bay Norrell'in bir saniye önce hiç istifini bozmadan içinden geçtiği duvarın yanında.

Lascelles elini uzatarak duvara dokundu, kaskatıydı. Elini vargücüyle bastırdı, hiç kıpırdamadı.

"Bunu bilerek mi yaptı dersiniz?" diye sordu uşaklardan biri hayretle.

"Bilerek yapıp yapmadığı önemli değil" dedi Lucas. "Artık Bay Strange'in yanına gitti."

"Bu da Şeytan'ın yanına gitmesiyle aynı şey!" diye ekledi Lascelles.

"Şimdi ne olacak?" diye sordu bir başka hizmetkâr.

Cevap veren olmadı. Orada bulunan herkesin zihninden büyücü savaşlarının görüntüleri geçiyordu. Bay Norrell'in Strange'e sihirli gülleler fırlattığını, Strange'in Bay Norrell'i alıp götürmeleri için iblisleri çağırdığını hayal ettiler. Mücadele seslerini duymak için kulak kabarttılar. Çıt yoktu.

Bitişik odada bir haykırış koptu. Hizmetkârlardan biri oturma odasının kapısını açtı ve arkasında kahvaltı odasını buldu. Kahvaltı odasının arkasında Bay Norrell'in oturma odası ve onun da arkasında soyunma odası vardı. Odalar eski sıralarına kavuşmuş, labirent kırılmıştı.

Bu keşif herkese rahat bir nefes aldırdı. Hizmetkârlar Lascelles'i oracıkta bırakarak, hizmetli sınıfının doğal sığınağı ve tesellisi olan mutfağa indiler. Lascelles de doğal olarak yalnız başına Bay Norrell'in oturma odasında oturdu. Bay Norrell dönene kadar orada kalmak geçmişti aklından ya da Bay Norrell gelmezse Strange'i beklemeyi ve onu vurmayı düşünmüştü. "Ne de olsa" diye akıl yürüttü, "Bir büyücü kurşun bir topun karşısında ne yapabilir? Tabancanın ateşlenmesiyle kalbinin patlaması arasında büyü yapmaya zaman olmayacaktır."

Ancak bu düşünceler geçici bir teselliydi. Ev fazla sessiz, karanlık fazla büyülüydü. Hizmetkarların hepsi bir yerde, Tanrı bilir, birlikte ne yapan iki büyücü başka bir yerde, kendisi ise üçüncü bir yerdeydi. Odanın bir köşesinde uzun mahfazalı bir saat vardı. Bay Norrell'in çocukluğunu geçirdiği Yorkshire'daki evden kalan son eşyalardan biriydi. Bu saat de evdeki diğer saatler gibi Strange geldiğinde geceyarısını göstermeye başlamıştı. Ancak bunu isteyerek yapmamıştı, olayların böyle beklenmedik bir hal alması karşısında bir dizi itirazı vardı. Tiktakları tamamen yanlıştı, sarhoş ya da yüksek ateşin etkisi altında sayıklar gibiydi. Zaman zaman bir iç çekişe şaşırtıcı derecede benzeyen bir ses çıkarıyordu, ne zaman bunu yapsa Lascelles, Strange'in odaya girdiğini ve bir şey söylemek üzere olduğunu sanıyordu.

Ayağa kalktı ve uşakların ardından mutfağa indi.

Hurtfew Malikânesi'ndeki mutfak büyük bir kilisenin altındaki mahzene benziyordu. Aynı klasik açılar, aynı klasik kasvet burada da görülebilirdi. Odanın ortasında çok sayıda mum vardı ve Lascelles'in Hurtfew'da gördüğü bütün hizmetkârlar ve görmediği pek çoğu burada toplanmıştı. Merdivenlerin başındaki bir sütuna yaslandı.

Lucas başını kaldırıp ona baktı. "Ne yapacağımızı tartışıyorduk efendim. Yarım saat içinde buradan ayrılıyoruz. Bay Norrell'e burada kalmakla bir faydamız dokunmaz, kendimize zarar verebiliriz. Niyetimiz bu beyefendi ama başka bir fikriniz varsa seve seve dinleyebilirim."

"Fikrim mi!" diye bağırdı Lascelles. Hayretler içinde kalmış gibiydi ve yalnızca bir kısmı yapmacıktı. "Hayatımda ilk kez bir kapı uşağı fikrimi soruyor. Teşekkür ederim ama zannediyorum bu..." Bir an düşündü ve sözcük haznesindeki en aşağılayıcı sözcükte karar kıldı. ". .. Demokrasinin payıma düşenini almayacağım."

"Nasıl isterseniz" dedi Lucas kibarca.

"Şimdi İngiltere'de gündüzdür" dedi hizmetçilerden biri yüksekteki pencerelere özlemle bakarak.

"Burası zaten İngiltere sersem kız!" dedi Lascelles sertçe.

"Hayır efendim. Bağışlayın ama..." dedi Lucas. "Burası İngiltere değil. İngiltere normal bir yerdi. Davey, atları hazırlamak ne kadar sürer?"

"Ah!" diye bağırdı Lascelles. "Benim önümde hırsızlığınızı tartışacak kadar cüretkarsınız demek! Ne? Aleyhinizde bir şey söylemeyeceğimi mi sanıyorsunuz? Tam tersine hepinizin asıldığını göreceğim!"

Uşaklardan birkaçı Lascelles'in elindeki tabancalara tedirgin bakışlar fırlattı. Ancak Lucas ona aldırmadı.

Hizmetkârlar civarda akrabaları ya da dostları olanların onların yanlarına gitmesine karar verdiler. Geri kalanlar, atlarla Bay Norrell'in arazisinde bulunan farklı çiftliklere gideceklerdi.

"Görüyorsunuz ya efendim" dedi Lucas, Lascelles'e. "Kimsenin bir şey çaldığı yok. Hiçbirimiz hırsız değiliz. Bay Norrell'in malları Bay Norrell'in topraklarında kalacak. Atlarına da hâlâ ahırlarındaymış gibi iyi bakacağız ama hayvanları bu Daimi Karanlık'ta bırakmak büyük zalimlik olur."

Bir süre sonra (ne kadar sonra olduğunu söylemek mümkün değildi çünkü duvar saatleri gibi cep saatleri de geceyarısını gösteriyordu) hizmetkarlar Hurtfew'u terk ettiler. Kollarında

valizlerle sepetler, sırtlarında bohçalarla atları yularlarından çekerek yürüdüler. Ahırlarda yaşayan iki eşek ve keçi de (atlar onunla iyi arkadaş olduğu için hep ahırda dururdu) yanlarındaydı. Lascelles onları uzaktan izliyordu. Alt tabakanın oluşturduğu bu kafilenin bir parçası gibi görünmeye niyeti yoktu ama evde yalnız kalmak da istemiyordu.

Irmağa on metre kala Karanlık'tan, Şafak'a çıktılar. Birden havaya kokular hücum etti, buz kokusu, kış toprağının ve yakındaki ırmağın kokusu. İngiltere bir gecede baştan yaratılmış gibi parkın renkleri ve biçimleri basitleşmişti. Bir daha Karanlık ve yıldızlardan başka bir şey görüp görmeyeceklerinden emin olmayan hizmetkarlar için son derece sevinç verici bir manzaraydı.

Saatleri tekrar çalışmaya başlamıştı ve birbirlerine danışarak sekize çeyrek kala olduğunu keşfettiler.

Ancak o geceki endişeleri henüz son bulmamıştı. Eskiden tek köprünün bulunduğu ırmağın üzerinde artık iki köprü vardı.

Lascelles hızlı hızlı yürüyerek onlara yetişti. "Bu da nedir?" diye sertçe sordu, yeni köprüyü işaret ederek.

Yaşlı bir erkek hizmetkar. -çenesinin ucuna minyatür bir beyaz bulut takılmış gibiydi- bir peri köprüsü olduğunu söyledi. Gençliğinde görmüştü. Gençliğinde John Uskglass'ın hâlâ Yorkshire'ı yönettiği sıralarda inşa edilmişti. Bakımsızlıktan çürümüş, Bay Norrell'in amcasının zamanında sökülmüştü.

"Ama işte yine burada"dedi Lucas ürpererek.

"Peki, diğer tarafta ne var?" diye sordu Lascelles.

Yaşlı uşak bir zamanlar pek çok garip yerden geçerek Northallerton'a gittiğini söyledi.

"Kırmızı Ev'in yakınlarında gördüğümüz yola kavuşuyor mu?"

Yaşlı hizmetkâr başını salladı. Bilmiyordu.

Lucas sabrını yitirmek üzereydi. Bir an önce uzaklaşmak istiyordu.

"Peri yolları Hıristiyan yolları gibi değildir" dedi. "Çoğu zaman gitmeleri gereken yere gitmezler. Ama ne önemi var? Hiçbirimiz o korkunç şeye adım atacak değiliz."

"Teşekkürler" dedi Lascelles. "Ancak bu konuda kendi kararımı kendim vereceğim sanırım." Bir an duraksadı sonra uzun adımlarla peri köprüsüne ilerledi.

Birkaç hizmetkâr geri dönmesi için seslendiler.

"Off bırakın gitsin!" diye bağırdı Lucas kedisinin olduğu sepeti biraz daha sıkı tutarak. "İstiyorsa cehenneme gitsin! Eminim ondan çok hakeden biri yoktur." Lascelles'e son kez içten bir nefretle dolu bir bakış fırlattı ve diğerlerinin ardından parka girdi.

Arkalarında ucu bucağı olmayan Kara Sütun Yorkshire semalarında yükseliyordu.

Otuz kilometre uzakta Childermass Starecross köyüne giden, yük hayvanlarının kullandığı köprüyü geçiyordu. Köyden hızla geçerek Starecross Konağı'na geldi ve atından indi.

"Hey! Hey!" Kapıyı kırbacıyla çaldı. Biraz daha bağırdı ve birkaç kuvvetli tekme indirdi.

İki hizmetkar göründü. Bağırış çağırış ve kapıya vurmalarla yeterince telaşlanmışlardı zaten, bir de mumlarını kaldırıp karşılarında çıldırmış gözlerle bakan, gömleği kanlar içinde, yüzü kesik, haydut tipli bir adam görünce iyice afalladılar.

"Öylece durup bakacağınıza efendinizi getirin!" dedi Childermass onlara. "Beni tanıyor!"

On dakika sonra robdöşambrı içinde Bay Segundus göründü. Hizmetkar gözlerini yummuş olan Segundus'u elinden tutmuş getiriyordu. Bay Segundus her haliyle kör birine benziyordu. Uşak, Bay Segundus'u Childermass'in önünde bıraktı. Bay Segundus gözlerini açtı.

"Aman Tanrım, Bay Childermass!" diye bağırdı. "Yüzünüze ne oldu böyle?"

"Biri portakalla karıştırdı. Ya siz efendim? Size ne oldu? Hasta mısınız?"

"Hayır, hayır değilim." Bay Segundus utanmış görünüyordu. "Güçlü bir büyünün yakınında yaşamanın sonucu. Daha önce ne kadar yıpratıcı olabileceğini fark etmemiştim. Yani hassas biri için. Neyse ki uşaklar hiçbir şey hissetmiyorlar."

Tuhaf bir biçimde gerçekliğini kaybetmiş bir hali vardı. Havaya yapılmış bir resim gibi duruyordu. Kanatlı penceredeki aralıktan giren azıcık bir esinti, hiç ağırlığı yokmuşçasına saçlarında büklümler ve kıvrımlar oluşturuyordu.

"Herhalde bunun için geldiniz" diye devam etti. "Ancak Bay Norrell'e meydana gelen olayları araştırmaktan başka bir şey yapmadığımı söylemelisiniz. Tamam itiraf ediyorum birkaç not aldım ama şikayet edeceği bir durum yok ortada."

"Ne büyüsü?" dedi Childermass. "Neden söz ediyorsunuz? Hem artık Bay Norrell'i düşünmenize lüzum kalmadı. Kendi sorunlarıyla uğraşıyor ve burada olduğumdan haberi de yok. Bunca zaman ne yaptınız Bay Segundus?"

"Yalnızca bir büyücünün yapması gerektiği gibi izledim ve kaydettim." Bay Segundus heyecanla öne eğildi. "Leydi Pole'un hastalığıyla ilgili çok şaşırtıcı başka sonuçlara vardım!"

"Ah?"

"Kanımca bu bir hastalık değil. Her şey bir büyüden ibaret!" Bay Segundus, Childermass'in şaşırmasını bekledi. Childermass başını sallamakla yetinince biraz hayalkırıklığına uğrar gibi oldu.

"Yanımda leydilerine ait bir şey var" dedi Childermass. "Uzun zamandır eksik olan bir şeyi. Bu nedenle beni ona götürmenizi rica edeceğim."

"Ah ama..."

"Ona zarar vermek niyetinde değilim Bay Segundus. Ona yararım olacağına inanıyorum. Kuş ve Kitap üzerine yemin ederim. Kuş ve Kitap üzerine."(168)

"Sizi ona götüremem" dedi Bay Segundus. Childermass'in itirazını önlemek için elini kaldırdı. "İstemediğim için değil. *Götüremeyeceğim* için. Charles bizi götürür." Yanındaki uşağı işaret etti.

Tuhaf bir durumdu ama Childermass tartışacak değildi. Bay Segundus, Charles'ın koluna yapıştı ve gözlerini kapadı.

Starecross Konağı'nın taş ve meşe koridorlarının arkasından başka bir evin görüntüleri fırladı. Childermass tasavvur edilemeyecek mesafelere uzanan yüksek tavanlı koridorlar gördü. Sanki iki saydam resim aynı anda sihirli bir lambanın

içine konmuş ve üst üste gelmişlerdi. Aynı anda iki evin içinde yürüdüğü hissi kısa sürede deniz tutmasına benzer bir mide bulantısını da beraberinde getirdi. Kafası karıştı ve yalnız olsaydı kısa sürede yolunu kaybederdi. Yürüyor muydu, düşüyor muydu, bir basamak mı çıkıyordu yoksa inanılmaz uzunlukta bir merdiveni mi tırmanıyordu, bilmiyordu. Bazen bir dönüm boyunca uzanan taş karoların üzerinden hızla geçiyor ve aynı anda neredeyse hiç kıpırdamıyordu. Başı dönüyor, midesi bulanıyordu.

"Durun! Durun!" diye bağırdı ve gözleri kapalı bir halde yere çöktü.

"Sizi kötü etkiliyor" dedi Bay Segundus. "Benden bile daha kötü. Gözlerinizi kapayın ve kolumu tutun. Charles ikimizi de götürür."

Gözleri kapalı bir halde: ilerlemeye devam ettiler. Charles onları sağa döndürdü ve bir merdivenden yukarı çıkardı. Merdivenlerin tepesinde Bay Segundus'la birisi arasında mırıltılı bir konuşma oldu. Charles, Childermass'i ileri çekti. Childermass bir odaya girdiğini hissetti. İçerisi temiz çarşaf ve kurumuş gül kokuyordu.

"Görmemi istediğiniz kişi bu muydu?" dedi bir kadın sesi. Seste bir tuhaflık vardı, adeta aynı anda iki ayrı yerden geliyor, boşlukta yankılanıyor gibiydi. "Bu adamı tanıyorum! Büyücünün uşağı bu! O... "

"Leydilerinin vurduğu kişiyim" dedi Childermass ve gözlerini açtı.

Bir değil iki kadın görüyordu ya da daha doğrusu aynı kadından iki tane görüyordu. İkisi de aynı biçimde oturmuş ona bakıyordu. Aynı boşluğu dolduruyorlardı, bu yüzden de ona bakarken koridorlardan yürürken hissettiği aynı baş dönmesini hissetti.

Bir Leydi Pole Yorkshire'daki evde oturuyordu, fildişi renkli bir yas giysisi giyiyordu ve onu sakin bir kayıtsızlıkla süzüyordu. Diğer Leydi Pole daha silik, daha çok bir hayal gibiydi. Kan kırmızısı bir gece elbisesi içinde karanlık labirentimsi bir evde oturuyordu. Koyu saçlarında ya

mücevherler ya da yıldızlar vardı ve ona nefret ve öfkeyle bakıyordu.

Bay Segundus, Childermass'i sağa çekti. "Tam burada durun!" dedi heyecanla. "Şimdi tek gözünüzü kapayın! Görebiliyor musunuz? Bakın! Ağzının olması gereken yerde kırmızı beyaz bir gül var."

"Büyü bizi farklı biçimlerde etkiliyor" dedi Childermass. "Çok tuhaf bir şey görüyorum ama o değil."

"Buraya ne cüretle geldin?" dedi iki Leydi Pole, Childermass'e. "Kim olduğunu ve kimi temsil ettiğini düşünürsek."

"Bay Norrell için gelmedim buraya. Gerçeği söylemek gerekirse şu anda kimi temsil ettiğimden tam olarak emin değilim. Jonathan Strange olabilir. Bana bir mesaj gönderdiğini sanıyorum, galiba leydileriyle ilgili. Ancak habercinin bana ulaşması engellendi ve mesaj da kayboldu. Sayın Leydi, Bay Strange'in sizinle ilgili bana ne söylemek isteyebileceğine dair bir fikriniz var mı?"

"Evet" dedi iki Leydi Pole da.

"Ne olduğunu söyleyebilir misiniz?"

"Konuşursam" dedi ikisi. "Yalnızca delilikten söz edebilirim." Childermass omuz silkti. "Yirmi yılımı büyücülerle geçirdim. Alışkınım. Konuşun."

Böylece Leydi Pole konuşmaya başladı, daha doğrusu Leydi Pole'lar konuşmaya başladılar. Bay Segundus robdöşambrının cebinden not defterini çıkardı ve notlar almaya başladı. Childermass'in gözünde iki Leydi Pole artık tek bir ağızdan konuşmuyorlardı. Starecross Konağı'nda oturan Leydi Pole, Carlisle yakınlarında oturan bir çocuğun hikâyesini[(169)] anlatırken kan kırmızısı elbise içindeki kadın bambaşka bir hikaye anlatıyor gibiydi. Yüzünde kızgın bir ifade vardı ve sözcüklerini heyecanlı el hareketleriyle vurguluyordu ama Cumbria'lı çocuğun acayip hikayesi söylediklerini boğuyordu.

"İşte! bakın!" diye bağırdı Bay Segundus heyecanla notlarını karalamayı bitirirken. "Deli olduğunu düşünmelerinin nedeni de bu, bu tuhaf hikayeler ve masallar ama bana söylediklerinin bir listesini yaptım ve eski peri gelenekleriyle aralarında

bağlantılar buldum. Eminim soruşturacak olsak ötücü kuşlarla yakın ilişkisi bulunan bir grup periyle ilgili bilgiler keşfedeceğiz. Ötücü kuş çobanları olmayabilirler. Böyle amaçsız bir ırk için fazlasıyla yerine oturmuş bir uğraş olduğunu siz de kabul edersiniz ancak ötücü kuşlarla ilgili belirli bir tür büyüyle uğraşmış olabilirler. Hassas bir çocuğa ötücü kuş sürüsü çobanı olduğunu söylemek içlerinden birinin işine gelmiş olabilir."

"Belki de" dedi Childermass fazla ilgilenmeden. "Ama bize söylemek istediği bu değildi. Güllerin büyüdeki anlamını da hatırladım. Sessizliği simgeliyorlar. Bu yüzden kırmızı beyaz bir gül görüyorsunuz, bu susturma büyüsü."

"Susturma büyüsü mü!" dedi Bay Segundus hayretler içinde. "Evet, evet! Bunu görebiliyorum! Böyle şeyler olduğunu okumuştum. Ama nasıl kıracağız?

Childermass paltosunun cebinden yürek acısı renginde bir kutu çıkardı. "Hanımefendi" dedi. "Bana sol elinizi verin."

Leydi Pole beyaz elini Childermass'in kahverengi çizgilenmiş eline koydu. Childermass kutuyu açtı ve parmağı alarak boşluğa yerleştirdi.

Hiçbir şey olmadı.

"Bay Strange'i bulmalıyız" dedi Bay Segundus. "Ya da Bay Norrell'i. Düzeltmeyi başarabilirler!"

"Hayır" dedi Childermass. "Gerek yok. Artık gereği yok yani. Siz ve ben iki büyücüyüz Bay Segundus. İngiltere de büyüyle dolu. ikimiz kaç yıldır büyü çalışıyoruz? İşe yarayacak bir şeyler biliyor olmalıyız. Pale'in Yenileme ve Düzeltme'sine ne dersiniz?"

"Şeklen biliyorum" dedi Bay Segundus. "Ama ben hiç büyü uygulamadım ki."

"Eğer denemezseniz hiçbir zaman uygulayamayacaksınız. Büyüyü yapın Bay Segundus."

Böylece Bay Segundus da büyüyü yaptı.(170)

Parmak ele doğru akarak kesintisiz bir bütün oluşturdu. Aynı anda çevrelerinde sonsuz kasvetli koridorların bulunduğu hissi kayboldu. Childermass'in gözlerinin önündeki iki kadın birleşerek tek kişi haline geldi.

Leydi Pole yavaşça koltuğundan kalktı. Gözleri dünyayı yeniden gören biri gibi çabucak bir o yana bir bu yana gezindi. Odadaki herkes değiştiğini görebiliyordu. Her bir zerresi canlılık ve ateşle doluydu. Gözleri öfke kıvılcımları saçıyordu. Kollarını kaldırdı, sanki birinin başına indirmeyi planlıyormuşçasına yumruklarını sıkmıştı.

"Büyülendim" diye patladı öfkeyle. "Kötü bir adamın mesleği uğruna satıldım!"

"Ulu Tanrım" diye bağırdı Bay Segundus. "Sevgili Leydi Pole... " "Kendinizi toplayın Bay Segundus!" dedi Childermass. "Böyle önemsiz şeylerle uğraşacak vaktimiz yok. Bırakın konuşsun!"

"İçimde ölüydüm ve neredeyse dışım da ölüyordu!" Gözlerinden yaşlar boşaldı ve sıkılı yumruğuyla kendi göğsünü yumrukladı. "Üstelik bu durumda olan yalnızca ben değilim! Şu anda bile başkaları acı çekiyor! Bay Strange ve kocamın hizmetkârı Stephen Black!"

Katlandığı soğuk, kâbusumsu balolardan, katılmak zorunda kaldığı korkunç resmigeçtilerden, Stephen Black ve kendisinin müşkül durumları hakkında konuşmalarını engelleyen tuhaf sakatlıktan söz etti.

Bay Segundus ve uşakların her yeni açıklamayla dehşetleri artarken, Childermass ifadesiz bir yüzle oturup sonuna kadar dinledi.

"Gazetelerin yazı işlerine yazmalıyız!" diye bağırdı Leydi Pole. "Kamuoyuna ifşa edilmesini istiyorum!"

"Kimin ifşa edilmesi?" diye sordu Bay Segundus.

"Büyücülerin tabii ki! Strange ve Norrell'in!"

"Bay Strange mi?" diye bocaladı Bay Segundus. "Hayır, hayır yanılıyorsunuz! Sevgili Leydi Pole, söylediklerinizi bir an düşünün. Bay Norrell'e söyleyecek bir sözüm yok, size karşı büyük suç işlemiş! Ancak Bay Strange'in size bir zararı dokunmadı, en azından bilerek. Herhalde kabahatli olmaktan çok mağdur durumda?"

"Ah!" diye bağırdı Leydi Pole. "Tam tersine. Bence ikisinin en kötüsü o. İhmalkârlığı, soğuk, erkeksi büyüsüyle kadınların en vefalısına, eşlerin en mükemmeline ihanet etti!"

Childermass ayağa kalktı.

"Nereye gidiyorsunuz?" diye sordu Bay Segundus.

"Strange'le Norrell'i bulmaya" dedi Childermass.

"Neden?" diye hırsla döndü Leydi Pole. "Uyarmaya mı? Kendilerini bir kadının imtikamından koruyabilmeleri için mi? Ah, erkekler nasıl da birbirlerini koruyorlar!"

"Hayır, Bayan Strange ve Stephen Black'i kurtarabilmeleri için onlara yardımımı önermeye gidiyorum."

Lascelles yürümeye devam etti. Patika bir ormana girdi. Ormanın girişinde Childermass'in tarif ettiği gibi koparılmış göz ve yürek tutan kadın heykeli vardı. Kimi tamamen çürümüş kimi çürümeye başlamış cesetler alıçlardan sarkıyordu. Toprak karla kaplıydı ve ortalık çok sessizdi.

Bir süre sonra kuleye ulaştı. Buranın acayip, başka diyarlara özgü bir yer olacağını hayal etmişti. "Ama aslında" diye düşündü. "Gayet sıradanmış, İskoçya sınırlarındaki şatolara benziyor."

Kulenin tepesinde mum ışığı ve izleyen birinin göründüğü tek bir pencere vardı. Lascelles başka bir şey daha gördü, Childermass'in ya görmediği ya da söyleme zahmetine girmediği bir şeydi. Ağaçlar yılanımsı yaratıklarla doluydu. Ağır, pörsümüş biçimleri vardı. Biri etli, taze görünümlü bir cesedi bütün bütün yutmaktaydı.

Ağaçlarla derenin arasında soluk tenli genç bir adam duruyordu. Gözleri boş bakıyordu ve alnı hafif nemliydi. Lascelles 11. hafif süvari alayının üniformasını tanıdı.

Lascelles ona şöyle hitap etti: "Vatandaşlarımızdan biri birkaç gün önce buraya gelmiş. Sizinle konuşmuş. Ona meydan okumuşsunuz. Sonra bu kişi kaçmış. Esmer çirkin bir adam. Aşağılık alışkanlıkları olan aşağı tabakadan biri." Solgun yüzlü genç adam bu tariften Childermass'i hatırladıysa bile belli etmedi. İfadesiz bir sesle, "Koparılmış Göz ve Yürek Kalesi'nin savunucusuyum. Buraya gelenlere meydan okuyorum..."

"Evet, evet!" diye bağırdı Lascelles sabırsızca. "Umrumda bile değil. Buraya dövüşmeye geldim. Bu kişinin korkaklığı yüzünden İngiltere'nin şerefine sürülen lekeyi temizlemeye."

Penceredeki karaltı heyecanla öne doğru eğildi.

Solgun genç adam hiçbir şey söylemedi.

Lascelles sabırsızlığını belli eden bir ses çıkardı. "Pekâlâ! Eğer seni memnun edecekse bu genç hanıma büyük zarar vermek niyetindeyim. Umrumda bile değil! Tabanca mı?"

Solgun genç adam omuz silkti.

Hâkemlik edecek biri olmadığı için, Lascelles genç adama birbirlerinden yirmi adım uzakta duracaklarını söyledi ve arayı kendisi ölçtü.

Yerlerini almış ateş etmeye hazırlanıyorlardı ki Lascelles'in aklına bir şey geldi. "Bekle!" diye bağırdı. "Adın nedir?"

Genç adam donuk bakışlarla ona baktı. "Hatırlamıyorum" dedi.

Aynı anda tabancalarını ateşlediler. Lascelles genç adamın son anda tabancasını çevirip hedefin uzağına ateşlediği hissine kapıldı ama önemli değildi. Genç adam bir korkaksa bu onun bileceği işti. Kendi mermisi memnun edici bir kesinlikle genç adamın göğsünü deldi. Lascelles onun ölüşünü de Drawlight'ı öldürdüğünde hissettiği aynı tatmin ve yoğun ilgiyle izledi.

Cesedi en yakındaki alıç ağacına astı. Sonra çürüyen cesetlere ve yılanlara ateş ederek eğlendi. Bu zevkli işe başlayalı bir saati henüz geçmişti ki orman tarafındaki patikadan gelen nal seslerini duydu. Ters yönden İngiltere'den değil de Peri Diyarı'ndan kara bir at üzerinde kara bir figür yaklaşıyordu.

Lascelles hızla ona döndü. "Ben Koparılmış Göz ve Yürek Kalesi'nin savunucusuyum" diye başladı...

65

Küller, inciler, yatak örtüsü ve öpücük

Şubat ortası 1817

Lucas ve diğerlerinin Hurtfew Malikânesi'ni terk ettiği sıralarda Stephen Harley Sokağı'nın üst katındaki yatak odasında giyinmekteydi. Londra fazlasıyla ilginç bir şehirdir ama o sırada Londra'daki bütün şaşırtıcı yerler arasında en olağandışı olanı hiç kuşkusuz Stephen'ın yatak odasıydı. Çok değerli, nadide ya da harika eşyalarla doluydu. Kabine ya da İngiltere Merkez Bankası'nı yöneten beyefendiler bir biçimde Stephen'ın yatak odasındaki eşyaları ele geçirebilecek olsalar bütün dertleri sona ererdi. Britanya'nın borçlarını öder, kalan parayla da Londra'yı baştan aşağı yenileyebilirlerdi. Şeytanarabası saçlı beyefendi sayesinde Stephen kimbilir hangi krallıktan gelen taç mücevherlerine ve bir zamanlar Kıpti papalara ait işlemeli cübbelere sahipti. Pencere pervazındaki saksılarda çiçek yerine yalnızca zümrüt ve inci haçlar, oymalı mücevherler ve uzun zaman önce yok olmuş tarikatların nişanları vardı. Küçük dolabının içinde Sistina Şapeli'nin tavanından bir parça ve Bask'lı bir azizin kalça kemiği duruyordu. Aziz Christopher'ın şapkası kapının arkasındaki

bir askıda asılıydı ve odanın büyük bölümünü Michelangelo'nun yaptığı Lorenzo de Medici'nin mermer heykeli (kısa bir süre öncesine kadar Floransa'da önemli bir adamın mezarı üzerinde duruyordu) kaplıyordu.

Beyefendi omzunun dibinde belirdiğinde Stephen, Lorenzo de Medici'nin dizine asılı küçük bir aynada tıraş olmaktaydı.

"Büyücü İngiltere'ye döndü!" diye bağırdı. "Dün gece Kral Yolu'nda gördüm onu. Mistik bir cübbe gibi Karanlık'a sarınmıştı! Ne istiyor? Ne planlıyor olabilir? Ah! Bu benim sonum olacak Stephen! Hissediyorum! Bana zarar verecek!"

Stephen ürperdi. Beyefendinin en tehlikeli olduğu zamanlar bu endişe ve telaş anlarıydı.

"Onu öldürmeliyiz!" dedi beyefendi.

"Öldürmek mi? Yoo, hayır efendim!"

"Neden olmasın? Böylece sonsuza kadar ondan kurtulmuş oluruz! Ben gözlerini, kollarını ve dilini büyüyle bağlarım, sen de kalbini deşersin!"

Stephen hızla düşündü. "Ancak dönüşünün sizinle bir ilgisi olmayabilir efendim" diye ortaya attı. "İngiltere'de ne çok düşmanı olduğunu düşünsenize, insan düşmanları demek istiyorum. Belki de onlardan biriyle olan kavgasını bitirmeye geldi?"

Beyefendi şüpheli görünüyordu. Kendisiyle ilgili olmayan bir mantık yürütmeyi takip etmekte her zaman zorlanıyordu. "Bu pek mümkün değil" dedi.

"Yoo, mümkün!" dedi Stephen daha sağlam bir zemine ayak bastığını hissederek. "Gazetelerde ve büyü dergilerinde onunla ilgili çok korkunç şeyler yazılıyor. Karısını öldürdüğü söyleniyor. Çok kişi de buna inanıyor. Şu anki durumu olmasa muhtemelen şimdiye kadar tutuklanırdı. Bütün bu yalan ve yarı gerçeklerin kaynağının diğer büyücü olduğunu herkes biliyor. Strange muhtemelen hocasından intikam almak için gelmiştir."

Beyefendi birkaç dakika boyunca gözlerini hiç ayırmadan Stephen'a baktı. Sonra bir kahkaha attı, bir saniye önceki endişesi keyfe dönüştü. "Korkacak bir şeyimiz yok Stephen!" diye bağırdı neşeyle. "Büyücüler birbiriyle kavga eder ve

birbirlerinden nefret eder! Yine de birbirleri olmadan yapamazlar. Bu durum beni çok sevindiriyor doğrusu! iyi ki bana tavsiye veren sen varsın! Tesadüfen bugün de sana vereceğim muhteşem bir hediyem var, uzun zamandır arzu ettiğin bir şey."

"Sahi mi efendim?" dedi Stephen içini çekerek. "Çok harika olur." "Yine de birini öldürmemiz gerek" dedi beyefendi, hemen eski konuya dönerek. "Bu sabah epeyi sinirlendim ve bu yüzden birinin ölmesi gerek. Yaşlı büyücüye ne dersin? Ah ama dur! Bu, genç olanın ekmeğine yağ sürmüş olur, ki bunu istemem! Leydi Pole'un kocası nasıl olur? Uzun boylu, kibirli ve sana uşakmışsın gibi davranıyor!"

"Ama zaten öyleyim efendim."

"Ya da İngiltere Kralı. Evet, bu mükemmel bir plan! Sen ve ben hemen İngiltere Kralı'na gideceğiz. Sonra onu öldürüp yerine geçebilirsin! Sana verdiğim, taç, topuz ve asa duruyor mu?"

"Ama Büyük Britanya yasalarına göre ..." diye başladı Stephen.

"Büyük Britanya yasaları! Off, püf! Ne saçmalık! Şimdiye kadar Büyük Britanya yasalarının insanlığın boş arzuları ve hülyalarının zayıf bir kanıtından başka bir şey olmadığını anlamalıydın. Irkımın izlediği kadim yasalara göre kralı öldüren, yerine geçer."

"Ama efendim! Yaşlı beyefendiyi ne çok sevmiştiniz hatırlamıyor musunuz?"

"Hımın, doğru. Ama böyle önemli meselelere gelince kişisel duygularımı bir kenara bırakmaya hazırım. Zorluk şu ki Stephen düşmanlarımız çok fazla! İngiltere'de çok kötü insanlar var! Biliyorum! Birkaç müttefiğiinize en büyük düşmanımızın kim olduğunu soracağım. Dikkatli olmalıyız. Kurnaz olmalıyız. Sorularımızı kesin bir biçimde sormalıyız. (171) Kuzey Rüzgârı ve Şafak'tan bizi hemen İngiltere'de varlığı benim için en büyük tehdit olan kişiye götürmesini isteyeceğim! Sonra her kimse onu öldürebiliriz. Görüyorsun ya Stephen kendi hayatımla ilgili konuşuyorum ama ikimizin kaderinin birbirine sıkı sıkıya bağlı olduğunu düşünüyorum,

öyle ki aramızda hiçbir fark yok gibi! Bana tehlike arz eden kişi senin için de tehlike arz eder! Şimdi tacını, küreni ve asanı al, köleliğine sahne olan bu yerlere son kez veda et! Onları bir daha hiç göremeyebilirsin!"

"Ama..." diye başladı Stephen.

Çok geçti. Beyefendi uzun beyaz ellerini kaldırdı ve gösterişli bir el hareketi yaptı.

Stephen kendini büyücülerden birinin ya da muhtemelen ikisinin birden karşısında bulmayı bekledi. Bunun yerine beyefendiyle kendisini karla kaplı geniş, boş bir kırda buldu. Kar yağmaya devam ediyordu. Bir tarafta arazi kurşun gibi ağır koyu gökyüzüne doğru yükseliyordu, diğer yanda çok uzaktaki beyaz tepelerden oluşan puslu bir manzara görünüyordu. Bütün bu kederli manzarada yalnızca tek bir ağaç vardı. Durdukları yerin yakınlarında bulunan eğri büğrü bir alıç. Stephen burasının Starecross Konağı'nın bulunduğu yere çok benzediğini düşündü.

"Vay vay, işte bu çok garip!" dedi beyefendi. "Hiç kimseyi göremiyorum. Ya sen?"

"Hayır efendim. Hiç kimse yok" dedi Stephen rahat bir nefes alarak. "Haydi Londra'ya dönelim."

"Anlayamıyorum... Ah ama bekle! İşte biri geliyor!"

Yarım kilometre uzakta bir tür yol ya da patika vardı. Bir araba ve at ağır ağır yaklaşıyordu. Araba alıcın yanına geldiğinde durdu ve aşağı birisi indi. İnen kişi ağır ağır onlara doğru yürümeye başladı.

"Harika!" diye bağırdı beyefendi. "Şimdi en kötü ve en güçlü düşmanımızı göreceğiz! Stephen tacını tak! Gücümüz ve şanımız karşısında titresin dursun artık! Mükemmel! Asanı kaldır! Evet, evet! Küreni uzat! Ne kadar yakışıklı görünüyorsun! Ne kadar soylu! Şimdi Stephen, fazla vaktimiz yok..." Beyefendi karlı kır boyunca güç bela ilerleyen küçük karaltıya baktı. "... Sana söyleyeceklerim bitmedi. Bugün günlerden ne?"

"Şubat'ın on beşi efendim. Aziz Anthony günü."

"Ha! Amma sıkıcı bir azizdir! Neyse, gelecek Şubat on beşlerde İngiltere halkı insanları yağmurdan koruyan ve kayıp

yüksüklerini bulan bir keşişin hayatından daha iyi bir şeyi kutlayabilecekler!"[172]

"Sahi mi efendim? Peki neyi kutlayacaklar?"

"Stephen Black'in adlandırılmasını!"

"Anlayamadım efendim?"

"Gerçek adını bulacağımı söylemiştim ya Stephen!"

"Sahi mi! Annem bana gerçekten bir ad vermiş mi efendim?"

"Evet, gerçekten de vermiş! Her şey düşündüğüm gibi! Gerçi bu da şaşırtıcı değil, böyle konularda yanıldığım ender görülmüştür. Sana kendi dilinde bir ad vermiş. Genç bir kızken kendi halkının çok kullandığı bir ad koymuş. Adını koymuş ancak kimseciklere söylememiş. Bebek kulağına bile fısıldamamış. Ölüm gizlice gelip onu gafil avladığından hiç vakti olmamış."

Stephen'ın zihninde bir görüntü belirdi. Karanlık, rutubet kokan gemi ambarında, doğum sancılarıyla yorgun düşmüş, yabancılarla çevrili annesi ve küçük bir bebek. Gemideki diğer insanlarla aynı dili konuşup konuşmadığını bile bilmesinin imkanı yoktu. Kimbilir kendini ne kadar yalnız hissetmişti! O anda uzanıp annesini teselli edebilmek için neler vermezdi ama aralarında hayatının bütün yılları vardı. İngilizler'e karşı yüreğinin biraz daha katılaştığını hissetti. Daha birkaç dakika önce beyefendiyi Strange'i öldürmemesi için ikna etmeye çalışmıştı ama bir İngiliz'e ne olacağını ne diye umursuyordu? Bu soğuk, duygusuz ırktan herhangi birine ne olacağı onu ne diye ilgilendirsindi?

İçini çekerek bu düşünceleri bir yana bıraktı ve beyefendinin hâlâ konuşmaya devam ettiğini fark etti.

"... Çok aydınlatıcı bir hikâye ve özellikle ün saldığım bütün meziyetleri kusursuz biçimde sergiliyor. Yani fedakârlık, dostluk, şerefli bir amaç, hassasiyet, zekâ ve cesaret."

"Anlamadım efendim?"

"Şimdi anlatacağım hikâye Stephen, adını nasıl bulduğumun hikâyesi! Şunu bil ki, annen Jamaika'dan İngiltere'ye gelmekte olan Penlaw[173] adında bir geminin ambarında öldü. Ve sonra

da" diye devam etti sıradan bir şey anlatırmışçasına, "İngiliz gemiciler üzerindekileri soyarak cesedini denize attılar."

"Yoo!" diye soludu Stephen.

"Şimdi, tahmin edebileceğin gibi adını bulma işi çok ama çok zordu. Otuz kırk yıl sonra annenden geriye dört şey kalmıştı: Geminin kalaslarına işleyen doğum çığlıkları, etini ve yumuşak yerlerini balıklar yedikten sonra bedeninden kalan kemikleri..."

"Yoo!" diye bağırdı Stephen yine.

"... Bir denizcinin eline geçen gül renkli pamuklu elbisesi ve iki gün önce kaptanın ondan almayı başardığı bir öpücük. Şimdi" dedi beyefendi (bu işten büyük keyif aldığı apaçık görülüyordu) "onları bulup şanlı adını tahmin edebilmek için her bir parçasının dünyadan geçişini ne büyük titizlik ve ne ince bir zekayla takip ettiğimi anlayacaksın! *Penlaw*, Liverpool'a doğru yoluna devam etti ve burada Leydi Pole'un hain kocasının hain büyükbabası kollarında bebek Stephen'ı taşıyan uşağıyla birlikte karaya çıktı. *Penlaw* bir sonraki yolculuğunda, İskoçya'da Leith şehrine gidiyordu, fırtınaya yakalanarak battı. Serenden ve gövdesinden kırık parçalar kayalık sahile vurdu. Aralarında annenin çığlıklarının bulunduğu kalaslar da vardı. Çok yoksul bir adam evine duvar ve çatı yapmak için bunları toplamıştı. Evi bulmam kolay oldu. Fırtınalı bir denize bakan rüzgarlı bir bumun üzerindeydi. İçeride yaşlı adamın çocukları ve torunları son derece yoksul ve aşağılık koşullarda yaşıyorlardı. Şimdi Stephen, tahtanın inatçı ve gururlu bir doğası olduğunu bilmelisin, öyle bildiğini hemencecik söylemez, dostlarına bile. Tahtadansa, külleriyle uğraşmak daha kolaydır. Neticede yoksul adamın evini yakıp kül ettim, külleri bir şişeye doldurarak yoluma devam ettim."

"Yaktınız mı efendim! Umarım bu sırada kimsenin canı yanmamıştır!"

"Eee, birkaçının yandı. Güçlü genç erkekler yangından zamanında kaçmayı başardı ancak ailenin yaşlı ve güçsüz üyeleri, kadınlar ve bebekler hepsi yanarak öldüler."

"Ah."

"Sonra kemiklerin geçmişini takip ettim. Okyanusa atıldığını söylemiştim sanırım. Atıldığı yerde suların hareketi ve balıkların ısrarcı müdahaleleriyle cesedi kemiğe, kemikleri toza ve tozları da kısa bir süre sonra bir istridye yatağı tarafından görüp görebileceğin en güzelinden bir iki avuç inciye dönüştürüldü. Zamanla inciler toplandı ve Paris'te bir kuyumcuya satıldı, o da beş dizi eşsiz inciden oluşan mükemmel bir kolye yaptı. Bu kolyeyi güzel bir Fransız kontese sattı. Yedi yıl sonra kontes giyotine gönderildi, mücevherleri, giysileri ve kişisel eşyaları devrimci bir subayın eline geçti. Bu hain adam kısa bir süre öncesine kadar Loire vadisinde küçük bir kasabanın belediye başkanıydı. Gece geç saatlerde bütün hizmetkarlar yatana kadar bekliyor, sonra da yatak odasında gizlice kontesin giysilerini giyiyor, mücevherlerini ve diğer süslerini takıp takıştırarak büyük bir aynanın önünde aşağı yukarı yürüyordu. Bir gece onu orada buldum, çok gülünç göründüğünü söyleyebilirim ve oracıkta inci gerdanlıkla onu boğuverdim."

"Ah!" dedi Stephen.

"İncileri aldım, sefil cesedi yere bıraktım ve yoluma devam ettim. Bir sonraki hedefim annenin güzel gül renkli elbisesiydi. Elbiseyi alan denizci bir iki yıl onu eşyaları arasında tutmuş sonra kendini Amerika'nın doğu kıyısında Piper's Grave denen soğuk berbat küçük bir köyde bulmuştu. Burada uzun boylu zayıf bir kadınla tanıştı ve onu etkilemek için elbiseyi hediye etti. Elbise bu kadına uymadı (anneciğin Stephen, yuvarlak ve kadınsı, tatlı hatlara sahipti) ama rengini beğendiği için kesti ve parçaları başka bazı ucuz kumaşlarla birleştirerek bir yatak örtüsü dikti. Bu kadının sonradan yaptıkları pek ilginç değil. Birkaç kocası olmuş, hepsini gömmüş. Onu bulduğumda yaşlanmış ve kurumuş bir kocakarıydı. Uyurken yatak örtüsünü yatağından alıverdim."

"Onu öldürmediniz değil mi efendim?" diye sordu Stephen endişeyle. "Hayır Stephen. Neden öldüreyim? Gerçi bir buçuk metrelik bir karın olduğu soğuk bir geceydi ve dışarıda buz gibi bir kuzey rüzgarı esiyordu. Soğuktan ölmüş olabilir. Bilmiyorum. Neyse, geldik öpücüğe ve öpücüğü çalan kaptana."

"Onu öldürdünüz mü efendim?"

"Hayır Stephen. Gerçi hürmetli annene yapılan hakaretten dolayı kesinlikle cezalandırır ve öldürürdüm ama yirmi dokuz yıl önce Valettta kasabasında asılmış. Neyse ki ölmeden önce pek çok başka genç kadını öpmüştü ve annenin öpücüğünün gücü ve fazileti onlara da geçmişti. Bu yüzden tek yapmam gereken onları bularak annenin öpücüğünden kalanları çıkarmak oldu."

"Peki, bunu nasıl yaptınız efendim?" diye sordu Stephen, çok iyi bildiği cevabı işitmekten korkarak.

"Ah! Kadınlar öldükten sonra iş kolaydı canım."

"Sırf adımı bulmak için ölen bunca insan" diye içini çekti Stephen.

"Bir bu kadarını daha seve seve öldürürdüm, yoo, yüz katını, yoo, yoo hatta bin katını bile ve daha fazlasını! İşte sana duyduğum sevgi bu kadar büyük Stephen. Anneciğinin çığlıkları olan küller, kemikleri olan inciler, elbisesi olan yatak örtüsü ve öpücüğünün sihirli özüyle adını bulabildim, gerçek dostun ve en soylu iyilikçin olarak şimdi sana... Ah! Düşmanımız da geldi işte! Onu öldürür öldürmez sana adını vereceğim. Dikkatli ol Stephen! Bir tür büyü savaşı olabilir. Eminim çeşitli biçimlere girmek zorunda kalacağım, derisi yüzülmüş kafa ve kanlı kemikler, ateş yağmuru vesaire, istersen biraz kenara çekil!"

Yabancı adam iyice yaklaştı. Banbury peyniri kadar inceydi, şahine benzeyen uğursuz bir yüzü vardı. Paltosu ve gömleği lime limeydi, çizmeleri yıpranmış, delik deşikti.

"Şey!" dedi beyefendi bir saniye sonra. "Şimdi çok şaşırdım işte! Bu kişiyi daha önce görmüş müydün Stephen?"

"Evet efendim. İtiraf edeyim ki gördüm. Bu size anlattığım adam. Bana kehanetten söz eden, tuhaf biçimsizliği olan adam. Adı Vinculus."

"Size iyi günler Kral!" dedi Vinculus, Stephen'a. "Çok yakında demiştim değil mi? İşte şimdi o zaman geldi! Yağmur sana kapı açacak ve içinden geçeceksin! Taşlar sana taht yapacak ve üzerinde oturacaksın!" Stephen'ı sanki asayı, tacı ve küreyi kendisi vermişçesine gizemli bir ilgiyle süzdü.

"Belki de başvurduğunuz muhterem varlıklar yanılıyordur efendim. Belki de bize yanlış kişiyi getirmişlerdir" dedi Stephen beyefendiye.

"Öyle görünüyor" dedi beyefendi. "Bu serserinin kimseye tehlike oluşturacak hali yok, hele bana hiç. Ancak Kuzey Rüzgarı ve Şafak onu bize gösterme zahmetine girdikleri için onu öldürmemek büyük saygısızlık olur."

Vinculus tuhaf bir biçimde bu öneriden hiç etkilenmemişe benziyordu. Bir kahkaha attı. "Yapabilirsen yap peri! Beni öldürmenin çok zor olduğunu göreceksin!"

"Acaba?" dedi beyefendi. "Çünkü itiraf edeyim ki bana çok kolay ölecekmişsin gibi geliyor! Ama tabii ben her türlü şeyi öldürmekte ustayımdır! Ejderhaları öldürdüm, orduları boğdum, depremler ve fırtınaları şehirleri yutmaları için ikna ettim! Sen bir insansın. Bütün insanlar gibi yalnızsın. Bense kadim müttefikler ve dostlarla çevriliyim. Buna karşı koyacak neyin var serseri?"

Vinculus kirli çenesini beyefendiye doğru büyük bir küçümsemeyle kaldırdı. "Bir kitap!"

Tuhaf bir şey söylemişti. Stephen, elinde olmadan Vinculus'un elinde gerçekten bir kitap varsa onu satıp kendine bir palto almasının daha hayırlı olacağını düşündü.

Beyefendi başını çevirerek ani bir öfkeyle gözlerini uzaktaki beyaz dağ sırasına çevirdi. "Ne!" diye bağırdı, sanki bir tokat yemiş gibi şiddetle. "Ne! Onu benden çalmışlar! Hırsızlar! hırsızlar! İngiliz hırsızlar!"

"Kimi efendim?"

"Leydi Pole'u! Biri efsunu bozmuş!"

"İngilizler'in büyüsü Peri!" diye bağırdı Vinculus. "İngilizler'in büyüsü geri geliyor!"

"Şimdi küstahlıklarını görüyorsun Stephen!" diye bağırdı beyefendi Vinculus'a korkunç bir hiddetle dönerek. "Şimdi düşmanlarımızın kötü niyetini görüyorsun! Stephen, bana biraz ip bul!"

"İp mi efendim? Kilometrelerce arasam da bulamayacağımdan eminim efendim. Bakın siz ve ben ..."

"İp yok Peri!" diye alay etti Vinculus.

Ama yukarılarındaki boşlukta bir şeyler oluyordu. Sicim gibi yağan sulu kar ve kar her nasılsa birlikte bükülmeye başlamışlardı. Gökyüzünden kıvrılarak Stephen'ın eline uzun kalın bir ip düştü.

"İşte!" dedi beyefendi zafer dolu bir sesle. "Stephen bak! İşte bir ağaç! Bütün bu ıssızlığın ortasında bir ağaç, tam da ihtiyacımız olan yerde! İngiltere her zaman dostum olmuştur. Her zaman bana iyi hizmet etmiştir. İpi bir dalın üzerinden aşırt da şu serseriyi asalım!"

Stephen duraksadı, bir an bu yeni felaketi nasıl engelleyeceğini bilemedi. Elindeki ip sabrını yitirmiş gibiydi, uzağa atladı ve kendini düzgünce iki parçaya ayırdı. Biri karların üzerinden kıvrılarak Vinculus'a doğru ilerledi ve onu sıkıca bağladı. Diğeri güzel bir kement oluşturdu ve kendini düzgünce bir dala astı.

Beyefendi sevinçten ellerini ovuşturuyordu, bir asılma göreceği düşüncesiyle keyfi iyice yerine gelmişti. "Dans eder misin serseri?" diye sordu Vinculus'a. "Şimdi sana yeni adımlar öğreteceğim!"

Her şey bir kâbus niteliğini almıştı. Her şey çabucak hiçbir kesinti olmadan olup bitti. Stephen ne müdahale etme fırsatını ne de doğru sözcükleri bulabildi. Vinculus'a gelince, o bütün bu idam boyunca çok tuhaf davrandı. Kendisine neler olduğunu hiç anlamamış gibiydi. Başka bir şey söylememişti ama birkaç kez sanki ciddi bir rahatsızlıkla karşı karşıya bırakılıyormuş ve bu durum onu kızdırıyormuşçasına sabırsızlığını belirten homurtular çıkardı.

Beyefendi görünüşe göre hiç zorlanmadan Vinculus'u tuttuğu gibi kementin altına koydu. İp Vinculus'un boynuna dolandı ve onu ansızın havaya kaldırdı. Aynı anda bedenine dolanmış ip çözüldü ve yerde kendini güzelce katladı.

Vinculus boş yere havayı tekmeledi. Bedeni sarsıldı ve döndü. Zor öldürülmekle övünmesine rağmen boynu çok kolay kırıldı. Çatırtısı boş kırda net bir biçimde duyuldu. Bir iki kez daha aniden kasıldıktan sonra bedeni hareketsiz kaldı.

Stephen bütün İngilizler'den nefret etmeye kararlı olmasına rağmen elleriyle yüzünü kapayarak ağladı.

Beyefendi kendisini çok mutlu eden bir şeyle karşılaşmış bir çocuk gibi dönerek dans etti, kendi kendine şarkılar söyledi. Bitirdiğinde sohbet edercesine tatlı bir sesle konuştu. "Eh, bu pek umduğum gibi olmadı! Hiç mücadele etmedi. Kimdi acaba merak ediyorum?"

"Size söyledim efendim" dedi Stephen, gözyaşlarını kurulayarak. "Bana kehaneti söyleyen adam buydu. Bedeninde tuhaf deri var. Yazıya benziyorlar."

Beyefendi Vinculus'un paltosunu, gömleğini ve boyunbağını çıkardı. "İşte burada!" dedi hafif bir şaşkınlıkla. Çıkıp çıkmayacağını görmek için Vinculus'un sağ omzundaki küçük bir daireyi tırnağıyla kazıdı. Çıkmayınca ilgisini kaybetti.

"Şimdi!" dedi. "Haydi gidip Leydi Pole'a büyü yapalım."

"Büyü mü efendim!" dedi Stephen. "Ama neden böyle bir şey yapalım ki?"

"Ah! Bir iki ay içinde ölmesi için. Bir kere her şey bir yana âdettendir. Efsundan serbest kalan birinin uzun süre yaşamasına ender olarak izin verilir, hele ben efsunlamışsam hiç! Leydi Pole fazla uzakta değil, hem büyücülere bize karşı çıkmalarının cezasız kalamayacağını da göstermemiz gerek! Gel Stephen!"

66

Jonathan Strange ve Bay Norrell

Şubat ortası 1817

Bay Norrell döndü ve bir zamanlar kütüphaneden evin diğer bölümlerine giden koridora baktı. Onu tekrar Lascelles'le hizmetkarların yanına götüreceğini bilse hemen koridoru takip ederdi. Ama Strange'in büyüsünün kendisini bulunduğu noktaya geri getireceğinden emindi.

Kütüphanenin içinden gelen ses, dehşetle irkilmesine yol açtı. Bekledi ama ortalıkta kimsecikler yoktu. Bir saniye sonra sesin ne olduğunu anladı. Daha önce binlerce kez duymuştu, bu bir kitabın anlayamadığı bir yeriyle boğuşan Strange'in sabırsız oflamasıydı. Öyle tanıdık ve Bay Norrell'in hayatının en mutlu dönemiyle öyle bağlantılı bir sesti ki kapıyı açıp içeri girmesine yetecek cesareti verdi.

Dikkatini çeken ilk şey mumların fazlalığı oldu. Oda apaydınlıktı. Strange şamdan bulma zahmetine girmeden mumları masalara ya da kitap raflarına tutturmuştu. Kütüphane her an tutuşma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Kitaplar her yerdeydi, masalara dağılmış, yerlere devrilmişti. Çoğu Strange'in yerini kaybetmemesi için yüzleri açık bir halde yerde yatıyordu.

Strange odanın uzak ucunda duruyordu. Bay Norrell'in hatırladığından çok daha zayıftı. Dikkatli bir biçimde tıraş olduğu söylenemezdi, saçı başı da darmadağınıktı.

"1124'te Norwich'den yedi kişi" dedi elindeki kitaptan okuyarak. "1151 Noeli'nde Yorkshire Aysgarth'dan dört kişi, 1120'de Exeter'den yirmi üç, 1243'te Derbyshire Hathersage'den bir kişi. Hepsi de efsunlanarak Peri Diyarı'na kaçırılmış. Bu sorunu hiçbir zaman çözememiş."

O kadar sakin konuşmuştu ki her an büyülü bir yıldırımla çarpılmayı bekleyen Bay Norrell odada başka biri var mı diye çevresine bakındı. "Affedersin?" dedi.

"John Uskglass" dedi Strange, dönmeye zahmet etmeden. "Perilerin Hıristiyan kadın ve erkekleri çalmasını önleyemedi. Onun yapamadığı bir şeyi yapacağımı nasıl düşünüyorum?" Biraz daha okudu. "Labirentinizi beğendim" dedi sohbet edercesine. "Hickman mı kullandınız?"

"Ne? Hayır. De Chepe."

"De Chepe mi! Ciddi misiniz?" Strange ilk kez hocasına baktı. "Onun tek bir özgün fikri bile olmayan önemsiz bir bilgin olduğunu sanıyordum."

"Gösterişli büyülerden hoşlananlara hiçbir zaman hitap etmemiştir" dedi Bay Norrell tedirgin tedirgin. Strange'in bu medeni tutumunun ne kadar süreceğini merak ediyordu. "Labirentler, sihirli patikalar, belirli adımları izleyerek ve belirli köşelerden dönerek harekete geçecek büyülerle ilgileniyordu. Belasis'in *Talimatlar*'ında büyüsüne dair uzun bir tarif bulunuyor..." Duraksadı. "... Onu hiç görmedin. Tek kopyası şurada olacaktı. Pencere tarafındaki üçüncü rafta." İşaret ettiğinde söylediği rafın boşaltılmış olduğunu fark etti. "Ya da yerde olabilir" dedi yardımcı olmak için. "Şu yığında."

"Birazdan bakarım" dedi Strange.

"Senin labirentin de gayet iyiydi" dedi Bay Norrell. "Gecenin yarısını ondan kaçmakla geçirdim."

"Ah, normalde bu koşullar altında ne yapıyorsam onu yaptım" dedi Strange kayıtsızca. "Sizi taklit ettim ve birkaç ekleme yaptım. Ne kadar oldu?"

"Affedersin?"

"Ne kadardır Karanlık'tayım?"

"Aralık başından beri."

"Peki, şimdi aylardan ne?"

"Şubat."

"Üç aydır!" diye şaşırdı Strange. "Üç ay! Ben yıl olmuştur diye düşünüyordum!"

Bay Norrell bu konuşmayı pek çok kez hayalinde canlandırmıştı. Her seferinde Strange'in öfkeli ve kin dolu olarak, kendisini de haklılığını gösterecek güçlü savlar öne sürerken hayal etmişti. Şimdi en sonunda karşılaşmışlardı ve Strange'in ilgisizliği tamamen beklenmedik bir durumdu. Bay Norrell'in uzun zamandır küçük, pörsümüş ruhunda hissettiği uzak acılar yeniden uyandı. Pençeleri çıktı ve onu parçalamaya koyuldular. Elleri titremeye başladı.

"Sana düşmanlık ettim!" diye patladı. "Kitabını yok ettim, kendi kopyam dışında! Adını lekeledim ve arkandan iş çevirdim! Lascelles'le Drawlight herkese karını öldürdüğünü söyledi! Buna inanmalarını sağladım!"

"Evet" dedi Strange.

"Bunlar korkunç suçlar! Neden kızgın değilsin?"

Strange bunun mantıklı bir soru olduğuna karar vermiş gibiydi. Bir an düşündü. "Galiba son konuşmamızdan beri pek çok şey oldum. Ağaç, ırmak, dağ, taş. Yıldızlarla, yeryüzüyle ve rüzgarla konuştum. İnsan hem bütün İngiliz büyüsünün aktığı bir oluk olup hem de kendisi olamıyor. Kızmam gerek diyorsunuz, öyle mi?"

Bay Norrell başını salladı.

Strange eski alaycı gülümsemesiyle güldü. "O halde üzülmeyin! Eminim yine kızarım. Zamanla yani."

"Bütün bunları sırf beni engellemek için mi yaptın?" diye sordu Bay Norrell.

"Engellemek mi?" diye sordu Strange. "Hayır! Bunları karımı kurtarmak için yaptım!"

Bay Norrell'in Strange'in gözlerine bakamadığı kısa bir sessizlik oldu. "Benden ne istiyorsun?" diye sordu alçak bir sesle.

"Yalnızca her zaman istediğim şeyi, yardımınızı."

"Efsunları bozmak için mi?"

"Evet."

Bay Norrell biraz düşündü. "Bir efsunun yüzüncü yıldönümünde çoğu zaman başarı umudu olabilir" dedi. "Birkaç ayin ve işlem..."

"Teşekkür ederim" dedi Strange, eski alaycı tavrından fazlasıyla nasibini almış bir sesle. "Ama ben etkisini daha kısa zamanda gösterebilecek bir şeyler arıyorum."

"Efsuncunun ölümüyle daha önce yapılmış anlaşmalar ve efsunlar son bulur ancak..."

"Ah, evet! Kesinlikle!" diye sözünü kesti Strange coşkuyla. "Efsuncunun ölümü! Venedik'te bunu çok düşündüm. İngiliz büyüsü elimin altındayken onu pek çok biçimde öldürebilirdim. Yüksek bir yerden aşağı atabilirdim. Yıldırımlarla yakıp kül edebilirdim. Dağları kaldırıp başını ezebilirdim. Söz konusu olan benim özgürlüğüm olsaydı kesinlikle denerdim. Ama benim özgürlüğüm değil Arabella'nınki tehlikedeydi ve eğer dener de başaramazsam o zaman kaderini sonsuza kadar mühürlemiş olacaktım. Bu nedenle biraz daha düşündüm. Düşmanımı nasıl yenebileceğimi bütün dünyada tek bir kişi, varolan bütün alemlerde tek bir kişi bilebilirdi. Bana ne yapacağımı tek bir kişi söyleyebilirdi. Onunla konuşma zamanımın geldiğini fark ettim."

Bay Norrell iyice telaşlandı. "Ah! Ama artık kendimi senden üstün görmüyorum. Elbette senden çok daha fazla şey okudum, bu kadarı doğru ve sana elimden gelen yardımı yapacağım ama senin yapamadığını yapacağım konusunda bir garanti veremem."

Strange kaşlarını çattı. "Ne? Neden söz ediyorsunuz? Sizi kastetmiyorum! John Uskglass'ı kastettim. John Uskglass'ı çağırmak için yardımınızı istiyorum."

Bay Norrell tıkandı ve zorlukla soluk almaya başladı. Hava bile kalın bir nota çalınmış gibi çınladı. Neredeyse acı verecek derecede, çevrelerini saran karanlığın, tepelerindeki yeni yıldızların ve durmuş saatlerin sessizliğinin farkına vardı. Sonsuza kadar devam edecek tek bir Büyük Kara An'ı yaşıyor

gibiydi, kalbine baskı yapılıyor, soluk alması engelleniyordu. Ve o An'da John Uskglass'ın çok yakında, yalnızca bir büyüyle erişilebilecek kadar yakında olduğuna inanmak için fazla çaba harcamak gerekmiyordu. Odanın uzak köşelerindeki derin gölgeler cüppesinin katmanları, titrek alevle yanan mumların dumanı miğferinin kuzgun kaplamasıydı.

Ancak Strange böyle ölümsüz korkulardan hiç etkilenmemiş gibiydi. Yarı gülümseyerek, heyecanla biraz öne eğildi. "Haydi Bay Norrell" diye fısıldadı. "Lord Liverpool için çalışmak çok sıkıcı. Bunu hissediyor olmalısınız. Bırakın dağları ve kıyıları koruma büyülerini başka büyücüler yapsın! Çok yakında bunları yapacak pek çok büyücü olacak! Siz ve ben olağanüstü bir şey yapalım!"

Bir kez daha sessizlik.

"Korkuyorsunuz" diye hoşnutsuz bir biçimde geri çekildi Strange. "Korkmak mı!" diye patladı Bay Norrell. "Elbette korkuyorum! Her şey bir yana bu çılgınlık, tam bir çılgınlık! Ama buna da itiraz etmiyorum. İşe yaramayacaktır. Onu çağırmayı başarsak bile, ki bunu pekâlâ yapabiliriz, sana düşündüğün biçimde yardım etmeyecektir. Krallar boş bir merakı doyurmazlar, özellikle de bu Kral."

"Buna boş merak mı diyorsunuz?.." diye başladı Strange.

"Hayır, hayır!" diye sözünü kesti hemen Bay Norrell. "*Ben* öyle bir şey demiyorum. Yalnızca ona nasıl görüneceğini söylüyorum. İki kayıp kadını umursar mı sanıyorsun? John Uskglass'ı sıradan biri gibi düşünüyorsun. Yani senin ya da benim gibi biri olarak. Peri Diyarı'nda büyüdü ve eğitim gördü. Höyüğün gelenekleri onun için doğaldır, pek çok höyükte esir Hıristiyanlar vardı, kendisi de bunlardan biriydi. Anlamayacaktır."

"O zaman anlatırım. Bay Norrell, karımı kurtarmak için İngiltere'yi değiştirdim. Dünyayı değiştirdim. İstediği kadar muazzam biri olsun, tek bir adamı çağırmaktan kaçmayacağım. Gelin beyefendi! Tartışmamızın bir anlamı yok. İlk iş onu buraya getirmek. Nasıl başlayacağız?"

Bay Norrell içini çekti. "Bu herhangi birini çağırmaya benzemez. John Uskglass'la ilgili yapılabilecek her büyünün

kendine özgü zorlukları vardır."

"Ne gibi?"

"Bir kere onu hangi adla çağıracağımızı bilmiyoruz. Çağrı büyülerinde büyücünün kesin adlar vermesi gerekir. John Uskglass için kullandığımız adların hiçbiri gerçek adı değil. Tarihçelerde yazdığı gibi vaftiz olmadan Peri Diyarı'na kaçırıldı, bu yüzden de höyükteki adsız çocuk oldu. 'Adsız köle' kendisi için kullandığı sıfatlardan biriydi. Elbette periler ona kendi âdetlerine göre bir ad verdiler ama İngiltere'ye döndüğünde bu adı kullanmadı. Unvanlarına gelince, Kuzgun Kral, Kara Kral ve Kuzeyin Kralı, bunlar başka insanların ona taktığı adlardı, onun kendine verdiği adlar değil."

"Tamam, tamam" dedi Strange sabırsızca. "Bunları biliyorum ama herhalde John Uskglass gerçek adıydı?"

"Ah! Kesinlikle hayır. Bu, zannediyorum 1097 yazında ölen genç bir Narman aristokratın adıydı. Kral, yani bizim John Uskglass, bu adamın kendi babası olduğunu iddia ediyordu ama pek çok kişi akraba olup olmadıklarından bile şüphe ermiştir. Bu ad ve tarih karışıklığının tesadüf olduğunu sanmıyorum. Kral her zaman diğer büyücülerin dikkatlerini çekeceğini biliyordu ve bu nedenle de büyülerinden rahatsız olmamak için büyülerini kasten şaşırtarak kendisini korudu."

"O halde ne yapmam gerek?" Strange parmaklarını şaklattı. "Bana yol gösterin!"

Bay Norrell küçük gözlerini kırpıştırdı. Bu kadar hızlı düşünmeye alışkın değildi. "Sıradan İngiliz çağrı büyüsü kullanırsak, ki böyle yapmayı önereceğim çünkü daha iyisi yoktur, o zaman teşhisi, büyü unsurlarının bizim için yapmasını sağlayabiliriz. Bir elçi, bir patika ve armağana ihtiyacımız olacak.[174] Eğer Kral'ı tanıyan araçlar seçersek, iyi tanıyan araçlar, o zaman onu doğru adla çağırıp çağırmamız da önemli olmayacaktır. Araçlar bizim yardımımız olmadan onu bulacak, getirecek ve bağlayacaktır! Anladın mı?"

Bütün korkusuna rağmen Bay Strange ile birlikte büyü yapma, hem de yeni bir büyü yapma olasılığı karşısında Bay Norrell'in heyecanı giderek artıyordu.

"Hayır" dedi Strange. "Hiç anlamadım."

"Bu ev Kral'ın arazisi üzerine inşa edilmiş. Kral'ın malikânesinden gelen taşlarla. Yanından bir ırmak akıyor, bu odadan iki yüz metre uzakta değil. Irmak saltanat kayığına binmiş Kral'ı pek çok kez suları üzerinde taşıdı. Mutfak bahçesinde bir armut ağacıyla elma ağacı var. Bir gece başrahibin bahçesinde oturan Kral'ın tükürdüğü çekirdeklerden yetiştiler. Eski manastır taşları elçimiz olsun, ırmak patikamız, gelecek yılın elmalarıyla armutları da armağanımız. Sonra ona yalnızca 'Kral'dememiz yeterli. Bu taşlar, bu ırmak ve o ağaçlar başka Kral bilmiyorlar!"

"İyi" dedi Strange. "Peki, hangi büyüyü önerirsiniz? Belasis'te hiç var mı?"

"Evet, üç tane var."

"Denemeye değerler mi?"

"Hayır, aslında hayır." Bay Norrell bir çekmece açtı ve bir kâğıt çıkardı. "Bildiğim en iyi çağrı büyüsü. Çağrı büyüsü kullanma âdetim yoktur ama eğer kullanacak olsaydım bunu kullanırdım." Kâğıdı Strange'e verdi.

Kâğıt Bay Norrell'in küçük, düzgün elyazısıyla kaplıydı. En üste şöyle yazmıştı: "Bay Strange'in çağrı büyüsü."

"Maria Absalom'u çağırırken kullandığın büyü"[175] diye açıkladı Bay Norrell. "Bazı düzeltmeler yaptım. Ormskirk'ten kelimesi kelimesine kopyaladığın *florilegium'u* koymadım. Biliyorsun genelde *florilegia* konusunda bir fikrim yok ama bu çok saçına görünüyordu. Koruma ve kurtarma örneği ilave ettim. Bir tutam da rica ekledim, gerçi bu durumda ikisinin de yararını göreceğimizi sanmıyorum."[176]

"Artık benim olduğu kadar sizin eseriniz sayılır" dedi Strange. Sesinde gücenme ya da rekabetten eser yoktu.

"Hayır, hayır" dedi Bay Norrell. "Bütün temel sana ait. Ben yalnızca kıyısını köşesini düzelttim."

"İyi! O zaman hazırız, değil mi?"

"Bir şey daha var."

"Nedir?"

"Bayan Strange'in güvenliği için almamız gereken birtakım önlemler var" diye açıkladı Bay Norrell.

Strange, sanki Bay Norrell, Arabella'nın güvenliğini düşünmekte biraz geç kalmış gibi bir bakış fırlattı ama Bay Norrell alelacele bir kitap rafına gitmiş ve kalın bir cilde dalmış olduğundan bunu fark etmedi.

"Chaston'un *Liber Novus*'unda yazıyor. Ah, evet! İşte burada! Bayan Strange'in Peri Diyarı'ndan güvenli bir biçimde çıkabilmesi için sihirli bir yol inşa ederek bir kapı açmalıyız. Yoksa sonsuza kadar orada kapana kısılıp kalabilir. Onu bulmamız yüzyıllar sürebilir?"

"Ah, şu mesele!" dedi Strange. "Bunu çoktan yaptım. Çıktığında onu karşılayacak bir bekçi de ayarladım. Her şey hazır."

Dibi kalmış bir mumu aldı, bir. şamdana koyarak yaktı.(177) Sonra sihirli sözleri okumaya başladı. Kral'ı aramaya gidecek elçi olarak manastır taşlarını, Kral'ın geleceği yol olarak ırmağı, Kral'ın alacağı armağan olarak da Bay Norrell'in ağaçlarının gelecek yıl vereceği elmalarla armutları atadı. Kral'ın görüneceği anı da mumun alevlerinin söndüğü an olarak belirtti.

Mumun ışığı titredi ve söndü...

...Tam o anda...

...O anda oda kuzgunlarla doldu. Havayı dolduran, işaret eden büyük ellere benzeyen kanatlar Strange'in görüş alanını kara alevlerden oluşan bir fırtına gibi doldurdu. Her yönden kanatlar ve pençeler çarpıyordu. Kuzgunların çığlıkları ve ötüşleri sağır ediciydi. Duvarları, pencereleri, Strange'i bile dövüyorlardı. Başını elleriyle kapayarak yere düştü. Kanatların gürültüsü ve saldırısı kısa bir süre daha devam etti.

Sonra göz açıp kapayana kadar ortadan kayboldular ve oda bir kez daha sessizleşti.

Mumların hepsi sönmüştü. Strange sırtüstü yattı ama uzunca bir süre gözlerini Karanlık'a dikip bakmaktan başka bir şey yapamadı. "Bay Norrell?" dedi en sonunda.

Cevap yoktu.

Zifiri karanlıkta ayağa kalktı. Kütüphane masalarından birini bulmayı başardı, el yordamıyla ters dönmüş bir mum buldu. Cebinden kibriti çıkararak mumu yaktı.

Mumu başının üzerine kaldırınca odanın kargaşa ve dağınıklığın uç noktalarında gezindiğini gördü. Raflarda tek bir kitap bile kalmamıştı. Masalar ve kütüphane merdivenleri ters dönmüştü. Birkaç şık iskemle yakacak oduna dönüşmüştü. Her şeyin üzeri kara bir kar yağmış gibi kalın bir kuzgun tüyü tabakasıyla kaplanmıştı.

Norrell, sırtı bir masaya dayanmış, yerde yarı uzanmış yarı oturur bir haldeydi. Gözleri açıktı ama bomboş bakıyordu. Strange mumu onun yüzünün önünden geçirdi. "Bay Norrell?" dedi tekrar.

Bay Norrell sersemlemiş bir halde fısıldadı. "Zannediyorum dikkatini çekmeyi başardık."

"Haklısınız efendim. Ne olduğunu biliyor musunuz?"

Bay Norrell hâlâ fısıltıyla konuşmaya devam etti. "Kitaplar kuzguna dönüştü. Gözüm Hugh Pontifex'in *Yürek Pınarı* üzerindeydi ve değiştiğini gördüm. Çok sık kullanırdı, kara kuş kargaşasını. Çocukluğumdan beri okuyorum. Ama bugünü de gördüm ya Bay Strange! Bugünü de gördüm ya! *Sidhe* dilinde, çocukluğunun dilinde bunun bir adı var ama bu ad kaybolmuş." (178) Birden Strange'in elini yakaladı. "Kitaplar sağlam mı?"

Strange yerden bir tane aldı. Kuzgun tüylerini silkeleyerek başlığına baktı: *Yedi Kapı ve Kırk İki Anahtar*, yazarı Piers Russinol. Kitabı açarak okumaya başladı.

" ... *Ve orada çıplak kayalarla bol meyveli bahçelerin, dikenli ve çorak bir araziyle mısır tarlalarının, sulak otlarla çöllerin birbirini izlediği, satranç tahtasına benzeyen garip bir ülke bulacaksınız. Bu ülkede büyücülerin tanrısı, Üç Kez Büyük Hermes her kapıya ve her köprüye bir nöbetçi koymuştur, birine bir koç, diğerine bir yılan... Böyle miydi?" diye sordu şüpheyle.*

Bay Norrell başını salladı. Cebinden mendilini çıkararak yüzündeki kanları sildi.

İki büyücü tüyler ve kitapların ortasında oturdular ve bir süre ikisi de konuşmadı. Dünya bir mum ışığının aydınlattığı alan kadar küçülmüştü.

En sonunda Strange, "Böyle bir büyüyü yapabilmesi için ne kadar yakın olması gerek?" dedi.

"John Uskglass mı? Bildiğim kadarıyla yüz alem öteden, Cehennem'in kalbinden bile böyle bir büyü yapabilir."

"Yine de öğrenmeye değer, öyle değil mi?"

"Öyle mi?" diye sordu Bay Norrell.

"Şey, diyelim ki çok yakında olduğunu öğrendik, o zaman..." Strange bir an düşündü. "Yanına gidebiliriz."

"Pekâlâ" diye içini çekti Norrell. Ne sesi ne de görüntüsü pek umutlu değildi.

Yer bulma büyüleri için ilk önce ve hatta yalnızca bir gümüş tas dolusu suya ihtiyaç vardır. Hurtfew Malikânesi'nde Bay Norrell'in tası odanın köşesindeki küçük bir masada duruyordu ama masa kuzgun kargaşası sırasında kırılmıştı ve tas da ortalıkta görünmüyordu. Bir süre arandılar, en sonunda şöminenin içinde, kuzgun tüylerinden ve kitaplardan yırtılmış nemli sayfalardan oluşan bir yığının içinde ters dönmüş bir halde buldular.

"Suya ihtiyacımız var" dedi Norrell. "Her zaman Lucas'a ırmaktan aldırırdım. Hızlı akmış su her zaman yer bulma büyüsü için en iyisidir ve Hurtfew ırmağı yazın bile hızlı akar. Gidip getireyim."

Ancak Bay Norrell kendi işini kendi görmeye alışkın biri olmadığından evden çıkana kadar epeyi zaman geçti. Bahçede durup daha önce hiç görmediği yıldızlara baktı. Yorkshire'ın ortasındaki bir Karanlık Sütunu'nun içindeymiş gibi hissetmiyordu kendini, sanki bütün dünya kayıp gitmiş de Strange ile birlikte ıssız bir adada ya da burunda yalnız kalmış gibi hissediyordu. Bu fikir onu beklenebileceğinden çok daha az endişelendirdi. Dünyayla fazla ilgilenen biri olmadığından kaybetmeyi de metanetle karşıladı.

Irmağın kıyısında donmuş otların arasında eğilerek tası suyla doldurdu. Suyun derinliklerinden yabancı yıldızlar göz kırpıyordu. Tekrar ayağa kalktı (alışkın olmadığı hareketlilik birazcık başını döndürmüştü) ve hemen bir büyünün gerçekleştiği hissiyle kalbi sıkıştı. Bu daha önce hiç hissetmediği kadar kuvvetli bir büyüydü. Ne olduğunu tarif etmesini isteseler bütün Yorkshire'ın tersyüz olduğunu söylerdi. Bir an evin yönünü kaybetti. Döndü, sendeledi ve her

nedense tam arkasında duran Bay Strange'e çarptı. "Kütüphanede kalacaksın sanıyordum!" dedi şaşırarak.

Strange onu öfkeyle süzdü. "Kütüphanede kaldım zaten! Goubert'in *Apollo'nun Kapıcısı'nı* okuyordum. Sonra kendimi burada buldum!"

"Beni izlemedin mi yani?" diye sordu Bay Norrell.

"Hayır, elbette izlemedim! Neler oluyor? Hem Tanrı aşkına neden bu kadar geciktiniz?"

"Paltomu bulamadım" dedi Norrell gözlerini indirerek. "Lucas'ın koyduğu yeri bilmiyordum."

Strange tek kaşını kaldırdı, içini çekti ve "Herhalde benim hissettiğimi siz de hissetmişsinizdir? Tam buraya getirilmeden önce rüzgarların, suların ve alevlerin, hepsinin birbirine karıştığı gibi bir izlenime kapıldınız mı?"

"Evet" dedi Bay Norrell.

"Ya yabani otlarla dağ yamaçlarından geliyormuş gibi hafif bir koku?"

"Evet" dedi Bay Norrell.

"Peri büyüsü mü?"

"Ah!" dedi Norrell. "Hiç kuşkusuz! Bu seni Ebedi Karanlık'ta tutan büyünün bir parçası." Çevresine bakındı. "Genişliği nedir?"

"Neyin?"

"Karanlık'ın."

"Şey, benimle birlikte hareket ettiği için söylemem zor. Ama başkalarından öğrendiğim kadarıyla Venedik'te yaşadığım semt büyüklüğündeymiş. Yarım dönüm diyebiliriz."

"Yarım dönüm! Burada bekleyin!" Bay Norrell su dolu gümüş tası donmuş toprağa bıraktı. Köprü yönünde yürüdü. Biraz sonra gri peruğu dışında yeryüzünden silinmiş gibiydi. Yıldızların ışığı altında ağır ağır uzaklaşan küçük taştan bir kaplumbağaya benziyordu.

Dünya bir kez daha büküldü ve birden iki büyücü Hurtfew ırmağı üzerindeki köprüde birlikte duruyorlardı.

"Tanrı aşkına, bu da ne böyle?.." diye başladı Strange.

"Görüyor musun?" dedi Bay Norrell keyifsizce. "Büyü birbirimizden fazla uzaklaşmamıza izin vermiyor. Beni de

yakaladı. Herhalde perinin büyüsünde esef verici bir muğlaklık vardı. Dikkatsizlik etmiş. Seni İngiliz büyücüsü ya da buna benzer muğlak bir terimle adlandırmış olmalı. Sonuç olarak yalnızca seni yakalaması için yaptığı büyü, şimdi içine giren her İngiliz büyücüsünü yakalıyor!"

"Ah!" dedi Strange. Başka da bir şey söylemedi. Söylenecek bir şey yok gibiydi.

Bay Norrell eve doğru döndü. "Bu da Bay Strange" dedi. "İnsanın büyü yaparken kullandığı isimler konusunda ne kadar büyük bir hassasiyet göstermesi gerektiğini kusursuz bir biçimde sergiliyor!"

Arkasında Strange gözlerini devirerek gökyüzüne baktı.

Kütüphanede su dolu gümüş tası ortalarına koydular.

Çok tuhaftı ama Ebedi Karanlık'ın içinde hapsolduğunu fark etmek Bay Norrell'in sinirlerini bozacağına keyfini yerine getirmiş görünüyordu. Neşeyle, Strange'e henüz John Uskglass'ı adlandırmak için bir yol bulamadıklarını ve bu durumun onu büyüyle ya da başka bir biçimde bulmalarına büyük engel oluşturacağını hatırlattı.

Başını eline yaslamış olan Strange ona sıkıntıyla baktı. "John Uskglass'ı deneyin yeter" dedi.

Böylece Bay Norrell büyüyü yaptı ve aradıkları kişinin adını John Uskglass olarak verdi. Su yüzeyini parlak ışık çizgileriyle dörde böldü. Her çeyreğe bir ad verdi: Cennet, Cehennem, Yeryüzü ve Peri Diyarı. Hemen anında Yeryüzü'nü temsil eden çeyrekte mavimsi bir ışık noktası parladı.

"İşte!" dedi Strange zaferle yerinde zıplayarak. "Görüyor musunuz efendim? İşler her zaman düşündüğünüz kadar zor olmayabilir."

Norrell çeyreğin yüzeyine parmak ucuyla dokundu ve kesitler kayboldu. Suyun yüzeyini tekrar dörde bölerek yeniden adlandırdı: İngiltere, İskoçya, İrlanda, Başka Bir Yer."

Işık noktaları İngiltere'de belirdi. Çeyreğe parmak ucuyla dokundu, tekrar dörde böldü ve sonucu inceledi. Ve büyüyü giderek incelterek bir süre böylece devam etti. Nokta hiç kıpırdamadan parlıyordu.

Hafif bir hayret çığlığı kopardı.

"Ne oldu?" diye sordu Strange.

Norrell hayret dolu bir sesle, "Galiba sonunda başardık! Burada olduğunu söylüyor. Yorkshire'da!" dedi.

67

Alıç ağacı

Şubat 1817

Childermass ıssız bir kırdan geçiyordu. Kırın ortasında tek başına duran biçimsiz bir alıç, ağaçtan sarkan asılmış bir adam vardı. Paltosu ve gömleği çıkarılmıştı, ölümüyle, belli ki yaşarken sakladığı şey, derisinin üzerindeki tuhaf bozukluk ortaya çıkmıştı. Göğsü, sırt ve kolları karmaşık mavi işaretlerle doluydu, işaretler o kadar çoktu ki ceninin beyaz değil de mavi olduğunu söylemek daha doğru olurdu.

Childermass ağaca doğru giderken katilin cesede bir şaka olarak yazı yazmış olabileceğini düşündü. Denizciyken suçlunun itiraflarının öldürülmeden önce bedenlerine korkunç yollarla yazıldığı ülkelerin hikâyelerini dinlemişti. İşaretler uzaktan yazıya benziyordu ama yaklaştığında, derinin altında olduklarını gördü.

Atından aşağı inerek cesedin yüzünü kendisine doğru çevirdi. Morarmış ve şişmişti, gözleri dışarı fırlamış ve kan çanağına dönmüştü. Çarpık hatların arasında tanıdığı bir yüzü seçene kadar onu inceledi. "Vinculus" dedi.

Çakısını çıkararak bedenin asılı olduğu ipi kesti. Sonra Vinculus'un pantalonunu ve çizmelerini çıkararak bedeni

inceledi: Issız kış kırında öldürülmüş bir hayvanın cesedi.

Tuhaf işaretler bedeninin her santimini kaplıyordu, tek istisna yüzü, elleri, cinsel organı ve topuklarıydı. Beyaz eldivenler giymiş ve beyaz bir maske takmış mavi bir adama benziyordu. Childermass ona baktıkça, işaretlerin bir anlama geldiğine giderek daha çok inandı. "Bu Kral'ın Harfleri" dedi en sonunda. "Robert Findhelm'in kitabı."

Tam o anda iğne gibi batan buz taneleri halinde yağan bir kar başladı. Rüzgâr daha sert esti.

Childermass otuz kilometre ötede Strange ile Norrell'i düşününce yüksek sesle güldü. Hurtfew'daki kitapları kimin okuyacağının ne önemi vardı? Kitapların en değerlisi çıplak ve ölü bir halde karın ve rüzgârın içinde yatıyordu.

"Demek" dedi. "Bu iş bana düştü öyle mi? 'Bu çağda bir insana verilen en büyük şan ve en ağır sorumluluk."' Şu anda şandan çok sorumluluğun ağır bastığı kuşkusuzdu. Kitap çok kullanışsız bir biçimdeydi. Vinculus'un ne zamandır ölü olduğunu ve ne zaman çürümeye başlayabileceğini bilmiyordu. Ne yapacaktı? Şansını deneyebilir ve cesedi atına yükleyebilirdi. Ama yeni asılmış bir cesedi yolda karşılaşabileceği insanlara açıklaması zor olurdu. Bedeni saklayabilir ve gidip bir at ve araba getirebilirdi. Bunu yapması ne kadar sürerdi? Ya bu arada biri cesedi bulur da alırsa ne yapacaktı? York'ta ceset karşılığında para ödeyen ve hiç soru sormayan doktorlar vardı.

"Gizleme büyüsü yapabilirim" diye düşündü.

Gizleme büyüsünün onu insanlardan saklayacağı kesindi ama köpekleri, tilkileri ve kargaları da hesaba katması gerekiyordu. Childermass'in onları yanıltmak için bildiği bir büyü yoktu. Kitap şimdiden bir kez yenmişti. İkinci kez yenme tehlikesini göze alamazdı.

En kolayı kopyalamaktı ama not defteri, kalemi ve mürekkebi Hurtfew Malikânesi'nin Karanlık'ında oturma odasındaki masada duruyordu. O halde ne yapmalıydı? Donmuş toprakta bir dal parçasıyla kopyasını çıkarabilirdi ama bu da elindekinden daha iyi bir şey değildi. Başka ağaçlar olsaydı, o zaman kabuklarını sayabilir, biraz odun yakarak

külleriyle ağaç kabuklarına yazabilirdi. Ama çevredeki tek ağaç bu eğri büğrü alıçtı.

Çakısına baktı. Belki de kitabı kendi bedenine kopyalamalıydı. Bu planın lehinde birkaç nokta vardı. Bir kere işaretlerin Vinculus'un bedeninde durdukları yerlerin bir anlamı olmadığı ne malumdu? Belki de baş kısmına yakın yerler, metnin önemli bölümleriydi? Her şey mümkündü. İkincisi bu yolla kitabı hem gizleyecek hem de güvende olmasını sağlayacaktı. Kimsenin çalmasından endişe etmesine gerek kalmayacaktı. Strange'e ya da Norrell'e gösterip göstermeyeceğine henüz karar vermemişti.

Ancak Vinculus'un bedenini kaplayan yazı çok karmaşık ve sıkışıktı. Bütün bu ince noktaları, yuvarlakları ve kıvrımlarını bıçağıyla kopyalayabilse bile, ki bunu yapabileceğinden emin değildi. İzleri kalıcı yapabilmesi için epeyi derin kesmesi gerekecekti.

Kaputunu ve içindeki ince paltosunu çıkardı. Gömleğinin kolunu sıvadı. Bir deneme yapmak için Vinculus'un kolunun içindeki sembollerden birini kendi kolunda aynı yere kazıdı. Sonuç pek parlak değildi. O kadar çok kan akmıştı ki hem ne yaptığını görmekte zorlanmıştı hem de acıdan bayılacak gibi olmuştu.

"Bu uğurda biraz kan kaybetmeyi göze alabilirim ama o kadar çok yazı var ki ölmem işten bile değil. Hem sırtındaki yazıları kopyalamamın imkânı yok. Onu atıma koyacağım ve ne olduğunu soran olursa da... Gerekirse ateş ederim." Kaputunu ve ince paltosunu tekrar giydi.

Brewer biraz uzaklaşmış ve rüzgârın ortaya çıkardığı kuru otları otlanıyordu. Childermass onun yanına gitti. Valizinden uzun kalın bir ip ve tabançalarının bulunduğu kutuyu çıkardı. Her birinin içine bir mermi yerleştirerek patlama barutunu koydu.

Cesedin yerli yerinde olduğundan emin olmak için dönüp baktı. Birisi, bir adam üzerine eğilmişti. Tabancaları kaputunun ceplerine sokarak koşmaya, bir yandan da adama seslenmeye başladı.

Adam siyah çizmeler ve yolculukta giyilen geniş, siyah paltolardan giymişti. Vinculus'un yanındaki karlı toprakta yarı diz çökmüş yarı eğilmiş bir halde duruyordu. Bir an Childermass onun Strange olduğunu sandı ama bu adam o kadar uzun boylu değildi ve biraz daha ufak tefekti. Siyah giysilerinin pahalı ve son modaya uygun olduğu belliydi. Yine de düz siyah saçları modayı takip eden bir beyinkinden daha uzundu ve bu haliyle Metodist bir vaiz ya da Romantik bir şaire benziyordu. "Onu tanıyorum" diye düşündü Childermass. "Bir büyücü. Onu çok iyi tanıyorum. Adını niye hatırlayamıyorum?"

"Ceset benim beyefendi! Onu bırakın!" dedi yüksek sesle.

Adam başını kaldırdı. "Senin mi John Childermass?" dedi hafif alaylı bir sesle. "Ben benim olduğunu sanıyordum."

Tuhaftı ama giysilerine ve soğukkanlı otoriter havasına rağmen konuşması, Childermass'in kulaklarına bile kaba gelmişti. Kuzeyli aksanı vardı, buna hiç kuşku yoktu ama Childermass nereden olduğunu anlamamıştı. Northumbria'li olabilirdi ama başka bir şey daha karışmıştı: Kuzey Denizi'ndeki soğuk ülkelerin dillerinden bir parça ve daha da inanılmazı oldukça belirgin bir Fransız aksanı.

"Ah, bu noktada yanılıyorsunuz." Childermass tabancalarını kaldırdı. "Gerekirse size ateş ederim efendim ama etmemeyi tercih ederim. Cesedi bana bırakın ve yolunuza devam edin."

Adam hiçbir şey söylemedi. Childermass'i bir iki dakika daha süzdükten sonra, ondan sıkılmış gibi tekrar cesedi incelemeye döndü.

Childermass bir at ya da araba, adamın oraya nasıl geldiğine dair bir ipucu arandı. Hiçbir şey yoktu. Koskoca kırda iki adam, bir at, bir ceset ve alıç ağacından başka bir şey yoktu.

"Ama bir yerlerde arabası olmalı. Ne paltosunda ne de çizmelerinde bir damla bile çamur yok" diye düşündü. "Sanki uşağı yanından yeni ayrılmış gibi. Hizmetkârları nerede?"

Bu rahatsız edici bir durumdu. Childermass bu solgun yüzlü, zayıf şair tipli adamı alt edebileceğinden emindi ama bir arabacı ve iki üç iri yarı kapı uşağı işleri tamamen değiştirebilirdi.

"Civardaki topraklar size mi ait efendim?" diye sordu.

"Evet."

"Peki atınız nerede? Arabanız nerede? Hizmetkârlarınız nerede?"

"Atım yok John Childermass. Arabam da yok. Hizmetkârlarımdan da yalnızca biri burada."

"Nerede?"

Adam başını kaldırmaya zahmet etmeden kolunu kaldırdı ve ince, zayıf parmağıyla işaret etti.

Childermass kafası karışmış bir halde arkasına baktı. Orada kimse yoktu. Yalnızca karlı çimen topakları boyunca esen rüzgar. Ne demek istiyordu? Karı mı rüzgarı mı kastediyordu? Bu ve diğer doğa güçlerinin kendilerine hizmet ettiğini iddia eden ortaçağ büyücülerini duymuştu. Sonra uyandı. "Ne? Hayır efendim yanılıyorsunuz! Ben sizin hizmetkarınız değilim!"

"Üç gün önce hizmetkarım olmakla övünüyordun ya" dedi adam.

Childermass'in efendisi olmayı iddia edebilecek tek bir kişi vardı. Bu gizemli bir biçimde Norrell olmasındı? Norrell'in büründüğü bir biçim? Geçmişte büyücülerin kişiliklerini meydana getiren özelliklere göre farklı biçimlerde göründükleri olmuştu. Childermass, Gilbert Norrell'in kişiliğinin hangi yanının birdenbire büyük bir otorite havası taşıyan, tuhaf bir aksanla konuşan beyaz tenli yakışıklı bir adam olarak tezahür edebileceğini düşündü. Son günlerde çok garip şeyler olmuştu ama hiçbiri bu kadar garip değildi. "Efendim!" diye bağırdı. "Sizi uyarıyorum! Cesetten uzak durun!"

Adam Vinculus'un cesedine iyice eğildi. Ağzından bir şey çıkardı, en açığından pembe ve gümüş renkli küçücük bir ışık incisi. Ceset titredi. Bu ne hasta birinin ne de sağlıklı bir adamın titremesine benziyordu. Bu ilkbaharın üzerine soluduğu çıplak bir kayın ağacının titremesiydi.

"Cesetten uzaklaşın efendim!" diye bağırdı Childermass. "Son kez söylüyorum!"

Adam başını kaldırmaya zahmet bile etmedi. Üzerine yazıyormuş gibi parmak ucunu bedenin üzerinde gezdirdi.

Childermass sağ elindeki tüfeği, korkutmak amacıyla adamın sol omzuna hedef aldı. Tabanca hiç tutukluk yapmadan ateş aldı. Barut tablasından duman bulutu ve barut kokusu çıktı, namlu kıvılcımlar ve biraz daha duman kustu.

Ama mermi ısrarla uçmadı. Rüyalarda olduğu gibi havada öylece asılı kaldı. Büküldü, şişti ve biçim değiştirdi. Birden kanat çıkardı ve bir kız kuşuna dönüşerek uçup gitti. Aynı anda Childermass'in zihni bir taş kadar sertleşip sakinleşti.

Adam parmağını Vinculus'un üzerinde gezdirdikçe bütün semboller ve desenler sanki suyun üzerine yazılmış gibi akıp kıvrıldılar. Bir süre böylece devam etti, sonra yeterince yaptığına karar verdiğinde durdu ve ayağa kalktı.

"Yanlışın var" dedi Childermass'e. "Bu adam ölmemiş." Childermass'in tam önünde durdu. Çocuğunun yüzünden bir şey temizleyen bir ebeveynin merasimiyle parmağını yaladı ve Childermass'in göz kapaklarına, dudaklarına ve kalbinin üzerine bir tür sembol çizdi. Sonra Childermass'in sol eline vurarak tabancasının yere düşmesini sağladı. Childermass'in avcuna bir sembol daha çizdi. Döndü ve gidecek gibi oldu ama geriye dönüp bakınca aklına sonradan gelmiş gibi Childermass'in yüzündeki kesiğin üzerine son bir işaret bıraktı.

Rüzgar yağan karları döndürdü ve oraya buraya savurdu. Brewer bir şeyden rahatsız olmuş gibi kişnedi. Bir an kar ve gölgeler kaputlu ve çizmeli ince siyah saçlı bir adamın resmini çizdi. Sonra bu hayal kayboldu.

Childermass gözlerini kırpıştırdı. "Nereye gidiyorum ben?" diye sordu sinirle. "Ne diye kendi kendime konuşup duruyorum sanki? Hayal kurmanın sırası değil!" Havada barut kokusu vardı. Tabancalarından biri karların arasında yatıyordu. Eline aldığında yeni ateşlemiş gibi sıcaktı. Bu tuhaftı ama doğru düzgün şaşırmaya fırsat bulamadan bir ses başını kaldırıp bakmasına yol açtı.

Vinculus yerden kalkıyordu. Beceriksizce yapıyordu bunu, hareketleri kollarıyla bacaklarının ne işe yaradığını henüz bilmeyen yeni doğmuş bir yavru gibi sert ve aniydi. Bir an ayakta durdu, bedeni bir o yana bir bu yana sallandı, başı bir o

yana bir bu yana seğirdi. Sonra ağzını açarak Childermass'e haykırdı ama ağzından çıkan ses değil, sesin eti kemiği olmayan boş derisiydi.

Hiç kuşkusuz Childermass'in görüp görebileceği en tuhaf şeydi: Kan çanağı gözlerle, karla kaplı karın ortasında durmuş sessizce çığlık atan mavi bir adam. O kadar alışılmadık bir durumdu ki bir an ne yapacağını bilemeden öylece kalakaldı. Giles de Marston'un Kaçan Sükûneti Geri Getirme denen bir büyüsünü denemeyi düşündü. Sonra biraz daha düşününce, aklına daha iyi bir şey geldi. Lucas'ın kendisine verdiği şarabı çıkarıp Vinculus'a gösterdi. Vinculus sakinleşti ve: gözleri şaraba kitlendi.

On beş dakika sonra alıcın altındaki ot yığınları üzerinde oturmuş, şarap ve bir avuç elmayla kahvaltı ediyorlardı. Vinculus gömleğini ve pantalonunu giymişti ve Brewer'a ait bir battaniyeye sarınmıştı. Asılma deneyiminden şaşırtıcı bir çabuklukla toparlanmış görünüyordu. Gözleri hâlâ kan çanağı gibiydi ama eskisi kadar korkutucu görünmüyorlardı. Sesi boğuktu ve konuşması sık sık şiddetli öksürük krizleriyle bölünmesine rağmen yine de anlaşılırdı.

"Birisi seni asmaya çalışmış" dedi Childermass ona. "Kim ya da neden bilmiyorum. Şanslıymışsın, seni zamanında bulup aşağı indirdim." Bunu söylerken düşüncelerini belli belirsiz bölen bir soru vardı. Zihninde Vinculus'un yerde ölü yattığını ve işaret eden ince beyaz bir parmağı görebiliyordu. O kimdi? Bu anı zihninden hızla kayıp gitti. "Söylesene" diye devam etti. "Bir insan nasıl bir kitaba dönüşebilir? Babana Robert Findhelm tarafından bir kitap verildiğini ve kitabı Derbyshire Hills'deki bir adama götürmesi gerektiğini biliyorum."

"İngiltere'de Kral'ın Harfleri'ni okuyabilecek son kişi" dedi Vinculus çatlak bir sesle.

"Ama baban kitabı teslim etmek yerine Sheffield'deki içki içme yarışında yedi."

Vinculus şişeden bir yudum daha aldı ve elinin tersiyle ağzını sildi. "Dört yıl sonra da ben doğdum. Kral'ın Harfleri doğduğumda vücuduma yazılıydı. On yedi yaşıma geldiğimde Derbyshire Hills'de yaşayan adamı aramaya çıktım, onu

bulacağım güne kadar yaşamayı başarmıştı. Ne geceydi ama! Kral'ın Kitabı ile Kral'ın Harfleri'nin son okuyucusunun buluşup birlikte şarap içtikleri, yıldızların aydınlattığı bir yaz gecesi! Bretton'da, İngiltere'ye bakan tepenin bayır sırtında oturduk ve bedenimden İngiltere'nin yazgısını okudu."

"Strange'le Norrell'e söylediğin kehanet bu muydu?"

Öksürük krizine giren Vinculus başını salladı. Tekrar konuşmayı başardığında ekledi. "Adsız köleye de söyledim."

"Kim?" dedi Childermass kaşlarını çatarak. "Kim o?"

"Bir adam" diye cevapladı Vinculus. "Görevimin bir parçası da onun hikâyesini taşımaktı. Hayata köle olarak başladı. Yakında kral olacak. Doğarken gerçek adı ona verilmedi."

Childermass bir iki dakika bu tariften bir şeyler çıkarmaya çalıştı. "John Uskglass'ı mı kastediyorsun?"

Vinculus sabırsızca homurdandı. "John Uskglass'ı kastetseydim, John Uskglass derdim! Hayır, hayır! O büyücü değil. Sıradan bir insan." Bir an düşündü. "Ama siyah."

"Böyle birini hiç işitmedim" dedi Childermass.

Vinculus ona komik bir şey işitmiş gibi baktı. "Elbette işitmezsin. Hayatın Mayfair büyücüsünün dibinde geçti. Yalnızca onun bildiklerini biliyorsun."

"Eee?" dedi Childermass içerleyerek. "Bu da o kadar az bir şey değil herhalde. Norrell akıllı bir adam, Strange de öyle. Diğer insanlar gibi onların da kusurları var ama yine de azımsanmayacak işler yaptılar. Sakın yanlış anlama, ben John Uskglass'ın adamıyım ya da burada olsaydı öyle olurdum ama İngiliz büyüsünün geri gelmesinin onun değil Strange'le Norrell'in işi olduğunu sen de kabul edersin."

"Onların eseriymiş!" diye alay etti Vinculus. "Onların mı? Hâlâ anlamadın mı? Onlar John Uskglass'ın yaptığı büyü. Başka hiçbir şey değiller. Şu anda da bu büyüyü yapmakta!"

68

"Evet."

Şubat 1817

Gümüş su tası içinde ışık noktası titredi ve kayboldu.

"Ne!" diye bağırdı Strange. "Ne oldu? Çabuk Bay Norrell!"

Norrell suyun üzerine parmağını vurdu, tekrar ışık çizgilerini çizdi ve birkaç sözcük mırıldandı ama tasın içindeki su karanlık ve hareketsizdi. "Gitti" dedi.

Strange gözlerini kapadı.

"Çok tuhaf." diye devam etti Norrell hayret dolu bir sesle. "Yorkshire'da ne yapıyordu dersin?"

"Ah!" diye bağırdı Strange. "Herhalde bilhassa beni çıldırtmak için gelmiştir!" Öfke ve kendine acımanın birbirine karıştığı bir sesle haykırdı. "Neden bana yardım etmiyor? Yaptığım bunca şeyden sonra yüzüme bakacak kadar bile aldırmıyor. Benimle konuşmaya bile tenezzül etmiyor."

"O yaşlı bir büyücü ve kral" diye cevapladı Norrell kısaca. "İkisini de etkilemek kolay değildir."

"Bütün büyücüler ustalarını şaşırtmak ister. Sizi şaşırtmayı başardığım kesin. Ona da aynını yapmak istedim."

"Ancak asıl amacın Bayan Strange'i efsundan kurtarmaktı" diye hatırlattı ona Norrell.

"Evet, evet. Doğru" dedi Strange huysuz bir sesle. "Elbette öyle. Sadece..." Cümlesini tamamlamadı.

Bir sessizlik oldu. Sonra düşünceli görünen Norrell, konuştu. "Büyücülerin her zaman ustalarını şaşırtmak istediğini söyledin. 1156'da olan bir olay aklıma geldi..."

Strange içini çekti.

"... O sene John Uskglass zaman zaman geçirdiği tuhaf hastalıklardan birini geçiriyordu. İyileştiğinde Newcastle'daki evinde bir kutlama yapıldı. Krallar ve kraliçeler ona çok değerli ve görkemli hediyeler getirdiler: Altınlar, zümrütler, nadir bulunan baharat. Büyücüler sihirli nesneler getirdiler: Vahiy bulutları, şarkı söyleyen ağaçlar, mistik kapıların anahtarları vesaire. Herkes en güzel hediyeyi vermek için yarışıyor, Kral hepsine aynı ciddi tavırla teşekkür ediyordu. En son büyücü Thomas Godbless geldi. Elleri bomboştu. Hediyesi yoktu. Başını kaldırdı ve şöyle dedi. 'Efendim, size ağaçları ve tepeleri getirdim. Rüzgarı ve yağmuru getirdim.'Krallar ve kraliçeler, büyük lordlarla leydiler ve diğer büyücüler bu saygısızlık karşısında afalladılar. Onlara hiçbir şey yapılmamış gibi geliyordu. Ama Kral hastalandığından beri ilk kez gülümsedi."

Strange bunu düşündü. "Şey" dedi. "Korkarım, krallarla kraliçelerle aynı durumdayım. Hiçbir şey anlamadım. Bu hikayeyi nerede okudunuz?"

"Belasis'in *Talimatlar'ında*. Gençliğimde *Talimatlar'ı* yoğun bir tutkuyla incelemiştim, bu pasajı son derece ilgi çekici bulurum. Godbless'in bir biçimde ağaçlarla tepeleri ve diğerlerini John Uskglass'ı selamlamaya, mistik bir biçimde önünde eğilmeye ikna ettiğine karar verdim. Belasis'in anlamadığı bir şeyi anladığıma memnun olmuştum ama üzerinde fazla durmadım, böyle bir büyüye ihtiyacım yoktu. Yıllar sonra Lanchester'in Kuş Dili'nde bir büyü keşfettim. Lanchester bunu artık kayıp olan eski bir kitaptan almış. Ne işe yaradığını bilmediğini itiraf ediyordu ama ben bunun Godbless'in kullandığı büyü ya da ona çok yakın başka bir tanesi olduğuna inanıyorum. John Uskglass'la konuşmaya cidden niyetliysen bunu şimdi yapsak mı? Diyelim ki İngiltere'den onu selamlamasını istedik?"

"Bu ne işe yarar ki?" diye sordu Strange.

"Ne işe mi yarar? Hiçbir şey, en azından doğrudan hiçbir şey. Ancak John Uskglass'a İngiltere'yle kendisi arasındaki bağları hatırlatacaktır. Ona kendi payımıza düşen saygıyı gösterdiğimi söyleyecektir, bu da bir kralın tebasından bekleyebileceği davranışa uygun olur herhalde."

Strange omuz silkti. "Pekâlâ" dedi. "Aklıma daha iyi bir şey gelmiyor. *Kuş Dili* kopyanız nerede?"

Çevresine bakındı. Kitaplar kuzgun olmaktan çıkıp tekrar kitaba dönüştükleri anda düştükleri yerde yatıyordu. "Burada kaç kitap var?"

"Dört ya da beş bin" dedi Norrell.

İki büyücü ellerine birer mum alarak aramaya koyuldular.

Şeytanarabası saçlı adam Starecross köyüne giden duvarlı dar yolda hızlı hızlı ilerliyordu. Stephen bir infazdan diğerine arkasından sendeleyerek geliyordu.

İngiltere artık ona korkunç şeylerle ve ızdırapla dolu bir yer gibi geliyordu. Ağaçların biçimleri bile donmuş çığlıklar gibi görünüyordu. Bir daldan sarkan kuru yaprakların hışırtısı alıçtan sallanan Vinculus'tu. Yolda yatan tilkinin parçaladığı tavşan leşi, birazdan beyefendi tarafından öldürülecek Leydi Pole'du.

Birbirini izleyen ölümleri, arka arkaya gelen dehşetleri engellemek için Stephen'ın elinden hiçbir şey gelmiyordu.

Starecross Konağı'nda Leydi Pole oturma odasındaki bir masada oturmuş, önündeki kağıda hararetle bir şeyler yazıyordu. Masanın üstü elyazılarının bulunduğu kâğıtlarla kaplıydı.

Kapı çalındı ve Bay Segundus içeri girdi. "Özür dilerim!" dedi. "Umarım sormamın sakıncası yoktur. Sör Walter'a mı yazıyorsunuz?"

Başını salladı. "Bu mektuplar Lord Liverpool ve *The Times* editörüne!"

"Sahi mi?" dedi Bay Segundus. "Şey, aslında ben de az önce bir mektup yazmayı bitirdim. Sör Walter'a. Ancak eminim, hiçbir şey onu iyi ve efsundan kurtulmuş olduğunuza dair

leydilerinin eliyle yazılmış bir iki satır almak kadar mutlu edemez."

"Siz mektubunuzda bunu yapabilirsiniz. Affedersiniz Bay Segundus ama sevgili Bayan Strange ve zavallı Stephen o kötü ruhun insafına kaldığı sürece başka hiçbir şeye vakit ayıramam! Bu mektupları hemen göndermelisiniz! Onları bitirince, Canterbury Başpiskoposu'na ve Naip Prens'e yazacağım!"

"Sizce böyle yüksek mevkide bulunan beylere Sör Walter'ın başvurması daha uygun olmaz mıydı acaba? Herhalde..."

"Hayır olmaz!" diye bağırdı Leydi Pole hiddetle. "Kendimin pekâlâ yapabileceği işleri başkalarından istemek gibi bir niyetim yok. Büyülenmişken yaşadığım âcizlikten çıkıp bir başka âcizliğe girecek değilim! Hem Sör Walter, Bay Norrell'in suçunun ne kadar korkunç olduğunu benim kadar iyi anlatamayacaktır!"

Sonra başka biri daha içeri girdi. Bay Segundus'un hizmetkârı Charles köyde çok tuhaf bir şey olduğunu söylemeye gelmişti. Uzun boylu siyah adam, leydilerini Starecross'a ilk getiren kişi, başında gümüş bir taçla ortaya çıkmıştı, yanında ise parlak yeşil bir palto giymiş şeytanarabası saçlı bir beyefendi vardı.

"Stephen! Stephen ve efsuncu!" diye bağırdı Leydi Pole. "Çabuk Bay Segundus! Güçlerinizi toplayın! Onu yenmeniz için size güveniyoruz! Beni kurtardığınız gibi Stephen'ı da kurtarmalısınız!"

"Bir periyi mi yeneceğim!" diye bağırdı Bay Segundus dehşetle. "Ah ama olamaz! Yapamam! Bunun için benden çok daha büyük bir büyücü..."

"Saçmalamayın!" diye bağırdı Leydi Pole nemli gözlerle. "Childermass'in size söylediklerini hatırlayın. Yıllarca yaptığınız araştırmalar sizi buna hazırladı! Tek yapmanız gereken denemek!"

"Ama bilmediğim çok..." diye başladı Segundus çaresizlikle.

Ancak bilmediklerinin bir önemi yoktu çünkü Leydi Pole konuşmasını bitirir bitirmez odadan fırlamış, onu korumakla

yükümlü olduğunu düşünen Bay Segundus da arkasından koşmak zorunda kalmıştı.

Hurtfew'da iki büyücü *Kuş* Di!i'ni bulmuştu. Peri büyüsünün olduğu sayfası açılmış olarak masada duruyordu ancak John Uskglass'a ad bulma sorununu hâlâ çözememişlerdi. Norrell su dolu gümüş tasın başında hâlâ yer bulma büyüleri yapıyordu. Akıllarına gelen bütün adları ve unvanları sıraladıkları halde yer bulma büyüsü birini bile tanımamıştı. Gümüş tasın içindeki su karanlık ve hareketsizdi.

"Ya peri adı?" dedi Strange.

"O kaybolmuş" diye cevapladı Norrell.

"Kuzeyin Kralı'nı denemiş miydik?"

"Evet."

"Ah." Strange bir an düşündü. "Daha önce kullandığınız ad neydi? Kendisi için kullandığı ad. 'Adsız', sonrası neydi?"

"Adsız köle mi?"

"Evet. Onu deneyin."

Norrell hâlâ emin değildi ama büyüyü adsız köleyi kullanarak yaptı. Hemen mavi ışık noktası belirdi. Devam ettiğinde adsız kölenin Yorkshire'da olduğu çıktı ortaya. Aşağı yukarı John Uskglass'ın daha önce belirdiği yerdeydi.

"İşte!" diye bağırdı Strange zaferle. "Boşuna telaşlanmışız. Hâlâ burada."

"Ama bunun aynı kişi olduğunu sanmam" diye sözünü kesti Norrell. "Her nasılsa daha farklı görünüyor."

"Bay Norrell yalvarırım hayal kurmayın! Başka kim olacak? Yorkshire'da kaç tane adsız köle olabilir?"

Bu o kadar mantıklı bir soruydu ki Bay Norrell itiraz etmeyi bıraktı.

"Şimdi gelelim büyüye" dedi Strange. Kitabı aldı ve sihirli sözleri okumaya başladı. İngiltere'nin ağaçlarına, tepelerine, günışığına, ırmaklarına, kuşlarına, toprağına ve taşlarına seslendi. Tek tek hepsine seslendi ve kendilerini adsız kölenin eline bırakmalarını istedi.

Stephen'la beyefendi Starecross'a giden yük köprüsüne geldiler.

Köy sessizdi. Ortalıkta kimsecikler yoktu. Bir kapı eşiğinde renkli basma elbise giymiş ve yün bir şala sarınmış bir kız tahta kovalardan peynir kalıplarına süt boşaltıyordu. Evin kıyısındaki yoldan geniş kenarlı bir şapka takmış ve tozluk giymiş bir adam göründü, yanında bir köpek vardı. Adamla köpek köşeyi döndüklerinde kızla adam birbirlerine gülümseyerek selam verdiler, köpek de neşeyle havladı. Bu normalde Stephen'ın çok hoşuna gidecek sıcak ve basit bir sahneydi ama o anki ruh haliyle yalnızca ürperdi. Adam uzanıp kıza bir tokat atmış ya da onu boğmuş olsa hiçbir şaşkınlık hissetmezdi.

Beyefendi yük köprüsüne çıkmıştı bile. Stephen onu izledi ve. ..

...Ve her şey değişti. Güneş bulutların ardından yüzünü gösterdi, yapraklarını dökmüş ağaçların arasından parladı, yüzlerce küçük parlak günışığı parçası belirdi. Dünya bir tür bulmaca ya da labirente benzedi. Karoların kenarlarına basılmaması gerektiğini söyleyen batıl inanç ya da Doncaster Kareleri denen, satranç tahtası gibi bir tahtanın üzerinde yapılan garip büyüye benziyordu. Birden her şey anlam kazandı. Stephen bir adım daha atmaya cesaret edemiyordu. Eğer yaparsa, mesela şu gölgeye ya da şu ışıklı noktaya girerse dünya sonsuza kadar değişebilirdi.

"Bekle!" diye düşündü delirmiş gibi. "Buna hazır değilim! İyice düşünmedim. Ne yapacağımı bilmiyorum!"

Ama artık çok geçti. Başını kaldırdı.

Gökyüzüne karşı duran çıplak dallar bir yazıydı ve istememesine rağmen okuyabiliyordu. Ağaçların sorduğunu gördü.

"Evet" diye cevapladı onları.

Ömürleri ve bilgileri Stephen'a aitti.

Ağaçların ötesinde yüksek, karla kaplı bir sırt vardı. *Gökyüzüne çizilmiş bir çizgiye benziyordu. Gölgesi önündeki karlara mavi mavi vuruyordu. Her türlü soğuk ve sertliği içinde barındırıyordu. Stephen'ı uzun zamandır özlediği kral olarak selamladı. Stephen'ın bir sözüyle düşmanlarının başına yıkılırdı. Stephen'a bir soru sordu.*

"Evet" dedi ona da.

Küçümsemesi ve gücü Stephen'a aitti.

Yük köprüsünün altındaki kara dere sorusunu şakıyarak sordu.

"Evet" dedi.

Toprak şöyle dedi...

"Evet" dedi.

Ekin kargaları, saksağanlar, kızıl ardıç kuşları şöyle dedi...

"Evet" dedi.

Taşlar şöyle dedi...

"Evet" dedi Stephen. "Evet. Evet. Evet."

Şimdi bütün İngiltere kara elinin avcundaydı. Bütün İngilizler avcunun içindeydi. Şimdi her hakaretin intikamı alınabilirdi. Şimdi zavallı annesinin çektiği bütün çileler bin kat fazlasıyla ödetilebilirdi. Bütün İngiltere bir anda yakılıp yıkılabilirdi. Atlara binicilerinin kafasını ezdirebilirdi. Tepelerin yıkılmasını ve vadilerin dudaklarını kapamasını emredebilirdi. Sentorları çağırabilir, yıldızları söndürebilir, ayı gökyüzünden aşırabilirdi. Şimdi. Şimdi. Şimdi.

Şimdi soluk kış güneşinde Leydi Pole'la Bay Segundus Starecross'tan aşağı koşuyorlardı. Leydi Pole beyefendiye nefretle alev alev yanan gözlerle bakıyordu. Zavallı Bay Segundus ise umutsuzluk ve şaşkınlıktan perişan bir haldeydi.

Beyefendi Stephen'a döndü ve bir şey söyledi. Stephen onu işitemiyordu: Ağaçlarla dağların sesi her şeyi bastırıyordu. Ama "Evet" dedi.

Beyefendi neşeyle gülerek, Leydi Pole'a büyülerini yapmak üzere ellerini kaldırdı.

Stephen gözlerini kapadı. Yük köprüsünün taşlarına bir şey söyledi.

Evet, dedi taşlar. Köprü kudurmuş bir at gibi şaha kalktı ve beyefendiyi dereye attı.

Stephen dereye bir şey söyledi.

Evet, dedi dere. Demir bir pençeyle beyefendiyi kavradı ve onu hızla uzağa taşıdı.

Stephen, Leydi Pole'un kendisiyle konuştuğunun, kolunu tutmaya çalıştığının farkındaydı. Bay Segundus'un bembeyaz, afallamış yüzünü gördü, bir şeyler söylediğini fark etti ama

onları cevaplayacak zamanı yoktu. Dünyanın daha ne kadar kendisine itaat edeceğini kim bilebilirdi? Köprüden aşağı atlayarak kıyı boyunca koştu.

Ağaçlar geçerken onu selamlar gibiydi, eski müttefikliklerden söz edip, geçmişi hatırlattılar. Günışığı ona Kral dedi ve onu altında bulmanın zevkinden söz etti. Onlara düşündükleri kişi olmadığını söylemeye vakti yoktu.

Derenin iki yanındaki arazinin yükseldiği bir yere geldi. Değirmen taşlarının çıkarıldığı, kırdaki derin bir vadiydi burası. Vadinin kenarlarına her biri yarı adam yüksekliğinde büyük, yuvarlak yontulmuş taşlar dağılmıştı.

Beyefendinin hapsolduğu derenin yüzeyi kaynayıp tıslıyordu. Stephen düz bir taşın üzerinde diz çöktü ve suya eğildi. "Özür dilerim" dedi. "İyi niyetle hareket ettiğinizi biliyorum."

Beyefendinin saçları koyu renkli suda gümüş yılanlar gibi kıvrılıyordu. Yüzü korkunç bir hal almıştı. Hiddet ve öfkeden insana benzerliğini giderek kaybediyordu: Gözleri birbirinden uzaklaştı, yüzünde tüyler belirdi ve dudakları geri çekilerek dişlerini gösterdi.

Stephen'ın zihninde bir ses, "Eğer beni öldürürsen adını asla öğrenemezsin!" dedi.

"Ben adsız köleyim" dedi Stephen. "Her zaman öyle oldum ve bugün daha fazlası olmadığıma memnunum."

Değirmen taşlarıyla konuştu. Havaya uçarak beyefendinin üzerine yağdılar. Kayalarla ve taşlarla konuştu, onlar da aynısını yaptılar. Beyefendi inanılmayacak kadar yaşlı ve çok güçlüydü. Eti ve kemiği ezilip paramparça olduktan sonra bile Stephen geriye kalan küçücük bir parçanın bile büyüyle bedenini birleştirmeye çalıştığını hissedebiliyordu. Bu yüzden vadinin kayalık omuzlarıyla konuştu ve yardımlarını istedi. Toprak ve kaya un ufak oldu, vadinin iki yanı kadar yüksek bir tepe oluşturana kadar değirmen taşları ve kayaların üzerine yığıldı.

Stephen yıllar boyunca kendisiyle dünya arasında kirli gri bir cam olduğunu hissetmişti. Beyefendinin hayatının son kıvılcımı da söndükten sonra bu cam paramparça oldu. Stephen bir an durdu ve soluklandı.

Ama müttefikleri ve hizmetkârları şüphelenmeye başlıyordu. Dağlarla, ağaçların zihninde bir soru vardı. Onun sandıkları kişi olmadığını, bütün bunların ödünç alınmış bir şan olduğunu fark etmeye başlıyorlardı.

Stephen teker teker geri çekildiklerini hissetti. Sonuncusu da onu terk ettikten sonra bomboş ve bilinçsiz bir halde yere yığıldı.

Padua'da Greysteeller kahvaltılarını yapmış ve birinci kattaki küçük oturma odasında toplanmışlardı. Bu sabah pek keyifleri yoktu. Bir tartışma olmuştu. Dr. Greysteel piposunu içeride içmeyi alışkanlık edinmişti, Flora ve Greysteel Hala'nın şiddetle karşı çıktığı bir şeydi bu. Greysteel Hala onu bu âdetinden vazgeçirmeye çalışmıştı ama Dr. Greysteel inatla direnmişti. Pipo içmek çok sevdiği bir meşgaleydi ve artık hiçbir yere gitmediklerine göre bir iki zevke sahip olmaya hakkı olduğuna inanıyordu. Greysteel Hala piposunu dışarıda içmesini söylemişti. Dr. Greysteel yağmur yağdığı için çıkamayacağını söyledi. Tütün ıslandığından yağmurda pipo içmek zor oluyordu.

Bu nedenle Dr. Greysteel piposunu tüttürüyor, Greysteel Hala öksürüyor, her şeyde kendini suçlamaya yatkın Flora mutsuz bir ifadeyle bir babasına bir halasına bakıyordu. Böyle bir saat geçmişti ki Dr. Greysteel tesadüfen başını kaldırdı ve hayretle bağırdı: "Başım kararmış! Tamamen kapkara!"

"Pipo içersen başka ne olmasını bekliyordun?" diye cevapladı kızkardeşi.

"Baba" diye sordu Flora, el işini korkuyla bırakarak. "Ne demek istiyorsun?"

Dr. Greysteel aynaya bakıyordu. Gündüz geceye döndüğünde ve Strange Padua'ya geldiğinde gizemli bir biçimde ortaya çıkan aynaydı bu. Flora onun gördüğünü görebilmek için kalkıp babasının koltuğunun arkasına geçti. Hayret çığlığı Greysteel Hala'yı da yanına getirdi.

Aynada, Dr. Greysteel'in başının olması gereken yerde, hareket eden ve biçim değiştiren siyah bir nokta vardı. Nokta

büyüdü büyüdü ve devasa bir koridordan aşağı koşan bir karaltıya benzedi. Yaklaştıkça onun bir kadın olduğunu fark ettiler. Koşarken birkaç kez arkasından bir şey geliyormuşçasına korkuyla arkasına bakıyordu.

"Böyle koşmasına neden olacak kadar onu korkutan şey nedir acaba?" diye meraklandı Greysteel Hala. "Lancelot, bir şey görebiliyor musun? Arkasından kovalayan var mı? Ah zavallı kadın! Lancelot bir şey yapamaz mısın?"

Dr. Greysteel aynaya gitti ve ellerini üzerine koyarak itti ama yüzeyi diğer aynalar gibi pürüzsüz ve sertti. Bir an duraksadı, daha sert bir çare düşünüyor gibiydi.

"Dikkat et baba!" diye bağırdı Flora endişeyle. "Onu kırmamalısın!"

Aynanın içindeki kadın artık iyice yaklaşmıştı. Bir an aynanın hemen arkasındaydı, elbisesinin zarif işlemelerini ve boncuk süslemelerini görebiliyorlardı, sonra bir basamağa adım atar gibi çerçeveye çıktı. Aynanın yüzeyi yoğun bir bulut ya da pus gibi yumuşadı. Flora kadının daha rahat inebilmesi için koşup bir iskemle getirdi ve duvara dayadı. Üç çift el onu tutmak ve korkutan şeyden uzaklaştırmak için uzandı.

Otuz, belki de otuz iki yaşlarındaydı. Sonbahar renginde bir elbise giyiyordu ama soluksuzdu ve koşmaktan saçı başı dağılmıştı. Telaşlı bakışlarla tanımadığı odayı, tanımadığı yüzleri ve tanıdık görünmeyen eşyaları inceledi. "Burası Peri Diyarı mı?" diye sordu.

"Hayır hanımefendi" diye cevapladı Flora.

"İngiltere mi?"

"Hayır hanımefendi." Flora'nın gözlerinden yaşlar boşaldı. Kalp atışlarını yavaşlatmak istercesine elini göğsüne koydu. "Padua'dayız. İtalya'da. Adım Flora Greysteel. Beni tanımıyorsunuz ama kocanızın isteğiyle sizi burada bekledim. Sizi burada karşılamak için ona söz verdim."

"Jonathan burada mı?"

"Hayır hanımefendi."

"Siz Arabella Strange'siniz" dedi Dr. Greysteel hayretle.

"Evet" dedi.

"Uu Tanrım!" diye bağırdı Greysteel Hala, bir eliyle ağzını kapadı, diğeri de kalbine gitti. "Ah, ulu Tanrım!" Sonra her iki eli de Arabella'nın yüzünde ve omuzlarında dolaştı. "Ah, ulu Tanrım!" diye bağırdı üçüncü kez. Gözlerinden yaşlar boşaldı ve Arabella'yı kucakladı.

Stephen uyandı. Dar vadide donmuş toprağın üzerinde yatıyordu. Güneş batmıştı. Ortalık gri ve soğuktu. Vadi değirmen taşlarından, kayalardan ve topraktan oluşan büyük bir duvarla boğulmuştu. Duvar derenin yolunu kapamıştı ama yine de bir miktar su sızarak toprağa yayılıyordu. Stephen'ın tacı, küresi ve asası biraz ötedeki kirli su birikintilerinin içinde yatıyordu. Bitkin bir halde ayağa kalktı.

Uzaktan birilerinin "Stephen! Stephen!" diye bağırdığını işitebiliyordu. Leydi Pole olduğunu düşündü.

"Esaretimin adını bıraktım" dedi Stephen. "Artık yok." Tacı, küreyi ve asayı alarak yürümeye başladı.

Nereye gittiğini bilmiyordu. Beyefendiyi öldürmüş, beyefendinin Vinculus'u öldürmesine izin vermişti. Artık eve gidemezdi, zaten en baştan beri bir evi olmamıştı. Bir İngiliz yargıç ve jüri iki cinayet işlemiş siyah bir adama ne derdi? Stephen'ın İngiltere'yle işi bitmişti, İngiltere'nin de onunla bir işi kalmamıştı. Yürümeye devam etti.

Bir süre sonra çevresindeki manzaranın artık İngiltere'ye ait olmadığını fark etti. Çevresindeki ağaçlar devasa ve yaşlı varlıklardı, gövdeleri iki adam genişliğindeydi ve garip olağanüstü kıvrımlar taşıyorlardı. Kış olmasına ve yaban gülü çalılarının çıplak olmasına rağmen şurada burada kan kırmızısı ve kar beyazı bir iki gül görülebiliyordu.

İngiltere'yi geride bıraktı. Pişman değildi. Arkasına bakmadı. Yürümeye devam etti. Uzun alçak bir tepe çıktı önüne. Tepenin ortasında bir yarık vardı. Bir kapıdan çok ağıza benziyordu ama uğursuz bir görünüşü yoktu. Hemen ağzında birisi durmuş onu bekliyordu. "Burayı tanıyorum" diye düşündü. "Kayıp Umut burası! Ama nasıl olur?"

Yalnızca ev tepeye dönüşmekle kalmamış her şey bir devrim geçirmişti. Orman birdenbire taptaze masum bir ruh hali

kazandı. Ağaçlar yolcuları tehdit etmeyi bıraktı. Dalları arasından en soğuğundan maviye sahip, sakin kış göğü görünüyordu. Kimi yerlerde bir yıldızın saf ışığı parlıyordu ama onların sabah yıldızları mı akşam yıldızları mı olduğunu artık hatırlamıyordu. Beyefendinin kana susamış korkunç doğasının sembolleri olan eski kemikleri ve paslı zırhları arandı. Şaşkınlıkla artık her yere dağılmış olduklarını gördü, ayaklarının altında, ağaç köklerinin boşlukları arasında, yaban gülü ve böğürtlen çalılarına dolanmış bir haldeydiler. Ancak hatırladığından çok daha çürümüştüler, Üzerleri yosun kaplanmış, pasla yenmiş ve toz halinde ufalanmıştı. Bir süre sonra geriye hiçbir şey kalmayacaktı.

Kapının ağzındaki kişi tanıdık biriydi, Kayıp Umut'taki balolara ve resmigeçitlere çoğu zaman o da katılmıştı. Ancak değişmişti. Hatları daha çok bir perininkine benziyordu artık, gözleri daha parlak, kaşları daha gürdü. Saçları kuzu postu ya da bahardaki eğrelti otları gibi kıvır kıvırdı, yüzü hafif bir tüy tabakasıyla kaplıydı. Daha yaşlı ama aynı zamanda daha masum görünüyordu. "Hoşgeldin!" diye bağırdı.

"Burası gerçekten Kayıp Umut mu?" diye sordu bir zamanlar Stephen Black olan kişi.

"Evet büyükbaba."

"Ama anlamıyorum. Kayıp Umut büyük bir malikaneydi. Burası..." Bir zamanlar Stephen Black olan adam duraksadı. "Buranın ne olduğunu bilmiyorum."

"Burası höyük büyükbaba! Burası tepenin altındaki dünya. Kayıp Umut değişiyor! Eski Kral öldü. Yeni Kral geliyor! Onun gelişiyle birlikte de dünya kederini atıyor. Yaşlı Kral'ın günahları sabah pusu gibi dağılıyor! Dünya yeni Kral'ın kişiliğini alıyor. Erdemleri ormanı ve tepeliği dolduruyor!"

"Yeni Kral mı?" Bir zamanlar Stephen Black olan kişi ellerine baktı. Birinde bir asa diğerinde küre vardı.

Peri neden bu kadar şaşırdığını anlamıyormuşçasına gülümsedi. "Buraya getirdiğin değişiklik İngiltere'de yaptığın her şeyi kat be kat aşıyor."

Yarıktan geçip büyük bir koridora girdiler. Yeni Kral kadim bir taht üzerine oturdu. Çevresi bir kalabalıkla sarıldı. Kimi

yüzler tanıdıktı, kimilerini daha önce görmemişti ama bunun nedeninin daha önce onları asıl hallerinde görmemesi olduğundan kuşkulanıyordu. Uzun bir süre sessiz kaldı.

"Bu ev" dedi en sonunda onlara. "Dağınık ve pis. Sakinleri günlerini anlamsız eğlencelerle ve geçmişte yapılan zalimlikleri kutlamakla geçirdi. Bunlar kutlanması değil unutulması gereken şeyler. Çoğu zaman bunu düşündüm ve üzüldüm. Bütün bu hataları zamanla düzelteceğim."(179)

Büyü etkisini gösterir göstermez Hurtfew'da şiddetli bir rüzgâr esti. Karanlığın içinde kapılar çarptı, kara odalarda kara perdeler rüzgârla kabardı. Kara kâğıtlar kara masalardan uçup havada dans etti. Yıllar önce ilk manastıra alınan ve o zamandan beri bir köşede unutulan bir çan ahırların üzerindeki ufak kulede hiç susmayacakmışçasına çaldı.

Kütüphanede aynalar ve saatlerin yüzeyinde görüntüler belirdi. Neredeyse anlaşılmayacak kadar hızlı bir biçimde birbirlerini takip ettiler. Bay Norrell bazı tanıdık şeyler gördü: Hanover Meydanı'ndaki paramparça olmuş çoban püskülü dalı, St. Paul Katedrali'nin önünde uçan ve bir an için Uçan Kuzgun ambleminin canlanmış hali gibi görünen kuzgun, Wansford'daki handaki büyük kara yatak. Ama diğerleri hiç tanımadığı görüntülerdi: Çalılıkların arasında çarmıha gerilmiş bir adam, dar bir vadide taşlardan oluşan kaba bir taş duvar, bir dalganın üzerinde yüzen tıpasız bir şişe.

Sonra biri dışında bütün görüntüler kayboldu. Kütüphanenin uzun pencerelerinden birini kapladı ama bunun *neyin* görüntüsü olduğunu sorsanız Bay Norrell söyleyemezdi. İnanılmaz bir pırıltı ve kayganlıkta, kusursuz yuvarlaklıkta, büyük kara bir taşa benziyordu. Kaba taşlardan ince bir çembere oturtulmuş ve kara bir yamaç gibi görünen bir şeyin üzerine yerleştirilmişti. Bay Norrell bunu bir yamaç gibi düşünmüştü çünkü fundalıkların yanmış ve kararmış olduğu bir kıra benziyordu ama bir farkla: Bu yamaç yanık şeylerin karalığında değil, ıslak ipeğin ya da güzelce parlatılmış derinin karalığındaydı. Birden taş bir şey yaptı. Hareket etti ya da döndü. Ne yaptığı anlaşılamayacak kadar hızlı hareket etmişti

ama Bay Norrell onun göz kırptığına dair baş döndürücü bir izlenime kapılmıştı.

Rüzgâr dindi. Ahırların üzerindeki çan sustu.

Bay Norrell her şey bitince rahat bir nefes aldı. Strange ayaktaydı, kollarını kavuşturmuş, derin düşüncelere dalmış bir halde yere bakıyordu.

"Buna ne diyorsun?" diye sordu Bay Norrell. "En sonuncusu en kötüsüydü. Bir an için bir göz olduğunu düşündüm."

"Gözdü" dedi Strange.

"Ama neyin gözü olabilir? Bir kâbus ya da canavara aitti herhalde! Tüyler ürperticiydi!"

"Çok büyüktü" diye katıldı Strange. "Ancak düşündüğünüz biçimde değil. Bir kuzgun gözüydü."

"Kuzgun gözü mü! Ama bütün pencereyi kapladı!"

"Evet, ya kuzgun çok büyüktü ya da..."

"Ya da?" dedi Bay Norrell titrek bir sesle.

Strange bir an neşesiz bir biçimde güldü. "Ya da biz gülünç derecede küçüktük! İnsanın kendini başkalarının onu gördüğü gibi görmesi ne hoş değil mi? John Uskglass'ın bana bakmasını istedim ve sanırım bir an için baktı da. Ya da hiç olmazsa vekillerinden biri baktı ve o anda siz ve ben bir kuzgun gözünden küçük ve büyük ihtimalle o kadar da önemsizdik. John Uskglass dedim de, nerede olduğunu bilmiyoruz değil mi?"

Bay Norrell gümüş tasın başına geçti ve çalışmaya başladı. Beş dakika kadar sabırla didindikten sonra, "Bay Strange! John Uskglass'tan hiç iz yok, hem de hiç. Ancak Leydi Pole'la Bayan Strange'i aradım. Leydi Pole Yorkshire'da, Bayan Strange ise İtalya'da. Peri Diyarı'nda varlıklarından hiçbir iz görmedim. İkisi de efsundan tamamen kurtulmuşlar!"

Sessizlik oldu. Strange birden diğer tarafa döndü.

"Çok tuhaftı doğrusu" dedi Bay Norrell hayret dolu bir sesle. "Amacımıza ulaştık ama *nasıl* yaptığımızı kesinlikle anlamadım. John Uskglass'ın bir şeylerin ters gittiğini gördüğünü ve düzeltmek için elini uzattığını farzedebilirim yalnızca! Ne yazık ki bizi şu Karanlık'tan kurtarmayı lütfetmedi. Durumumuzda bir değişiklik yok."

Bay Norrell duraksadı. Demek kaderi bu olacaktı! Korku, dehşet ve umutsuzlukla dolu bir kader! Bir iki dakika bu berbat duygulardan birinin pençesine düşmeyi bekleyerek sabırla oturdu ama en sonunda hiçbirini hissetmediğini kabul etmek zorunda kaldı. Gerçekten de artık Londra'da, kütüphanesinden uzakta, amiraller ve bakanların emrine amade geçirdiği uzun yıllara şaşıyordu. Nasıl dayandığını merak etti.

"İyi ki kuzgun gözünün kuzgun gözü olduğunu fark etmedim" dedi neşeyle. "Yoksa eminim çok korkardım!"

"Haklısınız efendim" dedi Strange boğuk bir sesle. "Bu noktada şanslıydınız! Sanırım ben de artık görülme tutkumdan kurtuldum. John Uskglass bundan böyle beni istediği kadar umursamayabilir."

"Ah, kesinlikle haklısın!" diye katıldı Bay Norrell. "Biliyor musunuz Bay Strange, bir şeyler dileme alışkanlığından vazgeçmelisiniz. Bir büyücüde tehlikeli sonuçlar doğurabilir!" Boş dileklerde bulunarak yaşadığı köye çeşitli sıkıntılar veren, on dördüncü yüzyılda yaşamış Lancashire'lı bir büyücünün uzun ve çok da ilginç olmayan hikayesini anlatmaya başladı. İnekleri buluta, kazanları gemilere dönüştürmüş, köylülerin sözcüklerle değil de renklerle konuşmasına ve sihir karmaşasının benzer türden belirtilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştu.

İlk başta Strange ona kısa, rastgele ve mantıksız cevaplar verdi ama yavaş yavaş daha dikkatli dinlemeye ve her zamanki tavrıyla konuşmaya başladı.

Bay Norrell'in pek çok yeteneği vardı ama aralarında kadın ve erkeklerin kalplerini anlayabilmek yer almıyordu. Strange karısının kurtuluşundan söz etmemişti, dolayısıyla Bay Norrell de bunun onu derinden etkilememiş olduğunu düşündü.

68

Strangecilerle Norrellciler

Şubat-İlkbahar 1817

Childermass at üzerindeydi, Vinculus ise yanında yürüyordu. Çevreleri, irili ufaklı tümsekleri ve tepeleriyle kocaman kuş tüyünden bir yorgan gibi görünen karla kaplı geniş çayırlarla kuşatılmıştı. Vinculus da burayı kuş tüyü bir yorgana benzetmiş olacaktı ki o gece uyumaya niyetli olduğu yumuşak kabarık yastıklı yatağı ve yatmadan önce yiyeceği mükellef yemeği en ince ayrıntısına kadar tarif etmekle meşguldü. Childermass'in bu lüks isteklerini karşılayacağını düşündüğüne hiç kuşku yoktu. Childermass'in bu konuda söyleyecek bir iki şeyi olması şaşırtıcı değildi ama Childermass hiçbir şey söylemedi. Zihni, Vinculus'u Strange'le Norrell'e gösterip göstermeme sorunuyla meşguldü. İngiltere'de Vinculus'u onlardan iyi kimsenin inceleyemeyeceği açıktı. Öte yandan Childermass, büyücülerin aynı zamanda bir kitap olan bir insanla karşı karşıya kalınca ne yapacaklarını bilmiyordu. Childermass çenesini kaşıdı. Güzelce iyileşmişti, belli belirsiz bir yara izi, kahverengi yüzünde en hafifinden gümüşi bir çizgi vardı.

Vinculus konuşmayı bırakmış, yolda duruyordu. Battaniyesi omuzlarından düşmüştü ve heyecanla paltosunun kollarını sıvıyordu.

"Ne var?" diye sordu Childermass. "Ne oldu?"

"Değiştim!" dedi Vinculus. "Bak!" Paltosunu çıkardı ve gömleğini açtı. "Sözcükler farklı! Kollarımda! Göğsümde! Her yerde! Daha önce yazan şey bu değildi!" Soğuğa rağmen soyunmaya başladı. Çırılçıplak kaldığında mavi derili bir cin gibi neşeyle dans ederek dönüşümünü kutladı.

Childermass telaş ve umutsuzlukla atından indi. John Uskglass'ın kitabını ölümden ve yok olmaktan kurtarmayı başarmıştı ve tam emniyete alınmış göründüğünde, kitabın kendisi onu alt etmişti.

"Hemen bir hana ulaşmamız gerek!" diye bağırdı. "Kağıt ve mürekkep bulmalıyız! Daha önce üzerinde yazılanları harfiyen kopyalamalıyız. Belleğinin her köşesine bakmalısın!"

Vinculus ona aklını kaybetmiş gibi baktı. "Neden?" diye sordu.

"Çünkü bu John Uskglass'ın büyüsü! John Uskglass'ın düşünceleri! Elimizde olan tek kayıt. Koruyabildiğimiz her parçasını korumalıyız."

Vinculus hâlâ boş boş bakıyordu. "Neden?" diye sordu yine. "John Uskglass saklanmaya değer olduğunu düşünmemiş."

"Ama neden birden değişesin ki? Bu tamamen anlamsız!"

"Tamamen anlamlı" dedi Vinculus. "Daha önce Kehanet'tim ama kehanetlerim yerine geldi. Bu yüzden değişmem en iyisi, yoksa Tarih olurdum! Sıkıcı kuru bir tarih!"

"Eee, şimdi nesin peki?"

Vinculus omuz silkti. "Belki bir Yemek Kitabı'yımdır! Belki de bir Roman! Belki bir Vaaz Derlemesi!" Gitgide bu fikirlere ısınarak, bir süre daha kendi kendine kıkırdadı ve sevinçle hoplayıp zıpladı.

"Umarım her zaman olduğun şeysindir, bir Büyü Kitabı yani. Bir dakika, neler diyorsun? Vinculus, bu harfleri hiç öğrenmedim mi demek istiyorsun?"

"Ben bir kitabım" dedi Vinculus, zıplamasını yarım bırakarak. "*Kitap*. Kitabın işi sözcükleri taşımaktır, ki ben de

öyle yapıyorum. Ne söylendiğini bilmek okuyanın işi."

"Ama son okuyucu öldü!"

Vinculus bunun kendisini hiç ilgilendirmediğini söylemek istercesine omuz silkti.

"Bir şeyler biliyor olmalısın!" diye bağırdı Childermass. Sabırsızlıktan neredeyse çıldırmış görünüyordu. Vinculus'un kolunu yakaladı. "Ya bu ne? İçinden bir çizgi geçen boynuzlu daireye benzeyen şu sembol. Tekrar tekrar çizilmiş. Ne anlama geliyor?"

Vinculus kolunu tekrar çekti. "Geçen Salı demek" dedi. "Biri saman şapka takmış üç küçük domuz demek! Portakalı soydum başucuma koydum demek!" Sırıtarak haylazlık yapan bir çocuğu paylarcasına Childermass'e parmağını salladı. "Ne yapmaya çalıştığını biliyorum! İkinci Okuyucu olmak istiyorsun!"

"Belki de öyledir" dedi Childermass. "Ama hayatım üzerine yemin ederim nasıl başlayacağımı bilmiyorum. Yine de ikinci Okuyucu olmaya daha çok hakkı olan birini de bilmiyorum. Her ne olursa olsun, bir daha seni gözümün önünden ayırmayacağım. Bundan böyle sen ve ben Vinculus, birbirimizin gölgesi olacağız."

Vinculus'un keyfi anında kaçtı. Suratını asarak tekrar giyindi.

İlkbahar İngiltere'ye döndü. Kuşlar sabanların peşinden uçtu. Taşlar güneşin altında ısındı. Yağmurlarla rüzgârlar sertliğini kaybetti, toprak ve büyüyen bitkilerin kokusuyla doldu. Ormanlar yumuşak ve öyle belli belirsiz bir renkle boyandı ki insan buna renk demekte bile güçlük çekebilirdi. Sanki ağaçlar yeşil rüyalar görüyor ya da yeşil düşüncelere dalıyormuşçasına renk olmaktan çok bir renk *kavramıydı*.

İlkbahar İngiltere'ye dönmüştü ama Strange ile Norrell dönmemişti.

Karanlık Sütunu Hurtfew Malikanesi'ni kapladı ama Strange'le Norrell içinden çıkmadı. İnsanlar Strange'in Norrell'i öldürmüş olma olasılığını ya da Norrell'in Strange'i öldürmüş olma olasılığını, kimin öldürülmeyi ne kadar hak

ettiğini ve birinin gidip durumu öğrenmesi gerekip gerekmediğini konuşuyordu.

Ancak bu ilginç sorularla ilgili bir sonuca varılamadan Karanlık, Hurtfew Malikanesi'ni beraberinde götürerek ortadan kayboldu. Ev, park, köprü ve ırmağın bir kısmı gitmişti. Eskiden Hurtfew'a giden yollar artık ya gerisin geriye tekrar kendilerine dönüyor ya da tarlalar ve ağaçlıkların kimsenin gitmek istemediği gölgeli bölümlerine gidiyordu. Hanover Meydanı'ndaki ev ve Strange'in Clun'daki[180] ve Soho Meydanı'ndaki evleri de aynı tuhaf kaderi paylaştı. Londra'da Soho Meydanı'ndaki evi bulabilen tek canlı Jeremy Johns'un kedisi Bullfinch'ti. Gerçekten de Bullfinch evin herhangi bir biçimde değiştiğini fark etmemiş görünüyordu ve istediği yere gitmeye, 30 ile 32 numara arasına girip çıkmaya devam etti. Bunu gören herkes dünyadaki en tuhaf görüntü olduğu fikrindeydi. [181]

Lord Liverpool ve diğer bakanlar Strange ile Norrell'in ortadan kaybolması konusunda kamuoyuna üzüntülü açıklamalarda bulundular ama içten içe böylesine içinden çıkılmaz bir sorundan kurtulduklarına memnundular. Strange de Norrell de bir zamanlar göründükleri kadar saygıdeğer çıkmamıştı. İkisi de Kara Büyü ya da kara olmasa bile istenilen ya da yasal olduğundan çok daha koyu renkte bir büyüyle uğraşmışlardı. Bakanlar dikkatlerini onlar yerine birdenbire ortaya çıkan çok sayıdaki büyücüye çevirdiler. Bu büyücüler hemen hemen hiç büyü yapmamışlardı ve büyük çoğunluğu eğitimsizdi. Yine de kavgacılıkta Strange ve Norrell'den aşağı kalmayacaklarına dair işaretler vardı ve bir an önce onları düzene sokmanın bir yolunu bulmak gerekiyordu. Birden Bay Norrell'in (daha önce alakasız görülen) Beş Ejderha Mahkemesi'ni canlandırma planlarının çok yerinde olduğu anlaşılmıştı.[182]

Mart'ın ikinci haftasında, *York Chronicle*'da Bilge York Büyücüleri Cemiyeti'nin eski üyelerine ve bu cemiyete üye olmak isteyebileceklere seslenen bir paragraf çıktı. Gelecek

Çarşamba (cemiyetin geleneksel buluşma günüydü), onları Eski Yıldız Hanı'nda buluşmaya çağırıyordu.

Bu ilginç duyuru York cemiyetinin eski üyelerini memnun etti ve bir o kadarını da kızdırdı. Gazetede yayınlandığı için bir peni veren herkes tarafından okunabilirdi. Dahası, adı verilmeyen yazar, York Cemiyeti'ne katılmaları için insanları davet etmeyi de görev bilmiş görünüyordu ve her kimse böyle bir şey yapmaya hakkı yoktu.

Söz konusu ilginç akşam gelip de eski üyeler Eski Yıldız'a girdiklerinde uzun odada toplanmış elli kadar büyücüyle (ya da sözde büyücüyle) karşılaştılar. En rahat yerler kapılmıştı ve eski üyeler (Bay Segundus, Bay Honeyfoot ve Dr. Foxcastle da dahil) şöminelerin epeyce uzağındaki küçük bir kürsü üzerindeki koltuklara oturmak zorunda kaldılar. Ancak bu durumun bir avantajı vardı: Yeni büyücüleri mükemmel bir açıdan görebiliyorlardı.

Bu eski üyelerin yüreklerini sevinçle dolduracak bir görüntü değildi zira kalabalık çeşit çeşit insandan oluşuyordu. ("Aralarında" diye görüş belirtti Dr. Foxcastle, "Bir tane bile beyefendi yok neredeyse.") İki çiftçi, birkaç da dükkan sahibi vardı. Heyecanlı tavırları olan solgun yüzlü bir genç adam çevresindekilere gazetedeki duyurunun Jonathan Strange tarafından yapıldığından emin olduğunu anlatıyordu. Strange onlara nasıl büyü yapıldığını öğretmek için hiç kuşkusuz her an ortaya çıkabilirdi! Kalabalıkta bir din adamının olması umut vericiydi. Siyahlar içinde, tertemiz tıraş olmuş elli altmış yaşlarında görünen ciddi bir adamdı. Yanında kendisi kadar saygıdeğer görünümlü gri tüylü bir köpek ve çok daha az saygın görünen kırmızı kadife bir elbise giymiş, çarpıcı genç bir kadın vardı. Siyah saçlıydı ve yüzünde kızgın bir ifade taşıyordu.

"Bay Taylor" dedi Dr. Foxcastle bir yardımcısına, "Gidip bu beyefendiye aile üyelerini toplantılarımıza getirmediğimizi ima etmenizi rica edebilir miyim."

Bay Taylar koşar adım uzaklaştı.

York Cemiyeti'nin eski üyeleri oturdukları yerden tıraşlı din adamının sakin yüzünün gösterdiğinden daha sert çıktığını ve Bay Taylor'a ters bir karşılık verdiğini gördüler.

Bay Taylor şu mesajla geri döndü: "Bay Redruth cemiyetin affını rica ediyor ancak kendisi büyücü değilmiş. Büyüye çok meraklıymış ancak becerisi yokmuş. Büyücü olan kızıymış. Bir oğlu ve üç kızı olduğunu söylüyor. Hepsi de büyücüymüş. Diğerleri toplantıya katılmak istememişler. Diğerlerinin büyücülerle dostluk etmekle ilgilenmediğini, evde dikkatleri dağılmadan, çalışmalarını özel olarak sürdürmeyi tercih ettiklerini söylüyor."

Eski büyücülerin bu söylenenleri anlamaya çalıştıkları ve başarısız oldukları kısa bir sessizlik oldu.

Dr. Foxcastle, "Belki köpeği de büyücüdür" deyince cemiyetin eski üyeleri gülüştüler.

Kısa bir süre sonra yeni gelenlerin iki gruba ayrıldığı anlaşıldı. Bayan Redruth, kırmızı kadife elbiseli bayan ilk konuşan oldu. Sesi alçaktı ve hızlı hızlı konuşuyordu. insanların önünde konuşmaya alışkın değildi. Büyücülerin hepsi ne dediğini işitemedi ama hitap tarzı ateşliydi. Ana fikir olarak Jonathan Strange her şeydir diyordu! Gilbert Norrell hiçbir şeydi! Strange yakında aklanacak ve Norrell her yerde eleştirilecekti! Büyü Gilbert Norrell'in vurduğu zincirlerden kurtulacaktı! Bu gözlemler Strange'in kayıp başyapıtı *İngiliz Büyüsü Uygulamaları ve Tarihi*'ne birkaç atıfla birlikte verilince birkaç büyücüden Strange'in kitabının kötücül büyüyle dolu olduğu yönünde kızgın tepkiler aldı. Karısını öldürdüğü kesindi(183) ve muhtemelen Norrell'i de öldürmüştü.

Tartışma giderek kızışıyordu ki iki adamın gelişiyle kesildi. İkisi de zerre kadar beyefendiye benzemiyordu. İkisinin de uzun, yağlı saçları vardı ve eski paltolar giyiyorlardı. Ancak bir tanesi az çok bir serseri gibi görünürken diğeri daha düzgün görünüyor ve ciddi hatta yetkili denebilecek bir hava taşıyordu.

Serseri olan York Cemiyeti'ne bakmaya tenezzül etmeden yere çöktü ve cinle sıcak su istedi. Diğeri odanın ortasına yürüyerek, alaycı bir gülüşle kalabalığı süzdü. Bayan Redruth'u selamladı ve büyücülere şu sözcüklerle hitap etti.

"Beyler! Hanımefendi! Bazılarınız beni hatırlayacaktır. On yıl önce Bay Norrell York Katedrali'nde büyüsünü yaparken sizlerle birlikteydim. Adım John Childermass. Geçen aya kadar

Gilbert Norrell'in hizmetkârıydım. Bu da" dedi, yerde oturan adamı işaret ederek. "Vinculus, bir zamanlar Londra'da sokak sihirbazıydı."

Childermass sözlerine devam edemedi. Herkes aynı anda konuşmaya başlamıştı. York Cemiyeti'nin eski üyeleri, bir uşağın söylevini dinlemek için rahat evlerinden kalkıp geldiklerini fark edince umutsuzluğa kapılmışlardı. Ancak bu beyler öfkelerini ortaya dökerken yeni gelenler durumdan çok farklı etkilenmişti. Ya Strangeci ya da Norrellciydiler ama hiçbiri kahramanını görmemişti ve onu bilen ve tanıyan birine bu kadar yakın olmak görülmemiş bir heyecan dalgasına yol açtı.

Childermass galeyandan hiç etkilenmemişti. Bekledi ve ortalık tekrar konuşabileceği kadar sessizleşince şöyle dedi. "Gilbert Norrell ile olan sözleşmenizin geçersiz olduğunu haber vermeye geldim. Hükümsüzdür, beyler. İsterseniz yeniden büyücü olabilirsiniz."

Yeni büyücülerden biri bağırarak Strange'in gelip gelmeyeceğini sordu. Bir diğeri Norrell'in gelip gelmeyeceğini öğrenmek istiyordu.

"Hayır beyler" dedi Childermass. "Gelmeyecekler. Benimle idare etmeniz gerekecek. Strange'le Norrell'i bir daha İngiltere'de göreceğimizi sanmam. En azından bu kuşak göremeyecek."

"Neden?" diye sordu Bay Segundus. "Nereye gittiler?"

Childermass gülümsedi. "Büyücülerin eskiden gittiği yere. Gökyüzünün arkasına, yağmurun diğer tarafına."

Norrellcilerden biri Strange'in İngiltere'den gitmekle akıllılık ettiğini söyledi. Aksi takdirde kesinlikle asılırdı.

Açık renk saçlı genç adam kindar bir biçimde Norrellci güruhun kendilerini ciddi bir dezavantajla karşı karşıya bulacağını söyledi. Norrellci büyünün ilk prensibi her şeyin kitaplara dayandırılması değil miydi? Peki, bütün kitaplar Hurtfew Malikanesi'yle[184] birlikte kaybolmuşken bunu nasıl yapacaklardı?

"Hurtfew'daki kütüphaneye ihtiyacınız yok beyler" dedi Childermass. "Hanover Meydanı'ndakine de. Size çok daha

iyisini getirdim. Norrell'in uzun zaman arzuladığı ama hiç görmediği, Strange'in varolduğunu bile bilmediği bir kitap. Size John Uskglass'ın kitabını getirdim."

Bağırışmalar. Gürültüler. Bütün bunların ortasında ise Bayan Redruth, sanki her an Newcastle'a girip Kuzey İngiltere'nin yönetimini tekrar eline alacakmış gibi John Uskglass'tan, Kral olarak söz ettiği bir konuşma yapıyordu.

"Durun!" diye bağırdı Dr. Foxcastle. Yüksek, otoriter sesi önce yanındakilerin sonra da kalabalığın geri kalanının sesini bastırdı. "Bu serserinin elinde kitap görmüyorum! Nerede? Bu bir hile beyler! Eminim paramızı istiyor. Eee, beyefendi?" (Bu sözler Childermass'aydı.) "Ne diyeceksiniz? Eğer gerçekten varsa, kitabını çıkarın da görelim!"

"Tam tersine efendim" dedi Childermass, yüzünün bir tarafını boydan boya kaplayan karanlık sırıtışıyla. "Sizden hiçbir şey istemiyorum. Vinculus! Ayağa kalk!"

Padua'daki evde, Greysteeller'in ve hizmetkarlarının en büyük endişesi Bayan Strange'i olabildiğince rahat ettirtmekti, bunu yapmak için de her birinin kendine özgü bir yöntemi vardı. Dr. Greysteel'in rahat ettirme yöntemi felsefi bir biçimdeydi. Belleğinde tarihten kişilikler arıyor, çoğunlukla dostlarının yardımıyla güç koşulların üstesinden gelen tarihi kişilikleri, özellikle de hanımları arıyordu. Minichello ve Frank, geçmek istesin istemesin, koşup önündeki bütün kapıları açıyorlardı. Hizmetçi Bonifazia, Peri Diyarı'nda geçirilen bir yılı şiddetli bir soğuk algınlığıyla bir tutarak bütün gün ona kuvvet verecek meyve suları getiriyordu. Greysteel Hala şehrin en iyi şaraplarını ve en nadide yiyeceklerini ısmarlıyor, Arabella'nın başını koyduğunda yaşadıklarını unutacağını umarcasına en yumuşak kuştüyü minder ve yastıklarını satın alıyordu. Ama bu farklı tesellilere rağmen Arabella'ya en iyi gelen tedavi Flora'nın arkadaşlığı ve Flora'yla konuşmak gibi görünüyordu.

Bir sabah nakışlarının başında oturuyorlardı. Arabella sabrını yitirdiğini gösteren bir el hareketiyle nakışını bıraktı ve pencereye gitti. "Biraz huzursuzum" dedi.

"Bu normal" dedi Flora usulca. "Sabırlı olun. Zamanla eski halinize döneceksiniz."

"Öyle mi dersin?" dedi Arabella içini çekerek. "Gerçeği söylemek gerekirse, eskiden nasıl olduğumu hatırlamıyorum."

"O zaman ben anlatayım. Her zaman neşeliydiniz, çoğu zaman yalnız kalsanız bile. Hiç sinirlenmezdiniz, çoğu zaman sabrınız taşırılsa bile. Her konuşmanız da nükteli ve deha doluydu ama bu yüzden hiç takdir görmediğiniz gibi düpedüz söylediklerinize karşı çıkılırdı."

Arabella güldü. "Aman Tanrım! Ne harika biriymişim! Ama" dedi inanmayan bir bakışla. "Beni hiç görmediğin için bu portreye pek güvenemiyorum."

"Bay Strange anlattı. Söylediklerim onun sözleriydi."

"Ah!" dedi Arabella. Yüzünü başka yöne çevirdi.

Flora gözlerini yere indirerek usulca, "Döndüğünde sizi eski halinize döndürmek için herkesten çok uğraşacaktır. Tekrar mutlu olacaksınız" dedi. Bakışlarını kaldırdı.

Arabella bir an sessiz kaldı. "Birbirimizi bir daha göreceğimizi sanmıyorum."

Flora tekrar nakışını eline aldı. Bir an sonra, "En sonunda eski ustasına dönmüş olması çok garip" dedi.

"Öyle mi dersin? Bana pek o kadar şaşılası gelmiyor. Kavgalarının o kadar uzun süreceğini bile tahmin etmezdim. Bir ay geçtikten sonra tekrar dost olacaklarını düşünmüştüm."

"Beni şaşırtıyorsunuz!" dedi Flora. "Bay Strange bizimle birlikteyken Bay Norrell için bir tek iyi şey söylemedi ve Bay Norrell büyü dergilerinde Bay Strange hakkında çok korkunç şeyler bastırmış."

"Ah, hiç kuşkum yok!" dedi Arabella, hiç etkilenmeden. "Ama yalnızca aptallık ediyorlardı! İkisi de şeytan kadar inatçı. Bay Norrell'i sevmek için bir nedenim yok, tam tersine ama şunu biliyorum ki o her şeyden önce bir büyücü, diğer her şey arkasından geliyor. Jonathan da aynı. İkisinin de aslında tek sevdiği şey kitaplar ve büyü. Kimse büyüden onlar kadar iyi anlayamaz. Görüyorsun ya, bu yüzden birlikte olmak istemeleri çok doğal."

Haftalar geçtikçe Arabella daha sık gülmeye ve kahkaha atmaya başladı. Yeni dostlarıyla ilgili her şeyle ilgileniyordu artık. Günleri dostça yemekler, işler ve dostluğun gerektirdiği hoş mecburiyetlerle kederli zihni ve yaralı ruhunun tekrar kendilerini tazeleyerek sevinç bulduğu ufak tefek ev işleriyle geçiyordu. Kendisini Greysteeller'in yanına getirmekle gösterdiği anlayış için minnettar olmak dışında kocasını pek az düşünüyordu.

İrlandalı genç bir yüzbaşı da o sıralarda tesadüfen Padua'da bulunuyordu. Flora aksini söylese de birkaç kişi onun Flora'ya hayran olduğundan emindi. Waterloo'da top ateşinin en şiddetli olduğu sırada bir bölük süvariye liderlik etmişti, ancak Flora söz konusu olduğunda bu cesaretinden eser kalmıyordu. Ona ne zaman baksa yüzü kızarıyor ve odaya girdiği anda telaştan ne yapacağını şaşırıyordu. Genelde Flora'nın Prato della Valle'de {şehrin merkezinde çok güzel bir bahçe) ne zaman yürüyeceği ya da Baxterler'i (ortak dostları) ne zaman ziyaret edeceği konusunda bilgi almak için Bayan Strange'e başvurmak kolayına geliyor, Arabella da ona seve seve yardım ediyordu.

Ancak esaretinden geriye öyle kolayca kurtulamayacağı birtakım izler de kalmıştı. Bütün gece dans etmeye alışmıştı ve kolayca uykuya dalamıyordu. Bazı geceler yapmak istediği son şey olmasına rağmen onu dansa çağıran peri melodileri çalan hüzünlü bir keman ve flüt sesi işitiyordu.

"Benimle konuşun" diyordu Flora ve Greysteel Hala'ya. "Benimle konuşursanız üstesinden gelebilirim."

O zaman ya biri ya da ikisi oturup onunla aklına gelen her şeyden konuşuyordu. Ama bazen Arabella herhangi bir, çimde hareket etme güdüsünü karşı konulamayacak kadar güçlü buluyordu. Böyle zamanlarda da Flora'yla paylaştığı yatak odasında aşağı yukarı yürüyordu. Birkaç kez Dr. Greysteel ile Frank onunla Padua sokaklarında gece yürüyüşü yapmak için uykularını feda etmişlerdi.

Nisan ayında yine böyle bir gecede Katedral yakınlarında yürüyorlardı. Arabella ve Dr. Greysteel gelecek ay için ayarlanan İngiltere'ye dönüş yolculuklarını konuşuyorlardı. İngiliz dostlarının yanında olma düşüncesi Arabella'nın biraz

gözünü korkutuyordu, Dr. Greysteel de onun güvenini yerine getirmeye çalışıyordu. Birden Frank şaşkınlıkla bağırarak gökyüzünü işaret etti.

Yıldızlar yer değiştirip değişiyordu. Yukarıdaki gökyüzünde yeni yıldız kümeleri belirmişti. Biraz ileride eski görünümlü bir taş kemer vardı. Bunda sıradışı bir şey yoktu. Padua, ilginç kapı eşikleri, kemerler ve geçitlerle dolu bir şehirdi. Ancak bu kemer diğerlerine benzemiyordu. Padua ortaçağ tuğlalarından inşa edilmişti, bu yüzden de sokaklarının çoğu tatlı bir pembe altın rengindeydi. Bu kemer ise koyu ve sert köşeli kuzey taşlarından yapılmıştı, her iki yanında yüzü kuzgun kanatları taşıyan bir şapkayla gizlenmiş birer John Uskglass heykeli bulunuyordu. Kemerin hemen iç kısmında uzun bir karaltı duruyordu.

Arabella duraksadı. "Fazla uzakta olmayacaksınız, değil mi?" dedi Dr. Greysteel'e.

"Frank ve ben burada olacağız" dedi Dr. Greysteel ona. "Bu noktadan ayrılmayacağız. Bize seslenmen yeterli."

Arabella yalnız gitti. Kapı eşiğindeki adam bir kitap okuyordu. Arabella yaklaştığında başını kaldırıp baktı ve yüzünde, nerede olduğunu ya da kitabının dışındaki dünyayla ne ilgisi olduğunu hatırlamadığını söyleyen o eski tanıdık ifade belirdi.

"Bu kez fırtınayla gelmemişsin" dedi.

"Ah, duydun demek?" Strange utangaç bir biçimde güldü. "Biraz abarttım galiba. Çok incelikli bir iş olduğu söylenemez. Venedik'teyken Lord Byron'ın yanında çok kaldım sanırım. Tarzından bir şeyler kapmış olmalıyım."

Biraz yürüdüler, her adımlarında başlarının üzerinde yıldızlar yeni bir desenle diziliyordu.

"İyi görünüyorsun Arabella" dedi Strange. "Aslında korkmuştum ... Neden korkuyordum? Ha! Binlerce farklı şeyden. Benimle konuşmayacağından ama işte buradasın. Seni gördüğüme çok sevindim."

"Şimdi binlerce korkunu bir kenara bırakabilirsin" dedi. "En azından benimle ilgili olanları. Karanlık'ı dağıtacak bir şey bulamadın mı henüz?"

"Hayır, henüz değil ama gerçeği söylemem gerekirse son zamanlarda çok meşguldük. Naiad'larla ilgili bazı yeni fikirler ürettik, bu yüzden bu sorunu ciddi olarak ele alacak vaktimiz olmadı. Ama Goubert'in *Apollo'nun Bekçisi*'nde umut verici bir iki şey bulduk. Bu konuda iyimseriz."

"Sevindim. Acı çektiğini düşündükçe çok üzülüyorum."

"Lütfen üzülme. Her şey bir yana acı çekmiyorum. İlk başta biraz belki ama artık değil. Hem efsun altında çalışan ilk İngiliz büyücüler Norrell'le ben değiliz. Robert Dymoke on ikinci yüzyılda bir periyle anlaşmazlığa düşünce o günden sonra konuşmak yerine yalnızca şarkı söyleyebilmiş ki bunun kulağa geldiği kadar hoş olmadığından eminim. Bir de on dördüncü yüzyılda tek ayağı gümüş bir büyücü de varmış. Bu da çok tatsız olsa gerek. Hem Karanlık'ın bizim için bir avantaj olmayacağını kim bilebilir? İngiltere dışına çıkmayı planlıyoruz ve muhtemelen pek çok güvenilmez insanla karşılaşacağız. Tek bir İngiliz büyücüsü bile etkileyicidir. Herhalde ikisi iki kat daha etkileyicidir ama bir de bu büyücülerin Delinmez Karanlık'la örtülü olduğunu düşününce. .. Ah! Eminim bu, yarı tanrı olmayan herkesin yüreğine korku salmaya yeter!"

"Nereye gideceksiniz?"

"Ah, pek çok yer var. Bu dünya pek çok alemden yalnızca biri ve bir büyücünün fazla... Eee, nasıl desem ufkunu sınırlaması doğru olmaz."

"Ama Bay Norrell bu işten hoşlanacak mı?" diye sordu kuşkuyla. "Yolculuk yapmayı hiç sevmezdi, Portsmouth'a kadar bile zor gitmişti."

"Ah! Ama bizim özel yolculuk tarzımızın avantajlarından biri de bu ya. Eğer istemiyorsa evden bile çıkmayabilir. Dünya, bütün alemler bize gelecek." Durdu ve çevresine bakındı. "Fazla uzaklaşmasam iyi olacak. Norrell biraz geride kaldı. Büyüyle ilgili birtakım özel nedenlerden dolayı birbirimizden fazla uzaklaşmamız gerekiyor. Arabella" dedi olağandışı bir ciddiyetle. "Seni toprağın altında düşünmek beni dayanılmaz acılara sürükledi. Seni sağsalim dışarı çıkarmak için her şeyi, ne olursa olsun her şeyi yapardım."

Arabella gözleri parlayarak Strange'in elini tuttu. "Başardın da" diye fısıldadı. Uzun bir süre birbirlerine baktılar. O anda her şey eskisi gibiydi, sanki hiç ayrılmamışlardı ama Arabella onunla birlikte Karanlık'a gelmeyi teklif etmedi, Strange de ona sormadı.

"Bir gün" dedi. "Doğru büyüyü bulup Karanlık'ı uzaklaştıracağım. O gün sana geleceğim."

"Evet. O gün. O zamana kadar bekleyeceğim."

Başını salladı ve ayrılmak üzereyken duraksadı. "Bell" dedi Strange. "Siyah giyme, olur mu? Dul gibi yaşama. Mutlu ol. Seni böyle düşünmek isterim."

"Söz veriyorum. Ben seni nasıl düşüneyim?"

Bir an düşündükten sonra güldü. "Burnum bir kitaba gömülüyken!"

Bir kez öpüştüler. Sonra Strange topukları üzerinde dönerek Karanlık'ın içinde kayboldu.

Teşekkürler

Öncelikle teşekkür borcumu ödemem gereken kişi, muhteşem, çok-özlenen Giles Gordon'dur. Onun temsilcim olduğunu söylemekten hep gurur duydum. Hala da duyuyorum.

Giles'ı kaybettikten sonra temsilcim olarak yaptığı her şey için Jonny Geller'e özel teşekkür borçluyum.

Bu kitabı yazmaya ilk başladığımda Geoff Ryman, Alison Paice (o da çok-özleniyor), Tinch Minter ve yazı grubum, özellikle de Julian Hall beni çok cesaretlendirdiler.

Yol alırken ise annem ve babam Janet ve Stuart, Patrick ve Teresa Nielsen Hayden, Ellen Datlow, Tcrri Windling ve diğer yazarlara olan cömertliği beni devamlı hayretler içinde bırakan Neil Gaiman çok destek oldular.

Dil bilimi konusunda Stuart Clarke, Samantha Evans, Patrick Marcel ve Giorgia Grilli çok yardımcı oldular. Napolyon ordusu ve deniz savaşları tarihiyle ilgili karşılaştığım sorunlara Nicholas Blake açıklık getirdi (söylemek bile gereksiz, geri kalan bütün yanlışlar tamamen bana aittir). Antonia Till zekice yorumlar ve öneriler getirdi. Elizabeth Longford'ın *Wellington* kitabından ve Christopher Hibbert ile Ben Weinreb'ın yazdığı *The London Encyclopedia*'dan sürekli yararlandım.

Kitaplar yazılabilsin diye Mac'lerin iyi çalışması için zamanını ve uzmanlığını veren Jonathan Whiteland'a müteşekkirim.

Ve en önemlisi, bu kitabı yazabilmem için elinden geleni esirgemeyen, asla şikayet etmeyen Colin'e sonsuz teşekkür

borçluyum. O olmasaydı büyük ihtimalle bu kitabın gün ışığına çıkması mümkün olmayacaktı.

Notlar

---

(1)İngiliz Büyüsü Uygulaması ve Tarihi, Jonathan Strange, cilt. 1, böl. 2, John Murray, Londra, 1816.

(2) Aureate yada Altın Çağ büyücüleri demek daha doğru olur.

(3) Dr. Pale'in Peri Hizmetkarlarının Eksiksiz Bir Tanımı, Adları, Tarihleri, Kişilikleri ve Pale İçin Gördükleri Hizmetler, John Segundus., Thomas Bumham, Bookseller, Northampton, 1 799.

(4) Dr. Martin Pale (1485-1567) Warwick'li bir sepicinin oğluydu. Son Aureale ya da Altın Çağ büyücülerindendi. Onu başka büyücüler de izledi ancak bunların ünleri tartışmalıdır. Pale'in Peri Diyarı'na giren son büyücü olduğu kesindir.

(5)Jonathan Strange'in düsturundan da bildiğimiz gibi büyücüler hemen her şey konusunda tartışabilirler ve şu şu kitabın bir büyü kitabı olup olamayacağı sorusunu cevaplamak için epeyi zaman harcanıp, araştırma yapılmıştır. Meslekten olmayan kişiler şu basit kuralın çok yararını görmüşlerdir: İngiltere'de büyü sona ermeden önce yazılan kitaplar büyü kitapları, sonrasında yazılanlarsa büyü üzerine kitaplardır. Meslekten olanların yöntemi, teorik anlamda bir büyücü ya da

bir büyü tarihçisindense büyü kitabının büyü uygulayan bir büyücü tarafından yazılmış olması ilkesine dayanır. Bundan daha mantıklı bir şey de olamaz. Ancak şimdiden güçlükler çıkmıştır. Büyük büyü ustaları Altın Çağ ya da Aureate büyücüleri dediklerimiz (Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Winchester'li Catherine, Kuzgun Kral) ya çok az şey yazmışlardır ya da yazılanlardan çok azı günümüze kalmıştır. Thomas Godbless muhtemelen yazmayı bilmiyordu. Stokesey Latince'yi doğduğu yer olan Devonshire'daki ortaokulda öğrendi ama hakkında bildiğimiz her şeyi diğer yazarlardan öğrendik.

Büyücüler ancak büyü düşüşe geçtiğinde kendilerini kitap yazmaya verdiler. İngiliz büyüsünün şanı sönmeye o zamanlardan başlamıştı. Gümüş Çağ ya da Arjantinli büyücüler dediklerimiz (Thomas Lanchester, 1518-90; Jacques Belasis, 1526-1604; Nicholas Goubert, 1535-78; Gregory Absalom, 1507-99) alacakaranlıkta yanan titrek mumlardı. Önce bilgin, sonra büyücüydüler. Büyü yapabildiklerini iddia etmişlerdir, hatta bazılarının bir iki peri hizmetkârı da olmuştur ama bu yönde fazla bir ilerleme gösterememişlerdir ve bazı çağdaş bilginler onların büyü yapıp yapamadıkları konusunda şüphe taşımaktadır.

(6) Bay Segundus'un okuduğu ilk pasaj İngiltere, Peri Diyarı (büyücüler bazen "Başka Diyarlar" terimini kullanırlardı) ve Cehennem'in uzak tarafında bulunduğu söylenen garip bir ülkeyle ilgiliydi. Bay Segundus, bu üç diyarı birleştiren sembolik ve sihirli bağ hakkında bir şeyler duymuştu ancak burada ortaya konulduğu kadar açık bir açıklamasına hiç rastlamamıştı.

İkinci alıntı İngiltere'nin en büyük büyücülerinden biri olan Martin Pale ile ilgiliydi. Gregory Absalom'un Bilgi Ağacı'nda Peri Diyarı'nda yolculuk yaparken son Aureate büyücülerinden Martin Pale'in bir peri prensi ziyaret edişi anlatılır. Irkının çoğunluğu gibi bu perinin de pek çok adı, unvanı, sıfatı ve takma adı vardı ama genellikle Soğuk Henry adıyla bilinirdi.

Soğuk Henry konuğuna uzun ve saygılı bir konuşma yaptı. Konuşma benzetmeler ve muğlak imalarla doluydu ancak Soğuk Henry perilerin her zaman yanlış yaptıklarını bilmeyebilecek, doğal olarak kötü niyetli yaratıklar olduğunu söylüyor gibiydi. Martin Pale, bulmaca gibi kısa bir karşılık vererek bütün İngilizler'in ayak numarasının aynı olmadığını söyledi.

Birkaç yüzyıl boyunca bunun ne anlama geldiğini kimse çözemedi ancak birkaç teori öne sürüldü. John Segundus bunların hepsini az çok biliyordu. En iyi bilineni on sekizinci yüzyılın başlarında William Pantler'in geliştirdiğiydi. Pantler'e göre, Soğuk Henry ve Pale teolojiden konuşuyorlardı. Periler herkesin bildiği gibi Kilise'nin uzanamayacağı bir yerdedir, bu ırka hiçbir mesih gelmemiştir ve gelmeyecektir, Kıyamet Günü'nde onlara ne olacağını da kimse bilmemektedir. Pantler'e göre Soğuk Henry, Pale'e perilerin de insanlar gibi Ebedi Kurtuluş'a sahip olup olamayacaklarını sormak istemiştir. Pale bütün İngilizler'in farklı ayak numarasına sahip olduğu cevabıyla, kendince bütün İngilizler'in kurtulmayacağını söylemiştir. Pantler buna dayanarak Pale'e oldukça tuhaf bir inanç atfeder. Buna göre cehenneme gidecek her İngiliz'e karşılık cennette bir periye yer açılacaktır. Pantler'in teorik büyücü olarak ünü tamamen konu üzerine yazdığı kitaba dayanır.

Jacques Belasis'in Talimatlar'ında Bay Segundus çok farklı bir açıklama okudu. Martin Pale'in Soğuk Henry'nin kalesine adım atmasından üç yüzyıl önce Soğuk Henry'nin başka bir insan konuğu olmuştu: Pale'den bile daha büyük bir İngiliz büyücü olan Ralph Stokesey, giderken çizmelerini bırakmıştı. Belasis'e göre çizmeler eskiydi, Stokesey'nin yanına almamasının nedeni de buydu ancak kaledeki varlıkları İngiliz büyücülerine büyük saygı besleyen bütün peri sakinlerinde büyük bir korku yarattı. Özellikle Soğuk Henry berbat bir durumdaydı çünkü Hıristiyan ahlakının şeytani ve anlaşılma: bir biçimde çizmelerin kaybından kendisini sorumlu tutacağını düşünüyordu. Bu nedenle de Pale'e vererek bu korkunç eşyadan kurtulmayı istemiş, Pale ise çizmeleri istememişti.

(7) Roma İmparatorluğu'nun fatihleri defne yapraklarından çelenklerle onurlandırılmış olabilir, âşıklarla talihlilerin yollarına güller döküldüğünü bilmekteyiz ancak İngiliz büyücülere hiç istisnasız her zaman sıradan sarmaşıklar verilirdi.

(8) York'taki büyük kilise hem bir katedral (piskopos ya da başpiskoposun makamının bulunduğu yer) hem de manastır kilisesidir (yani eski çağlarda bir misyonerin kurduğu kilise). Farklı dönemlerde her iki adı da taşımıştır. İlk başlarda manastır kilisesi deniyordu ancak York halkı bugünlerde Katedral terimini tercih etmektedir çünkü bu kiliselerini civar şehirler, Ripon ve Beverley'nin kiliselerinden üstün kılmaktadır. Ripon ve Beverley'de manastır kiliseleri vardır ancak Katedral bulunmamaktadır.

(9) Herkesin bildiği balad "Kuzgun Kral" böyle bir kaçırılma olayını anlatır.

Çok geçmeden çok geçmeden dedi babam
Çok geçmeden bizim olacaksın
En güzel çiçeğin yerini
Çok iyi bilir Kuzgun Kral
Rahip fazla dünyaya daldı
Dua edip çalsa da çanını
Kuzgun Kral üç mum yaktı
Rahip her şey yolunda dedi
Kolları çok cılızdı
Beni çok sevdiğini söylerdi ama
Kuzgun Kral elini uzatınca
İçini çekip beni bıraktı
Bu topraklar çok çok sığ
Gökyüzüne boyanmış

Rüzgarın salladığı yağmur gibi
Titrer Kuzgun Kral geçerken
Her zaman her zaman
Beni hatırla her zaman
Kırlarda, yıldızlarını altında
Kral'ın vahşi dostlarıyla

(10) 2 Bay Honeyfoot 1279'da kasvetli bir kır kasabası olan Alston'daki bir cinayeti örnek veriyor. Genç bir oğlanın cesedi kilise avlusunda, kilise kapısının önünde duran bir alıca asılı bulunmuştu. Kapının üzerinde Bakire ve Çocuk'un heykeli vardı. Bu nedenle Alston halkı Kuzgun Kral'ın Kalesi'ne haber gönderdi. Kuzgun Kral, Bakire'yle Çocuk İsa'yı konuşturmak için iki büyücü gönderdi. Heykel oğlanı bir yabancının öldürdüğünü ama neden yaptığını bilmediğini söyledi. Bundan sonra kasabaya ne zaman bir yabancı gelse Alston sakinleri onu kilise kapısına götürerek "Bu muydu?" diye sordular ama Bakire'yle İsa daima "Değil" diye cevap verdiler. Bakire'nin ayaklarının dibinde hayret verecek kadar karışık biçimde birbirine dolanmış ve birbirlerinin boyunlarını ısıran bir aslanla ejderha vardı. Bu yaratıklar, hayatları boyunca hiçbir aslan ya da ejderha görmemiş ancak bolca köpek ve koyunla karşılaşmış biri tarafından yontulmuştu, dolayısıyla köpekle koyundan birtakım özellikler de heykele girmişti. Ne zaman talihsiz biri önlerine getirilecek olsa, aslanla ejderha birbirini ısırmayı bırakır ve Bakire'nin tuhaf bekçi köpekleri gibi başlarını kaldırırlardı. Aslan havlar, ejderha da melerdi.

Yıllar geçtikçe, oğlanı hatırlayan kasaba sakinleri öldü, muhtemelen katil de öldü. Ancak Bakire'yle Çocuk konuşma alışkanlığı edinmişlerdi ve ne zaman talihsiz bir yabancı görüş mesafelerine girse, taş kafalarını çevirerek, "O değil" derlerdi. Alston böylece tekinsiz bir yer olarak tanındı ve insanlar mecbur olmadıkça oraya gitmez oldular.

(11) Bay Norrell’in kişiliğini ve Bay Norrell’in büyü gücünü daha iyi anlamak için Bay Segundus Hurtfew Malikanesi'ne yapılan ziyareti ayrıntılı bir biçimde yazdı. Ne yazık ki bu noktada belleğinin tam olarak her şeyi hatırlamadığını fark etti. Ne zaman yazdıklarını okumak için başa dönse, artık olayları daha farklı hatırladığını keşfediyordu. Sözcüklerin ve deyimlerin üzerini çizerek yerine yenilerini koymaya başladığı her seferde, sonuçta bütün metni baştan yazıyordu. Dört beş ay sonra kendi kendine Bay Honeyfoot'un Bay Norrell’e ne dediğini ya da Bay Norrell’in ne cevap verdiğini, ya da kendisinin evde ne gördüğünü artık bilmediğini itiraf etmek zorunda kaldı. Bu konuda herhangi bir şey yazmaya çalışmanın boş bir çaba olduğunu anlayarak yazdıklarını ateşe attı.

(12) Bir keresinde kendisini Leydi Bessborough'un uzun beyaz tüylü kedisiyle aynı odada bulmuştu. O gün de tesadüfen tertemiz simsiyah bir ceket ve pantolon giymiş bulunuyordu, bu yüzden çevresinde dolanıp duran ve kucağına oturmayı düşünüyormuş gibi hareketler yapan kedi onu büyük bir telaşa soktu. Görünmediğinden tamamen emin olduğu bir anda kediyi alıp pencereyi açtığı gibi dışarı fırlatmıştı. Kedi üçüncü kattan düşmesine rağmen ölmemişti ama o günden sonra bir bacağı topal kaldı ve siyah giyimli beyefendilere karşı büyük bir nefret sergiledi.

(13) Merlin’in büyücü kadın Nimue tarafından bir alıç ağacına hapsedildiği düşünülür.

(14) Bay Lascelles abartıyor. Kuzgun Kral’ın krallıklarının sayısı hiçbir zaman üçü aşmamıştır.

(15) Tubbs’a karşı Starhouse: Birkaç yıl önce, Nottingham’da üç ayda bir toplanan geçici mahkemeye getirilen ünlü bir dava.

Nottinghamshire'da Tubbs adında bir adam peri görmeyi çok istiyordu. Gece gündüz perileri düşüne düşüne ve periler hakkında her türlü acayip kitabı okuya okuya, arabacısının bir peri olduğu fikrini aklına koymuştu.

Arabacı (adı Jack Starhouse idi) uzun boylu, esmer bir adamdı. Çok az konuştuğundan, diğer hizmetkarları tedirgin eder ve kibirli olduğunu düşünmelerine yol açardı. Bay Tubbs'ın hanesine yeni katılmıştı ve daha önce kuzeyde Coldmicklehill denen bir yerde Browne adında yaşlı bir adamın arabacısı olduğunu söylemişti. Harika bir yeteneği vardı: Her yaratığın kendisini sevmesini sağlayabilirdi. Dizginleri tuttuğunda atlar itaatkar olur, hiçbir zaman huysuzluk yapıp kıpırdamazlardı. Kedilere Nottinghamshire halkının daha önce görmediği bir biçimde hükmedebilirdi. Onlarla fısıldayarak konuşurdu. Konuştuğu her kedi, yüzünde hayatı boyunca hiç bu kadar mantıklı bir şey duymamış ve bir daha da duyacağını tahmin etmiyormuşçasına hafif bir hayret ifadesiyle kalakalırdı. Dans etmelerini de sağlayabilirdi. Bay Tubbs'ın evindeki kediler diğer bütün kediler gibi ciddi ve vakurdu ama Jack Starhouse arka ayakları üzerinde sıçrayarak kendilerini bir o yana bir bu yana atarak çılgınca dans etmelerini sağlayabilirdi. Bunu da garip iç çekişler, ıslıklar ve tıslamalarla yapardı.

Hizmetkârlardan birine göre kediler herhangi bir işe yarasalardı bunun bir anlamı olabilirdi ancak Starhouse'un harika hünerinin bir faydası yoktu. Diğer hizmetkârları da eğlendireceğine hepten huzursuz ediyordu.

Nedeni bu muydu, yoksa gözlerinin birbirinden normalden azıcık uzakta olduğu yakışıklı yüzü müydü bilinmez ama Bay Tubbs gizlice arabacısının geçmişini araştırmaya başladı.

Bir gün Bay Tubbs, Starhouse'u çalışma odasına çağırdı. Bay Tubbs, Bay Browne'ın çok hasta olduğunu söyledi. Adam, Starhouse'un onun için çalıştım dediği bütün o zaman boyunca da hastaydı, yıllardır dışarı bile çıkmamıştı. Bu yüzden Bay Tubbs adamın neden bir arabacıya ihtiyaç duyduğunu merak ediyordu.

Jack Starhouse bir süre hiçbir şey söylemedi. Sonra Bay Browne'ın yanında görevli olmadığını itiraf etti. Aynı semtteki bir başka aile için çalışmıştı. Çok çalışmıştı, iyi bir yerdi ve oradan memnundu ama hizmetkârlardan biri onu sevmemişti. Nedenini bilmiyordu ama aynı şey daha önce de başına gelmişti. Diğer hizmetkârlardan biri, hakkında yalanlar uydurunca işten atılmıştı. Bay Browne'u yıllar önce bir kez görmüştü. Bay Tubbs'a yalan söylediğine pişmandı ama aklına başka bir çare gelmemişti.

Bay Tubbs daha fazla yalan söylemesine gerek olmadığını söyledi. Starhouse'un bir peri olduğunu biliyordu, ona korkacak bir şey olmadığını söyledi. Yalnızca evi ve halkı hakkında konuşmak istiyordu.

İlk başta Starhouse, Bay Tubbs'ın ne demek istediğini hiç anlamadı, en sonunda anladığında peri değil insan ve bir İngiliz olduğu yönündeki itirazları boşa gitti ve Bay Tubbs ona inanmadı.

Bundan sonra Starhouse ne yaparsa yapsın, nereye giderse gitsin, Bay Tubbs'ı periler ve Peri Diyarı hakkında binlerce soruyla kendisini beklerken buldu. Starhouse bu muameleye o kadar üzüldü ki (Bay Tubbs'ın her zaman nazik ve anlayışlı olmasına rağmen) işini bırakmak zorunda kaldı. İşsiz olduğu sırada Southwell'de bir meyhanede eski patronuna karşı kişiliğini lekelediği için dava açmaya ikna eden bir adamla tanıştı. Jack Starhouse, ünlü bir mahkeme sonucunda İngiliz hukukunda resmi olarak insan olduğu kararı verilen ilk kişi oldu.

Ancak bu ilginç olay hem Tubbs hem de Starhouse açısından talihsiz bir biçimde sona erdi. Tubbs bir peri görmek gibi zararsız bir isteğin sonucunda herkesin alay konusu haline geldi. Londra, Nottingham, Derby ve Sheffield gazetelerinde kaba karikatürleri yer aldı. Yıllarca büyük bir yakınlık ve karşılıklı hüsniyet içinde yaşadığı komşuları onu tanımamazlıktan geldiler. Bu sıralarda Starhouse da kimsenin efendisine dava açmış bir arabacıyı işe almak istemediğini fark ediyordu. En adi işleri kabul etmek zorunda kaldı ve kısa bir süre sonra büyük bir yoksulluğa düştü.

Tubbs’a karşı Starhouse davası ilginçtir çünkü perilerin İngiltere'yi tamamen terk etmediği gibi yaygın bir inanışa örnektir. Pek çok İngiliz kadın ve erkek, günlük hayatlarımızda perilerle iç içe yaşadığımızı düşünür. Bazıları görünürdür, bazıları Hıristiyanmış gibi davranır ve tanıdıklarımız olabilir. Bilginler bu konuyu yıllarca tartışmış ancak bir sonuca varamamıştır.

(16) Simon Bloodworth'un peri hizmetkarı gökten zembille inmiş gibi ortaya çıkarak ona hizmetini sunmuştu. "Kalkan" adıyla bilinmek istediğini söylemişti. Bugünlerde okulçağındaki her İngiliz çocuğun size söyleyebileceği gibi Bloodworth'un Kalkan’ın kim olduğu ve tam olarak neden sırf üçüncü sınıf bir büyücünün hizmetine girmek için Peri Diyarı'ndan çıkıp geldiği üzerine daha fazla kafa yorup iyice araştırması gerekirdi.

Kalkan her türlü büyüde becerikliydi ve Bloodworth'un işi, yün ticaretiyle geçinen küçük kasabası Bradford on Avon’da gün geçtikçe büyüyüp gelişti. Kalkan yalnızca bir kez, bir öfke krizine girip Lord Lovel’in papazına ait küçük bir kitabı yok ettiğinde sıkıntı yarattı. Kalkan, Bloodworch ile birlikte kaldıkça güçlendi ve güçlendiğinde de ilk yaptığı şey görüntüsünü değiştirmek oldu: Tozlu paçavraları iyi bir takıma, kasabadaki bir çilingirden çaldığı paslı bir makas kılıca dönüştü. İnce, alacalı, tilki yüzü soluk ve yakışıklı bir yüze dönüştü. Aniden boyu bir metre uzadı. Çok geçmeden Bayan Bloodworth ve üç kızını bunun gerçek görüntüsü olduğuna, diğerininse kendisine yapılan bir büyü olduğuna inandırdı.

1310 yılının güzel bir Mayıs gününde Bloodworth kasaba dışındayken Bayan Blood-worth mutfağının bir köşesinde daha önce bir dolap olmayan bir yerde uzun bir dolabın durduğunu fark etti. Kalkan’a dolabı sorduğunda hemen sihirli bir dolap olduğu ve kendisinin oraya getirdiği cevabını aldı. İngiltere’de büyü kullanımının daha yaygın olmamasının çok yazık olduğunu düşünmüştü hep. Bayan Bloodworth ve kızlarının sabahtan akşama kadar çamaşır yıkadığını, temizlik yaptığını

ve yemek pişirdiğini gördükçe üzüyordu, oysa mücevherle süslü elbiseler içinde rahat minderlere oturup bonbonlar yemeliydiler. Bayan Bloodworth bunun çok mantıklı olduğunu düşündü. Kalkan, Bayan Bloodworth'a daha tatlı ve kolay bir hayat sunamadığı için çoğu zaman kocasına sitem ettiğini ancak Bay Bloodworth'un kendisine aldırmadığını söyledi.

Kalkan eğer dolabın içine girerse, Bayan Bloodworth'un, her işi bir anda bitirecek, bakan herkesin gözünde güzel kılacak, ne zaman arzu etse büyük altın yığınları verecek ve kocasının kendisine her konuda boyun eğmesini sağlayacak vesaire sihirler öğreneceğini söyledi.

Böyle kaç büyü var? diye sordu Bayan Bloodworth.

Üç kadar, diye düşündü Kalkan.

Öğrenmesi zor muydu?

Ah hayır! Çok kolay.

Çok uzun sürer miydi?

Hayır. Ayin zamanına kadar geri dönmüş olurdu.

O sabah Kalkan'ın dolabına on yedi kişi girdi ve bir daha İngiltere'de hiç görülmediler. Aralarında Bayan Bloodworth, ortanca ve küçük kızı, iki hizmetçi ve iki erkek hizmetkar, Bayan Bloodworth'un amcası ve altı komşu da vardı. Yalnızca Bloodworth'un en büyük kızı Margaret Bloodworth gitmeyi reddetmişti.

Bu hikayeyi, Kuzgun Kral'ın Newcastle'dan meseleyi araştırmak üzere gönderdiği iki büyücünün yazılı ifadelerinden öğreniriz. Baş tanık Margaret, "Zavallı babam, döndüğünde onları kurtarmayı denemek için dolaba bilerek girdi. Gitmemesi için yalvardım. Dolaptan bir daha çıkmadı" demiştir.

İki yüzyıl sonra Dr. Martin Pale, Peri Diyarı'nda yolculuk yapıyordu. John Hollyshoes'un kalesinde (yaşlı ve güçlü bir peri prensti), bir insan çocuk buldu. Yedi sekiz yaşlarında, çok solgun ve zayıftı. Adının Anne Bloodworth olduğunu söyledi, iki haftadır Peri Diyarı'ndaydı. Büyük bir yığın kirli çanak çömleği yıkaması gerekiyordu. Geldiğinden beri çalıştığını söyledi, bitirdiğinde eve gidip annesiyle babasını ve

kızkardeşlerini görecekti. Bir iki gün içinde işini bitireceğini düşünüyordu.

(17)Francis Sutton-Grove (1682-1765) teorisyen büyücü. İki kitap yazmıştır: De Generibus Artium Magicamm Anglorum (1741) ve Reçeteler ve Tarifler (1749). Sutton-Grove'un en büyük ve (hatta tek) hayranı Bay Norrell bile Reçeteler ve Tarifler'in berbat olduğunu düşünüyordu. Bay Norrell'in öğrencisi Jonathan Strange kitaptan o kadar nefret ediyordu ki kendi kopyasını parçalayarak seyyar lehimcinin eşeğine yedirmişti (bkz. Jonathan Strange'in Hayatı, John Segundus, 1820, John Murray).

De Generibus Artium Magicarum Angorum'un İngiliz büyüsü külliyatındaki (ki pek çok sıkıcı eser içerir) en kötü kitap olduğu düşünülür. Bu, çağdaş bir büyücünün araştırması gereken büyü sahalarını tanımlamak için bir İngiliz tarafından yapılan ilk girişimdi. Sutton-Grove'a göre otuz sekiz bin dokuz yüz kırk beş saha vardı, her birini de farklı bir başlık altında sıralıyordu. Sutton-Grove bir açıdan büyük Bay Norrell'in gelişini haber verir: Listelerinden hiçbiri geleneksel olarak kuşlara ya da vahşi hayvanlara atfedilen büyüden söz etmez. Sutton-Grove perilerin kullanılmasının adet olduğu büyü türlerini de bu listelerin dışında bırakır: Örn. ölü diriltilmesi.

(18) Portland Dükü, Başbakan ve Başmabeynci 1807-09.

(19) "Ey peri. Yardımına çok ihtiyacım var. Bu bakire öldü ve ailesi hayata dönmesini arzuluyor."

(20) "işte cennetle dünya arasındaki ölü kadın! Ey Peri, bu iş için seni seçtim çünkü bil ki sen..."

(21)Piccadilly'deki Burlington Sarayı, Portland Dükü'nün Londra ikametgahıydı. Burası İngiliz soylularının güçlerini ve zenginliklerini göstererek Kral'a rakip olmaktan korkmadıkları

bir çağda yapılmıştı ve başkentin en güzel binasıydı. Dük'e gelince, kendisi son derece saygın yaşlı bir beydi. Ancak zavallı adam hiç kimsenin kafasındaki başbakan tanımına uymuyordu. Çok hasta ve çok yaşlıydı. O sıralarda evin uzak bir bölümünde perdeli bir odada afyon ruhuyla sersemlemiş bir halde yatmakta ve yavaş yavaş ölmekteydi. Ülkesine hiç yararı yoktu, diğer bakanlar için de elinden bir şey gelmiyordu. Liderliğinin tek avantajı toplantı yeri olarak bu muhteşem evi kullanabilmeleri ve muhteşem hizmetkarlarından yararlanarak, kilerinden canlarının çektiği herhangi bir şeyi istemeleriydi (Büyük Britanya'yı yönetmenin insanı susatan bir iş olduğu konusunda hepsi hemfikirdi).

(22) Genç William Pitt (1759-1806). Bir eşini daha göreceğimiz şüphelidir. Yirmi dört yaşında Başbakan olmuş ve o günden itibaren yalnızca üç yıllık bir kesinti dışında ölümüne kadar ülkeyi yönetmiştir.

(23) örtyıl sonra Yarımada Savaşı sırasında Bay Norrell'in öğrencisi Jonathan Strange de bu büyü türüne benzer bir eleştiri getirmiştir.

(24) Bu konuşmada Bay Lascelles, Lord Portishead'in bütün kitaplarını tek bir kitap olarak sunmayı başarmıştır. Lord Portishead 1808 başlarında büyü araştırmalarına son verdiğinde geride üç kitap bırakmıştı: Jacques Belasis'in Hayatı, Longman, Londra, 1801, Nicholas Goubert'in Hayatı, Longman, Londra, 1805, Çocuklara Kuzgun Kral Tarihi, Longman, Londra, 1807, Thomas Bewick'in gravürleriyle. İlk ikisi on altıncı yüzyılda yaşamış iki büyücünün incelemesidir. Bay Norrell bu kitapların hiçbirini beğenmemekle birlikte Çocuklara Kuzgun Kral Tarihi'nden özellikle nefret ederdi. Öte yandan Jonathan Strange bunun kusursuz bir el kitabı olduğunu düşünüyordu.

(25) "Bu kadar zengin bir adamın -Lord Portishead'in malvarlığı İngiltere'nin büyük bölümünü kapsıyordu- bu kadar alçakgönüllü olması çok tuhaftı ama durum buydu. Alçakgönüllülüğünün yanı sıra sadık bir koca ve on çocuk babasıydı. Bay Strange bana, Lord Portishead'in çocuklarıyla oyun oynamasının dünyanın en hoş şeyi olduğunu söylemişti. Gerçekten de Lord da çocuk gibiydi. Bütün bilgisine rağmen kimseye kötü gözle bakmazdı. Koskoca İngiliz ariktokrasisinin en kibar lorduydu."

Jonathan Strange'in Hayatı, John Segundus, John Murray, Londra 1820.

(26) İngiliz Büyüsü Dostları ilk Şubat 1808'de yayımlandı ve büyük bir başarı kazandı. 1812'de Norrell ve Lascelles, 13.000'i aşan tirajlarıyla övünseler de bu kesin rakam değildir.

1808'den 1810'a kadar editörlüğünü ismen Lord Portishead yürütmüştür ama Bay Lascelles ile Bay Norrell'in dergiye büyük ölçüde müdahale ettiğine kuşku yoktur. Norrell'le Lascelles arasında derginin genel hedefine ilişkin bir miktar anlaşmazlık vardı. Bay Norrell, İngiliz Büyüsü Dostları'nda öncelikle İngiliz halkının zihinlerine çağdaş İngiliz büyüsünün önemini sokmak istiyordu. İkinci olarak da büyü tarihi konusundaki hatalı görüşleri düzeltmek, üçüncüsü de nefret ettiği büyücüleri ve büyücü türünü karalamaktı. İngiliz büyüsündeki uygulamalarını açıklamak istemiyordu, diğer bir deyişle bilgi verici olmasını istemiyordu. Bay Norrell'e sınırsız bir hayranlık duyan Lord Portishead ise editör olarak ilk görevinin Norrell'in çok sayıdaki talimatına uymak olduğunu düşünüyordu. Sonuç olarak İngiliz Büyüsü Dostları'nın ilk sayıları sıkıcı ve kafa karıştırıcıdır, tuhaf atlamalar, çelişkiler, imalarla doludur. Öte yandan Lascelles, derginin İngiliz büyüsünün canlanmasına taraftar kazanmak için nasıl kullanılabileceğini çok iyi anlıyor ve daha hafif bir dil yakalamaya çalışıyordu. Portishead'in temkinli yaklaşımları karşısında duyduğu kızgınlık artınca bir hamle yaptı ve 1810'dan itibaren Lord Portishead'in editörlüğüne ortak oldu.

İngiliz Büyüsü Dostları'nın yayımcısı, Bay Norrell'le tartıştıkları 1815 başına kadar John Murray idi. Norrell'in desteğinden yoksun kalınca Murray, dergiyi Thomas Norton Longman'a satmak zorunda kaldı. 1816'da Murray'la Strange, İngiliz Büyüsü Dostları'na rakip The Famulus adında bir dergi çıkardılar ancak yalnızca bir sayısı yayımlandı.

(27) Kuzgun Kral'ın geleneksel olarak üç krallığı olduğu düşünülürdü: Biri İngiltere'de, diğeri Peri Diyarı'nda, biri de Cehennem'in uzak tarafındaki tuhaf bir ülkede.

(28) Thomas Lanchester, Kuş Dili Üzerine İnceleme, Böl. 6.

(29) Sonuçta her iki dava da Laurence Strange'in oğlu lehine sonuçlanmıştır.

(30) Tam tersine, Laurence Strange aylarca oğlanın giyecek ve yemek masrafını ödemekten kurtulduğu için kendini tebrik etmiştir. Para düşkünlüğü, zeki bir adamı işte böyle dar kafalı ve gülünç yapabilir.

(31) Strange'in özyaşam öyküsünü yazan John Segundus, birkaç kez Strange'in zeki kadınların dostluğunu erkeklerinkine tercih ettiğini belirtmiştir. Jonathan Strange'in Hayatı, John Murray, Londra, 1820.

(32) Bu teori ilk, on ikinci yüzyılda Cornwall'da yaşamış büyücü Meraud tarafından açıklanmıştır ve pek çok farklı biçimi vardır. En aşırı biçiminde büyüyle iyileştirilen, kurtarılan ya da diriltilen kişinin artık Tanrı ve Kilise'ye ait olmadığı, ancak ona yardım eden periye ve büyücüye bağlılık borcu olduğu inancına dayanır.

Meraud tutuklanmış, Winchester'daki Divan'da Güney İngiltere Kralı Stephen ve piskoposlarının önüne çıkarılmış damgalanmış, dövülmüş ve yarı çıplak soyularak sürülmüştür.

Piskoposlar hiç kimsenin ona yardım etmemesini emretmiştir. Meraud Winchester'den, Kuzgun Kral'ın Newcastle'daki kalesine yürümeye çalışırken yolda ölmüştür.

Belirli türde cinayet işleyen katillerin Tanrı'ya değil Kuzgun Kral'a ait olduğunu söyleyen Kuzey İngiltere inancı da bir tür Meraudçu sapkınlıktır.

(33) Kusursuzluğa Aday Üç Varlık, William Pantler, Henry Lintot, Londra, 1735. Kusursuzluğa aday üç varlık melekler, insanlar ve perilerdir.

(34) Bu yorum Bay Norrell'in henüz bakanların kendisine ne kadar saygı duyduklarının ve savaşta onu kullanmaya can attıklarının farkında olmadığını açıkça gösteriyor.

(35) Galler Prensi'nin Londra'dayken kaldığı Pall Mall'daki ev.

(36) Robert Banks Jenkinson, Lord Hawkesbury (1770-1828). Babasının Aralık 1808'deki ölümüyle Liverpool Kontu oldu. Sonraki dokuz yıl boyunca Bay Norrell'in yılmaz destekçilerinden biri olmuştur.

(37) Kral altı kızına çok düşkündü ve onları çok severdi. Ancak sevgisi neredeyse onları hapsedecek boyuttaydı. Birinden birinin evlenip kendisini terk edeceği düşüncesine dayanamıyordu. Bu nedenle kızlar Windsor Şatosu'nda aksi Kraliçe'yle birlikte dayanılmayacak kadar sıkıcı hayatlar sürdürüyorlardı. Altısından yalnızca biri kırk yaşına gelmeden evlenmeyi başarabilmişti.

(38) Görünüşe göre Strange şiirden öyle kolayca vazgeçmemiştir. Jonathan Strange'in Hayatı'nda John Segundus, bir şair bulma çabaları sonuçsuz kalan Strange'in kendi şiirlerini kendisinin yazmaya karar verdiğini anlatır. "İlk gün işler iyi gitti. Sabahtan akşama kadar robdöşambrıyla

soyunma odasındaki küçük yazı masasında oturuyor ve önündeki birkaç düzine yarım forma kağıda bir şeyler karalıyordu. Yazdığı her şeyden memnundu, uşağı da öyle. Uşağı mecaz ve belagat konusundaki zor sorularda tavsiyelerini veriyor, odada uçuşan kağıtları topluyor, sıraya koyduktan sonra en heyecanlı yerlerini arkadaşı bahçıvan çırağına okumak için aşağı koşuyordu. Strange şaşırtıcı bir hızla yazıyordu, hatta uşağı bile elini Strange'in başına yaklaştırdığında içindeki yaratıcı enerjilerin dışarı verdiği sıcaklığı hissedebildiğini söylüyordu. İkinci gün Strange elli sayfa kadar daha yazmak üzere oturmuştu ki, hemen bir zorlukla karşılaştı. 'Aşkın yeter'e uyacak bir uyak düşünemiyordu, 'günahtan beter' umut verici değildi, 'bir şeker ver' saçmaydı, 'ne gelir ne gider' kabaydı. Bir saat bocaladı, hiçbir şey düşünemedi, kafasını dağıtmak için atla gezmeye çıktı ve bir daha da şiirin yüzüne bakmadı."

(39) Clunbury, Strange'in evinden sekiz on kilometre uzaktaki bir köydü.

(40) Bay Norrell bunu Peter Watershippe'in Ölüm Kütüphunesi'ndeki (1448) bir Lancashire büyüsünden uyarlamış görünmektedir.

(41) Bazı bilginler (Jonathan Strange de dahil olmak üzere) Maria Absalom'un evi harabeye dönüşürken ne yaptığının tamamen bilincinde olduğunu söylerler. Buna göre, Maria Absalom bunu harabe halindeki bütün yapıların Kuzgun Kral'a ait olduğu inancına göre yapmıştır. Bu, Gölge Ev'deki büyünün, ev harabeye dönüştükten sonra tesirini artırmasını da açıklamaktadır.

"İnsan yapımı bütün-eserler, şehirler, imparatorluklar ve anıtlar bir gün toza dönüşecek. Sevgili okurlarımın evleri bile yalnızca bir gün, bir saat için bile olsa yıkılacak ve taşları ay ışığıyla sıvanmış, pencereleri yıldız ışığıyla açılmış ve tozlu rüzgarla döşenmiş evler olacaklar. İşte o gün, o saatte evlerimiz

Kuzgun Kral’ın olacak. İngiliz büyüsünün sonunun geldiğine hayıflansak da, uzun zaman önce elimizden kaçtığını söylesek ve böyle değerli bir şeyi nasıl kaybettiğimizi birbirimize sorsak da, bir gün İngiltere’nin sonu geldiğinde bizi bekliyor olacağını da unutmayalım. Nasıl bu çağda Kuzgun Kral’ı geri getiremiyorsak o gün de ondan kaçmamız mümkün olmayacak." İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması, Jonathan Strange., John Murray, Londra, 1816

(42) İnsanlar "Başka Diyarlar"dan söz ederken genellikle Peri Diyarı'nı ya da böyle bir belirsiz bir kavramı kastederler. Genel konuşmalarda bu tür tanımlar işe yarayabilir ancak bir büyücü daha kesin olmayı öğrenmek zorundadır Kuzgun Kral’ın üç krallığı yönettiğini biliyoruz: İlki Cumberland, Northumberland, Durham, Yorkshire, Lancashire, Derbyshire ve Nottinghamshire’ın bir bölümünün dahil olduğu Kuzey İngiltere Krallığı'ydı. Diğer iki krallığa "'Kral’ın Diğer Toprakları" denir. Biri Peri Diyarı’nın bir bölümüdür. Diğerinin ise Cehennem’in uzak tarafında bir ülke olduğu varsayılır. Bazen buraya "Elem Ülkesi" de denir. Kral’ın düşmanları, burayı Lusifer'den kiraladığını söylerler.

(43) Paris Ormskirk (1496-1587), Londra yakınlarındaki Clerkenwell köyünden bir okul müdürü. Büyü üzerine birkaç inceleme yazmıştır. Fikirleri çok özgün olmasa da güvenilir bir tane bulmak için bütün çağrı büyülerini coplayıp elekten geçiren titiz bir emekçidir. Bu işlemi yapmak on iki yılını aldı, bu sırada Clerkenwell Green'deki küçük evi, üzerinde büyüler yazılı binlerce küçük kağıtla doldu. Bayan Ormskirk bu durumdan hiç memnun değildi, zavallı kadın ikinci sınıf romanlar ve güldürülerdeki, sürekli dırdır eden, mutsuz büyücü eşi figürü haline geldi.

Ormskirk’in en sonunda bulduğu büyü çok popüler oldu ve yaşadığı yüzyılda ve sonraki iki yüzyıl boyunca yaygın biçimde kullanıldı. Ancak Jonathan Strange büyüye kendi katkılarını yapıp değiştirene ve Malia Absalom'u Bay Segundus'la

kendisinin rüyasına çağırana kadar hiç kimsenin bu büyüyü uygulayıp da başarı sağladığını işitmedim. Muhtemelen nedeni Jonathan Strange'in verdiği nedenlerdi.

(44) Bay Segundus'un sağduyusu onu bu noktada terk etmiş görünüyor. Charles Hether Gray (1712-89) ünlü bir çağrı büyüsü yayımlayan bir başka tarihçi büyücüydü. Onun büyüsü de Ormskirk'inki kadar kötüydü ve ikisi arasında bir seçim yapmak imkansızdı

(45) Orta çağlarda ölü çağırmak iyi bilinen bir büyüydü ve ölü bir büyücünün ruhunun, çağırması en kolay ve konuşmaya en çok değecek ruh olduğu konusunda fikir birliği vardı.

(46) Büyü yapmayı bir başka büyücüden öğrenmeyen pek az büyücü vardır. Kuzgun Kral ilk İngiliz büyücü değildi. Ondan önce başkaları da vardı, en başta yedinci yüzyılda yaşamış, yarı büyücü yarı iblis Merlin. Ancak Kuzgun Kral'ın İngiltere'ye geldiği zamanda tek bir büyücü yoktu. Kuzgun Kral'ın ilk yılları hakkında pek az şey bilinmektedir ancak büyüyü ve krallığı Peri Diyarı'nda bir Kral'ın maiyetinde öğrendiği varsayımı mantıklıdır. Ortaçağ İngiltere'sinin ilk büyücüleri sanatlarını Kuzgun Kral'ın maiyetinde öğrendiler ve bu büyücüler de başkalarını eğittiler.

Tek istisna, Nottinghamshire'lı Thomas Godbless (1105-82). Hayatının çoğu karanlıktadır. Kuzgun Kral'la bir süre yaşadığını biliyoruz ancak bu hayatının son günlerindeydi ve ondan önce yıllarca büyücülük yapmıştı. Belki de Godbless bir büyücünün kendi kendini yetiştirebileceğinin tek örneğidir, tıpkı Gilbert Norrell ve Jonathan Strange gibi.

(47) Çağdaş Büyücü 1808'deki İngiliz Büyüsü Dostlarının çıkmasından sonra kurulan bir kaç büyü dergisinden biriydi. Bay Norrell tarafından atanmamalarına rağmen bu dergilerin

editörleri, büyü konusunda Bay Norrell'in ortaya koyduğu fikirlerden sapmayı hayal bile etmemişlerdir.

(48) Horace Tott, Cheshire'lı sessiz sakin bir hayat sürdüren bir adamdı. Her zaman İngiliz büyüsü üzerine geniş kapsamlı bir kitap yazmayı hayal etmiş ama hiçbir zaman başlayamamıştı. Yetmiş dört yaşında öldüğünde hâlâ gelecek hafta ya da belki bir sonraki hafta başlayabileceğini hayal ediyordu.

(49) Bay Norrell doğal olarak, müfredatını Francis Sutton-Grove'un De Generibus Artium Magicarum Anglorum'undaki sınıflandırmalar üzerine kurmuştu

(50) Richard Chaston (1620-95). Chaston insanların ve perilerin, içlerinde hem akıl hem de büyü yetilerini barındırdıklarını söyler. İnsanların akıl yanı güçlü, büyü yanı zayıftır. Perilerde ise durum tam tersidir: Büyüye doğuştan yatkındırlar ancak insan ölçülerine göre hiç de aklı başında sayılmazlar.

(51) Mavi Kitap: İngiliz büyücülerin kralın tebası ve birbirleri üzerinde kullandıkları en yaygın yalanlar ve aldatmacaları açığa çıkarmak için bir girişim. Valentine Munday, 1698.

(52) Nottingham'lı Usta'nın kızının hikâyesi (Bay Norrell bir daha bu konuya hiç dönmemiştir) anlatılmaya değer bir hikâyedir.

Genç kadının gittiği panayır Nottinghamshire'da St. Matthew Yortusu'nun olduğu gün kuruldu. Tezgâhların arasında dolaşarak ketenler, danteller ve baharatlar satın alarak hoş bir gün geçirdi. Öğleden sonra arkasında takla atan İtalyan cambazları görmek için aniden dönünce pelerininin kenarıyla o sırada oradan geçmekte olan bir kaza çarptı. Bu

huysuz kaz kanatlarını açarak ve yüksek sesle bağırarak kıza doğru koştu. Kız o kadar şaşırdı ki babasının yüzüğünü düşürdü. Yüzük kazın açık gagasından içeri düştü ve kaz da o kadar şaşırdı ki yüzüğü yutuverdi. Ancak Nottingham'lı Ustanın kızının bir şey söylemesine fırsat kalmadan kaz çobanı gelerek kazı sürüye kattı ve ikisi de kalabalıkta gözden kayboldu.

Kazı John Ford adında bir adam satın aldı. Fiskerton köyündeki bir eve götürdü ve ertesi gün karısı Margaret Ford kazı keserek, tüylerini yoldu ve iç organlarını çıkardı. Midesinde, eğri sarı kehribar parçaları gömülü, ağır gümüş bir yüzük buldu. Yüzüğü masaya, o sabah toplanmış üç tavuk yumurtasının yakınına koydu.

Yumurtalar hemen titremeye ve çatlayıp açılmaya başladılar ve her yumurtadan bir harika çıktı. İlk yumurtadan kemana benzeyen yaylı bir müzik aleti çıktı ama bunun küçük kolları ve bacakları vardı ve küçük bir yayla kendi kendini çalarak tatlı bir melodi yayıyordu. Yanındaki yumurtadan ince ketenden yelkenleri ve bir çift gümüş küreği olan en saf fildişinden bir gemi çıktı. Son yumurtadansa kırmızı altın rengi çok garip tüyleri olan bir piliç çıktı. Bu sonuncusu ertesi güne kadar yaşayan tek harikaydı. Bir iki saat sonra keman yumurta kabuğu gibi çatlayarak paramparça oldu, güneş battığında fildişi gemi yelken açarak havada kürek salladı. Ancak kuş havaya uçarak daha sonra Grantham'ın çoğunu kül eden bir yangına yol açtı. Yangın sırasında alevlerle yıkandığı görüldüğünden bir anka olduğu düşünüldü.

Margaret Ford her nasılsa eline sihirli bir yüzüğün geçtiğini anlayınca onu kullanarak büyü yapmaya karar verdi. Ne yazık ki yumuşak başlı kocasına zulmeden, içinde en ufak bir iyilik kırıntısı bulunmayan kötü bir kadındı ve düşmanlarından nasıl intikam alacağını düşünerek saatler geçirdi. John Ford, Fiskerton derebeyi unvanına sahipti ve izleyen aylar boyunca karısının kötü büyüsünden korkan kendisinden daha önemli lordlar ona toprak ve para yağdırdı.

Margaret Ford'un gerçekleştirdiği mucizelerin haberi kısa zamanda Nottingham'lı Usta'nın ölüm döşeğinde yattığı

Nottingham'a ulaştı. Gücünün o kadar büyük bir bölümü o yüzükteydi ki, onu kaybedince üzülmüş, umutsuzluktan yatağa düşmüştü. Yüzüğünden bir haber aldığında, geri almak için bir şey yapamayacak kadar hastaydı.

Ote yandan kızı ailesinin başına bu felaketi getirdiği için çok üzülüyordu. Yüzüğü geri almaya çalışması gerektiğini düşünerek kimseye haber vermeden ırmağın kıyısından Fiskerton köyüne doğru yola çıktı.

Gunthorpe'a kadar ilerlemişti ki, çok korkunç bir manzarayla karşılaştı. Bir koru her yerini sarmış kızgın alevlerle cayır cayır yanmaktaydı. Kara ve keskin duman gözlerini yakıyor ve boğazını acıtıyordu, yine de orman tamamen alevlere teslim olmamıştı. Ağaçlardan böylesine olağandışı bir işkence karşısında çığlık atıyorlarmışçasına alçak bir inleme geliyordu. Usta'nın kızı kendisine bu hayret verici durumu açıklayacak birini bulmak için çevresine bakındı. Oradan geçmekte olan genç bir ormancı, "İki hafta önce Margaret Ford, Thurgarton'dan gelirken bu ormanda mola verdi. Dallarının altındaki gölgelerde dinlendi, deresinden su içti, fındıklarını ve yemişlerini yedi ama tam giderken ayağına takılan bir kök düşmesine neden oldu. Tam ayağa kalkarken bir yabani gül çalısı kolunu çizme küstahlığını gösterdi. Bu yüzden ormana büyü yaptı ve sonsuza kadar yanacağını söyledi" dedi.

Usta'nın kızı ona verdiği bilgi için teşekkür etti ve bir süre daha yürüdü. Susadığında ırmaktan biraz su içmek için eğilerek avcunu daldırdı. Suyun içinden hemen yarı beline kadar bir kadın ya da kadına benzeyen bir yaratık yükseldi. Bütün bedeni balık pullarıyla kaplıydı, teni bir alabalık kadar gri ve lekeliydi, saçları ise gri alabalık yüzgeçlerinin kılçığından tuhaf bir şekle bürünmüştü. Usta'nın kızına öfkeyle bakar gibiydi ama yuvarlak balık gözleri ve katı balık teni insan ifadesini göstermeye uygun olmadığından ne yaptığını söylemek zordu.

"Ah, affedersiniz!" dedi Usta'nın kızı şaşkınlık la.

Kadın ağzını açtı. Boğazı bir balığınkine benziyordu ve çirkin balık dişleri vardı. Ama hiç ses çıkaramıyordu. Sonra geriye doğru devrildi ve tekrar suya gömüldü.

Irmağın kıyısında çamaşır yıkayan bir kadın Usta'nın kızına açıkladı. "Adı Joscelin Trent'tir. Talihsiz kadın, Margaret Ford'un beğendiği bir adamın karısıydı. Margaret Ford kıskançlıktan ona büyü yaptı. Zavallı kadın balık derisinin ve etinin kurumaması için şimdi bütün günlerini ve gecelerini nehrin sığ yerlerinde geçirmek zorunda, yüzemediği için sürekli boğulma korkusu duyması da cabası."

Usta'nın kızı anlattıkları için kadına teşekkür etti.

Usta'nın kızının bir sonraki durağı Hoveringhanı köyüydü. Küçük bir midillinin üzerine binmiş bir adamla karısı ona köye girmemesini öğütlediler. Dar yollarla patikaları kullanarak onu köyün çevresinden geçirdiler. Usta'nın kızı küçük yeşil bir tümseğin üzerinden aşağı baktığında köydeki herkesin kalın bir gözbağıyla dolaştığını gördü. Kendi kendilerine yarattıkları bu körlüğe alışkın olmadıkları için sürekli başlarını duvarlara çarpıyor, taburelere ve arabalara takılıyor, bıçaklar ve aletlerle kendilerini kesip, ateşle kendilerini yakıyorlardı. Bu yüzden hepsi derin kesikler ve yaralar taşıyor ama hiçbiri gözündeki bağı çıkarmıyordu.

"Ah!" dedi adamın karısı. "Hoveringham papazı Margaret Ford'un kötülüğünü vaiz kürsüsünden kınamaya cesaret etti. Piskoposlar, başrahipler ve rahiplerin hepsi sessiz kalırken bu zayıf ve yaşlı adam ona karşı çıktı, bu yüzden de kadın bütün köyü lanetlendi. Kaderleri hayatları boyunca en çok korktukları şeylerin görüntüleriyle yaşamak. Bu zavallılar, çocuklarının açlık çektiğini, ebeveynlerinin çıldırdığını, sevdiklerinin kendilerini aşağılayarak ihanet ettiklerini görüyorlar. Kadınlar kocalarını, erkekler karılarını öldürdüklerini görüyorlar. Bu görüntüler yalnızca hayal bile olsa, köylüler gözlerini bağlamak zorunda yoksa gördükleri onları çıldırtabilir."

Usta'nın kızı Margaret Ford'un korkunç acımasızlığı karşısında üzüntüyle başını sallayarak John Ford'un malikânesine doğru yoluna devam etti. Margaret ve hizmetçileri ineklerini değneklerle güderek akşam sütlerini sağmaya götürüyorlardı.

Usta’nın km cesurca Margaret Ford'un karşısına çıktı. Tam o anda Margaret Ford dönerek değneğini kıza indirdi. "Kötü kız!" diye bağırdı. "Kim olduğunu biliyorum! Yüzüğüm söyledi. Bana, sana hiç zarar vermemiş olan bana yalan söylemeyi ve hizmetçim olmayı isteyeceksin. Yüzüğümü çalmayı planladığını biliyorum. Şunu iyi bil! Yüzüğüme güçlü büyüler yaptım. Herhangi bir hırsız aptallık edip ona dokunacak olursa, hemencecik arılar, eşek arıları ve var olan türlü türlü böcek topraktan çıkıp onu sokacak, kartallar, şahinler ve türlü türlü kuş gökyüzünden aşağı inip onu gagalayacak, ayılar, yaban domuzları ve türlü türlü vahşi yaratık ortaya çıkıp onu parçalara ayıracak, ayakları altında ezecek!"

Sonra Margaret Ford, Usta’nın kızını bir güzel dövdü ve hizmetçilerine ona mutfakta iş vermelerini söyledi.

Margaret Ford'un hizmetkârları, kötü muamele gören yoksul insanlardı. Usta’nın kızına en ağır işleri verdiler. Margaret Ford ne zaman onları dövse ya da kızsa ki bu çok sık oluyordu, acısını Usta’nın kızından çıkardılar. Usta’nın kızı yine de pes etmedi. Birkaç ay mutfakta çalıştı ve Margaret Ford'u yüzüğü düşürmesi ya da kaybetmesi için nasıl oyuna getireceğini düşündü.

Margaret alıngan ve zalim bir kadındı. Öfkesi bir kez uyandı mı da dinmek bilmezdi ancak bütün kötülüğüne rağmen küçük çocuklara tapardı. Bebekleri emzirmek için her fırsatı değerlendirirdi ve kollarında bir çocuk olduğu zaman ondan yumuşak birini bulamazdınız. Kendi çocuğu yoktu ama onu tanıyan herkes bunun onun için büyük bir üzüntü kaynağı olduğunu biliyordu. Söylenenlere göre bir çocuk sahibi olmak için çok büyü yapmış ama çabaları sonuçsuz kalmıştı.

Bir gün Margaret Ford komşusunun küçük kızıyla oynarken, bir çocuğu olursa kız olmasını tercih edeceğini, parşömen gibi teni, yeşil gözleri ve bakır rengi saçları olmasını istediğini (Margaret Ford'un saçları da aynı renkti) anlatıyordu.

"Ah!" dedi Usta’nın kızı masum masum. "Epperstone’da yöneticinin karısının aynı tarif ettiğiniz gibi bir bebeği var, dünyanın en tatlı yaratığı."

Bunun üzerine Margaret Ford, Usta’nın kızından kendisini Epperstone’a götürmesini ve kasaba yöneticisinin karısının bebeğini göstermesini istedi. Margaret Ford gerçekten de bebeğin gördüğü en güzel, en tatlı çocuk olduğuna kanır verince (tıpkı Usta’nın kızının söylediği gibi) dehşete kapılan anneye bebeği beraberinde götüreceğini söyledi.

Kasaba yöneticisinin karısının bebeğine sahip olur olmaz Margaret Ford bambaşka bir insan oldu. Günlerini bebeğe bakarak, onunla oynayarak ona şarkılar söyleyerek geçiriyordu. Margaret Ford hizmetkarlarından şikayet etmeyi bıraktı. Sihirli yüzüğünü eskisinden çok daha az kullanır oldu ve hiç öfkelenmedi.

Nottingham'lı Usta’nın kızı Margaret Ford'un evine geleli bir yıl olmuştu. Bir yaz günü Margaret Ford, Usta’nın kızı, bebek ve diğer hizmetçiler ırmağın kıyısında öğlen yemeklerini yiyorlardı. Bitirdikten sonra Margaret Ford bir gül çalılığının gölgesinde dinlendi. Sıcak bir gün olduğundan hepsinin uykusu gelmişti.

Margaret Ford'un uyuduğundan emin olur olmaz Usta’nın kızı bir şekerleme alıp bebeğe gösterdi, şekerlemelerle ne yapılacağını çok iyi bilen bebek ağzını açtı, Usta’nın kızı da şekerlemeyi bebeğin ağzına tıktı. Sonra diğer hizmetçilerin ne yaptığını görmediğinden emin olunca, olabildiğince çabuk, sihirli yüzüğü Margaret Ford'un parmağından çıkardı.

Sonra, "Eyvah Eyvah!" diye bağırdı. "Kalkın hanımefendi! Bebek yüzüğünüzü aldı ve ağzına attı! Ah, Tanrı aşkına, zavallı çocuğun hatrına çabuk büyüyü bozun. Büyüyü bozun!"

Margaret Ford uyandı ve bebeğin yanaklarının şişkin olduğunu gördü ancak uyku sersemliğiyle bir an olanları görünce şaşırdı.

Bir arı uçtu ve Usta’nın kızı arıyı göstererek çığlık attı. Diğer bütün hizmetçiler de onunla birlikte bağırdı. "Çabuk hanımefendi yalvarırım!" diye bağırdı Usta’nın kızı. "Ah!" Başını kaldırdı. "İşte kartallarla şahinler de yaklaşıyor! Ah!" Uzaklara baktı. "İşte yaban domuzlarıyla ayılar da zavallıcığı parçalamaya geliyorlar!"

Margaret Ford büyüyü durdurması için yüzüğe bağırdı. Yüzük hemen emri yerine getirdi ve neredeyse aynı anda bebek şekerlemeyi yuttu. Margaret Ford ve hizmetçiler büyülü yüzüğü çıkarması için bebeği öksürtmeye çalışırken, Nottinghamlı Usta'nın kızı ırmak kıyısı boyunca Nottingham'a koşmaya başladı.

Hikayenin geri kalanı alışıldık minvalde seyreder. Margaret Ford oyuna getirildiğini anlar anlamaz atlar ve köpeklerle Usta'nın kızını kovalamaya koyuldu. Birkaç kez Usta'nın kızının sonunun yaklaştığına hiç şüphe yoktu. Biniciler yanında, köpekler de hemen arkasındaydı. Ancak hikayede Margaret Ford'un büyüsünün bütün kurbanlarının ona yardım ettiği anlatılır. Hoveringham köylüleri gözbağlarını atarak gördükleri bütün dehşet verici görüntülere rağmen Margaret Ford'un geçmesini engellemek için barikatlar kurdular. Zavallı Joscelin Trent ırmaktan uzanarak Margaret Ford'u çamurlu ırmağa çekmeye çalıştığı, yanan orman üzerine alevli dallar fırlattı.

Yüzük Nottingham'lı Usta'ya geri verildi. O da yüzüğü kullanarak Margaret Ford'un yaptığı haksızlıkları düzeltti ve servetiyle itibarını yeniden kazandı.

Bu hikayenin sihirli bir yüzük, sonsuza kadar yanan orman, anka kuşu ve hatta hiçbir mucize barındırmayan bir yorumu daha vardır. Bu yoruma göre Margaret Ford ve Nottingham'lı Usta'nın kızı (adı Donata Torel'di) düşman değil de, on ikinci yüzyılda Nottinghamshire'da gelişen kadın büyücüler birliğinin liderleriydi. Hugh Torel, Nottingham'lı Usta bu birliğe karşı çıkarak yok etmek için büyük zahmetlere girer (kendi kızı da üyelerinden biri olmasına rağmen). Neredeyse başarır da ancak kadınlar evlerini, babalarını ve kocalarını terk ederek, Hugh Torel'den çok daha büyük bir büyücü olan Thomas Godbless'in koruması altına girerler. Hikayenin daha az renkli bu yorumu hiçbir zaman diğeri kadar sevilmemiştir ancak Jonathan Strange'in gerçek olduğunu söylediği ve İngiliz Büyüsü Tarihi ve Uygulaması'nda kullandığı biçimi budur.

(53) "Çorbayla asla doymayacak bir açlığım var!"

(54) Stephen, Julius Caesar'ın bu kıyılara geldikten kısa bir süre sonra ordusunu terk ederek küçük yeşil bir ormana girdiğini anlattı. Sezar fazla ilerlememişti ki derin derin iç geçiren ve hüsranla toprağı yumruklayan iki genç adama rastladı. İkisi de olağanüstü yakışıklıydı ve en nadir boyalarla boyanmış en iyi kumaşlar içindeydiler. Julius Caesar bu genç adamların asil görünüşlerinden o kadar etkilendi ki onlara pek çok soru sordu. Genç adamlar da en ufak bir çekince göstermeden onu samimiyetle cevapladılar. Yakınlardaki bir mahkemeye gelen davacılardı ama ne yazık ki halkları özellikle kavgacı ve kötü niyetli olduğundan şimdilik hiçbir dava dinlenemiyordu çünkü tarafsız bir yargıç bulamamışlardı. Aralarındaki her saygın kişi ya bir şeyle suçlanıyordu ya da diğer davalardan biriyle yakın bağlantısı vardı. Bunun üzerine Caesar onlara acıdı ve hemen yargıçlık yapmayı önerdi, Onlar da heyecanla kabul ettiler.

Ormanda kısa bir süre ilerledikten sonra otlarla kaplı tepelerin arasındaki yeşil bir oyuğa geldiler. Burada Caesar hayatında gördüğü en yakışıklı kadın ve erkeklerle karşılaştı. Tepenin yamacına oturdu ve bürün şikayetlerle suçlamaları dinledi. Onları dinledikten sonra öyle adil kararlar verdi ki herkes mutlu oldu ve hiç kimse kendini haksızlığa uğramış hissetmedi.

Julius Caesar'ın kararlarından o kadar memnun kaldılar ki, karşılık olarak istediği herhangi bir şeyi verebileceklerini söylediler. Julius Caesar bir süre düşündükten sonra dünyayı yönetmek istediğini söyledi. Onlar da böyle olacağına söz verdiler.

(55) Mayıs 1810'da Strange, John Segundus'a şöyle yazmıştı:

"...Burada herkes görüntü görmeye can atıyor, ben de her zaman bu istekleri yerine getirmeye çalışıyorum. Norrell ne söylerse söylesin, çok basit bir iş ve meslekten olmayan insanların her zaman ilgisini çekip şaşırtıyor. Tek şikayetim insanların eninde sonunda akrabalarını görmeyi istemeleri. Salı günü Fulcher denen bir ailenin evindeydim. Masaya biraz şarap döktüm ve onlara o anda Bahamalar'da bütün şiddetiyle devam etmekte olan bir deniz savaşını, ay ışığında Napoli'deki bir manastır enkazını ve en sonunda ayakları sıcak su dolu bir tasın içinde sıcak çikolata içen Napolyon Bonaparte'ı gösterdim.

Fulcherler yaptığımla ilgilenecek kadar terbiyeli insanlardı ama gecenin sonunda Carlisle'da oturan halalarını gösterip gösteremeyeceğimi sordular. Sonraki yarım saat boyunca bütün aile ateşin yanında oturmuş örgü ören beyaz takkeli bir hanıma kendilerinden geçmiş bir halde bakarken Arabella'yla ben de birbirimizle sohbet etmek zorunda kaldık." Jonathan Strange'in Mektupları ve Muhtelif Yazıları, haz. John Segundus., John Murray, Londra, 1824.

(56) Bay Norrell'in kitaplarından biri. Bay Segundus'la Bay Honeyfoot, Ocak 1807'de Bay Norrell'i ziyarete geldiklerinde üstü kapalı olarak sözü geçmiştir.

(57) Bunlar Bay Norrell'in Bayan Wintertowne'ın evinde iki yıl önce gördüğü Venedik tablolarıydı. Bayan Wintertowne o zaman Bay Norrell'e tabloları Sir Walter'la kızı, Bayan Wintertowne'a düğün hediyesi olarak vermek istediğini söylemişti.

(58) Strange ve Norrell'in 1810 yılında yaptıkları büyüler arasında, Biskay Körfezi'nde denizin bir bölümünü ikiye bölerek dev ağaçlardan oluşan bir orman oluşturma (bu sırada yirmi Fransız gemisini yok etmişlerdir), Fransız gemilerini şaşırtmak, Fransız mahsulleriyle çiftlik hayvanlarını yok etmek için beklenmedik gelgitler ve rüzgarlar çıkarmak,

yağmurdan gemi filoları yapmak, Fransız askerlerin ve denizcilerin kafasını karıştırmak ya da ilgi sini çekmek için surlu şehirler, dev insanlar, uçan melekler göstermek, Fransızlar gün beklerken gece, gece beklerken gün oluşturmak.

Yukarıdakilerin hepsi Francis Sutton-Grove'un De Generibus Artium Magicarum Anglorum'unda sıralanmıştır.

2 Önceki Savaş Bakanı, Lord Castlereagh, Bay Canning'le 1809 sonlarında şiddetli bir kavgaya tutuşmuştu. İki bey önce düello yapmış sonrasında ikisi de hükümetten istifa etmek zorunda kalmıştır. Halihazırdaki Bakan Lord Liverpool aslında bu sayfalarda daha önce de sözü edilen Lord Hawkesbury'dir. Babası Aralık 1808'de öldüğünde bir unvanı bırakıp diğerini almıştır.

(59) Thaumatomane: Büyü ve harikalara karşı derin bir tutku duyan kişi. İngiliz Dili Sözlüğü, Samuel Johnson.

(60) Floors Şatosu, Roxburghe Dükü'nün evidir.

(61) Makam Kurulu en sonunda Sör James Innes lehine karar vermiştir ve Bay Lascelles'in tahmin ettiği gibi kütüphane hemen satışa çıkarılmıştır.

1812 yazında (Strange Yarımadada'dayken) gerçekleşen müzayede İskenderiye Kütüphanesi'nin yanmasından bu yana kitap dünyasının en önemli olayıdır. Kırk bir gün sürmüş ve en az iki düelloya neden olmuştur.

Dükün kitapları arasında yedi büyü metni bulundu ve hepsi de olağanüstüydü.

Rosa et Fons, bilinmeyen bir on dördüncü yüzyıl büyücüsü tarafından yazılmış, büyü üzerine mistik bir tefekkürdü.

Thomas de Dundelle, Chrétien de Troyes'in şimdiye kadar saklı kalmış bir şiiriydi. Kuzgun Kral'ın ilk insan hizmetkarı Thomas Dundale'in hayatını renkli bir yorumla aktarıyordu.

Loveclay Ingham'ın Kitabı, Cambridge'de yaşamış on beşinci yüzyıl büyücüsünün günlük meşgalelerini anlatıyordu.

Exercitatio Magica Nobilissima, on yedinci yüzyıldan kalma İngiliz büyüsünü açıklamaya yönelik bir kitaptı.

Yedi'nin Tarihi kısmen Latince, kısmen İngilizce ve kısmen bilinmeyen bir peri dilinde yazılmış, karman çorman bir eserdi. Yaşını tahmin etmek imkansızdı, yazarı da bilinmiyordu, söz konusu yazarın kitabı hangi amaçla yazdığı da tamamen karanlıktaydı. Genel olarak Peri Diyarı'nda "Yedi" adındaki bir şehrin tarihiyle ilgili görünüyordu ancak bilgiler çok karmaşık bir tarzda verilmişti ve yazar zaman zaman anlatısına ara vererek kendisine gizemli bir biçimde kötülüğü dokunmuş, ismini vermediği bir kişiyi itham ediyordu. Metnin bazı bölümleri bu açıdan öfkeli bir mektubu andırıyordu.

Kadınlar Parlamentosu, kadınlara özgü bilgelik ve büyünün tanımını yapan on altıncı yüzyıldan kalma simgesel bir öyküydü.

Ancak içlerinde en harikası, son gün açık artırmaya konan Ralph Stokesey'nin Hayatına Tutulan Bir Ayna ve Boccacio'nun Decameron'unun ilk baskısıydı. Bay Norrell bile ilk kitabın varlığından o gün haberdar olmuştu. Görünüşe göre iki yazarı vardı. Biri, William Thorpe denen bir on beşinci yüzyıl büyücüsü, diğeri Ralph Stokesey'in peri hizmetkarı Col Tom Blue idi. Bu hazine için Bay Norrell iki bin yüz gine gibi o güne kadar duyulmamış bir meblağ ödemişti.

Bay Norrell'e duyulan genel saygı o derecedeydi ki odadaki tek bir bey bile ona karşı fiyat artırmamıştı ancak bir bayan her kitapta ona karşı fiyat artırdı. Müzayededen haftalarca önce Arabella Strange çok meşguldü. Kitapların bazılarını kocası adına alabilmek için borç almaya çalışarak Strange'in akrabalarına çok sayıda mektup yazmış ve Londra'daki bütün dostlarını ziyaret etmişti. Ancak Norrell her seferinde ondan fazla fiyat teklif etmişti.

Müzayedede bulunan yazar Sör Walter Scott müzayedenin sonunu şöyle anlatmıştı: "Bayan Strange, Ralph Stokesey'in Hayatı'nı kaybettiğine öyle üzülmüştü ki gözyaşları içinde oturdu. O anda Bay Norrell elinde kitapla içeri girdi. Bu adam öğrencisinin eşinin yüzüne bile bakmadı, tek kelime bile etmedi. Bu kadar hoş olmayan bir davranış en son ne zaman

gördüm bilmiyorum. Bu davranışı birkaç kişi daha gördü ve Bay Norrell hakkında epey kırıcı şeyler söylendiğini işittim. Büyücüye olan hayranlığı sınır tanımayan Lord Portishead bile Norrell'in Bayan Strange'e karşı çok kötü davrandığını düşündüğünü itiraf etti."

Ancak olumsuz yorumlara neden olan yalnızca Bay Norrell'in Bayan Strange'e olan davranışı değildi. Müzayedeyi izleyen haftalarda bilginler ve tarihçiler bu yedi harika kitaptan öğrenilen yeni bilgileri haber almayı beklediler. Özellikle de Ralph Stokesey'nın Hayatına Tutulan Bir Ayna'nın İngiliz büyüsünün en şaşırtıcı gizemlerine cevaplar getireceği konusunda büyük umutlar besliyorlardı. Bay Norrell'in bulduklarını İngiliz Büyüsü Dostları'nda yayımlayacağı ya da kitapların kopyalarını bastıracağına inanılıyordu. Bay Norrell ikisini de yapmadı. Bir iki kişi ona belirli sorular soran mektuplar yazdı. Cevap vermedi. Gazetelerde bu davranışını kınayan mektuplar yayınlandığında küplere bindi. Ne de olsa her zamankinden farklı bir şey yapmamıştı: Değerli kitapları almış ve onları kimsenin göremeyeceği bir yere saklamıştı. Tek fark bu işi tanınmadan önce yaparken hiçkimseden bir itiraz duymuş olmamasıydı, oysa şimdi bütün İngiltere'nin gözü üzerindeydi. Sessizliği merak uyandırıyordu ve insanların aklına Bay Norrell'in kaba ve kibirli davrandığı diğer zamanlar da gelmeye başlamıştı.

(62) Aziz Serlo'nun İhsanı, Fransızlar'dan ele geçirilen bir gemiydi. Fransızların elindeyken adı Le Temple Foudroye idi. Arir Serlo'nun İhsanı elbette Kuzgun Kral'ın başşehri Newcastle'ı kuşatan ve koruyan dört sihirli ormandan birinin adıydı.

(63) Elbette Wellington'un maruzatı olduğu yönünde itirazlar olabilir ama vatanperver bir İngiliz kalemi böyle önemsiz ayrıntılar üzerinde durmaz.

(64) İspanya sınırını koruyan üç büyük kale vardı: Almeida, Badajoz ve Ciudad Rodriguez. 181 l yılının ilk aylarında üçü de Fransızlar'ın elindeydi. Wellington, Almeida'ya ilerlerken, General Beresford'u Portekiz ordusuyla birlikte daha güneydeki Badajoz Kalesi'ni kuşatmaya göndermişti.

(65) Yorkshire, Kuzgun Kral'ın Kuzey İngiltere krallığının bir parçasıydı. Childermass ve Norrell, Vinculus'un kendileri gibi kuzeyli olduğunu bilseler, ona biraz daha saygılı davranırlardı.

(66) Lascelles, Kuzgun Kral'ın bahsine bile dayanamayan Bay Norrell'in, bir zamanlar Kral'ın sahip olduğu ve çok iyi tanıdığı topraklarda, Kral'ın emriyle çıkarılmış taşlardan inşa edilmiş bir malikanede oturmasının tuhaf bir durum olduğunu söyleyen tek kişi değildir.

(67) Kitap katli İngiliz büyü kanunlarına sonradan eklenmiş bir suçtur. Bir kitabı büyüyle kas ten yok etmenin cezası, bir Hıristiyan'ı öldürmekle birdi.

(68) Beyefendinin sıraladığı değerli kişiliklerin çoğu Hıristiyan değildi. Nasıl biz farklı ırklara ve kabilelere toptan "periler" diyorsak, onlar da din, ırk ya da çağ farkına bakmaksızın bizi genel anlamda "Hıristiyan" olarak nitelendirirler.

(69) Guerilla, "küçük savaş" anlamına gelen İspanyolca bir sözcük. Guerilla çeteleri, Fransız ordularına karşı savaşan ve onları taciz eden İspanyollar'dan oluşuyordu. Çetelerdeki adam sayısı bir düzineden bine kadar ulaşabilirdi. Bazıları eski askerlerden oluşuyordu ve etkileyici bir askeri disipline

sahipti. Diğerleri eşkiyadan farksızdı ve Fransızlar'la savaşmakla olduğu kadar kendi talihsiz yurttaşlarını da korkutmakla uğraşıyorlardı.

(70) Jonathan Strange'den John Segundus'a, 20 Ağustos, 1810.

"Ne zaman birinin ya da bir şeyin bulunması gerekse, Lord Wellington benden görüntü çağırmamı istiyor. Hiçbir zaman işe yaramıyor. Kuzgun Kral ve diğer Aureate'lerin kişileri ya da eşyaları bulmak için bir tür büyüsü vardı. Anladığım kadarıyla gümüş bir su tasıyla başlıyorlardı. Suyun yüzeyini pırıltılı ışık çizgileriyle dörde bölüyorlardı. (Bu arada John, bu çizgileri yapmakta dediğin gibi zorluk yaşadığına gerçekten inanamıyorum. Büyüyü daha açık bir biçimde tarif edemem. Dünyanın en kolay şeyi!) Bu çeyrekler, cennet, cehennem, yeryüzü ve Peri Diyarı'nı temsil ediyorlar. Görünüşe göre aradığın kişinin ya da eşyanın bu âlemlerden hangisinde bulunabileceğini belirlemek için bir seçim büyüsü yapıyorsun, ancak sonrası nasıl ilerliyor hiçbir fikrim yok, Norrell'in de öyle! Keşke bu büyüyü bilseydim! Wellington ya da kurmayları bana sürekli ya yapamayacağım ya da bu büyüyü bilmediğim için yarım bırakmak zorunda olduğum işler veriyorlar. Eksikliğini her gün hissediyorum. Yine de deney yapmak için zamanım yok. Bu nedenle John, bu büyüyü denemek için zaman ayırırsan ve bana en ufak bir ilerleme kaydettiğinde hemen bildirirsen minnettar olacağım."

John Segundus'tan günümüze kalan belgelerde bu büyüyü geri getirmekte bir başarı kaydettiğine ilişkin herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Ancak 1814 sonbaharında Strange, Paris Ormskirk'in Otuz Altı Başka Alem'den Açıklamalar'ında uzun zamandır bir çobanın koyun sayarken kullandığı tekerleme olduğu düşünülen pasajın, aslında tam da bu büyünün karmakarışık bir hale getirilmiş biçimi olduğunu fark etti. 1814'e gelindiğinde hem Strange hem de Bay Norrell bu büyüyü kendilerinden emin bir biçimde uygulayabiliyorlardı.

(71) Strange bunu Kuzgun Kral'ın yaptığı bir büyü olarak biliyordu. Kral'ın yaptığı büyülerin çoğu gizemli, zarif ve incelikli büyülerdi, bu nedenle böyle kaba saba bir büyüyü kullandığını öğrenmemiz biraz da şaşırtıcıdır.

On üçüncü yüzyılın ortalarında Kral'ın düşmanları ona karşı bir ittifak oluşturma girişiminde bulunmuşlardı. İttifaktakilerin çoğu Kral'ın tanıdığı kişilerdi. Biri Fransa kralı, bir diğeri İskoçya kralıydı, aralarında kendilerine debdebeli unvanlar veren ve iddia ettikleri geniş toprakları yönetip yönetmedikleri belli olmayan, bağlılığını yitirmiş birkaç peri de vardı. Daha gizemli ama belki de çok daha önemli başka kişiler de vardı. Kral hükümranlığı boyunca iblislerle ve meleklerle iyi geçinmişti ancak ortalıkta dolaşan söylentilere göre ikisiyle kavga etmişti: Merhameti yöneten Zadkiel ve gemi kazalarını yöneten Alrinak ile.

Kral bu ittifakın oluşması sırasında çok endişelenmiş görünmemektedir. Ancak büyülü işaretler kendi soylularından birinin de karşı tarafa katıldığı ve kendisine kumpas kurduğunu gösterince durumla daha fazla ilgilenmeye başladı. Şüphelendiği kişi Wharfdale Kontu Robert Barbatus'tu, kurnazlığı ve herkesi kendi çıkarına göre yönlendirmesiyle tanındığından Tilki takma adıyla anılan bir adam. Kral'ın gözünde ihanet en büyük suçtu.

Tilki'nin büyük oğlu Henry Barbatus ateşlenip ölünce Kuzgun Kral cesedini mezarından çıkarttı ve bildiklerini söylemesi için onu canlandırdı. Dundale'li Thomas ve Lanchester'li William bu tür büyülerden tiksindiklerinden Kral'a başka bir yol bulması için yalvardılar ancak Kral çok kızmış olduğundan onu vazgeçiremediler. Kullanabileceği belki yüz kadar farklı büyü olmasına rağmen hiçbiri bunun kadar çabuk ve doğrudan sonucu vermezdi. Kral da her büyük büyücü gibi pratik zekalı bir adamdı.

Kuzgun Kral'ın, öfkesinden Henry Barbatus'u dövdüğü söylenir. Hayattayken yakışıklı yüzü ve nazik tavırlarıyla hayranlık, cesaretiyle korku uyandıran mükemmel bir genç adam olan Henry'nin Kral'ın büyüsüyle sızlanan inleyen bir kuklaya dönüşmesi William Lanchester'i çok kızdırmış ve

Kuzgun Kral'la ikisi arasında birkaç yıl süren bir kavgaya yol açmıştır.

(72) Cesetlerin hayatlarına son vermek için gözlerini, dillerini ve yüreklerini sökmek gerekir.

(73) "Ölü İtalyan askerleriyle ilgili olarak, zaten onca acı çekmiş adamlara böyle bir zalimlik yapmaktan dolayı büyük üzüntü duyduğumuzu söyleyebilirim yalnızca. Ancak böyle yapmaya mecburduk. Bir türlü büyücüyü rahat bırakmaya ikna olmadılar. Belki onu öldürmemişlerdi ama çıldırtacakları kesindi. Uyurken, ölülerin ona dokunup uyandırmamaları için başına iki nöbetçi koymak zorunda kalıyorduk. Üstelik ölümlerinden bu yana epeyce hırpalanmışlardı. Zavallılar insanın uyandığında ilk görmek isteyeceği şeyler değildi. Sonunda büyük bir ateş yakıp onları içine attık."
Lord Fitzroy Somerset'ten kardeşine, 2 Eylül 1812.

(74) Albay Vickery, ormanda bir keşif yaptığında İngiliz ordusuna ateş etmek üzere hazır bekleyen Fransız askerleriyle dolu olduğunu görmüştü. Subayları ne yapacaklarını tartışırken Lord Wellington atıyla yanlarına geldi. "Çevresinden dolaşabiliriz" dedi Wellington. "Ama bu zaman alır ve acelem var. Büyücü nerede?"
Biri gidip Strange'i getirdi.
"Bay Strange!" dedi Lord Wellington. "Eminim şu ağaçları oynatmak sizin için fazla zahmetli bir iş olmayacaktır! Her halükarda dört bin adamın on bir kilometre fazla yürümesinden daha kolay olur! Ormanı taşıyın lütfen!"
Böylece Strange söyleneni yaptı ve ormanı vadinin diğer tarafına götürdü. Fransızlar çıplak kalan yamaçlarda korkuyla sinmiş bir halde kalakaldılar ve hemen İngilizler'e teslim oldular.

(75) Wellington'ın haritalarındaki bir yanlışlık yüzünden İspanya'nın Pamplona şehri tam olarak İngilizler'in sandığı

yerde değildi. Ordu bir gün içinde otuz kilometre yol alıp da Pamplona'nın on beş kilometre daha kuzeyde olduğu anlaşılınca Wellington büyük hayalkırıklığına uğradı. Sorunu hızlı bir biçimde tartıştıktan sonra bütün haritaları değiştirmektense Strange'in şehri taşımasının daha kolay olacağına karar verildi.

(76) St. Jean de Luz'daki kiliseler biraz sıkıntılı bir durumdu. Taşınmaları için ortada hiçbir neden yoktu. İşin gerçeği Strange bir Pazar sabahı St. Jean de Luz'da 16. Hafif Süvari'den üç yüzbaşı ve iki teğmenle birlikte kahvaltı niyetine brendi içiyordu. Strange bu beylere çeşitli nesnelerin büyü yoluyla taşınmasının arkasındaki teoriyi anlatmaktaydı. Tamamen beyhude bir çabaydı çünkü ayık olsalardı bile onu iyi anlamayacaklardı ki ne Strange ne de bu beyler iki gündür tam anlamıyla ayık gezmemişti. Strange örnek vermek için cemaatleri hâlâ içindeyken kilisenin yerlerini değiştirdi. İnsanlar dışarı çıkmadan önce eski hallerine getirmek niyetindeydi ama kısa bir süre sonra bilardo oynamaya çağırılınca kiliseler bir daha aklına bile gelmedi. Gerçekten de Strange'in pek çok kez yapacağını söylemesine rağmen, taşıdığı ırmakları, ormanları, şehirleri ya da herhangi başka bir şeyi eski yerlerine götürmeye ne zamanı ne de isteği oldu.

(77) İngiliz hükümeti Lord Wellington'a dük unvanı verdi. O sıralarda Strange'e de bir asalet Unvanı verilmesi çok konuşulan bir konuydu. "En azından bir baronluk bekleyecektir" dedi Lord Liverpool, Sör Walter'a. "Daha fazlasını da vermemizi hak ediyor, vikontluğa ne dersiniz?" Hiçbirinin olmamasının nedeni ise Sör Walter'ın da belirttiği gibi, Strange'e Bay Norrell için de bir şey yapmadan bir ünvan verilmesinin imkansızlığıydı ve her nasılsa hükümetteki hiç kimse Bay Norrell'den bunu yapmayı isteyecek kadar hoşlanmıyordu. Bay Norrell'e, "Sör Gilbert" ya da "lordum" şeklinde hitap etmek zorunluluğu nedense insanın içine bir sıkıntı veriyordu.

(78) Jonathan Strange’in Hayatı, kitabında John Segundus, Strange’in sonraki davranışlarında Wellington Dükü'nden etkilendiği diğer yönleri tartışır.

(79) Muhtemelen Ormskirk de bilmiyordu. Tek yaptığı başka birinin kendisine söylediği ya da başka bir kitapta bulduğu büyüyü yazmak olmuştu. Bu Arjantin büyücüleriyle ilgili daimi bir sorundu. En ufak bir büyü bilgisini bile kaybetmeme endişesiyle çoğu zaman kendilerinin de anlamadığı şeyleri yazmak zorunda kalmışlardı

(80) Ağaç sırası ve havuz Kral İli. William tarafından planlanan, inşasına başlanan ancak hiçbir zaman tamamlanmayan büyük bir süs bahçesinden geriye kalanlardı. Masraflar karşılanamayacak kadar büyüyünce terk edilmişti. Arazi eski haline döndürülmüş yani park ve çayır olmuştu.

(81) Charles James Fox, sekiz yıl önce ölmüş radikal bir politikacıydı. Bu sözler Kral’ın akli dengesini ne derece yitirmiş olduğunu gösteriyor: Bay Fox ne olursa olsun bir kiliseye adım atmayacak ünlü bir ateistti.

(82) Strange sabahki olayları daha sonra düşündüğünde, flütçünün kendisini tat alma duygu suyla kandırmaya çalışmadığı sonucuna varmıştı.

(83) Bay Norrell’in peri yollarının zararsız olduğunu söylemekte haklı olup olmadığı tartışmaya açık bir konudur. Peri yolları tekinsiz yerlerdir ve bu yollarda yolculuk yapmaya çalışan insanların başına gelen garip maceralarla ilgili düzinelerce hikaye vardır. Aşağıdaki iyi bilinen hikayelerden biridir. Yoldaki insanların başına tam olarak ne geldiğini

söylemek zordur, yalnızca şunu söylemekle yetinelim, kesinlikle sizin ya da benim paylaşmak isteyebileceğimiz bir akıbet değildi.

Yorkshire'da on altıncı yüzyıl sonlarında yaşamış bir çiftlik sahibi vardı. Yazın bir sabah otları kurutmak üzere iki üç adamıyla birlikte dışarı çıktı. Toprağın üzerinde beyaz bir pus geziyordu ve hava soğuktu. Tarlanın bir kenarında, iki yandan yüksek alıç çitleriyle sınırlanan eski bir peri yolu^bulunuyordu. Yol uzun otlar ve genç filizlerle kaplıydı, en güneşli günde bile gölgeli ve karanlık olurdu. Çiftçi peri yolunda şimdiye kadar hiç kimseyi görmemişti ama o gün başını kaldırıp baktığında yoldan bir grup insanın geldiğini gördü. Yüzleri tuhaf, giyimleri yakışıksızdı. İçlerinden bir adam diğerlerinin önünde yürüyordu. Yoldan çıkarak tarlaya geldi. Siyahlar içinde, genç ve yakışıklı bir adamdı. Daha önce hiç görmemiş olmalarına rağmen çiftçi ve adamları onu hemen tanıdılar: Bu Büyücü Kral, John Uskglass'tı. Önünde diz çöktüler, Kral onları ayağa kaldırdı. Yolculuk yaptığını söyledi, ona bir at, yiyecek ve içecek getirdiler. Sonra karılarıyla çocuklarını da çağırdılar, John Uskglass hepsini kutsadı ve bol şans bağışladı.

Çiftçi peri yolunda kalan tuhaf insanlara tereddütle baktı ama John Uskglass ona korkmamasını söyledi. Yoldaki insanların ona zarar vermeyeceğine söz verdi. Sonra ata binerek uzaklaştı.

Eski yoldaki insanlar bir süre daha oyalandılar ama güçlü yaz güneşinin ilk ışıkları Üzerlerine vurur vurmaz pusla birlikte kayboldular.

(84) Kasım 1814'ten kaldırıldığı ertesi yılın yaz ayına kadar asılı olan bu tablo şu anda kayıptır. O günden beri görülmemiştir. Bir anı kitabından yapılan aşağıdaki alıntı, Bay Lawrence'ın (daha sonra Sör Thomas Lawrence) portreyi yaparken yaşadığı zorlukları anlatır. 1814 sonlarında Norrell'le Strange arasındaki ilişkiyi aydınlatması açısından da ilginçtir. Görünüşe göre Strange pek çok kışkırtmaya rağmen o sıralarda

hâlâ yaşça büyük büyücüye karşı sabır göstermeye çalışmakta ve başkalarını da aynısını yapmaya teşvik etmektedir.

"İki büyücü Bay Norrell'in kütüphanesinde oturup resim için poz verdiler. Bay Lawrence'e göre, Bay Strange son derece uysal biriydi ve portrenin Strange'e düşen kısmı çabucak ilerledi. Ote yandan Bay Norrell en başından beri huzursuzdu. İskemlesinde kıpırdanıyor ve Bay Lawrence'ın ellerini görmek istercesine boynunu uzatıyordu, şövale aralarında durduğu için bu boşuna bir çabaydı. Bay Lawrence onun resim konusunda endişelendiğini düşünerek her şeyin iyi gittiğini söyleyerek yatıştırmaya çalıştı. Bay Lawrence, Bay Norrell'in arzu ediyorsa portresine bakabileceğini de söyledi ama bu Bay Norrell'in huzursuzluğunu gidermedi.

Bay Norrell hemen o anda odada bulunan ve bakanlardan birine mektup yazmakta olan Bay Strange'e seslendi. 'Bay Strange bir yerlerden cereyan geliyor! Bay Lawrence'in arkasındaki pencere açık galiba! Bay Strange lütfen gidip pencere açık mı değil mi diye bakar mısınız!'Strange başını kaldırmadan cevap verdi. 'Hayır açık değil. Yanılmışsınız.'Birkaç dakika sonra Bay Norrell meydanda bir börek satıcısının sesini işittiğini sanarak Bay Strange'e gidip pencereden bakması için yalvardı ama Bay Strange bir kez daha reddetti. Bay Norrell börekçiden sonra bir düşesin arabasının sesini işittiğini sandı. Bay Strange'in pencereye gitmesi için aklına gelen her şeyi denedi ama Bay Strange bir türlü gitmiyordu. Durum çok tuhaftı, bu nedenle Bay Lawrence, Bay Norrell'in bütün tedirginliğinin hayali cereyanlar ya da börek satıcıları ya da düşesler değil de resimle ilgili olduğundan kuşkulanmaya başladı.

Bay Norrell odadan çıkar çıkmaz Bay Lawrence, Bay Strange'e sorunun ne olduğunu sordu. İlk başta Bay Strange hiçbir şey olmadığı konusunda ısrar etti ama Bay Lawrence öğrenmeye kararlıydı ve Bay Strange'i doğruyu söylemesi için sıkıştırdı. Bay Strange içini çekti. 'Off pekâlâ! Şövalenizin arkasında kitaplarından büyü kopyaladığınızı sanıyor.'

Bay Lawrence çok şaşırdı. Ülkenin en önemli kişilerinin portresini yapmış ve hırsızlıkla suçlanmamıştı. Bu hiç

beklemediği bir muamaleydi.

'Haydi'dedi Bay Strange, 'Kızmayın. İngiltere de sabrınızı hakeden biri varsa o da Bay Norrell'dir. İngiliz büyüsünün geleceği onun omuzlarında ve emin olun bu sorumluluğu derinden hissediyor. Bu da tuhaf şeyler yapmasına yol açıyor tabii. Bay Lawrence bir sabah kalkıp kendinizi İngiltere'deki tek ressam olarak bulsanız neler hissederdiniz merak ediyorum. Biraz yalnızlık çekmez miydiniz? Michelangelo, Raphael, Rembrandt ve diğerlerinin bakışlarını üzerinizde hissetmez miydiniz? Kendi eserleriyle boy ölçüşebilecek bir şey yapmanız için size hem meydan okuyorlarmış hem de sizden bunu istiyorlarmış gibi gelmez miydi? Bazen moraliniz bozulup öfkeye kapılmaz mıydınız?'"

Bayan Croft'un Sör Thomas Lawrence ile Otuz Yılın Anıları'ndan.

(85) On altıncı yüzyıl büyücüsü, Francis Pevensey. Albion Evi'nde Bulunabilecek On Sekiz Harika kitabını yazmış, Martin Pale tarafından eğitilmiştir. On Sekiz Harika'da karmaşık diyagramlar ve incelikli büyü aletlerine olan düşkünlüğü dahil Pale'in büyüsünün bütün tipik özellikleri bulunabilir.

Yıllar boyu Francis Pevensey, İngiliz büyü tarihinde küçük ama saygın bir yerin sahibi oldu. On sekizinci yüzyıl büyü teorisinde en hararetli tartışmalardan birinin konusu olması bu nedenle herkese sürpriz oldu.

Tartışma l 754'te Lincolnshire Stamford'da yaşayan bir beyin kütüphanesindeki çok sayıda mektubun bulunmasıyla patlak verdi. Hepsi eski bir el yazısıyla yazılmış ve Martin Pale olarak imzalanmıştı. Dönemin büyü bilginleri doğal olarak sevinçten havalara uçtular.

Ancak ayrıntılı bir biçimde incelendiğinde mektupların, içlerinde büyüyle ilgili tek kelime bile barındırmayan aşk mektupları olduğu ortaya çıktı. Üstelik inanılmayacak kadar da ihtiraslıydılar. Pale aşığını üzerine yağan tatlı bir yağmura, onu ısıtan bir ateşe, her türlü rahatlığa yeğleyeceği bir işkenceye benzetiyordu. Süt beyazı göğüslerden, parfüm kokulu

bacaklardan, yıldızların dolandığı yumuşak kahverengi saçlardan, büyü formülleri bulacaklarına inanan büyü bilginleri için hiç ilginç olmayan birkaç başka şeyden söz ediyorlardı.

Pale aşığının adını yazmaya o kadar düşkündü ki, soyadı -Pevensey- üzerine bir bilmece ya da cinaslı bir şiir de yazmıştı. İlk başta on sekizinci yüzyıl büyü bilginleri Pale'in metresinin Francis Pevensey'in karısı ya da kızkardeşi olduğunu öne sürdüler. On altıncı yüzyılda Francis hem kız hem de erkek çocuklara verilen yaygın bir addı. Sonra Charles Hether-Gray, On Sekiz Harika'nın adının geçtiği mektuplardan yedi farklı alıntı yayımladı ve Pale'in metresiyle kitabın yazarının aynı kişi olduğunu açıkça kanıtladı.

William Pantler mektupların sahte olduğunu öne sürdü. Bay Whittlesea adında bir adamın kütüphanesinde bulunmuşlardı. Bay Whittlesea'nin karısı ikisi Drury Lane'de sergilenen beş altı oyun yazmıştı. Elbette diyordu Pantler, oyun yazmaya tenezzül eden bir kadın her şeye tenezzül edecektir. Mektupların Bayan Whittlesea tarafından yazılmış sahte belgeler olduğunu öne sürdü. Bayan Whittlesea bu sahtekarlığı, "... Cinsini Tanrı'nın doğal düzende onlar için belirlediği yerin üzerine çıkarmak için... " yapmıştı. Bay Whittlesea, Pantler'ı düelloya davet etti ancak tepeden tırnağa bir bilgin olan ve silahlardan hiç anlamayan Pantler özür dileyerek Bayan Whittlesea'ye yaptığı suçlamaları resmi olarak geri aldı.

Bay Norrell uzun süre önce kafasında Pevensey'yi bir erkek olarak bellediğinden Pevensey'in büyüsünü istemeye istemeye kullanıyordu. Mektuplara gelince içlerinde büyüyle ilgili bir şey olmadığından onlarla ilgilenmedi. Jonathan Strange ise farklı düşünüyordu. Ona göre tek bir soru sorulduğunda bütün mesele aydınlanıyordu: Martin Pale bir kadına büyü öğretir miydi? Cevap, yine Strange'e göre evetti. Ne de olsa Martin Pale de büyücülüğü bir kadından, Winchester'li Catherine'den öğrenmişti.

(86) Thaddeus Hickman (1700-38), Martin Pale'in hayatını yazan bir yazar.

(87) Sarmaşık İngiltere'nin düşmanlarını bağlamaya söz verdi.
Yaban gülü ve dikenler onları kırbaçlamaya söz verdi
Kayın her soruyu cevaplayacağını söyledi
Alıç başka ülkelere kapı açacağım dedi
Porsuk ağacı silahları getirdi
Meşe uzak tepeleri izledi
Yağmur bütün kederi silip süpürdü
Bu geleneksel İngiliz özdeyişi, Kuzgun Kral John Uskglass'ın İngiltere adına ormanlarla yaptığı söylenen çeşitli anlaşmaları sıralamaktadır.

(88) Les Cinque Dragownes (Beş Ejderha). Bu mahkeme adını sanıldığı gibi yargıçlarının zalimliğinden değil, John Uskglass'ın resmi hükümlerin verildiği Newcastle'daki sarayında bulunan meclisten alır. Bu meclisin on iki köşeli bir odası olduğu söylenir. Odanın her yeri bazıları insanların bazıları perilerin elinden çıkma muazzam oymalarla kaplıydı. Oymaların en harikası da beş ejderhaya ait olandı.

Cinque Dragownes'in yargıladığı suçlar arasında: "Şeytani Eğilimler" yani özünde kötülük barındıran büyüler, "Sahte Büyü" yani insanın yapamayacağı ya da yapmayı amaçlamadığı bir büyüyü yapar gibi yapması ya da yapmaya söz vermesi, sihirli yüzükler, şapkalar, ayakkaplar, ceketler, kemerler, kürekler, fasulyeler, müzik aletlerinin vs. kullanma ehliyeti olmayan kişilere satışı, bir büyücüymüş gibi davranma ya da bir büyücü adına hareket ediyormuş gibi davranma, uygunsuz kişilere, sarhoşlar, deliler, çocuklar, zalim alışkanlıkları ve eğilimleri olan kişilere büyü öğretme, ayrıca eğitimli büyücüler ve diğer Hıristiyanlar tarafından işlenen büyüyle ilgili daha birçok suç. John Uskglass'ın kişiliğine yönelik suçlar da Cinque

Dragownes tarafından yargılanırdı. Cinque Dragownes'in tek ilgilenmediği büyü suçları kategorisi perilerin işlediği suçlardı. Bu suçlara Folflures mahkemesi bakardı.

On ikinci, on üçüncü ve on dördüncü yüzyıl İngiltere'sinde büyücülerle perilerden oluşan ve sürekli büyüyle uğraşan faal bir topluluk vardı. Büyünün kurallara bağlanması çok güç bir işti ve doğal olarak yapılan bütün büyüler iyi niyetli değildi. John Uskglass büyü ve büyücülerin uyacağı bir anayasa yaratmak için epeyi zaman ve çaba harcamış görünmektedir. Büyü İngiltere geneline yayıldığında ise Güney İngiliz kralları kuzeyli komşularının bilgeliğinden minnetle yararlandı. Zamana özgü özelliklerden biri de İngiltere'nin o zamanlar iki ayrı anayasaya göre yönetilen iki ayrı ülke olmasına rağmen büyüye ilişkin yasaların ikisi için de aynı olmasıydı. Cinque Dragownes'in Güney İngiltere'deki karşılığı Londra'nın Küçük Ejderhaları idi ve Blackfriars yakınlarında konuşlanmıştı.

(89) On yedinci yüzyıl sonlarında Kral'ın şehri Newcastle'da bir dilenci yaşardı. Bu adamın cesur bir küçük kızı vardı. Bir gün herkes onun babasının evinde bir köşede oynadığını sanırken kayboldu. Babası, annesi ve erkek kardeşleri onu her yerde aradılar. Komşular da aradı ama hiçbir yerde bulunamadı. Sonra öğleden sonra geç saatlerde bir de baktılar, çamurlu çakıl taşlı yoldan geliyor. Karanlık kış sokağında bir an yanında biri varmış gibi göründü ama çocuk yalnızdı. Kılına bile zarar gelmemişti ve parçaları birleştirdiklerinde şöyle bir hikaye ortaya çıktı:

Babasının evinden çıkıp, şehirde dolaştı ve çok geçmeden daha önce hiç görmediği bir sokağa geldi. Kaldırımtaşlarıyla güzelce döşenmiş geniş bir sokaktı ve onu dosdoğru yukarı hiç çıkmadığı kadar tepeye, büyük taş bir evin kapısına va avlusuna çıkardı. Eve girdi ve çok sayıdaki odasına baktı ama hepsi boş, sessiz, toz ve örümcek ağlarıyla kaplıydı. Evin bir tarafında, sanki pencerelerin dışında yaz ağaçları varmışçasına, yaprakların gölgelerinin hiç durmadan duvarlara ve zemine düştüğü (ama ne mevsim yazdı ne de dışarıda ağaç vardı) bir çift oda bulmuştu. Bir odada yalnızca

bir boy aynası vardı. Odayla ayna bir noktada kavga etmiş gibiydi çünkü ayna kuşlarla dolu olduğunu gösterdiği halde oda bomboştu. Yine de eldivencinin kızı dört bir yanında kuş sesleri işitiyordu. Sonunda karanlık bir deniz ya da ırmak yatıyormuşçasına akan su sesinin işitildiği uzun karanlık bir koridor da vardı. Bazı odaların pencerelerinden Newcastle şehrini görebiliyordu ama diğerleri bambaşka bir şehir, bazıları ise yalnızca yüksek, yaban kırlar ve soğuk mavi bir gökyüzünü gösteriyordu.

Evin içinde döne döne tırmanan pek çok merdiven gördü. En başta geniş başlayan merdivenler hızla daralıyor ve yükseldikçe daha çok kıvrılıyordu. Evin en tepesinde ise, taş duvarda yalnızca bir çocuğun fark edebileceği ve geçebileceği boşluklara ve çatlaklara dönüştüler. Bunların sonuncusu sade ahşap bir kapıya çıkıyordu.

Korkmak için bir nedeni olmadığından kapıyı açtı ama diğer tarafta bulduğu şey bir çığlık atmasına yol açtı. Ona on binlerce kuş havaya üşüşmüş gibi geldi, öyle ki artık gece ve gündüz yerine kara kanatlardan oluşan büyük bir karmaşa vardı. Çok çok uzaklardan bir rüzgar eser gibi oldu ve sanki gökyüzüne çıkmış da burayı kuzgunlarla dolu bulmuşçasına devasa bir boşlukta olduğu hissine kapıldı. Eldivencinin kızı korkmaya hem de çok korkmaya başladı ama sonra birinin ona seslendiğini işitti. Kuşlar hemen kayboldu ve kendini çıplak duvarlı, çıplak zeminli küçük bir odada buldu. Hiçbir eşya yoktu ama yerde bir adam oturuyordu. Onu adıyla çağırdı ve korkmamasını söyledi. Uzun siyah saçları, garip yırtık pırtık siyah giysileri vardı. Bir kral olduğunu gösteren hiçbir şey yoktu, yalnızca yanındaki gümüş su tasından büyücü olduğu anlaşılıyordu. Eldivencinin kızı günbatımına kadar birkaç saat adamın yanında kaldı, sonra da adam kızı şehirdeki evine götürdü.

(90) Bkz. 33. bölüm, 3 numaralı dipnot.

(91) John Uskglass’ın dönüşüne dair en ürkütücü hikaye belki de, İspanyol Kralı’nın Armada'sından sağ kurtulan Bask'lı denizcinin anlattığıdır. Gemileri İngiltere’nin kuzey kıyılarında büyük bir fırtınada batınca, denizci ve iki arkadaşı karaya kaçtı. Köylere gitmeye cesaret edemediler ama mevsim kış olduğundan toprağın üzeri kalın bir don tabakasıyla kaplıydı. Soğuktan öleceklerinden korktular. Gece olduğunda donmuş, çıplak bir toprak parçasının yüksek yamacında boş taş bir bina buldular. içerisi neredeyse zifiri karanlıktı ama duvarların üst kısmında yıldızların ışığını içeri alan açıklıklar vardı. Toprak zemine uzanarak uyudular.

Bask'lı denizci rüyasında bir kralın kendisini izlediğini gördü.

Uyandı. Tepesinden gelen loş gri ışık huzmeleri kış karanlığını deliyordu. Binanın en uzak ucundaki gölgelerde yüksek bir taş kaide görür gibi oldu. Işık güçlendiğinde kaidenin üzerinde bir iskemle ya da taht olduğunu gördü. Tahtın üzerinde bir adam oturuyordu, uzun siyah saçlı, beyaz yüzlü, siyah cübbeye sarınmış bir adamdı. Denizci dehşet içinde arkadaşlarını kaldırdı ve esrarengiz görüntüyü, tahtın üzerinde oturan adamı gösterdi. Onları izliyor gibi görünmesine rağmen hiç hareket etmemiş, parmağını bile oynatmamıştı. Yine de yaşayan biri olduğundan şüphelenmek hiç akıllarına gelmedi. Düşe kalka kapıya gittiler ve donmuş tarlalardan koşarak oradan uzaklaştılar.

Bask'lı denizci kısa süre içinde iki arkadaşını da kaybetti: Biri o hafta içinde soğuktan ve üzüntüden öldü, diğeri Biskay Körfezi'ne geri dönmek için güneye yürümeye başladı ve meçhul bir akibete uğradı. Ancak Bask'lı denizci Cumbria’da kaldı ve Lir çiftlikte çalışanlar onu yanlarına aldı. Aynı çiftlikte hizmetkar oldu ve komşu çiftlikten bir kızla evlendi. Hayatı boyunca yüksek yamaçtaki taş ambarın hikâyesini anlattı. Yeni dostları ve komşularından öğrendikleriyle kara tahttaki adamın Kuzgun Kral olduğuna inandı. Taş ambarı ise bir daha ne Bask'lı denizci ne çocukları ne de dostları bulabildi.

Bütün ömrü boyunca ne zaman karanlık bir yere girse, beyaz yüzlü, uzun siyah saçlı kralın karanlıkta oturmuş kendisini

bekliyor olması ihtimaline karşılık, "Selam sana Lordum, yüreğime, hoşgeldin"dedi. Kuzey İngiltere'nin geniş toprakları binlerce ve binlerce karanlık, Kral'ın olabileceği binlerce ve binlerce yer için, "Selam sana Lordum, yüreğime hoşgeldin."

(92) Kuruyan Bir Peri Olmanı (1444) yazan Peter Watershippe. John Uskglass'ın İngiltere'yi terk etmesinden sonra İngiliz büyüsünün çöküşünün, çağdaşı bir büyücü tarafından yazılmış olağanüstü ayrıntılı açıklamasıdır. 1434'te (Uskglass'ın gittiği yıl) Watershippe yirmi dört yaşında, Norwich'te henüz büyü eğitimi almaya başlamış genç bir adamdı. Kuruyan Peri Ormanı, Uskglass ve peri tebası İngiltere'de bulunduğu sürece etkili olan ancak gitmelerinden sonra etkisini yitiren büyüleri anlatır. Gerçekten de Aureate İngiliz büyüsüne ilişkin bilgimizin ne kadarının Watershippe'den geldiğini görmek şaşırtıcıdır. Kuruyan Peri Ormanı öfkeli bir kitap olarak görünebilir. Ancak Watcrshippe'in sonraki iki kitabıyla karşılaştırıldığında bu kanı ortadan kalkar: Newark Kalesi'ndeki Haksız Mahkûmiyetim Sırasında Yazılmış Bir Savunma, (1459-60) ve Sailte Kralın Suçları (1461 'de yazılmış, 1697'de Penzance'da basılmıştır).

(93) Lord Liverpool'un Londra'daki evi. Thames ırmağı kıyısında alışılmadık, eski ve harap bir malikane.

(94) Brükselliler ve şehirde bulunan ordular çok uzak bir ülkede bulunduklarını öğrendiklerinde çok şaşırdılar. Ne yazık ki yaklaşan savaşa hazırlanmakla öyle meşguldüler ki (ya da nüfusun daha zengin ve- havai kesimi söz konusu olduğunda bu hazırlıklar Richmond Düşesi'nin o gece vereceği balo içindi) ve neredeyse hiç kimsenin o anda gidip ülkenin nasıl ya da ülke halkının kim olduğunu keşfetmeye zamanı yoktu.

1830 yıllarında bir tüccar ve tuzakçı olan Pearson Denby, Plains Country'de yolculuk yapmaktaydı. Yanına tanıdığı bir Lakota şefi, Sudan Korkan Adam yaklaştı. Sudan Korkan

Adam, Denby'ye kendisine biraz kara şimşek topu bulup bulamayacağını sordu. Sudan Korkan Adam, düşmanlarına savaş açmayı düşündüğünü ve toplara acil ihtiyacı olduğunu söyledi. Bir ara elli topu olduğunu ve idareli kullanmasına rağmen hepsini tükettiğini anlattı. Denby anlamamıştı. Sudan Korkan Adam'a cephaneyi mi kastettiğini sordu. Hayır, dedi Sudan Korkan Adam. Cephaneye benziyordu ama çok daha büyüktü. Denby'yi kampına götürdü ve ona İskoçya'daki Carron Şirketi tarafından yapılmış on dört santimlik pirinç bir havan topu gösterdi. Denby çok şaşırdı ve Sudan Korkan Adam'a topu nereden bulduğunu sordu. Sudan Korkan Adam yakındaki tepelerden birinde Yarısı Bitmiş İnsanlar Kabilesi'nin yaşadığını söyledi. Bir yaz günü ansızın yaratılmışlardı ama Yaratıcıları onlara insanların yaşamaları için gerekli olan becerilerden yalnızca birini vermişti: Savaşma yetisini. Başka hiçbir becerileri yoktu, buffalo ya da antilop avlamasını, atları ehlileştirmesini, kendileri için ev yapmasını bilmiyorlardı. Deli Yaratıcıları onlara dört beş farklı dil verdiğinden birbirlerini bile anlayamıyorlardı ama ellerinde bu silah vardı ve onu Sudan Korkan Adam'a yiyecek karşılığında vermişlerdi.

Meraklanan Denby, Yarısı Bitmiş İnsanların Kabilesi'ni arayıp buldu. İlk bakışta diğer kabilelere benziyorlardı ancak Denby yaşlı erkeklerin tuhaf bir biçimde Avrupalı'ya benzediklerini ve bazılarının da İngilizce konuştuğunu fark etti. Bazı âdetleri Lakota kabilelerininkine benziyordu ama diğerleri Avrupalılar'ın askeri uygulamalarına dayanıyordu. Dilleri de Lakota diline benziyordu ancak pek çok İngilizce, Hollandaca ve Almanca sözcük barındırıyordu.

Robert Heath (ya da Çok-konuşan-küçük-adam) Denby'ye, 15 Haziran 1815'te öğleden sonra büyük bir savaş olacağı için birkaç farklı ordu ve bölükten kaçan askerler olduklarını söyledi. Hepsi de kalırlarsa öleceklerine ilişkin güçlü bir önsezi hissetmişti. Denby biliyor muydu Fransa Kralı şu aralar kimdi? Wellington Dükü mü yoksa Napolyon Bonaparte mi? Denby, bilemiyordu. "'Neyse efendim" dedi Heath, metanetli bir sesle.

"Hangisi olursa olsun hayat sizin ve benim gibiler için hep aynı."

(95) General Rebecq bu tekerlemenin bir de Hollandaca versiyonunu da uydurdu ve bu versiyon Quatre Bras'ya giden askerler tarafından söylendi. Askerler İngiliz yoldaşlarına öğrettiler, bu da daha sonra hem İngiltere hem Hollanda da çocukların ip atlarken söylediği bir tekerleme haline geldi.

(96) Kopenhag, dükün ünlü doru atı, 1808-36.

(97) 1810'da Vauxhall Bahçeleri'nin sahipleri George ve Jonathan Barratt, Strange ve Norrell'e her gece bahçelerde büyü gösterileri düzenlemeleri için büyük miktarda para teklif ettiler. Barrattlar'ın büyücülerin yapmalarını önerdiği büyüler tam da bu türdendi: Sihirli yaratıkların, Kitabı Mukaddes ve tarihten ünlü kişilerin illüzyonları vs vs. Bay Norrell doğal olarak teklifi reddetti.

(98) Yollar, araziler, odalar ve diğer fiziksel mekânlarda kafa karıştırmak için kullanılan büyü tekniği içlerinde bir labirent oluşturmaktır. Ancak Strange'in Şubat 1817'ye kadar bu büyüden haberi olmamıştır.

Yine de bu hiç kuşkusuz seferin sonucunu belirleyen bir eylemdi. Strange bilmiyordu, ancak Fransız general D'Erlon, 20.000 adamla savaş alanına ulaşmaya çalışıyordu. Ancak her dakika açıklanmaz bir biçimde değişen arazide yürümekle çok önemli saatler kaybettiler. Eğer o ve adamları Quatre Bras'ya ulaşmış olsalardı, muhtemelen Fransızlar kazanacak ve Waterloo hiç gerçekleşmeyecekti. Strange, dükün sabahki kabalığına incindiği için yaptığından kimseye söz etmedi. Sonradan bunu John Segundus ile Thomas Levy'ye anlattı. Sonuç olarak Quatre Bras tarihçileri D'Erlon'un başarısızlığının açıklamasını 1820'de yayımlanan Jonathan Strange'in Hayatı'nda okuduklarında çok şaşırdılar.

(99) Aslında Bay Pink dükün o gün gayriresmi yaver olarak görevlendirdiği pek çok sivilden biriydi. Bu gayriresmi yaverler arasında genç bir İsviçreli beyefendi ve Londralı başka bir gezgin satıcı da vardı.

(100) Lanchester'li William, John Uskglass'ın kethüdası ve en sevdiği hizmetkarıydı, dolayısıyla İngiltere'nin en önemli adamıydı.

(101) Dundale'li Thomas, John Uskglass'ın ilk insan hizmetkarı. Bkz. 45. Bölüm. 2. dipnot.

(102) Dyke toprak ve taşlardan oluşan, çoğu yıkık büyük bir duvardır. Galler'le İngiltere arasında yer alır. Deneyimleri sonucu Gal'li dostlarına güvenmemeyi öğrenen, sekizinci yüz yılda yaşamış Mercia kralı Offa'nın eseridir.

(103) Strange ve Arabella'nın evlilikleri sırasında Henry, Gloucestershire'daki Grace Adieu'nün bölge papazıydı. Burada Bayan Parbringer adında genç bir hanımla evlenme isteğindeydi ancak Strange genç hanımı ve dostlarını onaylamamıştı. Great Hitherden köyünde bu sırada bir makam boşluğu vardı, bu nedenle Strange, Sör Walter Pole'u buraya Henry'yi ataması için ikna etti. Henry de buna çok memnun olmuştu. Great Hitherden, Grace Adieu'den çok daha büyük bir yerdi ve kısa zamanda genç hanımı unuttu.

(104) Strange'in sahip olduğu kitaplar elbette büyü kitapları değil, büyüyle ilgili kitaplardı. Büyü kitaplarının hepsi Bay Norrell'in elindeydi. 1. Bölüm, 5. dipnotla karşılaştırın.

(105) Belki de anlamı bundan biraz daha fazlaydı. On ikinci yüzyıl kadar erken bir tarihte bile rahiplerle büyücülerin bir

anlamda rakip olduğu kabul edilirdi. İkisi de evrenin doğaüstü varlıklar ve doğaüstü güçlerle dolu olduğuna inanırlar. İkisi de bu varlıklardan büyüler ve dualarla dilekte bulunulabileceğine inanır. Pek çok açıdan iki kozmoloji birbirine benzer ama rahiplerle büyücüler bu anlayıştan çok farklı sonuçlar çıkarırlar.

Büyücüler temelde bu doğaüstü varlıkların yararıyla ilgilenirler. Melekler, iblisler ve perilerin hangi şartlar altında ve nasıl büyü uygulamalarında yardıma çağırılabileceklerini bilmeyi isterler. İlk sınıftaki varlıkların ilahi bir iyilikte donanmış, ikincilerinin cehenneme ait şeytani ve üçüncülerin ahlaki açıdan güvenilmez olmaları, amaçları açısından hiçbir önemi yoktur. Öte yandan rahipler neredeyse başka hiçbir şeyle ilgilenmezler.

Ortaçağ İngiltere'sinde iki kozmolojiyi birleştirme çabaları başarısızlığa mahkumdu. Kilise her şeyden habersiz bir büyücünün suçlu bulunabileceği bir yığın farklı şeyi sapkınlık sınıfına sokmakta gecikmedi. Meraudcu sapkınlıktan daha önce de söz etmiştik.

Whitby'li Alexander (1230?-1302) evrenin, yalnızca bir parçasını görebildiğimiz bir goblen olduğunu söyler. Öldükten sonra onu bir bütün olarak görürüz ve farklı parçaların birbiriyle olan ilişkisini anlarız. En mütevazı köy büyücüleri bile sapkınlık suçlamalarından kaçınmak istiyorsa, kurnaz bir politikacıya dönüşmek zorundaydı.

Bu da bütün büyücülerin dinle büyüyü karıştırmaktan kaçındığı anlamına gelmez. Günümüze ulaşan pek çok "büyü" filanca aziz ya da kutsal kişiyi büyücüye yardıma teşvik eder. Şaşırtıcı olan bu karışıklığın altında çoğu zaman büyücünün peri hizmetkarlarının olmasıdır. Çoğu peri İngiltere'ye gelir gelmez zorla vaftiz edilmiş ve kısa zamanda büyülerine Azizler'e ve Havariler'e ilişkin değinmeler katmaya başlamıştır.

(106) Bugünlerde İngiltere'de hiç kimse bu dili bilmemektedir ve elimizde yalnızca, çeşitli muğlak büyü tekniklerini tanımlayan bir avuç ödünç sözcük kalmıştır. Martin Pale, De

Tractatu Magicarum Linguarum'da bunun eski Kelt dilleriyle akraba olduğunu yazmıştı.

(107) Thomas de Dundelle ya da Thomas Donvil. Görünüşe göre Henry'nin birkaç soylusu Thomas'ın on dört yıl önce bir Noel günü ortadan kaybolan güçlü bir Norman beyinin küçük oğlu olarak tanımıştır. Dönüş şartlarını görünce tekrar geri gelmesine sevindikleri şüphelidir.

(108) Peri Diyarı'nda bir çocukken Sidhe, onu kendi dillerinde "Sığırcık" anlamına gelen bir sözcükle çağırıyorlardı. Daha sonra babasının adını -John d'Uskglass- almıştır ama krallığının ilk yıllarında dostları ya da düşmanlarının ona verdiği ünvanlardan biriyle tanınıyordu: Kral, Kuzgun Kral. Kara Kral, Kuzeyin Kralı.

(109) Bu Daoine Sidhe Kralı'nın adını söylemek uzun ve zordu. Geleneksel olarak her zaman Oberon adıyla bilinir.

(110) Sihir bulma büyüsü Jacques Belasis'in Talimatlar'ında yer alır.

(111) John Uskglass'ın arması Uçan Kuzgun'du (tam adı Kanatlanmış Kuzgun'du), beyaz zemin üzerinde kara bir kuzgunu gösteriyordu.

(112) Muhtemelen Kuzgun Kral'ın asıl Sidhe adı, Jonathan Strange bunun "Sığırcık" anlamına geldiğini düşünüyordu.

(113) Famulus: Hizmetkar, özellikle de bir büyücünün hizmetkârı anlamına gelen Latince bir sözcük.

(114) Sör Walter yaygın bir endişeyi ifade ediyor. Biçim değiştirme büyüsüne her zaman kuşkuyla bakılmıştır. Aureateler bu büyüyü genel olarak Peri Diyarı'na ya da

İngiltere dışındaki topraklara yaptıkları yolculuklarda kullanırlardı. Biçim değiştirme büyüsünün çokça suistimal edilebileceğinin bilincindeydiler. Örneğin 1232'de Londra'da bir asilzadenin Cecily de Walbrook adındaki karısı yatak odasının kapısını tırmalayan gri renkli bir kedi buldu. Kediyi sahiplenerek Sör Loveday adını verdi. Kedi elinden yemek yiyor ve yatağında uyuyordu. Daha da şaşırtıcısı, onu her yerde izliyordu. Kilisede bile eteklerinin ucunda kıvrılıp mırıldanır dururdu. Sonra bir gün Walter de Chepe adında bir büyücü kadını yolda Sör Loveday ile birlikte gördü. Hemen durumdan şüphelendi. Cecily'ye yaklaşarak, "Hanımefendi sizi izleyen kedi, korkarım, bir kedi değil" dedi. İki büyücü daha çağırıldı ve Walter'la birlikte kedinin başında büyüleri söylediler. Kedi gerçek biçimine, Joscelin de Snitton adında önemsiz bir büyücüye dönüştü. Sonrasında Joscelin, Londra'nın Küçük Ejderhaları tarafından yargılanarak sağ elinin kesilmesi cezasına çarptırıldı.

(115) Colquhoun Grant'in kızıl üniformasına olan bağlılığının 1382'de Fransızlar tarafından yakalanmasına yol açtığını anlatmıştık.

(116) Kuzey İngiltere'de sıradan halk son yıllarda çok eziyet çektiğini düşünüyordu ve hakları da vardı. Yoksulluk ve işsizlik Fransızlar'la yapılan savaşın yarattığı genel sefaleti iyice artırmıştı. Sonra tanı savaş bittiğinde mutlulukları yeniden tehlikeye girmişti. Her türlü malı ucuza üreten yeni makineler onları işsiz bırakmıştı. Bu durumda bazı kişilerin, geçim kaynaklarını kaybetmemek için makineleri yok etmeye başlaması şaşırtıcı değildi.

(117) Bunun en güzel örneği Londra'daki hükümetin Krallığın kuzey yarısı ile olan tuhaf ilişkisidir. Hükümet İngiltere Kralı'nı temsil ediyordu ancak bu, yalnızca güney yarısının kralıydı. Yasal olarak John Uskglass'ın döneceği zamana kadar vekilharç olarak kuzeyi yönetiyordu.

(118) Doğal olarak farklı zamanlarda John Uskglass olduğunu iddia eden ve Kuzey İngiltere krallığını geri almaya çalışan pek çok kişi ortaya çıkmıştır. Taht üzerinde hak iddia edenlerin en ünlüsü, l 487'de Durham Katedrali'nde taç giyen Jack Pharaoh idi. Çok sayıda kuzeyli asilzadenin ve Kral'ın şehri Newcastle'da kalmaya devam eden birkaç perinin desteğini kazanmıştı. Pharaoh, kral tavırlı yakışıklı bir adamdı. Basit büyüler yapabiliyordu ve peri destekçileri de o ne zaman yanlarında olsa daha fazlasını yapıp ona atfediyorlardı. İki serseri büyücünün oğluydu. Hexham Kontu henüz çocukken onu bir panayırda görerek John Uskglass'ın tariflerine çok benzediğini fark etmişri. Hexham çocuk için ebeveynine yedi şiling verdi. Bu Pharoh'ın annesiyle babasını son görüşü oldu. Hexham onu krallık eğitimi verdiği Kuzey İngiltere'de gizli bir yerde tuttu. 1486'da Kont, Pharaoh'u ortaya çıkardı ve o da Kuzey İngiltere Kralı olarak kısa ömürlü süren hükümranlığına başlamış oldu. Pharoah'ın asıl sorunu bu aldatmacadan çok fazla kişinin haberi olmasıydı. Pharoah ve Hexham kısa bir süre sonra kavga ettiler. 1490'da Hexham, Pharoah'ın emirleriyle öldürüldü. Hexham'ın dört oğlu Güney İngiltere Kralı Vll. Henry ile Pharoah'a saldırmak üzere güçlerini birleştirdiler ve 1493 Worksop savaşında, Pharoah yenilgiye uğratıldı. Londra Kulesi'ne hapsedildi ve l 499'da idam edildi.

Tahtta hak iddia edenler arasında Piers Blackmore ve Davey Sanschaussures de vardı. Tahtta son hak iddia eden kişi Yaz Kralı olarak tanındığından asıl kimliği asla ortaya çıkmadı. İlk kez Sunderland'de Mayıs 1536'da Vll. Henry'nin manastırları feshetmesinden kısa bir süre sonra ortaya çıktı. Fountains, Rievaulx ya da Hurtfew gibi büyük kuzey manastırlarından birinin keşişi olduğu düşünülür. Yaz Kralı, bir açıdan Pharoah ve Blackmo- re'dan ayrılıyordu: Kuzey aristokrasisinin desteğine sahip değildi ve böyle bir destek de aramamıştı. O, sıradan halka hitap ediyordu. Bazı açılardan kariyeri sihirden çok gizeme dayanmaktadır. Hastaları iyileştiriyor, takipçilerine doğaya ve vahşi hayvanlara saygı duymayı öğretiyordu. Bu da John Uskglass'ın öğretilerinden çok on üçüncü yüzyıl

büyücüsü Thomas Godbless'in öğretilerine daha yakındır. Yoksullardan oluşan takipçileri Newcastle'!, hatta hiçbir yeri ele geçirmeye çalışmadılar. 1536'da bütün bir yaz boyunca Kuzey İngiltere'yi dolaştılar ve gittikleri her yerde destek topladılar. Eylül'de Vll. Henry onları durdurmak için bir ordu gönderdi. Ellerinde savaşacak bir araçları olmayan sahte kralın ve destekçilerinin çoğu evlerine kaçtı, kalıp Kralları için savaşanlar ise Pontefract'ta katledildiler. Yaz Kralı'nın ölüler arasında olduğu ya da ortadan kaybolduğu düşünülür.

7 Ölü büyücülere danışmak bize son derece abartılı gelebilir ancak bu tamamen saygın bir geçmişe sahip bir büyü işlemidir. Martin Pale, Winchester'li Catherine'den büyü öğrenmiş görünmektedir (John Uskglass'ın öğrencisidir). Winchester'li Catherine, Martin Pale doğmadan iki yüzyıl önce ölmüştür. John Uskglass'ın da Merlin'le, Endor cadısıyla, Musa ve Harun'la, Arimathia'lı Joseph, diğer saygın ve yaşlı büyücülerle konuştuğu söylenir.

(119) Büyü bilginleri büyük Dr. Pale ile ilgili her yeni keşif karşısında özel bir heyecan duyarlar. Pale, İngiliz büyü tarihinde kendine özgü bir yere sahiptir. Strange ile Norrell'in gelişine kadar başka insanların okuması için büyülerini yazan tek kayda değer büyücüydü. Doğal olarak kitapları da diğerlerinden daha üstün tutuluyordu.

(120) Bu pasaj yüzyıllar boyunca merak konusu olmuştur ancak uygulamada bir değeri yoktur çünkü bugünlerde kimse Ölüm'ün, Pale'in önerdiği biçimde sorguya çekilebilecek bir kişi olduğuna inanmamaktadır.

(121) Çoğumuz doğal olarak, dostlarımız ve ailemiz tarafından davranışlarımıza getirilen kısıtlamalara itiraz ederiz ancak sevdiğimiz birini kaybettik mi, işte o zaman her şey değişir. O zaman bu kısıtlamalar kutsal birer söz haline gelir.

(122) Üç krallığı ve bütün bir İngiliz büyüsünü yönetmesine rağmen John Uskglass gizemli yolculuklara çıkma alışkanlığından vazgeçmiş değildi. 1241 'de Newcastle'daki evini yalnızca büyücülerin bildiği gizemli bir biçimde terk etti. Bir uşağa kendisini bir gün sonra ateşin önündeki sırada uyuyor bulacaklarını söyledi.

Ertesi gün uşak ve ev halkından birkaç kişi Kral'ı ateşin önündeki sırada aradılarsa da bulamadılar. Her sabah, her akşam orada olup olmadığına baktılar ama Kral ortaya çıkmadı.

Lanchester Kontu William, Kral'ın yerine yönetimi devraldı ve pek çok kararı "kral gelene kadar" erteledi. Ancak zaman geçtikçe pek çok kişi Kral'ın geri dönmeyeceğini düşünmeye başladı. Sonra gidişinden bir yıl ve bir gün sonra Kral ateşin önündeki sırada uyurken bulundu.

Kral durumda bir gariplik olduğunu fark etmemiş gibiydi ve nerede olduğunu kimseye söylemedi. Hiç kimse de uzun süre mi gitmeyi amaçlamış olduğunu yoksa başına kötü bir şey mi geldiğini sormaya cesaret edemedi. Lanchester'li William uşağı çağırdı ve Kral'ın tam olarak ne söylediğini tekrarlattırdı. Aslında bir yıl ve bir gün demiş olabilir miydi?

Belki de, dedi adam. Kral genellikle usulca konuşurdu. Yanlış anlamış olması çok muhtemeldi.

(123) Bu kesinlikle doğru değildi. Dük Wellington'ın, Yarımada Savaşı boyunca en büyük şikayeti hükümetin sürekli olarak işlerine karışmasıydı.

(124) Lord Byron, Nisan 1816'da büyük miktarda borç, eşine karşı zalimlik gösterdiği suçlamaları ve kızkardeşini baştan çıkardığı söylentileri karşısında İngiltere'yi terk etti.

(125) İki adam arasındaki görünürdeki anlaşmazlığa rağmen Strange ile ilgili bir şey Byron'ı etkilemiş olmalıydı. Aynı yılın Eylül ya da Ekim ayında başladığı şiiri Manfred, bir büyücü hakkındaydı. Hiç kuşkusuz Manfred, Jonathan Strange'e fazla

benzememektedir (ya da en azından Byron'ın hiç hoşlanmadığı saygıdeğer Strange'e benzemez). Diğer insanlara tepeden bakan kibri, kendisiyle ilgili saplantısı, kendinden nefret etmesi, imkansız trajediler ve gizemli özlemlerden söz etmesi açısından Byron'a çok daha fazla benzer. Yine de Manfred hava, su, toprak ve ateş ruhlarını kendisiyle konuşmaları için çağıran bir büyücüdür. Byron kendisini hayalkırıklığına uğratan bir büyücüyle karşılaşınca, beğenisine daha uygun başka bir tane yaratmış görünmektedir.

(126) Walter de Chepe on üçüncü yüzyılda yaşamış Londralı bir büyücüydü. Profilaksis adlı işlemi, bir kişiyi, şehri ya da nesneyi büyücülerden korurdu. Bir peri büyüsünü yakından takip ettiği, çok güçlü olduğu söylenirdi. Gerçekten de bu büyünün tek sorunu olağanüstü etkisiydi. Bazen eşyalar büyülü olsunlar ya da olmasınlar, her türlü peri ya da insan aracıdan etkilenmez hale gelirdi. Bu nedenle Strange'in öğrencilerinin kitaplarından birine büyü yapması halinde hiç kimsenin kitabı bir daha eline alamaması ya da sayfalarını çevirememesi ihtimal dahilindeydi.

l280'de Bristol halkı tarafından şehrin büyücülerine, düşmanlarının büyülerinden korunabilmeleri için Chepe'nin Profilaksis'ini yapmaları emredildi. Ne yazık ki büyü o derece etkili oldu ki şehirdeki herkes, bütün hayvanlar, limandaki bütün gemiler heykele dönüştü. Hiç kimse hareket edemedi, sular, sınırları içinde akmayı bıraktı, ocaktaki ateşler bile dondu. John Uskglass Newcastle'daki evinden gelip işleri düzeltene kadar Bristol bir ay boyunca bu durumda kaldı.

(127) Mektup, özellikle saldırgan olduğunu düşündüren, iki suçlamayı içeriyordu. Birincisi alıcılar Strange'in kitabını anlayacak kadar zeki değildiler. İkincisi Strange'in sihiri iyi mi yoksa tehlikeli mi, bunu tartacak ahlaksal yargılara sahip değildiler.

Norrellciler, her ne kadar mektubun sonuçları tamamen kasti olmasa da, Strange'in kitabının yok edilmesinin büyük

tartışma yaratacağı beklentisi içindeydiler ve kendilerini fazla miktarda eleştiri almaya hazırlamışlardı. Bay Norrell'ın mektubu göndermeden önce Bay Lascelles'e gösterdiği sanılıyordu. Eğer Lascelles bunu görmüş olsaydı, kullanılan dil ve ifadeler değişikliğe uğrar ve muhtemelen alıcılara karşı daha az saldırgan olurlardı.

Ne yazık ki ortada bir yanlış anlaşma vardı. Bay Norrell, Childermass'a Lascelles'in kendi değişikliklerini yapıp yapmadığını sordu. Childermass onun İngiliz Büyüsü Dostları için yazdığı bir makaleden bahsettiğini sandı ve değişikliklerin yapıldığını söyledi. Böylece mektup düzeltilmeden gitti. Lascelles öfkeliydi, Childermass'ı, Bay Norrell'i kendi amaçlarına zarar vermek için, kasten cesaretlendirmekle suçladı. Childermass şiddetle böyle bir şeyi yaptığını reddetti.

Bu sefer Lascelles ve Childermass arasındaki ilişki (asla iyi değil) çabucak kötüleşti ve sonunda Lascelles, Bay Norrell'e Childermass'ta "Strange" sempatisi olduğunu ve ustasını ele vermek için gizli gizli çalıştığını ima eder oldu.

(128) "Onları meyvelerinden tanıyacaksınız." Aziz Matta, 7, 16.

(129) "... Sana Piacenza'yla ilgili bir şey söyleyemem" diye yazdı Strange, Henry Woodhope'a, "Çünkü görecek kadar uzun kalmadım. Oraya akşam vardım. Yemekten sonra yarım saat yürürüm diye düşünmüştüm ama ana meydana girince, bir kaidenin üzerinde duran ve uzun kara gölgesi taşlara vuran uzun bir kupa dikkatimi çekti. Kupanın boynundan iki üç sarmaşık dalı ya da başka bir sürüngen bitki çıkıyordu ama cansızdılar. Nedenini açıklayamıyorum ama bu manzara bana dayanılmayacak kadar hüzünlü geldi. Kaybetmenin, ölümün ve kederin simgesi gibiydi. Hana döndüm, hemen yatağa girdim ve sabahleyin Torino'ya doğru yola çıktım."

(130) Bilgi Ağacı, Gregory Absalom (1507-99).

(131) San Marco Meydanı'nda ünlü bir kafe.

(132) Greysteel Hala muhtemelen Derwent'ten söz etmektedir. Uzun zaman önce John Uskglass, henüz Peri Diyarı'nda esir bir çocukken, Peri Diyarı'nda bir kral, yetişkinliğe eriştiği takdirde bütün peri krallıklarının yıkılacağı kehanetinde bulunmuştur. Kral hizmetkarlarını İngiltere'ye yollayarak onu öldürmek için demir bir bıçak getirtir. Bıçak, Derwent'in kıyılarında yaşayan bir demirci ustası tarafından yapılmıştır. Sıcak metali soğutmak için de Derwent'in suları kullanılmıştır. Ancak John Uskglass'ı öldürme teşebbüsü başarılı olmaz, kral ve tebası çocuk büyücü tarafından yok edilir. John Uskglass İngiltere'ye gelip krallığını kurunca peri hizmetlileri demirci ustanın peşine düşer. Ustayı ve ailesini öldürürler, evini yıkarlar ve bıçağın yapımında oynadığı rol için Derwent'in sularına büyü yaparlar.

(133) Bu noktada Strange'in ifade ettiği görüşler fazlasıyla iyimser ve romantiktir. İngiliz büyü edebiyatında fazla güçlü olmayan, aptal ya da cahil perilere ilişkin pek çok örnek yer alır.

(134) Jacques Belasis'in peri ruhlar çağırmak için mükemmel bir büyü yarattığı söylenir. Ne yazık ki Belasis'in başyapıtı Taifmarlar'ın tek kopyası Hurtfew'daki kütüphanedeydi ve Strange kitabı hiç görmemişti. Hakkında tek bildiği şey, kitabın sonraki tarihçelerde yer alan belirsiz tarifleriydi, bu yüzden de Strange'in bu büyüyü baştan yarattığını ve hedeflediği şey konusunda yarım yamalak bir fikri olduğunu varsayabiliriz.

Öte yandan Doncaster'li Usta'ya atfedilen büyü çok iyi bilinir ve çok sayıda iyi bilinen, kolayca bulunabilecek eserde yer alır. Doncaster'li Usta'nın kimliği bilinmemektedir. Varlığını Arjantin tarihçelerinde yer alan, "Doncaster'dan" büyü ve sihir

edinen on üçüncü yüzyıl büyücüleriyle ilgili birkaç bölümden çıkarırız. Dahası Doncaster'li Usta'ya atfedilen büyülerin hepsinin tek kişinin eseri olup olmadığı da bilinmemektedir. Bu da büyü tarihçilerinin ilkinden daha da karanlıkta kalan ikinci bir büyücü, Sahte Doncaster'li Usta'nın varlığını öne sürmelerine yol açmıştır. Eğer inandırıcı bir biçimde savunulduğu gibi Doncaster'li Usta gerçekten John Uskglass ise, o zaman çağrı büyüsünün sahte usta tarafından yaratıldığını varsaymak mantıklıdır. Çünkü maiyeti perilerle dolu olan John Uskglass'ın peri çağırmak için bir büyüye ihtiyaç duyacağını düşünmek mümkün değildir.

(135) Sinyor Tosetti daha sonra Greysteeller'e Cannaregio'lu yaşlı hanımın kim olduğunu bildiğini sandığını itiraf etmiştir. Şehirde dolaşırken hikâyesini pek çok kez duymuş ancak gözleriyle görene kadar onun yalnızca bir masal, çocukları ve aptalları korkutmaya yarayan bir uydurma olduğunu düşünmüştür. Görünüşe göre bu hanımın babası Yahudi'ydi ve annesinin kökeni de Avrupa halklarının yarısına dayanıyordu. Çocukken birkaç dil öğrenmişti ve hepsini kusursuz bir biçimde konuşabiliyordu. Yapmak isteyip de yapamayacağı hiçbir şey yoktu. Öğrenmek için öğreniyordu. On altı yaşında yalnızca herhangi bir leydinin öğrenmesi gereken Fransızca, İtalyanca ve Almanca'yı değil, aynı zamanda uygar dünyanın ve uygar olmayan dünyanın bütün dillerini de konuşabiliyordu. İskoç Highland'inin dilini konuşabiliyordu (şarkı söylemeye benziyordu). Başka bir halkın aklında hiç yer etmeyecek, bu yüzden insan ne kadar çok ve sık duyarsa duysun, sonrasında tek bir hecesini bile hatırlayamayacağı Bask dilini konuşabiliyordu. Hatta Sinyor Tosetti'ye göre, bazılarının hâlâ varolduğuna inandığı ancak dünyada hiç kimsenin yerini söyleyemeyeceği garip bir ülkenin dilini bile öğrenmişti. (Bu ülkenin adı Galler'di.)

Dünyayı dolaşmış, krallarla kraliçelerin, prenslerle piskoposların, arşidüklerin karşısına çıkmış, bu önemli

insanların her biriyle çocukken öğrendikleri dilde konuşmuş, hepsi ona bir mucize olarak bakmıştı.

En sonunda da Venedik'e gelmişti.

Ancak bu leydi hiçbir şeyde ölçülü olmayı öğrenememişti. Öğrenme iştahı başka şeylere duyduğu iştahla başabaş gidiyordu ve kendisi gibi bir adamla evlenmişti. Bu hanım ve kocası Camevale'ye geldiler ve bir daha da buradan hiç ayrılmadılar. Bütün servetlerini Ridottos'da harcadılar. Sağlıklarını başka zevkler peşinde koşarken kaybettiler ve bir sabah Venedik'in bütün kanalları şafakla birlikte gümüş ve gül rengine boyanmışken, kocası Fondamenta dei Mori'nin ıslak taşlarına uzanarak öldü ve onu kurtarmak için hiç kimsenin yapabileceği bir şey yoktu. Karısının da belki aynısını yapması gerekirdi çünkü parası ve gidecek bir yeri yoktu. Ancak Yahudiler onun hayır görmeyi hak ettiğini düşünüyorlardı çünkü bir anlamda o da bir Yahudi'ydi (kendisi bunu hiç söylememiş bile olsa) ya da belki onun da kendileri gibi acı çektiğini görerek merhamet etmişlerdi (çünkü Yahudiler Venedik'te pek çok şeye katlanmışlardı). Nedeni her ne ise ona gettoda bir yer verdiler. Sonra neler olduğu konusunda çeşitli hikâyeler anlatılır ama hikâyelerin hepsinde Yahudiler arasında yaşadığı ama aralarına karışmadığı kabul edilir. Hata onun muydu, yoksa Yahudiler'in mi bilmiyorum ama tamamen yalnız yaşadı. Aradan çok zaman geçti, kimseciklerle konuşmadı ve içinde uğuldayan büyük bir rüzgâr bütün dillerini birbirine karıştırdı. İtalyanca'yı, İngilizce'yi, Latince'yi, Bask dilini, Galce'yi, dünyadaki her şeyi unuttuğu ve bir tek Kedice kaldığı, bunu da çok iyi konuştuğu söylenirdi.

(136) Col Tom Blue tabii Ralph Stokesey'in en ünlü hizmetkârıydı. Witcherley Usta ise Martin Pale'e yardım etmişti.

(137) Bu hanım Napolyon Bonaparte'ın en güzel ve en fettan kızkardeşlerindendi. Sık sık aşık değiştirme ve yapılacak heykelleri için çıplak poz verme alışkanlığı vardı.

(138) Agrace kimi zaman John Uskglass'ın üçüncü Krallığı için kullanılan addır. Bu Krallığın Cehennemin uzak tarafında bulunduğu düşünülür.

(139) Höyük, perilerin evleri için kullanılan eski Sidhe sözcüğü, genelde kale ya da konak olarak çevrilir ancak bir oyuğun ya da bir tepenin içi anlamına gelir.

(140) Stokesey, Col Tom Blue'yu Exeter'deki evine çağırdı. Peri üçüncü kez kendisine hizmet etmeyi reddettiğinde Stokesey görünmez olup Col Tom Blue'yu şehir dışına kadar izledi. Col Tom Blue bir peri yolunda yürüyerek çok geçmeden İngiltere olmayan bir yere geldi. Durgun bir gölün yanında alçak kahverengi bir tepe vardı. Col Tom Blue'nun emriyle yamacında bir kapı açıldı ve içeri girdi. Stokesey onu izledi.

Tepenin ortasında Stokesey herkesin dans ettiği büyülü bir salon buldu. Dansçılardan biri yaklaşana kadar bekledi. Sonra kadına doğru sihirli bir elma yuvarladı, kadın da onu aldı. Doğal olarak bütün alemlerdeki en güzel ve en lezzetli elmaydı. Peri kadın onu yer yemez, aynısından bir tane daha yeme isteğiyle doldu. Çevresine bakındı ama kimseyi göremedi. "Bu elmayı bana kim gönderdi?" diye sordu. "Doğu Rüzgarı" diye fısıldadı Stokesey. Ertesi gece Stokesey, Col Tom Blue'yu tekrar tepenin içine kadar takip etti. Dansçıları seyretti ve yine kadına doğru bir elma yuvarladı. Elmayı kimin gönderdiğini sorduğunda Doğu Rüzgarı diye karşılık verdi. Üçüncü gece elmayı elinde tuttu. Peri kadın diğer dansçıların yanından ayrılarak çevresine bakındı. "Doğu Rüzgarı! Doğu Rüzgarı!" diye fısıldadı. "Elmam nerede?" "Bana Col Tom Blue'nun uyuduğu yeri söyle" diye fısıldadı Stokesey. "Ben de sana elmayı vereyim." Böylece kadın da söyledi: Toprağın çok altında, höyüğün en kuzey kenarındaydı.

Ertesi gecelerde Stokesey Batı Rüzgarı, Kuzey Rüzgarı ve Güney Rüzgarı kılığına girdi ve elmalarını kullanarak höyüğün diğer sakinlerini Col Tom Blue hakkında bilgi vermeye ikna

etti. Bir çobandan Col Tom Blue uyurken hangi hayvanlar tarafından korunduğunu öğrendi: Dişi bir yaban domuzu ve daha da vahşi bir keçi. Col Tom Blue'nun sütannesinden Col Tom Blue'nun uyurken elinde ne tuttuğunu öğrendi: Çok özel ve önemli bir çakıltaşı. Bir aşçı yamağındansa, Col Tom Blue'nun her sabah uyandığında söylediği üç sözcüğü öğrendi.

Böylece Stokesey, Col Tom Blue üzerinde güç kazanacak kadar çok şey öğrendi. Ancak bu yeni bilgisini kullanamadan Col Tom Blue ona geldi ve tekrar düşündüğünü söyledi: Stokesey'ye hizmet etmeye karar vermişti.

İşin aslı şuydu: Col Tom Blue, Doğu Rüzgarı, Batı Rüzgarı, Kuzey Rüzgarı ve Güney Rüzgarı'nın kendisi hakkında sorular sorduğunu öğrenmişti. Bu önemli kişileri kızdıracak ne yapmış olabileceğini bilmiyordu ama ciddi biçimde korkmuştu. Güçlü ve bilgili bir İngiliz büyücüyle ittifak kurmak birden gözüne çok daha çekici görünmüştü.

(141) Strange'den önce Peri Diyarı'na kendi rızasıyla girmiş tek büyücü Dr. Martin Pale idi. Pale oraya pek çok kez gitti. Son yolculuğunu muhtemelen 1550 civarında yapmıştır.

(142) Bkz. 54. Bölüm, 4. dipnot.

(143) İtalyanca parti.

(144) Büyük ihtimalle John Uskglass'ın Sidhe adı.

(145) Ortaçağ İngiltere'sine özgü bir başka sorun da bol sayıdaki couan'lardı. Artık kullanılmayan bu terim aslında niteliksiz ya da başarısız zanaatkarlar için kullanılırdı ancak burada büyücülere özel bir kullanıma sahiptir.

(146) Uzun ömürlü perilerin herhangi bir uzun döneme "dört bin yıl" deme eğilimleri olduğu birkaç otorite tarafından belirtilmiştir. Peri leydi yalnızca, höyük'ü, zaman diye bir şey

varolmadan, zamanının yıllara, yüzyıllara ve bin yıllara bölünmesinden önceki bir zamandan beri bildiğini söylemek istiyor. Pek çok peri dört bin yaşında olduğunu söyler. Bu yaşlarını bilmedikleri anlamına gelir. İnsan uygarlığından, muhtemelen insanlıktan bile daha yaşlıdırlar.

(147) Venedik anlamında: Altinum İtalya'nın doğu kıyısındaki şehirdir, Venedik'in ilk sakinleri buradan gelmiştir.

(148) Almanca büyücü.

(149) Periler için kullanılan, bazı açılardan şiirsel bir ad.

(150) Lord Byron Büyük Britanya'dan söz ediyor.

(151) Bkz. Byron'un Augusta Leigh'e mektubu, 28 Ekim 1816.

(152) Strange'in Venedik'ten yazdığı diğer mektuplar (özellikle de Henry Woodhope'a yazdıkları) Ocak 1817'de Londra'da yayımlanmalarından bu yana bu adla bilinirler. Avukatlar ve büyü bilginleri hiç kuşkusuz yayımın yasal olup olmadığı konusunda tartışmaya devam edeceklerdir. Strange hiçbir zaman buna izin vermemiştir, Henry Woodhope da kendisinin onayı dışında basıldıklarını söylemiştir. Henry Woodhope yayımlanan mektupların muhtemelen Lascclles'le Gilbert Norrell tarafından değiştirilip, eklemelerle çıkarıldığını da söylemiştir. Jonathan Strange'in Hayatı'nda Woodhope ve John Segundus asıl mektupları yayımladıklarını iddia etmişlerdir. Burada tekrar basılanlar da bu versiyonlardır.

(153) Bu mektup hiç bulunamamıştır. Strange'in hiç göndermemiş olması da ihtimal dahilindedir. Byron'ın dediğine göre (John Murray'ye mektup, 31 Aralık 1816) Strange çoğu zaman dostlarına uzun mektuplar yazar, sonra da onları

yırtardı. Strange, Byron'a hangi mektupları gönderip hangilerini göndermediğini hemen unutuverdiğini itiraf etmiştir.

(154) Byron beş yıl sonra Yunanistan'da hastalanıp öldü.

(155) J. Drawlight'ın Kasım 1814'te borçlarından dolayı tutuklu bulunduğu hapishane.

(156) Bkz. 3. bölüm, 1. dipnot.

(157) Yenileme ve Düzeltme, yakın zamandaki bir felaketin etkilerini tersine döndüren bir büyüydü.

(158) Teilo'nun Eli her şeyi durduran eski bir peri büyüsüydü: Yağmur, ateş, rüzgar, akan su ya da kan. Muhtemelen adını bu büyüyü bir İngiliz büyücüsüne ilk öğreten periden alıyordu.

(159) Chauntlucet: Ayın şarkı söylemesine yol açan gizemli ve eski bir büyü. Ayın bildiği şarkının çok güzel olduğuna ve işiten kişilerde akıl hastalığını ya da cüzzamı iyileştirdiğine inanılır.

(160) Daedalus'un Gülü: Duygular, erdemler ve günahları kehribar ya da bal ya da balmumunda saklamak için kullanılan oldukça karmaşık bir işlem. Saklanılan araç eritildiğinde hapsolmuş nitelikler de dışarı çıkacaktır. Gülün pek çok kullanım alanı vardır. Cesaret bulmak ya da düşmanın yüreğine korku salmak için kullanılabilir. Aşk. tutku, soylu bir amaç, öfke, kıskançlık, hırs, fedakârlık vs uyandırabilir.

(161) Soyundurulmuş Hanımlar, sıradışı adı olan pek çok büyü gibi bu büyü de ilk anda sanıldığı kadar heyecan verici değildir. Başlıktaki hanımlar yalnızca bir perinin güçlerini

bağlayacak bir büyüde kullanılan, ormanlık arazide yetişen bir çeşit çiçektir. Çiçeğin yaprak ve dikenlerinin çıkarılması gerekir, büyü de "Soyundurulmuş" adını buradan alır.

(162) Stokesey'nin Camlaştırma'sı eşyaları ve insanları cama dönüştürür.

(163) Kuzeyli İngilizler'in John Uskglass'a sonuna kadar sadık olmalarına rağmen her zaman güneyde sahip olduğu saygıya denk davranmadıkları sıkça görülmüştür. Aslında Uskglass'ın tebası onu kötü durumda gösteren hikaye ve baladlara bayılırlar: Örneğin John Uskglass ve Ulswater'lı Mangal Kömürcüsü ya da Acuze ve Büyücü gibi. Son hikayenin pek çok farklı yorumu vardır (bazıları epeyi açık saçıktır), Uskglass'ın kalbini, krallıklarını ve gücünü az kalsın sıradan bir Cornwall'lu cadıya kaptırmasını anlatır.

(164) John Uskglass gibi Athodel Büyücüsü de kendi adasını ya da krallığını yönetmiştir. Athodel'in İskoçya'nın Batı adalarından biri olduğu sanılır. Ancak ya batmıştır ya da bazılarının öne sürdüğü gibi görünmezdir. Bazı İskoç tarihçiler Athodel'i İskoç büyüsünün İngiliz büyüsüne olan üstünlüğünün bir kanıtı olarak görürler. John Uskglass'ın krallığının yıkıldığını ve Güneyli İngilizler'in. elinde olduğunu öne sürerler. Ancak Athodel bağımsız kalmıştır. Athodel hem görünmez hem de ulaşılmaz olduğundan bu savı kanıtlamak imkansızdır.

(165) John Uskglass ve Ullswater'lı Mangal Kömürcüsü'nün hikayesinde Uskglass, yoksul bir mangal kömürcüsüyle büyü yarışına girer ve kaybeder. Büyük bir yöneticinin en mütevazı tebası tarafından faka bastırılmasını anlatan diğer eski hikâyelerle benzerlikler taşıdığından birçok bilgin tarihi bir temeli olmadığını söyler.

(166) 18l6'da gravürcülerin Spitalfields'deki evinde Strange, Childermass'e şöyle demişti: "İnsan eğitimini asla bir kenara bırakamaz ... "

Childermass, Bay Norrell'in hizmetkârı ve danışmanı olmadan önce birkaç iş edinmiştir. İlk mesleği yankesicilikti ve çocukken yaptığı bu işte oldukça yetenekliydi. Annesi Kara Joan, bir zamanlar Doğu Riding şehirlerinde çalışan, çocuklardan oluşan küçük bir hırsız çetesini yönetmişti.

(167) Yorkshirelılar'ın "bez" için kullandıkları sözcük.

(168) Bu eski bir Kuzey İngiltere yeminidir. John Uskglass'ın armasında beyaz bir zemin üzerinde Uçan Kuzgun yer alıyordu (Gümüş, Kanatlanmış Kuzgun). Şansölyesi William Lanchester'in armasında ise bir de açık kitap yer alıyordu (Gümüş, açık kitap üzerinde Kanatlanmış Kuzgun).

On üçüncü yüzyılın büyük bir bölümünde John Uskglass kendini araştırmaya ve büyüye vermiş, devlet işlerini Lanchester'e bırakmıştır. Lanchester'in arması bütün büyük hukuk mahkemeleri ve yasal belgelerin üzerinde yer alır. Dolayısıyla insanlar da bu armalarda yer alan Kuş ve Kitap üzerine yemin etmeye alışmıştır.

(169) Bir Ağustos sabahı Cumbria'lı bir çocuk büyükannesinin bahçesine girdi. Unutulmuş bir köşede bir arı kovanı yüksekliğinde bir ev buldu. Örümcek ağlarından yapılmış, gri buzla katılaştırılıp beyazlatılmıştı. Dantelimsi evin içinde bazen çok yaşlı bazen de çocuk kadar görünen minicik bir insan vardı. Küçük insan Cumbria'lı çocuğa, bir ötücü kuş çobanı olduğunu ve görevinin yüzyıllardır kızıl ardıç kuşlarına gözkulak olmak olduğunu söyledi. Bütün kış boyunca Cumbria'lı çocuk ve ötücü kuş çobanı birlikte oynadılar ve dostlukları aralarındaki boyut farkından hiç etkilenmeden ilerledi. Hatta ötücü kuş çobanı genelde kendini çocuğun boyutuna getirerek bu engeli ortadan kaldırıyor, bazen ikisini de kuşlar, arılar ya da kar taneleri boyutuna getiriyordu. Ötücü

kuş çobanı Cumbria'lı çocuğu pek çok ilginç kişiyle tanıştırdı. Bazıları ötücü kuş çobanınkinden çok daha garip ve muhteşem evlerde yaşıyordu.

(170) Martin Pale'in büyülerinin çoğu gibi Yenileme ve Düzeltme'si özellikle bu amaç için yapılmış bir araç ya da anahtarın kullanımını gerektirir. Bu örnekte anahtar iki ince metal parçasından yapılmış küçük haç benzeri bir nesnedir. Haçın dört kolu geçmiş ve gelecek durumu, bütünlüğü (ya da sağlığı) ve eksikliği (ya da hastalığı) simgeler. Bay Segundus daha sonra Çağdaş Büyücü'de Leydi Pole'un dolabından bir yorgan iğnesi, bir kaşık aldığını, Leydi Pole'un hizmetçisinin de ikisini bir kurdeleyle bağladığını anlatır.

(171) Peri masallarında, "En güzel kim?" diye sormanın bir zararı yoktur. Ancak gerçekte hiçbir büyü, peri ya da insan böyle belirsiz bir soruyu yanıtlamaya ikna edilemez.

(172) Padua'lı Aziz Anthony. Birkaç mucizesi arasında vaaz verdiği cemaati ya da dost olduğu hizmetçileri yağmurdan korumak yer alır. İnsanların kaybettikleri şeyleri bulmalarına da yardım eder.

(173) Northumbria'daki Penlaw, John Uskglass ve peri ordusunun ilk görüldükleri yerdir.

(174) Bunlar geleneksel İngiliz çağrı büyüsünün üç vazgeçilmez unsurudur. Elçi çağırılan kişiyi bulur, yol onu çağrıyı yapana getirir ve armağan da gelmesi için bağlar.

(175) 1809 Temmuz'unda Gölge Ev'de yapılan büyüde Bay Segundus, Bay Honeyfoot ve Henry Woodhope da

bulunuyordu.

(176) "Florilegium", "örnek" ve "tutam", büyülerin farklı bölümleri için kullanılan terimlerdir.

On üçüncü ve on dördüncü yüzyılda İngiltere'deki periler büyülerine Hıristiyan azizlerinden oluşan rastgele bir toplamaya yönelik teşvikler eklemekten hoşlanırlardı. Hıristiyan doktrini perilerin kafasını karıştırıyordu ama azizlere büyük ilgi duyuyorlardı. Azizler, hamiliği altına girmenin yararlı olduğu, güçlü sihirli varlıklardı. Bu teşviklere florilegia (çiçek toplama ya da seçme) denirdi ve Hıristiyan efendilerine periler öğretmişti. Protestan dini İngiltere'de yerleştiğinde ve azizler gözden düştüğünde florilegia, büyücü tarafından bir kısmı etkili olur umuduyla katılan sihirli sözcüklerle başka büyülerin parçalarından oluşan anlamsız bir toplamaya dönüştü.

Örnek, güçlendirmek ya da etkisini genişletmek için başka bir büyünün içine katılan son derece yoğun bir büyü biçimidir. Bir tutam sözcük ya da tılsım serpiştirilmesidir (aydınlatmak ya da ışıltı katmak anlamında Kuzey İngiltere lehçesinden bir sözcüktür). Bir tutam rica çağırılan kişiyi büyücüye yardıma teşvik eder.

(177) Başarılı bir çağrı büyüsünün son unsuru zamanla ilgilidir. Büyücünün, çağırılan kişiye ne zaman görüneceğini bir biçimde bildirmesi gerekir, aksi takdirde (bir keresinde Strange'in de belirttiği gibi) çağrılan kişi herhangi bir zamanda ortaya çıkabilir ve üzerine düşeni yerine getirdiğini düşünebilir. Mum dibi bu iş için çok uygun bir araçtır: Büyücü çağrılan kişiye alev söndüğünde ortaya çıkması talimatını verir.

(178) Kuzgun ve rüzgar karmaşası Newcastle'ıı eldivencinin kızının hikayesinde de karşımıza çıkar (bkz. 39. bölüm, 1. dipnot).

(179) Peri Diyarı'nda çok sayıda insan kral ve prens olmuştur. John Uskglass, Stephen Black ve Alessandro Simonelli yalnızca üç tanesidir. Periler genelde iflah olmaz derecede tembel varlıklardır. Yüksek mevkilerden, rütbelerden ve servetten hoşlansalar da, yönetimin getirdiği ağır işlerden nefret ederler.

(180) Sonrasında Clun halkı yıllarca, kışın dolunayda belirli bir ağacın yanında hafifçe parmakuçlarınızda durup boynunuzu uzattığınızda ve başka bir ağacın dalları arasından baktığınızda hala uzaktan Ashfair'i görmenizin mümkün olduğunu söylerler. Ayışığı ve karda ev çok ürkütücü, terk edilmiş ve yalnız görünüyordu. Ancak zamanla ağaçlar daha farklı büyüdü ve Ashfair artık görülmedi.

(181) Çağdaş Büyücü'den (Sonbahar 1812) alınan aşağıdaki pasajın gösterdiği gibi bu hiçbir biçimde olağandışı değildir. "Pale'in evi nerede? Ya Stokesey'ninki? Neden hiç kimse onları görmedi? Pale'in evi Warwick'teydi. Sokağı bile biliniyordu. Stokesey'nin evi Exeter'deki katedrale bakıyordu. Kuzgun Kral'ın Newcastle'daki evi nerede? Onu gören herkes dünyadaki en güzel ve görkemli ev olduğunu söylemiştir. Ancak onu çağımızda gören oldu mu? Hayır. Ortadan kalktığına ilişkin herhangi bir kayıt var mı? Hayır. Yalnızca kaybolmuştur. Bütün bu evler bir yerlerde varoluyor ancak büyücü evden ayrıldığında ya da öldüğünde ortadan kayboluyorlar. Büyücü evlerine istediği gibi girip çıkabilir ancak başka hiçkimse onları bulamaz."

(182) Yeni büyücülerin pek çoğu Strange ile Norrell'i bulmak için Lord Liverpool ve bakanlara başvurmuştur. Bu beylerden bazıları ihtiyaçları olacağını ve hükümetin tedarik etme nezaketini göstereceğini düşündükleri sihirli ve gündelik araçların bir listesini verecek kadar düşünceliydi. İçlerinden

biri, Beech denen Plymouth'lu bir adam Inniskilling Süvarileri'ni ödünç almayı rica etmişti

(183) Bu iftira Arabella Strange, 1817 Haziran'ında İngiltere'ye döndükten sonra bile tam anlamıyla yalanlanmadı.

(184) Strangeci ya da Norrellci olarak tanımlanmayan birkaç çağdaş büyücü de vardır. Tek kayda değer örneği John Childermass'tir. Ne zaman sorulsa bazı açılardan her ikisinden bir parça barındırdığını söylemiştir. Bu aynı anda hem liberalleri hem muhafazakârları desteklemek anlamına geldiğinden hiç kimse ne demek istediğini anlamamıştır.